KERTOMUS

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLISHALLINNOSTA

51

1938

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTON
JULKAISEMA

HELSINKI 1940

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

Alkulause IV

I. Kaupunginvaltuusto

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat 3
2. Rahatointa koskevat asiat 13
3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat 36
4. Liikennettä koskevat asiat 37
5. Palotointa koskevat asiat 38
6. Terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat 39
7. Huoltotointa koskevat asiat 47
8. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat 50
9. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat 50
10. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat 57
11. Yleisiä töitä koskevat asiat 92
12. Puhtaanapitoa koskevat asiat 96
13. Satamaoloja koskevat asiat 96
14. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat 98
15. Teurastamoa ja keskuskeittolaa koskevat asiat 102
16. Muut asiat 105

II. Kaupunginhallitus

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat 112
2. Rahatointa koskevat asiat 152
3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat 159
4. Liikennettä koskevat asiat 162
5. Palotointa koskevat asiat 167
6. Terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat 168
7. Huoltotointa koskevat asiat 179
8. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat 188
9. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat 194
10. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat 203
11. Yleisiä töitä koskevat asiat 230
12. Puhtaanapitoa koskevat asiat 237
13. Satamaoloja koskevat asiat 238
14. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat 246
15. Teurastamoa, keskuskeittolaa ja myyntiaittaa koskevat asiat 250
16. Muut asiat 253

III. Kiinteistölautakunta

1. Kiinteistötoimiston päällikön ja kansliaosaston toimialaan kuuluvat asiat 262
2. Kiinteistötoimiston tonttiosaston toimialaan kuuluvat asiat ... 267
3. Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimialaan kuuluvat asiat 296
4. Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat 302
5. Kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston toimialaan kuuluvat asiat 306
6. Kiinteistötoimiston talo-osaston toimialaan kuuluvat asiat 307
7. Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston toimialaan kuuluvat asiat 317
8. Erinäisten kiinteistölautakunnan alaisten viranhaltijain toimintakertomukset 322

Sivu

IV. Tilastotoimisto 1*
V. Leski- ja orpokassa 9*
VI. Ulosottolaitos 14*
VII. Verotusvalmisteluvirasto 18*
VIII. Yleiset työt 22*
IX. Puhtaanapito 50*
X. Satamahallinto 60*
XI. Palolaitos 80*
XII. Teurastamo 88*
XIII. Huoltotoimi 108*
XIV. Lastensuojelu 166*
XV. Kotitalouslautakunta 201*
XVI. Kaupunginkirjasto 204*
XVII. Kaupunginmuseo 214*
XVIII. Musiikkilautakunta 215*
XIX. Rakennustarkastuskonttori 219*
XX. Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunta 220*
XXI. Holhouslautakunta 221*
XXII. Oikeusaputoimisto 222*
XXIII. Työnvälitystoimisto 226*
XXIV. Naisten työtupa 260*
XXV. Myyntiaitta 266*
XXVI. Urheilulautakunta 269*
XXVII. Ammattioppilaslautakunta 274*
Hakemisto 275*

Helsinki 1940. Työväen kirjapaino.

ALKULAUSE

Tämä viideskymmenesensimmäinen vuosikerta julkaisua »Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta» on toimitettu pääasiallisesti saman suunnitelman mukaisesti kuin edellinen saman julkaisusarjan vuosikerta. Liikennettä koskevat asiat, jotka v:n 1937 kertomuksen I ja II osastoissa käsiteltiin järjestysasioiden, nautintaoikeusasioiden ja katurakennusasioiden yhteydessä, on tässä kertomuksessa erotettu eri osastoksi. Verotusvalmistelun tarkkailijain selonteko on erityisenä kappaleena yhdistetty Verotusvalmisteluviraston vuosikertomukseen. Selonteko Helsingin kaupungin leski- ja orpokassan toiminnasta liittyy nyt ensi kerran kunnalliskertomukseen.

Osastot I (Kaupunginvaltuusto), II (Kaupunginhallitus) ja III (Kiinteistölautakunta) sekä hakemisto on laadittu tilastotoimistossa. Muut julkaisuun sisältyvät vuosikertomukset on laadittu asianomaisten lautakuntien ja viranhaltijain toimesta sekä tilastotoimistossa vain muodollisesti tarkistettu ja osittain jonkin verran lyhennetty.

Toimitustöitä on johtanut amanuenssi V. Kuhlefelt.

Helsingin kaupungin tilastotoimistossa, syyskuun 23 p:nä 1940.

Otto Bruun

I. Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuutettuina olivat v:n 1938 alusta lukien:

Asianajaja N. Aronen
Professori S. A. Brofeldt
Toimistonjohtaja H. Cannelin
Kunnallispormestari L. Ehrnrooth
Osastonjohtaja J. M. Ekebom
Oikeusneuvosmies K. Furuhjelm
Veturinkuljettaja F. B. Gröndahl
Johtaja J. Hellsten
Työnjohtaja K. Hiltunen
Toimitusjohtaja K. Huhtala
Johtaja J. E. Huttunen
Toimistonjohtaja J. E. Janatuinen
Päätoimittaja R. G. Kallia
Opettaja A. Kallioniemi
Kirjaltaja A. Karvosenoja
Seppä K. Kaukonen
Professori K. Kauppi
Päätoimittaja E. Kilpi
Arkkitehti S. Lagerborg-Stenius
Professori F. Langenskiöld
Toimittaja A. E. Leino
Kutoja O. Leinonen
Pastori F. E. Lilja
Kauppaneuvos I. Lindfors
Pankinjohtaja A. Linturi
Toimittaja E. Lähde
Toimistopäällikkö G. Modeen
Pankintaloudenhoitaja A. E. Monnberg
Insinööri A. Myrsky
Lääketieteenlisensiaatti A. Nikula
Asianajaja G. Norrmén
Kivityöntekijä O. Nuutinen
Johtaja B. Nybergh
Pankinjohtaja K. F. Nyman
Asentaja H. J. Puukko
Teologiantohtori V. Päivänsalo
Liittosihteeri P. Railo
Johtaja H. Ramsay
Toimittaja K.-M. Rydberg
Pääjohtaja E. Hj. Rydman
Lääketieteenkandidaatti M. Ryömä
Toimittaja Y. Räisänen
Toimistoapulainen M. Salmela-Järvinen
Professori B. Salmiala
Seppä Y. Salo
Sähköasentaja V. V. Salovaara
Johtaja E. von Schantz
Rehtori M. Sergelius
Lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti
Libristi F. Sundqvist
Toimittaja C. Sundström
Tullihallituksen kemisti Y. Talvitie
Raitiovaunukuljettaja O. H. Träskvik
Asianajaja E. Tulenheimo
Rakennusmestari I. W. Udd
Toimitsija A. Valta
Rovasti J. Waltasaari
Professori G. von Wendt
Professori B. Wuolle

Paikkakunnalta poissaolon takia toukokuun 19 p:n ja heinäkuun 19 p:n väliseksi ajaksi vapautetun vtn Kallian sijaan tuli kaupunginvaltuuston jäseneksi varamies toimittaja H. Jahnukainen [1]), ulkomaanmatkan vuoksi kahden kuukauden ajaksi joulukuun 15 p:stä lukien vapautetun vtn Rydbergin sijaan varamies toimitsija S. Winter [2]) sekä sairauden nojalla kah-

[1]) Kvsto. 8 p kesäk. 2 §. — [2]) S:n 21 p. jouluk. 2 §.

deksi kuukaudeksi joulukuun 15 p:stä lukien vapautetun vtn Salmialan sijaan varamies filosofianlisensiaatti V. Helanen [1]).

Paitsi edellä mainittuja henkilöitä, jotka vuoden kuluessa tulivat varsinaisiksi kaupunginvaltuutetuiksi, olivat valtuutettujen varamiehet seuraavat:

Notaari I. Ahlroth
Pankinjohtaja L. Ahva
Liittosihteeri G. Andersson
Johtaja W. Berger
Reviisori A. Bergroth
Ylijunailija K. E. Björkman
Dosentti B. von Bonsdorff
Insinööri V. Castrén
Professori Z. Castrén
Kauppatieteidenkandidaatti S. Colliander
Kamreeri R. Estlander
Asioitsija M. Fager
Ylikonemestari R. Forsbom
Tullipäällysmies A. Forsström
Arkkitehti O. Gripenberg
Kauppias C. A. Gustavson
Toimistonjohtaja Y. Harvia
Lastenvalvoja A. E. Heiskanen
Varastonhoitaja G. Henriksson
Kauppias J. Hopeavuori
Rouva E. Hämäläinen
Vahtimestari U. Ilmanen
Kirjaltaja S. Isaksson
Tullinhoitaja O. W. Johansson
Konttoristi P. Kivi
Pankinylikamreeri K. Kivialho
Johtaja P. Korpisaari
Johtaja A. Kosk
Insinööri F. Kreander
Insinööri T. K. Laakso
Professori V. Lassila
Toimitusjohtaja V. K. Latvala
Konttoristi L. Lehto
Kirjaltaja S. Leino
Ylikonemestari G. A. Lemström
Konttoristi M. Leskinen
Kirvesmies V. V. Liljeqvist
Luotsivanhin O. W. Lindman
Tullipäällysmies S. Lindroos
Johtaja A. Linko
Insinööri E. Lucander
Filosofianmaisteri A. Lähteenoja
Kirjaltaja I. E. Mattila
Lehtori R. Meinander
Liikkeenhoitaja U. Merilinna
Metallisorvaaja A. Nygård
Johtaja O. R. Nylund
Kirjaltaja T. Paasivuori
Insinööri L. Paavolainen
Konttoristi E. Peräläinen
Toimittaja A. Pohjanheimo
Kouluneuvos A. Poijärvi
Lautatarhantyöntekijä V. A. Puska
Asianajaja R. Rönnholm
Liittosihteeri Y. A. Saarinen
Johtaja T. Salmio
Opettaja K. Saltzman
Professori H. Schybergson
Pastori J. Sinnemäki
Rouva E. Stolt
Hammasteknikko G. A. Sundholm
Everstiluutnantti P. Susitaival
Teologiantohtori L. Takala
Lääketieteenlisensiaatti U. Tötterman
Johtaja H. J. Viherjuuri
Konttoristi S. Wikström
Pankinkamreeri T. H. Vilppula
Pianoteknikko J. Virtanen
Toimitusjohtaja G. von Wright
Rakennusmestari O. Wuorio

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi vt Rydman [2]) sekä varapuheenjohtajana vt Janatuinen [3]).

Kaupunginvaltuusto kokoontui 18 kertaa.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjain pykäläluku oli 572 ja sen puolesta lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 239.

Kaupunginvaltuuston vuoden varrella käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

[1]) Kvsto 21 p. jouluk. 3 §. — [2]) S:n 12 p. tammik. 2 §. — [3]) S:n 12 p. tammik. 3 §.

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto hyväksyi [1]) sellaisen muutoksen työjärjestyksensä 28 §:ään, että pöytäkirjaan siihen asti sisältyneet keskusteluselostukset voitiin erottaa kokonaan erilliseksi keskustelupöytäkirjaksi, jolloin oli otettava huomioon valtuuston aikaisempi päätös [2]) kunnan viranomaisten pöytäkirjakieltä y.m. koskevien määräysten muuttamisesta.

Kaupunginvaltuusto vahvisti [3]) valtuuston puheenjohtajan palkkion 200 mk:ksi ja valtuuston jäsenten palkkion 100 mk:ksi kokoukselta sekä määräsi [3]), että valtuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle oli suoritettava 250 mk:n palkkio kultakin kaupunginhallituksen kokoukselta, jossa he olivat läsnä. Samalla päätettiin [3]) muuttaa kaupungin hallitusten y.m. toimielinten sekä valiokuntain ja komiteain puheenjohtajain, varapuheenjohtajain ja jäsenten palkkiosääntöä siten, että jäsenille suoritettavien palkkioiden 1) kohta tuli kuulumaan: »1) 250 mk kokoukselta. 1) Kaupunginhallitus ja sen jaosto.» Korotetut palkkiot päätettiin suorittaa tammikuun 1 p:stä 1938 lukien.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen jäseniksi v:ksi 1938 valittiin [4]) vtt Nybergh, Railo, Ramsay, Räisänen, Salmela-Järvinen, Salovaara, Suolahti ja von Wendt sekä johtaja J. G. Louhivaara.

Kiinteistöjohtaja E. von Frenckell vapautettiin [5]) kertomusvuoden loppuun asti suorittamasta muita kuin olympiakisain yhteyteen kuuluvia virkatehtäviään sekä määrättiin [5]) hänen viransijaisekseen muiden tehtävien osalta ent. pankinjohtaja T. Grotenfelt 10,000 mk:n kuukausipalkoin. Samaa järjestelmää kiinteistöjohtajan virkatehtävien hoidossa päätettiin [6]) sittemmin jatkaa enintään heinäkuun 1 p:ään 1939.

Ulkomaanmatkan vuoksi kertomusvuoden loppuun kaupunginhallituksen jäsenyydestä vapautetun vtn Ramsayn sijaan valittiin [7]) vt Udd.

Kaupunginvaltuusto oikeutti [8]) kaupunginhallituksen harkintansa mukaan ratkaisemaan sellaiset kysymykset, jotka koskivat maksujen ja korvausten lyhentämistä kaupungille tulevissa sopimussakoissa, kuitenkin siten, ettei kaupungille aiheutettu vahinkoa, sekä vahingonkorvausasioissa, jotka kaupungin viranhaltijat olivat aiheuttaneet, ellei vahingonteko ollut tapahtunut tahallisesti tai törkeästä tuottamuksesta. Lisäksi kaupunginhallitus oikeutettiin [8]) kaupungin puolesta tekemään akordisopimuksia sekä sovintoja sellaisissa tapauksissa, jolloin kaupungin saatava ei ollut selvä.

Kaupunginhallitus oikeutettiin [9]) ylittämään seuraavia v:n 1937 määrärahoja alla mainituin määrin: kaupunginkanslian määrärahaa Tilapäistä työvoimaa 16,157 mk, erinäisiin hallintomenoihin sisältyviä määrärahoja Ikälisäykset ja palkankorotukset, kaupunginhallituksen käytettäväksi 70,267 mk, Sairaslomasijaiset 123,982: 20 mk, Puhelinmaksut 61,796: 75 mk ja Apumaksut kaupunkiliitoille 2,220 mk, poliisilaitoksen määrärahoja Pidätettyjen henkilöiden ylläpito 2,101: 55 mk ja Matka- ja kuljetuskustannukset 225 mk sekä kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvää määrärahaa Arvaamattomat vuokrat ja vuokrankorotukset, kaupunginhallituksen käytettäväksi 37,111 mk.

[1]) Kvsto 21 p. jouluk. 12 §; vrt. myös Kunnall. asetuskok. s. 74. — [2]) Ks. v:n 1933 kert. s. 81. — [3]) Kvsto 16 p. helmik. 11 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 7. — [4]) Kvsto 12 p. tammik. 4 §. — [5]) S:n 14 p. syysk. 8 §; vrt. tämän kert. s. 115. — [6]) Kvsto 21 p. jouluk. 11 §. — [7]) S:n 9 p. marrask. 6 §. — [8]) S:n 5 p. lokak. 12 §; vrt. myös v:n 1933 kert. s. 35 ja Kunnall. asetuskok. s. 72. — [9]) Kvsto 16 p. helmik. 24 §.

Verotusviranomaiset

Taksoituslautakunnan jäsenmäärä, joka ennen oli ollut 21, päätettiin [1]) v:n 1939 tammikuun 1 p:stä vahvistaa 36:ksi.

Verotusvalmisteluviraston v:n 1937 määrärahoja Palkkiot ja Tilapäistä työvoimaa päätettiin [2]) sallia ylittää vastaavasti 400 mk ja 34,858 mk.

Revisiolaitos

Revisiotoimiston reviisorille O. Wiherheimolle myönnettiin [3]) tieteellisten töiden jatkamista varten palkatonta virkavapautta huhtikuun 1 p:n ja toukokuun 31 p:n sekä heinäkuun 1 p:n ja lokakuun 31 p:n välisiksi ajoiksi sijaisinaan saman toimiston kirjaaja A. Kinnunen ja revisioapulainen V. Pessala.

Revisiotoimiston reviisori O. Paldani, joka oli saavuttanut säädetyn eroamisiän jo v. 1936, oikeutettiin [4]) edelleen jäämään virkaansa kesäkuun 1 p:ään 1939 saakka.

Revisiotoimiston v:n 1937 määrärahoja Siivoaminen ja Tarverahat päätettiin [5]) sallia ylittää edellistä 500 mk ja jälkimmäistä 2,000 mk.

Viranhaltijain ja työntekijäin virkasääntö-, työjärjestely-, palkka-, eläke- y.m.s. kysymykset

Taksan vahvistaminen eräiden kaupungin viranomaisten antamien jäljennösten ja todistusten lunastuksia varten. Kaupunginvaltuusto vahvisti [6]) kaupunginhallituksen ehdottaman, eräiden kaupunginkanslialta, rahatoimistolta, verotusvalmisteluvirastolta, kiinteistötoimistolta, terveyden- ja sairaanhoitoviranomaisilta sekä palolaitokselta pyydettyjen asiakirjojen lunastusta koskevan taksan Helsingin kaupungin erinäisten viranomaisten antamista jäljennöksistä ja todistuksista kannettavista lunastuksista.

Kaupungin hallintoelinten sekä valiokuntain ja komiteain puheenjohtajien ja jäsenten palkkiosäännön uudistaminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [7]) kaupunginhallituksen ehdotuksen kaupungin hallintoelinten sekä valiokuntain ja komiteain puheenjohtajien ja jäsenten palkkiosäännöksi noudatettavaksi tammikuun 1 p:stä 1939 lukien, siten muutettuna, että kaikkien valiokuntain ja komiteain puheenjohtajille päätettiin suorittaa 150 mk:n ja jäsenille 100 mk:n suuruiset palkkiot kokoukselta. V:n 1939 talousarvioon päätettiin varsinaisten palkkiomäärärahain lisäksi merkitä 175,000 mk:n suuruinen määräraha kaupunginhallituksen käytettäväksi korotettujen palkkioiden suorittamista varten.

Viranhaltijain ja työntekijäin palkkajärjestely. Kaupunginhallituksen annettua kaupunginvaltuustolle suurin piirtein valtuuston asettaman palkkavaliokunnan esityksen mukaisen ehdotuksensa kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin palkkajärjestelyksi, valtuusto pääasiallisesti sen mukaisesti, vain eräin virkojen luokitusta ja nimityksiä sekä ikäkorotuksia koskevin muutoksin, päätti [8]):

vahvistaa palkkasääntöön merkittyjä virkoja varten uuden 62 palkkaluokkaa käsittävän luokitusjärjestelmän peruspalkkoineen ja ikäkorotuksineen;

---

[1]) Kvsto 26 p. lokak. 12 §. — [2]) S:n 26 p. tammik. 34 §. — [3]) S:n 27 p. huhtik. 14 §. — [4]) S:n 9 p. maalisk. 10 §; vrt. myös v:n 1937 kert. s. 5. — [5]) Kvsto 12 p. tammik. 26 §. — [6]) S:n 26 p. lokak. 14 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 73. — [7]) Kvsto 9 p. marrask. 7 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 129. — [8]) Kvsto 26 p. lokak. 9 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 9.

merkitä palkkasääntöön merkitsemättömät pysyväiset virat palkkasääntöön;

hyväksyä virkojen luokituksen;

sallia viranhaltijan hänen palkkaetujensa tämän palkkajärjestelyn johdosta vähentyessä kantaa entisen palkkansa;

hyväksyä eräät muutokset virkojen nimityksiin;

hyväksyä työntekijäin ryhmittelyn ja työntekijäin alimpien tuntipalkkojen tariffin;

määrätä edellä mainitut päätökset noudatettaviksi tammikuun 1 p:stä 1939;

alistaa valtioneuvoston vahvistettavaksi niiden viranhaltijain palkat, joiden palkkaus lain mukaan on sen hyväksyttävä;

tehdä virkasäännön 18 §:n 1 momenttiin sellaisen muutoksen, että 1—41 palkkaluokkaan kuuluvan viran haltija saa ikäkorotuksen kolmen, kuuden, yhdeksän ja kahdentoista vuoden sekä 42—62 palkkaluokkaan kuuluvan viran haltija lisäksi viidentoista vuoden palveluksen jälkeen; sekä

kehoittaa kaupungin hallituksia, lauta- ja johtokuntia tekemään esitykset virkanimityksien muuttamisesta aiheutuvista ohje- ja johtosääntötensä muutoksista.

Lisäksi valtuusto päätti, että verotusvalmisteluviraston palkkoihin tehdyt korotukset toimeenpannaan edellyttäen, että valtio puolestaan ne hyväksyy.

Palkkajärjestelystä aiheutuvat kustannukset päätettiin huomioida v:n 1939 talousarviossa [1]).

Kaupungin tilapäisten virkain vakinaistaminen. Hyväksyen eräin muutoksin kaupunginhallituksen pääasiallisesti kaupunginvaltuuston asettaman palkkavaliokunnan esityksen mukaisen ehdotuksen kaupungin tilapäisten virkain vakinaistamisesta kaupunginvaltuusto päätti [2]):

hyväksyä määrättyjen tilapäisten virkain siirtämisen tammikuun 1 p:stä 1939 sääntöpalkkaisiksi ja sijoittamisen palkka- ja kielitaitoluokkiin;

kehoittaa asianomaisia nimittäviä viranomaisia virkoja haettaviksi julistamatta siirtämään vakinaistettuihin virkoihin vastaavien tilapäisten virkojen nykyiset haltijat, jos viran haltija täyttää ne kelpoisuus- ja kielitaitovaatimukset, joita kyseinen virka edellyttää ja on sitä moitteettomasti hoitanut, edellytyksin, että se viranomainen, joka vakinaistettavan viran tämän jälkeen täyttää, on aikanaan nimittänyt viranhaltijan nykyiseen tilapäiseen virkaansa, tai että vakinaistettavan viran pohjapalkka alittaa 2,000 mk ja viran nykyinen tilapäinen haltija on tullut mainittuun virkaansa ennen tammikuun 1 p:ää 1937; sekä

siirtää kaupunginkanslian vakinaistettavaan kanslia-apulaisen virkaan sen nykyisen hoitajan oikeuksin saada ne palkkaedut, jotka hän olisi saanut, jos hän olisi jäänyt nykyiseen vakinaiseen rahatoimiston toimistoapulaisen virkaansa.

Vakinaistettavien virkojen palkkoihin päätettiin sallia käyttää vastaavien tilapäisten virkojen palkkoja varten v:n 1939 talousarvioon merkittyjä tilapäisen työvoiman määrärahoja.

Perustetut uudet virat. Edellä mainitulla päätöksellä vakinaistettiin seuraavat tilapäiset virat:

---

[1]) Vrt. tämän kert. s. 28. — [2]) Kvsto 9 p. marrask. 10 §, kvston pain. asiakirj. n:o 12 ja Kunnall. asetuskok. s. 77 ja 132.

Virkojen lukumäärä	Virasto tai laitos ja virka	Palkkaluokka	Kielitaitoluokka
	Kaupunginkanslia		
1	Painatustöiden apulaisvalvoja	28	IV
1	Kanslia-apulainen	39	V
1	»	40	V
2	»	41	V
2	Vahtimestari	39	V
1	Puhelinhoitaja	42	V
	Rahatoimisto		
1	Vanhempi toimistoapulainen al. pl.	34	V
9	Nuorempi toimistoapulainen yl. pl.	39	V
8	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	41	V
2	Apulaisvahtimestari	42	V
	Toisen kaupunginvoudin konttori		
2	Nuorempi toimistoapulai- al. pl.	42	V
	Maistraatin ja raastuvanoikeuden arkisto		
1	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	42	V
	Kulkutautisairaala		
1	Siivooja	53	V
	Kiveläin sairaala		
2	Sairaanhoitaja	41	V
1	»	38	V
	Tuberkuloosisairaala		
1	Apumies	46	V
2	Siivooja	53	V
	Huoltovirasto		
	Yleinen toimisto:		
1	Apulaisjohtaja	20	III
1	»	23	III
1	Sihteeri	21	II
9	Kanslianesimies	27	III
1	Kanslianhoitaja	32	III
2	»	33	III
6	Vanhempi kodissakävijä	34	IV
8	Nuorempi kodissakävijä	35	IV
1	Diakonissa	37	IV
6	Nuorempi toimistoapulainen yl. pl.	39	V
11	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	40	V
18	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	42	V
2	Järjestysmies	39	V
7	Vahtimestari	40	V
	Asiamiestoimisto:		
1	Notaari	26	III
5	Kanslianhoitaja	33	III
1	Vanhempi kodissakävijä	34	IV
3	Nuorempi kodissakävijä.	35	IV
4	Nuorempi toimistoapulainen yl. pl.	39	V
2	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	40	V
1	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	42	V
1	Järjestysmies	39	V
	Kassa- ja tilitoimisto:		
2	Kassanhoitaja	39	V
1	Nuorempi toimistoapulainen yl. pl.	37	V
1	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	40	V
1	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	42	V
	Kunnalliskoti		
1	Hieroja	44	V
1	Siivooja	53	V
	Työlaitos		
1	Työnjohtaja	34	V
3	Vartija	37	V
1	Varastonhoitaja	37	V
1	Portinvartija	43	V
	Huoltolautakunnan alaiset työtuvat		
1	Työtupien johtaja	22	IV
1	Työtuvanhoitaja	33	IV
1	Apulaishoitaja	39	V
1	Kirjanpitäjä	37	V
1	Kassanhoitaja	40	V
1	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	42	V
2	Myymälänhoitaja	43	V
1	Räätälimestari	28	V
2	Työnjohtaja	37	V
2	Apulaistyönjohtaja	43	V
4	Käsityönopettaja	41	V
	Lastensuojeluvirasto		
1	Nuorempi toimistoapulainen yl. pl.	39	V
	Sofianlehdon pikkulastenkoti		
1	Pesuapulainen	53	V
	Reijolan lastenkoti		
1	Yöhoitaja	42	V
1	Keittiöapulainen	53	V
	Lastenhoidonneuvolat		
1	Hoitaja	33	IV

Virkojen lukumäärä	Virasto tai laitos ja virka	Palkkaluokka	Kielitaitoluokka
	Työnvälitystoimisto		
1	Osastonjohtaja	25	IV
4	Toimentaja	33	IV
2	Vahtimestari	41	V
1	Ovenvartija	45	V
	Suomenkieliset kansakoulut		
1	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	40	V
2	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	42	V
25	Siivooja	56	V
28	»	57	V
	Ruotsinkieliset kansakoulut		
1	Toimistoapulainen	43	V
1	Siivooja	52	V
3	»	56	V
13	»	57	V
	Kiinteistötoimisto		
	Tonttiosasto:		
1	Rakennusneuvoja	27	IV
1	Varastoalueiden tarkastaja	34	IV
1	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	41	V
	Maatalousosasto:		
1	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	42	V
	Asemakaavaosasto:		
1	Piirtäjä	31	V
	Maanmittaus- ja kartastotöiden osasto:		
1	Piirtäjä	31	V
1	»	34	V
2	»	36	V
1	Apulaisvahtimestari	42	V
	Talo-osasto:		
1	Rakennusmestari	27	V
1	Vanhempi toimistoapulainen yl. pl.	32	V
1	Nuorempi toimistoapulainen yl. pl.	39	V
	Kansanpuisto-osasto:		
1	Apulaissiirtolapuutarhaneuvoja	37	IV
1	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	40	V

Virkojen lukumäärä	Virasto tai laitos ja virka	Palkkaluokka	Kielitaitoluokka
	Rakennustoimisto		
	Satamarakennusosasto:		
2	Nuorempi insinööri yl. pl.	20	III
2	Nuorempi insinööri al. pl.	21	III
1	Apulaisinsinööri yl.pl.	22	III
1	Vaakitsija	28	V
1	Piirtäjä	31	V
1	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	41	V
	Katurakennusosasto:		
2	Nuorempi insinööri yl.pl.	20	III
2	Nuorempi insinööri al. pl.	21	III
2	Apulaisinsinööri yl. pl.	22	III
1	Vaakitsija yl. pl.	25	V
1	Piirtäjä	29	V
2	»	31	V
2	Laboraattori yl. pl.	31	V
1	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	40	V
3	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	41	V
	Puisto-osasto:		
1	Apulaiskaupunginpuutarhuri	27	V
1	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	41	V
	Puhtaanapitolaitos		
1	Nuorempi insinööri yl. pl.	20	IV
1	Toimentaja	34	IV
1	Esimies	26	IV
1	»	26	V
1	»	29	V
1	»	34	V
	Satamahallintotoimisto		
1	Jäähdytyslaitoksen koneenkäyttäjä	30	V
3	Lämpöjohtojen koneenkäyttäjä	39	V
1	Hissilaitoksen koneenkäyttäjä	41	V
2	Hissilaitoksen apulaiskoneenkäyttäjä	42	V
4	Talonmies	44	V
5	Siivooja	53	V
	Teurastamo		
2	Vaakaaja	39	V
3	Halliapulainen	41	V
1	Koneenkäyttäjä	32	V
1	Lämmittäjä	39	V
2	Vartija	43	V
	Vesijohtolaitos		
2	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	41	V
1	Piirtäjä	31	V
2	Mittarinlukija	39	V

Virkojen lukumäärä	Virasto tai laitos ja virka	Palkkaluokka	Kielitaitoluokka
	Kaasulaitos		
1	Asennusmestari	29	V
1	Mittarimestari	31	V
4	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	40	V
3	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	41	V
4	Mittarinlukija	39	V
	Sähkölaitos		
2	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	40	V
2	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	42	V
14	Toimistoapulainen	43	V
1	Painuriesimies	39	V
1	Painuri	42	V
1	Puhelinhoitaja	43	V
4	Asemapäivystäjä	31	V
2	Asemamestari	33	V
1	Mittarintarkistaja	31	V
1	Nuorempi varastoapulainen yl. pl.	39	V
1	Piirtäjä	32	V

Täydennykseksi luetellaan tässä lisäksi v:n 1938 aikana perustetut [1]) aivan uudet vakinaiset virat:

Virkojen lukumäärä	Virasto tai laitos ja virka	Palkkaluokka	Kielitaitoluokka
	Tuberkuloosihuoltotoimisto		
1	Ensimmäinen alilääkäri	19	II
	Sielullisesti sairaiden vastaanottoasema		
1	Osastonhoitajatar	37	IV
3	Alihoitajatar	41	V
1	Siivooja	50	V
	Sairaalain tilivirasto		
1	Nuorempi toimistoapulainen yl. pl.	37	V
	Marian sairaala		
1	Kiertävä hoitajatar	36	V
1	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	42	V
1	Apumies	46	V
1	Siivooja	53	V
	Kulkutautisairaala		
1	Apulaislääkäri	29	V
1	Röntgenhoitajatar	37	V
1	Apumies	46	V
	Kivelän sairaala		
1	Vahtimestari	41	V
1	Leipoja	53	V
	Nikkilän sairaala		
1	Apulaisylilääkäri	10	II
1	Apulaisylihoitajatar	35	V
1	Apulaisyöylihoitajatar	37	V
1	Käsityön apulaisohjaaja	41	V
1	Naisten puutarhatöiden ohjaaja	41	V
1	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	41	V
1	Vahtimestari	41	V
1	Asentaja yl. pl.	41	V
1	Puhelinhoitaja	51	V
1	Leipoja	53	V
1	Keittiöapulainen	53	V
	Tuberkuloosisairaala		
1	Lämmittäjä-mekaanikko	39	V
2	Siivooja	53	V
	Suomenkieliset kansakoulut		
1	Talonmies-lämmittäjä	39	V
	Lastentarhat		
9	Opettaja	35	V
1	Lastenhoitaja	54	V
2	Talousapulainen	56	V
5	Aputyttö	61	V
	Kiinteistötoimisto		
	Kansliaosasto:		
1	Nuorempi toimistoapulainen yl. pl.	39	V
	Tonttiosasto:		
1	Nuorempi arkkitehti yl. pl.	20	IV

[1]) Ks. myös niitä tämän kertomuksen lukuja, mihin virkojen perustamista koskevat päätökset asiallisesti kuuluvat.

Virkojen lukumäärä	Virasto tai laitos ja virka	Palkkaluokka	Kielitaitoluokka
	Asemakaavaosasto:		
2	Nuorempi arkkitehti al. pl.	21	V
2	Nuorempi insinööri al. pl.	21	V
1	Piirtäjä	29	V
	Maanmittaus- ja kartastotöiden osasto:		
2	Nuorempi insinööri al. pl.	21	V
1	Vaakitsija al. pl.	27	V
1	Piirtäjä	31	V
	Talo-osasto:		
1	Isännöitsijä	22	IV
	Kaupungin kiinteistöt:		
1	Talonmies	41	V
	Satamahallintotoimisto		
1	Lämpöjohtojen koneenkäyttäjä	39	V
	Vesijohtolaitos		
1	Asennusinsinööri	17	IV
	Kaasulaitos		
1	Piirtäjä	29	V
1	Rahastaja	35	V
	Sähkölaitos		
1	Päälaskuttaja	27	IV
1	Toimiston esimies	28	IV
1	Nuorempi toimistoapulainen al. pl.	41	IV
1	Kokeiluteknikko	30	V

Kaupungin ja sen työntekijäin välisen työehtosopimuksen aikaansaamista tarkoittava eräiden kaupunginvaltuutettujen jättämä välikysymys ei antanut [1]) kaupunginvaltuustolle toimenpiteen aihetta.

Raitiotie ja omnibus oy:n palveluksesta kaupungin palvelukseen siirtyneille viranhaltijoille ja työntekijöille myönnettävät etuisuudet. Kaupunginvaltuusto päätti [2]), että Raitiotie ja omnibus oy:n palveluksesta kaupungin palvelukseen siirtyneet työntekijät olivat oikeutetut eläkkeen saamiseksi lukemaan hyväkseen palvelusaikansa mainitussa yhtiössä.

Raitiotie ja omnibus oy:n palveluksesta kaupungin palvelukseen siirtyneet viranhaltijat ja työntekijät oikeutettiin [3]) lukemaan hyväkseen mainitun yhtiön palveluksessa olemansa aika loman sekä sairas- ja hautausavun saamiseksi näiden etujen myöntämisestä muuten voimassa olevien määräysten mukaisesti.

Kansaneläkelaitokselle menevien maksujen suorittaminen. Suomen kunnantyöntekijäin liiton anottua, että Helsingin kaupunki sitoutuisi suorittamaan kaupungin palveluksessa olevien työntekijäin ja alempien viranhaltijain palkkaan kohdistuvat, tammikuun 1 p:nä 1939 voimaan tulevassa kansaneläkelaissa säädetyt vakuutusmaksut kokonaisuudessaan, kaupunginvaltuusto päätti [4]), ettei kaupunki sitoudu muiden kuin lakimääräisten maksujen suorittamiseen.

Kaupungin työntekijäin eläkesäännön muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) tehdä kaupungin työntekijäin eläkesääntöön sellaisen lisäyksen, että, milloin työntekijä on siirtynyt kaupungin palvelukseen sellaisesta laitoksesta tai liikkeestä, jonka osake-enemmistö kuuluu kaupungille, on kaupunginvaltuuston asiana harkita, saako ja missä määrin siinä palveleva työntekijä, joka pysytetään kaupungin palveluksessa, eläkettä varten lukea hyväkseen aikaisemman palvelusaikansa.

Helsingin kaupungin leski- ja orpokassa. Merkittiin [6]) tiedoksi sosiaaliministeriön ilmoitus Helsingin kaupungin leski- ja orpokassan sääntöjen

[1]) Kvsto 9 p. maalisk. 6 §. — [2]) S:n 12 p. tammik. 16 §. — [3]) S:n 5 p. lokak. 9 §. — [4]) S:n 9 p. marrask. 17 §. — [5]) S:n 12 p. tammik. 16 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 3. — [6]) Kvsto 26 p. tammik. 2 §.

hyväksymisestä joulukuun 8 p:nä 1937 kaupunginvaltuuston sille esittämässä muodossa [1]).

Helsingin kaupungin leski- ja orpokassan sääntöjen 4 §:ään, jonka mukaan kassan jäseniksi pyrkivät jaetaan heidän peruspalkkansa mukaan eläkeluokkiin, päätettiin [2]) lisätä nimenomainen määräys siitä, että työtunnit kuukaudessa oli arvioitava kassan jäseneksi pyrkivän tuntipalkkaa nauttivan henkilön peruspalkkaa määrättäessä 190:ksi. Vielä samaan pykälään lisättiin [2]) sellainen määräys, että henkilö, joka ei palvelusvuosien perusteella voi saada palkankorotuksia, voi kassaan liittyessään, vaikka hän palkkansa perusteella tulisi kuulumaan II eläkeluokkaan, jos haluaa, päästä I eläkeluokkaan, jossa eläkemaksu on huomattavasti pienempi, vaikka yhtä suurta kokonaispalkkaa nauttiva kuukausipalkkalainen voi peruspalkkansa perusteella siihen liittyä. Sosiaaliministeriö vahvisti kesäkuun 23 p:nä sääntöjen muutoksen [3]).

Helsingin kaupungin leski- ja orpokassan perustamiskustannusten peittämiseen myönnetty 30,000 mk:n määräraha [1]) päätettiin [4]) siirtää kertomusvuonna käytettäväksi.

Siviilivirkakunnan leski- ja orpokassan osakkaina olevien kaupungin viranhaltijain leski- ja orpoeläkkeiden järjestäminen. Valtiovarainministeriön ilmoitettua kaupunginvaltuuston esityksen mukaisesti päättäneensä, että niiden Helsingin kaupungin virkojen vastaisten haltijain oikeutus tulla osakkaiksi siviilivirkakunnan leski- ja orpokassaan, joiden nykyisillä haltijoilla on tällainen oikeutus, lakkautetaan siitä päivästä lukien, jolloin Helsingin kaupungin leski- ja orpokassan säännöt on vahvistettu, sekä että sellaisen Helsingin kaupungin viran nykyinen haltija, joka on siviilivirkakunnan leski- ja orpokassan osakas, on oikeutettu edelleenkin olemaan kassan osakkaana siinä eläkeluokassa, johon hänen nykyinen virkansa hänet oikeuttaa, valtuusto ministeriön samalla esittämän kehoituksen mukaisesti päätti [5]) ilmoittaa siviilivirkakunnan leski- ja orpokassalle, että Helsingin kaupungin leski- ja orpokassan säännöt oli vahvistettu joulukuun 8 p:nä 1937.

Valtuusto päätti [6]) alentaa sellaisen Helsingin kaupungin viran nykyisen haltijan, joka on siviilivirkakunnan leski- ja orpokassan osakas ja haluaa liittyä myöskin kaupungin leski- ja orpokassaan, kaupungille suoritettavan korvauksen sen mainitulle kassalle maksamista palkansäästöistä 4,000 mk:aan.

Kuolleiden poliisikonstaapelien leskien ja lasten avustusrahaston siirtämisestä lääninkonttorin hoidettavaksi tarkoittavasta valtion revisioneuvoston esityksestä Uudenmaan lääninkonttorille annettavassa lausunnossaan kaupunginvaltuusto päätti [7]) ilmoittaa, että vaikka se ei ole havainnut mitään perusteltua syytä rahaston hoidon siirtämiseksi lääninkonttorille, sillä ei ole mitään muistuttamista sitä vastaan edellytyksin, että kaupunki vapautetaan välittämästä rahastosta suoritettavien avustusten maksamista.

Myönnetyt ylimääräiset eläkkeet. Alla mainituille viran- tai toimenhaltijoille sekä työntekijöille myönnettiin ylimääräiset elinkautiset eläkkeet, joiden kuukausimäärät olivat seuraavat:

---

[1]) Vrt. v:n 1937 kert s. 7. — [2]) Kvsto 18 p. toukok. 16 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 56. — [3]) Kvsto 14 p. syysk. 2 §. — [4]) S:n 12 p. tammik. 18 §. — [5]) S:n 26 p. tammik. 5 §; vrt. myös v:n 1937 kert. s. 7. — [6]) Kvsto 18 p. toukok. 17 §. — [7]) S:n 9 p. maalisk. 9 §.

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja viimeksi on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Huoltovirasto	Soldan, S. [1]	Apulaiskanslianhoitaja	19 1/4 38	275
Ruotsinkieliset kansakoulut	Jakobsson, M. [2]	Siivooja	19 1/11 38	260
Kiinteistölautakunnan alaiset maatilat	Wikström, J. V. [2]	Muonamies	19 1/11 38	137
Rakennustoimisto	Eriksson, E. [3]	Työntekijä	19 1/3 38	250
»	Halin, V. [4]	»	19 1/1 38	227
»	Heikkinen, P. [5]	»	19 1/6 38	[6] 450
»	Partanen, K. [4]	»	19 1/1 38	77
»	Salonen, J. [4]	»	19 14/5 37	541
»	Sillanpää, A. [3]	»	19 1/6 38	561
Sähkölaitos	Karlsson, K. R. [7]	Korjausmies	19 1/6 38	640

Leski- ja orpoeläkkeitä myönnettiin alla mainituille henkilöille:

Eläkkeensaajan mies- tai isävainaja			Eläkkeensaaja	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Virasto tai laitos, jossa viimeksi on toiminut	Nimi	Virka tai toimi			
Raastuvanoikeus	Lindström, G. T. [8]	Kaupunginpalvelija	Leski	19 1/6 38	300
Sairaaloihin kuulumaton lääkäri-, sairaanhoito- ja terveydenhoitohenkilökunta	Österman, K. V. [9]	Makkaratehtaiden valvoja	»	19 1/10 38	300
Nikkilän sairaala	Rosenberg, R. [7]	Yövartija	»	19 1/4 38	300
Rakennustoimisto	Reinikainen, V. [10]	Rakennusmestari	»	19 1/1 38	300
»	Teräsvirta, A. N. [4]	»	»	19 1/1 38	300
»	Eriksson, J. G. [2]	Vartija	»	19 1/11 38	300
»	Heino, T. J. [10]	Työntekijä	»	19 1/2 38	300
»	Tamminen, H. J. [2]	»	»	19 1/11 38	300
»	Vartiainen, J. L. [11]	»	»	19 1/1 38	300
Puhtaanapitolaitos	Stång, H. [2]	Talonmies	»	19 1/11 38	300
»	Elovuori, K. M. [2]	Työntekijä	»	19 1/11 38	300
»	Grönlund, J. L. [2]	»	»	19 1/11 38	300
»	Halén, K. F. [8]	»	»	19 1/6 38	300
»	Helenius, A. [8]	»	»	19 1/4 38	300
»	Kanerva, K. F. [2]	»	»	19 1/11 38	300
»	Leino, K. E. [2]	»	»	19 1/11 38	300
»	Viitasaari, K. [12]	»	Lapsi	19 1/4 38	[13] 150
Vesijohtolaitos	Lehtinen, K. O. [10]	»	4 lasta	19 1/4 38	[13] 150 kullekin
Kaasulaitos	Isomäki, I. [2]	»	Leski	19 1/11 38	300

[1]) Kvsto 26 p. tammik. 41 § ja 30 p. maalisk. 27 §. — [2]) S:n 23 p. marrask. 32 §. — [3]) S:n 18 p. toukok. 29 §. — [4]) S:n 26 p. tammik. 41 §. — [5]) S:n 22 p. kesäk. 48 §. — [6]) Eläkkeestä vähennetään eläkkeensaajalle myönnetyn elinkoron määrä pyöristettynä 70 mk:ksi kuukaudessa. — [7]) Kvsto 5 p. lokak. 36 §. — [8]) S:n 8 p. kesäk. 21 §. — [9]) S:n 14 p. syysk. 19 §. — [10]) S:n 30 p. maalisk. 27 §. — [11]) S:n 16 p. helmik. 29 §. — [12]) S:n 27 p. huhtik. 42 §. — [13]) Eläke maksetaan kunnes saajat täyttävät 18 vuotta.

Eläkkeensaajan mies- tai isävainaja			Eläkkeensaaja	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Virasto tai laitos, jossa viimeksi on toiminut	Nimi	Virka tai toimi			
Kaasulaitos	Palenius, K. A. [1]	Työntekijä	2 lasta	19 1/9 38	[5] 150 kummallekin
Sähkölaitos	Eklöf, A. [2]	Johtojentarkastaja	Lapsi	19 1/1 38	[5] 250
»	Lindqvist, E. E. [3]	Sähköasentaja	Leski	19 1/1 38	300
»	Perenius, V. [4]	»	»	19 1/1 38	250
»	Söderberg, A. V. [1]	Portinvartija	»	19 1/9 38	300

Virantoimituksessa murhatun Marian sairaalan toimitsijan J. Stenforsin keskimmäiselle lapselle, jonka eläkeoikeus päättyi hänen täyttäessään kertomusvuoden huhtikuun 17 p:nä 18 vuotta, myönnettiin [6] 6,000 mk:n kertakaikkinen avustus, jotta hän voisi jatkaa koulunkäyntinsä loppuun.

Evätyt eläkeanomukset. Kaupunginvaltuusto ei katsonut olevan syytä myöntyä niihin ylimääräisen eläkkeen saantia koskeviin anomuksiin, joita seuraavat henkilöt olivat esittäneet: kaupunginhallituksen asiamiesosaston asiamiehen V. Merivirran kaksi lasta [7], maistraatin kaupunginpalvelija E. F. Grönlund [1], raastuvanoikeuden rikosasiainnotaarin J. A. Eklundin leski [8], tuberkuloosihuoltotoimiston piirihoitajatar E. Bernstein [1], tuberkuloosisairaalan yövartija K. Granlund [9] ja siivooja A. Hänninen [1], professori O. Boijen sairaalaan liittyvän synnytyslaitoksen Helsingin kaupungista kotoisin oleville potilaille varatun yleisen osaston kätilö J. Rahittu [10], kunnalliskodin työlaitoksen työnjohtajan V. Ojasen leski [11], Bengtsärin koulukodin johtajan Hj. Ekholmin leski [10], kirjapainokoulun johtajan U. Salovaaran leski [4], rakennustoimiston työntekijät O. E. Helminen [1] ja J. Huttunen [1], työntekijäin J. Höltän [12] ja A. Lehtisen [4] lesket ja työntekijät D. Nieminen [8], J. Pikkarainen [8], A. Post [9] ja A. K. Vilén [10], puhtaanapitolaitoksen työntekijän K. V. Lundellin leski [8], työntekijä J. Sjöström [8], työntekijän E. Venäläisen leski [5] ja kaksi lasta [12] ja työntekijän K. Viitasaaren leski [12], vesijohtolaitoksen putkityöntekijä A. Salonen [13], kaasulaitoksen työntekijän K. A. Paleniuksen leski [1], Raitiotie ja omnibus oy:n palvelukseen siirtyneen kaasulaitoksen lyhdynsytyttäjän G. A. Stadiuksen leski [5] sekä sähkölaitoksen johtojentarkastajan A. Eklöfin leski [3].

Eräitä käsiteltyjä eläkeanomuksia koskevat valitukset. Kaupunginvaltuusto antoi [14] Uudenmaan läänin maaherralle selityksensä vesijohtolaitoksen putkityöntekijän A. Salosen tekemän valituksen johdosta, joka tarkoitti hänen käsiteltyä eläkeanomustaan.

Valtuuston annettua maaherralle selityksensä tuberkuloosisairaalan yövartijan K. Granlundin [15], Bengtsärin koulukodin johtajan Hj. Ekholmin lesken [16], rakennustoimiston työntekijän A. Postin [15] sekä puhtaa-

[1] Kvsto 24 p. elok. 33 §. — [2] S:n 18 p. toukok. 29 §. — [3] S:n 26 p. tammik. 41 §. — [4] Kvsto 16 p. helmik. 29 §. — [5] Eläke maksetaan kunnes saajat täyttävät 18 vuotta. — [6] Kvsto 18 p. toukok. 29 §; vrt. myös v:n 1933 kert. s. 56. — [7] Kvsto 8 p. kesäk. 21 §. — [8] S:n 23 p. marrask. 32 §. — [9] S:n 22 p. kesäk. 48 §. — [10] S:n 9 p. maalisk. 28 §. — [11] S:n 5 p. lokak. 36 §. — [12] S:n 27 p. huhtik. 42 §. — [13] S:n 30 p. maalisk. 27 §. — [14] S:n 18 p. toukok. 5 §. — [15] S:n 24 p. elok. 6 § ja 5 p. lokak. 3 §. — [16] S:n 27 p. huhtik. 9 § ja 24 p. elok. 5 §.

napitolaitoksen työntekijän K. F. Halénin lesken [1]) ja työntekijän H. Pylkän [2]) tekemien valitusten johdosta, jotka tarkoittivat heidän käsiteltyjä eläkeanomuksiaan, maaherra vastaavasti syyskuun 7 p:nä, heinäkuun 1 p:nä, syyskuun 7 p:nä, helmikuun 14 p:nä ja maaliskuun 4 p:nä hylkäsi valitukset.

Rikostuomioiden toimeenpanokonttorin ulosottoapulaisen L. V. Forsténin lesken valitettua korkeimpaan hallinto-oikeuteen eläkevalituksensa hylkäämistä tarkoittavasta maaherran päätöksestä [3]), valtuusto tämän johdosta annettavassa selityksessään päätti [4]) uudistaa maaherralle jo mainitsemansa. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi [5]) elokuun 29 p:nä valituksen.

V:n 1937 tapaturmavakuutusmaksu- ja vahingonkorvausmäärärahan ylittäminen. Kun v:n 1937 talousarvioon tapaturmavakuutusmaksuja ja vahingonkorvauksia varten sisältyvä määräraha oli tullut ylitetyksi 49,142: 10 mk sen johdosta, että vakuutusneuvosto oli vahvistanut Ryttylän koulukodin työssä sattuneesta tapaturmasta vahingoittuneelle suoritettavan elinkoron niin suureksi, että kaupungin sen maksamista varten oli täytynyt suorittaa 66,495 mk elinkorkorahastoon, kaupunginvaltuusto oikeutti [6]) rahatoimiston toimittamaan mainitun ylityksen.

Kaupungin edustus

Kaupunginvaltuusto päätti [7]) lähettää puheenjohtaja Rydmanin ja vt Räisäsen edustajikseen Tukholman kaupunginvaltuuston toukokuun 3 p:nä vietettävään 75-vuotisjuhlaan. Heidän matkakulunsa osoitettiin valtuuston yleisistä käyttövaroista kaupunginhallituksen hyväksyttävän laskun mukaan.

Kaupungin edustajiksi Helsingissä syyskuun 15—17 p:nä pidettäville IX kaupunkipäiville valittiin [8]) kaupunginjohtaja Tulenheimo sekä kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Rydman, varapuheenjohtaja Janatuinen ja vt Norrmén, Ramsay ja Räisänen, varamiehinään vt Huhtala, Huttunen ja von Wendt.

Kaupungin edustajiksi Suomen satamaliiton Helsingissä syyskuun 14 p:nä pidettävään varsinaiseen liittokokoukseen valittiin [9]) teknillinen johtaja Moring, satamalautakunnan puheenjohtaja Lindfors ja varapuheenjohtaja Paloheimo ja vt Salovaara, varamiehinään vtt Ramsay ja Räisänen, minkä lisäksi satamalautakunnan jäsenet, satamalaitoksen johtaja, rakennustoimiston satamarakennuspäällikkö, satamakapteeni ja satamakamreeri oli oikeutettava osallistumaan kokoukseen.

2. Rahatointa koskevat asiat

Kaupungin v:n 1937 tilit ja tilinpäätös. V:n 1937 tulos ilmenee seuraavasta mainitun vuoden tilinpäätöksen mukaisesta yhdistelmästä [10]):

Menosäästöt	mk	19,400,111: 15	
Ylitulot talousarviotileillä	»	79,870,009: 65	
Tulot talousarvion ulkopuolella ...	»	3,016,502: 05	mk 102,286,622: 85

[1]) Kvsto 12 p. tammik. 6 § ja 30 p. maalisk. 3 §. — [2]) S:n 26 p. tammik. 7 § ja 30 p. maalisk. 3 §. — [3]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 10. — [4]) Kvsto 26 p. tammik. 6 §. — [5]) S:n 23 p. marrask. 2 §. — [6]) S:n 27 p. huhtik. 41 §. — [7]) S:n 27 p. huhtik. 2 §; vrt. tämän kert. s. 149. — [8]) Kvsto 22 p. kesäk. 7 §. — [9]) S:n 22 p. kesäk. 8 §. — [10]) S:n 22 p. kesäk. 3 §.

Menoylitykset	mk	9,032,269: 95		
Tulovajaukset talousarviotileillä ..	»	9,343,568: 60		
Menot talousarvion ulkopuolella ..	»	120,937: 70	mk	18,496,776: 25
Ylijäämä			mk	83,789,846: 60

Kertomukset kaupungin käyttörahaston ja verotasausrahaston hallinnosta v. 1937 ilmoitettiin niinikään valmistuneiksi.

Kaupunginvaltuusto oli kutsuttu kesäkuun 22 p:nä kaupunkien kunnallislain säännösten mukaisesti päättämään tilinpäätöksen hyväksymisestä, mutta koska tilintarkastuskertomus oli saapunut niin myöhään, etteivät asianomaiset lautakunnat vielä olleet ehtineet antaa selityksiään, kokous siirrettiin [1]), mikäli se koski kyseisen vuoden tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä, valtuuston puheenjohtajan tilintarkastuskertomuksen saavuttua määrättävään ajankohtaan.

Kaupungin v:n 1937 tilien ja hallinnon tarkastus. Tutustuttuaan kaupungin revisiotoimiston kertomukseen v:lta 1937 vuositilintarkastajat valittuaan sihteerikseen merenkulkuneuvos A. Virangon [2]) sekä jakauduttuaan kuten ennenkin jaostoihin, jotka tutkivat eri hallinnonhaaroja ja laitoksia, antoivat tilintarkastuskertomuksensa [3]), jossa he, todeten aluksi kaupungin v:n 1937 taloustuloksen kuten monena edellisenäkin vuonna muodostuneen arvioitua edullisemmaksi mutta toisaalta myöskin kaupungin menojen kiihtyvän nousun, esittivät eräitä kaupunginhallinnon yleisjohtoa ja eri hallinnonhaaroja koskevia huomautuksia. Saatuaan kaupunginreviisorin ja vuositilintarkastajain kertomuksissaan tekemien huomautusten johdosta asianomaisilta laitoksilta ja lautakunnilta pyytämänsä selitykset, jotka se katsoi tyydyttäviksi ja joista ilmeni asianomaisten jo ryhtyneen tai vastaisuudessa aikovan ryhtyä toimenpiteisiin sellaisten epäkohtien korjaamiseksi, jotka sitä kaipasivat, kaupunginhallitus antoi niiden johdosta lausuntonsa [4]), jonka mukaisesti kaupunginvaltuusto sittemmin päätti [5]) hyväksyä v:n 1937 tilinpäätöksen sekä myöntää kaupunginhallitukselle ja kaupungin muille hallituksille, lautakunnille ja virastoille vastuuvapauden mainitun vuoden hallinnosta ja tileistä. Lisäksi valtuusto päätti, ettei tilintarkastuskertomuksessa tehtyjen huomautusten johdosta ollut ryhdyttävä enempiin toimenpiteisiin.

Kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajain kertomus v:lta 1937 merkittiin [6]) tiedoksi. Inventtaajain tekemän huomautuksen mukaisesti kaupunginhallitus oli kehoittanut asianomaisia työviranomaisia huolehtimaan vailla leimaa tai merkintää olevien kaupungin työvälineiden sopivasta merkitsemisestä niiden häviämisen estämiseksi.

Vuositilintarkastajain vaali. Kaupungin v:n 1938 hallinnon ja tilien tarkastajiksi valittiin [7]) dosentti V. Annala, toimistonjohtaja A. Edberg, pankinjohtaja W. Ewers, pankinkamreeri V. Hougberg, konttoristi E. K. Kalervo, toimittaja K. Kukkonen, taloudenhoitaja A. Lassila, toimittaja E. Lähde, pankinjohtaja V. Sipi, konttoripäällikkö F. Smedberg, raitiovaunukuljettaja O. H. Träskvik ja pankinkamreeri T. H. Vilppula sekä tilintarkastajain varamiehiksi konttorinhoitaja U. Aho, konttoristi V.Aro-

[1]) Kvsto 22 p. kesäk. 2 §. — [2]) Vrt. tämän kert. s. 121. — [3]) Kvston pain. asiakirj. n:o 5. — [4]) S:n n:o 8. — [5]) Kvsto 26 p. lokak. 11 § ja 9 p. marrask. 5 §. — [6]) S:n 18 p. toukok. 31 §. — [7]) S:n 12 p. tammik. 4 §.

nen, kauppatieteidenkandidaatti S. Colliander, pankinprokuristi B. Halléen, pankinjohtaja Hj. Hultin, pankinylikamreeri K. Kivialho, varastotyöntekijä N. Lehto, konttoristi A. V. Lehtokoski, lehtori E. O. Malmberg, kirjaltaja R. Paasio, professori H. Schybergson ja pankinjohtaja S. Selin.

Kulosaaren siltarahasto. Kaupunginvaltuusto päätti [1]), että v:n 1939 talousarvion pääluokkaan Tuloa tuottavat pääomamenot sisältyvää Siirto Kulosaaren sillan rahastoon nimistä määrärahaa sai tarvittaessa ylittää; kuten siltamaksuista kertyviä tuloja oli niistä riippuvaa rahastoon kulloinkin siirrettävää määrää mahdotonta tarkalleen arvioida.

Kaupungin autojen vakuuttaminen. Moottoriajoneuvoliikenteestä johtuvan vahingon vastuusta huhtikuun 28 p:nä 1925 annetun lain mukaan kunnat olivat vakuuttamisvelvollisuudesta vapaat, minkä nojalla v. 1935 oli irtisanottu Helsingin kaupungin omistamien autojen siihenastinen vakuutus ja perustettu kaupungille oma autovakuutusrahasto. Kun kuitenkin kertomusvuoden huhtikuun 1 p:stä voimaan tulevan autovastuulain mukaan kunnat olivat vakuutusvelvollisia ja vain valtioneuvosto lain 10 §:n 3 momentin nojalla voi myöntää vapautuksen vakuuttamisvelvollisuudesta enintään viideksi vuodeksi kerrallaan, kaupunginvaltuusto päätti [2]) anoa valtioneuvostolta mainittua vapautusta. Valtioneuvosto vapautti sittemmin kaupungin vakuuttamisvelvollisuudesta tammikuun 1 p:ään 1943 ehdoin, että kaupunki sosiaaliministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti osallistui autovastuulain 3 §:ssä säädettyyn vakuutusyhtiöiden yhteisvastuuseen [3]).

Merkittiin [4]) tiedoksi selostus kaupungin autovakuutusrahaston hoidosta v. 1937.

Lyhytaikainen luotto. Kaupunginhallitus oikeutettiin [1]) v. 1939 ottamaan lyhytaikaista luottoa enintään 100,000,000 mk tai vasta-arvo ulkomaan rahassa laskettuna lainaa otettaessa käyvän kurssin mukaan.

Vanhempien lainain jäännöseräin käyttö. Sisäasiainministeriö vahvisti helmikuun 14 p:nä noudatettavaksi kaupunginvaltuuston kertomusvuoden talousarviokäsittelyn yhteydessä tekemän päätöksen [5]) osoittaa v:n 1934 kolmannen alunperin 5 ½ %:n mutta v:sta 1937 lähtien 4 ½ %:n, v:n 1936 toisen 5 %:n ja v:n 1937 ensimmäisen 4 ½ %:n lainan käyttämättömät jäännöserät, yhteensä 3,324,000 mk, teknillisten laitosten uudistöihin [6]).

Lainain konverttaaminen. Sisäasiainministeriö vahvisti tammikuun 21 p:nä kaupunginvaltuuston päätöksen [7]) 13,500,000 Ruotsin kruunun suuruisen 3 ½ %:n lainan ottamisesta v:n 1911 4 ½ %:n puntalainan konverttaamiseksi [8]).

Kaupunginvaltuusto valtuutti [9]) kaupunginhallituksen irtisanomaan v:n 1917 alkuaan 30,000,000 mk:n suuruisen kotimaisen 5 %:n lainan ja v:n 1934 alkuaan 19,910,000 mk:n suuruisen kotimaisen 5 %:n lainan konvertattaviksi alempikorkoisiksi.

Valmistellakseen ennakolta kaupungin v:n 1930 6 ½ %:n dollarilainan konverttausta kaupunginvaltuusto valtuutti [10]) kaupunginhallituksen mainitun lainan obligatioiden takaisin ostamiseksi ottamaan Suomen tai ulkomaan valuutassa yhden tai useampia pitkäaikaisia obligatiolainoja tai velkakirjasitoumuksia, joiden korko oli oleva alle 6 ½ % ja takaisinmaksu tapah-

[1]) Kvsto 21 p. jouluk. 4 §. — [2]) S:n 9 p. maalisk. 5 §. — [3]) S:n 27 p. huhtik. 3 §. — [4]) S:n 16 p. helmik. 6 §. — [5]) Ks. v:n 1937 kert. s. 12 ja 29. — [6]) Kvsto 9 p. maalisk. 3 §. — [7]) Ks. v:n 1937 kert. s. 12 — [8]) Kvsto 16 p. helmik. 2 §. — [9]) S:n 9 p. maalisk. 19 §. — [10]) S:n 27 p. huhtik. 19 §.

tuva viimeistään v. 1960, enintään 85,000,000 mk:n määrään asti. Lisäksi valtuusto päätti, että edellä mainittu valtuutus oli oleva voimassa kertomusvuoden loppuun. Sisäasiainministeriö vahvisti toukokuun 31 p:nä lainan ottoa koskevan päätöksen osan [1]).

V:n 1911 obligatiolainan kuoletus. Kaupunginhallitus oli irtisanonut [2]) kaupungin v:n 1911 162,509,300 mk käsittävän puntalainan ja sen suorittamiseksi ottanut 158,085,000 mk (13,500,000 kr) käsittävän kruunulainan, jolloin edellinen ylitti jälkimmäisen 4,424,300 mk:lla. Kun kaupungilla kuitenkin oli hallussaan nykyistä halvemman kurssin aikana ostettuja puntalainan obligatioita tulisi se niistä saamaan miltei mainitun erotuksen peittävän määrän kurssivoittoa, jota ei talousarviossa ollut edellytetty ja joka joutui tuloksi korkojen ja osinkojen osaston erinäisten tulojen momentin Agio kohdalle. Koska näin ollen ei ollut syytä osoittaa uusia lainavaroja puntalainan loppuosan suorittamiseksi kun erotus voitiin poistaa ylimääräisenä kuoletuksena, kaupunginvaltuusto päätti [3]), että pääluokkaan Velan kuoletus sisältyvää v:n 1911 obligatiolainan kuoletuksen käsittävää momenttia sai ylittää 4,424,300 mk.

V:n 1935 kruunulainan kuoletuksen siirtäminen myöhempään ajankohtaan. Siihen katsoen, että olympiakisat paraikaa aiheuttivat kaupungille raskaita kertakaikkisia menoja, kaupunginvaltuusto päätti [4]), että kaupungin v:n 1935 kolmannen, alkuaan 5,000,000 Ruotsin kruunun, 3 %:n lainan v:lle 1939 lankeava kuoletus suoritetaan vasta v. 1944.

Uuden pitkäaikaisen lainan otto. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) ottaa yhdessä tai useammassa erässä emittoitavan obligatio- tai velkakirjalainan kahta vuotta pidemmin maksuajoin ja enintään 30 vuoden kuoletuksin, saaden lainan määrä nousta enintään 100,000,000 mk:aan tai vastaavaan määrään Ruotsin kruunuissa. Kaupunginhallitus valtuutettiin päättämään muista lainaehdoista. Lainasta oli käytettävä kiinteistöostoihin 10,000,000 mk, teknillisten laitosten uudistöihin 55,950,000 mk, satamatöiden jatkamiseen 31,900,000 mk sekä pääoma-alennuksiin ja vastedes määrättäviin tarkoituksiin 2,150,000 mk. Kaupunginhallitus valtuutettiin ryhtymään kaikkiin tästä päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin, täysin valtuuksin edustamaan kaupunkia lainan ottoa koskevissa neuvotteluissa ja päätösten teossa sekä kaupungin puolesta allekirjoittamaan kaikki tarpeelliset laina- ja vastuusitoumukset y.m. asiakirjat. Sisäasiainministeriö vahvisti marraskuun 11 p:nä lainan ottoa koskevan osan päätöstä ehdoin, että lainan takaisinmaksuaika määrättiin enintään 25 vuodeksi [6]).

Obligatiolainan otto Ab. M. G. Stenius nimisen yhtiön osakkeiden ostoa y.m. varten. Kaupunginvaltuusto päätti [7]) ottaa enintään 30 vuoden maksuajoin 100,000,000 mk:n suuruisen 4 ½ %:n obligatiolainan, josta 95,000,000 mk käytettäisiin Ab. M. G. Stenius nimisen yhtiön osakkeiden ostoon ja velkojen suorittamiseen sekä 5,000,000 mk pääoma-alennukseen ja muihin, vastedes määrättäviin tarkoituksiin. Kaupunginhallitus valtuutettiin ryhtymään kaikkiin tästä päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin sekä kaupungin puolesta allekirjoittamaan kaikki tarpeelliset laina- ja vastuusitoumukset ynnä muut asiakirjat. Päätös alistettiin valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Uuden lainan ottaminen omakotirakennustoiminnan rahoittamiseksi.

[1]) Kvsto 22 p. kesäk. 4 §. — [2]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 12 ja 131. — [3]) Kvsto 5 p. lokak. 32 §. — [4]) S:n 7 p. jouluk. 15 §. — [5]) S:n 5 p. lokak. 10 §. — [6]) S:n 23 p. marrask. 4 §. — [7]) S:n 23 p marrask. 12 §; vrt. myös tämän kert. s. 60.

Tämän osoittauduttua välttämättömäksi kaupunginvaltuusto päätti [1]) omakotilainain välittämistä varten ottaa valtion omakotilainarahastosta enintään 2,000,000 mk:n suuruisen lisälainan kahta vuotta pidemmin maksuajoin, minkä päätöksen sisäasiainministeriö marraskuun 5 p:nä vahvisti [2]). Kiinteistölautakunta oikeutettiin [1]) välittämään näitä lainoja toukokuun 28 p:nä 1927 omakotilainarahastosta annetun asetuksen mukaisesti.

Helsingin makasiini oy:n otettava laina. Kaupunginvaltuusto päätti [3]), samalla kun se pidensi Helsingin makasiini oy:n vuokraoikeuden [4]) Länsisataman Laivarannan alueeseen, jonne yhtiö aikoi rakentaa uuden varastosuojarakennuksen, että kaupunki sitoutuu omavelkaiseen takaukseen yhtiön tätä varten otettavasta 10,000,000 mk:n määräisestä, enintään 20 vuoden kuluessa takaisin maksettavasta obligatiolainasta, jonka korko olisi enintään 5 %. Päätös alistettiin valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi [5]).

Rakennuslainan myöntäminen Tekniska läroverket i Helsingfors nimiselle oppilaitokselle. Tekniska läroverket i Helsingfors nimiselle oppilaitokselle päätettiin [6]) myöntää 500,000 mk:n suuruinen avustuslaina sen Apollonkadun tonteilla n:ot 8—10 olevan koulutalon laajentamista varten, ollen tämä laina oleva koroton ja irtisanomaton niin kauan kuin taloa, taloudellista voittoa omistajalle tavoittamatta, käytettiin mainittuun tarkoitukseen ehdoin, että lainan vakuudeksi annettiin kiinnitys tonttiin ynnä sillä oleviin rakennuksiin etuoikeuksin niiden kiinnitysten jälkeen, jotka vastasivat 75 % tontilla olevien rakennusten rakennuskustannuksista. Tarvittava määräraha päätettiin merkitä v:n 1939 talousarvioon.

Provisiot y.m. kulut nimisen määrärahan ylittäminen. Rahatoimisto oikeutettiin [7]) ylittämään v:n 1937 talousarvion korkojen ja lainakustannusten pääluokkaan sisältyvää määrärahaa Provisiot y.m. kulut enintään 320,000 mk, mikä oli tarpeen pääoma-alennuksen myöntämisen johdosta eräistä mainittuna vuonna konvertatuista lainoista, syntyen vastaava säästö kuitenkin korkomenoissa.

Kaupungin hyväksi tehty testamentti. Edesmennyt neiti S. Jürgens oli testamentissaan määrännyt n. 36,000 mk omaisuudestaan kaupungille ehdoin, että varat hoidettiin erillisenä rahastona, jonka koroilla kustannettiin opetusta koulukeittiöissä kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen jatkoluokilla kasvis- ja sairaille sovelletun ruoan valmistukseen perehtyneen henkilön johdolla. Kaupunginvaltuusto päätti [8]) ottaa vastaan varat sekä antaa kaupunginhallituksen tehtäväksi huolehtia testamentin valvomisesta ja rahaston käyttöä koskevien tarkempien määräysten antamisesta.

Lahjoitusrahaston sääntöjen muuttaminen. Kun kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahaston käytössä noudatettavat määräykset nyttemmin oli katsottava vanhentuneiksi, ollen rahastosta viime aikoina vuosittain jaetut viisi 100 mk:n suuruista apurahaa raha-arvon alenemisen johdosta menettäneet merkityksensä ja maksaen jo apurahojen haettavaksi julistamista koskevat ilmoitukset vuosittain huomattavasti enemmän kuin apu-

---

[1]) Kvsto 5 p. lokak. 11 §; vrt. myös v:n 1937 kert. s. 12. — [2]) Kvsto 23 p. marrask. 3 §. — [3]) S:n 5 p. lokak. 24 §. — [4]) Vrt tämän kert. s. 74. — [5]) Vrt. tämän kert. s. 155. — [6]) Kvsto 7 p. jouluk. 16 §. — [7]) S:n 26 p. tammik. 31 §. — [8]) S:n 12 p. tammik. 13 §.

rahojen yhteinen arvo oli, kaupunginvaltuusto päätti [1]), että kyseisen rahaston korkotuloja jaettaessa oli noudatettava seuraavia säännöksiä: rahaston korkotulo jaetaan elinajaksi vähintään 40 vuoden ikäiselle palvelijalle; etusija annetaan pisimmän ajan samaa työnantajaa palvelleelle; iältään vanhemmalla on etuoikeus nuoremman edellä; ja tasavertaisista hakijoista on naisella etusija ennen miestä.

Lahjoitettujen varain käyttö. C. F. Ekholmin stipendirahastosta haettaviksi julistetuista kahdesta 3,500 mk:n suuruisesta matka-apurahasta myönnettiin [2]) toinen nahkatehtaan työnjohtajalle R. Haapalinnalle ja toinen sähköteknikko T. Lindbäckille.

Verovelvollisen henkilön tulosta verotettaessa tehtävä vähennys. Kunnallisverotuksessa verovelvollisen henkilön tuloista vähennettävät määrät kaupunginvaltuusto v:ksi 1938 vahvisti [3]) samoiksi kuin ennen, eli siten, että tuloista, jotka eivät ylittäneet 9,000 mk, sai vähentää 4,000 mk, sekä että verovelvollinen henkilö jokaisen lapsen osalta, jonka hän elatusvelvollisuutensa nojalla oli elättänyt ja joka verotusvuoden päättyessä ei ollut täyttänyt 15 vuotta, sai vähentää tuloistaan 1,200 mk.

V:n 1939 talousarvio. Kaupunginhallituksen laadittua ja lähetettyä kaupunginvaltuustolle v:n 1939 talousarvioehdotuksen valtuusto otti tämän käsiteltäväkseen ja vahvisti [4]) v:n 1939 talousarvion [5]), jonka pääluokkien ja osastojen loppusummat sekä näiden meno- tai tulolisäykset (+) ja meno- tai tulovähennykset (—) v:een 1938 verraten ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

Menot

Varsinaiset menot

1. Yleinen kunnallishallinto	mk	24,850,512	+	3,805,906
2. Oikeus- ja järjestystoimi	»	21,362,078	+	1,617,499
3. Palotoimi	»	7,775,575	—	62,283
4. Terveydenhoito	»	14,048,132	+	2,451,098
5. Sairaanhoito	»	70,734,208	+	5,049,032
6. Huoltotoimi	»	61,034,215	+	2,787,252
7. Lastensuojelu	»	19,008,353	+	1,410,312
8. Erinäiset sosiaaliset tehtävät	»	3,065,613	—	463,760
9. Opetustoimi	»	58,583,334	+	6,632,074
10. Sivistystoimi	»	9,194,851	+	867,531
11. Kiinteistöt	»	29,613,754	+	2,767,444
12. Yleiset työt	»	42,401,582	+	4,345,702
13. Puhtaanapito	»	16,735,235	+	1,371,168
14. Satamat	»	17,344,034	+	1,224,667
15. Teurastamo	»	4,683,423	+	262,986
16. Keskuskeittola	»	7,433,900	+	834,200
17. Teknilliset laitokset	»	—		—
18. Sekalaiset yleiset menot	»	19,068,000	+	2,504,130
19. Korot ja lainakustannukset	»	73,013,352	+	4,245,819
20. Verojen poistot ja palautukset	»	1,001,000	—	49,000
Yhteensä	mk	500,951,151	+	41,601,777

[1]) Kvsto 21 p. jouluk. 13 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 75. — [2]) Kvsto 5 p. lokak. 7 §. — [3]) S:n 26 p. tammik. 10 §. — [4]) S:n 14 p. jouluk. 2 § ja 21 p. jouluk. 4 §. — [5]) Kvston pain. asiakirj. n:ot 10, 18, 19 ja 20.

Pääomamenot

21. Tuloa tuottavat pääomamenot	mk	275,198,500	+	140,405,500
22. Tuloa tuottamattomat pääomamenot.	»	130,960,858	+	44,799,427
23. Velan kuoletus	»	45,503,845	+	9,335,387
Yhteensä	mk	451,663,203	+	194,540,314
Kaikkiaan	mk	952,614,354	+	236,142,091

Tulot

Varsinaiset tulot

1. Yleinen kunnallishallinto.....	mk	73,700		—
2. Oikeus- ja järjestystoimi	»	1,136,200	+	300,000
3. Palotoimi	»	466,848	—	3,568
4. Terveydenhoito	»	1,840,610	+	187,132
5. Sairaanhoito	»	37,104,738	+	10,421,316
6. Huoltotoimi	»	19,120,585	+	1,179,692
7. Lastensuojelu	»	7,347,526	+	206,702
8. Erinäiset sosiaaliset tehtävät	»	700,000	+	163,500
9. Opetustoimi	»	14,640,275	+	888,179
10. Sivistystoimi	»	1,502,408	+	2,000
11. Kiinteistöt	»	62,422,075	+	5,346,067
12. Yleiset työt	»	9,819,505	+	278,340
13. Puhtaanapito	»	13,584,660	+	613,142
14. Satamat	»	43,877,660	+	3,249,740
15. Teurastamo	»	4,500,000	+	360,000
16. Keskuskeittola	»	7,635,000	+	840,000
17. Teknilliset laitokset (nettotulot)	»	63,776,115	+	10,570,862
18. Sekalaiset yleiset tulot	»	4,710,000	+	525,000
19. Korot ja osingot	»	43,149,015	+	6,224,575
20. Verot	»	296,781,785	+	37,733,995
Yhteensä	mk	634,188,705	+	79,086,674

Pääomatulot

21. Kaupungin omaisuudesta saadut pääomatulot	mk	56,035,649	+	17,839,417
22. Lainavarat	»	179,890,000	+	143,716,000
Säästö v:sta 1938	»	82,500,000	—	4,500,000
Yhteensä	mk	318,425,649	+	157,055,417
Kaikkiaan	mk	952,614,354	+	236,142,091

Kaupungin v:n 1939 talousarviota laadittaessa muodostui kaupungin jatkuvan luonnollisen kehityksen vaatimusten huomioinnin lisäksi määräävästi näkökohdaksi valmistautuminen Helsingissä v. 1940 pidettäviin olympiakisoihin, joiden vilkastuttava vaikutus elinkeino- ja ansiotoimintaan sekä työoloihin kaupungissa ilmeisesti tulee jatkumaan kisoihin asti. Menoarvioon ei edellisestä johtuen tällä kertaa merkitty varsinaista työttömyysmäärärahaa. Olympiakisojen aiheuttamien menojen arvioitiin olympiakylän

rahoitusta lukuunottamatta nousevan vähintään 100,000,000 mk:aan. Toisena huomattavana menoryhmänä sisältyvät kyseiseen talousarvioehdotukseen menot kaupungin suurimmasta siihenastisesta aluehankinnasta, Ab. M. G. Stenius nimiselle yhtiölle kuuluneiden maiden ostosta. Niinikään aiheuttavat kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin palkkojen korotukset edellisen vuoden korotusten lisäksi jälleen huomattavia menolisäyksiä, yhteensä n. 21,000,000 mk, josta n. 8,400,000 mk viranhaltijoille, n. 10,500,000 mk työntekijöille ja n. 2,200,000 mk tilapäisten viranhaltijain toimien vakinaistamiseksi. Ensiksi mainitun ryhmän korotuksiin tarvittavat varat jaettiin asianomaisille palkkamomenteille; kummankin jälkimmäisen ryhmän korotuksia varten sitä vastoin merkittiin yhteinen määräraha erikseen kummallekin sekalaisten yleisten menojen pääluokkaan. Niitä virastoja varten, jotka eivät olleet sisällyttäneet omaan talousarvioonsa varoja vakinaistamatta jääneitä tilapäisiä toimia varten, joiden haltijoille kaupunginhallituksen mielestä edelleen oli suoritettava sama prosentuaalinen palkanlisäys kuin kertomusvuonna, merkittiin ennen mainittuun pääluokkaan määräraha mainittua tarkoitusta varten. Kesä- ja sairaslomasijaisten palkkamäärärahoja oli luonnollisesti myöskin korotettava kautta linjan. Useimmissa ruokintamäärärahoissa tarvittiin ravintoaineiden yleisen hinnannousun johdosta lisäystä kun taas lämpömäärärahoja polttoainehintojen jälleen laskettua kauttaaltaan voitiin alentaa. Miltei kaikki kertomusvuoden talousarvioon sisältyneet väestönsuojelumäärärahat olivat olleet vain kertamäärärahoja. V. 1939 ostettavien autojen hankintaan tarvittavat määrärahat merkittiin kaupunginhallituksen käytettäväksi yhteisostojen tekemiseksi mahdolliseksi. Huomioonottaen kaikki huomattavat menolisäykset kaupunginhallitus pyrki muiden menojen ankaraan vähentämiseen sekä ehdotti lainavaroja käytettäväksi entistä runsaammin.

Kertomusvuoteen verraten menojen loppusumma osoitti 236,800,000 mk:n nettolisäystä, ollen menojen lisäykset kaikkiaan 237,300,000 mk ja vähennykset 500,000 mk. Tulosäännössä lisäykset nousivat yhteensä 243,800,000 mk:aan ja vähennykset 7,000,000 mk:aan.

Seuraavassa tehdään tarkemmin selvää tärkeimmistä muutoksista, jotka ovat havaittavissa kaupunginvaltuuston v:ksi 1939 vahvistamassa talousarviossa v:n 1938 talousarvioon verraten.

Menosääntö. Varsinaisten menojen ensimmäisen pääluokan, Yleinen kunnallishallinto, luvun Kaupunginvaltuusto palkkiomomentille merkittiin valtuuston puheenjohtajan ja jäsenten palkkio valtuuston päättämin [1]) korotetuin määrin. Lukuun Revisiolaitos sisältyy v. 1939 pidettävää kiinteän omaisuuden katselmusta varten 45,000 mk sekä revisiotoimiston tilapäisen työvoiman määrärahaan 78,000 mk kahden 39,000 mk:n vuosipalkkaa nauttivan tilapäisen apulaisreviisorin palkkaamiseksi toimistoon. Tilastotoimistossa tarvittavan ylimääräisen aktuaarin vuosipalkka, 31,200 mk sisällytettiin toimiston tilapäisen työvoiman määrärahaan uutena eränä. Verotusvalmisteluviraston palkkiomääräraha laskettiin ottaen huomioon taksoituslautakunnan jäsenmäärän korottaminen [2]) ja sen tilapäisen työvoiman määräraha ottaen huomioon verotusvalmisteluviraston viranhaltijain palkkausta tarkistavan komitean [3]) ehdotukset kansliapäällikön, asianvalvojan, viiden kiinteistökäsittelijän, yhdeksän osastonjohtajan ja seitsemän valtion kanslia-apulaisen vuosipalkkain korottamisesta vastaavasti

[1]) Vrt. tämän kert. s. 3. — [2]) S:n s. 4. — [3]) S:n v:n 1935 kert. s. 217.

73,800 mk:aan, 54,000 mk:aan, 45,600 mk:aan, 45,600 mk:aan ja 14,400 mk:aan, sääntöpalkkaisten viranhaltijain ikäkorotuksia vastaavien palkankorotuksien myöntämisestä palvelusajan perusteella tilapäisille viranhaltijoille, mitä tarkoitusta varten määrärahaan merkittiin 90,675 mk:n erä, sekä työvoiman lisäämisestä kahdella 54,000 mk:n vuosipalkkaisella liikekäsittelijällä, 45,600 mk:n vuosipalkkaisella kiinteistökäsittelijällä, kolmella 45,600 mk:n vuosipalkkaisella osastonjohtajalla, kolmella 16,800 mk:n vuosipalkkaisella toimistoapulaisella ja kolmella 15,600 mk:n vuosipalkkaisella kanslia-apulaisella; edellä mainittuja korotettuja palkkoja ei kuitenkaan saatu suorittaa viranhaltijoille ennenkuin valtion viranomaiset puolestaan ovat lopullisesti hyväksyneet valiokunnan ehdotukset. Viraston ylityökorvausten momentilla otettiin huomioon saman valiokunnan ehdotus ylityökorvauksen suorittamisesta myöskin osastonjohtajille. Lukuun Erinäiset hallintomenot merkittiin 40,000 mk:n suuruinen uusi nimike Vakuutusmaksut kansaneläkelaitokselle sekä tarvittavat varat v. 1939 jälleen toimitettavia eduskunta- ja kunnallisvaaleja varten.

Oikeus- ja järjestystoimi nimisen toisen pääluokan lukuun Ulosottolaitos kuuluvaan toisen kaupunginvoudin konttorin määrärahaan Tilapäistä työvoimaa merkittiin 100 mk:n suuruinen kuukausittainen palkanlisäys kahdelle yli kolme vuotta konttorin palveluksessa olleelle toimistoapulaiselle ja luvun Rakennustarkastus saman nimisen määrärahan puitteisiin sovitettiin palkkaerät uusille 4,000 mk:n kuukausipalkkaa nauttiville yhdelle insinöörille ja arkkitehdille koko vuodeksi ja yhdelle insinöörille ja arkkitehdille viideksi kuukaudeksi, ottaen huomioon v:n 1939 rakennustoiminnan arvioitu vilkkaus.

Kolmannen, palotoimen pääluokan luvun Palolaitos kaluston hankintamäärärahaan sisällytettiin 60,000 mk:n suuruinen uusi erä kuorma-auton ostoa varten ja kaluston kunnossapitomäärärahaan 14,000 mk:n suuruinen pito-, liina- ja vuodevaatteiden ynnä jalkineiden korjaamiseen. Luvussa Avustukset katsottiin välttämättömäksi korottaa kaikki palolain mukaan kaupungin palokunnalle kuuluvat sammutustehtävät kaupungin ulkopuolella suorittavalle Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle ennen myönnetty 20,000 mk:n avustus 50,000 mk:aan.

Järjestyksessä neljännen pääluokan, Terveydenhoito, lukuun Terveydenhoitolautakunta ja sen toimisto merkittiin, jättäen pois sen entinen momentti Kätilöapu vähävaraisille, kätilötoimen uudelleenjärjestelyn johdosta 59,248 mk:n suuruinen kaikki kyseisen toimen menot käsittävä momentti Kätilötoimi. Eläinlääkintäosasto nimisen luvun Autotakavaunujen hankkiminen niminen 22,000 mk:n suuruinen viimeinen momentti on niinikään uusi, ollen se merkitty teurastuskarjan y.m. kuljettamista varten kokeilutarkoituksessa. Tuberkuloosihuollon luvun nimikkeen Huoltotoimisto määrärahaa Sääntöpalkkaiset virat laskettaessa huomioitiin valtuuston päätös [1]) ensimmäisen alilääkärin viran perustamisesta toimistoon v:n 1939 alusta lukien. Nimikkeen Asuntolat menoihin aiheutuu eräitä muutoksia siitä, että kesäkuun 1 p:nä 1938 lakkautetun Kotkankadun 5:ssä toimineen sairaskodin hoidokit oli siirretty Tammisaarenkadun n:oissa 3—7 olevaan samalla kertaa asuntolaksi muutettuun entiseen tuberkuloottisten asuntotaloon [2]). Nimikkeen Parantolahoito määrärahaan Parantolahoitoa keuhkotautisille merkittiin uutena eränä 1,410,000 mk Kiljavannummen paranto-

[1]) Vrt. tämän kert. s. 41. — [2]) S:n v:n 1937 kert. s. 35.

lan perustamis- ja käyttökustannuksiin; viimeksi mainitun määrärahan Nummelan parantolalle varattu entinen erä ei enää sisälly v:n 1939 talousarvioon, koska Ab. Nummela sanatorium nimisen yhtiön kanssa hoitopaikoista tehty sopimus oli päättynyt syyskuun 1 p:nä 1938. Sielullisesti sairaiden vastaanottoaseman luvun menoihin aiheutuu melkoista lisäystä vastaanottoaseman laajentamisesta kahdellatoista potilaspaikalla [1]). Sielullisesti sairaiden miesten keskuskodille muodostettiin ensi kertaa oma 1,750 mk:n suuruinen tilapäisen työvoiman momenttinsa, jolle myöskin siirrettiin siivoojan palkka momentilta Siivoaminen. Terveystoimiston entinen kaluston hankintamääräraha poistettiin liittämällä sen menot momentille Tarverahat, kun taas desinfioimislaitoksen tarverahoista erotettiin siivousaineiden ostoon varatut varat muodostaen niistä yhdessä suursiivouserän kanssa erillinen momentti Siivoaminen. Viimeisessä luvussa Avustukset olevaa, Boijen sairaala ja synnytyslaitos nimistä momenttia lisättiin uudella 80,000 mk:n erällä viiden uuden potilaspaikan vuokraamisen johdosta mainitusta sairaalasta [2]).

Sairaanhoitomenot käsittävässä viidennessä pääluokassa syntyy eri sairaaloiden palkkausmenoissa joukko muutoksia lukuisten virkajärjestelyjen ja uusien virkain perustamisen johdosta [3]). Sairaanhoitajatar-oppilaiden palkkauksen uudelleenjärjestämisen [3]) johdosta merkittiin näitä oppilaita käyttävien sairaalain tilapäisen työvoiman määrärahoihin nyt ensi kertaa heidän palkkaamisekseen erityinen erä, joka Marian sairaalan kohdalla käsitti 30, kulkutautisairaalan 6, Kivelän sairaalan 2 ja Nikkilän sairaalan kohdalla 7 kaupungin sairaanhoitajatarkoulun III vuosikurssin oppilaan palkat. Marian sairaalan ja Nikkilän sairaalan määrärahoja Kesälomasijaiset oli pakko lisätä melkoisesti, edellisessä sairaalassa pääasiallisesti siihen katsoen, että ennen lomasijaisina käytettyjä sairaanhoitajatarkoulun I ja II vuosikurssin oppilaita opetuksellisista syistä yhä enemmän oli alettu siirtää kaupungin muihin sairaaloihin, ja jälkimmäisessä siitä, että kertomusvuoden talousarviossa ei ollut varattu sijaisia 28 hoitajattarelle, jotka palkataan vasta uuden paviljongin valmistuttua, ja siitä, että tässä oli varattava palkka myöskin kertomusvuonna sijaisina toimineiden 64 III vuosikurssin oppilaan sijaisille heidän oman palkkansa nyt joutuessa maksettavaksi sääntöpalkkaisten virkain palkkamäärärahasta.

Kuudennessa pääluokassa, Huoltotoimi, kävi suoranaisen avustuksen nauttijain lukumäärän yhä supistuessa mahdolliseksi vähentää kustakin köyhäinhoitoa varten asetetusta seitsemästä huoltokansliasta yksi nuoremman alemman palkkaluokan toimistoapulaisen virka samoin kuin kolme ylimääräistä kodissakävijän virkaa, mutta sitä vastoin vaativat irtolaislain ja alkoholistilain säätämät toimenpiteet näitä asioita hoitavan huoltokanslian henkilökuntaan lisäystä. Niinpä varattiin sitä varten tilapäisen työvoiman määrärahassa varat nuoremman alemman palkkaluokan toimistoapulaisen, kahden muun toimistoapulaisen, neljän kodissakävijän, vahtimestarin ja siivoojan palkkaamiseen entisten lisäksi. Vielä siihen merkittiin palkat vahtimestaria varten kolmanteen huoltokansliaan ja uutta siivoojaa varten työttömyyshuoltokansliaan. Kun korvausten perimisen tehostuessa noususuhdanteen vallitessa oli lisättävä asiamiestoimiston virkailijakuntaa järjestysmiehellä keskuskansliaan sekä kodissakävijällä, nuoremmalla ylemmän palkkaluokan toimistoapulaisella ja neljällä nuoremmalla alemman

[1]) Vrt. tämän kert. s. 41. — [2]) S:n s. 46. — [3]) S:n s. 42—46.

palkkaluokan toimistoapulaisella yksityisten korvausvelvollisten kansliaan, merkittiin tarvittavat varat asianomaisille tilapäisen työvoiman momenteille. Kunnalliskodin ynnä siihen liittyvien laitosten yhteisiin kustannuksiin kuuluvalle tilapäisen työvoiman momentille merkittiin 18,000 mk:n suuruinen uusi erä ylimääräisen toimistoapulaisen palkkaamiseksi ja työlaitoksen vastaavalle momentille saman verran toisen portinvartijan palkkaamiseksi. Kunnalliskodin määrärahaan Kaluston hankinta merkittiin tarpeellisen kuorma-auton hankkimiseen uusi 55,000 mk:n menoerä. Tervalammen työlaitoksen menoissa sähkökeittopatojen käytön ja vedenkulutuksen lisääntymisen johdosta tarvittavaa voimavirtaa varten merkittiin 7,000 mk:n määrä uudeksi momentiksi Käyttövoimaa. Lukuun Työtuvat merkittiin nyt valtuuston päätöksen [1]) mukaisesti yhdistettyjen naisten työtuvan ja huoltolautakunnan alaisten työtupain menot. Määrärahaan Palkkiot sisältyvät uudet puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot valtuuston päätöksen [1]) mukaisesti, että työtupien johtokuntana toiminut kaksijäseninen jaosto on muutettava puheenjohtajan ja neljä jäsentä käsittäväksi johtokunnaksi, mikä seikka luonnollisesti korottaa useimpia muitakin määrärahoja entisestään. Tilapäisen työvoiman määräraha jaoiteltiin ottaen huomioon yhdistettyjen työtupien jakautuminen A-osastoon, johon otetaan sellaisia Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavia varattomia täysi-ikäisiä henkilöitä, jotka vanhuuden, henkisen tai ruumiillisen sairaalloisuuden, ruumiinvamman tai muun niihin verrattavan syyn vuoksi ainoastaan osittain pystyvät omalla työllään hankkimaan elatuksensa, B-osastoon, johon otetaan lähinnä valvonta-asteella olevia alkoholisti- ja irtolaisnaisia, joille ei ole saatu sopivaa ansiotyötä vapailla työmarkkinoilla, ja C-osastoon, johon otetaan varattomia, työttömyyden takia yhteiskunnallista huoltoa kaipaavia työkykyisiä ja työnhaluisia naisia, joilla on kotipaikkaoikeus Helsingissä. Näiden eri osastojen menoryhmien lisäksi sisältyi kyseiseen tilapäisen työvoiman määrärahaan myöskin menoerä työtupien kansliaa ja myymälöitä varten, joihin viimeksi mainittuihin nyt luettiin edellä jo mainitun valtuuston päätöksen [1]) nojalla työtupien johtokunnan alaiseksi siirretyn kaupungin työlaitosten myyntiaitan menot. Uutena momenttina Kesälomasijaiset lisättiin tähän lukuun 10,000 mk. Työntekijäin työpalkkoja korotettiin A- ja B-osastolla 1 mk:lla hoidokkia ja päivää kohden huomioonottaen vuokratason korkeus ja elintarpeiden hinnannousu. Huoltolautakunnan käytettävistä avustusmäärärahoista siirrettiin Pelastusarmeijan lastenkotien ja -seimien ylläpitomääräraha pääluokkaan Lastensuojelu sisältyviin avustuksiin. Pysyttäen parhaillaan laajennettavan Tervalammen työlaitoksen määrärahat yleensä saman suuruisina kuin kertomusvuonna korotettiin, siltä varalta, että uudet rakennukset valmistuivat talousarviovuonna, pääluokan viimeiseen lukuun sisältyviä kaupunginhallituksen käyttövaroja mahdollisten lisätarpeiden hankintaa silmälläpitäen 100,000 mk.

Uuden lastensuojelulain ja äitiyslain ynnä toimeenpanoasetuksen aiheuttama lisätyövoiman tarve lisää menosäännön seitsemännessä pääluokassa, nimeltä Lastensuojelu, jonkun verran palkkausmenoja lastensuojeluviraston ja lastenhoidonneuvolain kohdalla. Lastensuojelulautakunnan tilapäisen työvoiman määrärahaan lisättiin 19,560 mk:n erä uuden tilapäisen toimistoapulaisen palkkaamiseen koko vuodeksi ja lastenhuoltolaitosten vastaavaan määrärahaan 22,800 mk:n suuruinen puusepän palkkaamiseksi

[1]) Vrt. tämän kert. s. 48.

samaksi ajaksi Ryttylän koulukotiin. Lastenhoidonneuvolain tilapäisen työvoiman määrärahaan sisältyviin lääkärien ja siivoojain palkkioihin aiheuttaa pientä nousua lääkärinvastaanottojen lisääminen entisestään. Luvussa Sijoitus yksityishoitoon, apumaksut y.m. otettiin määrärahassa Yksityishoito ja jatko-opetus huomioon hoitomaksujen korottaminen, elinkustannusten noustua, yksityishoitoon ja useimpiin yksityisiin lastenkoteihin sekä Droppen nimiseen keuhkotautisten lasten kotiin sijoitettujen lasten hoitomaksuissa. Kyseisen luvun määrärahaa Lasten kesävirkistys korotettiin 45,000 mk tämän toiminnan laajentamiseksi ja kehittämiseksi kokeilutarkoituksessa m.m. leikkikentillä käyvien köyhimpien lasten ruokkimiseksi. Lukuun Avustukset siirrettiin huoltotoimen pääluokkaan ennen sisältynyt avustuserä Pelastusarmeijan lastenkotien ja -seimien ylläpitoa varten.

Erinäiset sosiaaliset tehtävät nimiseen kahdeksanteen pääluokkaan sisältyvän luvun Työnvälitystoimisto määrärahaan Tilapäistä työvoimaa sisällytettiin tarvittavat varat uuden ylemmän palkkaluokan nuoremman toimistoapulaisen ja asiapojan palkkaamiseksi yleisille osastoille merkiten siihen samalla palkka vain yhtä vanhempaa alemman palkkaluokan toimistoapulaista varten entisten kahden sijasta, uuden ylemmän palkkaluokan nuoremman toimistoapulaisen palkkaamiseksi henkisen työn osastolle, alemman palkkaluokan vanhemman toimistoapulaisen palkkaamiseksi merimiesosastolle sekä ammatinvalinnan ohjaajan ja alemman palkkaluokan nuoremman toimistoapulaisen palkkaamiseksi yhteisesti henkisen työn osastolle ja nuoriso-osastolle. Työttömyyden aiheuttamien erinäisten toimenpiteiden menot käsittävästä luvusta siirrettiin huoltotoimen pääluokkaan naisten työtuvan menot. Urheilu nimisen luvun avustuksia käsittävässä osassa korotettiin uimakoulujen apumaksuja 12,000 mk, jotta uimakoululaisia voitaisiin maksutta kuljettaa Mustikkamaalle ja osaksi Uunisaarelle, ja luistinseurojen apumaksuja 20,000 mk maksuttomien luistelutilaisuuksien järjestämiseksi kansakouluoppilaille urheiluloman aikana. Ottaen huomioon parin kerta-avustuksen sisältyminen edellisen talousarvion vastaavaan lukuun loppusumma tehdyistä lisäyksistä huolimatta pysyy suurin piirtein muuttumattomana.

Opetustoimen pääluokan, järjestyksessä yhdeksännen, luvun Suomenkieliset kansakoulut momentille Tilapäistä työvoimaa lisättiin 6,000 mk palkkiona valtuuston luokkakirjastoille hyväksymien [1]) sääntöjen edellyttämälle kirjastonhoitajalle. Sekä suomen- että ruotsinkielisten kansakoulujen menoihin lisättiin vastaavasti 20,000 mk:n ja 4,000 mk:n suuruiset uudet momentit nimeltä Vapaita teatterilippuja jatkokoulun oppilaille ja kansakoulujen yhteisiin menoihin 72,400 mk:n suuruinen uusi momentti valtuuston päätöksen [2]) mukaisen uuden lastenpsykiatrin toimintaa varten. Ruotsinkielisten kansakoulujen sääntöpalkkaisten virkain momentilla huomioitiin valtuuston päätös [2]) näiden koulujen taloudenhoitajan sopimuspalkan korottamisesta 3,600 mk:aan. Yleisten ammattikoulujen luvussa kirjapainokoulun menoihin liitettiin ensi kertaa sen yhteyteen perustetun [3]) kirjansitomokoulun menot. Kirjapainokoulun kaluston hankintamäärärahaa oli tuntuvasti lisättävä uuden kaksivuoropainokoneen oston johdosta. Ammatteihin valmistavien koulujen luvussa merkittiin valmistavan poikain ammattikoulun nimikkeeseen 10,625 mk:n suuruinen uusi

[1]) Vrt. tämän kert. s. 51. — [2]) S:n s. 52. — [3]) S:n s. 54.

momentti koulun oppilasruokalaa varten, joka erikoismäärärahan varassa oli toiminut maaliskuun 1 p:stä alkaen, ja saman nimikkeen tilapäisen työvoiman määrärahaan uusi 3,600 mk:n erä tämän ruokalan hoitajattaren palkkamenoihin. Koska kyseinen koulu v. 1939 tuli toimineeksi 40 vuotta, lisättiin tämän johdosta julkaistavan laajennetun ja kuvitetun vuosikertomuksen toimittamiseksi 2,000 mk. Valmistavan tyttöjen ammattikoulun nimikkeen määrärahoihin Siivoaminen, Painatus ja sidonta, Tarverahat ja Ruokinta merkittiin pienempiä lisäeriä heinäkuussa pidettävän ammattikoulukokouksen johdosta. Luvussa Lastentarhat lisättiin lastentarhain johtokunnan tilapäisen työvoiman määrärahaan 5,000 mk lastenpsykiatrin palkkana sekä lastentarhain ynnä niiden laitosten tilapäisen työvoiman määrärahaan 1,000 mk:n erä lisätyövoiman palkkaamiseksi Kallion lastenseimeen ja määrärahaan Vaatteiden hankinta 2,000 mk:n uusi erä viiden päiväkodin hankintoja varten. Kokonaan uusi on kyseisen nimikkeen 116,455 mk:n suuruinen momentti uuden suomenkielisen lastentarhan perustamista varten valtuuston päätöksen [1]) mukaisesti taka-Töölöön. Lukuun Avustukset sisältyvä taideteollisuuskeskuskoulun määräraha laskettiin ottaen huomioon, ettei uutta kaksivuotista valokuvaajakurssia enää aloitettaisi, sekä uusien huoneistojen varaaminen koristemaalauksen ja kivenveiston opetukseen; uusina avustuserinä sisältyy kyseiseen lukuun Oy. Strömberg ab:n ammattioppilaskoulua sekä vaatturiammattikoulua varten valtuuston päättämät [2]) määrät. Pääluokan viimeiseen lukuun sisältyviä valtuuston käyttövaroja vähennettiin 100,000 mk.

Kymmenennen pääluokan, Sivistystoimi, lukuun Avustukset lisättiin uudet vastaavasti 5,000 mk:n ja 10,000 mk:n suuruiset avustukset ylioppilasteatterille ja Helsingin naisorkesterille, kun taas Nuorison näyttämölle tällä kertaa ei merkitty avustuserää. Teatterien ja oopperan avustusten saannin ehdoksi valtuusto samalla asetti [3]), että Suomen kansallisteatteri ja Ruotsalainen teatteri antoivat vähintään 25, Helsingin kansanteatteri vähintään 10 ja Suomalainen ooppera vähintään 8 kansannäytäntöä puolin tai vielä halvemmin lipunhinnoin.

Kiinteän omaisuuden pääluokan, yhdennentoista järjestyksessä, lukujen Kiinteistölautakunta ja kiinteistötoimisto, Talo-osasto sekä Urheilu- ja pallokentät määrärahat Sääntöpalkkaiset virat ja osaksi Tilapäistä työvoimaa laskettiin m.m. valtuuston tekemien päätösten [4]) mukaisesti erinäisistä virkojen järjestelyistä. Ensiksi mainitun luvun määrärahoja Kolmio-, monikulmio- ja yksityiskohtien mittaukset sekä Yleis- ja rekisterikarttojen valmistus oli tuntuvasti korotettava v:n 1940 olympiakisojen valmistelujen johdosta; edelliselle momentille merkittiin samassa tarkoituksessa 30,000 mk käsittävä uusi erä lentovalokuvien ottoa varten. Maatalousosaston luvun kaluston hankintamääräraha aleni entisestään huolimatta siitä, että siihen merkittiin yhteensä 115,000 mk traktorin ja kuorma-auton ostamiseen, koska edelliseen talousarvioon oli sisältynyt 2/3 Puodinkylän tilan irtaimiston perushankintaa varten, joten nyt tarvittiin ottaa lukuun vain 1/3. Talo-osasto nimisen luvun kaluston hankintaan varattaviin varoihin vaikutti vähentävästi palokaluston hankintatarpeen pieneneminen kertomusvuoteen verraten, jolloin palokalustoa oli ollut tehostettava uuden palosäännön vaatimusten mukaisesti; luvun Rakennusten korjaukset nimi-

[1]) Vrt. tämän kert. s. 55. — [2]) S:n s. 56 ja 57. — [3]) Kvsto 14 p. jouluk. 2 § ja 21 p. jouluk. 4 §. — [4]) Vrt. tämän kert. s. 58.

seen osaan merkittiin 32,600 mk Korkeavuorenkadun talon n:o 39 julkisivujen korjaamiseen ja maalaamiseen, 29,700 mk Kirstinkadun talon n:o 16 ulkomaalaukseen, 64,000 mk Vallilan korttelissa n:o 558 olevien rakennusten ulkomaalaukseen ja 76,000 mk Vallilan korttelissa n:o 556 olevien rakennusten ulkomaalaukseen. Kansanpuistojen menot käsittävään lukuun merkittiin Mustikkamaan kansanpuiston tarpeisiin tilapäisen työvoiman määrärahaan sekalaisia töitä varten uusi 3,500 mk:n erä ja korjausmäärärahaan 80,000 mk rantakioskin rakentamiseen saarelle. Määrärahaan Uudisrakennukset merkittiin Korkeasaaren eläintarhan piisonihärän tarhan rautaaidan rakentamiseksi 69,060 mk, käymälän rakentamiseksi Lauttasaarelle 10,000 mk ja käymälän rakentamiseksi Herttoniemen uimarannalle 8,000 mk. Luvun Siirtolapuutarhat ulkovalaistukseen varatulle momentille merkittiin uudet erät Talin ja Vallilan siirtolapuutarhoita varten, edellinen 4,000 mk ja jälkimmäinen 1,000 mk. Urheilu- ja pallokenttien luvun määrärahoihin lisättiin valtuuston päätöksen [1]) nojalla kiinteistölautakunnan hallintaan siirtyneen puretun Ab. Bollplan oy:n alueen menot. Tämän luvun nimikkeeseen Hallinto ja hoito kuuluvaan määrärahaan Urheilukenttien järjestysmiehet ja rahastus lisättiin 11,200 mk:n erä myöskin uuden Pasilan kentän vartioinnin järjestämiseksi. Tämän luvun nimikkeeseen Korjaus ja kunnossapito merkittiin momentille Uimahuoneet, urheilupaviljongit y.m. uusina erinä Mustikkamaan ja Humallahden uimahuoneiden kummankin ulkomaalausta varten 18,000 mk sekä kokonaan uusina momentteina Töölön pallokenttien kunnossapitoon 110,000 mk, hiekan hankintaa varten Mustikkamaan, Uunisaaren ja Pihlajasaaren uimarannoille 112,000 mk [2]) otsakkeen Satamarakennusosasto alaisena ja Lammassaaren laiturin uusimiseen 40,000 mk. Nimikkeen entistä Alppilan ja Herttoniemen hiihtomäen kunnossapitomäärärahaa voitiin alentaa 10,000 mk Alppilan mäen kustannusten nyt jäädessä pois. Erinäiset menot nimisessä luvussa on tällä kertaa kokonaan uusi momentti kahden henkilöauton ostoa varten, 110,000 mk:n suuruinen. Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjausten luvun momentille Sairaalat lisättiin 166,950 mk eräiden muutostöiden suorittamiseksi kulkutautisairaalassa, 24,100 mk niiden suorittamiseksi Marian sairaalassa ja 19,500 mk niiden suorittamiseksi Nikkilän sairaalassa sekä momentille tulli- ja satamarakennukset 1,000 mk Sörnäisten tullipaviljongin menoihin sekä valtuuston päätöksen [3]) mukaisesti 205,700 mk Etelärannan makasiinin ja Rahapajanrannan makasiinien n:ot 7, 8, 9, 10 ja 11 sähköjohtojen uusimiseen. Viimeiseen lukuun sisältyviä kiinteistölautakunnan ja kaupunginvaltuuston käyttövaraeriä korotettiin molempia 100,000 mk, koska v. 1939 oli odotettavissa enemmän arvaamattomia menoja kuin kertomusvuonna.

Pääluokan Yleiset työt, joka on järjestyksessä kahdestoista, yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston menot käsittävän ensimmäisen luvun vuokramäärärahassa varattiin rakennustoimiston talorakennusosaston uuden huoneiston vuokraan 164,400 mk ja varasto-osaston Kasarmikadun talossa n:o 44 olevan huoneiston vuokraan 57,000 mk, Pohj. Esplanaadikadun talossa n:ot 11—13 sijaitsevan huoneiston vuokran kuitenkin samalla jäädessä pois. Sekä edellisessä mainitun luvun että tiliviraston luvun tilapäisen työvoiman määrärahoihin merkittiin uudet erät olympiakisojen valmistaviin töihin tarvittavan lisätyövoiman palkkaamiseen, edelli-

[1]) Vrt. tämän kert. s. 90. — [2]) S:n s. 89. — [3]) S:n s. 98.

seen 414,600 mk ja jälkimmäiseen 18,000 mk. Kadut ja tiet nimisessä luvussa on havaittavissa 400,000 mk:n suuruinen lisäys katujen päällystyksen uusimiseen käytettävissä varoissa. Istutusten menot sisältävään lukuun merkittiin uudet momentit Vallilan kunnallisten työväenasuntojen istutustöihin, 10,000 mk, Tähtitorninmäen syöksykaivojen ja salaojituksen uusimiseen, 28,000 mk, ja pikaliittimien asettamiseen puistojen vesiposteihin ja kasteluletkuihin, 20,000 mk, sekä lukuun Työntekijäin erinäiset edut 350,000 mk:n suuruinen, nimeltä Kansaneläkelaitokselle suoritettavat vakuutusmaksut. Varaston luvun määrärahaa Uusien työkoneiden osto oli pakko lisätä 776,100 mk, sisältyen lisäykseen m.m. tarvittavat varat parin auton ostoa varten.

Kolmannentoista pääluokan, Puhtaanapito, Katujen ja kiinteistöjen puhtaanapito nimisen luvun määrärahaan Työntekijäin erinäiset edut sisällytettiin 55,000 mk:n uusi erä kansaneläkelaitokselle suoritettavia vakuutusmaksuja varten ja samaan lukuun sisältyvä määräraha Uudishankinnat merkittiin 653,000 mk suuremmaksi kuin kertomusvuoden vastaava määräraha Työkoneet.

Neljännentoista, satamain menot käsittävän pääluokan luvun Satamaliikenne tilapäisen työvoiman määrärahaan merkittiin satamain laajentumisen ja niiden liikenteen vilkastumisen vuoksi 22,800 mk:n uusi erä 1,900 mk:n kuukausipalkkaisen Herttoniemen tarkastuskonstaapelin palkkaamiseksi ja 81,600 mk:n uusi erä neljän 1,700 mk:n kuukausipalkkaisen satamakonstaapelin palkkaamiseksi sekä nosturien samannimiseen määrärahaan tarvittavat varat seitsemän uuden nosturinkäyttäjän palkkaamiseksi, lisääntyen nosturien muutkin menot neljän uuden nosturin käytäntöön ottamisen vuoksi v:n 1939 alusta. Niinikään oli liikenteen kasvun vuoksi lisättävä satamakannannankin luvun tilapäisen työvoiman määrärahaan 13,500 mk 9 kuukaudeksi tarvittavan uuden nuoremman toimistoapulaisen palkkaamiseksi, valaistusmäärärahaan 750 mk palohälytyslaitteen hoitoa varten, kaluston hankintamäärärahaan 4,000 mk 20 kuormalavan ja 40,500 mk 3 vaa'an ostoon sekä tavarahissien käyttökulumäärärahaan 5,000 mk hissien tarkastusta varten. Pääluokan ensimmäisestä luvusta, Satamalautakunta ja satamahallintotoimisto jäi tällä kertaa pois kertomusvuoden talousarvioon sisältynyt momentti Satamaliiton liittokokouksen järjestäminen sekä neljännestä luvusta Satamien korjaus ja kunnossapito momentti Lentosatama. Viimeiseen lukuun sisältyvät satamalautakunnan käyttövarat korotettiin 5,000 mk:lla eli yhtä suuriksi kuin ne olivat olleet ennen pulakautta.

Viidenteentoista pääluokkaan sisältyvät teurastamon menot osoittavat mainitun laitoksen toiminnan melkoisesti lisääntyneen vaatien useiden määrärahain korottamista, jolloin kuitenkin tulojenkin arvioitiin nousevan siinä määrin, että tämän vielä uuden laitoksen tuottama tappio enää nousisi vain 149,356 mk:aan oltuaan vielä kertomusvuonna 280,437 mk. Teurastamon toiminnan lisääntymisen johdosta merkittiin sen tilapäisen työvoiman määrärahaan uudet erät toimistoapulaisen ja tainnuttajan palkkaamiseen, 20,400 mk ja 18,000 mk, sekä kaupunginhallituksen päättämän [1]) teurastajien kouluttamisen ja vartijavoimien lisäämisen toimeenpanoon 30,000 mk. Määrärahaan Koneiden ja työkalujen hankinta merkittiin uusia eriä erilaisten kuljetuslaitteiden hankintaan yhteensä 16,720 mk ja pakettiauton os-

[1]) Khs 8 p. jouluk. 2,396 §.

toon 33,000 mk sekä määrärahaan Yleisten laitteiden kunnossapito jäähdytystornin korjaamiseen 12,000 mk, valaistuspylväiden maalaamiseen 2,500 mk ja sikateurastamon neljän tarkastuspöydän uusimiseen 26,000 mk.

Keskuskeittola nimiseen kuudenteentoista pääluokkaan sisältyvä ruokintamääräraha, joka kertomusvuoden talousarvioon oli merkitty alennetuin määrin, arvioitiin taas 5,250,000 mk:n suuruiseksi.

Seitsemännnentoista, teknillisten laitosten pääluokan samalla tavoin kuin edellisessäkin talousarviossa laskettujen ja merkittyjen arviomenojen nousu aiheutui miltei yksinomaan vesijohtolaitoksen menojen lisääntymisestä yli 2,000,000 mk kertomusvuoden talousarvioon verraten, syntyen tämä lisäys suurimmalta osalta yhteisten sekalaismenojen kohdalla, joihin kuuluvaan määrärahaan Pääoma-arvon korko se miltei kokonaan kohdistui. Määrärahaan Työkalujen ja kaluston hankinta merkittiin yhteensä 105,000 mk parin auton ostamiseksi entisten lisäksi, mitä tarkoitusta varten kuitenkin kertomusvuoden talousarviossakin oli varattu varoja. Laitoksen johtoverkon, vesisäiliön ja johtojen tarkastuksen sääntöpalkkaisten virkain määrärahaan lisättiin varat valtuuston perustaman [1]) uuden asennusinsinöörinviran palkkaamiseen ja kaupunginhallituksen käytettäviksi asetettuihin käyttövaroihin 50,000 mk Vantaanjoen vesimäärän säännöstelyn tutkimista varten. Kaasulaitoksen luvun kassa- ja tiliviraston palkkamääräraha laskettiin huomioiden valtuuston päätös [2]) sähkölaitoksella tarpeettomaksi käyneen rahastajantoimen siirtämisestä kaasulaitokselle ja jakelun palkkamääräraha huomioiden päätös [2]) uuden piirtäjänviran perustamisesta. Luvussa Sähkölaitos kassa- ja tiliviraston palkkamäärärahassa otettiin huomioon sähkölaitoksella tarpeettomaksi käyneen rahastajantoimen siirtäminen valtuuston päättämin [2]) tavoin kaasulaitokselle sekä siinä samoin kuin jakelun palkkamäärärahassakin eräiden entisten virkain lakkauttaminen ja uusien perustaminen [3]). Sähkölaitoksen yhteisten sekalaismenojen määrärahaan sisältyi 190,000 mk laitoksen autohankintoihin, joita varten tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokassa aikaisemmin oli ollut varattuna erityinen määräraha. Teknillisten laitosten pääluokan kaikkien kolmen luvun yhteisiin sekalaismenoihin sisältyville momenteille Työntekijäin erinäiset edut merkittiin lisäerät vakuutusmaksujen suorittamiseksi kansaneläkelaitokselle, vesijohtolaitosta varten 17,500 mk, kaasulaitosta varten 42,500 mk ja sähkölaitosta varten 40,000 mk.

Sekalaiset yleiset menot nimisen kahdeksannentoista pääluokan erinäisiin määrärahoihin edelleenkin sisältyvää väestönsuojelumäärärahaa korotettiin 350,000 mk hälytysverkoston rakennustöiden loppuunsaattamiseksi sekä merkittiin tähän lukuun vastaavasti 1,700,000 mk:n, 100,000 mk:n ja 25,000 mk:n suuruiset uudet momentit valtuuston päätöksen [4]) mukaiseen Ab. Bollplan oy:n purkamiseen, asuntonäyttelyn avustamiseen ja Suomen standardisoimislautakunnan avustamiseen. Pääluokan lukuun Käyttövarat, jonka melkein kaikkia entisiä momentteja oli korotettava, lisättiin uusille momenteille tilapäisen työvoiman sääntöpalkkaiseksi siirtämisen aiheuttamiin palkanlisäyksiin 2,200,000 mk ja kokouspalkkioiden korottamiseen 175,000 mk. Pääluokasta siirrettiin edellä jo mainittuun huoltotoimen pääluokkaan kaupungin työlaitosten myyntiaitan menot [5]).

---

[1]) Vrt. tämän kert. s. 99. — [2]) S:n s. 100. — [3]) S:n s. 101. — [4]) S:n s. 90. — [5]) S:n s. 49.

Yhdeksännessätoista pääluokassa, Korot ja lainakustannukset, olevista korkomenoista poistettiin konvertatun v:n 1911 puntalainan korot sekä merkittiin ensi kertaa v:n 1930 dollariobligatioiden ostamista varten otetun v:n 1938 toisen lainan korkomenot. Tilapäisluoton korkojen momentti, jolta suoritettaisiin v. 1939 otettavien obligatiolainojen korot, arvioitiin 4,000,000 mk suuremmaksi kuin v:n 1938 talousarviossa ja provisioiden y.m. kulujen momentilla varattiin 2,000,000 mk v. 1939 tapahtuvaksi suunniteltuun v:n 1934 toisen lainan konverttaamiseen.

Verojen poistojen ja palautusten pääluokassa, joka on järjestyksessä kahdeskymmenes, merkittiin ensimmäiselle momentille Erinäisten verojen poistot ja palautukset vain 1,000 mk olettaen aikaisemmilta vuosilta siirtyneiden määrärahojen riittävän tarkoitukseen, sekä toinen momentti, Kunnallisverojen poistot ja palautukset, entisen suuruiseksi.

Pääomamenot alkavassa kahdennessakymmenennessäensimmäisessä pääluokassa, Tuloa tuottavat pääomamenot, havaitaan koko menoarvion suurimmat menolisäykset, yhteensä n. 140,000,000 mk, syntyen se etupäässä kiinteistöostojen, vesijohtolaitoksen ja satamien lukujen kohdalla; melkoista vähennystä sitä vastoin osoittaa sähkölaitoksen luku, 6,471,000 mk. Pääluokan lukuun nimeltä Kiinteistöostot merkittiin valtuuston päättämät määrät Stansvikin tilan [1]), Kruunuvuoren selän erään vesialueen [1]), Paasivuorenkadun tontin n:o 8 erään osan [2]), Köydenpunojankadun tontin n:o 8 b [3]), Eerikinkadun tontin n:o 47 a [3]), Humaliston huvila-alueen Råstad n:o 18 vuokraoikeuden [4]), Helsingin pitäjän Herttoniemen kylässä olevan Uusikoti nimisen tilan RN 2[2] [1]), korttelissa n:o 173 olevan talon ja tontin n:o 45 a[2]) sekä Ab. M. G. Stenius nimisen yhtiön osakekannan [1]) ostoon. Satamain lukuun sisällytettiin uudet määrärahat yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi Lauttasaarenrannan ja Tallberginkadun pengertämiseen ja päällystämiseen korttelin n:o 781 kohdalla olevilta osiltaan [5]), Lauttasaarenkadun kreikkalais-katolisen hautausmaan eteläpuolella olevan osan korotus-, viemäri- ja päällystämistöihin [6]) ja Tallbergin- ja Harmajankadun osittaiseen tasoittamiseen [6]) valtuuston päättämin määrin sekä Lauttasaarenkadun korttelin n:o 788 varrella olevan osan ja mainitun korttelin länsipuolella olevan kadun tasoittamiseen ja päällystämiseen 320,000 mk, Hernesaarenrannan töihin [7]) 4,700,000 mk, Eteläsataman Makasiinirannan jatkeen varastorakennusten ja tullitarkastamon töihin [5]) 2,820,000 mk, vuota-, nahka- ja öljymakasiinin rakentamiseen Katajanokalle 3,000,000 mk, venepaikkain järjestämiseen Ruoholahden pohjoisrantaan 80,000 mk, satamakonstaapelien vartiokojun rakentamiseen Rahapajanrannan itäpäähän 20,000 mk, Ruoholahden purkauslaiturin n:o 4 uusimiseen, suurentamiseen ja vahvistamiseen 125,000 mk, Meritullintorin Korkeasaaren liikenteelle tarkoitetun lauttalaiturin uusimiseen 31,000 mk, kaivinkoneen ynnä sen alustan hankkimiseen 1,400,000 mk ja kahden 100 m³:n rautaproomun hankkimiseen 1,600,000 mk. Aikaisemmin aloitettuja v. 1939 jatkettavia töitä varten merkittiin seuraavat määrärahat: Länsisataman rakennustöihin [8]) 510,000 mk, Kaivopuiston ja Valkosaarten välisen Eteläsataman väylän ruoppaamiseen ja louhimiseen 2,500,000 mk, Eteläsataman Makasiinirannan jatkamiseen entisen laivatelakan edustalle [5]) 12,300,000 mk, Kataja-

[1]) Vrt. tämän kert. s. 60. — [2]) S:n s. 61. — [3]) S:n s. 63. — [4]) S:n s. 65. — [5]) S:n s. 98. — [6]) S:n s. 93. — [7]) S:n s. 94. — [8]) S:n s. 72.

nokan rakennustöihin 2,400,000 mk, Rahapajanrannan nosturitöihin [1]) 2,356,000 mk, korttelien n:ot 272—278 katujen ja tonttien kunnostamiseen 1,320,000 mk ja Herttoniemen rakennustöihin [2]) 1,020,000 mk; täytteen vastaanottoa varten rannoilla merkittiin 250,000 mk ja korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista 3,852,000 mk. Vesijohtolaitoksen lukuun sijoitettiin uusina määrärahoina vesijohdon johtamiseksi Kesäkatuun [3]), Suomenlinnaan [3]), Joukolantiehen [3]), kansallismuseon ja Arkadiankadun väliseen Heikinkadun osaan [3]), Lauttasaarenrannan ja Hietaniemenkadun välisiin Lauttasaaren-, Köydenpunojan- ja Ruoholahdenkadun osiin [3]), Lepolankujaan [3]) ynnä Paciuksenkadulta Munkkiniemeen [4]) ja Vanhankaupungin saostusaltaiden pidentämiseen [5]) valtuuston päättämät määrät sekä Vanhankaupungin pumppulaitosten, muuntaja-asemien ja kojeiston täydentämiseen 300,000 mk, vesijohdon laskemiseksi Porthaninkatuun ja Kolmanteen linjaan korttelin n:o 312 edustalle 330,000 mk, It. Kaivopuiston huvilan n:o 4 edustalle 136,000 mk, Maistraatinkatuun sen talon n:o 29 kohdalta luoteeseen 40,000 mk, Sutelantien ja Valhallankadun väliseen Linnankoskenkadun osaan 130,000 mk, Rajasaaren- ja Linnankoskenkadun väliseen Sutelantien osaan 179,000 mk, Valpurin- ja Kuusitien väliseen Pihlajatien osaan 342,000 mk, Munkkiniemenkadun ja Turuntien väliseen Valpurintien osaan 100,000 mk, Pihlaja- ja Turuntien väliseen Kuusitien osaan 233,000 mk, Porthaninrinteen ja Castréninkadun väliseen Ensi linjan osaan 158,000 mk, Vallinin- ja Helsinginkadun väliseen Ensi linjan osaan 508,000 mk, Keijontien ja Mäkelänkadun väliseen Koskelantien osaan 508,000 mk, Kaukon- ja Vallinkoskenkadun väliseen Koskelantien osaan 497,000 mk, Untamontiehen Kalervonkadulta Metsolantien koillispuolelle 415,000 mk, Mäkelänkadun ja Tuulikinkujan väliseen Väinölänkadun osaan 150,000 mk, Väinölänkadun ja Untamontien väliseen Metsolantien osaan 118,000 mk, Oulunkylän omakotialueelle 3,603,000 mk, Etel. Hesperiankatuun ja urheilukentän alle Sivutiehen asti 172,000 mk, Hernesaarelle Munkkisaaren mylly oy:n tontin kohdalta 295,000 mk, Katajanokan satama-alueen kaakkoisosaan Linnankadulta koilliseenpäin ja viimeiseen poikkikatuun 339,000 mk, Vantaanjoen poikki 1,700,000 mk, Sörnäistenniemestä Sompasaaren kautta Korkeasaareen 260,000 mk, Mallas- ja Punavuorenkadun väliseen Hietalahdenrannan osaan 88,000 mk, Hietalahdenrannan ja Perämiehenkadun väliseen Punavuorenkadun osaan 153,000 mk ja Etel. Rautatie-, Annan- ja Salomonkatuun Jaakon- ja Olavinkadun välisiltä osilta 176,000 mk, vesijohdon uusimiseen Porthanin- ja Suonionkadun välisessä Neljännen linjan osassa 320,000 mk, Pohjoisrannan talojen n:ot 16 ja 18 edustalla ynnä Pohjoisrannan ja Maurinkadun välisessä Maneesikadun osassa 192,000 mk, toisen pääjohdon muuttamiseen ja suurentamiseen Helsinginkadun ja Turuntien risteyksessä 230,000 mk sekä varapadon rakentamiseen Vantaanjokeen sekä turbiinikourujen ja -huoneen seinän vahvistamiseen ja tiivistämiseen 1,200,000 mk. Vesimittarien ostoon merkittiin 300,000 mk:sta 500,000 mk:aan korotettu määrä. Luvun Kaasulaitos entinen määräraha Pääputkiverkon laajennus ja uusiminen laskettiin huomioiden eräitä töitä koskevat valtuuston päätökset [6]); lukuun merkittiin kolme uutta momenttia, Jälkijäähdytys- ja tervanerottamislaite putkineen, venttiileineen ja perustuksineen, 600,000 mk, Bensolinpesulaite putkineen, vent-

[1]) Vrt. tämän kert. s. 98. — [2]) S:n s. 75. — [3]) S:n s. 100. — [4]) S:n s. 60. — [5]) S:n s. 99. — [6]) S:n s. 101.

tiileineen ja perustuksineen, 225,000 mk, ja Koksinmurskauslaite kuljetuslaitteineen ja säiliöineen, 575,000 mk. Sähkölaitoksen luvussa, johon ei lisätty ainoatakaan uutta määrärahaa, syntyy huomattava vähennys, 5,624,000 mk, määrärahassa Rakennukset sekä 7,000,000 mk:n suuruinen määrärahassa Koneisto. Luvun määräraha Johtoverkosto ja jakelulaitteet, johon valtuuston päätöksen nojalla sisältyy yhteensä 3,931,000 mk kaapeliy.m. töitä varten, sitä vastoin ylittää 4,266,000 mk:lla kertomusvuoden talousarvion samannimisen. Kyseisessä luvussa aikaisemmin ollut määräraha Autohankinnat siirrettiin teknillisten laitosten pääluokassa olevaan sähkölaitoksen määrärahaan Työkalujen ja kaluston hankinta. Talorakennukset nimiseen lukuun merkittiin uudet momentit Teurastamo, jäähdytyslaitoksen konetehon lisääminen [1]) ja Teurastamo, jäähdytyslaitoksen jäähdytysvesijärjestelmän täydentäminen [1]), joille merkittiin valtuuston päättämät rahamäärät mainittuihin tarkoituksiin, Luodon ravintolan kunnostaminen, 850,000 mk, johon m.m. sisältyi valtuuston tekemien päätösten [2]) mukaiset erät rakennusten ulko- ja sisäkorjauksia ja jäähdytyslaitosta varten, sekä Teurastamo, mekaaninen puhdistuslaitos suolipuhdistamosta tulevaa vettä varten, 490,000 mk. Lukuun Siirtolapuutarhat merkittiin yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi valtuuston päättämä [3]) määrä siirtolapuutarhan järjestämiseksi Oulunkylään. Siirrot rahastoihin niminen luku osoittaa, että Kulosaaren sillan rahastoon on v. 1939 tarkoituksena siirtää 500,000 mk enemmän kuin kertomusvuonna.

Kahdennessakymmenennessätoisessa, tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokassa syntyi toiseksi suurin lisäys, lähes 45,000,000 mk, aiheutuen se pääasiallisesti luvun Kadut ja tiet arviomenojen lisääntymisestä 12,467,500 mk ja Urheilukentät 10,855,650 mk sekä kahden kokonaan uuden luvun merkitsemisestä tähän pääluokkaan, nimittäin Erinäisiä olympiakisojen aiheuttamia menoja, 25,000,000 mk, ja Muut sijoitukset, johon merkittiin Tekniska läroverket nimisen oppilaitoksen korotonta lainaa varten 500,000 mk. Huomioonottaen m.m. vallitsevat poikkeuksellisen hyvät työnsaantimahdollisuudet ja kertomusvuoden määrärahassa ylimääräisten töiden järjestämiseksi työttömyyden varalta syntynyt säästö, katsottiin luvusta Työttömyys- ja avustustyöt kokonaan voitavan poistaa kaupunginvaltuuston käyttövarat työttömyyden lieventämiseen, mikä aiheutti tämän luvun menojen alenemisen 3,500,000 mk. Talorakennusten luvun menoista tulee palotoimen osalle 282,550 mk, sairaanhoidon osalle 12,283,475 mk, mistä 670,000 mk valtuuston päätöksen mukaisesti Nikkilän sairaalan juhla- ja voimistelusalirakennuksen [4]) rakennustöiden jatkamiseen ja korvausta valtiolle aikaisemmin rakennetuista sairaalarakennuksista 10,000,000 mk eli puolet koko sovitusta määrästä, huoltotoimen osalle 4,720,560 mk, mistä suurin osa oli Tervalammen työlaitosta varten, lastensuojelun osalle 76,150 mk, opetustoimen osalle 15,473,200 mk, josta valtuuston päättämät määrät Lapinlahdenkadun uutta koulutaloa [5]) ja Käpylän kansakoulun muutostöitä [5]) varten, sekä lisäksi Korkeasaaren uutta verstasrakennusta varten 186,000 mk, kioskin rakentamiseen Rautatientorille 62,000 mk ja vedenheittolaitoksen rakentamiseen sinne 63,100 mk, 21 uuden kioskin rakentamiseen eri paikoille 1,000,000 mk ja korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista 2,387,000 mk. Katujen ja teiden lukuun mer-

[1]) Vrt. tämän kert. s. 104. — [2]) S:n s. 89. — [3]) S:n s 90 — [4]) S:n s. 45. — [5]) S:n s. 52.

kittiin Turuntien ja Eläintarhantien risteyksen järjestelyyn [1]), Paasivuorenpuistikon uudelleenjärjestelyyn [2]), Mäkelänkadun ja Käpyläntien välisen Koskelantien osan tasoittamiseen ja pohjoispuolen ajoradan ja käytävän päällystämiseen sekä eteläpuolen jalkakäytävän ja ajoradan päällystämiseen ynnä keskitien ja istutusten kunnostamiseen [3]), Nordenskiöldinkadun [3]), Väinölänkadun [3]) ja Kalervonkadun [3]) osittaiseen leventämiseen, lentokentän toisen rakennusvaiheen töihin [4]), Lapinlahdenkadun tontin n:o 14 satamaradan puoleisen jalkakäytävän rakentamiseen [5]) sekä Salomon-, Jaakon- ja Etel. Rautatiekadun [1]), Valhallankadun [3]), Pääskyläntien [1]), Untamontien [3]), Osmontien [3]) ja Metsolantien [3]) osittaiseen tasoittamiseen valtuuston aikaisemmin päättämät määrät, Urheilukadun leventämiseen [1]) 1,210,000 mk, Töölöntorin keskiosan päällystämiseen 470,000 mk, Urheilukadun ja rautatienalikäytävän välisen Nordenskiöldinkadun osan eteläisen jalkakäytävän päällystämiseen 330,000 mk, jakakäytävä rakentamiseen Paciuksenkadun ja Munkkiniemen vanhan sillan väliselle tielle 185,000 mk, Ensi linjan osittaiseen alentamiseen Helsinginkadulta pohjoiseen ja levennetyn osan lopputasoitukseen 505,000 mk, jalkakäytävän rakentamiseen Karjalankadun ja Pasilan sillan väliseen osaan Aleksis Kiven katua 82,000 mk, Suvilahdenkadun ja Sörnäisten rantatien välisen Vilhonvuorenkadun osan leventämiseen ja järjestelyyn 135,000 mk, Vallilan ulkoilmanäyttämölle johtavan tien ja sen piha-alueen päällystämiseen ynnä autojen pysäköimispaikan järjestämiseen sinne 106,000 mk, Länt. Puistotien oikaisuun Uunisaaren kohdalla 347,000 mk, Kaivopuiston rantatien aiheuttamiin pengerrystöihin 300,000 mk, Kulosaaren sillan aiheuttamiin pengerrystöihin 600,000 mk, Pohj. Esplanaadikadun käytävien leventämiseen Teatteri- ja Kappeliesplanaadin kohdalla 80,000 mk, Turun- ja Stadiontien välisen Eläintarhantien osan leventämiseen 1,235,000 mk, Olympiatien jatkamiseen Maratontielle 70,000 mk, uimastadionille johtavien teiden ja Hellaantien varustamiseen käytävillä 263,000 mk, jalkakäytävän rakentamiseen pitkin Töölönlahden länsirantaa 1,057,000 mk, Mäkelänkadun ja Pasilan ylikäytäväsillan välisen Kumpulantien osan rakentamiseen 1,450,000 mk, Pasilan vanhan aseman ja Nordenskiöldinkadun välisen tien oikaisu- ja levennystöihin 410,000 mk, Turuntien oikaisemiseen Hesperian alueen kohdalla 328,000 mk, Tuusulankadun leventämiseen 210,000 mk, Runebergin- ja Hietaniemenkadun risteyksen järjestämiseen 155,000 mk, stadionin etupihain ja niille johtavien käytävien järjestämiseen 1,125,000 mk, pysäköimispaikkojen järjestämiseen stadionin ympäristöön 724,000 mk, Töölönkadun eräiden osien kunnostamiseen 359,500 mk ja Etel. Rautatiekadun eteläpuolen tasoittamiseen Annankadulta Olavinkadulle ja viimeksi mainitun kadun pohjoispään järjestelyyn 123,000 mk sekä Linnankoskenkadun osittaiseen tasoittamiseen 480,000 mk, Lepolankujan 78,000 mk, Sutelantien 210,000 mk, Pihlajatien 404,000 mk, Valpurintien 60,000 mk, Kuusitien 210,000 mk, Ensi linjan 984,000 mk, Mäkelänkadun 990,000 mk, Oulunkylän omakotialueen 1,315,000 mk, Etel. Hesperiankadun ja Sivutien y.m. 1,527,000 mk, Kesäkadun 195,000 mk ja Jaakonkadun itäpuolen, Etel. Rautatiekadun eteläpuolen ja Annankadun länsipuolen tasoittamiseen y.m. 156,000 mk. Luvun Viemärit uusista määrärahoista tulee

[1]) Vrt. tämän kert. s. 93. — [2]) S:n s. 62 ja 81. — [3]) S:n s. 94 [4]) S:n s. 111. — [5]) S:n s. 61.

viemärien laskemiseen Koskelantiehen [1]), Untamontiehen [1]), Metsolantiehen [1]), Isonkyröntiehen [1]), Kumpulan koulupuutarhan länsipuolella olevaan katuun [1]), Joukolantiehen [1]) ja Urheilukatuun [2]) sekä Ruoholahden-, Köydenpunojan- ja Eerikinkadun [2]) viemärien uusimiseen valtuuston päättämät määrät, viemärien laskemiseen Linnankoskenkatuun, Lepolankujaan, Sutelantiehen, Munkkiniemenkatuun, Pihlajatiehen, Valpurintiehen, Kuusitiehen, Ensi linjaan, Koskelantiehen, Etel. Hesperiankatuun ja Sivutiehen y.m., Eläintarhantiehen, Jämsänkatuun, Hietalahdenrantaan ja Etel. Rautatie-, Annan- ja Salomonkatuun yhteensä 3,276,000 mk, viemärien uusimiseen Kolmannessa linjassa, Ruoholahdenkadussa ja Salomonkadussa 738,000 mk, Oulunkylän omakotialueen viemärien ynnä mekaanisen puhdistuslaitoksen rakennustöihin 2,432,000 mk, Kauppatorin ja Liisankadun välisiä kokoojajohtoja varten 8,000,000 mk sekä eristysosaston ja höyrykarkaisuosaston rakentamiseen betoniputkivalimolle 566,000 mk. Entisistä määrärahoista tähän lukuun sisältyvät Rajasaaren puhdistuslaitoksen koneistoa y.m. sekä täydennystöitä varten varatut, vastaavasti 3,530,000 mk:n ja 1,200,000 mk:n suuruisina. Urheilukentät nimiseen lukuun merkittiin pelkästään uusia määrärahoja, nimittäin Mustikkamaan uimahuoneen varustamiseen pukeutumiskopeilla ja sen laiturin pidentämiseen 16,500 mk, Humallahden uimahuoneen katselijaparvekkeen ja kansliahuoneen suurentamiseen 60,000 mk, Eläintarhan urheilukentän pukeutumissuojan laajentamiseen y.m. 130,300 mk, valonheittäjävalaisimien ynnä puhelimen hankkimiseen Käpylän urheilukentälle 78,900 mk, uuden käymälän rakentamiseen Annalan urheilukentälle 11,000 mk, pukeutumissuojan rakentamiseen Pasilan palloilukentälle 60,500 mk, pukeutumissuojan y.m. rakentamiseen Vallilan urheilukentälle 107,800 mk, Väinämöisenkadun urheilukentän pukeutumissuojan laajentamiseen, puhelimen hankkimiseen sinne y.m. 36,500 mk, puhelimen hankkimiseen Kallion urheilukentälle 4,000 mk, Herttoniemen hiihtomäen eräihin töihin 18,500 mk, Käpylän urheilukentän pintakerroksen uusimiseen 60,000 mk, Annalan urheilukentän pintakerroksen uusimiseen 105,000 mk, Töölön pallokentän jääkiekkoradan perustamistöihin 90,000 mk [3]), pallokentän aitausta varten 627,000 mk [3]), rinnekatsomoa varten 475,200 mk [3]), toimistorakennusta varten 2,376,000 mk [3]), kahta katselijaparveketta varten 1,894,400 mk [3]), pukeutumisrakennusta varten 1,610,400 mk [3]) ja suojakatosta varten 66,000 mk [3]), harjoituspaikkain järjestämiseen olympiakisoja varten 1,315,000 mk, Käpylän raviradan urheilukentän kunnostamiseen 1,481,000 mk ja korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista 1,062,000 mk. Istutusten lukuun sisältyi määrärahoja Vilhonvuoren istutustöiden jatkamiseen 100,000 mk, Merisataman istustustöiden jatkamiseen 100,000 mk, Humallahden puiston varustamiseen käytävillä ja tasoittamiseen 90,000 mk, Hesperian puiston pohjoisosan kunnostamiseen 100,000 mk ja Vallilan kunnallisten työväenasuntojen istutustöihin 145,000 mk sekä uusia määrärahoja korttelin n:o 507 väliaikaiseen kunnostamiseen 60,000 mk, korttelin n:o 694 pohjoispään istutuksen kuunostamiseen 8,400 mk, kesävesijohdon rakentamiseen mittarikaivoineen Hämeentien ja Sturenkadun väliseen Mäkelänkadun osaan 45,000 mk, Pitkänsillan korvaan 12,000 mk, Aurorankadun varrelle 25,000 mk ja stadionin eteläpuolelle 25,000 mk, tuberkuloosisairaalan alueen tasoi-

[1]) Vrt. tämän kert. s. 94. — [2]) S:n s. 93. — [3]) S:n s. 90.

tus- ja istutustöihin 50,000 mk, Porthanin puistikon perustustöihin 188,500 mk, Niittykadun puistikon kunnostamiseen 300,000 mk, Hesperian esplanaadin jatkeen perustustöiden aloittamiseen Mechelininkadun länsipuolella 300,000 mk ja tasoitus- ja istutustöiden suorittamiseen Mäntymäen rinteillä 150,000 mk. Lukuun Perushankinnat sisältyy uusille momenteille uuden postitullikamarin sisustamiseen ja kalustamiseen valtuuston päättämä [1]) määrä sekä rahatoimiston konevälineiden täydentämiseen 307,000 mk, Tervalammen työlaitoksen kaluston hankintaan 220,000 mk, Lapinlahdenkadun uuden kansakoulun kalustamiseen 1,000,000 mk, lisäkaluston hankkimiseen Käpylän kansakouluun 258,423 mk ja kahden siirrettävän röntgenkoneen hankkimiseen tuberkuloosihuoltotoimistoon 65,000 mk.

Näiden menojen puheena ollen mainittakoon valtuuston päätös, että sellaisia pääluokkiin Tuloa tuottavat pääomamenot ja Tuloa tuottamattomat pääomamenot kuuluvia uudistöitä, joita varten talousarvioon on merkitty siirtomääräraha, saa aloittaa ainoastaan kaupunginhallituksen suostumuksella.

Kahdennessakymmenennessäkolmannessa ja viimeisessä, velan kuoletuksen käsittävässä pääluokassa merkittiin uusille momenteille varat muutaman lainan myöhemmin alkavaa kuoletusta varten.

Tulosääntö. Varsinaisten tulojen ensimmäiseen osastoon, Yleinen kunnallishallinto, toiseen, Oikeus- ja järjestystoimi, kolmanteen, Palotoimi, seitsemänteen, Lastensuojelu, kahdeksanteen, Erinäiset sosiaaliset tehtävät, yhdeksänteen, Opetustoimi, kahdenteentoista, Yleiset työt, kolmanteentoista, Puhtaanapito, viidenteentoista, Teurastamo, kuudenteentoista, Keskuskeittola, kahdeksanteentoista, Sekalaiset yleiset tulot ja kahdenteenkymmenenteen, Verot, ei tehty mainittavampia muutoksia.

Neljänteen osastoon, Terveydenhoito, merkittiin uudet momentit Makkaranmyyntipaikkain valvominen, edellyttäen vuokraajain suorittavan valvojain tarkastuspalkkiot, 38,472 mk, sekä Kätilötoimi, jolle merkittiin tämän uuden toimen valtionapu 21,248 mk.

Sairaanhoito nimiseen viidenteen osastoon sisältyy 10,000,000 mk:n suuruinen uusi tulomomentti Valtionapu tuberkuloosi- ja mielisairaalain rakennuskustannuksiin.

Kuudennen osaston, Huoltotoimi, tulot alenevat jonkun verran m.m. sen johdosta, että vierailta kunnilta ei enää tule yhtä suuria korvauksia kuin pulavuosina, niiden vähennys edellisestä vuodesta arvioitiin 150,000 mk:ksi; samalla korotettiin yksityisiltä korvausvelvollisilta perittävien korvausten määrää asiamiestoimiston yksityisten korvausvelvollisten kanslian perimismenettelyn uudelleenjärjestelyn ja vallitsevan noususuhdanteen johdosta 1,000,000 mk.

Sivistystoimen osaston, järjestyksessä kymmenennen, tulojen arvioimisen yhteydessä valtuusto päätti anoa kaupunginorkesterille v. 1939 valtionapua 500,000 mk.

Yhdennessätoista osastossa, Kiinteistöt, kiinteistölautakunnan hoidossa olevien rakennusten ja huoneistojen vuokratulojen luvussa kaupungin talojen käteisvuokria laskettiin kertyvän 630,136 mk:lla lisääntynein määrin johtuen vuokrien korotuksesta ja eräistä uusista vuokrakohteista, kuten Luodon ravintolasta ja Stansvikin tilasta. Myynti- ja toripaikkain vuokratuloja laskettiin niinikään kertyvän 2,533,500 mk enemmän kuin kertomus-

[1]) Vrt. tämän kert. s. 98.

vuoden tulosäännössä oli arvioitu, kohdistuen lisäys pääasiallisesti myyntipaikkain vuokriin, joihin tällä kertaa sisältyi 15,000 mk:n suuruinen uusi erä muistoesineiden myynnistä, ja josta samalla jätettiin pois entinen pieni erä Henkilövaa'at. Lukuun Kansanpuistot, siirtolapuutarhat ja urheilukentät lukeutuvaan nimikkeeseen Urheilukentät sisältyi omana uutena momenttinaan 85,000 mk pallokentän kenttävuokria.

Satamat nimisen neljännentoista osaston momenteilla Tuulaaki kaupunkiin osoitetuista tavaroista ja Liikennemaksut havaitaan lisäystä edelliseen vuoteen verraten kuten kertomusvuoden talousarviossakin, vastaavasti 1,500,000 mk ja 1,100,000 mk.

Seitsemännentoista, teknillisten laitosten osaston puheena ollen arvioitiin vesijohto-, kaasu- ja sähkölaitoksen, huomioonottaen sekä niiden tulot että menot, tuottavan ylijäämää vastaavasti 11,013,420 mk eli miltei entinen määrä, 4,002,506 mk eli 3,341,124 mk entistä vähemmän ja 48,760,189 mk eli 14,575,867 mk entistä enemmän. Yksityisistä muutoksista mainittakoon vesijohtolaitoksen vedenmyyntitulojen lisääntyminen 2,151,000 mk, kaasulaitoksen yksityiskulutuksesta johtuvien tulojen kasvu 4,726,000 mk ja tulojen sivutuotteista aleneminen 7,554,500 mk sekä sähkölaitoksen yksityiskulutuksesta aiheutuneiden tulojen kasvu 14,400,000 mk, aiheuttaen nämä muutokset ratkaisevasti ensimmäisessä ja kolmannessa mainituista luvuista tulojen lisääntymisen sekä keskimmäisessä niiden vähentymisen.

Yhdeksännessätoista, korkojen ja osinkojen osastossa havaittava obligatiokorkojen kasvu kokonaista 3,400,000 mk, johtui obligatiovaraston lisääntymisestä.

Kahdennessakymmenennessäensimmäisessä osastossa, Kaupungin omaisuudesta saadut pääomatulot, pääomatulojen ensimmäisessä, voitiin lisätä pääosan tuloista kaupungin omaisuuden myynnistä muodostavaa tonttien myynnistä kertyvää tuloerää 17,000,000 mk, johtuen m.m. valtuuston päättämästä [1]) Kruunuvuorenkadun tontin n:o 2 myynnistä. Tämän momentin lisäys vaikutti ratkaisevasti koko osaston tulojen lisääntymiseen.

Pääomatulojen jälkimmäisen ja koko tulosäännön viimeisen eli kahdennenkymmenennentoisen osaston, Lainavarat, ainoassa luvussa, Osoitukset lainavaroista, valtuusto osoitti v. 1939 otettavasta lainasta alla mainittuihin tarkoituksiin seuraavat rahamäärät:

Stansvikin tilan ostoon	mk	10,000,000
Helsingin pitäjän Herttoniemen kylässä olevan Uusikoti nimisen tilan RN2[2] ostoon	»	750,000
Korttelissa n:o 173 olevan talon ja tontin n:o 45 a ostoon.	»	2,000,000
Ab. M. G. Stenius nimisen yhtiön osakekannan ostoon	»	95,000,000
Hernesaarenrannassa Ford oy:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaan suoritettaviin töihin	»	4,700,000
Kaivopuiston ja Valkosaarten välisen Eteläsataman väylän ruoppaamiseen	»	2,500,000
Eteläsataman Makasiinirannan jatkamiseen entisen laivatelakan edustalle	»	12,300,000
Eteläsataman Makasiinirannan jatkeen varastorakennusten ja tullitarkastamon töihin	»	2,820,000
Katajanokan rakennustöiden jatkamiseen	»	2,400,000

[1]) Vrt. tämän kert. s. 63.

Katajanokan vuota-, nahka- ja öljyvarastorakennuksen teettämiseen	mk	3,000,000
Rahapajanrannan nostureita varten	»	2,356,000
Korttelien n:ot 272—278 katujen ja tonttien kunnostamiseen	»	1,320,000
Vesijohtotöihin	»	12,338,000
Vanhankaupungin saostusaltaiden pidentämiseen	»	13,300,000
Varapadon rakentamiseen Vantaanjokeen sekä turbiinikourujen ja turbiinihuoneen seinän vahvistamiseen ja tiivistämiseen	»	1,200,000
Kaasulaitoksen pääputkiverkon laajentamiseen ja uusimiseen	»	1,486,000
Sähkölaitoksen rakennustöihin	»	800,000
» koneiston täydentämiseen	»	3,530,000
» johtoverkostoa ja jakelulaitteita varten...	»	8,090,000
Yhteensä	mk	179,890,000

Kertomusvuoden säästö merkittiin v:n 1939 tulosääntöön 87,000,000 mk:sta 82,500,000 mk:aan alennetuin määrin.

3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat

Maistraatti. Maistraatin v:n 1937 tilapäisen työvoiman määrärahaa, joka erehdyksestä oli ehdotettu liian alhaiseksi, kaupunginvaltuusto päätti [1]) sallia ylittää 6,090 mk.

Rikostuomioiden toimeenpanokonttori. Rikostuomioiden toimeenpanokonttorin siivooja I. Nyman, joka nautittuaan jo kertomusvuoden aikana 150 päivää palkallista sairaslomaa, oikeutettiin [2]) hänelle tämän lisäksi vielä marraskuun 12 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi myönnetyn jatketun sairasloman ajalta saamaan ylimääräisenä sairasapuna 1/3 pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa.

Rakennustarkastuskonttori. Tarvittavien tilapäisten arkkitehti- ja insinöörivalvojain palkkaamiseksi rakennustarkastuskonttoriin kaupunginvaltuusto päätti [3]) sallia ylittää rakennustarkastuksen tilapäisen työvoiman määrärahaa 137,000 mk.

Rakennustarkastuskonttori oikeutettiin [4]) 4,000 mk:n kuukausipalkkaisen arkkitehtivalvojan palkkaamiseksi sinne vuoden loppuun ja 1,500 mk:n kuukausipalkkaisen insinöörivalvojan palkkaamiseksi kahdeksi kuukaudeksi ylittämään tilapäisen työvoiman määrärahaansa 15,000 mk.

Eräiden Helsingin ympäristöalueiden rakennustarkastuksen järjestäminen. Sisäasiainministeriön alistettua Uudenmaan läänin maaherran harkittavaksi, eikö Munkkiniemen yhdyskunnan rakennustarkastusta olisi uskottava sellaiselle ammattimiehelle, joka korotetuin palkoin yksin voisi hoitaa tähän kuuluvat tehtävät, ja rakennushallituksen tällöin puolestaan ehdotettua, että Helsingin kaupungin rakennustarkastaja määrättäisiin virkansa puolesta huolehtimaan myöskin Munkkiniemen yhdyskunnan rakennustarkastuksesta tai rakennustarkastusta tehostettaisiin siten, että yhdistettäisiin useampia kaupungin ympäristöalueita saman rakennustarkastajan alaisiksi,

[1]) Kvsto 27 p. huhtik. 41 §. — [2]) S:n 7 p. jouluk. 10 §. — [3]) S:n 22 p. kesäk. 45 §. — [4]) S:n 9 p. marrask. 28 §.

maaherra pyysi asiasta kaupungin lausuntoa sekä ilmoitusta varsinkin siitä, minkä alueiden rakennustarkastuksen kaupunki mahdollisesti haluaisi hoitaa ja millä ehdoin sekä siitä, minkä alueiden rakennustarkastus voitaisiin yhdistää erityisen rakennustarkastajan valvottavaksi. Kaupunginvaltuusto päätti [1]) vaadittavana lausuntonaan ilmoittaa kaupungin suostuvan siihen, että rakennustarkastus joko yksinomaan Munkkiniemessä tai sen lisäksi Haagassa, Lauttasaaressa, Oulunkylässä ja Kulosaaressa annettaisiin Helsingin kaupungin rakennustarkastajan hoidettavaksi edellytyksin, että joulukuun 21 p:nä 1932 annettuun asetukseen rakennustarkastajan toimituspalkkiosta y.m. tehtäisiin sellainen täydennys, että rakennustarkastajan palkkiot määrättäisiin vähintään yhtä suuriksi kuin ne palkkiot, mitkä on määrätty sisäasiainministeriön maaliskuun 9 p:nä 1927 vahvistamassa Helsingin kaupungin rakennustarkastuksen taksassa.

Raastuvanoikeus. Raastuvanoikeuden vanhemmaksi oikeusneuvosmieheksi valittiin [2]) virkaatoimittava vanhempi oikeusneuvosmies H. O. Hedman.

Poliisijärjestyksen 68 §:n voimaan saattaminen. Uudenmaan läänin maaherra palautti kaupunginvaltuuston hänen vahvistettavakseen alistaman ehdotuksen [3]) poliisijärjestyksen 68 §:ksi, jotta valtuusto harkitsisi, eikö poliisijärjestyksessä nimenomaan olisi mainittava, millä edellytyksillä kulkukauppaa sai Helsingissä harjoittaa, sekä, miten pitkäksi aikaa lupa kulloinkin olisi annettava, kuuluen sellaisen luvan antaminen sitä paitsi maaherran mielestä paremmin joko poliisiviranomaisten tai maistraatin kuin kaupunginhallituksen tehtäviin. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [4]) tämän mukaisen uuden 68 §:n poliisijärjestykseen ja teki sen johdosta tarpeellisen muutoksen sen 71 §:ään ja maaherra vahvisti maaliskuun 29 p:nä tämän päätöksen noudatettavaksi, nojautuen kaupunkien kunnallislain 42 §:n 1 momentin 1 kohtaan verrattuna helmikuun 14 p:nä 1925 poliisitoimesta Suomessa annetun asetuksen 31 §:ään [5]).

Uuden äänestysaluejaon vahvistaminen. Sen jälkeen kun eräiden äänestysalueiden vaalilautakuntain työtaakka äänioikeutettujen henkilöiden lukumäärän lisäännyttyä oli kasvanut liian suureksi, maistraatti yhteistoimin henkikirjoittajan kanssa laati ehdotuksen äänestysaluejaon uudelleenjärjestämisestä. Puoltaen ehdotetun äänestysalueiden jakoehdotuksen hyväksymistä valtiollisia vaaleja varten kaupunginvaltuusto vahvisti [6]) sen kunnallisissa vaaleissa noudatettavaksi.

4. Liikennettä koskevat asiat

Polkupyöräin rekisteröinti. Uudenmaan läänin maaherra vahvisti tammikuun 26 p:nä asianomaisten noudatettavaksi polkupyöräin rekisteröintiä tarkoittavain, kaupunginvaltuuston päätösten [7]) mukaisesti lisätyn Helsingin kaupungin liikennejärjestyksen 32 §:n [8]).

Käpylän linja-autoliikenne. Helsingin raitiotie ja omnibus oy. ilmoitti päättäneensä järjestää helmikuun 1 p:stä alkaen Käpylän ja Senaatintorin välisen uuden linja-autolinjan, jonka pysäkkien lukumäärä olisi huomattavasti pienempi kuin tavallisilla kaupunkilinjoilla ja vaunuvuorojen väli-

[1]) Kvsto 30 p. maalisk. 5 §. — [2]) S:n 5 p. lokak. 5 §. — [3]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 31. — [4]) Kvsto 26 p. tammik. 9 §. — [5]) S:n 27 p. huhtik. 6 §. — [6]) S:n 16 p. helmik. 10 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 4. — [7]) Ks. v:n 1937 kert. s. 31. — [8]) Kvsto 16 p. helmik. 5 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 4.

aika aluksi 20 minuuttia. Ajomaksut olisivat 1: 50 mk kertalipulta ja 1: 25 mk alennuslipulta, ollen linjalta oikeus vapaasti siirtyä muille linjoille, joilta taas saisi siirtyä tälle linjalle suorittamalla tavanmukaiset lisämaksut; koululaisalennusliput eivät toistaiseksi kelpaisi tällä linjalla. Koska tilatut vaunut olivat myöhästyneet, liikennöitäisiin sitä aluksi väliaikaisesti vanhoilla vaunuilla. Kaupunginvaltuusto päätti [1]) vastata, ettei sillä ollut mitään muistuttamista yhtiön suunnitelmaa vastaan. Kiinteistölautakunnan esittämä toivomus, että linjan vaunut sunnuntaisin kiertäisivät Arabiankatua ja Käpyläntietä pitkin kunnalliskodin ohi, sitä vastoin jätettiin huomioonottamatta.

Helsingin—Haagan linja-autoliikenne. Raitiotie ja omnibus oy. oli ottanut haltuunsa Helsingin—Haagan liikennettä koskevan Nurmijärven linja-auto oy:lle annetun toimiluvan sekä neljä tällä linjalla käytettyä linja-autoa tarkoituksin edelleenkin liikennöidä linjaa pitkin Turuntietä ja Heikinkatua, kuitenkin siirtäen linjan pääteaseman Erottajalle, vaunujen käyttäessä samoja pysäkkipaikkoja Heikinkadulla ja Erottajalla kuin Munkkiniemen linja-autot; ajomaksut olisivat tällöin samat kuin Munkkiniemen linjalla eli 2 mk kerta- ja 1: 50 mk alennuslipulta, oikeuttaen lisämaksutta siirtymään yhtiön muille linja-auto- ja raitiotielinjoille, ja liikennöitäisiin linjaa kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön vahvistaman aikataulun mukaisesti. Raitiotie ja omnibus oy:n pyydettyä kyseisestä liikennesuunnitelmasta kaupungin lausuntoa liitettäväksi kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle jätettävään toimilupa-anomukseensa, kaupunginhallitus antoi puoltavan lausunnon asiasta, minkä toimenpiteen kaupunginvaltuusto hyväksyi [2]).

5. Palotointa koskevat asiat

Palolaitos. Palolautakunta oikeutettiin [3]) siirtämään kertomusvuoteen palolaitoksen v:n 1937 määrärahaan Painatus ja sidonta palokunnan 75-vuotisjulkaisun painattamista varten sisällytetty 20,000 mk:n erä.

Kaupunginvaltuusto myöntyi [4]) ylittämään palolaitoksen määrärahaa Palkkiot enintään 8,000 mk ja Kaluston kunnossapito enintään 150,000 mk.

Uusi palojärjestys. Uudenmaan läänin maaherran hylättyä maaliskuun 16 p:nä eräiden piirinuohoojamestarien tekemän valituksen [5]), joka koski kaupunginvaltuuston maaherran vahvistettavaksi alistamaa uutta palojärjestystä, sekä vahvistettua tämän valtuuston hyväksymän palojärjestyksen asianomaisten noudatettavaksi [6]), asianomaiset piirinuohoojat jatkoivat valitustaan korkeimmassa hallinto-oikeudessa uudistaen lääninhallituksessa esittämänsä väitteet siitä, että uuden palojärjestyksen määräykset loukkasivat heidän yksityistä oikeuttaan, ja anoivat, että asia uudelleen siirrettäisiin valtuuston käsiteltäväksi, sekä huomauttivat lisäksi katsovansa palojärjestyksen 33 §:n 1 kohdan määräyksen olevan ristiriidassa palosäännön 30 §:n kanssa, joka edellytti nuohouksen toimittamisen jättämistä suoraan yksityisille ammattimiehille, kun taas palojärjestyksen 33 §:n mukaan nuohoustoimen voi hoitaa myöskin kunnallinen tai yksityinen nuohouslaitos. Viitaten lääninhallitukselle asiasta aikaisemmin antamaansa

[1]) Kvsto 26 p. tammik. 24 §. — [2]) S:n 27 p. huhtik. 30 §. — [3]) Kvsto 12 p. tammik. 21 §. — [4]) S:n 23 p. marrask. 31 §. — [5]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 33 ja 146. — [6]) Kvsto 27 p. huhtik. 13 §.

selitykseen sekä erikoisesti palojärjestyksen 33 §:n 2 kohtaan, josta selviää, että nuohoustoimesta ja nuohoojista annettuja säännöksiä on tarkoitus noudattaa myöskin siinä tapauksessa, että kaupunkiin perustetaan yksityinen nuohouslaitos, kaupunginvaltuusto päätti [1]) korkeimmalle hallinto-oikeudelle asiasta annettavassa selityksessään anoa valituksen hylkäämistä.

Piirinuohoojamestarit huomauttivat sittemmin vielä korkeimmalle hallinto-oikeudelle jättämässään kirjelmässä kyseisen palojärjestyksen 20 §:n 2 kohdankin, joka salli irtoavaimen käyttämisen hotellien ja matkustajakotien ulosjohtavissa ovissa sekä sisäänpäin aukenevat ulosjohtavat ovet, olevan ristiriidassa huhtikuun 1 p:nä 1938 voimaan tulleiden majoitus- ja ravitsemisliikkeistä annetun asetuksen sekä sen nojalla annetun valtioneuvoston päätöksen kanssa. Kun kuitenkin uuden palojärjestyksen 1 §:ssä määrättiin, että kaupungin palotoimessa oli noudatettava voimassa olevien lakien ja asetusten lisäksi tämän palojärjestyksen määräyksiä ja kun kyseinen asetus ja päätös olivat säädetyt valtuuston palojärjestystä koskevan päätöksen jälkeen, kaupunginvaltuusto, katsoen että uusia määräyksiä ilman muuta oli noudatettava riippumatta palojärjestyksestä, annettavassa selityksessään päätti [2]) anoa valituksen hylkäämistä ja maaherran uuden palojärjestyksen vahvistamispäätöksen jättämistä pysyväiseksi.

6. Terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat

Terveydenhoito sekä sairaanhoito sairaalain ulkopuolella

Terveydenhoitolautakunta ja sen toimisto. Kaupunginvaltuusto päätti sallia ylittää terveydenhoitolautakunnan ja sen toimiston v:n 1937 määrärahoja Valaistus 347: 05 mk [3]) ja Tarverahat enintään 6,000 mk [4]) sekä kertomusvuoden määrärahaa Painatus ja sidonta enintään 2,000 mk [5]).

Alueläkärit. Kaupunginvaltuusto vahvisti [6]) alueläkärien uuden johtosäännön [7]) mukaisesti palkkiot heidän vähävaraisille annettavasta lääkärinavustaan 25 mk:ksi ensimmäisestä käynnistä ja 10 mk:ksi seuraavista saman taudin kuuden kuukauden aikana aiheuttamista käynneistä ja reseptien uusimisesta, minkä jälkeen uudistetusta tutkimuksesta jälleen oli maksettava palkkiot edellä mainitun mukaisesti.

Valtuusto päätti [8]), että Sörnäisten alueen alueläkärille sai palkkiona sairaskäynneistä alueen varattomien luo suorittaa enintään 2,500 mk kuukaudessa toistaiseksi ja niin kauan kuin alueen ylimääräisen alueläkärin virka oli täyttämättä.

Kätilötoimen järjestäminen. Kaupunginvaltuusto oikeutti [9]) terveydenhoitolautakunnan käyttämään kertomusvuoden talousarviossa olevaa kaupunginkätilön palkkamäärärahaa kertomusvuoden alusta lukien voimaan tulevan, kunnallisesta kätilötoimesta kesäkuun 18 p:nä 1937 annetun lain edellyttämien kätilöiden palkkaamiseen sekä myönsi lisäksi pääluokkaan Terveydenhoito sisältyvistä käyttövaroistaan 36,000 mk kätilötoimen järjestämisestä kertomusvuonna johtuviin menoihin.

---

[1]) Kvsto 18 p. toukok. 4 §. — [2]) S:n 7 p. jouluk. 4 §. — [3]) S:n 26 p. tammik. 28 §. — [4]) S:n 12 p. tammik. 23 §. — [5]) S:n 23 p. marrask. 25 §. — [6]) S:n 26 p. tammik. 14 §. — [7]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 34. — [8]) Kvsto 9 p. maalisk. 12 §. — [9]) S:n 26 p. tammik. 12 §.

Koska uuden lain määräyksistä kokonaan poikkeava entinen 3 palkkaluokkaan kuuluva kaupunginkätilönvirka näin ollen kävi tarpeettomaksi valtuusto päätti [1]) lakkauttaa sen v:n 1939 alusta lukien.

Terveysolojen valvonta. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) sallia ylittää terveysolojen valvonnan v:n 1937 määrärahaa Ruokanäytteiden osto 38: 70 mk.

Terveydellisten tutkimusten laboratorio. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) sallia ylittää terveydellisten tutkimusten laboratorion v:n 1937 määrärahaa Tarverahat 139 mk.

Pääluokkaan Terveydenhoito sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [3]) 1,500 mk:n suuruisen lisäyksen terveydellisten tutkimusten laboratorion määrärahaan Kaluston kunnossapito toimiston sähköllä käyvän autoklaavin korjaamista varten. Myöhemmin valtuusto vielä päätti [4]) sallia ylittää samaa määrärahaa 1,000 mk sekä Laboratoriotarpeita nimistä 5,000 mk.

Eläinlääkintäosaston tilapäisen työvoiman määrärahaa päätettiin [5]) sallia ylittää enintään 13,510 mk.

Maidontarkastamo. Maidontarkastamon tilapäisen työvoiman määrärahaan kaupunginvaltuusto myönsi [6]) terveydenhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 10,800 mk:n suuruisen lisäyksen ylimääräisen laboratorio- ja kanslia-apulaisen palkkaamiseksi tarkastamoon.

Kesälomasijaisen palkkaamiseksi maidontarkastamon yhdelle näytteidenottajalle valtuusto myönsi [6]) terveydenhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 1,700 mk:n lisäyksen maidontarkastamon määrärahaan Kesälomasijaiset sekä myöntyi [6]) viimeksi mainitun määrärahan ylittämiseen 190 mk.

Maidontarkastamon määrärahoja Tilapäistä työvoimaa, Valaistus ja Tarverahat päätettiin [7]) sallia ylittää vastaavasti enintään 3,800 mk, 1,000 mk ja 6,000 mk.

Asuntotarkastus. Kaupunginvaltuusto päätti [8]) sallia ylittää asuntotarkastuksen v:n 1937 määrärahaa Valaistus 48 mk.

Ammattientarkastus. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [9]) kaupunginhallituksen ehdotuksen Helsingin kaupungin ammattientarkastuksen johtosäännöksi [10]).

Sen mukainen ensimmäisen ammattientarkastajan virka, entinen ammattienylitarkastajanvirka, päätettiin [9]) samalla kertomusvuoden toukokuun 1 p:stä lukien siirtää 9 palkkaluokasta 13:nteen myöntäen valtuuston käyttövaroista uusien virkain palkkoihin ja palkankorotuksiin 12,000 mk sen korotetun palkan maksamiseen kertomusvuonna. Terveydenhoitolautakuntaa kehoitettiin [9]) julistamaan kyseinen paraikaa avoinna oleva virka, joka jo oli ollut haettavaksi julistettuna ja jonka hakuaika jo oli päättynytkin, uudelleen haettavaksi.

Lisäksi valtuusto päätti [9]) kehoittaa kaupunginhallitusta tekemään valtioneuvostolle perustellun esityksen kunnallisen ammattientarkastuksen siirtämistä valtion ammattientarkastukselle tarkoittavan lainsäädäntöaloitteen kiirehtimisestä.

---

[1]) Kvsto 14 p. syysk. 9 §. — [2]) S:n 26 p. tammik. 28 §. — [3]) S:n 30 p. maalisk. 26 §. — [4]) S:n 26 p. lokak. 26 §. — [5]) S:n 23 p. marrask. 25 §. — [6]) S:n 18 p. toukok. 28 §. — [7]) S:n 23 p. marrask. 25 §. — [8]) S:n 26 p. tammik. 28 §. — [9]) S:n 9 p. maalisk. 23 §. — [10]) Kvston pain. asiakirj. n:o 1; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 9.

Ensimmäisen ammattientarkastajan virkaan valittiin sittemmin viideksi vuodeksi syyskuun 1 p:stä lukien virkaa siihen asti virkaatoimittavana hoitanut insinööri K. Suhonen [1]) sekä ammattientarkastajan virkaan viideksi vuodeksi helmikuun 13 p:stä lukien viran entinen haltija S. Lautso [2]).

Tuberkuloosihuolto. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) muuttaa tuberkuloosihuoltotoimiston uudelleenjärjestelyä koskevaa aikaisempaa päätöstään [4]) siten, että tuberkuloosisairaalan röntgenosasto edelleenkin oli jäävä sairaalan yhteyteen sekä muuttaa tuberkuloosisairaalan röntgenalilääkärinviran röntgenologi-alilääkärinviraksi, jonka hoitoon annetaan joku sairaalan potilasosastoista mutta jonka velvollisuuksiin kuuluu lisäksi viivytyksettä valokuvata tuberkuloosihuoltotoimiston kyseiselle röntgenosastolle lähettämät potilaat toimiston polikliinillisten vastaanottotuntien aikana ja toimiston haluamien kuvien toimittaminen sille lausuntoineen ja jonka sen vuoksi on oltava tavattavissa tuberkuloosihuoltotoimistossa terveydenhoitolautakunnan määrääminä aikoina.

Tuberkuloosinvastustamistyön käytännöllistä järjestelyä harkitsemaan asetetun komitean [5]) tuberkuloosihuoltotoimiston uudelleenjärjestelyä ja laajentamista koskevan mietinnön mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti [6]) perustaa mainittuun toimistoon v:n 1939 alusta lukien 19 palkkaluokkaan ja II kielitaitoluokkaan kuuluvan ensimmäisen alilääkärinviran. Samalla valtuusto päätti muuttaa tuberkuloosihuoltotoimiston entisen alilääkärin nimityksen toiseksi alilääkäriksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi [7]) tuberkuloosihuoltotoimiston v:n 1937 tilapäisen työvoiman määrärahan ylittämisen 1,048 mk.

Tuberkuloosihuoltotoimiston esitettyä toivomuksen, että tuberkuloottisten henkilöiden asuntolain talonmies-lämmittäjäntoimeen yhdistettäisiin tuberkuloosihuoltotoimiston siihen asti palkkaama vahtimestarintoimi, kaupunginvaltuusto päätti [8]) v:n 1939 alusta lukien perustaa asuntoloihin 41 palkkaluokkaan kuuluvan talonmiehentoimen, joka oli oleva kiinteistölautakunnan alainen.

Sielullisesti sairaiden vastaanottoasema. Kaupunginvaltuusto muutti [9]) aikaisempaa päätöstään [10]) perustaa sielullisesti sairaiden vastaanottoasemalle apulaislääkärinviran, jonka haltijan tehtävänä oli avustaa toista kaupunginlääkäriä sekä kansakoulujen tarkastajia ja koululääkäreitä lapsia kansakoulusta apukouluun siirrettäessä samoin kuin tylsä- ja vähämielisten lasten lainmukaisessa ilmoittamisessa terveydenhoitolautakunnalle, sikäli että mainitun apulaislääkärinviran haltijan tehtävänä oli avustaa toista kaupunginlääkäriä sekä sielullisesti sairaiden huoltotoimiston lääkäriä mutta että hänet vapautetaan avustamasta kansakoulujen tarkastajia ja koululääkäreitä lapsia apukouluun siirrettäessä.

Vallitsevan mielisairaiden hoitopaikkain puutteen lieventämiseksi valtuusto päätti [11]), että sielullisesti sairaiden vastaanottoasemaa rakennustoimiston laatiman suunnitelman mukaan toukokuun 1 p:stä lukien oli laajennettava 12 potilaspaikalla muuttamalla siellä olevat hoitajattarien asunnot potilashuoneiksi ja siirtämällä hoitajattaret kaupungille asumaan. Suunni-

[1]) Kvsto 24 p. elok. 12 §. — [2]) S:n 30 p. maalisk. 7 §. — [3]) S:n 8 p. kesäk. 16 §. — [4]) Ks. v:n 1935 kert. s. 23, 72 ja 74. — [5]) Vrt. v:n 1935 kert. s. 72 ja 74. — [6]) Kvsto 9 p. marrask. 13 §. — [7]) S:n 18 p. toukok. 25 §. — [8]) S:n 9 p. marrask. 12 §. — [9]) S:n 22 p. kesäk. 38 §. — [10]) Ks. v:n 1936 kert. s. 84. — [11]) Kvsto 30 p. maalisk. 25 §.

telman toteuttamiseksi valtuusto päätti myöntää pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvistä käyttövaroistaan 47,500 mk vastaanottoaseman huoneistossa suoritettavia muutos- ja korjaustöitä varten sekä perustaa sinne edellä mainitusta päivästä lukien 5 palkkaluokkaan kuuluvan osastonhoitajattarenviran ja kolme 3 palkkaluokkaan kuuluvaa alihoitajattarenvirkaa sekä palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain ryhmään kuuluvan siivoojantoimen, myöntäen niiden haltijain palkkaamiseen kertomusvuonna käyttövaroistaan uusien virkain palkkoihin ja palkankorotuksiin 59,200 mk.

Lisäksi valtuusto oikeutti [1]) terveydenhoitolautakunnan ylittämään vastaanottoaseman määrärahoja Kesälomasijaiset 2,880 mk, Valaistus 920 mk, Siivoaminen 3,000 mk, Kaluston hankinta 48,000 mk, Tarverahat 9,000 mk, Vaatteiden pesu 5,000 mk, Ruokinta 12,000 mk, Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 10,000 mk ja Sairaiden kuljetus 3,000 mk.

Sielullisesti sairaiden huoltotoimiston tarverahoja päätettiin [2]) sallia ylittää enintään 1,000 mk.

Sielullisesti sairaiden naisten keskuskodin määrärahoja Lämpö, Siivoaminen ja Vaatteiden pesu päätettiin [2]) sallia ylittää vastaavasti enintään 2,500 mk, 200 mk ja 300 mk.

Sielullisesti sairaiden miesten keskuskoti. Kaupunginvaltuusto hyväksyi sielullisesti sairaiden miesten keskuskodin v:n 1937 kaluston hankintamäärärahan ylittämisen 594: 90 mk [3]) sekä kertomusvuoden määrärahojen Lämpö ja Siivoaminen ylittämisen vastaavasti enintään 500 mk [2]) ja enintään 300 mk [2]).

Kouluhammasklinikan määrärahoja Tarverahat sekä Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet päätettiin [2]) sallia ylittää edellistä enintään 600 mk ja jälkimmäistä enintään 10,000 mk.

Terveystoimisto. Kaupunginvaltuusto myöntyi [4]) ylittämään terveystoimiston määrärahaa Vaatteiden pesu enintään 600 mk.

Veneeristen tautien poliklinikka. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) sallia ylittää veneeristen tautien poliklinikan määrärahaa Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 28,000 mk.

Desinfioimislaitoksen lämpömäärärahaa päätettiin [2]) sallia ylittää enintään 7,500 mk.

Kaupungin liittyminen Suomen kunnallisen terveydenhoitoyhdistyksen jäseneksi. Kaupunginvaltuusto päätti [6]), että Helsingin kaupunki liittyy jäseneksi vastaperustettuun Suomen kunnalliseen terveydenhoitoyhdistykseen.

Sairaalat

Sairaalahallitus oikeutettiin [7]) kertomusvuonna käyttämään kaupunginhallituksen sekalaisten yleisten töiden pääluokkaan sisältyvästä väestönsuojelumäärärahasta sairaalahallituksen käytettäväksi väestönsuojeluvälineiden hankkimiseksi opetustarkoituksiin myöntämän 20,200 mk:n määrärahan säästö, 9,408 mk.

Sairaalain tilivirasto. Kaupunginvaltuusto päätti [8]) lakkauttaa sairaalain tiliviraston 8 palkkaluokkaan kuuluvan kirjanpitäjänviran ja 3 palkkaluokkaan kuuluvan konekirjoittajattarenviran v:n 1939 alusta lukien. Sa-

[1]) Kvsto 30 p. maalisk. 25 §. — [2]) S:n 23 p. marrask. 25 §. — [3]) S:n 18 p. toukok. 25 §. — [4]) S:n 24 p. elok. 32 §. — [5]) S:n 5 p. lokak. 33 §. — [6]) S:n 21 p. jouluk. 22 §. — [7]) S:n 16 p. helmik. 23 §. — [8]) S:n 27 p. huhtik. 17 §.

malla valtuusto oikeutti sairaalahallituksen käyttämään toistaiseksi tilapäisesti palkattavan konttoriapulaisen palkan suoritukseen lakkautettavien virkain kertomusvuoden palkkamäärärahoja.

Kaupunginvaltuusto päätti [1]) v:n 1939 alusta lukien perustaa sairaalain tilivirastoon 37 palkkaluokkaan kuuluvan nuoremman toimistoapulaisen viran.

Sairaanhoitajataroppilaiden palkkauksen uudelleenjärjestely. Sairaalahallituksen suunnittelema sairaanhoitajataroppilaiden palkkauksen uudelleenjärjestäminen siten, että sairaalain alihoitajattarina toimiville sairaanhoitajataroppilaille varataan erityinen palkkamääräraha eikä kuten siihen asti makseta heidän palkkaansa vakinaisten virkain palkkamäärärahasta, aiheutti alihoitajattarenvirkain lakkauttamista kaikkien muiden paitsi tuberkuloosisairaalan kohdalla [2]).

Marian sairaala. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [3]) sairaalahallituksen Marian sairaalan kirurgisella osastolla vallitsevan vaikean tilanpuutteen lieventämistarkoituksessa tekemän ehdotuksen, jonka mukaan sairaalan kummallakin gynekologisella hoito-osastolla olevat kaksi henkilökunnan asuinhuonetta tilapäisesti järjestettäisiin yhteensä 8 potilaspaikkaa käsittäviksi potilashuoneiksi, sekä myönsi [3]) pääluokkaan Sairaanhoito sisältyvistä käyttövaroistaan 42,075 mk:n suuruisen lisäyksen sairaalan kertomusvuoden tilapäisen työvoiman määrärahaan edellä mainitun järjestelyn tarpeelliseksi tekemän lisätyövoiman, kahden alihoitajattaren ja yhden siivoojan, palkkaamiseksi sinne tilapäisesti helmikuun alusta lukien.

Valtuusto päätti [1]) v:n 1939 alusta lukien perustaa Marian sairaalaan 36 palkkaluokkaan kuuluvan kiertävän hoitajattaren viran, 42 palkkaluokkaan kuuluvan nuoremman toimistoapulaisen viran, 46 palkkaluokkaan kuuluvan apumiehenviran ja 53 palkkaluokkaan kuuluvan siivoojanviran. Samasta ajankohdasta lukien valtuusto päätti [1]) lakkauttaa sairaalan kaksikymmentäkaksi alihoitajattarenvirkaa sekä yhden densinfioimisapulaisenviran.

V:n 1937 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan sisältyvän talorakennusmäärärahan Marian sairaala, jäähdytyslaitos talousrakennuksen vanhaan varastokellariin käyttämätön erä, n. 525,000 mk, päätettiin [4]) merkitä siirtomäärärahaksi.

Pääluokkaan Sairaanhoito sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [5]) 80,000 mk:n suuruisen lisäyksen Marian sairaalan määrärahaan Sairaslomasijaiset, 6,000 mk:n suuruisen lisäyksen määrärahaan Vedenkulutus ja 1,405 mk:n suuruisen lisäyksen määrärahaan Kaluston kunnossapito.

Lisäksi valtuusto päätti [5]) sallia ylittää Marian sairaalan alla mainittuja määrärahoja enintään seuraavin määrin: Kaluston kunnossapito 17,095 mk, Painatus ja sidonta 3,000 mk, Tarverahat 6,000 mk, Ruokinta 50,000 mk ja Yleisten laitteiden kunnossapito 10,000 mk.

Kulkutautisairaala. Kaupunginvaltuusto päätti [1]) v:n 1939 alusta lukien perustaa kulkutautisairaalaan 29 palkkaluokkaan kuuluvan apulaislääkärinviran, 37 palkkaluokkaan kuuluvan röntgenhoitajattarenviran ja 46 palkkaluokkaan kuuluvan apumiehenviran. Samasta ajankohdasta

[1]) Kvsto 9 p. marrask. 14 §. — [2]) Ks. alemp. sekä tämän kert. s. 44 ja 45. — [3]) Kvsto 12 p. tammik. 9 §. — [4]) Kvsto 12 p. tammik. 20 §. — [5]) S:n 23 p. marrask. 26 §.

lukien valtuusto päätti [1]) lakkauttaa sairaalan kuusi alihoitajattarenvirkaa [2]) ja yhden desinfioimisapulaisenviran.

Valtuusto suostui [3]) seuraavien kulkutautisairaalan määrärahain ylittämiseen enintään alla mainitun verran: Tilapäistä työvoimaa 490,000 mk, Sairaslomasijaiset 10,000 mk, Valaistus 4,000 mk, Vedenkulutus 10,000 mk, Kaluston hankinta 25,000 mk, Kaluston kunnossapito 10,000 mk, Painatus ja sidonta 5,500 mk, Tarverahat 11,000 mk, Ruokinta 400,000 mk, Yleisten laitteiden kunnossapito 5,000 mk, Kuljetus- ja matkakustannukset 10,000 mk, Käyttövoimaa 6,000 mk ja Erilaatuiset menot 4,000 mk.

Kivelän sairaala. Yliopistoviranomaisten ehdotettua Kivelän sairaalan ruumishuoneen suunnitteluiden muuttamista lähinnä siten, että sen obduktiohuonetta suurennettaisiin niin että sitä voitaisiin käyttää yliopisto-opetukseen, kaupunginvaltuusto vahvisti [4]) yleisten töiden lautakunnan tämän mukaisesti laadituttamista uusista pääpiirustuksista ilmenevät muutokset kyseisen ruumishuoneen jo hyväksyttyihin pääpiirustuksiin [5]) sekä rakennuksen uuden, 990,550 mk:aan päättyvän kustannusarvion.

Tarkoitusta varten päätettiin v:n 1939 talousarvioon merkitä 118,170 mk:n suuruinen lisämääräraha.

Kaupunginhallitus oikeutettiin tekemään yliopiston konsistorin kanssa sellainen sopimus ruumishuoneen käyttämisestä, että:

Helsingin kaupunki laajentaisi ruumishuoneen suunniteltua obduktiohuonetta sen verran, että siinä voitaisiin yhtaikaa toimittaa kaksi obduktiota, varustaisi sen kahdella obduktiopöydällä sekä muulla tarpeellisella kiinteällä ja irtaimella kalustolla;

Helsingin kaupunki huolehtisi obduktiohuoneen puhtaanapidosta sekä sen varustamisesta saippualla ja pyyhkeillä; kaupungin palkkaama ruumishuoneen vahtimestari avustaisi obduktioissa;

Helsingin yliopisto huolehtisi patologis-anatomisen laitoksensa kautta opetuksen antamisesta, obduktioiden toimittamisesta ja obduktioaineiston tutkimisesta, joten Kivelän sairaala joutuisi tässä suhteessa samaan asemaan yliopiston patologis-anatoomiseen laitokseen nähden kuin Helsingin yleisen sairaalan osastot;

Helsingin yliopisto kustantaisi tarvittavat säilytysastiat ja liuokset, kirjoitusvälineet, obduktiotakit sekä ne erikoiskojeet, jotka mahdollisesti tarvittaisiin opetukseen; sekä

sopimus voitaisiin toistaiseksi pitää voimassa tammikuun 1 p:ään 1943.

Kivelän sairaalan johtaja ja sen mielisairaiden osaston ylilääkäri E. Ehrnrooth, joka kertomusvuoden heinäkuun 10 p:nä täytti 67 vuotta, oikeutettiin [6]) hoitamaan mainittuja tehtäviään v:n 1939 elokuun loppuun.

Kivelän sairaalan sisätautien osaston ylilääkärille W. Kerppolalle myönnettiin [7]) hänen anomansa virkaero kesäkuun 1 p:stä lukien. Sisätautien osaston ylilääkäriksi valittiin [8]) sittemmin lääketieteen- ja kirurgiantohtori A. E. Vesa.

Kaupunginvaltuusto päätti [9]) v:n 1939 alusta lukien perustaa Kivelän sairaalaan 41 palkkaluokkaan kuuluvan vahtimestarinviran ja 53 palkkaluokkaan kuuluvan leipojanviran sekä samasta ajankohdasta lukien lakkauttaa sairaalan kaksi alihoitajattarenvirkaa [2]).

---

[1]) Kvsto 9 p. marrask. 14 §. — [2]) Vrt. tämän kert. s. 43. — [3]) Kvsto 23 p. marrask. 26 §. — [4]) S:n 23 p. marrask. 24 §. — [5]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 40. — [6]) Kvsto 18 p. toukok. 10 §. — [7]) S:n 30 p. maalisk. 8 §. — [8]) S:n 8 p. kesäk. 9 §. — [9]) S:n 9 p. marrask. 14 §.

Valtuusto päätti [1]) sallia ylittää seuraavia Kivelän sairaalan määrärahoja enintään alla mainitun verran: Kesälomasijaiset 20,000 mk, Sairaslomasijaiset 30,000 mk, Ruokinta 200,000 mk, Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 50,000 mk, Yleisten laitteiden kunnossapito 18,000 mk ja Erilaatuiset menot 15,000 mk.

Nikkilän sairaala. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [2]) yleisten töiden lautakunnan aikaisemmin hyväksyttyjen luonnospiirustusten mukaisesti laatimat Nikkilän sairaalan juhla- ja voimistelusalirakennuksen pääpiirustukset kaupungin eri viranomaisten asiaa koskevassa yhteisessä neuvottelutilaisuudessa sovituin muutoksin sekä rakennustöiden yhteensä 2,970,000 mk:aan päättyvän kustannusarvion. Kun talousarvioon aikaisemmin kyseistä tarkoitusta varten merkityt varat eivät riittäisi, valtuusto päätti merkitä v:n 1939 talousarvioon 670,000 mk:n suuruisen lisämäärärahan oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan tarpeen mukaan käyttämään sitä jo kertomusvuonna.

Valtuusto hyväksyi [3]) yleisten töiden lautakunnan kaupunginhallituksen kehoituksesta laadituttamat Nikkilän sairaalan lääkärien asuntorakennuksen luonnospiirustukset antaen lautakunnalle myöskin tehtäväksi niiden pohjalla laadituttaa rakennuksen pääpiirustukset ja kustannusarvion, ottaen huomioon sairaalahallituksen esittämän toivomuksen, että rakennuksen kellarikerrokseen tai sen läheisyyteen rakennettaisiin autovaja.

Valtuusto päätti [4]) v:n 1939 alusta lukien perustaa Nikkilän sairaalaan 10 palkka- ja II kielitaitoluokkaan kuuluvan apulaisylilääkärinviran, 35 palkkaluokkaan kuuluvan apulaisylihoitajattarenviran, 37 palkkaluokkaan kuuluvan apulaisyöylihoitajattarenviran, 41 palkkaluokkaan kuuluvat käsityön apulaisohjaajan, naisten puutarhatöiden ohjaajan, vahtimestarin, nuoremman toimistoapulaisen ja asentajan virat, 51 palkkaluokkaan kuuluvan puhelinhoitajanviran sekä 53 palkkaluokkaan kuuluvat leipojan ja keittiöapulaisen virat. Samasta ajankohdasta lukien valtuusto päätti [4]) lakkauttaa sairaalan seitsemän alihoitajattarenvirkaa sekä naisten puutarha- ja käsitöiden ohjaajan viran.

V:n 1937 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan sisältyvän talorakennusmäärärahan Nikkilän sairaala, uusi potilaspaviljonki käyttämätön erä, n. 2,600,000 mk, päätettiin [5]) merkitä siirtomäärärahaksi.

Valtuusto myöntyi [6]) ylittämään seuraavia Nikkilän sairaalan määrärahoja enintään alla mainitun verran: Tilapäistä työvoimaa 8,400 mk, Sairaslomasijaiset 94,000 mk, Vuokra 1,500 mk, Ruokinta 160,000 mk ja Erilaatuiset menot 21,000 mk.

Tuberkuloosisairaala. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [7]) yleisten töiden lautakunnan laadituttamat piirustukset, joiden mukaan tuberkuloosisairaalan hallintorakennuksen laajentamisen yhteydessä järjestettäisiin sen kattilahuoneeseen konemestarin työpaja sekä viimeksi mainitun yhteyteen lämmittäjäin pukeutumis- ja peseytymishuone.

Valtuusto päätti [4]) v:n 1939 alusta lukien perustaa tuberkuloosisairaalaan 39 palkkaluokkaan kuuluvan lämmittäjä-mekaanikonviran ja kaksi 53 palkkaluokkaan kuuluvaa siivoojanvirkaa.

---

[1]) Kvsto 23 p. marrask. 26 §. — [2]) S:n 27 p. huhtik. 33 §; vrt. myös v:n 1937 kert. s. 40. — [3]) Kvsto 21 p. jouluk. 19 §. — [4]) S:n 9 p. marrask. 14 §; vrt. tämän kert. s. 43. — [5]) Kvsto 12 p. tammik. 20 §. — [6]) S:n 23 p. marrask. 26 §. — [7]) S:n 12 p. tammik. 12 §.

Tuberkuloosihuoltotoimiston uudelleenjärjestelyä koskevaa aikaisempaa päätöstään muuttaen valtuusto päätti [1]), että tuberkuloosisairaalan röntgenosasto edelleenkin oli jäävä sairaalan yhteyteen, sekä muuttaa sairaalan röntgenalilääkärinviran, jonka haltijan velvollisuuksiin tulisi kuulumaan myöskin eräitä tuberkuloosihuoltotoimiston antamia tehtäviä [2]), röntgenologi-alilääkärinviraksi.

Valtuusto myönsi [3]) pääluokkaan Sairaanhoito sisältyvistä käyttövaroistaan 70,520 mk:n määrärahan tuberkuloosisairaalan röntgenosaston muuttamista ja uudenaikaistamista varten siten, että se varustettiin öljyeristeisellä suurjänniteyliheittäjällä viittä eri työskentelypaikkaa varten, sekä että sinne siirrettiin takaisin sen joku aika sitten kulkutautisairaalaan siirretty röntgenterapiakone, joka samalla uudistettaisiin m.m. siten, että sitä voidaan käyttää läpivalaisukoneena joukkotutkimuksia varten. Määräraha siirrettiin [4]) sittemmin töiden lykkäytymisen vuoksi v. 1939 käytettäväksi.

Tuberkuloosisairaalan seuraavia määrärahoja päätettiin [5]) sallia ylittää enintään alla mainitun verran: Sairaslomasijaiset 35,000 mk, Valaistus 20,000 mk, Ruokinta 180,000 mk ja Yleisten laitteiden kunnossapito 3,000 mk.

Sairaanhoitajatarkoulun oppilasmäärän lisääminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [6]) sairaalahallituksen ehdotuksen, että sairaanhoitajatarkoulun kertomusvuoden elokuussa alkavalle oppikurssille saisi entisten 26 oppilaan asemesta ottaa 30 oppilasta.

Myöhemmin valtuusto oikeutti [7]) sairaalahallituksen tarpeen mukaan vastedeskin korottamaan sairaanhoitajatarkoulun kurssin oppilasluvun 30:een.

Palkankorotuksen suorittaminen kaupungin sairaanhoitajatarkoulun kurssin päättäneille n.s. assistenttihoitajattarille. Kaupungin sairaanhoitajatarkoulun kurssin päättäneet hoitajattaret, jotka erikoistumista varten jäivät n.s. assistenttihoitajattarina kaupungin sairaalain palvelukseen, olivat vakinaista avointa tointa hoitaessaan oikeutetut saamaan kertomusvuoden alusta myönnetyn palkankorotuksen [8]), kun sitä vastoin oli epätietoista, oliko tällaisen korotuksen maksaminen mahdollista viransijaisena tai tilapäisenä toimivalle assistenttihoitajattarelle. Kaupunginvaltuusto päätti [9]) sen vuoksi, että kyseiset hoitajattaret saivat nauttia mainittua palkankorotusta virkansa luonteesta riippumatta.

Potilaspaikkain varaaminen kaupungille Suomen punaisen ristin sairaalassa. Marian sairaalan kirurgisella osastolla vallitsevan tilanahtauden lieventämiseksi kaupunginvaltuusto suostui [10]) siihen, että kaupunki tarvittaessa käytti entisten 15:n lisäksi 10 eli kaikkiaan 25 aikaisemman sopimuksen mukaista ylimääräistä potilaspaikkaa Suomen punaisen ristin sairaalassa.

Sairaalamaksuja Suomen punaisen ristin sairaalaan nimistä määrärahaa päätettiin [11]) sallia ylittää enintään 20,000 mk 10 lisäpaikan käytäntöön ottamisen vuoksi.

Lisähoitopaikkain vuokraaminen kaupungille professori O. A. Boijen sairaalasta. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi [12])

---

[1]) Kvsto 8 p. kesäk. 16 §. — [2]) Vrt. tämän kert. s. 41. — [3]) Kvsto 22 p. kesäk. 42 §. — [4]) S:n 21 p. jouluk. 24 §. — [5]) S:n 23 p. marrask. 26 §. — [6]) S:n 8 p. kesäk. 17 §. — [7]) S:n 26 p. lokak. 23 §. — [8]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 6. — [9]) Kvsto 9 p. maalisk. 14 §. — [10]) S:n 9 p. maalisk. 25 §; vrt. myös v:n 1935 kert. s. 72. — [11]) Kvsto 23 p. marrask. 26 §. — [12]) S:n 30 p. maalisk. 24 §.

terveydenhoitolautakunnan käytettäväksi 75,000 mk viiden uuden synnytys- ja naistautipotilaspaikan vuokraamiseksi kaupungille professori O. A. Boijen sairaalasta.

Kaupungin vastaisen lasarettisairaspaikkatarpeen tyydyttäminen. Valtion ja Helsingin kaupungin edustajista kokoonpannun neuvottelukunnan suoritettua tehtävänsä loppuun se mietinnössään yksimielisesti yhtyi kannattamaan lääkintöhallituksen ehdotusta asiassa [1]) siten, että yliopistollista opetusta varten tarvittavat uudet sairaalat olisi rakennettava yhteistoiminnassa valtion ja Helsingin kaupungin kesken Meilahteen pääasiallisesti valtion ja vain pieneksi osaksi kaupungin alueelle siten, että valtio saatuaan kaupungin kanssa aikaan sopimuksen korvausehdoista rakentaisi ja ylläpitäisi sairaalat, joissa varattaisiin 1,000 sairassijaa kaupungin asukkaiden käytettäväksi. Näiden etuoikeutettujen sairassijojen kertakaikkisena korvauksena kaupungin tulisi suorittaa valtiolle rakennuskustannuksista 45 %. Lisäksi kaupungin tulisi suorittaa valtiolle edellä mainittujen sairassijain sisustamis- ja inventariokustannuksista 50 % sekä sairaalain ylläpito- ja käyttökustannuksina vuosittain mainituilla paikoilla hoidettujen kaupungin potilaiden jokaiselta hoitopäivältä korvauksen, joka vastaa 50 % koko sairaalan nettohoitopäiväkustannuksista asianomaisena vuonna sairaalan hallinnon laskelmien mukaan. Neuvottelukuntaan määrätyt kaupungin edustajat olivat myöskin tulleet siihen tulokseen, että sairaalaneuvottelukunnan ehdotus tulisi kaupungille edullisemmaksi kuin mikään aikaisemmista suunnitelmista.

Sisäasiainministeriö ilmoitti kesäkuun 20 p:nä päivätyssä kirjelmässä valtuustolle asettuvansa neuvottelukunnan kannalle, kuitenkin siten, että sairaala rakennettaisiin neljässä rakennusvaiheessa v:n 1950 loppuun mennessä sekä että kaupungin tulisi suorittaa kertakaikkisena korvauksena 50 % rakennuskustannuksista. Samalla ministeriö pyysi valtuustolta ilmoitusta siitä, hyväksyykö kaupunki valtion ja kaupungin välisen yhteistyön Helsingin keskussairaalan rakentamiseksi edellä selostetulla pohjalla, sekä kehoitti sitä tekemään muut mahdolliset huomautuksensa.

Vastauksena valtuusto päätti [2]) ilmoittaa Helsingin kaupungin puolestaan hyväksyvän edellä mainitun neuvottelukunnan mietinnössä esiintyvän ehdotuksen sairaalain rakentamisesta ja sairassijain luovuttamisesta kaupungin potilaille, sairaalaneuvottelukunnan mietinnössä ja sisäasiainministeriön kirjelmässä tarkemmin määritellyin tavoin ja ehdoin, kuitenkin nimenomaan siten selvennettynä, että kaupungin on suoritettava sen maksettavaksi edellytetty rakennus- ja sisustuskustannusten prosenttimäärä vain edellä mainittujen kaupungin etuoikeutettujen sairassijain osalle jakautuvista kustannuksista, sekä edellytyksin, että valtion ja kaupungin välillä tehtävästä lopullisesta sopimuksesta päästään ennen ehdotuksen toteuttamiseen ryhtymistä yksimielisyyteen.

7. Huoltotointa koskevat asiat

Varsinainen huoltotoimi

Huoltovirasto. Huoltoviraston ylimääräinen kanslisti M. Broms, joka 12 viimeksi kuluneen kuukauden aikana jo oli nauttinut sairaslomaa kaksi kuukautta täysin palkoin ja kolme kuukautta 2/3 palkoin, oikeutettiin [3])

[1]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 77. — [2]) Kvsto 24 p. elok. 23 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 6. — [3]) Kvsto 16 p. helmik. 21 §.

saamaan 1/2 palkastaan hänelle tammikuun 1 p:stä helmikuun 28 p:ään myönnetyn jatketun sairasloman ajalta.

Huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi [1]) 10,000 mk:n suuruisen lisäyksen huoltoviraston asiamiestoimiston tarverahoihin.

Tervalammen työlaitos. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [2]) arkkitehti U. Sjöholmin kaupunginhallituksen kehoituksesta laatimat Tervalammen työlaitokseen rakennettavan navetan luonnospiirustukset [3]) antaen arkkitehti Sjöholmille tehtäväksi laatia myöskin navetan pääpiirustukset. Niiden sittemmin valmistuttua valtuusto hyväksyi [4]) ne 1,350,000 mk:aan päättyvine kustannusarvioineen alistaen piirustukset sosiaaliministeriön hyväksyttäviksi.

Samoin valtuusto hyväksyi [2]) kaupunginarkkitehdin laatimat saman työlaitoksen pesula- ja saunarakennuksen luonnospiirustukset [3]) antaen yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi laadituttaa tämän rakennuksen pääpiirustukset.

Valtuusto hyväksyi [5]) rakennustoimiston talorakennusosaston aikaisemmin hyväksyttyjen luonnospiirustusten [6]) pohjalla laatimat Tervalammen työlaitoksen kahden hoidokkirakennuksen ja talous- ja pesularakennusten pääpiirustukset yhteensä 6,444,500 mk:aan päättyvine kustannusarvioineen sekä mainitun työlaitoksen vanhojen rakennusten korjaus- ja muutostöiden [7]) piirustukset. Kaikki mainitut piirustukset alistettiin sosiaaliministeriön hyväksyttäviksi.

Valtuusto hyväksyi [8]) yleisten töiden lautakunnan laadituttamat Tervalammen työlaitoksen ynnä sen viemärijohtojen rakentamisehdotukset n:ot 4,768, 4,773 ja 4,786 686,000 mk:aan päättyvine kustannusarvioineen sekä vesijohtolaitoksen laatiman, helmikuun 4 p:nä päivätyn saman työlaitoksen vesijohtoverkoston ja vesisäiliön rakentamisehdotuksen 186,000 mk:aan päättyvine kustannusarvioineen.

V:n 1937 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan Tervalammen työlaitoksen irtaimiston hankintaa varten kaupunginhallituksen käytettäviksi merkittyjen varain jäännöserä, 260,000 mk, siirrettiin [9]) kertomusvuonna käytettäväksi. Viimeksi mainitun määrärahan säästö, 230,000 mk, päätettiin [10]) sittemmin siirtää v. 1939 käytettäväksi.

Lisäyksen myöntäminen erääseen huoltomäärärahaan. Huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi [11]) 12,000 m:kn suuruisen lisäyksen lukuun Hoito huoltolautakunnalle kuulumattomissa laitoksissa ja yksityisissä kodeissa sekä suoranaisia avustuksia sisältyvään määrärahaan Matkakustannukset.

Työttömyyshuolto

Työtupatoiminnan keskittäminen [12]). Kaupunginvaltuusto päätti [13]): lakkauttaa naisten työtuvan ja sen johtokunnan;

---

[1]) Kvsto 23 p. marrask. 27 §. — [2]) S:n 9 p. maalisk. 20 §. — [3]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 161. — [4]) Kvsto 22 p. kesäk. 32 §. — [5]) S:n 22 p. kesäk. 31 §. — [6]) Ks. v:n 1937 kert. s. 43 ja 161. — [7]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 27. — [8]) Kvsto 30 p. maalisk. 20 §. — [9]) S:n 12 p. tammik. 19 §. — [10]) S:n 7 p. jouluk. 27 §. — [11]) S:n 23 p. marrask. 27 §. — [12]) Vrt. v:n 1935 kert. s. 219. — [13]) Kvsto 22 p. kesäk. 30 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 4.

perustaa huoltolautakunnan työtupien yhteyteen osaston työttömiä naisia varten;

muuttaa huoltolautakunnan työtupien johtokuntana toimivan jaoston johtokunnaksi, johon kuuluu puheenjohtaja ja neljä jäsentä, joista yksi valitaan varapuheenjohtajaksi;

siirtää naisten työtuvan kaluston ja valmiste- y.m. varastot ja muun omaisuuden samoin kuin ammattikursseja varten hankitun kaluston huoltolautakunnan työtuville;

lakkauttaa kaupungin työlaitosten myyntiaitan johtokunnan ja siirtää myyntiaitan työtupien johtokunnan alaiseksi; sekä

toteuttaa edellä mainitut toimenpiteet tammikuun 1 p:stä 1939.

Sittemmin valtuusto hyväksyi [1]) edellä mainitun järjestelyn edellyttämät muutokset Helsingin kaupungin huolto-ohjesääntöön, Helsingin kaupungin huoltolautakunnan sekä sen asettamien osastojen, jaostojen ja johtokuntien työjärjestykseen sekä Helsingin kaupungin huoltolautakunnan alaisten työtupien ohjesääntöön, päättäen alistaa hyväksymänsä huolto-ohjesäännön sosiaaliministeriön vahvistettavaksi.

Naisten työtuvan työntekijäin palkkain korottaminen. Kaupunginvaltuusto korotti [2]) naisten työtuvan työntekijäin tuntipalkan tammikuun 1 p:stä 1938 alkaen 4 mk:aan, ollen työtuvan johtokunnan tämän mukaisesti tarkistettava muutkin työtuvassa suoritettavat työpalkat, sekä oikeutti johtokunnan tämän johdosta ylittämään talousarvioon työtupaa varten merkittyä määrärahaa enintään 40,000 mk.

Työtupien huoneistokysymys. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [3]) Helsinginkadun tontille n:o 24 rakennettavan työtupain ja keskuskeittolan yhteisen talon luonnospiirustukset.

Lastensuojelu

Lastensuojeluvirasto. Kaupunginvaltuusto epäsi [4]) lastensuojelulautakunnan esityksen, että lastensuojeluvirastoon perustettaisiin vakinainen kanslistinvirka, jonka haltija lähinnä huolehtisi äitiysavustuksiin liittyvistä kansliatehtävistä mutta samalla avustaisi naistarkastajia lautakunnan hoidossa olevien lasten tilapäisten vaateavustusten tilityksessä. Sitä vastoin myönnettiin [4]) lastensuojelulautakunnan tilille Tilapäistä työvoimaa 17,930 mk:n suuruinen lisämääräraha Lastensuojelun pääluokkaan sisältyvistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista tilapäisen kanslistin palkkaamiseksi lastensuojeluvirastoon kertomusvuodeksi helmikuun 1 p:stä lukien.

Lastensuojelulautakunnan alaiset koulukodit maatiloineen. Bengtsårin koulukotitilan v:n 1937 määrärahaa Kustannukset päätettiin [5]) sallia ylittää 21,029: 35 mk ja Toivolan tilan saman vuoden määrärahaa Kustannukset 5,603: 55 mk.

Pääluokkaan Lastensuojelu sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi [6]) 23,732 mk:n suuruisen määrärahan Bengtsårin koulukotiin siirretyn palolaitoksen vanhan paloruiskun letkuihin ja muihin lisätarpeisiin.

---

[1]) Kvsto 26 p. lokak. 13 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 7; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 46. — [2])Kvsto 12 p. tammik. 15 §. — [3]) S:n 21 p. jouluk. 18 §; vrt. myös tämän kert. s. 74 ja 105. — [4]) Kvsto 26 p. tammik. 13 §. — [5]) S:n 16 p. helmik. 26 §. — [6]) S:n 30 p. maalisk 21 §.

Pääluokkaan Lastensuojelu sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [1]) 8,000 mk halonhakkuu- ja metsänpuhdistustöiden suorittamiseen Bengtsårin koulukotitilalla koulukodin polttopuutarpeen täyttämiseksi.

Traktorin ostamiseksi Ryttylän koulukotitilalle lastensuojelulautakunta oikeutettiin [2]) ylittämään Ryttylän ja Siltalan tilain määrärahaa Kustannukset 30,000 mk.

Lastensuojelumäärärahain ylittäminen. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) sallia ylittää seuraavia v:n 1937 riittämättömiä lastensuojelumäärärahoja alla mainituin määrin: lastensuojelulautakunnan määrärahaa Painatus ja sidonta 2,000 mk, lastenhuoltolaitosten määrärahaa Lämpö 12,000 mk, Valaistus 18,000 mk, Vedenkulutus 10,000 mk, Tarverahat 1,000 mk, Ruokinta 16,000 mk, Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 1,400 mk, Käyttövoimaa 2,000 mk, Käsityö- ja jatko-opetus 500 mk ja Sekalaista 4,500 mk, sijoitusta yksityishoitoon, apumaksuja y.m. varten varattua määrärahaa Tylsämielisten lasten erikoishoito ja opetus 24,500 mk sekä Toivoniemen tilan määrärahaa Kustannukset 12,000 mk ja Ryttylän ja Siltalan tilain määrärahaa Kustannukset 41,329 mk.

Äitiysavustusten jakamiseen kuuluvien töiden suorittaminen. Maitopisarayhdistykselle, joka kertomusvuoden alusta lukien ylläpitämiensä lastenhuoltokeskuksien välityksellä oli avustanut lastensuojelulautakuntaa äitiysavustusanomusten vastaanottamisessa, niistä aiheutuvissa kotien tarkastuksissa sekä tähän avustukseen kuuluvien vaatekappaleiden jakelussa, myönnettiin [4]) lisäavustuksena kertomusvuodeksi 22,500 mk, josta 338 mk pääluokkaan Lastensuojelu sisältyvistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista ja 22,162 mk saman tilin ylityksenä.

8. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat

Oikeusaputoimisto. Oikeusaputoimiston v:n 1937 tarverahoja myönnyttiin [5]) ylittämään 1,500 mk.

Työnvälitystoimisto. Työnvälityslautakunta oikeutettiin [6]) avoimeksi joutunutta työnvälitystoimiston miesosaston sääntöpalkkaista toimistoapulaisenvirkaa haettavaksi julistamatta siirtämään siihen saman toimiston tilapäinen toimistoapulainen M. O. Turunen.

Partiojärjestöjen avustaminen. Kaupunginvaltuusto myönsi [7]) yleisistä käyttövaroistaan 12,000 mk jaettavaksi avustuksina eräille partiojärjestöille yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustamismäärärahaa jakamaan asetetun valiokunnan ehdottamalla tavalla siten, että Suomalainen partiopoikaliitto sai 4,000 mk, Toimentytöt partiojärjestö 3,000 mk, Suomalaisen normaalilyseon partiopojat 1,000 mk, Helsingfors scoutdistrikt 3,000 mk ja Helsingfors flickscoutdistrikt 1,000 mk.

9. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

Opetustoimi

Kaupungin opetustilaston julkaisemistapa. Kaupunginvaltuusto päätti [8]), että kaupungin opetustilasto, joka sisälsi kaupungin kaikkien opetuslaitos-

[1]) Kvsto 30 p. maalisk. 22 §. — [2]) S:n 30 p. maalisk. 23 §. — [3]) S:n 26 p. tammik. 27 §. — [4]) S:n 5 p. lokak. 29 §. — [5]) S:n 26 p. tammik. 40 §. — [6]) S:n 27 p. huhtik. 15 §. — [7]) S:n 22 p. kesäk. 52 §. — [8]) S:n 27 p. huhtik. 34 §.

ten toimintakertomukset ja jota siihen asti oli julkaistu kolmivuotiskausittain, julkaistaan lukuvuosilta 1936/37 ja 1937/38 yhtenä niteenä ja sen jälkeen vuosittain Helsingin kaupungin tilasto VI — Helsingfors stads statistik VI nimisessä julkaisusarjassa sekä suomen- että ruotsinkielellä sekä että eri opetuslaitokset saavat ottaa eripainoksia tästä opetustilastosta ja lisätä niihin tarpeelliset erikoistiedot. Edellä olevan toteuttamiseen kertomusvuonna valtuusto myönsi yleisistä käyttövaroistaan tilastotoimiston käytettäväksi 25,000 mk sekä pääluokkaan Opetustoimi sisältyvistä käyttövaroistaan suomenkielisten kansakoulujen käytettäväksi 3,800 mk ja ruotsinkielisten kansakoulujen käytettäväksi 3,400 mk.

Opetuslaitosten opettajille maksettavien tuntipalkkioiden korottaminen. Kysymystä opetuslaitosten opettajille maksettavien tuntipalkkioiden korottamisesta valmistelemaan asetetun komitean tekemän ehdotuksen opetuslaitoksissa kertomusvuonna maksettavista palkkioista hyväksyen kaupunginvaltuusto päätti [1]), että mainittuna vuonna sen alusta lukien maksettaisiin tuntipalkkiona kansakoulujen ala- ja yläkouluissa 24 mk ja jatkokoulussa 30 mk, työväenopistoissa 30—38 mk, valmistavassa poikain ammattikoulussa työpajaopettajille 26 mk, teoreettisten aineiden opettajille 30—33 mk ja insinööreille ja arkkitehdeille 39 mk, valmistavassa tyttöjen ammattikoulussa 33 mk, yleisessä ammattilaiskoulussa teoreettisten aineiden opettajille 30—33 mk, nuoremmille insinööreille 35—39 mk, insinööreille ja arkkitehdeille 39 mk ja lääkärille 65 mk, kirjapainokoulussa 33 mk sekä taideteollisuuskeskuskoulussa 30—39 mk, jolloin tästä johtuva menojen lisäys nousisi yhteensä 189,451 mk:aan.

Kansakoulujen, työväenopistojen ja ammattiopetuslaitosten johtokuntia päätettiin samalla kehoittaa aikanaan tekemään esitykset lisämäärärahain myöntämisestä niille tileille, joilla tuntipalkkioiden korottamisen vuoksi ehkä syntyi ylityksiä, ja taideteollisuuskeskuskoululle myönnettiin pääluokkaan Opetustoimi sisältyvistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista 13,480 mk:n suuruinen lisäavustus korotettujen palkkioiden maksamiseen.

Myöhemmin valtuusto vahvisti [2]) edellä mainitut kaupungin opetuslaitoksissa maksettavat tuntipalkkiot olemaan voimassa toistaiseksi.

Kansakoulut. Kaupunginvaltuusto määräsi [3]), että kertomusvuoden syyslukukauden alusta lukien on vierailta kunnilta veloitettava korvauksena sellaisten oppilaiden koulunkäynnistä kaupungin kansakouluissa, joiden koulunkäynnin vieras kunta on velvollinen kustantamaan, oppilasta kohden ala- ja yläkoulussa koko lukuvuodelta 1,500 mk eli syyslukukaudelta 660 mk ja kevätlukukaudelta 840 mk sekä jatkokoulun iltaluokilla koko lukuvuodelta 600 mk eli syyslukukaudelta 250 mk ja kevätlukukaudelta 350 mk.

Valtuusto vahvisti [4]) kaupunginhallituksen ehdotuksen suomenkielisten kansakoulujen luokkakirjastojen säännöiksi.

Helsinki-seura oli esittänyt, että kaupungin kansakoulujen oppilaille lahjoitettaisiin kullekin kappale seuran julkaisemia teoksia Helsingin kuvaaapinen, Helsinki kautta vuosisatojen, Kotikaupunkimme Helsinki ja Boken om Helsingfors siten, että ensimmäinen niistä jaettaisiin suomenkielisten koulujen III luokille, toinen V luokkien, kolmas VI—VIII luokkien ja neljäs ruotsinkielisten koulujen VII—VIII luokien oppilaille. Eväten esityksen

---

[1]) Kvsto 9 p. maalisk. 13 §. — [2]) S:n 9 p. marrask. 9 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 131. — [3]) Kvsto 22 p. kesäk. 39 §. — [4]) S:n 9 p. maalisk. 24 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 12.

muilta osin valtuusto myönsi [1]) opetustoimen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnalle 7,000 mk:n määrärahan viimeksi mainitun teoksen lahjoittamista varten kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen jatkoluokkien oppilaille.

Valtuusto hyväksyi [2]) kaupunginarkkitehdin yksissä neuvoin Käpylän suomenkielisen kansakoulun johtajan kanssa laatiman mainitussa koulussa suoritettavien muutostöiden suunnitelman 854,000 mk:aan päättyvine kustannusarvioineen. Mainitun suuruinen rahamäärä päätettiin merkitä v:n 1939 talousarvioon.

Valtuusto hyväksyi [3]) yleisten töiden lautakunnan saamansa kehoituksen [4]) nojalla laadituttamat Lapinlahdenkadun tontille n:o 21 rakennettavan uuden suomenkielisen kansakoulun luonnospiirustukset. Koska rakennus oli tarkoitettu rakennettavaksi neljäkerroksiseksi kellarikerroksineen oli se sijoitettava tontin reunasta jonkun verran sisäänpäin, mitä koskevan asemakaavanmuutoksen [5]) laadituttamisen valtuusto antoi [3]) kiinteistölautakunnalle tehtäväksi. Kaupunginhallitus oikeutettiin [3]) panemaan rakennuksen perustamistyöt alulle jo ennen pääpiirustusten vahvistamista.

Yleisten töiden lautakunnan sittemmin laadittua edellä mainittujen luonnospiirustusten pohjalla rakennuksen pääpiirustukset, joiden kustannuslaskelma nousi n. 10,903,000 mk:aan, valtuusto hyväksyi [6]) ne sekä päätti merkitä v:n 1939 talousarvioon 6,503,000 mk rakennustöitä ja 398,000 mk koulutontin pihamaan ja kadun puoleisten alueiden tasoittamista ja istuttamista varten.

Valtuusto oikeutti [7]) kaupunginhallituksen kertomusvuoden syyskuun 1 p:stä tilapäisesti palkkaamaan kaupungin kansakouluja varten lastenpsykiatrin sekä tämän apulaisen, myöntäen sitä varten yleisistä käyttövaroistaan yhteensä 20,000 mk, josta 8,000 mk tilapäisen lastenpsykiatrin 2,000 mk:n suuruisen kuukausipalkan suorittamiseen, 8,400 mk hänen tilapäisen apulaisensa 2,100 mk:n suuruista kuukausipalkkaa varten ja 3,600 mk tarpeellisten toimistovälineiden hankkimiseen.

Aleksis Kiven koulun siihen asti vain marras—huhtikuun aikana palkatun apulaistalonmiehen toimen vakinaistamiseksi ympäri vuoden palkatuksi kaupunginvaltuusto päätti [8]) perustaa mainittuun kouluun palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain ryhmään kuuluvan apulaistalonmiehentoimen v:n 1939 alusta lukien.

Valtuusto vahvisti [9]) ruotsinkielisten kansakoulujen taloudenhoitajan E. Pontánin sopimuspalkan v:n 1939 alusta lukien 3,600 mk:ksi kuukaudessa ilman oikeutta ikäkorotuksiin.

Valtuusto myönsi [10]) ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajalle R. Malmbergille sairaslomaa syyskuun 21 p:n ja joulukuun 20 p:n väliseksi ajaksi sekä määräsi hänen viransijaisekseen mainittujen koulujen opettajan G. E. Cavoniuksen; jälkimmäinen määräys alistettiin kouluhallituksen hyväksyttäväksi.

Suomenkielisten kansakoulujen opettajattarelle L. Karjalaiselle, joka kertomusvuoden syksyyn mennessä jo oli nauttinut kaiken virkasäännön

---

[1]) Kvsto 22 p. kesäk. 40 § ja 24 p. elok. 25 §. — [2]) S:n 14 p. syysk. 17 §. — [3]) S:n 8 p. kesäk. 15 §. — [4]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 49. — [5]) Vrt. tämän kert. s. 79. — [6]) Kvsto 24 p. elok. 24 §. — [7]) S:n 22 p. kesäk. 38 §. — [8]) S:n 27 p. huhtik. 18 §. — [9]) S:n 23 p. marrask. 9 §. — [10]) S:n 5 p. lokak. 8 §.

mukaisen sairasavun, myönnettiin [1]) oikeus nostaa mainitun vuoden syys—joulukuulta ylimääräisenä sairasapuna kolmannes pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa.

Pääluokkaan Opetustoimi sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [2]) 2,000 mk:n suuruisen lisäyksen suomenkielisten kansakoulujen palkkiomäärärahaan Lapinlahden seudulle rakennettavan uuden kansakoulun johtajan palkkaamiseksi jo koulun suunnittelu- ja rakennustöiden ajaksi sekä keväällä vakinaisiksi valituille opettajille elokuulta 1938 maksettavan palkan suorittamiseksi [3]) sekä 18,112 mk:n lisäyksen suomenkielisten kansakoulujen sääntöpalkkaisten virkain määrärahaan, koska talousarvioon merkityt vastaavat palkat tulivat käytetyiksi syyskuun 1 p:nä 1937 vuosisijaisiksi otettujen opettajien v:n 1938 elokuun palkkoihin. Lisäksi valtuusto myöntyi [3]) jälkimmäisen määrärahan ylittämiseen 63,388 mk ja suomenkielisten kansakoulujen kaluston kunnossapitomäärärahan ylittämiseen 12,000 mk.

Ruotsinkielisten kansakoulujen tilapäisen työvoiman määrärahaa päätettiin sallia ylittää 17,280 mk:lla, johtuen niiden ylituntikorvausten suorittamisesta, jotka aiheutuivat eräiden hyvin suurien luokkien jakamisesta kahtia äidinkielen opetustunneilla syyslukukauden aikana [4]), ja määrärahaa Sairaslomasijaiset enintään 30,000 mk [5]), sekä ruotsinkielisten kansakoulujen v:n 1937 lämpömäärärahaa 850 mk [6]) ja myöhemmin vielä enintään 20,000 mk [7]).

Kansakoulujen yhteisiin menoihin sisältyvää määrärahaa Korvaus muille kunnille Helsingin kaupungista kotoisin olevien kansakouluoppilaiden koulunkäynnistä valtuusto päätti [5]) sallia ylittää enintään 15,000 mk.

Työväenopistot. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [8]) yleisten töiden lautakunnan kaupunginhallituksen kehoituksesta [9]) laadituttamat, suomenkielisen työväenopiston talon laajentamista tarkoittavat luonnospiirustukset, joihin opiston vanhassa rakennuksessa tarpeellisten muutostöiden lisäksi sisältyi uuden lisärakennuksen rakentaminen. Yleisten töiden lautakunnalle annettiin tehtäväksi yksissä neuvoin opiston johtokunnan kanssa laadituttaa pääpiirustukset ja lopullinen kustannusarvio, ottaen mikäli mahdollista huomioon eräät johtokunnan esittämät toivomukset.

Siihen katsoen, että Svenska Olaus Petri församlingen i Helsingfors niminen seurakunta oli ilmoittanut haluavansa ostaa kirkkonsa ja seurakuntatalonsa viereisen, ruotsinkielisen työväenopiston talon rakennuspaikaksi aikaisemmin varatun [10]) XIII kaupunginosan korttelissa n:o 442 olevan Minervankadun tontin n:o 4 [11]), valtuusto päätti [12]) mainitun tontin sijasta luovuttaa ruotsinkielisen työväenopiston rakennustontiksi saman kaupunginosan korttelissa n:o 416 olevan Dagmarinkadun tontin n:o 3 sekä antaa yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi yksissä neuvoin opiston johtokunnan kanssa laadituttaa viimeksi mainitulle tontille rakennettavan työväenopistotalon luonnospiirustukset.

Suomenkielisen työväenopiston johtajanvirka päätettiin [13]) elokuun 1 p:stä 1938 lukien siirtää 14 palkkaluokasta 16:nteen myöntäen uusien virkojen palkkoja sekä palkankorotuksia varten kaupunginvaltuuston käytet-

[1]) Kvsto 9 p. marrask. 8 §. — [2]) S:n 16 p. helmik. 22 §. — [3]) S:n 14 p. syysk. 18 §. — [4]) S:n 5 p. lokak. 35 §. — [5]) S:n 9 p. marrask. 30 §. — [6]) S:n 18 p. toukok. 26 §. — [7]) S:n 26 p. tammik. 29 §. — [8]) S:n 12 p. tammik. 8 §. — [9]) Ks. v:n 1937 kert. s. 180. — [10]) Ks. v:n 1936 kert. s. 21. — [11]) Vrt. tämän kert. s. 62. — [12]) Kvsto 30 p. maalisk. 11 §. — [13]) S:n 9 p. maalisk. 11 §.

täviksi osoitetuista varoista 4,750 mk korotetun palkan suorittamiseen mainittuna vuonna.

Valtuusto myöntyi [1]) seuraavien suomenkielisen työväenopiston määrärahain ylittämiseen enintään alla mainituin määrin: Palkkiot 1,500 mk, Tilapäistä työvoimaa 3,000 mk, Kaluston hankinta 2,000 mk ja Tarverahat 4,500 mk.

Pääluokkaan Opetustoimi sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [2]) 1,643 mk:n suuruisen lisäyksen suomenkielisen työväenopiston määrärahaan Painatus ja sidonta opintoaineiden valintaa työväenopistossa selostavan ohjevihkosen painattamiseksi.

Ruotsinkielisen työväenopiston v:n 1937 tilapäisen työvoiman määrärahaa päätettiin [3]) sallia ylittää enintään 1,845 mk.

Yleiset ammattikoulut. Kaupunginvaltuusto suostui [4]) yleisen ammattilaiskoulun v:n 1937 määrärahan Painatus ja sidonta ylittämiseen enintään 200 mk.

Kaupunginvaltuusto päätti [5]) kertomusvuoden syyslukukauden alusta perustaa kirjapainokoulun yhteyteen kirjansitomokoulun ammattiopetuslaitosten johtokunnan asiaa valmistelemaan asettaman komitean laatiman ohjelman pohjalla. Samalla valtuusto myönsi pääluokkaan Opetustoimi sisältyvistä käyttövaroistaan 35,000 mk tämän koulun perustamista ja ylläpitoa varten kertomusvuonna.

Ammatteihin valmistavat koulut. Kaupunginhallituksen valmistavan poikain ammattikoulun huoneiston uusimiskysymystä valmistelemaan asettaman komitean [6]) saatua mietintönsä ja ehdotuksensa asiassa valmiiksi kaupunginvaltuusto hyväksyi [7]) sen laadituttamat tarkoitukseen luovutettuun Vallilan kortteliin n:o 698 [8]) rakennettavan uuden valmistavan poikain ammattikoulutalon luonnospiirustukset sekä antoi yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi yksissä neuvoin ammattiopetuslaitosten johtokunnan kanssa laatia talon pääpiirustukset ja lopullisen kustannusarvion huomioonottaen yleisten töiden lautakunnan ehdottaman väestönsuojain ja yleisten käymäläin sijoittamisen sinne. Samalla päätettiin, että edellä mainittuja päätöksiä oli pidettävä vastauksena uuden huoneiston hankkimista valmistavalle poikain ammattikoululle koskevaan, eräiden valtuutettujen edellisenä vuonna tekemään aloitteeseen [9]).

Valmistavan poikain ammattikoulun v:n 1937 määrärahaa Lämpö valtuusto päätti [10]) sallia ylittää enintään 3,971: 85 mk.

Valtuusto myönsi [11]) pääluokkaan Opetustoimi sisältyvistä käyttövaroistaan 17,400 mk ammattiopetuslaitosten johtokunnan käytettäväksi ruokailuhuoneen järjestämistä varten valmistavan poikain ammattikoulun oppilaille sekä ruoan tarjoilusta kertomusvuonna aiheutuvien menojen peittämiseen.

Valmistavan tyttöjen ammattikoulun v:n 1937 määrärahoja Kaluston kunnossapito, Tarverahat, Ruokinta, Leipomotarvikkeet ja Työaineet päätettiin [12]) sallia ylittää vastaavasti enintään 1,000 mk, 1,000 mk, 20,000 mk, 45,000 mk ja 1,500 mk.

---

[1]) Kvsto 26 p. lokak. 25 §. — [2]) S:n 8 p. kesäk. 20 §. — [3]) S:n 12 p. tammik. 24 §. — [4]) S:n 26 p. tammik. 30 §. — [5]) S:n 22 p. kesäk. 41 §. — [6]) Vrt. v:n 1932 kert. s. 300. — [7]) Kvsto 18 p. toukok. 22 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 3. — [8]) Vrt. v:n 1935 kert. s. 16. — [9]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 50. — [10]) Kvsto 26 p. tammik. 30 §. — [11]) S:n 12 p. tammik. 11 §. — [12]) S:n 12 p. tammik. 25 § ja 26 p. tammik. 30 §.

Pääluokkaan Opetustoimi sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi 3,000 mk:n [1]) suuruisen lisäyksen valmistavan tyttöjen ammattikoulun määrärahaan Tilapäistä työvoimaa koulun kanslia-apulaisen vuosipalkan korottamiseksi entiseen 18,000 mk:aan kertomusvuoden talousarvioon väärinkäsityksen vuoksi sisällytetystä 15,000 mk:sta sekä 3,200 mk:n [2]) suuruisen lisäyksen saman koulun tilapäisen työvoiman määrärahaan erään toukokuussa mestarikirjan saaneen koulun ompelimoluokan apulaisen palkkaamiseksi edelleen saman luokan opettajan apulaiseksi kertomusvuoden syyslukukaudeksi.

Kotitalouslautakunta. Kotitalouslautakunnan v:n 1937 määrärahaa Lämpö päätettiin sallia ylittää enintään 232: 70 mk [3]) sekä saman vuoden määrärahaa Tarveaineet talous-, havainto- ja käsityönopetusta varten enintään 24,962: 50 mk [4]).

Lastentarhat. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) kertomusvuoden syyskuun 1 p:stä lukien perustaa uuden suomenkielisen 75 lapsen lastentarhan kokopäiväosastoineen joko Kallion tai taka-Töölön kaupunginosaan sekä 25 lapsen kokopäiväosaston jonkun eteläosassa kaupunkia olevan suomenkielisen lastentarhan yhteyteen. Samalla valtuusto päätti perustaa näihin laitoksiin yhteensä viisi 6 palkkaluokkaan kuuluvaa opettajattarenvirkaa sekä palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain ryhmään kuuluvina talousapulaisentoimen ja kolme aputytöntointa. Pääluokkaan Opetustoimi sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi 72,765 mk kyseisten laitosten perustamiskustannuksiin ja niiden ylläpitoon kertomusvuoden syyslukukaudella sekä käyttövaroistaan uusien virkain palkkoihin ja palkankorotuksiin 50,800 mk perustettujen virkain palkkaamiseen samana aikana.

Kiinteistölautakunnan päätettyä vuokrata edellä mainitulle lastentarhalle huoneiston Kallion kaupunginosasta, valtuusto päätti [6]) syyskuun 1 p:stä 1939 lukien perustaa taka-Töölöön uuden suomenkielisen lastentarhan 75 lapselle, joista 25 sijoitettaisiin kokopäiväosastolle, sekä tätä lastentarhaa varten neljä 6 palkkaluokkaan kuuluvaa opettajattarenvirkaa, yhden talousapulaisentoimen ja kaksi aputytöntointa. V:n 1939 talousarvioon päätettiin merkitä tarkoitukseen menopuolelle 116,455 mk ja tulopuolelle 42,146 mk.

Saattaakseen Bertha-Maria-hemmet nimisen lastentarhan entistä paremmin tarkoitustaan vastaavaksi valtuusto päätti [7]), että sen lasten lukumäärä syyskuun 1 p:stä 1938 rajoitetaan 125:ksi ja että siihen perustetaan kokopäiväosasto 25 lapselle. Samalla valtuusto myönsi pääluokkaan Opetustoimi sisältyvistä käyttövaroistaan 7,200 mk tarpeellisen kaluston hankkimista ja johtajattaren palkkion korottamista varten kertomusvuonna.

Ottaen huomioon, että aputytöltä apulastentarha Aulassa vaadittiin huomattavasti enemmän taitoa kuin muissa lastentarhoissa, valtuusto kyseisen aputytöntoimen haltijain palkkauksen parantamiseksi päätti [8]) lakkauttaa apulastentarha Aulan aputytöntoimen ja perustaa samaan lastentarhaan uuden lastenhoitajanviran, molemmat kertomusvuoden syyskuun 1 p:stä lukien. Samalla valtuusto myönsi [8]) käyttövaroistaan uusien virkain

---

[1]) Kvsto 27 p. huhtik. 16 §. — [2]) S:n 22 p. kesäk. 47 §. — [3]) S:n 26 p. tammik. 33 §. — [4]) S:n 16 p. helmik. 27 §. — [5]) S:n 16 p. helmik. 18 §. — [6]) S:n 24 p. elok. 27 §. — [7]) S:n 27 p. huhtik. 35 §. — [8]) S:n 18 p. toukok. 11 §.

palkkoihin sekä palkankorotuksiin 1,800 mk mainitusta järjestelystä kertomusvuonna aiheutuvien menojen peittämiseen.

Valtuusto myönsi [1]) yleisistä käyttövaroistaan 35,000 mk lastentarhain 50-vuotiskertomuksen julkaisemiseen. Tämä määräraha siirrettiin [2]) sittemmin v. 1939 käytettäväksi.

Lastentarhain ynnä niiden laitosten v:n 1937 määrärahoja Sairaslomasijaiset, Kaluston hankinta, Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet ja Askarteluvälineet ja -aineet päätettiin [3]) sallia ylittää vastaavasti 23,743: 50 mk, 1,528: 95 mk, 593: 65 mk ja 824: 20 mk.

Käpylän uusi lastentarha- ja kirjastorakennus. Kaupunginhallituksen toimeksiannosta [4]) yleisten töiden lautakunta oli antanut rakennustoimiston talorakennusosaston laatia lastentarhain ja kaupunginkirjaston Käpylään rakennettavan yhteisen talon luonnospiirustukset ehdottaen mainitun rakennuksen sijoittamista korttelissa n:o 837 olevalle Väinölänkadun tontille n:o 5; asiasta käydyissä neuvotteluissa todettiin kuitenkin, että mainittu kortteli hyvin voitaisiin jakaa kahdeksi tontiksi, joista vain toinen riittäisi kyseiseen tarkoitukseen. Kaupunginvaltuusto puolestaan päätti [5]):

varata rakennettavan lastentarha- ja kirjastorakennuksen paikaksi korttelin n:o 837 Väinölänkadun puoleisen osan ja antaa kiinteistölautakunnan tehtäväksi laatia tästä aiheutuvan asemakaavan muutosehdotuksen;

hyväksyä rakennustoimiston laatimat mainitulle tontille rakennettavan talon luonnospiirustukset; sekä antaa yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi yhteistoiminnassa kaupunginkirjaston johtokunnan ja lastentarhain johtokunnan kanssa laatia talon pääpiirustukset kustannusarvioineen, jolloin oli otettava huomioon kaupunginkirjaston ja lastentarhain johtokuntain luonnospiirustuksista antamissaan lausunnoissa esittämät muistutukset sekä suunniteltava talon kellarikerrokseen kaasusuojahuone.

Tämän valtuutuksen nojalla laaditut rakennuksen pääpiirustukset valtuusto sittemmin hyväksyi 2,448,600 mk:aan päättyvine kustannusarvioineen. Kyseisiä rakennustöitä varten, joihin kertomusvuoden talousarviossa oli varattu vain 2,200,000 mk, valtuusto päätti [6]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 248,600 mk:n siirtomäärärahan

Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin tilintarkastus. Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin johtokunnan lähetettyä kaupunginvaltuustolle kertomuksensa mainitun säätiön pientenlastenkoulujen toiminnasta v. 1937 sekä asianomaisten tilintarkastajain toimittamastaan koulujen saman vuoden tilien tarkastuksesta antaman kertomuksen valtuusto myönsi [7]) johtokunnalle vastuuvapauden sen hallinnosta mainittuna vuonna.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin v:n 1938 tilien tarkastajiksi valittiin [7]) pankinvirkailija B. Armfelt ja toimittaja Y. Räisänen sekä heidän varamiehikseen liittosihteeri G. Andersson ja rakennusmestari I. W. Udd.

Helsingin vaatturiammattikoulun avustaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [8]) periaatteellisesti toistaiseksi suorittaa Helsingin vaatturiammattikoululle, jota kaupunki ennen ei ollut avustanut muulla tavoin kuin, että sen oppilaille oli annettu teoreettista opetusta yleisessä ammattilaiskou-

[1]) Kvsto 18 p. toukok. 24 §. — [2]) S:n 7 p. jouluk. 26 §. — [3]) S:n 16 p. helmik. 28 §. — [4]) Ks. v:n 1937 kert. s. 183. — [5]) Kvsto 24 p. elok. 26 §. — [6]) S:n 5 p. lokak. 28 §. — [7]) S:n 9 p. marrask. 32 § ja 23 p. marrask. 34 §. — [8]) S:n 5 p. lokak. 31 §.

lussa, vuosittain 25,000 mk sille hankittavan uuden asianmukaisen huoneiston vuokra-avustukseksi. V:n 1939 talousarvioon päätettiin merkitä 8,500 mk suoritettavaksi koululle edellytyksin, että se sai tällaisen huoneiston mainitun vuoden syksystä alkaen.

Oy. Strömberg ab:n ammattioppilaskoulun avustaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [1]) merkitä v:n 1937 talousarvioon 25,000 mk:n määrärahan Oy. Strömberg ab:n syksyllä 1937 Pitäjänmäellä toimintansa aloittaneen sähkökoneteollisuusalan ammattioppilaskoulun avustamiseksi.

Sivistystoimi

Kaupunginorkesteri. Kaupunginorkesterin jäsen L. Roos, joka oli ollut Filharmonisen seuran orkesterin palveluksessa v:sta 1894 v:n 1914 musiikkikauden alkuun, oikeutettiin [2]) eläkkeen saamiseksi lukemaan hyväkseen edellä mainittu palvelusaikansa.

Akademiska sångföreningen nimisen ylioppilaskuoron avustaminen. Kaupunginvaltuusto myönsi [3]) yleisistä käyttövaroistaan 10,000 mk:n suuruisen avustuksen Akademiska sångföreningen nimiselle ylioppilaskuorolle sen maaliskuussa vietettävän 100-vuotisjuhlan järjestämiseen.

Suomen työväen musiikkiliiton Uudenmaan piirijärjestön avustaminen. Kaupunginvaltuusto myönsi [4]) yleisistä käyttövaroistaan 15,000 mk:n suuruisen avustuksen Suomen työväen musiikkiliiton Uudenmaan piirijärjestölle helsinkiläisten musiikkiryhmäin osallistumista varten Tampereella heinäkuun 1—3 p:nä pidettäviin laulu- ja soittojuhliin.

Mustikkamaan kesäteatterin avustaminen. Kaupunginvaltuusto myönsi [5]) yleisistä käyttövaroistaan 10,000 mk:n suuruisen kertakaikkisen avustuksen Työväentalon näyttämön kannatusyhdistykselle orkesterin palkkaamiseksi kertomusvuoden kesällä Mustikkamaan kesäteatterin esityksiin.

Vallilan ulkoilmanäyttämön avustaminen. Kaupunginvaltuusto myönsi [6]) yleisistä käyttövaroistaan 15,000 mk:n suuruisen ylimääräisen avustuksen Helsingin työväen teatterin kannatusyhdistykselle eräitä Vallilan ulkoilmanäyttämöllä suoritettavia korjaustöitä varten.

10. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Eräiden taksain vahvistaminen. Jakolaitoksesta, tontinmittauksesta ja kiinteistöjen rekisteröimisestä kaupungissa heinäkuun 17 p:nä 1931 annetun lain määräämät kustannukset tontinmittaustoimituksesta ja tontin rajain merkitsemisestä oli maaliskuun 6 p:nä 1936 annetun n.s. kaupungin jakoasetuksen mukaan suoritettava sisäasiainministeriön vahvistettavan taksan mukaan. Kun voimassa oleva taksa ei ollut laadittu kaupungin jakolaitoksesta ja mittaustoimesta annettuja säännöksiä huomioonottaen ja taksan mukaiset maksut eivät joka suhteessa vastanneet suoritetuista töistä aiheutuvia kustannuksia, kiinteistölautakunta oli laadituttanut ehdotuksen Helsingin kaupungin uudeksi tontinmittaustaksaksi, minkä kaupunginvaltuusto

[1]) Kvsto 5 p. lokak. 30 §. — [2]) S:n 30 p. maalisk. 9 § — [3]) S:n 16 p. helmik. 19 §. — [4]) S:n 22 p. kesäk. 44 §. — [5]) S:n 24 p. elok. 28 §. — [6]) S:n 22 p. kesäk. 43 §.

puolestaan hyväksyi [1]). Sisäasiainministeriö vahvisti lokakuun 1 p:nä taksan [2]).

Valtuusto vahvisti [3]) kiinteistölautakunnan esityksen mukaisesti taksan niistä kaupungingeodeetin suoritettavista tehtävistä, jotka eivät sisälly jakolaitoksesta, tontinmittauksesta ja kiinteistöjen rekisteröimisestä kaupungissa maaliskuun 6 p:nä 1936 annetun asetuksen edellyttämään taksaan.

Kiinteistötoimisto. Ottaen huomioon kiinteistötoimiston henkilökunnan riittämättömyyden kaupunginvaltuusto oikeutti [4]) kiinteistölautakunnan väliaikaisesti syyskuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi siirtämään kiinteistötoimiston kansliaosaston sihteerin T. Törnblomin avustavana toimistopäällikkönä hoitamaan toimiston käsiteltäviä laajakantoisia kysymyksiä nauttien 17 palkkaluokan mukaista pohjapalkkaa ja vakinaisen 16 palkkaluokkaan kuuluvan virkansa mukaisia ikäkorotuksiaan sekä palkkaamaan samaksi ajaksi tilapäisen sihteerin. Tästä järjestelystä aiheutuvien lisäkustannusten peittämiseksi valtuusto päätti sallia ylittää kiinteistölautakunnan ja kiinteistötoimiston tilapäisen työvoiman määrärahaa 25,400 mk.

Valtuusto päätti [5]) v:n 1939 alusta lukien perustaa kiinteistötoimistoon seuraavat uudet virat: kansliaosastolle 39 palkkaluokkaan kuuluvan nuoremman toimistoapulaisen viran, tonttiosastolle 20 palkkaluokkaan kuuluvan nuoremman toimistoapulaisen viran, asemakaavaosastolle kaksi 21 palkkaluokkaan kuuluvaa nuoremman arkkitehdin virkaa, kaksi 21 palkkaluokkaan kuuluvaa nuoremman insinöörin virkaa ja 29 palkkaluokkaan kuuluvan piirtäjänviran, maanmittaus- ja kartastotöiden osastolle kaksi 21 palkkaluokkaan kuuluvaa nuoremman insinöörin virkaa, 27 palkkaluokkaan kuuluvan vaakitsijanviran ja 31 palkkaluokkaan kuuluvan piirtäjänviran sekä talo-osastolle 22 palkkaluokkaan kuuluvan isännöitsijänviran. Samalla valtuusto päätti määrätä tonttiosaston nuoremman arkkitehdin viran ylempään palkkaluokkaan kuuluvaksi nuoremman arkkitehdin viraksi ja talo-osaston isännöitsijänvirat IV kielitaitoluokkaan ja muut edellä mainitut virat V kielitaitoluokkaan kuuluviksi ja oikeuttaa kiinteistölautakunnan palkkaamaan v:ksi 1939 tilapäisen kiinteistötoimiston toimistopäällikön apulaisen samoilla ehdoilla kuin tämän toimen haltija nykyisin on palkattu sekä lisäksi antaa kiinteistölautakunnalle tehtäväksi tehdä esityksen uusien virkojen perustamisen aiheuttamista muutoksista kiinteistötoimiston johtosääntöön.

Valtuusto päätti [6]), että Pasilan virutushuoneen toiminta lopetetaan ja sen kaitsijan virka lakkautetaan tammikuun 1 p:stä 1939 lukien.

Kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijä A. Wansén, joka lokakuun 20 p:ään mennessä jo oli nauttinut kaiken sen sairasloman, jonka aikana hänellä virkasäännön mukaisesti oli oikeus nauttia palkkaa, oikeutettiin [7]) lokakuun 21 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi saamansa sairasloman ajalta ylimääräisenä sairasapuna nostamaan 1/3 pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa.

Kiinteistömäärärahat. V:n 1937 talousarvion pääluokan Kiinteistöt lukuun Talo-osasto kuuluvaan erinäisten korjausten määrärahaan Etelä-

[1]) Kvsto 22 p. kesäk. 27 §. — [2]) S:n 26 p. lokak. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 69. — [3]) Kvsto 22 p. kesäk. 28 §; ks. myös Kunnall asetuskok. s. 70. — [4]) Kvsto 22 p. kesäk. 9 §. — [5]) S:n 9 p. marrask. 11 §. — [6]) S:n 23 p. marrask. 17 §; vrt. myös v:n 1931 kert. s. 26 ja 123. — [7]) Kvsto 23 p. marrask. 11 §.

rantatien talon n:o 10 vesikaton osittaista uusimista varten sisällytetty 52,000 mk:n suuruinen säästynyt erä päätettiin [1]) siirtää kertomusvuoteen.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin [2]) ylittämään seuraavia riittämättömiä v:n 1937 määrärahoja alla mainituin määrin: kiinteistölautakunnan ja -toimiston määrärahaa Tarverahat 24,000 mk ja myöhemmin vielä 275: 60 mk, Mittaustoimitukset 3,000 mk ja Matkakulut 7,500 mk, maatalousosaston määrärahaa Tilapäistä työvoimaa 290,000 mk, Puhtaanapito 279 mk, Kaluston kunnossapito 18,000 mk, Tarverahat 1,500 mk, Metsänhoito 4,500 mk ja myöhemmin vielä 686: 50 mk, Tallit 115,000 mk, Rakennukset 115,000 mk ja Korot konttokuranttitilistä kaupunginkassassa 5,000 mk, talo-osaston lukuun sisältyvää kaupungin talojen puhtaanapitomäärärahaa 12,200 mk, kansanpuistojen määrärahaa Painatus ja sidonta 500 mk ja Eläinten ruokinta 7,400 mk, siirtolapuutarhain määrärahaa Herttoniemen siirtolapuutarhan ulkovalaistus 200 mk sekä erinäisiin menoihin kuuluvaa määrärahaa Veroja erinäisistä alueista maalaiskunnissa 6,400 mk.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [3]) ylittämään v:n 1937 pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvää luvun Talo-osasto rakennusten korjausmäärärahaa Lumenluonti katoilta 27,552: 75 mk ja Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjaukset nimisen luvun määrärahaa Lumenluonti katoilta 41,863: 90 mk.

Kiinteistölautakunnan ja kiinteistötoimiston määrärahaa Kolmio-, monikulmio- ja yksityiskohtien mittaukset päätettiin [4]) sallia ylittää enintään 15,000 mk eräiden täydennysmittausten suorittamiseksi m.m. stadionin ympäristössä, Eläintarhassa ja Kulosaaren kautta johtavan tien ympäristössä.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [5]) ylittämään kiinteistöjen pääluokkaan sisältyviä urheilu- ja pallokenttäin korjaus- ja kunnossapitomäärärahoja Kelkkamäkien rakentaminen ja kunnossapito enintään 31,000 mk ja Maaluistinratojen järjestäminen ja kunnossapito enintään 30,000 mk sekä saman pääluokan Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjaukset nimisen luvun yhteisiin menoihin sisältyvää määrärahaa Lumenluonti katoilta 23,177: 95 mk.

Käpylän ravirata. Kiinteistölautakunta, jonka tarkoituksena oli edelleenkin pitää Käpylän ravirata-alueen vartijana sen siihenastista vartijaa V. E. Packalenia vuokraten hänelle hänen aikaisemmin omistamansa kaupungille lunastetun [6]) asuinrakennuksen talleineen 300 mk:n kuukausivuokrasta ilman valoa ja lämpöä sekä suorittaen hänelle lisäksi varsinaisen urheilukauden ajalta, eli 25 viikolta, 400 mk:n viikkopalkkaa kuten muidenkin urheilukenttäin ja puistojen vartijoille, oikeutettiin [7]) tämän johdosta ylittämään kiinteistöjen pääluokassa Käpylän raviradan ja Laakson ratsastuskentän vartioimiseen varattua määrärahaa 7,000 mk.

Kulosaaren silta. Sekalaisten yleisten menojen pääluokan määrärahaa Kulosaaren sillan käyttö- ja korjauskustannukset päätettiin [8]) sallia ylittää 50,000 mk.

---

[1]) Kvsto 12 p. tammik. 20 §. — [2]) S:n 12 p. tammik. 22 §, 16 p. helmik. 25 § ja 8 p. kesäk. 19 §. — [3]) S:n 26 p. tammik. 37 §. — [4]) S:n 9 p. marrask. 29 §. — [5]) S:n 26 p. tammik. 36 § ja 18 p. toukok. 27 §. — [6]) Ks. v:n 1937 kert. s. 55. — [7]) Kvsto 26 p. tammik. 26 §. — [8]) S:n 7 p. jouluk. 29 §.

Kiinteän omaisuuden hankintaa ja luovutusta koskevat kysymykset

Ab. M. G. Stenius nimisen yhtiön osakekannan osto. V:sta 1930 asti oli Ab. M. G. Stenius nimisen yhtiön osakkaiden kanssa käyty neuvotteluja mainitun yhtiön osakkeiden ostamisesta kaupungille, mutta pääsemättä yksimielisyyteen kauppaehdoista. Osakkaiden enemmistön jälleen kertomusvuoden kesällä ilmoitettua olevansa myynnin kannalla kaupunginvaltuusto päätti [1]) tehdä kyseisen yhtiön osakkaille tarjouksen yhtiön osakekannan ostamisesta kaupungille 83,000,000 mk:n hinnasta, joka suoritettaisiin 4 ½ %:n obligatioissa, kaupunginhallituksen asiaa käsitellessään esittämin ehdoin [2]) ja lisäksi edellytyksin, että yhtiön tileistä poistetaan varojen puolelta kaikki velkakirjat ja velalliset rakennusvelvollisuuden täyttämisestä annettuja velkakirjoja lukuunottamatta ja velkojen puolelta kaikki muut paitsi yhtiön omat 12,000,000 mk:n suuruiset velat, että yhtiön vastuusitoumukset lakkautetaan ja että myyjät asettavat pankkitakuun kaikista niistä yhtiötä vastaan mahdollisesti esitettävistä korvausvaatimuksista, joita yhtiön nykyiset erityiset sitoumukset ja velvollisuudet voivat aiheuttaa; sekä sen varalta, että ostosopimus saadaan aikaan, merkitä v:n 1939 talousarvioon 700,000 mk:n suuruisen määrärahan väliaikaisen vesijohdon rakentamiseksi Munkkiniemeen oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään tätä määrärahaa jo kertomusvuonna.

Stansvikin tilan ja Kruunuvuoren selän erään vesialueen osto. Konsuli V. Hovingin tehtyä asianmukaisen valtuutuksen nojalla Stansvikin tilaa sekä maanviljelijä A. Lindbergin perillisille kuuluvaa Kruunuvuoren selän vesialuetta koskevan myyntitarjouksen [3]), kaupunginvaltuusto päätti [4]):

ostaa Stansvikin tilan vesialueineen sekä kaikkine siihen kuuluvine kiinteine ja irtaimine omaisuuksineen, tilan päärakennuksessa ja huviloissa sijaitsevaa irtaimistoa lukuunottamatta, rasitevapaana 10,000,000 mk:n kauppahinnasta, mikä oli suoritettava Helsingin kaupungin v:n 1937 ensimmäisen, kesäkuun 1 p:nä päivätyn 4 ½ %:n obligatiolainan obligatioilla parikurssiin, sekä merkitä v:n 1939 talousarvioon 10,000,000 mk:n suuruisen määrärahan tämän kauppahinnan suorittamiseksi oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään varat jo kertomusvuonna; sekä

tehdä maanviljelijä A. Lindbergin perillisten kanssa sopimuksen n. 330,000 m²:n suuruisen Kruunuvuoren selän vesialueen ostamisesta, joka Degerön kylän ja Tuurholman yksinäistilan vesialueen jaossa on maanjako-oikeuden tuomiolla syyskuun 13 p:nä 1935 jaettu A. Lindbergin perillisille kuuluvalle kiinteistölle, 500,000 mk:n kauppahinnasta, mikä oli maksettava käteisellä niin pian kuin korkeimmassa oikeudessa vireillä oleva jakotoimitus oli saanut lainvoiman ja vesialueen lopullinen siirto voi laillisessa järjestyksessä tapahtua, ollen tämä päätös voimassa siinäkin tapauksessa, että tarjotun vesialueen pinta-ala tuli lopullisessa jakotoimituksessa muuttumaan enintään 10 %.

Erään Herttoniemen tilan osto. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) hyväksyä sille tehdyn tarjouksen Helsingin pitäjän Herttoniemen kylässä olevan, pinta-alaltaan 10.150 ha:n suuruisen Uusikoti nimisen tilan RN 2² myymisestä kaupungille 750,000 mk:n kauppahinnasta, mikä hinta vähennettynä

[1]) Kvsto 9 p. marrask. 34 §. — [2]) Kvston pain. asiakirj. n:o 11; vrt. myös tämän kert. s. 16 ja 153. — [3]) Vrt. myös v:n 1936 kert. s. 101. — [4]) Kvsto 16 p. helmik. 13 §. — [5]) S:n 24 p. elok. 13 §.

tilaa rasittavien kiinnitysten määrällä, 112,894: 03 mk:lla, oli suoritettava käteisellä. Tarkoitusta varten valtuusto päätti merkitä v:n 1939 talousarvioon 750,000 mk:n suuruisen määrärahan oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään sen jo kertomusvuonna.

Tehdaskorttelissa n:o 173 olevan tontin osto. Ottaen huomioon, että IV kaupunginosan tehdaskorttelissa n:o 173 olevat muutkin tontit ennen pitkää joutuivat kaupungin haltuun, kaupunginvaltuusto päätti [1]) ostaa mainitun korttelin tontin n:o 45 a rakennuksineen sitä koskevan myyntitarjouksen tehneeltä Fastighets ab. Eriksgatan n:o 45 nimiseltä yhtiöltä rasitevapaana 2,000,000 mk:n kauppahinnasta. Vastaavan suuruinen rahamäärä päätettiin merkitä v:n 1939 talousarvioon oikeuttaen kaupunginhallitus käyttämään sitä jo kertomusvuonna.

Katumaan lunastaminen. Alueen vahvistetun asemakaavanmuutoksen [2]) toteuttamiseksi kaupunginvaltuusto päätti [3]) asemakaavalain 20 §:n nojalla vaatia saada lunastaa sen osan IV kaupunginosan korttelissa n:o 167 olevaa Mahogany oy:n omistamaa Ruoholahdenkadun tonttia n:o 21, joka uuden asemakaavan mukaan oli katumaata.

Lapinlahdenkadun leventämistä ja satamaradalle päin olevan avoimen alueen laajentamista varten valtuusto päätti [4]) lunastaa Kiinteistö oy. Lapinlahdenkatu 14 nimiseltä yhtiöltä sen tarjoaman IV kaupunginosan korttelissa n:o 169 olevan Lapinlahdenkadun tontin n:o 14 149 m²:n suuruisen osan, minkä korvauksena yhtiö sai oikeuden tontille suunnitellun talonsa rakentamiseen kuusikerroksiseksi, sekä kaupungin kustannuksella rakentaa tontin satamaradan puoleisen jalkakäytävän samanaikaisesti tontilla suoritettavien rakennustöiden kanssa; mainitun jalkakäytävän rakentamista varten päätettiin v:n 1939 talousarvioehdotukseen merkitä 115,000 mk. Kiinteistölautakunnan kaupunginhallituksen kehoituksesta laadituttama tarpeellinen asemakaavan muutosehdotus [5]) hyväksyttiin samalla.

Yleisten töiden lautakunnan selviteltyä valtuustolta saamansa tehtävän [6]) mukaisesti kysymystä katua tai rautatietä varten tarpeellisen alueen lunastamisesta X kaupunginosan korttelista n:o 292, valtuusto päätti [7]) asiasta aikaisemmin tekemänsä päätöksen [6]) nojalla lautakunnan ehdotuksen mukaisesti lunastaa alueen omistavalta Värtsilä-yhtymä oy:ltä, johon sen entinen omistaja Kone ja silta oy. oli tullut liitetyksi, 720 m²:n suuruisen maakaistaleen kyseisen korttelin länsirajalta Sörnäisten rantatien ja Näkinkujan kulmauksesta 955 mk:n hinnasta neliömetriltä.

Alueen osto Sirkuspuistikon laajentamiseksi. Työväen opintorahaston tarjottua kaupungin ostettavaksi Sirkuspuistikon laajentamiseksi sen ääreisen X kaupunginosan korttelissa n:o 297 omistamansa Sirkuskadun (Paasivuorenkadun) [8]) tontin n:o 8 pohjoisosan, jota koskevia myyntitarjouksia jo tontin aikaisemmat omistajat olivat tehneet kaupungille, kaupunginvaltuusto päätti [9]):

ostaa mainitun n. 1,596 m²:n suuruisen tontinosan 1,700,000 mk:n hinnasta;

merkitä v:n 1939 talousarvion menopuolelle mainitun kauppahinnan suuruisen määrärahan oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään sen jo kertomusvuonna sekä sen tulopuolelle ne 675,000 mk, jotka eräät Sirkus-

[1]) Kvsto 23 p. marrask. 13 §. — [2]) Vrt. v:n 1934 kert. s. 3 ja tämän kert. s. 29 ja 35. — [3]) Kvsto 30 p. maalisk. 17 §. — [4]) S:n 9 p. marrask. 19 §. — [5]) Ks. tämän kert. s. 79. — [6]) Ks. v:n 1937 kert. s. 71. — [7]) Kvsto 7 p. jouluk. 21 §. — [8]) Vrt. tämän kert. s. 81. — [9]) Kvsto 9 p. maalisk. 16 §.

puistikon ympärillä olevien tonttien omistajat, joita puistikon laajentaminen ilmeisesti hyödyttäisi, olivat suostuneet suorittamaan heille myöhemmin ehkä myönnettävistä rakentamisoikeuksien lisäyksistä maksettavien korvausten ennakkomaksuina;

merkitä v:n 1939 talousarvioon 470,000 mk laajennetun Sirkuspuistikon (Paasivuorenpuistikon) kunnostamiseen; sekä

antaa kiinteistölautakunnan tehtäväksi kiireimmiten laatia ehdotuksen kyseistä korttelia koskevan asemakaavan [1]) muuttamisesta siten, että sen edellä mainitun tontin pohjoisosa muutettiin puistoksi.

Helsingin toiselle suomalaiselle tyttökoululle varatun tontin vaihtaminen toiseen. Sen jälkeen kun kaupunginhallituksen kehoituksesta [2]) oli selvitetty kysymystä Helsingin toiselle suomalaiselle tyttökoululle alunperin varatun XI kaupunginosan korttelin n:o 334 koillisosan [3]) vaihtamisesta johonkin muuhun tonttiin kaupunginvaltuusto päätti [4]), peruuttaen sen luovuttamista koskevan päätöksensä, oikeuttaa kiinteistölautakunnan, tarpeellisen asemakaavanmuutoksen [5]) tultua vahvistetuksi, myymään valtiolle kyseiseen tarkoitukseen käytettäväksi XII kaupunginosan korttelissa n:o 352 olevan Josafatinkadun tontin n:o 2 3,774,500 mk:n kauppahinnasta, joka sai jäädä korottomaksi lainaksi, erääntyen kuitenkin maksettavaksi valtion luovuttaessa tontin yksityiselle, ellei valtuusto katso voivansa jatkaa lainasuhdetta.

Tonttien luovuttaminen vanhainkotia varten. Peruutettuaan [6]) XIII kaupunginosan korttelissa n:o 442 olevan Minervankadun tontin n:o 4 luovuttamista ruotsinkielisen työväenopiston talon paikaksi koskevan päätöksensä kaupunginvaltuusto oikeutti [7]) kiinteistölautakunnan, sitten kun kiinteistötoimiston asemakaavaosaston lautakunnan kehoituksesta laadituttama tontin rakennuskorkeuden rajoittamista koskeva asemakaavan muutosehdotus [8]) oli vahvistettu, ilman huutokauppaa ja muuten voimassa olevin myyntiehdoin, paitsi että rakennusaika määrättiin viideksi vuodeksi, myymään tämän tontin Svenska Olaus Petri församlingen i Helsingfors nimiselle seurakunnalle 575,000 mk:n kauppahinnasta.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin [9]) ilman huutokauppaa myymään Norra svenska församlingens ålderdomshem nimiselle säätiölle sen rakennettavan vanhainkodin paikaksi XV kaupunginosan korttelissa n:o 634 olevat Pihlajatien tontit n:ot 12 ja 14 ehdoin, että tontin n:o 12 kauppahinta oli 174,500 mk ja tontin n:o 14 301,500 mk ollen edellisestä kuitenkin vain 145,000 mk ja jälkimmäisestä 250,000 mk maksettava tavanmukaisin ehdoin, jota vastoin jäännökset eli 29,500 mk ja 51,500 mk saivat jäädä korottomiksi lainoiksi kaupunginkassaan niin kauaksi aikaa kuin tonteille rakennettavia rakennuksia käytettiin vanhainkotina tai muihin seurakuntatyötä hyödyttäviin tarkoituksiin. Muissa suhteissa oli noudatettava vahvistettuja tontinmyyntiehtoja.

Fredrikinkadun tontin n:o 56 myynti. Hyläten [10]) Maanviljelijäin keskinäisen vakuutusyhtiön Auran ja Keskinäisen henkivakuutusyhtiön Auran samaa tarkoittavat anomukset, kaupunginvaltuusto oikeutti [10]) kiinteistölautakunnan ilman huutokauppaa myymään Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunta nimiselle yhdistykselle XIII kaupunginosan korttelissa n:o 410

[1]) Vrt. tämän kert. s. 81. — [2]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 188. — [3]) Vrt. v:n 1930 kert. s. 17. — [4]) Kvsto 22 p. kesäk. 22 §. — [5]) Ks. tämän kert. s. 82. — [6]) Vrt. tämän kert. s. 53. — [7]) Kvsto 30 p. maalisk. 12 §. — [8]) Vrt. tämän kert. s. 83. — [9]) Kvsto 27 p. huhtik. 27 §. — [10]) S:n p. 21 jouluk. 15 §.

olevan Fredrikinkadun tontin n:o 56 2,700,000 mk:n hinnasta kauppakorkeakoulussa opiskelevien ja jo opintonsa päättäneiden yhdistyksen jäsenten omatoimintakeskuksen ynnä ylioppilaskodin rakennuspaikaksi ehdoin, että tontille rakennettiin 209 huonetta käsittävä rakennus, että rakennuksen piirustukset alistettiin kiinteistölautakunnan tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi, että rakennus oli valmiina keväällä 1940, josta lähtien saman vuoden syyskuun 1 p:ään saakka ylioppilaskunta oli tarjoutunut luovuttamaan talon kokonaisuudessaan olympiakisojen järjestelytoimikunnan vapaaseen käyttöön, sekä että muissa suhteissa noudatettiin voimassa olevia tontinmyyntiehtoja.

Ruusulankadun tontin n:o 3 myynti. Helsingin bowlingliiton päätettyä ottaa järjestääkseen olympiakisojen ulkopuolella pidettävät v:n 1940 keilailumaailmanmestaruuskilpailut, kaupunginvaltuusto oikeutti [1]) kiinteistölautakunnan, alempana mainitun asemakaavanmuutoksen tultua vahvistetuksi, myymään entisten hallien vuokrauksesta ja taloudenhoidosta huolehtivalle Oy. Bowling ab. nimiselle yhtiölle kilpailujen edellyttämän uuden keilailuhallin rakennuspaikaksi XIV kaupunginosan korttelissa n:o 477 olevan Ruusulankadun tontin n:o 3 471,000 mk:n hinnasta ja muuten tavanmukaisin ehdoin; sekä kehoitti [2]) lautakuntaa laadituttamaan mainittua tonttia koskevan asemakaavan muutosehdotuksen, jonka mukaan tontin pihamaan ruohomaton alle saatiin rakentaa keilaratoja ja pihamaalle sijoittaa uloskäytävä keilailuhallista.

Ruoholahdenrannan tontin n:o 3 a myynti. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [3]) myymään Voinvientiosuusliike Valio nimiselle osuuskunnalle, joka tarvitsi paikan uudelle vientijuustovarastorakennukselleen, tai sen määräämälle IV kaupunginosan korttelissa n:o 175 a olevan Ruoholahdenrannan tontin n:o 3 a, sen muuttamista tehdastontiksi tarkoittavan asemakaavanmuutoksen [4]) tultua vahvistetuksi, 2,660,000 mk:n kauppahinnasta sekä ehdoin, että myydylle tontille ei vedetä rautatieraidetta, tontille rakennettavan rakennuksen piirustukset alistetaan kiinteistölautakunnan hyväksyttäviksi ja muuten noudatetaan tavanmukaisia myyntiehtoja.

Makasiinikorttelin n:o 150 myynti. Muuttaen aikaisempaa päätöstään [5]) VIII kaupunginosan makasiinikorttelin n:o 150 myymisestä Maakauppiaitten oy:lle ja Kauppiaitten keskuskunnalle kaupunginvaltuusto päätti [6]):

oikeuttaa kiinteistölautakunnan myymään mainittujen yhtymien perustamalle Satamakatu 3 oy:lle koko kyseisen korttelin käsittävän Kruunuvuorenkadun tontin n:o 2 9,250,000 mk:n käteisesti suoritettavasta kauppahinnasta;

valtuuttaa kiinteistölautakunnan ostamaan rasitevapaina IV kaupunginosan korttelissa n:o 173 olevan Köydenpunojankadun tontin n:o 8 b yhtymien omistamalta Oy. Ruoholahdenkatu 26 nimiseltä yhtiöltä käteisesti suoritettavasta 5,000,000 mk:n kauppahinnasta ja samassa korttelissa olevan Eerikinkadun tontin n:o 47 a yhtymien omistamalta Fastighets ab. Gräsviksgatan 7 a nimiseltä yhtiöltä käteisesti suoritettavasta 2,250,000 mk:n kauppahinnasta; sekä

merkitä v:n 1939 talousarvioon edellisessä kohdassa mainittuja kauppahintoja vastaavat määrärahat oikeuttaen kiinteistölautakunnan käyttämään ne jo kertomusvuonna.

[1]) Kvsto 21 p. jouluk. 16 §. — [2]) S:n 21 p. jouluk. 16 §. — [3]) S:n 22 p. kesäk. 11 §; vrt. myös tämän kert. s. 74. — [4]) Ks. tämän kert. s. 80. — [5]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 54. — [6]) Kvsto 30 p. maalisk. 14 §.

Kiinteistölautakunnan oikeuttamista [1]) myymään VIII kaupunginosan makasiinikortteli n:o 150 Maakauppiaitten oy:lle ja Kauppiaitten keskuskunnalle tarkoittavan erinäisten henkilöiden valituksen johdosta korkein hallinto-oikeus marraskuun 19 p:nä 1937, koska mainitun kaupunginvaltuuston päätöksen ei ollut osoitettu syntyneen laista poikkeavassa järjestyksessä tahi olevan lain tai asetusten vastainen taikka ylittävän valtuuston toimivaltaa ja koska myöskään ei ollut osoitettu päätöksen loukkaavan valittajain yksityistä oikeutta, päätti, että valittajat eivät olleet esittäneet syytä Uudenmaan läänin maaherran asiassa tekemän päätöksen [1]) muuttamiseen, jääden se siis voimaan. Samalla valittajat velvoitettiin yhteisvastuullisesti korvaamaan kaupungille sen kappaleesta korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä suoritettavat maksut, 500 mk [2]).

Tonttien myyntiehtojen muuttaminen. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [3]) muuttamaan XI kaupunginosan korttelissa n:o 340 olevaa Pengerkadun tonttia n:o 19 koskevan huhtikuun 9 p:nä 1937 allekirjoitetun kauppakirjan myyntiehtoja siten, että sovittu kolmen vuoden määräaika rakennusvelvollisuuden täyttämiselle pidennetään neljäksi vuodeksi.

Helsingin suojeluskuntapiirin piiriesikunnan tehtyä tätä koskevan anomuksen kaupunginvaltuusto hyväksyi [4]) piirille luovutetun [5]) Pohj. Hesperiankadun tontin n:o 15 luovutusehdot muutettaviksi siten, että vuokrahuoneistoiksi tarkoitettu osa sille teetettävää rakennusta saa nousta enintään 40 %:iin rakennuksen kuutiotilavuudesta.

Helsingin makasiini oy:n korttelissa n:o 186 omistamien makasiinitonttien myynti Osuustukkukaupalle. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) ilmoittaa Helsingin makasiini oy:lle, ettei sillä ollut mitään huomautettavaa sitä vastaan, että yhtiö myi Osuustukkukauppa nimiselle osuuskunnalle Katajanokan korttelissa n:o 186 omistamansa makasiinitontit n:ot 8, 10, 12, 14 ja 16 rakennuksineen ehdoin, että osuuskunta käytti rautatieliikenteeseensä ainoastaan Kanavakadulla olevaa rautatieraidetta.

Voimansiirtojohtoa varten tarpeellisten alueiden pakkolunastusoikeus. Kolsinki oy. oli ilmoittanut valtioneuvostolle aikovansa rakentaa voimansiirtojohdon Kokemäen pitäjän Hassalan kylästä Huittisten, Vampulan, Alastaron, Loimaan, Metsämaan, Humppilan, Jokioisten, Tammelan, Pyhäjärven, Vihdin, Nurmijärven ja Tuusulan pitäjien sekä Forssan ja Karkkilan kauppaloiden kautta Helsingin pitäjän Hanabölen kylään ja anonut valtioneuvostolta lupaa pakkolunastuksella hankkia tämän johdon rakentamisen, käytön ja kunnossapidon vuoksi tarpeellisen käyttöoikeuden niihin kiinteistöihin edellä mainituissa kunnissa, joiden alueiden kautta johtolaitteet tulevat rakennettaviksi. Uudenmaan läänin maaherralle asiasta annettavassa lausunnossaan kaupunginvaltuusto päätti [7]) ilmoittaa katsovansa suunnitellulla johdolla olevan sellaisen yleisehkön merkityksen, jota toukokuun 11 p:nä 1928 annettu laki kiinteän omaisuuden pakkolunastuksesta sähkölaitosta varten edellyttää, ja että valtuustolla ei ollut mitään muistuttamista ilmoitettua johtosuuntaa vastaan.

Vuokra-alueiden myynti niiden vuokraajille. Koska eräiden alkuaan Vanda puistokylä oy:lle kuuluneiden alueiden luovuttamisessa oli syntynyt sekaannusta, kaupunginvaltuusto tämän asiaintilan korjaamiseksi päätti [8]),

[1]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 188. — [2]) Kvsto 16 p. helmik. 3 §. — [3]) S:n 26 p. lokak. 19 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 238. — [4]) Kvsto 5 p. lokak. 20 §. — [5]) Vrt. v:n 1931 kert. s. 12 ja v:n 1936 kert. s. 19. — [6]) Kvsto 16 p. helmik. 14 §. — [7]) S:n 26 p. lokak. 4 §. — [8]) S:n 30 p. maalisk. 13 §.

peruuttaen virheellisen päätöksensä Helsingin pitäjän Malmin kylässä olevan Tapiola nimisen tilan RN 7^{144} luovuttamisesta rakennusmestari V. A. Leinolle [1]), antaa hänelle kauppakirjan M 32 nimiseen tilaan RN 7^{101} ja sen viereiseen Hietamäki II nimisen tilan RN 7^{145} idänpuoleiseen, pinta-alaltaan n. 0.086 ha:n suuruiseen osaan, joiden kahden viimeksi mainitun vastikkeena hänen oli luovutettava kaupungille rasitevapaana omistusoikeus Toivola nimiseen tilaan RN 7^{117}, sekä antaa kauppias E. Niroselle kauppakirjan Hietamäki I nimiseen tilaan RN 7^{143} sekä n. 0.085 ha:n pinta-alaiseen Hietamäki II nimisen tilan RN 7^{145} lännenpuoleiseen osaan. Luovutuskirjoihin oli tällöin otettava määräys, jonka mukaan mainituista toimenpiteistä ei saanut aiheutua mitään kustannuksia kaupungille.

Viilaaja O. Weckman oli toukokuun 19 p:nä 1933 tehnyt sittemmin kaupungin hallintaan joutuneen Vanda puistokylä oy:n kanssa vuokrasopimuksen, jolla mainittu yhtiö oli vuokrannut hänelle Tapaninkylässä olevan n. 0.0746 ha käsittävän Puutarha nimisen tilan RN 6^{419} kuuden vuoden ajaksi tänä aikana suoritettavaa 6,714 mk:n vuokraa vastaan ehdoin, että vuokraaja kun mainittu määrä korkoineen oli suoritettu, sai täyden omistusoikeuden palstaan. Tämän ehdon tultua täytetyksi puheena olevan palstan vuokraajan kanssa päätettiin [2]) laatia palstaa koskeva kauppakirja, jolloin kauppahinta samalla oli kuitattava täydelleen suoritetuksi.

Herra V. Karhunen, joka heinäkuun 31 p:nä 1933 oli vuokrannut Vanda puistokylä oy:ltä Helsingin pitäjän Tapaninkylässä olevasta Rasmus nimisestä tilasta n:o 8 lohkaistut R 283 ja R 284 nimiset palstatilat RN 8^{221} ja RN 8^{222} kuuden vuoden ajaksi m.m. sellaisin ehdoin, että vuokraaja kun 34,500 mk korkoineen oli maksettu sai täyden omistusoikeuden tiloihin ynnä kauppakirjan. Putkityöntekijä H. E. Vuorisen ja autonkuljettaja T. Turtiaisen, joille herra Karhunen syyskuun 1 p:nä 1938 oli myynyt kyseisen vuokraoikeutensa, anomuksesta kaupunginvaltuusto edellä mainitun suorituksen tapahduttua päätti [3]) oikeuttaa kaupunginhallituksen laadituttamaan heidän kanssaan kauppakirjat kyseisistä tiloista.

Helsingin pitäjän Herttoniemen kylässä oleviin Sofielund n:o 1, 2 ja 3, Mäkelä n:o 4 ja Båtvik n:o 1 nimisiin tiloihin kuuluvan Tomtbacka nimisen alueen vuokraajain puhelinasentaja G. E. Eskelinin ja hänen vaimonsa anomuksen saada lunastaa mainitun vuokra-alueensa omakseen kaupunginvaltuusto epäsi [4]), koska se ei täyttänyt lain vaatimia edellytyksiä tiedoksiantamisen suhteen.

Kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset

Humaliston eräiden huvila-alueiden vuokraoikeuksien lunastaminen. Seitsemän erittäin hyvää rakennustonttia käsittävän XIV kaupunginosan korttelissa n:o 495 olevan Humaliston huvila-alueen Råstad n:o 18, jonka vuokra-aika päättyi vasta v:n 1941 lopussa, vuokraajan, johtaja R. E. Nikanderin, kanssa oli käyty neuvotteluja mainitun alueen luovuttamisesta jo aikaisemmin kaupungille. Sen jälkeen kun asiasta oli päästy yksimielisyyteen kaupunginvaltuusto päätti [5]) lunastaa johtaja Nikanderin kyseisen

[1]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 55. — [2]) Kvsto 9 p. maalisk. 15 §. — [3]) S:n 26 p. lokak. 15 §. — [4]) S:n 26 p. lokak. 17 §. — [5]) Kvsto 30 p. maalisk. 19 §.

vuokraoikeuden 125,000 mk:n hinnasta, joka oli maksettava kertomusvuoden kesäkuun 1 p:nä, jolloin alue rakennuksineen oli luovutettava kaupungin hallintaan, kuitenkin niin, että Humalistonkadun leventämistä varten tarpeellinen, n. 600 m²:n suuruinen alueen osa heti oli luovutettava kaupungille. Mainitun 125,000 mk:n suuruisen määrärahan valtuusto päätti merkitä v:n 1939 talousarvioon, oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään sen jo kertomusvuonna.

Sittemmin valtuusto päätti [1]) lunastaa johtaja R. E. Nikanderilta myöskin hänen vuokraoikeutensa huvila-alueeseen Humalisto 20, joka päättyi joulukuun 31 p:nä 1939, 26,500 mk:n korvauksesta lokakuun 15 p:stä 1938 lukien osoittaen siihen tarvittavat varat kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvien käyttövarojensa ylityksenä.

Humaliston alueiden n:ot 19 a ja 19 b vuokraajan isännöitsijä A. Bromanin ilmoitettua olevansa halukas luovuttamaan kaupungille joulukuun 31 p:nä 1939 päättyvän vuokraoikeutensa mainittuihin tontteihin kaupunginvaltuusto, kun täten saataisiin useita myytäviksi kelpaavia tontteja ja päästäisiin suorittamaan Lepolankujan rakennustöitä [2]), päätti [3]) lunastaa kyseisen vuokraoikeuden 136,000 mk:n kauppahinnasta. Kaupunki saisi tammikuun 1 p:stä 1939 lukien haltuunsa koko alueen lukuunottamatta Mechelininkadun tontteja n:ot 38 ja 40, joilla oleva päärakennus saisi jäädä paikoilleen syyskuun 30 p:ään 1939 saakka vuokraajan tarvitsematta suorittaa mitään vuokraa mainitulta vuodelta. Alueella olevat rakennukset, aidat y.m. oli luovuttajan toimesta poistettava viimeistään kaksi viikkoa sen jälkeen kun kaupunki oli ottanut alueen hallintaansa, kuitenkin siten, että rakennusten perustuskivet saatiin jättää paikoilleen. Tarkoitukseen tarvittavat varat osoitettiin pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvien kaupunginvaltuuston käyttövarain ylityksenä.

Liikemies K. J. Leppäahon ilmoitettua olevansa halukas luopumaan joulukuun 31 p:nä 1939 päättyvästä vuokraoikeudestaan Humaliston huvilapalstaan n:o 21 kaupunginvaltuusto päätti [4]) lunastaa mainitun, Linnankoskenkadun leventämiselle tärkeän vuokraoikeuden joulukuun 1 p:stä lukien 27,500 mk:n hinnasta, osoittaen tarvittavat varat pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvien käyttövarainsa ylityksenä. Sitä vastoin valtuusto epäsi [4]) samassa yhteydessä tehdyn anomuksen filosofianmaisteri J. Leppäahon oikeuttamisesta kaupungin määräämästä arviohinnasta lunastamaan kyseisen vuokra-alueen osasta muodostettavan Sutelankadun tontin n:o 9 korttelissa n:o 497.

Lauttasaaren erään alueen vuokra-oikeuden lunastaminen. Kalastajanleski I. Sundströmin, jolla oli vuokralla kaupungin omistamat huvilapalstat n:ot 1 ja 2 n.s. 5 patterialueella Lauttasaaren Rakkaudenniemellä, esitettyä oikeutetun vaatimuksen saada lunastaa vuokra-alueensa itsenäiseksi, kaupungin taholta ryhdyttiin hänen kanssaan neuvotteluihin, jotta hän määrätystä korvauksesta luopuisi mainitusta lunastusoikeudestaan, koska pidettiin tärkeänä tämän kansanpuistona ja leiriytymisalueena käytetyllä Rakkaudenniemellä sijaitsevan alueen pysyttämistä kaupungin hallussa. Neuvottelujen johdettua tulokseen kaupunginvaltuusto päätti [5]) lunastaa kyseisen alueen vuokraoikeuden sekä sillä olevat rakennukset yhteensä 50,000 mk:n hinnasta, joka oli suoritettava toukokuun 15 p:nä 1938, jol-

[1]) Kvsto 5 p. lokak. 19 §; vrt. myös tämän kert. s. 94. — [2]) Vrt. tämän kert. s. 93. — [3]) Kvsto 23 p. marrask. 18 §. — [4]) S:n 9 p. marrask. 24 §. — [5]) S:n 27 p. huhtik. 28 §.

loin alue rakennuksineen myös oli luovutettava kaupungin hallintaan, sekä sitä vastaan, että vuokraaja oikeutettiin vuokravapaasti asumaan alueella olevissa rakennuksissa kuolemaansa asti velvollisuuksin huolehtia rakennusten ulko- ja sisäkorjauksista, niin myös ehdoin, että jos vuokraaja kuoli ennen toukokuun 15 p:ää 1948, niin hänen perillisensä saivat nauttia samaa oikeutta viimeksi mainittuun päivään asti. Tarkoitukseen valtuusto myönsi pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvistä käyttövaroistaan 22,500 mk:n suuruisen määrärahan sekä tämän tilin ylityksenä 27,500 mk.

Sähkölaitoksen uuden ala-aseman paikaksi varatun alueen vapauttaminen. Kiinteistölautakunnan irtisanottua kaupunginhallituksen kehoituksesta [1]) sähkölaitoksen uuden ala-aseman paikaksi varatun, alustavaan asemakaavaehdotukseen n:olla 216 a merkityn korttelin Malminrinteen puoleisen osan [2]) Ab. Helsingfors aktiebostäder nimisen yhtiön kanssa tehdyn vuokrasopimuksen päättyväksi kesäkuun 1 p:nä 1939, sähkölaitoksen puolesta ilmoitettiin sen tarvitsevan osan alueesta jo kertomusvuoden alusta lukien. Yhtiön kanssa tällöin käytyjen neuvottelujen jälkeen kaupunginvaltuusto kehoitti [3]) kiinteistölautakuntaa tekemään yhtiön kanssa sopimuksen alueen luovuttamisesta seuraavin ehdoin:

Kaupungille nyt luovutettavalla alueella olevat rakennukset on purettava 10 päivän kuluessa huhtikuun 1 p:stä 1938 lukien, jolloin alue on luovutettava kaupungin hallintaan; pesutuparakennus saa jäädä paikoilleen; kaupunki suorittaa yhtiölle sen jälkeen kun rakennukset on poistettu ja alue luovutettu kaupungille kerta kaikkiaan 100,000 mk; siihenastinen vuokrasopimus pidennetään muilta osin kesäkuun 1 p:stä 1939 lukien, jolloin vuokra-aika päättyy, kolmen kuukauden irtisanomisajoin, ellei kaupunki jostain syystä välttämättömästi tarvitse jotakin osaa alueesta omiin tarpeisiinsa; vuosivuokra alennetaan huhtikuun 1 p:stä 1938 lukien entisestä 100,000 mk:sta 75,000 mk:aan ja pysyy se tällaisena voimassa myöskin kesäkuun 1 p:n 1939 jälkeen; yhtiö oikeutetaan pystyttämään alueelta purettavan liiterirakennuksen sijalle uusi liiterirakennus; sekä kiinteistötoimiston on, siinä tapauksessa, ettei joku purettavassa talossa asuvista saisi hankituksi itselleen asuntoa, annettava tässä suhteessa apuaan, mikäli kaupungilla oli siihen mahdollisuuksia.

Edellä mainittu 100,000 mk:n suuruinen korvausmäärä osoitettiin maksettavaksi sähkölaitoksen ala-aseman rakennusmäärärahoista.

Eräiden stadionalueen osain luovuttaminen takaisin kaupungille. Kun Stadion-säätiö ei tarvinnut kaikkia sille vuokrattuja alueita [4]) mutta ne sitä vastoin olivat välttämättömät kaupungin yleisiin tarpeisiin, säätiö oli esittänyt, että kaupunki ottaisi hallintaansa eräitä n.s. etupihoja ja tienosia eli n. 29,000 m² stadionalueesta, jonka rajat muutettaisiin tämän mukaisesti. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) sen johdosta muuttaa Stadion-säätiön kanssa tehtyä vuokrasopimusta [4]) siten, että säätiön esittämät alueet luovutetaan kaupungin hallintaan, minkä lisäksi se antoi kiinteistölautakunnalle tehtäväksi laatia sopimuksen muuttamisesta aiheutuvan asemakaavan muutosehdotuksen.

Vuokraoikeuksien lunastaminen pakkohuutokaupalla. Kaupunginhallitus ilmoitti, että elokuun 25 p:nä pakkohuutokaupalla myydyn rakennusmestari A. A. Uimakallion vuokraoikeus Käpylän Taivaskallion korttelissa n:o

[1]) Ks. v:n 1937 kert. s. 187. — [2]) Ks. v:n 1937 kert. s. 59. — [3]) Kvsto 16 p. helmik. 17 §. — [4]) Vrt. v:n 1934 kert. s. 13. — [5]) Kvsto 22 p. kesäk. 26 §.

893 a olevaan tonttiin n:o 7 ynnä sillä olevat rakennukset oli kaupungin saatavien turvaamiseksi huudettu kaupungille 164,180: 40 mk:n hinnasta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [1]) hallituksen toimenpiteet asiassa, myönsi [1]) myyntikustannuksiin, muille velkojille tulevaan osaan kauppahinnasta ja omakotilainan suorittamiseen pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvien käyttövarainsa ylityksenä 140,277: 75 mk sekä oikeutti [1]) kiinteistölautakunnan tilaisuuden tullen sopivaksi katsomastaan hinnasta jälleen myymään kyseisen vuokraoikeuden ja tontilla olevat rakennukset.

Kaupunginhallitus ilmoitti, että lokakuun 13 p:nä pakkohuutokaupalla myydyn työnjohtaja V. J. Virtasen vuokraoikeus Käpylän Taivaskallion korttelin n:o 894 tonttiin n:o 23 ynnä sillä olevat rakennukset oli kaupungin saatavien turvaamiseksi huudettu kaupungille 100,000 mk:n hinnasta. Valtuusto hyväksyi [2]) kaupunginhallituksen toimenpiteet asiassa, myönsi huutokauppakustannuksiin ja muille velkojille tulevaan osaan kauppahinnasta pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvien käyttövarainsa ylityksenä 95,758: 65 mk sekä oikeutti kiinteistölautakunnan tilaisuuden tullen sopivaksi katsomastaan hinnasta myymään kyseisen vuokraoikeuden ja tontilla olevat rakennukset.

Kaupunginhallitus ilmoitti, että kesäkuun 2 p:nä pakkohuutokaupalla myydyn työntekijä F. H. Salmen vuokraoikeus Koskelan korttelissa n:o 984 olevaan tonttiin n:o 16 ynnä tontilla olevat rakennukset oli kaupungin vuokra- ja omakotilainasaatavien turvaamiseksi huudettu kaupungille 37,000 mk:n hinnasta. Valtuusto hyväksyi [3]) mainitun kaupan sekä osoitti huutokauppakulujen, Kaupunkien yleisen keskinäisen palovakuutusyhtiön lainan ja valtiolta saadun omakotilainan maksamiseen tarvittavat varat, yhteensä 42,687: 15 mk, pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvien käyttövarojensa ylityksenä sekä oikeutti kiinteistölautakunnan jälleen myymään kyseisen vuokraoikeuden ja tontilla olevat rakennukset.

Töölön sokeritehtaan alueen rajain järjestely. Kun kaupunki tarvitsi osia Suomen sokeri oy:llä vuokralla olevasta Töölön sokeritehtaan alueesta Runeberginkadun jatkeen oikaisua ja leventämistä, Hesperian puiston järjestelyä sekä Töölönlahden rantatien rakentamista varten, käytiin yhtiön kanssa neuvotteluja näihin tarkoituksiin tarpeellisten alueiden luovuttamisesta kaupungille, joiden neuvottelujen pohjalla laaditun seuraavan sisältöisen Töölön sokeritehtaan rajain järjestelyä koskevan sopimuksen kaupunginvaltuusto päätti [4]) hyväksyä tehtäväksi:

1) Yhtiön pysyvä hallintaoikeus yhteensä 33,380 m²:n suuruiseen alueeseen vahvistetaan olemaan edelleen voimassa, kuitenkin siten, että yhtiö luovuttaa kaupungille heti 810 m² alueensa Töölönlahden puoleisesta osasta, maaliskuun 1 p:nä 1939 2,960 m² alueensa Hesperian puiston puoleisesta osasta sekä kesäkuun 1 p:nä 1949 550 m² alueensa Eläintarhantien puoleisesta osasta, eli yhteensä 4,320 m², jolloin 550 m²:n alueesta kuitenkin heti on luovutettava katujärjestelyjä varten tarpeellinen osa nykyisten rakennusten rajaan saakka.

2) Kaupunki luovuttaa yhtiölle sopimusta allekirjoitettaessa samalla oikeudella kuin edellisessä kohdassa mainittu alue on luovutettu 4,320 m²:n suuruisen alueen n:o 46 A, joka on yhtiölle vuokrattu v:een 1989 saakka. Tämän alueen vuokramaksu on 3,200 mk vuodessa.

---

[1]) Kvsto 14 p. syysk. 13 §. — [2]) S:n 9 p. marrask. 18 §. — [3]) S:n 22 p. kesäk. 10 §. — [4]) S:n 26 p. lokak. 16 §.

3) Yhtiölle v:een 1964 vuokratun, 8,650 m²:n suuruisen alueen n:o 46 B vuokra-aika pidennetään 4,610 m²:n osalta v:een 2000 saakka ja 2,042 m²:n suuruisen osan vuokra-aika jää muuttumattomaksi.

4) Yhtiö luovuttaa alueesta n:o 46 B kaupungille heti 1,352 m²:n ja 78 m²:n suuruiset alueet ja maaliskuun 1 p:nä 1939 528 m²:n suuruisen alueen sen itäisestä osasta sekä kesäkuun 1 p:nä 1949 40 m²:n suuruisen alueen sen pohjoisosasta, jolloin 40 m²:n alueesta kuitenkin heti on luovutettava katujärjestelyjä varten tarpeellinen osa.

5) Yhtiö sitoutuu ennen heinäkuun 1 p:ää 1939 rakentamaan uuden betoni tai kiviaidan alueensa koillis- ja itärajoja pitkin sekä sitä mukaa kuin pohjois- ja etelärajojen vierellä olevat rakennukset poistetaan rakentamaan samanlaisen aidan uusia rajoja pitkin.

6) Yhtiö poistaa omalla kustannuksellaan kaikki uusien rajojen ulkopuolelle jäävät rakennukset.

7) Yhtiön oikeus pitää yhtä rautatieraidetta Hesperian puistossa pidennetään entisin ehdoin olemaan voimassa 25 vuotta tammikuun 1 p:stä 1939 lukien, kuitenkin siten, että raide on mainitun vuoden kuluessa yhtiön kustannuksella siirrettävä 285 m:n pituudelta toiseen, valmiiksi määriteltyyn paikkaan, johon myös raiteen loppuosa kaupungin sitä vaatiessa on siirrettävä. Siinä tapauksessa, että raide sopimusaikana osoittautuu esteeksi asemakaavajärjestelylle, on se yhtiön kustannuksella siirrettävä kaupungin osoittamaan paikkaan, jolloin liikenne on yli- tai alikäytäviä käyttäen järjestettävä siten, ettei se haittaa muuta liikennettä.

8) Yhtiö oikeutetaan edelleen säilyttämään vedenottolaitteensa Töölönlahdessa, ehdoin, että se itse kustantaa laitteiden suojaamiseksi ja mahdollisesti jatkamiseksi tarpeelliset rakenteet, kun kaupunki ryhtyy rakentamaan rantatietä.

Vuokralle annettujen varastopaikkain rakentamisoikeutta koskevien määräysten muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [1]) muuttaa helmikuun 22 p:nä 1916 tulenvaaran vähentämiseksi kaupungin vuokralle antamilla varastopaikoilla vahvistamiensa ohjeiden, joiden mukaan mainituille varastopaikoille paitsi varastoa varten tarpeellisia rakennuksia sai rakentaa vain vartijan asunnon ja tarpeelliset konttorihuoneet mutta ei vajaa tai tallia, 1 §:n 1 momentin siten, että vuokraajalle palolautakunnan kulloinkin asettamilla ehdoilla voitiin myöntää lupa hänen liiketoiminnassaan käytettäviä kuljetusautojaan varten tarvitsemansa autovajan rakentamiseen varastoalueelle.

Käpylän erään alueen luovuttaminen aluksi olympiakisain majoitukseen käytettävää yksityistä asuntotuotantoa varten. Helsingissä v. 1940 pidettäviä olympiakisoja valmistelevien elimien laaditutettua välttämättömän olympiakylän sijoitusmahdollisuuksia koskevan selvityksen, jonka mukaan kylän paikaksi olisi valittava Käpylän korttelit n:ot 849—852, 832—834 ja 843, sekä sen jälkeen kun oli saapunut tieto siitä, että yksityisellä taholla muodostettu HAKA (Helsingin asuntokeskuskunta) niminen osuuskunta oli, tarkoituksin hankkia jäsenilleen asuntotaloja, halukas määrätyin ehdoin rakennuttamaan kylää varten tarvittavat rakennukset ja vuokraamaan sitä varten tarvittavan tonttimaan Käpylästä sekä luovuttamaan rakennukset olympiakisojen aikaiseen majoitukseen, kaupunginhallitus oli asettanut kysymystä kaupungin kannalta tutkimaan toimikunnan, joka otti työnsä

[1]) Kvsto 9 p. maalisk. 18 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 8.

lähtökohdaksi edellä mainitun selvityksen. Sen työn valmistuttua ja asianomaisten viranomaisten esitettyä omat mielipiteensä asiasta kaupunginvaltuusto päätti [1]), edellytyksin, että seuraavaan sisältyvän HAKA nimisen osuuskunnan ja kaupungin välisen sopimusehdotuksen 5 kohdassa edellytetty sopimus Suomen olympialaiskomitean säätiön ja HAKA nimisen osuuskunnan välillä saatiin aikaan, hyväksyä alla olevan kaupungin ja mainitun osuuskunnan välillä tehtävän sopimuksen:

1) HAKA sitoutuu Sofianlehdonkadun, Mäkelänkadun, Väinölänkadun, Untamonkujan, Käpyläntien, Vallinkoskentien ja Isonkyröntien rajoittamalle alueelle Käpylän kaupunginosassa asemakaavaan merkittäville paikoille rakennuttamaan pienasuntoja 3- (korkeintaan 4-) kerroksisissa kivitaloissa, jotka käsittävät sen määrän asuinhuoneita, mikä Suomen olympialaiskomitean säätiön ilmoituksen mukaan tarvitaan olympiakisoihin osallistuvien urheilijain majoitukseen (laskettuna n. 5—7 m² lattiapinta-alaa miestä kohden ja korkeintaan 3 miestä huonetta kohden) siten, että ensimmäiset rakennukset ovat valmiina n. huhtikuun 1 p:nä 1940 ja viimeiset viimeistään heinäkuun 1 p:nä 1940.

2) Kaupunki sitoutuu asettamaan rakennusyritystä varten tarpeellisen alueen rakennettavaan kuntoon katuineen sekä viemäri-, vesi-, sähkö- ja kaasujohtoineen siten, että rakennustyöt alueella voidaan aloittaa maaliskuun 1 p:nä 1939.

3) Kaupunki sitoutuu, noudattamalla pääasiallisesti niitä yleisiä vuokraehtoja, jotka ovat voimassa pitkäaikaisella vuokralla asuntotontteja vuokrattaessa, vuokraamaan HAKA:lle tai sen toimesta perustetuille asunto-osakeyhtiöille mainitulta alueelta tonttimaata niin paljon kuin 1) kohdassa mainittua tarkoitusta varten on tarpeen, huomioonottaen, että kunkin korttelin rakennettava osa on n. $^1/_4$ sen koko pinta-alasta.

Tonttien vuokra-aika on, ellei toisin sovita, määrättävä alkamaan tammikuun 1 p:stä 1939 ja päättymään joulukuun 31 p:nä 1999.

Vuokramaksu, jonka tulee olla saman suuruinen koko vuokrakautena, määrätään käyttämällä perusteena 250 mk:n määrää vuodessa 35 bruttoneliömetrin suuruista huonetta kohden, huomioonottaen, että katujen kunnossapidosta tehdään eri sopimus, jossa kaupungille tuleva korvaus vuokrattujen tonttien katuosuuksien kunnossapidosta vuokrakauden kuluessa erikseen sovitaan. Edellä mainituista vuokramääristä myöntää kaupunki ylimääräisten rakennuskustannusten helpottamiseksi täyden vapauden vuokrakauden alusta kesäkuun 30 p:ään 1941.

4) Kaupunki sitoutuu tarpeen vaatiessa hankkimaan HAKA:lle tai sen toimesta perustetuille asunto-osakeyhtiöille rakennusyritystä varten toissijaista luottoa 25 % rakennusyritykseen tarvittavasta pääomasta, samojen perusteiden mukaan, joilla kaupunki yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta yleensä antaa lainoja rakennusyritykseen, kuitenkin siten, että lainoituksen ylin raja rajoitetaan 85 %: iin todellisista hankintakustannuksista, korkeintaan 385 mk:aan m³:ltä, ja että lainan kuoletusaika määrätään 25 vuodeksi, jolloin vuotuismaksu on 7 %, josta koroksi lasketaan 5 %.

5) HAKA sitoutuu omasta tai sen toimesta perustettujen asunto-osakeyhtiöiden puolesta eri sopimuksella luovuttamaan huoneistot ilman valoa, lämpöä ja lämmintä vettä sekä puhtaanapitoa heti niiden valmistuttua Suomen olympialaiskomitean säätiölle olympiakisojen majoitukseen käytet-

[1]) Kvsto 23 p. marrask. 20 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 13.

täväksi. Tätä luovutusta koskevassa sopimuksessa on Suomen olympialaiskomitean säätiölle varattava oikeus viimeistään ennen kesäkuun 1 p:ää 1939 lopullisesti määrätä tarvittavien huoneiden suurin määrä. Ensimmäiset rakennukset on luovutettava Suomen olympialaiskomitean säätiölle n. huhtikuun 1 p:nä 1940 sekä viimeiset viimeistään heinäkuun 1 p:nä 1940, ja on niiden hallinta palautettava heti kisojen jälkeen. Vuokraksi on laskettava 1,850 mk huonetta kohden (laskien huoneen teoreettiseksi pinta-alaksi 35 m²) koko siltä ajalta, minkä se on Suomen olympialaiskomitean säätiön hallinnassa. HAKA on oikeutettu sopimuksessa vaatimaan korvausta olympiakisojen majoituksen ehkä aiheuttamista vaurioista ja erikoiskustannuksista, paitsi normaalikulutuksesta aiheutuneista. Myöskin voivat sopimuspuolet sopimuksessa varata itselleen oikeuden ylivoimaisen esteen (force majeure) sattuessa peruuttaa sopimuksen.

Samalla valtuusto päätti luovuttaa Suomen olympialaiskomitean säätiölle siksi ajaksi, jona aluetta käytetään urheilijain majoitukseen, korvauksetta liikunta-alueena käytettäväksi niin paljon rakennusalueen välittömässä läheisyydessä olevaa maata, että olympiakylän kokonaispinta-ala tulee olemaan n. 30 ha.

Alueen vuokralleanto vanhainkotia varten. Suomen kukkasrahaston perustaman Svinhufvud-kotirahaston, jonka tarkoituksena oli halpavuokraisen vanhainkodin järjestäminen varattomille keskiluokkaan kuuluville henkilöille, kartuttua niin suureksi, että oman talon rakentamista sille voitiin alkaa harkita, Suomen kukkasrahasto oli tiedustellut, voitaisiinko kodille varata Käpylästä Metsätien pohjoispuolelta ja korttelin n:o 895 länsipuolelta voimassa olevaan asemakaavaan puistoalueeksi merkitty n. 4,000 m²:n suuruinen alue. Kiinteistölautakunta laadituttu tämän johdosta asemakaavan muutosehdotuksen, jossa kyseinen alue oli yhdistetty kortteliin n:o 895 ja merkitty sen tontiksi n:o 7, ynnä siihen liittyvän tonttijakoehdotuksen, mitkä kaupunginvaltuusto puolestaan hyväksyi [1]) sekä oikeutti [1]) lautakunnan sitten kun asemakaavanmuutos oli vahvistettu vuokraamaan kyseisen tontin Svinhufvud-kodin paikaksi v:n 1999 loppuun saakka ehdoin: että vuokramaksu määrättiin niin kauaksi aikaa kuin tonttia käytettiin alkuperäiseen tarkoitukseensa 100 mk:ksi vuodessa mutta muuten v:n 1945 alkuun 43,200 mk:ksi vuodessa nousten se tämän jälkeen kymmenvuotiskausittain 54,000 mk:aan, 64,800 mk:aan, 75,600 mk:aan, 86,400 mk:aan sekä v:n 1985 alusta 106,400 mk:aan, pysyen viimeksi mainittu vuokra voimassa vuokra-ajan loppuun saakka; että tontti tuli määräajassa rakennetuksi ollen sen ensimmäisen rakennusvaiheen rakennusaika oleva 4 vuotta, joten vuokrasopimus raukesi ellei suunnitelmaa tässä ajassa toteutettu, toisen rakennusvaiheen rakennusaika 8 vuotta uhalla, että tontista muussa tapauksessa oli maksettava vuokraa puolet siitä, mitä edellä on määrätty sen varalta, ettei tonttia käytetty vuokrattuun tarkoitukseen; sekä että tonttia rajoittavien katuosuuksien puhtaanapito määrättiin vuokraajan velvollisuudeksi.

Eräiden hiilisataman alueiden vuokralleanto. Oy. G.H.H. ab., joka oli vuokrannut Helsingin makasiini oy:ltä hiilisataman varastokorttelin n:o 752 osan, oli saadakseen rakennussuunnitelmiensa toteuttamiseksi haltuunsa koko korttelin n:o 752 ja osan korttelia n:o 751 m.m. sopinut eräiden näissä kortteleissa sijaitsevien varastoalueiden vuokraajain, Ab. Lars Krogius

[1]) Kvsto 27 p. huhtik. 26 §; vrt. myös tämän kert. s. 85.

& C:o ja Oy. Hiili ja koksi ab. nimisten yhtiöiden, kanssa varastoalueiden vaihdosta ja halusi nyt varmuuden siitä, että se vielä Helsingin makasiini oy:lle vuokrattujen alueiden vuokra-ajan päätyttyäkin saisi pitää niitä hallussaan. Oy. G.H.H. ab:n tehtyä tätä koskevan anomuksen kaupunginvaltuusto puolestaan päätti [1]):

taata yhtiölle korttelin n:o 752 40 m:n levyisen pohjoisosan vuokraoikeuden jatkamisen v:een 1954 ja saman korttelin 15 m:n levyisen eteläosan vuokraoikeuden jatkamisen v:sta 1944 6 kuukauden irtisanomisajoin ehdoin, että v:sta 1944 lähtien vuokra oli sen ajankohdan mukainen; sekä

vuokrata yhtiölle Majakkakadusta 5 m:n levyisen 275 m² käsittävän kaistaleen 20 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä ehdoin, että alue luovutettiin kaupungin käytettäväksi 3 kuukauden irtisanomisen jälkeen, että pääsy kadulla oleviin paloposteihin joka tapauksessa jäi vapaaksi, että katualueen vuokraus ei ollut missään yhteydessä muun alueen vuokrauksen kanssa sekä että yhtiö kustansi kadulla olevan mukavuuslaitoksen ja juomavesipostin siirtämisen muualle ja sopi Hiili ja koksi oy:n kanssa ajosillan purkamisesta tai siirtämisestä toiseen hyväksyttävään paikkaan.

Lisäksi valtuusto päätti:

oikeuttaa yhtiön kuormaamaan uloimmallakin rautatieraiteella olevia vaunuja, sikäli kuin rautatieviranomaiset sen sallivat;

hyväksyä puolestaan yhtiön esittämän suunnitelman koksin- ja hiilenlajittelu- ja kuormauslaitteiden rakentamisesta ehdoin, että noudatettiin raiteiden korkeata avotilaa ja muutettiin rautatievaunujen kuormaamiseen Majakkakadun lähellä käytettävien kourujen tukea ottaen huomioon, että raiteiden väliin ei sopinut pylvästä, sekä että yhtiö hankki rautatiehallituksen suostumuksen kourujen asettamiseen;

velvoittaa yhtiön purkamaan Saukonkadun raiteiden poikki kortteliin n:o 752 johtavat tasoylikäytävät sekä sijoittamaan tarpeelliset porttinsa Mittaajankadun tai poikkikatujen puolelle;

ottaa huomioon Saukonkadun raiteiden täydentämisen v:n 1939 talousarviota laadittaessa; sekä

sallia Helsingin makasiini oy:n taaimmaisen purkauslaiturin työn päätyttyä jäädä korttelin n:o 752 kohdalle, ilman että Oy. G.H.H. ab:lla oli oikeutta vaatia sen siirtämistä pois.

Tehdaskorttelien n:ot 272 ja 273 tonttien vuokralleanto. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [2]) vuokraamaan tehdaskorttelien n:ot 272 ja 273 tontit siten, että korttelien halki rakennettavan uuden kadun itäpuolella olevat tontit vuokrattiin enintään 10 vuodeksi ja kadun länsipuolella olevat tontit enintään 25 vuodeksi sekä muuten sellaisin ehdoin [3]), joita kaupunginvaltuuston aikaisempien päätösten mukaan oli noudatettava n.s. Mäkelän alueen tehdastontteja vuokrattaessa.

Vallilan korttelien vuokralleanto. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [4]) vuokraamaan Vallilan korttelissa n:o 700 olevat tehdastontit muita Vallilan teollisuustontteja vuokrattaessa voimassa olevin ehdoin.

Hernesaaren tehdasalueen vuokralleanto. Kaupunginvaltuuston oikeutettua [5]) kiinteistölautakunnan vuokraamaan Oy. Ford ab:lle tehdaslaitoksen paikaksi alueen Hernesaarelta määrätyin ehdoin, yhtiön taholta vielä esitettiin vuokraehtoihin nähden eräitä toivomuksia, jotka koskivat vuokra-

[1]) Kvsto 18 p. toukok. 19 §. — [2]) S:n 26 p. tammik. 23 §. — [3]) Ks. v:n 1920 kert. s. 4, v:n 1929 kert. s. 23 ja v:n 1936 kert. s. 22. — [4]) Kvsto 23 p. marrask. 19 §. — [5]) Ks. v:n 1937 kert. s. 57.

alueen sijoitusta ja laajentamismahdollisuuksia, sen vierellä olevan laiturin pituutta ja käyttöoikeutta, vuokrasuhteen alkamisaikaa ja sen jatkumista y.m. Asiasta käytyjen neuvottelujen perusteella laadittiin sittemmin vuokrasopimus, jossa vuokramaksu oli korotettu kaupungin lisääntyneitä kustannuksia vastaavaksi. Muuttaen aikaisempaa päätöstään [1]) asiassa valtuusto hyväksyi [2]) mainitun sopimuksen oikeuttaen kiinteistölautakunnan, tämän päätöksen saatua lainvoiman, allekirjoittamaan vuokrasopimuksen kaupungin puolesta.

Kellosaaren lentosataman vuokralleanto. Kaupunginvaltuusto oikeutti [3]) kaupunginhallituksen tekemään sisäasiainministeriön sekä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön eräin täydennyksin hyväksymän ehdotuksen mukaisen sopimuksen Kellosaaren lentosataman, täydennettynä Aero oy:n sen alueelle rakentamalla työpajarakennuksella, vuokraamisesta merivartiolaitokselle. Pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [3]) 30,000 mk edellä mainitun työpajarakennuksen lunastamiseen.

Talin kartanon tallirakennuksen ja erään alueen luovuttaminen ratsastuskoulua varten. Kaupunginvaltuusto oikeutti [4]) kiinteistölautakunnan vuokraamaan tohtorinrouva K. Ritterille ratsastuskoulua varten Talin kartanon n.s. herrasväen tallirakennuksen tammikuun 1 p:stä 1939 lukien 10 vuodeksi 650 mk:n kuukausivuokrasta sekä luovuttamaan hänelle vuokratta ratsastusmaneesin rakentamista varten mainitun tallin lähellä olevan n. 0.05 ha:n suuruisen alueen vastaavaksi ajaksi, kaikki ehdoin, että tallista saatu lanta jätettiin korvauksetta kaupungin käytettäväksi.

Alueen vuokraaminen eräälle Helsingin maalaiskunnan kansakoululle. Kaupunginvaltuusto oikeutti [5]) kiinteistölautakunnan vuokraamaan Helsingin maalaiskunnan Metsolan kansakoululle Pakilan korttelin n:o 124 ynnä siihen liittyvän alueen, yhteensä n. 6,600 m², koulutontiksi 50 vuoden ajaksi tammikuun 1 p:stä 1939 lukien 5,000 mk:n vuosivuokrasta sekä muuten tavanmukaisin ehdoin.

Eräiden Pitäjänmäen alueiden vuokralleanto. Kaupunginvaltuusto oikeutti [6]) kiinteistölautakunnan vuokraamaan Helsingin pitäjän Talin kylässä olevan, kaupungin omistaman Lassas nimisen tilan RN 1^{32} alla mainitut alueet helmikuun 28 p:ään 1967 asti seuraaville yhtiöille:

Kastor oy:lle varastorakennuksen paikaksi sen anoman n. 4,464 m²:n suuruisen alueen, vuokran ollessa heinäkuun 18 p:n 1938 ja helmikuun 28 p:n 1947 välisenä aikana 13,390 mk, seuraavana 10-vuotiskautena 18,750 mk ja viimeisenä 10-vuotiskautena 24,550 mk vuodessa ja muuten samoin ehdoin kuin oli voimassa yhtiölle vuokrattuun tehdasalueeseen [7]) nähden;

Rakennuslevy Suomi oy:lle tehdasrakennuksen paikaksi sen anoman n. 3,250 m²:n suuruisen alueen, vuokran ollessa helmikuun 28 p:ään 1947 saakka 13,000 mk, seuraavana 10-vuotiskautena 18,200 mk ja viimeisenä 10-vuotiskautena 23,725 mk vuodessa ja muuten edellä mainituin vuokraehdoin; sekä

Oy. Värikomppania ab:lle tehdasrakennuksen paikaksi sen anoman n. 1,500 m²:n suuruisen alueen, vuokran ollessa helmikuun 28 p:ään 1947 saakka 6,000 mk, seuraavana 10-vuotiskautena 8,400 mk ja viimeisenä 10-

---

[1]) Ks. v:n 1937 kert. s. 57 — [2]) Kvsto 22 p. kesäk. 24 §; vrt. tämän kert s. 94. — [3]) Kvsto 26 p. tammik. 25 §. — [4]) S:n 5 p. lokak. 22 §. — [5]) S:n 5 p. lokak. 21 §. — [6]) S:n 24 p. elok. 20 §. — [7]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 58.

vuotiskautena 10,950 mk vuodessa sekä muuten edellä mainituin vuokraehdoin.

Tapanilan erään alueen luovuttaminen urheilukentäksi. Kaupunginhallituksen päätettyä [1]) määrätyin ehdoin luovuttaa Helsingin maalaiskunnalle Koulu- ja Puutarhatien risteyksestä Tapanilasta n. 3.7 ha:n suuruisen alueen urheilukentäksi, mainitun kunnan kunnanvaltuusto kuitenkaan ei hyväksynyt kuuden kuukauden irtisanomista tarkoittavaa ehtoa. Tällöin kaupunginvaltuusto päätti [2]) suostua kyseiseen luovutukseen 10 vuoden ajaksi tammikuun 1 p:stä 1939 lukien kaupunginhallituksen jo määräämin ehdoin.

Vuokra-ajan y.m. vuokraehtojen muuttaminen. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [3]) muuttamaan Oy. Autopalatsi nimiselle yhtiölle vuokratun korttelin n:o 215a alueen vuokrasopimusta siten, että rakennuksen kolmannen kerroksen keilaratoina käytettäväksi tarkoitettuun osaan sai järjestää varastohuoneistoja. Oy. Autopalatsi nimisen yhtiön myöhemmin anottua m.m. sille vuokratun IV kaupunginosan korttelin n:o 215a alueen vuokra-ajan pidentämistä [4]), kaupunginvaltuusto oikeutti [5]) kiinteistölautakunnan pidentämään yhtiön vuokra-aikaa 5 vuodella entisin vuokraehdoin muuten, paitsi että vuokramaksu pidennetyltä ajalta korotetaan 500,000 mk:aan.

Helsingin makasiini oy:n suunniteltua laiturivarastorakennuksen ynnä nosturien rakentamista Länsisataman laivalaiturin eteläiseen kärkeen sekä tehtyä tätä koskevan anomuksen, valtuusto, sitoutuen samalla omavelkaiseen takaukseen tätä varten otettavasta obligatiolainasta [6]), päätti [7]), kun Hietalahden ja Jätkäsaaren toimilupaoikeus päättyi heinäkuun 1 p:nä 1944, että se rakennusala, joka tarvitaan yhtiön Laivarannan varrelle rakennettavaa uutta varastorakennusta varten, vuokrataan yhtiölle heinäkuun 1 p:ään 1969 saakka siten, että alueesta maksetaan vuokraa 1: 50 mk m²:ltä heinäkuun 1 p:ään 1944 ja sen jälkeiseltä ajalta käyvän vuokran mukaan, sekä ehdoin, että yhtiö kustantaa varastorakennuksen rakentamisen johdosta tarpeelliset viemärien ja vesijohtojen muutokset.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin [8]) pidentämään Voinvienti osuusliike Valio nimiselle osuuskunnalle korttelista n:o 787, Lauttasaarenkadun varrelta vuokratun alueen vuokra-aika 20 vuodella heinäkuun 1 p:stä 1967 lukien, määräten vuokra sopivaksi katsomansa suuruiseksi.

Muuttaen aikaisempaa päätöstään [9]) asiassa kaupunginvaltuusto oikeutti [10]) kiinteistölautakunnan Oy. Ikopal ab:n anomuksesta pidentämään yhtiön vuokraoikeuden Hernesaaren alueeseen n:o 6 sekä kiinteistölautakunnan yhtiölle heinäkuun 1 p:stä 1938 v:n 1941 loppuun vuokraamaan 280 m²:n suuruiseen lisäalueeseen 25 vuodella tammikuun 1 p:stä 1942 lukien 56,870 mk:n vuosivuokrasta ja muuten alueen n:o 6 suhteen voimassa olevin vuokraehdoin sekä edellytyksin, että vuokraajan tuli järjestää toimintansa niin, ettei siitä savun, noen t.m.s. muodossa ollut haittaa erään naapurialueen vuokraajan Oy. Ford ab:n toiminnalle.

Tontin varaaminen keskuskeittola- y.m. rakennuksen paikaksi. Kaupunginvaltuusto päätti [11]) varata XI kaupunginosan korttelissa n:o 326 olevan

---

[1]) Ks. v:n 1937 kert. s. 189. — [2]) Kvsto 26 p. lokak. 18 §. — [3]) S:n 12 p. tammik. 7 §; vrt. myös v:n 1937 kert. s. 58. — [4]) Kvsto 9 p. marrask. 23 §. — [5]) S:n 7 p. jouluk. 17 §. — [6]) Vrt. tämän kert. s. 17. — [7]) Kvsto 5 p. lokak. 24 §. — [8]) S:n 22 p. kesäk. 11 §; vrt. myös tämän kert. s. 63. — [9]) Ks. v:n 1937 kert. 58. — [10]) Kvsto 22 p. kesäk. 25 §. — [11]) Kvsto 22 p. kesäk. 13 §; vrt. tämän kert. s. 49 ja 105.

Helsinginkadun tontin n:o 24 keskuskeittolan ja huoltolautakunnan työtupien tarpeiksi rakennettavan talon paikaksi.

Pikku-Huopalahden koillisrannan käyttö kaatopaikkana. Kaupunginvaltuusto oikeutti [1]) puhtaanapitolaitoksen toistaiseksi käyttämään Pikku-Huopalahden koillisrantaa rikkojen kaatopaikkana sekä myönsi sen järjestämiseksi 88,000 mk katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahan Uudistyöt ylityksenä.

Tontin varaaminen konsertti- ja kongressitalon paikaksi. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) varata suunnitteilla olevan konsertti- ja kongressitalon rakennuspaikaksi sen alueen, jota rajoittaa etelässä Simonkatu, lännessä Annankatu sekä pohjoissuunnassa linja-autoaseman alue.

Herttoniemen alueiden varaaminen pienteollisuustarkoituksiin ja puutavaravarastopaikoiksi. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) varata tontteja Herttoniemen aseman itäpuolelta, Degerön tiestä pohjoiseen, pienteollisuustarkoituksiin ja puutavaravarastoiksi rakennustoimiston satamarakennusosaston asiasta laatiman suunnitelman mukaisesti sekä merkitä v:n 1939 talousarvioon 480,000 mk:n suuruisen määrärahan tarpeellisten kunnostamistöiden suorittamiseen siellä.

Paikan luovuttaminen lentäjäpatsaan pystyttämistä varten. Suomen ilmapuolustusliiton ja Ilmavoimien upseeriyhdistyksen anottua paikan luovuttamista lentäjäpatsaan pystyttämistä varten kaupunginvaltuusto päätti [4]) ilmoittaa niille luovuttavansa tarkoitukseen korvauksetta joko Hesperian puiston korkeimman kohdan tai Lallukan taiteilijakodin edustalla olevan Hesperian esplanaadin korkeimman kohdan ehdoin, että patsas pystytettiin viimeistään v:n 1940 kuluessa, mutta pidätti itselleen oikeuden lopullisesti määrätä paikan sitten kun oltiin päästy lopulliseen selvyyteen patsaan muodosta ja koosta.

Ulkosalla tapahtuva kukkakauppa. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa voimassa olevien, kioskeissa ja niihin verrattavissa myyntipaikoissa sekä ulkosalla kaupungin alueella harjoitettavaa kauppaa ja muuta sen tapaista ansiotoimintaa koskevien määräysten 4 §:ään sisältyvää viljelemättömien kukkien sekä halvempien puutarhakukkien myyntiä ulkosalla arkipäivinä kukkakauppojen aukioloaikoina sekä sunnuntaisin ja pyhäpäivinä klo 9—15 koskevaa määräystä [5]) siten, että kyseistä kauppaa erikoistapauksissa sai harjoittaa kiinteistölautakunnan harkinnan mukaan muunakin vuorokauden aikana [6]) sekä myöhemmin lisäksi siten, että se sai käsittää kaikenlaisten kukkien myynnin [7]).

Asemakaavakysymykset

Kaupunginvaltuuston v. 1937 päättämien asemakaavan- ja tonttijaon muutosten vahvistaminen. Sisäasiainministeriö vahvisti seuraavina päivinä alla mainittujen alueiden asemakaavanmuutoksia [8]) koskevat kaupunginvaltuuston päätökset [9]): joulukuun 23 p:nä 1937 XIII kaupunginosan korttelissa n:o 419 olevan Mechelininkadun tontin n:o 7 [10]); joulukuun 29 p:nä 1937 XIV kaupunginosan korttelien n:ot 495, lukuunottamatta Topeliuksenkadun ton-

[1]) Kvsto 18 p. toukok. 20 §. — [2]) S:n 22 p. kesäk. 12 §. — [3]) S:n 24 p. elok. 19 §. — [4]) S:n 8 p. kesäk. 11 §. — [5]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 37. — [6]) Kvsto 27 p. huhtik. 31 §. — [7]) S:n 8 p. kesäk. 12 §. — [8]) Ks. Kunnall. asetuskok. v:lta 1937 s. 225 ja v:lta 1938 s. 178—180, 182, 183 ja 185. — [9]) Ks. v:n 1937 kert. s. 62—71. — [10]) Kvsto 26 p. tammik. 3 §.

tin n:o 12 rakennusrajoja ja -aloja, 496, 497, 501, 502, 503, 508, lukuunottamatta Lepolankujan tontin n:o 3 rakennusrajoja ja -aloja, ja 510 [1]); helmikuun 5 p:nä 1938 IX kaupunginosan korttelin n:o 204 [2]); helmikuun 8 p:nä 1938 II kaupunginosassa olevan rautatien keskusasema-alueen ynnä korttelien n:ot 39 b, 96, 99 ja 103, XII kaupunginosan korttelien n:ot 350 ja 359 ja XIV kaupunginosan korttelin n:o 512 [2]); maaliskuun 2 p:nä 1938 II kaupunginosan korttelin n:o 99, VI kaupunginosan korttelin n:o 226 ja XIV kaupunginosan korttelin n:o 478 [3]); maaliskuun 7 p:nä 1938 IV kaupunginosan korttelin n:o 167 [3]); maaliskuun 24 p:nä 1938 XV kaupunginosan itäosan ja XVIII kaupunginosan korttelin n:o 604 [4]); sekä huhtikuun 13 p:nä 1938 XII kaupunginosan korttelien n:ot 387 ja 388 lukuunottamatta edellisen korttelin tontteja n:ot 3, 5 ja 7, joiden suhteen asia oli otettava uudelleen harkittavaksi huomioonottaen rakennushallituksen asiasta antamassaan lausunnossa tekemät huomautukset [5]).

XXIII kaupunginosan asemakaavan vahvistaminen. Sisäasiainministeriö pyysi kaupunginvaltuuston lausuntoa rautatiehallituksen ministeriön hyväksyttäväksi jätetyn XXIII kaupunginosan eli Toukolantien, Kumpulantien ja Vanhankaupungin selän välisen alueen asemakaavan [6]) suhteen tekemästä ehdotuksesta, että suunniteltu Viikinkatu asemansa puolesta vaarallisena ja vaihtoliikennettä tehdastonteille häiritsevänä koko leveydeltään jätettäisiin vahvistettavan asemakaava-alueen ulkopuolelle. Kaupunginvaltuusto päätti [7]) sisäasiainministeriölle esittää, että mainittu huomautus jätettäisiin varteenottamatta, siihen katsoen, että Viikinkatua ei missään tapauksessa voitu poistaa tehdaskorttelien n:ot 667 ja 668 kohdalta, joten tuntui luonnolliselta, että katua jatkettiin suoraan pohjoiseen kortteleita n:ot 669, 670 ja 671 pitkin, koska muuten muodostuisi vielä vaarallisempi tasoristeys Hylkysaarenkadun kohdalle, ja että liikenne Viikinkatua leikkaavilla tehdasraiteilla todennäköisesti tulisi olemaan verraten vähäinen ja kaupunki sitä paitsi voi ryhtyä toimenpiteisiin liikenteen rajoittamiseksi ja katuliikenteen turvaamiseksi.

Sisäasiainministeriö vahvisti helmikuun 22 p:nä kyseisen asemakaavan ynnä asemakaavamääräykset valtuuston alkuperäisen päätöksen mukaisesti [8]).

Kaupunginvaltuuston kertomusvuonna hyväksymät asemakaavanmuutokset. Aikaisemmin oli vahvistettu asemakaavanmuutos ja laadittu kauppakirja n. 55 m²:n erottamiseksi II kaupunginosan *korttelista n:o 42* Kaisaniemenkadun leventämistä varten [9]), mutta tonttijakoa ei vielä ollut muutettu asemakaavan ja omistussuhteiden mukaiseksi. Koska kyseiseen korttteliin nyttemmin alettiin rakentaa uudisrakennusta kiinteistölautakunta laadituttі asianomaisen tonttijakokartan n:o 105, jonka mukaan uuden, koko korttelin n:o 42 käsittävän tontin numero on 2+4 ja pinta-ala 18,759.4 m². Kaupunginvaltuusto hyväksyi [10]) muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 17 p:nä sen päätöksen [11]).

Helsingin puhelinyhdistyksen anottua III kaupunginosan *korttelissa n:o 52* olevaa tonttia n:o 10 Korkeavuorenkadun varrella koskevan asemakaavan

[1]) Kvsto 26 p. tammik. 3 §. — [2]) S:n 9 p. maalisk. 2 §. — [3]) S:n 30 p. maalisk. 2 §. — [4]) S:n 27 p. huhtik. 5 §. — [5]) S:n 18 p. toukok. 3 §. — [6]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 62. — [7]) Kvsto 26 p. tammik. 16 §. — [8]) S:n 9 p. maalisk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 181. — [9]) Vrt. v:n 1933 kert. s. 3 ja 6 sekä v:n 1934 kert. s. 3. — [10]) Kvsto 22 p. kesäk. 16 §. — [11]) S:n 14 p. syysk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 201.

muuttamista asemakaavamääräysten osalta siten, että kävisi mahdolliseksi sen mainitulla tontilla olevan hallintorakennuksen osan korottaminen suurimpaan avoimen paikan vierellä sallittuun korkeuteen eli seitsenkerroksiseksi sekä jätettyä sitoumuksen 300,000 mk:n suuruisen korvausmäärän suorittamisesta kaupungille tästä oikeudesta, valtuusto hyväksyi [1]) kiinteistölautakunnan tämän johdosta laadituttaman kyseistä tonttia koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,821. Sisäasiainministeriö vahvisti heinäkuun 12 p:nä sen päätöksen [2]). Helsingin puhelinyhdistyksen myöhemmin anottua saada korottaa Kasarmikadun tontin n:o 9 ja Korkeavuorenkadun tontin n:o 10 käsittävällä alueella olevat rakennuksensa kokonaisuudessaan kahdeksankerroksisiksi sekä jätettyä sitoumuksen 120,000 mk:n suuruisen korvausmäärän suorittamisesta kaupungille tästä oikeudesta, valtuusto hyväksyi [3]) yhteistoimin julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan kanssa asiasta laaditun mainittuja tontteja koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,862, joka sisälsi asemakaavamääräysten muuttamisen siten, että mainitun kahdeksannen kerroksen ulkoseinä oli siirretty 4 m sisäänpäin. Sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 23 p:nä sen päätöksen [4]).

Keskinäisen henkivakuutusyhtiö Suomen anottua saada käyttää konttoritarkoituksiin alunperin ruokailu- ja kokoushuoneina käytettäväksi suunniteltua IV kaupunginosan *korttelissa n:o 66* omistamalleen Yrjönkadun tontille n:o 10 rakennettavan toimitalonsa kuudetta kerrosta kiinteistölautakunta laadituttі anomuksen mukaisen n:olla 1,827 merkityn kyseistä tonttia koskevan asemakaavan muutosehdotuksen. Valtuusto hyväksyi [5]) muutosehdotuksen alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi. Rakennushallitus oli kuitenkin ilmoittanut asiasta annettavassa lausunnossaan, ettei se voinut puoltaa ehdotuksen hyväksymistä, ollen sen mielestä rakennetun rakennuksen pohja-ala vahvistettava tontin rakennusalaksi asemakaavamääräyksellä entisen olotilan mukaisesti ja lisäksi asemakaavamääräyksellä myönnettävä kyseinen ullakkokerroksen sisustamisoikeus. Tämän johdosta sisäasiainministeriö pyysi kaupunginvaltuuston lausuntoa asiasta. Kiinteistölautakunta laadituttі tällöin rakennushallituksen vaatimuksen mukaisen n:olla 1,888 merkityn uuden asemakaavan muutosehdotuksen asemakaavamääräyksineen, johon, koska vastapäätä tonttia n:o 10 olevat *korttelin n:o 63* tontit n:ot 9 ja 11 saisivat lisätyn rakentamisoikeuden, jos tontille n:o 10 vahvistetaan rakennusraja Yrjönkadun puolelle nykyisen rakennuksen mukaisesti, oli lisätty asemakaavamääräys, jonka mukaan rakennuskorkeus mainituilla tonteilla lasketaan 15 m:n katuleveyden mukaan. Valtuusto päätti [6]) ilmoittaa ministeriölle, että anomus edellisen asemakaavan muutosehdotuksen vahvistamisesta saa raueta sekä hyväksyä uuden muutosehdotuksen ja alistaa sen sisäasiainministeriön tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Valtuusto hyväksyi [7]) kiinteistölautakunnan laadituttaman Hietalahdenkadun leventämistä [8]) 29 m:n levyiseksi tarkoittavan IV kaupunginosan *korttelissa n:o 79* olevaa Hietalahdenkadun tonttia n:o 1, *korttelissa n:o 157* olevia Eerikinkadun tonttia n:o 37 ja Ruoholahdenkadun tonttia n:o 18

[1]) Kvsto 27 p. huhtik. 25 §; vrt. myös v:n 1937 kert. s. 64. — [2]) Kvsto 24 p. elok. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 189. — [3]) Kvsto 22 p. kesäk. 23 §. — [4]) S:n 14 p. syysk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 194. — [5]) Kvsto 27 p. huhtik. 24 §. — [6]) S:n 9 p. marrask. 3 §. — [7]) S:n 30 p. maalisk. 16 §. — [8]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 4, 13 ja 14.

sekä valtion omistamaa *korttelia n:o 78* koskevan tarkistetun asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,802 b asemakaavamääräyksineen, sekä *kortteleita n:ot 80, 81 ja 158* koskevine asemakaavamääräyksineen, joiden mukaisesti Hietalahdenkadun toisella puolella olevien tonttien rakennuskorkeus edelleen oli laskettava 15 m:n levyisen kadun mukaiseksi. Sisäasiainministeriö vahvisti toukokuun 20 p:nä tämän päätöksen [1]). Kaupunginhallitusta päätettiin kehoittaa ryhtymään valtion kanssa neuvotteluihin kadun leventämistä varten korttelista n:o 78 tarvittavan kaistaleen luovuttamiseksi kaupungille.

V kaupunginosan *korttelissa n:o 93* olevan Ison Roobertinkadun tontin n:o 23 omistava Kansanravintolan kiinteistö oy., tontin n:o 25 omistava Kiinteistö oy. Iso Roobertinkatu 28—30 ja tontin n:o 27 omistava Asunto oy. Fredrikinpasaasi olivat yhteisesti anoneet sellaisen muutoksen tekemistä voimassa olevaan asemakaavaan, että mainittujen tonttien yhteiseksi pihamaaksi muodostettaisiin eräs määräalue, että tonteille n:ot 25 ja 27 sallittaisiin määrätylle paikalle rakentaa yksikerroksinen rakennus sekä että kaikille edellä mainituille tonteille tulisi julkisivuoikeus yhteistä pihamaata vastaan. Kiinteistölautakunnan, joka puolsi ehdotettua muutosta ehdoin, että siinä mainittu yksikerroksinen rakennus jätettiin pois, mihin tontinomistajatkin puolestaan suostuivat, laaditutti tämän mukaisen kyseisiä tontteja koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,823 asemakaavamääräyksineen, jonka valtuusto hyväksyi [2]). Sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 22 p:nä tämän valtuuston päätöksen [3]).

Lokal ab. Östra Henriksgatan 13 niminen yhtiö oli anonut II kaupunginosan *korttelissa n:o 99* omistamiensa Heikinkadun tonttien n:ot 3 ja 4 yhdistämistä yhteenrakentamistarkoituksessa yhdeksi tontiksi. Valtuusto hyväksyi [4]) kiinteistölautakunnan tällöin laadituttaman n:olla 101 merkityn tonttijakokartan, jossa kyseinen kortteli kokonaisuudessaan oli järjestetty Heikinkadun tontiksi n:o 13, sekä alisti päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi. Sisäasiainministeriö vahvisti maaliskuun 2 p:nä sen päätöksen [5]).

Valtuusto oli eräin muutoksin periaatteellisesti hyväksynyt [6]) Ab. P. Sinebrychoff nimisen yhtiön esittämän suunnitelman koko n.s. Sinebrychoffin alueen eli V kaupunginosan *korttelien n:ot 83, 84 a, 84 b, 91, 117, 118, 164 ja 165* uudeksi asemakaavajärjestelyksi [7]), sen johdosta, että julkisuudessakin oli lausuttu toivomuksia, ettei n.s. Sinebrychoffin puistoa ja muitakin alueella olevia puuryhmiä hävitettäisi sekä hyvien valaistussuhteiden säilyttämiselle tärkeitä tasoeroavaisuuksia muutettaisi, ollen yhtiön sitouduttava olemaan vastustamatta sitä, että katuprofiilit vahvistettaisiin pääasiallisesti laaditun piirroksen n:o 1,842 mukaisesti. Valtuustolta samalla kertaa saamansa tehtävän nojalla kiinteistölautakunta sittemmin laadituttі asianmukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,900 siihen liittyvine tonttijakokarttoineen. Ehdotukseen oli otettu tarpeelliset asemakaavamääräykset rakennusten kattolistakorkeudesta, kortteliin n:o 84 b järjestettävästä läpikulkuaukosta ja korttelin n:o 83 tonttien julkisivuoikeudesta, määräys siitä, että tonttien välirajat oli jätettävä aitaamatta ja ettei asuin- ja työhuoneen lattia saanut olla vahvistetun katu- tai piha-

[1]) Kvsto 24 p. elok. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok s. 185. — [2]) Kvsto 27 p. huhtik. 21 §. — [3]) S:n 24 p. elok. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 186. — [4]) S:n 26 p. tammik. 20 §. — [5]) S:n 30 p. maalisk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 201. — [6]) Kvsto 27 p. huhtik. 20 §. — [7]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 4.

tason alapuolella. Voimassa olevista asemakaavamääräyksistä oli säilytetty määräys siitä, että tonteilla, joille on määrätty kattolistakorkeus, rakennuksen ulkokatto saa kohota enintään 30°:n kaltevuuskulmassa ja että korttelin n:o 118 tontteja n:ot 3, 5 ja 10 saa käyttää ainoastaan makasiinitontteina. Lisäksi oli asemakaavaan liitetty määräys, minkä mukaan korttelin n:o 91 tonteille n:ot 15 ja 16 sekä korttelin n:o 113 tontille n:o 40 rakennettaessa rakennuskorkeutta määrätessä ei saanut laskea hyväksi korttelin n:o 91 lounaisosaan järjestettävää pientä puistoaluetta. Valtuusto hyväksyi [1]) kyseisen asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksen alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Helsingin juutalaisen seurakunnan pyydettyä kaupungilta sille synagogan ja koulun paikaksi aikanaan korvauksetta luovutetun IV kaupunginosan *korttelissa n:o 154* olevan Malminkadun tontin n:o 26 luovutuskirjaa lainhuudon hankkimista varten, kiinteistölautakunta piti tarpeellisena ennen luovutuskirjan antamista vahvistaa sellaisen tonttia koskevan asemakaavamääräyksen, jonka mukaan tonttia saa käyttää ainoastaan seurakunnallisiin tarkoituksiin ja sille ei saa rakentaa muita asuinhuoneistoja kuin ne, mitkä tarvitaan rakennuksen hoitohenkilökunnalle. Lautakunnan tällä pohjalla laadituttaman asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,877 valtuusto hyväksyi [2]). Sisäasiainministeriö vahvisti marraskuun 16 p:nä valtuuston päätöksen [3]).

Saamiensa toimeksiantojen mukaisesti kiinteistölautakunta laadituttu asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,875, joka koski Lapinlahdenkadun leventämistä [4]) *korttelien n:ot 166 a, 166 b, 168 ja 169* kohdalla kadun eteläpuolella, ja johon korttelin n:o 168 kansakoulutontille oli merkitty uudet rakennusrajat valtuuston hyväksymien sille rakennettavan koulun luonnospiirustusten [5]) mukaisesti sekä asemakaavamääräyksissä määrätty Lapinlahdenkadun varrella olevien korttelin n:o 154 tonttien n:ot 6, 7, 8 ja 9, korttelin n:o 155 tonttien n:ot 11, 12, 13, 14, 15, 16 ja 31, korttelin n:o 166 b tontin n:o 18, korttelin n:o 166 a tontin n:o 20 sekä korttelin n:o 169 tonttien n:ot 12 ja 14 rakennuskorkeus mainitun kadun puolella laskettavaksi 15 m:n katuleveyden mukaisesti. Valtuusto hyväksyi [6]) muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti lokakuun 10 p:nä sen päätöksen [7]).

Kun IV kaupunginosan *kortteli n:o 167* jaettiin kortteleiksi n:ot 167 ja 167 *a* [8]), jäi kyseisen alueen tonttijako vahvistamatta. Sittemmin kiinteistölautakunta laadituttu n:olla 99 merkityn tonttijakokartan, jonka mukaan kumpikin uusi kortteli käsitti yhden tontin, Lauttasaarenkadun tontit n:ot 1 ja 2; valtuusto hyväksyi [9]) tonttijakoehdotuksen alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi. Sisäasiainministeriö vahvisti maaliskuun 7 p:nä sen päätöksen [10]).

Kiinteistölautakunta oli kaupunginhallitukselta saamansa kehoituksen mukaisesti laadituttanut IV kaupunginosan *korttelissa n:o 169* olevan Lapinlahdenkadun tontin n:o 14 149 m²:n suuruisen osan luovuttamista [11]) kaupungille, minkä korvauksena yhtiö sai oikeuden rakentaa tontille suunnitellun rakennuksensa kuusikerroksiseksi, koskevan asemakaavan muutos-

---

[1]) Kvsto 9 p. marrask. 22 §. — [2]) S:n 5 p. lokak. 15 §. — [3]) S:n 7 p. jouluk. 2 §; ks. myös kunnall. asetuskok. s. 197. — [4]) Ks. v:n 1937 kert. s. 72. — [5]) Ks. tämän kert. s. 52. — [6]) Kvsto 24 p. elok. 16 §. — [7]) S:n 26 p. lokak. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 197. — [8]) Ks. v:n 1934 kert. s. 3. — [9]) Kvsto 26 p. tammik. 19 §. — [10]) S:n 30 p. maalisk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok s. 201. — [11]) Ks. tämän kert. s. 61.

ehdotuksen n:o 1,896 siihen liittyvine tonttijakokarttoineen ja asemakaavamääräyksineen, ollen tontin rajat siinä tarpeellisella tavalla muutettu ja sen eri osille vahvistettu kattolistatasot; valtuusto hyväksyi [1]) muutosehdotuksen alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Valtuuston oikeutettua kiinteistölautakunnan tarpeellisen asemakaavanmuutoksen tultua vahvistetuksi myymään Voinvientiosuusliike Valio nimiselle osuuskunnalle tai sen määräämälle IV kaupunginosan *korttelissa n:o 175 a* olevan Ruoholahdenrannan tontin n:o 3 a [2]), osuuskunta anoi omistamansa Ruoholahdenrannan tehdastontin n:o 56 b yhdistämistä siihen samassa yhteydessä, minkä jälkeen kiinteistölautakunta laaditutti n:olla 1,879 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen siihen liittyvine tonttijakokarttoineen, jossa molemmat tontit oli yhdistetty Ruoholahdenrannan tehdastontiksi n:o 3 sekä asemakaavamääräyksillä määritelty tontin kattolistatasot ja lisäksi määrätty, että tontille oli rakennettava yleinen porras Lönnrotinkadulta Ruoholahdenrannalle, kuuluen tämän portaan rakentaminen ja kunnossapito tontille n:o 3. Valtuusto hyväksyi [3]) muutosehdotukset alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Kaupungin keskustasta Länsisatamaan johtavan pääliikenneväylän rakentamista ja n.s. Kampin alueen käyttöä tarkoittavien aikaisempien alustavien toimenpiteiden jatkamiseksi kiinteistölautakunta laaditutti Kampin aluetta eli IV kaupunginosan *kortteleita n:ot 179, 215, 216 ja 217* koskevan lopullisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,808, jossa entinen kortteli n:o 215 oli jaettu kortteleiksi n:ot *163, 215 a, 215 b* ja *215 c*, jatkettu Runeberginkatua suoraan korttelin n:o 216 halki ja johdettu Salomonkatu Lapinrinteelle sekä tämän johdosta muutettu korttelin n:o 179 rajaa ja järjestetty uudelleen asemakaavaan aikaisemmin merkitty korttelien n:ot 179 ja 216 välinen puistikko sekä nimitetty korttelien n:ot 215 a ja 215 b välinen uusi katu Jaakonkaduksi ja korttelien n:ot 215 c ja 192 välinen katu Olavinkaduksi. Valtuusto hyväksyi [4]) ehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 27 p:nä sen päätöksen [5]) korttelin n:o 154 tontteja n:ot 10 ja 11 sekä korttelin n:o 162 tonttia n:o 36 koskevine asemakaavamääräyksineen. Myöhemmin valtuusto hyväksyi [6]) kiinteistölautakunnan laadituttaman, kortteleita n:ot 216 ja 217 koskevan tonttijakoehdotuksen n:o 115, jonka mukaan kumpikin kortteli tuli käsittämään ainoastaan yhden tontin. Sisäasiainministeriö vahvisti marraskuun 16 p:nä viimeksi mainitun päätöksen [7]).

Fastighets ab. Ehrensvärd niminen yhtiö oli anonut, että VI kaupunginosan *korttelissa n:o 219* olevaan rakennettuun Rehbinderintien tonttiin n:o 25 saataisiin yhdistää sen viereinen rakentamaton Ehrensvärdintien tontti n:o 35 ja että molemmat tontit saataisiin rakentaa yhteen sekä että tarpeellisen asemakaavanmuutoksen yhteydessä vahvistettaisiin uudelle tontille asemakaavamääräys, jonka mukaan n. 167 m²:n suuruista ullakkotilaa saisi käyttää koulutarkoituksiin. Kiinteistölautakunnan laadituttetua anomuksen mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,891 tonttijakokarttoineen, saaden ehdotukseen merkityn asemakaavamääräyksen mukaan ullakkokerroksesta sisustaa kouluhuoneiksi anomuksesta poiketen

[1]) Kvsto 9 p. marrask. 19 §. — [2]) Vrt. tämän kert. s. 63. — [3]) Kvsto 9 p. marrask. 20 §. — [4]) S:n 27 p. huhtik. 22 §. — [5]) S:n 24 p. elok. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 185. — [6]) Kvsto 5 p. lokak. 16 §. — [7]) S:n 7 p. jouluk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 201.

enintään 215 m², valtuusto hyväksyi [1]) tämän asemakaavan ja tonttijaon muutoksen alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Sen jälkeen kun VI kaupunginosan *korttelissa n:o 226* olevien Armfeltintien tonttien n:ot 6 ja 8 omistajat olivat keskenään sopineet tonttiensa välirajan muuttamisesta sekä anoneet vahvistetun tonttijaon tämän mukaista muuttamista, kiinteistölautakunta laadituttі asianmukaisen tonttijaon muutosehdotuksen sekä, katsoen, että tonttien rakennusrajoja samalla olisi muutettava, myöskin kyseistä korttelia koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,793. Valtuusto hyväksyi [2]) kummatkin ehdotukset ja sisäasiainministeriö vahvisti maaliskuun 2 p:nä sen päätöksen [3]).

Valtuuston hyväksyttyä Sörnäs ab:n kanssa tehtävän sopimuksen [4]) yhtiön vuokra-alueiden lunastamisesta kaupungille kiinteistölautakunta laadituttі tällöin lunastettavaa Vallilan *korttelia n:o 272* sekä sen ohella myöskin sen ääreistä *korttelia n:o 273* koskevan asemakaavan muutosehdotuksen, jossa kyseiset korttelit oli järjestetty kokonaan uudelleen siten, että niistä oli muodostettu kuusi korttelia merkiten ne n:oilla 272, 273, 275, 276, 277 ja 278 ja jaettu kortteli n:o 275 tontteihin siten, että osalla niistä oli julkisivu Lautatarhankadulle ja osalla Varastokadulle päin. Valtuusto hyväksyi [5]) edellä selostetun asemakaavan ja tonttijaon muutoksen asemakaavamääräyksineen piirustuksen n:o 1,853 ja siihen liittyvien tonttijakokarttojen mukaisesti. Sisäasiainministeriö vahvisti syyskuun 30 p:nä sen päätöksen [6]).

Kiinteistölautakunta oli kaupunginvaltuuston kehoituksesta [7]) laadituttanut X kaupunginosan *tehdaskorttelin n:o 294* Hämeentien puoleisen osan muuttamista asuntotonteiksi tarkoittavan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,880 siihen liittyvine tonttijakoehdotuksineen. Valtuusto hyväksyi [8]) ne alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Kiinteistölautakunta laadituttі saamansa kehoituksen [9]) mukaisesti asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,843, jossa kaupungin ostama X kaupunginosan *korttelissa n:o 297* olevan Sirkuskadun tontin n:o 8 pohjoisosa oli merkitty puistoksi. Ehdotuksessa oli jälelle jäävä osa mainittua tonttia merkitty Saariniemenkadun tontiksi n:o 3 ja Sirkuskadun ja Sirkuspuistikon nimiksi Paasivuorenkatu ja Paasivuorenpuistikko sekä liitetty siihen sellainen asemakaavamääräys, että *korttelin n:o 298* tonteille n:ot 4, 6 ja 8 oli katurakennuksen korkeus määrättävä, etupihat mukaanluettuina 18 m:n katuleveyden mukaan; ehdotukseen liittyi asianmukainen tonttijakokartta. Valtuusto hyväksyi [10]) asemakaavanmuutoksen ja sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 17 p:nä sen päätöksen [11]).

Oy. John Stenberg ab. niminen yhtiö, jonka tarkoituksena oli rakentaa X kaupunginosan *korttelissa n:o 300* olevalle Siltasaarenkadun tontille n:o 1 julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan hyväksymien piirustusten mukainen verstasrakennus, oli anonut oikeutta saada sijoittaa rakennuksen ensimmäiseen kerrokseen näyttely- ja myymälähuoneiston omaa tarvettaan

---

[1]) Kvsto 23 p. marrask. 14 §. — [2]) S:n 26 p. tammik. 17 §. — [3]) S:n 30 p. maalisk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok s. 182. — [4]) Ks. v:n 1937 kert. s. 59 ja 190. — [5]) Kvsto 24 p. elok. 14 §. — [6]) S:n 26 p. lokak. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 196. — [7]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 71. — [8]) Kvsto 5 p. lokak. 17 §. — [9]) Vrt. tämän kert. s. 62. — [10]) Kvsto 22 p. kesäk. 19 §. — [11]) S:n 14 p. syysk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 190.

varten sekä samanlaisia huoneistoja pääasiallisesti niitä muitakin teollisuuslaitoksia varten, jotka tulisivat uudisrakennuksessa toimimaan, sekä lisäksi vielä saada sisustaa varastotiloja rakennukseen suunnitellun tornin yhdeksänteen kerrokseen. Kiinteistölautakunnan laadituttetua toteuttamisen edellyttämät asemakaavamääräykset sisältävän, n:olla 1,848 merkityn piirustuksen ja anojayhtiön jätettyä kaupunginkansliaan sitoumuksen 262,500 mk:n suuruisen korvaussumman suorittamisesta kaupungille ehdotuksen tultua asianmukaisesti vahvistetuksi, valtuusto hyväksyi [1]) mainitun ehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti syyskuun 1 p:nä sen päätöksen [2]).

Kun XI kaupunginosan *korttelissa n:o 330*, Hämeentien varrella oleva Pelastusarmeijan yömaja piakkoin tulisi hävitettäväksi, heräsi kysymys mainitun korttelin muuttamisesta puistoksi, minkä johdosta kiinteistölautakunta laadituttin:olla 1,874 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, jossa tämä muutos oli toteutettu. Valtuusto hyväksyi [3]) muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti syyskuun 28 p:nä sen päätöksen [4]); puiston nimeä koskevalta osaltaan kysymys jäi ratkaisematta.

Saalem lähetys nimisen yhdistyksen, XI kaupunginosan *korttelissa n:o 331* olevan Pengerkadun tontin n:o 9 omistajan anottua saada voimassa olevasta asemakaavasta poiketen rakentaa kokoussalinsa kyseisen tonttinsa alle, kiinteistölautakunta laadituttitätä koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,801 asemakaavamääräyksineen, minkä valtuusto hyväksyi [5]). Sisäasiainministeriö vahvisti huhtikuun 13 p:nä valtuuston päätöksen [6]).

Valtuusto hyväksyi [7]) kiinteistölautakunnan sen kehoituksesta laadituttaman XI kaupunginosan *korttelin n:o 345* rakentamattomien tonttien järjestämistä istutuksiksi tarkoittavan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,807 ja sisäasiainministeriö vahvisti toukokuun 20 p:nä tämän päätöksen [8]).

Samalla kun valtuusto suostui XII kaupunginosan korttelissa n:o 352 olevan Josafatinkadun tontin n:o 2 [9]) luovuttamiseen Helsingin toiselle suomalaiselle tyttökoululle rakennettavan uuden koulutalon paikaksi, se päätti [10]) hyväksyä kiinteistölautakunnan tämän johdosta laadituttaman asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,841 asemakaavamääräyksineen, jossa kyseinen tontti oli merkitty koulutontiksi ja joka *korttelin n:o 352* lisäksi käsitti myöskin *korttelin n:o 353*, koska, kun Kirstinkatu oli muutettava jatkumaan suoraan Helsinginkadulle tekemättä mutkaa Josafatinkadun risteyksessä, tämä aiheutti muutoksen myöskin jälkimmäisen korttelin itärajaan, ollen viimeksi mainittu kortteli samalla merkitty yleisen rakennuksen paikaksi. Sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 17 p:nä tämän valtuuston päätöksen [11]).

Koska XII kaupunginosan *korttelissa n:o 356* olevien tonttien rajat ja rakennusrajat eivät enää vastanneet ajan vaatimuksia, kiinteistölautakunta laadituttimainitussa korttelissa olevien Josafatinkadun tonttien n:ot

---

[1]) Kvsto 22 p. kesäk. 15 §. — [2]) S:n 5 p. lokak. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 194. — [3]) Kvsto 24 p. elok. 15 §. — [4]) S:n 26 p. lokak. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 196. — [5]) Kvsto 9 p. maalisk. 17 §. — [6]) S:n 18 p. toukok. 3 §. — [7]) S:n 30 p. maalisk. 15 §; vrt. myös v:n 1937 kert. s. 79. — [8]) Kvsto 24 p. elok. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 186. — [9]) Ks. tämän kert. s. 62. — [10]) Kvsto 22 p. kesäk. 22 §. — [11]) S:n 14 p. syysk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 191.

11, 13, 15 ja 17 sekä Sturenkadun tonttien n:ot 1, 3 ja 5 uudelleenjärjestämistä koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,830 siihen liittyvine tonttijakokarttoineen, joiden mukaan sekä tontti- että rakennusrajat oli järjestetty uudelleen ollen niihin myös merkitty tavanmukaiset asemakaavamääräykset pihamaaistutuksista ja kattolistatasoista. Valtuusto hyväksyi [1]) kyseisen asemakaavan- ja tonttijaonmuutoksen ja sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 17 p:nä sen päätöksen [2]).

Kun XII kaupunginosan *korttelissa n:o 359* olevien Aleksis Kiven kadun tonttien n:ot 2, 4, 6, 8 ja 10 rakennusrajat eivät enää vastanneet ajan vaatimuksia, kiinteistölautakunta laadituttu n:olla 1,833 merkityn ehdotuksen niiden uudelleenjärjestämiseksi siihen liittyvine tonttijakokarttoineen ynnä asemakaavamääräyksineen, mitkä valtuusto hyväksyi [3]). Sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 17 p:nä sen päätöksen [2]).

Sisäasiainministeriö oli kehoittanut valtuustoa uudelleen ottamaan harkittavakseen XII kaupunginosan *korttelien n:ot 387 ja 388* asemakaavan muuttamista koskevan päätöksensä [4]), jota vastaan rakennushallitus oli esittänyt eräitä huomautuksia. Tällöin valtuusto päätti [5]) esittää ministeriölle, että rakennushallituksen huomautukset aiheettomina jätettäisiin varteenottamatta ja asemakaava asemakaavamääräyksineen ja tonttijako vahvistettaisiin valtuuston hyväksymässä muodossa.

Tekniska läroverket i Helsingfors ab., joka XIII kaupunginosan *korttelissa n:o 436* omistamallaan Apollonkadun tontilla n:o 8 olevan koulutalonsa käytyä liian pieneksi aikoi rakentaa lisärakennuksen samaten omistamalleen naapuritontille n:o 10, anoi entisten ja uusien huoneistojensa tarkoituksenmukaisen yhdistämisen ja järjestelyn helpottamiseksi mainittujen tonttiensa yhdistämistä yhdeksi ainoaksi. Kiinteistölautakunnan laadituttua anomuksen mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,855, johon samalla oli merkitty kaupunginvaltuuston aikoinaan hyväksymä vielä vahvistamaton rakennusraja sekä liitetty asemakaavamääräys siitä, että uusi n:oilla 8+10 merkitty Apollonkadun tontti oli koulutontti, valtuusto hyväksyi [6]) muutosehdotuksen siihen liittyvine tonttijakokarttoineen. Sisäasiainministeriö vahvisti syyskuun 23 p:nä sen päätöksen [7]).

Valtuusto hyväksyi [8]) kiinteistölautakunnan laadituttaman, XIII kaupunginosan *korttelissa n:o 442* Svenska Olaus Petri församlingen i Helsingfors nimiselle seurakunnalle vanhainkodin paikaksi myytävää Minervankadun tonttia n:o 4 koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,829 asemakaavamääräyksineen, jossa tontin rakennusalaa oli supistettu ja rakennuskorkeus rajoitettu 16 m:ksi. Sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 27 p:nä sen päätöksen [9]).

Helsingin suojeluskuntapiirin piiriesikunnan anottua sellaisten asemakaavamääräysten vahvistamista sille XIV kaupunginosan *korttelista n:o 464* luovutetulle Pohj. Hesperiankadun tontille n:o 15, että Pohj. Hesperiankadun varrelle tuleva rakennussiipi sai nousta korkeuteen +35.85 m sekä että tämän ja Döbelninkadun varrelle tulevan siiven väliin saataisiin rakentaa sellainen rakennussiipi, jonka korkeus olisi + 42.00 m; varsinaisten rakennussiipien ulkopuolelle jäävien terassimaisten rakennusosien rakennus-

[1]) Kvsto 22 p. kesäk. 18 §. — [2]) S:n 14 p. syysk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 192. — [3]) Kvsto 22 p. kesäk. 17 §. — [4]) Ks. v:n 1937 kert. s. 67. — [5]) Kvsto 9 p. maalisk. 7 §. — [6]) S:n 24 p. elok. 18 §. — [7]) S:n 26 p. lokak. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 194. — [8]) Kvsto 18 p. toukok. 12 §; vrt. myös tämän kert. s. 62. — [9]) Kvsto 24 p. elok. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 189.

korkeudeksi olisi määrättävä länsipuolella + 23.30 m ja itäpuolella + 16.55 m. Kiinteistölautakunnan laaditutettua tämän mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,907 valtuusto hyväksyi [1]) sen alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Valtuusto hyväksyi [2]) XIV kaupunginosan *korttelissa n:o 478* olevain Ruusulankadun tontin n:o 8 ja Töölönkadun tontin n:o 35 myyntiä Ab. Kammio sjukhem oy:lle koskevien myyntiehtojen [3]) mukaisesti laaditun piirustuksen n:o 1,795, joka sisälsi paitsi edellä mainittuja tontteja myöskin kaupungin hallussa olevia saman korttelin tontteja n:ot 10, 12, 37 ja 39 koskevat asemakaavamääräykset. Sisäasiainministeriö vahvisti maaliskuun 2 p:nä päätöksen [4]).

Vahvistaessaan XIV kaupunginosan *korttelia n:o 495* koskevan asemakaavan muutosehdotuksen [5]) sisäasiainministeriö oli jättänyt Topeliuksenkadun tontin n:o 12 vahvistetun alueen ulkopuolelle, koska ministeriön mielestä mainitulle tontille suunniteltu rakennus, rakennusrajat huomioonottaen, olisi tullut liian lähelle saman korttelin tonteille n:ot 49 ja 51 rakennettavia taloja. Tämän johdosta kiinteistölautakunta laadituttu uuden asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,828 asemakaavamääräyksineen, jossa tontille n:o 12 teetettävän rakennuksen pituutta oli supistettu ministeriön asettamien vaatimusten mukaisesti. Valtuusto hyväksyi [6]) ehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 22 p:nä sen päätöksen [7]).

Valtuusto hyväksyi [8]) kiinteistölautakunnan laadituttaman XIV kaupunginosan *korttelissa n:o 508* olevan Lepolankujan tontin n:o 3 aikaisemmin vahvistamattomia rakennusrajoja ja -aloja [9]) koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,901, jossa mainitun tontin rakennusalaa oli pienennetty siten, että pienin välimatka sen ja tontin n:o 40 rakennusrajain välillä tuli olemaan 16 m. Päätös alistettiin valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Rakennushallituksen tehtyä eräitä huomautuksia sisäasiainministeriön vahvistettavaksi jätettyä XV kaupunginosan *korttelien n:ot 519, 520, 528, 602, 605, 607, 608 ja 634* sekä XVIII kaupunginosan *korttelin n:o 604* asemakaavanmuutosta [10]) vastaan, ministeriö kehoitti valtuustoa, jos anomusta asemakaavan ynnä asemakaavamääräysten ja tonttijaon vahvistamisesta jatkettiin, antamaan selityksensä ja esittämään mahdolliset muutosehdotuksensa. Tällöin kaupunginvaltuusto päätti [11]) antaa ministeriölle kiinteistölautakunnan ehdotuksen mukaisen selityksen, jossa osoitettiin rakennushallituksen muistutukset aiheettomiksi.

Oy. Alkoholiliike ab. oli keväällä 1937 jättänyt kaupunginhallitukselle anomuksen saada rakentaa Salmisaaressa omistamalleen *tehdaskorttelille n:o 781* tehdas- ja varastorakennuksen, jonka korkeus ylittäisi rakennusjärjestyksen salliman rakennuskorkeuden siten, että n. 3,200 m² käsittävä rakennuksen keskiosa tulisi rakennettavaksi tasoon +41.5 m ja 135 m² käsittävä torniosa tasoon + 44.0 m, ja oli kiinteistölautakunta laadituttanut asianmukaisen asemakaavan muutosehdotuksen. Sittemmin käytiin vielä neuvotteluja anojayhtiön kanssa, jonka puolesta tällöin esitettiin

---

[1]) Kvsto 7 p. jouluk. 18 §. — [2]) S:n 26 p. tammik. 18 §. — [3]) Ks. v:n 1936 kert. s. 16. — [4]) Kvsto 30 p. maalisk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 183. — [5]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 68 ja tämän kert. s. 75. — [6]) Kvsto 27 p. huhtik. 23 §. — [7]) S:n 24 p. elok. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 187. — [8]) Kvsto 23 p. marrask. 15 §. — [9]) Vrt. tämän kert. s. 76. — [10]) Ks. v:n 1937 kert. s. 69. — [11]) Kvsto 9 p. maalisk. 8 §.

kaksi eri vaihtoehdotusta asian ratkaisemiseksi. Sen vaihtoehdotuksen perusteella, jonka mukaisesti tehdas- ja varastorakennus saataisiin rakentaa suunnitellulla tavalla mutta johon liitettävien asemakaavamääräysten nojalla ei mitään lisärakennuksia jo suunniteltujen lisäksi sallittaisi, kiinteistölautakunta laadituttі n:olla 1,835 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, jonka valtuusto hyväksyi [1]). Sisäasiainministeriö vahvisti heinäkuun 30 p:nä sen päätöksen [2]).

Oy. Kansanasunnot niminen yhtiö, joka aikoi ryhtyä rakentamaan uudisrakennuksia Käpylän *korttelіin n:o 825*, oli anonut mainitun korttelin asemakaavamääräysten muuttamista siten, että sille rakennettavien uudisrakennusten kerrosluku saisi olla enintään kolme ja että rakennusten olisi kuuluttava paloa pidättävään luokkaan, kuitenkin niin, että ullakon seinät ja kattolistat saavat olla puusta tehtyjä. Kiinteistölautakunta laadituttі tällöin anomuksen mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen, minkä valtuusto hyväksyi [3]). Sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 17 p:nä sen päätöksen [4]).

Valtuusto hyväksyi [5]) kiinteistölautakunnan laadituttaman, Suomen kukkasrahaston Svinhufvud-kodin paikaksi anomaa Käpylän Metsätien pohjoispuolella ja *korttelin n:o 895* länsipuolella olevaa voimassa olevaan asemakaavaan puistoalueeksi merkittyä n. 4,000 m²:n suuruista aluetta koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,822 asemakaavamääräyksineen, jossa kyseinen alue oli yhdistetty kortteliin n:o 895 ja merkitty sen tontiksi n:o 7, ynnä siihen liittyvän tonttijakoehdotuksen. Sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 22 p:nä sen päätöksen [6]).

Vahvistaessaan XXV kaupunginosan asemakaavan [7]) sisäasiainministeriö oli vahvistanut vain mainitun kaupunginosan korttelin n:o 895 tonttijaon. Kiinteistölautakunnan myöhemmin laadituttamat Käpyläntien länsipuolella, Taivaskallion rinteellä olevien *omakotikorttelien n:ot 893 a, 893 b, 894, 896, 897 ja 898* tonttijakokartat valtuusto hyväksyi [8]). Sisäasiainministeriö vahvisti marraskuun 16 p:nä valtuuston päätöksen [9]).

Vahvistaessaan XXVI kaupunginosan eli Koskelan alueen korttelien n:ot 980—993 asemakaavan sisäasiainministeriö oli vahvistanut vain Oulunkyläntien itäpuolella olevien korttelien n:ot 980—989 tonttijakokartan [10]). Kiinteistötoimiston myöhemmin laatiman Oulunkyläntien ja Käpyläntien välillä olevien *korttelien n:ot 990—993* tonttijakokartan selityksineen valtuusto hyväksyi [11]). Sisäasiainministeriö vahvisti syyskuun 27 p:nä sen päätöksen [12]).

Koska kaupungissa vallitsi huomattava puute omakotitonteista ja kun osa Koskelan alueelle suunnitelluista suuremmista asunto- ja liiketalotonteista sopivasti voitaisiin muuttaa omakotitonteiksi kiinteistölautakunta laadituttі tämän edellyttämän n:olla 1,892 merkityn, Oulunkyläntien varrella olevia XXVI kaupunginosan *korttelin n:o 982* tontteja n:ot 9, 11, 13 ja 15, *korttelin n:o 989* tontteja n:ot 17 ja 19, *korttelin n:o 990* tontteja n:ot 4, 6 ja 8, *korttelin n:o 991* tontteja n:ot 10 ja 12 sekä *korttelin n:o 992* tont-

---

[1]) Kvsto 22 p. kesäk. 20 §. — [2]) S:n 24 p. elok. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 190. — [3]) Kvsto 22 p. kesäk. 21 §. — [4]) S:n 14 p. syysk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 193. — [5]) Kvsto 27 p. huhtik. 26 §; vrt. myös tämän kert. s. 71. — [6]) Kvsto 24 p. elok. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 187. — [7]) Ks. v:n 1937 kert. s. 62. — [8]) Kvsto 5 p. lokak. 13 §. — [9]) S:n 7 p. jouluk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 201. — [10]) Ks. v:n 1936 kert. s. 3. — [11]) Kvsto 24 p. elok. 17 §. — [12]) S:n 26 p. lokak. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 201.

teja n:ot 14 ja 16 koskevan asemakaavan muutosehdotuksen asemakaavamääräyksineen sekä kortteleita n:ot 982 ja 989 koskevat tonttijakoehdotukset, minkä uuden järjestelyn toteuttamisen kautta saataisiin 18 uutta omakotitonttia. Valtuusto hyväksyi [1]) nämä muutosehdotukset alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Rakentamisoikeuden lisääminen. Kaupunginvaltuusto epäsi [2]) Oy. Sokos nimisen yhtiön anomuksen sen omistaman II kaupunginosan korttelin n:o 99 rakennuskorkeuden lisäämisestä.

Valtuusto hyväksyi [3]) konttori- ja varastohuoneiden sisustamista Asunto oy. Kalevankatu 4 nimisen yhtiön IV kaupunginosan korttelissa n:o 63 olevalle Kalevankadun tontille n:o 9 rakennettavan konttori- ja liiketalon ullakko-osaan, mistä oikeudesta mainittu yhtiö oli sitoutunut suorittamaan 255,000 mk:n korvauksen, tarkoittavan, kiinteistölautakunnan laadituttaman asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,878 alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Kaivopuiston huvila-aluetta koskeva rakennuskielto. Estääkseen Kaivopuiston huvila-alueluonteen pilaantumisen voimassa olevan rakennusjärjestyksen myöntämän liian laajan rakentamisoikeuden mukaisesti teetetyillä rakennuksilla kaupunginvaltuusto päätti [4]) antaa kiinteistölautakunnalle tehtäväksi laatia sellaisen IX kaupunginosaa, jonka Kaivopuisto muodosti, koskevan asemakaavan muutosehdotuksen, että mainitussa kaupunginosassa olevien tonttien rakennusrajat ja -korkeus vahvistettaisiin asemakaavamääräyksillä, sekä tehdä valtioneuvostolle esityksen uudisrakennuskiellon antamisesta tälle kaupunginosalle, lukuunottamatta sen korttelissa n:o 204 olevaa tonttia n:o 21, jota koskeva asemakaavanmuutos asemakaavamääräyksineen hiljattain oli vahvistettu [5]). Sisäasiainministeriö kielsi huhtikuun 12 p:nä, nojautuen asemakaavalain 16 §:ään, uudisrakennusten rakentamisen mainitulle alueelle ilman maistraatin kussakin tapauksessa antamaa suostumusta, huomioonottaen kuitenkin asemakaavalain 67 §:n säännökset. Kielto oli oleva voimassa siksi kuin valtuusto oli hyväksynyt Kaivopuiston huvila-alueen uudet asemakaavamääräykset, kuitenkin enintään v:n 1939 loppuun, ellei määräaikaa erityisistä syistä jatkettu [6]).

Kaupunginhallituksen tämän jälkeen valmistelemaan kysymystä Kaivopuiston rakentamista koskevista määräyksistä asettaman komitean kiinnitettyä erityistä huomiota Oy. Kotiturve nimisen yhtiön korttelissa n:o 200 omistaman tontin n:o 4 rakennusoikeuteen, jolle suunnitellun rakennuksen piirustukset oli jätetty vahvistettaviksi jo ennen rakennuskiellon antamista, ja havaittua tällöin suunnitellun rakennuksen soveltumattomaksi Kaivopuiston luonteeseen, lähinnä korkeutensa vuoksi, asiasta käytiin neuvotteluja ja laadittiin uusia suunnitelmia. Tämän jälkeen kaupunginvaltuusto päätti [7]) periaatteellisesti hyväksyä kyseistä tonttia koskevan asemakaavan muutettavaksi siten, että tontille voitiin sijoittaa kaksi erillistä rakennusta yhtiön laadituttaman suunnitelman mukaisesti, kuitenkin siten muutettuna, että rakennuskorkeus määrättiin rakennustarkastajan ehdottamaksi, niin että It. Puistotien ääreen suunniteltu rakennus oli teetettävä tasoon +25.000 m mutta Ison Puistotien ääreen suunniteltu vain tasoon +22.125 m. Kiinteistölautakunnalle annettiin tehtäväksi laatia tämän mukainen asemakaavan muutosehdotus.

[1]) Kvsto 9 p. marrask. 21 §. — [2]) S:n 5 p. lokak. 18 §. — [3]) S:n 5 p. lokak. 14 §. — [4]) S:n 9 p. maalisk. 31 §. — [5]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 66 ja tämän kert. s. 76 ja 218 — [6]) Kvsto 18 p. toukok. 2 §. — [7]) S:n 22 p. kesäk. 14 §.

Lapinlahdenkadun eräitä tontteja koskeva rakennuskielto. Kaupunginvaltuuston esityksestä [1]) sisäasiainministeriö maaliskuun 22 p:nä, nojautuen huhtikuun 24 p:nä 1931 annetun asemakaavalain 16 §:ään, kielsi uudisrakennusten rakentamisen IV kaupunginosan korttelin n:ot 166 a tontille n:o 20, korttelin n:o 166 b tontille n:o 18 ja korttelin n:o 169 tontille n:o 14 ilman maistraatin kussakin tapauksessa antamaa suostumusta, huomioonottaen kuitenkin asemakaavalain 67 §:n säännökset. Tämä kielto oli oleva voimassa siihen asti kunnes valtuusto oli hyväksynyt mainittuja tontteja koskevan Lapinlahdenkadun leventämistä tarkoittavan asemakaavanmuutoksen [2]), kuitenkin enintään v:n 1939 loppuun, ellei määräaikaa erityisistä syistä jatkettu [3]).

Turuntien ja Eläintarhantien risteyksen uudelleenjärjestely. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [4]) kiinteistölautakunnan laadituttaman n:olla 1,890 merkityn lopullisen ehdotuksen Turuntien ja Eläintarhantien risteyksen uudelleenjärjestelyksi. Rakennustoimiston katurakennusosasto laati sittemmin omasta aloitteestaan uuden ehdotuksen mainitun risteyksen järjestelyksi, minkä ohessa oli herätetty kysymys Mäntymäen kohdalla olevien raitiotieraiteiden siirtämisestä keskelle katua. Tämän jälkeen käytyjen neuvottelujen pohjalla laaditun aikaisempaa ratkaisua ilmeisesti onnistuneemman ehdotuksen n:o 1,937 Turuntien ja Eläintarhantien katuristeyksen uudelleenjärjestämisestä sekä Eläintarhantien leventämisestä siten, että raitiotieraiteet voitiin sijoittaa keskelle katua, kaupunginvaltuusto hyväksyi [5]).

Lauttasaarenrannan ja Tallberginkadun järjestely. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [6]) kiinteistölautakunnan laadituttaman Lauttasaarenrannan ja Tallberginkadun järjestelysuunnitelman n:o 1,857.

Kaivopuiston itäosan rantatien rakentaminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [7]) kiinteistölautakunnan laadituttaman vaihtoehdotuksen n:o 1,811 B Kaivopuiston itäosan rantatien rakentamiseksi, jonka ehdotuksen mukaan rantatie kulki tonttirajain ulkopuolella, paitsi tonttien n:ot 16 ja 22 kohdalla, jolloin korttelin n:o 199 tonteista n:ot 16, 22 ja 12 c sekä korttelin n:o 204 tonteista n:ot 11 ja 10 olisi lohkaistava vastaavasti 432 m², 205 m² ja 60 m² sekä 140 m² ja 4 m². Kiinteistölautakunnan tehtäväksi annettiin tällöin laatia suunnitelman mukainen asemakaavanmuutos.

Rautatientorin järjestely. Rautatientorin järjestelyä koskevan aatekilpailun [8]) tulokset merkittiin [9]) tiedoksi, minkä ohessa kiinteistölautakuntaa nämä huomioonottaen kehoitettiin [9]) laadituttamaan uusi kyseisen torin järjestelyehdotus.

Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston sittemmin laadittua useita vaihtoehtoisia Rautatientorin järjestelyehdotuksia kaupunginvaltuusto päätti [10]), että torin uudelleenjärjestely toteutetaan piirustuksen n:o 1,850 A mukaisesti, jossa raitiotie Mikonkadulle siirrettynä oli johdettu torin itälaitaan suunniteltujen puuistutusten välitse; että torin varrella olevat kadut ja liikennekorokkeet kivetään I:ma nupukivillä, että torin keskiosa päällystetään harmaanpunertavalla noppakivellä; sekä että pääviemäri johdetaan

---

[1]) Ks. v:n 1937 kert. s. 72. — [2]) Ks. tämän kert. s. 79. — [3]) Kvsto 27 p. huhtik. 4 §. — [4]) S:n 14 p. syysk. 14 §; vrt. myös tämän kert. s. 32 ja 93. — [5]) Kvsto 7 p. jouluk. 19 §. — [6]) S:n 14 p. syysk. 16 §; vrt. myös tämän kert. s. 29, 98 ja 218. — [7]) Kvsto 30 p. maalisk. 18 §; vrt. myös v:n 1930 kert. s. 54 ja v:n 1931 kert. s. 6. — [8]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 71. — [9]) Kvsto 16 p. helmik. 12 §. — [10]) S:n 18 p. toukok. 13 §.

aikaisemman suunnitelman mukaisesti rakennustoimiston katurakennusosaston laatiman vaihtoehto 1:n osoittamalla tavalla pitkin Kaivokatua Ateneumin ohitse kääntyen sitten suorakulmaisesti pohjoiseen ja jatkuen suorana It. Teatterikujaa pitkin.

Temppeliaukion puistoalueen järjestely. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [1]) Temppeliaukion puistoalueen järjestelysuunnitelman kiinteistölautakunnan laadituttaman piirustuksen n:o 1,839 mukaisesti, jonka toteuttamiskustannukset nousivat 980,000 mk:aan.

Taivallahden puistoalueen järjestely. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [2]) kiinteistölautakunnan laadituttaman suunnitelman n:o 1,856 Taivallahden puistoalueen järjestämiseksi tulevan asemakaavan pohjaksi, kuitenkin siten, että suunnitelma laiturijärjestelyjen ja urheilukentän osalta jätettiin avoimeksi. Kiinteistölautakunnalle annettiin tehtäväksi laatia hyväksyttyyn suunnitelmaan perustuva asemakaavan muutosehdotus.

Niitty- ja Tavaststjernankadun välisen puistoalueen järjestely. Kaupunginvaltuusto vahvisti [3]) Niitty- ja Tavaststjernankadun välisen puistoalueen järjestelyä koskevan kiinteistölautakunnan laadituttaman ehdotuksen n:o 1,803, jonka mukaisesti alueelle oli suunniteltu ruohokenttiä ja käytäviä sekä Topeliuksenkadun länsipuolella olevalle alueelle kaksi leikkikenttää, pinta-alaltaan 36 × 40 m ja 38 × 65 m.

Uuden omakotialueen järjestäminen Oulunkylään. Kaupunginvaltuusto päätti [4]) periaatteellisesti hyväksyä kiinteistölautakunnan laadituttaman piirustuksen n:o 1,838 mukaisen suunnitelman omakotialueen perustamisesta Oulunkylään pääasiallisesti pienrakennuksia varten;

hyväksyä kiinteistötoimiston asemakaavaosaston ehdotukset alueen viemäri- ja katuverkoston rakentamisesta, kuitenkin siten muutettuina, että viemäriverkko tehdään ainoastaan likavettä varten ja että sadevettä varten tehdään katuojia nupukivistä ja kaksi avo-ojaa turveverhouksella, sekä että sivukatujen leveys on 6 m ja valtakadut toistaiseksi rakennetaan valmiiksi ainoastaan 8 m:n leveydeltä;

hyväksyä suunnitelman vesijohdon rakentamisesta alueelle; sekä

jättää kaupunginhallituksen tehtäväksi aikanaan laatia esitykset siitä, missä järjestyksessä rakennustyöt oli suoritettava.

Vuokralaisten ottoa ja vuokran määräämistä, tonttien rakentamista ja pihamaiden järjestelyä sekä omakotilainain välittämistä rakentajille valtion omakotilainarahastosta koskevat ehdotukset sitä vastoin palautettiin [4]) uudelleen kaupunginhallituksen käsiteltäviksi.

Kaupungin vastaisten asuntoalueiden suunnittelun järjestämistä koskeva vtn Modeenin y.m. aloite lähetettiin [5]) kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Maatilat

Eräiden muutosten toimeenpano Tomtbackan tilan hoidossa. Kaupunginvaltuusto päätti [6]), että suunnitellusta karjatalouden perustamisesta Tomtbackan tilalle luovutaan ja Tomtbackan navettarakennukseen sen sijaan perustetaan sikala; että v:n 1937 talousarvion pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvän maatalousosaston kaluston hankintamäärärahan karjan hankki-

[1]) Kvsto 27 p. huhtik. 29 §; vrt. myös v:n 1937 kert. s. 60 — [2]) Kvsto 21 p. jouluk. 21 §. — [3]) S:n 26 p. tammik. 22 §. — [4]) S:n 18 p. toukok. 15 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 2; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 117 ja tämän kert. s. 30 ja 33. — [5]) Kvsto 9 p. maalisk. 34 §. — [6]) S:n 26 p. tammik. 15 §.

miseen Tomtbackaan varatusta erästä siirretään 45,000 mk käytettäväksi sikain ja sikalan kaluston ostoon kertomusvuonna; sekä että maatalousosaston määrärahan Rakennukset Tomtbackan navetan korjaamiseen varatusta erästä siirretään 125,000 mk käytettäväksi kertomusvuonna Tomtbackan navetan järjestämiseen sikalaksi.

Taloja, huoneistoja y.m. koskevat kysymykset

Eräiden kaupungin maalla olevien rakennusten osto. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [1]) huvilanomistaja K. V. Rannan tekemän tarjouksen hänen Turuntien varrella, Ruskeasuon pohjoispuolella olevalla Puromäki n:o 16 nimisellä vuokra-alueella, jonka vuokra-aika päättyy v:n 1941 lopussa, olevien rakennustensa ostamisesta kaupungille 60,000 mk:n hinnasta. Mainittu rahamäärä osoitettiin pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvien valtuuston käyttövarain ylityksenä.

Kappeliravintolan laajentaminen. Sen jälkeen kun Oy. Esplanaadikappelin kanssa oli käyty neuvotteluja useiden sen esittämien suunnitelmien pohjalla Kappeliravintolan tarpeen vaatimasta laajentamisesta, kaupunginvaltuusto päätti [2]) oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan mainitulle yhtiölle kyseisen ravintolan siihen liittyvine ja liitettävine alueineen kahdeksan vuoden ajaksi tammikuun 1 p:stä 1940 alkaen, jolloin entinen vuokra-aika päättyi, 160,000 mk:n vuosivuokrasta ja ehdoin, että yhtiö omalla kustannuksellaan kaupungin rakennustoimiston valvonnan alaisena suoritutti esittämänsä laajennusohjelman mukaiset työt, lukuunottamatta vesijohtojen laajennusta ja korjausta sekä uuteen musiikkikorokkeeseen ja uusiin huoneisiin johdettavien vesi- ja viemärijohtojen aiheuttamia töitä.

Luodon kunnostaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 700,000 mk:n suuruisen määrärahan Luodon ravintolarakennuksen, laivasillan, teiden ja istutusten kunnostamista varten oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään sen jo kertomusvuonna.

Luodon ravintolarakennuksen vuokraajan Ab. Rich. Enberg nimisen yhtiön puolesta oli ravintoloitsija Rich. Enberg tehnyt kaupungille ehdotuksen sellaisen sopimuksen tekemisestä, että hän tilaisi omissa nimissään ravintolassa tarvittavan frigidairelaitteen, jonka hinnan kaupunki myöhemmin suorittaisi hänelle. Tällöin valtuusto päätti [4]) oikeuttaa kaupunginhallituksen v:n 1939 alussa lunastamaan kaupungille frigidairelaitteen, jonka ravintoloitsija Enberg kaupunginarkkitehdin osoitusten mukaan hankkii Luodon ravintolaan, 75,000 mk:n hinnasta, edellytyksin, että mainittu laite on hyvässä kunnossa ja että vuokraaja korvauksena tästä sitoutuu vuokramaksun korottamiseen jäljellä olevalta vuokra-ajalta 6,000 mk:lla vuodessa; oikeuttaa kiinteistölautakunnan ottamaan frigidairelaitetta koskevan ehdon Ab. Rich. Enberg nimisen yhtiön kanssa laadittavaan lopulliseen vuokrasopimukseen; sekä merkitä v:n 1939 talousarvioon 75,000 mk:n määrärahan puheena olevan laitteen lunastamista varten kaupungille.

Kansanpuistot, siirtolapuutarhat, urheilukentät y.m.

Eräiden kansanpuistojen uimarantain hiekoittaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 112,000 mk:n suuruisen mää-

[1]) Kvsto 14 p. syysk. 12 §. — [2]) S:n 21 p. jouluk. 20 §. — [3]) S:n 9 p. maalisk. 32 §. — [4]) S:n 8 p. kesäk 13. — [5]) S:n 22 p. kesäk. 29 §.

rärahan hiekan hankkimista varten Mustikkamaan, Uunisaaren ja Pihlajasaaren uimarannoille sekä oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan käyttämään sen jo kertomusvuonna.

Uuden siirtolapuutarhan järjestäminen Oulunkylään. Siirtolapuutarhapalstain kysynnän yhä jatkuessa entisten puutarhain palstain jo tultua vuokratuiksi kaupunginvaltuusto päätti [1]), että Oulunkylään, Vantaanjoen varrelle pääradan ja Herttoniemen radan risteykseen, järjestetään kiinteistölautakunnan ehdottamalla tavalla pinta-alaltaan n. 83,000 m²:n suuruinen, 209 palstaa käsittävä uusi siirtolapuutarha, sekä tätä tarkoitusta varten merkitä v:n 1939 talousarvioon 1,284,000 mk:n suuruisen määrärahan oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään siitä jo kertomusvuonna 400,000 mk.

Ab. Bollplan nimisen yhtiön pallokenttäalueen uudelleenjärjestely. Kiinteistölautakunnan laadittua saamansa kehoituksen [2]) nojalla yksissä neuvoin yleisten töiden lautakunnan kanssa suunnitelman Ab. Bollplan nimisen yhtiön hallussa olevan alueen uudelleenjärjestämisestä ja kenttien rakentamisesta samoin kuin ehdotuksen kenttien hallinnon ja hoidon uudelleen järjestämisestä, kaupunginvaltuusto päätti [3]):

purkaa Ab. Bollplan nimisen yhtiön ja ottaa sen hoidossa olleet kentät laitteineen v:n 1939 alusta lukien kaupungin haltuun, jolloin yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi annetaan kenttien sekä niillä olevien rakennusten ja laitteiden kunnossapito ja alueen hallinta siirretään kiinteistölautakunnalle;

merkitä yhtiön velkojen suorittamista varten mainitun vuoden talousarvioon 1,700,000 mk:n suuruisen määrärahan;

merkitä pallokenttien hallintaa varten tarpeellisen henkilökunnan palkkaamiseksi ja muihin hallintomenoihin mainittuna vuonna saman vuoden talousarvioon 147,050 mk:n suuruisen määrärahan;

hyväksyä yleisten töiden lautakunnan laadituttaman uudistus- ja korjaussuunnitelman siten, että toistaiseksi suoritetaan ainoastaan tarpeelliset talorakennustyöt, jota vastoin kenttien välttämättömät korjaukset suoritetaan väliaikaisena toimenpiteenä;

merkitä edellä mainittuna vuonna suoritettavia töitä varten mainitun vuoden talousarvioon yhteensä 7,384,000 mk:n suuruisen määrärahan, mistä rakennustoimiston talorakennusosastolle kuuluvia töitä varten 7,049,000 mk ja katurakennusosastolle kuuluvia töitä varten 335,000 mk; sekä

merkitä usein mainitun vuoden talousarvioon rakennussuunnitelman edellyttämää Urheilukadun leventämistä varten 1,130,000 mk:n ja viemärin asentamista varten tähän katuun 880,000 mk:n suuruisen määrärahan [4]).

Uuden ratsastushallin ynnä tallien rakentaminen sekä ratsastusratojen kunnostaminen. Osin koska kysymys jo pidemmän ajan oli ollut ajankohtainen, osin v:n 1940 olympiakisojen vaatimuksia silmälläpitäen kaupunginhallitus oli asettanut ratsastushallin, -tallien, -ratojen y.m. rakentamista ja kunnostamista valmistelemaan erityisen komitean [5]), joka laati useampia vaihtoehtoisia kysymyksen järjestelyehdotuksia. Kaupunginvaltuusto puolestaan päätti [6]) varata ratsastushallia ja siihen liittyviä talleja

---

[1]) Kvsto 23 p. marrask. 16 §. — [2]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 91. — [3]) Kvsto 5 p. lokak. 23 §. — [4]) Ks. tämän kert. s. 93. — [5]) Ks. tämän kert. s. 142. — [6]) Kvsto 7 p. jouluk. 11 § ja 21 p. jouluk. 17 § sekä kvston pain. asiakirj. n:o 15.

varten komitean ehdottaman paikan Laakson ratsastuskentän luoteispuolelta; hyväksyä hallin ja tallit rakennettaviksi komitean puoltaman ehdotuksen mukaisesti; hyväksyä komitean lopullisen ehdotuksen ratsastushallin rakentamisen aiheuttamista tie-, johto- y.m. töistä; sekä hyväksyä komitean lopullisen ehdotuksen olympiakisojen ratsastuskilpailuja varten tarpeellisten harjoitus- ja kilpailupaikkojen kunnostamisesta.

Uimastadionin rakentaminen Eläintarhaan. Useampien eri komiteain valmisteltua kysymystä Helsinkiin v. 1940 järjestettäviä olympiakisoja varten tarvittavan uimastadionin rakentamisesta, kaupunginvaltuusto päätti [1]) varata pysyväistä uimastadionia varten kaupunginarkkitehdin ehdottaman paikan Eläintarhan urheilukentän ja kaupunginpuutarhan väliseltä alueelta; sekä hyväksyä uimastadionin rakennettavaksi pääasiallisesti kaupunginarkkitehdin esittämien suuntaviivojen mukaisesti.

Velodromin rakentaminen Käpylään. Kaupunginhallituksen asettaman komitean valmisteltua Helsinkiin v. 1940 järjestettäviä olympiakisoja varten tarpeellisen velodromin rakentamiskysymystä ja laadittua useampia sen ratkaisemista koskevia vaihtoehdotuksia kaupunginvaltuusto päätti [2]) varata velodromia varten komitean ehdottaman paikan Käpylän raviratа-alueen kaakkoispuolelta; sekä hyväksyä velodromin rakennettavaksi komitean alkuperäisen ehdotuksen mukaisesti betonista 400 m:n pituiseksi, jolloin rakennuskustannukset tietyöt mukaanlukien nousisivat 5,300,000 mk:aan.

Soutu- ja melontakilpailuradan järjestäminen sekä matkustaja-alusten sijoittaminen kaupungin satamiin olympiakisojen aikana. V:n 1940 olympiakisojen tultua sijoitetuiksi Helsinkiin kaupunginhallitus asetti toimikunnan laatimaan ehdotusta niistä toimenpiteistä, jotka kisojen soutu- ja melontakilpailujen kilparatojen järjestämiseksi olivat tarpeen, sekä oikeutti myöhemmin toimikunnan laajentamaan tehtävänsä käsittämään myöskin kysymyksen kaupunkiin kisojen ajaksi saapuvien matkustaja-alusten sijoittamisesta satamiin. Toimikunnan suoritettua tehtävänsä kaupunginvaltuusto päätti [3]):

varata soutu- ja melontakeskusta varten Humalluotojen pohjoispuolella olevan lahden;

hyväksyä olympiakisojen soutu- ja melontaratаa varten tarpeelliset rakennukset, kuten vene- ja kanoottivajat sekä hallintorakennuksen, rakennettaviksi toimikunnan ehdotuksen mukaisesti;

hyväksyä toimikunnan ehdotuksen olympiakisojen varsinaisen soutu- ja melontaradan järjestämisestä;

hyväksyä toimikunnan lopullisen ehdotuksen suunnitelman aiheuttamista katu- ja puistotöistä kaupunginhallituksen ehdottamalla tavalla supistettuna; sekä

hyväksyä toimikunnan ehdotuksen matkustaja-alusten sijoittamisesta satamiin olympiakisojen aikana sellaisin kiinteistölautakunnan esittämin varauksin, että Ullanlinnan moottorivenelaiturin kävelysillan leventämiskysymys jätettäisiin toistaiseksi ratkaisematta.

Käpylän raviradan urheilukenttien kunnostaminen. Tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Urheilukentät sisältyvää määrä-

[1]) Kvsto 7 p. jouluk. 12 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 14. — [2]) Kvsto 7 p. jouluk. 13 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 16. — [3]) Kvsto 7 p. jouluk. 14 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 17.

rahaa Käpylän ravirata, pallokenttien töiden loppuunsuorittaminen kaupunginvaltuusto päätti [1]) sallia ylittää enintään 200,000 mk, jotta voitaisiin kunnostaa alueen koillispäähän tuleva urheilukenttä ja lounaispäähän tuleva 1.1 ha:n suuruinen ruohokenttäalue sekä suorittaa raviradan kenttien vesijohdon laajennustöitä, joita varten talousarvioon ei vielä ollut varattu varoja.

11. Yleisiä töitä koskevat asiat

Rakennustoimisto. Katurakennuspäällikkö K. J. Willandt oikeutettiin [2]) nostamaan puolet pohjapalkastaan ja ikäkorotuksensa hänelle huhtikuun 26 p:n ja lokakuun 25 p:n väliseksi ajaksi myönnetyn jatketun sairasloman ajalta.

Syyllisiksi rakennustoimiston Toukolassa olevan korjauspajan pihamaalla sattuneeseen räjähdysonnettomuuteen, jossa eräs työntekijä oli saanut surmansa ja toinen vamman silmäänsä, raastuvanoikeus oli katsonut korjauspajan teknillisen johtajan K. E. Gallen ja työnjohtajan K. H. Waarnan tuomiten heidät kuoleman ja ruumiinvamman tuottamuksesta maksamaan sakkoa, hautauskustannusten korvausta, vuotuista elatusapua, oikeudenkäyntikulut, ruumiinavauskustannukset sekä todistajapalkkiot. Tuomittujen valitettua tästä päätöksestä hovioikeuteen tämä kumosi sen, ja korkein oikeus vahvisti sittemmin hovioikeuden päätöksen. Tällöin kyseiset henkilöt anoivat, että kaupunki korvaisi heidän oikeudenkäyntikulunsa asiassa, minkä anomuksen kaupunginhallitus kuitenkin hylkäsi. Johtaja Gallen sittemmin uudistettua anomuksen omalta osaltaan kaupunginvaltuustolle tämäkin epäsi [3]) sen.

Yleisten töiden määrärahain ylittäminen. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [4]) ylittämään yleisten töiden pääluokkaan sisältyviä v:n 1937 istutusten korjaus- ja kunnossapitomäärärahoja Kaupunginpuutarhan kasvihuoneiden ja asuinrakennusten polttoaineet 8,222: 40 mk ja Istutusten ja kasvihuoneiden vedenkulutus 3,069: 40 mk.

Siihen katsoen, että rakennustoimiston oli suoritettava eräitä talousarviokäsittelyn aiheuttamia ylityökorvauksia sekä varustauduttava olympiakisain aiheuttaman työohjelman toteuttamiseksi lisäämällä henkilökuntaansa, mikä luonnollisesti edellytti myöskin sen konttorikaluston lisäämistä, kaupunginvaltuusto oikeutti [5]) yleisten töiden lautakunnan ylittämään yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston määrärahaa Tilapäistä työvoimaa enintään 37,450 mk ja kaupunginhallituksen ylittämään erinäisiin hallintomenoihin sisältyvää määrärahaa Kaluston hankinta enintään 150,000 mk.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvää istutusten korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa Puistot ja istutukset päätettiin [6]) sallia ylittää enintään 100,000 mk.

Yleisten töiden pääluokan lukuun Työntekijäin erinäiset edut sisältyviä määrärahoja Kesäloma ja Reserviharjoituksiin kutsuttujen työläisten palkkaus päätettiin [7]) sallia ylittää vastaavasti enintään 110,000 mk ja 32,000 mk.

---

[1]) Kvsto 26 p. lokak. 24 §. — [2]) S:n 8 p. kesäk. 10 §. — [3]) S:n 7 p. jouluk. 22 §. — [4]) S:n 26 p. tammik. 35 §. — [5]) S:n 26 p. lokak. 10 §. — [6]) S:n 23 p. marrask. 30 §. — [7]) S:n 23 p. marrask. 29 §.

Pääskylänkadun tasoittaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [1]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 120,000 mk:n suuruisen määrärahan Pääskylänkadun tasoittamiseksi Fleminginkadusta lähtien ensiksi mainitun kadun tontin n:o 8 itärajaan asti oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään tämän määrärahan jo kertomusvuonna.

Länt. Puistotien oikaiseminen. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 347,000 mk Länt. Puistotien oikaisua varten Uunisaaren kohdalla siten, että vanha Länt. Puistotie yhdistettäisiin suoraan pitkin Kaivopuiston lounaisrantaa rakennettuun tiehen.

Tallbergin- ja Harmajankadun tasoittaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) merkitä v:n 1939 talousarvioehdotukseensa 130,000 mk:n suuruisen määrärahan Tallbergin- ja Harmajankadun osittaista tasoittamista varten oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan jo kertomusvuonna käyttämään sen.

Viemärijohtojen laskeminen Lauttasaarenkatuun y.m. Kaupunginvaltuusto päätti [4]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 560,000 mk kreikkalaiskatolisen hautausmaan eteläpuolella olevan Lauttasaarenkadun osan väliaikaiseen korotukseen, viemäreihin ja päällystämiseen, 950,000 mk Ruoholahden-, Köydenpunojan- ja Eerikinkadun viemärien uusimiseen Hietalahdenkadun ja Ruoholahdenrannan väliseltä osalta. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään osa mainitusta määrärahasta jo kertomusvuonna.

Etel. Rautatiekadun, Jaakonkadun ja Salomonkadun kunnostaminen. Kaupunginhallituksen oikeutettua [5]) asian kiireellisyyden vuoksi yleisten töiden lautakunnan heti suorittamaan Autopalatsi oy:n vuokra-aluetta rajoittavat Etel. Rautatiekadun, Jaakonkadun ja Salomonkadun kadunosat puoleen leveyteensä asfalttiemulsiolla, kaupunginvaltuusto, hyväksyen tämän toimenpiteen, päätti [6]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 288,000 mk:n suuruisen määrärahan työtä varten ja oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään sen jo kertomusvuonna.

Turuntien ja Eläintarhantien risteyksen uudelleenjärjestely y.m. Kaupunginvaltuusto päätti [7]) Turuntien ja Eläintarhantien risteyksen uudelleenjärjestelyä varten merkitä v:n 1939 talousarvioon 495,000 mk:n suuruisen määrärahan oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään siitä 235,000 mk jo kertomusvuonna. Järjestelysuunnitelman myöhemmin muututtua tarkoitusta varten lisäksi päätettiin [8]) merkitä samaan talousarvioon 1,465,000 mk, josta 1,235,000 mk Turuntien ja Stadiontien välisen Eläintarhantien osan katutöihin ja 230,000 mk saman katuosan viemäritöihin.

Urheilukadun leventämis- ja viemäritöiden suorittaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [9]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 1,210,000 mk:n määrärahan Urheilukadun leventämistä varten Toivonkadulta Reijolankadulle sekä 880,000 mk:n määrärahan vastaavan viemärityön suorittamiseksi Toivonkadulta Sallinkadulle. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään näistä määrärahoista ennakolta jo kertomusvuonna enintään 300,000 mk.

Lepolankujan rakentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [10]) merkitä v:n 1939 talousarvioon Lepolankujan katutöihin 78,000 mk ja viemäritöihin

---

[1]) Kvsto 5 p. lokak. 27 §. — [2]) S:n 7 p. jouluk. 20 §. — [3]) S:n 26 p. lokak. 20 §. — [4]) S:n 5 p. lokak. 26 §; vrt. myös tämän kert. s. 33. — [5]) Vrt. tämän kert. s. 232. — [6]) Kvsto 24 p. elok. 29 §. — [7]) S:n 14 p. syysk. 14 §. — [8]) S:n 7 p. jouluk. 19 §; vrt. myös tämän kert. s. 32 ja 87. — [9]) Kvsto 7 p. jouluk. 24 §; vrt. myös tämän kert. s. 90. — [10]) Kvsto 23 p. marrask. 18 §; vrt. myös tämän kert. s. 32 ja 33.

48,000 mk. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään näitä määrärahoja jo kertomusvuonna.

Valhallankadun rakentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [1]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 109,000 mk:n suuruisen määrärahan Valhallankadun rakennustöitä varten oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään sitä jo kertomusvuonna.

Nordenskiöldinkadun leventäminen. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 1,227,000 mk:n suuruisen määrärahan Nordenskiöldinkadun leventämistä varten Urheilukadulta kulkutautisairaalan itärajalle oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään siitä kertomusvuonna enintään 400,000 mk.

Tervasaaren penkereen viemäritöiden suorittaminen. Museokadulta Siltavuorenrantaan rakennettavaa viemäriä varten v. 1936—38 myönnettyjen määrärahain säästön, n. 2,200,000 mk, kaupunginvaltuusto oikeutti [3]) yleisten töiden lautakunnan käyttämään Tervasaaren penkereen viemäritöitä varten.

Viemärijohtojen laskeminen Käpylän korttelliin n:o 825. Kaupunginvaltuusto päätti [4]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 65,000 mk:n määrärahan viemärijohdon laskemiseksi Joukolantiehen Pellervontiestä alkaen Oy. Helsingin kansanasunnot nimiselle yhtiölle Käpylän korttelista n:o 825 vuokratun tontin kohdalle. Asianomainen lautakunta oikeutettiin käyttämään tämä määräraha jo kertomusvuonna.

Eräiden katutöiden suorittaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) merkitä v:n 1939 talousarvioon määrärahat alla mainittuihin tasoitus- ja viemäritöihin.

Tasoitustyömäärärahoja myönnettiin seuraavasti: Mäkelänkadun ja Käpyläntien välisen Koskelantien osan tasoittamiseen ja sen pohjoispuolen ajoradan ja jalkakäytävän päällystämiseen asfalttisepellyksellä 2,325,000 mk sekä eteläpuolen ajoradan ja jalkakäytävän ja polkupyöräteiden päällystämiseen asfalttisepellyksellä ynnä keskitien ja istutusten kunnostamiseen 1,235,000 mk; Untamontien tasoittamiseen Osmontieltä 90 m Metsolantieltä itään 370,000 mk; Mäkelänkadun ja Metsolantien välisen Väinölänkadun osan leventämiseen täyteen leveyteensä 283,000 mk; Väinölänkadun ja Koskelantien välisen Kalervonkadun osan leventämiseen täyteen leveyteensä 73,000 mk; Osmontien tasoittamiseen Untamontieltä Koskelantielle 41,000 mk; sekä Metsolantien tasoittamiseen Väinölänkadulta Koskelantielle 146,000 mk.

Viemärien rakentamiseksi Mäkelänkadun ja Käpyläntien väliseen Koskelantien osaan myönnettiin 1,479,000 mk, Untamontiehen Osmontieltä 90 m Metsolantieltä itään 272,000 mk, Väinölänkadun ja Untamontien väliseen Metsolantien osaan 41,000 mk, Isonkyröntiehen Kalervonkadulta Kumpulan koulupuutarhan länsipuolella olevalle kadulle 104,000 mk sekä Koskelan- ja Vähänkyröntien väliseen osaan Kumpulan koulupuutarhan länsipuolella olevaa katua 280,000 mk

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin jo kertomusvuonna käyttämään edellä mainituista määrärahoista enintään 3,000,000 mk.

Eräiden töiden suorittaminen Hernesaarella. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 4,700,000 mk Oy. Ford ab:n kanssa tehdyn

[1]) Kvsto 5 p. lokak. 19; vrt. myös tämän kert. s. 66. — [2]) Kvsto 9 p. marrask. 26 §. — [3]) S:n 23 p. marrask. 23 §. — [4]) S:n 22 p. kesäk. 35 §; vrt. myös tämän kert. s. 30, 33 ja 100. — [5]) Kvsto 23 p. marrask. 21 §. — [6]) S:n 7 p. jouluk. 23 §.

sopimuksen [1]) edellyttämien laituri-, täyttämis-, katu- ja viemäritöiden suorittamiseen Hernesaarella, oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan jo kertomusvuonna käyttämään siitä enintään 300,000 mk; sekä sallia Oy. Ford ab:n, lukematta sitä rakennustöiden aloittamiseksi tai tontin ottamiseksi lopullisesti yhtiön haltuun, suorittamaan ne Hernesaaren tehdasrakennuksen lounaisosan perustustyöt, joiden suorittaminen oli välttämätöntä ennen tämän osan täyttämistä louhokivellä, ehdoin: että yhtiön suunnittelemien tehdasrakennuksensa peruspatsaiden rakentaminen tapahtui niin pian, että kaupungille jäi sopimuksen 2) kohdassa edellytetty aika täyttämistöiden suorittamiseen ja patsaat rakennettiin niin, että ne eivät vahingoittuneet kun niiden ympärys täytettiin kivillä; että rakennustoimiston satamarakennusosasto sai määrätä, mikä alue tontin eteläosasta olisi yhtiön käytettävissä patsaiden rakentamisen aikana; sekä että yhtiön oli heti patsaiden tultua rakennetuksi korjattava pois rakennusaineensa ja työvälineensä, jotta tontti kokonaisuudessaan olisi satamarakennusosaston käytettävissä laiturin rakentamiseen.

Olympiakylän katu- y.m. töitä varten myönnettyjen määrärahojen käyttö. Kaupunginvaltuusto päätti [2]), että olympiakylän alueen katu-, viemäri-, vesi- ja kaasujohtotöitä varten v:n 1939 talousarvioon merkittyjä määrärahoja saa kaupunginhallituksen harkinnan mukaan määrärahojen nimikkeistä riippumatta käyttää lopullisen asemakaavan edellyttämiä vastaavia töitä varten.

Kaupungin ympäristön viemäriolojen järjestely. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [3]) rakennustoimiston katurakennusosaston laatiman piirustuksen n:o 4,870 mukaisen yleissuunnitelman kaupungin ympäristön viemäriolojen järjestelyn pohjaksi.

Rajasaaren puhdistuslaitos. Kaupunginhallituksen asian kiireellisyyden vuoksi oikeutettua [4]) yleisten töiden lautakunnan sopimaan Rajasaaren puhdistuslaitoksen bioloogisen osan koneiston hankkimisesta kaupunginvaltuusto hyväksyen tämän päätti [5]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 3,530,000 mk:n määrärahan kyseiseen tarkoitukseen.

Entisten kirkkojen ja hautausmaiden paikat. Kaupunginvaltuusto oikeutti [6]) Helsinki-seuran asettamaan teettämänsä muistotaulut Senaatintorilla v. 1727—1827 sijainneen Ulrika Eleonoran kirkon paikalle sekä nykyisen Bulevardin seuduilla sijainneen vanhan hautausmaan paikalle myöntäen samalla yleisistä käyttövaroistaan 13,000 mk edellä mainitun kirkon ääriviivojen merkitsemiseksi Senaatintorin pintaan rakennustoimiston laatiman vaihtoehdotuksen n:o 4,939 mukaisesti.

Valtuusto myönsi [7]) yleisistä käyttövaroistaan 15,000 mk Vanhassakaupungissa sijaitsevan vanhan hautausmaan kunnostamiseksi ja varustamiseksi muistotaululla.

V:n 1938 alkupuoliskon varatöiden järjestäminen. Jotta varatöissä ei vuoden vaihteessa olisi syntynyt seisahdusta kaupunginhallitus ilmoitti oikeuttaneensa yleisten töiden lautakunnan kertomusvuoden alussa toimeenpanemaan varatöitä laatimansa ohjelman pohjalla. Tämän mukaisesti hallitus ehdotti, että kaupungin varatöissä pidettäisiin tammikuussa 350, helmi- ja maaliskuussa 400 ja huhtikuussa 300 miestä. Nämä työntekijät suorittaisivat ohjelman mukaisesti satamarakennusosaston töinä Salmisaa-

[1]) Vrt. tämän kert. s. 72. — [2]) Kvsto 21 p. jouluk. 23 §. — [3]) S:n 18 p. toukok. 14 §; vrt. myös v:n 1936 kert. 117. — [4]) Vrt. tämän kert. s. 235. — [5]) Kvsto 22 p. kesäk. 34 §. — [6]) S:n 24 p. elok. 21 §. — [7]) S:n 24 p. elok. 22 §.

ren eteläosan louhimistyöt sekä katurakennusosaston töinä Valpurintien ja Tilkan sillan välisen Turuntien osan itäpuolen alentamis- ja viemärityöt, Krematorion länsipuolella olevan puistoalueen järjestelyn, korttelissa n:o 296 a olevan kaupungin tonttialueen louhimisen, Sörnäisten rantatien kokoojajohdon työt, korttelin n:o 694 pohjoisosan istutustyöt, salaojan rakentamisen Vuorelankadulle pitkin Taivaskallion rinnettä, Niittypuiston työt ja Kesäkadun ynnä korttelin n:o 484 länsipuolella olevan kadun työt.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi [1]) hallituksen toimenpiteet varatöiden toimeenpanemisesta kertomusvuoden alusta sekä edellä selostetussa ohjelmassa mainitut työt suoritettaviksi varatöinä; hallitus oikeutettiin samalla tarvittaessa tekemään täten vahvistettuun varatyöohjelmaan välttämättömiksi osoittautuvia muutoksia. Hallituksen käytettäväksi varatöiden toimeenpanemiseen myönnettiin 3,620,000 mk valtuuston käyttövaroista työttömyyden lieventämiseksi tarkoitettuihin töihin.

Samalla päätettiin, että kaupungin varatöissä oli helmikuun 15 p:stä 1938 alkaen sovellettava samoja tuntipalkkoja kuin vakinaisissa töissä, kuitenkin niin, että vanhuuden, sairaalloisuuden tai muun tämän luontoisen syyn takia työkykynsä osittain menettäneiksi todetuille henkilöille oli maksettava seuraavat tuntipalkat: ammattimiehille 6: 70 mk, rusnaajille 6: 30 mk ja aputyöntekijöille 5: 90 mk.

Väestönsuojain rakentamista kaupunkiin koskeva vtn Kallian y.m. aloite ei kaupunginvaltuuston mielestä antanut [2]) aihetta muihin toimenpiteisiin kuin mihin kaupunginhallitus asiassa jo oli ryhtynyt [3]).

12. Puhtaanapitoa koskevat asiat

Puhtaanapitolaitos. Puhtaanapitolaitoksen alityönjohtajan A. G. Holmsténin tehtyä itsensä syypääksi erinäisiin epäsäännöllisyyksiin virantoimituksessa m.m. siten, että hän lumenkuljetusta koskeviin puhtaanapitolaitoksen palkkalistoihin oli merkinnyt työntekijöitä, jotka eivät olleet lainkaan olleet kaupungin palveluksessa, ja ainakin osaksi anastanut nämä palkkamäärät, kaupunginhallitus teki ilmoituksen asiasta rikospoliisille, joka pidätti työnjohtaja Holmsténin kuulustelua varten. Lisäksi tehtiin asiasta kunnallislain 52 §:ssä säädetty ilmoitus lääninhallitukselle. Kaupunginvaltuusto merkitsi [4]) edellä selostetun tiedoksi.

Puhtaanapitomäärärahain ylittäminen. Puhtaanapitolautakunta oikeutettiin [5]) aikaisemmin myönnetyn ylityksen [6]) lisäksi ylittämään v:n 1937 katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahaa Työpalkat 1,869,696: 10 mk.

Katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahoja Vedenkulutus, Kalusto kunnossapito ja Työpalkat päätettiin [7]) sallia ylittää vastaavasti enintään 25,000 mk, 90,000 mk ja 1,013,000 mk.

13. Satamaoloja koskevat asiat

Satamahallintotoimisto. Kaupunginvaltuusto päätti [8]) v:n 1939 alusta lukien perustaa Katajanokan uuteen tullimakasiiniin 39 palkka- ja V kielitaitoluokkaan kuuluvan lämpöjohdon koneenkäyttäjän viran.

[1]) Kvsto 12 p. tammik. 14 § ja 16 p. helmik. 15 §. — [2]) S:n 5 p. lokak. 40 § ja 23 p. marrask. 7 §. — [3]) Vrt. tämän kert. s. 256—257. — [4]) S:n 24 p. elok. 4 §; vrt. tämän kert. s. 237. — [5]) Kvsto 12 p. tammik. 27 §. — [6]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 80. — [7]) Kvsto 23 p. marrask. 28 §. — [8]) S:n 23 p. marrask. 8 §.

Uuden liikennemaksutaksan vahvistaminen. Koska v:n 1939 alusta voimaan tuleva uusi tullitariffilaki ja siihen liittyvä tullitariffi tekivät välttämättömäksi kaupunkien liikennemaksutaksojen täydellisen uudistamisen, Suomen satamaliitto laadituttі pääkohdissaan uuteen tullitariffiin perustuvan ehdotuksen kaupunkien yhteiseksi liikennemaksutaksaksi. Satamalautakunnan tämän perusteella mutta paikalliset olosuhteet huomioonottaen laadituttaman Helsingin kaupungin uuden liikennemaksutaksaehdotuksen kaupunginvaltuusto hyväksyi [1]) alistaen päätöksensä valtioneuvoston vahvistettavaksi.

Helsingin—Tallinnan linjan laivain vapauttaminen jäämaksuista y.m. Pääasiallisesti Helsingin—Tallinnan laivalinjan mukavuuden edistämistarkoituksessa kaupunginvaltuusto päätti [2]):

oikeuttaa satamalautakunnan myöntämään Helsingin—Tallinnan linjalla liikennöiville säännöllisille matkustaja-aluksille vapautuksen kaupungille tulevasta, satamamaksutariffin 1 §:ssä mainitusta 50 p tonnilta käsittävästä jäämaksusta sinä aikana kuin alus tekee vähintään kolme edestakaista matkaa viikossa, kohdistuen tämä alennus myöskin saman varustajan mahdollisesti asettamaan sijaisalukseen, kaikki ehdoin, että vuoroaluksen päätesatamina ovat Helsinki ja Tallinna;

esittää kauppa- ja teollisuusministeriölle, että Helsingin—Tallinnan linjalla säännöllisiä matkoja tekeville matkustaja-aluksille ja niiden mahdollisille sijaisaluksille myönnettäisiin vapautus valtiolle suoritettavista jäämaksuista, jos alus tekee vähintään kolme edestakaista matkaa viikossa, aluksen päätesatamien ollessa Helsinki ja Tallinna; sekä

esittää ulkoasiainministeriölle, että sen toimesta Virossa, Latviassa ja Liettuassa aikaansaataisiin suorassa kauttakulkuliikenteessä matkustajain passi-, tulli- ja valuuttatodistusmuodollisuudet mahdollisimman joustaviksi ja varsinkin yöjunissa sellaisiksi kuin ne ovat Ruotsin—Saksan ja Tanskan—Saksan välisessä lauttaliikenteessä.

Matkailulaivan satamamaksujen alentaminen. Ruotsinmaalaisen Ångfartygsaktiebolaget Gotlandin omistamalle matkailulaivana tilapäisesti käytettävälle Gotland nimiselle kauppa-alukselle päätettiin [3]) sen kertomusvuoden kesäkuun alussa saapuessa Helsinkiin, ehdoin ettei se tänne jätä eikä täältä ota matkustajia tai tavaraa, myöntää 50 %:n alennus satamamaksuista, jos se laskee laituriin, ja 75 %:n alennus, jos se ankkuroi ankkuripaikalle satama-alueelle.

Satamain määrärahain ylittäminen y.m. Kaupunginvaltuusto oikeutti [4]) satamalautakunnan käyttämään satamaliikenteen määrärahassa Tilapäistä työvoimaa syntyneen säästön tarvittavien tilapäisten satamakonstaapelien palkkaamiseksi sekä oikeuttaa lautakunnan lisäksi samaa tarkoitusta varten ylittämään tätä määrärahaa 13,600 mk.

V:n 1937 satamakannantamäärärahaa Vedenkulutus myönnyttiin ylittämään 1,265: 40 mk [5]) sekä saman vuoden satamain korjaus- ja kunnossapitomäärärahoja Tilapäiset purkauslaiturit 9,518: 10 mk [6]), Veneiden kiinnityspaikat 16,254: 95 mk [6]) ja Tavaralavat, halkomitat ja satamaliikenneosaston veneet 20,245: 75 mk [6]).

Valtuusto päätti [7]) sallia ylittää painatusta ja sidontaa sekä nosturien

[1]) Kvsto 21 p. jouluk. 14 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 21. — [2]) Kvsto 22 p. kesäk. 33 §. — [3]) S:n 18 p. toukok. 21 §. — [4]) S:n 27 p. huhtik. 39 §. — [5]) S:n 9 p. maalisk. 27 §. — [6]) S:n 26 p. tammik. 35 §. — [7]) S:n 7 p. jouluk. 28 §.

tilapäistä työvoimaa varten varattuja satamaliikennemäärärahoja vastaavasti enintään 1,000 mk ja 55,000 mk.

Katajanokan vanhan pakkahuoneen tavarahissin n:o 4 uusimista varten satamalautakunta oikeutettiin [1]) ylittämään satamakannantamäärärahaa Tavarahissien käyttökulut, johon sisältyi erä mainitun hissin korjaamista varten, 114,800 mk.

Satamain korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa Sillat myönnyttiin [2]) ylittämään 20,000 mk ja Rautatieraiteet 50,000 mk.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [3]) ylittämään tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Satamat sisältyvää määrärahaa Hiilenpurkauslaituri teknillisten laitosten rannassa Sörnäisissä, uudistaminen ja vahvistaminen 24,702: 85 mk.

Eteläsataman laivatelakka-alueen rakentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [4]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 15,120,000 mk Eteläsataman laivatelakka-alueelle rakennettavaa laituria ja väliaikaista tullitarkastamoa sekä sen edellyttämiä teitä ja autojen pysäköimispaikkoja varten.

Etelärannan ja Rahapajanrannan makasiinit. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) merkitä v:n 1939 talousarvioon yhteensä 205,700 mk Etelärannan makasiinin sekä Rahapajanrannan makasiinien n:ot 7, 8, 9, 10 ja 11 sähköjohtojen uusimiseksi sekä oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan jo kertomusvuonna käyttämään tämän rahamäärän.

Uusien nosturien hankkiminen Rahapajanrannalle. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 2,200,000 mk:n suuruisen määrärahan kahden nosturin hankkimista varten Rahapajanrannan itäosaan oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään nämä varat jo kertomusvuonna.

Uuden postitullikamarin kalustaminen. Kaupunginhallituksen oikeutettua asian kiireellisyyden vuoksi satamalautakunnan ryhtymään toimenpiteisiin tarvittavan kaluston ja varusteiden hankkimiseksi Pohj. Satamakadun 6:sta uuteen postitaloon siirrettävään toiseen tullikamariin eli postitullikamariin, kaupunginvaltuusto päätti [7]), hyväksyen mainitun toimenpiteen, merkitä v:n 1939 talousarvioon 283,000 mk:n määrärahan postitullikamarin kalustamiseen ja sisustamiseen sekä oikeuttaa satamalautakunnan käyttämään sitä jo kertomusvuonna.

Lauttasaarenrannan ja Tallberginkadun järjestely. Kaupunginvaltuusto päätti [8]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 1,075,000 mk:n määrärahan Lauttasaarenrannan pengertämiseen 12 m:n levyiseksi ja Tallberginkadun louhimiseksi täyteen leveyteensä.

14. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat

Teknillisten laitosten viranhaltijain tapaturmavakuutukset. V:n 1936 alusta voimaan tulleen työntekijäin tapaturmavakuutuslain mukaan työnantaja oli velvollinen vakuuttamaan tapaturman varalta työntekijänsä ja työnjohtajansa, viimeksi mainitut siinä tapauksessa, ettei heidän vuosiansionsa ylittänyt 48,000 mk. Entisen tapaturmavakuutuslain mukaan olivat sitä vastoin työnjohtajat, kuten insinöörit y.m.s. vieläkin ovat, koko-

[1]) Kvsto 9 p. maalisk. 22 §. — [2]) S:n 7 p. jouluk. 29 §. — [3]) S:n 22 p. kesäk. 46 §. — [4]) S:n 9 p. marrask. 27 §. — [5]) S:n 24 p. elok. 31 §. — [6]) S:n 9 p. maalisk. 21 §. — [7]) S:n 27 p. huhtik. 38 §. — [8]) S:n 14 p. syysk. 16 §; vrt. myös tämän kert. s. 29.

naan olleet tapaturmalain määräysten ulkopuolella, minkä vuoksi teknilliset laitokset olivat vapaaehtoisesti vakuuttaneet tapaturman varalta vaaranalaisiin töihin usein joutuvat työnjohtajansa. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti [1]), että henkilökohtaisia tapaturmavakuutuksia oli teknillisten laitosten hallituksen alaisissa laitoksissa jatkettava niiden viranhaltijain osalta, jotka eivät olleet työntekijäin tapaturmavakuutuslain alaisia, mutta ettei uusia vakuutuksia ollut otettava.

Vesijohtolaitos

Vesijohtolaitoksen viranhaltijat ja virat. Kaupunginvaltuusto määräsi [2]) vesijohtolaitoksen toimitusjohtajan A. Skogin, jolle myönnetty pidennys [3]) virassa pysymiseen päättyi kertomusvuoden marraskuun 27 p:nä, hoitamaan saman vuoden marraskuun 10 p:n ja joulukuun 15 p:n välisenä aikana sairaslomaa nauttivan laitoksen ensimmäisen insinöörin J. L. W. Lilljan virkaa joulukuun ajan 10,450 mk:n palkoin.

Vesijohtolaitoksen toimitusjohtajaksi valittiin [4]) teknologiantohtori J. L. W. Lillja.

Valtuusto päätti [5]) v:n 1939 alusta lukien perustaa vesijohtolaitokseen 17 palkka- ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvan asennusinsinöörinviran.

Tarverahat. Vesijohtolaitoksen v:n 1937 hallintomäärärahaa Tarverahat päätettiin [6]) sallia ylittää enintään 25,000 mk.

Herttoniemen vesijohdon luovuttaminen vesijohtolaitoksen hallintaan. Herttoniemen vedensaanti oli aikanaan järjestetty ottamalla vettä Herttoniemen museon lounaispuolella olevasta kaivosta [7]). Tehdyn sopimuksen mukaisesti vesijohtolaitos toistaiseksi oli huolehtinut mainitun kaivon kohdalle rakennetun pumppuaseman ja tarpeellisten johtojen hoidosta. Asian lopulliseksi järjestämiseksi kaupunginvaltuusto päätti [8]) luovuttaa Herttoniemen vesijohdon käytön ja kunnossapidon vesijohtolaitoksen hallintaan tammikuun 1 p:stä 1939 lukien. Samalla valtuusto päätti, että kulutetusta vedestä y.m. veloitetaan vesijohtolaitoksen voimassa olevan taksan [9]) mukaan sekä että nykyisen vesijohdon rakennuskustannukset katsotaan kuuluviksi Herttoniemen satama- ja teollisuusalueen rakennuskustannuksiin.

Uuden vesisäiliön suojanaamiointi. Kaupunginhallitus oli oikeuttanut [10]) teknillisten laitosten hallituksen käyttämään 460,000 mk tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan luvun Vesijohtolaitos tilillä Uusi painejohto Viipurinkadulta Koskelantielle syntyneestä säästöstä Eläintarhan uuden vesisäiliön suojanaamioimiseksi järjestämällä istutuksia sen katolle y.m. Hyväksyen hallituksen toimenpiteen kaupunginvaltuusto päätti [11]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 10,000 mk:n suuruisen määrärahan istutusten kunnossapitoa varten.

Vesijohtolaitoksen laitteiden laajentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [12]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 13,300,000 mk:n suuruisen määrärahan vesijohtolaitoksen Vanhassakaupungissa olevan puhdistusaseman saostusaltai-

---

[1]) Kvsto 30 p. maalisk. 10 §. — [2]) S:n 7 p. jouluk. 8 §. — [3]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 82. — [4]) Kvsto 21 p. jouluk. 10 §. — [5]) S:n 9 p. marrask. 15 §. — [6]) S:n 26 p. tammik. 38 §. — [7]) Vrt. v:n 1934 kert. s. 123. — [8]) Kvsto 14 p. syysk. 15 §. — [9]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 39. — [10]) Vrt. tämän kert. s. 247. — [11]) Kvsto 24 p. elok. 30 §. — [12]) S:n 26 p. lokak. 21 §.

den pidentämiseksi 55 m:llä sekä uuden kemikaliovarastorakennuksen teettämiseksi sinne.

Vesijohdon laskeminen Heikinkatuun. Hyväksyen teknillisten laitosten hallituksen asiasta tekemän ehdotuksen kaupunginvaltuusto päätti [1]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 2,700,000 mk 8 mm:n vesijohtoputken laskemiseksi kansallismuseon ja Arkadiankadun väliseen Heikinkadun osaan.

Vesijohtojen laskeminen Lauttasaarenkatuun y.m. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 1,820,000 mk vesijohdon johtamiseksi Lauttasaaren-, Köydenpunojan- ja Ruoholahdenkatua myöden Lauttasaarenrannasta Hietalahdenkadulle. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin käyttämään osa mainitusta määrärahasta jo kertomusvuonna.

Vesijohdon laskeminen Kesäkatuun. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 47,000 mk vesijohdon laskemiseksi Kesäkatuun korttelin n:o 484 kohdalla siellä paraikaa suoritettavien tasoitus- ja viemäritöiden yhteydessä oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen käyttämään tämän määrärahan jo kertomusvuonna.

Lepolankujan vesijohtotyöt. Kaupunginvaltuusto päätti [4]) merkitä v:n 1939 talousarvioon Lepolankujan vesijohtotöitä varten 110,000 mk.

Vesijohdon johtaminen Käpylän korttelin n:o 825. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 75,000 mk:n määrärahan vesijohdon johtamiseksi Joukolantiehen Pellervontiestä alkaen Oy. Helsingin kansanasunnot nimiselle yhtiölle Käpylän korttelista n:o 825 vuokratun tontin kohdalle. Asianomainen lautakunta oikeutettiin käyttämään tämä määräraha jo kertomusvuonna.

Uuden vesijohdon johtaminen Suomenlinnaan. Siihen katsoen, että Kaivopuistosta Suomenlinnaan vedetty vesijohto oli osoittautunut riittämättömäksi kaupunginvaltuusto päätti [6]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 2,100,000 mk:n suuruisen määrärahan teknillisten laitosten hallituksen ehdottaman uuden suuremman tulojohdon vetämiseksi Suomenlinnan tarpeita varten koko matkan Puistokadulta alkaen Kaivopuiston läntisen osan halki ja sieltä edelleen Harakan, Särkän ja Länt. Mustasaaren yli Pikku Mustasaareen sekä viimeksi mainitun ja Ison Mustasaaren välisen salmen alitse Isoon Mustasaareen, ollen maajohdot tehtävä 200 mm:n putkista ja vedenalainen johto 150 mm:n putkista. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin käyttämään osa mainitusta määrärahasta jo kertomusvuonna.

Kaasulaitos

Kaasulaitoksen virkain järjestely. Kaasulaitokseen päätettiin [7]) v:n 1939 alusta lukien perustaa 29 palkka- ja V kielitaitoluokkaan kuuluva piirtäjänvirka.

Sähkölaitoksella tarpeettomaksi käyneen rahastajanviran siirtämiseksi kaasulaitokselle, missä se oli tarpeen, kaupunginvaltuusto päätti [8]) tammikuun 1 p:stä 1939 lukien lakkauttaa sähkölaitoksen yhden rahastajanviran, perustaa kaasulaitokselle samasta päivästä lukien 35 palkkaluokkaan kuuluvan rahastajanviran sekä että täten perustettuun virkaan saadaan

[1]) Kvsto 5 p. lokak. 25 §. — [2]) S:n 5 p. lokak. 26 §; vrt. myös tämän kert. s. 30 ja 93. — [3]) Kvsto 27 p. huhtik. 36 §. — [4]) S:n 23 p. marrask. 18 §; vrt. myös tämän kert. s. 30, 93 ja 101. — [5]) Kvsto 22 p. kesäk. 35 §; vrt. myös tämän kert. s. 30 ja 94. — [6]) Kvsto 18 p. toukok. 18 §. — [7]) S:n 7 p. jouluk. 9 §. — [8]) S:n 9 p. marrask. 16 §.

sitä avoimeksi julistamatta nimittää sähkölaitoksen rahastaja F. O. Lukander.

Määrärahain ylittäminen. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin [1]) ylittämään v:n 1937 teknillisten laitosten pääluokkaan sisältyvää kaasulaitoksen käyttömäärärahaa Kaasunvalmistuksen aine- ja työkustannukset y.m. enintään 400,000 mk.

Lepolankujan kaasujohtotyöt. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) merkitä v:n 1939 talousarvioon Lepolankujan kaasujohtotöitä varten 8,500 mk.

Kaasujohdon laskeminen Lauttasaarenkatuun. V:n 1939 talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan luvun Kaasulaitos momentille Pääputkiverkon laajennus ja uusiminen päätettiin [3]) merkitä 610,000 mk:n suuruinen rahamäärä 300 m/m:n kaasujohdon laskemiseen Lauttasaarenkatuun sekä oikeutettiin teknillisten laitosten hallitus käyttämään nämä varat jo kertomusvuonna.

Eräiden kaasujohtotöiden suorittaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [4]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 65,000 mk kaasujohdon uusimista varten Munkkisaarenkadussa sekä 38,000 mk uuden kaasujohdon laskemiseksi Kolmanteen linjaan; teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin käyttämään nämä määrärahat jo kertomusvuonna.

Sähkölaitos

Sähkölaitoksen viranhaltijat ja virat. Kaupunginvaltuusto määräsi [5]) sähkölaitoksen ensimmäisen käyttöinsinöörin R. Brummerin hoitamaan entisen haltijansa heinäkuun 28 p:nä tapahtuneen kuoleman johdosta avoimeksi joutunutta sähkölaitoksen toimitusjohtajan virkaa, jota hän teknillisten laitosten hallituksen määräyksestä jo oli hoitanut heinäkuun 29 p:stä lukien, siksi kuin se vakinaisesti täytettiin. Sähkölaitoksen toimitusjohtajaksi valittiin [6]) sittemmin insinööri R. Brummer.

Sähkölaitoksen virkojen järjestelytarkoituksessa päätettiin [7]) laitokseen v:n 1939 alusta lukien perustaa 27 palkka- ja IV kielitaitoluokkaan kuuluva päälaskuttajanvirka, 28 palkka- ja IV kielitaitoluokkaan kuuluva toimiston esimiehen virka, 30 palkka- ja V kielitaitoluokkaan kuuluva kokeilutekniikonvirka ja 41 palkka- ja IV kielitaitoluokkaan kuuluva nuoremman toimistoapulaisen virka sekä samasta ajankohdasta lukien lakkauttaa laitoksen laskutusosaston esimiehen ja laboratorioapulaisen virat.

Kampin ala-asema. Valtuusto hyväksyi [8]) rakennustoimiston talorakennusosaston yksissä neuvoin sähkölaitoksen kanssa laadituttamat, alustavaan asemakaavaehdotukseen n:olla 216 a merkityn korttelin Malminrinteen puoleiseen osaan [9]) rakennettavan sähkölaitoksen uuden ala-aseman luonnospiirustukset. Sittemmin hyväksyttiin [10]) myöskin yleisten töiden lautakunnan laadituttamat rakennuksen pääpiirustukset 7,075,000 mk:aan päättyvine kustannusarvioineen, kuitenkin sellaisin muutoksin, että kahden ylimmän kerroksen huonekorkeus oli oleva 3 m.

Määrärahain ylittäminen. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin [11]) ylittämään v:n 1937 pääluokkaan Tuloa tuottavat pääomamenot sisältyviä

[1]) Kvsto 26 p. tammik. 39 §. — [2]) S:n 23 p. marrask. 18 §; vrt. myös tämän kert. s. 30, 93 ja 100. — [3]) Kvsto 23 p. marrask. 22 §. — [4]) S:n 27 p. huhtik. 37 §. — [5]) S:n 23 p. marrask. 10 §. — [6]) S:n 21 p. jouluk. 9 §. — [7]) S:n 7 p. jouluk. 9 §. — [8]) S:n 16 p. helmik. 16 §. — [9]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 59. — [10]) Kvsto 8 p. kesäk. 14 §. — [11]) S:n 26 p. tammik. 39 §.

sähkölaitoksen määrärahoja Johtoverkosto ja jakelulaitteet enintään 650,000 mk ja Talojohtotyöt enintään 200,000 mk.

Uivan sähkövoimalaitoksen hankinta. Koska uivaa sähkövoimalaitosta varten vastoin alkuperäisiä tarkoituksia oli osoittautunut välttämättömäksi hankkia kokonaan uusi koneisto eräiden vanhain moottorien sijasta ja rautainen proomu puisen asemesta kaupunginvaltuusto oikeutti [1]) yleisten töiden lautakunnan tätä varten siirtämään tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Satamat sisältyvästä määrärahasta Proomu veden y.m. kuljetukseen 81,000 mk saman luvun määrärahaan Uiva sähkövoimalaitos sekä sitä paitsi ylittämään viimeksi mainittua määrärahaa 50,000 mk.

Sähkömittarien osto. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 1,800,000 mk:n määrärahan sähkömittarien ostoa varten oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen jo kertomusvuonna käyttämään siitä 600,000 mk.

Eräiden sähköjohtotöiden suorittaminen kertomusvuonna. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) sisällyttää v:n 1939 talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Sähkölaitos sisältyvään määrärahaan Johtoverkosto ja jakelulaitteet m.m. seuraavat määrärahat, jotka teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin osittain käyttämään jo kertomusvuonna: 35 kV:n kaapelia varten Vallilan- ja Kumpulantien väliseen Mäkelänkadun osaan 780,000 mk, 5 kV:n kaapelia varten It. Kaivopuistoon 540,000 mk ja Ludviginkatuun 480,000 mk, jakojohtokaapelia varten Kampin- ja Arkadiankadun väliseen Fredrikinkadun osaan 270,000 mk, Puutarha- ja Hallituskadun väliseen Unioninkadun osaan 156,000 mk, Vilhonvuorenkatuun ja Sörnäisten rantatiehen 250,000 mk, Puistokatuun 220,000 mk, Reijolan- ja Lääkärinkadun väliseen Urheilukadun osaan 170,000 mk ja Kallion asemalta Agricolankatua pitkin Neljännelle linjalle 315,000 mk sekä muuntoasemaa varten Fredrikinkadulla olevalle Autopalatsi oy:n vuokra-alueelle 45,000 mk, Vilhonvuorenkadulla olevaan Silfverberg & Wecksell nimisen toiminimen tehdasrakennukseen 75,000 mk, Ludviginkadulla olevaan Helsingin sanomain toimitaloon 240,000 mk, Bulevardin 7:ään 200,000 mk, Turuntien 68:aan 120,000 mk ja Runeberginkadun ja Pohj. Hesperiankadun kulmaukseen 70,000 mk.

15. Teurastamoa ja keskuskeittolaa koskevat asiat

Teurastamo

Teurastamossa työskentelevien teurastajien kesäloma. Kaupunginvaltuusto oikeutti [4]) teurastamolautakunnan suorittamaan teurastamossa työskenteleville teurastajille kesälomapalkkaa kaupungin työntekijäin kesälomamääräysten mukaisesti muuten, paitsi että laskuperusteena käytetään 1,500 mk:n kuukausiansiota, ottaen huomioon kertomusvuonna toimeenpantu palkankorotus, sekä myönsi yleisistä käyttövaroistaan 11,000 mk lautakunnan käytettäväksi mainittuna vuonna.

Palkasta vähennettävä elinkorko. Teurastamon portinvartija J. S. Palmqvist, joka häntä v. 1929 silloisessa virassaan vanhassa lihantarkastamossa kohdanneen tapaturman jälkeen oli nostanut 428: 62 mk:n vuotuista elin-

[1]) Kvsto 27 p. huhtik.40 §. — [2]) S:n 26 p. lokak. 22 §. — [3]) S:n 9 p. marrask. 25 §. — [4]) S:n 16 p. helmik. 20 §.

korkoa, oli ilmeisestä tietämättömyydestä sen jälkeen yhä edelleen nostanut koko palkkansa lyhentämättömänä. Kun valtuusto aikaisemmin oli päättänyt [1]), että kaupungin kustantama elinkorko oli vähennettävä asianomaisen työntekijän palkasta, teurastamolautakunta tämän mukaisesti myöskin päätti, että portinvartija Palmqvistin kuukausipalkasta v:n 1937 joulukuun 1 p:stä lukien oli vähennettävä hänen elinkorkoansa vastaava määrä toistaiseksi kunnes ehkä toisin määrättiin. Valtuusto päätti [2]), ettei häneltä ollut perittävä takaisin hänen ennen mainittua päivää nostamaansa elinkorkoa vastaavaa osaa hänen palkastaan. Samalla valtuusto päätti kehoittaa kaupunginhallitusta harkitsemaan, eikö edellä mainittua elinkoron vähentämistä palkasta koskevaa päätöstä olisi muutettava niin, ettei kaupungin kustantamaa elinkorkoa lainkaan vähennettäisi asianomaisen palkasta.

Taksat. Kun teurastamon johtaja, joka siihen asti henkilökohtaisella vastuullaan pyydettäessä oli antanut kaupungin teurastamolla teurastettujen eläinten suolien alkuperätodistuksia 100 mk:n palkkiosta todistukselta, voi antaa näitä todistuksia vain teurastamon johtajan ominaisuudessaan, oltiin sitä mieltä, että näiden maksujen pitäisi tulla teurastamon hyväksi, jolloin niiden antaminen olisi sisällytettävä johtajan virkatehtäviin ja ne annettaisiin virkavastuulla. Teurastamolautakunnan tällä pohjalla laatiman ehdotuksen taksaksi maksujen kantamiseksi Helsingin kaupungin teurastamolla teurastettujen eläinten suolien alkuperätodistuksista valtuusto vahvisti [3]), ollen se tuleva voimaan heti kun valtuuston päätös oli saavuttanut lainvoiman.

Valtuusto päätti [4]) muuttaa voimassa olevaa taksaa [5]) maksujen laskemiseksi teurastamon suolipesimön y.m. käyttämisestä siten, että siellä kertomusvuoden huhtikuun 1 p:stä lukien kannettaisiin raavaanelimien pesusta 4 mk, hevosen, poron ja sian 2 mk sekä vasikan, lampaan, vuohen ja porsaan 1 mk.

Valtuuston palautettua [6]) kaupunginhallitukselle teurastamolautakunnan esityksen n.s. määräalennusta koskevan lisäyksen tekemisestä teurastamon lihantukkumyyntihallin halli-, myynti- y.m. maksujen laskemista tarkoittavaan taksaan, asia lähetettiin takaisin teurastamolautakunnalle, joka asetti erityisen komitean sitä valmistelemaan. Komitean sittemmin kyseiseen taksaan ehdottaman lisäyksen [7]) valtuusto vahvisti [8]) sekä päätti, että tämän lisäyksen määräyksiä sai soveltaa jo kertomusvuoden alusta lukien.

Karja- ja maataloustuotteiden tukkukauppiasliitto y.m. valittivat Uudenmaan läänin maaherralle viimeksi mainitusta valtuuston päätöksestä esittäen tyytymättömyytensä m.m. sen johdosta, että koska myönnetyt alennukset olivat progressiivisia, tulisivat vain jotkut suurkäyttäjät niistä osallisiksi, ja että alennus kohdistui epäsuorasti sellaisiinkin maksuihin teurastamon käytöstä, jotka olivat maaherran vahvistamat ja vahvistettavat. Kun valittajain näin ollen tekemä väite, että päätös loukkasi heidän yksityistä oikeuttaan ja ylitti valtuuston toimivallan kuitenkaan ei voinut pitää paikkaansa, koska oli kysymys sellaisen kaupungin omistaman laitoksen käyttömaksuista, jonka kaupunki voi luovuttaa yleisön käytettäväksi

[1]) Ks. v:n 1931 kert. s. 75. — [2]) Kvsto 12 p. tammik. 17 §. — [3]) S:n 7 p. jouluk. 25 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 74. — [4]) Kvsto 9 p. maalisk. 26 §. — [5]) Vrt. v:n 1933 kert. s. 82. — [6]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 86. — [7]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 9. — [8]) Kvsto 18 p. toukok. 23 §.

itse määräämillään ehdoilla, eikä muutenkaan todellisuudessa edes voitu väittää valittajain joutuvan kärsimään vääryyttä, valtuusto, yhtyen teurastamolautakunnan asiassa esittämiin perusteluihin, päätti [1]) selityksessään esittää, että, koska valituksenalainen päätös siis ei koskenut valittajain yksityistä oikeutta, ja koskei päätöksen voitu katsoa syntyneen laista tai asetuksista poikkeavassa järjestyksessä tai ylittävän valtuuston toimivaltaa, valitus hylättäisiin. Maaherra hylkäsi lokakuun 13 p:nä valituksen [2]).

Määrärahain ylittäminen. Valtuusto myöntyi [3]) ylittämään teurastamon v:n 1937 määrärahoja Lämpö 66,053: 35 mk, Vedenkulutus 45,895: 10 mk, Rehut ja kuivikkeet 11,898 mk ja Tarveaineet 23,044: 85 mk, kutakin enintään mainitun verran.

Teurastamoa ja sen toimintaa koskevan esittelyvihkosen painattamiseksi päätettiin [4]) sallia ylittää teurastamon tarverahoja 10,000 mk.

Lihankuljetuksessa tarvittavien uusien n.s. juoksukissain hankkimiseksi teurastamoon valtuusto päätti [5]) sallia ylittää teurastamon määrärahaa Koneiden ja työkalujen hankinta enintään 41,250 mk ja lihantarkastamoon johtavien katossa riippuvien lihankuljetusratain lisäämiseksi valtuusto myönsi [5]) yleisistä käyttövaroistaan 75,000 mk.

Teurastamo nimistä kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvää erinäisten hallintokuntain rakennusten korjausmäärärahaa päätettiin [6]) suostua ylittämään 15,000 mk.

Jäähdytyslaitos. Teurastamon jäähdytyslaitoksessa ilmenneitä puutteellisuuksia ja vikoja tutkimaan asetettu komitea oli laatinut useita vaihtoehtoisia muutosehdotuksia jäähdytyslaitoksen konetehon lisäämistavasta, mistä kaikki jäähdytyslaitoksessa suoritettavat uudistus- ja korjaustyöt olivat riippuvaiset, sekä tehnyt entisten jäähdytyskoneiden hankkijan, Brown, Boveri & C:ie nimisen sveitsiläisen toiminimen, kanssa niistä edullisimmaksi katsomansa mukaisen alustavan sopimuksen.

Kaupunginhallitus oikeutettiin [7]), antamaan komitealle valtuudet tehdä mainitun toiminimen kanssa tämän mukaisen lopullisen sopimuksen jäähdytyslaitoksen koneiston lisäämisestä esittäen samalla toivomuksen, että lopullista sopimusta tehtäessä pyrittäisiin pidentämään kokeiluaikaa yhdellä vuodella.

Komitean saatua valmiiksi selvityksen siitä, mitä töitä kaupungin oli suoritettava ja millaisin kustannuksin, valtuusto päätti [8]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 428,000 mk:n määrärahan teurastamon jäähdytyslaitoksen konetehon lisäämisestä aiheutuviin kustannuksiin oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään sen jo kertomusvuonna.

Komitean ehdotettua teurastamon jäähdytysvesikysymyksen järjestämistä ottamalla pohjavettä teurastamon alueelta valtuusto päätti [9]) merkitä v:n 1939 talousarvioon 370,500 mk:n määrärahan teurastamon jäähdytyslaitoksen jäähdytysvesilaitteiden täydentämiseksi oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään tätä määrärahaa jo kertomusvuonna.

Keskuskeittola

Sen jälkeen kun keskuskeittolan johtokunnan puheenjohtajan ja keskuskeittolan toimitusjohtajan toimet oli erotettu toisistaan kaupunginval-

[1]) Kvsto 24 p. elok. 7 §. — [2]) S:n 7 p. jouluk. 3 §. — [3]) S:n 26 p. tammik. 32 §. — [4]) S:n 5 p. lokak. 34 §. — [5]) S:n 8 p. kesäk. 18 §. — [6]) S:n 7 p. jouluk. 29 §. — [7]) S:n 12 p. tammik. 10 §. — [8]) S:n 22 p. kesäk. 36 §. — [9]) S:n 22 p. kesäk. 37 §.

tuusto keskuskeittolan johtokunnan puheenjohtajan palkkion määräämiseksi lisäsi[1]) hallitusten y.m. toimielinten sekä valiokuntain ja komiteain puheenjohtajain, varapuheenjohtajain ja jäsenten palkkiosäännössä olevaan puheenjohtajain 3,000 mk:n vuosipalkkioryhmään uuden 13) kohdan Keskuskeittolan johtokunta.

Ottaen huomioon, että keskuskeittolan toiminta oli katsottava väliaikaiseksi, ollen sitä kuitenkin pidettävä tarpeen vaatimana, valtuusto päätti[2]), että sitä oli edelleen jatkettava, kuitenkin siten, että maksullista ruoan tarjoilua ruokasaleissa ei laajenneta, ja että tämä toiminta, sen jälkeen kun keskuskeittola on muuttanut Helsinginkadun tontille n:o 24 rakennettavaan työtupien ja keskuskeittolan yhteiseen taloon[3]), pääasiallisesti lopetetaan ja ainoastaan poikkeustapauksissa sallitaan kaupunginhallituksen luvalla. Uudisrakennuksen luonnospiirustukset hyväksyttiin[3])

Valtuusto päätti[4]) sallia ylittää keskuskeittolan määrärahaa Kaluston hankinta 5,000 mk, Kaluston kunnossapito 5,000 mk, Ruokinta 900,000 mk ja Hietaranta 14,000 mk.

16. Muut asiat

Sotaväen ravinto- sekä rehu- ja kuivikeannosten hinnoitus. Viitaten sotalaitokselle rauhanaikana annettavista luontoissuorituksista huhtikuun 16 p:nä 1920 annetun lain 7 ja 16 §:ään Uudenmaan läänin maaherra oli kehoittanut kaupunginvaltuustoa ilmoittamaan määrättyjen elintarvikkeiden ja rehujen vähittäiskauppahinnat paikkakunnalla. Majoituslautakunnalta saamiensa tietojen mukaisesti valtuusto tällöin ilmoitti[5]) ruisleivän hinnaksi 5 mk, tuoreen naudanlihan 9 mk, tuoreen sianlihan 14 mk, suolatun silakan 6 mk, voin 32 mk, herneiden 4: 50 mk, kauraryynien 4: 50 mk, perunoiden 75 p ja palasokerin 8: 75 mk kilolta, kuorimattoman maidon hinnaksi 1: 90 mk litralta sekä kaurojen hinnaksi 1: 50 mk, heinien 65 p, kauranolkien 30 p ja rukiinolkien 40 p kilolta.

Kansalaisoikeudet. 109 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ja 4 tapauksessa ehdotti evättäviksi anomuksia[6]), jotka koskivat Suomen kansalaisoikeuksien myöntämistä. Ensiksi mainituista tapauksista 59 koski ent. Venäjän, 11 Ruotsin, 10 Viron, 6 Puolan, 4 Pohjois-Amerikan yhdysvaltain, 4 Saksan, 3 Tanskan, 2 Italian, 2 Latvian, 1 Itävallan, 1 Kanadan, 1 Kreikan, 1 Liettuan, 1 Neuvosto-Venäjän, 1 Norjan, 1 Sveitsin ja 1 Tsekkoslovakian kansalaisia.

Maito-, leipä- ja kukkakauppain aukioloaika kesällä. Kaupunginvaltuusto päätti[7]), että maito-, leipä- ja kukkakaupat oli kesä-, heinä- ja elokuun aikana suljettava lauantaisin ja pyhäpäivänaattoina klo 17.

Oy. Alkoholiliike ab:n myymälän siirtäminen toiseen paikkaan. Vastauksena Oy. Alkoholiliike ab:n hallintoneuvoston asiasta tekemään tiedusteluun kaupunginvaltuusto päätti[8]) ilmoittaa puoltavansa alkoholiliikkeen Etel. Hesperiankadun 26:ssa olevan väkijuomamyymälän siirtämistä pohjoisemmaksi, ei kuitenkaan Stenbäckinkadun pohjoispuolelle, samoin kuin

[1]) Kvsto 26 p. tammik. 11 §. — [2]) S:n 21 p. jouluk. 18 §. — [3]) S:n 21 p. jouluk. 18 §; vrt. tämän kert. s. 49 ja 74 — [4]) Kvsto 21 p. jouluk. 25 §. — [5]) S:n 7 p. jouluk. 7 §. — [6]) S:n 12 p. tammik. 5 §, 26 p. tammik. 8 §, 16 p. helmik. 7 §, 9 p. maalisk. 4 §, 30 p. maalisk. 4 §, 27 p. huhtik. 11 §, 18 p. toukok. 6 §, 8 p. kesäk. 5 §, 22 p. kesäk. 5 §, 24 p. elok. 9 §, 14 p. syysk. 4 §, 26 p. lokak. 6 §, 9 p. marrask. 2 §, 23 p. marrask. 5 §, 7 p. jouluk. 5 § ja 21 p. jouluk. 6 §. — [7]) S:n 27 p. huhtik. 32 §; vrt. myös kunnall. asetuskok. s. 37. — [8]) Kvsto 27 p. huhtik. 12 §.

sitä, että uuteen paikkaan siirretyssä myymälässä pidettiin kaupan mietojen alkoholijuomien lisäksi myöskin väkeviä juomia.

Väkijuomain anniskeluoikeudet. Maistraatin tai Oy. Alkoholiliike ab:n pyydettyä kertomusvuoden varrella kaupunginvaltuuston lausuntoa 13 väkijuomain anniskeluoikeuksia koskevasta anomuksesta valtuusto päätti [1]) muutamissa kohdin eräin rajoituksin 8 tapauksessa puoltaa uusien taikka uuteen huoneistoon siirrettyjen oikeuksien myöntämistä mutta 5 tapauksessa ehdottaa mainittujen oikeuksien myöntämistä koskevat anomukset evättäviksi.

Helsingin panttiosakeyhtiön haarakonttorin esimiehen vaalin hyväksyminen. Ammattimaisen panttilainausliikkeen harjoittamisoikeudesta huhtikuun 19 p:nä 1898 annetun asetuksen 2 §:n säännöksen mukaisesti oli maaherran maistraattia, poliisimestaria ja kaupunginvaltuustoa kuultuaan hyväksyttävä osakeyhtiön perustaman panttilainauslaitoksen johtaja. Kun Helsingin panttiosakeyhtiön Kallion haarakonttorin johtajaksi oli valittu kassanhoitaja G. Granqvist, kaupunginvaltuusto puolestaan ilmoitti [2]) Uudenmaan läänin maaherralle, ettei sillä ollut mitään muistuttamista vaalin hyväksymistä vastaan.

Elinkeino-oikeudet. 13 tapauksessa kaupunginvaltuusto antoi [3]) puoltavan ja 1 tapauksessa epäävän lausunnon ulkomaalaisten anomuksista, jotka koskivat oikeutta elinkeinon harjoittamiseen kaupungissa.

Poliisimestaria sekä kaupunginhallitusta kuultuaan valtuusto päätti [4]) myöntyä 46 talousspriin myyntilupa-anomukseen, jolloin 4 luvista myönnettiin olemaan voimassa kesäkuun 1 p:ään 1939, 11 toukokuun 1 p:ään 1940 ja 31 kesäkuun 1 p:ään 1940.

Valtuusto päätti [5]) ilmoittaa Uudenmaan läänin maaherralle puoltavansa Rake oy:n räjähdysaineiden varastointia koskevaa anomusta räjähdysaineiden tarkastajan puoltamassa muodossa ja asettamin ehdoin.

Työnvälityksen harjoittamisluvat. Sosiaaliministeriölle päätettiin antaa puoltava lausunto Kontorens platsförmedling [6]) nimisen yhdistyksen anomuksesta saada jatkaa maksuttoman työnvälityksen harjoittamista jäsenilleen, Kulutusosuuskuntien keskusliitto [7]) nimisen yhdistyksen anomuksesta saada maksuttomasti välittää työntekijöitä yhdistyksen jäsenosuuskaupoille, Ekonoomiyhdistyksen, Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan ja Kauppatieteiden kandidaattiyhdistyksen [8]) yhteisestä anomuksesta saada yhteisen toimiston välityksellä maksutta välittää työpaikkoja jäsenilleen siten, että toimilupa myönnettiin toukokuuhun 1941 saakka, sekä Yleisen osuuskauppojen liiton [8]) anomuksesta saada maksutta välittää toimihenkilöitä ja työntekijöitä jäsenosuuskauppojensa kauppaliikkeisiin, kahviloihin, ravintoloihin ja mahdollisiin tuotantolaitoksiin, mutta sitä vastoin epäävä lausunto Landsbygdens arbetsförmedlingsförening [9]) nimisen yhdistyksen työnvälityksen harjoittamislupaa koskevasta anomuksesta.

Jäsenten valitseminen Helsingin kaupungin tulo- ja omaisuusverolauta-

[1]) Kvsto 16 p. helmik. 9 §, 9 p. maalisk. 33 §, 30 p. maalisk. 6 §, 18 p. toukok. 7 §, 14 p. syysk. 6 ja 7 §, 9 p. marrask. 4 § ja 23 p. marrask. 6 §. — [2]) S:n 26 p. lokak. 5 §. — [3]) S:n 16 p. helmik. 8 §, 27 p. huhtik. 10 §, 8 p. kesäk. 6 §, 24 p. elok. 10 §, 14 p. syysk. 5 §, 5 p. lokak. 4 § ja 7 p. jouluk. 6 §. — [4]) S:n 9 p. maalisk. 29 §, 27 p. huhtik. 43 §, 18 p. toukok. 30 §, 8 p. kesäk. 22 §, 22 p. kesäk. 49 §, 24 p. elok. 34 §, 14 p. syysk. 20 §, 5 p. lokak. 37 §, 7 p. jouluk. 30 § ja 21 p. jouluk. 26 §. — [5]) S:n 22 p. kesäk. 6 §. — [6]) S:n 27 p. huhtik. 8 §. — [7]) S:n 24 p. elok. 8 §. — [8]) S:n 21 p. jouluk. 5 §. — [9]) S:n 27 p. huhtik. 7 §.

kuntaan. Uudenmaan läänin maaherran määrättyä Helsingin kaupungin tulo- ja omaisuusverolautakunnan jäsenmäärän seuraavaksi toimikaudeksi puheenjohtajaa lukuunottamatta kahdeksaksi, kaupunginvaltuusto valitsi [1]) omasta puolestaan mainitun lautakunnan varsinaisiksi jäseniksi sihteeri B. von Fieandtin, kirjaltaja A. Karvosenojan, varastotyöntekijä N. Lehdon ja johtaja J. G. Louhivaaran sekä varajäseniksi kirvesmies V. V. Liljeqvistin, pankinvirkailija H. Lindbergin, konttoripäällikkö G. Pätysen ja asiamies M. Tammilehdon.

Hallitusten ja lautakuntain y.m. täydentäminen. Kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajaksi edesmenneen kansakoulunopettaja J. A. Tarpilan tilalle valittiin [2]) kertomusvuodeksi arkkitehti Y. Laine.

Terveydenhoitolautakunnan jäsenyydestä tehtäviensä runsaslukuisuuden vuoksi vapautetun vt Nymanin tilalle valittiin v. 1939 päättyväksi toimikaudeksi sen varajäsen oikeusneuvosmies K. E. Furuhjelm [3]) sekä varajäseneksi viimeksi mainitun sijaan samaksi ajaksi insinööri B. Svedlin [4]).

Suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan valittiin [5]) opiston v.a. johtajana toimivan vtn Railon sijaan kertomusvuonna päättyväksi toimikaudeksi vtn Lähde.

Palolautakunnan uudelleenvalitseminen. Kun palolautakuntaan Uudenmaan läänin maaherran maaliskuun 16 p:nä vahvistaman uuden palojärjestyksen [6]) 2 §:n mukaan, jonkun verran entisistä määräyksistä poiketen, tuli kuulua puheenjohtaja, neljä jäsentä ja kaksi varajäsentä sekä kaupungin rakennustarkastaja tai hänen estyneenä ollessaan avustava rakennustarkastaja, kaupunginvaltuusto valitsi [7]) palolautakuntaan puheenjohtajaksi filosofiantohtori B. Nyberghin, jäseniksi metallityöntekijä H. Horniemen, asentaja H. Puukon, tullihallituksen kemistin Y. Talvitien ja ylijunailija A. Österlundin sekä varajäseniksi nuohooja K. Lindströmin ja insinööri E. Lucanderin, kaikki v:n 1940 loppuun.

Hallitusten ja lautakuntain y.m. jäsenten vaali. Hallitusten ja lautakuntain y.m. puheenjohtajiksi, varapuheenjohtajiksi, jäseniksi ja varajäseniksi valittiin [8]) seuraavaksi toimikaudeksi alla mainitut henkilöt:

kaupunginvaltuuston vaalilautakuntaan v:ksi 1939: jäseniksi toimitusjohtaja K. Huhtala, toimittaja A. E. Leino ja pankintaloudenhoitaja A. E. Monnberg sekä varajäseniksi pankinjohtaja A. Linturi, insinööri A. Myrsky ja professori G. von Wendt, minkä ohessa valittiin puheenjohtajaksi toimitusjohtaja Huhtala ja varapuheenjohtajaksi toimittaja Leino;

kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajiksi v:ksi 1939: maalarimestari H. A. Bergström, ylikonemestari R. Forsbom, konttoripäällikkö K. E. Grönlund, rouva E. Hämäläinen, asiamies T. Hänninen, kirjaltaja A. Karvosenoja, putkityöntekijä E. Keskimäki, arkkitehti Y. Laine, johtaja J. A. Salomaa, insinööri B. Svedlin, kirjeenkantaja B. Wäisänen ja lautatarhantyöntekijä J. H. Väätäinen;

kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi v:ksi 1939: tullipäällysmies A. E. Forsström, työläistarkastaja S. Kurkinen, maalari K. Ollila, rakennusmestari G. Welroos ja teknillisen korkeakoulun lehtori T. Vähäkallio;

kaupunginkassan tarkastusmiehiksi v:ksi 1939: pankinkamreeri V.

---

[1]) Kvsto 21 p jouluk. 8 §. — [2]) S:n 26 p. lokak. 8 §. — [3]) S:n 18 p. toukok. 9 §. — [4]) S:n 8 p. kesäk. 8 §. — [5]) S:n 8 p. kesäk. 7 §. — [6]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 33 ja tämän kert. s. 38. — [7]) Kvsto 27 p: huhtik. 13 §. — [8]) S:n 21 p. jouluk. 7 §.

Hougberg ja konttoristi E. Jokinen sekä heidän varamiehikseen pankinkamreeri B. Armfelt ja taloudenhoitaja E. Kaukinen;

taksoituslautakuntaan v:ksi 1939: jäseniksi tarkastaja A. Ahola, autonkuljettaja K. Altti, tarkastaja O. L. Aro, ylijunailija K. E. Björkman, toimitusjohtaja E. von Bonsdorff, toimittaja O. Fager, sihteeri B. von Fieandt, talousneuvos A. Haanoja, isännöitsijä L. Hagert, pankinvirkailija B. Halleen, kirjaltaja V. Kalervo, toimittaja P. Kemppi, kirjanpitäjä V. Kivi, sähköasentaja E. Kulmala, sähkötyöntekijä T. Mutikainen, kirjelajittelija K. V. Lampenius, konttoristi L. Lehto, putkityöntekijä K. A. Lindgren, tullipäällysmies S. Lindroos, verotusvalmisteluviraston johtaja A. Linturi, johtaja J. G. Louhivaara, pankintaloudenhoitaja A. E. Monnberg, liikennetarkastaja H. Mustonen, kauppaneuvos A. F. Nyman, räätäli E. Paasio, lautatarhantyöntekijä V. A. Puska, toimitusjohtaja G. Pätynen, kansakoulunopettaja S. Rekola, asiamies V. Ruohonen, sihteeri U. Rusk, varatuomari R. V. Rönnholm, rouva L. Valkama, konemestari A. H. Westerlund, toimitusjohtaja L. Viljanen, esittelijä V. V. Virtanen ja prokuristi M. Vuorjoki;

tutkijalautakuntaan v:ksi 1939: jäseniksi protokollasihteeri G. W. Boijer, pankinjohtaja A. Hiltunen, puhtaanapitotyöntekijä E. Hintikainen, professori K. Kauppi, peltiseppä L. Nordberg, hydrograafi T. Olin, galvanoija V. N. Puskala ja filosofianmaisteri A. M. Winberg;

julkisivupiirustusten tarkastustoimikuntaan v:ksi 1939: jäseniksi konttoristi A. V. Lehtokoski ja professori J. S. Sirén;

holhouslautakuntaan v:ksi 1939—42: jäseneksi asianajaja N. Lahtinen;

sairaalain hallitukseen v:ksi 1939: jäseniksi professori S. A. Brofeldt, ensimmäinen kaupunginlääkäri F. Hisinger, lääketieteenlisensiaatti T. V. Jääskeläinen, professori F. Langenskiöld, rouva A. Lehtokoski, toimistopäällikkö G. Modeen, toimittaja A. Pohjanmaa ja lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti, minkä ohessa valittiin puheenjohtajaksi professori Langenskiöld ja varapuheenjohtajaksi tohtori Suolahti;

oikeusaputoimiston johtokuntaan v:ksi 1939: jäseniksi asianajaja N. Aronen, asianajaja G. Norrmén, oikeusneuvosmies G. F. Nybergh, lakitieteenylioppilas A. Sumu ja asianajaja E. Tulenheimo;

urheilulautakuntaan v:ksi 1939: jäseniksi puuseppä H. Kangas, toimittaja E. Mannerla, varatuomari B. Planting, alilääkäri U. E. Tötterman ja pankinkamreeri T. H. Vilppula;

suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan v:ksi 1939: jäseniksi opettaja A. Kallioniemi, konttoristi P. Kivi, alilääkäri A. Nikula, liittosihteeri P. Railo, liikeapulainen T. Sinervo ja rovasti J. Waltasaari sekä varajäseniksi rouva A. Lehtokoski ja lehtori B. Malmio;

ruotsinkielisen työväenopiston johtokuntaan v:ksi 1939: jäseniksi osastonjohtaja J. M. Ekebom, kähertäjä M. Fager, toimittaja K. A. Fagerholm, varastonhoitaja G. Henriksson, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja yliopettaja A. Mickwitz sekä varajäseniksi liittosihteeri G. Andersson ja vahtimestari K. A. Nordin;

ammattiopetuslaitosten johtokuntaan v:ksi 1939—40: puheenjohtajaksi rehtori M. Sergelius sekä jäseniksi osastonjohtaja J. M. Ekebom, rouva E. Ivalo, ylikonemestari G. A. Lemström, kirjaltaja I. E. Mattila, ompelija M. Paaso ja teollisuusneuvos P. Pero;

kotitalouslautakuntaan v:ksi 1939: puheenjohtajaksi tarkastaja M. Sillanpää sekä jäseniksi rouva H. Brander, talousneuvos H. Gebhard, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja rouva M. Mutikainen;

lastentarhain johtokuntaan v:ksi 1939: jäseniksi rouvat T. Hanemann ja T. Oksanen, kansakoulunopettaja L. Salovaara, lastentarhanjohtaja S. Siirala, kätilö H. Valta, rovasti J. Waltasaari ja kirkkoherra E. Wirén, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin kirkkoherra Wirén ja varapuheenjohtajaksi rovasti Waltasaari;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin johtokuntaan v:ksi 1939—41: jäseniksi arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja kätilö H. Valta;

kaupunginkirjaston johtokuntaan v:ksi 1939: jäseniksi konttoristi V. Aronen, ylikirjastonhoitaja A. H. Bergholm, toimistopäällikkö G. Modeen, konttoristi E. Peräläinen ja valtionsyyttäjä A. Hj. Planting;

kaupunginmuseon johtokuntaan v:ksi 1939: jäseniksi professori A. Hämäläinen, intendentti T. Stjernschantz ja professori V. Voionmaa;

musiikkilautakuntaan v:ksi 1939: jäseniksi dosentti V. Annala, filosofianmaisteri E. von Frenckell, vaatturi T. Hiekkaranta, kirjaltaja S. Leino, toimitusjohtaja H. Ramsay, lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti ja toimittaja R. Svento, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin tohtori Suolahti;

kiinteistölautakuntaan v:ksi 1939: puheenjohtajaksi toimistonjohtaja Y. Harvia sekä jäseniksi asiamies V. Ahde, veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, johtaja J. Hellsten, toimitusjohtaja K. Huhtala, päätoimittaja R. G. Kallia, johtaja T. Salmio, toimitusjohtaja E. von Schantz ja lasinhioja O. Turunen;

yleisten töiden lautakuntaan v:ksi 1939: puheenjohtajaksi johtaja J. E. Huttunen sekä jäseniksi pankinjohtaja T. Grotenfelt, oikeusneuvosmies K. Furuhjelm, sihteeri E. Härmä, sähkötyöntekijä O. Oksanen, professori O. Tarjanne ja teknillisen korkeakoulun lehtori T. R. Vähäkallio;

puhtaanapitolautakuntaan v:ksi 1939: puheenjohtajaksi toimitsija A. Valta sekä jäseniksi johtaja J. Hellsten, seppä K. Kaukonen, pankinjohtaja A. Linturi, pankintaloudenhoitaja A. E. Monnberg, kivityöntekijä O. Nuutinen ja tullihallituksen kemisti Y. Talvitie;

satamalautakuntaan v:ksi 1939: puheenjohtajaksi kauppaneuvos I. Lindfors sekä jäseniksi insinööri V. Castrén, vahtimestari U. Ilmanen, johtaja P. Korpisaari, asianajaja G. Norrmén, toimitusjohtaja H. Ramsay ja satamatyöntekijä I. F. Säilä;

teurastamolautakuntaan v:ksi 1939: puheenjohtajaksi asianajaja E. Tulenheimo sekä jäseniksi kaupungineläinlääkäri W. Ehrström, toimittaja A. E. Leino, osastopäällikkö F. Moisala ja pankintaloudenhoitaja A. E. Monnberg;

teknillisten laitosten hallitukseen v:ksi 1939: jäseniksi toimitsija E. Aittola, seppä Y. Salo, johtaja E. von Schantz, insinööri E. Schröder ja professori B. Wuolle, minkä ohessa valittiin puheenjohtajaksi professori Wuolle ja varapuheenjohtajaksi seppä Salo; sekä

kaupungin leski- ja orpokassan johtokuntaan: jäseniksi oikeusneuvosmies K. E. Furuhjelm, rahatoimenjohtaja J. Helo ja pääjohtaja E. Hj. Rydman, minkä ohessa valittiin puheenjohtajaksi pääjohtaja Rydman.

Jäsenten valitseminen yksityisen laitoksen johtokuntaan. Taideteollisuuskeskuskoulun johtokuntaan kaupunginvaltuusto valitsi [1]) v:ksi 1939 jäseniksi vuorineuvos C. G. Herlitzin ja toimittaja Y. Räisäsen sekä varajäseniksi ylijohtaja Y. Sadeniemen ja rouva E. Sinervo-Ryömän.

[1]) Kvsto 21 p. jouluk. 7 §.

Oppikoulujen vanhempainneuvostot. Helsingin venäläisen lyseon vanhempainneuvoston erään edesmenneen jäsenen tilalle valittiin [1]) uusi elokuun 31 p:nä 1939 päättyväksi toimikaudeksi.

Jäsenten valitseminen Selim Eskelinin säätiön johtokuntaan. Edesmennyt musiikkitirehtööri S. K. Eskelin oli testamentissaan määrännyt suurimman osan omaisuuttaan lankeamaan n.s. Selim Eskelinin säätiölle, jonka varoja Oy. Pohjoismaiden yhdyspankin tuli hoitaa ja jonka varain tuotto oli käytettävä erinäisiin musiikkiharrastusta edistäviin tarkoituksiin; säätiön ylin hoito oli uskottava johtokunnalle, johon Suomen pankin johtokunta, Kanttori-urkuriyhdistyksen vuosikokous ja Helsingin kaupunginvaltuusto kukin valitsivat yhden jäsenen ja yhden varajäsenen kolmeksi vuodeksi kerrallaan, ollen jäsenille maksettava kohtuullinen korvaus säätiön varoista. Kaupunginvaltuusto valitsi [2]) säätiön johtokuntaan ensimmäiseksi kolmivuotiskaudeksi pankinjohtaja E. Ilveksen varsinaiseksi ja sosiaali- ja opetusasiain johtajan J. W. Kedon varajäseneksi.

Olympiakisat. Kansainvälisen olympiakomitean Suomen edustajan saatua, Japanin virallisesti luovuttua sille tehdystä tarjouksesta v:n 1940 olympiakisain pitämisestä, tarjouksen mainittujen kisain järjestämisestä Helsinkiin, kaupunginhallitus asian kiireellisyyden vuoksi oli ottanut tarjouksen vastaan, minkä toimenpiteen kaupunginvaltuusto hyväksyi [3]).

Valtuusto myönsi [4]) yleisistä käyttövaroistaan 150,000 mk kaupunginhallituksen käytettäväksi olympiakisain valmistelutöihin kertomusvuoden syyskaudella.

Helsingin kaupungin ja sen ympäristön yhdistäminen yhdeksi vakuutuspiiriksi. Vastauksena Kansaneläkelaitoksen asiasta tekemään tiedusteluun päätettiin [5]) ilmoittaa, ettei Helsingin kaupungilla ollut mitään sitä vastaan, että Helsinki ja sen ympäristö, jotka alunperin, kun maa jaettiin kansaneläkelain mukaisen vakuutuksen paikallista toimeenpanoa varten vakuutuspiireihin, oli muodostettu kolmeksi vakuutuspiiriksi, nyt yhdistettiin yhdeksi ainoaksi vakuutuspiiriksi, edellyttäen, ettei piiriasiamiehen tehtävien hoito tästä kärsinyt.

Pakinkylän rakennussuunnitelma. Uudenmaan läänin maaherra oli maaliskuun 30 p:nä hyväksynyt ja vahvistanut noudatettavaksi Pakinkylän taajaväkisen yhdyskunnan rakennussuunnitelman [6]) siihen liittyvine rakennussuunnitelmamääräyksineen Pakilan taajaväkistä yhdyskuntaa varten, jättäen suunnitelmaa vastaan tehdyt muistutukset huomioonottamatta. Päätös oli saatettu kaupungin viranomaisten tietoon ilmoituksin, että siitä oli valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen, mikä merkittiin [7]) tiedoksi.

Tammelundin alueen rakennussuunnitelma. Sen jälkeen kun viranomaisten taholta oli tehty vaatimus Helsingin pitäjän Herttoniemen kylässä olevan Tammelundin huvila-alueen rakennussuunnitelman aikaansaamisesta, osan mainitusta alueesta omistavat varatuomarit O. Kauppi ja A. Himberg antoivat arkkitehti G. A. Wahlroosin laatia kyseisen rakennussuunnitelmaehdotuksen. Uudenmaan läänin maaherralle annettavassa lausunnossaan kaupunginvaltuusto päätti [8]) puoltaa rakennussuunnitelmaehdotuksen hyväksymistä ehdoin, että rakennussuunnitelma-alueen rajoja muutettiin

[1]) Kvsto 5 p. lokak. 6 §. — [2]) S:n 14 p. syysk. 10 §. — [3]) S:n 24 p. elok. 11 §; vrt. myös tämän kert. s. 255. — [4]) Kvsto 14 p. syysk. 11 §. — [5]) S:n 18 p. toukok. 8 §. — [6]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 73. — [7]) Kvsto 8 p. kesäk. 3 §. — [8]) S:n 26 p. tammik. 21 §.

siten, että se käsittäisi koko Tammelundin alueen, ja että sen viemärisuunnitelmaa muutettiin siten, että viemärit purkautuisivat syvään veteen.

Helsingin lentokenttä. Kun Helsingin lentokentän toisen rakennusvaiheen aikaisemmin 4,700,000 mk:ksi arvioidut kustannukset sittemmin oli laskettu 7,160,000 mk:ksi johtuen paitsi palkka- ja hintatason kohoamisesta myös siitä, että lentokentän päällystyssuunnitelmaan oli ollut välttämätöntä tehdä erinäisiä lentoliikenteen kehityksestä johtuvia muutoksia, kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö tiedusteli, oliko kaupunki aikaisemmasta sopimuksesta [1]) huolimatta edelleenkin halukas osallistumaan lentokentän toisen rakennusvaiheen rakennuskustannuksiin 50 %:lla eli enintään 3,580,000 mk:lla. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) tällöin vastauksena ilmoittaa suostuvansa osallistumaan puoleen kyseisten töiden todellisista kustannuksista, kuitenkin enintään aikaisempien sitoumustensa lisäksi 1,230,000 mk:lla sekä merkitä tarkoitusta varten v:n 1939 talousarvioon 2,830,000 mk:n suuruisen siirtomäärärahan.

Helsingin—Kouvolan rautatiesuunnitelma. Kaupunginvaltuusto sitoutui [3]), siinä tapauksessa, että eduskunta päätti rakentaa normaaliraiteisen rautatien Helsingin ja Kouvolan tai Korian välille, ilmaiseksi luovuttamaan kaupungin alueelta radan rakentamista varten mahdollisesti tarvittavan maan sekä suorittamaan radan rakennuskustannuksiin myöhemmin määrättävän avustuksen ehdoin, että rautatien rakennustyöt sisällytettiin kertomusvuonna vahvistettavaan 5-vuotiseen rautatierakennussuunnitelmaan.

---

[1]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 28. — [2]) Kvsto 26 p. lokak. 7 §. — [3]) S:n 12 p. tammik. 30 §.

II. Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen kokoonpano. Kaupunginhallitukseen kuuluivat v. 1938 kaupunginjohtaja A. Tulenheimo sekä apulaiskaupunginjohtajat rahatoimenjohtaja J. Helo, kiinteistöjohtaja E. von Frenckell, teknillinen johtaja E. Moring ja sosiaali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto samoin kuin kaupunginvaltuuston mainituksi vuodeksi valitsemat jäsenet johtaja J. Louhivaara, johtaja B. Nybergh, liittosihteeri P. Railo, johtaja H. Ramsay, toimittaja Y. Räisänen, toimistoapulainen M. Salmela-Järvinen, sähköasentaja V. V. Salovaara, lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti ja professori G. von Wendt.

Kaupunginkanslia [1]). Kaupunginsihteerinä toimi varatuomari E. Mantere sekä kansliasihteereinä filosofianmaisterit G. Brotherus ja A. A. Danielson sekä varatuomarit A. Blomberg, J. Ståhlberg ja C. Toppelius. Kirjaajana toimi neiti I. Heikel. Kaupunginkanslian henkilökuntaan kuului sitä paitsi viisi vakinaista kanslistia ja kaksi ylimääräistä kanslia-apulaista. Painatustöiden valvojana oli ent. kirjapainonjohtaja T. Artman, jolla oli kaksi apulaista.

Kaupunginhallituksen asiamiesosaston [1]) henkilökunnan muodostivat kaupunginlakimies E. Cavonius ja asiamies E. Elfvengren sekä kaksi konttoriapulaista.

Kaupunginhallituksen kokoukset. Kaupunginhallituksella oli kertomusvuonna 61 ja sen yleisjaostolla 52 kokousta. Pöytäkirjain yhteenlaskettu pykäläluku oli 6,284; siitä hallituksen yleisten kokousten 2,564 ja sen yleisjaoston 3,720, joista viimeksi mainituista verotusasioita koski 2,533. Lähetettyjen kirjeiden luku oli 1,782, siitä 839 verotusasiakirjeitä.

Kaupunginhallituksen vuoden varrella käsittelemistä asioista mainitaan tässä seuraavat:

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat

Kaupunginhallitus, kaupunginkanslia ja asiamiesosasto

Kaupunginhallituksen kokoukset y.m. Kaupunginhallitus päätti [2]) pitää varsinaiset kokouksensa torstaisin klo 15.30 sekä ylimääräisiä kokouksia tarpeen vaatiessa; kokoukset määrättiin [3]) sittemmin kesäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana alkamaan jo klo 15. Yleisjaoston tuli kokoontua aluksi tiistaisin klo 11 [2]), syyskuun alusta torstaisin klo 11 [4]).

Kaupunginhallituksen pöytäkirjain tarkistajiksi määrättiin [5]) teknillinen johtaja E. Moring varamiehenään kiinteistöjohtaja E. von Frenckell sekä vt Suolahti varamiehenään vt Räisänen. Yleisjaoston pöytäkirjoja

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 115 ja 116. — [2]) Khs 13 p. tammik. 55 § — [3]) S:n 27 p. toukok. 1,065 a §. — [4]) S:n 8 p. syysk. 1,662 §. — [5]) S:n 13 p. tammik. 61 §.

tarkistamaan valittiin [1]) sosiaali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto sekä varalle teknillinen johtaja E. Moring.

Kaupunginvaltuuston kokoukset. Kaupunginhallitus määräsi [2]) päivät, jolloin kaupunginvaltuuston kokoukset kertomusvuonna oli pidettävä.

Vakuusasiakirjain tarkastus. Kaupunginhallituksen ohjesäännön 28 §:n 2 momentin edellyttämät hallituksen hoidossa olevien vakuusasiakirjain tarkastukset määrättiin [3]) kertomusvuonna suoritettaviksi hallituksen jäsenien Louhivaaran, Räisäsen ja von Wendtin toimesta. Vakuusasiakirjain tarkastuksissa laaditut pöytäkirjat merkittiin [4]) sittemmin tiedoksi.

Rahatoimiston varain hoidon valvonta. Kaupunginhallituksen jäsenet Nybergh ja Salovaara määrättiin [5]) kertomusvuonna toimittamaan kaupunginhallituksen ohjesäännön 28 §:n 1 momentissa mainittuja rahatoimiston varain hoitoa koskevia tarkastuksia.

Kaupunginhallituksen edustajat hallituksissa, lautakunnissa y.m. Kaupunginhallituksen edustajiksi valittiin [6]) rahatoimenjohtaja J. Helo huoltolautakuntaan sekä sen hallinto- ja köyhäinhoito-osastoihin, oikeusaputoimiston johtokuntaan ja työnvälitystoimiston johtokuntaan; kiinteistöjohtaja E. von Frenckell kiinteistölautakuntaan ja urheilulautakuntaan; teknillinen johtaja E. Moring satamalautakuntaan, yleisten töiden lautakuntaan, puhtaanapitolautakuntaan ja teknillisten laitosten hallitukseen; sosiaali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto terveydenhoitolautakuntaan, sairaalahallitukseen, suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaan, suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan, musiikkilautakuntaan ja teurastamolautakuntaan; kaupunginhallituksen jäsen Louhivaara palolautakuntaan ja Tervalammen työlaitoksen johtokuntaan; jäsen Nybergh ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntaan; jäsen Railo ammattiopetuslaitosten johtokuntaan ja kaupunginkirjaston johtokuntaan; jäsen Räisänen huoltolautakunnan irtolaishuolto- ja alkoholistihuolto-osastoihin, lastensuojelulautakuntaan ja lastensuojelulaitosten alaisissa laitoksissa toimivien kansakoulujen johtokuntaan; jäsen Salmela-Järvinen huoltolautakunnan jaostoon, joka päättää täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön omaisuuden käyttämisestä hoidon korvaamiseen, kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokuntaan ja kaupunginmuseon johtokuntaan; jäsen Salovaara huoltolautakunnan alaisia työtupia koskevia asioita käsittelevään jaostoon ja kotitalouslautakuntaan sekä jäsen von Wendt lastentarhain johtokuntaan, ruotsinkielisen työväenopiston johtokuntaan ja asutuslautakuntaan.

Laskujen hyväksyminen. Rahatoimistolle ja revisiotoimistolle päätettiin [7]) ilmoittaa, että laskuja ja muita maksettaviksi aiottuja asiakirjoja hyväksymään v. 1939 ovat oikeutetut joko kaupunginjohtaja ja hänen estyneenä ollessaan apulaiskaupunginjohtajat seuraavassa järjestyksessä: von Frenckell, Moring, Keto ja Helo, tai kaupunginsihteeri ja hänen estyneenä ollessaan kansliasihteeri G. Brotherus sekä asiamiesosaston puolesta kaupunginlakimies ja hänen estyneenä ollessaan asiamies E. Elfvengren.

Uutisten antaminen sanomalehdistölle. Kansliasihteerit A. Blomberg, G. Brotherus ja J. Ståhlberg määrättiin [8]) antamaan sanomalehdistölle

[1]) Khn jsto 4 p. tammik. 3,000 §. — [2]) Khs 13 p. tammik. 64 §, 31 p. maalisk. 679 § ja 8 p. syysk. 1,660 §. — [3]) S:n 13 p. tammik. 60 §. — [4]) S:n 20 p. tammik. 133 § ja 24 p. marrask. 2,248 §. — [5]) S:n 13 p. tammik. 59 §. — [6]) S:n 13 p. tammik. 57 §. — [7]) Khn jsto 22 p. jouluk. 4,143 ja 4,169 §. — [8]) Khs 13 p. tammik. 63 §.

tietoja kaupunginhallituksen päättämistä asioista aikaisemmin vahvistettuja periaatteita noudattaen.

Kuulutusten julkaiseminen. Kaupunginhallitus päätti [1]) kertomusvuonna julkaista kuulutuksensa Uusi Suomi, Helsingin sanomat, Sosialidemokraatti, Ajan suunta, Hufvudstadsbladet ja Arbetarbladet nimisissä sanomalehdissä.

Kaupunginvaltuuston päätösten täytäntöönpano. Kaupunginhallitus hyväksyi [2]) uuden menetelmän kaupunginvaltuuston päätösten täytäntöönpanomenettelyn käytännöllisiksi toimenpiteiksi. Tämän mukaisesti valtuuston kokouksen päätösluettelo on esiteltävä hallituksen seuraavassa sääntömääräisessä kokouksessa ja tällöin merkittävä asianomaisen apulaiskaupunginjohtajan esittelystä hallituksen pöytäkirjaan ne mahdolliset toimenpiteet, joista hallituksen on määrättyjen asiain kohdalla nimenomaan päätettävä, sekä jätettävä muista täytäntöönpanotoimenpiteistä huolehtiminen asianomaisten lautakuntien tehtäväksi. Entisten kansliakirjeiden asemesta on kaikille lautakunnille lähetettävä ainoastaan päätösluettelot ja lähetekirjelmässä on kehoitettava asianomaisia ryhtymään päätösten kullekin viranomaiselle aiheuttamiin toimenpiteisiin. Kullekin lautakunnalle lähetettävään lähetekirjelmäkaavakkeeseen on merkittävä niiden asiain numerot, jotka tulevat heidän osaltaan täytäntöönpantaviksi, jottei lautakuntien kesken synny epäselvyyttä siitä, kenen tehtäviin täytäntöönpano kulloinkin kuuluu. Jotta kaupunginjohtaja ja asianomaiset apulaiskaupunginjohtajat voisivat valvoa lautakuntien täytäntöönpanoa, on kunkin lautakunnan vuorostaan esiteltävä päätösluettelo lautakunnan kokouksessa ja tehtävä pöytäkirjaansa merkintä päättämistään toimenpiteistä. Asiain hoidon jatkuvan tarkkailun vuoksi on myöskin yleistettävä kaikkiin lautakuntiin tapa laatia puolivuosittain vireillä olevien asiain jäämäluettelo, joka on esiteltävä tavalliseen tapaan lautakunnan kokouksessa ja josta jäljennös on lähetettävä kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle. Mitä rahatoimistoon, tilastotoimistoon ja revisiotoimistoon tulee, on päätösluettelo lähetettävä kahdelle ensiksi mainitulle asianomaisia toimenpiteitä varten ja revisiotoimistolle yksinomaan tiedoksi. Samalla hallitus hyväksyi lähetekirjelmissä noudatettavan muodon.

Kaupunginhallituksen ja kaupungin lautakuntain yhteistyö. Kaupunginhallitus päätti [3]), että lautakuntain päätösten on, kuten aikaisemminkin katsottava tulleen kaupunginhallituksen tietoon, kun n.s. päätösluettelo on tullut kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle niin, että sekä kaupunginhallituksen edustaja että mainitut kaupunginjohtajat ovat päätöksestä tietoisia. Edelleen kaupunginhallitus päätti antaa asiasta lauta- ja johtokunnille seuraavat ohjeet:

1) Lauta- ja johtokuntien on ennen kokoustaan lähetettävä esityslista kaupunginhallituksen edustajalle, kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle.

2) Kokousta seuraavana päivänä on esityslistaan liittyvä päätösluettelo lähetettävä kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle. Jos pöytäkirja valmistuu kolmantena päivänä kokouksen jälkeen, mihin olisi kaikissa lauta- ja johtokunnissa pyrittävä, ei päätösluetteloa

[1]) Khs 13 p. tammik. 65 §. — [2]) S:n 27 p. tammik. 185 §. — [3]) S:n 13 p. tammik. 58 §.

tarvitse lähettää, vaan on jäljennös pöytäkirjasta lähetettävä kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle.

3) Ellei pöytäkirja ole valmistunut edellisesssä kohdassa mainitussa ajassa, on jäljennös siitä, niin pian kun se valmistuu, lähetettävä kaupunginjohtajalle.

Diaariin merkittyjen ratkaisemattomien asiain luettelot tarkastettiin [1]).

Kaupunginjohtajat. Kaupunginjohtajan sijaisiksi määrättiin [2]) apulaiskaupunginjohtajat järjestyksessä von Frenckell, Moring, Keto, Helo; rahatoimenjohtajan sijaiseksi määrättiin [2]) kiinteistöjohtaja ja kiinteistöjohtajan sijaiseksi kaupunginjohtaja sekä teknillinen johtaja ja sosiaali- ja opetusasiain johtaja toistensa sijaisiksi.

Kaupunginhallitus päätti [3]) määrätä kiinteistöjohtaja von Frenckellin kaupunginhallituksen puolesta valmistelemaan olympiakisojen yhteydessä olevia, kaupungille kuuluvia asioita sekä vapauttaa hänet syyskuun 14 p:ään saakka hoitamasta muita kiinteistöjohtajalle kuuluvia tehtäviä. Järjestelyn jatkamisesta ja kiinteistöjohtajan muiden tehtävien hoitamisesta päätettiin aikanaan tehdä esitys kaupunginvaltuustolle [4]).

V.t. kiinteistöjohtajalle I. Grotenfeltille päätettiin [5]) edelleen v:n 1939 tammikuun 1 p:n ja heinäkuun 1 p:n väliseltä ajalta suorittaa 10,000 mk:n kuukausipalkka tililtä Sijaispalkat virkavapaustapauksissa.

Virkavapautta täysin palkkaeduin myönnettiin rahatoimenjohtaja J. Helolle kaupungin raha-asioita ja yleistä rahataloutta koskevia neuvotteluja sekä yleistä rahallista asemaa koskeviin kysymyksiin tutustumista tarkoittavaa Tukholmaan ja Lontooseen tehtävää matkaa varten [6]); kiinteistöjohtaja E. von Frenckellille kesäkuun 1 ja 4 p:n väliseksi ajaksi osallistumista varten Pariisissa pidettävään Fédération Internationale de Football Association nimisen järjestön kongressiin ja kesäkuun 12 ja 16 p:n väliseksi ajaksi osallistumista varten Tukholmassa pidettävään automobiilikongressiin [7]); teknilliselle johtajalle E. Moringille kesäkuun 13 ja 18 p:n väliseksi ajaksi osallistumista varten Oslossa pidettävään II pohjoismaiseen insinöörikokoukseen [8]); sekä sosiaali- ja opetusasiain johtajalle J. W. Kedolle v:n 1939 tammikuun 7 ja 10 p:n väliseksi ajaksi yksityisasiain vuoksi, oikeuttaen hänet tämän jälkeen käyttämään 3—4 päivää tutustuakseen Kööpenhaminan ja Tukholman kunnallisiin laitoksiin ja saamaan viimeksi mainituilta päiviltä säädetyt päivärahat [9]), sekä osallistuakseen syyskuun 1 ja 2 p:nä Göteborgissa pidettävään pohjoismaisten pääkaupunkien ja Göteborgin sairaalatarkastajain neuvottelukokoukseen ja tutkiakseen sen jälkeen 1 tai 2 päivän ajan Göteborgin sairaalaoloja [10]).

Kaupunginkanslian viranhaltijat. Kaupunginhallitus päätti [11]) sisällyttää v:n 1939 talousarvioehdotukseensa 60,000 mk uuden tilapäisen virkailijan palkkaamiseksi kaupunginkansliaan käännöstöistä, kirjeenvaihdosta y.m. huolehtimaan. Toimeen otettiin [12]) sittemmin toimitussihteeri K. Klinge v:n 1939 alusta lukien 5,000 mk:n kuukausipalkoin.

Seuraaviin kaupunginkanslian vakinaistettuihin virkoihin päätettiin [13]) siirtää alla mainitut siihen asti tilapäisinä palkatut henkilöt: painatustöiden

---

[1]) Khs 17 p. helmik. 356 §, 10 p. maalisk. 517 § ja 29 p. syysk. 1,806 §. — [2]) S:n 13 p. tammik. 56 §. — [3]) S:n 1 p. syysk. 1,605 §. — [4]) Ks. tämän kert. s. 3. — [5]) Khn jsto 29 p. jouluk. 4,175 §. — [6]) Khs 5 p. toukok. 912 §. — [7]) S:n 19 p. toukok. 1,020 §. — [8]) S:n 2 p. kesäk. 1,133 §. — [9]) S:n 29 p. jouluk. 2,512 §. — [10]) S:n 11 p. elok. 1,506 §; vrt. tämän kert. s. 147. — [11]) Khs 27 p. lokak. 2,006 §. — [12]) Khn jsto 22 p. jouluk. 4,148 §. — [13]) Khs 8 p. jouluk. 2,364 §.

apulaisvalvojan virkaan V. Stenman, ylemmän palkkaluokan kanslia-apulaisenvirkaan A. Särkisilta, kahteen alemman palkkaluokan kanslia-apulaisenvirkaan I. Hyttinen ja K. Parno, kahteen vahtimestarinvirkaan P. Aspelin ja A. Lekander sekä puhelinhoitajanvirkaan E. Flinckman.

Painatustöiden valvoja oikeutettiin [1]) kertomusvuonna edelleen pitämään palveluksessaan virastovaratyöntekijä H. Tapper kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta suoritettavasta 45 mk:n päiväpalkasta.

Virastovaratyöntekijäin v:n 1938 palkkamenojen peittämiseen kaupunginhallitus myönsi 14,085 mk saman vuoden käyttövaroistaan työttömyyden varalta.

Kaupunginkanslian palveluksessa päätettiin [2]) kertomusvuoden alusta lukien edelleen pitää seuraavat ylimääräiset viranhaltijat alla mainituin kuukausipalkoin ynnä palkanlisäyksin: painatustöiden valvojan apulainen V. Stenman 3,200 mk + 195 mk, kanslia-apulaiset A. Särkisiltä 1,500 mk + 100 mk, K. Telmo 1,350 mk + 100 mk, K. Okkola 1,350 mk ja A. Rasi 1,700 mk + 105 mk, vahtimestarinapulaiset P. Aspelin 1,700 mk + 105 mk, A. Lekander 1,700 mk + 105 mk ja R. Kaitasaari 600 mk, puhelinapulainen E. Flinckman 1,200 mk + 100 mk sekä siivoojat S. Salenius 800 mk + 64 mk ja A. Westerberg 800 mk + 64 mk. Autonohjaajina toimineille P. Aspelinille ja E. Niemuralle päätettiin korvauksena tästä suorittaa vastaavasti 450 mk ja 590 mk kuukaudessa. Neiti Okkolan siirryttyä toiseen toimeen otettiin [3]) hänen tilalleen ylioppilas M. I. Hyttinen 1,350 mk:n kuukausipalkoin.

Virkavapautta täysin palkkaeduin myönnettiin [4]) kansliasihteeri A. Blombergille yksityisasiain vuoksi joulukuun 10 ja 15 p:n väliseksi ajaksi.

Sairaslomaa täysin palkkaeduin myönnettiin kansliasihteeri G. Brotherukselle [5]) syyskuun 19 p:n ja lokakuun 29 p:n väliseksi ajaksi, kanslisti E. Swanljungille [6]) tammikuun 2 ja 15 p:n väliseksi ajaksi sekä painatustöiden valvojan kanslia-apulaiselle A. Särkisillalle [7]) maaliskuun 7 p:n ja 12 p:n väliseksi ajaksi.

Asiamiesosaston viranhaltijat. Haettavaksi julistettuun asiamiehenvirkaan kaupunginhallitus valitsi [8]) lakitieteenkandidaatti E. Elfvengrenin.

Asiamiesosaston konttoriapulaiselle G. Estlanderille myönnettiin [9]) sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin elokuun 29 p:n 1938 ja tammikuun 28 p:n 1939 väliseksi ajaksi sijaisenaan ylioppilas L. Ervasti. Tilapäinen apulainen A. Grönberg vapautettiin [10]) toimestaan helmikuun 6 p:stä lukien.

Vanda puistokylä oy:lle kuuluneiden maa-alueiden omistusoikeuden selvittämistyön kustantamiseen asiamiesosasto oikeutettiin [10]) käyttämään enintään 9,000 mk tilapäistä työvoimaa varten varatusta määrärahastaan.

Kesälomat. Kaupunginhallitus vahvisti [11]) kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajain kesälomat. Yleisjaosto oikeutettiin [11]) hyväksymään kaupunginkanslian ja asiamiesosaston virkailijain ja palveluskunnan

---

[1]) Khs 13 p. tammik. 66 §. — [2]) S:n 13 p. tammik. 78 § ja khn jsto 4 p. tammik. 3,001 §. — [3]) Khn jsto 9 p. kesäk. 3,589 §. — [4]) Khs 24 p. marrask. 2,249 §. — [5]) S:n 22 p. syysk. 1,749 § ja 13 p. lokak. 1,884 §. — [6]) S:n 7 p. tammik. 30 § ja 13 tammik. 54 §. — [7]) Khn jsto 15 p. maalisk. 3,269 §. — [8]) Khs 20 p. tammik. 132 §. — [9]) S:n 25 p. elok. 1,574 § ja 13 p. lokak. 1,885 §. — [10]) Khn jsto 1 p. helmik. 3,141 §. — [11]) Khs 13 p. huhtik. 774 § ja khn jsto 26 p. huhtik. 3,432 §.

kesälomien järjestely. Autonkuljettajain kesälomasijaiseksi otettiin [1]) K. Aspelin kesäkuun 7 p:stä elokuun 11 p:ään 1,500 mk:n kuukausipalkoin.

Kaupunginvaltuuston huoneistojen siivoamisesta päätettiin [2]) maksaa siivooja A. Vainiolle 300 mk kuukaudessa v:n 1938 alusta.

Julkaisujen osto. Kaupunginhallitukselle päätettiin [3]) ostaa kaksi kappaletta Vem är vem i Norden nimistä teosta. Tarkoitukseen myönnettiin 1,000 mk kaupunginkanslian tarverahoista. Kaupunginkanslian tarvetta varten päätettiin [4]) hankkia kaksi kappaletta Berlinissä pidettyjä olympiakisoja koskevaa virallista julkaisua, joiden hinta samoin oli suoritettava kanslian tarverahoista. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [5]) 300 Norjan kruunua Nordisk Bibliofilsälskap nimisen järjestön julkaisun ostamiseen.

Rahatoimisto

Rahatoimiston viranhaltijat. Rahatoimiston johtosäännön 6 §:n nojalla kaupunginhallitus päätti [6]), että toimiston veronkannantaosaston päällikön Hj. Storkållin tuli hoitaa apulaiskaupunginkamreerin tehtäviä tämän ollessa tilapäisesti estynyt tai hoitaessa kaupunginkamreerintehtäviä.

Rahatoimiston johtosäännön 9 §:n nojalla oikeutettiin [7]) toimiston kirjanpito-osaston päällikkö L. Lahtinen kaupunginkamreerin määräysten mukaisesti allekirjoittamaan kaikkien asianmukaisesti hyväksyttyjen laskujen maksumääräykset.

Kirjanpito-osaston päälliköksi valittiin [8]) toimisto-osaston päällikkö L. Lahtinen.

Kirjanpito-osaston päällikkö L. Lahtinen [9]) määrättiin oman virkansa ohella hoitamaan myöskin toimisto-osaston päällikön virkaa kesäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi sekä syyskuun 1 p:stä lukien toistaiseksi oman virkansa ohella toimentaja N. Puisto [10]), jotta ensinmainittu voisi kokonaan antautua omiin tehtäviinsä. Toimisto-osaston päällikön virka päätettiin [11]) sittemmin julistaa haettavaksi.

Toimiston avoinna olevaa kirjanpitäjänvirkaa määrättiin [12]) toistaiseksi hoitamaan herra E. Mäkinen. Virkaan valittiin [13]) sittemmin kauppatieteidenkandidaatti M. Vuorisalo.

Kahteen haettavaksi julistettuun [14]) toimistoapulaisenvirkaan valittiin [15]) neiti H. Hynynen ja herra E. Mäkinen.

Seuraaviin vakinaistettuihin rahatoimiston virkoihin siirrettiin [16]) alla mainitut henkilöt: vanhemman toimistoapulaisen virkaan T. Halme, kahdeksaan ylempään palkkaluokkaan kuuluvaan toimistoapulaisen virkaan R. Ervasti, E. Lindholm, S. Lindberg, E. Lowenetzsky, V. Meinander, I. Peltonen, A. Rasi ja H. Törrönen, kahdeksaan alempaan palkkaluokkaan

---

[1]) Khn jsto 17 p. toukok. 3,500 § ja 31 p. toukok. 3,566 §. — [2]) S:n 18 p. tammik. 3,078 §. — [3]) S:n 7 p. heinäk. 3,687 §. — [4]) S:n 21 p. heinäk. 3,722 §. — [5]) S:n 8 p. jouluk. 4,108 §. — [6]) Khs 27 p. lokak. 2,015 §. — [7]) S:n 29 p. syysk. 1,810 §. — [8]) S:n 20 p. tammik. 146 § ja 27 p. toukok. 1,071 §. — [9]) S:n 2 p. kesäk. 1,138 §. — [10]) S:n 25 p. elok. 1,584 §. — [11]) S:n 7 p. tammik. 34 §. — [12]) S:n 10 p. maalisk. 526 §. — [13]) S:n 10 p. marrask. 2,136 §. — [14]) S:n 24 p. helmik. 410 §. — [15]) S:n 2 p. kesäk. 1,137 §. — [16]) S:n 8 p. jouluk. 2,370 §.

kuuluvaan toimistoapulaisen virkaan G. Johansson, I. Kaukonen, L. Marvo, D. Nordblom, G. Sarkilo, J. Strömberg, U. Törnqvist ja H. Valve sekä kahteen apulaisvahtimestarinvirkaan H. Nybergh ja B. Nyman. Yksi ylempään palkkaluokkaan kuuluva nuoremman toimistoapulaisen virka päätettiin [1]) julistaa haettavaksi.

Sisäläheteiksi otettiin [2]) tammikuun 15 p:stä lukien toistaiseksi K. Lehtinen sekä eronneen L. Bäckmanin tilalle syyskuun 1 p:stä lukien S. Kurki, molemmat 400 mk:n kuukausipalkoin.

Virastovaratyöntekijänä rahatoimisto oikeutettiin [3]) pitämään palveluksessaan herra E. Mäkinen huhtikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi 60 mk:n päiväpalkoin.

Toimiston v:n 1938 virastovaratyöntekijäin palkkamenojen peittämiseen kaupunginhallitus myönsi 3,240 markkaa saman vuoden käyttövaroistaan työttömyyden varalta.

Sisäasiainministeriö ilmoitti vahvistaneensa kaupunginkamreerin palkkausta koskevan kaupunginvaltuuston päätöksen [4]).

Sairaslomaa myönnettiin kirjanpitäjä B. Sandmanille [5]) tammikuun 31 p:n ja maaliskuun 17 p:n väliseksi ajaksi täysin palkkaeduin sijaisenaan toimistoapulainen H. Saarnio ja tämän sijaisena toimistoapulainen D. Nordblom, kirjanpitäjä A. J. K. Törnrothille [6]) syyskuun 11 ja 25 p:n väliseksi ajaksi täysin palkkaeduin, kassanhoitaja E. Laekselle [7]) tammikuun 1 p:n ja maaliskuun 15 p:n väliseksi ajaksi virkasäännön mukaisin palkkaeduin sijaisenaan työläispalkkojen kassanhoitaja Å. Ullner ja tämän sijaisena ylivahtimestari A. W. Juselius, toimistoapulainen S. Perjolle [8]) yhdeksi kuukaudeksi helmikuun 21 p:stä lukien täysin palkkaeduin sijaisenaan toimistoapulainen L. Marvo, toimistoapulainen I. Lehtoselle [9]) yhdeksi kuukaudeksi maaliskuun 11 p:stä lukien täysin palkkaeduin sijaisenaan toimistoapulainen G. Johansson, toimistoapulainen G. Sarkilolle [10]) huhtikuun 12 ja 30 p:n väliseksi ajaksi täysin palkkaeduin, toimistoapulainen Hj. Bolinderille [11]) huhtikuun 19 p:n ja toukokuun 28 p:n väliseksi ajaksi täysin palkkaeduin ynnä toukokuun 29 p:n ja kesäkuun 21 p:n väliseksi ajaksi saaden täydet palkkaetunsa 20 päivältä ja 2/3 peruspalkastaan ynnä ikäkorotuksensa 3 päivältä, toimistoapulainen G. Dahlströmille [12]) huhtikuun 11 p:n ja kesäkuun 10 p:n väliseksi ajaksi täysin palkkaeduin sijaisenaan toimistoapulainen E. Pehrman sekä toimistoapulainen M. Unoniukselle [13]) heinäkuun 15 p:n ja elokuun 15 p:n väliseksi ajaksi täysin palkkaeduin.

Kaupunginkamreerin, apulaiskaupunginkamreerin ja rahatoimiston osastopäälliköiden kesälomien järjestelyä koskeva esitys hyväksyttiin [14]) sekä valtuutettiin rahatoimenjohtaja järjestämään rahatoimiston muun henkilökunnan kesälomat.

Kassavajauksen korvaaminen. Rahatoimiston eräiden toimenhaltijain rahanvaihdossa syntyneiden vajausten peittämiseksi myönnettiin [15]) kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 2,590 mk.

[1]) Khs 8 p jouluk. 2,370 §. — [2]) Khn jsto 18 p. tammik. 3,090 § ja 1 p. syysk. 3,805 §. — [3]) Khs 31 p. maalisk. 685 §. — [4]) S:n 29 p. jouluk. 2,525 §; vrt. tämän kert. s. 5. — [5]) Khs 24 p. helmik. 405 § ja 10 p. maalisk. 528 §. — [6]) S:n 22 p. syysk. 1,754 §. — [7]) S:n 20 p. tammik. 153 § ja 24 p. helmik. 406 §. — [8]) S:n 23 p. maalisk. 640 §. — [9]) S:n 31 p. maalisk. 682 §. — [10]) S:n 5 p. toukok. 911 §. — [11]) S:n 5 p. toukok. 911 § ja 22 p. kesäk. 1,285 §. — [12]) S:n 22 p. kesäk. 1,285 §. — [13]) S:n 11 p. elok. 1,468 §. — [14]) Khn jsto 21 p. kesäk. 3,664 §. — [15]) S:n 18 p. tammik. 3,096 § ja 1 p. maalisk. 3,232 §.

Tilastotoimisto

Tilastotoimiston viranhaltijat. Tilastotoimiston toiselle aktuaarille M. Jalolle myönnettiin [1]) ero virastaan maaliskuun 1 p:stä lukien. Eräiden keskeneräisten töiden loppuunsuorittamiseksi hänet kuitenkin määrättiin hoitamaan kyseistä virkaa maaliskuun loppuun asti, mistä ajankohdasta heinäkuun 1 p:ään asti hänen tuntipalkkaa nauttien tuli käydä toimistossa vain valvomassa töitä [2]). Huhtikuun 1 p:stä lukien kaupunginhallitus päätti [2]) palkata filosofianmaisteri S. Törnrothin huolehtimaan muista toisen aktuaarin tehtävistä. Heinäkuun 1 p:stä toistaiseksi, siksi kuin virka vakinaisesti täytettiin ja sen uusi haltija voi ryhtyä sitä hoitamaan, kaupunginhallitus määräsi [3]) amanuenssi V. Kuhlefeltin hoitamaan sitä nauttien 11 palkkaluokan mukaista pohjapalkkaa 6 %:n korotuksin ynnä omine ikäkorotuksineen sekä amanuenssinviran hoitajaksi ylimääräisen apulaisen L. Ruotsalaisen heinäkuun 1 ja 15 p:n väliseksi ajaksi sekä filosofianmaisteri S. Törnrothin viimeksi mainitusta päivästä siksi kuin viran haltija jälleen ryhtyi sitä hoitamaan, ollen viran väliaikaisille hoitajille maksettava 8 palkkaluokan mukainen pohjapalkka. Tilastotoimistoa kehoitettiin [4]) samalla julistamaan toisen aktuaarin virka haettavaksi, mikä päätös kuitenkin myöhemmin peruutettiin [5]), ottaen huomioon viran mahdollinen uudelleenjärjestely, ja oikeutettiin [5]) tilastotoimisto hoidattamaan sitä sijaisella enintään kertomusvuoden loppuun. Toiseksi aktuaariksi valittiin [6]) sittemmin filosofianmaisteri A. Kytömaa. Ylimääräiseksi aktuaariksi v:n 1939 ajaksi määrättiin [7]) filosofianmaisteri S. Törnroth huhtikuun 1 p:ään saakka suoritettavaa 2,600 mk:n kuukausipalkkaa vastaan ollen sanotun päivämäärän jälkeen maksettava palkka määrättävä uudestaan.

Sairaslomaa myönnettiin assistentti E. Särkisillalle [8]) elokuun 1 ja 20 p:n väliseksi ajaksi täysin palkkaeduin sijaisenaan laskuapulainen M. Mielonen ja tämän sijaisena herra J. Strandberg, lokakuun 1 p:n ja marraskuun 5 p:n väliseksi ajaksi oikeuksin saada täydet palkkaetunsa 27 päivältä ja 2/3 pohjapalkastaan ja palkanlisäyksestään ynnä ikäkorotuksensa kokonaan 8 päivältä sijaisenaan lokakuun 6 p:stä marraskuun 5 p:ään laskuapulainen M. Mielonen ja tämän sijaisena samana aikana oman virkansa ohella laskuapulainen A.-M. Erwe, laskuapulainen A. Grönroosille [9]) marraskuun 10 p:n ja joulukuun 9 p:n väliseksi ajaksi virkasäännön mukaisin palkkaeduin sijaisenaan herra J. Strandberg sekä ylimääräiselle apulaiselle I. Jauhiaiselle [10]) elokuun 7 ja 28 p:n väliseksi ajaksi täysin palkkaeduin.

Toimiston virkailijain ja palveluskunnan kesälomat vahvistettiin [11]) sekä oikeutettiin [11]) sen johtaja tarvittaessa tekemään niihin pieniä muutoksia.

Tilastollinen vuosikirja. Kaupunginhallitus päätti [12]), että oli luovuttava fraktuuran käytöstä tilastotoimiston julkaisemassa tilastollisessa vuosikirjassa.

---

[1]) Khs 3 p. maalisk. 472 § ja khn jsto 8 p. maalisk. 3,266 §. — [2]) Khn jsto 29 p. maalisk. 3,328 §. — [3]) Khs 16 p. kesäk. 1,255 §. — [4]) S:n 16 p. kesäk. 1,255 §. — [5]) S:n 28 p. heinäk. 1,422 §. — [6]) S:n 15 p. jouluk. 2,427 §. — [7]) Khn jsto 29 p. jouluk. 4,173 §. — [8]) Khs 11 p. elok. 1,461 § ja 6 p. lokak. 1,840 §. — [9]) S:n 10 p. marrask. 2,130 §. — [10]) S:n 28 p. heinäk. 1,421 §. — [11]) Khn jsto 31 p. toukok. 3,565 § ja khs 25 p. elok. 1,576 §. — [12]) Khs 10 p. maalisk. 516 §.

Finanssitilasto. Tilastotoimiston laatima Helsingin kaupungin v:n 1936 tilejä koskeva tilasto päätettiin [1]) lähettää tilastolliselle päätoimistolle.

Huoneistotilastoa koskevat tutkimukset. Merkittiin tiedoksi [2]), että tilastotoimiston laatima tilasto kaupungissa tammikuun 1 p:nä 1938 vuokraamattomina olevista huoneistoista oli valmistunut.

Sosiaaliministeriön sosiaalisen tutkimustoimiston esityksestä kaupunginhallitus suostui [3]) yhdessä toimiston kanssa entiseen tapaan toimeenpanemaan pienasuntojen vuokrain suuruutta koskevan tiedustelun antaen tarvittavien tietojen keräämisen tilastotoimiston tehtäväksi. Tilastotoimiston selostus syyskuussa toimitetun vuokratiedustelun tuloksista merkittiin [4]) sittemmin tiedoksi.

Revisiolaitos

Revisiotoimiston viranhaltijat. Avoinna olevaan ylemmän palkkaluokan revisioapulaisen virkaan valittiin ekonoomi T. Hietala [5]) sekä alemman palkkaluokan revisioapulaisen virkaan huoltoviraston kassa- ja tilitoimiston ylimääräinen apulaiskirjanpitäjä M. Vuorinen [6]).

Kaupunginreviisori oikeutettiin [7]) palkkaamaan revisiotoimiston tilapäiseksi apulaiseksi enintään kertomusvuoden loppuun varatuomari G. J. Stenbäck 4,500 mk:n kuukausipalkoin, mikä oli suoritettava revisiotoimiston tilapäisen työvoiman määrärahasta.

Sairaslomaa myönnettiin [8]) joulukuun 10 p:n 1938 ja tammikuun 25 p:n 1939 väliseksi ajaksi virkasäännön mukaisin palkkaeduin revisioapulainen E. Weckmanille.

Palkatonta virkavapautta tieteellisten töiden jatkamista varten myönnettiin reviisori O. Wiherheimolle [9]) huhtikuun 1 p:n ja toukokuun 31 p:n väliseksi ajaksi sijaisinaan kirjaaja A. Kinnunen ja revisioapulainen V. Pessala sekä revisioapulainen V. Pessalalle [10]) marraskuun 1 p:n ja joulukuun 15 p:n väliseksi ajaksi.

Kaupunginreviisori N. Fellman oikeutettiin [11]) edelleen toistaiseksi hoitamaan sivutoimenaan Meritullinkadun talon n:o 6 isännöitsijän tointa.

Revisiotoimiston huoneisto. Revisiotoimiston huoneiston suurimman huoneen jakamiseksi kahteen osaan ja suoran sisäänkäynnin järjestämiseksi mainitun huoneen porraskäytävän puoleiseen päähän kaupunginhallitus myönsi [12]) 6,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Kaupunginhallitus päätti [13]), että kaupunginreviisorin virkahuoneen kohdalla viereisessä talossa oleva huoneen ja keittiön käsittävä huoneisto yhdistetään revisiotoimiston huoneistoon, jolloin m. m. sen ja lisähuoneiston välille tehdään askelma ja palomuuriin puhkaistaan oviaukko, johon tehdään palosäännön määräämä tulenkestävä itsestään sulkeutuva ovi.

---

[1]) Khs 27 p. tammik. 198 §. — [2]) S:n 23 p. maalisk. 646 §. — [3]) S:n 7 p. heinäk. 1,337 §. — [4]) S:n 20 p. lokak. 1,971 §. — [5]) S:n 11 p. elok. 1,459 §. — [6]) S:n 24 p. helmik. 394 §. — [7]) S:n 25 p. elok. 1,575 §. — [8]) S:n 15 p. jouluk. 2,429 §. — [9]) S:n 7 p. huhtik. 767 a. — [10]) S:n 3 p. marrask. 2,079 §. — [11]) S:n 7 p. tammik. 31 §. — [12]) S:n 7 p. tammik. 42 §. — [13]) S:n 9 p. kesäk. 1,177 §.

Työtä varten myönnettiin yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista 10,700 mk.

Kaupungin hallinnon ja tilien tarkastuksen järjestäminen. Asianomaisille laitoksille päätettiin [1]) antaa tarpeelliset tiedot vuositilintarkastajain ilmoituksesta puheenjohtajansa, varapuheenjohtajansa ja sihteerinsä valitsemisesta sekä jakautumisestaan neljään jaostoon eri hallinnonhaarojen yksityiskohtaista tarkastamista varten.

Revisiotoimiston suorittamat kassantarkastukset. Pidetyt kaupunginkassan vuosineljännestarkastukset eivät antaneet [2]) kaupunginhallitukselle muistuttamisen aihetta.

Revisiotoimiston niinikään suorittamat kassaninventtaukset eivät antaneet [3]) kaupunginhallitukselle muuta toimenpiteen aihetta, kuin että huoltolautakuntaa päätettiin kehoittaa huolehtimaan siitä, että erään vahtimestarin hukkaamistaan kaupungin varoista antaman velkakirjan määrä, 500 mk, viipymättä suoritettiin kassaan.

Verotusvalmisteluvirasto

Verotusvalmisteluviraston viranhaltijat. Sairaslomaa myönnettiin vanhemmalle kanslistille S. Svinhufvudille [4]) syyskuun 1 p:n ja lokakuun 15 p:n väliseksi ajaksi täysin palkkaeduin ja lokakuun 16 p:n ja marraskuun 1 p:n väliseksi ajaksi oikeuksin saada 2/3 pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa, nuoremmalle kanslistille E. Lindholmille [5]) yhdeksi kuukaudeksi tammikuun 10 p:stä lukien täysin palkkaeduin, nuoremmalle kanslistille A. Forsströmille [6]) elokuun 11 p:n ja syyskuun 21 p:n väliseksi ajaksi täysin palkkaeduin sekä vahtimestari L. I. Sivénille [7]) lokakuun 31 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi täysin palkkaeduin.

Kanslia-apulainen I. Stenbäckille kaupunginhallitus myönsi [8]) palkatonta virkavapautta yksityisasiain vuoksi heinäkuun ajaksi sijaisenaan kanslia-apulainen A. Ruokonen.

Verotusvalmisteluviraston ilmoitettua kertomusvuoden jonkun verran korotetun tilapäisen työvoiman määrärahansa puitteissa korottaneensa osastonjohtajien ja erään liikekäsittelijän palkkoja ja valtion lisäksi suostuneen siihen, että mainitun liikekäsittelijän palkkaa vieläkin korotetaan, sekä että virastoon lisäksi otetaan kaksi uutta liikekäsittelijää samoin palkoin, kaupunginhallitus puolestaan hyväksyi [9]) liikekäsittelijäin lukumäärän lisäämisen kahdella, mutta päätti [9]), että sekä näille että muille viraston viranhaltijoille oli toistaiseksi suoritettava valtuuston syyskuun 16 p:nä 1936 vahvistamat palkat. Tämän johdosta verotusvalmisteluvirasto ilmoitti, että ne liikekäsittelijät ja osastonjohtajat, joiden palkkoja kaupunginhallituksen päätös koskee, ovat tosin asiallisesti sekä kaupungin että valtion palveluksessa, mutta kun he muodollisesti ovat ainoastaan valtion palveluksessa, niin heidän palkkansa suoritetaan valtion varoista

---

[1]) Khs 10 p. maalisk. 527 §. — [2]) S:n 27 p. tammik. 189 §, 7 p. huhtik. 722 §, 28 p. heinäk. 1,425 § ja 3 p. marrask. 2,077 §. — [3]) S:n 27 p. tammik. 200 §, 13 p. huhtik. 777 §, 16 p. syysk. 1,692 § ja 1 p. jouluk. 2,324 §. — [4]) S:n 8 p. syysk. 1,663 §, 6 p. lokak. 1,843 § ja 20 p. lokak. 1,964 §. — [5]) S:n 20 p. tammik. 143 §. — [6]) S:n 25 p. elok. 1,582 § ja 8 p. syysk. 1,663 §. — [7]) S:n 17 p. marrask. 2,211 §. — [8]) S:n 19 p. toukok. 1,026 §. — [9]) S:n 17 p. helmik. 357 §.

Uudenmaan läänin lääninhallituksen antamien määräysten mukaisesti [1]). Verotusvalmisteluviraston tarkkailijain kertomuksessaan v:lta 1937 esittämän muistutuksen johdosta kaupunginhallitus päätti [2]) huomauttaa verotusvalmisteluvirastolle, että jos sen viranhaltijain palkkauksia vuoden varrella muutetaan, on asiasta ennen muutettujen palkkain suorittamista sovittava kunnan ja valtion viranomaisten kesken. Hankittuaan sittemmin asiasta yksityiskohtaisen selvityksen kaupunginhallitus päätti [3]), ettei asia sillä kertaa aiheuta enempiä toimenpiteitä eikä liikaa suoritettujen palkkojen takaisinperimiseen toistaiseksi ryhdytä.

Verotusvalmisteluviraston kanslia-apulainen T. Öller oikeutettiin [4]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1940 loppuun.

Verotusvalmisteluviraston huoneisto. Kaupunginhallitus päätti [5]), että verotusvalmisteluviraston huoneistoa laajennetaan antamalla lastensuojelulautakunnan entinen huoneisto sen käytettäväksi v:n 1939 alusta lukien, sekä sisällytetään lastensuojelulautakunnan entisen huoneiston tilitysvuokramäärä, 58,608 mk, v:n 1939 talousarvioon verotusvalmisteluviraston tilitysvuokramäärärahaan.

Kaupunginhallitus osoitti [6]) v:n 1937 käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin 12,650 mk:n määrärahan verotusvalmisteluviraston lisähuoneiston [7]) mainitun vuoden vuokran maksamiseen.

Verotusvalmisteluviraston tiliraportit merkittiin tiedoksi [8]).

N. Lindgrenin puunjalostus oy:n veroilmoitus. Kaupunginlakimiestä päätettiin [9]) kehoittaa ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin sen johdosta, että vääriä veroilmoituksia antanut N. Lindgrenin puunjalostus oy. oli luovuttanut omaisuutensa vararikkoon.

Viranhaltijain ja työntekijäin työjärjestely-, palkka-, eläke-, hautausapu- y. m. s. kysymykset

Työaika kesällä. Kaupunginhallitus päätti [10]), että kaupunginkanslian, rahatoimiston ja revisiotoimiston virka-aika kesäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana oli oleva klo 9—15.45, lauantaisin ilman kahvitaukoa klo 9—14, rahatoimistoon nähden kuitenkin niin, että tämä virka-aika on voimassa vain veronkannannan alkuun ja että kassat on pidettävä auki entiseen tapaan muulloin paitsi lauantaisin, jolloin ne on suljettava klo 14. Tilastotoimiston virka-aika määrättiin [10]) edellä mainittuna kesäkautena olemaan klo 8.30—11.30 ja 12.30—16, lauantaisin yhtäjaksoisesti klo 8.30—13.30. Lautakunnille myönnettiin [10]) oikeus edellä olevan mukaisesti päättää alaistensa virastojen kesätyöajasta.

Vapaapäivät. Kaupunginhallituksen alaiset virastot ja laitokset pää-

---

[1]) Khs 10 p. maalisk. 521 §. — [2]) S:n 17 p. maalisk. 568 §. — [3]) S:n 7 p. huhtik. 726 §. — [4]) Khn jsto 15 p. jouluk. 4,130 §. — [5]) Khs 22 p. syysk. 1,757 §. — [6]) S:n 20 p. tammik. 155 §. — [7]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 103. — [8]) Khs 3 p. helmik. 249 ja 250 §, 17 p. helmik. 362 §, 17 p. maalisk. 570 §, 21 p. huhtik. 847 §, 27 p. toukok. 1,066 §, 22 p. kesäk. 1,280 §, 14 p. heinäk. 1,378 §, 18 p. elok. 1,553 §, 22 p. syysk. 1,752 §, 13 p. lokak. 1,886 §, 17 p. marrask. 2,208 § ja 22 p. jouluk. 2,457 §. — [9]) S:n 13 p. huhtik. 781 §. — [10]) S:n 19 p. toukok. 1,015 §.

tettiin [1]) pitää suljettuina pääsiäislauantaina, puolustusvoimien lippujuhlan päivänä, juhannuspäivän jälkeisenä lauantaina ja jouluaattona.

Palkkasäännön määräysten tulkinta. Kaupunginhallitus päätti [2]), että sopimusluontoista palkkaa tai henkilökohtaisia lisäyksiä nauttineelle viranhaltijalle, jonka palkka uuden palkkaluokittelun mukaan ylittää hänen kantamansa nykyisen palkan, on v:n 1939 alusta suoritettava palkkaluokittelun mukainen palkka.

Tilapäisen työvoiman palkkaamista koskevat määräykset. Kaupunginhallitus päätti [3]) kaikille hallituksille sekä lauta- ja johtokunnille antaa seuraavat ohjeet niiden varojen käyttämisestä, jotka v:n 1939 talousarviossa on varattu tilapäisen työvoiman palkankorotuksiin kaupunginhallituksen käytettäväksi:

Tilapäisen viranhaltijan palkan korottamiseen yli sen, joka on talousarvion perusteluissa mainittu, vaaditaan, että viranhaltija on yhtäjaksoisesti ollut hoitamassaan virassa vähintään vuoden. Korotuksia myönnettäessä on noudatettava seuraavia perusteita: Tilapäiselle viranhaltijalle, jonka hoitamalla viralla samassa laitoksessa on vastaava vakinainen virka, suoritetaan vastaavan vakinaisen viran pohjapalkka; sekä tilapäiselle viranhaltijalle, jonka hoitamalla viralla ei ole samassa laitoksessa vastaavaa vakinaista virkaa, maksetaan sen palkkaluokan mukainen pohjapalkka, joka on lähinnä korkeampi hänen kuluvana vuonna saamaansa palkkaa prosenttikorotuksineen vastaavaa.

Edellä mainittuihin palkankorotuksiin vaadittavia lisämäärärahoja on anottava v:n 1939 lopulla, jolloin tarvittavat määrät voidaan tarkalleen määrätä.

Väestönsuojelukoulutus. Kaupunginhallitus päätti [4]), että ne kaupungin viran- ja toimenhaltijat, sekä työntekijät, jotka tulevat osallistumaan suunnittelunalaiseen väestönsuojelukoulutukseen, saavat koulutusajalta nauttia palkkaetunsa lyhentämättöminä toistaiseksi sikäli kuin asianomaiset kaupungin viranomaiset heidät määräävät osallistumaan koulutukseen.

Raitiotievuosikorttien myöntämisestä kaupungin eri viranhaltijoille tehtiin [5]) joukko päätöksiä. Asianomaisia hallintoelimiä päätettiin [6]) kehoittaa ennen maaliskuun 1 p:ää 1939 tekemään kaupunginhallitukselle perusteltu ehdotus vuosikorttien tarpeesta v. 1940 alaisissaan laitoksissa. Lisäksi päätettiin [6]) pyytää Raitiotie ja omnibus oy:n johtokuntaa edelleen v. 1939 pysyttämään raitiotievuosikorttien hinta, mikäli ne annetaan kaupungin viranhaltijoille, 1,000 mk:n suuruisena.

Kansaneläkelaki. Kaupungin kaikille hallituksille sekä lauta- ja johtokunnille päätettiin [7]) lähettää kansaneläkelain aiheuttamia toimenpiteitä koskeva selostus.

Sairauden aikaiset viransijaisuuspalkkiot. Seuraavien viranhaltijain sijaisille myönnettiin alla mainitut palkkiot kertomusvuoden talousar-

---

[1]) Khs 7 p. huhtik. 721 §, 12 p. toukok. 977 § ja 22 p. jouluk. 2,452 §. — [2]) S:n 29 p. jouluk. 2,524 §. — [3]) S:n 22 p. jouluk. 2,466 §. — [4]) S:n 22 p. jouluk. 2,494 §. — [5]) S:n 29 p. jouluk. 2,551, 2,552 ja 2,553 § sekä khn jsto 4 p. tammik. 3,044 §, 22 p. helmik. 3,220 §, 15 p. maalisk. 3,289 § ja 24 p. marrask. 4,090 §. — [6]) Khs 29 p. jouluk.2,551 §. — [7]) S:n 22 p. jouluk. 2,463 §.

vioon tätä tarkoitusta varten merkitystä määrärahasta, joissakin tapauksissa vastaavalta edellisen vuoden tililtä:

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Sairasloma kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Kaupunginvaltuusto	Vainio, A.[1])	Siivooja	29/1—29/3	500—
Revisiotoimisto	Wass, E.[2])	»	7/3—6/4	400—
Kaupunginhallituksen asiamiesosasto	Estlander, G.[3])	Konttoriapulainen	29/8—28/10	2,700—
			29/10—31/12	2,790—
Rahatoimisto	Sandman, B.[4])	Kirjanpitäjä	31/1—17/3	5,200—
S:n	Laes, E.[5])	Kassanhoitaja	1/1—15/3	2,500—
S:n	Bolinder, H.[6])	Toimistoapulainen	19/4—21/6	3,705—
S:n	Dahlström, G.[7])	»	11/4—10/6	1,805—
S:n	Lehtonen, I.[8])	»	11/3—10/4	1,530—
S:n	Lowenetzsky, E.[9])	»	25/4—24/5	1,625—
S:n	Perjo, S.[10])	»	21/2—20/3	1,710—
S:n	Rasi, A.[11])	»	29/4—29/5	1,625—
S:n	Sarkilo, G.[12])	»	12/4—30/4	950—
S:n	Törnqvist, U.[13])	»	10/1—5/2	1,350—
S:n	Unonius, M.[14])	»	15/7—15/8	1,625—
S:n	Nyman, S.[15])	Sisälähetti	6/12 37—6/2	746 65
Tilastotoimisto	Juselius, I.[16])	Assistentti	15/8—28/8	1,050—
S:n	Särkisilta, E.[17])	»	28/3—9/4	910—
			1/8—20/8	1,400—
			1/10—5/11	600—
S:n	Grönroos, A.[18])	Toimistoapulainen	10/11—9/12	1,500—
Verotusvalmisteluvirasto	Nyqvist, E.[19])	Nuorempi kanslisti	1/1—16/2	1,800—
Maistraatti	Gillberg, V.[20])	Kaupunginpalvelija	4/5—3/6	2,340—
Ensimmäisen kaupunginvoudin konttori	Kanto, A.[21])	Kirjanpitäjä	2/1—15/1	600—
			1/5—31/5	1,200—
S:n	Forsbäck, M.[22])	Ulosottoapulainen	10/12—24/12	1,000—
S:n	Wilhelmsson, J.[23])	»	21/2—20/3	2,000—
Toisen kaupunginvoudin konttori	Lugas, K.[24])	Kassanhoitaja	1/5—30/6	4,330—
S:n	Campbell, B.[25])	Kassa-apulainen	1/2—30/6	4,850—
S:n	Borg, H.[26])	Konttoriapulainen	1/4—26/5	2,300—
S:n	Hanemann, H.[27])	»	1/3—31/3	1,200—
S:n	Hertz, G.[28])	Ylimääräinen ulosottomies	25/4—21/6	6,840—
			1/9—30/9	3,600—
S:n	Liljefors, O.[29])	Ulosottoapulainen	15/12 37—15/3	7,734—

[1]) Khn jsto 1 p. helmik. 3,137 §. — [2]) S:n 5 p. huhtik. 3,368 §. — [3]) S:n 1 p. syysk. 3,807 § ja 20 p. lokak. 3,963 §. — [4]) S:n 22 p. helmik. 3,206 § ja 8 p. maalisk. 3,251 §. — [5]) S:n 18 p. tammik. 3,088 § ja 29 p. maalisk. 3,344 §. — [6]) S:n 3 p. toukok. 3,465 § ja 21 p. kesäk. 3,663 §. — [7]) S:n 21 p. kesäk. 3,662 §. — [8]) S:n 5 p. huhtik. 3,359 §. — [9]) S:n 21 p. kesäk. 3,661 §. — [10]) S:n 22 p. maalisk. 3,305 §. — [11]) S:n 21 p. kesäk. 3,660 §. — [12]) S:n 3 p. toukok. 3,465 §. — [13]) S:n 25 p. tammik. 3,124 §. — [14]) S:n 11 p. elok. 3,764 §. — [15]) S:n 25 p. tammik. 3,123 §. — [16]) S:n 11 p. elok. 3,767 §. — [17]) S:n 19 p. huhtik. 3,421 §, 11 p. elok. 3,769 § ja 13 p. lokak. 3,928 §. — [18]) S:n 17 p. marrask. 4,042 §. — [19]) S:n 18 p. tammik. 3,087 §. — [20]) S:n 17 p. toukok. 3,510 §. — [21]) S:n 18 p. tammik. 3,086 § ja 17 p. toukok. 3,509 §. — [22]) S:n 22 p. jouluk. 4,154 §. — [23]) S:n 8 p. maalisk. 3,243 §. — [24]) S:n 17 p. toukok. 3,514 § ja 9 p. kesäk. 3,608 §. — [25]) S:n 19 p. huhtik. 3,426 §, 17 p. toukok. 3,513 § ja 9 p. kesäk. 3,595 §. — [26]) S:n 26 p. huhtik. 3,446 §. — [27]) S:n 8 p. maalisk. 3,247 §. — [28]) S:n 3 p. toukok. 3,466 §, 9 p. kesäk. 3,607 § ja 17 p. syysk. 3,866 §. — [29]) S:n 4 p. tammik. 3,029 § ja 22 p. helmik. 3,197 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Sairasloma kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Rikostuomioiden toimeenpanokonttori	Holmström, A.[1])	Konttoriapulainen	$^{25}/_{4}$—$^{17}/_{5}$	1,350 —
Rakennustarkastuskonttori	Lindgren, V.[2])	Vahtimestari	$^{27}/_{5}$—$^{15}/_{7}$ $^{15}/_{8}$—$^{1}/_{10}$	1,145 — 1,120 —
Raastuvanoikeus	Kyti, A. A.[3])	Vanhempi oikeusneuvosmies	$^{26}/_{4}$—$^{15}/_{6}$	12,618 —
S:n	Ekman, O.[4])	Ylimääräinen neuvosmies	$^{1}/_{2}$—$^{14}/_{2}$	1,460 —
S:n	Furuhjelm, H. J. L.[5])	»	$^{28}/_{11}$—$^{21}/_{12}$	2,240 —
S:n	Allardt, A.[6])	Rikosasiainnotaari	$^{1}/_{6}$—$^{30}/_{6}$ $^{1}/_{8}$—$^{31}/_{8}$	5,220 —
S:n	Laaksonen, S.[7])	Puhtaaksikirjoittaja	$^{4}/_{4}$—$^{18}/_{4}$	675 —
S:n	Sanchez, E.[8])	»	$^{19}/_{3}$—$^{30}/_{4}$	1,800 —
S:n	Schauman, E.[9])	»	$^{10}/_{10}$—$^{24}/_{12}$	3,330 —
S:n	Willman, I.[10])	»	$^{10}/_{5}$—$^{1}/_{6}$ $^{1}/_{12}$—$^{31}/_{12}$	900 — 1,350 —
Kaupunginviskaalinvirasto	Törn, A. W.[11])	Kanslia-apulainen	$^{13}/_{9}$—$^{13}/_{12}$	4,590 —
Poliisilaitos	Salovius, F. E.[12])	Haavuri	$^{7}/_{4}$—$^{10}/_{4}$	252 —
S:n	Sohlberg, L.[13])	Siivooja	$^{23}/_{4}$—$^{4}/_{5}$	209 —
Palolaitos	Jaale, G.[14])	Palopäällysmies	$^{29}/_{12}$37—$^{29}/_{1}$	1,500 —
S:n	Forsblom, O.[15])	Palokorpraali	$^{14}/_{3}$—$^{1}/_{4}$	600 —
S:n	Karjala, K.[16])	»	$^{1}/_{11}$—$^{31}/_{12}$	3,000 —
S:n	Nieminen, E.[17])	»	$^{7}/_{4}$—$^{15}/_{4}$	300 —
S:n	Risto, J. F.[18]) Kanerva, A.[18])	» Palomies	$^{2}/_{3}$—$^{13}/_{3}$ $^{17}/_{2}$—$^{2}/_{3}$	833 —
S:n	Kanerva, A.[19])	»	$^{1}/_{11}$—$^{17}/_{11}$	765 —
S:n	Kaski, J. A.[20])	»	$^{29}/_{4}$—$^{13}/_{5}$	500 —
S:n	Neva-Aho, G.[21])	»	$^{2}/_{4}$—$^{6}/_{4}$	167 —
S:n	Reinikainen, M.[22])	»	$^{20}/_{10}$—$^{31}/_{12}$	2,800 —
Terveydenhoitolautakunnan toimisto	Mannerström, K.[23])	Yöpäivystäjä	$^{2}/_{2}$—$^{15}/_{2}$	714 —
	Lahti, E.[24])	Siivooja	$^{17}/_{1}$—$^{30}/_{1}$	378 —
Sairaaloihin kuulumaton lääkäri-, sairaanhoito- ja terveydenhoitohenkilökunta	Lagus, R.[25])	Aluelääkäri	$^{1}/_{5}$—$^{31}/_{5}$	2,340 —
S:n	Sillman, E.[26])	»	$^{27}/_{7}$—$^{26}/_{8}$	2,340 —
S:n	Malm, E.[27])	Desinfioitsija	$^{10}/_{5}$—$^{10}/_{7}$	3,780 —
S:n	Ikäheimonen, E.[28])	Kunnan sairaanhoitajatar	$^{6}/_{2}$—$^{31}/_{3}$	3,135 —

[1]) Khn jsto 3 p. toukok. 3,467 §. — [2]) S:n 16 p. kesäk. 3,633 §, 21 p. heinäk. 3,726 §, 17 p. syysk. 3,869 § ja 20 p. lokak. 3,952 §. — [3]) S:n 3 p. toukok. 3,464 § ja 31 p. toukok. 3,578 §. — [4]) S:n 15 p. helmik. 3,175 §. — [5]) S:n 8 p. jouluk. 4,121 §. — [6]) S:n 9 p. kesäk. 3,606 §. — [7]) S:n 12 p. huhtik. 3,385 §. — [8]) S:n 29 p. maalisk. 3,338 § ja 19 p. huhtik. 3,424 §. — [9]) S:n 20 p. lokak. 3,950 §, 17 p. marrask. 4,045 § ja 15 p. jouluk. 4,135 §. — [10]) S:n 24 p. toukok. 3,542 § ja 8 p. jouluk. 4,122 §. — [11]) S:n 27 p. lokak. 3,968 §. — [12]) S:n 3 p. toukok. 3,469 §. — [13]) S:n 17 p. toukok. 3,508 §. — [14]) S:n 1 p. helmik. 3,148 §. — [15]) S:n 5 p. huhtik. 3,354 §. — [16]) S:n 24 p. marrask. 4,068 §. — [17]) S:n 24 p. toukok. 3,538 §. — [18]) S:n 15 p. maalisk. 3,276 §. — [19]) S:n 24 p. marrask. 4,067 §. — [20]) S:n 24 p. toukok. 3,539 §. — [21]) S:n 12 p. huhtik. 3,382 §. — [22]) S:n 24 p. marrask. 4,069 §. — [23]) S:n 22 p. helmik. 3,204 §. — [24]) S:n 25 p. tammik. 3,130 §. — [25]) S:n 24 p. toukok. 3,540 §. — [26]) S:n 7 p. heinäk. 3,701 §. — [27]) S:n 31 p. toukok. 3,576 §. — [28]) S:n 8 p. maalisk. 3,249 § ja 5 p. huhtik. 3,361 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Sairasloma kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Maidontarkastamo	Lilja, K.[1])	Kaitsija	$^{24}/_{5}$ —$^{31}/_{7}$	4,221—
S:n	Kuhlman, E.[2])	Näytteidenottaja	$^{19}/_{8}$ —$^{3}/_{11}$	4,725—
S:n	Nyberg, I.[3])	Konttoristi	$^{1}/_{7}$ —$^{31}/_{7}$	1,710—
S:n	Paatero, S.[4])	Kanslia-apulainen	$^{1}/_{8}$ —$^{31}/_{8}$ $^{30}/_{11}$—$^{21}/_{12}$	1,350— 945—
S:n	Räsänen, W.[5])	Laboratorio-apulainen	$^{1}/_{7}$ —$^{31}/_{7}$	1,350—
S:n	Uino, M.[6])	Siivooja	$^{22}/_{10}$— $^{5}/_{11}$	405—
Tuberkuloosihuolto-toimisto	Pekkanen, E. L.[7])	»	$^{24}/_{10}$— $^{7}/_{11}$	357—
Sielullisesti sairaiden vastaanottoasema	Häyrynen, H.[8])	Alihoitajatar	$^{4}/_{2}$ —$^{17}/_{2}$	630—
S:n	Räsänen, K.[9])	»	$^{4}/_{4}$ —$^{11}/_{4}$	315—
S:n	Vaha, A.[10])	»	$^{21}/_{11}$—$^{27}/_{11}$	315—
Sielullisesti sairaiden huoltotoimisto ja keskuskodit	Andelin, H.[11])	Sairaanhoitajatar	$^{10}/_{4}$ — $^{9}/_{5}$	1,710—
S:n	Fagerström, G.[12])	»	$^{4}/_{1}$ — $^{3}/_{2}$	1,530—
S:n	Mikola, A.[13])	»	$^{22}/_{8}$ — $^{7}/_{9}$	912—
S:n	Svahn, R.[14])	»	$^{28}/_{9}$ —$^{23}/_{11}$	3,528—
Kouluhammasklinikka	Ekman, T.[15])	Johtaja	$^{24}/_{2}$ —$^{17}/_{3}$	1,603—
S:n	Hjelmman, A.[16])	Haarahammasklinikan johtaja	$^{8}/_{3}$ —$^{21}/_{3}$	1,508—
S:n	Kurkiala, L.[17])	»	$^{19}/_{4}$ —$^{20}/_{4}$	180—
S:n	Becker, H.[18])	Kouluhammas-lääkäri	$^{25}/_{4}$ — $^{5}/_{5}$	690—
S:n	Seppälä, G.[19])	»	$^{24}/_{10}$—$^{23}/_{11}$	2,070—
S:n	Stenius, K.[20])	»	$^{21}/_{9}$ — $^{5}/_{10}$	966—
S:n	Strömberg, E.[21])	Klinikanapulainen	$^{20}/_{10}$—$^{19}/_{11}$	1,350—
Terveystoimisto	Wilén, M.[22])	Naistarkastaja	$^{19}/_{4}$ —$^{30}/_{5}$ $^{1}/_{6}$ —$^{14}/_{6}$ $^{15}/_{6}$ —$^{30}/_{6}$	2,702— 900— 1,030—
Veneeristen tautien poliklinikka	Sonck, C. E.[23])	Toinen assistentti	$^{20}/_{2}$ —$^{19}/_{3}$	1,890—
S:n	Lampela, L.[24])	Ensimmäinen vahtimestari	$^{1}/_{1}$ —$^{31}/_{7}$	5,670—
Desinfioimislaitos	Holm, S.[25])	Johtajatar	$^{22}/_{4}$ —$^{21}/_{5}$	1,890—
Nikkilän sairaala	Troupp, A.[26])	Alilääkäri	$^{1}/_{9}$ —$^{31}/_{10}$	4,850—
Huoltoviraston yleinen toimisto	Koivisto, L.[27])	Kanslianesimies	$^{12}/_{5}$ —$^{11}/_{6}$	3,250—
S:n	Kaila, E.[28])	Kanslianhoitaja	$^{24}/_{9}$ —$^{23}/_{10}$	2,300—

[1]) Khn jsto 16 p. kesäk. 3,637 § ja 7 p. heinäk. 3,690 §. — [2]) S:n 25 p. elok. 3,797 § ja 6 p. lokak. 3,901 §. — [3]) S:n 28 p. kesäk. 3,679 §. — [4]) S:n 21 p. heinäk. 3,724 § ja 22 p. jouluk. 4,156 §. — [5]) S:n 28 p. kesäk. 3,678 §. — [6]) S:n 10 p. marrask. 4,015 §. — [7]) S:n 17 p. marrask. 4,034 §. — [8]) S:n 22 p. helmik. 3,205 §. — [9]) S:n 19 p. huhtik. 3,422 §. — [10]) S:n 8 p. jouluk. 4,110 §. — [11]) S:n 19 p. huhtik. 3,423 §. — [12]) S:n 25 p. tammik. 3,107. — [13]) S:n 25 p. elok. 3,796 §. — [14]) S:n 27 p. lokak. 3,972 § ja 10 p. marrask. 4,016 §. — [15]) Khs 17 p. maalisk. 600 §. — [16]) Khn jsto 5 p. huhtik. 3,360 §. — [17]) S:n 17 p. toukok. 3,516 §. — [18]) S:n 31 p. toukok. 3,575 §. — [19]) S:n 17 p. marrask. 4,040 §. — [20]) S:n 27 p. lokak. 3,970 §. — [21]) S:n 17 p. marrask. 4,039 §. — [22]) S:n 3 p. toukok. 3,468 §, 16 p. kesäk. 3,636 § ja 7 p. heinäk. 3,698 §. — [23]) S:n 22 p. maalisk. 3,300 §. — [24]) S:n 25 p. tammik. 3,121 § ja 31 p. toukok. 3,577 §. — [25]) S:n 17 p. toukok. 3,518 §. — [26]) S:n 8 p. syysk. 3,839 §. — [27]) S:n 9 p. kesäk. 3,591 §. — [28]) S:n 6 p. lokak. 3,903 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa virənhaltija	Virka	Sairasloma kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Huoltoviraston yleinen toimisto	Alho, I.[1])	Kirjanpitäjä	$^{16}/_{8}$ —$^{15}/_{9}$	500 —
S:n	Paulin, V.[2])	»	$^{16}/_{11}$—$^{15}/_{12}$	2,100 —
S:n	Vuorinen, H.[3])	»	$^{4}/_{2}$ — $^{4}/_{3}$	2,600 —
S:n	Ervasti, I.[1])	Kirjuriapulainen	$^{15}/_{8}$ —$^{10}/_{9}$	1,080 —
S:n	Koivurinne, M.[4])	»	$^{15}/_{3}$ —$^{29}/_{3}$ $^{1}/_{9}$ —$^{31}/_{12}$	600 — 4,800 —
S:n	Patokoski, H.[1])	»	$^{24}/_{8}$ —$^{23}/_{9}$	1,500 —
S:n	Rae, H.[5])	»	$^{18}/_{1}$ —$^{28}/_{2}$	1,620 —
S:n	Rosendahl, O.[6])	»	$^{1}/_{2}$ —$^{10}/_{2}$	405 —
S:n	Saxell, A.[7])	»	$^{10}/_{5}$ —$^{30}/_{6}$	2,550 —
S:n	Veckström, H.[8])	»	$^{21}/_{1}$ — $^{7}/_{5}$	5,215 —
S:n	Ylönen, E.[9])	»	$^{1}/_{11}$—$^{28}/_{12}$	2,600 —
S:n	Ölander, A.[10])	»	$^{2}/_{3}$ —$^{10}/_{3}$ $^{1}/_{11}$—$^{30}/_{11}$	365 — 1,215 —
S:n	Eklund, E.[1])	Kodissakävijä	$^{1}/_{8}$ —$^{31}/_{8}$	1,600 —
S:n	Gebauer, N.[2])	»	$^{19}/_{9}$ — $^{3}/_{10}$	800 —
S:n	Kaartinen, S.[2])	»	$^{20}/_{9}$ —$^{15}/_{10}$	1,450 —
S:n	Kervinen, O.[11])	»	$^{1}/_{12}$37—$^{10}/_{1}$	2,800 —
S:n	Nuotio, M.[2])	»	$^{16}/_{11}$—$^{15}/_{12}$	1,900 —
S:n	Sarjanen,I.[12])	»	$^{4}/_{10}$—$^{26}/_{11}$	3,000 —
S:n	Koskinen, H.[13])	Diakonissa	$^{24}/_{3}$ — $^{3}/_{4}$	627 —
S:n	Mikkola, E.[14])	»	$^{29}/_{12}$37—$^{11}/_{1}$	887 —
S:n	Wass, K.[15])	Ylivahtimestari	$^{6}/_{5}$ — $^{5}/_{6}$	1,500 —
S:n	Wass, H.[16])	Nuorempi vahtimestari	$^{28}/_{2}$ —$^{14}/_{3}$ $^{6}/_{7}$ —$^{26}/_{7}$ $^{3}/_{10}$—$^{28}/_{11}$	675 — 500 — 2,565 —
S:n	Airos, I.[17])	Siivooja	$^{14}/_{7}$ —$^{31}/_{7}$	250 —
S:n	Schrader, A.[18])	»	$^{24}/_{2}$ — $^{2}/_{3}$	189 —
S:n	Toivainen, M.[19])	»	$^{5}/_{1}$ —$^{18}/_{1}$	347 —
Huoltoviraston asiamestoimisto	Vesala, H.[20])	Ylimääräinen notaari	$^{17}/_{5}$ —$^{31}/_{7}$	2,000 —
S:n	Hautala, I.[21])	Kodissakävijä	$^{9}/_{5}$ — $^{5}/_{6}$ $^{20}/_{6}$ —$^{17}/_{7}$ $^{1}/_{8}$ —$^{31}/_{8}$	1,260 — 1,100 — 1,900 —
S:n	Sarvola, S.[22])	»	$^{25}/_{2}$ — $^{5}/_{3}$	513 —
S:n	Broms, M.[23])	Kanslisti	$^{1}/_{1}$ —$^{28}/_{2}$	1,700 —
S:n	Lindh, G.[24])	»	$^{8}/_{9}$ — $^{7}/_{11}$	3,400 —
S:n	Alha, A.E.[25])	Kirjuriapulainen	$^{1}/_{4}$ —$^{15}/_{4}$	600 —
S:n	Juutilainen, M.[26])	»	$^{4}/_{3}$ —$^{18}/_{3}$	600 —

[1]) Khn jsto 8 p. syysk. 3,828 §. — [2]) S:n 15 p. jouluk. 4,129 §. — [3]) S:n 15 p. maalisk. 3,277 §. — [4]) S:n 12 p. huhtik. 3,388 § ja 8 p. syysk. 3,828 §. — [5]) S:n 15 p. helmik. 3,177 §. — [6]) S:n 15 p. helmik. 3,178 §. — [7]) S:n 9 p. kesäk. 3,592 § ja 16 p. kesäk. 3,638 §. — [8]) S:n 15 p. helmik. 3,176 §, 15 p. maalisk. 3,280 §, 12 p. huhtik. 3,390 § ja 17 p. toukok. 3,512 §. — [9]) S:n 17 p. marrask. 4,047 § ja 15 p. jouluk. 4,129 §. — [10]) S:n 15 p. maalisk. 3,279 § ja 17 p. marrask. 4,047 §. — [11]) S:n 4 p. tammik. 3,030 §. — [12]) S:n 6 p. lokak. 3,904 §. — [13]) S:n 12 p. huhtik. 3,392 §. — [14]) S:n 25 p. tammik. 3,111 §. — [15]) S:n 9 p. kesäk. 3,597 §. — [16]) S:n 15 p. maalisk. 3,282 §, 5 p. elok. 3,750 § ja 17 p. marrask. 4,047 §. — [17]) S:n 5 p. elok. 3,749 §. — [18]) S:n 15 p. maalisk. 3,283 §. — [19]) S:n 15 p. helmik. 3,179 §. — [20]) S:n 16 p. kesäk. 3,642 §. — [21]) S:n 9 p. kesäk. 3,593 § ja 5 p. elok. 3,748 §. — [22]) S:n 15 p. maalisk. 3,281 §. — [23]) S:n 15 p. maalisk. 3,284 §. — [24]) S:n 6 p. lokak. 3,903 §. — [25]) S:n 12 p. huhtik. 3,393 §. — [26]) S:n 12 p. huhtik. 3,387 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Sairasloma kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk	
Huoltoviraston asiamies-toimisto	Räsänen, H.[1])	Kirjuriapulainen	17/3 —30/4	2,025	—
S:n	Viitasalo, A.[2])	»	3/2 — 3/3	1,175	—
Huoltoviraston kassa- ja tilitoimisto	Lindgren, A.[3])	Kassanhoitaja	2/9 — 1/10	2,100	—
			1/11—15/12	3,150	—
S:n	Putro, H.[4])	»	21/3 —30/4	1,665	—
S:n	Sjöblom, E.[5])	»	3/4 —11/4	400	—
S:n	Järvinen, H.[5])	»	25/4 —27/4	135	—
Kunnalliskoti	Jokinen, H.[6])	Osastonhoitajatar	7/3 —31/5	3,825	—
S:n	Nordin, E.[7])	»	15/4 —25/5	1,845	—
S:n	Koivisto, A.[8])	Alihoitajatar	23/2 — 3/4	1,890	—
S:n	Skogster, I.[9])	»	1/1 —28/2	2,700	—
S:n	Varpainen, S.[10])	»	4/3 —31/5	3,960	—
			1/7 —31/7	1,350	—
S:n	Virtanen, A.[11])	»	8/2 —31/5	5,085	—
S:n	Vuolu, B.[12])	»	1/1 —31/1	1,350	—
			1/8 —30/9	2,700	—
S:n	Ekholm, A.[13])	Keittäjä	30/11—31/12 37	814	—
			3/5 —13/5	288	75
S:n	Hyrkkänen, A.[14])	Tarjoilija	1/2 —28/3	1,386	—
S:n	Ross, E.[15])	»	24/5 —31/5	198	—
S:n	Mykkänen, A.[15])	Siivooja	24/5 —31/5	198	—
			8/6 —30/6	569	25
S:n	Peltonen, O.[16])	»	18/10—27/10	248	—
S:n	Pulkkinen, J.[17])	»	4/4 —17/4	347	—
S:n	Rantanen, H.[15])	»	2/7 —15/7	346	50
S:n	Salonen, E.[18])	»	14/1 —31/1	421	—
S:n	Virtanen, M.[19])	»	1/9 — 5/9	123	75
S:n	Vuorio, M.[15])	»	13/5 —21/5	222	75
S:n	Fellman, S.[19])	Pesulaitoksen johtaja	1/9 —15/9	371	25
S:n	Johansson, T.[15])	Pesulaitoksen apulaisjohtaja	16/6 —30/6	371	25
S:n	Arho, H.[15])	Pesijä	13/6 —30/6	445	50
S:n	Holm, H.[15])	»	1/7 —31/7	742	50
S:n	Kurki, A.[20])	»	7/6 —30/6	594	—
			1/8 — 6/12	3,118	50
S:n	Laine, S.[21])	»	17/12—31/12 37	372	—
			1/7 —13/8	1,064	25
S:n	Virtanen, H.[22])	»	1/5 —31/5	742	50
S:n	Sjöman, E.[23])	Sikalanhoitaja	26/4 —28/4	94	50
			24/9 —23/10	945	—

[1]) Khn jsto 12 p. huhtik. 3,389 §. — [2]) S:n 15 p. maalisk. 3,278 §. — [3]) S:n 8 p. syysk. 3,826 § ja 17 p. marrask. 4,047 §. — [4]) S:n 12 p. huhtik. 3,391 § ja 17 p. toukok. 3,512 §. — [5]) S:n 17 p. toukok. 3,512 §. — [6]) S:n 12 p. huhtik. 3,394 §, 17 p. toukok. 3,511 § ja 9 p. kesäk. 3,599 §. — [7]) S:n 17 p. toukok. 3,512 § ja 9 p. kesäk. 3,598 §. — [8]) S:n 12 p. huhtik. 3,394 § ja 17 p. toukok. 3,511 §. — [9]) S:n 15 p. helmik. 3,179 §. — [10]) S:n 12 p. huhtik. 3,394 §, 17 p. toukok. 3,511 §, 9 p. kesäk. 3,599 § ja 11 p. elok. 3,766 §. — [11]) S:n 12 p. huhtik. 3,394 § ja 17 p. toukok. 3,511 §. — [12]) S:n 15 p. helmik. 3,179 §, 8 p. syysk. 3,827 § ja 6 p. lokak. 3,902 §. — [13]) S:n 25 p. tammik. 3,109 § ja 9 p. kesäk. 3,599 §. — [14]) S:n 15 p. helmik. 3,180 § ja 12 p. huhtik. 3,394 §. — [15]) S:n 11 p. elok. 3,766 §. — [16]) S:n 17 p. marrask. 4,047 §. — [17]) S:n 17 p. toukok. 3,511 §. — [18]) S:n 15 p. helmik. 3,179 §. — [19]) S:n 6 p. lokak. 3,902 §. — [20]) S:n 11 p. elok. 3,766 §, 8 p. syysk. 3,827 § ja 6 p. lokak. 3,905 §. — [21]) S:n 25 p. tammik. 3,110 § ja 8 p. syysk. 3,827 §. — [22]) S:n 9 p. kesäk. 3,599 §. — [23]) S:n 9 p. kesäk. 3,599 § ja 17 p. marrask. 4,047 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Sairasloma kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Kunnalliskoti	Vaahtera, H.[1])	Sikalanhoitaja	1/8—31/8	945—
S:n	Viljanen, G.[2])	»	7/3—31/5	2,678—
			1/7—31/8	1,890—
Työlaitokset	Tairiala, L.[3])	Varastonhoitaja	1/12-31/1237	1,530—
S:n	Honko, A.[4])	Konttoriapulainen	13/1237-12/1	1,215—
S:n	Juurinen, V.[5])	Vartija	18/5—8/8	2,750—
Lastensuojeluvirasto	Granholm, R.[6])	Lääkäri	17/5—31/5	1,000—
			8/8—8/9	1,000—
S:n	Hyvärinen, V.[7])	Kanslisti	24/3—24/5	2,700—
S:n	Ahlberg, M.[8])	Naistarkastaja	13/9—13/10	2,070—
S:n	Stegman, A.[9])	»	31/1—21/2	1,197—
S:n	Ekholm, M.[10])	Naisopastaja	19/8—31/12	7,465—
S:n	Räty, E.[11])	»	28/1237-28/1	1,710—
			1/7—31/8	3,420—
S:n	Stenvall, I.[12])	»	12/2—28/2	912—
S:n	Strählman, H.[13])	Kodissakävijä	18/1237—1/2	2,394—
S:n	Kaasalainen, E.[14])	Palvelija	23/3—5/4	383—
S:n	Wasz, E.[15])	Siivooja	5/3—2/4	750—
Lastenhoidonneuvolat	Soini, L.[16])	Hoitajatar	28/3—4/4	480—
Sofianlehdon pikkulastenkoti	Lehtiö, E.[17])	Osastonhoitajatar	7/1—7/3	3,060—
			23/3—25/6	4,590—
S:n	Mäiseli, E.[18])	Emännöitsijä	18/11—1/12	620—
S:n	Kettunen, H.[19])	Lastenhoitaja	21/3—18/4	1,215—
S:n	Koskela, L.[20])	»	4/3—4/4	1,215—
S:n	Pehkonen, A.[21])	Palvelija	1/1—15/4	2,678—
Reijolan lastenkoti	Aaltonen, A.[22])	Lastenhoitaja	17/9—18/10	1,255—
S:n	Perto, T.[23])	»	24/10—24/11	1,215—
S:n	Rehnström, E.[24])	»	11/3—25/3	607—
S:n	Saari, H.[25])	Palvelija	22/10—24/11	922—
S:n	Sneitz, E.[26])	Siivooja	3/9—24/9	595—
Kullatorpan lastenkoti	Heinänen, H.[27])	Lastenhoitaja	17/3—31/3	607—
S:n	Wright, A.[28])	»	1/12—31/12	1,215—
Ammattioppilaskoti	Karmio, L. S.[29])	Siivooja	9/1237—9/1	750—
Toivolan koulukoti	Leskinen, I.[30])	Palvelija	26/2—26/3	850—
Bengtsärin koulukoti	Lehmuskoski, T.[31])	Lastenhoitaja	14/5—28/5	750—
Ryttylän koulukoti	Pellinen, S.[32])	Opettaja	16/3—14/4	2,000—
			26/10—26/11	2,320—

[1]) Khn jsto 8 p. syysk. 3,827 §. — [2]) S:n 12 p. huhtik. 3,394 §, 17 p. toukok. 3,511 §, 11 p. elok. 3,766 § ja 8 p. syysk. 3,827 §. — [3]) S:n 25 p. tammik. 3,108 §. — [4]) S:n 4 p. tammik. 3,031 §. — [5]) S:n 9 p. kesäk. 3,594 § ja 11 p. elok. 3,765 §. — [6]) S:n 9 p. kesäk. 3,605 § ja 1 p. syysk. 3,809 §. — [7]) S:n 26 p. huhtik. 3,440 §. — [8]) S:n 6 p. lokak. 3,908 §. — [9]) S:n 15 p. helmik. 3,173 §. — [10]) S:n 22 p. syysk. 3,875 § ja 3 p. marrask. 3,992 §. — [11]) S:n 4 p. tammik. 3,026 § ja 7 p. heinäk. 3,700 §. — [12]) S:n 8 p. maalisk. 3,245 §. — [13]) S:n 4 p. tammik. 3,025 § ja 25 p. tammik. 3,122 §. — [14]) S:n 26 p. huhtik. 3,441 §. — [15]) S:n 22 p. maalisk. 3,309 § ja 29 p. maalisk. 3,336 §. — [16]) S:n 26 p. huhtik. 3,439 §. — [17]) S:n 18 p. tammik. 3,089 § ja 26 p. huhtik. 3,442 §. — [18]) S:n 1 p. jouluk. 4,100 §. — [19]) S:n 29 p. maalisk. 3,334 §. — [20]) S:n 22 p. maalisk. 3,307 §. — [21]) S:n 8 p. helmik. 3,165 § ja 29 p. maalisk. 3,333 §. — [22]) S:n 6 p. lokak. 3,907 §, 20 p. lokak. 3,949 § ja 3 p. marrask. 3,990 §. — [23]) S:n 3 p. marrask. 3,994 §. — [24]) S:n 29 p. maalisk. 3,332 §. — [25]) S:n 3 p. marrask. 3,991 § ja 1 p. jouluk. 4,099 §. — [26]) S:n 22 p. syysk. 3,876 §. — [27]) S:n 29 p. maalisk. 3,337 §. — [28]) S:n 22 p. jouluk. 4,153 §. — [29]) S:n 11 p. tammik. 3,055 §. — [30]) S:n 22 p. maalisk. 3,308 §. — [31]) S:n 9 p. kesäk. 3,604 §. — [32]) S:n 29 p. maalisk. 3,335 § ja 3 p. marrask. 3,993 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Sairasloma kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Ryttylän koulukoti	Nurmi, M.[1])	Emännöitsijä	3/11—21/11	460 —
Työnvälitystoimisto	Ahovaara, A.[2])	Toimistoapulainen	9/11— 1/12	1,150 —
Suomenkielinen työväenopisto	Castrén, Z.[3])	Johtaja	1/1 —31/1	4,365 —
S:n	Lehti, L.[4])	Siivooja	31/3 — 6/4	175 —
Valmistava tyttöjen ammattikoulu	Henriksson, K.[5])	Opettaja	2/5 —31/5	2,340 —
S:n	Laesvuori, E.[6])	»	10/11—16/12	2,808 —
S:n	Lujanen, E.[7])	»	25/4 — 1/5	468 —
S:n	Moberg, E.[8])	»	13/1 —31/5	10,001 —
S:n	Rikala, H.[9])	»	5/11—18/12	3,139 —
S:n	Tarjanne, I.[10])	»	7/2 — 1/5	6,099 —
S:n	Vermasvuori, K.[11])	»	1/4 —13/4	624 —
S:n	Klar, S.[12])	Ruokala-apulainen	4/2 — 4/3	540 —
Lastentarhat	Yrjölä, E.[13])	Kanslianhoitaja	8/12—7/1 39	1,150 —
Kotitalouslautakunta	Lehti, L.[14])	Siivooja	31/3 — 7/4	105 —
Kaupunginkirjasto	Inkola, O.[15])	Amanuenssi	1/7 —31/7	1,814 —
S:n	Koivusalo, O.[16])	»	1/2 —28/2	1,814 —
S:n	Kytömaa, E.[17])	»	1/2 —31/3	3,627 —
S:n	Kytömaa, K.[18])	»	12/1 —30/4	6,590 —
S:n	Nordström, M.[19])	»	25/3 — 9/4	968 —
S:n	Therman, E.[20])	»	18/6 —31/7 22/8 —30/11	2,660 — 6,046 —
S:n	Elomäki, V.[21])	Siivooja	5/7 —18/7	368 —
S:n	Järvinen, B.[22])	»	22/8 —31/8	228 —
Musiikkilautakunnan ja kaupunginorkesterin toimisto	Zilliacus, E.[23])	Taloudenhoitaja	17/2 —27/2	570 —
Kaupunginorkesteri	Arjava, V.[24])	Jäsen	13/3 —27/3	600 —
S:n	Hannikainen, V.[25])	»	17/12-27/12 37 17/4 —19/4	1,080 — 324 —
S:n	Heino, A.[26])	»	13/1 — 2/2	1,250 —
S:n	Huttunen, E.[27])	»	1/3 —30/4	630 —
S:n	Kajanus, K.[28])	»	13/12-23/12 37	870 —
S:n	Kamu, V.[29])	»	1/1 — 9/1 28/3 — 3/4	702 — 585 —
S:n	Roos, L.[30])	»	1/1 — 1/3	5,220 —
S:n	Rostamo, M.[31])	»	12/4 —20/4	783 —
S:n	Terä, V.[32])	Vahtimestari	10/12-20/1 37 13/4 —15/4	510 — 102 —

[1]) Khn jsto 17 p. marrask. 4,043 §. — [2]) S:n 24 p. marrask. 4,065 §. — [3]) S:n 18 p. tammik. 3,085 §. — [4]) S:n 12 p. huhtik. 3,381 §. — [5]) S:n 17 p. toukok. 3,515§. — [6]) S:n 24 p. marrask. 4,070 §. — [7]) S:n 3 p. toukok. 3,473 §. — [8]) S:n 11 p. tammik. 3,059 § ja 22 p. maalisk. 3,301 §. — [9]) S:n 17 p. marrask. 4,046 §. — [10]) S:n 22 p. helmik. 3,203 § ja 22 p. maalisk. 3,299 §. — [11]) S:n 12 p. huhtik. 3,383 §. — [12]) S:n 22 p. helmik. 3,201 §. — [13]) S:n 15 p. jouluk. 4,132 §. — [14]) S:n 31 p. toukok. 3,581 §. — [15]) S:n 18 p. elok. 3,779 §. — [16]) S:n 15 p. maalisk. 3,271 §. — [17]) S:n 12 p. huhtik. 3,386 §. — [18]) S:n 15 p. maalisk. 3,271 § ja 10 p. toukok. 3,487 §. — [19]) S:n 19 p. huhtik. 3,425 §. — [20]) S:n 18 p. elok. 3,779 §, 20 p. lokak. 3,953 §, 10 p. marrask. 4,012 § ja 29 p. jouluk. 4,177 §. — [21]) S:n 28 p. heinäk. 3,732 §. — [22]) S:n 8 p. syysk. 3,823 §. — [23]) S:n 22 p. maalisk. 3,302 §. — [24]) S:n 26 p. huhtik. 3,437 §. — [25]) S:n 25 p. tammik. 3,118 § ja 24 p. toukok. 3,547 §. — [26]) S:n 22 p. helmik. 3,199 §. — [27]) S:n 26 p. huhtik. 3,438 § ja 24 p. toukok. 3,545 §. — [28]) S:n 25 p. tammik. 3,117 §. — [29]) S:n 25 p. tammik. 3,115 § ja 26 p. huhtik. 3,436 §. — [30]) S:n 25 p. tammik. 3,119 §. — [31]) S:n 24 p. toukok. 3,546 §. — [32]) S:n 25 p. tammik 3,116 § ja 24 p. toukok. 3,544 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Sairasloma kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Kiinteistötoimisto	Wansén, A.[1]	Kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijä	21/3—31/5 1/7—31/8 1/10—31/12	4,667 — 6,000 — 10,800 —
S:n	Arvidson, H.[2]	Sihteeri	26/9—31/10	3,383 —
S:n	Rantanen, E.[3]	Toimistoapulainen	5/5—5/7	2,800 —
S:n	Peltonen, K. A.[4]	Renki	30/5—30/7	2,745 —
S:n	Kupiainen, A.[5]	Talonmies	25/1—30/4	3,888 —
S:n	Lehti, J.[6]	»	10/5—31/5	945 —
S:n	Törnroos, M.A.[7]	»	20/6—12/7	1,122 —
S:n	Westerlund, V.[8]	»	21/9—15/10	1,125 —
S:n	Lindberg, A.[9]	Lämmittäjä	14/2—28/2	892 50
S:n	Lindberg, S.[10]	»	3/10—14/10	486 —
S:n	Andersson, I.[11]	Siivooja	26/2—2/3 20/4—30/4 1/8—7/8	105 — 231 — 147 —
S:n	Böök, F. E.[12]	»	12/8—1/9	270 —
S:n	Hietala, E.[13]	»	14/1—31/1	419 —
S:n	Idström, H.[14]	»	1/3—1/4 1/5—1/6	594 — 450 —
S:n	Johansson, E.[15]	»	13/10—1/11	667 —
S:n	Kivisalo, H.[16]	»	4/4—18/4	406 —
S:n	Laine, R.[17]	»	18/2—21/2	99 —
S:n	Lindström, I.[18]	»	26/9—26/11	900 —
S:n	Nyman, I.[19]	»	7/2—15/4 22/8—31/12	1,231 — 2,130 —
S:n	Palen, L. M.[20]	»	18/10—15/11	208 —
S:n	Scholin, A.[21]	»	26/3—9/4	313 —
S:n	Vainio, A.[22]	»	29/1—29/3	1,701 —
S:n	Wahlberg, L.[23]	»	21/3—20/4	495 —
Rakennustoimisto	Willandt, K. J.[24]	Katurakennuspäällikkö	7/12 37—31/12	18,945 —
S:n	Haglund, O.[25]	Varastonpäällikkö	30/4—30/5	2,650 —
S:n	Relander, H. A.[26]	Insinööri	1/1—31/3	1,350 —
S:n	Forsman, V. R.[27]	Kemisti	17/3—1/5	5,400 —
S:n	Dahlbo, A.[28]	Toimistoapulainen	10/11—7/12 10/12—31/12	1,350 — 990 —
S:n	Laine, M.[29]	»	15/8—10/10	1,980 —
S:n	Moisio, K.[30]	»	28/6—22/8	2,200 —

[1]) Khn jsto 3 p. toukok. 3,463 §, 16 p. kesäk. 3,632 §, 13 p. lokak. 3,925 § ja 3 p. marrask. 3,995 §. — [2]) S:n 20 p. lokak. 3,948 §. — [3]) S:n 24 p. toukok. 3,543 §. — [4]) S:n 21 p. kesäk. 3,659 §, 28 p. kesäk. 3,680 § ja 14 p. heinäk. 3,714 §. — [5]) S:n 8 p. helmik. 3,163 §, 8 p. maalisk. 3,248 § ja 12 p. huhtik. 3,384 §. — [6]) S:n 9 p. kesäk. 3,603 §. — [7]) S:n 14 p. heinäk 3,713 §. — [8]) S:n 13 p. lokak. 3,923 §. — [9]) S:n 8 p. maalisk. 3,250 §. — [10]) S:n 3 p. marrask. 3,988 §. — [11]) S:n 15 p. maalisk. 3,286 §, 17 p. toukok. 3,507 § ja 18 p. elok. 3,778 §. — [12]) S:n 25 p. elok. 3,798 §. — [13]) S:n 1 p. helmik. 3,147 §. — [14]) S:n 15 p. maalisk. 3,285 § ja 17 p. toukok. 3,506 §. — [15]) S:n 3 p. marrask. 3,989 §. — [16]) S:n 26 p. huhtik. 3,443 §. — [17]) S:n 8 p. maalisk. 3,244 §. — [18]) S:n 20 p. lokak. 3,951 §. — [19]) S:n 22 p. helmik. 3,200 §, 15 p. maalisk. 3,287 §, 5 p. huhtik. 3,356 §, 8 p. syysk. 3,830 §, 13 p. lokak. 3,924 §, 17 p. marrask. 4,044 § ja 24 p. marrask. 4,064 §. — [20]) S:n 3 p. marrask. 3,998 § ja 1 p. jouluk. 4,098 §. — [21]) S:n 5 p. huhtik. 3,357 §. — [22]) S:n 8 p. helmik. 3,162 §. — [23]) S:n 5 p. huhtik. 3,358§. — [24]) S:n 4 p. tammik. 3,032 §, 22 p. helmik. 3,202 §, 9 p. kesäk. 3,602 § ja 10 p. marrask. 4,017 §. — [25]) S:n 17 p. toukok. 3,519 §. — [26]) S:n 11 p. tammik. 3,058 § ja 8 p. maalisk. 3,252 §. — [27]) S:n 22 p. maalisk. 3,306 §. — [28]) S:n 24 p. marrask. 4,066 § ja 22 p. jouluk. 4,155 §. — [29]) S:n 11 p. elok. 3,763 §. — [30]) S:n 14 p. heinäk. 3,716 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Sairasloma kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Rakennustoimisto	Olander, E.[1])	Toimistoapulainen	21/5 — 7/7	2,115 —
S:n	Strömberg, G.[2])	»	1/7 — 26/8	2,200 —
S:n	Gustavsson, E. V.[3])	Rakennusmestari	1/7 — 15/8	5,250 —
Puhtaanapitolaitos	Auranen, M.[4])	Siivooja	23/2 — 30/4 23/7 — 22/10 24/10 — 31/10	1,000 — 1,494 — 144 —
Puhtaanapitolaitoksen tilivirasto	Nyström, G. V.[5])	Kirjanpitäjä	16/8 — 16/12	5,200 —
Satamahallintotoimisto	Kivilinna, A.[6])	Aktuaari	28/12 37—10/1	1,000 —
S:n	Wallén, H.[7])	Haaraosaston esimies	4/6 — 4/7	2,730 —
S:n	Sergelius, H.[8])	Konttorikirjuri	1/11 — 1/12	1,530 —
S:n	Voss-Lagerlund, E.[9])	»	1/1 — 8/2	1,938 —
S:n	Helin, J. M.[10])	Tarkastuskonstaapeli	9/5 — 8/7	3,400 —
S:n	Adamsson, A.[11])	Satamakonstaapeli	18/2 — 19/4	3,400 —
S:n	Axberg, E. V.[12])	»	26/7 — 3/10	3,918 —
S:n	Sjöblom, J. A.[13])	»	17/12 37-17/1 20/1 — 20/2 1/9 — 30/9	1,700 — 1,700 — 1,700 —
S:n	Mattsson, T.[14])	Lämmittäjä	20/10 — 2/11	537 —
Teurastamo	Engdahl, B. O.[15])	Tarkastuseläinlääkäri	7/7 — 18/7	1,590 —
S:n	Troberg, V.[16])	»	1/3 — 30/4	7,200 —
S:n	Heinonen, I.[17])	Kassanhoitaja ja kanslisti	1/1 — 31/1	1,530 —
S:n	Berglund, I.[18])	Trikiinintutkija	9/11 — 10/12	1,440 —
S:n	Träskman, R.[19])	Leimaaja	11/10 — 31/12	3,850 —
S:n	Nikula, A.[20])	Vaakaaja	12/7 — 31/7	306 —
S:n	Malm, F. O.[21])	Halliapulainen	4/11 — 19/12	2,300 —
S:n	Johansson, E.[22])	»	1/7 — 31/7	1,350 —
S:n	Helenius, P. A.[23])	Puhtaanapitomies	1/11 — 7/11	376 —
S:n	Hyvärinen, E.[24])	»	25/2 — 7/4 16/4 — 30/4	2,184 — 744 —
S:n	Leivo, J. E.[25])	Portinvartija	9/8 — 7/9	720 —

Viransijaisuuspalkkiot muun syyn kuin sairauden takia myönnetyn virkavapauden ajalta. Alla mainittujen viranhaltijain sijaisille myönnettiin kertomusvuoden talousarvion määrärahasta Sijaispalkkiot virkavapaustapauksissa, eräässä tapauksessa vastaavalta edellisen vuoden tililtä, seuraavan suuruiset palkkiot:

[1]) Khn jsto 31 toukok. 3,574 § ja 16 p. kesäk. 3,634 §. — [2]) S:n 16 p. kesäk. 3,635 §. — [3]) S:n 14 p. heinäk. 3,715 §. — [4]) S:n 29 p. maalisk. 3,342 §, 13 p. lokak. 3,927 § ja 17 p. marrask. 4,041 §. — [5]) S:n 13 p. lokak. 3,926 § ja 27 p. lokak. 3,969 §. — [6]) S:n 4 p. tammik. 3,027 §. — [7]) S:n 9 p. kesäk. 3,609 §. — [8]) S:n 10 p. marrask. 4,014 §. — [9]) S:n 4 p. tammik. 3,034 §. — [10]) S:n 17 p. toukok. 3,517 §. — [11]) S:n 8 p. maalisk. 3,246 § ja 5 p. huhtik. 3,355 §. — [12]) S:n 5 p. elok. 3,753 §, 8 p. syysk. 3,825 § ja 13 p. lokak. 3,922 §. — [13]) S:n 11 p. tammik. 3,061 §, 8 p. helmik. 3,164 § ja 8 p. syysk. 3,824 §. — [14]) S:n 10 p. marrask. 4,013 §. — [15]) S:n 8 p. syysk. 3,831 §. — [16]) S:n 22 p. maalisk. 3,304 §. — [17]) S:n 11 p. tammik. 3,056 §. — [18]) S:n 17 p. marrask. 4,035 § ja 15 p. jouluk. 4,133 §. — [19]) S:n 27 p. lokak. 3,973 §, 17 p. marrask. 4,036 § ja 15 p. jouluk. 4,134 §. — [20]) S:n 8 p. syysk. 3,832 §. — [21]) S:n 17 p. marrask. 4,037 §. — [22]) S:n 21 p. heinäk. 3,725 §. — [23]) S:n 17 p. marrask. 4,038 §. — [24]) S:n 22 p. maalisk. 3,303 § ja 24 p. toukok. 3,537 §. — [25]) S:n 8 p. syysk. 3,833 § ja 17 p. syysk. 3,867 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Rahatoimisto	Sarkilo, G.[1])	Toimistoapulainen	1/3 —25/4	1,500 —
Maistraatti	Avoinna oleva virka[2])	Oikeusneuvosmies	1/11—31/12 37	9,700 —
Ensimmäisen kaupunginvoudin konttori	Hällström, T.[3])	Ulosottoapulainen		
	Lindqvist, G.[3])	»	1/6 —10/9	5,000 —
	Sjöberg, F.[3])	»		
Raastuvanoikeus	Avoinna oleva virka[4])	Rikosasiainnotaari	9/6 — 1/7	1,827 —
S:n	Björk, K.[5])	Kaupunginpalvelija	6/7 —25/7	1,260 —
S:n	Hagelin, R. E.[6])	»	6/7 —25/7	1,380 —
Terveydenhoitolautakunnan toimisto	Hyrck, E. A.[7])	Vahtimestarinapulainen	6/7 —25/7	600 —
Tuberkuloosihuoltotoimisto	Tallberg, P. Hj.[8])	Apulaislääkäri	19/4 —30/4	1,044 —
S:n	Sirenius, A.-L.[9])	Piirihoitajatar	1/12—31/12	2,150 —
Kouluhammasklinikka	Ekman, T.[10])	Johtaja	24/2 —17/3	4,649 —
Marian sairaala	Huhtala, I.[11])	Apulaislääkäri	1/6 —30/6	2,610 —
S:n	Streng, K. O.[12])	»	23/5 —23/6	2,610 —
Kulkutautisairaala	Silfver, K.[13])	Lämmittäjä	28/9 — 3/10	115 —
Kivelän sairaala	Vartiainen, S.[14])	Alilääkäri	15/8 —15/11	10,020 —
Huoltovirasto	Roine, P.[15])	Kanslianesimies	4/8 — 2/9	3,250 —
S:n	Vesterinen, H.[16])	Järjestysmies	27/9 — 1/10	225 —
Bengtsärin koulukoti	Mikkola, T. A.[17])	Opettaja	10/7 —29/7	750 —
Kiinteistötoimisto	Suvanto, O. [18])	Piirtäjä	1/8 —31/8	1,805 —

Myönnetyt eläkkeet. Voimassa olevien eläkesääntöjen määräysten mukaisesti myönnettiin alla mainituille viranhaltijoille ja työntekijöille elinkautiset eläkkeet, joiden kuukausimäärät olivat seuraavat:

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja viimeksi on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Maistraatti	Nikiforow, I.[19])	Kaupunginpalvelija	19 1/4 38	1,914 —
Raastuvanoikeus	Wetzer, M.[20])	Vanhempi oikeusneuvosmies	19 1/9 38	1,800 —
Sairaaloihin kuulumaton lääkäri-, sairaanhoito- ja terveydenhoitohenkilökunta	Wetterstrand, K. J. L.[21])	Aluelääkäri	19 1/1 39	1,854 —
S:n	Edelmann, H.[22])	Kaupunginkätilö	19 1/1 38	1,203 —
Maidontarkastamo	Lilja, K.[23])	Kaitsija	19 1/12 38	931 —
Sairaalahallitus	Remes, A. L.[24])	Siivooja	19 1/10 38	417 —
Marian sairaala	Saarnio, A. M. I.[25])	Hieroja	19 1/5 38	567 —

[1]) Khn jsto 8 p. maalisk. 3,253 §. — [2]) S:n 22 p. helmik. 3,207 §. — [3]) S:n 3 p. marrask. 3,982 §. — [4]) S:n 28 p. kesäk. 3,681 §. — [5]) S:n 9 p. kesäk. 3,612 §. — [6]) S:n 9 p. kesäk. 3,611 §. — [7]) S:n 31 p. toukok. 3,579 §. — [8]) S:n 3 p. toukok. 3,470 §. — [9]) S:n 8 p. jouluk. 4,111 §. — [10]) Khs 17 p. maalisk. 600 §. — [11]) Khn jsto 24 p. toukok. 3,548 §. — [12]) S:n 16 p. kesäk. 3,639 §. — [13]) S:n 20 p. lokak. 3,955 §. — [14]) S:n 8 p. syysk. 3,838 §. — [15]) S:n 17 p. toukok. 3,524 §. — [16]) S:n 6 p. lokak. 3,906 §. — [17]) S:n 10 p. toukok. 3,488 §. — [18]) S:n 5 p. elok. 3,752 §. — [19]) S:n 22 p. helmik. 3,198 §. — [20]) S:n 1 p. jouluk. 4,094 §. — [21]) S:n 24 p. marrask. 4,063 §. — [22]) S:n 4 p. tammik. 3,012 §. — [23]) S:n 29 p. syysk. 3,884 §. — [24]) S:n 3 p. marrask. 3,985 §. — [25]) S:n 31 p. toukok. 3,571 §.

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja viimeksi on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Kivelän sairaala	Stenberg, E.[1]	Apulaislääkäri	19 1/5 38	1,718 —
S:n	Vinstén, P. A.[2]	Siivooja	19 1/10 38	357 —
Nikkilän sairaala	Gardberg, G.[3]	Ylihoitajatar	19 1/8 38	1,854 —
S:n	Björklund, F.[4]	Hoitaja	19 1/12 38	1,478 —
S:n	Mesterton, M.[5]	Pesulaitoksen johtajatar	19 1/11 38	928 —
S:n	Hirvonen, I. M.[6]	Leipoja	19 1/6 38	532 —
S:n	Mattsson, F.[7]	»	19 1/2 38	527 —
Huoltovirasto	Grönvik, A.[8]	Kanslianhoitaja	19 1/1 38	1,151 —
Kunnalliskoti	Ribacka, A.[9]	Ylihoitajatar	19 1/2 38	1,854 —
S:n	Nordin, E.[10]	Osastonhoitajatar	19 1/11 38	1,478 —
S:n	Valkama, F.[11]	»	19 1/6 38	1,478 —
S:n	Järnström, H.[12]	Yöhoitajatar	19 1/8 38	1,478 —
S:n	Lehtinen, K.[13]	Vahtimestari	19 1/6 38	990 —
S:n	Lindberg, S.[14]	Keittäjä	19 1/10 38	349 —
S:n	Laine, O.[15]	Puutarhuri	19 1/6 38	1,478 —
S:n	Viljanen, G.[16]	Rehumestari	19 1/10 38	1,015 —
Huoltolautakunnan työtuvat	Pyhälä-Jokinen, M.[17]	Johtajatar	19 1/1 38	840 —
S:n	Aalto, H. M.[18]	Työntekijä	19 1/7 38	333 —
S:n	Lindström, H. A.[19]	»	19 1/7 38	273 —
Suomenkieliset kansakoulut	Sirelius, I. M.[20]	Johtaja	19 1/9 38	[21]1,995 —
S:n	Niemelä, J.[22]	Opettaja	19 1/8 38	[21]1,995 —
S:n	Peltola, A.[23]	»	19 1/8 38	[21]1,705 —
S:n	Puhakka, T.[24]	»	19 1/1 38	[21]1,160 —
S:n	Vikman, E.[25]	»	19 1/8 38	[21]1,705 —
S:n	Tuominen, A.[26]	Siivooja	19 1/9 38	370 —
Ruotsinkieliset kansakoulut	Karlsson, V.[27]	Vahtimestari	19 1/9 38	960 —
S:n	Sandholm, A. A.[28]	Talonmies	19 1/8 38	689 —
Valmistava tyttöjen ammattikoulu	Moberg, E.[29]	Opettajatar	19 1/9 38	1,854 —
S:n	Stenius, I.[30]	»	19 1/6 38	1,324 —
Lastentarhat	Geitlin, A.[31]	Johtajatar	19 1/11 38	1,739 —
S:n	Varis, E.[32]	Opettaja	19 1/9 38	1,815 —
S:n	Geitlin, I.[33]	»	19 1/11 38	1,588 —
S:n	Geitlin, H.[34]	»	19 1/8 38	1,588 —
S:n	Kalning, A.[35]	»	19 1/9 38	1,588 —
S:n	Nisula, H. V.[36]	Talousapulainen	19 1/9 38	634 —
Kaupunginorkesteri	Roos, G. L. S.[37]	Jäsen	19 1/3 38	1,995 —

[1]) Khn jsto 1 p. maalisk. 3,226 §. — [2]) S:n 29 p. syysk. 3,885 §. — [3]) S:n 16 p. kesäk. 3,626 §. — [4]) S:n 20 p. lokak. 3,940 §. — [5]) S:n 3 p. marrask. 3,987 §. — [6]) S:n 28 p. heinäk. 3,733 §. — [7]) S:n 4 p. tammik. 3,011 §. — [8]) S:n 15 p. helmik. 3,174 §. — [9]) S:n 4 p. tammik. 3,010 §. — [10]) S:n 17 p. marrask. 4,052 §. — [11]) S:n 15 p. maalisk. 3,272 §. — [12]) S:n 17 p. toukok. 3,504 §. — [13]) S:n 15 p. maalisk. 3,274 §. — [14]) S:n 11 p. elok. 3,762 §. — [15]) S:n 15 p. maalisk. 3,275 §. — [16]) S:n 20 p. lokak. 3,946 §. — [17]) S:n 4 p. tammik. 3,016 §. — [18]) S:n 8 p. syysk. 3,816 §. — [19]) S:n 8 p. syysk. 3,817 §. — [20]) S:n 8 p. syysk. 3,820 §. — [21]) Tästä vähennetään asianomaiselle valtion varoista myönnetyn eläkkeen määrä. — [22]) Khn jsto 8 p. syysk. 3,819 §. — [23]) S:n 16 p. kesäk. 3,631 §. — [24]) S:n 5 p. huhtik. 3,352 §. — [25]) S:n 16 p. kesäk. 3,630 §. — [26]) S:n 21 p. kesäk. 3,657 §. — [27]) S:n 25 p. elok. 3,795 §. — [28]) S:n 25 p. elok. 3,794 §. — [29]) S:n 8 p. syysk. 3,822 §. — [30]) S:n 16 p. kesäk. 3,625 §. — [31]) S:n 20 p. lokak. 3,945 §. — [32]) S:n 16 p. kesäk. 3,628 §. — [33]) S:n 20 p. lokak. 3,944 §. — [34]) S:n 16 p. kesäk. 3,627 §. — [35]) S:n 16 p. kesäk. 3,629 §. — [36]) S:n 1 p. syysk. 3,808 §. — [37]) S:n 5 p. huhtik. 3,353 §.

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja viimeksi on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Kiinteistötoimisto	Kupiainen, A.[1])	Talonmies	19 1/6 38	960 —
Kiinteistötoimiston alaiset maatilat	Wikström, J. W.[2])	Muonamies	19 1/11 38	263 —
Rakennustoimisto	Hongell, A. S.[3])	Rakennusmestari	19 1/10 38	2,153 —
S:n	Puupponen, R.[4])	»	19 1/3 38	2,228 —
S:n	Vannas, J. W.[5])	Maalari	19 3/11 38	672 —
S:n	Saari, J. A.[6])	Kirvesmies	19 3/12 38	801 —
S:n	Träskman, K. G.[7])	Pursimies,	19 5/12 38	806 —
S:n	Tuominen, J. K.[8])	Ajuri	19 1/1 38	596 —
S:n	Andersson, E. A.[9])	Työntekijä	19 16/12 38	593 —
S:n	Antman, J. K.[10])	»	19 1/9 38	831 —
S:n	Halin, V.[11])	»	19 23/12 37	590 —
S:n	Laaksonen, G. E.[12])	»	19 10/2 38	900 —
S:n	Laito, A. G.[13])	»	19 1/9 38	704 —
S:n	Lindblom, F. A.[14])	»	19 14/10 38	642 —
S:n	Lukander, J. A.[15])	»	19 5/11 38	680 —
S:n	Nieminen, J. K.[16])	»	19 16/9 37	479 —
S:n	Rissanen, S.[17])	»	19 3/6 38	903 —
S:n	Rosenberg, B. F.[18])	»	19 6/3 38	440 —
S:n	Salin, K. E.[19])	»	19 12/2 28	547 —
S:n	Salomaa, P.[20])	»	19 18/2 38	1,031 —
S:n	Salonen, A.[21])	»	19 23/6 38	642 —
S:n	Stavén, A.[22])	»	19 1/4 38	491 —
S:n	Syrjä, J.[23])	»	19 7/9 38	727 —
S:n	Vallius, H.[24])	»	19 26/1 38	483 —
S:n	Vesa, D.[25])	»	19 1/5 38	1,194 —
S:n	Vilén, A. G.[26])	»	19 1/1 38	628 —
Puhtaanapitolaitos	Helsi, A. M.[27])	»	19 7/4 38	689 —
S:n	Pylkkä, I. M.[28])	»	19 3/12 37	688 —
S:n	Valve, J. F.[29])	»	19 10/11 37	503 —
Satamahallintotoimisto	Kyrklund, K. K.[30])	Vaakamestari	19 1/5 38	1,588 —
S:n	Helin, J. M.[31])	Tarkastuskonstaapeli	19 1/10 38	1,478 —
S:n	Roth, K. J.[32])	Parmaaja	19 1/10 38	576 —
S:n	Söderström, T. J. S.[33])	Vahtimestari	19 1/9 38	858 —
Teknilliset laitokset	Kurtén, O. F.[34])	Kamreeri	19 1/1 38	2,434 —
S:n	Succo, L.[35])	Konttoriapulainen	19 1/4 38	830 —
S:n	Lindqvist, A. L.[36])	Rahastaja	19 1/3 38	1,642 —
S:n	Pettersson, O. R.[37])	»	19 1/1 38	1,627 —
S:n	Wasström, A. O.[38])	»	19 1/3 38	1,660 —
S:n	Svartström, J. R.[39])	Varastonhoitaja	19 1/12 38	1,854 —

[1]) Khn jsto 17 p. toukok. 3,502 §. — [2]) S:n 3 p. marrask. 3,986 §. — [3]) S:n 17 p. toukok. 3,505 §. — [4]) S:n 1 p. helmik. 3,143 §. — [5]) S:n 17 p. marrask. 4,048 §. — [6]) S:n 1 p. jouluk. 4,095§. — [7]) S:n 1 p. jouluk. 4,096 §. — [8]) S:n 8 p. helmik. 3,169 §. — [9]) S:n 1 p. jouluk. 4,097 §. — [10]) S:n 20 p. lokak. 3,939 §. — [11]) S:n 4 p. tammik. 3,009 §. — [12]) S:n 18 p. tammik. 3,081 §. — [13]) S:n 17 p. marrask. 4,050 §. — [14]) S:n 17 p. marrask. 4,051 §. — [15]) S:n 8 p. jouluk. 4,109 §. — [16]) S:n 18 p. tammik. 3,083 §. — [17]) S:n 29 p. syysk. 3,887 §. — [18]) S:n 12 p. huhtik. 3,380 §. — [19]) S:n 17 p. marrask. 4,049 §; vrt. myös v:n 1928 kert. s. 245. — [20]) Khn jsto 1 p. helmik. 3,144 §. — [21]) S:n 20 p. lokak. 3,941 §. — [22]) S:n 31 p. toukok. 3,573 §. — [23]) S:n 27 p. lokak. 3,976 §. — [24]) S:n 15 p. maalisk. 3,273 §. — [25]) S:n 31 p. toukok. 3,570 §. — [26]) S:n 4 p. tammik. 3,015 §. — [27]) S:n 17 p. toukok. 3,501 § ja 9 p. kesäk. 3,600 §. — [28]) S:n 4 p. tammik. 3,013 §. — [29]) S:n 4 p. tammik. 3,014 §. — [30]) S:n 3 p. toukok. 3,462 §. — [31]) S:n 29 p. syysk. 3,888 §. — [32]) S:n 20 p. lokak. 3,943 §. — [33]) S:n 8 p. syysk. 3,818 §. — [34]) S:n 11 p. tammik. 3,049 §. — [35]) S:n 26 p. huhtik. 3,433 §. — [36]) S:n 8 p. maalisk. 3,237 §. — [37]) S:n 11 p. tammik. 3,050 §. — [38]) S:n 8 p. maalisk. 3,238 §. — [39]) S:n 20 p. lokak. 3,947 §.

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja viimeksi on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Teknilliset laitokset	Erflund, A. E.[1])	Tuullaaja ja vahtimestari	19 1/4 38	1,366 —
S:n	Hämäläinen, A.[2])	Yövartija	19 1/10 38	526 —
S:n	Bryggman, J. W.[3])	Ylikonemestari	19 1/7 38	2,395 —
S:n	Keino, V.[4])	Asentaja	19 1/10 38	1,653 —
S:n	Taskinen, A.[5])	»	19 4/2 38	[5]) 953 —
S:n	Lahtinen, K.[6])	Uuninhoitaja	19 1/1 38	1,366 —
S:n	Koivumäki, J. A.[7])	Lämmittäjä	19 1/7 38	1,272 —
S:n	Sandroos, A. V.[8])	Seppä	19 1/10 38	1,308 —
S:n	Andersén, A. F.[9])	Ulkotyöntekijäin esimies	19 1/7 38	1,662 —
S:n	Laine, K. O.[10])	Työntekijä	19 11/9 38	724 —
S:n	Manssila, V.[11])	»	19 11/9 38	564 —
S:n	Nieminen, A.[12])	»	19 1/9 38	1,284 —
S:n	Paalanen, D.[13])	»	19 1/1 38	892 —

Tapaturmaisesti loukkaantuneelle rakennustoimiston työntekijälle G. Honkaselle määrättiin[14]) kesäkuun 19 p:stä 1937 toukokuun 18 p:ään 1938 suoritettavaksi 596: 86 mk:n kuukausieläke, josta oli vähennettävä hänelle mainitulta ajalta suoritettava 345: 36 mk:n kuukausittainen elinkorko. Toukokuun 19 p:stä marraskuun 18 p:ään 1938 hänelle päätettiin[15]) suorittaa 597 mk:n kuukausieläke, vähentäen siitä hänen täksi ajaksi 280 mk:ksi määrätty kuukausittainen elinkorkonsa.

Hautausavut. Hautausapua myönnettiin kertomusvuoden talousarvioon tätä tarkoitusta varten merkitystä määrärahasta, joissakin tapauksissa edellisen vuoden vastaavalta tililtä, seuraavien henkilöiden kuolinpesille alla mainitut määrät:

	Mk
Rahatoimiston toimistoapulaisen H. K. Gustafssonin[16])	1,500
Raastuvanoikeuden rikosasiainnotaarin J. A. Eklundin[17])	3,913
Palokersantti J. V. Henrikssonin[18])	1,643
Palomies K. H. Suomisen[19])	2,185
Terveydenhoitolautakunnan toimiston diakonissan S. J. Granroosin[20])	2,615
Terveydenhoitolautakunnan toimiston tarkastusmiehen K. A. Kettusen[19])	2,860
Terveyspoliisin ylitarkastajan A. Johanssonin[21])	1,643
Makkaratehtaiden valvojan K. W. Östermanin[22])	2,230
Sairaalain tiliviraston kirjanpitäjän H. Silvendoisen[23])	3,465

[1]) Khn jsto 8 p. maalisk. 3,239 §. — [2]) S:n 20 p. lokak. 3,942 §. — [3]) S:n 17 p. toukok. 3,503 §. — [4]) S:n 29 p. syysk. 3,889 §. — [5]) S:n 9 p. kesäk. 3,601 §; vrt. myös v:n 1937 kert. s. 117; eläkemäärästä vähennetään asianomaiselle myönnetty 106: 67 mk:n suuruinen kuukausittainen elinkorko. — [6]) Khn jsto 11 p. tammik. 3,051 §. — [7]) S:n 26 p. huhtik. 3,434 §. — [8]) S:n 29 p. syysk. 3,890 §. — [9]) S:n 26 p. huhtik. 3,435 §. — [10]) S:n 8 p. syysk. 3,821 §. — [11]) S:n 29 p. syysk. 3,886 §. — [12]) S:n 31 p. toukok. 3,572 §. — [13]) S:n 25 p. tammik. 3,104 §. — [14]) S:n 18 p. tammik. 3,082 §. — [15]) S:n 21 p. kesäk. 3,658 §. — [16]) S:n 1 p. helmik. 3,142 §. — [17]) 14 p. heinäk. 3,711 §. — [18]) S:n 27 p. lokak. 3,967 §. — [19]) S:n 20 p. lokak. 3,937 §. — [20]) S:n 21 p. heinäk. 3,723 §. — [21]) S:n 12 p. huhtik. 3,377 §. — [22]) S:n 25 p. tammik. 3,102 §. — [23]) S:n 29 p. maalisk. 3,330 §.

Kivelän sairaalan osastonhoitajattaren D. Bergmanin [1]	2,615
Kivelän sairaalan osastonhoitajattaren H. Bergströmin [2]	1,500
Kivelän sairaalan siivoojan J. V. Lehtisen [3]	1,500
Nikkilän sairaalan hoitajan G. A. Fältin [4]	1,500
Nikkilän sairaalan alihoitajattaren A. Karhiahon [3]	1,970
Nikkilän sairaalan alihoitajattaren E. Oleniuksen [5]	1,785
Nikkilän sairaalan yövartijan R. Rosenbergin [6]	1,500
Tuberkuloosisairaalan alihoitajattaren J. Vilkin [7]	1,870
Kunnalliskodin vahtimestarin J. A. Silanderin [8]	2,615
Suomenkielisten kansakoulujen opettajan J. W. Sippolan [9]	3,825
Suomenkielisten kansakoulujen opettajan S. K. Strengin [10]	1,500
Suomenkielisten kansakoulujen opettajan A. Weissmanin [11]	1,529
Suomenkielisten kansakoulujen opettajan H. S. Pfalerin [11]	1,500
Ruotsinkielisten kansakoulujen opettajan J. M. Carlborgin [10]	1,785
Suomenkielisen työväenopiston johtajan Z. Castrénin [12]	6,195
Valmistavan tyttöjen ammattikoulun opettajan I. Steniuksen [13]	1,500
Rakennustoimiston varastonhoitajan J. Vessmanin [14]	1,500
Rakennustoimiston rakennusmestarin K. V. Hedmanin [15]	5,300
Rakennustoimiston puusepän J. Aallon [16]	1,500
Rakennustoimiston puusepän A. Sacklénin [17]	1,500
Rakennustoimiston työntekijän K. Ahtilan [18]	1,500
Rakennustoimiston työntekijän A. Salmisen [19]	1,500
Rakennustoimiston työntekijän P. Salomaan [3]	1,500
Rakennustoimiston työntekijän H. J. Tammisen [13]	1,500
Rakennustoimiston työntekijän M. Wallinin [20]	1,500
Puhtaanapitolaitoksen autonkuljettajan K. E. Leinon [21]	1,500
Puhtaanapitolaitoksen ajurin H. Stångin [22]	1,500
Puhtaanapitolaitoksen työnjohtajan F. O. Aarron [23]	1,500
Puhtaanapitolaitoksen työntekijän J. S. Grönlundin [24]	1,500
Puhtaanapitolaitoksen työntekijän A. Heleniuksen [25]	1,500
Puhtaanapitolaitoksen työntekijän J. F. Valveen [7]	1,500
Puhtaanapitolaitoksen työntekijän O. W. Winqvistin [11]	1,500
Sähkölaitoksen toimitusjohtajan A. Marsion [26]	10,450
Kaasulaitoksen varastonhoitajan F. J. Fredin [27]	1,500
Teknillisten laitosten työntekijän J. E. Heleniuksen [28]	1,500
Teknillisten laitosten työntekijän I. Isomäen [21]	1,500
Teknillisten laitosten työntekijän I. M. Nummen [29]	1,500
Teknillisten laitosten työntekijän A. Wauhkosen [6]	1,500
Vartija J. G. Erikssonin [30]	1,500
Rouva L. M. Kaukon [23]	1,500

---

[1]) Khn jsto 8 p. helmik. 3,161 §. — [2]) S:n 15 p. jouluk. 4,128 §. — [3]) S:n 3 p. marrask. 3,984 §. — [4]) S:n 7 p. heinäk. 3,689 §. — [5]) S:n 28 p. kesäk. 3,673 §. — [6]) S:n 29 p. maalisk. 3,330 §. — [7]) S:n 18 p. tammik. 3,080 §. — [8]) S:n 14 p. heinäk. 3,712 §. — [9]) S:n 1 p. helmik. 3,142 §. — [10]) S:n 27 p. lokak. 3,967 §. — [11]) S:n 9 p. kesäk. 3,590 §. — [12]) S:n 8 p. helmik. 3,171 §. — [13]) S:n 13 p. lokak. 3,921 §. — [14]) S:n 10 p. toukok. 3,490 §. — [15]) S:n 16 p. kesäk. 3,623 §. — [16]) S:n 25 p. tammik. 3,102 §. — [17]) S:n 29 p. jouluk. 4,176 §. — [18]) S:n 1 p. syysk. 3,811 §. — [19]) S:n 22 p. jouluk. 4,149 §. — [20]) S:n 1 p. jouluk. 4,092 §. — [21]) S:n 8 p. syysk. 3,815 §. — [22]) S:n 25 p. elok. 3,793 §. — [23]) S:n 19 p. huhtik. 3,420 §. — [24]) S:n 21 p. kesäk. 3,656 §. — [25]) S:n 22 p. maalisk. 3,298 §. — [26]) S:n 18 p. elok. 3,777 §. — [27]) S:n 17 p. syysk. 3,864 §. — [28]) S:n 17 p. marrask. 4,033 §. — [29]) S:n 16 p. kesäk. 3,624 §. — [30]) S:n 1 p. maalisk. 3,225 §.

Virastojen kaluston y.m. hankinta ja kunnossapito

Auton osto. Kaupunginhallitus päätti [1]) ostaa Chrysler-merkkisen henkilöauton käyttämällä tarkoitukseen varattua 100,000 mk:n suuruista määrärahaa.

Kaluston y.m. osto sekä erinäiset korjaukset. Talousarvion pääluokan Yleinen kunnallishallinto lukuun Erinäiset hallintomenot sisältyvästä kaluston hankintamäärärahasta osoitettiin seuraavat rahamäärät:

Virasto tai laitos, johon kalusto oli hankittava	V:n 1938 määrärahasta, mk
Kaupunginvaltuusto [2])	5,641: —
Kaupunginvaltuusto ja kaupunginkanslia [3])	2,502: 70
Kaupunginkanslia [4])	20,473: —
Kaupunginhallituksen asiamiesosasto [5])	4,250: —
Rahatoimisto [6])	28,005: 70
Tilastotoimisto [7])	7,835: —
Revisiotoimisto [8])	2,512: —
Verotusvalmisteluvirasto [9])	48,960: —
Ensimmäisen kaupunginvoudin konttori [10])	13,223: 95
Toisen kaupunginvoudin konttori [11])	3,097: —
Raastuvanoikeus [12])	2,025: —
Terveydenhoitolautakunnan toimisto [13])	5,875: 55
Veneeristen tautien poliklinikka [14])	1,105: —
Huoltovirasto [15])	44,393: —
Lastensuojeluvirasto [16])	22,131: —
Työnvälitystoimisto [17])	21,110: —
Valmistava poikain ammattikoulu [18])	5,097: —
Kiinteistötoimisto [19])	49,539: 75
Rakennustoimisto [20])	212,402: 95
Satamahallintotoimisto [21])	20,756: 70
Myyntiaitta [22])	4,802: 50

Kaluston hankinta-asioista päätettiin [23]) vastedes pyytää rahatoimiston osastopäällikön L. Lahtisen lausunto.

Talousarvion edellä mainittuun lukuun sisältyvästä kertomusvuoden kaluston kunnossapitomäärärahasta osoitettiin: kaupunginkanslian huoneiston korjaustöiden maksamiseen 1,450: 65 mk [24]), rahatoimiston 5,055 mk [25]), tilastotoimiston 402 mk [26]), huoltoviraston 800 mk [27]), työnvälitystoimiston 1,050 mk [28]) sekä kiinteistötoimiston 250 mk [29]).

---

[1]) Khs 27 p. tammik. 190 §. — [2]) Khn jsto 4 p. tammik. 3,004 § ja 3 p. toukok. 3,459 §. — [3]) S:n 5 p. huhtik. 3,349 §. — [4]) S:n 4 p. tammik. 3,007 §, 8 p. maalisk. 3,234 §, 12 p. huhtik. 3,374 §, 10 p. toukok. 3,483 §, 22 p. syysk. 3,874 § ja 20 p. lokak. 3,936 §. — [5]) S:n 18 p. tammik. 3,076 §. — [6]) S:n 15 p. maalisk. 3,290 §, 22 p. maalisk. 3,317 ja 3,323 §, 14 p. heinäk. 3,718 §, 29 p. syysk. 3,892 §, 27 p. lokak. 3,977 §, 17 p. marrask. 4,055 § sekä 22 p. jouluk. 4,158 §. — [7]) S:n 4 p. tammik. 3,003 §, 11 p. tammik. 3,048 § ja 22 p. maalisk. 3,297 §. — [8]) S:n 4 p. tammik. 3,005 §. — [9]) S:n 11 p. tammik. 3,060 §, 29 p. syysk. 3,893 § ja 17 p. marrask. 4,057 §. — [10]) S:n 29 p. maalisk. 3,326 § ja 3 p. toukok. 3,461 §. — [11]) S:n 12 p. huhtik. 3,376 §. — [12]) S:n 4 p. tammik. 3,006 §. — [13]) S:n 21 p. kesäk. 3,669 §. — [14]) S:n 18 p. elok. 3,788 §. — [15]) S:n 4 p. tammik. 3,033 §, 8 p. maalisk. 3,262 ja 3,263 §, 22 p. maalisk. 3,318 §, 5 p. huhtik. 3,369 §, 17 p. toukok. 3,534 §, 21 p. kesäk. 3,668 § sekä 15 p. jouluk. 4,140 §. — [16]) S:n 29 p. maalisk. 3,331 § ja 17 p. marrask. 4,056 §. — [17]) S:n 22 p. maalisk. 3,322 § ja 12 p. huhtik. 3,378 §. — [18]) S:n 16 p. kesäk. 3,655 §. — [19]) S:n 19 p. huhtik. 3,430 § ja 8 p. syysk. 3,855 §. — [20]) S:n 11 p. tammik. 3,070 §, 8 p. maalisk. 2,265 § ja 24 p. marrask. 4,088 §. — [21]) S:n 8 p. maalisk. 3,264 § ja 5 p. huhtik. 3,370 §. — [22]) S:n 15 p. helmik. 3,185 §. — [23]) S:n 8 p. helmik. 3,158 §. — [24]) S:n 22 p. maalisk. 3,296 §, 3 p. toukok. 3,460 §, 22 p. jouluk. 4,146 § ja 29 p. jouluk. 4,170 §. — [25]) S:n 22 p. maalisk. 3,316 §, 8 p. syysk. 3,847 § ja 6 p. lokak. 3,914 §. — [26]) S:n 15 p. helmik. 3,172 §. — [27]) S:n 5 p. huhtik. 3,369 §. — [28]) S:n 22 p. maalisk. 3,322 §. — [29]) S:n 19 p. huhtik. 3,430 §.

Konttorikoneiden hoito. Kaupunginhallitus päätti [1]) kehoittaa kaikkia kaupungin hallituksia, lauta- ja johtokuntia sekä laitoksia sopimaan Oy. Mercedes ab:n kanssa kirjoituskoneidensa huoltamisesta v:n 1939 aikana entisin ehdoin. Lisäksi päätettiin kehoittaa asianomaisia tarkoin pitämään silmällä, antaako huolto aihetta muistutuksiin sekä asian näin ollen ilmoittamaan siitä kaupunginhallitukselle.

Puhelimet. Kaupunginhallitus hyväksyi [2]) joukon puhelimien hankkimista ja siirtoja, puhelinmaksujen suorittamista y.m. koskevia esityksiä myöntäen tarvittavat varat talousarvion pääluokan Yleinen kunnallishallinto erinäisiin hallintomenoihin sisältyvästä määrärahasta Puhelinmaksut ja pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot määrärahasta Puhelinosuuksia.

Määrärahasta Puhelinmaksut osoitettiin [3]) 8,465 mk kaupunginhallituksen puhelinkeskuksen akkumulaattoripatteriston uusimiseen ja suostuttiin vanhan patteriston myymiseen Helsingin puhelinyhdistykselle 300 mk:n hinnasta, mikä oli käytettävä uuden patteriston osamaksuna. Lisäksi päätettiin [3]) kehoittaa rakennustoimiston talorakennusosastoa ryhtymään eräihin puhelinyhdistyksen ehdottamiin korjaustöihin puhelinkeskuksen akkumulaattorihuoneessa kaupunginarkkitehdin määräysten mukaan käyttäen tarkoitukseen pääluokan Kiinteistöt lukuun Talo-osasto sisältyvää kaupungintalon, rahatoimiston ja virastotalon rakennuskorjausmäärärahaa.

Kulkutautisairaalan toimitsija oikeutettiin [4]) myymään sairaalan vanha puhelinkeskuspöytä 400 mk:n hinnasta.

Kaupunginhallitus päätti [5]) vuokrata automaattivaihteen Marian sairaalaa varten, uskoa Helsingin puhelinyhdistykselle sen entisen käsivaihteen myynnin 5 %:n välityspalkkioin, myydä vanhat puhelinkoneet yhdistykselle n. 8,000 mk:sta sekä antaa sairaalahallitukselle tehtäväksi valmistella kysymystä tämän johdosta tarpeellisen lisähuoneen aikaansaamiseksi. Rahatoimistoa ja sairaalahallitusta kehoitettiin ryhtymään tästä päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Helsingin puhelinyhdistykselle päätettiin [6]) kertomusvuoden puhelinluetteloon painetuista, kaupungin virastoja ja laitoksia koskevista ylimääräisistä riveistä maksettavien laskujen suorittamiseksi myöntää 17,780 mk määrärahasta Puhelinmaksut.

Kaikkiaan käytettiin määrärahoista Puhelinmaksut ja Puhelinosuuksia vastaavasti 502,635: 90 mk ja 157,500 mk.

Valiokunnat, komiteat ja opintomatkat

Valiokunnat, komiteat y.m. Palkkiosäännön uudistamiskysymyksen käsittelyn yhteydessä kaupunginhallitus päätti [7]), että lautakuntien on alistettava komiteain asettamista koskevat päätöksensä kaupunginhalli-

[1]) Khn jsto 24 p. marrask. 4,062 §. — [2]) S:n 11 p. tammik. 3,052 ja 3,053 §, 25 p. tammik. 3,112 §, 1 p. helmik. 3,156 §, 15 p. helmik. 3,193 §, 22 p. helmik. 3,219 §, 15 p. maalisk. 3,291 ja 3,293 §, 12 p. huhtik. 3,379 ja 3,399 §, 26 p. huhtik. 3,457 ja 3,458 §, 3 p. toukok. 3,481 §, 10 p. toukok. 3,495, 3,496, 3,497 ja 3,499 §, 24 p. toukok. 3,564 §, 31 p. toukok. 3,586 §, 9 p. kesäk. 3,618 § 14 p. heinäk. 3,719 §, 28 p. heinäk. 3,742 §, 5 p. elok. 3,745 §, 8 p. syysk. 3,855 ja 3,858 §, 17 p. syysk. 3,868 §, 29 p. syysk. 3,894 §, 6 p. lokak. 3,918 §, 27 p. lokak. 3,981 §, 3 p. marrask. 4,010 §, 8 p. jouluk. 4,123 ja 4,124 §, 15 p. jouluk. 4,127 § ja 22 p. jouluk. 4,168 § sekä khs 29 p. jouluk. 2,531 §. — [3]) Khs 1 p. syysk. 1,634 §. — [4]) Khn jsto 31 p. toukok. 3,587 §. — [5]) Khs 22 p. jouluk. 2,497 §. — [6]) S:n 29 p. jouluk. 2,543 §. — [7]) S:n 18 p. marrask. 2,241 §.

tuksen hyväksyttäviksi, joten komiteat eivät saa aloittaa toimintaansa ennenkuin kaupunginhallitus on siihen suostunut. Kaupunginhallituksen yleisjaosto valtuutettiin [1]) yleensä ratkaisemaan kaikki kaupungin hallintoelimien ehdottamia komiteoja koskevat asiat kuitenkin siten, että kaikki ne tapaukset, joissa yleisjaosto on tullut kielteiseen tulokseen, on esiteltävä kaupunginhallitukselle. Yleisten töiden lautakunnan tämän jälkeen tekemän tiedustelun johdosta, joka koski sen esillä olevia kysymyksiä valmistelemaan asettamia jaostoja, joihin valitaan kaksi tai enintään kolme lautakunnan jäsentä ja yksi tai kaksi rakennustoimiston edustajaa, kaupunginhallitus päätti [2]) ilmoittaa lautakunnalle, etteivät kaupunginhallituksen antamat ohjeet koske lautakunnan omista jäsenistä ja sen alaisista virkamiehistä asetettujen jaostojen toimintaa. Sittemmin kaupunginhallitus päätti [3]) antaa lauta- ja johtokunnille seuraavat tarkemmat ohjeet asiassa: Kaupunginhallituksen alussa mainittu, komiteain asettamista koskeva päätös ei tarkoita sellaisia jaostoja, joita lautakunta keskuudestaan asettaa yhdessä alaistensa virkamiesten kanssa selvittelemään jotakin lautakunnan käsiteltävänä olevaa asiaa, tapauksissa, jolloin tällaisilla jaostoilla ei tule olemaan kuin 1—3 kokousta. Näissä tapauksissa on kokouspalkkiot suoritettava saman suuruisina kuin lautakunnan kokouksista asianomaiselta palkkiotililtä. Puheenjohtaja, joka nauttii vuosipalkkaa, ei tällöin voi saada eri korvausta jaoston kokouksista, muiden puheenjohtajien saadessa tavallisen kokouspalkkion. Kaupunginvaltuuston päätös [4]) virkamiehiin nähden on luonnollisesti voimassa, joten heille ei näissäkään tapauksissa ole suoritettava palkkiota. Milloin sitä vastoin jonkun asian käsittely vaatii laajempaa valmistelua ja varsinkin jos siihen kutsutaan lautakunnan ulkopuolella olevia henkilöitä, on kysymyksessä katsottava olevan komitea, jolloin palkkiot maksetaan komiteapalkkioista voimassa olevien määräysten mukaisesti.

Kaupunginhallitus päätti [5]) asettaa komitean harkitsemaan kysymystä raitiotievuosikorttien myöntämisestä kaupungin viranhaltijoille. Komitean puheenjohtajaksi valittiin kaupunginjohtaja E. Tulenheimo ja sen jäseniksi apulaiskaupunginjohtajat J. Helo, T. Grotenfelt, E. Moring ja J. W. Keto.

Kaupunginhallitus päätti [6]) asettaa komitean valmistamaan ehdotusta mahdollisista muutoksista verotusvalmisteluviraston palkkaoloihin valiten komitean puheenjohtajaksi pankinjohtaja V. Sipin sekä jäseniksi hallitussihteeri E. Kivikarin ja liittosihteeri P. Railon.

Kysymystä mahdollisesta pääomatilin käytäntöön ottamisesta selvittämään asetettua komiteaa päätettiin [7]) kehoittaa kiireisesti valmistamaan ehdotus kaupungin omaisuuden luettelointijärjestelmäksi.

Ehdotusta uudeksi poliisijärjestykseksi valmistelemaan asetetun komitean puheenjohtaja, kaupunginjohtaja A. Tulenheimo, vapautettiin [8]) mainitusta tehtävästään valiten hänen tilalleen kunnallispormestari L. Ehrnrooth.

Kaupunginhallitus päätti [9]) asettaa komitean laatimaan ehdotusta kaupungin osanotosta syksyllä Helsingissä järjestettäviin elintarvemessuihin sekä laskelmaa niiden kustannuksista, valita komitean puheenjohta-

[1]) Khs 29 p. jouluk. 2,556 §. — [2]) S:n 8 p. jouluk. 2,390 §. — [3]) S:n 22 p. jouluk. 2,449 §. — [4]) Vrt. Kunnall. asetuskok. s. 131. — [5]) Khs 29 p. jouluk. 2,551 §. — [6]) S:n 17 p. helmik. 357 §. — [7]) S:n 27 p. tammik. 198 §. — [8]) S:n 27 p. tammik. 188 §. — [9]) S:n 7 p. heinäk. 1,372 §.

jaksi sosiaali- ja opetusasiain johtajan sekä kehoittaa teurastamolautakuntaa, kiinteistölautakuntaa ja terveydenhoitolautakuntaa kumpaakin valitsemaan komiteaan yhden jäsenen.

Meilahteen rakennettavien yliopistosairaalain 1,000 etuoikeutetun sairassijan luovuttamista kaupungille koskevan valtion ja kaupungin välisen lopullisen sopimuksen aikaansaamiseksi asetettavaan neuvottelukuntaan kaupunginhallitus valitsi [1]) kaupungin puolesta sosiaali- ja opetusasiain johtajan J. W. Kedon, kaupunginlakimies E. Cavoniuksen, professori F. Langenskiöldin ja sairaalatarkastaja M. Saarenheimon, pyytäen valtioneuvostoa puolestaan nimittämään yhtä monta neuvottelijaa.

Työttömyyskomiteaan valittiin [2]) puheenjohtajaksi kaupunginjohtaja A. Tulenheimo sekä jäseniksi rahatoimenjohtaja J. Helo, teknillinen johtaja E. Moring, kaupungininsinööri O. Martikainen, sähköasentaja V. V. Salovaara, huoltoviraston toimitusjohtaja B. Sarlin, työnvälitystoimiston johtaja S. Seppälä ja lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti.

Kysymystä uuden kansakoulutalon rakentamisesta Vallilan kaupunginosaan valmistelemaan asetettiin [3]) komitea puheenjohtajanaan sosiaali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto ja jäsenenä kaupunginarkkitehti G. Taucher, minkä lisäksi suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaa kehoitettiin valitsemaan siihen kolme jäsentä.

Suomen yleisradion ehdotettua kaupungin ja yhtiön yhteisen komitean asettamista tutkimaan kysymystä kaupunginorkesterin ja radio-orkesterin yhdistämisestä kaupunginhallitus hyväksyen esityksen valitsi [4]) komiteaan kaupungin puolesta sosiaali- jaopetusasiain johtajan J. W. Kedon sekä vtt H. Ramsayn ja E. Suolahden.

Kysymystä yleishyödyllisten yritysten ja laitosten sekä raittiusseurain ja -järjestöjen avustusmäärärahain jakamisesta valmistelemaan asetettiin [5]) viisijäseninen valiokunta, johon valittiin rahatoimenjohtaja J. Helo, sosiaali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto, teknillinen johtaja E. Moring, johtaja H. Ramsay sekä lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti.

Mukavuuslaitoskysymystä harkitsemaan asetettiin [6]) toimikunta, jonka puheenjohtajaksi määrättiin kiinteistöjohtaja E. von Frenckell sekä jäseniksi asemakaava-arkkitehti B. Brunila, rakennustoimiston apulaiskaturakennuspäällikkö R. Granqvist, ensimmäinen kaupunginlääkäri F. Hisinger, kaupungininsinööri O. Martikainen, teknillinen johtaja E. Moring, puhtaanapitolaitoksen toimitusjohtaja E. Rosenbröijer ja kaupunginarkkitehti G. Taucher sekä insinöörit A. Hytönen ja R. V. Luukkonen. Johtaja Rosenbröijer sekä insinöörit Hytönen ja Luukkonen päätettiin [7]) lähettää Tukholmaan ja Berliiniin tutkimaan mukavuuslaitoskysymystä oikeuksin saada kaupungin varoista matkakustannuksensa toisen luokan mukaan sekä päivärahana 400 mk päivää kohden. Asianomaisille myönnettiin ennakkona kaupunginkassasta tilintekovelvollisuutta vastaan 6,000 mk kullekin.

Tehtyä ehdotusta rakennustoiminnan aikaansaamisesta Käpyläntien varrelle olympiakisojen tarpeita silmälläpitäen tutkimaan asetettiin [8]) toimikunta, jonka puheenjohtajaksi valittiin kiinteistöjohtaja E. von Frenckell sekä jäseniksi rahatoimenjohtaja J. Helo, arkkitehti O. Gripen-

[1]) Khs 15 p. jouluk. 2,447 §. — [2]) S:n 20 p. tammik. 145 §. — [3]) S:n 14 p. lokak. 1,921 §. — [4]) S:n 24 p. helmik. 433 §. — [5]) S:n 13 p. tammik. 62 §. — [6]) S:n 1 p. syysk. 1,625 § ja 8 p. syysk. 1,673 §. — [7]) Vrt. tämän kert. s. 148. — [8]) Khs 1 p. syysk. 1,631 §.

berg, toimistonjohtaja Y. Harvia, pankinjohtaja A. Linturi, kiinteistötoimiston tonttiosaston johtaja J. Savolainen, kaupunginarkkitehti G. Taucher ja insinööri I. Voionmaa.

Ratsastushallikysymyksen järjestelyä harkitsemaan asetettiin [1]) komitea, jonka puheenjohtajaksi määrättiin kiinteistöjohtaja E. von Frenckell sekä jäseniksi toimistonjohtaja Y. Harvia, puuseppä H. Kangas, kaupungininsinööri O. Martikainen, sähköasentaja V. V. Salovaara ja tuberkuloosisairaalan alilääkäri U. Tötterman. Lisäksi pyydettiin puolustusministeriötä, suojeluskuntajärjestöä, Helsingin poliisilaitosta sekä Helsingin ratsastajat ja Suomen kenttäratsastusseura nimisiä yhdistyksiä nimeämään edustajansa komiteaan. Ulkomaille tehtävän matkan vuoksi kaupunginjohtaja von Frenckell sittemmin vapautettiin [2]) puheenjohtajan tehtävästä ja hänen tilalleen määrättiin [2]) teknillinen johtaja E. Moring.

Kaupunginhallitus päätti [3]) asettaa toimikunnan tutustumaan uimastadionia varten laadittuun suunnitelmaan ja määräsi toimikunnan puheenjohtajaksi kiinteistöjohtaja E. von Frenckellin sekä jäseniksi pankinjohtaja T. Aron, asemakaava-arkkitehti B. Brunilan, kaupungininsinööri O. Martikaisen, arkkitehti I. Niemeläisen [3]), insinööri H. Relanderin, vesijohtolaitoksen toimitusjohtajan A. Skogin, kansanpuistojen isännöitsijän K. Soinion, kaupunginarkkitehti G. Taucherin ja urheilulautakunnan puheenjohtajan U. E. Töttermanin. Arkkitehti I. Niemeläinen päätettiin [4]) lähettää Budapestin kaupunkiin tutustumaan sikäläiseen uimastadioniin. Hänen matkakustannuksiensa suorittamiseen myönnettiin ennakkona tilintekovelvollisuuksin 7,500 mk kaupunginkassasta oikeudella veloittaa matkakustannukset toisen luokan mukaan sekä päivärahoina 300 mk päivässä.

Velodromin rakentamiskysymyksen selvittämistä varten kaupunginhallitus asetti [5]) komitean, jonka puheenjohtajaksi valittiin kiinteistöjohtaja E. von Frenckell sekä jäseniksi asemakaava-arkkitehti B. Brunila, johtaja R. Hellberg, puuseppä H. Kangas, rakennustoimiston vanhempi insinööri H. Relander, kansanpuistojen isännöitsijä K. Soinio ja sähkölaitoksen toimistoinsinööri E. Tilus.

Selvittelemään kysymystä olympiakisain soutu- ja melontakilpailuja varten tarvittavien laitteiden rakentamisesta kaupunginhallitus asetti [6]) komitean valiten sen puheenjohtajaksi kiinteistöjohtaja E. von Frenckellin sekä jäseniksi teknillisen johtajan E. Moringin, filosofianmaisteri L. Backmanin, johtaja E. Hemmingin, komentajakapteeni S. E. Hollmingin, satamalaitoksen johtajan K. V. Hopun, satamakapteeni J. Lehtosen, insinööri A. Myrskyn ja rakennustoimiston satamarakennuspäällikön S. Randelinin.

Tivolikysymystä selvittämään asetettiin [7]) komitea, jonka puheenjohtajaksi valittiin kiinteistöjohtaja E. von Frenckell ja jäseniksi kreivi C. Armfelt, asemakaava-arkkitehti B. Brunila, sosiaali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto, esittelijäneuvos E. Kivikari, kouluneuvos E. Mandelin, filosofiantohtori B. Nybergh, rouva K. Ritavuori, rouva M. Salmela-Järvinen, kiinteistötoimiston tonttiosaston päällikkö J. Savolainen, kansanpuistojen isännöitsijä K. Soinio ja kaupunginarkkitehti G. Taucher.

Kaupunginhallitus suostui [8]) Suomen kaasusuojelujärjestön anomukseen

[1]) Khs 11 p. elok. 1,478 §. — [2]) S:n 19 p. lokak. 1,934 §. — [3]) S:n 1 p. syysk. 1,630 §. — [4]) Vrt. tämän kert. s. 148. — [5]) Khs 8 p. syysk. 1,670 §. — [6]) S:n 8 p. syysk. 1,671 §. — [7]) S:n 8 p. syysk. 1,669 §. — [8]) S:n 20 p. lokak. 1,969 §.

saada valita edustajansa pysyväisen tivolin järjestämistä Helsinkiin koskevaa kysymystä valmistelevaan toimikuntaan.

Kaupunginhallitus asetti [1]) kahdeksanjäsenisen toimikunnan konserttija kongressitalon piirustuskilpailun ohjelmaa laatimaan valiten siihen valtioneuvoston valitsemien jäsenten, hallitussihteeri A. Salmisen ja pääjohtaja V. N. Vähäkallion, lisäksi puheenjohtajaksi kaupunginjohtaja A. Tulenheimon sekä jäseniksi sosiaali- ja opetusasiain johtajan J. W. Kedon, johtaja H. Ramsayn, toimistoapulainen M. Salmela-Järvisen, lääketieteenja kirurgiantohtori E. Suolahden ja kaupunginarkkitehti G. Taucherin.

Kaivopuiston rakentamista koskevia määräyksiä valmistelemaan asetettiin [2]) komitea, jonka puheenjohtajaksi valittiin kiinteistöjohtaja E. von Frenckell sekä jäseniksi asemakaava-arkkitehti B. Brunila, toimistonjohtaja J. E. Janatuinen, johtaja J. Louhivaara, kaupunginarkkitehti G. Taucher, laamanni J. Uggla ja arkkitehti M. Välikangas.

Satamissa ja niiden läheisyydessä olevien alueiden hallinnon järjestämistä selvittämään asetettiin [3]) komitea, jonka puheenjohtajaksi valittiin satamalaitoksen johtaja K. V. Hoppu sekä jäseniksi satamakapteeni J. A. Lehtonen, satamarakennuspäällikkö S. Randelin, johtaja T. Salmio ja kiinteistötoimiston tonttiosaston johtaja J. Savolainen.

Kaupungin sekä Degerön ja Korkeasaaren välisiä kulkuyhteyksiä koskevaa kysymystä harkitsemaan asetettiin [4]) komitea valiten sen puheenjohtajaksi teknillinen johtaja E. Moring sekä jäseniksi poliisimestari J. V. Arajuuri, asemakaava-arkkitehti B. Brunila, satamalaitoksen johtaja K. V. Hoppu, kaupungininsinööri O. Martikainen ja satamarakennuspäällikkö S. Randelin. Degerön taajaväkistä yhdyskuntaa sekä Raitiotie ja omnibus oy:tä kehoitettiin kumpaakin valitsemaan yksi jäsen komiteaan.

Kaupunginhallitus vapautti [5]) kauppaneuvos S. A. Hariman teurastamon jäähdytyslaitoskomitean jäsenyydestä ja valitsi hänen tilalleen asianajaja E. Tulenheimon.

Kaupungille ostettavia seinämaalauksia koskevan ehdotuskilpailun järjestämistä varten asetettiin [6]) komitea ja valittiin sen jäseniksi kaupunginjohtaja A. Tulenheimo, rahatoimenjohtaja J. Helo ja sosiaali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto. Suomen taiteilijaseuraa kehoitettiin nimeämään siihen kaksi edustajaa.

Kaupunginhallitus asetti [7]) komitean tutkimaan mahdollisuuksia v:n 1940 olympiakisain järjestämiseen Helsinkiin valiten siihen omasta puolestaan jäseniksi kaupunginjohtaja A. Tulenheimon, rahatoimenjohtaja J. Helon, kiinteistöjohtaja E. von Frenckellin, toimittaja E. Huttusen ja johtaja B. Nyberghin. Samalla päätettiin kääntyä valtion puoleen ehdotuksin, että komitea olisi kaupungin ja valtion yhteinen, sekä pyynnöin, että valtioneuvosto puolestaan valitsisi siihen edustajansa.

Suomen olympialaisen komitean valittua kiinteistöjohtaja E. von Frenckellin ja rahatoimenjohtaja J. Helon jäseniksi olympialaiseen järjestelytoimikuntaan, kaupunginhallitus päätti [8]) sallia heidän ottaa jäsenyyden vastaan.

Valtioneuvoston toimesta vapaussodan 20-vuotismuistojuhlia järjestämään ja suunnittelemaan asetettuun toimikuntaan määrättiin [9]) kaupungin-

[1]) Khs 17 p. maalisk. 606 § ja 12 p. toukok. 1,006 §. — [2]) S:n 10 p. maalisk. 541 §. — [3]) S:n 15 p. jouluk 2,440 §. — [4]) S:n 24 p. helmik 429 §. — [5]) S:n 10 p. helmik. 346 §. — [6]) S:n 31 p. maalisk. 675 §. — [7]) S:n 14 p. heinäk. 1,400 §. — [8]) S:n 25 p. elok. 1,579 §. — [9]) S:n 20 p. tammik. 135 §.

hallituksen edustajiksi kiinteistöjohtaja E. von Frenckell ja lääketieteenja kirurgiantohtori E. Suolahti.

Komitea- y. m. palkkiot. Valiokunta- ja komiteamenoja varten kertomusvuoden talousarvioon merkitystä määrärahasta, joissakin tapauksissa v:n 1937 vastaavalta tililtä, maksettiin seuraavat komitea- y. m. palkkiot:

	Mk
Virkasääntökomitea [1]	400
Viranhaltijain palkkajärjestelyvaliokunta [2]	24,675
Verotusvalmisteluviraston palkkajärjestelyä valmisteleva komitea [3]	4,850
Lausuntoa kiinteistörahaston perustamisesta laativa komitea [4]	250
Uutta poliisijärjestystä laativa komitea [5]	18,900
Lausuntoa poliisijärjestysehdotuksesta laativa komitea [6]	875
Palolain ja palosäännön sekä palojärjestyksen välisiä ristiriitaisuuksia y. m. selvittelevä komitea [7]	3,750
Terveydenhoitolautakunnan alaisten viranhaltijain palkkajärjestelyä tutkiva komitea [8]	3,800
Ravitsemis- ja majoitusliikkeistä annetun asetuksen edellyttämiä tarkastuksia järjestelevä komitea [9]	1,175
Määräyksiä elintarpeiden kuljettamisesta autoilla Helsinkiin laativa komitea [10]	650
Koirien pitämistä kaupungissa y. m. tutkiva komitea [11]	1,175
Ammattientarkastuksen johtosääntökomitea [12]	1,750
Asuntotarkastuksen johtosääntöehdotusta tarkasteleva komitea [13]	800
Psykiatrikysymystä selvittelevä komitea [14]	600
Yliopistosairaala-asiaa tutkiva valtion ja kaupungin yhteinen komitea [15]	6,300
Valtion ja kaupungin väliseen sairaalain neuvottelukuntaan kuuluvien kaupungin edustajien muodostama komitea [16]	2,900
Sosiaalisten johtosääntöjen tarkastuskomitea [17]	100
Tuberkuloottisten alkoholistien ja irtolaisten huoltoa ja sijoittamismahdollisuuksia tutkiva komitea [18]	4,550
Pienteollisuuden jatkuvan maaseudulle siirtymisen ehkäisymahdollisuuksia tutkiva komitea [19]	250
Työtupien toiminnan yhdistämistä harkitseva komitea [20]	4,800
Kansakoulujen luokkakirjastojen johtosääntökomitea [21]	100
Taidekilpailun järjestelykomitea [22]	300

[1] Khn jsto 29 p. maalisk. 3,343 §. — [2] Khs 3 p. marrask. 2,080 § sekä khn jsto 29 p. maalisk. 3,329 § ja 3 p. marrask. 3,983 §. — [3] Khn jsto 9 p. kesäk. 3,615 §. — [4] S:n 4 p. tammik. 3,043 §. — [5] S:n 5 p. huhtik. 3,350 ja 3,351 § sekä 24 p. toukok. 3,535 ja 3,535a §. — [6] S:n 13 p. lokak. 3,931 § ja 10 p. marrask. 4,028 §. — [7] S:n 22 p. jouluk. 4,166 §. — [8] S:n 4 p. tammik. 3,046 §, 11 p. tammik. 3,075 §, 18 p. elok. 3,787 §, 13 p. lokak. 3,933 § ja 27 p. lokak. 3,980 §. — [9] S:n 5 p. huhtik. 3,372 §, 28 p. heinäk. 3,741 §, 11 p. elok. 3,775 § ja 18 p. elok. 3,787 §. — [10] S:n 11 p. tammik. 3,075 § ja 7 p. heinäk. 3,706 §. — [11] S:n 11 p. tammik. 3,075 § ja 8 p. helmik. 3,170 §. — [12] S:n 1 p. maalisk. 3,233 §. — [13] S:n 13 p. lokak. 3,932 § ja 10 p. marrask. 4,028 §. — [14] S:n 11 p. tammik. 3,075 §. — [15] S:n 18 p. tammik. 3,100 § sekä 29 p. maalisk. 3,347 ja 3,348 §. — [16] S:n 28 p. heinäk. 3,743 §. — [17] S:n 18 p. tammik. 3,100 §. — [18] S:n 11 p. tammik. 3,057 §, 1 p. helmik. 3,145 § ja 25 p. tammik. 3,103 §. — [19] S:n 28 p. kesäk. 3,682 §. — [20] S:n 1 p. maalisk. 3,231 §. — [21] S:n 1 p. maalisk. 3,233 §. — [22] S:n 9 p. kesäk. 3,619 §.

	Mk
Linja-autoasemien ja autohuoltoasemien sijoittamista tutkiva komitea [1]	250
Kiinteistörekisterin aikaansaamista suunnitteleva komitea [2]	1,000
Eduskuntatalon ympäristön asemakaavasuunnitelmaa valmisteleva komitea [3]	1,300
Rakennusjärjestystä laativa komitea [4]	27,625
Herttoniemen teollisuuskorttelien rakennusjärjestystä laativa komitea [5]	9,175
Kaivopuiston rakentamista koskevia määräyksiä valmisteleva komitea [6]	2,800
Esikaupunkiliitosta koskevassa mietinnössä mainittujen kaupungille lankeavien talojen arvoja tarkasteleva komitea [7]	1,500
Ruskeasuon vuokraajien lunastamisvaatimuksia tutkiva komitea [8]	1,700
Lehtisaaren arvioimiskomitea [8]	525
Vanhankaupungin vanhan hautausmaan kunnostamismahdollisuuksia tutkiva komitea [9]	300
Teurastamon jäähdytyslaitoskomitea [10]	4,500
Väestönsuojelutoimikunta [11]	2,800

Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin [12] 9,294:70 mk viranhaltijain palkkajärjestelyvaliokunnan eräiden laskujen suorittamiseen.

Arkkitehti O. Kalliolle myönnettiin [13] edellä mainituista varoista 13,000 mk hänen kaupunginhallituksen asettaman komitean pyynnöstä laatimastaan, Kaivopuiston korttelin n:o 200 tonttia n:o 4 koskevasta rakennusluonnoksesta.

Rahatoimisto oikeutettiin [14] suorittamaan Keskuslaboratorio oy:lle sen teurastamon jäähdytyslaitoskomitealle v. 1937 suorittamista insuliittinäytteiden tutkimuksista ennakolta 1,250 mk mainitun komitean menojen selvittämiseksi vastedes myönnettävää määrärahaa vastaan.

Matka-apurahat. Sen jälkeen kun halukkaat henkilöt kaupunginhallituksen kehoituksesta [15] olivat jättäneet hakemuksensa opintomatka-apurahain saamiseksi kertomusvuoden talousarvioon tätä varten merkitystä määrärahasta, kaupunginhallitus myönsi [16] siitä seuraaville henkilöille alla mainitut rahamäärät: kaupunginreviisori N. Fellmanille revision sisäisten työmenetelmien ja revisiovirkailijain työn valvonnan tutkimista varten Tukholmassa 3,000 mk oikeuttaen myöhemmin hänet siirtämään matkansa v:een 1939 [17]; ulosottolaitoksen tarkastajalle Y. K. Janssonille verojen pakkoperinnän ja kontrollijärjestelyn tutkimista varten Skandinavian maissa 5,000 mk; rakennustarkastuskonttorin rakennuskontrollöörille A. Leideniukselle ja apulaisrakennusinsinööreille M. Malmbergille ja L. Veisteelle osallistumista varten Oslossa pidettäviin III pohjoismaisiin rakennuspäiviin kullekin 3,000 mk; toiselle kaupunginlääkärille O. Elolle

[1]) Khn jsto 4 p. tammik. 3,043 §. — [2]) S:n 4 p. tammik. 3,043 § ja 28 p. kesäk. 3,682 §. — [3]) S:n 4 p. tammik. 3,043 §, 28 p. kesäk. 3,682 § ja 29 p. syysk. 3,897 §. — [4]) S:n 29 p. maalisk. 3,345 ja 3,346 §, 7 p. heinäk. 3,705 §, 6 p. lokak. 3,916 § sekä 29 p. jouluk. 4,185 ja 4,186 §. — [5]) S:n 19 p. huhtik. 3,429 §. — [6]) S:n 16 p. kesäk. 3,653 §. — [7]) S:n 4 p. tammik. 3,043 §. — [8]) S:n 12 p. huhtik. 3,416 §. — [9]) S:n 11 p. elok. 3,760 §. — [10]) S:n 18 p. tammik. 3,100 § ja 1 p. jouluk. 4,105 §. — [11]) S:n 22 p. jouluk. 4,147 §. — [12]) Khs 22 p. syysk. 1,750 §. — [13]) S:n 15 p. jouluk. 2,434 §. — [14]) Khn jsto 5 p. huhtik. 3,373 §. — [15]) Khs 20 p. tammik. 136 §. — [16]) S:n 5 p. toukok. 902 §. — [17]) S:n 29 p. jouluk. 2,513 §.

alkoholistien ja irtolaisten lääkärintarkastuksen tutkimista varten Skandinavian maissa 8,000 mk; toiselle kaupungineläinlääkärille B. Österholmille tutkimustoimintaa varten Kielin maitohygienisen tutkimuslaitoksen laboratoriossa 6,000 mk [1]); Nikkilän sairaalan alilääkärille E. Gustavssonille mielisairaanhoidon tutkimista varten Hollannissa, Belgiassa ja Englannissa 10,000 mk; Tervalammen työlaitoksen johtajalle E. Isotalolle Ruotsin ja Tanskan työ- ja ojennuslaitosolojen tutkimista varten 6,000 mk; suomenkielisten kansakoulujen koululääkärille A. Ruotsalaiselle koululääkäritoiminnan tutkimista varten Berliinissä 5,000 mk ja opettajalle E. Sydänheimolle kansakouluopetuksen kuuntelua varten Ruotsissa ja Tanskassa 6,000 mk; valmistavan poikain ammattikoulun työmestarille A. Johnsonille käytännöllisen sähköalan opetuksen tutkimista varten Tukholman ammattikouluissa 2,500 mk; kiinteistötoimiston osastonjohtajalle J. A. Savolaiselle III pohjoismaisiin rakennuspäiviin osallistumista ynnä omakotija teollisuustonttikysymysten ja työjärjestelyjen tutkimista varten Oslossa, Göteborgissä, Tukholmassa ja Kööpenhaminassa 8,000 mk; kaupunginagronoomi A. J. Tammiselle Tanskan yleiseen maatalousnäyttelyyn osallistumista ynnä eräitä tutkimuksia varten etelä-Ruotsissa ja Kööpenhaminassa 6,000 mk; asemakaava-arkkitehti B. Brunilalle III pohjoismaisiin rakennuspäiviin osallistumista varten 4,000 mk ja arkkitehti V. Tuukkaselle III pohjoismaisiin rakennuspäiviin osallistumista ynnä asunto- ja omakotijärjestelyjen ja kaupunkien rakennusjärjestysten tutkimista varten Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa 8,000 mk; rakennustoimiston rakennusmestarille I. Homille katu- ja viemärirakennustapain ja katupäällysteiden tutkimista varten Tukholmassa, Oslossa, Malmössä ja Kööpenhaminassa 5,000 mk ja konemestarille E. Kauhaselle puhdistuslaitosten koneellisen järjestelyn ja lannoitelaitteiden käsittelyn tutkimista varten Saksassa 3,000 mk; sekä teurastamon vanhemmalle tarkastuseläinlääkärille B.-O. Engdahlille teurastustoiminnan ja laitosten järjestelyn tutkimista varten Tukholmassa, Malmössä, Oslossa ja Kööpenhaminassa 7,500 mk. Matka-apurahain saamisen ehdoksi asetettiin vaatimus, että niiden saajat sitoutuvat jäämään kaupungin palvelukseen kahdeksi vuodeksi opintomatkan päätyttyä ja jättämään kaupunginhallitukselle matkakertomuksensa kertomusvuoden aikana. Matkat on yleensä tehtävä kesäloman aikana, mutta siinä tapauksessa, että viranhaltijalle voi matkaa varten myöntää virkavapautta aiheuttamatta kaupungille minkäänlaisia kuluja, saa matkan tehdä myöskin kesäloma-ajan ulkopuolella, jolloin viranhaltija on oikeutettu nostamaan virkavapausajaltaan täydet palkkaetunsa. Poikkeustapauksessa voidaan virkavapaus myöntää silloinkin, kun viranhaltijalle on otettava viransijainen, mutta voi myönnettyä apurahaa tällöin vähentää viransijaisen palkkausta vastaavalla määrällä. Myöhemmin myönnettiin edellä mainitusta määrärahasta vielä Ryttylän koulukodin johtajalle V. Antilalle 6,000 mk [2]) tutustumista varten ammattiopetuksen järjestelyyn Skandinavian ja Keski-Euroopan maissa, oikeuttaen sittemmin hänet siirtämään matkansa v:een 1939 [3]), sekä rakennustoimiston arkkitehdille Y. Lagerbladille 3,000 mk [4]) III pohjoismaisiin rakennuspäiviin osallistumista ynnä kunnallisiin rakennustöihin soveltuvien rakennusaineiden tutkimista varten.

[1]) Vrt. tämän kert. s. 170. — [2]) Khs 7 p. heinäk. 1,322 §; vrt. myös tämän kert. s. 186. — [3]) Khs 27 p. lokak. 2,010 §. — [4]) S:n 19 p. toukok. 1,051 §.

Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin alla mainitut matka-apurahat: sosiaali- ja opetusasiain johtajalle J. W. Kedolle 2,000 mk Göteborgissa pidettävään sairaalatarkastajain neuvottelukokoukseen osallistumista ja sikäläisten sairaalaolojen tutkimista sekä professori W. Hubendickin kanssa Tukholmassa käytäviä neuvotteluja varten [1]); tuberkuloosihuoltotoimiston tuberkuloosilääkärille A. V. Virralle 4,500 mk hänen Tukholmassa, Kööpenhaminassa ja Göteborgissa noudatettavia tuberkuloosihuoltomenetelmiä tutkimaan tehtävää virkamatkaansa varten [2]); sairaalatarkastaja M. Saarenheimolle 2,500 mk Göteborgissa pidettävään sairalatarkastajain neuvottelukokoukseen osallistumista ynnä Göteborgin ja Tukholman sairaalaoloihin perehtymistä varten [3]); huoltotoimen toimitusjohtajalle B. Sarlinille ja huoltoviraston asiamiehelle A. Simoselle 5,000 mk kummallekin heidän Tukholmassa, Göteborgissa ja Malmössä noudatettavaan huoltotoimen perimisjärjestelmään tutustumisekseen tehtävää virkamatkaansa varten [4]); kahdeksalle lastensuojelulautakunnan alaiselle viranhaltijalle kullekin 470 mk osallistumista varten Suomen lastensuojelun ja nuorisonhuollon keskusliiton Sortavalassa pidettäviin lastensuojelupäiviin, ollen heillä oikeus vähentämättömiin palkkaetuihinsa matkapäiviltä [5]); kansanpuistojen isännöitsijälle K. Soiniolle 1,000 mk tutustumista varten Königsbergissä toimivaan Busch-sirkukseen, myöntäen hänelle samalla myöskin täysi palkka matka-ajalta [6]); kahdelletoista kiinteistötoimiston ja rakennustoimiston viranhaltijalle ja työnjohtajalle 200 mk kullekin matkustamista varten Tampereelle osallistuakseen Kaupunginpuutarhurien seuran kesäretkeilyyn ja -kokoukseen [7]); kaasulaitoksen laborantille S. Kjenbergille 8,000 mk virkamatkan tekemistä varten osallistuakseen Karlsruhen teknillisessä korkeakoulussa järjestettäviin kaasu- ja polttoaineinsinöörien jatkokursseihin [8]); sekä kahdellekymmenelleyhdelle teknillisten laitosten viranhaltijalle 600 mk kullekin osanottoa varten Suomen kunnallisteknillisen yhdistyksen Porissa pidettävään vuosikokoukseen [9]).

Pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Talorakennukset sisältyvästä opetustoimen määrärahasta Poikain ammattikoulu myönnettiin [10]) rakennustoimiston arkkitehdille A. Thulélle 4,000 mk Tukholman uuteen ammattikoulutaloon tutustumista ja III pohjoismaisiin rakennuspäiviin osallistumista varten.

Saman pääluokan tililtä Käpylän ravirata y. m. myönnettiin [11]) 12,000 mk rakennustoimiston katurakennusosaston piiri-insinöörille H. A. Relanderille urheilukenttien rakennustapoihin y. m. tutustumista varten Skandinaviassa ja Saksassa neljän viikon aikana.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [12]) myöntämään Yleiset työt nimisen pääluokan lukuun Kadut ja tiet teiden erinäisiä korjauksia varten merkitystä määrärahasta rakennustoimiston laboraattorille Y. T. Järvenkylälle katupäällysteiden tutkimistapoihin sekä -kojeihin tutustumista varten Kööpenhaminassa ja Tukholmassa 5,000 mk oikeuttaen hänet samalla matkan ajalta saamaan täydet palkkaetunsa.

---

[1]) Khs 11 p. elok. 1,506 § ja khn jsto 17 p. syysk. 3,859 §; vrt. myös tämän kert. s. 115. — [2]) Khs 3 p. maalisk. 498 §. — [3]) S:n 11 p. elok. 1,505 §. — [4]) S:n 5 p. toukok. 902 §. — [5]) S:n 9 p. kesäk. 1,169 §. — [6]) S:n 16 p. syysk. 1,700 §. — [7]) S:n 11 p. elok. 1,492 §. — [8]) S:n 3 p. maalisk. 496 §. — [9]) S:n 2 p. kesäk. 1,127§. — [10]) S:n 19 p. toukok. 1,051 §. — [11]) S:n 7 p. heinäk. 1,361 §. — [12]) S:n 3 p. helmik. 270 §.

Pääluokkaan Puhtaanapito sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [1]) puhtaanapitolaitoksen toimistoinsinöörille B. Axille 8,800 mk osallistumista varten Wienissä pidettävään III kansainväliseen puhtaanapitokongressiin oikeuttaen hänet matkan ajalta saamaan täydet palkkaetunsa.

Sekalaisten yleisten menojen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista väestönsuojelua varten myönnettiin [2]) palopäällikkö V. Bergströmille ja kolmannelle palomestarille A. Harneelle kummallekin 3,000 mk osallistumista varten Tukholmassa ja sen lähiympäristössä pidettäviin suuriin väestönsuojeluharjoituksiin sekä päätettiin [3]) lähettää sähkölaitoksen osastonjohtaja R. Lindbohm Göteborgiin, Kööpenhaminaan ja Tukholmaan tutkimaan sikäläisiä hälytysjärjestelmiä ja kaupunkien pimentämisjärjestelmiä myöntäen hänelle 5,500 mk:n matkaraha samoista käyttövaroista.

Kaupungin kustannuksella Tukholmaan ja Berliiniin yleisten mukavuuslaitosten tutkimista varten lähetettyjen puhtaanapitolaitoksen johtajan E. Rosenbröijerin ja arkkitehtien A. Hytösen ja R. V. Luukkosen vastaavasti 2,080 mk:n, 1,234 mk:n ja 1,234 mk:n suuruiset matkalaskut [4]) sekä Budapestiin uimalaitosstadionkysymyksen tutkimista varten lähetetyn arkkitehti I. Niemeläisen 7,794 mk:n suuruinen matkalasku [5]) hyväksyttiin maksettaviksi kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroistaan olympiakisain valmistelutöitä varten kaupunginhallituksen käytettäväksi asettamasta 150,000 mk:n suuruisesta määrärahasta [6]).

Kiinteistölautakunta oikeutettiin [7]) panemaan täytäntöön päätöksensä matkastipendien myöntämisestä lautakunnan käyttövaroista arkkitehti B. Aminoffille ja insinööri Ö. Stadiukselle.

Matkakertomukset. Tilastotoimiston arkistoon lähetettiin säilytettäviksi ne matkakertomukset, joita kaupungin myöntämin matka-apurahoin tekemistään opinto- tai edustusmatkoista olivat laatineet toinen kaupunginlääkäri O. Elo [8]), Kivelän sairaalan röntgenosaston esimies Y. Seuderling [9]), kulkutautisairaalan osastonhoitajatar B. Söderlund [10]), suomenkielisten kansakoulujen koululääkäri A. Ruotsalainen [11]) ja opettaja E. Sydänheimo [12]), ruotsinkielisten kansakoulujen opettaja G. Cavonius [13]), rakennustoimiston insinööri P. Duncker [14]), laboraattori Y. T. Järvenkylä [15]) ja konemestari E. Kauhanen [16]), kaupunginagronoomi A. J. Tamminen [17]), kaupungingeodeetti E. Salonen [18]), sähkölaitoksen johtoteknikko E. Jernvall [19]) ja teurastamon vanhempi tarkastuseläinlääkäri B. O. Engdahl [20]), Kivelän sairaalan osastonhoitajatar U. Nordman [21]) sekä C. F. Ekholmin rahastosta saamiaan matka-apurahoja käyttäen maalarimestari M. Welander [22]) ja työnjohtaja R. Haapalinna [23]).

---

[1]) Khs 2 p. kesäk. 1,154 §. — [2]) S:n 28 p. heinäk. 1,445 §. — [3]) S:n 1 p. syysk. 1,633 §. — [4]) S:n 1 p. syysk. 1,625 § ja 8 p. syysk. 1,673 § sekä khn jsto 29 p. syysk. 3,882 §. — [5]) Khs 1 p. syysk. 1,630 § ja 8 p. syysk. 1,674 § sekä khn jsto 29 p. syysk. 3,883 §. — [6]) Ks. tämän kert. s. 110. — [7]) Khs 17 p. helmik. 347 §. — [8]) S:n 11 p. elok. 1,504 § ja 18 p. elok. 1,570 §. — [9]) S:n 17 p. helmik. 389 § ja 24 p. helmik. 438 §. — [10]) S:n 11 p. elok. 1,507 § ja 18p. elok. 1,571 §. — [11]) S:n 22 p. jouluk. 2,501 § ja 29 p. jouluk. 2,558 §. — [12]) S:n 6 p. lokak. 1,873 § ja 14 p. lokak. 1,924 §. — [13]) S:n 7 p. tammik. 52 §. — [14]) S:n 10 p. maalisk. 548 § ja 17 p. maalisk. 594 §. — [15]) S:n 10 p. maalisk. 550 § ja 17 p. maalisk. 594 §. — [16]) S:n 16 p. syysk. 1,733 § ja 22 p. syysk. 1,762 §. — [17]) S:n 28 p. heinäk. 1,440 § ja 11 p. elok. 1,472 §. — [18]) S:n 3 p. helmik. 259 § ja 10 p. helmik. 321 §. — [19]) S:n 27 p. tammik. 214 § ja 3 p. helmik. 265 §. — [20]) S:n 22 p. jouluk. 2,499 § ja 29 p. jouluk. 2,557 §. — [21]) S:n 29 p. jouluk. 2,563 §. — [22]) S:n 13 p. tammik. 72 § ja 20 p. tammik. 138 §. — [23]) S:n 22 p. jouluk. 2,458 § ja 29 p. jouluk. 2,532 §.

Kaupungin edustus, juhlatilaisuudet y. m.

Kaupungin edustus. Kaupungin edustajaksi Kööpenhaminassa helmikuun 25 p:nä pidettävään Pohjoismaiden pääkaupunkien kokoukseen valitun [1]) kaupunginjohtaja A. Tulenheimon matkakulut ja päivärahat, yhteensä 3,974 mk, päätettiin [2]) suorittaa kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista. Kokouksesta laadittu selostus merkittiin [3]) tiedoksi.

Kaikki neljä apulaiskaupunginjohtajaa, kaupunginhallituksen kansliasihteerit Blomberg, Brotherus, Danielson ja Ståhlberg, kaupunginlakimies E. Cavonius, tilastotoimiston johtaja O. Bruun, kaupunginreviisori N. Fellman ja vtt Nybergh ja Railo oikeutettiin [4]) osallistumaan syyskuun 15—17 p:nä pidettäviin IX kaupunkipäiviin.

Kaupungin edustajaksi Mikkelin kaupungin 100-vuotisjuhlaan valittiin [5]) kaupunginvaltuuston puheenjohtaja E. Rydman sekä hänen mahdollisen estymisensä varalta kaupunginjohtaja A. Tulenheimo; matkan sittemmin tehneelle kaupunginjohtaja Tulenheimolle päätettiin [6]) matkakulujen korvauksena ja päivärahoina suorittaa yhteensä 697 mk kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Valtuuston puheenjohtajalle E. Rydmanille ja vt Y. Räisäselle myönnettiin [7]) korvauksena heidän huhtikuun 27 p:nä Ruotsin kunnallisasetuksen 75-vuotisjuhlaan tekemästään matkasta [8]) kummallekin 2,920: 25 mk kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroista.

Valtuuston puheenjohtajan E. Rydmanin kaupunginhallituksen valtuutuksen [9]) nojalla Prahassa kesäkuun 30 p:n ja heinäkuun 4 p:n välisenä aikana pidettäville n. s. Sokol-päiville tekemän edustusmatkan kulujen peittämiseen myönnettiin [10]) kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 9,631: 25 mk.

Kaupunginhallitus hyväksyi [11]) satamalautakunnan päätöksen lähettää satamalaitoksen johtaja K. W. Hoppu Helsingin satamalaitoksen edustajana Puolan kauppaministeriön järjestämään, Gdyniassa toukokuun 3—6 p:nä pidettävään Itämerenmaiden satama- ja satamarakennuskongressiin.

Kaupungin edustajiksi siihen maaliskuun 4 p:nä järjestettävään tilaisuuteen, jossa merivartiolaitos ottaa vastaan kaupungin sille vuokraaman Kellosaaren lentosataman, määrättiin [12]) satamalaitoksen johtaja K. W. Hoppu, satamakapteeni J. A. Lehtonen ja satamarakennuspäällikkö S. Randelin.

Kaupunginjohtaja valtuutettiin [13]) edustamaan kaupunkia Suomen matkat nimisen järjestön marraskuun 19 p:nä järjestettävässä Suomen I matkailukongressissa.

Kaupunginhallitus valitsi vtn Railon edustamaan kaupunkia Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan kaupungissa kesäkuun 5—6 p:nä pidettävillä retkeilypäivillä [14]) sekä saman toimikunnan kaupungin työntekijäin kesäsiirtolaksi luovutettuun Kulosaaren kartanoon tutustumista varten elokuun 28 p:ksi järjestämässä juhlatilaisuudessa [15]).

Kaupunginhallituksen jäsenten Helsingin ensimmäisen kirkon paikalle [16])

---

[1]) Khs 10 p. helmik. 312 §. — [2]) Khn jsto 1 p. maalisk. 3,224 §. — [3]) Khs 3 p. maalisk. 473 §. — [4]) S:n 25 p. elok. 1,578 §. — [5]) S:n 17 p. helmik. 348 §. — [6]) Khn jsto 8 p. maalisk. 3,235 §. — [7]) S:n 10 p. toukok. 3,484 ja 3,485 §. — [8]) Vrt. tämän kert. s. 13. — [9]) Khs 19 p. toukok. 1,019 §. — [10]) Khn jsto 14 p. heinäk. 3,707 §. — [11]) Khs 5 p. toukok. 932 §. — [12]) S:n 3 p. maalisk. 497 §. — [13]) S:n 3 p. marrask. 2,078 §. — [14]) S:n 2 p. kesäk. 1,129 §. — [15]) S:n 25 p. elok. 1,577 §. — [16]) Khn jsto 17 p. marrask. 4,032 §.

Vanhaankaupunkiin tekemän matkan kulujen suorittamiseen myönnettiin 300 mk kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Kaupungin järjestämät edustustilaisuudet. Yleisistä käyttövaroistaan tai käyttövaroistaan kaupungin edustustilaisuuksia varten kaupunginhallitus seuraavasti myönsi varoja vastaanotto-, retkeily- tai muiden edustustilaisuuksien järjestämiseen alla mainituille yksityisille henkilöille, kokouksille y.m.s.:

Suomen kaupunkien ja kauppalain sihteerien yhdistyksen vuosikokouksen osanottajille 7,088 mk[1]);

Uudenmaan läänin kunnallisvirkamiesten retkikunnalle 4,675 mk[2]);

kunnallisten tilivirkamiesten kokouksen osanottajille 7,330 mk[3]);

Viipurin kaupungin urheilulautakunnan edustajille 167 mk[4]);

Tukholman kaupungin Helsingin talousarvioasetelmaa tutkimaan lähettämille edustajille 1,622: 75 mk[5]);

Göteborgin kaupungin eräille kunnallismiehille 4,761: 25 mk[6]);

Riian kaupungin pormestarille 6,318: 55 mk[7]);

eräille latvialaisille kunnallismiehille 194 mk[8]);

Danzigin kunnallishallinnon edustajille 633 mk[9]);

Pariisin kaupunginvaltuuston lähetyskunnalle 33,810: 70 mk[10]);

Glasgowin kaupungin kunnallishallinnon edustajille 45 mk[11]);

eräälle englantilaiselle kunnallismiehelle 292: 75 mk[12]);

eräiden Viron kaupunkien metsänhoitajille 1,273: 50 mk[13]);

New-Yorkin ja Aakerin kaupunkien palopäälliköille 541: 10 mk[14]);

Aakerin kaupungin teknillisen johtajan sihteerille 276: 35 mk[15]);

Työväen sivistysliiton järjestämien kunnallisopin kurssien osanottajille 600 mk[16]);

Suomen kunnantyöntekijäin liiton kokouksen osanottajille 12,697: 25 mk[17]);

Kansainvälisen henkisen työn tekijäin liiton kongressin osanottajille 450 mk[18]);

v:n 1918 Helsingin valkokaartin työvaliokunnan toimeenpantavia Helsingin valloituksen 20-vuotismuistojuhlallisuuksia varten 30,000 mk[19]);

Helsingin valloituksen 20-vuotismuistojuhlan saksalaisille vieraille 28,045: 30 mk[20]);

Oslon kaupungin ensimmäiselle eläinlääkärille y. m. 391 mk[21]);

Hannoverin eläinlääkintäkorkeakoulun professorille Schoenbergille 1,503: 60 mk[22]);

20 virolaiselle sairaanhoitajattarelle 280 mk[23]);

---

[1]) Khs 19 p. toukok. 1,018 § ja khn jsto 31 p. toukok. 3,569 §. — [2]) Khn jsto 8 p. syysk. 3,846 §. — [3]) Khs 27 p. toukok. 1,065 §. — [4]) Khn jsto 16 p. kesäk. 3,621 §. — [5]) S:n 8 p. helmik. 3,160 §. — [6]) S:n 10 p. toukok. 3,482 §. — [7]) Khs 22 p. syysk. 1,751 § ja khn jsto 6 p. syysk. 3,898 §. — [8]) Khn jsto 14 p. heinäk. 3,720 §. — [9]) S:n 8 p. syysk. 3,814 §. — [10]) Khs 24 p. helmik. 398 §, 27 p. toukok. 1,064 § ja 2 p. kesäk. 1,131 § sekä khn jsto 16 p. kesäk. 3,622 §, 28 p. kesäk. 3,671 §, 7 p. heinäk. 3,685 §, 14 p. heinäk. 3,708 § ja 11 p. elok. 3,757 §. — [11]) Khn jsto 6 p. lokak. 3,899 §. — [12]) S:n 18 p. elok. 3,786 §. — [13]) Khs 16 p. syysk. 1,691 §. — [14]) Khn jsto 24 p. marrask. 4,087 §. — [15]) S:n 17 p. marrask. 4,030 §. — [16]) Khs 18 p. elok. 1,552 § ja khn jsto 25 p. elok. 3,790 §, — [17]) Khs 6 p. lokak. 1,841 § ja khn jsto 27 p. lokak. 3,964 §. — [18]) Khs 16 p. syysk. 1,690 § ja khn jsto 20 p. lokak. 3,935 §. — [19]) Khs 17 p. helmik. 351 §. — [20]) Khn jsto 26 p. huhtik. 3,431 §. — [21]) S:n 15 p. maalisk. 3,268 §. — [22]) S:n 15 p. maalisk. 3,267 §. — [23]) S:n 9 p. kesäk. 3,588 §.

VI pohjoismaisen apteekkari- ja farmaseuttikongressin osanottajille 7,520 mk [1]);

IV pohjoismaisen matemaatikkokongressin ja XI pohjoismaisen kansantaloudellisen konferenssin osanottajille 44,824: 55 mk [2]);

kansainvälisen maaperätutkimuskomissionin konferenssin osanottajille 3,294: 90 mk [3]);

Suomen tukkukauppiaiden liiton vuosikokouksen osanottajille 14,816 mk [4]);

XVI pohjoismaisen koulunuorisokokouksen osanottajille 4,000 mk [5]);

Helsingissä pidettävien koulunuorisopäivien eestiläisille osanottajille ja heidän suomalaisille opastajilleen 3,000 mk [6]);

skandinaviska nyskolekongressenin osanottajille 2,835 mk [7]);

noin 70 ranskalaiselle opiskelijalle 5,000 mk [8]);

Norden-yhdistyksen kauppa- ja pankkikurssien ulkomaisille osanottajille 1,215 mk [9]);

Föreningen för nordisk kriminalteknisk tidskrift nimisen yhdistyksen vuosikokouksen osanottajille 4,139: 75 mk [10]);

Työväen sivistysliiton järjestämiin kunnallisopin kursseihin osallistuneille henkilöille 600 mk [11]);

Dziesmuvara nimisen latvialaisen laulukuoron jäsenille 321 mk [12]);

Kansainvälisen hiihtoliiton XV kansainvälisen kongressin osanottajille 28,476 mk [13]);

Suomen voimistelijain suurkisain osanottajille 5,500 mk [14]);

Ruotsin rannikkolaivaston vierailuun osallistuville 7,911: 50 mk [15]);

tanskalaiseen laivastovierailuun osallistuville 4,829: 25 mk [16]);

englantilaiseen laivastovierailuun osallistuville 4,582: 50 mk [17]);

Keskuskadun—Siltavuorenrannan pääviemärin katsastukseen osallistuville 358 mk [18]);

erään kaupungin rakentaman vesijohtotunnelin tarkastukseen osallistuville 639: 25 mk [19]);

Helsingin—Korian rautatiekysymystä tutkimaan asetetun komitean jäsenille 484: 50 mk [20]); sekä

Helsingin maalentokentän vihkiäisten vieraille 22,470: 40 mk [21]).

Määrärahasta Edustusvarat kaupunkiliiton 25-vuotisjuhlaa varten myönnettiin IX kaupunkipäivien osanottajille 70,699: 25 mk [22]) ja eräille kaupunkiliiton ulkomaisille vieraille 110 mk [23]).

---

[1]) Khs 17 p. helmik. 349 § ja khn jsto 28 p. kesäk. 3,684 §. — [2]) Khs 27 p. tammik. 184 § ja 10 p. helmik. 310 § sekä khn jsto 25 p. elok. 3,792 §, 1 p. syysk. 3,802 ja 3,803 §, 8 p. syysk. 3,813 §, 17 p. syysk. 3,860 § ja 24 p. marrask. 4,061 §. — [3]) Khs 16 p. kesäk. 1,253 § ja khn jsto 28 p. heinäk. 3,728 §. — [4]) Khs 20 p. tammik. 134 § ja khn jsto 22 p. helmik. 3,195 §. — [5]) Khs 5 p. toukok. 906 §. — [6]) S:n 21 p. huhtik. 845 §. — [7]) S:n 7 p. heinäk. 1,321 § ja khn jsto 11 p. elok. 3,759 §. — [8]) Khs 19 p. heinäk. 1,414 § ja khn jsto 10 p. marrask. 4,011 §. — [9]) Khs 9 p. kesäk. 1,165 § ja khn jsto 16 p. kesäk 3,620 §. — [10]) Khs 16 p. kesäk. 1,254 § ja khn jsto 22 p. syysk. 3,873 §. — [11]) Khn jsto 25 p. elok. 3,790 §. — [12]) Khs 3 p. marrask. 2,081 § ja khn jsto 24 p. marrask. 4,060 §. — [13]) Khs 27 p. tammik. 183 § ja khn jsto 22 p. helmik. 3,194 §. — [14]) Khs 12 p. toukok. 979 § ja khn jsto 28 p. kesäk. 3,684 §. — [15]) Khs 7 p. heinäk. 1,320 § ja khn jsto 28 p. heinäk. 3,729 §. — [16]) Khs 28 p. heinäk. 1,423 § ja khn jsto 11 p. elok. 3,758 §. — [17]) Khs 16 p. kesäk. 1,252 § ja khn jsto 28 p. kesäk. 3,684 §. — [18]) Khn jsto 1 p. maalisk. 3,222 §. — [19]) S:n 31 p. toukok. 3,568 §. — [20]) S:n 28 p. kesäk. 3,672 §. — [21]) Khs 31 p. maalisk. 678 § ja khn jsto 31 p. toukok. 3,567 §. — [22]) Khn jsto 22 p. syysk. 3,872 §. — [23]) S:n 17 p. syysk. 3,863 §.

Hotelli Kämpin 571 mk:n suuruinen lasku eräästä lokakuun 23 p:nä tarjotusta lounaasta hyväksyttiin [1]) maksettavaksi kaupunginhallituksen mainitun vuoden yleisistä käyttövaroista.

Liputus. Kaupunginhallitus päätti [2]) järjestää liputuksen erinäisissä juhlatilaisuuksissa sekä myöntää joillekin yksityisille yhdistyksille oikeuden lainata kaupungin lippuja ja lipputankoja y. m. Liputuksen y. m. s. kuluihin kaupunginhallitus myönsi yleisistä käyttövaroistaan yhteensä 33,899: 65 mk sekä yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 5,071: 90 mk.

2. Rahatointa koskevat asiat

Vallitsevat taloudelliset olot. Merkittiin [3]) tiedoksi rahatoimenjohtajan laatima viimeaikaista taloudellista kehitystä valaiseva selostus.

Tilinpäätös. Kaupunginhallitus päätti [4]) hyväksyä rahatoimiston tekemän v:n 1937 tilinpäätöksen.

Kannantaviranomaisille annettava ilmoitus perittävistä saatavista. Tilintarkastajain huomautettua viimeisessä tilintarkastuskertomuksessaan siitä, etteivät kaikki viranomaiset ajoissa ole ilmoittaneet rahatoimistolle kaupungille tulevista tuloista, jotka sen asianomaisen viranomaisen tekemän sopimuksen mukaan tai muulla perusteella tuli periä, kaupunginhallitus tilintarkastajain ehdotuksen mukaisesti päätti [5]), että milloin sellaisia sopimuksia tehdään, jotka aiheuttavat toimenpiteitä kannantaviranomaisten puolelta, on päättävän elimen toimesta annettava ensiksi tieto kannantaviranomaisille periaatteellisesta päätöksestä ja toiseksi sopimuksen tai muun asiakirjan laatijan toimesta sen yksityiskohtaisesta sisällyksestä veloituksen tekemistä varten. Tämän vuoksi ja kun laiminlyöntejä mainitussa suhteessa jälleen on esiintynyt, kaupunginhallitus päätti huomauttaa asiasta kaikille kaupungin hallituksille, lauta- ja johtokunnille sekä asiamiesosastolle.

Poistettujen mutta myöhemmin kertyneiden saatavien kirjaaminen. V:n 1937 tilintarkastuksen yhteydessä tehtyjen huomautusten johdosta kaupunginhallitus päätti [6]), että poistetut mutta myöhemmin kertyneet saatavat merkitään talousarvion ulkopuolella kertyviksi tuloiksi.

Työvälineiden varustaminen merkinnällä. Saatuaan kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajain kertomuksen v:lta 1937 kaupunginhallitus päätti [7]) ilmoittaa kaikille kaupungin lauta- ja johtokunnille sekä hallituksille, että jos niiden alaisten laitosten työntekijät kaupungille kuuluvien työkalujen ohella käyttävät myöskin omiaan, niin kaupungille kuuluvat työvälineet on varustettava sopivalla merkinnällä.

Kaupungin shekkitilin avaaminen Ruotsissa. Merkittiin [8]) tiedoksi Skandinaviska kreditaktiebolaget nimisen pankin suostuminen kaupungin shekkitilin avaamiseen, jolle tilille pankki maksaisi korkoa ½ %, vaikka-

[1]) Khn jsto 1 p. helmik. 3,140 §. — [2]) Khs 27 p. tammik. 183 §, 17 p. helmik. 351 §, 28 p. huhtik. 899 §, 5 p. toukok. 905 ja 907 §, 12 p. toukok. 978 §, 19 p. toukok. 1,017 §, 9 p. kesäk. 1,166 §, 7 p. heinäk. 1,321 § ja 3 p. marrask. 2,081 § sekä khn jsto 1 p. helmik. 3,139 §, 1 p. maalisk. 3,223 §, 29 p. maalisk. 3,325 §, 19 p. huhtik. 3,418 §, 28 p. kesäk. 3,683 §, 21 p. heinäk. 3,730 §, 5 p. elok. 3,746 §, 11 p. elok. 3,761 §, 25 p. elok. 3,791 §, 13 p. lokak. 3,920 § ja 1 p. jouluk. 4,091 §. — [3]) Khs 28 p. huhtik. 872 §. — [4]) S:n 28 p. huhtik. 874 §. — [5]) S:n 5 p toukok. 913 §. — [6]) S:n 29 p. jouluk. 2,522 §. — [7]) S:n 28 p. huhtik. 867 §. — [8]) S:n 3 p. maalisk. 480 §.

kaan Ruotsissa ei sillä hetkellä yleensä maksettu mitään korkoa ulkomaisille tilinpitäjille.

Ab. M. G. Stenius oy:n osakkeiden oston rahoittamiseksi otettavan 100 milj. mk:n lainan lainaehdot ja kuoletussuunnitelma hyväksyttiin [1]).

Kaupunginhallitus päätti [2]), että Ab. M. G. Stenius oy:n osakekannasta suoritettava hinta saadaan suorittaa myöskin käyttämällä kaupungin hallussa nyt olevia 4 ½ %:n obligatioita, sekä että rahatoimenjohtajalla on oikeus vaihtaa samanarvoisia obligatioita toisiinsa silmälläpitäen kuoletukseen tarvittavaa obligatiomäärää.

Stansvikin tilan kauppahinnan suoritustapa. Kaupunginhallitus päätti [3]), että Stansvikin tilan kauppahintana luovutetuista 4 ½ %:n obligatioista saadaan osa ostaa takaisin n. 98 ¼ %:n kurssiin.

Lainain konverttaaminen. Kaupungin v:n 1909 puntalainan takaisin maksamista varten ottaman lyhytaikaisen luoton loppuerän suorittaminen Suomen pankille syyskuun 1 p:nä eli siis mainitun puntalainan lopullinen takaisin maksaminen merkittiin [4]) tiedoksi.

Merkittiin tiedoksi rahatoimenjohtajan ilmoitukset v:n 1911 puntalainan konverttaamiseksi [5]) kaupungille otettavan 13,500,000 Ruotsin kruunun 3 ½ %:n obligatiolainan lopullisesta järjestämisestä Stockholms enskilda bank ab:n kautta [6]) sekä, että v:n 1911 puntalainan takaisin maksamista varten tarpeellinen puntamäärä oli kokonaan saatu hankituksi [7]).

Kaupunginhallituksella ei ollut [8]) mitään muistuttamista rahatoimenjohtajan esittämää suunnitelmaa vastaan varojen hankkimisesta v:n 1930 6 ½ %:n dollariobligatiolainan v. 1940 tapahtuvaa konverttaamista varten. Kaupunginvaltuustolta saamansa valtuutuksen [9]) nojalla kaupunginhallitus sittemmin päätti [10]) v:n 1930 dollarilainan obligatioiden takaisin ostamiseksi ottaa Stockholms enskilda bank ab:lta 7,000,000 Ruotsin kruunun määräisen lainan, josta vähintään 30 % velkakirjalainana ja loput obligatiolainana, laina-ajan ollessa 15 vuotta ja koron velkakirjain osalta 3 % ja obligatioiden osalta 3 ½ % sekä emissiokurssin ollessa kaupungille velkakirjain osalta 100 % ja obligatioiden osalta 98 ½ %.

Wilh. Bensow oy:n ilmoitettua asiasta käytyjen neuvottelujen jälkeen suostuvansa muodostettavan konsortion puolesta tekemään kaupungille tarjouksen v:n 1917 ja 1934 5 %:n obligatiolainan konverttaamisesta 4 ½ %:n lainoiksi, kaupunginhallitus päätti [11]) periaatteellisesti hyväksyä konverttauksen edellyttäen, ettei pääomatappio muodostu 1 ¾ % suuremmaksi. Kaupunginvaltuuston sittemmin valtuutettua [9]) kaupunginhallituksen irtisanomaan kyseiset lainat konvertattaviksi alempikorkoisiksi, kaupunginhallitus päätti [12]), että kyseiset lainat konvertataan n.s. leimausmenetelmää käyttäen 4 ½ %:n lainoiksi esityslistasta ilmenevin kurssein, pääomahyvityksin y. m. ehdoin; konverttausaika määrättiin 5 vuodeksi ja rahatoimenjohtaja oikeutettiin suorittamaan pieni palkkio välittäjille, mikäli konverttaus tapahtuu välittäjäin kautta. Sittemmin päätettiin [13]),

---

[1]) Khs 22 p. jouluk. 2,453 §. — [2]) S:n 15 p. jouluk. 2,432 §. — [3]) S:n 17 p. maalisk. 571 §. — [4]) S:n 16 p. syysk. 1,698 §. — [5]) Ks. v:n 1937 kert. s. 12 ja 130. — [6]) Khs 20 p. tammik. 154 §, 31 p. maalisk. 683 ja 684 § sekä 7 p. huhtik. 730 §. — [7]) S:n 7 p. huhtik. 731 §. — [8]) S:n 17 p. maalisk. 571 a §. — [9]) Ks. tämän kert. s. 15. — [10]) Khs 24 p. toukok. 1,060 §. — [11]) S:n 20 p. tammik. 156 §. — [12]) S:n 28 p. huhtik. 870 §. — [13]) S:n 22 p. kesäk. 1,286 §.

että kyseisten lainain konverttauksessa pääoma-alennus ja välityspalkkio yhteensä saavat nousta enintään 1 ½ %:iin.

Kaupunginvaltuuston v:n 1919 ensimmäisen ja toisen 5 %:n lainan sekä v:n 1933 7 ½ %:n lainan konverttaamiseksi otettavaksi päättämästä [1]) 100,000,000 mk:n 5 %:n lainasta oli m. m. myyty ennakolta kesällä 1936 vakuutusyhtiö Kansalle obligatioita 8,000,000 mk:n nimellisarvosta sekä terminakaupalla saman vuoden loppupuolella suoritettavaksi 17,000,000 mk:n nimellisarvosta kurssiin 99 ½ %. Jälkimmäisten obligatioiden lunastusta lykättiin sittemmin kaupungille edullisena siten, että niitä lunastettiin vasta kesäkuun 4 p:nä 1937 5,000,000 mk:n nimellisarvosta ollen jälellä olevan 12,000,000 mk:n obligatiomäärän lunastus tapahtuva kertomusvuoden alussa. Koska oli suotavaa, että tämänkin lainan obligatioita olisi riittävä määrä kaupungin obligatiosalkussa, käytiin vakuutusyhtiö Kansan kanssa asiasta neuvotteluja, joissa päädyttiin siihen, että yhtiölle mainittujen 12,000,000 mk:n nimellismääräisten 5 %:n obligatioiden asemesta annettiin [2]) v:n 1937 4 ½ %:n obligatioita samasta nimellisarvosta kurssiin 96 %.

Merkittiin [3]) tiedoksi rahatoimenjohtajan ilmoitus v:n 1933 kolmannen 6 %:n ja v:n 1934 kolmannen 5 ½ %:n obligatiolainan konverttaamiseksi [4]) otetun v:n 1937 4 ½ %:n obligatiolainan emittoinnin loppuunsuorittamisesta. Rahatoimenjohtajan esityksestä kaupunginhallitus päätti [5]), että myytäessä kaupungin 4 ½ %:n obligatioita on limiittinä pidettävä 98 % pariarvosta.

Rahatoimenjohtajan käydessä huhtikuun 1 p:nä, jolloin v:n 1935 kolmannen alkuaan 5,000,000 Ruotsin kruunun 4 ½ %:n lainan konverttaus 3 %:n lainaksi tapahtui, Tukholmassa noutamassa sen obligatiot Stockholms enskilda bank ab:lta Suomen pankkiin [6]), ensiksi mainittu pankkilaitos ilmoitti, että koska lainan konverttauksesta ei sinänsä ole obligatioiden omistajille ilmoitettu, vaan obligatiot vain irtisanottu takaisin maksettaviksi, pitävänsä suotavana, että sille annettiin kirjallinen ilmoitus siitä, etteivät obligatiot tule uudelleen liikkeeseen laskettaviksi, mikä ilmoitus sille päätettiinkin [7]) lähettää. Sittemmin päätettiin [8]) tämä laina toukokuun kuluessa irtisanoa maksettavaksi lokakuun 1 p:nä takaisin. Takaisin kaupungille lunastaminen, jota varten ostettiin terminakaupalla 4,000,000 Ruotsin kruunua [9]), tapahtui määräpäivänä [10]).

Obligatioiden arvonta. V. 1938 arvottiin seuraavat määrät kaupungin obligatiolainoihin kuuluvia obligatioita: huhtikuun 29 p:nä v:n 1934 toisesta 5 ½ %:n lainasta 21 obligatiota à 25,000 mk, 52 obligatiota à 10,000 mk ja 10 obligatiota à 5,000 mk, lokakuun 22 p:nä v:n 1934 toisesta 5 ½ %:n lainasta 22 obligatiota à 25,000 mk, 54 obligatiota à 10,000 mk ja 7 obligatiota à 5,000 mk, elokuun 31 p:nä v:n 1934 kolmannesta 4 ½ %:n lainasta 7 obligatiota à 100,000 mk ja 3 obligatiota à 50,000 mk, joulukuun 1 p:nä v:n 1935 toisesta 5 ½ %:n lainasta 62 obligatiota à 25,000 mk ja 86 obligatiota à 10,000 mk, elokuun 31 p:nä v:n 1935 viidennestä 5 %:n lainasta 50 obligatiota à 50,000 mk, toukokuun 31 p:nä v:n 1936 toisesta 5 %:n lainasta 56 obligatiota à 25,000 mk, 57 obligatiota à 10,000 mk ja

[1]) Ks. v:n 1937 kert. s. 130 ja v:n 1936 kert. s. 36 ja 138. — [2]) Khs 17 p. helmik. 365 §. — [3]) S:n 22 p. syysk. 1,755 §. — [4]) Ks. v:n 1937 kert. s. 37, 131 ja 132. — [5]) Khs 1 p. jouluk. 2,331 §. — [6]) S:n 31 p. maalisk. 684 §. — [7]) S:n 7 p. huhtik. 729 §. — [8]) S:n 24 p. toukok. 1,061 §. — [9]) S:n 25 p. elok. 1,585 §. — [10]) S:n 6 p. lokak. 1,844 §.

56 obligatiota à 5,000 mk sekä elokuun 31 p:nä v:n 1937 ensimmäisestä 4 ½ %:n lainasta 60 obligatiota à 25,000 mk, 60 obligatiota à 10,000 mk ja 60 obligatiota à 5,000 mk. Arvottavaksi määrätyn obligatiomäärän sijasta kaupunki lunasti v:n 1909 4 %:n lainasta 50 obligatiota à 2,515 mk, v:n 1917 5 %:n lainasta 25 obligatiota à 10,000 mk, 21 obligatiota à 5,000 mk ja 25 obligatiota à 1,000 mk sekä v:n 1934 ensimmäisestä 4 ½ %:n lainasta 38 obligatiota à 10,000 mk ja 25 obligatiota à 5,000 mk.

Eräät virkamatkat. Rahatoimenjohtaja valtuutettiin [1]) erinäisiä kaupungin lainajärjestelyjä varten Tukholmaan tehtävillä matkoillaan kaupungin puolesta allekirjoittamaan eräitä lainasopimusten mukaan Stockholms enskilda bank ab:lle annettavia velkakirjoja. Hänen laina-asioissa Ruotsiin ja Englantiin tekemistään matkoista aiheutuneet kulut, 26,973: 35 mk, päätettiin [2]) suorittaa provisioiden y. m. kulujen määrärahasta.

Lainan myöntäminen Kiljavannummen keuhkotautiparantola oy:lle. Kiljavannummen keuhkotautiparantola oy:lle päätettiin [3]) myöntää 2,000,000 mk:n suuruinen laina 4 ¾ %:n koroin enintään 3 kuukaudeksi ehdoin, että yhtiö antaa kaupungille peruuttamattoman valtakirjan sille v:n 1939 alussa tulevan valtionavun nostamista varten lainamäärään asti.

Autopalatsi oy:lle myönnetty laina [4]). Merkittiin [5]) tiedoksi Autopalatsi oy:n ilmoitus, että se ei tarvinnutkaan sille verotasausrahastosta myönnettyä 6,000,000 mk:n suuruista lainaa.

Helsingin makasiini oy:n lainan takaaminen. Sisäasiainministeriö vahvisti marraskuun 10 p:nä noudatettavaksi kaupunginvaltuuston päätöksen [6]), jonka mukaan Helsingin kaupunki sitoutui omavelkaiseen takaukseen Helsingin makasiini oy:n otettavasta 10,000,000 mk:n määräisestä viimeistään 20 vuoden kuluessa takaisin maksettavasta obligatiolainasta, jonka korko oli oleva enintään 5 % [7]).

Kaupungin osallistuminen valtion olympiakisojen rahoittamiseksi otettavaan lainaan. Kaupungin osallistumista olympiakisain menojen rahoittamiseksi otettavaan valtion palkinto-obligatiolainaan koskevat valtiovarainministeriön kanssa käydyt neuvottelut eivät johtaneet [8]) tuloksiin.

Omakotilainat. Omakotirakennustoiminta kaupungin omakotialueilla on ennen yleensä tapahtunut siten, että henkilö, joka haluaa saada itselleen omakotitalon, on vuokrannut tontin kaupungilta ja joko itse rakentanut tai urakalla rakennuttanut tontille rakennuksen, johon hän sitten on muuttanut asumaan. Nyttemmin on kuitenkin eräs henkilö, joka on urakalla rakentanut erinäisiä omakotitaloja ehdottanut, että hän saisi kaupungilta vuokralle suuremman määrän tontteja, joille hän sitten, itse rahoittaen yrityksen, rakentaisi saman tyypin mukaan rakennukset n. s. sarja- eli ketjutyömenetelmää käyttäen siten, että työmiesryhmät aina siirtyisivät rakennukselta toiselle, sekä että hän rakennusten valmistuttua myisi ne niiden varsinaisille asukkaille, joiden sitten olisi saatava laina valtion omakotilainarahastosta. Omakotilainarahastosta annetun asetuksen samoin kuin asuntolainojen myöntämistä siitä koskevan valtioneuvoston päätöksen sanamuodosta käy kuitenkin ilmi, että rahastosta on

[1]) Khs 24 p. helmik. 411 § ja 22 p. syysk. 1,756 §. — [2]) Khn jsto 8 p. maalisk. 3,236 §, 12 p. huhtik. 3,417 §, 24 p. toukok. 3,562 § ja 13 p. lokak. 3,929 §. — [3]) Khs 1 p. jouluk. 2,330 §. — [4]) Ks. v:n 1937 kert. s. 133. — [5]) Khs 16 p. syysk. 1,697 §. — [6]) Ks. tämän kert. s. 17. — [7]) Khs 17 p. marrask. 2,235 §. — [8]) S:n 10 p. marrask. 2,138 §.

tarkoitus myöntää lainoja vain uudisrakennuksia varten eikä valmiiden talojen rahoittamiseksi. Lisäksi poikkeavat esitetyt rakennustyypit kokonaan niistä, joita varten omakotilainarahastosta tähän asti on myönnetty lainoja. Kaupunginhallitus päätti [1]) tämän johdosta tiedustella sosiaaliministeriöltä, katsoiko se voivansa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, että mainituntapaisia jo valmiiksi rakennettuja rakennuksia varten voidaan myöntää asuntolainoja omakotilainarahastosta ja hyväksyykö se tyypit sellaisiksi, joita varten voidaan myöntää mainitunlaisia lainoja.

Kaupunginhallitus teki joukon lainain välittämistä valtion omakotilainarahastosta sekä tällaisten lainain postponointia koskevia päätöksiä [2]).

Kiinnityksen siirtämisestä myöhemmäksi tehtiin [3]) edellisten lisäksi joukko päätöksiä.

Kaupungin rahastot. Kaupunginhallitus päätti [4]) sijoittaa autovakuutusrahastoon kaupungin v:n 1937 4 ½ %:n obligatioita 98 ¾ %:n kurssiin 550,000 mk:n nimellisarvosta kesäkuun 1 p:stä 1937 alkaen sekä 250,000 mk:n nimellisarvosta tammikuun 1 p:stä 1938 alkaen.

Autovakuutusrahaston tilikertomus v:lta 1937 merkittiin [5]) tiedoksi.

Kaupunginhallitus päätti [6]), että verotasausrahaston dollariobligatiot kertomusvuoden lokakuun 1 p:nä lunastetaan 104 %:n kurssiin sekä että rahastoon tällöin siirretään kaupungin hallussa olevat v:n 1935 3 %:n kruunuobligatiot, nimellisarvoltaan 4,022,000 Ruotsin kruunua, 100 %:n kurssiin.

Lahjoitusrahastot. Kaupunginhallitus hyväksyi [7]) rahatoimenjohtajan ehdotuksen erinäisten kaupungin lahjoitusrahastoihin kuuluvien varain, n. 1,500,000 mk:n, sijoittamisesta ostamalla Suomen asuntohypoteekkipankin 4 ½ %:n obligatioita 97 ½ %:n kurssiin.

Lahjoitusrahastojen omistamista Suomen kaupunkien ja maalaiskuntain keskuslainakassa oy:n osakkeista saatu ylihinta, 26,000 mk, päätettiin [8]) käyttää lahjoitusrahastojen omistamien Helsingin makasiini oy:n osakkeiden kirjanpitoarvon alentamiseen.

Kaupunginhallitus päätti [9]), että lahjoitusrahastojen omistamat N. ja R. Forsténin avustusrahastoon kuuluvat Suomen kiinteistöpankki oy:n v:n 1912 ja 1916 5 %:n obligatiolainain obligatiot saa vaihtaa saman pankin v:n 1936 4 ½ %:n obligatioihin sekä että vaihdossa saatava hyvitys käy-

[1]) Khs 17 p. maalisk. 566 §. — [2]) S:n 13 p. tammik. 73 §, 20 p. tammik. 152 ja 157 §, 3 p. helmik. 247 §, 10 p. helmik. 318 §, 24 p. helmik. 402 ja 409 §, 3 p. maalisk. 477 §, 10 p. maalisk. 530 §, 17 p. maalisk. 567 §, 23 p. maalisk. 643 §, 21 p. huhtik. 850 §, 28 p. huhtik. 871 §, 5 p. toukok. 908 §, 19 p. toukok. 1,031 §, 27 p. toukok. 1,069 §, 2 p. kesäk. 1,139 ja 1,141 §, 16 p. kesäk. 1,258 §, 22 p. kesäk. 1,281 §, 7 p. heinäk. 1,329 ja 1,336 §, 14 p. heinäk. 1,382 §, 11 p. elok. 1,471 §, 1 p. syysk. 1,611 §, 8 p. syysk. 1,668 §, 6 p. lokak. 1,845, 1,846 ja 1,847 §, 10 p. marrask. 2,134 ja 2,137 §, 17 p. marrask. 2,213 §, 24 p. marrask. 2,253 §, 1 p. jouluk. 2,326 §, 15 p. jouluk. 2,433 §, 22 p. jouluk. 2,467 ja 2,468 § ja 29 p. jouluk. 2,536 § sekä khn jsto 11 p. tammik. 3,066 §, 22 p. maalisk. 3,321 §, 28 p. heinäk. 3,734 ja 3,735 §, 25 p. elok. 3,800 ja 3,801 §, 17 p. syysk. 3,871 §, 27 p. lokak. 3,978 §, 3 p. marrask. 4,006 §, 24 p. marrask. 4,081 §,1 p. jouluk. 4,103 §, 8 p. jouluk. 4,120 §, 22 p. jouluk. 4,162 ja 4,163 § ja 29 p. jouluk. 4,181 §. — [3]) Khn jsto 8 p. maalisk. 3,261 §, 22 p. maalisk. 3,320 §, 3 p. toukok. 3,475 §, 28 p. heinäk. 3,736 §, 11 p. elok. 3,773 §, 18 p. elok. 3,782, 3,783, 3,784 ja 3,785 §, 8 p. syysk. 3,844 §, 17 p. syysk. 3,870 §, 20 p. lokak. 3,959 §, 3 p. marrask. 4,007 §, 10 p. marrask. 4,026 §, 24 p. marrask. 4,082 § ja 29 p. jouluk. 4,180 § sekä khs 27 p. lokak. 2,009 §. — [4]) Khs 13 p. tammik. 74 §. — [5]) S:n 10 p. helmik. 320 §. — [6]) S:n 13 p. lokak. 1,888 §. — [7]) S:n 6 p. lokak. 1,848 §. — [8]) S:n 3 p. helmik. 248 §. — [9]) S:n 11 p. elok. 1,470 §.

tetään obligatioiden kirjanpitoarvon alentamiseen siltä obligatioiden osalta, joka on hankittu rahastojen yhteisillä varoilla, ollen hyvitys muissa tapauksissa kirjattava vastaavien rahastojen pääomalisäyksenä.

Lahjoitusrahastoissa olevat kaupungin v:n 1930 dollariobligatiot päätettiin [1]) sallia vaihtaa kaupungin v:n 1917 4 ½ %:n obligatioihin siten, että 1,000 dollarin obligation hinnaksi lasketaan 49,000 mk sekä 4 ½ %:n obligatioiden arvoksi 98 ¼ %, ollen vaihdon katsottava tapahtuneen kertomusvuoden joulukuun 1 p:nä.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin [2]) myymään A. Liljebladin lahjoitusrahastolle kuuluva Lönnrotinkadun talon n:o 39 huoneisto vähintään 55,000 mk:n kauppahinnasta.

Lahjoitusrahastojen varain sijoittamisessa hyväksyttiin [3]) noudatettavaksi seuraavia periaatteita: 1) Pääasiallisena sijoitusmuotona ovat edelleen kiinnityslainat kaupunkikiinteistöihin. Lainoja myönnetään ensiluokkaista kiinnitystä vastaan samalla korolla kuin millä säästöpankit myöntävät ensiluokkaisia kiinnityslainoja. — 2) Erikoistapauksissa voidaan myöntää toissijaisia kiinnityslainoja, jolloin korko on ¼—½ % korkeampi. Lainoja myönnetään vain kun vakuus katsotaan täysin riittäväksi. — 3) Varoja voidaan sijoittaa obligatioihin, ei kuitenkaan kaupungin obligatioihin. — 4) Lainat myönnetään kuuden kuukauden irtisanomisajoin, minkä ohessa lainanottajalle voidaan myöntää oikeus määrättyihin lainalyhennyksiin. — 5) Kukin sijoitus tapahtuu erikoisharkinnan perusteella kiinnittämällä huomiota siihen, että luoton vakuus on täysin riittävä.

Lahjoitusrahastoista myönnettiin [4]) Merenkulku oy:lle 800,000 mk:n suuruinen laina ensimmäistä kiinnitystä vastaan sen Mustikkamaa ja Korkeasaari nimisiin lauttoihin sekä Pihlajasaari, Saima, Senta ja Astrid nimisiin höyrylaivoihin ehdoin, että kiinnitysvakuus lisätään ensimmäisellä kiinnityksellä yhtiölle tilattavaan uuteen laivaan sen valmistuttua, että lainaa vuosittain lyhennetään 100,000 mk:lla ja että laivat vakuutetaan lainaa vastaavasta määrästä kotimaisessa lainanantajan hyväksymässä vakuutuslaitoksessa kokonaistappiosta, pelastuksesta ja yhteentörmäyksen johdosta kolmannelle miehelle suoritettavasta korvauksesta. Korko vahvistettiin ¼ % korkeammaksi kuin mitä kulloinkin lahjoitusrahastoista myönnetyistä talokiinnityslainoista veloitetaan.

Akordisopimukset. Helsingfors slaktinrättnings ab. nimisen yhtiön tehtyä anomuksen konkurssinsa sillensä jättämisestä ja anomaansa akordiin suostumisesta, jolloin kaupunki saisi täyden omistusoikeuden kaikkeen yhtiön omaisuuteen, luopuisi kaikista saatavistaan yhtiöltä ja sitoutuisi vastaamaan yhtiön v:lta 1937 ja 1938 valtiolle maksettavasta tulo- ja omaisuusverosta sekä seurakunnille suoritettavista kirkollisveroista, kaupunginhallitus puolestaan päätti [5]) suostua siihen ja antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi laatia asianomaisen yhtiön, kaupungin ja muiden velkojien välisen akordisopimuksen sekä valtuuttaa kaupunginlakimiehen tai tämän estyneenä ollessa kaupungin asiamiehen jatketussa velkojain kokouksessa suostumaan konkurssin sillensä jättämiseen.

Asunto oy. Vaasankatu 8 nimisen yhtiön akordianomukseen kaupunginhallitus ilmoitti [6]) suostuvansa edellyttäen, että erinäiset ehdot täy-

[1]) Khs 22 p. jouluk. 2,464 §. — [2]) S:n 9 p. kesäk. 1,170 §. — [3]) S:n 16 p. syysk. 1,694 §. — [4]) S:n 16 p. syysk. 1,696 § ja 27 p. lokak. 2,017 §. — [5]) S:n 19 p. toukok. 1,021 §. — [6]) S:n 14 p. heinäk. 1,383 §.

tettiin, antaen kaupunginlakimiehelle tehtäväksi valvoa kaupungin etua ja oikeutta asiassa. Yhtiön sittemmin tekemä uusi akordiehdotus evättiin [1]).

Asunto oy. Merimiehenkatu 26 nimisen yhtiön akorditarjous hyväksyttiin [2]).

Kiinteistö oy. Fleminginkatu 13 nimisen yhtiön anomukseen, että kaupunki luopuisi saatavistaan yhtiöltä, päätettiin [3]) suostua.

Kulosaaren sillan entisen isännöitsijän H. Orennon (Öhmanin) kuolinpesä vapautettiin [4]) suorittamasta kaupungin saatavia, nimittäin Turun hovioikeuden tuomioon [5]) perustuvasta 296,961 mk:n vahingonkorvauksesta sekä yhteensä 4,479: 60 mk:n suuruisista kunnallisveroista ja 1,014: 30 mk:n veronlisäyksistä ehdoin, että pesälle kuuluvat perunkirjoituksessa arvottomiksi merkityt kaksi Pallokenttä oy:n osaketta luovutettiin kaupungille.

Lykkäys eräiden maksujen suorittamisessa myönnettiin rakennusmestari O. Saarelle [6]), vuokraaja A. Kuhaselle [7]) ja johtaja U. Mattssonille [8]).

Helsingin kansanasunnot oy:lle päätettiin [9]) palauttaa 6,598: 35 mk niistä sakkokoroista, jotka se oli maksanut kaupunginkassaan jätettyään suorittamatta kaupungilta saamiensa lainojen v:n 1937 lopussa erääntyneet pääomalyhennykset ja korot.

Kunnallisverotus. Verotusvalmisteluviraston ilmoitettua taksoituslautakunnan laskeneen veroäyrien lukumäärän kertomusvuonna toimitettavassa kunnallisverotuksessa 38,340,880:ksi, kaupunginhallitus määräsi [10]) äyriltä maksettavan veromäärän alustavasti 7 mk:ksi, josta määrästä kolmessa ensimmäisessä kannannassa perittäisiin 2 mk ja neljännessä 1 mk. Kannannat määrättiin tapahtuviksi elokuun 23—31 p:nä, syyskuun 22—30 p:nä, lokakuun 22—31 p:nä ja marraskuun 22—30 p:nä. Sitten kun oli ilmoitettu tutkijalautakunnan alentaneen edellä mainitun veroäyrimäärän 38,138,941:ksi, kaupunginhallitus lopullisesti vahvisti [11]) veroäyrin suuruutta koskevan päätöksensä.

Talousarvio. Seuraavat kaupunginhallituksen jäsenet määrättiin [12]) asianomaisen apulaiskaupunginjohtajan ohella osallistumaan alla mainittujen lautakuntain, johtokuntain ja hallitusten v:n 1939 talousarvion käsittelykokouksiin: jäsen Louhivaara kiinteistölautakuntaan, teurastamolautakuntaan ja työnvälitystoimiston johtokuntaan, jäsen Nybergh yleisten töiden lautakuntaan, palolautakuntaan, ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntaan ja oikeusaputoimiston johtokuntaan, jäsen Railo ammattiopetuslaitosten johtokuntaan, urheilulautakuntaan, suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaan ja kaupunginkirjaston johtokuntaan, jäsen Ramsay satamalautakuntaan ja keskuskeittolan johtokuntaan, jäsen Räisänen ja tämän estyneenä ollessa jäsen Salmela-Järvinen huoltolautakuntaan ja lastensuojelulautakuntaan, jäsen Salmela-Järvinen edellisen jäsenyyden lisäksi suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan, museolautakuntaan ja terveydenhoitolautakuntaan, jäsen Salovaara teknillisten laitosten hallitukseen ja kotitalouslautakuntaan, jäsen Suolahti sairaalahallitukseen ja musiikkilautakuntaan sekä jäsen von Wendt ruotsinkielisen työväen-

---

[1]) Khs 6 p. lokak. 1,842 §. — [2]) S:n 27 p. lokak. 2,016 §. — [3]) S:n 9 p. kesäk. 1,179 §. — [4]) S:n 22 p. jouluk. 2,456 §. — [5]) Ks. v:n 1936 kert. s. 147. — [6]) Khs 18 p. elok. 1,554 § ja 29 p. jouluk. 2,520 §. — [7]) S:n 3 p. maalisk. 478 §. — [8]) S:n 8 p. syysk. 1,661 §. — [9]) S:n 10 p. marrask. 2,133 §. — [10]) S:n 2 p. kesäk. 1,140 §. — [11]) S:n 25 p. elok. 1,580 §. — [12]) S:n 19 p. toukok. 1,013 § ja 11 p. elok. 1,464 §.

opiston johtokuntaan, puhtaanapitolautakuntaan ja lastentarhain johtokuntaan.

Ehdotus talousarvion laatimista koskevaksi kaikille kaupungin hallituksille, lauta- ja johtokunnille sekä laitoksille lähetettäväksi kiertokirjeeksi hyväksyttiin [1]).

Talousarvioehdotuksen käsittely määrättiin [2]) tapahtuvaksi kolmessa lukemisessa, joista ensimmäiseen vt Udd päätettiin [3]) kutsua olemaan läsnä asiantuntijana.

Talousarvioehdotus lisäyksineen hyväksyttiin [4]) kaupunginvaltuustolle esitettäväksi.

Talousarvion laatimisessa suoritetusta ylityöstä päätettiin [5]) suorittaa 17,000 mk.

Kaupungin laitosten valtionapu. Niille lautakunnille, joiden alaiset laitokset ovat oikeutetut valtionapuun, annettiin [6]) nimenomaiseksi tehtäväksi vastedes huolehtia siitä, että kaupunginhallitus saa ajoissa valtionapuanomusten tekemiseen tarvittavat tiedot.

3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat

Maistraatti. Maistraatti ilmoitti katsoneensa tarkoituksenmukaiseksi toistaiseksi olla julistamatta haettaviksi avoinna olevia toisen julkisen notaarin virkaa ja vahtimestarin virkaa, mitä toimenpiteitä vastaan kaupunginhallituksella ei ollut [7]) mitään muistuttamista.

Toisen kaupunginvoudin konttori. Toisen kaupunginvoudin konttorin ulosottoapulaisen A. H. Westmanin palkka korotettiin [8]) helmikuun 1 p:stä lukien 2,204 mk:ksi kuukaudessa.

Toisen kaupunginvoudin konttorin ulosottoapulainen V. Vainio oikeutettiin [9]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään virkaansa lokakuun 8 p:ään 1939.

Toisen kaupunginvoudin konttorin ylimääräinen ulosottoapulainen L. Falenius oikeutettiin [10]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1940 loppuun.

Merkittiin [11]) tiedoksi selvitys toisen kaupunginvoudin konttorissa muodostetuista vastuu- ja säästökassoista.

Rakenteellinen ilmasuojelu. Rakennustarkastuskonttorin apulaisrakennusinsinööri M. A. L. Malmberg määrättiin [12]) osallistumaan toukokuun 17 p:n ja 24 p:n väliseksi ajaksi suunniteltuihin rakenteellisen ilmasuojelun neuvottelukursseihin määräten samalla hänen varamiehekseen saman konttorin ylimääräinen apulaisrakennusinsinööri L. Veiste.

Helsinkiin rajoittuvien kuntien rakennustarkastus. Lääninhallituksen tiedusteltua keille kaupungin virkamiehille voidaan antaa määräys v:n 1939 alusta lukien hoitaa rakennustarkastusta eräissä Helsingin lähettyvillä olevissa taajaan asutuissa yhdyskunnissa kaupunginhallitus päätti [13]) ilmoittaa, että kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen perusteella voidaan rakennustarkastajaksi Munkkiniemessä, Haagassa, Lauttasaaressa, Oulunkylässä ja Kulosaaressa nimittää Helsingin kaupungin rakennustarkastaja

---

[1]) Khs 12 p. toukok. 991 §. — [2]) S:n 6 p. lokak. 1,835 §. ja 1 p. marrask. 2,039 §. — [3]) S:n 1 p. marrask. 2,038 §. — [4]) S:n 8 p. jouluk. 2,360 §. — [5]) Khn jsto 15 p. jouluk. 4,141 §. — [6]) Khs 24 p. marrask. 2,281 §. — [7]) S:n 3 p. maalisk. 470 ja 471 §. — [8]) S:n 3 p. helmik. 244 §. — [9]) S:n 28 p. heinäk. 1,424 §. — [10]) Khn jsto 29 p. jouluk. 4,171 §. — [11]) Khs 17 p. marrask. 2,210 §. — [12]) S:n 28 p. huhtik. 894 §. — [13]) S:n 29 p. jouluk. 2,514 §.

tammikuun 1 p:stä 1939 lukien, ja että hän tulee tointa hoitamaan Helsingin kaupungin virkamiehistöä apunaan käyttäen.

Vielä ilmoitettiin [1]) lääninhallitukselle, etteivät kaupungin virkamiehet ole tilaisuudessa vastaanottamaan Pakilan taajaväkisen yhdyskunnan rakennustarkastajan tointa.

Kaupunginvaltuuston annettua suostumuksensa kaupungin lähiympäristön eräiden asutusalueiden rakennustarkastuksen siirtämiseen kaupungin rakennustarkastajan hoidettavaksi edellytyksin, että voimassa oleva asetus rakennustarkastajalle tulevasta toimituspalkkiosta y. m. täydennetään vastaamaan Helsingin kaupungin rakennustarkastuksesta kannettavia maksuja, sisäasiainministeriö pyysi kaupungin rakennustarkastajaa A. Toivosta laatimaan ehdotuksen uudeksi asetukseksi. Ehdotuksesta, jossa myöhemmin oli otettu huomioon myöskin rakennushallituksen ehdottamat muutokset, sisäasiainministeriö sittemmin pyysi kaupunginhallituksen lausuntoa huomauttaen samalla, että maksut perisivät ja kaupunginkassaan tilittäisivät kaupungin rakennustarkastuskonttorin virkailijat ilman mitään yleisistä varoista suoritettavaa lisäpalkkiota. Kaupunginhallituksella ei puolestaan ollut [2]) mitään huomautettavaa maksuehdotuksen hyväksymistä vastaan.

Raastuvanoikeus. Raastuvanoikeuden rikosasiainnotaari H. E. Lihr [3]) ja kaupunginpalvelija A. E. Sandström [4]) oikeutettiin säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään virkoihinsa, edellinen lokakuun 16 p:ään 1939 ja jälkimmäinen elokuun 1 p:ään 1939.

Poliisilaitos. Kaupunginhallitus päätti [5]) tehdä poliisilaitokselle esityksen kaupungin satamain vartioinnin tehostamisesta perustamalla poliisilaitokseen erityisen satamaosaston.

Edellyttäen, että valtio suostui poliisimestarin suunnitelman mukaisesti järjestämään poliisilaitoksen henkilökunnalle lähestyväin olympiakisain ja tavallisen matkailijaliikenteenkin kannalta suotavia ruotsin-, saksan- ja englanninkielen opetuskursseja, kaupunginhallitus myönsi [6]) tarpeellisten kurssikirjojen hankkimista varten yleisistä käyttövaroistaan 21,672 mk, mistä $^2/_3$ oli otettava huomioon kaupungin suorittamana ennakkona kaupungin osuutta poliisilaitoksen kertomusvuoden yleisistä menoista laskettaessa.

Poliisijärjestyskomitealta päätettiin [7]) pyytää lausuntoa asianomaisten lautakuntien uudesta poliisijärjestysehdotuksesta antamien lausuntojen johdosta.

Kaupunginhallitus päätti [8]), että kysymys V poliisipiirin uuden talon rakentamisesta saa toistaiseksi raueta.

Kiinteistöjen pääluokan erinäisiin menoihin sisältyvistä käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi [9]) 600 mk poliisilaitoksen Oy. Matkahuolto ab:lta vuokraaman huoneiston kertomusvuoden vuokrankorotuksen maksamiseen.

Poliisilaitoksen VI vartiopiirin Runeberginkadun talossa n:o 63 olevan huoneiston osoittauduttua ahtaaksi kaupunginhallitus päätti [10]) kertomusvuoden heinäkuun 1 p:stä lukien lisäksi luovuttaa sen käytettäväksi erään vapaana olevan saman talon huoneiston 7,488 mk:n vuosivuokrasta, sisältyen tähän valo ja lämpö.

---

[1]) Khs 9 p. kesäk. 1,182 §. — [2]) S:n 24 p. marrask. 2,246 §. — [3]) S:n 29 p. syysk. 1,807 §. — [4]) S:n 28 p. huhtik. 860 §. — [5]) S:n 16 p. syysk. 1,731 §. — [6]) S:n 6 p. lokak. 1,836 §. — [7]) S:n 15 p. jouluk. 2,428 §. — [8]) S:n 10 p. helmik. 331 §. — [9]) S:n 1 p. jouluk. 2,346 §. — [10]) S:n 14 p. heinäk. 1,386 §.

Peruuttaen päätöksensä [1]) varain myöntämisestä eräiden muutostöiden suorittamiseksi Sofiankadun 4:ssä olevassa poliisilaitoksen väkijuomalakiosaston huoneistossa kaupunginhallitus yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan myönsi [2]) yhteensä 35,660 mk eräiden poliisimestarin näiden sijasta ehdottamien paljon laajempien muutostöiden suorittamiseksi samassa talossa.

Kaupunginhallitus suostui [3]) pukeutumishuoneen järjestämiseen poliisilaitoksen ratsastavalle osastolle eristämällä sitä varten osan ratsastavan osaston tallista, myöntäen tarkoitukseen 27,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi.

Poliisilaitoksen pihalla sijaitsevan pidätettyjen henkilöiden rakennuksen lämmityslaitteiden korjaamista varten kaupunginhallitus myönsi [4]) 19,500 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Pesualtaan asentamisesta poliisilaitoksen IV vartiopiirin huoneistoon johtuvien kustannusten suorittamiseen yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin [5]) käyttämään kiinteistöjen pääluokan luvun Talo-osasto rakennusten korjausmäärärahaa Poliisilaitoksen rakennukset.

Merkittiin [6]) tiedoksi kiinteistölautakunnan ilmoitus sähkölämmityskamiinan rakentamisesta poliisilaitoksen IV vartiopiirin talliin käyttäen kiinteistötoimiston talo-osaston korjausmäärärahoja.

Poliisilaitoksen määrärahasta Pidätettyjen henkilöiden ylläpito myönnettiin [7]) käytettäväksi kaikkiaan 84,414: 20 mk.

Poliisilaitoksen kaluston korjauttamiseen ja hankkimiseen myönnettiin [8]) 50,000 mk tarkoitukseen varatusta määrärahasta.

Kaupunginhallitus hyväksyi [9]) kaupungin osuuden poliisilaitoksen v:n 1937 rahallisista menoista, 7,099,479: 20 mk:n, suorittamisen lääninrahastoon sekä päätti aikanaan tehdä kaupunginvaltuustolle esityksen tarpeellisesta menoarvion ylityksestä.

Kaupunginhallitus päätti [10]) ilmoittaa Malmin ampumaradan hoitokunnalle, ettei sillä puolestaan ollut mitään sellaista järjestelyä vastaan, että poliisilaitos oikeutettaisiin käyttämään Malmin ampumarataa pakollisia ammuntojaan varten neljä kertaa vuodessa radan johdon määrättävinä päivinä ja ampumaharjoituksia varten kaikkina viikonpäivinä sunnuntai- ja juhlapäiviä lukuunottamatta, pyhäaattoina kuitenkin alkaen klo 15.

Henkikirjoitus. Lääninhallituksen vaadittua maistraatin välityksellä kaupungilta selitystä siitä, miksi kaupungin omistamassa Puodinkylän rakennuksessa asuva I. Gustafsson niminen henkilö on jätetty ilmoittamatta henkikirjoihin ja miksi kaupunki ei ole ollut edustettuna henkikirjoitustilaisuudessa, kaupunginhallitus päätti [11]) kiinteistölautakunnan ilmoituksen mukaisesti ilmoittaa, että kyseisen henkilön henkikirjoitus oli toimitettu tavalliseen tapaan sekä ettei kiinteistön omistaja vallitsevan käytännön mukaan ole läsnä henkikirjoituksessa.

Henkikirjoittaja oli pyytänyt lääninhallituksen virka-apua siihen, että henkikirjoittajan konttorin ahtaaksi käyneen huoneiston tilalle saataisiin

---

[1]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 142. — [2]) Khs 27 p. tammik. 205 §. — [3]) S:n 7 p. heinäk. 1,344 §. — [4]) S:n 10 p. helmik. 324 §. — [5]) S:n 11 p. elok. 1,482 §. — [6]) S:n 8 p. jouluk. 2,379 §. — [7]) S:n 2 p. kesäk. 1,128 § ja 20 p. lokak. 1,962 § sekä khn jsto 7 p. heinäk. 3,686 §. — [8]) Khn jsto 25 p. tammik. 3,101 §, 12 p. huhtik. 3,375 §, 21 p. heinäk. 3,721 § ja 20 p. lokak. 3,934 §. — [9]) Khs 28 p. heinäk. 1,431 §. — [10]) S:n 20 p. tammik. 164 §. — [11]) S:n 11 p. elok. 1,475 §.

v:n 1939 alusta uusi. Lääninhallitukselle tämän johdosta annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti [1]) ilmoittaa suostuvansa hankkimaan henkikirjoittajalle hänen pyytämänsä suuremman huoneiston mutta ainoastaan edellyttäen, että valtio edelleen suorittaa sen vuokra-, lämpö- ja valaistuskustannukset kaupungin suorittaessa siivouskulut.

Hevosottolain ja -asetuksen edellyttämien tehtävien hoitamisesta v. 1938 myönnettiin [2]) varatuomari A. Sandströmille 600 mk ja rouva L. Jaatiselle 112 mk kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

4. Liikennettä koskevat asiat

Liikennejärjestys. Palolautakunnan aloite yleisen liikennejärjestyssäännön täydentämisestä päätettiin [3]) lähettää liikennejärjestyskomitean valmisteltavaksi.

Pääliikenneväylien määrääminen. Merkittiin [4]) tiedoksi, että maistraatti kaupunginhallituksen esityksestä [5]) maaliskuun 3 p:nä oli määrännyt helmikuun 1 p:nä 1938 voimaan tulleen yleisen liikennejärjestyssäännön sisältävän asetuksen edellyttämät pääväylät Helsingin kaupungissa huhtikuun 1 p:stä lukien [6]).

Teiden numerointi. Merkittiin [7]) tiedoksi tie- ja vesirakennushallituksen kirjelmä valta- ja A-kantateiden sekä niiden kaupungeissa ja kauppaloissa olevien ajoetuoikeutettujen jatkeiden numeroimisesta.

Ajonopeuden rajoittaminen. Kaupunginhallitus päätti [8]) esittää maistraatille, että tämä moottoriajoneuvoliikenteestä annetun asetuksen 34 §:n mukaisesti ja huomioonottaen mainitun asetuksen 31 §:n 2 momentin määräykset paketti-, omnibus-, seka- ja kuorma-autojen suurimmasta sallitusta nopeudesta päättäisi rajoittaa moottoriajoneuvoliikenteen suurimman sallitun nopeuden kaupungin alueella seuraavan helmikuun alusta lukien 50 km:ksi tunnissa, kuitenkin niin, että tämä raja voidaan myöhemmin määrättävillä pääväylillä tai niiden osilla maistraatin päätöksellä korottaa 70 km:ksi tunnissa. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö vahvisti tammikuun 22 p:nä sen vahvistettavaksi alistetun maistraatin asiasta tekemän päätöksen [9]), joka kuitenkaan ei koskenut kuorma-autoja, joiden suurimmasta sallitusta nopeudesta on voimassa mitä edellä mainitun asetuksen 31 §:n 2 momentissa säädetään.

Kaupunginhallituksen tehtyä [10]) maistraatille esityksen, että se muuttaen aikaisempaa päätöstään, määräisi moottoriajoneuvojen korkeimmaksi nopeudeksi 70 km tunnissa eräillä pääväylillä tai niiden osilla, mikä nopeusmääräys kuitenkaan ei koskisi paketti-, omnibus-, seka- ja kuorma-autojen nopeutta, joihin nähden olisi noudatettava moottoriajoneuvoliikenneasetuksen määräyksiä, maistraatti päättikin sen tehdä [11]), ja kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö vahvisti huhtikuun 12 p:nä maistraatin päätöksen.

Kaupunginhallitus päätti [12]) esittää maistraatille ja lääninhallitukselle,

---

[1]) Khs 24 p. marrask. 2,259 §. — [2]) Khn jsto 15 p. jouluk. 4,126 §. — [3]) Khs 23 p. maalisk. 656 §. — [4]) S:n 28 p. huhtik. 888 §. — [5]) S:n 13 p. tammik. 83 § ja 10 p. helmik. 328 §. — [6]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 2. — [7]) Khs 15 p. jouluk. 2,436 §. — [8]) S:n 13 p. tammik. 82 §. — [9]) S:n 10 p. helmik. 327 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 1. — [10]) Khs 10 p. helmik. 328 §. — [11]) S:n 28 p. huhtik. 888 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 2. — [12]) Khs 17 p. marrask. 2,237 §.

että suurin sallittu ajonopeus Lauttasaaren sillalla vahvistettaisiin 45 km:ksi tunnissa.

Liikennemerkkien ja tienviittojen sijoittamista koskevat määräykset. Merkittiin [1]) tiedoksi, että tie- ja vesirakennushallitus joulukuun 15 p:nä 1937 oli vahvistanut ohjeet liikennemerkkien sijoittamisesta sekä merkkeihin kuuluvista pylväistä ja siitä, mitä muuten on noudatettava merkkejä pystytettäessä, ottaen huomioon kaupunginhallituksen sen aikaisempaa ehdotusta vastaan tekemät muistutukset [2]).

Tie- ja vesirakennushallituksen antamat ohjeet liikennemerkkien sijoittamisesta y. m. päätettiin [3]) lähettää kiinteistölautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan tiedoksi.

Merkittiin [4]) tiedoksi tie- ja vesirakennushallituksen ilmoitus, että se lokakuun 25 p:nä oli hyväksynyt liikennemerkkipylväisiin erikoistiedoituksia varten kiinnitettävien lisäkilpien piirustukset.

Merkittiin [5]) tiedoksi tie- ja vesirakennushallituksen marraskuun 8 p:nä kumonneen kaupunkeihin ja kauppaloihin asetettavia osittain harhaanjohtaviksi muodostuvia tienviittoja koskevat aikaisemmin antamansa määräykset, määräten tarkoitukseen tarvittaessa käytettäväksi samanlaista tienviittaa kuin maaseudullakin.

Herttoniemen ja Herttoniemen salmen välinen tie. Kaupunginhallitus päätti [6]) saattaa yleisten töiden lautakunnan tietoon tarpeellisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten tie- ja vesirakennushallituksen kehoituksen, että kaupunginhallitus huolehtisi kilometripylväiden pystyttämisestä Herttoniemen ja Herttoniemen salmen väliselle tienosalle ja niinikään tienviittojen asettamisesta Herttoniemen tienristeykseen.

Herttoniemen öljysataman ajoliikenteen järjestely. Kaupunginhallitus päätti [7]) esittää Uudenmaan läänin lääninhallitukselle, että liikenne Herttoniemen öljysatamaan johtavalla vanhalla Herttoniemen tiellä Kulosaaren kartanosta poliisiaseman ja Osuusliike Elannon myymälän sivuitse Porvoon ja Degerön teiden risteykseen rajoitettaisiin niin, että ajoliikenne on sallittu ainoastaan lännestä itäänpäin. Lääninhallitus ilmoitti sittemmin, että kyseinen tie on katsottava tilustieksi tai yksityiseksi tieksi, joiden liikenteen rajoittamiseen lääninhallituksella ei ole toimivaltaa [8]).

Liikennetarkkailu. Tehostettua liikennetarkkailua varten kaupunginhallitus myönsi [9]) yhteensä 6,000 mk yleisistä käyttövaroistaan.

Liikennelaskenta. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [10]) kiinteistölautakunnalle 2,000 mk polkupyörä- y. m. liikenteen laskennan suorittamista varten.

Vuokra-autotaksa. Kaupunginhallitus päätti [11]) esittää maistraatille, että Helsingin vuokra-autoilijat nimisen yhdistyksen vuokra-autotaksan muuttamista koskeva anomus sellaisenaan jätettäisiin hyväksymättä, mutta että mainittuun taksaan sen sijaan vahvistettaisiin lisäys, jonka mukaan kuljettaja kaikista niistä ajoista, jotka kokonaan tai osittain tapahtuivat hautaussaatossa, olisi oikeutettu mittarin osoittaman maksun

---

[1]) Khs 20 p. tammik. 162 §. — [2]) Ks. v:n 1937 kert. s. 212. — [3]) Khs 14 p. heinäk. 1,388 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 207. — [4]) Khs 10 p. marrask. 2,142 §. — [5]) S:n 24 p. marrask. 2,256 §. — [6]) S:n 7 p. heinäk 1,363 §. — [7]) S:n 27 p. tammik. 204 §. — [8]) S:n 10 p. helmik. 329 §; ks. myös tämän kert. s. 166. — [9]) Khs 3 p. maalisk. 481 § ja 3 p. marrask. 2,093 §. — [10]) S:n 5 p. toukok. 921 §. — [11]) S:n 24 p. helmik. 424 §.

lisäksi perimään 15 mk:n suuruisen ylimääräisen korvauksen, ollen kuljettaja velvollinen ennen ajoon ryhtymistä ilmoittamaan tuosta oikeudestaan autoa käyttävälle henkilölle.

Vuokra-autojen lukumäärän rajoittaminen. Kaupunginhallitus päätti [1]), että Helsingin vuokra-autoilijat nimisen yhdistyksen aloite vuokra-autoilijain lukumäärän rajoittamisesta ei antanut muuta toimenpiteen aihetta kuin että hallituksen tulisi esittää poliisilaitokselle toivomus, että vuokra-autojen kuntoisuutta tarkastettaessa noudatettaisiin entistä ankarampaa mittapuuta.

Kun moottoriajoneuvoliikenteestä annetun uuden asetuksen mukaan maistraatin tulee kaupunginhallitusta ja poliisiviranomaisia kuultuaan ja liikennetarvetta silmälläpitäen tarvittaessa rajoittaa liikenteessä käytettävien eri autojen määrät, niin Helsingin vuokra-autoilijat, Taksa-auto ja Helsingin autoilijat nimiset yhdistykset yhdessä jättivät maistraatille uuden anomuksen asiassa. Maistraatille tällöin annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti [2]) ehdottaa, että vuokra-autojen lukumäärän ylärajaksi vahvistettaisiin 1,000 ja ettei määrättäisi mitään lukumäärän alarajaa. Lukumäärän rajoittaminen ei saisi vaikuttaa niiden oikeuteen, joille rajoituksen voimaan tullessa on voimassa oleva liikennelupa, mikäli he sen perusteella myös harjoittavat liikennettä. Myöskään rajoitus ei saisi vaikuttaa liikennelupien uusimista estävästi. Maistraatin päätös kyseisestä rajoituksesta olisi määrättävä olemaan voimassa ainoastaan toistaiseksi.

Sittemmin merkittiin [3]) tiedoksi maistraatin kesäkuun 4 p:nä rajoittaneen vuokrahenkilöautojen lukumäärän toistaiseksi enintään 1,000 vaunuun. Päätös ei koskenut jo myönnettyjä lupia henkilöliikenteen harjoittamiseen eikä aikaisemmin annettujen tilapäisten lupien uusimista, ja oli sitä noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Autojen sallittu kokonaispaino. Kaupunginhallitus päätti [4]) maistraatille annettavassa lausunnossaan puoltaa Imatran voima oy:n anomusta saada käyttää 9.5 tonnin kuorma-autoa Helsingin kaupungin alueella.

Raitiotie ja omnibus oy. Kaupunginhallitus päätti [5]) ilmoittaa maistraatille, ettei sillä ollut mitään huomauttamista sitä vastaan, että Oy. Omnibus ab:lle aikaisemmin kuuluneita sittemmin Raitiotie ja omnibus oy:lle siirtyneitä linja-autolinjoja koskevat toimiluvat siirretään Raitiotie ja omnibus oy:lle sekä että päättyvät toimiluvat jatketaan viimeksi mainitun yhtiön nimessä.

Maistraatille annettavassa lausunnossa kaupunginhallitus päätti [6]) puoltaa Raitiotie ja omnibus oy:n anomusta saada väliaikaisesti liikennöidä omnibuslinjaa Hämeentien ja Hesperiankadun risteyksestä pitkin viimeksi mainittua katua aina Brahenkadulle saakka.

Raitiotie ja omnibus oy:n johtokunta oli alistanut kaupunginhallituksen harkittavaksi, olisiko raitiotievaunujen perävaunun etusillalla sallittava kuljettaa enintään kaksi koiraa yhdellä kertaa, jolloin koirasta perittäisiin sama ajomaksu kuin kulloinkin on täysikasvuisesta henkilöstä perittävä; koirien kuljetusta linja-autoissa koskeviin entisiin päätöksiin ei ehdotettu mitään muutoksia. Kaupunginhallitus päätti [7]) tällöin ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään sitä vastaan, että johtokunta ryhtyy toimenpiteisiin

[1]) Khs 27 p. tammik. 208 §. — [2]) S:n 2 p. kesäk. 1,143 §. — [3]) S:n 22 p. kesäk. 1,287 §. — [4]) S:n 17 p. maalisk. 573 §. — [5]) S:n 27 p. tammik. 210 §. — [6]) S:n 22 p. jouluk. 2,485 §. — [7]) S:n 7 p. huhtik. 749 § ja 19 p. toukok. 1,034 §.

koirien kuljettamisen sallimiseksi raitiotievaunuissa edellä mainitussa laajuudessa.

Mäkelänkadun liikenteen uudelleenjärjestämistarkoituksessa kaupunginhallitus päätti [1]), että raitiotieraiteet oli sijoitettava istutusalueen keskelle.

Kaupunginhallitus suostui [2]) Raitiotie ja omnibus oy:n johtokunnan anomukseen saada yhdistää Sturenkadun raitiotieraiteet Porvoonkadun raiteisiin.

Kaupunginhallituksella ei ollut [3]) mitään muistuttamista Rautatietorin linja-autoaseman väliaikaista järjestelyä tarkoittavan Raitiotie ja omnibus oy:n suunnitelman toteuttamista vastaan edellyttäen, että rautatieviranomaiset antoivat siihen suostumuksensa.

Poliisilaitokselle annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti [4]) puoltaa uusien linja-autopysäkkien järjestämistä Heikinkadulle siten, että etelään kulkevien linja-autojen pysäkki järjestettäisiin Heikinkadun talon n:o 20 kohdalle ja pohjoiseen kulkevien vaunujen pysäkki vanhan ja uuden ylioppilastalon välisen aukion kohdalle.

Raitiotie ja omnibus oy:n ehdotettua Erottajankadun liikennejärjestelyn muuttamista, käsittäen se m. m. raitiotiekorokkeen rakentamisen, kaupunginhallitus oikeutti [5]) yhtiön rakentamaan ehdotetun korokkeen sekä päätti puoltaa pysäkkien järjestämistä yhtiön esittämällä tavalla.

Kaupunginhallitus oikeutti [6]) Raitiotie ja omnibus oy:n rakentamaan raitiotiekorokkeet Runeberginkadulle Töölöntorin ja Hesperian puiston kohdalle kiinteistölautakunnan ehdottamalla tavalla, eväten kuitenkin lautakunnan ehdotuksen jalkakäytävien kaventamisesta mainituilla kohdilla.

Raitiotie ja omnibus oy. oikeutettiin [7]) rakentamaan uutta taka-Töölön ja Kolmikulman välistä linja-autolinjaa varten puinen koroke Kolmikulman puistikon eteläpuolelle asiakirjoissa olevasta piirustuksesta n:o 113 a ilmenevällä tavalla.

Liikennelupa. Poliisilaitokselle annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti [8]) puoltaa Oy. Helvar nimisen yhtiön anomusta, että liikennöitsijä V. Tenhon linja-autot, jotka kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön luvalla kuljettivat yhtiön tehtaan työväkeä Pitäjänmäen ja Helsingin välillä saisivat käyttää määrättyjä anomuksessa tarkemmin mainittuja katuja ja pysähtyä niillä.

Linja-autoasema. Kiinteistölautakuntaa päätettiin [9]) kehoittaa alentamaan linja-autoaseman vuokra 200,000 mk:aan vuodessa.

Oy. Matkahuolto ab. nimistä yhtiötä päätettiin [10]) kehoittaa huolehtimaan linja-autoaseman lähtöpaikoilla olevien nimikilpien uudelleenmaalaamisesta.

Autoasemat. Autoasemain sijoittamisesta sekä niiden varustamisesta puhelimilla kaupunginhallitus teki joukon päätöksiä [11]).

Kaupunginhallitus oikeutti [12]) kiinteistölautakunnan tekemään Helsin-

---

[1]) Khs 16 p. syysk. 1,726 §. — [2]) S:n 17 p. marrask. 2,225 §. — [3]) S:n 15 p. jouluk. 2,438 §. — [4]) S:n 20 p. lokak. 1,980 §. — [5]) S:n 22 p. kesäk. 1,293 §. — [6]) S:n 3 p. marrask. 2,089 §. — [7]) S:n 3 p. marrask. 2,090 §. — [8]) S:n 19 p. toukok. 1,039 § — [9]) S:n 6 p. lokak. 1,854 §. — [10]) S:n 9 p. kesäk. 1,180 §. — [11]) S:n 10 p. maalisk. 540 §, 7 p. huhtik. 739 §, 27 p. toukok. 1,073 ja 1,074 §, 22 p. kesäk. 1,288 ja 1,294 §, 8 p. syysk. 1,675 § ja 16 p. syysk. 1,708 §. — [12]) S:n 3 p. marrask. 2,083 §.

gin puhelinyhdistyksen kanssa n. s. autopuhelimia koskevan sopimuksen eräin pienin muutoksin lautakunnan esittämään sopimusehdotukseen.

Kaupunginhallitus päätti [1]) periaatteellisesti hyväksyä Helsingin puhelinyhdistyksen ehdotuksen vuokra-autoasemain puhelinkorokkeiden järjestämisestä avoimille paikoille ja harkita yksityistapaukset kunkin erikseen uusien esitysten perusteella.

Uudet korokkeet ja liikennemerkit. Uusia korokkeita ja liikennemerkkejä varten kaupunginhallituksen käytettäviksi varatuista varoista myönnettiin liikennenopeuden rajoittamiseksi kaupungissa tarvittavien liikennemerkkien pystyttämiseen 3,000 mk [2]); suojateiden merkitsemiseen kokeilutarkoituksessa keväällä Aleksanterin- ja Mikonkadun sekä Pohj. Esplanaadi- ja Unioninkadun risteyksiin 8,000 mk [3]); Sofian- ja Pohj. Esplanaadikadun kulmassa olevan liikennemerkin maanalaisen hylsyn järjestämiseen 297 mk [4]); yksisuuntaista liikennettä osoittavien liikennemerkkien pystyttämiseen Herttoniemen öljysatamaan johtavalle tielle 700 mk [5]); pysäköimisen kieltämistä Kalevan- ja Lönnrotinkadun välisellä Yrjönkadun osalla osoittavien liikennemerkkien pystyttämiseen 600 mk [6]); varoitusmerkkien pystyttämiseen Snellmaninkoulun edustalle 700 mk [7]); kaupungin pääväyliä sekä niillä sallittua ajonopeutta koskevan maistraatin päätöksen [8]) tarpeellisiksi tekemien liikennemerkkien valmistamiseen ja pystyttämiseen 65,000 mk [9]); poliisilaitokselle luovutettavien siirrettävien liikennemerkkien valmistamiseen 12,840 mk [10]); pysäköimismerkkien asettamiseen Keskuskadulle Aleksanterinkadun ja Rautatietorin välille 600 mk [11]); liikennekorokkeen rakentamiseen Hämeentien talojen n:ot 1 ja 4 kohdalle raitiotiekiskojen viereen 2,500 mk [12]); liikennekorokkeiden rakentamiseen Topeliuksen- ja Linnankoskenkadun risteykseen 41,000 mk [13]); suojakaiteiden ja -teiden järjestämiseksi Pohj. Esplanaadi- ja Unioninkadun kulmaan, Aleksanterin- ja Unioninkadun kulmaan sekä Aleksanterin- ja Katariinankadun kulmaan 28,800 mk [14]); Pohj. Rautatiekadun ja Turuntien kulmauksen luoteisen jalkakäytävän pyöristämiseen 3,500 mk [15]); Yrjönkadun jalkakäytävien kaventamiseen 1 m:llä Rata- ja Merimiehenkadun risteyksessä olevien linja-autoasemain kohdalla 4,500 mk [16]); liikenteen järjestämiseksi Lääkärinkadulta tuberkuloosisairaalaan tarvittavien liikennemerkkien pystyttämiseen 600 mk [17]); pysäköimiskieltomerkin pystyttämiseen Kasarmikadun kauppahallin puoleiseen osaan Pohj. ja Etel. Makasiinikadun välille 350 mk [18]); pysäköimiskieltomerkin pystyttämiseen Turuntielle Messuhallin kohdalle 300 mk [19]); rajaviivan maalaamiseen Etel. Esplanaadikadulle 8 m:n päähän Unioninkadun kulmassa olevasta korokkeesta Etelärantaan päin osoittamaan, että autojen pysäköiminen viivan länsipuolella on kielletty, 50 mk [20]); Jorvaksen tien linja-autojen pysäkkipaikkain pysäkkimerkkien sijoittamiseen 1,500 mk [21]); Ludviginkadun idästä länteenpäin tapahtuvan liikenteen määräämiseksi yksisuuntaiseksi kuuden kuukauden ajaksi sekä pysäköimisen kieltämiseksi mainitun

---

[1]) Khs 8 p. jouluk. 2,373 §. — [2]) S:n 20 p. tammik. 169 §. — [3]) S:n 3 p. helmik. 261 §. — [4]) Khn jsto 25 p. tammik. 3,133 §. — [5]) Khs 10 p. helmik. 329 §. — [6]) S:n 31 p. maalisk. 686 §. — [7]) S:n 28 p. huhtik. 880 §. — [8]) Ks. tämän kert. s. 162. — [9]) Khs 28 p. huhtik. 888 §. — [10]) S:n 19 p. toukok. 1,040 §. — [11]) S:n 27 p. toukok. 1,087 §. — [12]) S:n 22 p. kesäk. 1,295 §. — [13]) S:n 7 p. heinäk. 1,355 §. — [14]) S:n 7 p. heinäk. 1,356 §. — [15]) S:n 7 p. heinäk. 1,357 §. — [16]) S:n 7 p. heinäk. 1,358 §. — [17]) S:n 7 p. heinäk. 1,359 §. — [18]) S:n 11 p. elok. 1,483 §. — [19]) S:n 18 p. elok. 1,560 §. — [20]) S:n 25 p. elok. 1,591 §. — [21]) S:n 25 p. elok. 1,592 §.

ajosuunnan oikealla puolella samana aikana 1,000 mk [1]); suojateiden merkitsemiseen eräisiin kadunristeyksiin 25,000 mk [2]); pysäköimiskieltomerkin asettamiseen Kaisaniemenkadulle 300 mk [3]); pysäköimiskieltomerkin asettamiseen Fredrikin- ja Albertinkadun väliseen Lönnrotinkadun osaan 700 mk [4]); liikenneturvallisuuden ylläpitämiseksi tarvittavien neljän puna-valkojuovaisen puomin ynnä niiden jalustan sekä neljän lyhdyn hankkimiseen 2,000 mk [5]); reunakivien järjestämiseen Turuntien ja Aurorankadun kulmaukseen sekä siellä olevien pysäköimispaikkain maalaamiseen 6,500 mk [6]); Linnankosken-, Topeliuksen- y. m. katujen risteyksessä olevien kahden pitkän korokkeen maalaamiseen 1,100 mk [7]); Rake oy:n toimitalon ja Erottajan apteekin välillä olevan korokkeen pidentämiseen, mainittujen rakennusten välisen jalkakäytävän ja Bulevardin yli johtavan suojatien asfaltoimiseen sekä suojakaiteiden rakentamiseen jalkakäytäville Bulevardin kulmauksiin 17,500 mk [8]); korokkeiden rakentamiseen ja pysäköimiskieltomerkkien asettamiseen Keskuskadulle 3,000 mk [9]); pysäköimiskielto- y. m. liikennemerkkien asettamiseen Pohj. Makasiini- ja Etel. Esplanaadikadun väliseen Fabianinkadun osaan 650 mk [10]); sekä tarpeellisten liikennemerkkien asettamiseen Kruunuvuorenkadun korttelin n:o 150 edustalle sekä Lastenkodinkadun ja Ruoholahdenrannan väliseen Ruoholahdenkadun osaan 700 mk [11]).

Koska myönnetyt määrärahat sittemmin osoittautuivat riittämättömiksi, kaupunginhallitus päätti [12]) liikennemerkkejä y. m. järjestelytoimenpiteitä varten osoittaa yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi ennen myönnettyjen erien lisäksi 46,000 mk määrärahasta Uudet korokkeet ja liikennemerkit.

5. Palotointa koskevat asiat

Palokunta. Kaupunginhallitus päätti [13]), että palolautakunnan päätös kahden viikon palkallisen virkaloman myöntämisestä ensimmäiselle palomestarille L. Kartolle saadaan panna täytäntöön.

Palotarkastaja T. Sundquist oikeutettiin [14]) ikäkorotuksia varten lukemaan hyväkseen tilapäisenä ja virkaatoimittavana insinöörinä palvelemansa v:n 1936 tammikuun 15 p:n ja v:n 1938 tammikuun 10 p:n välinen aika myöntäen hänelle ensimmäinen ikäkorotus helmikuun 1 p:stä 1939 lukien.

Tapaturmaisesti loukkaantuneiden palomiesten päivärahakorvaukset. Valtion tapaturmatoimiston alettua jättää suorittamatta kaupungille päivärahakorvauksia palomiehille maksetuista, tapaturmista aiheutuneiden sairaslomien aikaisista palkoista, palopäällikkö oli tiedustellut tapaturmatoimiston kannan perusteluita. Toimisto oli tällöin mielipiteenään lausunut, ettei tapaturmavakuutuslain 26 §:n 1 kohtaa, jonka mukaan työntekijälle tuleva päivärahakorvaus maksetaan työnantajalle, ole sovellettava palolain nojalla maksettaviin tapaturmakorvauksiin, koska tähän toimiston mielestä tarvittaisiin eri säännös palolaissa, joka määräys kuitenkin puuttuu. Tätä käsitystä kaupunki kuitenkin piti vääränä, sillä tapaturmavakuutus-

[1]) Khs 1 p. syysk. 1,627 §. — [2]) S:n 8 p. syysk. 1,677 §. — [3]) S:n 16 p. syysk. 1,728 §. — [4]) S:n 13 p. lokak. 1,902 §. — [5]) S:n 17 p. marrask. 2,215 §. — [6]) S:n 17 p. marrask. 2,216 §. — [7]) S:n 17 p. marrask. 2,217 §. — [8]) S:n 17 p. marrask. 2,218 §. — [9]) S:n 17 p. marrask. 2,223 §. — [10]) S:n 15 p. jouluk. 2,439 §. — [11]) S:n 22 p. jouluk. 2,486 §. — [12]) S:n 10 p. marrask. 2,154 §. — [13]) S:n 31 p. maalisk. 696 §. — [14]) S:n 14 p. heinäk. 1,380 §.

lain muihinkaan määräyksiin ei ole erikoisviittauksia palolaissa, vaan palolain 47 §:ssä on kerta kaikkiaan säädetty, että valtio suorittaa palosammutustyössä sattuneesta tapaturmasta johtuvan korvauksen samojen perusteiden mukaan kuin tapaturmavakuutuksesta on säädetty, mikä selvästi tarkoittanee kaikkia kyseistä alaa koskevia määräyksiä eikä ainoastaan säännöksiä korvauksen suuruudesta, kuten tapaturmatoimisto oli lausunut. Näillä perusteilla kaupunginhallitus päätti [1]) kehoittaa kaupunginlakimiestä kääntymään tapaturmatoimiston puoleen anoen siltä korvausta kaupungin neljälle vanhemmalle palokorpraalille ja kahdelle nuoremmalle palokorpraalille suorittamista sairasavuista, mikäli ne tapaturmavakuutuslain 26 §:n mukaisesti on valtion varoista korvattava.

Tapaturmatoimisto uudisti sittemmin ilmoituksensa, että se edelleenkin suorittaisi palolain mukaisen vahingonkorvauksen ainoastaan tapaturmaisesti loukkaantuneille itselleen. Kaupunginhallitus päätti [2]) tällöin antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi valittaa tapaturmatoimiston päätöksestä vakuutusneuvostolle.

Palokaluston täydentäminen. Rakennustoimistoa päätettiin [3]) kehoittaa ryhtymään toimenpiteisiin S/S H 1:n tyhjennyspumpun sekä kahden rakennustoimiston satamarakennusosaston hallussa olevan huuhtelupumpun varustamiseksi palokunnan sammutusvälineisiin sopivilla standardisoiduilla letkujen liittimillä.

Palolautakunta oikeutettiin [4]) käyttämään pääluokkaan Palotoimi sisältyviä kaupunginhallituksen käyttövaroja väestönsuojelutarpeita varten paloletkujen sekä siirrettävän moottoriruiskun hankkimiseen palokunnalle.

Puolitäysien kumirenkaiden käyttö paloautoissa. Kaupunginhallituksen anomuksesta [5]) kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö nojautuen joulukuun 30 p:nä 1937 moottoriajoneuvoliikenteestä annettuun asetukseen oikeutti palokunnan käyttämään eräissä autoissaan puolitäysiä kumirenkaita [6]).

Posti- ja lennätintalon palohälytyksen järjestäminen. Kaupunginhallitus päätti [7]), että posti- ja lennätintalon automaattiset palohälytysjärjestelmät saadaan liittää palokunnan palolennättimeen ehdoin, että talon rakennustoimikunta itse kustantaa tarvittavat laitteet ja liittämisen sekä että vikailmoitukset johdetaan esim. talonmiehelle, joten vain palohälytykset tulevat suoraan palolaitokseen.

N.s. Pikku-Pasilan palohuollon järjestäminen. Huopalahden kunnan tätä koskevan anomuksen johdosta kaupunginhallitus päätti [8]) ilmoittaa kaupungin olevan suostuvainen palolautakunnan esittämin ehdoin toistaiseksi ottamaan hoitaakseen palohuollon n.s. Pikku-Pasilan alueella sekä kehoittaa kunnanvaltuustoa aikanaan lähettämään sopimusehdotuksen kaupunginhallituksen tarkastettavaksi.

6. Terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat

Terveydenhoito sekä sairaanhoito sairaalain ulkopuolella

Terveydenhoitojärjestyksen 131 §:n soveltaminen. Merkittiin [9]) tiedoksi terveydenhoitolautakunnan ilmoitus tekemästään päätöksestä, että ter-

[1]) Khs 9 p. kesäk. 1,186 §. — [2]) S:n 10 p. marrask. 2,135 §. — [3]) S:n 17 p. maalisk. 595 §; vrt. myös tämän kert. s. 168 ja 237. — [4]) Khs 28 p. heinäk. 1,446 §. — [5]) S:n 17 p. maalisk. 592 §. — [6]) S:n 13 p. lokak. 1,895 §. — [7]) S:n 22 p. kesäk. 1,302 §. — [8]) S:n 11 p. elok. 1,494 §. — [9]) S:n 7 p. tammik. 51 §.

veydenhoitojärjestyksen 131 §:ää, mikäli se koskee kanojen ja muun siipikarjan säilyttämistä asemakaavaan otetuilla tonteilla, on sovellettava kertomusvuoden helmikuun 1 p:n jälkeen.

Terveyden- ja sairaanhuollon keskittäminen. Valtion terveydenhuoltoopiston tehtyä ehdotuksen terveyden- ja sairaanhuoltotyön keskittämisestä Sörnäisten aluelääkäripiirissä sekä tämän työn johdon luovuttamisesta määrätyksi ajaksi opiston johtokunnalle ja lääkintöhallituksen lisäksi ehdotettua neuvottelukunnan asettamista tätä varten, kaupunginhallitus asetti kysymystä valmistelemaan komitean [1]), jonka laatiman selvityksen nojalla hallitus sittemmin päätti [2]) ilmoittaa lääkintöhallitukselle, ettei se sillä hetkellä pitänyt mahdollisena minkään varsinaisen kaupunkialueen luovuttamista terveydenhuolto-opiston harjoitusalueena käytettäväksi sekä että hallitus sen vuoksi ei pitänyt tarpeellisena asettaa edellä mainittua neuvottelukuntaa.

Ensimmäisen ja toisen kaupunginlääkärin palkat. Merkittiin [3]) tiedoksi sisäasiainministerin ilmoitus ensimmäisen ja toisen kaupunginlääkärin palkkojen vahvistamisesta.

Erinäiset palkankorotukset. Seuraavien terveydenhoitolautakunnan alaisten palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain haltijoiden kuukausipalkat korotettiin [4]) alla mainitun suuruisiksi: terveydenhoitolautakunnan toimiston siivoojan E. Lahden 972 mk:ksi elokuun 1 p:stä, maidontarkastamon siivoojan M. Uinon 972 mk:ksi tammikuun 1 p:stä, tuberkuloottisten henkilöiden asuntolain siivoojain K. Laitisen 918 mk:ksi huhtikuun 1 p:stä ja H. Tervasen 918 mk:ksi tammikuun 1 p:stä, terveystoimiston siivoojan A. Sundholmin 464 mk:ksi tammikuun 1 p:stä ja 496 mk:ksi helmikuun 1 p:stä 1939 sekä veneeristen tautien poliklinikan vahtimestarien L. Lampelan 1,116 mk:ksi tammikuun 1 p:stä ja V. Salon 522 mk:ksi tammikuun 1 p:stä.

Aluelääkärit. Avoinna olevaan pohjoisen alueen aluelääkärin virkaan valittiin [5]) lääketieteenlisensiaatti E. K. Lindström.

Sairaslomaa täysin palkkaeduin myönnettiin eteläisen alueen aluelääkärille E. Sillmanille [6]) heinäkuun 27 p:n ja elokuun 26 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan lääketieteenlisensiaatti T. Thorström sekä Töölön alueen aluelääkärille R. Lagukselle [7]) toukokuun ajaksi sijaisenaan lääketieteenlisensiaatti M. J. Hämäläinen.

Pohjoisen alueen aluelääkäri L. Wetterstrand oikeutettiin [8]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään virkaansa kertomusvuoden joulukuun 31 p:ään saakka.

Pasilan aluelääkärin vastaanottohuoneiston v:n 1937 korotetun vuokran maksamiseen myönnettiin arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin varatuista kaupunginhallituksen saman vuoden käyttövaroista 300 mk [9]) sekä kertomusvuoden vuokrankorotuksen maksamiseen kertomusvuoden vastaavista käyttövaroista 525 mk [10]) ja 300 mk [11]). Viimeksi mainituista käyttövaroista myönnettiin vielä 700 mk [12]) Sörnäisten apulaisaluelääkärin vastaanottohuoneiston korotetun vuokran suorittamiseksi.

Merkittiin [13]) tiedoksi, että Uudenmaan läänin maaherra helmikuun 11

---

[1]) Ks. v:n 1936 kert. s. 226. — [2]) Khs 27 p. toukok. 1,096 §. — [3]) S:n 29 p. jouluk. 2,525 §. — [4]) S:n 27 p. tammik. 199 §. — [5]) S:n 15 p. jouluk. 2,446 §. — [6]) S:n 7 p. heinäk. 1,368 §. — [7]) S:n 19 p. toukok. 1,053 §. — [8]) S:n 7 p. heinäk. 1,371 §. — [9]) S:n 20 p. tammik. 178 §. — [10]) S:n 3 p. helmik. 278 §. — [11]) S:n 27 p. toukok. 1,098 §. — [12]) S:n 17 p. maalisk. 603 §. — [13]) S:n 24 p. helmik. 437 §.

p:nä oli päättänyt toimivaltaansa kuulumattomana asiana olla tutkimatta kaupunginvaltuuston sen vahvistettavaksi jättämää uutta aluelääkärien johtosääntöä [1]), joka siis ilman muuta oli katsottava tulleeksi voimaan.

Lastensuojelulautakunnan naislääkärin palkkion siirtämistä terveydenhoitolautakunnan menoarvioon tarkoittava terveydenhoitolautakunnan esitys ei antanut [2]) kaupunginhallitukselle toimenpiteen aihetta.

Kätilötoimi. Sisäasiainministeriö päätti tammikuun 4 p:nä, että Helsingin kaupungissa oli oleva kaksi kaupunginkätilöä, jättäen samalla lääkintöhallituksen päätettäväksi, milloin kaupunginkätilöä saadaan samalla käyttää myöskin synnytyslaitoksen työssä [3]).

Sen johdosta, että kiinteistölautakunta oli pyytänyt käytettäväkseen määrärahaa huoneiston vuokraamista varten kaupunginkätilölle, kaupunginhallitus päätti [4]) ilmoittaa, että kaupunginvaltuuston kätilötoimen järjestämistä varten terveydenhoitolautakunnan käytettäviksi myöntämiin varoihin [5]) jo sisältyi huoneiston vuokraamiseen tarvittava määrä.

Kaupunginlakimiehelle annettiin [6]) tehtäväksi tehdä lääkintöhallitukselle kaupungille valtion varoista kätilöntoimista v:n 1938 ensimmäiseltä puoliskolta tulevien apurahain sekä kaupunginkätilö E. Sormakselle myönnettyjen ikäkorotusten perimistä koskevat anomukset.

Kaitsijat. Kaitsija W. Kranck oikeutettiin [7]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään virkaansa heinäkuun 31 p:ään 1939.

Makkaratehtaiden valvojat. Kaupunginhallitus päätti [8]), että makkaratehtaiden valvojain palkat kertomusvuonna korotetaan samojen periaatteiden mukaisesti kuin kaupungin muiden viranhaltijain palkat.

Toiselle kaupungineläinlääkärille B. Österholmille myönnettiin [9]), edellytyksin että Saksasta saapui asianmukainen kutsu, hänen anomansa virkavapaus täysin palkoin toukokuun ajaksi tutkimustoimintaa varten Kielin maitohygienisen tutkimuslaitoksen laboratoriossa, sijaisena ensimmäinen kaupungineläinlääkäri W. Ehrström.

Maidontarkastamo. Terveydenhoitolautakunta oikeutettiin [10]) palkkaamaan maidontarkastamon laboratorioon ja kansliaan kertomusvuodeksi tilapäinen apulainen 1,350 mk:n kuukausipalkoin.

Maidontarkastamon näytteidenottaja C. Rafn oikeutettiin [11]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1939 loppuun.

Ammattientarkastusvirasto. Ammattientarkastaja S. Lautso, jonka viisivuotistoimikausi päättyi helmikuun 13 p:nä, määrättiin [12]) edelleen hoitamaan ammattientarkastajanvirkaa entisin palkkaetuinensa toistaiseksi ja siksi kuin virka vakinaisesti täytettiin, kuitenkin enintään kahden kuukauden ajaksi mainitusta määräpäivästä lukien.

Sairaslomaa täysin palkkaeduin myönnettiin ammattientarkastaja E. Sundbäckille [13]) tammikuun 31 p:stä helmikuun 17 p:ään ja ammattientarkastaja E. Heikkiselle [14]) huhtikuun 5 p:stä toukokuun 4 p:ään sekä virkavapautta yksityisasiain vuoksi ilman palkkaetuja ammattientarkastaja S. Lautsolle [15]) yhden kuukauden ajaksi toukokuun 23 p:stä lukien.

---

[1]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 34. — [2]) Khs 18 p. elok. 1,566 §. — [3]) S:n 27 p. tammik. 231 §. — [4]) S:n 3 p. helmik. 279 §. — [5]) Ks. tämän kert. s. 39. — [6]) Khs 18 p. elok. 1,569 §. — [7]) S:n 8 p. jouluk. 2,395 §. — [8]) S:n 7 p. tammik. 50 §. — [9]) S:n 13 p. huhtik. 810 §; vrt. myös tämän kert. s. 146. — [10]) Khs 27 p. tammik. 228 §. — [11]) Khn jsto 22 p. helmik. 3,217 §. — [12]) Khs 24 p. helmik. 435 §. — [13]) S:n 10 p. helmik. 340 §. — [14]) S:n 5 p. toukok. 938 §. — [15]) S:n 19 p. toukok. 1,054 §.

Kun kiinteistötoimisto v:n 1939 alusta tarvitsi ammattientarkastusviraston entiset huoneet, kiinteistölautakunta hankki jälkimmäiselle virastolle uuden huoneiston kaupungin omistamasta talosta Myllytien n:osta 5. Kaupunginhallitus hyväksyi [1]) kiinteistölautakunnan toimenpiteet asiassa.

Tuberkuloosihuoltotoimisto. Lausunnon antamisesta kansaneläkelaitokselle jokaisesta Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivasta tuberkuloottisesta asukkaasta näiden työkyvyn ja siis vakuutuskelpoisuuden selvittämiseksi aiheutuneesta työstä eräille henkilöille suoritettaviin palkkioihin kaupunginhallitus myönsi [2]) yleisistä käyttövaroistaan yhteensä 9,573 mk.

Tuberkuloosiparantolat. Kaupungin käytettävinä olevien Nummelan parantolan 30 hoitopaikan kunnossapito- ja käyttökustannuksista saatiin v:lta 1937 97,416 mk:n ja v:lta 1938 63,585 mk:n suuruinen valtionapu [3]).

Kaupunginhallitus päätti [4]), ettei enää jatketa Ab. Nummela sanatorium nimisen yhtiön ja kaupungin välistä sopimusta parantolan 30 hoitopaikan luovuttamisesta kaupungille, joka päättyi kertomusvuoden syyskuun 1 p:nä, johon mennessä Kiljavannummen parantola valmistunee.

Sielullisesti sairaiden vastaanottoasema. Kaupunginhallitus päätti [5]), että kaupunginvaltuuston sielullisesti sairaiden vastaanottoasemalle perustama siivoojanvirka [6]) luetaan palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain 25 palkkaluokkaan, sekä että sen haltijan palkka kertomusvuonna maksetaan kaupunginvaltuuston tarkoitusta varten myöntämistä varoista [6]).

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [7]) 6,500 mk sielullisesti sairaiden vastaanottoaseman huoneiston vanhan osan keittiön muuttamista varten kansliahuoneeksi.

Merkittiin [8]) tiedoksi toisen kaupunginlääkärin selostus sielullisesti sairaiden vastaanottoasemalla sen johdosta vallitsevasta tilanahtaudesta, etteivät mielisairaalat voineet vastaanottaa potilaita sieltä.

Sielullisesti sairaiden huoltotoimisto. Terveydenhoitolautakunnan tiedusteltua, voitiinko sielullisesti sairaiden huoltotoimiston erästä potilasasuntoa valvovalle palvelijalle ja erään toisen samanlaisen asunnon siivoojalle H. Tanniselle, jolla valvojana oli ilmainen asunto ja siivoustyöstä tuntipalkka, hänen tapaturmaisesti loukkaannuttuaan anoa vahingonkorvausta vakuutusyhtiöltä, kaupunginhallitus päätti [9]), että, ollen kyseinen henkilö katsottava kaupungin työntekijöitä koskevan vakuutussopimuksen alaiseksi, tapaturmailmoitus on lähetettävä asianomaiseen vakuutuslaitokseen.

Sielullisesti sairaiden keskuskodit. Kaupunginhallitus vahvisti [10]) sielullisesti sairaiden miesten ja naisten keskuskotien henkilökunnan suoritettavat luontoisetukorvaukset.

Veneeristen tautien poliklinikka. Kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi [11]) 10,488: 35 mk terveydenhoitolautakunnan käy-

---

[1]) Khs 8 p. jouluk. 2,397 §. — [2]) S:n 17 p. marrask. 2,240 §. — [3]) S:n 27 p. tammik. 238 §, 17 p. helmik. 384 §, 28 p. heinäk. 1,449 §, 16 p. syysk. 1,737 § ja 24 p. marrask. 2,281 §; vrt. myös tämän kert. s. 159. — [4]) Khs 17 p. maalisk. 605 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 77 ja 206. — [5]) Khs 28 p. huhtik. 896 §. — [6]) Ks. tämän kert. s. 42. — [7]) Khs 11 p. elok. 1,509 §. — [8]) S:n 24 p. helmik. 432 §. — [9]) S:n 18 p. elok. 1,568 §. — [10]) Khn jsto 25 p. tammik. 3,113 § ja 16 p. kesäk. 3,645 §. — [11]) Khs 7 p. huhtik. 760 §.

tettäväksi veneeristen tautien poliklinikalle sen entisen ahtaaksi käyneen huoneiston tilalle Fastighets ab. Svenska gården nimisen yhtiön talosta vuokratun uuden huoneiston kertomusvuoden vuokranlisäyksen suorittamiseksi.

Merkittiin [1]) tiedoksi lääkintöhallituksen ilmoitus 109,400 mk:n suuruisen valtionavun myöntämisestä puheena olevan poliklinikan ylläpitoon. Terveydenhoitolautakunnan tehtyä kaupunginhallituksen kehoituksesta [2]) lääkintöhallitukselle esityksen kyseisen valtionavun korottamisesta sen huoneistovuokran m.m. huomattavasti kohottua, lääkintöhallitus ei katsonut voivansa suostua, koska valtion menoarvioon ei sisältynyt erää tähän tarkoitukseen [3]).

Kouluhammasklinikka. Kouluhammasklinikan johtajalle T. Ekmanille myönnettiin [4]) sairaslomaa terveydenhoitolautakunnan hänelle myöntämän kahden viikon loman päättymisestä, helmikuun 24 p:stä, lukien maaliskuun 17 p:ään asti sijaisenaan klinikan apulaisjohtaja W. Cederberg.

Kaupunginhallitus myönsi [5]) yleisistä käyttövaroistaan kouluhammasklinikan johtajalle T. Ekmanille 1,500 mk:n suuruisen avustuksen tukholmalaisen hammaslääkärin G. Herulfin Helsingissä pidettäviin röntgendiagnostiikkakursseihin osallistumista varten.

Desinfioimislaitos. Kaupunginhallitus päätti [6]) suostua Suomen punaisen ristin anomukseen saada käyttää kaupungin desinfioimislaitosta tammikuun 27 p:n ja maaliskuun 17 p:n välisenä aikana järjestettäviä puheopetuskursseja varten.

Etuannit. Eräille terveydenhoitolautakunnan alaisille viranhaltijoille myönnettävien etuantien suuruudet vahvistettiin [7]).

Harjun ruumishuone. Helsingin kaupungin suomalaisten ja ruotsalaisten evankelisluterilaisten seurakuntain kirkkohallintokunnan lähettämän ehdotuksen Harjun ruumishuoneen vahtimestarin uudeksi johtosäännöksi kaupunginhallitus päätti [8]) puolestaan hyväksyä.

Merkittiin [9]) tiedoksi hautausmaakomitean ilmoitus siitä, että komitea ensimmäisen kaupunginlääkärin ohjeiden mukaisesti oli asennuttanut lämmitys- ja lämminvesilaitteet Harjun ruumishuoneeseen.

Sairaalat

Sairaalain tiliviraston asiakirjain säilyttäminen. Sairaalahallituksen esitys eräiden sairaalain tiliviraston asiakirjain säilyttämisestä ei antanut aihetta muihin toimenpiteisiin kuin että sairaalahallitusta päätettiin [10]) kehoittaa toistaiseksi säilyttämään ne.

Synnytys- ja naistautipaikat. Merkittiin [11]) tiedoksi sairaalahallituksen ilmoitus synnytys- ja naistautipaikkain hankkimista koskevan kysymyksen silloisesta tilasta sekä sen päätöksestä olla sillä kertaa ryhtymättä enempiin toimenpiteisiin asiassa.

Suomen ja Viron välinen lääkärivaihto. Kaupunginhallitus hyväksyi [12]) sairaalahallituksen esityksen lääkärien vaihdon järjestämisestä opintotarkoituksessa Suomen ja Viron kesken.

---

[1]) Khs 16 p. kesäk. 1,273 §. — [2]) S:n 7 p. huhtik. 760 §. — [3]) S:n 25 p. elok. 1,596 §. — [4]) S:n 17 p. maalisk. 600 §. — [5]) S:n 3 p. marrask. 2,127 §. — [6]) S:n 27 p. tammik. 232 §. — [7]) S:n 13 p. tammik. 68 § ja 20 p. tammik. 137 §. — [8]) S:n 29 p. syysk. 1,829 §. — [9]) S:n 31 p. maalisk. 702 §. — [10]) S:n 20 p. lokak. 2,002 §. — [11]) S:n 22 p. kesäk. 1,307 §. — [12]) S:n 20 p. lokak. 1,996 §.

Sairaalain kangashankinta. Merkittiin [1]) tiedoksi sairaalahallituksen ilmoitus päätöksestään hyväksyä asiaa valmistelemaan asettamansa komitean ehdotuksen kaupungin sairaaloissa käytettävistä kangaslaaduista.

Sairaalain ja huoltolaitosten henkilökunnan työaikaa tutkimaan asetetulle valtion komitealle päätettiin [2]) lähettää eräät sen haluamat tiedot.

Sairaalain viranhaltijain oikeus asua sairaalan ulkopuolella. Sairaalahallitus oli hyväksynyt seuraavat periaatteet noudatettaviksi sairaalain viranhaltijain oikeuttamisessa asumaan kaupungilla:

1) Edelleen on noudatettava sitä periaatetta, että sairaalain viranhaltijoiden on yleensä asuttava asianomaisessa sairaalassa tai sitä varten hankituissa asunnoissa muualla.

2) Lupia muualla asumiseen myönnettäväksi ehdotettaessa on otettava huomioon seuraavat näkökohdat:

a) Jos asunto-olot asianomaisessa sairaalassa ovat tyydyttävät ja asuntoja on riittävästi, on anomuksia harkittaessa oltava ankarampia kuin olosuhteiden ollessa toisenlaiset. Varsinkaan ei anomusta ole ilman pätevää syytä ehdotettava hyväksyttäväksi niissä tapauksissa, jolloin vastaavat asunnot sairaalassa jäisivät tehoisasti käyttämättä.

b) On saatava takeet siitä, että asianomaisen viranhaltijan asunto sairaalan ulkopuolella on hygieenisessä suhteessa ja muutenkin tyydyttävä sekä ettei se sijaitse kohtuuttoman etäällä sairaalasta.

c) On harkittava, tuottaako asianomaisen viranhaltijan asuminen sairaalan ulkopuolella ilmeistä haittaa sairaanhoidolle sekä sairaalan järjestykselle ja taloudelle.

d) Röntgen-, laboratorio-, sosiaali- y.m. näihin verrattavien hoitajattarien sekä ruokaloissa, pesuloissa, ompelimoissa ja liinavaatevarastoissa työskentelevien anomuksiin saada asua muualla voidaan suhtautua vapaammin kuin niiden, jotka toimivat varsinaisilla hoito-osastoilla ja joiden yleensä olisi asuttava sairaalassa. Tämän ei kuitenkaan tarvitse koskea viransijaisia eikä vuorottelijoita. Joka tapauksessa on kuitenkin lupa muualla asumiseen myönnettäväksi ehdotettaessa kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että päivystys kaikissa töissä voidaan järjestää tyydyttävästi.

e) Erityistä huomiota on kiinnitettävä tartunnankuljetusvaaraan, ja on, milloin sellaista epäillään syntyvän sairaalan ulkopuolella asuvien viranhaltijain kautta, lupa ulkona asumiseen ehdotettava evättäväksi tai myönnetty lupa peruutettavaksi.

f) Muutenkin on myönnetty lupa ehdotettava peruutettavaksi, milloin olosuhteet sen antamisen jälkeen ovat siinä määrin muuttuneet, että asianomaisen asumisesta muualla on sairaalalle ilmeistä haittaa.

g) Kahdessa edellisessä kohdassa mainittujen seikkain valvomisen helpottamiseksi on lupia yleensä ehdotettava myönnettäviksi vuodeksi kerrallaan, jolleivat aivan erikoiset asianhaarat puhu toisen menetelmän puolesta.

h) Anomuksia harkittaessa on tutkittava, onko sairaalassa käytettävissä muualla asuvia varten tarpeelliset pukeutumis- y.m. tilat.

i) Mikäli hoito-osastoilla tai ruokaloissa työskenteleville ehdotetaan myönnettäväksi lupa asua sairaalan ulkopuolella, olisi kuitenkin pidettävä

[1]) Khs 3 p. maalisk. 499 §. — [2]) S:n 22 p. kesäk. 1,305 §.

kiinni siitä, että heidän on syötävä sairaalassa ja maksettava ruoastaan vahvistettu korvaus.

Lisäksi sairaalahallitus oli päättänyt ryhtyä toimenpiteisiin asuntoolojen parantamiseksi niissä sairaaloissa, joissa puutteellisuuksia tässä suhteessa on olemassa.

Sairaalahallituksen toimenpiteet asiassa merkittiin [1]) tiedoksi.

Sairaalain viranhaltijain luontoisetukorvaukset. Hyläten Kivelän sairaalan alihoitajattarien yhteisen anomuksen heidän luontoisetukorvaustensa tarkistamisesta kaupunginhallitus päätti [2]) kehoittaa sairaalahallitusta, jos sen hankkiman selvityksen nojalla havaitaan kyseisten palkkausten järjestely välttämättömäksi, tekemään siitä erillisen esityksen.

Vuoden varrella tehtiin [3]) joukko sairaalain viran- ja toimenhaltijain oikeutta asua tai aterioida sairaalain ulkopuolella sekä heidän suoritettavia luontoisetukorvauksiaan koskevia päätöksiä.

Marian sairaala. Sairaalan alihoitajattarelle T. Savisalolle [4]) myönnettiin täydet palkkaedut hänen toukokuun 18 p:n ja kesäkuun 1 p:n väliseksi ajaksi lääkintöhallituksen toimeenpanemiin tietopuolisiin röntgenhoitajattarien jatkokursseihin osallistumista varten sekä virkaatoimittavalle kiertävälle sairaanhoitajattarelle T. Jussilalle [5]) ja apulaisyöylihoitajattarelle L.-A. Nuorivaaralle [5]) puolet heidän palkkaeduistaan heidän syyskuun 1 p:n ja marraskuun 30 p:n välisenä aikana osallistuessaan valtion terveydenhoitajatarkursseihin, ehdoin, että he sitoutuivat kurssien päätyttyä olemaan vähintään vuoden ajan kaupungin palveluksessa.

Kesälomapalkkion myöntämistä Marian sairaalan hoitajatarasunnon lämmittäjälle koskevan sairaalahallituksen esityksen johdosta hallitukselle päätettiin [6]) ilmoittaa, että virkasäännön edellyttämät lomaedut on myönnettävä myöskin sivutoimenhaltijoille.

Marian sairaalan johtaja H. Bardy, ylilääkärit F. Saltzman ja P. Heiniö, alilääkärit P. E. A. Nylander ja M. Orkomies, apulaislääkärit T. Salmi ja T. W. Wartiovaara oikeutettiin hoitamaan sivutoimia v:n 1940 loppuun [7]) sekä käsityönopettajatar A. Luther v:n 1939 loppuun [8]).

Kaupunginhallitus hyväksyi [9]) yleisten töiden lautakunnan esityksen niiden Marian sairaalan keittiörakennuksessa olevien, keittopatoihin menevien putkijohtojen, jotka jäävät tulevan jäähdyttämön ja varsinaisen keittiön välille, uusimisesta ja lautakunnan oikeuttamisesta käyttämään tarkoitukseen v:n 1937 talousarvion pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Talorakennukset tuberkuloosisairaalan erinäisiä muutostöitä varten varatun määrärahan kertomusvuonna käytettäväksi siirrettyä säästöä.

Kaupunginhallitus hyväksyi [10]) sairaalahallituksen esityksen Marian

---

[1]) Khs 17 p. helmik. 385 §. — [2]) S:n 27 p. lokak. 2,032 §. — [3]) S:n 12 p. toukok. 1,009 § sekä khn jsto 25 p. tammik. 3,136 §, 15 p. helmik. 3,181, 3,182 ja 3,183 §, 1 p. maalisk. 3,227 §, 22 p. maalisk. 3,313 §, 12 p. huhtik. 3,400, 3,401, 3,402 ja 3,403 §, 10 p. toukok. 3,489 ja 3,491 §, 17 p. toukok. 3,528 §, 24 p. toukok. 3,550, 3,551, 3552, 3,553, 3,554, 3,555, 3,556 ja 3,557 §, 31 p. toukok. 3,585 §, 16 p. kesäk. 3,646, 3,647 ja 3,648 §, 28 p. heinäk. 3,737, 3,738, 3,739 ja 3,740 §, 5 p. elok. 3,754 §, 8 p. syysk. 3,829, 3,835, 3,836, 3,837 ja 3,856 §, 6 p. lokak. 3,909 ja 3,910 §, 20 p. lokak. 3,956, 3,957, 3,960, 3,961 ja 3,962 §, 10 p. marrask. 4,020 §, 8 p. jouluk. 4,113, 4,114, 4,115, 4,116, 4,117 ja 4,118 § ja 29 p. jouluk. 4,187 §. — [4]) Khs 22 p. kesäk. 1,309 §. — [5]) S:n 28 p. heinäk. 1,454 §. — [6]) S:n 16 p. syysk. 1,742 §. — [7]) S:n 29 p. jouluk. 2,561 §. — [8]) S:n 17 p. helmik. 388 §. — [9]) S:n 12 p. toukok. 1,005 §. — [10]) S:n 12 p. toukok. 1,009 §.

sairaalan konemestarin varastohuoneen supistetun alan lisäämisestä siten, että saman rakennuksen pohjakerroksessa sijaitseva lämmittäjän asuinhuone muutetaan työhuoneeksi.

Kulkutautisairaala. Kaupunginhallitus suostui [1]) osastonhoitajattarien F. Björkqvistin ja B. Söderlundin anomuksiin saada nauttia täysiä palkkaetujaan osallistuessaan syyskuun 1 p:n ja marraskuun 30 p:n välisenä aikana pidettäviin valtion kasvatusopillisiin jatkokursseihin.

Johtaja V. Rantasalo ja alilääkäri E. R. Nystén oikeutettiin [2]) hoitamaan sivutoimia v:n 1940 loppuun.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi 12,500 mk [3]) sähkönosturin hankkimiseksi kulkutautisairaalan kattilahuoneeseen sekä yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi 15,000 mk [4]) peseytymis- ja suihkuhuoneen järjestämiseksi sairaalan pesulaan ja 38,200 mk [5]) röntgenhuoneen ynnä riisuutumis- ja kehityshuoneiden järjestämiseksi sairaalaan.

Sairaalahallitusta päätettiin [6]) kehoittaa soveltamaan ulkokuntalaisten taksaa kulkutautisairaalassa hoidettavilta asevelvollisilta kannettaviin sairaalamaksuihin nähden heinäkuun 1 p:stä 1937 lukien.

Huoltolautakunta oli vaatinut takaisin v. 1933 potilaaksi Marian sairaalaan otetun mutta sittemmin lavantautia sairastavana kulkutautisairaalaan siirretyn leipoja E. Rautiaisen puolesta Marian sairaalalle suorittamansa hoitomaksut, 375 mk, koska kyseessä ei ollut köyhäinhoitotapaus. Tämän johdosta sairalahallitus ehdotti, että mainittu maksu saataisiin suorittaa takaisin ja että se kirjattaisiin vapaapotilaiden sarakkeeseen. Samalla sairalahallitus ehdotti, että vielä vahvistamatta olevaan kaupungin sairaalain taksaehdotukseen selvyyden vuoksi tehtäisiin täydennys, jonka mukaan yleisvaaralliseen tarttuvaan tautiin sairastuneelle on annettava maksuton hoito ja ylläpito silloinkin kun hän on tällaisen taudin takia otettu hoidettavaksi muuhunkin kaupungin sairaalaan kuin kulkutautisairaalaan. Kaupunginhallitus hyväksyi [7]) kyseisen maksun suorittamisen takaisin huoltolautakunnalle.

Luhangan pitäjästä kotoisin olevan maanviljelijänpoika T. Nurmen puolesta oli marraskuun 8 p:n 1936 ja tammikuun 21 p:n 1937 väliseltä ajalta, jolloin tätä tulirokkopotilaana hoidettiin kulkutautisairaalassa, suoritettu sairaalamaksuja 3,120 mk. Potilas oli ensin tuotu Helsingin yleiseen sairaalaan korvaleikkausta varten, jolloin siellä todettiin hänen pari viikkoa sitä ennen sairastuneen tulirokkoon, joten hänet heti leikkauksen jälkeen siirrettiin kulkutautisairaalaan. Kaupunginhallituksen hylättyä v. 1937 potilaan isän anomuksen näiden maksujen suorittamisesta hänelle takaisin, hän kääntyi Uudenmaan läänin maaherran puoleen pyytäen tätä velvoittamaan Helsingin kaupungin suorittamaan maksetut hoitokustannukset korkoineen ja kuluineen. Asiasta annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti [8]) ehdottaa anomuksen hylkäämistä, koska terveydenhoitolain määräykset täällä aina oli tulkittu siten, että yleisvaaralliseen tautiin sairastuneen potilaan hoitokustannusten suorittaminen kuuluu sille kunnalle, jonka alueella taudin tartunta on todettu saaduksi, mikä tässä tapauksessa ei ainakaan ollut tapahtunut Helsingissä.

[1]) Khs 28 p. heinäk. 1,453 §. — [2]) S:n 29 p. jouluk. 2,561 §. — [3]) S:n 13 p. tammik. 87 §. — [4]) S:n 10 p. marrask. 2,167 §. — [5]) S:n 10 p. marrask. 2,168 §. — [6]) S:n 10 p. maalisk. 553 §. — [7]) S:n 20 p. lokak. 2,000 §. — [8]) S:n 3 p. helmik. 272 §.

Maaherran kuitenkin helmikuun 19 p:nä hyväksyttyä vaatimuksen ja velvoitettua kaupungin suorittamaan takaisin kyseisen summan ja lisäksi 300 mk oikeudenkäyntikuluina, kaupunki valitti [1]) tästä korkeimpaan hallinto-oikeuteen, toistaen maaherralle asiassa esittämänsä sekä lisäksi huomauttaen puheena olevan veloituksen tapahtuneen maaherran vahvistaman taksan nojalla ja sen mukaisesti. Korkein hallinto-oikeus kumosi kesäkuun 8 p:nä maaherran päätöksen [2]).

Merkittiin [3]) tiedoksi ilmoitus, että korkein hallinto-oikeus helmikuun 23 p:nä oli hylännyt Haagan kauppalasta kotoisin olevan, kulkutautisairaalassa hoidetun työmiehentyttären O. Ruisahon sairaalamaksun suorittamista koskevan mainitun kauppalan valituksen [4]).

Kivelän sairaala. Kaupunginhallitus määräsi [5]) Kivelän sairaalan sisätautien osaston alilääkärin U. Ahavan hoitamaan mainitun osaston avoinna olevaa ylilääkärinvirkaa kesäkuun 1 p:stä alkaen toistaiseksi, siksi kuin valittava uusi ylilääkäri ryhtyi virkaa hoitamaan, kuitenkin enintään elokuun 1 p:ään saakka.

Sisätautien osaston alilääkärille Y. Vartiaiselle myönnettiin [6]) täydet palkkaedut elokuun 15 p:n ja marraskuun 15 p:n väliseltä osalta hänelle myönnettyä virkavapautta.

Sairaalan johtaja ja ylilääkäri E. Ehrnrooth, ylilääkäri A. Vesa, alilääkäri S. Erkkilä sekä apulaislääkärit K. von Bagh, M.-C. Ehrström ja E. Näätänen oikeutettiin hoitamaan sivutoimia enintään v:n 1940 loppuun [7]), apulaislääkäri E. Mustakallio v:n 1939 loppuun ja apulaislääkäri H. Salmenkallio [8]) kesäkuun 1 p:ään 1939.

Kaupunginhallitus oikeutti [9]) apulaislääkäri E. Stenbergin säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään virkaansa toukokuun 1 p:ään saakka.

Alihoitajatar H. Saarinen oikeutettiin [10]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan hoitamaan virkaansa viransijaisena kertomusvuoden loppuun.

Apulaislääkäri A. Ajo oikeutettiin [11]) sivutoimena hoitamaan Helsingin yliopiston silmäklinikan apulaislääkärin virkaa kertomusvuoden syyskuun 1 p:ään.

Kaupunginhallitus hyväksyi [12]) sairaalahallituksen esityksen kulkutautisairaalan pesulan vapauttamisesta huolehtimasta Kivelän sairaalan pesusta, ja sen pesettämisestä toistaiseksi yksityispesulassa.

Eräiden töiden suorittamiseksi Kivelän sairaalan leipomossa ja korjauspajassa yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi myönnettiin [13]) 10,780 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Kaupunginhallitus oikeutti [14]) yleisten töiden lautakunnan aloittamaan Kivelän sairaalan alueelle rakennettavan ruumishuoneen työt.

Nikkilän sairaala. Kaupunginhallitus suostui [15]) sairaalahallituksen esitykseen, että Nikkilän sairaalaan kertomusvuoden alusta lukien perustetun 14 palkkaluokkaan kuuluvan perhehoitolääkärinviran haltijasta käytettäisiin nimitystä kolmas alilääkäri, perhehoitolääkäri, ja 13 palkkaluokkaan

---

[1]) Khs 10 p. maalisk. 559 §. — [2]) S:n 6 p. lokak. 1,865 §. — [3]) S:n 31 p. maalisk. 703 §. — [4]) Ks. v:n 1936 kert. s. 142. — [5]) Khs 2 p. kesäk. 1,156 §. — [6]) S:n 22 p. kesäk. 1,310 §. — [7]) S:n 7 p. heinäk. 1,373 § ja 29 p. jouluk. 2,561 §. — [8]) S:n 6 p. lokak. 1,872 § ja 8 p. jouluk. 2,398 §. — [9]) S:n 24 p. helmik. 439 §. — [10]) S:n 1 p. jouluk. 2,359 §. — [11]) S:n 23 p. maalisk. 671 §. — [12]) S:n 12 p. toukok. 1,007 §. — [13]) S:n 10 p. marrask. 2,169 §. — [14]) S:n 15 p. jouluk. 2,441 §. — [15]) S:n 28 p. heinäk. 1,452 §.

kuuluvan vapautuneen alilääkärinviran haltijaa nimitettäisiin kuudenneksi alilääkäriksi.

Kaupunginhallitus päätti [1]) olla ottamatta tutkittavakseen Nikkilän sairaalan ylihoitajattarenviran täyttämistä koskevaa saman sairaalan osastonhoitajattaren I. Jaatisen valitusta.

Osastonhoitajattarille E. Ekblomille ja G. Borgströmille myönnettiin [2]) täydet palkkaedut heidän syyskuun 1 p:n ja joulukuun 1 p:n väliseltä virkavapausajaltaan osallistumista varten kasvatusopillisiin jatkokursseihin.

Nikkilän sairaalan ylilääkäri ja johtaja S. E. Donner ja ensimmäinen alilääkäri E. Svanljung oikeutettiin [3]) hoitamaan sivutoimia v:n 1940 loppuun.

Yleisten töiden lautakunnalle annettiin [4]) tehtäväksi sairaalahallituksen kanssa neuvotellen laadituttaa luonnospiirustukset ja alustava kustannusarvio Nikkilän sairaalaan rakennettavaa kahden lääkäriperheen asuntorakennusta varten.

Kaupunginhallitus hyväksyi [5]) sairaalahallituksen esityksen lääkintöhallituksen suostumuksella v. 1937 järjestetyn viiden potilaan sairasosaston, joka aikaisemmin oli ollut perhehoidon ylihoitajattaren asuntona, järjestämisestä kertomusvuoden marraskuun alusta kuudennen alilääkärin asunnoksi. Lääkintöhallitukselle päätettiin ilmoittaa viiden ylimääräisen potilaspaikan vähennyksestä.

Merkittiin [6]) tiedoksi sairaalahallituksen ilmoitus sairaalan uuden pesulaitoksen, konehuoneen ja sairaspaviljongin C valmistumisesta, päättäen pyytää lääkintöhallitusta toimeenpanemaan töiden tarkastus ja vahvistamaan uuden paviljongin paikkaluku.

Merkittiin [7]) tiedoksi lääkintöhallituksen ilmoitus sairaalaan rakennettavan juhla- ja voimistelusalirakennuksen piirustusten ja kustannusarvion hyväksymisestä sekä valtionavun suuruuden määräämisestä rakennuksen valmistuttua.

Kaupunginhallitus päätti [8]), että sairaalan vastavalmistunut sairaspaviljonki C palovakuutetaan täyteen arvoonsa.

Tuberkuloosisairaala. Sairaalahallitus nimitti toukokuun 13 p:nä tuberkuloosisairaalan haettavaksi julistettuun apulaislääkärinvirkaan neljästä hakijasta lääketieteenlisensiaatti J. Heikkisen ja pyysi nimitykselle lääkintöhallituksen hyväksymistä. Kun sairaalan johtaja hakijoista antamassaan lausunnossa kuitenkin oli puoltanut erästä toista hakijaa, lääkintöhallitus palautti asiakirjat sairaalahallitukselle pyytäen siltä selitystä kunnallisille mielisairaaloille sekä tuberkuloosia sairastavien hoitolaitoksille ja tuberkuloosin vastustamistyön edistämiseksi annettavasta valtionavusta toukokuun 31 p:nä 1929 annetun lain toimeenpanosta saman vuoden heinäkuun 31 p:nä annetun asetuksen 9 §:n 4 kohdan nojalla, jonka mukaan sairaalahallituksen tulee lääkintöhallitukselle ilmoittaa ne perusteet, joilla valinta on toimitettu. Sairaalahallitus lähetti tämän johdosta asiakirjat ynnä valintansa perustelut kaupunginhallitukselle pyytäen sitä antamaan mainitun vastauksen, jolloin kaupunginhallitus päätti [9]) sairaalahallituksen lausunnon ohella lähettää lääkintöhallitukselle oman lausuntonsa, jossa se huomautti, että kun nimitetty henkilö oli virkaan pätevä,

[1]) Khs 18 p. elok. 1,565 §. — [2]) S:n 6 p. lokak. 1,871 §. — [3]) S:n 29 p. jouluk. 2,561 §. — [4]) S:n 13 p. huhtik. 802 §. — [5]) S:n 6 p. lokak. 1,868 §. — [6]) S:n 10 p. marrask. 2,161 §. — [7]) S:n 2 p. kesäk. 1,160 §. — [8]) S:n 22 p. jouluk. 2,460 §. — [9]) S:n 7 p. heinäk. 1,374 §.

nimitys olisi hyväksyttävä, koska muuten kunnalliseen itsehallintoon sisältyvä oikeus ottaa itse tarvitsemansa virkamiehet menettäisi merkityksensä tosiasiallisen nimitysoikeuden siirtyessa valtion viranomaiselle, huomauttaen se lisäksi kummankin kyseisen hakijan tasa-arvoisuudesta ansioihinsa nähden.

Tuberkuloosisairaalan alilääkäri H. G. Haahti oikeutettiin [1]) pitämään sivutointa v:n 1940 loppuun.

Siivooja S. Kujala oikeutettiin [2]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään toimeensa yhdeksi vuodeksi tammikuun 26 p:stä 1939 lukien.

Sairaalan palvelija H. Enroth oikeutettiin [3]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1938 loppuun.

Tuberkuloosisairaalan hallintorakennuksessa suoritettavien lisärakennus- ja korjaustöiden piirustukset oli laadittu ja vahvistettu sitä silmälläpitäen, että sairaalan röntgenosasto kaupunginvaltuuston päätöksen [4]) mukaisesti liitettäisiin tuberkuloosihuoltotoimistoon. Valtuuston kuitenkin sittemmin muutettua [5]) aikaisempaa päätöstään siten, että röntgenosasto edelleenkin tulisi jäämään sairaalan yhteyteen, arkkitehti E. Forsman laati uuden piirustuksen sairaalahallituksen tämän johdosta ehdottamista muutoksista, minkä mukaisen uudelleenjärjestelyn kaupunginhallitus hyväksyi [6]), ja sittemmin myöskin lääkintöhallitus, edellyttäen, ettei rakennustöiden kustannusarvio tämän muutoksen kautta nouse [7]).

Kiinteistölautakunta oikeutettiin [8]) käyttämään saatu 1,200 mk:n suuruinen palovakuutusmaksu tuberkuloosisairaalan hallintorakennuksen laboratoriossa sattuneen tulipalon aiheuttamien vahinkojen korjaamiseen.

Kaupunginhallitus hyväksyi [9]) sairaalahallituksen ehdotuksen tuberkuloosisairaalan kolmannessa kerroksessa olevan päivystäjälääkärin huoneen liittämisestä toimitsijan huoneistoon sekä antoi rakennustoimistolle tehtäväksi työn suorittamisen käyttäen n. 3,000 mk pääluokan Kiinteistöt lukuun Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjaukset sisältyvästä sairaalain määrärahasta.

Lääkintöhallituksen hyväksyttyä sen tutkittaviksi alistetut tuberkuloosisairaalan kattila- ja pannuhuoneen laajentamisen piirustukset ja kustannusarvion [10]) kaupunginhallitus myönsi [11]) tämän työn suorittamiseen 60,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan. Mainittujen laajennustöiden valmistuttua päätettiin [12]) asiasta ilmoittaa lääkintöhallitukselle töiden tarkastamista varten.

Sairaalain eräiden viranhaltijain palkankorotukset. Kaupunginhallitus suostui [13]) sairaalahallituksen ehdotuksiin eräiden palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain ryhmään kuuluvien sairaalain virkain haltijain palkkojen korottamisesta.

Sairaalain valtionapu. Sen jälkeen kun oli tehty asiaa koskeva anomus [14]), lääkintöhallitus myönsi tuberkuloosisairaalan käyttökustannuksiin v:lta 1938 1,192,734 mk:n [15]) sekä Kivelän sairaalan mielisairasosaston

---

[1]) Khs 29 p. jouluk. 2,561 §. — [2]) S:n 6 p. lokak. 1,869 §. — [3]) Khn jsto 22 p. helmik. 3,216 §. — [4]) Ks v:n 1937 kert. s. 41. — [5]) Ks. tämän kert. s. 46. — [6]) Khs 1 p. jouluk. 2,354 §. — [7]) S:n 29 p. jouluk. 2,564 §. — [8]) S:n 1 p. jouluk. 2,357 §. — [9]) S:n 22 p. kesäk. 1,314 §. — [10]) S:n 3 p. maalisk. 500 §. — [11]) S:n 10 p. maalisk. 560 §. — [12]) S:n 10 p. marrask. 2,160 §. — [13]) S:n 20 p. tammik. 147 §, 12 p. toukok. 989 ja 990 § sekä 27 p. lokak. 2,011 §. — [14]) S:n 27 p. tammik. 227 §. — [15]) S:n 3 p. maalisk. 506 §.

vastaaviin kustannuksiin 819,216 mk:n [1]), Nikkilän sairaalan 2,450,712 mk:n [1]) ja Nikkilän sairaalan perhehoitoa varten 569,980 mk:n [2]) suuruisen valtionavun.

Valtionavun saamiseksi mielisairaaloille noudatettavia vaatimuksia koskeva lääkintöhallituksen kiertokirje lähetettiin [3]) sairaalahallitukselle tiedoksi ja noudatettavaksi.

Sairaanhoitajatarkoulu. Merkittiin [4]) tiedoksi lääkintöhallituksen kaupunginhallituksen tekemän anomuksen [5]) mukaisesti suostuneen siihen, että kaupungin sairaanhoitajatarkoulun oppijaksoille saadaan harkinnan mukaisesti toistaiseksi ottaa vahvistetun oppilasmäärän lisäksi enintään 4 oppilasta eli siis kaikkiaan 30.

Kaupungin sairaanhoitajattarien lepokoti. Kaupunginhallitus myönsi [6]) yleisistä käyttövaroistaan 4,000 mk:n suuruisen määrärahan Helsingin kaupungin sairaanhoitajattarien lepokotiyhdistyksen Tuurholmassa olevan kesäkodin kertomusvuoden ylläpitokustannuksiin.

Punaisen ristin sairaala. Helsingin kaupungin ja Suomen punaisen ristin välillä v. 1931 tehdyn sopimuksen [7]) mukaisesti voitiin ensimmäinen kaupungin käytettäväksi Punaisen ristin sairaalasta vuokratuista neljästä osastosta nyt irtisanoa, mutta kaupunginhallitus päätti [8]) toistaiseksi olla käyttämättä irtisanomisoikeuttaan.

Uudenkaupungin piirimielisairaala. Kaupunginhallitus hyväksyi [9]) Uudenkaupungin piirimielisairaalan hoitomaksun kertomusvuoden alusta toistaiseksi, 5 mk:n korotuksin entisestään, 30 mk:ksi potilaspaikkaa kohden hoitopäivältä.

Tuberkuloosiparantolain ja -sairaalain keskusyhdistyksen ilmoitus kaupungin jäsenmaksun määräämisestä entiseksi 6 mk:ksi potilaspaikkaa kohden merkittiin [10]) tiedoksi.

7. Huoltotointa koskevat asiat

Varsinainen huoltotoimi

Huoltoviraston viranhaltijat. Kaupunginvaltuuston vakinaistettua [11]) kaksi huoltotoimen apulaisjohtajan virkaa, kaupunginhallitus valitsi [12]) irtolais- ja alkoholistihuoltoasioita käsitteleväksi apulaisjohtajaksi hovioikeudenauskultantti O. P. Toivolan sekä köyhäinhoitoasioita käsitteleväksi apulaisjohtajaksi huoltoviraston ylimääräisen apulaisjohtajan H. Lindroosin.

Tilapäisen osoitteenhakijan ynnä ylityövoiman palkkaamiseen huoltovirastoon myönnettiin [13]) huoltolautakunnalle 10,000 mk huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Pääluokkaan Huoltotoimi sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi 36,000 mk [14]) kahden tilapäisen kodissakävijän palkkaamiseksi irtolais- ja alkoholistihuoltokansliaan maaliskuun 1 p:stä vuoden loppuun sekä 5,400 mk [15]) uuden siivoojan palkkaamiseksi sinne kertomusvuodeksi.

---

[1]) Khs 3 p. maalisk. 507 §. — [2]) S:n 3 p. maalisk. 508 §. — [3]) S:n 23 p. maalisk. 670 §. — [4]) S:n 10 p. marrask. 2,158 §. — [5]) S:n 20 p. lokak. 2,003 §. — [6]) S:n 3 p. helmik. 274 §. — [7]) Ks. v:n 1930 kert. s. 160. — [8]) Khs 2 p. kesäk. 1,157 §. — [9]) S:n 7 p. tammik.49 §. — [10]) S:n 22 p. syysk. 1,766 §. — [11]) Ks. tämän kert. s. 6. — [12]) Khs 22 p. jouluk. 2,469 §. — [13]) S:n 29 p. jouluk. 2,535 §. — [14]) S:n 17 p. helmik. 358 §. — [15]) S:n 13 p. tammik. 67 §.

Kahden tilapäisen kodissakävijän palkkaamiseksi huoltoviraston asiamiestoimistoon elokuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi kaupunginhallitus myönsi [1]) 19,000 mk pääluokkaan Huoltotoimi sisältyvistä käyttövaroistaan.

Virastovaratyöntekijäin palkkaamiseksi huoltovirastoon kaupunginhallitus myönsi [2]) 144,236: 65 mk.

Kirjuriapulainen S. Lindqvist oikeutettiin [3]) ikäkorotusten saamiseksi lukemaan hyväkseen ylimääräisenä tai virkaatoimittavana virkailijana huoltotoimistossa palvelemansa lokakuun 20 p:n 1929 ja joulukuun 31 p:n 1932, maaliskuun 15 p:n 1933 ja lokakuun 3 p:n 1935, kesäkuun 1 p:n 1936 ja elokuun 30 p:n 1937 sekä marraskuun 16 p:n 1937 ja toukokuun 31 p:n 1938 väliset ajat saaden kaksi ikäkorotusta kesäkuun 1 p:stä 1938 alkaen.

Kaupunginhallitus päätti [4]), että työttömyyshuoltokanslian määrärahapalkkaiselle kanslianesimiehelle V. O. Ahtiolle ja määrärahapalkkaiselle kanslianhoitajalle K. B. Sundströmille saatiin suorittaa tilapäistä palkanlisäystä heidän edellä mainittujen toimiensa perusteella.

Apulaisjohtaja J. Jakobsson, yleisen toimiston kirjuriapulaiset N. Gebauer ja E. Rundman sekä kassa- ja tilitoimiston kirjuriapulainen B. Laurell oikeutettiin [5]) hoitamaan sivutoimia v:n 1940 loppuun, ensiksi mainittu ehdoin, että hän ylityöllä korvaa sivutoimen hoitamiseen käyttämänsä virka-ajan.

Eräät huoltoviraston viranhaltijat oikeutettiin [6]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1939 loppuun sekä eräs kertomusvuoden loppuun.

Kansaneläkelain voimaantulon johdosta v:n 1939 alusta kaupunginhallitus kehoitti [7]) huoltolautakuntaa ryhtymään mainitun lain mukaan sille kuuluviin toimenpiteisiin ottaen tällöin huomioon kansaneläkelaitoksen antamat ohjeet.

Huoltoviraston huoneistot. Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi [8]) 23,333: 30 mk Siltasaarenkadun 3—5:ssä olevan huoltoviraston huoneiston kertomusvuoden vuokrankorotuksen suorittamiseen.

Asiamies V. A. Eloniemen menettely eräässä holhousasiassa. Huoltoviraston v. 1932 virastaan vapautetun asiamiehen V. A. Eloniemen nostettua ja jätettyä tilittämättä erään silloisen holhokkinsa I. E. Lammisen v:lta 1932—35 erääntyneet eläkemäärät huoltolautakunta oli ilmoittanut katsovansa, että ratkaisu siitä, onko ja mihin toimenpiteisiin asiassa vielä ryhdyttävä, kuuluu kaupunginhallitukselle. Koska hän kuitenkaan nostaessaan ja anastaessaan eläkemäärät ei ole toiminut kunnallisena virkamiehenä, eikä kunnallislain 52 §:n säännöstä siis tällöin voi soveltaa, kaupunginhallitus palautti [9]) asian huoltolautakunnalle kehoituksin, että se asianomistaja Lammisen holhoojana ryhtyisi aiheellisiksi katsomiinsa toimenpiteisiin.

Kunnalliskoti ja sen työlaitos. Kaupunginhallitus oikeutti [10]) kunnalliskodin työlaitoksen vahtimestarin O. Kivisen ikäkorotusten saamiseksi lukemaan hyväkseen maaliskuun 12 p:n 1931 ja syyskuun 30 p:n 1938 väli-

---

[1]) Khs 7 p. heinäk. 1,332 §. — [2]) S:n 20 p. tammik. 139 §, 10 p. maalisk. 531 §, 12 p. toukok. 985 §, 16 p. kesäk. 1,256 §, 7 p. heinäk. 1,333 §, 11 p. elok. 1,467 § ja 29 p. jouluk. 2,519 §. — [3]) S:n 16 p. kesäk. 1,260 §. — [4]) S:n 27 p. tammik. 201 §; vrt. myös v:n 1937 kert. s. 42. — [5]) Khs 22 p. jouluk. 2,462 §. — [6]) Khn jsto 25 p. tammik. 3,131 §. — [7]) Khs 7 p. heinäk. 1,323 §. — [8]) S:n 22 p. kesäk. 1,283 §. — [9]) S:n 9 p. kesäk. 1,168 §. — [10]) S:n 27 p. lokak. 2,018 §.

sen tilapäisenä vahtimestarina työlaitoksessa palvelemansa ajan sekä saamaan kaksi ikäkorotusta lokakuun 1 p:stä lukien.

Kunnalliskodin autonkuljettaja T. Makkonen oikeutettiin [1]) palkankorotusten saamiseksi lukemaan hyväkseen puhtaanapitolaitoksessa palvelemansa tammikuun 1 p:n 1935 ja kesäkuun 24 p:n 1938 välinen aika myöntäen hänelle 108 mk:n suuruinen kuukausittainen palkankorotus heinäkuun 1 p:stä alkaen.

Kunnalliskodin osastonhoitajatar O. Saarenheimo oikeutettiin [2]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään virkaansa yhdeksi vuodeksi lokakuun 8 p:stä alkaen.

Kunnalliskodin eräiden viranhaltijain suoritettavat luontoisetukorvaukset vahvistettiin [3]).

Kunnalliskodin ja työlaitoksen johtokunta oikeutettiin myymään [4]) työlaitoksen suutarintyöpajan loppuunkulunut viimeistelykone ja läpineulomakone 1,000 mk:n hinnasta.

Tervalammen työlaitos. Kaupunginhallitus suostui [5]) Tervalammen työlaitoksen johtokunnan ehdotukseen sanotun laitoksen viranhaltijain palkkojen järjestelystä.

Kaupunginhallitus oikeutti [6]) Tervalammen työlaitoksen pitämään 10,000 mk:n suuruista käteiskassaa ja 75,000 mk:n suuruista pankkitiliä.

Kertomusvuoteen siirretyistä, v:n 1937 talousarvion pääluokkaan Tuloa tuottamattomat pääomamenot Tervalammen työlaitoksen irtaimiston hankintaa varten sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi 15,000 mk [7]) hevosen sekä samoin 15,000 mk [8]) myllykoneen hankkimiseksi laitokseen.

Merkittiin [9]) tiedoksi sosiaaliministeriön ilmoitus Tervalammen työlaitoksen perustamis- ja rakennussuunnitelman hyväksymisestä sekä valtionavun ensimmäisen 500,000 mk:n suuruisen erän suorittamisesta.

Kiinteistölautakuntaa päätettiin [10]) kehoittaa ryhtymään toimenpiteisiin sitä aluetta koskevan punnituskartan valmistamiseksi, jolle Tervalammen työlaitoksen navetta rakennettaisiin.

Merkittiin [11]) tiedoksi sosiaaliministeriön ilmoitus Tervalammen työlaitoksen uudisrakennusten piirustusten [12]) vahvistamisesta ja annettiin yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi hankkia urakoitsijoilta tarjouksia rakennustöiden suorittamisesta, huomioonottaen, että muut työt suoritettaisiin rakennustoimiston valvonnan alaisina paitsi navetan rakentaminen, jonka tuli tapahtua piirustusten laatijan, arkitehti U. Sjöholmin, valvonnan alaisena.

Merkittiin [13]) tiedoksi sosiaaliministeriön ilmoitus, että se oli hyväksynyt Tervalammen työlaitoksen karjatalousrakennuksen sekä vesi- ja viemärilaitoksen rakennussuunnitelmat sekä suorittanut kaupunginkassaan mainitun laitoksen perustamis- ja rakennuskustannuksia varten 2,000,000 mk.

Kaupunginhallitus oikeutti [14]) yleisten töiden lautakunnan suorittamaan arkkitehti U. Sjöholmin palkkion työlaitoksen navettarakennuksen pii-

---

[1]) Khs 22 p. syysk. 1,753 §. — [2]) S:n 11 p. elok. 1,469 §. — [3]) Khn jsto 11 p. elok. 3,770 ja 3,771 §. — [4]) S:n 8 p. jouluk. 4,119 §. — [5]) S:n 22 p. jouluk. 2,466 §. — [6]) S:n 22 p. jouluk. 2,455 §. — [7]) S:n 24 p. helmik. 401 §. — [8]) S:n 13 p. huhtik. 775 §. — [9]) S:n 13 p. tammik. 69 §. — [10]) S:n 13 p. huhtik. 776 §. — [11]) S:n 18 p. elok. 1,557 §. — [12]) Ks. myös tämän kert. s. 48. — [13]) Khs 1 p. syysk. 1,608 §. — [14]) S:n 14 p. lokak. 1,919 §.

rustusten laatimisesta, 10,000 mk, tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Talorakennukset sisältyvistä varoista Tervalammen työlaitoksen hoidokki- ja talousrakennusten rakennustöiden aloittamiseen sekä muutenkin tarpeen mukaan käyttämään tätä määrärahaa.

Arkkitehti J. Peltosen 3,000 mk:n suuruinen lasku hänen Tervalammen karjarakennuksen piirustuksia koskevasta lausunnostaan hyväksyttiin [1]) maksettavaksi.

Tervalammen työlaitoksen uudisrakennukset päätettiin [2]) sallia teettää urakalla sekä jättää urakoitsijan vaali ynnä muut käytännölliset toimenpiteet asiassa yleisten töiden lautakunnan huoleksi.

Pelastusarmeijan avustaminen. Kaupunginhallitus myönsi [3]) Pelastusarmeijalle lämmittelytuvan ylläpitoon kodittomille miehille kertomusvuodeksi kaikkiaan 24,000 mk käyttövaroistaan työttömyyden varalta.

Lahjoitusrahastojen korkovaroista myönnetyt avustukset. Julistettuaan [4]) haettaviksi Alma Uhlénin avustusrahaston korkovaroista jaettavat tilapäiset avustukset, yhteensä 12,000 mk, kaupunginhallitus Hemmet för kvinnliga kontorister och handelsbiträden i Helsingfors nimisen yhdistyksen johtokunnan annettua lausuntonsa hakemuksista myönsi [5]) kaksi 2,000 mk:n, seitsemän 1,000 mk:n ja kaksi 500 mk:n suuruista avustusta.

Alma Liljebladin ja Osk. Durchmanin lahjoitusrahastoista n.s. kainoille köyhille julistettiin [6]) haettaviksi 30 1,000 mk:n suuruista avustusta, ilmoittaen kuulutuksessa, että avustus, jota ei nosteta v:n 1939 kuluessa palautuu rahastoon. Helsingin rouvasväenyhdistyksen annettua lausuntonsa hakemuksista myönnettiin [7]) mainitut avustukset.

Kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahaston korkovaroista kaupunginhallitus julisti [8]) haettaviksi viisi 100 mk:n suuruista palkintoa ilmoittaen kuulutuksessa, että avustukset, joita ei nosteta v:n 1939 kuluessa, palautuvat rahastoon. Mainitut avustukset jaettiin [9]) sittemmin.

Irtolais- ja alkoholistihuolto

Alkoholistien lääkärintarkastukset. Kaupunginhallitus suostui [10]) huoltolautakunnan esitykseen alkoholistien lääkärintarkastuksista suoritettavien korvausten maksamisesta siitä lähtien huoltotoimen pääluokan lukuun Hoito huoltolautakunnalle kuulumattomissa laitoksissa ja yksityisissä kodeissa sekä suoranaisia avustuksia sisältyvästä suoranaisten avustusten määrärahasta eikä enää kuten siihen asti terveydenhoitolautakunnan ja sen toimiston määrärahasta Palkkasääntöön merkitsemättömät pysyväiset virat, sekä että tämä muutos otettaisiin myöskin taannehtivasti huomioon kertomusvuoden alusta lukien.

Irtolaisten kuulustelut. Huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [11]) 4,080 mk:n suuruisen korvauksen huoltolautakunnan irtolaishuolto-osaston jäsenelle rouva F. Pietikäiselle, joka lokakuun 7 p:n 1937 ja maaliskuun 22 p:n 1938 välisenä aikana oli osaston edustajana osallistunut poliisilaitoksen huolto-osastolla toimitettuihin irtolaisten kuulusteluihin.

---

[1]) Khn jsto 29 p. syysk. 3,895 §. — [2]) Khs 3 p. marrask. 2,108 §. — [3]) S:n 7 p. tammik. 37 § ja 27 p. lokak. 2,007 §. — [4]) S:n 12 p. toukok. 986 §. — [5]) S:n 1 p. syysk. 1,607 §. — [6]) S:n 1 p. syysk. 1,613 §. — [7]) S:n 1 p. jouluk. 2,329 §. — [8]) S:n 1 p. syysk. 1,612 §. — [9]) S:n 8 p. jouluk. 2,369 §. — [10]) S:n 19 p. toukok. 1,030 §. — [11]) S:n 19 p. toukok. 1,027 §.

Tuberkuloottisten alkoholistien ja irtolaisten sijoittamista harkitsemaan asetetun komitean [1]) annettua mietintönsä, jossa se ilmoitti katsovansa, että voimassa olevien lakien mukaisesti eivät kunnat eivätkä kuntayhtymät ole velvollisia perustamaan alkoholistihuoltoloita eikä irtolaisten työlaitoksia sekä ettei sellaisten perustaminen ole taloudellisesti tarkoituksenmukaistakaan, vaan että lain edellyttämät toimenpiteet ja myös lain nojalla annettujen päätösten täytäntöönpano kuuluvat valtiolle, jonka vuoksi asiassa olisi käännyttävä valtioneuvoston puoleen. Tämän perusteella kaupunginhallitus päätti [2]) kääntyä asiassa valtioneuvoston puoleen anomalla, että valtion toimesta ensi tilassa ryhdyttäisiin riittäviin tarkoituksenmukaisiin toimenpiteisiin sijoitusmahdollisuuksien järjestämiseksi valtion perustamissa huoltolaitoksissa laitoshoitoon määrätyille tuberkuloottisille alkoholisteille ja irtolaisille huomioonottaen myöskin tartunta-asteella olevat.

Töiden järjestäminen alkoholisteille ja irtolaisille. Kaupunginhallitus hyväksyi [3]) yleisten töiden lautakunnan sen kehoituksesta [4]) laatiman ohjelman metsänraivaus- ja harvennustöiden järjestämiseksi kertomusvuonna 5: 50 mk:n tuntipalkoin Keskuspuiston alueella enintään 40 alkoholistille ja irtolaiselle, siinä määrin kuin huoltolautakunta voi osoittaa töihin sopivia henkilöitä. Mainittuja töitä päätettiin [5]) sittemmin jatkettaviksi v. 1939 samaan tapaan kuin kertomusvuonna, mutta lisäämällä työmahdollisuuksia niin, että töissä voitaisiin pitää 50 henkilöä sikäli kuin yleisten töiden lautakunta voi osoittaa näihin töihin sopivia henkilöitä, kuitenkin siten, että menot eivät saa ylittää 800,000 mk vuodessa. Näissä töissä suoritettavat palkat vahvistettiin 5: 50—7 mk:ksi tunnilta.

Työttömyyshuolto

Huoltolautakunnan alaiset työtuvat. Huoltolautakunnan alaisten työtupien avoinna olevaa johtajattarenvirkaa virkaatoimittavana hoitavalle neiti I. Allénille huoltolautakunnan päätettiin [6]) sallia suorittaa heinäkuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana edelleen 2,730 mk:n kuukausipalkka työtupien määrärahasta Palkkasääntöön merkitsemättömät pysyväiset virat.

Huoltolautakunnan alaisten työtupien johtokunta oikeutettiin [7]) hyväksymään keskuskeittolan ruoanhankintatarjous huoltolautakunnan alaisille työtuville, jonka tarjouksen mukaan keskuskeittola ryhtyy kokeeksi toimittamaan työtupiin kolme ateriaa päivässä 6: 25 mk:n hintaan päivittäin.

Huoltolautakunnan alaisten työtupien johtokunnan ilmoituksen johdosta, etteivät työtupien viran- ja toimenhaltijat enää nauti työtupien ruokaa, päätettiin [8]), että puheena olevat henkilöt vapautetaan ruoasta suoritettavasta luontoisetukorvauksesta toistaiseksi, jääden kysymys keskuskeittolan heille toimitettavien aterioiden järjestämisestä sekä maksun suorittamisesta niistä viranhaltijain ja keskuskeittolan väliseksi yksityisasiaksi. Lisäksi päätettiin [8]) kehoittaa työtupien johtokuntaa järjestämään

---

[1]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 122 ja 164. — [2]) Khs 27 p. tammik. 202 §. — [3]) S:n 20 p. tammik. 142 §. — [4]) Ks. v:n 1937 kert. s. 164. — [5]) Khs 29 p. jouluk. 2,523 §. — [6]) S:n 22 p. kesäk. 1,282 §. — [7]) S:n 31 p. maalisk. 681 §. — [8]) Khn jsto 15 p. jouluk. 4,136 §.

virkatoiminta ruoka-aikoina siten, ettei työ tai tarpeellinen valvonta mainittuina aikoina keskeydy.

Eräiden huoltolautakunnan alaisten työtupien toimenhaltijain suoritettavat luontoisetukorvaukset vahvistettiin [1]).

Naisten työtuvan johtokuntaan valittiin [2]) kertomusvuodeksi puheenjohtajaksi pankinjohtaja E. Rydman, varapuheenjohtajaksi toimistonjohtaja J. E. Janatuinen sekä jäseniksi arkkitehti S. Lagerborg-Stenius, rouva M. Olki ja tarkastaja M. Sillanpää.

Naisten työtuvan alaosaston käsityönopettajille H. Kukkoselle ja A. Rönnholmille päätettiin [3]) kummallekin kertomusvuonna, alaosaston työn päätyttyä, sallia suorittaa kahden viikon kesälomapalkka alaosastoa varten myönnetystä, jälempänä mainitusta 310,000 mk:n suuruisesta määrärahasta.

Kaupunginhallitus suostui [4]) naisten työtuvan johtokunnan esitykseen kahden työtuvassa palvelevan henkilön osallistumista ammattienedistämislaitoksen huhtikuussa järjestettäviin värjäyskursseihin.

Kaupunginhallitus hyväksyi [5]) naisten työtuvan johtokunnan esittämän suunnitelman alaosaston järjestämisestä naisten työtupaan Suvilahdenkadun 4:ään tammikuun 10 p:n ja toukokuun 14 p:n väliseksi ajaksi 150 työttömälle naiselle, joiden työ käsittäisi etupäässä matonkuteitten ompelemista ja joiden tuntipalkka korotettaisiin entisestä 3 mk:sta 3: 25 mk:aan. Tarkoitukseen myönnettiin [5]) 310,000 mk:n määräraha kaupunginhallituksen käyttövaroista naisten opinto- ja ammattikursseja varten. Mainitun alaosaston toimintaa päätettiin [6]) sittemmin jatkettavaksi toukokuun 21 p:ään saakka käyttäen 19,000 mk edellä mainitussa määrärahassa syntyvästä säästöstä. Alaosaston toiminta aloitettiin uudelleen marraskuun 1 p:nä [7]); tarkoitusta varten kaupunginhallitus myönsi [7]) 113,000 mk naisten opinto- ja ammattikursseja varten varatuista käyttövaroistaan.

Viljelyspalstatoiminta. Viljelyspalstatoimikunnan kertomus toiminnastaan v. 1937 merkittiin [8]) tiedoksi.

Käyttövaroistaan työttömyyden varalta kaupunginhallitus myönsi [9]) 27,000 mk viljelyspalstatoimikunnan käytettäväksi viljelyspalstatoimintaa varten kertomusvuonna.

Töiden järjestäminen vapautuneille vangeille. Töiden järjestämiseksi kiinteistölautakunnan ehdottamalla tavalla Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaaville vapautuneille vangeille pääasiallisesti kansanpuistoissa kaupunginhallitus myönsi [10]) 255,000 mk käyttövaroistaan erinäisiin avustustöihin. Samalla hallitus määräsi heidän palkkansa kertomusvuoden alusta lukien olemaan apumiehille 5: 90 mk, rusnaajille 6: 30 mk ja ammattimiehille 6: 70 mk tunnilta. V. 1939 päätettiin [11]) vapautuneille vangeille järjestää töitä pääasiallisesti kiinteistölautakunnan ehdottamalla tavalla, 275,000 mk:n kokonaiskustannuksin; tuntipalkkoja päätettiin korottaa 50 p:llä entisestä ja myönnettiin kiinteistölautakunnan käytettäväksi aluksi 80,000 mk kaupunginhallituksen v:n 1939 käyttövaroista erinäisiin avustustöihin.

Työttömyysohjeet. Kumoamalla lokakuun 22 p:nä 1936 päivätyn työttö-

---

[1]) Khn jsto 25 p. tammik. 3,114 §, 17 p. toukok. 3,529 § ja 27 p. lokak. 3,975 §. — [2]) Khs 13 p. tammik. 76 §. — [3]) S:n 12 p. toukok. 983 §. — [4]) S:n 10 p. maalisk. 522 §. — [5]) S:n 7 p. tammik. 33 §. — [6]) S:n 12 p. toukok. 982 §. — [7]) S:n 20 p. lokak. 1,963 §. — [8]) S:n 13 p. tammik. 71 §. — [9]) S:n 12 p. toukok. 980 §. — [10]) S:n 7 p. tammik. 32 §, 28 p. huhtik. 873 §, 11 p. elok. 1,466 § ja 1 p. jouluk. 2,325 §. — [11]) S:n 29 p. jouluk. 2,521 §.

myysohjeita koskevan päätöksensä valtioneuvosto marraskuun 2 p:nä 1938 antoi työttömyyden lieventämistä tarkoittavaa valtion toimintaa varten uudet ohjeet [1]), jotka sisälsivät pääasiallisesti samaa kuin aikaisemmat.

Lastensuojelu

Lastensuojelulautakunta. Merkittiin [2]) tiedoksi lastensuojelulautakunnan ilmoitus tekemästään päätöksestä jaoston asettamisesta kertomusvuodeksi lautakunnan päätösvallalla tutkimaan ja käsittelemään asioita lapsen tai nuoren henkilön ottamisesta lautakunnan huostaan lastensuojelulain 12 §:n 1 kohdassa mainitussa tapauksessa sekä jaoston kokoonpanosta.

Kaupunginhallitus hyväksyi [3]) lastensuojelulautakunnan päätöksen, jonka mukaisesti lautakunnan äitiysavustusanomuksia käsittelemään asettamaa nelijäsenistä jaostoa toistaiseksi oli pidettävä äitiysavustusanomuksia valmistelevasti käsittelevänä valiokuntana, jonka ehdotukset alistetaan lautakunnan täysi-istunnoissa ratkaistaviksi. Valiokunnan puheenjohtajalle ja sihteerille päätettiin kultakin kokoukselta suorittaa 100 mk:n palkkio ja jäsenille 75 mk:n palkkio, jotka kaupunginhallitus aikanaan eri anomuksesta myöntää valiokuntia ja komiteoja varten sen käytettävissä olevista varoista.

Lastensuojeluvirasto. Raastuvanoikeuden ilmoitus hovioikeudenauskultantti A. E. Heiskasen valitsemista kaupungin lastenvalvojaksi koskevan vaalin [4]) hyväksymisestä merkittiin [5]) tiedoksi.

Virantoimituksessa tapaturmaisesti loukkaantuneelle kodissakävijä H. Ståhlmanille, joka jo oli nauttinut sairaslomaa täysin palkoin lokakuun 23 p:n 1937 ja tammikuun 22 p:n 1938 välisen ajan, päätettiin [6]) maksaa lyhentämätön palkka hänelle tammikuun 23 p:n ja helmikuun 1 p:n väliseksi ajaksi myönnetyn jatketun sairasloman ajalta.

Lastensuojelunjohtaja R. Liukkonen oikeutettiin [7]) hoitamaan sivutointa v:n 1939 loppuun.

Lastensuojeluvirastolle päätettiin [8]) vuokrata uusi huoneisto Yrjönkadun 7:stä siten, että 263.10 m²:n suuruinen pinta-ala vuokrataan kertomusvuoden lokakuun 1 p:stä alkaen 5,262 mk:n kuukausivuokrasta ja 174.20 m²:n suuruinen pinta-ala tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen 3,484 mk:n kuukausivuokrasta. Kertomusvuoden vuokran maksamiseen myönnettiin 15,786 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin.

Äitiysavustukset. Merkittiin [9]) tiedoksi sosiaaliministeriön määrätyin ehdoin suostuneen kaupunginhallituksen anomukseen [10]) äitiysavustuksessa tarvittavien luontoisavustuserien valmistamisesta kaupungin omissa laitoksissa.

Ammattioppilas- ja vastaanottokoti. Kaupunginhallitus päätti [11]), että ennenkuin lopullisesti ratkaistiin kysymys ammattioppilas- ja vastaanottokodin uudisrakennuksen teettämisestä, oli hankittava urakkatarjouksia rakennustöiden suorittamisesta.

Koulukodit. Siihen katsoen, että kaupunginvaltuuston valtioneuvostolle

---

[1]) Khs 15 p. jouluk. 2,431 §. — [2]) S:n 27 p. tammik. 191 §. — [3]) S:n 27 p. tammik. 182 § ja 17 p. helmik. 361 §. — [4]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 45. — [5]) Khs 19 p. toukok. 1,025 §. — [6]) S:n 27 p. tammik. 193 §. — [7]) S:n 7 p. tammik. 36 §. — [8]) S:n 22 p. syysk. 1,757 §. — [9]) S:n 20 p. tammik. 140 §. — [10]) Ks. v:n 1937 kert. s. 171. — [11]) Khs 7 p. heinäk. 1,367 §.

tekemä esitys [1]) sellaisten muutosten aikaansaamisesta kansakoulutointa koskevaan lainsäädäntöön, että koulukotien kansakoulujen asema tulisi selvennetyksi, ei ollut johtanut toivottuun tulokseen, kaupunginhallitus päätti [2]) tehdä opetusministeriölle uuden esityksen asiassa anoen, että mainittu kysymys otettaisiin käsittelyn alaiseksi kansakoululainsäädännön kodifioinnin yhteydessä.

Kaupunginhallitus myöntyi [3]) lastensuojelulautakunnan esitykseen, että Bengtsårin koulukotiin toistaiseksi saataisiin palkata tilapäisen työvoiman määrärahasta hoitajatarharjoittelija 800 mk:n kuukausipalkoin, josta luontoisetujen korvauksena perittäisiin 440 mk kuukaudessa.

Bengtsårin koulukodissa sattuneen tulipalon johdosta vahvistettiin [4]) eräiden sen viranhaltijain muuttuneet luontoisetukorvaukset.

Tilapäisen kesämajoituspaikan saamiseksi Bengtsårin koulukotiin kaupunginhallitus oikeutti [5]) tämän koulukodin johtajan rakennuttamaan laitoksen omilla työvoimilla sen suutarimestarin asuntona olevan Varvsudden nimisen torpan ullakolle kesäasunnoksi kelpaavan huoneen.

Yleisten töiden lautakunnalle annettiin [6]) tehtäväksi yksissä neuvoin lastensuojelulautakunnan kanssa laatia Bengtsårin koulukotiin rakennettavan työhuonerakennuksen luonnospiirustukset kustannusarvioineen.

Eväten [7]) kiinteistölautakunnan esityksen Bengtsårin palaneesta työpajarakennuksesta saadun palovakuutusmäärän käyttämisestä uuden pajarakennuksen rakentamiseen kaupunginhallitus suostui [8]) siihen, että mainitun työpajan tulipalossa turmeltuneesta kalustosta saatavasta n. 125,000 mk:n suuruisesta palovahingonkorvauksesta käytettiin 63,700 mk oikoja tasohöylän, vannesahan sekä erinäisten muiden tärkeiden työvälineiden hankkimiseksi tähän koulukotiin sekä 2,000 mk uunia varten toiseen johtajan asuntolarakennuksen ullakolla olevaan huoneeseen.

Rakennustoimistolle annettiin [9]) tehtäväksi yksissä neuvoin lastensuojelulautakunnan kanssa laatia Bengtsårin koulukodin uuden oppilasasuntolan piirustukset ja kustannuslaskelmat.

Ryttylän koulukodin johtajalle V. Antilalle myönnettiin [10]) kuuden viikon palkallinen virkaloma opintomatkan tekemiseksi Skandinaviaan ja Keski-Eurooppaan tutustuakseen ammattiopetuksen järjestelyyn sikäläisissä maissa.

Ryttylän koulukotiin rakennettavan urheilukentän ja puutarhaa ympäröivän aidan suunnittelu ja kustannusarviointi annettiin [11]) koulukodin johtajan tehtäväksi kehoituksin tarpeen vaatiessa neuvotella asiasta rakennustoimiston kanssa.

Kiinteistölautakunnalle annettiin [12]) toimeksi Ryttylän koulukodin uusien maatalousrakennusten y.m. palovakuuttaminen lastensuojelulautakunnan esittämistä arvoista.

Toivoniemen koulukodin parin toimenhaltijan suoritettavien luontoisetukorvausten määrät vahvistettiin [13]).

Vesijohtolaitoksen 1,726: 75 mk:n suuruinen lasku Toivoniemen koulukotia varten suorittamistaan pohjavesitutkimuksista hyväksyttiin [14]) mak-

---

[1]) Ks. v:n 1934 kert. s. 82. — [2]) Khs 7 p. heinäk. 1,326 §. — [3]) S:n 5 p. toukok. 910 §. — [4]) Khn jsto 22 p. jouluk. 4,159 §. — [5]) Khs 7 p. heinäk. 1,335 §. — [6]) S:n 7 p. heinäk. 1,328 §. — [7]) S:n 22 p. jouluk. 2,461 §. — [8]) S:n 29 p. jouluk. 2,518 §. — [9]) S:n 29 p. jouluk. 2,517 §. — [10]) S:n 7 p. heinäk. 1,322 §; vrt. myös tämän kert. s. 146. — [11]) Khs 12 p. toukok. 984 §. — [12]) S:n 29 p. syysk. 1,809 §. — [13]) Khn jsto 22 p. helmik. 3,213 §. — [14]) S:n 27 p. lokak. 3,965 §.

settavaksi vesijohtolaitoksen luvun kohdalla olevista kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Kaupunginhallitus suostui [1]) v:n 1937 lopussa päättyneen Lohjan sähkö oy:n ja kaupungin välisen myönnytyssopimuksen sekä virran toimittamista Toivoniemen koulukotiin koskevan mainitun yhtiön ja lastensuojelulautakunnan välisen sopimuksen jatkamiseen toistaiseksi kahden vuoden irtisanomisajoin.

Eväten lastensuojelulautakunnan esityksen Puodinkylän kartanon tai Tuurholman alueen luovuttamisesta lastensuojelutarkoituksiin kaupunginhallitus päätti [2]) kehoittaa lautakuntaa ryhtymään neuvotteluihin Nummen Tavolassa olevan koulukodin vuokrasopimuksen jatkamisesta.

Sosiaaliministeriö ilmoitti myöntäneensä Toivolan koulukodin ruokasalin ja varastohuoneiden järjestämiseen sekä Ryttylän koulukodin vesitornin rakentamiseen valtionapua 35 % rakennuskustannuksista eli yhteensä 142,250: 50 mk, josta Toivolan koulukodin osalle 51,250: 50 mk ja Ryttylän koulukodin osalle 91,000 mk ehdoin, että rakennukset palovakuutettiin vakavaraisessa yhtiössä täydestä arvostaan ja hoidettiin ja kunnossapidettiin asianmukaisesti sekä että niitä käytettiin valtion viranomaisten tarkastuksen alaisina lastensuojelutarkoituksiin ja että, jos tässä kohdin muutos tehdään, sosiaaliministeriö päättää, onko ja kuinka paljon tästä valtionavusta on suoritettava takaisin valtiolle. Päätettyään kuitenkin joulukuun 30 p:nä 1937 olla palovakuuttamatta Ryttylän koulukodin vesitornia, kaupunginhallitus nyt muutti [3]) tätä koskevaa päätöstään määräämällä mainitun vesitornin palovakuutettavaksi 173,000 mk:n arvosta.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [4]) 500 mk Toivolan koulukodin käytettäväksi pienten palkintojen jakamiseksi koulukotien kesken järjestettävissä hiihtokilpailuissa.

Lastenhuoltolaitosten työaika- y.m. määräykset. Kaupunginhallitus hyväksyi [5]) lastensuojelulautakunnan ehdotuksen lastenhuoltolaitoksille annettaviksi työaika- y.m. määräyksiksi huomautuksin, että tavarain myynti henkilökuntaan kuuluville, jolloin se luonnollisesti koskee vain näiden ja heidän perheidensä tarvetta, olisi mikäli mahdollista vältettävä, ja että lihan hinnassa ei hintaero saisi ylittää 50 p kg:lta.

Lastenhoidonneuvolat. Toukolan lastenhoidonneuvolan hoitajatar L. Hirstiö oikeutettiin [6]) saamaan ikäkorotuksensa hänelle Amerikkaan tehtävää opintomatkaa varten yhdeksi vuodeksi huhtikuun 1 p:stä lukien myönnetyn virkavapauden ajalta.

Toukolan lastenhoidonneuvolan toukokuun vuokrankorotuksen maksamiseksi myönnettiin [7]) 700 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [8]) 875 mk eräiden sähköjohtotöiden suorittamiseksi Toukolan lastenhoidonneuvolassa.

Hyvösen lastenkoti. Hyvösen lastenkodin johtokunta lähetti kaupunginhallitukselle seuraavat Hyvösen lastenkodin ja lastenkotisäätiön omistaman Kotkankadun talon n:o 14—16 v:n 1939 talousarvioehdotukset:

[1]) Khs 27 p. tammik. 196 §. — [2]) S:n 17 p. marrask. 2,207 §. — [3]) S:n 27 p. tammik. 192 §. — [4]) Khn jsto 8 p. maalisk. 3,258 §. — [5]) Khs 20 p. tammik. 144 §. — [6]) S:n 10 p. maalisk. 523 §. — [7]) S:n 28 p. huhtik. 866 §. — [8]) Khn jsto 9 p. kesäk. 3,614 §.

Lastenkoti

Menoerät	Mk	*Tuloerät*	Mk
Palkat	162,728: —	Lasten elatusmaksut	32,400: —
Kalusto	10,000: —	Henkilökunnan suorittama korvaus luontoiseduistaan	40,700: —
Lämmitys ja valaistus	14,500: —		
Vuokra	50,000: —		
Talous	95,721: 25	Lahjoitusrahaston tulot	312,299: 25
Vaatetus	25,450: —		
Kulungit	27,000: —		
Yhteensä	385,399: 25	Yhteensä	385,399: 25

Kiinteistö, Kotkankatu 14—16

Menoerät	Mk	*Tuloerät*	Mk
Lämmitys	30,980: —	Yksityisten vuokrat	102,000: —
Valaistus	2,360: —	Lastenkodin vuokra	50,000: —
Vedenkulutus	4,000: —	Talonmiehen vuokra	6,000: —
Puhtaanapito	1,800: —		
Korjaukset	24,000: —		
Kulungit	8,000: —		
Palkat	16,800: —		
Ylijäämä	70,060: —		
Yhteensä	158,000: —	Yhteensä	158,000: —

Lastenkodin Vihdissä olevan kesäkodin menot arvioitiin yhteensä 72,100 mk:ksi, josta erilaisiin korjauksiin arvioitiin kuluvan 14,700 mk, pienemmän asuinrakennuksen siirtokustannuksiin 50,000 mk ja kulunkeihin 7,400 mk.

Kaupunginhallitus hyväksyi [1]) talousarvioehdotukset, kuitenkin sellaisin huomautuksin, että kun talousapulaisten luontoisetukorvaus lastenkodeissa on vahvistettu 450 mk:ksi kuukaudessa, olisi johdonmukaisuuden vuoksi Hyvösen lastenkodissa 400 mk:ksi ehdotetun korvauksen oltava samansuuruinen.

8. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat

Oikeusaputoimisto. Kaupunginhallitus myönsi [2]) käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin 700 mk oikeusaputoimiston vuokrankorotuksen suorittamiseen.

Työnvälitystoimisto. Työnvälitystoimiston toimistoapulainen M. O. Turunen oikeutettiin [3]) lukemaan hyväkseen tilapäisenä tai virkaatoimittavana toimistoapulaisena palvelemansa v:n 1931 joulukuun 21 p:n ja v:n 1938 huhtikuun 30 p:n välinen aika ja siis saamaan kaksi ikäkorotusta toukokuun 1 p:stä lukien.

Kaupunginhallitus vahvisti [4]) sellaisen muutoksen työnvälitystoimiston virka-aikaan, että rakennusammattimiesten alaosaston ja sekatyöntekijäin molempien alaosastojen virka-aika oli alkava klo 7 aamulla.

[1]) Khs 22 p. jouluk. 2,465 §. — [2]) S:n 23 p. maalisk. 647 §. — [3]) S:n 7 p. heinäk. 1,327 §, — [4]) S:n 13 p. lokak. 1,887 §.

Työnvälitystoimiston henkisen työn tekijäin osaston huoneiston kertomusvuoden vuokrankorotuksen suorittamiseen kaupunginhallitus myönsi [1] 1,750 mk käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin.

Työnvälitystoimiston merimiesosaston Satamakadun 2:ssa olevan huoneiston muutostöiden kertomusvuoteen siirtyneen osan sekä sähkötöiden suorittamiseksi kaupunginhallitus myönsi [2] 5,096: 45 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Merkittiin [3] tiedoksi sosiaaliministeriön ilmoitus valtionavun myöntämisestä kaupunginhallituksen asiassa tekemän anomuksen [4] johdosta työnvälitystoimistolle sen v:n 1937 menoista, ollen se toimiston ja sen yleisten osastojen menoista 325,552: 40 mk, merimiesosaston menoista 57,125: 65 mk, henkisen työn tekijäin osaston menoista 66,902: 70 mk sekä nuorisoosaston menoista 63,367: 40 mk.

Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahan jakaminen. Valiokunta [5], jonka kaupunginhallitus oli asettanut jakamaan menosääntöön merkittyä yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahaa, ilmoitti mietinnössään, että avustuksia oli hallituksen toimesta [6] julkaistun kuulutuksen johdosta anottu 812,570 mk, kun sitä vastoin kertomusvuonna käytettävissä oleva määrä nousi vain 300,000 mk:aan, ollen se kuitenkin edellisestä vuodesta noussut 20,000 mk. Jaossa esitettiin noudatettavaksi pääasiallisesti entistä menettelyä.

Eräin muutoksin valiokunnan ehdotuksiin kaupunginhallitus päätti [7] myöntää seuraaville yhdistyksille ja laitoksille alla mainitut rahamäärät:

	Mk
Helsingin ruotsinkielisten kansakoulujen nuoriso- ja raittiusliitolle Fylgialle	6,000
Helsingin työväen sivistystoimikunnalle opintokerhotyötä varten	9,000
Helsingin nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle alaikäisten katumyyjäin toiminnan järjestämiseksi sekä joutilaiden poikain työnvälitystoimistoa ynnä kesäleiriä varten	5,500
Helsingin nuorten naisten kristilliselle yhdistykselle sen kasvatussosiaalista toimintaa ja työkotia varten	19,000
Svenska kristliga föreningen av unga män nimiselle yhdistykselle sen kasvatussosiaalista työtä ja vähävaraisten poikain kesävirkistystoimintaa varten	3,500
Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen Sörnäisten osastolle poikakerhon ylläpitämiseksi Sörnäisten, Vallilan ja Toukolan kaupunginosissa	3,000
Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen Pasilan osastolle nuoriso- ja poikatyön tukemiseen	1,500
Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen Käpylän osastolle nuoriso- ja poikatyön tukemiseen	2,500
Helsingin poikakotiyhdistykselle	11,000
Sairaanhoitajatar H. Kivimäelle hänen Leppävaarassa olevan pikkulastenkotinsa ylläpitämiseen	7,000
Caritas nimiselle kesäsiirtolalle	2,500
Teollisuusseutujen evankelioimisseuralle Kalliolan poika- ja tyttökerhotyön kannattamiseksi	12,000

[1] Khs 23 p. maalisk. 645 §. — [2] S:n 27 p. toukok. 1,067 §. — [3] S:n 7 p. heinäk. 1,331 §. — [4] S:n 21 p. huhtik. 849 §. — [5] Vrt. tämän kert. s. 141. — [6] Khs 13 p. tammik. 62 §. — [7] S:n 22 p. kesäk. 1,303 §.

	Mk
Bethel nimiselle lastenkodille	4,000
Suomen sairaanhoitajatarliitolle kotisairaan- ja terveydenhoidon keskuksen ylläpitoon	5,500
Suomen sairaanhoitajataryhdistykselle	2,500
Suomen sokeain hierojain yhdistykselle hieroma- ja fysikaalista hoitolaitosta varten	23,000
Sokeain keskusliitolle	18,000
Sokeainyhdistys Helsingille	1,000
Helsingin sokeat nimiselle yhdistykselle sen työtoiminnan tukemiseksi ja myymälän vuokraan	14,000
Pelastusarmeijalle Väinölän turvakotia ja slummikeskusta varten	12,000
Helsingin taloustyöntekijäin yhdistykselle sen taloustyöntekijäkodin ylläpitoon ja Siuntiossa olevan lepokodin avustamiseen	14,500
Helsingin valkonauhayhdistykselle naisten yökodin ylläpitoon	4,000
Keski-Helsingin valkonauhayhdistykselle	2,000
Helsingin Mariayhdistykselle iäkkäiden palvelijattarien kodin ylläpitoon	3,000
Suomen merimieslähetysseuralle satamalähetystyön tukemiseen Helsingissä	5,000
Helsingin kuuromykkäyhdistykselle kuuromykkäin keskuudessa harjoitettavan kansansivistystyön edistämiseksi	4,000
Heikkokuuloisten suojaamisyhdistykselle	2,000
Suomen huonokuuloisten huoltoliitolle	5,000
Raajarikkoisten työkotiyhdistykselle	2,000
Kallioniemen kesäkodin kannatusyhdistykselle varattomien äitien ja lasten kesävirkistystä varten	14,000
Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen palvelijatarosastolle palvelijatarkodin ja lepokodin ylläpitämiseen	3,000
Helsingin kaupunkilähetykselle vapaata lasten- ja nuorisotyötä, lasten kesäsiirtolaa, Kumpulaan ja Tilkkaan järjestettävää puutarhatyötä sekä lasten ja nuorten kirjastoa varten	15,000
Lastenhoitajattarille I. ja H. Nieralle heidän lastenkotinsa ylläpitämiseen	3,000
Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen nuoriso-osastolle	1,000
Helsingin suomalaiselle Marttayhdistykselle sen kotiapulaiskoulua ja kursseja varten	5,500
Helsingfors svenska Marthaförening nimiselle yhdistykselle sen kodinhoitokursseja varten	3,000
Suomen työväen arkistolle	7,000
Kirjoja sokeille nimiselle yhdistykselle	5,500
Brage-yhdistykselle sen leikkeleteosta varten	5,000
Kasvatusopilliselle lukusalille	2,000
Sivistysjärjestöjen kansankonservatoriolle	15,000
Suomen laulajain ja soittajain liitolle	10,000
Helsingin sosialidemokraattiselle nuorisoyhdistykselle sen kesävirkistys- ja siirtolatoiminnan tukemiseksi	3,000
Helsingin työväen matkailuyhdistykselle	2,000
Vallilan sosialidemokraattiselle nuoriso-osastolle	2,000
Yhteensä	300,000

Edelleen päätettiin, että avustuksensaajat oli varain asianmukaisen käytön suhteen alistettava sellaiseen valvontaan, joka määrätään kaupunginvaltuuston marraskuun 25 p:nä 1913 vahvistamissa, kaupungille tulevain juovutusjuomavoittovarain käytössä noudatettavaa menettelyä koskevissa säännöissä, niin että:

Helsingin ruotsinkielisten kansakoulujen nuoriso- ja raittiusliitto Fylgia oli ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan alainen;

Helsingin työväen sivistystoimikunta suomenkielisen työväenopiston johtokunnan alainen;

Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys, Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys, Svenska kristliga föreningen av unga män, Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen Sörnäisten, Pasilan ja Käpylän osastot, Helsingin poikakotiyhdistys, sairaanhoitajatar H. Kivimäki Leppävaarassa olevan pikkulastenkotinsa puolesta, Caritas niminen kesäsiirtola, Teollisuusseutujen evankelioimisseura, Bethel niminen lastenkoti, Helsingin kaupunkilähetys ja lastenhoitajattaret I. ja H. Niera lastenkotinsa puolesta lastensuojelulautakunnan alaiset;

Suomen sairaanhoitajatarliitto, Suomen sairaanhoitajataryhdistys ja Suomen sokeain hierojain yhdistys terveydenhoitolautakunnan alaiset;

Sokeain keskusliitto, Sokeainyhdistys Helsinki, Helsingin sokeat niminen yhdistys, Pelastusarmeija, Helsingin taloustyöntekijäin yhdistys, Helsingin valkonauhayhdistys, Keski-Helsingin valkonauhayhdistys, Helsingin Mariayhdistys, Suomen merimieslähetysseura, Helsingin kuuromykkäyhdistys, Heikkokuuloisten suojaamisyhdistys, Suomen huonokuuloisten huoltoliitto, Raajarikkoisten työkotiyhdistys, Kallioniemen kesäkodin kannatusyhdistys, Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen palvelijatarosasto ja Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen nuoriso-osasto huoltolautakunnan alaiset;

Helsingin suomalainen Marttayhdistys ja Helsingfors svenska Marthaförening niminen yhdistys kotitalouslautakunnan alaiset;

Suomen työväen arkisto, Kirjoja sokeille niminen yhdistys, Brageyhdistys ja Kasvatusopillinen lukusali kaupunginkirjaston johtokunnan alaiset;

Sivistysjärjestöjen kansankonservatorio ja Suomen laulajain ja soittajain liitto musiikkilautakunnan alaiset; ja

Helsingin sosialidemokraattinen nuorisoyhdistys, Helsingin työväen matkailuyhdistys ja Vallilan sosialidemokraattinen nuoriso-osasto sosiaali- ja opetusasiain johtajan alaiset;

että mainitut lauta- ja johtokunnat olivat velvolliset v:n 1939 helmikuun kuluessa antamaan kaupunginhallitukselle selonteon puheena olevan valvontatyön suorittamisesta ja toimenpiteistään sen yhteydessä;

määrätä lisäehdoiksi, että kaikkien avustuksensaajain, jotka saamatta vastaavaa korvausta antoivat tarvitseville henkilöille apua, samalla kuin niiden soveltuvissa kohdin oli tehtävä ero täällä kotipaikkaoikeutta nauttivien ja muiden täällä oleskelevien henkilöiden välillä, tuli jokaisessa eri tapauksessa huoltolautakunnan rekisteritoimistosta hankkia tarkka tieto avustuksenanojan oloista sekä sikäli kuin jonkinlaista avustusta annettiin, ilmoittaa se toimiston rekisteröitäväksi samoin kuin avustuksen myöntämisen ja käytön valvonnan suhteen alistua niihin määräyksiin, joita huoltolautakunta kenties katsoi tarpeelliseksi antaa; sekä

että kaupunginhallituksen edellä mainitut päätökset oli saatettava asian-

omaisten lauta- ja johtokuntain tietoon niiden asiana oleviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Eläinsuojeluyhdistyksen avustaminen. Kaupunginhallituksen myönnettyä [1]) Rautateiden eläinsuojelusyhdistykselle 3,000 mk:n suuruisen avustuksen kodittomien kissojen hävittämistä varten ehdoin, että kissat joko tapettuina tai elävinä luovutetaan kaupungin vapaasti käytettäviksi Korkeasaaren eläintarhan valvojan määräysten mukaisesti, yhdistys kuitenkin sittemmin ilmoitti luopuvansa avustuksesta, ellei sitä myönnettäisi ilman ehtoja. Tällöin kaupunginhallitus puolestaan ilmoitti [2]), ettei se katsonut voivansa luopua edellä mainituista ehdoista, joten myönnetty avustus palautui kaupunginkassaan.

Kunnantyöntekijäin kesävirkistyskodin avustaminen. Kaupunginhallitus myönsi [3]) Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnalle sen Kulosaaren kartanossa ylläpitämän kunnan työntekijäin kesävirkistyskodin kertomusvuoden vuokran suorittamiseksi 28,800 mk yleisistä käyttövaroistaan.

Samoista varoista myönnettiin [4]) edellä mainitulle yhdistykselle vielä 4,200 mk erään sisäkorjauksen ja vesijohdon uusimisen suorittamiseksi Kulosaaren kartanossa, kehoittaen kiinteistölautakuntaa valvomaan, että työt suoritettiin esitetyn suunnitelman mukaisesti.

Raittiusseurain ja -järjestöjen avustusmäärärahan jakaminen. Valiokunta [5]), jonka kaupunginhallitus oli asettanut jakamaan menosääntöön merkittyä raittiusseurain ja -järjestöjen avustusmäärärahaa, ilmoitti mietinnössään, että avustuksia oli hallituksen toimesta [6]) julkaistun kuulutuksen johdosta anottu 306,700 mk, kun taas käytettävissä oleva määrä kertomusvuonna nousi 50,000 mk edellisestä vuodesta eli 150,000 mk:aan, joten miltei kaikkien entisten avustuksensaajain avustuksia jonkun verran voitiin korottaa sekä myöntää joitakin uusiakin avustuksia. Jaossa esitettiin muuten noudatettavaksi pääasiallisesti aikaisempaa menettelyä.

Hyväksyen valiokunnan ehdotukset kaupunginhallitus päätti [7]) myöntää seuraaville yhdistyksille ja järjestöille alla mainitut rahamäärät:

	Mk
Raittiusyhdistys Kilvelle	18,000
Sosialidemokraattiselle raittiusyhdistykselle Riennolle	16,500
Helsingin sosialidemokraattiselle raittiusaluejärjestölle	14,500
Lasten raittiusosastolle Nousevalle voimalle	9,500
Alli Tryggs minne nimiselle loosille	4,500
Raittiusyhdistys Koitolle	19,000
Raittiusyhdistys Koiton lastenosastolle Nousevalle koitolle	4,000
Raittiuskerho Imatralle	2,000
Vallilan sosialidemokraattiselle lasten raittiusosastolle Oraalle	4,000
Suomen opiskelevan nuorison raittiusliitolle	3,000
Helsingin raittiusseurojen keskustoimikunnalle	13,000
Helsingfors nykterhetsvänner nimiselle yhdistykselle	5,500
Käpylän lasten raittiusosastolle Käpylän haukoille	4,000
Helsingin raittiusseuralle	9,000
Raittiusosasto Tovereille	5,500

[1]) Khs 5 p. toukok. 937 §. — [2]) S:n 11 p. elok. 1,501 §. — [3]) S:n 27 p. tammik. 186 §. — [4]) S:n 12 p. toukok. 992 §. — [5]) Ks. tämän kert. s. 141. — [6]) Khs 13 p. tammik. 62 §. — [7]) S:n 22 p. kesäk. 1,304 §.

	Mk
Helsingin suomalaisen normaalilyseon raittiusyhdistykselle Kipinälle	3,000
Sininauha nimiselle yhdistykselle	4,000
Pasilan Nouseva päivä nimiselle yhdistykselle	1,500
Vallilan sosialidemokraattiselle raittiusyhdistykselle Tähkälle	1,500
Ylioppilaiden raittiusyhdistykselle	1,500
Kuuromykkäin raittiusseuralle Surdille	1,500
Suomen akateemiselle raittiusliitolle	5,000
Yhteensä	150,000

Edelleen päätettiin:

että avustuksen nauttijat myönnettyjen varain asianmukaisen käytön suhteen alistetaan sellaiseen valvontaan, joka määrätään kaupunginvaltuuston marraskuun 25 p:nä 1913 vahvistamissa, kaupungille tulevain juovutusjuomavoittovarain käytössä noudatettavaa menettelyä koskevissa säännöissä; sekä

että avustuksen nauttijain oli v:n 1939 helmikuun kuluessa annettava kaupunginhallitukselle selostus toiminnastaan ja myönnettyjen avustusten käyttämisestä.

Partiojärjestöjen avustaminen. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [1]) seuraaville partiojärjestöille alla mainitun suuruiset avustukset:

	Mk
Helsingfors scoutdistriktille	3,000
Helsingfors flickscoutdistriktille	1,000
Suomalaiselle partiopoikaliitolle	4,000
Toimentytöt partiojärjestölle	3,000
Suomalaisen normaalilyseon partiopojille	1,000
Yhteensä	12,000

Sosiaali- ja opetusasiain johtajalle annettiin tehtäväksi valvoa avustusten käyttöä.

Kysymys erityisen määrärahan merkitsemisestä partiojärjestöjä varten v:n 1939 talousarvioon päätettiin ottaa harkittavaksi talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Emmy ja David Skogmanin rahaston korkovaroista kaupunginhallitus päätti [2]) jakaa Pelastusarmeijalle 5,248: 35 mk:n suuruisen avustuksen sen ylläpitämän partiolaiskodin v:n 1937 toiminnan tuottaman tappion peittämiseksi sekä liittää korkovarain käyttämättömän osan, 5,804: 20 mk, rahaston pääomaan.

Luistinurheilu. Kaupunginhallitus hyväksyi [3]) urheilulautakunnan esityksen maksuttoman luistelun järjestämisestä kansakouluoppilaille urheiluloman aikana.

Urheilulautakunta oikeutettiin [4]) ehdottamallaan tavalla jakamaan luistinseurain ratamerkkien alennuskortit ennakolta jo kertomusvuonna.

Helsingin työväen hiihtäjät nimisen yhdistyksen avustaminen. Kaupunginhallitus myönsi yleisistä käyttövaroistaan Helsingin työväen hiihtäjät nimiselle yhdistykselle sen Herttoniemen öljysatama-alueelta hiihtoma-

[1]) Khs 22 p. kesäk. 1,303 §. — [2]) S:n 7 p. heinäk. 1,334 §. — [3]) S:n 16 p. syysk. 1,704 §. — [4]) S:n 20 p. lokak. 1,972 §.

jaksi ostaman Hirvenpään huvilan uudelleenrakentamista varten Herttoniemen hiihtokeskukseen 14,000 mk [1]) sekä myöhemmin vielä 15,000 mk [2]), viimeksi mainitun erän ehdoin, että yhdistys kirjallisesti sitoutui käyttämään hiihtomajaa ainakin viiden vuoden ajan puheena olevaan tarkoitukseen, ollen avustusmäärä muussa tapauksessa maksettava kaupungille takaisin korkoineen, sekä että yhdistys lisäksi nimenomaan sitoutui siihen, että maja oli kaikkien halukkaiden käytettävänä.

Työväen uimarit nimisen yhdistyksen anomus varain myöntämisestä laivamaksujen suorittamiseksi varattomille kansakouluoppilaille ei antanut muuta toimenpiteen aihetta kuin että urheilulautakunnalle annettiin [3]) tehtäväksi v:n 1939 talousarvioehdotusta laatiessaan harkita kysymystä määrärahan ottamisesta talousarvioon uimakouluoppilaiden kuljettamista varten maksutta Mustikkamaan ja Uunisaaren uimalaitoksille.

Liikuntakasvatusta ja kouluhygieniaa koskevia kysymyksiä käsittelevän IX pohjoismaisen kongressin aiheuttamien menojen peittämiseen kaupunginhallitus myönsi [4]) yleisistä käyttövaroistaan 10,000 mk.

9. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

Opetustoimi

Suomenkielisten kansakoulujen viranhaltijat. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oikeutettiin [5]) vasta maaliskuun 1 p:nä 1939 täyttämään opettajatar F. Johanssonin toistaiseksi hoitama suomenkielisten kansakoulujen toimistoapulaisenvirka.

Kaupunginhallitus määräsi [6]) Aleksis Kiven kouluun v:n 1939 alusta lukien perustetun [7]) palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain ryhmään kuuluvan apulaistalonmiehentoimen kuulumaan mainittujen virkain 33 palkkaluokkaan.

Kansakoulujohtokunnan esitettyä Aleksis Kiven koulun johtajan vapaatuntien lisäämistä koulun toiminnan suuresti laajennuttua, kaupunginhallitus palautti [8]) asian johtokunnalle uuden esityksen laatimista varten kaikkien koulujen johtajain vapaatuntien järjestämiseksi lukuvuoden 1939—40 alusta lukien sekä kehoitti samalla myöskin ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntaa ottamaan saman kysymyksen käsiteltäväkseen. Edellisen johtokunnan sittemmin asiasta laatiman ehdotuksen kaupunginhallitus hyväksyi [9]) tulemaan voimaan v:n 1939 syyslukukauden alusta.

Virkaatoimittavina toimineille opettajille A. Keynäsille [10]), K. Koskiselle [11]) ja P. Sippolalle [10]) kansakoulujohtokuntaa päätettiin kehoittaa maksamaan kesälomakorvaus suomenkielisten kansakoulujen määrärahasta Sääntöpalkkaiset virat.

Kaupunginhallitus oikeutti [12]) kansakoulujohtokunnan maksamaan eläkkeellä olevalle opettajalle J. Niemelälle siltä ajalta, jolloin hän joutui hoitamaan sairaslomaa nauttivan opettaja H. Malevan poikaluokkaa, poikaluokan opettajan pohjapalkan vähennettynä kaupungin hänelle maksamalla 995 mk:n kuukausieläkkeellä.

---

[1]) Khs 27 p. tammik. 209 §. — [2]) S:n 20 p. lokak. 1,982 §. — [3]) S:n 7 p. heinäk. 1,338 §. — [4]) S:n 23 p. maalisk. 638 §. — [5]) S:n 22 p. jouluk. 2,504 §. — [6]) S:n 5 p. toukok. 940 §. — [7]) Ks. tämän kert. s. 52. — [8]) S:n 14 p. lokak. 1,923 §. — [9]) S:n 29 p. jouluk. 2,555 §. — [10]) S:n 1 p. syysk. 1,638 §. — [11]) S:n 19 p. toukok. 1,055 §. — [12]) S:n 3 p. marrask. 2,120 §.

Kansakoulujohtokuntaa päätettiin [1]) kehoittaa suorittamaan kaupungin palveluksessa lukuvuoden 1933/34 olleelle kansakoulunopettaja A. Airilalle, joka tietämättömyydestä oli suorittanut 10 %:n palkanvähennyksen vaikka hänen maksettavakseen huoltovelvollisena kuului vain 5 %, takaisin puolet hänen palkastaan mainitulta lukuvuodelta pidätetystä palkanvähennyksestä eli 1,560 mk.

Veistokalustonhoitajat J. Kivi [2]) ja J. Elomaa [3]) oikeutettiin säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään virkoihinsa edellinen kesäkuun 1 p:ään 1939 ja jälkimmäinen kertomusvuoden loppuun.

Kaupunginhallitus oikeutti [4]) koululääkäri E. Alhon sivutoimena hoitamaan rokkoaineen valmistuslaitoksen ja varaston johtajan tointa v:n 1940 loppuun.

Kansakoulujohtokunnan ilmoitukset erinäisten opettajain oikeuttamisesta pitämään sivutoimia merkittiin [5]) tiedoksi.

Opettajat K. Ahtinen [6]), W. Erkko [7]), A. Immonen-Siimes [8]), T. M. Mikkonen [8]), E. Railo [8]) ja A. Vuolijoki [7]) oikeutettiin asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1939 loppuun sekä opettaja L. Wecksell [9]) v:n 1940 loppuun.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [10]) 1,728 mk:n suuruisen määrärahan kansakoulujen poikakuoron johtajan palkkaamiseen.

Ruotsinkielisten kansakoulujen viranhaltijat. Merkittiin [11]) tiedoksi kouluhallituksen hyväksyneen ruotsinkielisten kansakoulujen opettajan G. E. Cavoniuksen mainittujen koulujen tarkastajan R. Malmbergin sairaslomasijaiseksi kertomusvuoden syyskuun 21 p:n ja joulukuun 20 p:n väliseksi ajaksi.

Pyydettyään ja saatuaan selityksen kansakoulujohtokunnan tekemän päätöksen johdosta myöntää opettaja B. Holmströmille osittaista virkavapautta ja sen mukaan vähennetyt palkkaedut vain lukuvuosien aikana, kaupunginhallitus päätti [12]) ilmoittaa käsityksenään johtokunnalle, että sen mielestä ei ollut asianmukaista myöntää virkavapautta vain lukukausien ajaksi sellaisissa tapauksissa, jolloin tiedetään virkavapauden syyn jatkuvan myöskin koulujen loma-aikoina.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [13]) 616 mk opettaja K. Saltzmanille korvauksena hänen tammikuun 7 p:n ja maaliskuun 31 p:n välisenä aikana nauttimansa sairasloman ajalta saamatta jääneistä palkkaeduistaan.

Ottaen huomioon, että kaupunginvaltuuston päätös [14]) kaupungin opetuslaitoksissa maksettavien tuntipalkkioiden korottamisesta oli eräissä tapauksissa aiheuttanut epäselvyyttä, kansakoulujohtokunta alisti kaupunginhallituksen hyväksyttäviksi asiassa tekemänsä päätökset 24 mk:n tuntipalkkion maksamisesta kertomusvuoden alusta ruotsinkielisten kansakoulujen määrärahasta Oppilaiden voimistelu- ja urheiluharjoitusten edistäminen eräille lasten voimistelunopettajille, 30 mk:n tuntipalkkioiden suorittamisesta samojen koulujen määrärahasta Yleisen ammattilais-

---

[1]) Khs 3 p. maalisk. 503 § ja 13 p. huhtik. 805 §. — [2]) S:n 3 p. maalisk. 505 §. — [3]) S:n 3 p. marrask. 2,121 §. — [4]) S:n 22 p. jouluk. 2,505 §. — [5]) S:n 27 p. tammik. 235 §, 6 p. lokak. 1,874 § ja 3 p. marrask. 2,122 §. — [6]) Khn jsto 8 p. syysk. 3,857 §. — [7]) S:n 6 p. lokak. 3,917 §. — [8]) S:n 25 p. tammik. 3,134 §. — [9]) S:n 24 p. marrask. 4,089 §. — [10]) Khs 3 p. marrask. 2,117 §. — [11]) S:n 27 p. lokak. 2,034 §. — [12]) S:n 3 p. helmik. 271 §. — [13]) S:n 24 p. marrask. 2,279 §. — [14]) Ks. v:n 1937 kert. s. 122.

koulun kansakoululuokka kahdelle kansakoulunopettajalle, jotka iltaisin antavat opetusta yleisen ammattilaiskoulun kansakoululuokalla sekä 7 mk:n tuntipalkkion suorittamisesta samojen koulujen määrärahasta Tilapäistä työvoimaa jatkoluokkien pesunohjaajille. Ollen viimeksi mainittu korotus johtokunnan oman harkinnan varassa kaupunginhallitus hyväksyi [1]) molemmat ensiksi mainitut ehdotukset.

Ruotsinkielisten kansakoulujen kanslian kanslia-apulainen L. Anell sekä kyseisten koulujen opettajat A. Lindholm ja H. Schalin oikeutettiin [2]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1940 loppuun.

Palkanlisäyksen maksaminen kansakoulujen vuosisijaisille. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoituksen johdosta, että kun v. 1937 hyväksyttyä palkanlisäystä [3]) voitiin maksaa ainoastaan vähintään vuoden virassaan olleille viranhaltijoille ei johtokunta ollut voinut maksattaa palkanlisäystä edellisenä syksynä otetuille vuosisijaisille, kaupunginhallitus päätti [4]) ilmoittaa johtokunnalle, että palkanlisäys oli suoritettava jokaiselle vakinaista virkaa hoitavalle ja sellaisen viran palkkamäärärahasta palkatulle vuosisijaiselle.

Lastenpsykiatrin ja lastenpsykiatrin apulaisen virat. Kaupunginhallitus valitsi [5]) lastenpsykiatrin virkaan sielullisesti sairaiden vastaanotto-aseman apulaislääkärin E. S. Jokivartion ja lastenpsykiatrin apulaisen virkaan filosofiankandidaatti A. Hytösen. Edellä mainitut virat määriteltiin [6]) molempien kansakoulujohtokuntain alaisiksi.

Kansakoulujen huoneistot. Kaupunginhallitus päätti [7]) antaa Mäkelänkadun kansakouluasiaa käsittelemään asetetulle komitealle tehtäväksi valmistella kysymystä Töölön kansakoulutalon laajentamisesta sekä kehoittaa kiinteistölautakuntaa ottamaan huomioon kansakoulujen tonttitarpeen keski- ja pohjois-Töölössä.

Kansakoulujohtokunnan laadituttaman Lapinlahden uuden kansakoulutalon rakennusohjelman kaupunginhallitus päätti [8]) lähettää yleisten töiden lautakunnalle huomioonotettavaksi sen luonnospiirustuksia laadittaessa.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oli v. 1930 tehnyt Snellmaninkoulun lisärakennusta koskevan ehdotuksen rahatoimikamarille, joka puolestaan lähetti sen yleisten töiden lautakunnalle luonnospiirustusten laatimista varten aikanaan. Kun sittemmin käydyissä neuvotteluissa päädyttiin sellaiseen tulokseen, että koulun laajentamiskysymys ei ollut ajankohtainen ja lisäksi havaittiin laajennusohjelma vanhentuneeksi kaupunginhallitus asiaa käsiteltyään päätti [9]) antaa kysymyksen Snellmaninkoulun laajentamisesta v:n 1930 rakennusohjelman pohjalla sillä kertaa raueta.

Kiinteistölautakuntaa päätettiin [10]) kehoittaa tekemään Oikokadun talon n:o 7 omistajan kanssa talossa toimivan ruotsinkielisen apukoulun huoneistoa koskeva uusi vuokrasopimus ehdoin, että talonomistaja suorittaa huoneistossa tarpeelliset muutostyöt ja vuokra korotetaan 90,000 mk:aan vuodessa, minkä ohessa kertomusvuoden vuokrankorotukseen myönnettiin 4,500 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin.

---

[1]) Khs 27 p. toukok. 1,100 §. — [2]) Khn jsto 15 p. jouluk. 4,142 §. — [3]) Ks. v:n 1937 kert. s. 6. — [4]) Khs 10 p. helmik. 339 §. — [5]) S:n 14 p. lokak. 1,920 §. — [6]) S:n 27 p. lokak. 2,037 §. — [7]) S:n 3 p. marrask. 2,115 §. — [8]) S:n 27 p. tammik. 234 §. — [9]) S:n 10 p. helmik. 343 §. — [10]) S:n 7 p. huhtik. 765 §.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [1]) 43,700 mk Tehtaankadun kansakoulun poikien käymälän sisäänkäynnin uudelleenjärjestämiseen.

Kaupunginhallitus päätti [2]), että Aleksis Kiven koulun käytettäväksi luovutetaan suomenkielisen työväenopiston talosta neljä luokkahuonetta ehdoin, että nämä luokat työskentelevät vain aamupäivävuorolla ja että tästä johtuvat järjestyksenpito-, siivous-, valaistus- y.m. sen luontoiset lisäkustannukset eivät jää rasittamaan opiston taloutta, sekä Vallilan kansakoululle kolme luokkahuonetta Nilsiäntien ruotsinkielisen kansakoulun talosta.

Andra svenska lyceum i Helsingfors niminen koulu oikeutettiin [3]) voimistelua varten käyttämään Annankadun kansakoulun voimistelusalia entisten kolmen asemesta kuusi tuntia viikossa seuraavan lukuvuoden alusta lukien; vuokramaksu korotettiin 5,250 mk:ksi lukuvuodelta.

Käpylän yhteiskoulu oikeutettiin [4]) käyttämään Käpylän kansakoulun voimistelusalia kuusi tuntia ja laulusalia neljä tuntia viikossa, ehdoin että se suoritti 5,000 mk:n vuokramaksun lukuvuodelta, mihin summaan sisältyi korvaus valosta, ja sopi erikseen siivouksesta ja sen korvaamisesta. Koska laulusalia kuitenkaan ei voitukaan luovuttaa yhteiskoulun käytettäväksi ja tämä ilmoitti, että lukuvuoden voimistelutunneistakin vain noin puolet pidettäisiin sisällä, kaupunginhallitus sittemmin päätti [5]) alentaa sen suoritettavan vuokran 300 mk:ksi kuukaudessa 9 kuukauden aikana.

Rintamamiesten majoittamista varten toukokuun 15—16 p:nä luovutettiin [6]) Eläintarhan, Kaisaniemen, Kallion, Lapinlahden, Porthaninkadun, Punavuorenkadun, Tehtaankadun, Töölön ja Vallilan kansakoulut sekä Ratakadun, Annankadun, Topeliuksenkadun ja Nilsiäntien koulut ynnä ruotsinkielinen apukoulu, ehdoin: että vuokraaja kuljetuttaa kouluille ja sieltä pois majoitukseen tarvittavat vuodevaatteet; että vuokraajan toimesta hankitaan kouluille järjestysmiehet; että koulut tyhjennetään toukokuun 16 p:nä niin hyvissä ajoin, että siivous voidaan toimittaa ennen koulutyön alkamista seuraavana aamuna; ja että koulujen palveluskunnalle varataan siivous- y.m. palkkiona 1 mk kutakin majoitettua miestä kohden. Kaupunginhallitus myönsi [7]) sittemmin yleisistä käyttövaroistaan edellä mainittujen koulujen vahtimestareille yhteensä 6,065 mk korvauksena puheena olevan majoituksen aiheuttamista siivoustöistä.

Kansakouluhuoneistoja luovutettiin [8]) lisäksi erinäisin ehdoin eräihin muihinkin majoitustarkoituksiin, voimistelu- ja lauluharjoitusten pitämiseen, kokoushuoneistoiksi, kurssitoimintaa varten sekä opetus- ja esitelmätilaisuuksien pitoon.

Tunturikoulun pihalla olevan rakennuksen poistaminen. Tunturikoulun pihalla olevan yksityisen omistaman asuinrakennuksen poistamistarkoituksessa kiinteistölautakunta oli irtisanonut mainittua rakennusta varten vuokrattua aluetta koskevan vuokrasopimuksen päättyväksi marraskuun 1 p:nä, mikä merkittiin [9]) tiedoksi.

---

[1]) Khs 11 p. elok. 1,508 §. — [2]) S:n 25 p. elok. 1,602 §. — [3]) S:n 27 p. toukok. 1,101 §. — [4]) S:n 8 p. syysk. 1,687 §. — [5]) S:n 3 p. marrask. 2,118 §. — [6]) S:n 7 p. huhtik. 762 ja 766 §. — [7]) S:n 9 p. kesäk. 1,194 §. — [8]) S:n 27 p. tammik. 236 §, 3 p. maalisk. 504 ja 510 §, 7 p. huhtik. 763 ja 767 §, 19 p. toukok. 1,058 §, 27 p. toukok. 1,102 §, 22 p. kesäk. 1,316 §, 16 p. syysk. 1,743 ja 1,744 §, 6 p. lokak. 1,875 §, 27 p. lokak. 2,036 §, 3 p. marrask. 2,123 §, 24 p. marrask. 2,286 § sekä 22 p. jouluk. 2,506 ja 2,507 §. — [9]) S:n 11 p. elok. 1,502 §.

Vironkielen opetus suomenkielisissä kansakouluissa. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan päätettyä aloittaa vironkielen opetuksen antamisen sitä haluaville ylä- ja jatkokoulun oppilaille, kaupunginhallitus ilmoitti [1]) sallivansa tämän päätöksen toimeenpantavaksi.

Sittemmin johtokunta oikeutettiin [2]) järjestämään vironkielen opetusta entiseen tapaan myöskin kevätlukukauden aikana.

Raittiustyö kansakouluissa. Sekalaisten yleisten menojen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan raittiustyön tukemiseen kaupunginhallitus myönsi [3]) suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle 24,000 mk ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnalle 6,000 mk raittiustyötä varten kansakouluissa.

Aleksis Kiven koulua koskevan selostusvihkosen julkaisemiseen kaupunginhallitus myönsi [4]) 3,500 mk yleisistä käyttövaroistaan.

Opetustilaisuuksien järjestäminen kansakoulunopettajille. Maantiedon opettamista käsittelevän luentosarjan toimeenpanemiseen suomenkielisten kansakoulujen opettajille kaupunginhallitus myönsi [5]) yleisistä käyttövaroistaan 1,600 mk.

Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnalle kaupunginhallitus myönsi [6]) 1,000 mk yleisistä käyttövaroistaan kokeellisen fysiikan luentokurssien järjestämiseksi opettajille.

Erään kauppahinnan kirjaaminen. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle päätettiin [7]) ilmoittaa, että suomenkieliselle työväenopistolle myydystä Kallion kansakoulun radiovastaanottimesta saatu kauppahinta 2,700 mk, oli merkittävä tuloksi talousarvion ulkopuolella.

Koulukaluston käyttö. Kaupunginhallitus hyväksyi [8]) suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ehdotuksen eräiden Lapinlahden koulun ullakolla säilytettyjen käytännöstä poistettujen kalustoesineiden lainaamisesta enintään lukuvuoden loppuun Käpylän yhteiskoululle.

Kansakoulujen valtionapu. Kaupungin kansakoululaitokselle myönnettiin v:lta 1937 valtionapua [9]) 5,894,900 mk, josta aikaisemmin jo oli nostettu 4,342,395 mk ja nyt oli nostettavissa loput, 1,552,505 mk.

Kaupunginlakimiehelle ja kaupunginhallituksen asiamiesosastolle annettiin [10]) tehtäväksi anoa kansakouluille valtionapua v:lta 1938, jolloin oppilasmäärä oli suomenkielisissä kansakouluissa keskimäärin 11,252.5 ja ruotsinkielisissä 2,344.0.

Rahatoimistolle annettiin [11]) tehtäväksi nostaa kouluhallituksen ruotsinkielisten kansakoulujen kesäsiirtoloille myöntämän valtionavun osuus kertomusvuoden kesältä, 55,940 mk.

Kansakoulujen lahjoitusrahastojen korkovarain käyttö. Merkittiin [12]) tiedoksi suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoitus käytettävissään olevista lahjoitusrahastoista myöntämistään stipendeistä.

Merkittiin [13]) tiedoksi ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoitus J. G. Wilkmanin rahaston hoidosta v. 1937.

Työväenopistot. Suomenkielisen työväenopiston johtokunnan esityksen johdosta opistolaisyhdistyksen edustajan oikeuttamisesta olemaan läsnä

---

[1]) Khs 29 p. syysk. 1,832 §. — [2]) S:n 22 p. jouluk. 2,503 §. — [3]) S:n 3 p. helmik. 273 §. — [4]) S:n 10 p. maalisk. 556 §. — [5]) S:n 3 p. marrask. 2,116 §. — [6]) S:n 27 p. lokak. 2,035 §. — [7]) S:n 3 p. maalisk. 502 §; vrt. tämän kert. s. 199 — [8]) Khs 24 p. marrask. 2,285 §. — [9]) S:n 10 p. helmik. 344 §. — [10]) S:n 3 p. marrask. 2,119 § ja 10 p. marrask. 2,162 §. — [11]) S:n 29 p. jouluk. 2,560 §. — [12]) S:n 19 p. toukok. 1,056 §. — [13]) S:n 3 p. helmik. 275 §.

johtokunnan kokouksissa kaupunginhallitus kehoitti [1]) johtokuntaa laatimaan kaupunginvaltuustolle ehdotuksen opiston johtosäännön tarpeellisesta muuttamisesta, mikäli johtokunta piti opistolaisyhdistyksen jäsenen säännöllistä läsnäoloa johtokunnan kokouksissa tarpeellisena.

Kaupunginhallitus päätti [2]) ilmoittaa suomenkielisen työväenopiston johtokunnalle, että sen alistettu päätös opiston ohjesäännön 9 §:n johtolauseen sekä 2 ja 5 kohdan tulkinnasta saadaan panna täytäntöön muilta osin paitsi mikäli se koskee mainitun pykälän 5 kohdan tulkintaa, minkä ohessa päätettiin kehoittaa johtokuntaa harkitsemaan, olisiko johtajan tehtävät määriteltävä toisella tavoin todennäköisesti piakkoin laadittavassa uudessa johtosäännössä.

Kouluhallituksen kumottua suomenkielisen työväenopiston johtokunnan päätöksen filosofianmaisteri P. Railon valitsemisesta opiston johtajaksi johtokunnan kokoonpanossa vaalia toimitettaessa esiintyneen virheellisyyden nojalla, kaupunginhallitus päätti [3]) kehoittaa filosofianmaisteri Railoa valittamaan valtioneuvostolle kouluhallituksen päätöksestä.

Kaupunginhallitus oikeutti [4]) työväenopiston uuden johtajan T. I. Wuorenrinteen sivutoimenaan antamaan opetusta yhteiskunnallisessa korkeakoulussa lukuvuonna 1938/39.

Kaupunginhallitus päätti [5]) ilmoittaa suomenkielisen työväenopiston johtokunnalle, että sen päätös tuntiopettajain kotityön korvauksen korottamisesta saadaan panna täytäntöön, minkä ohessa molempien työväenopistojen johtokuntia päätettiin kehoittaa yhteisesti tutkimaan kysymystä kotityökorvausten järjestämisestä sekä tekemään kaupunginhallitukselle esitys asiassa tarpeellisiksi katsomiinsa toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Kaupunginhallitus oli alistanut tutkittavakseen suomenkielisen työväenopiston johtokunnan tekemän päätöksen, joka koski kahden siivoojan oikeuttamista 64 mk:n suuruisen kuukausittaisen palkanlisäyksen saamiseen v. 1938 siitä huolimatta, että heille määrätty palkka on jaettu maksettavaksi 9 ½ eikä 12 kuukauden aikana. Katsoen, että puheena olevan laatuinen asia on sen yleisjaoston ratkaistava, kaupunginhallitus antoi palkanlisäyksien vahvistamisen sen tehtäväksi sekä ilmoitti [6]) sittemmin opiston johtokunnalle hyväksyvänsä yleisjaoston asiasta tekemän hyväksyvän päätöksen [7]).

Suomenkielisen työväenopiston johtokunnalle päätettiin [8]) ilmoittaa, että sen päätös raitiotielippujen ostamisesta opiston vahtimestarille saatiin panna täytäntöön, kuitenkin niin, että raitiotielippuja luovutetaan asianomaisen käytettäväksi vähitellen tarpeen mukaan.

Suomenkielinen työväenopisto oikeutettiin [9]) ostamaan Kallion kansakoulussa käytetty radiovastaanotin ja käyttämään sen 2,700 mk:n suuruisen hinnan sekä sähkö- ja puhelinjohtojen 650 mk:n suuruisten asentamiskustannusten maksamiseen työväenopiston kaluston hankintamäärärahaa.

Kaupunginhallitus hyväksyi [10]) suomenkielisen työväenopiston johtokunnan ehdotuksen työväenopiston haaraosaston sijoittamisesta syksystä lähtien toistaiseksi Lapinlahdenkadun 1 b:ssä olevaan Helsingin yhteislyseon huoneistoon.

---

[1]) Khs 27 p. tammik. 224 §. — [2]) 21 p. huhtik. 856 §. — [3]) S:n 28 p. heinäk. 1,448 §. — [4]) S:n 14 p. lokak. 1,929 §. — [5]) S:n 13 p. huhtik. 804 §. — [6]) S:n 27 p. tammik. 223 §. — [7]) Khn jsto 25 p. tammik. 3,128 §. — [8]) Khs 22 p. syysk. 1,764 §. — [9]) Khn jsto 11 p. tammik. 3,074 §; vrt. tämän kert. s. 198. — [10]) Khs 27 p. toukok. 1,099 §.

Kotitalouslautakunta [1]) oikeutettiin eräin ehdoin käyttämään työväenopiston käsityösalia ja tarpeen vaatiessa juhlasalia opetustarkoituksiin, samoin kuin Kumpulan, Vallilan, Herttoniemen ja Talin siirtolapuutarhayhdistykset [2]) eräitä muita opiston huoneistoja esitelmien pitoa varten ja Työväen matkailuliitto [3]) majoitustarkoituksiin.

Kaupunginhallitus päätti [4]), että suomenkielisen työväenopiston johtokunnan päätös Työväenopisto-lehden tilaamisesta johtokunnan kaikille jäsenille saadaan panna täytäntöön.

Suomenkielisen työväenopiston johtokunnan tehtyä esityksen opiston retkeilykerhon liittymisestä Suomen opintoretkeilykerhojen liiton jäseneksi, kaupunginhallitus oikeutti [5]) johtokunnan suorittamaan työväenopiston asianomaisesta määrärahasta retkeilykerhon jäsenmaksun y.m. kerhon järjestäytymisestä, toiminnan suunnittelusta ja retkeilyn yhteydessä tarvittavien opetus- ja havaintovälineiden hankinnasta koituvat menot, yhteensä 650 mk.

Helsingin kaupungin suomenkielisen työväenopiston opistolaisyhdistyksen anomus maa-alueen luovuttamisesta työväenopiston kesätoimintaa varten ei antanut [6]) kaupunginhallitukselle toimenpiteen aihetta.

K. H. Renlundin stipendi- ja palkintorahaston korkovaroista myönnettiin [7]) suomenkieliselle työväenopistolle 530 mk ja ruotsinkieliselle työväenopistolle 225 mk.

Ammattikoulut. Kaupunginhallitus oikeutti [8]) valmistavan tyttöjen ammattikoulun opettajattaren I. Steniuksen säädetyn eroamisiän saavutettuaan hoitamaan virkaansa huhtikuun 16 p:stä lukukauden loppuun.

Valmistavan tyttöjen ammattikoulun opettajattarien luontoisetukorvaukset ruoasta vahvistettiin [9]) v:n 1939 alusta lukien toistaiseksi 9: 50 mk:ksi työpäivältä, mikä korvaus asianomaisen opettajattaren on suoritettava myöskin niiltä työpäiviltä, jolloin hän ei ole halunnut nauttia kyseistä luontoisetua.

Ammattiopetuslaitosten johtokunnan vapautettua 18 varatonta valmistavan tyttöjen ammattikoulun oppilasta lukukausi- ja päivällismaksujen suorittamisesta lukuvuonna 1938/39 sekä 5 ompeluluokkien oppilasta päivällismaksujen suorittamisesta talouskurssien aikana kaupunginhallitus päätti [10]) ilmoittaa, että tämä päätös saadaan panna täytäntöön sekä oikeutti [10]) johtokunnan sen jälkeen päättämään oppilaiden vapauttamisesta päivällismaksujen suorittamisesta.

Kaupunginhallitus myönsi [11]) määrätyin ehdoin eräitä lupia valmistavan tyttöjen ammattikoulun huoneiston käyttämiseen opetus- ja majoitustarkoituksiin.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [12]) ammattiopetuslaitosten johtokunnalle 3,000 mk:n suuruisen määrärahan yleisen ammattilaiskoulun toisen luokan oppilaiden ja opettajien Viipurin ja Vuoksen laakson teollisuuslaitoksiin tehtävän opintoretken kustannuksiin.

Svenska lutherska evangeliiföreningen i Finland niminen yhdistys

---

[1]) Khs 20 p. tammik. 180 § ja 22 p. syysk. 1,765 §. — [2]) S:n 20 p. tammik. 180 §. — [3]) S:n 7 p. huhtik. 764 §. — [4]) S:n 27 p. tammik. 225 §. — [5]) S:n 17 p. helmik. 390 §. — [6]) S:n 29 p. syysk. 1,828 §. — [7]) S:n 21 p. huhtik. 848 §. — [8]) S:n 31 p. maalisk. 701 §. — [9]) S:n 29 p. jouluk. 2,559 §. — [10]) S:n 24 p. marrask. 2,282 §. — [11]) S:n 8 p. syysk. 1,686 § sekä 5 p. toukok. 942 ja 943 §. — [12]) S:n 5 p. toukok. 941 §.

oikeutettiin [1]) tavanmukaisin ehdoin käyttämään yleisen ammattikoulun huoneistoa vuosijuhlaansa saapuvien vieraiden majoituspaikkana.

K. H. Renlundin stipendi- ja palkintorahaston korkovaroista myönnettiin [2]) yleiselle ammattilaiskoululle 1,115 mk, kirjapainokoululle 110 mk ja taideteollisuuskeskuskoululle 720 mk.

Kotitalouslautakunta. Kaupunginhallitus suostui [3]) kotitalouslautakunnan anomukseen lastensuojelulautakunnan Vallilan leikkikentän tavaroiden säilyttämisestä kesällä Mäkelänkadun 45:ssä olevassa kotitalouskerholassa.

Kaupunginhallitus oikeutti [4]) eräät yhdistykset määrätyin ehdoin käyttämään kotitalouslautakunnan opetuskeittiötä opetus- ja havaintoesitystilaisuuksien järjestämiseen.

Maan kotitalouslautakuntain yhteisen neuvottelukokouksen järjestämiseen kaupunginhallitus myönsi [5]) yleisistä käyttövaroistaan 2,000 mk.

Lastentarhat. Sairaslomaa myönnettiin virkasäännön mukaisin palkkaeduin lastentarhain tarkastajalle E. Boreniukselle [6]) syyskuun 6 p:n ja lokakuun 20 p:n väliseksi ajaksi sekä apulaistarkastaja L. Rudbäckille [7]) tammikuun 25 p:n ja helmikuun 12 p:n sekä huhtikuun 29 p:n ja kesäkuun 30 p:n väliseksi ajaksi.

Suomenkielisten lastentarhain eräälle aputytölle ja eräälle lastenhoitajalle myönnettiin [8]) palkankorotukset.

Bertha-Maria-hemmet nimisen lastentarhan talousapulaisentoimi [9]) ja Onnelan lastentarhan talousapulaisentoimi [10]) päätettiin kertomusvuoden syyskuun alusta lukien siirtää 17 palkkaluokkaan sekä myöntää edellisen palkankorotuksen maksamiseen kertomusvuonna 200 mk ja jälkimmäisen 400 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista ikä- ja palkankorotuksiin.

Lastentarhain johtokunnan määrärahaan Sääntöpalkkaiset virat kaupunginhallitus myönsi [11]) 560 mk:n suuruisen lisäyksen kaupunginhallituksen v:n 1937 käyttövaroista sääntöpalkkaisten virkain palkkojen korottamiseen sekä lastentarhain ynnä niiden laitosten v:n 1937 määrärahaan Palkkasääntöön merkitsemättömät pysyväiset virat 45,031 mk:n suuruisen lisäyksen kaupunginhallituksen käyttövaroista kyseisten virkain palkkojen korottamiseen.

Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi 20,650 mk Vallilan lastentarhan uuden huoneiston [12]) kertomusvuoden vuokran suorittamiseen sekä 3,000 mk Alppimajan lastentarhan ynnä sen yhteydessä toimivan lastenseimen huoneistojen [13]), 1,800 mk Kalevan lastentarhan [14]), 8,250 mk Kallion suomenkielisen lastentarhan [15]), 1,750 mk Kruununhaan lastentarhan [16]), 5,833: 35 mk Onnelan lastentarhan [17]), 8,050 mk Pienolan lastentarhan [18]), 700 mk Toimelan päiväkodin [19]), 3,500 mk Touhulan lastentarhan [20]), 2,100 mk Barnabon lasten-

---

[1]) Khs 19 p. toukok. 1,059 §. — [2]) S:n 21 p. huhtik. 848 §. — [3]) S:n 16 p. kesäk. 1,276 §. — [4]) S:n 13 p. huhtik. 809 § ja 14 p. lokak. 1,925 §. — [5]) S:n 24 p. helmik. 436 §. — [6]) S:n 14 p. lokak. 1,926 § ja 3 p. marrask. 2,125 §. — [7]) S:n 10 p. maalisk. 558 §, 2 p. kesäk. 1,159 § ja 7 p. heinäk. 1,369 §. — [8]) S:n 10 p. maalisk. 524 §. — [9]) S:n 16 p. syysk. 1,745 §. — [10]) S:n 14 p. lokak. 1,928 §. — [11]) S:n 10 p. helmik. 345 §. — [12]) S:n 20 p. tammik. 176 §. — [13]) S:n 18 p. elok. 1,564 §. — [14]) S:n 9 p. kesäk. 1,195 §. — [15]) S:n 13 p. huhtik. 806 §. — [16]) S:n 17 p. maalisk. 602 §. — [17]) S:n 7 p. huhtik. 761 §. — [18]) S:n 24 p. helmik. 434 §. — [19]) S:n 7 p. huhtik. 759 §. — [20]) S:n 9 p. kesäk. 1,196 §.

tarhan [1]), 2,100 mk Solhällan lastentarhan [2]) ja 2,100 mk Tomtebon lastentarhan [3]) kertomusvuoden vuokrankorotuksiin.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [4]) 3,100 mk:n suuruisen määrärahan lastentarhain johtokunnan käytettäväksi lasten askartelu- ja leikkivälineiden näyttelyn järjestämiseen kaupungin lastentarhain 50-vuotisjuhlan johdosta marraskuun 27 p:n ja joulukuun 1 p:n välisenä aikana sosiaalimuseoon.

Sivistystoimi

Kaupunginkirjasto. Kirjastonhoitaja U. Thermanille myönnettiin [5]) sairaslomaa yhdeksi kuukaudeksi joulukuun 17 p:stä lukien virkasäännön mukaisin palkkaeduin.

Avustava kirjastonhoitaja L. Pohjala [6]) oikeutettiin säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään virkaansa maaliskuun 31 p:ään 1939 sekä Käpylän haarakirjaston hoitaja G. E. Grönroos [7]) syyskuun 19 p:ään 1939.

Kirjastonhoitaja J. Weckman sekä amanuenssit H. Granström ja F. Vikman oikeutettiin [8]) hoitamaan sivutoimia v:n 1940 loppuun.

Amanuenssit H. Lindström ja B. Mörne oikeutettiin [9]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1940 loppuun.

Kaupunginhallitus päätti [10]), hankittuaan urakkatarjouksia Käpylän kirjastotalon uudisrakennuksen teettämisestä, että kyseiset rakennustyöt oli suoritettava urakalla jättäen urakoitsijan vaalin y. m. asian aiheuttamat käytännölliset toimenpiteet yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi.

Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi [11]) 500 mk Töölön haarakirjaston ja lukusalin kertomusvuoden vuokrankorotuksen suorittamiseen.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi yleisten töiden lautakunnalle 15,000 mk:n määrärahan kaupunginkirjaston pääkirjastotalon ja Kallion haarakirjastotalon julkisivulla olevien nimikilpien kieliasun oikaisemiseen [12]) sekä yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 25,000 mk Kallion haarakirjaston keskuslämmityslaitoksen kahden kattilan uusimiseen [13]).

Kaupunginhallitus päätti [14]) esittää Ranskan Helsingissä olevalle lähetystölle kaupungin sekä kaupunginkirjaston kiitoksen Ranskan valtion kyseiselle kirjastolle luovuttamasta n. 10,000 frangin arvoisesta kirjalahjasta.

Kaupunginmuseo. Karl Fazer konditoria oy:n anomus eräiden kaupunginmuseossa olevien vanhoja helsinkiläistaloja esittävien vesivärimaalausten kopioimisesta hyväksyttiin [15]) ehdoin, että yhtiö vastaa siitä, että kopiot tehdään taiteellisesti päteviksi.

Kaupunginorkesteri. Kaupunginorkesterin johtaja G. Schnéevoigt oikeutettiin [16]) kevätkaudella esiintymään vierailevana johtajana eräissä musiikkitilaisuuksissa Lontoon ja Malmön kaupungeissa.

---

[1]) Khs 10 p. maalisk. 555 §. — [2]) S:n 10 p. maalisk. 557 §. — [3]) S:n 17 p. maalisk. 601 §. — [4]) S:n 24 p. marrask. 2,284 §. — [5]) S:n 22 p. jouluk. 2,508 §. — [6]) S:n 6 p. lokak. 1,867 §. — [7]) S:n 22 p. jouluk. 2,509 §. — [8]) S:n 1 p. jouluk. 2,358 §. — [9]) Khn jsto 1 p. jouluk. 4,104 §. — [10]) Khs 7 p. heinäk. 1,367 § ja 24 p. marrask. 2,269 §. — [11]) S:n 17 p. maalisk. 604 §. — [12]) S:n 1 p. jouluk. 2,356 §. — [13]) S:n 14 p. heinäk. 1,407 §. — [14]) S:n 31 p. maalisk. 704 §. — [15]) S:n 1 p. syysk. 1,637 §. — [16]) S:n 27 p. tammik. 226 § ja 17 p. helmik. 391 §.

Kaupunginorkesterin intendentille E. Pingoudille myönnettiin [1]) palkatonta virkalomaa elokuun 15 p:n 1938 ja helmikuun 15 p:n 1939 väliseksi ajaksi edellytyksin, että musiikkilautakunta sitä ennen ilmoittaa hänen haluavan käyttää tätä virkalomaa.

Kaupunginorkesterin jäsen A. Viljava [2]) oikeutettiin nostamaan täydet palkkaetunsa kesäkuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n väliseksi ajaksi saamansa virkaloman ajalta samoin kuin orkesterin jäsen Y. Selin [3]) syyskuun 1 p:n ja 12 p:n välisen virkalomansa ajalta.

Kaupunginorkesterin jäsenet V. Halonen [4]), K. Kajanus [4]), V. Liimatainen [4]), F. Mentl [5]), M. Orlando [4]) ja O. Toivio [6]) oikeutettiin asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1939 loppuun.

Musiikkilautakunta oli päättänyt sallia kaupunginorkesterin soittaa määrättyjä suomalaisia sävellyksiä vakinaisen johtajansa johdolla Odeon tehtaan gramofonilevyille, joissa saataisiin käyttää kaupunginorkesterin nimeä, ollen orkesterin tällöin esiinnyttävä sen suuruisena kuin orkesterin johtaja katsoo sävellysten taiteellisen esityksen kulloinkin vaativan ja soiton tapahduttava sellaisena aikana, ettei orkesterin varsinainen työ siitä häiriinny, sekä Odeon tehtaan suoritettava orkesterin jäsenille korvaus soittotilaisuuksista. Kaupunginhallitus päätti [7]) hyväksyä edellä mainitun menettelyn.

Valtioneuvostolle päätettiin [8]) tehdä esitys kaupunginorkesterin valtionavun korottamisesta v:n 1940 talousarviossa.

R. Ahlströmin rahastojen korkovarain käyttö. R. Ahlströmin rahastojen v:n 1937 korkovarat päätettiin [9]) käyttää siten, että soitto-, sävellys- ja laulutaiteen edistämiseksi tarkoitettuja varoja jakamaan asetetulle lautakunnalle ja Suomen taideyhdistyksen palkinto- ja ostolautakunnalle kummallekin annettiin 90,900 mk sekä Suomen kirjailijaliitolle ja Finlands svenska författarförening nimiselle yhdistykselle kummallekin 45,450 mk.

Suomen kirjailijaliiton [10]), Suomen taideyhdistyksen [11]) ja musiikkilahjoitusrahaston hoitolautakunnan [12]) ilmoitukset saamiensa korkovarain käytöstä merkittiin sittemmin tiedoksi.

N. ja R. Forsténin avustusrahasto. Kaupunginhallitus päätti [13]) suostua Pohjoismaiden yhdyspankin ehdotukseen 10,000 mk:n suuruisen käteisrahan suorittamisesta Helsingin konservatorion opettajayhdistyksen eläkerahastoon samanarvoisen, neiti R. Forsténin testamentissa mainitun obligatiosuorituksen sijasta ja samalla ilmoittaa pitävänsä suotavana, että kaupungille tulevat korkovarat siirretään kaupungille kerran vuodessa kalenterivuoden vaihteessa.

10. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Kiinteistötoimiston viranhaltijat. Kiinteistötoimiston kansliaosaston sihteerille T. Törnblomille myönnettiin [14]) virkavapautta v:ksi 1939, jotta hänet voitaisiin samaksi ajaksi nimittää kiinteistötoimiston apulaispäälli-

[1]) Khs 22 p. kesäk. 1,312 §. — [2]) S:n 27 p. toukok. 1,097 §. — [3]) S:n 22 p. kesäk. 1,313 §. — [4]) Khn jsto 22 p. helmik. 3,218 §. — [5]) S:n 22 p. maalisk. 3,324 §. — [6]) S:n 25 p. tammik. 3,135 §. — [7]) Khs 21 p. huhtik. 858 §. — [8]) S:n 16 p. syysk. 1,738 §. — [9]) S:n 31 p. maalisk. 680 §. — [10]) S:n 10 p. helmik. 313 §. — [11]) S:n 7 p. huhtik. 724 §. — [12]) S:n 19 p. toukok. 1,024 §. — [13]) S:n 7 p. heinäk. 1,324 §. — [14]) S:n 8 p. jouluk. 2,385 §.

köksi. Varatuomari H. Arvidson määrättiin viransijaisena hoitamaan puheena olevaa sihteerinvirkaa tämän viran pohjapalkoin.

Kiinteistölautakuntaa päätettiin [1]) kehoittaa, vahvistaessaan virkaatoimittavan sihteerin H. Arvidsonin palkkaetuja hänelle syyskuun 26 p:n ja lokakuun 31 p:n väliseksi ajaksi myöntämänsä sairasloman ajalta, ottamaan huomioon myöskin hänen aikaisemmin kaupungin palveluksessa olemansa aika.

Siirtolapuutarhaneuvoja E. Koch oikeutettiin [2]) nauttimaan täysiä palkkaetujaan elokuun 10 ja 17 p:n väliseltä virkavapausajaltaan.

Eräiden kiinteistötoimiston palkkasääntöön merkitsemättömien pysyväisten virkain haltijoille myönnettiin [3]) palkankorotukset.

Hallipalvelija H. Salmi oikeutettiin [4]) ikäkorotusten saamiseksi lukemaan hyväkseen sääntöpalkkaisena virutushuoneen kaitsijana palvelemansa kesäkuun 10 p:n 1918 ja lokakuun 31 p:n 1938 välinen aika ja täten saamaan 3 ikäkorotusta marraskuun 1 p:stä 1938 alkaen.

Mestsänvartija A. Sireenin asunnostaan suoritettava luontoisetukorvaus vahvistettiin [5]).

Kansanpuistojen kaitsija D. Grön oikeutettiin [6]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään virkaansa syyskuun 1 p:ään 1939.

Toimistoarkkitehti V. Tuukkanen oikeutettiin [7]) lukuvuonna 1938/39 toimimaan yliopiston maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan rakennusopin ylimääräisenä opettajana.

Vaakitsija S. Anttila ja piirtäjä S. Andersin oikeutettiin [8]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1939 loppuun.

Kiinteistölautakuntaa päätettiin [9]) kehoittaa palkkaamaan uusi vapaavuorolämmittäjä kaupungintalon kattilahuoneeseen käyttäen kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvää kaupungin talojen hallinto- ja hoitomäärärahaa Tilapäistä työvoimaa.

Käteiskassat. Kiinteistötoimiston vahtimestari H. Holmberg oikeutettiin [10]) edelleenkin kertomusvuonna posti- y.m. maksuja varten pitämään 500 mk:n suuruista käteiskassaa.

Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osasto oikeutettiin [11]) saamaan käytettäväkseen vaihtokassarahoina kuluvana luistinkautena Pallokentän luistinrataa varten 1,500 mk ja Eläintarhan urheilukentän luistinrataa varten 100 mk.

Siivousainevaraston pitäminen. Kiinteistötoimiston talo-osasto oikeutettiin [12]) pitämään omaa siivousainevarastoa.

Erään palovakuutuskorvauksen kirjaaminen. Kaupunginhallitus päätti [13]) suostua Suomen maalaisten yleisen palovakuutusyhtiön Tuomarinkylässä palaneista heinistä kaupungille suorittaman 17,790 mk:n suuruisen palovakuutuskorvauksen merkitsemiseen kiinteistötoimiston maatalousosaston tuloksi varastotilille.

Kaupungin metsätalouden kehittäminen. Kiinteistölautakuntaa päätettiin [14]) kehoittaa kaupungin metsien hoitoa valvoessaan kiinnittämään entistä suurempaa huomiota taloudellisiin näkökohtiin.

---

[1]) Khs 13 p. lokak. 1,907 §. — [2]) S:n 11 p. elok. 1,462 §. — [3]) S:n 16 p. kesäk. 1,259 §. — [4]) S:n 8 p. jouluk. 2,368 §. — [5]) Khn jsto 1 p. jouluk. 4,101 §. — [6]) Khs 27 p. toukok. 1,086 §. — [7]) S:n 16 p. syysk. 1,707 §. — [8]) Khn jsto 3 p. marrask. 4,008 §. — [9]) Khs 13 p. huhtik. 783 §. — [10]) S:n 7 p. tammik. 35 §. — [11]) S:n 29 p. jouluk. 2,537 §. — [12]) Khn jsto 22 p. helmik. 3,211 §. — [13]) Khs 7 p. tammik. 39 §. — [14]) S:n 11 p. elok. 1,488 §.

Vanda puistokylä oy:n omaisuuden hoito. Kaupunginhallitus päätti [1]), että Vanda puistokylä oy:n kiinteä ja irtain omaisuus kokonaisuudessaan siirtyy kaupungille sekä että yhtiöltä kaupungille siirtyneet maatilat kalustoineen otetaan kiinteistölautakunnan hoitoon, minkä ohessa asiamiesosastoa päätettiin kehoittaa hankkimaan kiinteistöille lainhuudatus.

Suomen kunnallisteknillisen yhdistyksen mietinnöt ja selvitykset. Suomen kunnallisteknillisen yhdistyksen laatimat mietinnöt tontinmittaustaksasta ja selvitys katu- ja viemärikustannusten jakamisesta kaupungin ja tontinomistajain välillä sekä tontinomistajain kesken päätettiin [2]) lähettää kiinteistölautakunnalle tiedoksi.

Kiinteän omaisuuden hankintaa ja luovutusta koskevat kysymykset

Tonttien myynnissä noudatettava menettely. Kaupunginhallituksella ei ollut [3]) mitään muistutettavaa eräiden sellaisten tonttien myynnin järjestelyä, joiden edustalla olevat kadut vasta lähiaikoina valmistuvat, koskevaa kiinteistölautakunnan esittämää menettelyä vastaan, jonka mukaan tällainen tontti huutokaupataan ehdoin, että kauppakirja tehdään vasta mainittujen katujen valmistuttua.

Ab. M. G. Stenius oy:n osakekannan osto. Käytyään pitkällisiä neuvotteluja Ab. M. G. Stenius oy:n osakekannan ostamisesta kaupungille kaupunginhallitus puolestaan päätti [4]) eräin muutoksin hyväksyä kaupunginlakimiehen laatiman tarkistetun ehdotuksen yhtiön osakekannan ostamisesta 83,000,000 mk:n kauppahinnasta samalla hyväksyen myöskin yhtiön ja Malmin sähkölaitos oy:n kesken tehdyn, sähkövirran hankintaa koskevan sopimuksen.

Lehtisaaren osto. Helsingin maaseurakunnan jakoa valmistelevan komitean tiedusteltua mahdollisuutta maaseurakunnan kirkolle kuuluvan Lehtisaaren myymisestä kaupungille, kaupunginhallitus päätti [5]) ehdottaa komitealle kolmimiehisen arviolautakunnan asettamista suorittamaan saaren arviointia.

Tonttien hallintaoikeuksien osto pakkohuutokaupalla. Kaupunginhallitus hyväksyi [6]) yleisjaostonsa toimenpiteen kaupunginhallituksen asiamiehen valtuuttamisesta XXIII kaupunginosan korttelissa n:o 903 olevan tontin n:o 11 vuokraoikeuden pakkohuutokaupassa huutamaan vuokraoikeuden ynnä tontilla olevat rakennukset niin korkeasta hinnasta, että kaupungin tonttiin kiinnitetyt saatavat tulevat turvatuiksi.

Kaupunginhallituksen asiamies valtuutettiin toimitettavissa huutokaupoissa huutamaan hallintaoikeudet Käpylän korttelissa n:o 893 a olevaan Taivaskallion tonttiin n:o 7 [7]) sekä Käpylän korttelissa n:o 894 olevaan Taivaskallion tonttiin n:o 23 [8]) ynnä mainituilla tonteilla olevat rakennukset niin korkeasta hinnasta, että kaupungin niihin kiinnitetyt saatavat tulevat turvatuiksi.

Helsingfors slaktinrättning ab:n rakennusten y.m. lunastaminen. Kaupunginhallituksen asiamiesosaston haettua hovioikeudessa muutosta raas-

[1]) Khs 29 p. jouluk. 2,540 §. — [2]) S:n 5 p. toukok. 918 §. — [3]) S:n 3 p. maalisk. 484 §. — [4]) S:n 14 p. heinäk. 1,399 §, 27 p. lokak. 2,025 §, 17 p. marrask. 2,226 §, 24 p. marrask. 2,266 § ja 1 p. jouluk. 2,343 §. — [5]) S:n 31 p. maalisk. 689 §. — [6]) Khn jsto 22 p. helmik. 3,221 § ja khs 24 p. helmik. 395 §. — [7]) Khs 18 p. elok. 1,551 §. — [8]) S:n 6 p. lokak. 1,839 §.

tuvanoikeuden päätökseen [1]) Helsingfors slaktinrättning ab:n velvoittamisesta suorittamaan kaupungille korvausta siitä, että yhtiö vuokra-ajan päätyttyä oli käyttänyt entistä teurastuslaitosaluetta muihin kuin teurastustarkoituksiin, hovioikeus elokuun 20 p:nä 1937 antamallaan tuomiolla jätti raastuvanoikeuden päätöksen voimaan. Tällöin kaupunginhallitus ja Helsingfors slaktinrättning ab. ovat korkeimmassa oikeudessa hakeneet muutosta hovioikeuden tuomioon. Asiasta kertomusvuoden tammikuun 31 p:nä antamassaan tuomiossa korkein oikeus ilmoitti katsovansa, ettei ollut syytä muuttaa hovioikeuden tuomiota muulla tavoin kuin että yhtiön kanteessa mainitulta ajalta suoritettava korvaus, huomioonottaen sen hyödyn, minkä yhtiö on saanut antamalla vuokralle alueella olevat rakennukset, alennetaan harkinnan mukaan yhteensä 120,000 mk:ksi, jonka määrän yhtiö niin ollen on velvollinen suorittamaan kaupungille hovioikeuden mainitsemine korkoineen ja oikeudenkäyntikulujen korvauksineen. Korkeimman oikeuden päätös asiassa merkittiin [2]) tiedoksi ja asia miesosastolle päätettiin [2]) antaa tehtäväksi huolehtia siitä, että teurastuslaitosalueella olevat yhtiön rakennukset myydään ulosmittaukseen annetun kaupungin saatavan suoritukseksi.

Helsingfors slaktinrättning ab:n sittemmin tekemään sovintotarjoukseen kaupunginhallitus ei katsonut [3]) voivansa suostua, vaan valtuutti [3]) talojenisännöitsijä S. Purasen huutamaan toimitettavassa pakkohuutokaupassa edellä mainitun yhtiön rakennukset kaupungille mahdollisimman alhaisesta ja korkeintaan sellaisesta hinnasta, että kaupungin tuomittu saatava korkoineen ja kuluineen tulee täysin maksetuksi, eli enintään 71,000 mk:n hinnasta.

Entiselle teurastuslaitokselle kuulunut irtaimisto, lukuunottamatta puhelinosuutta ja -konetta, kiinteistölautakunta oikeutettiin [4]) myymään ilman huutokauppaa.

Mäntysuon tilan osto. Taiteilija ja rouva U. Kumpusen tehtyä tarjouksen Vihdin pitäjässä olevan Tervalammen kartanon maista lohkaistun Mäntysuon tilan RN 3[26] ostamisesta kaupungille, kaupunginhallitus päätti [5]) tehdä heille vastatarjouksen mainitun tilan ostamisesta 42,000 mk:n hinnasta.

Stansvikin kartano. Kaupunginhallitus päätti [6]) ostaa kaupungille Stansvikin kartanon päärakennuksen irtaimiston 15,000 mk:n hinnasta osoittaen tarvittavat varat yleisistä käyttövaroistaan.

Kaupungin ja sen evankelis-luterilaisten seurakuntain välisen aluevaihdon oikaiseminen. Kaupunginhallituksen valtuutettua kaupungingeodeetin toimimaan kaupungin ja sen evankelis-luterilaisten seurakuntain kesken tehdystä aluevaihtosopimuksesta [7]) aiheutuvassa maanmittaustoimituksessa siten, että kaupungin luovutettavaa aluetta pienennettäisiin seurakuntain luovuttaman alueen kautta kulkevaa, seurakunnille kuulumatonta tiealuetta vastaavalla määrällä, seurakuntain edustaja kuitenkin kieltäytyi tästä, joten vaihdosta aiheutuvien toimitusten suorittaminen keskeytyi. Tämän johdosta kaupunginhallitus päätti [8]) esittää kaupungin suomalaisten ja ruotsalaisten evankelis-luterilaisten seurakuntain kirkkovaltuustolle, että se oikeuttaisi edustajansa kyseisessä maanmittaustoimituksessa suostu-

[1]) Ks. v:n 1936 kert. s. 104. — [2]) Khs 23 p. maalisk. 663 §. — [3]) S:n 7 p. huhtik. 750 §. — [4]) S:n 14 p. heinäk. 1,389 §. — [5]) S:n 22 p. jouluk. 2,454 §. — [6]) S:n 18 p. elok. 1,562 §. — [7]) Ks. v:n 1936 kert. s. 15. — [8]) Khs 3 p. helmik. 252 §.

maan kaupungin luovutettavan alueen pienentämiseen seurakuntien luovutettavan alueen kautta kulkevan tien pinta-alaa vastaavalla määrällä.

Tuomarinkylän tietä varten tarvittavan maan pakkolunastaminen. Kaupunginhallitus päätti [1]) tyytyä Uudenmaan läänin maaherran Tuomarinkylän tietä varten tarvittavan maan pakkolunastusta koskevassa asiassa helmikuun 26 p:nä antamaan päätökseen.

Valtionrautateiden pakkolunastettavat alueet. Ollen valtion tarkoituksena pakkolunastustoimin erottaa rautatiealueeksi eräitä rautatieaseman viereisiä kaupungille kuuluvia alueita kaupunginhallitus päätti [2]) antaa pyydetyt selvitykset omistusoikeudestaan niihin.

Rautatiehallitus oli valtioneuvostolta anonut oikeutta valtion ja kaupungin välisessä, rautatieaseman ympäristöä koskevassa tilusvaihdossa [3]) valtiolle luovutettujen alueiden H ja K pakkolunastamiseen rautatiealueeksi. Asiasta annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti [4]) ilmoittaa, ettei kaupungilla ollut mitään muistutettavaa anomuksen hyväksymistä vastaan.

Korttelin n:o 499 tontin n:o 55 luovutusehdot. Helsingin keskuksen yhteiskoulun rehtori oli tiedustellut, voitiinko pitää mainitulle koululle luovutetun XIV kaupunginosan korttelin n:o 499 tontin n:o 55 [5]) luovutusehtojen mukaisena sellaista järjestelyä, että rehtori itse asuisi rakennuksessa alkuaan koulun vahtimestarille tarkoitetussa asunnossa toimien samalla koulun vahtimestarina ja isännöitsijänä. Kaupunginhallitus päätti [6]) ilmoittaa, ettei kaupungilla ole mitään muistutettavaa edellämainitunlaista järjestelyä vastaan edellyttäen, ettei koulurakennukseen rehtoria lukuunottamatta sijoiteta asumaan muita henkilöitä kuin siivooja hänelle varattuun huoneeseen.

Ruskeasuon ja Uudenpellon vuokra-alueiden lunastusehdot. Kaupunginhallitus päätti [7]), että Ruskeasuon ja Uudenpellon vuokra-alueiden järjestämistä tarkoittavissa mainittujen alueiden lunastuskokouksissa esitetään seuraavat vaatimukset:

että XVI kaupunginosan asemakaava jätetään muuttamatta, jolloin Ruskeasuon alueiden n:ot 1, 11, 18 ja 19 vuokraajat eivät voi lunastaa nykyisiä alueitaan, vaan on ne siirrettävä muualle;

että Ruskeasuon alueen n:o 30 ja Uudenpellon alueen n:o 44 vuokraajat niinikään velvoitetaan siirtymään muualle;

että edellä mainituille lunastajille osoitetaan uudet alueet Ruskeasuon korttelista n:o 731;

että korvauksena luovutetusta tonttimaasta vaaditaan 100 mk m²:ltä; sekä

että korttelille n:o 731 vahvistetaan asemakaavamääräykset, joiden mukaan siihen saa rakentaa samanlaisia kaksikerroksisia taloja kuin kaupungin omakotialueille.

Muuttaen edellä selostettua päätöstään kaupunginhallitus sittemmin päätti [8]), että lunastustoimituksessa, huomioonottaen katu- ja viemärikustannukset, vaaditaan luovutettavan tonttimaan korvauksena 200 mk m²:ltä.

Ruskeasuon ja Uudenpellon vuokra-alueiden uudessa lunastamistoimi-

[1]) Khs 23 p. maalisk. 651 §; vrt. myös v:n 1932 kert. s. 13 ja 33. — [2]) Khs 16 p. kesäk. 1,266 § ja 29 p. jouluk. 2,541 §. — [3]) Ks. v:n 1935 kert. s. 13. — [4]) Khs 13 p. lokak. 1,896 §. — [5]) Ks. v:n 1936 kert. s. 18. — [6]) Khs 10 p. marrask. 2,145 §. — [7]) S:n 17 p. maalisk. 588 §. — [8]) S:n 7 p. heinäk. 1,354 §.

tuksessa päätettiin [1]) kaupungin edustajaa, kaupunginhallituksen asiamiestä E. Elfvengreniä, kehoittaa esittämään, että kaikki ne vuokraajat, joille myönnetään lunastamisoikeus, velvoitettaisiin siirtymään muualle, että heille osoitettaisiin uudet alueet kyseisten alueiden lunastuskysymyksiä valmistelleen toimikunnan laatiman II vaihtoehdon mukaisesti, että luovutettavasta tonttimaasta vaadittaisiin korvausta 130 mk m²:ltä sekä että luovutettaville tonteille vahvistettaisiin asemakaavamääräys, jonka mukaisesti niille saadaan rakentaa kaksikerroksisia omakotitaloja vastaavia puurakennuksia.

Juutalaisen seurakunnan tontti. Siihen katsoen, että juutalaiselle seurakunnalle aikanaan luovutettua IV kaupunginosan korttelissa n:o 154 olevaa Malminkadun tonttia n:o 26 koskevan luovutuskirjan alkuperäinen kappale oli kadonnut, seurakunta esitti anomuksen uuden lahjoituskirjan saamisesta lainhuudon hankkimista varten. Kaupunginhallitus päätti [2]) puolestaan periaatteellisesti hyväksyä anomuksen, mutta ennen luovutuskirjan antamista päätettiin vahvistaa sellainen tonttia koskeva asemakaavamääräys, jonka mukaan tonttia saa käyttää ainoastaan seurakunnallisiin tarkoituksiin ja jonka mukaan sille ei saa rakentaa muita asuinhuoneistoja kuin mitkä ovat rakennuksen hoitohenkilökunnalle tarpeen.

Koteja kodittomille lapsille nimisen yhdistyksen anottua XV kaupunginosan korttelissa n:o 634 olevan Munkkiniemenkadun tontin n:o 13 luovuttamista sen uuden lasten vastaanottokodin paikaksi kaupunginhallitus päätti [3]) pyytää kiinteistölautakunnalta kiireellistä lausuntoa siitä, eikö Pihlajatien varrella ollut tarkoitukseen sopivia tontteja.

Kulosaaren tonttien myynti. Koska kaupungilla ei ollut syytä myydä Kulosaaren tontteja ennenkuin se oli liitetty kaupunkiin, kiinteistölautakunta oli evännyt kamreeri A. Melan anomuksen Kulosaaren tontin n:o 182 a RN 1^{800} ostamisesta. Kaupunginhallitus päätti [4]), että päätös kamreeri Melan anomuksen epäämistä koskevalta osin saadaan panna täytäntöön, mutta että asian on annettava raueta, mikäli siinä on annettu periaatteellinen lausunto siitä, ettei kaupunki myy Kulosaaren tontteja, ennenkuin se on liitetty kaupunkiin.

Korttelia n:o 99 koskevan tilusvaihtosopimuksen lainhuuto. Kaupunginhallitus päätti [5]) määrätä maksettavaksi ennakolta kaupunginkassasta 327,050: 70 mk kaupungin ja Oy. Sokos nimisen yhtiön välisen korttelia n:o 99 koskevan tilusvaihtosopimuskirjan [6]) varustamiseksi leimamerkeillä lainhuutoa varten sekä kaupunginlakimiehelle tehtäväksi jälkeenpäin ryhtyä toimenpiteisiin mainitun määrän perimiseksi korkoineen takaisin valtiolta.

Kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset

Herttoniemen teollisuus- ja öljysatama-alue. Herttoniemen teollisuus- ja öljysatama-alueella suoritettavien töiden sekä Herttoniemen radan varrella olevien alueiden hallinnon ja käytön suhteen kaupunginhallitus päätti [7]):

antaa yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi laadituttaa suunnitel-

[1]) Khs 8 p. jouluk. 2,386 §. — [2]) S:n 16 p. syysk. 1,714 §. — [3]) S:n 17 p. marrask. 2,227 §. — [4]) S:n 16 p. syysk. 1,724 §. — [5]) S:n 6 p. lokak. 1,838 §. — [6]) Vrt. v:n 1934 kert. s. 11. — [7]) Khs 24 p. helmik. 428 §.

man Herttoniemen eteläosan viemäriverkostoksi huomioonottaen, että viemäreitä ei suunnata öljysatama-alueen halki;

ilmoittaa yleisten töiden lautakunnalle, ettei niitä vuokra-alueita, joita tarvitaan Herttoniemen teollisuus- ja öljysatama-alueella suoritettavien töiden vuoksi v:n 1938 aikana, voida vapauttaa muulla tavoin kuin neuvottelemalla vuokraajain kanssa;

kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa vastedeskin ilmoittamaan kiinteistölautakunnalle, mitkä alueet edellä mainitussa tarkoituksessa mahdollisesti olisi vapautettava;

antaa kiinteistölautakunnalle tehtäväksi yleisten töiden lautakunnan mahdollisesti tekemän ilmoituksen perusteella neuvotella vuokraajain kanssa alueiden vapauttamisesta sekä tehdä siitä mahdollisesti aiheutuvat esitykset kaupunginhallitukselle;

kehoittaa kiinteistölautakuntaa vuokraamaan Herttoniemen rakennussuunnitelma-alueella olevia alueita ainoastaan vuodeksi kerrallaan ja öljysatama-alueella olevia alueita rakennustoimistoa kuultuaan niinikään ainoastaan vuodeksi kerrallaan sekä myös olemaan vuokraamatta Herttoniemen radan varrella olevia alueita vuotta pidemmäksi ajaksi ennenkuin kysymys Helsingin—Korian rautatien suuntauksesta on ratkaistu;

kehoittaa kiinteistölautakuntaa vuokratessaan rata-alueella radan rungon ulkopuolella olevia alueita luovuttamaan ne enintään vuodeksi kerrallaan ja ensi sijassa viereisen alueen viljelijälle; sekä

kehoittaa kiinteistölautakuntaa olemaan vuokraamatta Viikin tilan kohdalla radan rungon ulkopuolella olevaa rata-aluetta vuotta pidemmäksi ajaksi kerrallaan.

Puhtaanapitolaitoksen varikkopiirivarastoalue. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [1]) v:n 1939 alusta lukien toistaiseksi vuokraamaan puhtaanapitolaitokselle varikkopiirivarastoalueeksi n. 2,500 m²:n suuruinen alue Turuntien korttelien n:ot 712 ja 713 eteläpuolelta 18,750 mk:n vuotuisesta tilitysvuokrasta.

Oy. Ford ab:n vuokra-alueet. Oy. Ford ab:lle päätettiin [2]) vastauksena sen asiasta tekemään tiedusteluun ilmoittaa, että yhtiön Munkkisaarelta vuokraaman tehdasrakennuksen vuokrasopimusta voidaan pidentää yhdeksi vuodeksi heinäkuun 1 p:stä 1939 lukien eli siis heinäkuun 1 p:ään 1940 sekä sen jälkeen heinäkuun 1 p:ään 1943 kuuden kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin niihin alueisiin nähden, joita yhtiö ei tarvitse toimintaansa varten, mutta muihin alueisiin nähden yhtiölle yksipuolisesti pidätetyin irtisanomisoikeuksin. Kiinteistölautakunnan ilmoitus kyseisen vuokrasopimuksen jatkamisesta merkittiin [3]) sittemmin tiedoksi.

Pitkällisten neuvottelujen jälkeen laaditun sopimusehdotuksen Hernesaaren vuokraamisesta Oy. Ford ab:lle kaupunginhallitus puolestaan hyväksyi [4]).

Korpaksen tilan vuokramaksut. Kaupunginhallituksen asiamiesosasto oli ottanut haasteen maanviljelijä V. Gustafssonia vastaan tämän v:n 1937 loppuun vuokraamastaan Korpaksen tilasta suorittamatta jättämästä vuokramaksusta, 4,321: 40 mk:sta 8 %:n korkoineen, minkä johdosta vuokraajan tytär neiti I. Gustafsson oli anonut saada vähittäismaksuin 500 mk:n suuruisin erin joka kuukauden 1 ja 16 p:nä suorittaa velan sekä

[1]) Khs 14 p. heinäk. 1,393 §. — [2]) S:n 11 p. elok. 1,476 §. — [3]) S:n 17 p. marrask. 2,222 §. — [4]) S:n 27 p. tammik. 211 §, 24 p. helmik. 425 §, 21 p. huhtik. 852 § ja 27 p. toukok. 1,079 §.

velkomisjutun keskeyttämistä. Kaupunginhallitus suostui [1]) anomukseen ehdoin, että hän heti antoi takauksen mainitusta velasta ja sitoutui suorittamaan myöskin kaupungin kulut asiassa.

Vuokraehtojen muuttaminen. Kaupunginhallitus päätti [2]), että kiinteistölautakunnan päätös tohtori J. Jännekselle XIV kaupunginosan korttelista n:o 507, Nordenskiöldinkadun varrelta, vuokratun alueen vuokraoikeuden pidentämisestä v:n 1939 maaliskuun loppuun saadaan panna täytäntöön.

Merkittiin [3]) tiedoksi kiinteistölautakunnan päätös tohtori S. af Björkstenin Tallbackan aluetta koskevan vuokraoikeuden pidentämisestä siten, että sopimus on voimassa tammikuun 1 p:stä 1941 lukien kuuden kuukauden irtisanomisajoin.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin [4]) muuttamaan Vanhassakaupungissa olevaa Annebergin tilaa koskevaa vuokrasopimusta vähentämällä vuokra-alueesta kertomusvuoden huhtikuun 1 p:stä alkaen Vanhankaupungin selän, Arabian tehdasalueen ja maantien välinen, pinta-alaltaan n. 8 ha:n suuruinen tilan osa, edellyttäen, että kaupunki maksaa hänelle kertakaikkisena korvauksena 15,000 mk. Samalla kiinteistölautakuntaa kehoitettiin myöntämään mainittu korvauserä pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvistä käyttövaroistaan sekä ryhtymään muihin asiassa tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin [5]) muuttamaan Asunto oy. Sturenkatu n:o 23 nimiselle yhtiölle vuokrattua XXII kaupunginosan korttelissa n:o 551 olevaa Sturenkadun tonttia n:o 23 koskevaa vuokrasopimusta siten, että vuosivuokra alennettaisiin olemaan lokakuun 1 p:stä 1938 joulukuun 31 p:ään 1944 46,580 mk. tammikuun 1 p:stä 1945 joulukuun 31 p:ään 1954 57,330 mk, tammikuun 1 p:stä 1955 joulukuun 31 p:ään 1964 69,870 mk, tammikuun 1 p:stä 1965 joulukuun 31 p:ään 1974 82,410 mk, tammikuun 1 p:stä 1975 joulukuun 31 p:ään 1984 94,950 mk sekä tammikuun 1 p:stä 1985 joulukuun 31 p:ään 1999 107,490 mk.

Kaupunginhallitus päätti [6]) alentaa Oy. Ikopal ab:n vuokraaman Hernesaaren alueen n:o 6 vuokran kertomusvuodelta 33,500 mk:aan.

Kiinteistölautakuntaa päätettiin [7]) kehoittaa alentamaan Suomen mineraaliöljy oy:n vuokraaman Vaasankadun varrella, Penger- ja Helsinginkadun välisellä aukiolla, olevan bensiiniaseman vuokramaksu maaliskuun 1 p:stä 1938 lukien 12,000 mk:aan vuodessa.

Kaupunginhallitus oikeutti [8]) kiinteistölautakunnan v:n 1939 alusta lukien alentamaan Tölö svenska samskola nimisen koulun vuokraaman Humaliston huvilapalstan n:o 23 vuosivuokran 4,000 mk:aan, pidättäen kuitenkin kaupungille oikeuden korottaa vuokraa ja muuttaa vuokraehtoja, jos alueen vierelle rakennettavan kadun kunnossapito vastaisuudessa kallistuu.

Vuokraoikeuden siirtäminen Värtsilä yhtymä oy:lle. Hietalahden sulkutelakka ja konepaja oy:n ja Värtsilä yhtymä oy:n ilmoitettua yhtymisestään sekä edellisen yhtiön kaupungilta vuokraamien alueiden [9]) vuokraoikeuden siirtymisestä jälkimmäiselle, kaupunginhallitus päätti [10]) mainitusta vuokraoikeuden siirrosta ilmoittaa kiinteistölautakunnalle asian-

[1]) Khs 19 p. toukok. 1,032 §. — [2]) S:n 11 p. elok. 1,487 §. — [3]) S:n 13 p. lokak. 1,892 §. — [4]) S:n 31 p. maalisk. 688 §. — [5]) S:n 13 p. lokak. 1,898 §. — [6]) S:n 3 p. helmik. 260 §. — [7]) S:n 10 p. helmik. 325 §. — [8]) S:n 1 p. jouluk. 2,340 §. — [9]) Ks. v:n 1934 kert. s. 16. — [10]) Khs 29 p. jouluk. 2,547 §.

mukaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten sekä kehoittaa asiamiesosastoaan hankkimaan Värtsilä yhtymä oy:ltä sitoumuksen Hietalahden sulkutelakka ja konepaja oy:lle myönnettyä 3,000,000 mk:n lainaa [1]) sekä samalle yhtiölle myönnettyä 1,500,000 mk:n avustusta [2]) koskevien määräysten täyttämisestä, jos Värtsilä yhtymä oy. haluaa edelleen käyttää hyväkseen mainittua lainaa ja avustusta.

Vuokrasopimuksen purkaminen. Kaupunginhallitus suostui [3]) kiinteistölautakunnan esitykseen Käpylän Taivaskallion korttelissa n:o 894 olevaa tonttia n:o 44 koskevan vuokrasopimuksen purkamisesta helmikuun 7 p:stä 1938 lukien ehdoin, että vuokraaja suorittaa vuokramaksun kiinnityksen kuolettamisesta aiheutuvat kustannukset.

Rautatietorin myyntipaikkain vuokran palauttaminen. Koska Rautatietorin järjestelytyöt olivat tuottaneet haittaa eräiden sikäläisten myyntipaikkain vuokraajille, päätettiin [4]) heille palauttaa osa heidän suorittamistaan vuokramaksuista, yhteensä 43,000 mk.

Kasvipalatsin rakentaminen yliopiston kasvitieteelliseen puutarhaan. Yliopiston rehtorin tiedusteluun, sallisiko kaupunki kasvipalatsin rakentamisen Unioninkadun varrella olevaan yliopiston kasvitieteelliseen puutarhaan, kaupunginhallitus päätti [5]) antaa kielteisen vastauksen.

Lääninvankilan alueen käyttö. Vankeinhoitovirasto oli tiedustellut, oliko kaupunki halukas ostamaan nykyoloissa tarkoitukseensa sopimattoman lääninvankilan alueen 1,200 mk:n hinnasta m^2:ltä sekä oliko kaupungilla kielteisessä tapauksessa mitään sitä vastaan, että vankilan alue kokonaisuudessaan myydään yksityiselle, ellei sitä tarvita muihin valtion tarkoituksiin. Tämän johdosta annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti [6]) ilmoittaa, että jos hinta alennetaan 1,000 mk:aan m^2:ltä, voidaan keskusvankila-alueen hankkimista kaupungille puoltaa, kuitenkin maanvaihdon muodossa ja huomioonottaen, että se alue, jolle alkuperäinen vankila aikanaan rakennettiin ja jonka kaupunki on luovuttanut valtiolle ainoastaan käyttöoikeuksin rajoittamattomaksi ajaksi ja määrättyyn tarkoitukseen, tällöin maksutta oli palautettava takaisin kaupungille.

Viemäri- ja lämpökanavain vetämistä tarkoittava kaupungin ja yliopiston välinen sopimus. Siihen sopimukseen, joka kaupungin ja yliopiston välillä on laadittava toiselta puolen kaupungin oikeudesta rakentaa viemärijohto yliopiston omistamien korttelien alitse, toiselta puolen yliopiston oikeuttamisesta vetämään lämpökanavat Hallitus-, Unionin- ja Puutarhakadun alitse kaupunginhallitus päätti [7]) hyväksyä otettavaksi seuraavansisältöisen kohdan sopimusehdotuksessa olevan vastaavan kohdan asemesta: »Jos kaupungin vastaisten tarpeiden johdosta käy välttämättömäksi siirtää tai poistaa Hallituskadun, Unioninkadun tai Puutarhakadun alitse kulkevat lämpöjohtotunnelit, sitoutuu yliopisto antamaan tähän suostumuksensa ehdolla, että kaupunki vastaa kaikista siitä aiheutuvista lämmityslaitteiden uudelleenjärjestelykustannuksista asianomaisissa yliopistorakennuksissa».

HAKA nimisen osuuskunnan pääjakelujohdon sijoitus. Kaupunginhallitus päätti [8]) suostua Helsingin asuntokeskuskunta (HAKA) nimisen osuus-

---

[1]) Ks. v:n 1933 kert. s. 32. — [2]) S:n v:n 1933 kert. s. 52. — [3]) Khs 24 p. helmik. 414 §. — [4]) S:n 3 p. marrask. 2,094, 2,095 ja 2,096 § sekä 8 p. jouluk. 2,378 §. — [5]) S:n 15 p. jouluk. 2,437 §. — [6]) S:n 7 p. huhtik. 745 §. — [7]) S:n 19 p. toukok. 1,022 §. — [8]) S:n 22 p. jouluk. 2,493 §.

kunnan anomukseen saada sijoittaa Käpylän asuntoalueen lämpökeskuksen pääjakelujohto Untamontiehen, sellaisin yleisten töiden lautakunnan esittämin ehdoin, että lämpöjohdon rakentamisen tuli tapahtua aivan ensi tilassa, jotta se saataisiin sijoitetuksi sitä varten laajennettuun johtokanavaan samanaikaisesti vesi- ja viemärijohtojen kanssa, ollen kanava muussa tapauksessa täytettävä ja uudelleen avattava osuuskunnan kustannuksella, että osuuskunnan tuli, jos suunnitelma toteutui, sopia kaikista yksityiskohdista rakennustoimiston katurakennusosaston kanssa sekä alistua sellaisiin määräyksiin, joihin johdon sijoittamisen suhteen katurakennustyön kannalta ehkä saattaa olla aihetta. Korvaus pääjakelujohdon sijoittamisesta katumaahan määrättiin [1] 1,000 mk:ksi vuodessa siitä päivästä alkaen, jolloin kanava otetaan käytäntöön.

Oy. Alkoholiliike ab:n Salmisaaressa olevan tontin raiteet ja sadevesikaivot. Kaupunginhallitus hyväksyi [2] Oy. Alkoholiliike ab:n ehdotukset sen Salmisaaressa olevan tehdastontin raiteita koskevan sopimuksen [3] 6 kohdan tulkitsemisesta siten, että yhtiö, jos se sopimuksen mukaisesti joutui poistamaan raiteita, saisi määrätä, mikä raide jätetään sen käytettäväksi, sekä saman sopimuksen 7 kohdassa mainitun yhtiön raiteiston alkukohdan määräämisestä siksi pisteeksi, jossa Lauttasaarenkadulle merkitty vaihde liittyy muuhun raiteistoon.

Oy. Alkoholiliike ab:lle myönnettiin [4] oikeus rakentaa sadevesikaivot Salmisaaressa olevan tehdastonttinsa ulkopuolelle ehdoin, että yhtiö vetää viemärit Lauttasaarenrannan kaivosta mereen siihenastisten tai yhtiön toivomien täytealueiden läpi, että viemärin jatkaminen laiturin halki sitä vastoin jää kaupungin tehtäväksi laiturin rakentamisen yhteydessä sekä että viemärin tai salaojan järjestäminen Tallberginkadulle kuuluu yhtiölle. Kaupunginlakimiehelle päätettiin [4] samalla antaa tehtäväksi laatia ehdotus yhtiön kanssa asiasta tehtäväksi sopimukseksi.

Paikan osoittaminen lentäjäpatsasta varten. Suomen ilmapuolustusliiton ja Ilmavoimien upseeriyhdistyksen asiasta tekemään tiedusteluun päätettiin [5] vastata kaupungin epäilemättä osoittavan paikan sinne suunniteltua lentäjäpatsasta varten, jolloin kysymykseen saattaisi tulla joku paikka Hesperian puistosta, Hesperian esplanaadista, Kaivopuistosta tai mahdollisesti muualta, mutta että ehdotuksen tekeminen kaupunginvaltuustolle samoin kuin siitä päättäminen edellyttää tietoa patsaan laadusta, koosta ja muodosta, joten kaupunginhallitus näiden tietojen puuttuessa tällä kertaa ei voinut ryhtyä enempiin toimenpiteisiin asiassa.

Romuvarastopaikan osoittaminen. Kaupunginhallitus oikeutti [6] kiinteistölautakunnan vuokravapaasti luovuttamaan varastopaikan Ruoholahden varastoalueelta Akateemisen ilmasuojeluyhdistyksen käytettäväksi sen keräämän romun säilyttämistä varten.

Oulunkylän kaatopaikka. Oulunkylän kunnalle, jonka entinen kaatopaikka asutuksen leviämisen johdosta oli käynyt tarkoitukseen sopimattomaksi, päätettiin [7] kaatopaikkana käytettäväksi luovuttaa kalliokuoppa Hyrylään johtavan tien ja n.s. Suursuontien risteyksestä ehdoin, että kunta hoitaa kaatopaikan niin, ettei siitä leviä häiritsevää hajua ympäristöön, ja että kunta kiinteistötoimiston maatalousosaston kanssa sopii paikan

[1] Khs 22 p. jouluk. 2,493 §. — [2] S:n 3 p. maalisk. 485 §. — [3] Vrt. v:n 1937 kert. s. 60 ja 192. — [4] Khs 7 p. huhtik. 755 §. — [5] S:n 17 p. maalisk. 564 §. — [6] S:n 17 p. maalisk. 591 § ja 13 p. huhtik. 792; vrt. tämän kert. s. 258. — [7] Khs 10 p. helmik. 323 §.

aitaamisesta kunnan kustannuksella ja muista käytännöllisistä seikoista. Kyseinen kaatopaikka päätettiin [1]) kuitenkin sittemmin sallia siirtää n. 400 m pohjoiseenpäin, venäläisten aikoinaan rakentaman tien varrelle ehdoin, että kaatopaikan järjestämisessä noudatetaan maatalousosaston annettavia tarkempia ohjeita, että Oulunkylän kunta korvaa poisraivattavat puut maatalousosaston laskutuksen mukaisesti ja että Oulunkylän kunnallislautakunta sallii kaatopaikalle vedettävän vain kuivia jätteitä.

Bensiinisäiliön sijoittaminen Aleksis Kiven kadun varrelle. Nobel standard oy. Suomessa nimisen yhtiön anomusta saada rakentaa maanalainen bensiinisäiliö Aleksis Kiven kadun varrelle kaupunginhallitus päätti [2]) maistraatille annettavassa lausunnossa puoltaa ehdoin, että yhtiö maksaa kaupungille vuokraa 250 mk kuukaudessa. Yhtiötä päätettiin [2]) samalla kehoittaa kääntymään kiinteistölautakunnan puoleen asianmukaisen vuokrasopimuksen tekemistä varten, jonka mukaan vuokraoikeus olisi voimassa kolmen kuukauden irtisanomisajoin ja asemaan nähden olisi noudatettava kaupunginvaltuuston vahvistamia ehtoja.

Naftatuotteiden säilyttäminen It. Pihlajasaaressa. Maistraatille annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti [3]) puoltaa Nobel standard oy. Suomessa nimisen yhtiön anomusta saada säilyttää naftatuotteita It. Pihlajasaaressa ehdoin, että säiliö rakennetaan maistraatin hyväksymien piirustusten ja työselityksen mukaan, että säiliö ympäröidään kestävällä sisäpuolelta hiotulla rautabetonimuurilla ja -pohjalla siten, että säiliön nestemäärä mahtuu muurin ympäröimään tilaan, sekä että säiliöön kuuluvat pumppu-, imu- ja laskujohdot sekä muut rakenteet ja turvallisuuslaitteet tehdään palopäällikön määräysten mukaisesti.

Katselijalavain rakentaminen. Kaupunginhallitus päätti [4]) periaatteellisesti suostua siihen, että joku toiminimi tai yksityinen henkilö omalla kustannuksellaan ja vastuullaan rakentaa katselijalavoja toukokuun 16 p:nä pidettävää sotilasparaatia varten joko Senaatintorille tai Pohj. Esplanaadikadun eteläpuolelle puiden ja istutusten väliselle alueelle taikka kummallekin paikalle ehdoin, että lavat rakennetaan kiinteistöjohtajan annettavien tarkempien määräysten mukaisesti ja että yrittäjän yleisöltä otettavat maksut ovat kohtuulliset.

Messuhallin ja hippodromin välisen alueen sulkeminen. Suomen messut osuuskunta oikeutettiin [5]) ravintoainemessujen järjestämisen johdosta lokakuun 12 ja 25 p:n väliseksi ajaksi sulkemaan messuhallin ja hippodromin välinen alue käyttämällä siistiä galvanoitua panssariverkkoa.

Filmauksen suorittaminen Senaatintorilla. Kaupunginhallitus päätti [6]) suostua Suomen filmiteollisuus oy:n anomukseen saada suorittaa filmaustöitä Senaatintorilla.

Polkupyörätelineiden asettamisluvat. Aero oy. oikeutettiin [7]) asettamaan kaksi yhden pyörän polkupyörätelinettä Pohj. Esplanaadikadulla olevan matkatoimistonsa edustalle peräkkäin rakennuksen seinustalle.

Oy. Skoha ab. niminen yhtiö oikeutettiin [8]) sijoittamaan Kaivo- ja Keskuskadun kulmauksessa olevan myymälänsä edustalle suoja-aidan kohdalle jalkakäytävän puolelle kuuden pyörän polkupyöräteline kiinteistölautakunnan laatiman piirustuksen mukaisesti ehdoin, että asianomainen

---

[1]) Khs 11 p. elok. 1,474 §. — [2]) S:n 7 p. huhtik. 736 §. — [3]) S:n 8 p. jouluk. 2,380 §. — [4]) S:n 28 p. huhtik. 890 §. — [5]) S:n 22 p. syysk. 1,758 §. — [6]) S:n 16 p. syysk. 1,729 §. — [7]) S:n 27 p. toukok. 1,075 §. — [8]) S:n 14 p. heinäk. 1,392 §.

talonomistaja antaa siihen suostumuksensa ja että yhtiö sallii kaikkien käyttää telinettä sekä heti käskyn saatuaan poistaa se paikalta.

Soran otto. Kaupunginhallitus päätti [1]), että rakennustoimiston oli kaupungin maatiloilta ottamastaan sorasta maksettava korvausta kiinteistötoimiston käypään hintaan perustuvien laskutusten mukaisesti rasittaen rakennustoimiston asianomaisia tilejä.

Lupa kivien ottoon. Eräät Degerön asukkaat oikeutettiin [2]) korvauksetta ottamaan irtokiviä Stansvikin ja Tuurholman alueelta kiinteistötoimiston maatalousosaston antamien tarkempien ohjeiden mukaisesti.

Lupa Stansvikin tilalle johtavan tien rakentamiseen. Merkittiin [3]) tiedoksi tielautakunnan ilmoitus päätöksestään Stansvikin tilan omistajain oikeuttamisesta rakentamaan Herttoniemen—Hevossalmen tieltä m.m. Tuurholman tilan halki Stansvikin tilalle johtava tie, millä päätöksellä kuitenkaan ei enää ollut merkitystä kaupungin päätettyä ostaa kyseisen tilan.

Vantaanjoen ja satama-alueen lauttaussääntö. Kaupunginhallituksen valitettua [4]) korkeimpaan hallinto-oikeuteen Vantaanjoen vesistön ja Helsingin kaupungin satama-alueen uuden lauttaussäännön ja kuntoonpanosuunnitelman vahvistamista koskevasta vesistötoimikunnan päätöksestä, korkein hallinto-oikeus lokakuun 19 p:nä antamallaan päätöksellä hyväksyi kaupunginhallituksen valituksen siltä osin, että uittoa ei ollut sallittava harjoittaa heinäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana, mutta hylännyt valituksen muilta osin [5]).

Töölönlahden täyttämisen ehkäiseminen. Täyttäessään Töölönlahden eteläisiä ranta-alueita valtionrautatiet olivat ylittäneet rautatiealueen rajat ja suorittaneet täyttämistöitä kaupunginkin alueella, mistä saattoi syntyä esteitä tien rakentamiselle Töölönlahden länsirantaa pitkin. Tähän viitaten päätettiin [6]) kehoittaa rautatiehallitusta lopettamaan mainitut työt ilmoittaen sille, että kaupungin viranomaiset parhaillaan harkitsevat kysymystä rautatiealueen rajan mahdollisesta muuttamisesta siten, että Töölönlahti jäisi täyttämättä, joten olisi toivottavaa, ettei rautatiehallitus ryhtyisi täyttämään lahden itäisiä alueita ennenkuin kysymys rajan muuttamisesta on ratkaistu.

Puistojen y.m. käyttöoikeuksia myönnettiin [7]) eräin ehdoin 17 eri tapauksessa.

Asemakaavakysymykset

XVIII kaupunginosan korttelin n:o 604 asemakaavaa koskevan kaupunginvaltuuston päätöksen sisäasiainministeriö vahvisti maaliskuun 24 p:nä [8]).

XXIII kaupunginosan asemakaavaa koskevan kaupunginvaltuuston päätöksen sisäasiainministeriö vahvisti helmikuun 22 p:nä [9]).

XXV ja XXVI kaupunginosan eräiden korttelien tonttijako. Sisäasiainministeriö vahvisti marraskuun 16 p:nä kaupunginvaltuuston päätöksen

---

[1]) Khs 13 p. lokak. 1,897 §. — [2]) S:n 8 p. jouluk. 2,377 §. — [3]) S:n 24 p. helmik. 418 §; vrt. myös v:n 1937 kert. s. 198. — [4]) Ks. v:n 1936 kert. s. 209. — [5]) Khs 24 p. marrask. 2,270 §. — [6]) S:n 13 p. lokak. 1,901 §. — [7]) S:n 17 p. helmik. 370 §, 13 p. huhtik. 789 §, 28 p. huhtik. 885, 886, 887 ja 891 §, 5 p. toukok. 925 ja 926 §, 2 p. kesäk. 1,145 ja 1,146 §, 9 p. kesäk. 1,174 §, 16 p. kesäk. 1,264 §, 22 p. kesäk. 1,296 ja 1,297 §, 7 p. heinäk. 1,345 ja 1,352 § sekä 8 p. syysk. 1,672 §. — [8]) S:n 7 p. huhtik. 741 §; vrt. myös Kunnall. asetuskok. s. 183. — [9]) Khs 3 p. maalisk. 483 §; vrt. myös Kunnall. asetuskok. s. 181.

XXV kaupunginosan omakotikorttelien n:ot 893 a, 893 b, 894, 896, 897 ja 898 tonttijaon hyväksymisestä [1]).

Sisäasiainministeriö vahvisti syyskuun 27 p:nä kaupunginvaltuuston päätöksen XXVI kaupunginosan korttelien n:ot 990—993 tonttijaon hyväksymisestä [2]).

Sisäasiainministeriön vahvistamat asemakaavan- ja tonttijaonmuutoksia sekä asemakaavamääräyksiä [3]) *koskevat päätökset.* Kaupunginhallitukselle saapui ilmoitukset siitä, että sisäasiainministeriö oli vahvistanut seuraavia kortteleita koskevat asemakaavan tai tonttijaon muutosehdotukset ynnä asemakaavamääräykset: II kaupunginosan korttelia n:o 42 [4]) sekä rautatien keskusasema-aluetta ja kortteleita n:ot 39 b, 96, 99 ja 103 [5]); III kaupunginosan korttelia n:o 52 [6]); IV kaupunginosan kortteleita n:ot 78, 79, 80, 81, 157 ja 158 [7]), 154, 155, 166 a, 166b, 168 ja 169 [8]), 167 a [9]), 216 ja 217 [10]) sekä 154, 162, 179, 215, 216 ja 217 [11]); V kaupunginosan korttelia n:o 93 [12]); VI kaupunginosan korttelia n:o 226 [13]); IX kaupunginosan korttelia n:o 204 [14]); X kaupunginosan kortteleita n:ot 272 ja 273 [15]), 297 ja 298 [16]) sekä 300 [17]); XI kaupunginosan kortteleita n:ot 330 [18]), 331 [19]) ja 345 [20]); XII kaupunginosan kortteleita n:ot 350 [21]), 352 ja 353 [22]), 356 [23]), 359 [24]) sekä 387 ja 388 [25]); XIII kaupunginosan kortteleita n:ot 419 [26]), 436 [27]) ja 442 [28]); XIV kaupunginosan kortteleita n:ot 478 [29]), 495, 496, 497, 501, 502, 503, 508 ja 510 [30]), 495 [31]) sekä 512 [32]); XV kaupunginosan kortteleita n:ot 519, 520, 528, 602, 605, 607, 608 ja 634 [33]); XX kaupunginosan korttelia n:o 781 [34]); sekä XXV kaupunginosan kortteleita n:ot 825 [35]) ja 895 [36]).

Katajanokan korttelia n:o 141 koskevaan asemakaavanmuutokseen merkittyä rantaviivaa kaupunginhallitus puolustusministeriölle annettavassa lausunnossaan päätti [37]) ilmoittaa olevansa valmis muuttamaan, ottaen lisäksi huomioon lähivuosina mahdollisesti suoritettavat täyttämistyöt sekä laiturien y.m. rakennustyöt, sekä pyytää puolustusministeriöltä ehdotusta uudeksi rantaviivaksi.

---

[1]) Khs 16 p. syysk. 1,716 § ja 1 p. jouluk. 2,335 §; vrt. myös Kunnall. asetuskok. s. 201. — [2]) Khs 28 p. heinäk. 1,439 § ja 13 p. lokak. 1,889 §; vrt. myös Kunnall. asetuskok. s. 201. — [3]) Vrt. Kunnall. asetuskok. s. 178—198 ja 201. — [4]) Khs 27 p. toukok. 1,080 § ja 1 p. syysk. 1,617 §. — [5]) S:n 24 p. helmik. 427 § ja 17 p. maalisk. 589 §. — [6]) S:n 7 p. huhtik. 734 §, 27 p. toukok. 1,076 §, 19 p. heinäk. 1,416 §, 18 p. elok. 1,561 § ja 1 p. syysk. 1,622 §. — [7]) S:n 3 p. helmik. 254 § ja 16 p. kesäk. 1,263 §. — [8]) S:n 28 p. heinäk. 1,437 §, 16 p. syysk. 1,714 §, 20 p. lokak. 1,987 § ja 1 p. jouluk. 2,333 §; vrt. myös tämän kert. s. 79. — [9]) Khs 17 p. maalisk. 590 §. — [10]) S:n 16 p. syysk. 1,715 § ja 1 p. jouluk. 2,334 §. — [11]) S:n 17 p. maalisk. 577 § ja 14 p. heinäk. 1,395 §. — [12]) S:n 17 p. maalisk. 578 § ja 14 p. heinäk. 1,395 §. — [13]) S:n 17 p. maalisk. 576 §. — [14]) S:n 17 p. helmik. 366 §. — [15]) S:n 28 p. heinäk. 1,436 § ja 20 p. lokak. 1,973 §. — [16]) S:n 27 p. toukok. 1,084 § ja 1 p. syysk. 1,619 §. — [17]) S:n 12 p. toukok. 995 § ja 16 p. syysk. 1,722 §. — [18]) S:n 28 p. heinäk. 1,438 § ja 13 p. lokak. 1,899 §. — [19]) S:n 3 p. helmik. 255 § ja 5 p. toukok. 914 §. — [20]) S:n 24 p. helmik. 421 § ja 16 p. kesäk. 1,262 §. — [21]) S:n 17 p. helmik. 376 §. — [22]) S:n 27 p. toukok. 1,085 § ja 1 p. syysk. 1,618 §. — [23]) S:n 27 p. toukok. 1,082 § ja 1 p. syysk. 1,614 §. — [24]) S:n 17 p. helmik. 377 §, 27 p. toukok. 1,081 § ja 1 p. syysk. 1,616 §. — [25]) S:n 5 p. toukok. 915§. — [26]) S:n 7 p. tammik. 38 §. — [27]) S:n 19 p. heinäk. 1,417 § ja 13 p. lokak. 1,890 §. — [28]) S:n 13 p. huhtik. 784 § ja 14 p. heinäk. 1,395 §. — [29]) S:n 17 p. maalisk. 575 §. — [30]) S:n 13 p. tammik. 80 §. — [31]) S:n 7 p. huhtik. 733 § ja 14 p. heinäk. 1,395 §. — [32]) S:n 17 p. helmik. 375 §. — [33]) S:n 7 p. huhtik. 741 §. — [34]) S:n 17 p. helmik. 378 §, 27 p. toukok. 1,083 § ja 18 p. elok. 1,558 §. — [35]) S:n 27 p. toukok. 1,088 § ja 1 p. syysk. 1,615 §. — [36]) S:n 17 p. maalisk. 579 § ja 14 p. heinäk. 1,395 §. — [37]) S:n 7 p. huhtik. 743 §.

Oikeuden hyväksyttävät tontinmuodostukset. Merkittiin[1]) tiedoksi sisäasiainministeriön kiertokirje, jonka mukaan oikeuden suostumus tonttijaossa syntyneen tontin muodostukseen on hankittava vain laissa edellytetyissä tapauksissa ja jossa on ilmoitettu, ettei sisäasiainministeriö tämän jälkeen tule, tonttijakoja vahvistaessaan, sisällyttämään huomautuksia oikeuden suostumuksen hankkimisesta vahvistamispäätöstä koskeviin kirjeisiinsä.

Tonttijakokartoista suoritettavien maksujen perimistapa. Kaupunginhallitus päätti[2]), ettei tontin haltijan anomuksesta tehtyä tonttijaonmuutosta esitellä kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi, ennenkuin on esitetty rahatoimiston antama todiste tonttijakokartan laatimisesta aiheutuneen maksun suorituksesta, minkä ohessa päätettiin kehoittaa kiinteistölautakuntaa vastaisuudessa ilmoittamaan kaupunginhallitukselle tonttijakokarttain laatimisesta perittävistä maksuista.

Raastuvanoikeuden hyväksymät tontinmuodostukset. Raastuvanoikeus ilmoitti suostuneensa seuraavia kortteleita koskeviin tontinmuodostuksiin: I kaupunginosan korttelia n:o 45[3]); II kaupunginosan kortteleita n:ot 42[4]), 99[5]) ja 103[6]); VI kaupunginosan korttelia n:o 226[7]); X kaupunginosan kortteleita n:ot 274[8]), 276 ja 278[9]), 283[10]), 297 ja 298[11]); XI kaupunginosan korttelia n:o 303[12]); XII kaupunginosan korttelia n:o 359[13]); XIII kaupunginosan korttelia n:o 436[14]); XIV kaupunginosan korttelia n:o 512[15]); XV kaupunginosan kortteleita n:ot 519 ja 604[16]); sekä XXVI kaupunginosan kortteleita n:ot 990, 991 ja 992[17]).

Eräiden korttelien korkeussuhteiden vahvistaminen. Kaupunginhallitus vahvisti kiinteistölautakunnan ehdottamat seuraavien korttelien korkeussuhteet: II kaupunginosan korttelien n:ot 38 a[18]) ja 99[19]); IV kaupunginosan korttelien n:ot 69 ja 70[20]), 78[21]) sekä 216[22]); VIII kaupunginosan korttelin n:o 150[23]); X kaupunginosan korttelien n:ot 250[24]), 283[25]), 288[26]) ja 291[27]); XI kaupunginosan korttelien n:ot 326[28]) ja 331[29]); XII kaupunginosan korttelien n:ot 350[30]), 352 ja 356[31]), 355 ja 356[32]) 367[33]) ja 388[34]); XIII kaupunginosan korttelien n:ot 419[35]) ja 426[36]); XIV kaupunginosan korttelien n:ot 464[37]) sekä 495—497, 503, 508 ja 510[38]); XV kaupunginosan korttelien n:ot 519, 605, 607 ja 608[39]) sekä 634[40]); XVIII kaupunginosan korttelin n:o 604[41]); sekä XXVI kaupunginosan korttelien n:ot 984—988[42]) ja 990—993[43]).

Korttelia n:o 250 koskevien määräysten merkitseminen tonttikirjaan. Kaupunginhallituksen päätettyä[44]) kiinteistölautakunnan esityksestä antaa

[1]) Khs 27 p. lokak. 2,023 §. — [2]) S:n 17 p. marrask. 2,221 §. — [3]) S:n 3 p. maalisk. 487 §. — [4]) S:n 3 p. marrask. 2,100 §. — [5]) S:n 16 p. syysk. 1,711 §. — [6]) S:n 25 p. elok. 1,587 §. — [7]) S:n 20 p. lokak. 1,975 §. — [8]) S:n 7 p. tammik. 41 §. — [9]) S:n 29 p. jouluk. 2,545 §. — [10]) S:n 17 p. helmik. 367 §. — [11]) S:n 17 p. marrask. 2,220 §. — [12]) S:n 9 p. kesäk. 1,178 §. — [13]) S:n 1 p. jouluk. 2,344 §. — [14]) S:n 29 p. jouluk. 2,542 §. — [15]) S:n 16 p. syysk. 1,712 §. — [16]) S:n 22 p. kesäk. 1,290 §. — [17]) S:n 8 p. jouluk. 2,374 §. — [18]) S:n 1 p. syysk. 1,620 §. — [19]) S:n 1 p. jouluk. 2,342 §. — [20]) S:n 3 p. maalisk. 488 §. — [21]) S:n 3 p. helmik. 257 §. — [22]) S:n 20 p. lokak. 1,977 §. — [23]) S:n 31 p. maalisk. 690 § ja 11 p. elok. 1,479 §. — [24]) S:n 7 p. heinäk. 1,347 §. — [25]) S:n 20 p. lokak. 1,978 §. — [26]) S:n 3 p. helmik. 258 §. — [27]) S:n 23 p. maalisk. 657 §. — [28]) S:n 7 p. tammik. 45 §. — [29]) S:n 7 p. heinäk. 1,348 §. — [30]) S:n 13 p. huhtik. 788 §. — [31]) S:n 22 p. jouluk. 2,478 §. — [32]) S:n 7 p. tammik. 44 §. — [33]) S:n 20 p. lokak. 1,979§. — [34]) S:n 6 p. lokak. 1,852 §. — [35]) S:n 24 p. helmik. 423 §. — [36]) S:n 3 p. helmik. 256 §. — [37]) S:n 16 p. syysk. 1,727 §. — [38]) S:n 10 p. maalisk. 537 §. — [39]) S:n 7 p. heinäk. 1,349 §. — [40]) S:n 11 p. elok. 1,480 §. — [41]) S:n 7 p. heinäk. 1,350 §. — [42]) S:n 24 p. helmik. 412 §. — [43]) S:n 22 p. jouluk. 2,479 §. — [44]) S:n 5 p. toukok. 920 §.

asiamiesosastolleen tehtäväksi esittää maistraatille eräiden X kaupunginosan korttelissa n:o 250 olevia Hämeentien tonttia n:o 23 ja Vilhonvuorenkujan tonttia n:o 6 koskevien merkintöjen [1]) tekemisestä maistraatin pöytäkirjaan ja kaupungin tonttikirjaan, mikä aikaisemmin oli laiminlyöty, maistraatti kesäkuun 9 p:nä päätti, että esityksessä mainitut merkinnät oli otettava maistraatin pöytäkirjaan sekä niihin sisältyvä rasiteoikeus sitä paitsi merkittävä kaupungin tonttikirjaan [2]).

Koskelantien poikkileikkauksia koskeva, kiinteistötoimiston asemakaavaosaston yhteistoiminnassa rakennustoimiston katurakennusosaston kanssa laatima ehdotus hyväksyttiin [3]).

Vahvistetut osoitenumerot. Merkittiin [4]) tiedoksi maistraatin ilmoitus siitä, että X kaupunginosan korttelissa n:o 292 olevalle tontille n:o 6 oli annettu osoitenumero 12 ja korttelissa n:o 252 olevalle tontille n:o 8 osoitenumero 20 Sörnäisten rantatien varrella, sekä että n:ot 14—18 varataan mainittujen korttelien väliin mahdollisesti järjestettäviä uusia tontteja varten. Samaten merkittiin tiedoksi maistraatin ilmoitukset, että X kaupunginosan tehdaskorttelissa n:o 253 olevalle tontille n:o 10 oli vahvistettu osoitenumero 22 Sörnäisten rantatien varrella [5]), XX kaupunginosan tehdaskorttelille n:o 782 osoitenumero 52 Itämerenkadun varrella [6]) sekä tehdaskorttelille n:o 784 osoitenumero 50 ja tehdaskorttelille n:o 781 osoitenumero 51 Itämerenkadun varrella [6]).

Teollisuustonttien järjestäminen. Kiinteistölautakunnan annettua lausuntonsa [7]) siitä, voitiinko ja millä tavoin Mäkelänkadun, Käpylän ja Pasilan aseman välistä aluetta käyttää teollisuustonteiksi, kaupunginhallitus sen mukaisesti päätti [8]) antaa kysymyksen raueta.

Lapinlahdenkadun tontin n:o 14 järjestely. Kiinteistö oy. Lapinlahdenkatu n:o 14 oli tarjonnut kaupungille osaa korttelissa n:o 169 omistamastaan Lapinlahdenkadun tontista n:o 14 edellytyksin, että yhtiö saa rakentaa tontille kuusikerroksisen rakennuksen sekä Lapinlahdenkadulle että satamaradalle päin sekä myöhemmin lisäksi anonut, että kaupunki omalla kustannuksellaan rakentaisi satamaradan puoleisen jalkakäytävän ja aloittaisi louhimistyöt samanaikaisesti kuin tontilla ryhdyttiin louhimistöihin sekä että yhtiö saisi sijoittaa tontilta louhittuja kiviä kaupungin omistamalle alueelle satamaradan viereen. Kaupunginhallitus päätti [9]) puolestaan periaatteellisesti hyväksyä esityksen myöntämättä kuitenkaan yhtiölle oikeutta sijoittaa kiviä ja maata edellä mainituille alueille. Kiinteistölautakunnalle annettiin tehtäväksi laadituttaa tarpeellinen asemakaavan muutosehdotus ja ehdotus tontin uusiksi korkeustasoiksi.

Rautatietorin järjestely. Kaupunginhallitus hyväksyi [10]) kiinteistölautakunnan Rautatietorin järjestelyä tarkoittavan ehdotuksen, kuitenkin siten, että Aleksis Kiven patsaan sijoituskysymystä tutkittaisiin uudelleen ja vuokra-autoasemain sijoituskysymystä myöhemmin tarkemmin harkittaisiin. Sittemmin päätettiin [11]), että Rautatietorin järjestely oli suoritettava edellisestä osittain muutetun rakennustoimiston laatiman piirustuksen n:o 1,913 mukaisesti.

Vilhonvuorenkadun jalkakäytävien järjestely. Kaupunginhallitus vah-

[1]) Ks. v:n 1937 kert. s. 8. — [2]) Khs 22 p. kesäk. 1,292 §. — [3]) S:n 3 p. marrask. 2,084 §. — [4]) S:n 28 p.heinäk. 1,432 §. — [5]) S:n 29 p. syysk. 1,812 §. — [6]) S:n 29 p. jouluk. 2,544 §. — [7]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 198. — [8]) Khs 20 p. tammik. 167 §. — [9]) S:n 1 p. syysk. 1,626 §. — [10]) S:n 5 p. toukok. 927 § ja 2 p. kesäk. 1,147 §. — [11]) S:n 20 p. lokak. 1,981 §.

visti [1]) Vilhonvuorenkadun itäpään jalkakäytävien järjestelysuunnitelman kiinteistötoimiston asemakaavaosaston laatiman piirustuksen mukaisesti.

Temppeliaukion järjestely. Kiinteistölautakunnan laadituttettua kaupunginvaltuustolta saamansa kehoituksen [2]) mukaisesti Temppeliaukion tulevaa kirkkoa ympäröivän puistikon järjestelysuunnitelman, kaupunginhallitus kuitenkin päätti [3]) kehoittaa lautakuntaa laatimaan vähemmin kustannuksin toteutettavan Temppeliaukion uuden järjestelysuunnitelman sekä yleisten töiden lautakuntaa tekemään perustellun ehdotuksen katurasituksen järjestämisestä aukion ympäristössä.

Etel. Hesperian-, Runebergin- ja Apollonkadun kulmauksessa olevan istutusalueen järjestely hyväksyttiin [4]) toimitettavaksi kiinteistötoimiston asemakaavaosaston laatiman piirustuksen mukaisesti.

Taival- ja Humallahden ranta-alueiden järjestely. Kaupunginhallitus hyväksyi [5]) puolestaan eräät Kesäkadun leveyttä ja Länt. Rantatien suuntaa koskevat kiinteistötoimiston asemakaavaosaston laatimat muutosehdotukset sekä oikeutti rakennustoimiston aloittamaan kysymykseen tulevat varatyöt alueella.

Töölön tullin aukion järjestely. Kaupunginhallitus vahvisti [6]) Töölön tullin aukion järjestelyn kiinteistölautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan puoltaman ehdotuksen mukaisesti.

Humalistonkadun puuistutukset. Kaupunginhallitus päätti [7]) suostua kiinteistölautakunnan ehdotukseen, että Humalistonkadun korttelien n:ot 488 ja 495 kohdalla oleville jalkakäytäville vahvistetun asemakaavan mukaisesti suunnitellut puuistutukset jätettäisiin pois, sekä kehoittaa kiinteistölautakuntaa laadituttamaan tarpeellisen asemakaavan muutosehdotuksen.

Lauttasaarenrannan ja Tallberginkadun järjestely. Kaupunginhallitus hyväksyi [8]) kiinteistölautakunnan laadituttaman, Lauttasaarenrannan ja Tallberginkadun järjestelyä koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,857 sekä päätti esittää Oy. Alkoholiliike ab:lle, että se maksutta luovuttaisi kaupungille kaiken sen Salmisaarelle varastoidun kiilakiven, jota ei tarvita sen korttelin n:o 781 rakennettavia rakennuksia varten, ja kustantaisi tämän korttelin viereisen jalkakäytävän rakentamisen.

Rakennuskiellot. Nojautuen asemakaavalain 16 §:ään sisäasiainministeriö, huomioonottaen kuitenkin lain 67 §:n säännökset, maaliskuun 22 p:nä kielsi uudisrakennusten rakentamisen Lapinlahdenkadun tonteille n:o 14 korttelissa n:o 169, n:o 20 korttelissa n:o 166 a ja n:o 18 korttelissa n:o 166 b [9]) sekä huhtikuun 12 p:nä Kaivopuiston huvila-alueelle eli koko IX kaupunginosaan lukuunottamatta korttelin n:o 204 tonttia n:o 21 ilman maistraatin kussakin tapauksessa annettavaa suostumusta [10]). Kiellot olisivat voimassa siksi kuin valtuusto oli hyväksynyt kyseisiä alueita koskevat asemakaavanmuutokset, kuitenkin enintään v:n 1939 loppuun, ellei määräaikaa erityisistä syistä jatkettu.

Maanmittaus- y.m. toimituksia koskevat kysymykset

Tonttikirjaan ja maarekisteriin merkittävien alueiden välinen raja. Rajan määräämistä Helsingin kaupungissa tonttikirjaan merkittävien ja

[1]) Khs 7 p. heinäk. 1,351 §. — [2]) Ks. v:n 1937 kert. s. 60. — [3]) Khs 27 p. tammik. 203 §. — [4]) S:n 22 p. kesäk. 1,298 §. — [5]) S:n 23 p. maalisk. 655 §. — [6]) S:n 13 p. huhtik. 786 §. — [7]) S:n 27 p. tammik. 206 §. — [8]) S:n 27 p. toukok. 1,092 §; vrt. tämän kert. s. 29, 87 ja 98. — [9]) Khs 31 p. maalisk. 693 §; vrt. myös v:n 1937 kert. s. 72. — [10]) Khs 28 p. huhtik. 875 §; vrt. myös tämän kert. s. 76 ja 86.

maarekisteriin vietävien alueiden välillä tarkoittavan maanmittaustoimituksen päätyttyä kaupunginhallitus päätti [1]) hyväksyä kiinteistölautakunnan ehdotuksen huomautusten tekemisestä maistraatille rajan suhteen.

Kaupungin ja seurakuntain välinen tilusvaihto. Helsingin kaupungin suomalaisten ja ruotsalaisten evankelis-luterilaisten seurakuntain kirkkovaltuusmiesten hyväksyttyä kaupunginhallituksen esityksen kirkkovaltuuston edustajan oikeuttamisesta kaupungin ja seurakuntain välisen tilusvaihdon johdosta vireillä olevassa maanmittaustoimituksessa suostumaan siihen, että kaupungin luovutettavaa aluetta pienennetään seurakuntain luovutettavan alueen halki kulkevan tien pinta-alaa vastaavalla määrällä [2]), kaupunginhallitus valtuutti [3]) kaupungingeodeetti E. Salosen pyytämään puheena olevan maanmittaustoimituksen jatkamista mainittua menettelyä käyttäen.

Kaupungingeodeetin sittemmin ilmoitettua kaupungin ja seurakuntain välillä sovittujen tilusvaihtojen toteuttamisesta aiheutuvien maanmittaustoimitusten päättyneen, kaupunginhallitus päätti [4]) tyytyä niihin.

Viikinmäen tilaan kuuluvien vuokra-alueiden järjestely. Kaupungin edustajaksi Viikinmäen tilaan kuuluvien vuokra-alueiden järjestelytoimitukseen määrättiin [5]) kaupunginhallituksen asiamiesosaston asiamies E. Elfvengren ja hänen apulaisekseen kiinteistötoimiston tonttiosaston v.t. notaari O. Christiansen sekä kehoitettiin kiinteistölautakuntaa kiireisesti tekemään esitys niistä toimenpiteistä, joihin asia kaupungin taholta antaa aihetta.

Saatuaan kiinteistölautakunnan esityksen asiasta kaupunginhallitus päätti [6]) kehoittaa asiamies Elfvengreniä puheena olevan järjestelytoimituksen alkukokouksessa tekemään esityksen Viikinmäen tilan rakennussuunnitelman laatimisesta, jonka kaupunki on valmis suorittamaan, ehdottamaan, että rakennussuunnitelma-alueen rajat määrättäisiin seuraamaan Viikinmäen ja Viikin tilain välistä rajaa sekä vaatimaan, että lunastusvaatimusten oikeutus heti tutkitaan ja ratkaistaan, jotta rakennussuunnitelma voitaisiin laatia oikeutetuiksi havaittuja lunastusvaatimuksia silmälläpitäen.

Kaupungin edustajain valitseminen eräisiin toimituksiin. Kaupunginagronoomi A. J. Tamminen tai hänen määräämänsä henkilö valtuutettiin edustamaan kaupunkia kaikissa Helsingin lähiympäristön kuntien tiekunnissa, manttaalikunnissa ja ojanperkausyhtymissä [7]); yhdessä kaupungingeodeetti E. Salosen kanssa Hålvikin ja Håkansvikin huvilayhdyskuntain alueilla olevien teiden muuttamista kyläteiksi koskevassa toimituksessa [8]); uuden rajapyykin määräämistä Haga-Gammelgård nimisen tilan ja kaupungin omistaman Pehrs n:o 1 nimisen tilan väliselle rajalle tarkoittavassa toimituksessa [9]); sekä Oulunkylän kunnan Kottbyn ja Oulunkylän kylissä olevien Emilielund RN 1^{12} ja Vikingsdal RN 4^{38} nimisten tilain rajankäyntitoimituksessa [10]).

Kaupungingeodeetti E. Salonen valtuutettiin yhdessä kaupunginagronoomi A. J. Tammisen kanssa edustamaan kaupunkia Hålvikin ja Håkansvikin huvilayhdyskuntain alueilla olevien teiden muuttamista kyläteiksi

[1]) Khs 24 p. marrask. 2,262 §. — [2]) Ks. v:n 1937 kert. s. 199. — [3]) Khs 19 p. toukok. 1,035 §. — [4]) S:n 9 p. kesäk. 1,176 §. — [5]) S:n 17 p. helmik. 369 §. — [6]) S:n 10 p. maalisk. 532 §. — [7]) S:n 24 p. helmik. 417 §. — [8]) S:n 19 p. toukok. 1,045 §. — [9]) S:n 22 p. kesäk. 1,300 §. — [10]) S:n 16 p. syysk. 1,702 §.

koskevassa toimituksessa [1]); kaupunginlakimies E. Cavonius valtionrautateiden ratain oikaisua varten lunastettavien alueiden ja etujen arviointia koskevassa toimituksessa ja kaupungingeodeetti tätä käsittelevässä pakkolunastuslautakunnassa [2]); kaupungingeodeetti tai hänen määräämänsä henkilö Björnholmin tilalla RN 1[3] Espoon pitäjän Hagalundin yksinäistalossa suoritettavassa uusijaossa [3]); kaupungingeodeetti ja kaupunginhallituksen asiamiesosaston asiamies E. Elfvengren Botbyn kylän yhteisen vesialueen ja vesijätön jakotoimituksessa [4]); kaupungingeodeetti kaupungin alueella olevien maantienjatkeiden pituuksien vahvistamista tarkoittavassa katselmuksessa [5]); kaupungingeodeetti Nissaksen tilalla toimitettavassa rajankäynnissä [6]); kiinteistöjohtaja E. von Frenckell ja kaupunginhallituksen asiamies sillan rakentamista Sörnäisten niemen ja Kulosaaren välille tarkoittavissa katselmustoimituksissa [7]); kaupungininsinööri tai hänen määräämänsä henkilö Helsingin—Jorvaksen tien mittausta ja lopullista paalutusta koskevassa kokouksessa [8]); kaupunginhallituksen asiamies siinä kokouksessa, joka pidetään leskirouva I. Sundströmin anomuksen johdosta saada lunastaa hänen kaupungin omistamasta Lauttasaaren V patterialueesta vuokraamansa osa [9]); kaupunginhallituksen asiamies Degerön kylän ja Tuurholman yksinäistalon vesialueen jaossa syntyneiden riitaisuuksien käsittelyä varten pidettävässä Turun maanjako-oikeuden kokouksessa [10]); kaupunginhallituksen asiamies apulaisenaan kiinteistötoimiston v. t. notaari O. Christiansen niiden Helsingin kaupungissa sekä Ruskeasuon, Uudenpellon, Reijolan ja Pasilan alueilla sijaitsevien vuokra-alueiden järjestelyä, joista tiheissä asumusryhmissä olevien vuokra-alueiden lunastamisesta helmikuun 28 p:nä 1936 annetun lain mukaisesti on tehty lunastamisilmoitukset, käsittelevässä toimituksessa [11]); kaupunginhallituksen asiamies apulaisenaan v. t. notaari Christiansen Oulunkylän kunnan alueella olevien vuokra-alueiden järjestelytoimituksessa [12]); kaupunginhallituksen asiamies apulaisenaan v. t. notaari Christiansen Herttoniemen kylässä, Tuurholman yksinäistalossa, ja Degerön kylässä, Uppbyn tilalla RN 2[176], olevien vuokra-alueiden lunastustoimituksessa [13]).

Lausunto lääninhallitukselle annettiin [14]) eräiden Herttoniemen ja Pakilan tilain lohkomista koskevissa asioissa.

Jorvaksen tien tiealueen erottamiskustannukset. Kaupungin saatua laskun Helsingin—Jorvaksen tien Lauttasaarella olevan osan tiealueen paalutuksesta ja kartoituksesta pakkolunastusta varten kaupunginhallitus päätti [15]) antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi valittaa asiasta Uudenmaan läänin maanmittauskonttoriin, ottaen huomioon, että maantieksi luovutetun alueen paalutuksesta ja kartoituksesta johtuvat kustannukset voimassa olevan tieasetuksen mukaisesti kuuluvat sen kunnan suoritettaviksi, jossa tiealue sijaitsee.

Taloja, huoneistoja y.m. koskevat kysymykset

Huoneistojen luovuttaminen eri tarkoituksiin. Kaupungintalon juhlasalissa päätettiin sallia pitää Helsinki-seuran vuosikokous [16]) huhtikuun 8

[1]) Khs 19 p. toukok. 1,045 §. — [2]) S:n 14 p. heinäk. 1,384 §. — [3]) S:n 28 p. heinäk. 1,435 §. — [4]) S:n 6 p. lokak. 1,853 §. — [5]) S:n 20 p. lokak. 1,995 §. — [6]) S:n 10 p. marrask. 2,141 §. — [7]) S:n 21 p. huhtik. 851 §, 9 p. kesäk. 1,181 § ja 7 p. heinäk. 1,339 §. — [8]) S:n 19 p. toukok. 1,052 §. — [9]) S:n 23 p. maalisk. 650 §. — [10]) S:n 5 p. toukok. 917 §. — [11]) S:n 16 p. kesäk. 1,291 §. — [12]) S:n 28 p. heinäk. 1,433 §. — [13]) S:n 28 p. heinäk. 1,434 § ja 16 p. syysk. 1,705 §. — [14]) S:n 2 p. kesäk. 1,142 § ja 25 p. elok. 1,593 §. — [15]) S:n 29 p. syysk. 1,823 §. — [16]) S:n 23 p. maalisk. § 637.

p:nä sekä Suomen kaupunkien sihteerien yhdistyksen kokous [1]) toukokuun 28 p:nä.

Helsingin sotilaspiirin esikunnan anottua kaupungilta huoneiston luovuttamista kutsuntojaan varten, kaupunginhallitus päätti [2]) ilmoittaa voivansa tarjota sille Turuntien 3:ssa n.s. Hesperian huvilan yläkerrassa olevan huoneiston 2,550 mk:n vuokrasta syyskuun 1 ja 25 p:n väliseksi ajaksi.

Rakennusten y.m. myynti. Kaupunginhallitus oikeutti [3]) kiinteistölautakunnan sopivaksi katsomastaan hinnasta ja parhaaksi katsomallaan tavalla myymään ne Helsingin laivatelakka oy:n alueella olevat kaupungille kuuluvat koneet, koneosat ja laitteet sekä rakennukset, joita rakennustoimiston satamarakennusosasto ei tarvinnut, niin pian kuin ne vuokrasopimuksen mukaan vapautuvat kaupungin käytettäviksi.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin julkisella huutokaupalla myymään purettaviksi ja poiskuljetettaviksi seuraavat rakennukset: Ruoholahden korttelin n:o 175 a tontilla n:o 3 a oleva tiilinen vaja [4]); n.s. Vonkaksen alueella Porvoontien 30:ssä oleva asuinrakennus ja vaja [5]); korttelissa n:o 215 olevat rakennukset XI ja XVIII [6]); Helsingfors slaktinrättning ab. nimisen yhtiön entisellä vuokra-alueella Taivallahdessa olevat varastorakennukset [7]); Hesperian huvilaan kuuluva liiterirakennus ja läheinen puhtaanapitolaitoksen hiekkaliiteri [8]); erinäiset Humlevikin alueella olevat rakennukset [9]); korttelissa n:o 215 Annan- ja Etel. Rautatiekadun kulmauksessa oleva rakennus n:o 14 ja Eläintarhassa Helsinginkadun ja Töölön sokeritehtaan tontin välillä oleva entinen puistonvartijan asunto [10]); korttelin n:o 495 huvila-alueella n:o 18 olevat asuin- ja ulkohuonerakennukset [11]); Turuntien tonteilla n:ot 55, 57 ja 59 olevat asuin- ja ulkohuonerakennukset [12]); eräs Reijolan alueella oleva latorakennus [13]); eräät Tervasaarella olevat rakennukset [14]); sekä Alppilan hiihtomäen puurakenteet [15]).

Kaupunginhallitus oikeutti [16]) kiinteistölautakunnan myymään Verkkosaaren tehdasrakennuksen savupiippuineen Oy. Saseka ab. nimiselle yhtiölle 22,500 mk:n hinnasta.

Kaupunginhallitus suostui [17]) kiinteistölautakunnan esitykseen Stansvikin tilalla Håkansvikissä sijaitsevan vanhan puuvajan purkamisesta ja siitä saatavan puutavaran luovuttamisesta purkamiskuluista kalastaja A. Vikströmille.

Kiinteistötoimiston maatalousosasto oikeutettiin [18]) purkamaan eräs Herttoniemen tien varrella oleva rakennus sitten kun sen vuokraaja kiinteistölautakunnan toimesta oli laillisesti irtisanottu.

Rakennusten pysyttäminen paikallaan. Kaupunginhallitus oikeutti [19]) merikapteeni P. Henrikssonin pysyttämään Kaivopuistossa Siltatien tonteilla n:ot 12 b ja 12 c sijaitsevan asuntorakennuksensa paikoillaan heinäkuun 1 p:ään 1953 ehdoin, että alueella sijaitseva ulkohuonerakennus poistetaan lokakuun 1 p:ään 1938 mennessä.

---

[1]) Khs 19 p. toukok. 1,018 §. — [2]) S:n 7 p. heinäk. 1,341 § ja 1 p. syysk. 1,623 §. — [3]) S:n 23 p. maalisk. 648 §. — [4]) S:n 16 p. syysk. 1,718 §. — [5]) S:n 27 p. toukok. 1,090 §. — [6]) S:n 17 p. helmik. 371 §. — [7]) S:n 11 p. elok. 1,473 §. — [8]) S:n 31 p. maalisk 687 §. — [9]) S:n 11 p. elok. 1,503 §. — [10]) S:n 22 p. jouluk. 2,477 §. — [11]) S:n 16 p. syysk. 1,719 §. — [12]) S:n 16 p. syysk. 1,720 §. — [13]) S:n 3 p. marrask. 2,580 §. — [14]) S:n 10 p. maalisk. 538 §. — [15]) S:n 1 p. jouluk. 2,336 §. — [16]) S:n 11 p. elok. 1,490 §. — [17]) S:n 1 p. jouluk. 2,345 §. — [18]) S:n 13 p. tammik. 81 §. — [19]) S:n 17 p. maalisk. 580 §, 9 p. kesäk. 1,172 § ja 1 p. syysk. 1,628 §.

Kunnalliset työväenasunnot. Eräiden kunnallisten työväenasuntojen asukkaiden jätettyä vuokransa maksamatta kaupunginhallitus päätti [1]), että oli ryhdyttävä oikeudellisiin toimenpiteisiin ainoastaan niitä vuokralaisia vastaan, jotka kertomusvuoden syyskuun alkuun mennessä eivät ole suorittaneet vuokravelkaansa ja joiden vuokrajäännösten suorittamisesta huoltolautakunta ei ole ottanut huolehtiakseen. Edelleen päätettiin [1]) antaa enempien häätötoimenpiteiden raueta myöskin niiden vuokralaisten suhteen, jotka syyskuun alussa toimitettavan haasteen tiedoksiantamisen jälkeen ennen asian oikeudellista käsittelyä suorittavat vuokravelkansa ja haasteen ottamisesta aiheutuneet kulut. Asiamiesosastolle annettiin [1]) tehtäväksi pyrkiä saamaan velallisilta sitoumukset siitä, että kaupunki saa pidättää osan asianomaisten kaupungilta nostettavaa palkkaa vuokravelkain lyhentämiseksi.

Ravintolat. Kaupunginhallitus hyväksyi [2]) puolestaan kappeliravintolan laajentamista tarkoittavan Esplanaadikappeli oy:n esittämän viimeisen vaihtoehdon, jonka mukaan yhtiön vuokraaman Esplanaadin alueen vuokra-aikaa pidennetään 8 vuodella, vuokra alennetaan 30,000 mk:lla eli 160,000 mk:aan vuodessa ollen yhtiön tällöin itse suoritettava kaikki aikaisempien esitystensä mukaiset laajentamis- y.m. työt edellytyksin, että yhtiö alistuu noudattamaan kaupungin viranomaisten mahdollisia myöhempiä ohjeita ja määräyksiä.

Kaupunginhallitus päätti [3]) v:n 1939 talousarvioehdotukseensa merkitä 75,000 mk:n suuruisen määrärahan sen frigidairelaitteen ostamiseksi, jonka Luodon ravintolan johtaja R. Enberg tarjouksensa ja kaupunginarkkitehdin annettavien osoitusten mukaisesti hankkii, edellytyksin että laite on hyvässä kunnossa ja että johtaja Enberg asianmukaisesti sitoutuu vuokramaksunsa korottamiseen 6,000 mk:lla vuodessa jälellä olevalta vuokra-ajalta korvauksena puheena olevan laitteen hänelle tuottamasta hyödystä.

Kaupunginhallitus myönsi [4]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 7,000 mk:n suuruisen määrärahan yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi Kaivopuiston eteläkärjessä, kahvila Vedutan eteläpuolella olevan entisen jääkellarin katon purkamista ja kellarin täyttämistä varten.

Kioskit. Kaupunginhallitus oikeutti [5]) Raitiotie ja omnibus oy:n pystyttämään siirrettävän kioskin toistaiseksi yhden kuukauden irtisanomisajoin Rautatientorille.

Kaupunginhallitus hyväksyi [6]) kiinteistötoimiston suunnitelman vesikioskin rakentamisesta Rautatietorille, ilmoittaen, että kioski on rakennettava rakennustoimiston hyväksymien piirustusten mukaisesti.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin myymään Hakasalmen puistossa oleva kioskirakennus julkisella huutokaupalla purettavaksi ja poiskuljetettavaksi [7]) sekä Reimarsin korttelin n:o 19 tontilla n:o 3 oleva pieni kioskirakennus [8]) tilaisuuden tullen sopivaksi katsomastaan hinnasta.

Mukavuuslaitokset. Arkkitehdeille A. Hytöselle ja R. V. Luukkoselle annettiin [9]) tehtäväksi tarpeellisten piirustusten laatiminen uusia mukavuuslaitoksia varten sekä rakennustöiden valvonta Suomen arkkitehtiliiton palkkioperusteiden mukaisesti, kuitenkin siten, että palkkiosta myön-

[1]) Khs 28 p. heinäk. 1,427 §. — [2]) S:n 1 p. jouluk. 2,347 §. — [3]) S:n 5 p. toukok. 929 §. — [4]) S:n 27 p. toukok. 1,072 §. — [5]) S:n 17 p. maalisk. 583 §. — [6]) S:n 10 p. marrask. 2,143 §. — [7]) S:n 1 p. syysk. 1,624 §. — [8]) S:n 10 p. maalisk. 533 §. — [9]) S:n 1 p. syysk. 1,625 §; vrt. myös tämän kert. s. 141 ja 148.

netään toisen rakennuksen osalta 5 %, kolmannen 10 %, neljännen 15 % ja seuraavien rakennusten osalta 20 % alennusta.

Kiinteistölautakunnalle ja puhtaanapitolautakunnalle annettiin [1]) tehtäväksi yhteistoimin kiireellisesti laatia ohjelma uusien mukavuuslaitosten rakentamisesta kaupungin eri osiin.

Saatuaan mukavuuslaitoskysymyksen järjestämistä valmistelevan komitean ehdotuksen asiasta kaupunginhallitus päätti [2]) pyytää asiasta kokonaisuudessaan kiireelliset lausunnot kiinteistölautakunnalta, yleisten töiden lautakunnalta ja puhtaanapitolautakunnalta.

Kaupunginhallitus päätti [3]), että Ullanlinnan kylpylärakennukseen yhdistetty mukavuuslaitos pidetään avoinna yleisön käytettävänä toukokuun 1 p:n ja lokakuun 1 p:n välisenä aikana vuosittain 1 mk:n sisäänpääsymaksusta henkilöltä. Puhtaanapitolaitoksen toimeksi annettiin [3]) huolehtia käymälän puhtaanapidosta ja muusta hoidosta sekä maksujen perimisestä.

Oikeuttaen kiinteistölautakunnan poistamaan Turuntien ja Munkkiniemenkadun kulmauksessa olevan vanhan puisen käymälän kaupunginhallitus päätti [4]), että Urheilu- ja Reijolakadun kulmaan, kiinteistölautakunnan ehdottamaan paikkaan rakennetaan kaksiosainen vedenheittolaitos, myöntäen sitä varten tarpeellisen 34,000 mk:n määrärahan yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Ruotsalaisen teatterin ääreinen mukavuuslaitos päätettiin [5]) poistaa huhtikuun 1 p:stä lukien.

Kiinteän omaisuuden palovakuuttaminen. Kaupunginhallitus teki [6]). joukon päätöksiä erilaisten rakennusten y.m. jättämisestä palovakuuttamatta.

Kaupunginhallitus päätti palovakuuttaa Herttoniemen hiihtomäen luona olevan puisen tiilikattoisen hiihtomajan 50,000 mk:sta [7]); Luodon ravintolan pesutuvan ja vartijan asunnon 53,000 mk:sta [8]); Munkkisaaren tehdasrakennuksen 3,575,000 mk:sta [9]); Nikkilän sairaalan uudis- ja lisärakennukset yhteensä 7,000,000 mk:sta [10]); kaupungille huudetulla Käpylän Taivaskallion korttelin n:o 893 a tontilla n:o 7 olevan keskeneräisen omakotitalon syyskuun 2 p:n 1938 ja tammikuun 2 p:n 1939 väliseksi ajaksi 165,000 mk:sta [11]); sekä Taivaskallion alueella Käpylässä Taivaskalliontien 7:ssä olevan omakotitalon kivirakennuksen v:n 1939 ajaksi 165,000 mk:sta [12]).

Luodon ravintolarakennuksen palovakuutusta päätettiin [8]) lisätä 600,000 mk:lla.

Ullanlinnan kylpylaitosrakennuksen palovakuutus päätettiin [13]) pysyttää ennallaan kylpylaitosrakennuksen länsipäähän rakennetusta mukavuuslaitoksesta huolimatta päättäen, että nykyisistä sähköjohdoista mahdollisesti aiheutuva palovahinko otetaan kaupungin vastuulle.

Käpylän korttelissa n:o 871 olevalla Koskelantien tontilla n:o 36 sijaitsevan raviradan vahtimestarin aikaisemmin omistaman rakennuksen ynnä sen ulkohuoneiden palovakuutus päätettiin [14]) irtisanoa.

Kaupunginhallitus päätti [15]), että Ab. M. G. Stenius nimisen yhtiön

[1]) Khs 24 p. helmik. 420 §. — [2]) S:n 19 p. lokak. 1,937 §. — [3]) S:n 7 p. heinäk. 1,375 §. — [4]) S:n 31 p. maalisk. 692 §. — [5]) S:n 24 p. helmik. 420 §. — [6]) S:n 10 p. helmik. 314 §, 24 p. helmik. 403 §, 27 p. toukok. 1,068 §, 22 p. kesäk. 1,284 §, 8 p. syysk. 1,666 §, 29 p. syysk. 1,808 § ja 27 p. lokak. 2,008 §. — [7]) S:n 27 p. toukok. 1,068 §. — [8]) S:n 9 p. kesäk. 1,171 §. — [9]) S:n 14 p. heinäk. 1,387 §. — [10]) S:n 8 p. syysk. 1,666 §. — [11]) S:n 8 p. syysk. 1,667 §. — [12]) S:n 29 p. jouluk. 2,538 §. — [13]) S:n 1 p. syysk. 1,609 §. — [14]) S:n 29 p. syysk. 1,808 §. — [15]) S:n 29 p. jouluk. 2,548 §.

väliaikaisen johtokunnan esityksessään kyseisen yhtiön palovakuutusten järjestämisestä erikseen mainitsemat rakennukset ja laitokset palovakuutetaan yhteensä 3,065,000 mk:sta mutta että muiden rakennusten palovakuutus lopetetaan, että yhtiön irtain omaisuus pidetään edelleen vakuutettuna yhteensä 580,000 mk:sta, että yhtiön metsä-, auto- ja varsinainen eläinvakuutus lopetetaan, että Skandia ja Sun nimisistä yhtiöistä otetut vakuutukset siirretään kotimaiseen vakuutuslaitokseen sekä että yhtiön johtokunnalle annetaan tehtäväksi ryhtyä näistä päätöksistä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Oikeutettuaan kiinteistölautakunnan käyttämään Gästgifvars nimisellä Malmin alueella sijainneen kaupungin navetta- ja tallirakennuksen 13,000 mk:n suuruisen palovakuutuskorvauksen uuden rakennuksen rakentamiseen kaupunginhallitus, kiinteistölautakunnan ilmoitettua palovakuutuuskorvauksen määrän todellisuudessa olleen 15,000 mk, päätti [1]) oikeuttaa kiinteistölautakunnan edellä mainittuun tarkoitukseen käyttämään viimeksi mainitun määrän.

Yksityisten talojen rakennuspiirustuksia koskevat päätökset. Kaupunginhallitus hyväksyi [2]) Ada Äijälän koulu oy:n esittämät, sen korttelissa n:o 419 olevalle Arkadiankadun tontille n:o 28 rakennettavan koulutalon muutetut piirustukset oikeuttaen yhtiön kiinnittämään ennen kaupungin saatavia 2,940,000 mk.

Helsingin yksityisen kreikkalais-katolisen seurakunnan anottua, jossain määrin sen aikaisemmin esittämistä ja kaupunginhallituksen jo hyväksymistä luonnospiirustuksista [3]) poikkeavien uusien piirustusten hyväksymistä kaupunginhallitus päätti [4]) seurakunnalle ilmoittaa, ettei kaupunki voi myöntää poikkeusta aikaisemmin hyväksytyistä luonnospiirustuksista vaan että lopulliset piirustukset on laadittava niiden mukaisesti. Seurakunnan sittemmin jätettyä uudet piirustukset, jotka oli laadittu luonnospiirustusten mukaisesti muuten paitsi että rakennukseen lisäksi oli sijoitettu kellotapuli kaupunginhallitus hyväksyi [5]) ne.

Konserttitalo. Kaupunginhallitus päätti [6]) tiedustella valtioneuvostolta haluaako valtio osallistua suunnitellun konsertti- ja kongressitalon piirustuskilpailun ohjelman laatimiseen.

Kulosaaren sillan siltamaksut. Kaupunginhallitus päätti [7]), että vuosikortteja, jotka oikeuttavat ainoastaan kuljettajan autoineen vapaasti ylittämään Kulosaaren sillan, saadaan kertomusvuodesta alkaen myydä 1,000 mk:n hinnasta kappaleelta.

Suomalainen Gulf oil company oy. sekä Oy. Trustivapaa bensiini oikeutettiin [8]) lunastamaan 2,000 mk:n hintaiset siltamaksuliput, jotka oikeuttavat yhtiön autot henkilöstöineen enemmittä maksuitta ylittämään Kulosaaren sillan.

Seuraavat henkilöryhmät oikeutettiin saamaan 1 mk:n hintaisia Kulosaaren sillan ylittämisen kausikortteja kertomusvuoden kesäkauden ajaksi: Herttoniemen siirtolapuutarhaviljelijät perheineen [9]); Kalliolan Vådöstä vuokraaman kesäkodin käyttäjät [10]); Sörnäisten suomalaisen seurakunnan kesäkotia käyttävä nuoriso [11]); Kristillisen työväenyhdistyksen Helsingin

[1]) Khs 7 p. tammik. 40 §. — [2]) S:n 3 p. helmik. 262 §. — [3]) Ks v:n 1936 kert. s. 110. — [4]) Khs 3 p. maalisk. 486 §. — [5]) S:n 14 p. heinäk. 1,394 §. — [6]) S:n 17 p. maalisk. 606 §. — [7]) S:n 7 p. tammik. 46 §. — [8]) S:n 29 p syysk. 1,815 §. — [9]) S:n 13 p. huhtik. 790 §. — [10]) S:n 28 p. huhtik. 882 §. — [11]) S:n 23 p. maalisk. 658 §.

nuoriso-osaston jäsenet [1]); sekä Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen kesätoimintaan Degerössä osallistuva nuoriso [2]).

Helsingin kaupunginlähetys [3]) oikeutettiin maksutta kuljettamaan kaupungin köyhien kotien lapsia ryhmittäin Mäntysaaressa olevaan päiväsiirtolaansa sekä Pelastusarmeija [4]) samoin maksutta kuljettamaan Mustikkamaan päiväsiirtolan lapsia Kulosaaren sillan yli, kumpikin kertomusvuoden kesä—elokuun aikana.

Kansanpuistot, siirtolapuutarhat, urheilukentät y. m.

Kansanpuistojen teltta- ja majapaikkavuokrien periminen. Kaupunginhallitus suostui [5]) kiinteistölautakunnan anomukseen, että Kivinokan, Varsasaaren ja Satamasaaren kansanpuistojen kaitsijat oikeutettaisiin perimään niiltä henkilöiltä, jotka vuorokautta pidemmäksi ajaksi pystyttävät telttansa tai majansa näihin kansanpuistoihin, vuokraa 20 mk kesäkaudelta, kuitenkin niin, etteivät kaitsijat kerrallaan saa pitää hallussaan suurempaa rahamäärää kuin 1,000 mk.

Seurasaari. Kaupunginhallitus myönsi [6]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan rakennustoimiston talorakennusosaston käytettäväksi 15,000 mk myrskyn Seurasaaren uimalaitoksella aiheuttamien vaurioiden korjaamiseen kiinteistölautakunnan esittämällä tavalla.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [7]) muinaistieteelliselle toimikunnalle 4,000 mk:n suuruisen avustuksen tervanpolttotilaisuuden järjestämiseksi Seurasaarelle ehdoin, että toimikunta huolehti siitä, että mainitusta tilaisuudesta hyvissä ajoin ja riittävällä tavoin tiedoitettiin yleisölle.

Korkeasaari. Kaupunginhallitus suostui [8]) kiinteistölautakunnan esitykseen Korkeasaaren palaneesta apinarakennuksesta saadun 47,200 mk:n suuruisen palovakuutuskorvauksen käyttämisestä rakennuksen kunnostamiseen sekä uusien apinain ja kilpikonnien ynnä uuden kaluston hankkimiseen ja vanhan kaluston korjaamiseen.

Kiinteistölautakunta oli suostunut Maatalouskerholiiton anomukseen, että maatalouskerholaisille syyskuun 17—18 p:nä myönnettäisiin maksuton pääsy Korkeasaaren leijonalinnaan, sekä ulottanut maksuttoman pääsyn kaikkiin vastedes opettajien johdolla saarella käyviin kansakoululaisretkikuntiin. Tämän johdosta kaupunginhallitus päätti [9]), että päätös Maatalouskerholiiton retkeilyn osalta saadaan panna täytäntöön, mutta että se jätetään v. t. kiinteistöjohtajan edelleen valmisteltavaksi, mikäli se koskee pääsymaksujen laajempaa poistamista.

Mustikkamaa. Kiinteistölautakuntaa päätettiin [10]) kehoittaa suorittamaan Mustikkamaan vesijohtokaapelin korjauksesta aiheutuneet menot, 10,796: 15 mk, kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvästä kansanpuistojen määrärahasta Korjaukset.

Kivinokka. Kiinteistölautakunnan esitys Kivinokan kansanpuiston vedentarpeen tyydyttämisestä ei antanut [11]) aihetta muihin toimenpiteisiin kuin että kysymys kesävesijohdon vetämisestä Kivinokkaan sai toistaiseksi raueta.

[1]) Khs 7 p. huhtik. 740 §. — [2]) S:n 19 p. toukok. 1,036 §. — [3]) S:n 5 p. toukok. 916 §. — [4]) S:n 2 p. kesäk. 1,161 §. — [5]) S:n 28 p. huhtik. 878 §. — [6]) S:n 8 p. jouluk. 2,375 §. — [7]) S:n 17 p. maalisk. 584 §. — [8]) S:n 16 p. syysk. 1,725 §. — [9]) S:n 19 p. toukok. 1,038 §. — [10]) S:n 14 p. heinäk. 1,396 §. — [11]) S:n 13 p. lokak. 1,910 §.

Pihlajasaari. Kaupunginhallitus päätti [1]) ostaa Pihlajasaaren ravintolarakennuksessa olevan irtaimiston 8,013 mk:n suuruisesta kauppahinnasta, joka oli osoitettava hallituksen yleisistä käyttövaroista kyseisen ravintolan vuokraajan kertomusvuoden vuokravelan ja korkojen ynnä kulujen kuittaamiseen.

Lammassaari. Kaupunginhallitus päätti [2]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa omista käyttövaroistaan suorittamaan Raittiusyhdistys Koitolle 5,000 mk:n suuruisen avustuksen Lammassaaren ylläpitoa varten ehdoin, että tästä määrästä käytetään 3,000 mk saaren siivoamiseen ja järjestysmiehen palkkaamiseen sinne sekä loput sen laiturin korjaamiseen kiinteistötoimiston tonttiosaston osoituksen mukaisesti.

Siirtolapuutarhain valaistus. Kaupunginhallitus päätti [3]) antaa sähkölaitokselle tehtäväksi järjestää ulko- ja majavalaistuksen Vallilan siirtolapuutarhaan kiinteistölautakunnan ehdottamalla tavalla, myöntää ulkovalaistuksen järjestämiseksi 16,000 mk pääluokan Teknilliset laitokset lukuun Sähkölaitos sisältyvistä käyttövaroistaan sekä kehoittaa kiinteistölautakuntaa käyttämään majavalaistuksen järjestämiseen 50,000 mk ja ulkovalaistuksen kertomusvuonna aiheuttamiin virrankulutusmenoihin tarvittavat varat kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvistä lautakunnan käyttövaroista.

Kaupunginhallitus päätti [4]) antaa sähkölaitokselle tehtäväksi ulkovalaistuksen järjestämisen Talin siirtolapuutarhaan kiinteistölautakunnan ehdottamalla tavalla myöntäen tarkoitukseen 34,000 mk:n suuruisen määrärahan pääluokan Teknilliset laitokset lukuun Sähkölaitos sisältyvistä käyttövaroistaan sekä kehoittaa kiinteistölautakuntaa suorittamaan kertomusvuoden virrankulutusmenot pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvistä lautakunnan käyttövaroista.

Eläintarhan urheilukentän järjestysmiesten ja lipunmyyjäin palkkaamiseen kaupunginhallitus myönsi [5]) kiinteistötoimiston kansanpuisto-osastolle etuantina 5,000 mk.

Eläintarhan hiihtomäen valaiseminen. Teknillisten laitosten pääluokan lukuun Sähkölaitos sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [6]) 8,500 mk valaistuslaitteiden rakentamiseen Eläintarhan urheilukentän ääreiselle mäenrinteelle päättäen kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa suorittamaan mäen vuotuiset valaistusmenot pääluokan Kiinteistöt lukuun Urheilu- ja pallokentät sisältyvästä katurakennusosaston korjaus- ja kunnossapitomäärärahasta Hiihtomäkien järjestäminen ja kunnossapito.

Luistinradan rakentaminen Suomenlinnaan. Kaupunginhallitus päätti [7]) kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa luopumaan luistinradan rakentamisesta Pasilaan tarkoittavasta aikomuksestaan ja sen sijaan rakentamaan luistinradan Suomenlinnaan käyttäen pääluokan Kiinteistöt lukuun Urheilu- ja pallokentät sisältyvää katurakennusosaston korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa Maaluistinratojen järjestäminen ja kunnossapito.

Maastoratsastusteiden rakentaminen. Puolustusministeriölle lähetettävässä kirjelmässä kaupunginhallitus päätti [8]) ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistuttamista puolustusneuvoston puheenjohtajan ehdottamaa

[1]) Khs 17 p. marrask. 2,219 §. — [2]) S:n 5 p. toukok. 919 §. — [3]) S:n 7 p. heinäk. 1,342 §. — [4]) S:n 7 p. heinäk. 1,343 §. — [5]) S:n 28 p. huhtik. 865 §. — [6]) S:n 20 p. tammik. 161 §. — [7]) S:n 7 p. tammik. 43 §. — [8]) S:n 11 p. elok. 1,477 §.

maastoratsastusradan rakentamista vastaan Haagan ja kaupungin rajan kohdalta rantaradan poikki ja sieltä kaaressa Suomen metsästysyhdistyksen ampumaradan eteläpuolitse pitkin kaupungin omistamaa metsäaluetta ja edelleen valtion omistamaa vesiperäistä maastoa kierrellen Pasilan alapuolitse Ilmalan kautta takaisin keskuspuiston alueelle, jolloin kaupunki kuitenkin sitoutui huolehtimaan vain sen omalle alueelle joutuvan ratsastustien osan raivaamisesta.

Aitauksen myynti Pallokenttä oy:lle. Kaupunginhallitus hyväksyi [1]) kiinteistölautakunnan toimenpiteen Hesperian huvilan alueella olevan rumentavan aitauksen myymisestä 500 mk:n hinnasta Pallokenttä oy:lle.

Eräiden olympiakisain vaatimien töiden kustannusten suorittaminen. Kaupunginhallitus päätti [2]) tiedustella olympiakisain järjestelytoimikunnalta, aikoiko se osallistua olympiakisain eri urheilulajeja varten tarvittavien erilaisten laitteiden ja laitosten rakentamistöiden suorittamiseen, sekä miten kysymys kisain tulojen jakamisesta lopullisesti aiottiin järjestää.

Erinäisten olympiakisain vaatimien töiden aloittaminen. Olympiakisain järjestelytoimikunnan tekemän esityksen johdosta kaupunginhallitus oikeutti [3]) rakennustoimiston mainitun toimikunnan kustannuksella aloittamaan olympiakisoja varten suoritettavat maasto-, louhimis-, vesijohto- ja viemärijohtotyöt urheilukentillä sekä velodromin ja uimastadionin alueella. Samoin oikeutettiin [4]) yleisten töiden lautakunta aloittamaan ratsastuskisoja varten suoritettavat maa-, louhimis-, vesijohto- ja viemärijohtotyöt edellytyksin, että kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen esityksen uuden ratsastushallin y. m. rakentamisesta.

Ratsastuskilpailupaikkain järjestäminen. Kaupunginhallitus antoi [5]) yliarkkitehti M. Välikankaalle tehtäväksi laatia valmistavat asemapiirrokset ja luonnospiirustukset ratsastushallin ja tallien laatimista varten 15,000 mk:n palkkioin.

Ratsastuskilpailupaikkain järjestämistä valmistelemaan asetetun komitean ehdotuksen saatuaan kaupunginhallitus, joka piti etenkin ratsastusmaneesirakennuksen kustannuksia suhteettoman suurina, päätti [6]) palauttaa asian komitealle uuden halvemman vaihtoehdotuksen laatimista varten. Yliarkkitehti M. Välikankaalle annettiin tehtäväksi laatia tallirakennuksen pääpiirustukset ja työselitys pääpiirteittäin jo laadittujen suunnitelmien mukaisesti, jolloin kuitenkin oli otettava huomioon kaupungin viranomaisten myöhemmin mahdollisesti tekemät huomautukset.

Ratsastusmaneesikomitean olympiakisoja varten tarpeellisia töitä koskevasta uudesta esityksestä päätettiin [7]) sittemmin kiireisesti pyytää lausunnot kiinteistölautakunnalta, yleisten töiden lautakunnalta, teknillisten laitosten hallitukselta ja urheilulautakunnalta.

Yliarkkitehti M. Välikankaan 15,000 mk:n suuruinen lasku ratsastushallirakennusta ja tallirakennusta varten laadituista piirustuksista hyväksyttiin [8]) maksettavaksi kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroistaan olympiakisain valmistelutöitä varten myöntämästä 150,000 mk:n suuruisesta määrärahasta [9]).

Uimastadionin rakentaminen. Hankittuaan arkkitehtien I. Niemeläisen, E. Borgin ja G. Juslénin laatimista mantereelle rakennettavaksi suunnitel-

[1]) Khs 5 p. toukok. 928 §. — [2]) S:n 19 p. lokak. 1,939 §. — [3]) S:n 15 p. jouluk. 2,443 §. — [4]) S:n 15 p. jouluk. 2,444 §. — [5]) S:n 16 p. syysk. 1,699 §. — [6]) S:n 19 p. lokak. 1,934 §. — [7]) S:n 10 p. marrask. 2,147 §. — [8]) S:n 22 p. jouluk. 2,488 §. — [9]) Vrt. tämän kert. s. 110.

lun uimastadionin luonnospiirustuksista kiinteistölautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan lausunnot, kaupunginhallitus päätti [1]) kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa kiireimmiten laadituttamaan uimastadionin luonnospiirustukset.

Edellä mainittujen arkkitehtien palkkioina päätettiin [2]) suorittaa yhteensä 35,000 mk.

Soutu- ja melontakilpailustadionin sekä velodromin järjestäminen. Kaupunginhallitus antoi arkkitehti H. Ekelundille tehtäväksi laatia valmistavat asemapiirrokset ja luonnospiirustukset [3]) sekä myöhemmin myöskin lopulliset piirustukset ja työselitykset [4]) soutu- ja melontastadionin rakentamisesta ehdotetulle paikalle Lauttasaaren selälle sekä velodromin rakentamisesta ehdotetulle paikalle lähelle Käpylän raviratata pääasiallisesti luonnospiirustusten mukaisesti, jolloin kuitenkin oli otettava huomioon kaupungin viranomaisten luonnospiirustusten johdosta mahdollisesti esittämät huomautukset. Kiinteistöjohtajaa päätettiin kuitenkin kehoittaa hankkimaan selvitys siitä, eikö olympiakisoja voida järjestää rakentamatta erityistä velodromia.

Arkkitehti Ekelundin 16,050 mk:n suuruinen lasku soutu- ja melontastadionin sekä velodromin luonnospiirustusten, pienoismallin y. m. laatimisesta hyväksyttiin [5]) maksettavaksi kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroistaan olympiakisain valmistelutöitä varten myöntämästä 150,000 mk:n määrärahasta.

Tivolin järjestäminen. Kaupunginhallitus antoi [6]) professori J. S. Sirénille tehtäväksi laatia valmistavat asemapiirrokset ja luonnospiirustukset tivolin järjestämisestä vaihtoehtoisesti Kaisaniemen tai Alppilan alueelle 35,000—40,000 mk:n palkkioin.

Kaupunginhallituksen kehoitettua [7]) tivolin järjestämistä kaupunkiin valmistelevaa komiteaa kiireellisesti laatimaan yksityiskohtaisen suunnitelman tivolin järjestämisestä Alppilan alueelle sekä laskelman siitä aiheutuvista kustannuksista, komitea antoi suunnitelman laatimisen Jung & Jung nimiselle arkkitehtitoimistolle tehtäväksi, minkä toimenpiteen kaupunginhallitus hyväksyi [8]).

Kaupungin hallintaan kuulumattomia alueita koskevat kysymykset

Munkkiniemi. Kaupunginhallitus päätti [9]) lähettää lääninhallitukselle kiinteistölautakunnan lausunnon rakennushallituksen laatimasta Villa Munksnäsin alueen rakennussuunnitelmasta, missä lausunnossaan kiinteistölautakunta ilmoitti edelleenkin pysyvänsä aikaisemmista rakennussuunnitelmista antamiensa lausuntojen kannalla ja ehdotti, ettei kyseistä rakennussuunnitelmaa sellaisenaan vahvistettaisi vaan että uutta suunnitelmaa laadittaessa lautakunnan esittämät näkökohdat otettaisiin huomioon. Samalla kaupunginhallitus päätti [9]) ilmoittaa yhtyvänsä kiinteistölautakunnan lausunnossa esitettyihin näkökohtiin.

---

[1]) Khs 19 p. lokak. 1,938 §, 17 p. marrask. 2,229 §, 24 p. marrask. 2,267 § ja 30 p. marrask. 2,290 §. — [2]) S:n 19 p. heinäk. 1,413 §, 16 p. syysk. 1,699 § ja 1 p. jouluk. 2,348 §; vrt. myös tämän kert. s. 142. — [3]) Khs 16 p. syysk. 1,699 §. — [4]) S:n 19 p. lokak. 1,932 ja 1,933 §. — [5]) S:n 22 p. jouluk. 2,487 §. — [6]) S:n 16 p. syysk. 1,699 §. — [7]) S:n 6 p. lokak. 1,850 § ja 10 p. marrask. 2,150 §. — [8]) S:n 22 p. jouluk. 2,489 §. — [9]) S:n 3 p. marrask. 2,088 §.

Kaupunginhallitus päätti [1]) ehdottaa Munkkiniemen rakennuslautakunnalle, että sen laadituttamat Munkkiniemen kortteleita n:ot 57, 100 ja 101 koskevat rakennussuunnitelman muutosehdotukset, jotka tarkoittavat rakennusrajain ja osittain rakennuskorkeuksien uudelleenjärjestelyä, jätettäisiin vahvistamatta.

Lääninhallituksen pyydettyä lausuntoa Lauttasaaren taajaväkisen yhdyskunnan kortteleita n:ot 63, 64, 69, 70 ja 76 koskevasta rakennussuunnitelman muutosehdotuksesta kaupunginhallitus päätti [2]) lähettää sille kiinteistölautakunnan asiasta antaman lausunnon samalla puolestaan ilmoittaen puoltavansa sen hyväksymistä edellyttäen, että viemärikysymys ratkaistiin tyydyttävällä tavalla.

Pakila. Merkittiin [3]) tiedoksi lääninhallituksen maaliskuun 30 p:nä vahvistaneen kiinteistötoimiston laatiman Pakilan taajaväkisen yhdyskunnan rakennussuunnitelman, päättäen lähettää lääninhallitukselle sen pyytämät rakennussuunnitelmakartat.

Merkittiin [4]) tiedoksi sisäasiainministeriön päätös eräiden edellä mainitun rakennussuunnitelman vahvistamista koskevien valitusten hylkäämisestä.

Pakilan taajaväkisen yhdyskunnan hallintolautakunnan ilmoitettua tie- ja vesirakennushallitukselle aikovansa järjestää sähkövalaistuksen Pakilan alueella olevalle osalle Hyrylän maantietä pyytäen lupaa saada pystyttää tarvittavat sähköpylväät kyseisen maantien varrelle, Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiirin piiri-insinööri on tie- ja vesirakennushallitukselle lähettänyt insinööri V. Skogströmin tämän anomuksen johdosta laatiman lausunnon, johon hän on yhtynyt ehdoin, että pylväät poistetaan, jos ne osoittautuvat haitallisiksi liikenteelle, tien kunnossapidolle tai talviaurakselle. Yleisten töiden lautakunnan hyväksyttyä insinööri Skogströmin lausunnon ja piiri-insinöörin esittämän ehdon edellytyksin, että yhdyskunnan tuli muuttaa tai poistaa pylväät omalla kustannuksellaan, jos asemakaava- tai tiejärjestelyt sitä vaativat, kaupunginhallitus puolestaan hyväksyi [5]) tämän kaiken.

Viikinmäki. Kaupunginhallitus hyväksyi [6]) kiinteistölautakunnan ehdotuksen Viikinmäen rakennussuunnitelma-alueen supistamisesta niin, että se tulee käsittämään suurimmaksi osaksi kaupungin omistaman Viikinmäen tilan maita, sekä lisäksi Imatran voima oy:n omistaman tilan RN1[1] ja valtion omistaman Viks nimiseen tilaan RN 1[4] kuuluvan palstan.

Kulosaari. Kulosaaren huvilakaupungin kunnanvaltuuston anottua Kulosaaren korttelissa n:o 10 a olevan tontin n:o 53 rakennusrajain muuttamista, kaupunginhallitus päätti [7]) ilmoittaa lääninhallitukselle, ettei kiinteistölautakunnalla ollut mitään anomukseen suostumista vastaan.

Kaupunginhallitus päätti [8]) tyytyä lääninhallituksen toukokuun 12 p:nä tekemään Kulosaaren huvilakaupungin tonttien n:ot 30 ja 31 tonttijaon muuttamista koskevaan päätökseen.

Stansvik. Kaupunginhallituksen esitettyä [9]) Uudenmaan läänin lääninhallitukselle, että Stansvikin tilan entisten omistajain laadituttaman rakennussuunnitelman vahvistamiskysymys jätettäisiin sillensä, koska kaupunki nyttemmin on ostanut tämän tilan ja tulee itse laatimaan sitä

[1]) Khs 8 p. jouluk. 2,387 §. — [2]) S:n 24 p. marrask. 2,258 §. — [3]) S:n 5 p. toukok. 924 §. — [4]) S:n 1 p. jouluk. 2,337 §. — [5]) S:n 14 p. lokak. 1,914 §. — [6]) S:n 2 p. kesäk. 1,144 §. — [7]) S:n 19 p. toukok. 1,044 §. — [8]) S:n 7 p. heinäk. 1,340 §. — [9]) S:n 13 p. huhtik. 787 §.

varten rakennussuunnitelman, lääninhallitus ilmoitti poistaneensa asian diaaristaan [1]).

Helsingin lentokenttä. Merkittiin [2]) tiedoksi tie- ja vesirakennushallituksen ilmoitus Helsingin lentokentän hallintorakennuksen edustan päällystämisestä betonilla, jonka työn kustannuksista puolet eli 21,000 mk kaupungin tuli suorittaa.

10. Yleisiä töitä koskevat asiat

Rakennustoimiston viranhaltijat. Kaupunginhallitus päätti [3]), että Töölön pallokenttien puutarhuri v:n 1939 alusta lukien otetaan rakennustoimiston katurakennusosaston palvelukseen työnjohtajana, joka huolehtii paitsi mainittujen pallokenttien myöskin muilla urheilukentillä olevien nurmikoiden puhtaanapidosta. Hänen palkkansa päätettiin [3]) pysyttää entisen suuruisena.

Katurakennuspäällikkö K. J. Willandtille myönnettiin virkasäännön mukaisin palkkaeduin jatkettua sairaslomaa helmikuun 8 p:n ja maaliskuun 25 p:n väliseksi ajaksi [4]) sekä huhtikuun 26 p:n ja maaliskuun 25 p:n 1939 väliseksi ajaksi [5]) sijaisenaan apulaiskaturakennuspäällikkö R. Granqvist ja tämän sijaisena oman toimensa ohella toimistoinsinööri W. Starck.

Sairaslomaa täysin palkkaeduin myönnettiin [6]) varastopäällikkö O. Haglundille huhtikuun 30 p:n ja toukokuun 30 p:n väliseksi ajaksi sijaisinaan varastokirjanpitäjä P. Spets ja varastonhoitaja E. Kurejoki.

Harjoittelijaksi rakennustoimiston katurakennusosastolle toukokuun 15 p:n ja elokuun 31 p:n väliseksi ajaksi otetun insinöörioppilas K. Laineen sairastuttua kesäkuun 20 p:nä lavantautiin ja jäätyä siitä lähtien kulkutautisairaalaan hoidettavaksi yleisten töiden lautakunta myönsi hänelle täyden palkan kahdelta viikolta, minkä toimenpiteen kaupunginhallitus hyväksyi [7]) oikeana ja riittävänä.

Kaupunginhallitus oikeutti [8]) apulaiskaturakennuspäällikkö R. Granqvistin ja vanhemman insinöörin H. A. Relanderin saamaan täydet palkkaetunsa edellisen kesäkuun 13 p:n ja 18 p:n väliseltä ajalta, jona hän esitelmöi Oslossa pidettävässä II pohjoismaisessa insinöörikongressissa, ja jälkimmäisen hänen Skandinaviaan ja Saksaan tehtävän neljän viikon opintomatkansa ajalta.

Seuraavat rakennustoimiston viranhaltijat oikeutettiin jäämään virkoihinsa säädetyn eroamisiän saavutettuaan: rakennusmestari K. F. Sundell heinäkuun 16 p:ään 1939 [9]); rakennusmestari A. S. Hongell lokakuun 1 p:ään 1938 [10]); työnjohtaja V. Valpas syyskuun 5 p:ään 1938 [11]); työnjohtaja E. Toivonen maaliskuun 28 p:ään 1939 [11]); sekä työnjohtaja A. J. Lydman elokuun 14 p:ään 1939 [12]).

Toimistoinsinööri W. Starck [13]) ja vanhempi insinööri H. A. Relander [13]) oikeutettiin pitämään sivutoimia v:n 1939 maaliskuun loppuun, apulais-

---

[1]) Khs 28 p. huhtik. 876 §; vrt. myös tämän kert. s. 60. — [2]) Khs 14 p. heinäk. 1,401 §. — [3]) S:n 29 p. jouluk. 2,550 §. — [4]) S:n 17 p. helmik. 381 §. — [5]) S:n 2 p. kesäk. 1,148 § ja 3 p. marrask. 2,107 §. — [6]) S:n 12 p. toukok. 1,000 §. — [7]) S:n 14 p. heinäk. 1,381 §. — [8]) S:n 9 p. kesäk. 1,193 § ja 7 p. heinäk. 1,361 §; ks. myös tämän kert. s. 147. — [9]) Khs 28 p. huhtik. 893 §. — [10]) S:n 5 p. toukok. 931 §. — [11]) S:n 3 p. helmik. 266 §. — [12]) S:n 13 p. huhtik. 795 §. — [13]) S:n 16 p. syysk. 1,734 §.

insinööri V. Kuuskoski [1]) lukuvuonna 1938/39 ja lämpöteknikko Y. Laaksonen [2]) v:n 1940 kevätlukukauden loppuun.

Kaupunginhallitus oikeutti [3]) rakennustoimiston varastokirjanpitäjän L. Karvosen lukemaan hyväkseen tammikuun 4 p:n 1936 ja tammikuun 1 p:n 1938 välisen ajan ja saamaan ensimmäisen ikäkorotuksen helmikuun 1 p:stä 1939 lukien sekä saman toimiston toimistoapulaisen G. B. Forsblomin lukemaan hyväkseen syyskuun 1 p:n 1936 ja tammikuun 15 p:n 1938 välisen ajan ja saamaan ensimmäisen ikäkorotuksen syyskuun 1 p:stä 1939 lukien.

Rakennusmestarit L. A. Granö, R. Moring, C. Nyberg, Y. Stigell, G. Ström ja J. O. Åhlgren sekä työnjohtaja K. A. Vikström oikeutettiin asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1939 loppuun [4]) sekä rakennusmestari K. A. Viljakainen v:n 1940 loppuun [5]).

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [6]) suorittamaan ylityökorvausta rakennustoimiston kuudelle insinöörille yhteensä 1,324: 05 mk.

Kaupunginpuutarhurin asuinhuoneiston supistamisen johdosta tarkistettiin [7]) hänen suoritettavansa luontoisetukorvauksen määrä.

Rakennustoimiston v:n 1937 virastovaratyöntekijäin palkkamenojen peittämiseen kaupunginhallitus myönsi [8]) 1,400 mk saman vuoden käyttövaroistaan työttömyyden varalta.

Rakennustoimiston huoneistot. Arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin varattujen käyttövarainsa ylityksenä kaupunginhallitus myönsi [9]) 13,700 mk:n suuruisen määrärahan Asunto oy. Kalevankatu 4 nimiseltä yhtiöltä rakennustoimiston talorakennusosastolle vuokrattavan huoneiston kertomusvuoden joulukuun vuokran suorittamiseksi. Rakennustoimisto oikeutettiin [10]) tilaamaan tarvittavat sähkövalaisimet kyseiseen uuteen huoneistoon sekä myönnettiin talorakennusosaston varsinaisten muuttokustannusten suorittamiseen 2,000 mk kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Kaupunginhallitus päätti [11]), että kaupunginpuutarhurin asuntohuoneistoon ennen kuulunut puisto-osaston toimiston viereinen huone liitetään toimistohuoneistoon, myöntäen tarpeellisia muutostöitä varten 7,200 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Kiinteistötoimiston talo-osaston vuokrattua kaupunginhallitukselta saamansa kehoituksen nojalla rakennustoimiston varasto-osastolle Teollisuuden harjoittajain keskinäisen tapaturmavakuutusyhtiön talosta Kasarmikadun 44:stä kuusi huonetta käsittävän huoneiston joulukuun 1 p:stä lukien, kaupunginhallitus myönsi [12]) käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin 4,750 mk tämän huoneiston joulukuun vuokran maksamiseksi.

Maantienjatkeiden kunnossapitoon myönnetty valtionapu. Uudenmaan läänin maaherralle päätettiin [13]) tehdä esitys korvauksen saamisesta Turuntien ja siihen liittyvän Huopalahden asemalle johtavan tien, Hämeentien sekä Mäkelänkadun kaupunkiin liitettyjen alueiden kunnossapidosta ja talvipuhtaanapidosta v. 1937.

---

[1]) Khs 20 p. lokak. 1,993 §. — [2]) S:n 27 p. lokak. 2,029 §. — [3]) S:n 14 p. heinäk. 1,380 §. — [4]) Khs jsto 11 p. tammik. 3,071 §. — [5]) S:n 24 p. marrask. 4,086 §. — [6]) S:n 27 p. lokak. 3,979 §. — [7]) S:n 25 p. elok. 3,799 §. — [8]) S:n 24 p. helmik. 407 §. — [9]) S:n 16 p. syysk. 1,723 §. — [10]) Khn jsto 8 p. jouluk. 4,124 §. — [11]) Khs 3 p. maalisk. 493 §. — [12]) S:n 14 p. lokak. 1,916 § ja 24 p. marrask. 2,268 §. — [13]) S:n 17 p. helmik. 382 §.

Merkittiin tiedoksi ilmoitukset, että kaupungille oli myönnetty valtionapua Tuomarinkylän maantien kesäkunnossapitokustannuksiin v:lta 1937 61,278: 25 mk [1]) ja saman vuoden talvikunnossapitokustannuksiin 5,450 mk [2]) sekä Herttoniemen tienristeyksen ja Puodinkylän välisen maantien kunnossapitokustannuksiin v:lta 1937 33,411: 15 mk [2]).

Virastotalo. Kaupunginhallitus antoi [3]) yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi yksissä neuvoin asianomaisten viranomaisten kanssa laatia Porthaninrinteen ja Toisen linjan risteyksessä korttelissa n:o 310 b sijaitsevalle tontille rakennettavan virastotalon luonnospiirustukset kustannusarvioineen.

Munkkisaaren tehdasrakennus. Kaupunginhallitus oikeutti [4]) yleisten töiden lautakunnan suorittamaan Munkkisaaren tehdasrakennuksen viemäri- ja vesijohtojen uusimisen mainitussa rakennuksessa suoritettavien korjaustöiden yhteydessä.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [5]) käyttämään Munkkisaaren tehdasrakennuksen kunnostamiseen myönnettyjä määrärahoja myöskin tehdasrakennukseen kuuluvan matalan rakennusosan kunnostamiseen.

Taivaskallion kahvila. Yleisten töiden lautakunnalle annettiin [6]) tehtäväksi laadituttaa Taivaskalliolle rakennettavan kahvilarakennuksen piirustukset ja kustannusarvio.

Autovajan rakentaminen kaupunginpuutarhan alueelle. Kaupunginhallitus hyväksyi [7]) yleisten töiden lautakunnan laadituttamat, kaupunginpuutarhan alueelle rakennettavan autovajan piirustukset sekä myönsi yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 120,000 mk kyseisen vajan rakentamista varten.

Herttoniemen hiihtomaja. Yleisten töiden lautakunnan laadituttamat Herttoniemeen rakennettavan hiihtomajan piirustukset hyväksyttiin [8]).

Mukavuuslaitoksen ja sadekatoksen järjestäminen Ullanlinnan kylpylaitoksen yhteyteen. Kaupunginhallitus hyväksyi [9]) rakennustoimiston laadituttamat piirustukset mukavuuslaitoksen ja sadekatoksen järjestämisestä Ullanlinnan kylpylaitoksen yhteyteen myöntäen tarkoitukseen 107,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Katutöiden jouduttaminen. Huomautettuaan kiinteistölautakunnalle, että asemakaavoitusta kaupungin uusilla asutusalueilla on kiirehdittävä, jotta kadut niillä saataisiin hyvissä ajoin valmiiksi tonttien jatkuvaa myyntiä silmälläpitäen, kaupunginhallitus päätti [10]) ilmoittaa yleisten töiden lautakunnalle, mitkä katutyöt on suoritettava kiireellisessä järjestyksessä, mikäli tämä voi tapahtua vuodenaikaan katsoen ja työvoimaa lisäämättä sekä käytettävissä olevia määrärahoja ylittämättä.

Mallaskatu. Ab. P. Sinebrychoff niminen osakeyhtiö oikeutettiin [11]) suorittamaan Mallaskadun viemärityöt rakennustoimiston valvonnan alaisena samoin ehdoin kuin aikaisemmin asetettiin Sinebrychoffinkadun suhteen.

Autopalatsin vuokratontin kohdalla olevien katuosuuksien kunnostaminen. Kaupunginhallitus oikeutti [12]) yleisten töiden lautakunnan heti 288,000 mk:n kustannuksin suorittamaan Etel. Rautatie-, Jaakon- ja Salomonkadun kunnostamisen asfalttiemulsiolla Oy. Autopalatsille vuokratun tontin kohdalla.

---

[1]) Khs 19 p. toukok. 1,049 §. — [2]) S:n 19 p. toukok. 1,050 §. — [3]) S:n 28 p. heinäk 1,428 §. — [4]) S:n 10 p. helmik. 332 §. — [5]) S:n 7 p. huhtik. 737 §. — [6]) S:n 24 p. helmik. 415 §. — [7]) S:n 23 p. maalisk. 666 §. — [8]) S:n 27 p. tammik. 221 §. — [9]) S:n 10 p. maalisk. 536 §. — [10]) S:n 17 p. helmik. 380 § ja 7 p. huhtik. 756 §. — [11]) S:n 24 p. marrask. 2,278 §. — [12]) S:n 14 p. heinäk. 1,402 §; vrt. tämän kert. s. 93.

Vilhonvuorenkadun kunnostaminen. Yleisten töiden lautakuntaa päätettiin [1]) kehoittaa ryhtymään toimenpiteisiin Oy. Silfverberg & Wecksell nimisen yhtiön tehdasrakennuksen kohdalla Vilhonvuorenkadulla olevan kuopan täyttämiseksi ja kadun tasoittamiseksi käyttäen yleisten töiden pääluokkaan sisältyvää katujen ja teiden korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa Täytemaan vastaanotto.

Koskelantien katutyöt. Yleisten töiden lautakuntaa päätettiin [2]) kehoittaa heti aloittamaan Koskelantien katutyöt.

Kadunpäällystystöiden valvonta. Professori G. von Wendtin huomautettua eräistä kaupungin kadunpäällystystöissä esiintyvistä puutteellisuuksista kaupunginhallitus päätti [3]) kehoittaa poliisilaitosta tehostamaan valvontatoimintaansa kadunpäällystyksissä esiintyvien puutteellisuuksien poistamiseksi.

Kadunpäällystysten uusiminen. Kaupunginhallitus oikeutti [4]) yleisten töiden lautakunnan kertomusvuonna käyttämään eräiden ehdottamiensa kadunpäällystystöiden suorittamiseen 1,215,600 mk yleisten töiden pääluokan lukuun Kadut ja tiet sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista katujen päällystyksen uusimista varten sekä aikanaan ilmoittamaan kaupunginhallitukselle niistä katutöistä, joita ei määräaikana ehditty suorittaa. Raitiotie ja omnibus oy:ltä päätettiin tiedustella, suostuisiko yhtiö suorittamaan kaikki kustannukset Mechelininkadun raitiotiealueen päällystämisestä noppakivillä.

Edellä mainituista käyttövaroistaan kaupunginhallitus niinikään myönsi [5]) 11,000 mk jalkakäytävän korjaamista varten Marian sairaalan portilta Kalmistokadulle.

Kaivopuiston ranta Harakkaa ja Uunisaarta vastapäätä päätettiin [6]) päällystää lämpimällä asfaltilla ja tarkoitukseen myönnettiin 27,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Kaupunginhallitus päätti [7]) esittää maistraatille, että se velvoittaisi Kristianin- ja Oikokadun varrella olevat kiinteistöt päällystämään katuosansa rakennusjärjestyksen velvoittamassa laajuudessa.

Postikujan rakentaminen. Kaupunginhallitus päätti [8]), että Postikuja rakennetaan ilman autotalleja, hyväksyen 1,413,000 mk:aan päättyvän kustannusarvion kyseisen kadun rakentamiseksi.

Töölöntorin päällystäminen. Kaupunginhallitus päätti [9]) kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa Töölöntoria päällystettäessä kiinnittämään huomiota torikaupan järjestämismahdollisuuksiin siellä.

Kadunkulmausten pyöristäminen. Kaupunginhallitus hyväksyi [10]) yleisten töiden lautakunnan esityksen Hietaniemen- ja Mechelininkadun kulmauksen pyöristämisestä myöntäen sitä varten 19,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvästä katujen ja teiden korjaus- ja kunnossapitomäärärahasta Kadut ja yleiset paikat, erinäiset korjaukset.

Museokadun jalkakäytävän pyöristämiseen myönnettiin [11]) 4,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

---

[1]) Khs 9 p. kesäk. 1,191 §. — [2]) S:n 6 p. lokak. 1,849 §. — [3]) S:n 8 p. syysk. 1,679 §. — [4]) S:n 28 p. heinäk. 1,444 §. — [5]) S:n 3 p. marrask. 2,106 §. — [6]) S:n 10 p. helmik. 333 §. — [7]) S:n 14 p. lokak. 1,911 §. — [8]) S:n 3 p. helmik. 267 §. — [9]) S:n 10 p. helmik. 326 §. — [10]) S:n 11 p. elok. 1,484 §. — [11]) S:n 17 p. marrask. 2,216 §.

Kortteli n:o 507. Yleisten töiden lautakunnan ehdotus korttelin n:o 507 väliaikaiseksi kunnostamiseksi hyväksyttiin [1]) siten muutettuna, että päärakennukseen johtava tie jäisi paikalleen.

Hietaniemenkadun poliisitalon autovajaan johtavan tien muuttamiseksi loivemmaksi kaupunginhallitus myönsi [2]) 8,800 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Kaiteen rakentaminen Kaivopuiston Länt. Puistotielle. Kaivopuiston Länt. Puistotien kaide päätettiin [3]) rakentaa samalla tavoin kuin kylpylaitoksen itäpuolella oleva aita sekä myönnettiin tätä varten 37,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Kreikkalais-katolisen seurakunnan laskuun suoritetut katutyöt. Kaupunginhallitus päätti [4]) suostua siihen, että Helsingin kreikkalais-katoliselle seurakunnalle eräistä rakennustoimiston suorittamista katutöistä annetun 30,000 mk:n suuruisen laskun määrä suoritetaan kaupungille vasta sitten kun suunniteltu osa seurakunnan hautausmaasta katujärjestelyä varten lunastetaan kaupungille.

Katurasitus Temppeliaukion ympäristössä. Katurasituksen järjestämistä Temppeliaukion ympäristössä koskeva, kaupunginlakimiehen kaupungin evankelis-luterilaisten seurakuntain ja kaupungin väliseksi sopimukseksi laatima luonnos päätettiin [5]) esittää seurakuntain hyväksyttäväksi.

Malminkadun tontin n:o 8 katuosuuden kunnossapito. Kaupunginlakimiehelle annettiin [6]) tehtäväksi antaa epäävä lausunto insinööri W. K. Åströmin korkeimpaan hallinto-oikeuteen tekemän valituksen johdosta Uudenmaan läänin maaherran helmikuun 11 p:nä antamasta päätöksestä, joka koskee Malminkadun tontin n:o 8 omistajan velvoittamista katuosansa kunnossapitämiseen.

Helsingin ympäristössä suoritettavat tietyöt. Merkittiin [7]) tiedoksi tie- ja vesirakennushallituksen ilmoitus Helsingin ympäristössä ennen olympiakisoja suoritettavia teiden rakennus- ja parannustöitä koskevasta ehdotuksesta.

Lauttasaaren silta. Merkittiin [8]) tiedoksi kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön päätös Lauttasaaren sillan julistamisesta maantiesillaksi sekä määräys siitä, että tie- ja vesirakennushallituksen tulee tehdä Uudenmaan läänin lääninhallitukselle esitys sillan vastaisesta kunnossapidosta tielain säätämässä järjestyksessä.

Tuomarinkylän tie. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [9]) käyttämään kertomusvuoden talousarvioon merkittyä 400,000 mk:n suuruista määrärahaa Teiden päällystäminen kestopeitteellä, kaupunginhallituksen määräyksen mukaan Tuomarinkylän tien kaupungin puoleisen osan päällystämiseen hiekka-asfaltilla.

Tuomarinkylän—Kaarelan tie. Vastauksena tie- ja vesirakennushallituksen tiedusteluun kaupunginhallitus päätti [10]) ilmoittaa, ettei se katsonut olevan syytä osallistua Tuomarinkylän tien ja Kaarelan tien välisen yhdystien rakennuskustannuksiin muulla tavoin, kuin että kaupunki korvauksetta luovuttaa omistamiltaan mailta maantieksi tarvittavan maa-alueen, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy tällaisen järjestelyn.

---

[1]) Khs 14 p. heinäk. 1,397 §. — [2]) S:n 3 p. maalisk. 495 §. — [3]) S:n 13 p. lokak. 1,906 §. — [4]) S:n 10 p. maalisk. 539 §. — [5]) S:n 13 p. lokak. 1,908 § ja 10 p. marrask. 2,144 §. — [6]) S:n 5 p. toukok. 930 §. — [7]) S:n 3 p. marrask. 2,105 §. — [8]) S:n 14 p. lokak. 1,915 § ja 17 p. marrask. 2,236 §. — [9]) S:n 9 p. kesäk. 1,185 §. — [10]) S:n 20 p. lokak. 1,992 §.

Haagan—Kaarelan tie. Tie- ja vesirakennushallituksen tehtyä Haagan—Kaarelan tien rakentamista tarkoittavan tiedustelun kaupunginhallitus päätti [1]) mainitulle hallitukselle ilmoittaa, ettei kaupunginhallitus puolestaan katsonut olevan syytä muuttaa kaupunginvaltuuston aikaisemmin asettamia kyseisen tien rakentamisehtoja [2]).

Pakilan tie. Merkittiin [3]) tiedoksi Pakilan tiehoitolautakunnan ilmoitus Pakilaan johtavaa tietä koskevan kunnossapitosopimuksen irtisanomisesta.

Herttoniemen tie. Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiirin piiri-insinöörin kirjelmän johdosta, joka koski Herttoniemen rautatienylikäytävän ja Herttoniemen salmen välisen tien ottamista valtion hoitoon, kaupunginhallitus päätti [4]) antaa tie- ja vesirakennushallitukselle tarpeelliset tiedot.

Helsingin—Porvoon maantie. Tie- ja vesirakennushallitukselle päätettiin [5]) antaa sen pyytämä lausunto Helsingin—Porvoon maantien oikaisemista koskevasta ehdotuksesta.

Rajasaaren puhdistuslaitos. Kaupunginhallitus hyväksyi [6]) yleisten töiden lautakunnan esityksen insinööri R. Granqvistin lähettämisestä virkamatkalle Saksaan tutustumaan siellä käytännössä oleviin puhdistuslaitosten biologisten osain koneistoihin Rajasaaren puhdistuslaitoksen koneistotarvetta silmälläpitäen. Sittemmin kaupunginhallitus oikeutti [7]) yleisten töiden lautakunnan edellä mainitun matkan matkakustannuksina suorittamaan insinööri Granqvistille Rajasaaren puhdistuslaitoksen työmäärärahasta 12,000 mk.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [8]) tilaamaan Yleinen insinööritoimisto oy:ltä sen tarjoama koneisto kyseisen puhdistuslaitoksen biologista osaa varten.

Stadionin etupiha. Kaupunginhallitus päätti [9]) suorituttaa stadionin etupihan sorastamisen varatyönä arviolta n. 50,000 mk:n kustannuksin käyttäen 20 miehen työvoimaa 2 viikon aikana; töiden aiheuttamat menot päätettiin suorittaa pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Vara- ja avustustyöt sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista erinäisiin avustustöihin.

Juutalaisen seurakunnan hautausmaa. Eräiden aidanrakentamis- ja siistimistöiden suorittamiseen juutalaisen seurakunnan hautausmaan alueella kaupunginhallitus myönsi [10]) 33,600 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan ja 4,000 mk samaan pääluokkaan sisältyvästä katujen ja teiden korjaus- ja kunnossapitomäärärahasta Erinäisten alueiden siistiminen.

Rautatietorin istutukset. Kaupunginhallitus päätti [11]) suostua siihen, että Koskelantien istutusalueelle siirretyistä Heikinkadun entisistä lehmuksista joka toinen siirretään Rautatietorin istutusalueelle Mikonkadun varrelle sekä että kaksi lehmusta otetaan kaupunginpuutarhan taimistoon siirretyistä Heikinkadun entisistä lehmuksista.

Postitalon istutukset. Kaupunginhallitus päätti [12]) suostua Postikadun istutussuunnitelman muuttamiseen siten, että puita istutetaan posti- ja lennätintalon eteläpuolella olevalle istutusalueelle ja antaa kiinteistölautakunnalle tehtäväksi muuttaa kyseisen alueen asemakaavaa siten, että posti-

[1]) Khs 20 p. lokak. 1,991 §. — [2]) Ks. v:n 1936 kert. s. 31 — [3]) Khs 11 p. elok. 1,499 §. — [4]) S:n 13 p. huhtik. 794 §. — [5]) S:n 25 p. elok. 1,588 §. — [6]) S:n 12 p. toukok. 1,004 §. — [7]) S:n 9 p. kesäk. 1,192 §. — [8]) S:n 9 p. kesäk. 1,190 §; vrt. tämän kert. s. 95. — [9]) Khs 28 p. huhtik. 889 § ja 11 p. elok. 1,465 §. — [10]) S:n 8 p. syysk. 1,676 §. — [11]) S:n 3 p. marrask. 2,111 §. — [12]) S:n 9 p. kesäk. 1,187 §.

talon eteläpuolella olevan jalkakäytävän reunaan suunnitellut istutukset jätetään pois. Samalla kaupunginhallitus hyväksyi posti- ja lennätintalon rakennustoimikunnan ehdotuksen postitalon ja asemarakennuksen välisen aitauksen rakentamisesta sekä asema-aukion pohjoissivulla olevan jalkakäytävän leventämisen ehdoin, että valtio suoritti leventämiskustannukset.

Kaupunginhallitus päätti [1]), että Postikadun kummallekin puolelle oli istutettava lehmuksia, sekä oikeutti yleisten töiden lautakunnan suorituttamaan kadun pohjoisosan istutustyöt kertomusvuoden syksyllä käyttäen tähän tarkoitukseen 8,200 mk asema-aukion järjestelymäärärahan säästöstä, minkä ohessa kaupunginhallitus päätti tehdä posti- ja lennätinhallitukselle esityksen poistitalon tonttimaalla olevan istutuksen osan kunnossapidosta yleisten töiden lautakunnan esittämällä tavalla sekä rautatiehallitukselle esityksen Rautatieaukion kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuuden jakaantumisesta tehdyn sopimuksen muuttamisesta siten, että ylläpitovelvollisuuden raja tulee kulkemaan pitkin aukion pohjoissivulla olevan laajennetun jalkakäytävän reunaa.

Heikinkadun istutukset. Kaupunginhallitus hyväksyi [2]) eräin pienin muutoksin Heikinkadun keskikaistaleiden istutusten järjestämisen rakennustoimiston puisto-osaston laatiman vaihtoehdon n:o 3 mukaisesti.

Topeliuksenpuisto. Kaupunginhallitus suostui [3]) siihen, että tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Istutukset sisältyvän 362,000 mk:n suuruisen määrärahan Topeliuksenpuisto, perustamistöitä Kammion- ja Humalistonkadun välisellä osalla, säästö voidaan käyttää Topeliuksenpuiston pohjoisimman osan siistimistä varten.

Messeniuksen- ja Topeliuksenkadun kulmaukseen suunnitellun istutuksen kunnostamista varten kaupunginhallitus myönsi [4]) 3,500 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvästä istutusten korjaus- ja kunnossapitomäärärahasta Satunnaiset istuttamis- ja puhdistustyöt, kaupunginhallituksen määräyksen mukaan.

Puiston järjestämistä yhteiskunnallisen korkeakoulun kohdalle tarkoittavaan yleisten töiden lautakunnan anomukseen kaupunginhallitus päätti [5]) suostua.

Luodon istutukset. Kaupunginhallitus hyväksyi [6]) rakennustoimiston laatiman ehdotuksen Luodon istutusten järjestämisestä oikeuttaen rakennustoimiston ryhtymään sen toteuttamiseen käyttäen kaupunginvaltuuston kyseiseen tarkoitukseen varaamia varoja.

Eräiden töiden aloittamiseen myönnetty lupa. Kaupunginhallitus suostui [7]) yleisten töiden lautakunnan anomukseen saada aloittaa eräitä talousarvioon sisältyviä töitä.

Varatyöt. Kertomusvuoden loka—marraskuun aikana päätettiin [8]) olla järjestämättä varsinaisia työttömyystöitä mutta tarvittaessa ottaa kysymys tällaisten töiden järjestämisestä joulukuun aikana uudelleen käsiteltäväksi.

Polkupyörätelineiden järjestäminen työmaille. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [9]) rakennustoimiston varasto-osaston käytettäväksi 49,400 mk 20 polkupyörätelineen

[1]) Khs 3 p. marrask. 2,104 §. — [2]) S:n 12 p. toukok. 1,003 §. — [3]) S:n 8 p. syysk. 1,681 §. — [4]) S:n 28 p. huhtik. 879 §. — [5]) S:n 16 p. syysk. 1,732 §. — [6]) S:n 21 p. huhtik. 854 §. — [7]) S:n 27 p. tammik. 212 §, 19 p. toukok. 1,046 §, 14 p. heinäk. 1,408 §, 28 p. heinäk. 1,441 § ja 8 p. syysk. 1,680 §. — [8]) S:n 27 p. lokak. 2,012 §. — [9]) S:n 5 p. toukok. 935 §.

hankkimiseksi rakennustoimiston talo- ja katurakennusosastojen työmaille työntekijäin käytettäväksi työaikana.

Huuhtelupumput. Rakennustoimiston satamarakennusosaston hallussa olevat kaksi huuhtelupumppua päätettiin [1]) varustaa standardisoiduilla liittimillä.

Nostokurjen lainaaminen. Rakennustoimisto oikeutettiin [2]) vuokravapaasti lainaamaan Akateemiselle ilmasuojeluyhdistykselle yksi nostokurki enintään kertomusvuoden joulukuun 31 p:ään saakka ehdoin, että yhdistys oli velvollinen palauttamaan nostokurjen vaadittaessa aikaisemminkin sekä kustantamaan sen kuljettamisen Leppävaaraan ja takaisin sekä vastaamaan sen korjaus- ja kunnostamiskustannuksista rakennustoimiston laskun mukaisesti.

Laivarannan varastorakennuksessa sattunut tulipalo. Kaupunginhallitus päätti [3]) myöntyä yleisten töiden lautakunnan esitykseen, että Laivarannan varastorakennuksen G tulipalossa tuhoutunut kaupungin omaisuus saadaan korvata rakennustoimiston satamarakennusosaston käytettävissä olevista asianomaisista korjausmäärärahoista.

Murtovarkaus. Yleisten töiden lautakuntaa päätettiin [4]) kehoittaa suorittamaan Tallbon työpaikan työkaluvajassa tapahtuneen murtovarkauden kautta syntyneiden vahinkojen korvaamiseksi 1,204 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä katujen ja teiden korjaus- ja kunnossapitomäärärahasta Kaupungin katuosain viereiset kaiteet.

12. Puhtaanapitoa koskevat asiat

Puhtaanapitolaitoksen viranhaltijat. Puhtaanapitolaitoksen toimitusjohtajalle N. E. Rosenbröijerille myönnettiin [5]) sairaslomaa täysin palkkaeduin maaliskuun 31 p:n ja toukokuun 1 p:n väliseksi ajaksi apulaisjohtaja K. G. Anderssonin hoitaessa hänen tehtäviään.

Apulaisjohtaja K. G. Andersson oikeutettiin [6]) pitämään sivutointa.

Puhtaanapitolautakunnan päätettyä erottaa puhtaanapitolaitoksen työnjohtajan A. G. Holmsténin sen johdosta, että eräät puhtaanapitolaitoksen lumitöissä olleet työntekijät hänen virantoimituksessaan ilmenneiden epäsäännöllisyyksien johdosta olivat joutuneet nostamaan palkkansa toiselle henkilölle kirjoitetuilla palkannosto-osoituksilla, kaupunginhallitus päätti [7]) antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi jatkaa kaupunginreviisorin asiassa jo toimittamia tutkimuksia ja, huomioonottaen näiden tutkimuksien laajuuden, oikeuttaa kaupunginlakimiehen käyttämään tarkoitukseen kaupunginhallituksen asiamiesosaston tilapäisen työvoiman tililtä palkattavaa apulaista. Sittemmin kaupunginhallitus päätti [8]) antaa asiamiesosastolleen tehtäväksi tehdä mainittua henkilöä vastaan asianmukaisen ilmiannon rikospoliisille sekä ilmoittaa asiasta kaupunginvaltuustolle ja Uudenmaan läänin maaherralle. Varatuomari G. Stenbäck valtuutettiin [9]) kaupungin edustajaksi rikospoliisin asiassa suoritettaviin tutkimuksiin ja hänelle tästä maksettava palkkio määrättiin suoritettavaksi asiamiesosaston tilapäisen työvoiman tililtä.

---

[1]) Khs 17 p. maalisk. 595 §; ks. myös tämän kert. s. 168 ja 239. — [2]) Khs 7 p. heinäk. 1,362 § ja 29 p. syysk. 1,826 §. — [3]) S:n 11 p. elok. 1,496 §. — [4]) S:n 28 p. heinäk. 1,443 §. — [5]) S:n 5 p. toukok. 936 §. — [6]) S:n 17 p. marrask. 2,231 §. — [7]) S:n 5 p. toukok. 934 §. — [8]) S:n 14 p. heinäk. 1,406 §; ks. myös tämän kert. s. 96. — [9]) Khs 28 p. heinäk. 1,426 §.

Sen jälkeen kun työnjohtaja Holmsténia vastaan tehtyjen syytösten johdosta toimitettujen kuulustelujen yhteydessä oli käynyt ilmi, että samoin puhtaanapitolaitoksen palveluksessa oleva piirityönjohtaja K. J. Helle oli valvoessaan kertomusvuoden talvella katujen puhtaanapitotöitä kaupungin kustannuksella käyttänyt henkilöautoa merkiten auton omistajalle suorittamansa kyytirahat, 8,400: 20 mk, listoihin lumitöissä oleville kuorma-autonkuljettajille maksettavana tuntipalkkana, kaupunginhallitus päätti [1]) antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi toimittaa tutkimuksen myöskin piirityönjohtaja Helteen toiminnasta työnjohtajana oikeuttaen kaupunginlakimiehen käyttämään tähän työhön asiamiesosaston tilapäisen työvoiman tililtä palkattavaa apulaista. Kun tutkimuksessa ei käynyt ilmi työnjohtaja Helteen osallistuneen työnjohtaja Holmsténin virantoimituksessa ilmenneisiin epäsäännöllisyyksiin tahi tehneen itseään syypääksi muuhun väärinkäytökseen kuin edellä selostettuun, kaupunginhallitus päätti [2]) kehoittaa puhtaanapitolautakuntaa ryhtymään häntä vastaan virkasäännön 12 §:ssä säädettyyn toimenpiteeseen hänen kaupungille aiheuttamansa rahallisen vahingon johdosta, ollen hänen korvattava se kaupungille heti kun työnjohtaja Holmsténia koskeva rikosjuttu oli lopullisesti ratkaistu, sekä ottamaan harkittavakseen, oliko työnjohtaja Hellettä vastaan ryhdyttävä kurinpidollisiin toimenpiteisiin työnjohtaja Holmsténin toimintaa koskevan valvonnan laiminlyömisen takia.

Sekalaisten yleisten menojen pääluokkaan sisältyvistä v:n 1937 käyttövaroistaan sääntöpalkkaisten virkojen palkkain korottamiseen kaupunginhallitus myönsi [3]) 10,740 mk:n lisäyksen puhtaanapitolautakunnan ja puhtaanapitolaitoksen määrärahaan Sääntöpalkkaiset virat ja 4,140 mk:n lisäyksen puhtaanapitolaitoksen tiliviraston samannimiseen määrärahaan.

Pensasaidan järjestäminen. Kaupunginhallitus hyväksyi [4]) kaupunginarkkitehdin ehdotuksen pensasaidan järjestämisestä puhtaanapitolaitoksen Turuntien varrella olevien tonttien rajalle tavallisen aidan asemesta.

Vajarakennusten rakentaminen. Kaupunginhallitus hyväksyi rakennustoimiston talorakennusosaston laatimat Halikonkadun ja Kumpulantien kulmaukseen korttelin n:o 692 tontille n:o 2 rakennettavan puhtaanapitolaitoksen luudasvarastovajarakennuksen piirustukset [5]) sekä tontille n:o 15 Kruunuvuorenkadun varrelle rakennettavan hiekkavajan piirustukset [6]) oikeuttaen rakennustoimiston aloittamaan viimeksi mainitun vajan rakennustyöt.

Salaojan rakentaminen. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [7]) 4,200 mk salaojan rakentamista varten puhtaanapitolaitoksen tontille n:o 2 Halikonkadun varrelle kortteliin n:o 692.

13. Satamaoloja koskevat asiat

Satamahallintotoimiston viranhaltijat. Päättäen hyväksyä satamalautakunnan päätöksen lähettää satamahallintotoimiston toimitusjohtaja K. W. Hoppu Helsingin satamalaitoksen edustajana Itämerenmaiden satama- ja satamarakennuskongressiin Gdyniaan kaupunginhallitus tämän

[1]) Khs 7 p. heinäk. 1,360 §. — [2]) S:n 17 p. marrask. 2,233 §. — [3]) S:n 27 p. tammik. 219 §. — [4]) S:n 1 p. syysk. 1,635 §. — [5]) S:n 12 p. toukok. 999 §. — [6]) S:n 12 p. toukok. 1,002 §. — [7]) S:n 28 p. heinäk. 1,442 §.

johdosta myönsi [1]) toimitusjohtaja Hopulle virkavapautta täysin palkkaeduin toukokuun 1 p:n ja 9 p:n väliseksi ajaksi.

Satamahallintotoimiston sihteeri A. Kivilinna oikeutettiin [2]) hoitamaan sivutointa v:n 1939 kevätlukukauden loppuun saakka.

Seuraavat satamahallintotoimiston viranhaltijat oikeutettiin asumaan kaupungin ulkopuolella: satamakamreeri I. Liljeros tammikuun 31 p:ään 1939 [3]), kassanhoitaja G. Ingraeus, toimistoapulainen E. Voss-Lagerlund, tarkastuskonstaapeli K. E. Heikkilä, vahtimestarit N. Ahlqvist, V. Bäcksbacka, J. Cedervall, W. Forsberg, E. Malm, E. Nordman, K. Nordman ja T. Söderström, hissikoneenkäyttäjän apulainen E. Lappalainen ja pakkahuoneen siivooja E. Cedervall v:n 1939 loppuun [4]) sekä laskuttaja N. Gummerus v:n 1940 loppuun [5]).

Satamahallintotoimiston satamakannantaosaston satamakamreeri I. Liljeros [6]) oikeutettiin säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään virkaansa tammikuun 31 p:ään 1939 asti sekä hissilaitoksen koneenkäyttäjä A. W. Borgman [7]) helmikuun 4 p:ään 1940 asti.

Satamahallintotoimiston satamaliikenneosaston v:n 1937 virastovaratyöntekijäin palkkamenojen peittämiseen kaupunginhallitus myönsi [8]) 6,100 mk saman vuoden käyttövaroistaan työttömyyden varalta.

Kaupungin sataman kirjanpito. Kaupunginhallitus hyväksyi [9]) satamalautakunnan ehdotuksen, jonka mukaan lautakunta aikanaan saa tehdä ehdotuksen siitä, miten Helsingin sataman kirjanpito olisi järjestettävä, jotta siitä selviäisi sataman merkitys kaupungin taloudessa.

Liikennemaksutaksa. Suomen satamaliiton tehtyä ehdotuksen kaupunkien uusiksi liikennemaksutaksan yleisiksi perusteiksi ja uudeksi liikennemaksutaksaksi kaupunginhallitus päätti [10]) puoltaa liikennemaksutaksan yleisten perusteiden hyväksymistä Suomen satamaliiton liittokokouksessa sekä eräiden muutosten tekemistä liikennemaksutaksan yksityiskohtiin, kuitenkin siten, että lopullista ehdotusta tehtäessä oli otettava huomioon yleisen taloudellisen tilanteen vaatimukset.

Liikennemaksujen veloittamista koskeva valitus. Uudenmaan lääninhallitus velvoitti maaliskuun 21 p:nä antamallaan päätöksellä kaupungin maksamaan Nobel Standard Suomessa oy:lle takaisin eräät valituksenalaiset, siltä Helsingissä tullivarastoon pannuista mutta sittemmin muille paikkakunnille tullivarastoihin kuljetetuista Helsingissä tullaamattomista tavaroista kannetut liikennemaksut [11]), yhteensä 51,808 mk, sekä hylkäsi mainitun yhtiön korvausvaatimuksen ja velvoitti kaupungin 200 mk:lla korvaamaan yhtiön kulut asiassa. Kaupunginlakimiehelle annettiin [12]) toimeksi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen tästä lääninhallituksen päätöksestä.

Jäämaksut. Kauppa- ja teollisuusministeriölle päätettiin [13]) puoltaa Helsingin ja Tallinnan välillä talvella matkustajaliikennettä harjoittavien matkustaja-alusten vapauttamista jäämaksujen suorittamisesta.

S/S H 1 päätettiin [14]) varustaa erinäisillä palosammutuslaitteilla.

Hinaajalaiva H 2:n ja höyryalus Ledan yhteentörmäys. Suomen höyry-

---

[1]) Khs 5 p. toukok. 932 §. — [2]) S:n 10 p. marrask. 2,152 §. — [3]) Khn jsto 5 p. huhtik. 3,371 §. — [4]) S:n 4 p. tammik. 3,045 §. — [5]) S:n 24 p. marrask. 4,085 §. — [6]) Khs 3 p. helmik. 268 §. — [7]) S:n 20 p. lokak. 1,994 §. — [8]) S:n 24 p. helmik. 407 §. — [9]) S:n 7 p. huhtik. 753 §. — [10]) S:n 8 p. syysk. 1,682 §. — [11]) Ks. v:n 1936 kert. s. 144. — [12]) Khs 7 p. huhtik. 757 §. — [13]) S:n 8 p. jouluk. 2,388 §. — [14]) S:n 17 p. maalisk. 595 §; ks. myös tämän kert. s. 168 ja 239.

laiva oy:n kieltäydyttyä korvaamasta kaupungille omistamansa höyrylaiva Ledan ja kaupungin hinaajalaivan H 2:n yhteentörmäyksessä kaupungille aiheutunutta vahinkoa, yhteensä 198,616: 90 mk, asia jätettiin tuomioistuimen käsiteltäväksi, jolloin raastuvanoikeus velvoitti kaupungin suorittamaan Suomen höyrylaiva oy:lle 600 mk S/S Ledan vaurioiden tarkastamisesta sekä 2,782 mk niiden korjaamisesta eli yhteensä 3,382 mk 5 %:n korkoineen heinäkuun 1 p:stä 1932 lukien, minkä lisäksi kaupungin tuli suorittaa yhtiölle ja S/S Ledan päällikölle kapteeni Fagerlundille 9,500 mk korvauksena heidän kustannuksistaan sekä korvausta raastuvanoikeuden käyttämille asiantuntijoille. Hovioikeus vahvisti syyskuun 25 p:nä 1936 raastuvanoikeuden päätöksen velvoittaen kaupungin suorittamaan Suomen höyrylaiva oy:lle ja kapteeni Fagerlundille yhteisesti lisäksi 450 mk heidän kustannuksistaan hovioikeudessa. Korkein oikeus vahvisti marraskuun 25 p:nä 1937 hovioikeuden päätöksen sekä velvoitti kaupungin Suomen höyrylaiva oy:lle ja kapteeni Fagerlundille yhteisesti suorittamaan lisäksi 1,050 mk korvauksena heidän kuluistaan korkeimmassa oikeudessa. Kaupunginhallitus päätti [1]) merkitä viimeksi mainitun päätöksen tiedoksi sekä suorittaa tuomitut oikeudenkäyntikulut Suomen höyrylaiva oy:lle ja kapteeni Fagerlundille, nimittäin 11,000 mk kaupunginhallituksen asiamiesosaston määrärahasta Oikeudenkäyntien aiheuttamat menot ja kyseiselle yhtiölle tulevan vahingonkorvauksen, 3,382 mk, 5 %:n korkoineen heinäkuun 1 p:stä 1932 lukien kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista. Viimeksi mainituista käyttövaroistaan kaupunginhallitus samalla myönsi [1]) 6,800 mk S/S H 2:n hylyn säilytysvuokran maksamiseen tammikuun 1 p:n 1937 ja toukokuun 31 p:n 1938 väliseltä ajalta sekä oikeutti [1]) yleisten töiden lautakunnan muuttamaan hylyn rahaksi sopivaksi katsomallaan tavalla.

Tulli- ja pakkahuoneet. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [2]) 46,500 mk uuden tullivartijain päivystyshuonerakennuksen teettämiseksi Sörnäisten satamaan yleisten töiden lautakunnan ehdottamalla tavalla.

Posti- ja lennätinhallituksen tehtyä esityksen II tullikamarin huoneiston ovien varustamisesta riippulukoilla kaupunginhallitus päätti [3]) vastata tullihallituksen puolestaan antaman lausunnon mukaisesti, että tullihallitus jo oli oikeuttanut tullikamarin sulkemaan riippulukoilla kyseisen tullikamarin huoneiston Heikinkadun puoleisen ulko-oven ja tullaussalista ulosanto-osastolle johtavan oven sekä lisäksi huomauttanut, että myöskin kolmannesta kerroksesta alas tullin puolelle kulkeva liukurata pitäisi virastoajan päätyttyä voida sulkea tullin puolelta tullilukolla.

Tullitarkastajan työskentelypaikan järjestämiseksi III tullikamariin kaupunginhallitus päätti [4]) kehoittaa rakennustoimiston talorakennusosastoa ryhtymään toimenpiteisiin.

Kaupunginhallitus päätti tehdä kauppa- ja teollisuusministeriölle satamalautakunnan ehdotuksen mukaiset esitykset erään tullipakkahuoneen korjaamatta jätettävän hissin jatkuvan käytön sallimisesta [5]) sekä kahden III tullikamarin hissin perusteellisen korjaamisen siirtämisestä kahdeksi vuodeksi eteenpäin, jona aikana näitä hissejä saataisiin edelleenkin käyttää [6]).

[1]) Khs 28 p. huhtik. 895 §. — [2]) S:n 7 p. tammik. 48 §. — [3]) S:n 22 p. jouluk. 2,495 §. — [4]) S:n 22 p. jouluk. 2,496 §. — [5]) S:n 3 p. maalisk. 491 §. — [6]) S:n 22 p. jouluk. 2,492 §.

Kaupunginhallitus oikeutti [1]) satamalautakunnan ryhtymään toimenpiteisiin tarvittavan kaluston ja sisustuksen hankkimiseksi uuteen postitullikamariin.

Posti- ja lennätinhallitukselle päätettiin [2]) ehdottaa, että uuteen postitaloon sijoitettavan postitullikamarin huoneiston vuokra määrättäisiin hallituksen esittämän 179,928 mk:n sijasta 120,000 mk:ksi vuodessa, mikä määrä 30,000 mk:n suuruisin erin vuosineljänneksittäin suoritettaisiin posti- ja lennätinhallitukselle siitä päivästä alkaen, jolloin toiminta uudessa huoneistossa alkaa. Katsoen kuitenkin mainitun vuokramäärän liian alhaiseksi posti- ja lennätinhallitus alisti asian kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön ratkaistavaksi, jolloin ministeriö suostui alentamaan korvauksen kyseisen huoneiston vuokrasta, lämmöstä ja vedestä 150,000 mk:ksi vuodessa. Kaupunginhallitus päätti [3]) ilmoittaa hyväksyvänsä mainitut vuokraehdot. Satamalautakuntaa päätettiin [4]) sittemmin kehoittaa käytettävänään olevasta määrärahasta suorittamaan sovittu vuokra posti- ja lennätinhallitukselle syyskuun 16 p:stä lukien samoin kuin hallituksen huoneistoon asetettavan mittarin osoitusten mukaisesti korvausta huoneistossa käytetystä valaistuksesta.

Rakennustoimisto oikeutettiin [5]) poistamaan Kruunuvuorenkadun talossa n:o 10 toimivassa postitullikamarin huoneistossa oleva nostolaite käyttäen kiinteistöjen pääluokan lukuun Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjaukset sisältyvää määrärahaa Tulli- ja satamarakennukset.

Suostuttiin [6]) satamalaitoksen johtajan esitykseen, että postitullikamarin vanha sisustus saataisiin luovuttaa rakennustoimiston talorakennusosastolle sen toimesta purettavaksi ja että käyttökelvoton kalusto saataisiin poistaa sen jälkeen kun siitä on esitetty luettelo revisiotoimistolle ja kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajille.

Kaupunginhallitus päätti [7]) kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa rakentamaan tullauskioskin Katajanokan uuden tullimakasiinin kolmanteen kerrokseen sekä varustamaan suojuksilla mainitun makasiinin toisen kerroksen purkauslaiturin ja kellarikerroksen merenpuoleiset ikkunat; tarkoitukseen myönnettiin [7]) 54,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [8]) 9,000 mk satamalautakunnan käytettäväksi 10 uuden kemiallisen tulensammuttajan hankkimiseksi Eteläsataman vanhoihin pakkahuoneisiin ja makasiineihin sekä antoi yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi tarkastuttaa Etelärannan ja Rahapajanrannan vanhojen makasiinien sähköjohdot ja tehdä esityksen mahdollisesti tarvittavan lisämäärärahan myöntämisestä johtojen saattamiseksi asianmukaiseen kuntoon.

Rahapajanrannan varastorakennuksen korjaaminen. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [9]) yleisten töiden lautakunnalle 38,000 mk Rahapajanrannan varastorakennuksen n:o 9 korjaamiseen.

Passintarkastuskopin rakentaminen Eteläsatamaan. Pääluokkaan Yleiset työt sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [10]) yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi 5,000 mk uuden passintarkastus-

[1]) Khs 7 p. huhtik. 751 §. — [2]) S:n 7 p. huhtik. 754 §. — [3]) S:n 11 p. elok. 1,497 §. — [4]) S:n 24 p. marrask. 2,273 §. — [5]) S:n 11 p. elok. 1,498 §. — [6]) Khn jsto 11 p. elok. 3,774 §. — [7]) Khs 14 p. heinäk. 1,405 §. — [8]) S:n 13 p. huhtik. 797 §. — [9]) S:n 6 p. lokak. 1,864 §. — [10]) S:n 7 p. heinäk. 1,366 §.

kopin rakentamiseksi Eteläsataman matkustajapaviljongin ulkopuolelle rakennustoimiston asiasta antamaan lausuntoon liitetystä piirustuksesta tarkemmin ilmenevään paikkaan.

Makasiinirakennuksen piirustusten hyväksyminen. Helsingin makasiini oy:n Länsisataman laiturin eteläpäähän rakennettavan makasiinirakennuksen luonnospiirustukset päätettiin [1]) hyväksyä.

Satamakonstaapelin huoneiston järjestäminen Herttoniemeen. Kaupunginhallitus päätti [2]) Herttoniemen huvilaan n:o 16 sisustaa asunnon Herttoniemen öljysatamassa palvelevalle satamakonstaapelille käyttäen tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Satamat sisältyvää määrärahaa Herttoniemen rakennustöiden jatkamiseen. Huoneistosta suoritettavan luontoisetukorvauksen määräämiseksi kiinteistötoimiston taloosastoa kehoitettiin mittaamaan mainittu huoneisto ja rahatoimistolle annettiin tehtäväksi hankkia huoneistoon puhelin.

Huoneiston luovuttaminen merimieskatsastusmiehelle. Satamalautakunta oikeutettiin [3]) tammikuun 1 p:stä alkaen toistaiseksi luovuttamaan siihen asti merimieshuoneen tarpeisiin käytetty huoneisto vuokratta merimieskatsastusmiehen käytettäväksi, ollen tämän huoneiston tilitysvuokra suoritettava pääluokan Satamat avustusten luvun määrärahasta Merimieshuone.

Satamatyöntekijäin oleskelu- ja ruokailuhuoneet. Helsingin makasiini oy:n Länsisatamaan rakennuttaman satamatyöntekijäin oleskelu- ja ruokailuhuonerakennuksen [4]) kustannuksista satamalautakuntaa kehoitettiin [5]) mainitulle yhtiölle suorittamaan sen veloittama korvaus, 29,700 mk, pääluokkaan Satamat mainittuun tarkoitukseen käytettäviksi merkityistä varoista.

Pääluokkaan Yleiset työt sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [6]) 6,000 mk yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi Länsisatamassa Hietasaarenkadun varrella olevan puisen työntekijäin ruokalarakennuksen siirtämiseksi Länsisataman eteläosan kortteliin n:o 265.

Hernesaaren ja Hernesaarenkarin välisen salmen täyttäminen. Kaupunginhallituksen pyynnöstä [7]) Uudenmaan lääninhallitus elokuun 29 p:nä antamallaan päätöksellä myönsi kaupungille vesioikeuslain mukaisen luvan Hernesaaren ja Hernesaarenkarin välisen salmen täyttämiseen [8]). Kaupunginlakimiestä kehoitettiin [8]) aikanaan ottamaan selvää ja ilmoittamaan kaupunginhallitukselle siitä, oliko kyseisestä päätöksestä valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Laivaveistämöalueen kunnostaminen. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [9]) kaupungin vesialueelta ottamaan 100,000 m³ merihiekkaa Eteläsataman entisellä laivaveistämöalueella suoritettavia satamarakennustöitä varten, ehdoin että rakennustoimisto huolehti sotilasviranomaisten suostumuksen hankkimisesta tähän, jos hiekanottopaikka sijaitsisi Suomenlinnan linnoitusesplanaadin piirissä.

Yleisten töiden lautakunnalle annettiin [10]) tehtäväksi kiireisesti ennen olympiakisoja laadituttaa laivaveistämöalueen rakennuspiirustukset satamalautakunnan esittämää ohjelmaa noudattaen.

---

[1]) Khs 29 p. syysk. 1,825 §. — [2]) S:n 9 p. kesäk. 1,188 §. — [3]) S:n 24 p. helmik. 430 §. — [4]) Ks. v:n 1936 kert. s. 24 ja 124. — [5]) Khs 20 p. tammik. 174 §. — [6]) S:n 13 p. huhtik. 798 §. — [7]) S:n 19 p. toukok. 1,048 §. — [8]) S:n 8 p. syysk. 1,678 §. — [9]) S:n 14 p. lokak. 1,913 §. — [10]) S:n 27 p. lokak. 2,026 §.

Juomavesipostien järjestäminen Sörnäisten satamaan. Pääluokan Tekniset laitokset lukuun Vesijohtolaitos sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [1]) 10,000 mk uuden juomavesipostin järjestämiseksi itäisen keskilaiturin sekä vanhan ja uuden laiturin keskivaiheille Sörnäisten satamaan.

Vesipostin poistaminen. Kaupunginhallitus myöntyi [2]) satamalautakunnan esitykseen Eteläsataman matkustajapaviljongin oven kohdalla olevan vesipostin poistamisesta.

Nosturien hankkiminen Rahapajanrannalle. Kaupunginhallitus päätti [3]) ilmoittaa yleisten töiden lautakunnalle, ettei sillä ollut mitään sitä vastaan, että Ab. Crichton-Vulkan oy:ltä tilataan Rahapajanrannalle uudet nosturit yhteensä 4,270,000 mk:n hinnasta.

Sörnäisten rantatien raiteet. Kaupunginhallitus oikeutti [4]) yleisten töiden lautakunnan ryhtymään toimenpiteisiin Sörnäisten rantatiellä Hakaniementorin ja Näkinkujan välillä olevan eteläisimmän rautatieraiteen purkamiseksi sekä paikalle jäävän raiteiston muuttamiseksi tämän johdosta rautatiehallituksen vaatimalla tavalla.

Rautatieraiteen rakentaminen Katajanokan kortteliin n:o 150. Kaupunginhallitus päätti [5]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa ottamaan Satamakatu 3 oy:n kanssa tehtävään, Katajanokan korttelin n:o 150 käsittävän Kruunuvuorenkadun tontin n:o 2 myyntiä yhtiölle koskevaan kauppakirjaan lautakunnan ehdotuksen mukaisen määräyksen kaupungin velvollisuudesta rakentaa rautatieraide korttelin Kanavakadun puoleiseen osaan.

Jäähdytysvaunujen pitäminen Eteläsataman pistoraiteella. Södra Finlands fisktransportförening niminen yhdistys oikeutettiin [6]) toukokuun 1 p:n ja lokakuun 1 p:n välisenä aikana pitämään kolmea jäähdytysvaunua Eteläsataman rantamakasiinien länsipuolella olevalla pistoraiteella.

Hernesaaren raidesuunnitelman hyväksyminen. Kaupunginhallitus päätti [7]) puolestaan hyväksyä yleisten töiden lautakunnan laadituttamat Hernesaaren rautatieraiteiden raidesuunnitelmapiirustukset sekä pyytää niille rautatiehallituksen hyväksymistä, mikä sittemmin saatiinkin [8]). Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [8]) ryhtymään raiteiden rakentamiseen käyttäen tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Satamat Hernesaaren rautatieraiteiden rakentamista varten merkittyä 800,000 mk:n määrärahaa.

Herttoniemen rautatie. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [9]) ryhtymään rakentamaan Herttoniemen asemataloa ja tavarasuojaa käyttämällä talousarvioon tätä varten merkittyä määrärahaa.

Kaupunginhallitus päätti [10]) hyväksyä yleisten töiden lautakunnan laadituttamat Herttoniemen uuden asematalon ja tavaramakasiinin pääpiirustukset huomioonottaen rautatieviranomaisten esittämät muutosehdotukset toimisto- ja tarjoiluhuoneiden välisen oven rakentamisesta.

Oulunkylän—Viikin—Herttoniemen radan tasoristeysten turvaamiseksi kaupunginhallitus päätti [11]):

että Herttoniemen radan ja teiden risteysten I—V ja VII turvalait-

---

[1]) Khs 16 p. kesäk. 1,270 §. — [2]) S:n 8 p. syysk. 1,683 §. — [3]) S:n 7 p. huhtik. 758 § ja 13 p. huhtik. 800 §. — [4]) S:n 10 p. helmik. 336 §. — [5]) S:n 24 p. marrask. 2,261 §; ks. myös tämän kert. s. 63. — [6]) Khs 27 p. toukok. 1,094 §. — [7]) S:n 29 p. syysk. 1,824 §. — [8]) S:n 3 p. marrask. 2,109 §. — [9]) S:n 9 p. kesäk. 1,189 §. — [10]) S:n 11 p. elok. 1,493 §. — [11]) S:n 23 p. maalisk. 667 §.

teet tehdään rautatiehallituksen ehdotuksen mukaisesti, jonka tie- ja vesirakennushallitus puolestaan on hyväksynyt;

että risteys VI niinikään jätetään toistaiseksi tasoristeykseksi, jonka turvalaitteiksi asetetaan käsin käytettävät, Aga-valoilla varustetut puomit;

että risteykseen VI aikanaan rakennettava maantiesilta radan poikki suunnitellaan rakennustoimiston katurakennusosaston toimesta siten, että suunnitelma toteutetaan varatyönä; sekä

että edellä olevassa toisessa kohdassa esitetylle ratkaisulle pyydetään rautatiehallituksen suostumus ja toisessa ja kolmannessa kohdassa esitetylle ratkaisulle tie- ja vesirakennushallituksen hyväksyminen.

Kaupunginhallituksen sittemmin tiedusteltua tie- ja vesirakennushallitukselta, eikö Herttoniemen radan ja Helsingin—Porvoon maantien risteyskohtaan VI voitaisi siihen asti kuin kyseinen ylikäytävä järjestetään tasoristeykseksi, tie- ja vesirakennushallituksen ehdottamien käsin hoidettavien puomilaitteiden asemesta rakentaa rautatiehallituksen esittämiä automaattisia valo- ja äänimerkkiturvalaitteita, mainittu hallitus ilmoitti tähän suostuvansa [1]).

V:n 1937 talousarvion pääluokkaan Yleiset työt sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [2]) yleisten töiden lautakunnalle 8,021: 50 mk Oulunkylän—Viikin—Herttoniemen radan väliaikaisen liikenteen v. 1937 aiheuttamien kustannusten peittämiseen.

Kaupunginhallitus päätti [3]) tehdä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle esityksen Herttoniemen radan avaamisesta liikenteelle.

Kaupunginhallitus suostui [4]) yleisesikunnan operatiivisen osaston huolto- ja kulkulaitostoimiston anomukseen, että Uudenmaan rykmentti saisi suorittaa kuormauksensa ja purkauksensa Herttoniemen radalla, ehdoin että rautatiehallituksen ja kaupungin satamaviranomaisten määräyksiä noudatetaan ja että siitä ei aiheudu kaupungille kustannuksia.

Kellosaaren lentohalli. Kaupunginhallitus oikeutti [5]) Helsingin ilmapuolustusyhdistyksen säilyttämään liitokoneitaan Kellosaaren lentohallissa tammikuun 1 p:n ja helmikuun 28 p:n välisenä aikana sekä myönsi yleisistä käyttövaroistaan 4,257: 25 mk satamalautakunnalle vuokramaksuna mainitulta ajalta. Lisäksi hallitus kehoitti yhdistystä sopimaan merivartiolaitoksen kanssa koneiden säilyttämisestä hallissa maaliskuun 1 p:n jälkeen.

Korvaukseksi Polyteknikkojen ilmailukerhon liitokoneiden säilyttämisestä Kellosaaren lentohallissa tammikuun 1 p:n ja helmikuun 28 p:n välisenä aikana kaupunginhallitus myönsi [6]) satamalaitokselle 1,599: 35 mk yleisistä käyttövaroistaan.

Luodon laituri. Yleisten töiden lautakunnan esityksestä kaupunginhallitus oikeutti [7]) rakennustoimiston Luodon laiturin korjaamiseen käyttämään 15,000 mk Luodon kunnostamiseen osoitetuista varoista tähän tarkoitukseen talousarviossa varatun 25,000 mk:n erän lisäksi.

Viitan y.m. asettaminen Suomenlinnan laivain lähtöpaikalle Eteläsatamaan. Suomenlinnan käyttöä turistipaikkana tarkoittavan Helsinki-seuran promemorian johdosta kaupunginhallitus kehoitti [8]) satamalautakuntaa harkitsemaan, voitaisiinko Suomenlinnan laivojen lähtöpaikalle Etelä-

[1]) Khs 27 p. toukok. 1,095 §. — [2]) S:n 20 p. tammik. 175 §. — [3]) S:n 8 p. jouluk. 2,393 §. — [4]) S:n 28 p. heinäk. 1,447 §. — [5]) S:n 17 p. maalisk. 597 §. — [6]) S:n 13 p. huhtik. 796 §. — [7]) S:n 16 p. kesäk. 1,271 §. — [8]) S:n 31 p. maalisk. 674 §.

satamaan asettaa viitta sekä laivojen aikataulut ja selostus Suomenlinnaan pääsyä koskevista määräyksistä. Satamalautakunnan ilmoitettua, että mainitut laitteet voidaan kiinnittää valaistuspylvääseen Kaatterialtaan kulmaan vastapäätä Suomenlinnan alusten laituripaikkaa kaupunginhallitus päätti [1]), että nämä laitteet asetetaan mainitulla tavoin, sekä myönsi tarkoitusta varten yleisten töiden lautakunnalle 400 mk yleisistä käyttövaroistaan.

Kalasumppualusten viipyminen satamissa. Merkittiin tiedoksi terveydenhoitolautakunnan ilmoitukset antamastaan suostumuksesta siihen, että kalasumppualukset saivat läpi vuorokauden olla satamalautakunnan määräämillä myyntipaikoilla Eteläsatamassa kesäkuun 1 p:ään saakka [2]) sekä lokakuun 1 p:stä alkaen toukokuun 1 p:ään 1939 saakka [3]).

Satama-alueella aluksista tapahtuva kauppa. Täydentäen aikaisempaa, satama-alueella aluksista tapahtuvaa kauppaa koskevaa päätöstään [4]) kaupunginhallitus määräsi [5]), että satama-alueella markkina-aluksista tapahtuvan kaupan harjoittaminen on sallittua markkinapäivinä ja niiden aattoina sekä kahtena seuraavana päivänä klo 8—18.

Eteläsataman erään osan tilapäinen sulkeminen liikenteeltä. Kaupunginhallitus suostui [6]) Helsingin komendanttiviraston esitykseen, että Eteläsataman pohjoisreuna altaineen satamalautakunnan toimesta pidettäisiin suljettuna kaikelta laivaliikenteeltä toukokuun 16 p:nä klo 9—14 puolustusvoimien lippujuhlakatselmuksen pitämisen johdosta Kauppatorilla, ehdoin että sataman sulkemisesta komendanttiviraston toimesta sanomalehti-ilmoituksin hyvissä ajoin tiedoitettiin sataman liikennöitsijöille.

Turistialusten satamapaikat olympiakisain aikana. Turistialusten olympiakisain aikaisia satamapaikkoja koskevasta kaupungin soutu- ja melontakomitean ehdotuksesta päätettiin [7]) pyytää yleisten töiden lautakunnan, kiinteistölautakunnan ja satamalautakunnan kiireelliset lausunnot.

Stettinin linjan alusten sijoitus. Jotta Stettinin linjan tullihuoneistoolojen parantamiseksi kyseisen linjan laivat voitaisiin sijoittaa uuden VI tullikamarin kohdalle Katajanokalle, kaupunginhallitus päätti [8]) esittää tullihallitukselle, että tämän linjan alusten lastin tullauspaikkana siihen asti käytetty I tullikamarin piiriin kuuluva rantamakasiini n:o 9 siirrettäisiin VI tullikamarin alaiseksi sekä että se osa tämän linjan alusten lastista, joka on I tullikamarin pakkahuoneella tullattavana sinä aikana, jona nämä alukset vielä täytyy sijoittaa rantamakasiinin n:o 9 kohdalle, kuljetettaisiin VI eikä I tullikamarin käsiteltäväksi. Tällöin tullihallitus ilmoitti voivansa hyväksyä tällaisen järjestelyn, mutta ainoastaan väliaikaisena toimenpiteenä, joten se lausui toivovansa, että tämä väliaikainen tilanne tulee mahdollisimman lyhytaikaiseksi ja että I tullikamarin vanhanaikaisen ja epäkäytännöllisen pakkahuoneen tilalle niin pian kuin mahdollista rakennetaan uusi ja käytännöllinen rakennus itse laiturille. Ilmoitus merkittiin [9]) tiedoksi.

Viron, Latvian ja Liettuan kauttakulkuliikenteessä noudatettavat rajamuodollisuudet. Ulkoasiainministeriön pyydettyä kaupunginhallitusta esittämään ne parannustoivomukset, joihin Liettuan liikenneolojen katsotaan antavan aihetta Itämerenmaiden suoraa kauttakulkuliikennettä silmälläpitäen, hallitus vastauksessaan huomautti [10]) m.m., että tuntematta oloja

[1]) Khs 19 p. toukok. 1,047 §. — [2]) S:n 5 p. toukok. 922 §. — [3]) S:n 22 p. syysk. 1,760 §. — [4]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 225. — [5]) Khs 13 p. lokak. 1,903 §. — [6]) S:n 12 p. toukok. 998 §. — [7]) S:n 19 p. lokak. 1,935 §. — [8]) S:n 10 p. maalisk. 546 §. — [9]) S:n 31 p. maalisk. 699 §. — [10]) S:n 22 p. jouluk. 2,490 §.

ja mielipiteitä Liettuassa oli vaikea tehdä aivan yksityiskohtaisia ehdotuksia asiassa, mutta että epämukavat ja ankarat rajamuodollisuudet nähtävästi olivat suuresti haitanneet liikennettä.

Moottorivenekilpailujen toimeenpano Kaivopuiston edustalla. Kaupunginhallitus oikeutti [1]) Finlands motorbåtsklubb yhdistyksen toimeenpanemaan moottorivenekilpailut Kaivopuiston edustalla seuraavassa selostetuin ehdoin. Kilpailut on pidettävä lännessä Harakan, etelässä Särkän ja idässä Särkän ohi kulkevan väylän rajoittamalla alueella; pääväylälle kilpailevat veneet eivät saa tulla. Yhdistyksen on hankittava Uudenmaan läänin maaherran lupa kysymykseen tulevien saaristoväylien sulkemiseen liikenteeltä, asetettava yleisön turvallisuutta valvomaan vartijat satamakapteenin määrättäville paikoille ja ajoissa sanomalehdissä ilmoitettava yleisölle väyläin sulkemisesta liikenteeltä. Liikenne kilpailualueella saadaan keskeyttää vasta 1 tunti ennen kilpailujen alkamista. Kilpailevia veneitä ei saa käyttää harjoitteluun kilpailuradan ulkopuolisella vesialueella. Kilpailuissa tarvittavat merkkipoijut saadaan asettaa paikoilleen vasta kilpailupäivän aamuna ja on ne poistettava viimeistään klo 12 kilpailujen jälkeisenä päivänä. Yhdistyksen on suoritettava kaupungille 1,000 mk:n korvaus sekä sopimuksen mukaisesti kahvila Vedutan vuokraajalle 200 mk kilpailujen kahdelta ensimmäiseltä tunnilta ja sen jälkeen 100 mk tunnilta. Merenkävijät nimisen purjehdusseuran sekä Ullanlinnan kylpylaitoksen kanssa yhdistyksen tulee sopia siitä, että niiden yleisö sekä niiden huoneistoissa asuvat saavat sisäänpääsymaksua suorittamatta kulkea alueen kautta. Kaupungin on saatava kilpailujen tulot ja menot osoittava tiliote.

Uimahuoneen pitoa Meilahden huvila-alueella n:o 4 koskeva valitus. Varatuomari L. Pohjanheimon anomus, että hänen Orkolinna nimiseen huvilaansa Meilahden 4:ssä kuuluvan uimahuoneen ja laiturin pitämistä edelleen paikallaan kuuden kuukauden irtisanomisajoin koskeva satamalautakunnan päätös oikaistaisiin poistamalla siitä irtisanomista koskeva ehto, ei antanut [2]) kaupunginhallitukselle toimenpiteen aihetta. Varatuomari Pohjanheimon sittemmin valitettua Uudenmaan lääninhallitukselle anoen satamalautakunnan ja kaupunginhallituksen edellä mainittujen päätösten kumoamista sekä lisäksi kaupungin velvoittamista korvaamaan hänen kulunsa asiassa, kaupunginhallitus päätti [3]) anoa, että valitus hylättäisiin. Lääninhallitus hylkäsikin lokakuun 20 p:nä valituksen [4]).

Merentutkimuslaitoksen uudelleenjärjestely. Kauppa- ja teollisuusministeriölle päätettiin [5]) pyynnöstä antaa merentutkimuslaitoksen uudelleenjärjestelyä koskeva lausunto.

Merimieshuoneen omaisuuden jako. Kaupunginhallitus määräsi [6]) satamahallintotoimiston toimitusjohtajan K. W. Hopun edustamaan kaupunkia merimieshuoneen omaisuuden jakotilaisuudessa.

14. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat

Vesijohtolaitos

Vesijohtolaitoksen viranhaltijat. Vesijohtolaitoksen toimitusjohtajan A. Skogin kunniaksi päätettiin [7]) järjestää päivälliset hänen erotessaan joulukuun 31 p:nä virastaan säädetyn eroamisiän saavutettuaan.

[1]) Khs 20 p. tammik. 159 §. — [2]) S:n 16 p. syysk. 1,701 §. — [3]) S:n 20 p. lokak. 1,974 §. — [4]) S:n 1 p. jouluk. 2,338 §. — [5]) S:n 5 p. toukok. 933 §. — [6]) S:n 23 p. maalisk. 642 §. — [7]) S:n 29 p. jouluk. 2,515 §.

Vesijohtolaitoksen koneenkäyttäjä I. Koskenranta oikeutettiin [1]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään toimeensa tammikuun 15 p:ään 1940 saakka.

V:n 1937 talousarvion pääluokan Teknilliset laitokset lukuun Vesijohtolaitos sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [2]) 4,837: 50 mk vesijohtolaitoksen kassa- ja tiliviraston kamreerin K. J. Söderlundin mainitun vuoden joulukuun palkan maksamiseen.

Vesijohtolaitoksen toimistoapulainen A. Raitanen, joka oli toiminut tilapäisenä toimistoapulaisena v:n 1935 kesäkuun 15 p:n ja v:n 1938 huhtikuun 1 p:n välisen ajan, oikeutettiin [3]) saamaan ensimmäinen ikäkorotus heinäkuun 1 p:stä lukien ja vesijohtolaitoksen kassa- ja tiliviraston toimistoapulainen A. Johansson oikeutettiin [4]) lukemaan hyväkseen tilapäisenä toimistoapulaisena palvelemansa, v:n 1934 syyskuun 15 p:n ja v:n 1938 lokakuun 31 p:n välinen aika, myöntäen hänelle ensimmäinen ikäkorotus marraskuun 1 p:stä lukien.

Vesijohtolaitoksen mittarinlukija P. Sutinen oikeutettiin [5]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1940 loppuun.

Vesijohtolaitoksen historiikki. Pääluokan Teknilliset laitokset lukuun Vesijohtolaitos sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [6]) vesijohtolaitoksen ensimmäiselle insinöörille J. Lilljalle 10,000 mk:n suuruisen palkkion vesijohtolaitoksen historiikin laatimisesta.

Vesijohtolaitoksen työpajarakennuksen laajentamista tarkoittavat rakennustoimiston talorakennusosaston laatimat piirustukset kaupunginhallitus päätti [7]) hyväksyä.

Vesisäiliön naamiointi. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin [8]) ryhtymään Eläintarhan uuden vesisäiliön naamioimiseen käyttäen tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Vesijohtolaitos sisältyvän Uusi painejohto Viipurinkadulta Koskelantielle nimisen määrärahan säästöä enintään 460,000 mk. Päätös alistettiin kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Kesävesijohdon vetämiseen Kaisaniemenlahden rannalla olevalle Helsingfors roddklubb nimisen yhdistyksen paviljongille kaupunginhallitus myönsi [9]) 7,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan ehdoin, että yhdistys sitoutui korvaamaan vesijohdon liittämisestä rakennustoimiston puisto-osaston kesävesijohtoon mahdollisesti johtuvat haitat sekä vesijohdon kaivamisesta istutuksille aiheutuvan vahingon.

Lupa eräiden vesijohtotöiden aloittamiseen. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin [10]) aloittamaan erinäisiä talousarvioon siirtomäärärahoilla suoritettaviksi merkittyjä vesijohtotöitä.

Suomenlinnan vedensaanti. Kaupunginhallitus päätti [11]) puolestaan hyväksyä teknillisten laitosten hallituksen ehdotuksen vesijohdon rakentamisesta Suomenlinnaan sen vedensaannin turvaamiseksi sekä pyytää puolustusministeriöltä lausuntoa mainitusta ehdotuksesta.

Kivinokan vedensaanti. Vesijohtolaitoksen 1,709: 15 mk:n suuruinen lasku sen Kivinokalla suorittamista pohjavesitutkimuksista hyväksyttiin [12])

[1]) Khs 10 p. marrask. 2,156 §. — [2]) S:n 13 p. tammik. 84 §. — [3]) S:n 7 p. heinäk. 1,327 §. — [4]) S:n 8 p. jouluk. 2,367 §. — [5]) Khn jsto 22 p. jouluk. 4,167 §. — [6]) Khs 2 p. kesäk. 1,152 §. — [7]) S:n 2 p. kesäk. 1,150 §. — [8]) S:n 11 p. elok. 1,500 §; vrt. tämän kert. s. 99. — [9]) Khs 10 p. maalisk. 549 §. — [10]) S:n 27 p. tammik. 213 §. — [11]) S:n 27 p. tammik. 220 §. — [12]) Khn jsto 27 p. lokak. 3,965 §.

maksettavaksi teknillisten laitosten pääluokan lukuun Vesijohtolaitos sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Munkkiniemen vedensaanti. Kaupunginhallitus päätti [1]), että Helsingin kaupungin ja Ab. M. G. Stenius nimisen yhtiön välisiä neuvotteluja Munkkiniemen vedensaannin turvaamisesta jatketaan sekä että lopullinen päätös asiassa tehdään vasta yhtiön osakkeiden ostokysymyksen ratkettua.

Helsingin kaupungin vedensaanti. Insinööritoimisto G. Thiemin tarjous Helsingin kaupungin vedensaannin turvaamisesta pohjavettä käyttäen ei antanut [2]) kaupunginhallitukselle toimenpiteen aihetta, vaan jätettiin kaupungin vedensaantikysymys kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen [3]) varaan, jolla se oli antanut teknillisten laitosten hallitukselle toimeksi tehdä esityksiä asiasta sopivaksi katsomanaan aikana.

Vesijohtovedessä todettu sivumaku. Teknillistä johtajaa päätettiin [4]) kehoittaa avustajanaan ensimmäinen kaupunginlääkäri ryhtymään neuvotteluihin vesijohtovedessä todetun sivumaun syntymiseen vaikuttavien tekijöiden, esimerkiksi sairaalain mahdollisen lysoolinkäytön, poistamiseksi. Helsingin pitäjän terveydenhoitolautakunnalta tällöin saatu ilmoitus, että Helsingin pitäjän sairaaloissa ei enää käytetä lysoolia, merkittiin [5]) tiedoksi, samalla päättäen antaa ensimmäiselle kaupunginlääkärille tehtäväksi hankkia muiltakin Vantaanjoen varrella olevilta sairaaloilta vastaavanlaiset lupaukset lysoolin käyttämättä jättämisestä.

Eräät auto-onnettomuudet. Vesijohtolaitoksen aliputkimestari O. Stenroos, joka asianmukaisesti oli todettu erääseen yhteenajoon syypääksi, oli luvannut korvata siitä kaupungin autolle aiheutuneet vahingot kaupungille, jos tämä puolestaan korvaisi ne Keskinäiselle vakuutusyhtiölle Sammolle. Kaupunginhallitus päätti [6]) tällöin määrätä autovakuutusrahastosta suoritettavaksi 902 mk mainitulle vakuutusyhtiölle perien tämän rahamäärän takaisin aliputkimestari Stenroosilta 150 mk:n suuruisina kuukausittaisina erinä.

Oy. Auto-Bil Ab:lle, jonka auto oli vahingoittunut vajotessaan vesijohtovuodon Turuntielle kansallismuseon kohdalle aiheuttamaan kuoppaan, kaupunginhallitus myönsi [7]) yleisistä käyttövaroistaan 13,633: 85 mk.

K a a s u l a i t o s

Kaasulaitoksen viranhaltijat. Kaasulaitoksen johtoverkkoinsinööri G. Berg [8]) oikeutettiin sivutoimenaan hoitamaan loppuun hänen patenttiasiaintoimistossaan vireillä olevat patenttiasiat sekä varastonhoitaja Å. von Schoultz [9]) pitämään sivutointa v:n 1939 loppuun.

Kaasulaitoksen käyttöinsinööri E. Sundgren, sivutuotemyynnin esimies E. Högberg, toimentaja J. Franck, varastonhoitajat R. Savolainen ja Å. von Schoultz, toimistoapulainen D. Bergman, mittarinlukijat T. Häggman ja H. Nordström sekä kaasumestari A. Miehinen oikeutettiin [10]) asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1939 loppuun.

Kaupunginhallitus päätti [11]) maksaa tapaturmassa saamiinsa vammoihin kuolleen kaasumestari A. O. Jansson-Knutsin perikunnalle Tapaturma-

[1]) Khs 14 p. heinäk. 1,398 §. — [2]) S:n 3 p. maalisk. 489 §. — [3]) Ks. v:n 1919 kert. s. 172. — [4]) Khs 10 p. helmik. 337 §. — [5]) S:n 31 p. maalisk. 695 §. — [6]) Khn jsto 10 p. toukok. 3,492 §. — [7]) Khs 1 p. jouluk. 2,350 §. — [8]) S:n 27 p. tammik. 215 §. — [9]) S:n 2 p. kesäk. 1,151 §. — [10]) Khn jsto 11 p. tammik. 3,073 §. — [11]) Khs 20 p. tammik. 172 §.

vakuutus oy. Kullervon kaasulaitokselle suorittaman 20,000 mk:n suuruisen tapaturmavakuutusmäärän vähennettynä kaupungin yhtiölle suorittamilla yhteensä 1,036 mk:n suuruisilla vakuutusmaksuilla.

Kaasulaitoksen uusi ruokailuhuonerakennus. Kaupunginhallitus päätti [1]), että kaasulaitoksen työntekijäin ruokailuhuonerakennuksen rakennustyöt saadaan antaa urakoitsijan suoritettaviksi edellyttäen, että rakennuskustannukset siten saadaan huomattavasti pienemmiksi kuin rakennustoimiston kustannusarviossa mainittu 1,453,000 mk:n määrä, johon on laskettu tulevan lisäksi 500,000 mk väestönsuojan rakentamiskustannuksia.

Kaasujohtojen asentaminen. Kaasujohtojen asentamiseen Hakaniementoriin ja Sörnäisten rantatiehen kaupunginhallitus myönsi [2]) 50,000 mk teknillisten laitosten pääluokan lukuun Kaasulaitos sisältyvistä käyttövaroistaan.

Kaasulaitos oikeutettiin [3]) 57,000 mk:n kustannuksin laajentamaan pääputkiverkkoaan asentamalla kaasujohto Haapaniemenkatuun käyttäen pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Kaasulaitos sisältyvässä määrärahassa Pääputkiverkon laajennus ja uusiminen syntyvää ylijäämää.

Suostuen teknillisten laitosten hallituksen esitykseen uuden kaasujohdon asentamisesta Porthaninkatuun kaupunginhallitus myönsi [4]) teknillisten laitosten pääluokan lukuun Kaasulaitos sisältyvistä käyttövaroistaan 5,000 mk mainittua työtä varten.

Kaasulaitoksen koksivaa'an luovuttaminen poliisilaitoksen käytettäväksi. Poliisilaitos oikeutettiin [5]) toistaiseksi maksutta käyttämään kaasulaitoksen Sörnäisten satamassa olevaa koksivaakaa niiden kuorma-autojen punnitukseen, joiden kuorman on epäilty ylittäneen asetuksen säätämä määrä.

Sähkölaitos

Sähkölaitoksen viranhaltijat. Sähkölaitoksen kuolleen toimitusjohtajan A. A. Marsion hautajaistilaisuudessa päätettiin [6]) laskea seppele kaupunginhallituksen puolesta.

Teknillisten laitosten hallituksen päätettiin [7]) sallia julistaa sähkölaitoksen toimitusjohtajan virka haettavaksi.

Sähkölaitoksen kassa- ja tiliviraston kamreeri G. Weckman oikeutettiin [8]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään virkaansa elokuun 1 p:ään 1939 saakka.

Kamreeri G. Weckman oikeutettiin [9]) toistaiseksi hoitamaan paria sivutointa.

Sähkölaitoksen toimistoapulaiset E. Juslin, A. Kokkola, H. Olin, M. Sandström ja A. Wiklund, konemestari P. J. Oksanen, asemapäivystäjät A. Häggqvist ja F. Lehti [10]) sekä koneenkäyttäjän apulainen A. Launisto oikeutettiin asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1939 loppuun [11]) sekä käyttöpäivystäjä E. E. Lahti v:n 1940 loppuun [12]).

Sähkölaitoksen toimistoapulainen D. Johansson oikeutettiin lukemaan hyväkseen tilapäisenä toimistoapulaisena palvelemansa v:n 1933 tammikuun 30 p:n ja v:n 1938 heinäkuun 15 p:n välinen aika ja niin ollen saamaan

---

[1]) Khs 7 p. tammik. 47 §. — [2]) S:n 10 p. maalisk. 543 §. — [3]) S:n 7 p. heinäk. 1,364 §. — [4]) S:n 18 p. elok. 1,563 § — [5]) S:n 17 p. marrask. 2,230 §. — [6]) S:n 28 p. heinäk. 1,419 §. — [7]) S:n 27 p. lokak. 2,027 §. — [8]) S:n 21 p. huhtik. 855 §. — [9]) S:n 13 p. tammik. 85 §. — [10]) Khn jsto 11 p. tammik. 3,072 §. — [11]) S:n 10 p. marrask. 4,027 §. — [12]) S:n 24 p. marrask. 4,084 §.

ensimmäinen ikäkorotus tammikuun 1 p:stä lukien [1]) sekä koneenkäyttäjä Th. E. Boström tuntipalkalla palvelemansa v:n 1935 huhtikuun 6 p:n ja v:n 1936 joulukuun 31 p:n välinen aika ja siis saamaan ensimmäinen ikäkorotus tammikuun 1 p:stä lukien [2]).

Sähkölaitoksen toimitusjohtajan A. A. Marsion hautajaistilaisuuden ajalta maksettavat tuntipalkat, yhteensä 5,615: 70 mk, kaupunginhallitus päätti [3]) sallia suorittaa teknillisten laitosten pääluokan lukuun Sähkölaitos sisältyvistä teknillisten laitosten hallituksen käyttövaroista.

Sähkölaitoksen Yarrow-kattilan varustaminen automaattisilla lämmityslaitteilla. Sähkölaitoksen toisen Yarrow-kattilan varustamista automaattisilla lämmityslaitteilla tarkoittavan opintomatkan tekemiseksi kaupunginhallitus oikeutti [4]) teknillisten laitosten hallituksen myöntämään sähkölaitoksen johtajanassistentille R. E. Brummerille 10,000 mk tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Sähkölaitos sisältyvästä määrärahasta Koneisto.

Verstas-, pukeutumis- ja ruokailuhuoneen y.m. järjestäminen sähkölaitoksen pääasemalle. Kaupunginhallitus päätti [5]) kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa laatimaan ehdotuksen kustannusarvioineen verstas-, pukeutumis- ja ruokailuhuoneen ynnä väestönsuojan rakentamisesta sähkölaitoksen Sörnäisissä olevalle pääasemalle.

Kampin uusi ala-asema. Kaupunginhallitus hyväksyi [6]) puolestaan sähkölaitoksen esityksen sähkölaitoksen Kampin uuden ala-aseman arkistohuoneen sisustamisesta myöskin kaasusuojahuoneena käytettäväksi sekä 15 cm:n vahvuisen betonilaatan järjestämisestä rakennuksen palopohjaksi ullakolle.

Katuvalaistus. Kaupunginhallitus myönsi [7]) 15,000 mk teknillisten laitosten pääluokan lukuun Sähkölaitos sisältyvistä käyttövaroistaan eduskuntatalon edustalla olevan kahden puulyhtypylvään vaihtamiseksi rautapylväisiin.

Kaupunginhallitus hyväksyi [8]) sähkölaitoksen ehdotuksen katuvalaistuksen järjestämisestä postitalon ympäristössä kehoittaen yleisten töiden lautakuntaa suorittamaan tästä johtuvien töiden kustannukset v:n 1936 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan luvun Kadut ja tiet määrärahasta Heikinkadun järjestely.

Teknillisten laitosten urheiluseuran avustaminen. Alistettuaan tutkittavakseen teknillisten laitosten hallituksen joulukuun 21 p:n 1937 tekemän päätöksen 1,000 mk:n suuruisen avustuksen myöntämisestä teknillisten laitosten urheiluseuralle puoleksi sähkö- ja puoleksi kaasulaitoksen luvun kohdalla olevista hallituksen käyttövaroista kaupunginhallitus päätti [9]) ilmoittaa kyseiselle hallitukselle, ettei se katsonut voivansa suostua kyseisen päätöksen täytäntöönpanemiseen.

15. Teurastamoa, keskuskeittolaa ja myyntiaittaa koskevat asiat

Teurastamo

Teurastamon viranhaltijat. Tarkastuseläinlääkäri B. O. Engdahl määrättiin [10]) hoitamaan teurastamontoimiston toimitusjohtajan virkaa heinä-

[1]) Khs 7 p. heinäk. 1,327 §. — [2]) S:n 25 p. elok. 1,583 §. — [3]) S:n 25 p. elok. 1,595 §. — [4]) S:n 12 p. toukok. 1,001 §. — [5]) S:n 6 p. lokak. 1,862 §. — [6]) S:n 22 p. syysk. 1,763 §. — [7]) S:n 9 p. kesäk. 1,183 §. — [8]) S:n 9 p. kesäk. 1,184 §. — [9]) S:n 27 p. tammik. 217 §. — [10]) S:n 2 p. kesäk. 1,158 §.

kuun 20 p:n ja 31 p:n välisenä aikana. Hänen viransijaisekseen täksi ajaksi sekä hänen heinäkuun 31 p:n ja elokuun 18 p:n väliseksi loma-ajakseen määrättiin [1]) eläinlääkintäasessori W. Castrén, jolle päätettiin palkkiona suorittaa 5,000 mk määrärahasta Sijaispalkat virkavapaustapauksissa. Kaupunginhallituksen tehtyä [2]) tätä koskevan anomuksen maatalousministeriön eläinlääkintäosasto määräsi eläinlääkintäasessori W. Castrénin heinäkuun 20 p:n ja elokuun 18 p:n välisenä aikana toimimaan kaupungin lihantarkastamon ja teurastamon lihantarkastajana [3]).

Apulaiseläinlääkäri V. Troberg oikeutettiin [4]) lukemaan hyväkseen viransijaisena teurastamossa palvelemansa heinäkuun 1 p:n 1936 ja maaliskuun 31 p:n 1937 välinen aika ja siis saamaan ensimmäinen ikäkorotus heinäkuun 1 p:stä 1939 alkaen.

Palkankorotuksia myönnettiin seuraaville teurastamolautakunnan alaisille toimenhaltijoille: vaakaajille A. Nikulalle ja P. Paulamaalle, halliapulaisille M. Flinckmanille ja E. Johanssonille, koneenkäyttäjä P. Salolle, lämmittäjä S. Kämärille, navettamies F. Lehdolle, vartija V. H. Roivaselle, vuotienleimaaja E. Fjellströmille ja metallikorjausmies O. Heimolalle [5]) sekä siivoojille H. Tuomiluodolle ja A. Valovirralle [6]). Navettamies Lehto sai vielä lukea hyväkseen erinäiset palvelusaikansa, joiden perusteella hän sai ikäkorotuksen huhtikuun 1 p:stä lukien [7]).

Siipikarjan tukkumyynti. Teurastamolautakuntaa päätettiin [8]) kehoittaa yksissä neuvoin terveydenhoitolautakunnan kanssa laatimaan ehdotus teurastetun siipikarjan myyntimaksuksi teurastamon tukkumyyntihallissa sekä niiksi muiksi toimenpiteiksi, joita teurastetun siipikarjan tukkumyynnin keskittäminen teurastamon tukkumyyntihalliin ehkä edellyttävät kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston taholta. Terveydenhoitolautakunnan valittua edustajakseen kyseistä asiaa valmistelevaan komiteaan kaupungineläinlääkäri W. Ehrströmin teurastamolautakunta puolestaan ilmoitti omaksi edustajakseen valinneensa teurastamontoimiston toimitusjohtajan H. Tallqvistin. Kaupunginhallitus suostui [9]) mainitun komitean asettamiseen.

Jäähdyttämö. Teurastamontoimiston toimitusjohtaja H. Tallqvist ja käyttöpäällikkö K. V. Virtanen päätettiin [10]) lähettää Tukholmaan ottamaan osaa sosiaali- ja opetusasiain johtajan J. W. Kedon sekä professori E. Hubendickin väliseen teurastamon jäähdyttämön eräiden vikain ja puutteellisuuksien korjaamista koskevaan neuvottelutilaisuuteen syyskuun 10 p:nä. Kaupunginvaltuuston teurastamon jäähdyttämön konetehon lisäämistä varten myöntämästä määrärahasta [11]) heille myönnettiin päivärahana ja matkakulujen korvauksena 1,500 mk kummallekin.

Merkittiin [12]) tiedoksi teurastamon jäähdyttämökomitean ilmoitus jäähdyttämön ilmajäähdyttäjien väliaikaisesta korjaamisesta enintään 50,000 mk:n kustannuksin, jotka suoritettaisiin vuosikorjausmäärärahoista.

Kaupunginhallituksen pyydettyä työn laadun huonouden vuoksi teurastamon jäähdyttämön eristystyön suorittanutta The Insulit C:o of Finland nimistä yhtiötä jatkamaan tammikuun 31 p:nä 1938 päättyvää takausaikaansa viidellä vuodella [13]), yhtiö väitti tarkastuksen tulosta vääräksi

---

[1]) Khs 2 p. kesäk. 1,158 §. — [2]) S:n 7 p. heinäk. 1,370 §. — [3]) S:n 28 p. heinäk. 1,450 §. — [4]) S:n 14 p. heinäk. 1,380 §. — [5]) S:n 13 p. tammik. 88 §. — [6]) S:n 10 p. helmik. 317 §. — [7]) S:n 13 p. huhtik. 779 §. — [8]) S:n 10 p. marrask. 2,157 §. — [9]) S:n 29 p. jouluk. 2,556 §. — [10]) S:n 8 p. syysk. 1,688 §. — [11]) Ks. tämän kert. s. 104. — [12]) Khs 10 p. maalisk. 554 §. — [13]) Ks. v:n 1937 kert. s. 232.

ilmoittaen kuitenkin suostuvansa takausajan pidentämiseen kolmella vuodella ehdoin, että yhtiön takaukseksi asettama pankkitalletus heti palautettiin sille ja takaussopimuksen sanamuotoa jonkun verran muutettiin. Ottaen huomioon takausajan pikaisen päättymisen kaupunginhallitus päätti [1]) tehdä vaatimuksensa yhtiötä vastaan edellisenä syksynä tehdyn tarkastuksen tulosten nojalla, vaikkakin neuvotteluja edelleen jatkettiin. Myöhemmin kaupunginhallitus hyväksyi [2]) yhtiön uuden tarjouksen alkuperäisen takauksen voimassaoloajan pidentämisestä kolmella vuodella ja vapautti takauksen vakuudeksi asetetun talletuksen.

Kalanjäähdyttämön rakentaminen. Teurastamolautakuntaa päätettiin [3]) kehoittaa kiireellisesti antamaan lausuntonsa kalanjäähdyttämön perustamiskysymyksestä sekä sen sijoittamisesta teurastamon jäähdyttämön yhteyteen.

Teurastajakurssien järjestäminen. Kaupunginhallitus suostui [4]) teurastajakurssien järjestämiseen teurastamossa maaliskuun 7 p:n ja 12 p:n välisenä aikana.

Lihataloudellisen viikon järjestäminen. Kaupunginhallitus suostui [5]) teurastamon ynnä sen alueen luovuttamiseen erinäisten näyttely- y.m. tilaisuuksien järjestämiseen Helsingin lihataloudellisen yhdistyksen syksyllä järjestettäväksi suunnitteleman lihataloudellisen viikon aikana.

Teurastamoa esittävän filmin valmistaminen. Teurastamoa ja sen toimintaa esittävän filmin valmistamiseen kaupunginhallitus myönsi [6]) 15,000 mk yleisistä käyttövaroistaan.

Teurastamolautakunnan toimintakertomuksen julkaiseminen molemmilla kotimaisilla kielillä. Teurastamolautakunta oikeutettiin [7]) julkaisemaan teurastamolautakunnan toimintakertomus sekä suomen- että ruotsinkielisenä.

Eräiden vahingonkorvausten suorittaminen. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [8]) teurastamolautakunnalle 2,837: 25 mk eräiden teurastamossa sattuneiden vahinkojen korvaamiseksi sekä vapautti teurastusosaston esimiehen viransijaisena toimineen näytteenottaja A. Lindholmin korvaamasta hänen aiheuttamaansa vahingon osaa, 2,287: 25 mk, sen 500 mk ylittävältä osalta.

Keskuskeittola

Keskuskeittolan viranhaltijat. Kaupunginhallitus valitsi [9]) keskuskeittolan johtokuntaan kertomusvuodeksi puheenjohtajaksi rouva H. Gebhardin sekä vakinaisiksi jäseniksi taloudenhoitaja H. Apilan ja tuberkuloosisairaalan alilääkärin U. Töttermanin ja varajäseniksi herra A. Karin ja arkkitehti S. Lagerborg-Steniuksen.

Niiden keskuskeittolan naimisissa olevien perheellisten toimihenkilöiden palkasta, jotka haluavat vapaapäivinään syödä kotonaan, päätettiin [10]) kertomusvuoden helmikuun 1 p:stä lukien olla vähentämättä ruokarahaa vapaapäiviltä sekä sen johdosta alentaa sellainen perheellisten toimihenkilöiden luontoisetukorvaus, jonka suuruus on ollut 240 mk kuukaudessa, 208 mk:aan ja sellainen, jonka suuruus on ollut 300 mk kuukaudessa, 260

[1]) Khs 27 p. tammik. 237 §. — [2]) S:n 17 p. helmik. 383 §. — [3]) S:n 19 p. toukok. 1,033 §. — [4]) S:n 3 p. maalisk. 509 §. — [5]) S:n 14 p. lokak. 1,931 §. — [6]) S:n 27 p. tammik. 239 §. — [7]) S:n 28 p. huhtik. 897 §. — [8]) S:n 10 p. marrask. 2,159 §. — [9]) S:n 13 p. tammik. 75 §. — [10]) Khn jsto 1 p. helmik. 3,154 §.

mk:aan, kaikki tämä edellyttäen, etteivät asianomaiset henkilöt vapaapäivinään syö keskuskeittolassa.

Keskuskeittolan toimitusjohtajan kuukausipalkka korotettiin 5,900 mk:ksi tammikuun 1 p:stä 1938 lukien [1]) sekä 6,525 mk:ksi tammikuun 1 p:stä 1939 lukien [2]).

Alistettuaan tutkittavakseen keskuskeittolan johtokunnan päätöksen $^1/_2$ kuukauden ylityökorvauksen suorittamisesta keskuskeittolan kirjanpitäjälle Y. Laesmaalle hänen kesälomakuukautenaan kertyneiden kirjanpitotehtävien suorittamisesta, kaupunginhallitus päätti [3]) sallia alistetun päätöksen täytäntöönpanon mutta huomauttaa johtokunnalle, ettei tällainen järjestely ole suotava.

Keskuskeittolan huoneistot. Kiinteistölautakuntaa päätettiin [4]) kehoittaa kiirehtimään kaupunginhallituksen sille aikaisemmin tehtäväksi antamaa tontin keskuskeittolalle luovuttamisen tutkimista [5]).

Keskuskeittolan autotallin ja perunankuorimon vuokrankorotuksen maksamiseksi myönnettiin [6]) 3,200 mk v:n 1937 määrärahasta Arvaamattomat vuokrat ja vuokrankorotukset.

Keskuskeittolan oikeuttaminen välittämään Kellokosken piirimielisairaalan lihanhankinta. Keskuskeittola oikeutettiin [7]) välittämään lihaa Kellokosken piirimielisairaalalle.

Myyntiaitta

Myyntiaitan johtokunnan vaali. Kaupunginhallitus valitsi [8]) työlaitosten myyntiaitan johtokuntaan kertomusvuodeksi puheenjohtajaksi huoltoviraston toimitusjohtajan B. Sarlinin, varapuheenjohtajaksi lastensuojeluviraston toimitusjohtajan R. Liukkosen ja jäseniksi naisten työtuvan toimitusjohtajan P. E. Kiljusen, johtaja J. G. Louhivaaran ja sähköasentaja V. V. Salovaaran.

16. Muut asiat

Markan ja pennin lyhennysmerkit. Valtioneuvoston hyväksymän Suomen standardisoimislautakunnan ehdotuksen mukaisesti kaupunginhallitus päätti [9]) yhtenäistää Suomen rahayksikköjen, markan ja pennin, lyhennysmerkit siten, että virastojen kirjelmissä ja kirjanpidossa y.m. käytetään lyhennysmerkkeinä mk ja p, sekä että näiden lyhennyksien taivutusta on mikäli mahdollista vältettävä, mutta ellei se käy päinsä, voidaan lyhennyksiä käyttää taivutettuinakin samaan tapaan kuin aikaisemmin tai kirjoittaa sana kokonaisuudessaan.

Erilaisille yhdistyksille y.m. myönnetyt avustukset. V:n 1937 talousarvioon sisältyvistä kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin [10]) sovinnollisuuden viikon toimikunnan työvaliokunnalle 800 mk Senaatintorilla tapahtuneen uudenvuoden vastaanoton radioinnista aiheutuneiden menojen peittämiseksi.

Kertomusvuoden yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ravinto- ja nautintoainemessujen järjestämiseen 50,000 mk [11]); Suomi-

---

[1]) Khs 20 p. tammik. 151 §. — [2]) S:n 29 p. jouluk. 2,527 §. — [3]) S:n 27 p. lokak. 2,014 §. — [4]) S:n 24 p. helmik. 399 §. — [5]) Ks. tämän kert. s. 74 ja 105. — [6]) Khn jsto 18 p. tammik. 3,084 §. — [7]) Khs 24 p. marrask. 2,251 §. — [8]) S:n 13 p. tammik. 77 §. — [9]) 29 p. jouluk. 2,529 §. — [10]) S:n 27 p. tammik. 187 §. — [11]) S:n 16 p. syysk. 1,746 §.

seuralle ja Finlandssvenska utlandsdelegationen nimiselle yhdistykselle vastaanottotilaisuuksien järjestämiseksi ulkosuomalaisretkikunnille vastaavasti 6,000 mk [1]) ja 2,500 mk [2]); Suomen hotelliyhdistykselle matkustajille tarkoitetun hotellihuonekeskuksen perustamiseen ja ylläpitämiseen kertomusvuonna ehdoin, että keskus saa erillisen sisäänkäytävän, oman puhelinlinjan, oman virallisen nimen, jolla ei ole yhteyttä Suomen matkatoimisto oy:n nimen kanssa, ja viimeksi mainitusta yhtiöstä erillisen johdon, sekä että keskuksen on palveltava yleisöä myöskin iltaisin iltajunien saavuttua, 20,000 mk [3]); Helsingin vuokra-autoilijat nimiselle yhdistykselle sen olympiakisoja silmälläpitäen jäsenilleen järjestämien englanninkielen kurssien rahoittamiseksi 5,000 mk [4]); Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnalle helluntaipyhinä Helsinkiin saapuvien kunnallisten työntekijäin ja toimenhaltijain retkeilypäivien järjestämiseksi 4,000 mk [5]); Työväen matkailuliiton ja koulumatkailutoimiston järjestettäviä matkailuopaskursseja varten edellyttäen, että kurssiohjelmassa pannaan pääpaino matkailuaiheisille esityksille, 3,000 mk [6]); Svensk-Finlands turistförening nimiselle yhdistykselle matkailupropagandajulkaisun painattamista varten 2,500 mk [7]); sekä Rautateiden eläinsuojelusyhdistykselle kodittomien kissojen tappamisesta aiheutuvien menojen peittämiseen ehdoin, että kissat joko tapettuina tai elävinä luovutetaan kaupungin käytettäviksi Korkeasaaren eläintarhan valvojan määräysten mukaisesti ja että yhdistys kuukausittain antaa mainitulle valvojalle ilmoituksen kiinniotettujen kissojen lukumäärästä sekä vuoden lopussa terveydenhoitolautakunnalle selostuksen avustuksen käyttämisestä, 3,000 mk [8]).

Päättäen merkitä v:n 1939 talousarvioehdotukseensa avustuksen asuntonäyttelyn järjestämiseksi kaupunginhallitus kehoitti [9]) kiinteistölautakuntaa osallistumaan näyttelyyn omia käyttövarojaan käyttäen.

Matkailukongressin järjestäminen. Suomen matkat niminen yhdistys oli tehnyt esityksen matkailukongressin järjestämisestä sekä sen ohjelmaan otettavista kysymyksistä, joiden suhteen kaupunginhallitus päätti [10]) yhtyä satamahallintotoimiston toimitusjohtajan asiasta antamaan lausuntoon.

C. F. Ekholmin stipendirahaston korkovarain käyttö. C. F. Ekholmin stipendirahaston korkovaroista päätettiin [11]) toukokuun kuluessa julistaa haettavaksi kaksi 3,500 mk:n suuruista matka-apurahaa.

Gustav Pauligin rahaston korkovarain käyttö. Gustav Pauligin rahaston korkovaroista päätettiin [12]) kertomusvuonna julistaa haettavaksi 8,500 mk:n suuruinen matka-apuraha.

Merimieshuoneen rahastot. Kaupunginlakimiehelle päätettiin [13]) antaa tehtäväksi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen merenkulkuhallituksen syyskuun 3 p:nä 1938 tekemästä päätöksestä Henriette Sundmanin ja Nikolai Jacobsénin rahastojen siirtämisestä merimieshuoneen lakkauttamisen yhteydessä valtion yleiseen merimiesten avustusrahastoon.

Taideteosten osto. Määrärahasta Taideteosten osto kaupunginhallitus myönsi 40,000 mk [14]) pronssiveistoksen ostamiseksi taiteilija E. Touko-

[1]) Khs 5 p. toukok. 904 §. — [2]) S:n 7 p. huhtik. 723 §. — [3]) S:n 13 p. huhtik. 782 § ja 28 p. huhtik. 884 §. — [4]) S:n 8 p. jouluk. 2,363 §. — [5]) S:n 28 p. huhtik. 862 §. — [6]) S:n 21 p. huhtik. 846 §. — [7]) S:n 31 p. maalisk. 677 §. — [8]) S:n 5 p. toukok. 937 §. — [9]) S:n 20 p. lokak. 1,968 §. — [10]) S:n 11 p. elok. 1,463 §. — [11]) S:n 19 p. toukok. 1,023 §. — [12]) S:n 18 p. elok. 1,555 §. — [13]) S:n 1 p. jouluk. 2,332 §. — [14]) S:n 10 p. helmik. 311 § ja 17 p. helmik. 350 §.

lehdolta, 10,000 mk [1]) suomenkielisen työväenopiston edesmenneen johtajan Z. Castrénin muotokuvan ostamiseksi taiteilija K. Virtaselta, 4,000 mk [2]) kahden Töölönlahtea esittävän maalauksen ostamiseksi taiteilija V. Soldan-Brofeldtilta sekä yhteensä 13,000 mk [3]) eräiden taiteilijain M. Annalan, V. Hervon, R. Rosenbergin ja J. Salmisen maalausten ostamiseksi Suomen taiteilijain XLVI vuosinäyttelystä.

Valokuvalahjoituksen vastaanotto. Merkittiin [4]) tiedoksi ilmailuvoimien päällikön toimittaneen kaupunginhallitukselle kaksi lentokoneesta valokuvattua ilmaperspektiivikuvaa Helsingin kaupungista.

Helsinkiä esittävien kuvalaattain osto. Määrärahasta Taideteosten osto kaupunginhallitus myönsi [5]) 1,000 mk eräiden teoksessa Suomi-Finland, The outpost of the North olevien Helsinkiä esittävien kuvalaattain ostamiseksi Suomen ylioppilaskuntain liitolta sen esittämin ehdoin, sekä oikeutti kaupungin painatustöiden valvojan T. Artmanin valikoimaan ostettavat laatat.

Matkailukäsikirjan julkaiseminen. Suomen kirja oy:lle myönnettiin [6]) kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 6,000 mk:n avustus Guide to Finland nimisen täydellisen matkailukäsikirjan julkaisemiseksi suomen-, ruotsin-, englannin- ja saksankielellä.

Helsinki-aiheisen elokuvan lainaaminen Pellervo-seuralle. Pellervo-seuran käytettäväksi päätettiin [7]) luovuttaa Aho & Soldan nimisen elokuvastudion valmistaman, Helsingin torikauppaa esittävän, kiinteistötoimiston talo-osastolla säilytetyn lyhytelokuvan kopio.

Prahan kaupungin ylipormestarin esitelmämatka Helsinkiin. Kaupunginhallitus päätti [8]) lähettää Prahan kaupungin ylipormestarille Zenklille kutsun saapua Helsinkiin esitelmöimään hänen Baltian maihin suunnitteleman matkansa yhteydessä.

Olympiakisat. Kaupunginhallitus päätti [9]), että jos Japani luopuu v:n 1940 olympiakisain järjestämisestä, niin Helsingin kaupunki on valmis ne järjestämään, kuitenkin vain olosuhteiden vaatimassa supistetussa muodossa. Samalla kaupunginhallitus päätti ilmoittaa olympiakisain pitämisen mahdollisuuksia tutkimaan asettamalleen komitealle [10]), että sen työ oli saatettava loppuun kiinnittäen huomiota varsinkin siihen, mitä supistuksia ohjelmaan olisi tehtävä, jos kisat pidettäisiin Helsingissä v. 1940.

Valtioneuvoston ilmoitettua suhtautuvansa myönteisesti kansainvälisen olympiakomitean puheenjohtajan kreivi Baillet-Latourin uudistettuun tarjoukseen olympiakisain pitämisestä Helsingissä v. 1940 Japanin lopullisesti luovuttua kisain järjestämisestä sekä valinneensa puolestaan kaupunginhallituksen kysymystä valmistelemaan asettamaan komiteaan sisäasiainministeri U. K. Kekkosen, pankinjohtaja J. W. Rangellin, insinööri A. Tanilan, kamreeri T. H. Vilppulan ja kenraaliluutnantti H. V. Östermanin, kaupunginhallitus päätti [11]) ilmoittaa kreivi Baillet-Latourille Helsingin kaupungin olevan valmis toimeenpanemaan Helsingissä olympiakisat v. 1940. Edelleen kaupunginhallitus päätti kehoittaa edellä mainittua komiteaa jatkamaan työtään siksi kuin asianmukaiset vakinaiset komiteat on asetettu.

---

[1]) Khs 21 p. huhtik. 843 §. — [2]) S:n 24 p. marrask. 2,250 §. — [3]) S:n 21 p. huhtik. 844 § ja 28 p. huhtik. 861 §. — [4]) S:n 9 p. kesäk. 1,167 §. — [5]) S:n 2 p. kesäk. 1,130 §. — [6]) S:n 17 p. helmik. 355 §. — [7]) S:n 24 p. marrask. 2,247 §. — [8]) S:n 10 p. maalisk. 519 §. — [9]) S:n 17 p. helmik. 379 §; ks. myös tämän kert. s. 110. — [10]) Ks. v:n 1937 kert. s. 123. — [11]) Khs 19 p. heinäk. 1,412 §.

Valtion ja kaupungin yhteisesti asettaman olympiakomitean majoitusjaoston kirjelmä olympiakisain aikaisen majoituksen järjestämisestä merkittiin [1]) tiedoksi.

Kuopion kaupunginhallituksen esittämä toivomus talviolympiakisain järjestämisestä Kuopioon merkittiin [2]) tiedoksi.

Yleisten töiden lautakuntaa, kiinteistölautakuntaa, teknillisten laitosten hallitusta ja satamalautakuntaa kehoitettiin [3]) kiireisesti laatimaan suunnitelmat m.m. siitä, mitä olympiakisain johdosta välttämättömiä liikenneväylien parannuksia sekä urheilukenttäin ja pysäköimispaikkain rakentamistöitä varten oli merkittävä määrärahoja v:n 1940 talousarvioon, alistaen samalla asianomaisten lautakuntain harkittavaksi, oliko Nordenskiöldinkatua levennettävä ja voitiinko molempien Esplanaadikatujen levennys korvata yksipuolisen liikenteen järjestämisellä. Yleisten töiden lautakunnan tämän johdosta lähetettyä kaupunginhallitukselle kaupungininsinöörin laatiman selostuksen asiasta omine huomautuksineen kaupunginhallitus päätti [4]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa kiireisesti valmistuttamaan suunnitelmat ja yleisten töiden lautakuntaa laskemaan kustannusarviot tarkistetussa esityslistassa mainittuja töitä varten.

Kaupunginhallitus päätti[5]) tiedustelun johdosta ilmoittaa valtiovarainministeriölle, että kaupunginhallitus puolestaan oli sitä mieltä, ettei kaupungin tulisi tehdä mitään vaatimuksia tai rajoituksia ylijäämän käyttämiseen nähden, edellyttäen, että ylijäämä lasketaan siten, että kokonaistuloista vähennetään:

1) olympiakomitean yleiskustannukset, joihin luetaan kuuluviksi myöskin niiden laitteiden kustannukset, jotka komitean toimesta rakennetaan;

2) muiden kuin komitean (siis valtion tai kaupungin) rakennuttamien, näille korvattavien rakennusten ja laitteiden aiheuttamat pääomatappiot, joihin lasketaan kuuluviksi:

a) kustannukset sellaisista rakennuksista ja laitteista, jotka ovat tarkoitetut yksinomaan olympiakisoja varten ja tulevat poistettaviksi kisojen jälkeen, samoin kuin kustannukset sellaisten harjoituskenttien sekä pysäköimispaikkojen ja muiden tilapäisten liikennejärjestelyjen kuntoonpanosta, joita kisojen jälkeen ei sellaisina käytetä, sekä

b) se osa pysyväisten rakennusten ja laitteiden kustannuksista, jolla nämä kustannukset ovat ylittäneet rakennuksen tai laitteen puolueettomasti arvostellun taloudellisen kannattavaisuuden tai niiden muun merkityksen rakentajalle.

Kustannuksista oli kummassakin tapauksessa vähennettävä rakennuttajan kantamat nettovuokrat tai muut maksut kisojen aikana.

Sen ohessa kaupunginhallitus päätti, että, jos valtiovarainministeri haluaa tietää myös kaupunginvaltuuston suhtautumisen puheena olevaan kysymykseen, asiassa tehdään yllä olevan mukainen esitys valtuustolle.

Torikauppa ja markkinat. Yksityisyrittäjäin liitolle päätettiin [6]) lähettää yksityiskohtainen, kiinteistölautakunnan ehdotuksen mukainen vastaus sen tekemään Helsingin torikauppaa ja siellä pidettäviä markkinoita koskevaan tiedusteluun.

Väestönsuojelu. Vesijohtolaitoksen toimitusjohtaja A. Skog vapautet-

---

[1]) Khs 11 p. elok. 1,456 §. — [2]) S:n 11 p. elok. 1,457 §. — [3]) S:n 25 p. elok. 1,573 §. — [4]) S:n14 p. lokak. 1,918 §. — [5]) S:n 7 p. marrask. 2,128 §. — [6]) S:n 13 p. lokak. 1,894 §.

tiin [1]) väestönsuojelutoimikunnan jäsenyydestä ja määrättiin teknillisten laitosten edustajaksi toimikuntaan sähkölaitoksen jakeluosaston päällikkö R. Lindbohm.

Väestönsuojelutarkoituksiin myönnetyistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus oikeutti [2]) väestönsuojelutoimikunnan käyttämään yhteensä 50,000 mk toimikunnan puheenjohtajan, sihteerin, jäsenten ja asiantuntijain palkkioiden ja kanslistin kuukausipalkan suorittamiseen sekä kirjallisuuden hankkimiseen ja kansliamenojen peittämiseen.

Kaupunginhallitus päätti [3]) pidättää itselleen oikeuden v:n 1940 talousarvioehdotukseen väestönsuojelutarkoituksiin merkittävää määrärahaa määritellessään tarkemmin harkita myöskin väestönsuojelutoimikunnan ehdottamien palkkain suuruutta.

Väestönsuojelutoimikunta oikeutettiin [4]) väestönsuojelutarkoituksiin myönnetyistä kaupunginhallituksen käyttövaroista käyttämään 4,600 mk lohkoryhmien ja lohkojen suojelujohtajien matka-, kanslia-, posti- ja puhelinkuluihin.

Väestönsuojelutarkoituksiin myönnetyistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [5]) 2,000 mk:n suuruisen matka-apurahan poliisikomentaja J. V. Arajuurelle osallistumista varten Tukholmassa syyskuun 6—9 p:nä pidettäviin väestönsuojeluharjoituksiin.

Vtn Kallian y.m. tekemän aloitteen johdosta kaupunginhallitus päätti [6]) kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa suunnittelemaan väestönsuojain järjestämistä sopiviin paikkoihin kaupunkiin.

Kaupunginhallitus päätti [7]), että maanalaisten mukavuuslaitosten rakentamiskysymyksen yhteydessä oli harkittava niiden sopivuutta yleisinä väestönsuojina käytettäviksi.

Väestönsuojelutarkoituksiin myönnetyistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [8]) 400,000 mk sähkölaitoksen käytettäväksi väestönsuojeluhälytysverkoston asentamiseksi kaupunkiin.

Kaupungin eri virastot ja laitokset oikeutettiin [9]) hankkimaan eräitä väestönsuojelutarvikkeita sekä asetettiin niiden käytettäväksi tarkoitusta varten talousarvioon merkityt määrärahat, ollen hankinnat supistettava siten, että myönnetyt määrärahat riittävät. Kiinteistölautakunta oikeutettiin tämän lisäksi hankkimaan väestönsuojelutarvikkeita niille kaupungin taloissa oleville laitoksille, joilla ei talousarviossa ole määrärahaa tarkoitukseen. Poliisilaitoksen tarvikehankinnasta päätettiin neuvotella valtion kanssa.

Kaasu- ja sähkölaitosta päätettiin [10]) kehoittaa suunnittelemaan kaupungin ulkovalaistuksen himmentämistä mahdollisen ilmapommituksen varalta.

Messuhallin vuokraamiseksi yleisen väestönsuojeluviikon kahdeksi päiväksi, nimittäin lokakuun 5—6 p:ksi, kaupunginhallitus myönsi [11]) väestönsuojelutoimikunnalle 4,000 mk väestönsuojelutarkoituksiin myönnetyistä käyttövaroistaan.

Väestönsuojelutoimikunnan kertomus toiminnastaan v. 1937 merkittiin [12]) tiedoksi.

---

[1]) Khs 13 p. tammik. 86 §. — [2]) S:n 3 p. helmik. 269 §. — [3]) S:n 6 p. lokak. 1,861 §. — [4]) S:n 27 p. toukok. 1,093 §. — [5]) S:n 1 p. syysk. 1,606 §. — [6]) S:n 10 p. marrask. 2,153 §. — [7]) S:n 10 p. marrask. 2,151 §. — [8]) S:n 6 p. lokak. 1,858 §. — [9]) S:n 6 p. lokak. 1,859 §. — [10]) S:n 6 p. lokak. 1,860 §. — [11]) S:n 29 p. syysk. 1,827 §. — [12]) S:n 3 p. maalisk. 490 § ja 10 p. maalisk. 547 §.

Ylioppilaiden järjestämä romunkeräys. Kaupunginhallitus oikeutti [1]) Akateemisen ilmasuojeluyhdistyksen maksutta saamaan yhteensä n. 9 tonnia rakennustoimiston, vesijohtolaitoksen, kaasulaitoksen, sähkölaitoksen sekä kiinteistötoimiston hallussa olevaa rautaromua ehdoin, ettei sen poiskuljetuksesta aiheutunut mitään kustannuksia kaupungille. Kaupungin pakkahuoneisiin ja tavaravajoihin kertynyt arvoton metalliromu ja Kivelän sairaalan käytöstä poistetut rautasängyt päätettiin [2]) niinikään luovuttaa yhdistykselle edellä mainituin ehdoin.

Raitiotie ja omnibus oy. Kaupungin edustajaksi Raitiotie ja omnibus oy:n yhtiökokoukseen valittiin [3]) teknillinen johtaja E. Moring kehoituksin puoltaa yhtiön johtokunnan ehdotusta yhtiökokouksen käytettävissä olevain varain käyttämisestä sekä johtokunnan entisten jäsenten samoin kuin tilintarkastajain valitsemista siihen uudelleen.

Kaupunginreviisorin laadittua kirjelmän Raitiotie ja omnibus oy:n aloitteesta suoritettavasta yhtiön sisäisen toiminnan tarkastuksesta, mainittu kirjelmä päätettiin [4]) lähettää yhtiölle lausunnon antamista varten.

Helsingin makasiini oy. Kaupunginjohtaja, hänen estyneenä ollessaan kiinteistöjohtaja, valtuutettiin [5]) edustamaan kaupunkia Helsingin makasiini oy:n yhtiökokouksessa kehoituksin ehdottaa yhtiön hallintoneuvostoon valittaviksi uudelleen merenkulkuneuvos A. V. Lindberg, johtaja T. Salmio ja merikapteeni A. Vihuri sekä tilintarkastajiksi rahatoimenjohtaja J. Helo ja kaupunginkamreeri N. Fellman.

Malmin kalkkihiekkatiilitehdas oy. Kaupunginhallitus päätti [6]) määrätä edustajakseen Malmin kalkkihiekkatiilitehdas oy:n yhtiökokoukseen kaupunginlakimies E. Cavoniuksen kehoituksin ehdottaa valittaviksi yhtiön johtokuntaan kaupungininsinööri O. Martikaisen, pääjohtaja E. Hj. Rydmanin ja insinööri H. Zilliacuksen ja varajäseniksi kaupunginsihteeri E. Mantereen ja työnvälitysneuvoja T. Uskin sekä varsinaisiksi tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björkin ja kaupunginreviisori N. Fellmanin ja varatilintarkastajiksi rahatoimiston osastopäällikön E. Jernströmin.

Ab. M. G. Stenius. Kaupungin edustajiksi Ab. M. G. Stenius nimisen yhtiön johtokuntaan määrättiin [7]) vt kiinteistöjohtaja T. Grotenfelt, teknillinen johtaja E. Moring, kaupunginlakimies E. Cavonius, kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen ja toimittaja Y. Räisänen oikeuttaen heidät jo ennen muodollista johtokunnan jäsenten vaalia kaupungin puolesta huolehtimaan yhtiön asioista.

Pallokenttä oy. Kaupungin edustajiksi Pallokenttä oy:n yhtiökokoukseen valittuja kiinteistöjohtaja E. von Frenckelliä ja kaupunginhallituksen asiamiesosaston asiamiestä E. Elfvengreniä päätettiin [8]) kehoittaa mainitussa kokouksessa ryhtymään toimenpiteisiin yhtiön purkamiseksi sekä valtuuttaa yhtiön johtokunta parikurssiin lunastamaan kertomusvuoden aikana yhtiön ostettaviksi tarjottavat osakkeet. Samalla valtuutettiin yhtiön johtokunta ilmoittamaan Helsingfors lawntennisklubb nimiselle kerholle, että sen ja yhtiön välinen vuokrasuhde tulee muuttumattomana jatkumaan yhtiön purkamisesta ja sen toiminnan lopettamisesta huolimatta.

Jäsenten valitseminen asunto-osakeyhtiöiden ja -osuuskuntain johtokuntiin, hallituksiin y.m. Kaupungin edustajiksi niiden asunto-osakeyhtiöiden

[1]) Khs 17 p. maalisk. 598 §. — [2]) S:n 31 p. maalisk. 700 § ja 14 p. heinäk. 1,409 §. — [3]) S:n 10 p. maalisk. 535 §. — [4]) S:n 22 p. jouluk. 2,450 §. — [5]) S:n 23 p. maalisk. 668 §. — [6]) S:n 8 p. jouluk. 2,376 §. — [7]) S:n 8 p. jouluk. 2,383 §. — [8]) S:n 15 p. jouluk. 2,435 §.

ja -osuuskuntain johtokuntiin ja hallituksiin y.m., joissa kaupungilla oli osakkeita tai osuuksia tai joille se oli myöntänyt lainoja, valittiin tai ehdotettiin valittaviksi seuraavat henkilöt:

Asunto oy. Stenbäckkatu 18—20: filosofianmaisteri V. Kaukoranta ja tarkastaja T. Salervo [1]).

Asunto-osuuskunta Nelikulma: kansliasihteeri A. Blomberg, toimittaja K.-A. Fagerholm, sähköasentaja V. V. Salovaara ja kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteeri A. Danielson ja toimistosihteeri E. Waronen [2]);

Asunto oy. Osmo-Käpylä: rakennustarkastaja A. Toivonen sekä varalle kiinteistötoimiston avustava osastonjohtaja E. Paalanen [3]);

Asunto oy. Sture: kiinteistötoimiston päällikkö J. W. Andersin ja kansliasihteerit A. Blomberg ja J. Ståhlberg sekä varalle asemakaava-arkkitehti B. Brunila ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom [4]);

Asunto oy. Virkamiesasuntoja: kiinteistötoimiston päällikkö J. W. Andersin, kansliasihteeri A. Blomberg ja kaupunginsihteeri E. Mantere sekä varalle kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen ja työnvälitysneuvoja T. Uski [5]);

Virkamiesasunto oy. Sampsantie 50: kaupunginkamreeri P. J. Björk, kansliasihteeri A. Blomberg ja kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen [6]);

Asunto oy. Hauho: talojenisännöitsijä S. Puranen, kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen ja libristi F. Sundqvist sekä varalle kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom ja johtaja T. Wanonen [7]);

Asunto oy. Savila bostads ab.: kansliasihteeri A. Blomberg [8]);

Oy. Lapinlahdenkatu 27: kauppias K. V. Hyvönen, suomenkielisten kansakoulujen taloudenhoitaja S. Ojanne, talojenisännöitsijä S. Puranen, varatuomari L. Silvenius ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom ja varalle rouva F. Hyvönen ja kaupunginsihteeri E. Mantere sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja rahatoimiston osastopäällikkö E. Jernström ja varalle apulaiskaupunginkamreeri N. Fellman [9]);

Ab. Gräsviksgatan 5: kaupunginsihteeri E. Mantere, talojenisännöitsijä S. Puranen ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja kaupunginreviisori N. Fellman [10]);

Helsingfors fastighets ab.: kaupunginsihteeri E. Mantere, talojenisännöitsijä S. Puranen ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja varalle rahatoimiston osastopäällikkö E. Jernström [11]);

Ab. Åshaka oy.: kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen, kansliasihteeri J. Ståhlberg ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom [12]);

Vallilan asunto-osuuskunta: kansliasihteeri A. Blomberg, kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen ja työnvälitysneuvoja T. Uski sekä varalle talojenisännöitsijä S. Puranen ja kansliasihteeri J. Ståhlberg [13]);

Oy. Helsingin kansanasunnot: kiinteistötoimiston päällikkö J. W. Andersin ja johtaja E. Karikoski ja varalle kiinteistötoimiston osastonjohtaja

---

[1]) Khs 13 p. tammik. 79 § ja 29 p. jouluk. 2,549 §. — [2]) S:n 3 p. helmik. 251 § ja 24 p. marrask. 2,257 §. — [3]) S:n 17 p. helmik. 368 §. — [4]) S:n 17 p. helmik. 373 §. — [5]) S:n 24 p. helmik. 422 §. — [6]) S:n 24 p. helmik. 426 §. — [7]) S:n 3 p. maalisk. 482 §. — [8]) S:n 10 p. maalisk. 534 §. — [9]) S:n 17 p. maalisk. 574 §. — [10]) S:n 23 p. maalisk. 653 §. — [11]) S:n 23 p. maalisk. 654 §. — [12]) S:n 23 p. maalisk. 659 §. — [13]) S:n 23 p. maalisk. 660 §.

J. A. Savolainen sekä tilintarkastajaksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja varalle apulaiskaupunginkamreeri E. Jernström [1]);

Asunto-osuus Vanaja: kansliasihteeri A. Blomberg, toimistonjohtaja J. E. Janatuinen ja kansliasihteeri J. Ståhlberg sekä varalle kansliasihteeri A. Danielson ja kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen [2]);

Oma-asunto oy.: kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen, kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom ja työnvälitysneuvoja T. Uski sekä varalle kansliasihteerit A. Danielson ja J. Ståhlberg [3]);

Asunto-osuuskunta Käpy: kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen, kansliasihteeri J. Ståhlberg ja työnvälitysneuvoja T. Uski sekä varalle kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom ja toimitsija A. Valta [4]);

Asunto oy. Virkamiesasuntoja Sampsantie 40: kiinteistötoimiston päällikkö J. W. Andersin, avustava kaupunginarkkitehti W. Määttä ja kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteerit J. Ståhlberg ja C. Toppelius [5]);

Asunto oy. Aito bostads ab.: kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen, kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom ja työnvälitysneuvoja T. Uski sekä varalle kansliasihteerit J. Ståhlberg ja C. Toppelius [6]);

Asunto-osuuskunta Käpylä: kansliasihteeri A. Blomberg, kaupunginhallituksen asiamiesosaston asiamies E. Elfvengren, avustava kaupunginarkkitehti W. Määttä ja työnvälitysneuvoja T. Uski sekä varalle kansliasihteerit A. Danielson ja J. Ståhlberg [7]);

Asunto-osuuskunta Haapa: kansliasihteeri A. Blomberg, kaupunginhallituksen asiamiesosaston asiamies E. Elfvengren ja työnvälitysneuvoja T. Uski sekä varalle kansliasihteeri J. Ståhlberg ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom [8]);

Asunto oy. Tyyni: kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen, kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom ja työnvälitysneuvoja T. Uski sekä varalle kansliasihteerit A. Blomberg ja J. Ståhlberg [9]);

Helsingin asuntokeskuskunta: toimistopäällikkö G. Modeen [10]);

Asunto oy. Vallilan pienasunnot n:o 1: asemakaava-arkkitehti B. Brunila, johtaja K. R. Heinonen ja kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteeri J. Ståhlberg ja työnvälitysneuvoja T. Uski [11]);

Asunto oy. Vallilan pienasunnot n:o 2: asemakaava-arkkitehti B. Brunila, johtaja K. R. Heinonen ja kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteeri J. Ståhlberg ja työnvälitysneuvoja T. Uski [12]);

Helsingin kaupungin rakennus oy. n:o 4: toimistonjohtaja Y. Harvia, rahatoimenjohtaja J. Helo, kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen, lääketieteenlisensiaatti O. Tudeer ja työnvälitysneuvoja T. Uski sekä varalle asemakaava-arkkitehti B. Brunila, kansliasihteeri J. Ståhlberg ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom sekä tilintarkastajiksi kau-

---

[1]) Khs 23 p. maalisk. 664 §. — [2]) S:n 11 p. elok. 1,481 § ja 22 p. jouluk. 2,476 §. — [3]) S:n 13 p. lokak. 1,893 §. — [4]) S:n 13 p. lokak. 1,909 §. — [5]) S:n 20 p. lokak. 1,967 §. — [6]) S:n 20 p. lokak. 1,976 §. — [7]) S:n 20 p. lokak. 1,985 §. — [8]) S:n 20 p. lokak. 1,986 §. — [9]) S:n 20 p. lokak. 1,988 §. — [10]) S:n 27 p. lokak. 2,020 §. — [11]) S:n 10 p. marrask. 2,139 §. — [12]) S:n 10 p. marrask. 2,140 §.

punginkamreeri P. J. Björk ja poliisilääkäri N. Jännes ja varalle reviisori O. Paldani ja talojenisännöitsijä S. Puranen [1]);

Helsingin kaupungin rakennus oy. n:o 3: toimistonjohtaja Y. Harvia, rahatoimenjohtaja J. Helo ja työnvälitysneuvoja T. Uski ja varalle kansliasihteeri A. Blomberg ja kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja varalle talojenisännöitsijä S. Puranen [2]); sekä

Asunto-osuuskunta Voitto: talojenisännöitsijä S. Puranen, sähköasentaja V. V. Salovaara ja kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteerit A. Blomberg ja J. Ståhlberg [3]).

Kutsuntalautakuntaan kertomusvuoden asevelvollisuuskutsuntaa varten kaupunginhallitus valitsi [4]) everstiluutnantti I. Lydmanin varsinaiseksi jäseneksi ja eversti U. A. Hillmanin varajäseneksi.

Helsingin kansanteatteri oy:n johtokuntaan kaupunginhallitus valitsi [5]) toimistonjohtaja J. E. Janatuisen.

Kasvatusopillisen kirjaston ja lukusalin säätiön hallitukseen kaupunginhallitus valitsi [6]) sosiaali- ja opetusasiain johtajan J. W. Kedon sekä varalle kansliasihteeri A. Blombergin.

Suomen matkat nimisen liiton hallintoneuvostoon valittiin [7]) kaupunginjohtaja A. Tulenheimo sekä varalle kiinteistöjohtaja E. von Frenckell.

Sokeaintalo-säätiön tilintarkastajaksi valittiin [8]) kaupunginreviisori N. Fellman.

Suomen messut osuuskunnan hallintoneuvostoon valittiin [9]) rahatoimenjohtaja J. Helo sekä varalle teknillinen johtaja E. Moring ja kaupunginarkkitehti G. Taucher.

Kaupunkien yleinen keskinäinen palovakuutusyhtiö. Kaupunginhallitus päätti [10]), että oli pyrittävä edustajistojärjestelmän toteuttamiseen kaupunkien yleisessä keskinäisessä palovakuutusyhtiössä ja siinä mielessä saamaan eri mielipideryhmien väliset riitakysymykset sovinnolla ratkaistuiksi. Tätä varten asetettiin neuvottelukunta, johon valittiin kaupunginjohtaja A. Tulenheimo, rahatoimenjohtaja J. Helo, pääjohtaja E. Hj. Rydman ja johtaja H. Ramsay.

Neuvottelukunta oikeutettiin kaupungin edustajalle antamaan mahdollisesti tarvittavia ohjeita siitä miten hänen oli yhtiökokouksessa toimittava.

Edustamaan kaupunkia sekä käyttämään sen puhe- ja äänioikeutta kyseisen yhtiön yhtiökokouksessa valittiin rahatoimenjohtaja J. Helo.

Niitä yhtiöitä, joissa kaupungilla oli osake-enemmistö ja joiden johtokunnissa sillä oli määräämisvalta, päätettiin kehoittaa antamaan valtakirja kaupungin edustajalle yhtiökokouksessa käytettäväksi.

---

[1]) Khs 24 p. marrask. 2,264 §. — [2]) S:n 24 p. marrask. 2,265 §. — [3]) S:n 8 p. jouluk. 2,372 §. — [4]) S:n 9 p. kesäk. 1,163 §. — [5]) S:n 27 p. tammik. 229 §. — [6]) S:n 29 p. jouluk. 2,554 §. — [7]) S:n 8 p. jouluk. 2,362 §. — [8]) S:n 8 p. jouluk. 2,394 §. — [9]) S:n 17 p. helmik. 354 §. — [10]) S:n 7 p. huhtik. 732 §.

III. Kiinteistölautakunta

Kaupunginvaltuuston valitsemana kiinteistölautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna toimistonjohtaja Y. Harvia ja sen jäseninä asiamies V. Ahde, veturinkuljettaja B. Gröndahl, johtaja J. Hellsten, toimitusjohtaja K. Huhtala, päätoimittaja R. Kallia, johtaja T. Salmio, insinööri E. von Schantz ja lasinhioja O. Turunen. Lautakunnan valitsemana varapuheenjohtajana toimi johtaja Salmio. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kiinteistöjohtaja E. von Frenckell.

Maatalousjaostoon kuuluivat puheenjohtajana johtaja Salmio ja jäseninä johtaja Hellsten ja päätoimittaja Kallia, tonttijaostoon puheenjohtajana insinööri von Schantz sekä jäseninä toimistonjohtaja Harvia ja lasinhioja Turunen ja talojaostoon puheenjohtajana toimitusjohtaja Huhtala sekä jäseninä veturinkuljettaja Gröndahl ja asiamies Ahde.

Kiinteistölautakunnalla oli vuoden aikana 58, maatalousjaostolla 8, tonttijaostolla 50 ja talojaostolla 10 kokousta. Lautakunnan pöytäkirjain pykäläluku oli 2,548 ja lähetettyjen kirjeiden luku 1,169. Maatalousjaoston pöytäkirjain pykäläluku oli 20, tonttijaoston 865 ja talojaoston 63. Kiinteistötoimiston kansliaosaston diaariin merkittyjen asiain luku oli 3,447, näistä yleisiä asioita 679, kansliaosastolle kuuluvia asioita 13, tonttiosastolle 1,473, maatalousosastolle 130, asemakaavaosastolle 532, maanmittaus- ja kartastotöiden osastolle 36, talo-osastolle 394 ja kansanpuisto-osastolle kuuluvia 190.

Lautakunnan vuoden aikana käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

1. Kiinteistötoimiston päällikön ja kansliaosaston toimialaan kuuluvat asiat

Kiinteistötoimiston viranhaltijat. Tonttiosaston avustavalle johtajalle arkkitehti E. Paalaselle myönnettiin [1]) ero virastaan lokakuun 15 p:stä 1938 alkaen ja hänen tilalleen valittiin [2]) diploomiarkkitehti P. Hanste.

Neiti H. Stolt määrättiin [3]) hoitamaan tonttiosaston nuoremman toimistoapulaisen tointa siihen kuuluvalla peruspalkalla tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen siksi kunnes virka vakinaisesti täytettiin.

Kansanpuisto-osaston tilapäisen toimistoapulaisen rouva A. Kyllösen toiminta-aika päätettiin [4]) pidentää lokakuun 6 p:stä 1938 vuoden loppuun ja suorittaa hänelle palkkaa 1,400 mk kuukaudessa.

Hietarannan kaitsija T. Ovaska määrättiin [5]) oman virkansa ohella hoitamaan Pallokentän järjestelypäällikön tointa tammikuun ajan 1939 600 mk:n lisäpalkkiosta.

---

[1]) Kiint. lautak. 26 p. syysk. 1,826 §. — [2]) S:n 3 p. lokak. 1,862 § ja 24 p. lokak. 2,028 §. — [3]) S:n 28 p. jouluk. 2,547 §. — [4]) S:n 3 p. lokak. 1,861 §. — [5]) S:n 19 p. jouluk. 2,487 §; vrt. tämän kert. s. 90.

Koska kaupungivaltuusto oli oikeuttanut [1]) kiinteistölautakunnan syyskuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi määräämään kiinteistötoimiston sihteerin varatuomari T. Törnblomin hoitamaan toimiston käsiteltäviksi tulevia laajakantoisempia kysymyksiä sekä samaksi ajaksi palkkaamaan toimistoon tilapäisen sihteerin, päätti [2]) lautakunta myöntää varatuomari Törnblomille virkavapautta sihteerintoimesta mainituksi ajaksi ja määrätä hänet kyseiseen toimeen 7,550 mk:n kuukausipalkkiosta, johon tuli lisäksi valtuuston vahvistama palkanlisä. Samalla päätettiin julistaa kiinteistötoimiston sihteerin viransijaisuus edellä mainituksi ajaksi haettavaksi. Sihteerin viransijaiseksi valittiin [3]) sittemmin varatuomari H. E. Arvidson 5,800 mk:n kuukausipalkkiosta.

Virkaatoimittavalle sihteerille H. E. Arvidsonille päätettiin [4]) myöntää sairaslomaa syyskuun 26 p:n ja lokakuun 31 p:n väliseksi ajaksi ja määrätä notaari E. Ruutu sanottuna aikana oman virkansa ohella hoitamaan sihteerintointa. Sihteeri Arvidsonille päätettiin maksaa täysi palkka mainitun sairasloman ajalta sekä ehdottaa kaupunginhallitukselle, että notaari Ruudulle viransijaisuuspalkkiona suoritettaisiin puolet hänen hoitamansa viran pohjapalkasta eli 2,900 mk kuukaudessa, joten palkkion suorittamiseksi mainitulta ajalta olisi myönnettävä 3,383 mk.

Viranhaltijoille suoritettavat palkanlisäykset. Kaupunginhallituksen viranhaltijain palkanlisäystä koskevan kiertokirjeen johdosta päätettiin [5]) v:n 1938 alusta suorittaa palkanlisäystä eräille kiinteistötoimiston tilapäisille viranhaltijoille. Lisäksi päätettiin ehdottaa kaupunginhallitukselle, että niille talo-osaston siivoojille, joiden palkka lasketaan lattiapinta-alan mukaan, myönnettäisiin palkanlisäystä siten, että niiden siivoojien palkka, joiden kuukausitulot ovat 1,200 mk tai sitä pienemmät, korotettaisiin 8 % m²:ä kohden sekä niiden siivoojien palkka, joiden tulot ylittävät 1,200 mk kuukaudessa, korotettaisiin 6 % m²:ä kohden, ollen palkanlisäykset pyöristettävät lähimpään 5 mk:aan.

Kiinteistötoimiston viranhaltijain kesälomat. Hyväksyttiin [6]) ehdotus kiinteistötoimiston ylempien viranhaltijain kesälomiksi v. 1938; osastojen johtajat oikeutettiin järjestämään osastoillaan alempien viranhaltijain kesälomat sekä toimistopäällikkö tekemään niihin mahdollisia pienempiä muutoksia.

Uusien virkojen perustaminen kiinteistötoimistoon. Päätettiin [7]) esittää kaupunginhallitukselle, että kuluvan vuoden syyskuun 1 p:stä alkaen kiinteistötoimistoon perustettaisiin 17 palkkaluokkaan ja II kielitaitoluokkaan kuuluva avustavan toimistopäällikön virka, että toimiston johtosääntöön tehtäisiin viran perustamisesta aiheutuvat muutokset, että virkaan siirrettäisiin toimiston sihteeri T. Törnblom sekä että tarkoitusta varten myönnettäisiin kuluvaksi vuodeksi 30,560 mk:n suuruinen määräraha.

Sitten kun kaupunginvaltuusto oli päättänyt [8]) perustaa tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen eräitä uusia vakinaisia virkoja kiinteistötoimistoon sekä vakinaistaa toimiston erinäisiä tilapäisiä toimia, päätettiin [9]) julistaa

[1]) Ks. tämän kert. s. 58. — [2]) Kiint lautak. 18 p. heinäk. 1,310 §, 15 p. elok. 1,517 § ja 29 p. elok. 1,585 §. — [3]) S:n 29 p. elok. 1,584 §. — [4]) S:n 3 p. lokak. 1,863 §, 24 p. lokak. 2,025 § ja 31 p. lokak. 2,087 §; vrt. tämän kert. s. 131 — [5]) Kiint. lautak 10 p. tammik. 41 §, 31 p. tammik. 154 § ja 7 p. maalisk. 393 §. — [6]) S:n 25 p. huhtik. 706 §. — [7]) S:n 23 p. toukok. 953 §; vrt. tämän kert. s. 203. — [8]) Ks. tämän kert. s. 58. — [9]) Kiint. lautak. 26 p. syysk. 1,823 §, 7 p. marrask. 2,161 §, 28 p. marrask. 2,330 ja 2,335 §, 5 p. jouluk. 2,381 §, 19 p. jouluk. 2,486 ja 2,488 § ja 21 p. jouluk. 2,503 §.

uudet virat haettaviksi sekä siirtää toimiston tilapäisiä viranhaltijoita perustettuihin sääntöpalkkaisiin virkoihin.

Kokoukset. Lautakunnan kokoukset päätettiin [1]) pitää maanantaisin klo 16, kesäaikana klo 15, tai pyhäpäivän sattuessa lähinnä seuraavana arkipäivänä.

Ilmoitukset ja kuulutukset. Lautakunnan ilmoitukset ja kuulutukset päätettiin [2]) julkaista sanomalehdissä Uusi Suomi, Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet, Suomen Sosialidemokraatti, Arbetarbladet ja Ajan Suunta.

Laskujen hyväksyminen. Lautakunta päätti [3]), että v:n 1939 aikana kiinteistötoimiston päällikön tai hänen estyneenä ollessaan apulaistoimistopäällikön tuli hyväksyä talousarvion I luvun kaikilla momenteilla sekä VII luvun 1, 2, 8 ja 9 momenteilla olevista määrärahoista maksettavat laskut, kaupunginagronoomin tai hänen estyneenä ollessaan kaupunginagronoomin apulaisen II luvun kaikilla momenteilla, talojenisännöitsijän tai hänen estyneenä ollessaan avustavan talojenisännöitsijän III luvun 1—48 ja VII luvun 3, 4 ja 5 momenteilla, sekä kansanpuistojen isännöitsijän ja hänen estyneenä ollessaan toistaiseksi talojenisännöitsijän IV ja V lukujen kaikilla momenteilla ja VI luvun 1—9 momenteilla olevista määrärahoista maksettavat laskut.

Stansvikin tilan hoito. Sitten kun Stansvikin tila oli siirtynyt [4]) huhtikuun 1 p:nä oston kautta kaupungin omaisuudeksi, päätti [5]) kiinteistölautakunta jättää tilan hoidon maatalousjaostolle, mutta maataloutta varten tarpeettomien asuinrakennusten ja niihin kuuluvien talousrakennusten hoidon talo-osastolle sekä toiminta-alojen lähempien rajojen määräämisen kiinteistötoimistolle. Lisäksi päätettiin ilmoittaa maatalousosastolle, että tehdyt vuokrasopimukset saisivat jäädä voimaan ainakin kesän ajaksi, sekä talo-osastolle, että se antaisi entisille vuokralaisille tilaisuuden jatkaa samoin tähänastisia vuokrasuhteitaan vielä kesän ajan.

Helsingin asuntoreservilaskenta. Sitten kun lautakunta oli päättänyt [6]) antaa toimistopäällikön tehtäväksi ehdotuksen laatimisen lautakunnan esitykseksi luotettavamman tilaston aikaansaamiseksi kaupungissa olevista vuokraamattomista huoneistoista ja sosiaaliministeriön sosiaalinen tutkimustoimisto oli antanut lausuntonsa asiasta, päätti [7]) lautakunta luopua esityksen tekemisestä kyseisessä asiassa.

Vuokrasopimuksen muuttaminen. V:n 1938 käyttövaroistaan kiinteistölautakunta päätti [8]) myöntää 15,000 mk Annebergin tilan vuokrasopimuksen muuttamiseksi ollen tilan vuokraajan rehtori M. Waseniuksen kanssa kaupungille nyt tilasta lankeavan osan tilitystä tehtäessä huomioitava vähennyksinä alueen maksamaton vuokra 5,500 mk korkoineen sekä ¾ Arabia oy:n vuokrasta eli 2,250 mk. Samalla päätettiin Annebergin alueen vuosivuokra alentaa 3,600 mk:aan huhtikuun 1 p:stä 1938 alkaen.

Vuokramaksun alentaminen. Tölö svenska samskola nimisen koulun vuokra päätettiin [9]) alentaa kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti.

Vakuus vuokramaksun suorittamiseksi hyväksyttiin [10]) 3 tapauksessa.

---

[1]) Kiint. lautak. 3 p. tammik. 4 §. — [2]) S:n 3 p. tammik. 5 §. — [3]) S:n 28 p. jouluk. 2,530 §. — [4]) Ks. tämän kert. s. 60. — [5]) Kiint. lautak. 4 p. huhtik. 600 §. — [6]) S:n 4 p. huhtik. 599 §. — [7]) S:n 12 p. syysk. 1,706 §. — [8]) S:n 4 p. huhtik. 601 §. — [9]) S:n 19 p. jouluk. 2,485 §; vrt. tämän kert. s. 210. — [10]) Kiint. lautak. 25 p. huhtik. 708 §, 9 p. toukok. 837 §, 23 p. toukok. 954 §.

Vuokramaksun peruuttamiseen suostuttiin [1]) 1 tapauksessa.

Rakennusten poistaminen Humlevik-alueelta. Päätettiin [2]) myydä julkisella huutokaupalla erinäiset Humlevik-alueella olevat rakennukset purettaviksi ja poiskuljetettaviksi.

Helsingin kaupungin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston säännöt. Mainittujen sääntöjen muuttamiseksi laadittuun ehdotukseen lautakunta teki [3]) erinäisiä muutoksia.

Ratkaisemattomien asioiden luettelo. Päätettiin [4]) poistaa joko vanhentuneina tai ennen aikaisina erinäisiä asioita lautakunnan keskeneräisten asiain luettelosta marraskuun 1 p:ltä 1937.

Talousarvioehdotus. Kansanpuisto-osaston talousarvioehdotusta tarkastamaan asetettiin [5]) jaosto, jonka puheenjohtajaksi määrättiin johtaja Hellsten ja jäseniksi herrat Kallia ja Turunen.

Kiinteistölautakunnan talousarvioehdotus v:ksi 1939 hyväksyttiin erinäisin muutoksin ja päätettiin [6]) lähettää kaupunginhallitukselle.

Säästöarviolaskelma. Kiinteistölautakunnan säästöarviolaskelma hyväksyttiin ja päätettiin [7]) lähettää rahatoimistolle.

Vakuusasiakirjojen tarkastus. Vakuusasiakirjojen tarkastuksessa todettiin [8]), että puuttuvat velkakirjat oli joko maksettu tai muuten ehtojen tultua täytetyiksi kuittausta vastaan luovutettu velallisille sekä merkittiin, että numeroilla 15, 45 ja 120 merkittyjen velkakirjojen kiinnitykset oli uudistettava v:n 1939 kuluessa.

Olympiakisat. Sitten kun kaupunginhallitus omasta puolestaan oli hyväksynyt [9]) erinäisten olympiakisojen yhteydessä esille tulevien kysymysten valmistelun, ryhtyi [10]) kiinteistölautakunta kysymysten edelleen valmistamista tarkoittaviin toimenpiteisiin.

Olympiakisojen järjestelytoimikunnan majoitusneuvottelukunnan jäseneksi valittiin [11]) talojenisännöitsijä S. Puranen.

Väestönsuojelutarvikkeiden hankinta. Talojenisännöitsijälle annettiin [12]) tehtäväksi laatia ehdotus kiinteistölautakunnan menoarviossa olevan 550,000 mk:n suuruisen määrärahan käyttämisestä väestönsuojelutarvikkeiden hankkimiseksi.

Käyttövarat. Lautakunta myönsi v:n 1938 käyttövaroistaan m. m. seuraavat määrärahat:

6,776: 30 mk Lassaksen tilan, eräiden Puodinkylässä, Malminkylässä ja Tapaninkylässä olevien tilojen, Håkansvikin tilan sekä Stansvikin tilan jakokustannusten vuotuismaksun suorittamiseksi [13]);

5,000 mk Raittiusyhdistys Koiton avustamiseksi [14]);

8,700 mk joulukuusien pystyttämiseksi Senaatintorille, Hakaniementorille ja kortteliin n:o 198 [15]); sekä

911: 30 mk Kulosaaressa olevan T 183 b K 34 nimisen tilan RN 1[797] jako- ja ulosmittauskustannusten suorittamiseksi [16]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m. m. asioista, jotka koskivat:

[1]) Kiint. lautak. 28 p. helmik. 345 §. — [2]) S:n 22 p. elok. 1,545 §. — [3]) S:n 14 p. marrask. 2,223 §, 21 p. marrask. 2,280 § ja 22 p. marrask. 2,316 §. — [4]) S:n 21 p. helmik. 286 § ja 28 p. helmik. 347 §. — [5]) S:n 4 p. heinäk. 1,208 §. — [6]) S:n 29 p. elok. 1,586 §. — [7]) S:n 24 p. lokak. 2,029 §. — [8]) S:n 28 p. jouluk. 2,548 §. — [9]) Ks. tämän kert. s. 255. — [10]) Kiint. lautak. 19 p. syysk. 1,760 §. — [11]) S:n 26 p. syysk. 1,824 §. — [12]) S:n 17 p. lokak. 1,961 §. — [13]) S:n 3 p. tammik. 13 §, 17 p. tammik. 79 §, 28 p. maalisk. 563 §, 31 p. lokak. 2,105 §, 14 p. marrask. 2,222 § ja 28 p. jouluk. 2,532 §. — [14]) S:n 17 p. toukok. 889 §. — [15]) S:n 12 p. jouluk. 2,431 §. — [16]) S:n 12 p. jouluk. 2,432 §.

kaupungille esitettyjä kiinteistöjä ja tiloja koskevia myyntitarjouksia [1]); Ruskeasuon ja Uudenpellon alueiden lunastuskysymyksiä käsittelemään asetetun toimikunnan ehdotusta [2]); Katajanokan korttelin n:o 150 myymistä [3]); Lehtisaaren ostamista kaupungille [4]); ikäkorotuksien myöntämistä kiinteistötoimiston viranhaltijoille [5]); kaupunginvaltuuston asettaman palkkavaliokunnan ehdotusta uudeksi palkkajärjestelyksi [6]); täyden palkan myöntämistä eräälle kiinteistötoimiston viranhaltijalle virkavapaustapauksessa [7]); erään kiinteistötoimiston viranhaltijan anomusta saada hoitaa sivutointa oman virkansa ohella [8]); rakennussuunnitelman laatimista alueelle, johon kuului Herttoniemen kylä lukuunottamatta Tammelundin ja Strömsin tiloja sekä Tuurholman yksinäistila [9]); kiinteistötoimiston tilapäisen työvoiman vakinaistamista [10]); kaupungin edustajan määräämistä Königsbergiin Cirkus Busche nimiseen sirkukseen tutustumista varten olympiakisoja silmälläpitäen [11]); Pakilassa olevan Pietilä nimisen tilan RN 3^{396} vaihtamista johonkin kaupungin omistamaan rakennus- ja viljelyspalstaan [12]); Töölönkadun rakentamista täysin valmiiksi [13]); sekä lunastusmaksujen kannantaa ja tilittämistapaa [14]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: Stansvikin tilan sekä maanviljelijä A. Lindbergin perillisten omistaman vesialueen ostamista kaupungille [15]); Vantaanjoen veden likaantumisen ehkäisemistä [16]); Viikinmäen tilaan kuuluvien vuokra-alueiden järjestelyä sekä tilan rakennussuunnitelmaan kuuluvan alueen rajoja [17]); Helsingin lääninvankila-alueen käyttöä [18]); Lauttasaaren huvila-alueen n:oita 1 ja 2 koskevaa lunastuskysymystä [19]); Fastighets Ab. Unionsgatan 24 nimisen yhtiön sekä Ab. M. G. Stenius nimisen yhtiön osakkeiden myyntitarjouksia kaupungille [20]); eräiden kiinteistötoimiston viranhaltijain matka-avustusanomuksia [21]); valtionrautateiden ja kaupungin välisiä aluevaihtokysymyksiä [22]); kaupungille esitettyjä rakennuksia, taloja ja tontteja koskevia myyntitarjouksia [23]); Postikujan päällystämistä [24]); vuositilintarkastajien kertomusta [25]); luovutuskirjan antamista korttelin n:o 154 Malminkadun tontille n:o 26 [26]); Puodinkylän kartanon ja sen luoteispuolella olevien alueiden luovuttamista puolustuslaitokselle kouluutus- ja kasarmikeskuksen järjestämistä varten [27]); Herttoniemen huvilapalstan n:o 40 itsenäiseksi lunastamista [28]); Ab. Parkstad Vanda puistokylä oy:n myymiä tiloja koskevien kauppakirjojen luovuttamista [29]); kaupungin osallistumista

[1]) Kiint. lautak. 14 p. helmik. 236 §, 2 p. toukok. 780 §, 7 p. heinäk. 1,267 §, 18 p. heinäk. 1,312 § ja 15 p. elok. 1,516 §. — [2]) S:n 7 p. maalisk. 394 § ja 28 p. marrask. 2,337 §. — [3]) S:n 7 p. maalisk. 396 §. — [4]) S:n 14 p. maalisk. 447 §. — [5]) S:n 30 p. toukok. 995 ja 996 § ja 12 p jouluk. 2,430 §. — [6]) S:n 13 p. kesäk. 1,095 § ja 20 p. kesäk. 1,136 §. — [7]) S:n 8 p. elok. 1,477§. — [8]) S:n 5 p. syysk. 1,649 §. — [9]) S:n 5 p. syysk. 1,650 §. — [10]) S:n 12 p. syysk. 1,707 §. — [11]) S:n 12 p. syysk. 1,708 §. — [12]) S:n 19 p. syysk. 1,757 §. — [13]) S:n 18 p. lokak. 1,964 §. — [14]) S:n 14 p. marrask. 2,224 §. — [15]) S:n 17 p. tammik. 78 § ja 28 p. maalisk. 562 §. — [16]) S:n 24 p. tammik. 114 §. — [17]) S:n 28 p. helmik. 346 §, 23 p. toukok. 983 § ja 13 p. kesäk. 1,090 §. — [18]) S:n 21 p. helmik. 285 §, 14 p. maalisk. 448 § ja 13 p. kesäk. 1,094 §. — [19]) S:n 14 p. maalisk. 449 §, 21 p. maalisk. 505 §, 28 p. maalisk. 564 § ja 23 p. toukok. 949 §. — [20]) S:n 21 p. maalisk. 504 §, 25 p. heinäk. 1,393 §, 5 p. syysk. 1,651 §, 17 p. lokak. 1,963 § ja 24 p. lokak. 2,030 §. — [21]) S:n 11 p. huhtik. 639 §. — [22]) S:n 7 p. kesäk. 1,050 § ja 19 p. syysk. 1,758 §. — [23]) S:n 20 p. kesäk. 1,137 §, 7 p. heinäk. 1,266 §, 19 p. syysk. 1,759 §, 26 p. syysk. 1,821 § ja 14 p. marrask. 2,221 § — [24]) S:n 4 p. heinäk. 1,209 §. — [25]) S:n 18 p. heinäk. 1,311 §. — [26]) S:n 18 p. heinäk. 1,313 §. — [27]) S:n 22 p. elok. 1,552 § ja 29 p. elok. 1,588 §. — [28]) S:n 19 p. syysk. 1,761 § — [29]) S:n 26 p. syysk. 1,822 §.

Helsingissä syksyllä 1939 järjestettävän asuntonäyttelyn kustannuksiin [1]); komitean asettamista suunnitelman laatimiseksi kunnallisen ja yleishyödyllisen asuntotuotannon kehittämistä varten [2]); aloitetta asunto-osakeyhtiömuodon uudelleen käytäntöön ottamiseksi [3]); sekä poliisijärjestyskomitean mietintöä ja ehdotusta uudeksi poliisijärjestykseksi [4]).

2. Kiinteistötoimiston tonttiosaston toimialaan kuuluvat asiat

Myydyt tontit. Kiinteistölautakunta möi vuoden aikana alla mainitut tontit:

Korttelin numero	Katu	Tontin numero	Ostaja	Tontin pinta-ala, m²	Huutokauppahinta, mk
361	Aleksis Kiven katu	22	Herra E. Lindberg [5])	1,259.4	422,500
388	» » »	76	Rakennusmestari A. Sippola [6])	849.2	210,800
388	» » »	80	Tarkastaja K. E. Rantala, rakennusmestari H. Antikainen ja rouva L. Laitinen [7])	574.9	350,000
350	Fleminginkatu	20	Liikemies H. Boström [8])	1,038.1	435,000
338b	Harjutori	12	Isännöitsijä T. Uski [9])	736.1	768,000
605	Honkatie	1	Herra I. Jyläs [10])	1,371.1	344,000
495	Humalistonkatu	13	Rakennusmestari U. Vahtera [11])	690.8	702,000
495	»	15	Rakennusmestari E. Pajusalo [11])	654.8	510,000
495	»	17	Rakennusmestari A. Hasari [12])	654.8	555,000
495	»	19	Rakennusmestarit U. ja V. Lehtinen [12])	722.5	766,000
340	Hämeentie	37	Toimitusjohtaja P. Raittinen [13])	1,226.7	990,500
340	»	39	Vakuutusvirkailija A. O. Finerus[14])	1,349.6	981,000
340	»	41	Vakuutusvirkailija A. O. Finerus[15])	1,038.3	986,500
343	»	43	Hovioikeudenauskultantti B. Gratschoff [16])	1,816.1	2,701,000
343	»	45	Isännöitsijä A. Siltala [17])	1,493.5	1,700,000
350	Kaarlenkatu	19	Lakitieteenkandidaatti V. H. Lahonen [18])	922.0	373,100

[1]) Kiint. lautak. 10 p. lokak. 1,906 §. — [2]) S:n 24 p. lokak. 2,031 § ja 28 p. lokak. 2,081 §. — [3]) S:n 20 p. kesäk. 1,143 §, 24 p. lokak. 2,032 § ja 28 p. lokak. 2,082 §. — [4]) S:n 28 p. marrask. 2,336 §, 5 p. jouluk. 2,382 §, 12 p. jouluk. 2,433 § ja 16 p. jouluk. 2,468 §. — [5]) Tonttij. 14 p. marrask. 785 § ja kiint. lautak. 14 p. marrask. 2,225 §. — [6]) Tonttij. 12 p. syysk. 560 § ja kiint. lautak. 12 p. syysk. 1,709 §. — [7]) Tonttij 31 p. lokak. 735 §, kiint. lautak. 31 p. lokak. 2,108 §, 14 p. marrask. 2,232 § ja 28 p. marrask. 2,348 §. — [8]) Tonttij. 7 p. maalisk. 97 § ja kiint. lautak. 7 p. maalisk. 403 §. — [9]) Tonttij. 31 p. lokak. 735 § ja kiint. lautak. 31 p. lokak. 2,108 §. — [10]) Tonttij. 12 p. syysk. 560 §, kiint. lautak. 12 p. syysk. 1,709 § ja 26 p. syysk. 1,830 §. — [11]) Tonttij. 11 p. huhtik. 172 § ja kiint. lautak. 11 p. huhtik. 641 §. — [12]) Tonttij. 19 p. syysk. 589 § ja kiint. lautak. 19 p. syysk. 1,768 §. — [13]) Tonttij. 13 p. kesäk. 328 § ja kiint. lautak. 13 p. kesäk. 1,102 §. — [14]) Tonttij. 4 p. heinäk. 389 § ja kiint. lautak. 4 p. heinäk. 1,210 §. — [15]) Tonttij. 20 p. kesäk. 362 § ja kiint. lautak. 20 p. kesäk. 1,138 §. — [16]) Tonttij. 17 p. lokak. 687 §, 31 p. lokak. 747 § ja 7 p. marrask. 759 §, kiint. lautak. 18 p. lokak. 1,965 §, 31 p. lokak. 2,117 §, 7 p. marrask. 2,162 § ja 14 p. marrask. 2,226 §; kauppahinnasta oli 439,000 mk perittävä tontin ensimmäiseltä ostajalta arkkitehti V. Nykäseltä, jonka tekemä tarjous julistettiin mitättömäksi myyntiehtojen laiminlyönnin takia. — [17]) Tonttij. 17 p. lokak. 687 §, kiint. lautak. 18 p. lokak. 1,965 §, 31 p. lokak. 2,117 § ja 14 p. marrask. 2,226 §. — [18]) Tonttij. 21 p. helmik. 81 § ja kiint. lautak. 21 p. helmik. 294 §.

Korttelin numero	Katu	Tontin numero	Ostaja	Tontin pinta-ala, m²	Huutokauppahinta, mk
38a	Kaisaniemenkatu	8	Rakennusmestari O. Kauriinvaha [1]	993.0	4,100,000
508	Lepolankuja	9	Liikemies W. Olin [2]	1,054.0	256,000
496	»	10	Varatuomari J. Grenman [3]	1,038.5	264,500
503	Linnankoskenkatu	11	Rakennusmestarit U. Valhelm ja J. Vesanen [4]	1,220.0	1,150,000
503	»	13	Rakennusmestari F. A. Virta [4]	1,092.0	623,000
503	»	15	Rakennusmestari O. Pellosniemi [5]	1,326.0	386,000
508	»	16	Lakitieteentohtori G. Palmgren [6]	833.0	260,000
503	»	17	Herra J. A. Ylen [7]	1,638.0	360,000
496	»	18	Kamreeri R. Estlander [8]	820.7	243,000
503	»	19	Rakennusmestari H. Ritvanen [9]	1,404.0	360,000
496	»	20	Rakennusmestari K. J. Siili [10]	820.7	243,000
510	»	21	Rakennusmestari O. Jalava [11]	891.0	375,000
495	Mechelininkatu	39	Varatuomari U. Ekman [12]	622.2	921,000
495	»	41	Rakennusmestari U. Vahtera [12]	549.0	750,000
495	»	43	Rakennusmestari O. Karme [12]	856.8	770,000
495	»	45	Rakennusmestari J. Asikainen [12]	909.6	800,000
495	»	47	Rakennusmestari J. V. Maulo [12]	718.9	730,000
495	»	49	Rakennusmestari E. Kalme [13]	528.2	571,000
495	»	51	Rakennusmestari A. Hinttala [13]	989.4	1,160,000
498	Minna Canthin katu	7	Rakennusmestari Y. Kiviranta [14]	697.6	615,000
498	» » »	9	Insinööri L. Kotsalo [13]	521.5	460,000
510	Niittykatu	18	Liikemies W. Olin [15]	1,174.4	350,000
607	Pihlajatie	5	Kauppaneuvos I. Lindfors [16]	1,378.2	398,800
607	»	7	Fastighets ab. Rönnen [17]	1,015.6	177,000
634	»	8	Rakennusmestari H. Ritvanen [18]	1,384.2	500,000
607	»	9	Kauppaneuvos A. Niklander [19]	1,015.6	170,500
634	»	10	Kauppaneuvos A. Niklander [19]	1,132.9	226,000
607	»	11	Insinööri O. Ääri [20]	1,378.2	309,000
634	»	12	Helsingfors norra svenska församlings ålderdomshem [21]	991.9	174,500

[1]) Tonttij. 30 p. toukok. 286 §, kiint. lautak. 2 p. toukok. 786 §, 9 p. toukok. 843 §, 17 p. toukok. 906 § ja 30 p. toukok. 1,004 §. — [2]) Tonttij. 20 p. kesäk. 362 § ja kiint. lautak. 20 p. kesäk. 1,138 §. — [3]) Tonttij. 5 p. syysk. 542 § ja 5 p. syysk. 1,657 §. — [4]) Tonttij. 21 p. maalisk. 135 § ja kiint. lautak. 21 p. maalisk. 506 §. — [5]) Tonttij. 23 p. toukok. 272 § ja kiint. lautak. 23 p. toukok. 955 §. — [6]) Tonttij. 2 p. toukok. 211 § ja kiint. lautak. 2 p. toukok 781 §. — [7]) Tonttij. 17 p. toukok. 250 § ja kiint. lautak. 17 p. toukok. 902 §. — [8]) Tonttij. 9 p. toukok. 229 § ja kiint. lautak. 9 p. toukok. 838 §. — [9]) Tonttij. 4 p. huhtik. 151 § ja kiint. lautak. 4 p. huhtik. 606 §. — [10]) Tonttij. 4 p. heinäk. 389 § ja kiint. lautak. 4 p. heinäk. 1,210 §. — [11]) Tonttij. 14 p. marrask. 785 § ja 14 p. marrask. 2,225 §. — [12]) Tonttij. 19 p. syysk. 589 § ja kiint. lautak. 19 p. syysk. 1,768 §. — [13]) Tonttij. 21 p. helmik. 81 § ja kiint. lautak. 21 p. helmik. 294 §. — [14]) Tonttij. 28 p. helmik. 95 §, 4 p. huhtik. 152 §, 11 p. huhtik. 172 §, kiint. lautak. 28 p. helmik. 358 §, 4 p. huhtik. 607 §, 11 p. huhtik. 641 § ja 2 p. toukok. 789 §; kauppahinnasta oli 34,500 mk perittävä tontin ensimmäiseltä ostajalta rakennusinsinööri M. L. Laaksoselta, jonka tekemä tarjous julistettiin mitättömäksi myyntiehtojen laiminlyönnin takia. — [15]) Tonttij. 14p. marrask. 785 § ja kiint. lautak. 14 p. marrask. 2,225 §. — [16]) Tonttij. 8 p. elok. 481 § ja kiint. lautak. 8 p. elok. 1,478 §. — [17]) Tonttij. 29 p. elok. 522 §, kiint. lautak. 29 p. elok. 1,590 § ja 7 p. marrask. 2,163 §. — [18]) Tonttij. 31 p. lokak 735 § ja kiint. lautak. 31 p. lokak. 2,108 §. — [19]) Tonttij. 8 p. elok. 481 § ja kiint. lautak. 8 p. elok. 1,478 §. — [20]) Tonttij. 5 p. syysk. 542 § ja kiint. lautak. 5 p. syysk. 1,657 §. — [21]) Kiint. lautak. 17 p. toukok. 881 §.

Korttelin numero	Katu	Tontin numero	Ostaja	Tontin pinta-ala, m²	Huutokauppahinta, mk
634	Pihlajatie	14	Helsingfors norra svenska församlings ålderdomshem [1]	1,569.5	301,500
498	Ruusankatu	6	Liikemies A. Olin [2]	459.8	451,000
498	»	8	Liikemies W. Olin [2]	437.9	616,000
604	Urheilukatu	46	Rakennusmestari U. Suvanto [3]	1,152.1	301,000
604	»	48	Rakennusmestari U. Suvanto [3]	1,351.6	311,000
604	»	50	Rakennusmestari O. Oksanen [4]	1,351.6	276,000
388	Saimaankatu	3	Varatuomari R. Forsén [5]	948.0	335,800
388	Sipoonkatu	4	Työnjohtaja R. Rautiainen [6]	564.0	131,500
388	»	8	Työnjohtaja V. Jokinen [7]	849.2	179,200
387	»	11	Rakennusmestari P. J. Pärnänen [8]	741.7	158,400
495	Topeliuksenkatu	10	Rakennusmestari H. Åberg [9]	1,602.4	814,000
604	Turuntie	53	Rakennusmestari T. Eklund [10]	1,036.0	606,000
604	»	55	Varatuomari R. Rönnholm [11]	777.0	596,000
604	»	57	Rakennusmestari U. Suvanto [11]	777.0	600,000
604	»	59	Rakennusmestari U. Suvanto [11]	777.0	610,000
498	»	60	Rakennusmestari Y. Horni [12]	1,059.0	475,000
604	»	61	Työnjohtaja V. Tyllinen [13]	777.0	480,000
498	»	62	Hovioikeudenauskultantti B. Gratschoff [14]	640.4	553,000
604	»	63	Rakennusmestari U. Teräslinna [15]	1,147.0	520,000
604	»	65	Rakennusmestari V. A. Leino [16]	1,221.0	578,000
604	»	67	Rakennusmestari E. Sainio [17]	814.0	511,000
604	»	69	Rakennusmestari U. Urasto [18]	1,529.9	960,000
519	»	78	Rakennusmestari Y. Horni [19]	1,147.9	530,000
519	»	82	Työnjohtaja R. Rautiainen [20]	1,122.0	522,000
519	»	84	Rakennusmestari K. Saxell [21]	1,122.0	491,000
519	»	86	Rakennusmestari E. Kalme [22]	1,450.0	1,251,000
519	»	90	Kauppaneuvos A. Niklander [23]	1,524.7	1,484,000
605	»	92	Rakennusmestari V. Laitakari ja isännöitsijä R. Nurmenranta [24]	1,032.0	620,000
605	»	94	Rakennusmestari Y. Kiviranta [24]	1,032.0	612,000

[1]) Kiint. lautak. 17 p. toukok. 881 §. — [2]) Tonttij. 28 p. helmik. 95 § ja kiint. lautak. 28 p. helmik. 358 §. — [3]) Tonttij. 19 p. syysk. 589 § ja kiint. lautak. 19 p. syysk. 1,768 §. — [4]) Tonttij. 26 p. syysk. 618 § ja kiint. lautak. 26 p. syysk. 1,835 §. — [5]) Tonttij. 3 p. lokak. 649 § ja kiint. lautak. 3 p. lokak. 1,865 §. — [6]) Tonttij. 24 p. lokak. 712 § ja kiint. lautak. 24 p. lokak. 2,042 § — [7]) Tonttij. 10 p. lokak. 669 § ja kiint. lautak. 10 p. lokak. 1,907 §. — [8]) Tonttij. 17 p. lokak. 687 § ja kiint. lautak. 18 p. lokak. 1,965 § — [9]) Tonttij. 7 p. maalisk. 96 § ja kiint. lautak. 7 p. maalisk. 403 §. — [10]) Tonttij. 25 p. huhtik. 184 § ja kiint. lautak. 25 p. huhtik. 709 §. — [11]) Tonttij. 19 p. syysk. 589 § ja kiint. lautak. 19 p. syysk. 1,768 §. — [12]) Tonttij. 28 p. helmik. 95 § ja kiint. lautak. 28 p. helmik. 358 §. — [13]) Tonttij. 18 p. heinäk. 404 § ja kiint. lautak. 18 p. heinäk. 1,314 §. — [14]) Tonttij. 21 p. helmik. 81 § ja kiint. lautak. 21 p. helmik. 294 §. — [15]) Tonttij. 9 p. toukok. 229 § ja kiint. lautak. 9 p. toukok. 838 §. — [16]) Tonttij. 2 p. toukok. 211 § ja kiint. lautak. 2 p. toukok. 781 §. — [17]) Tonttij. 17 p. toukok. 250 § ja kiint. lautak. 17 p. toukok. 902 §. — [18]) Tonttij. 13 p. kesäk. 328 § ja kiint. lautak. 13 p. kesäk. 1,102 §. — [19]) Tonttij. 25 p. huhtik. 184 § ja kiint. lautak. 25 p. huhtik. 709 §. — [20]) Tonttij. 2 p. toukok. 211 §, 30 p. toukok. 287 §, 7 p. kesäk. 306 §, kiint. lautak. 2 p. toukok. 781 §, 30 p. toukok. 997 §, 7 p. kesäk. 1,052 § ja 1 p. elok. 1,451 §; kauppahinnasta oli 36,000 mk perittävä tontin ensimmäiseltä ostajalta rakennusmestari O. Saarelta, jonka tekemä tarjous julistettiin mitättömäksi myynti ehtojenlaiminlyönnin takia. — [21]) Tonttij. 2 p. toukok. 211 § ja kiint. lautak. 2 p. toukok. 781 §. — [22]) Tonttij. 15 p. elok. 493 § ja kiint. lautak. 15 p. elok. 1,518 §. — [23]) Tonttij. 12 p. syysk. 560 § ja kiint. lautak. 12 p. syysk. 1,709 §. — [24]) Tonttij. 28 p. marrask. 813 § ja kiint. lautak. 28 p. marrask. 2,339 §.

Korttelin numero	Katu	Tontin numero	Ostaja	Tontin pinta-ala, m²	Huutokauppahinta, mk
605	Turuntie	96	Varatuomari H. Hägerström [1]	1,204.0	673,000
607	»	98	Isännöitsijä K. Olamo [2]	1,377.6	848,400
607	»	100	Työnjohtaja R. Rautiainen [3]	1,015.0	490,000
607	»	102	Työnjohtaja R. Rautiainen [4]	1,015.0	480,300
608	»	110	Työnjohtaja R. Rautiainen [5]	1,015.2	490,000
517	Tavaststjernankatu	11	Arkkitehti W. G. Palmqvist [6]	1,574.5	256,500
517	»	13	Varatuomari E. Idestam [7]	1,480.5	294,500
517	»	17	Johtaja Y. Parviainen [8]	1,197.2	337,500
519	Töölönkatu	1	Rakennusmestari L. Nieminen [6]	876.2	459,000
519	Töölöntullinkatu	3	Rakennusmestari L. Nieminen [9]	1,078.0	520,000
519	»	5	Rakennusmestari Y. Horni [4]	1,078.0	467,500
519	»	7	Liikemies W. Olin [10]	1,078.0	520,000

Huutokauppaehtojen laiminlyönnin takia peruutettiin kolmessa tapauksessa huutokauppatilaisuudessa hyväksytyt tontteja koskevat päätökset ja julistettin tontit jälleen kaupungille kuuluviksi. Samalla päätettiin periä asianomaisilta tonttien ostajilta kaupungille mainituista huutokaupoista aiheutuneet ilmoituskulut sekä huutokauppahintojen välinen erotus siinä tapauksessa, että uudessa huutokaupassa hyväksytty tarjous oli ensimmäistä huutokauppahintaa pienempi [11].

Tonttien myyntiluettelo v:ksi 1938 hyväksyttiin [12].

Korttelien n:o 272 a ja b sekä n:o 273 a ja b vuokrat vahvistettiin [13].

Vuokralle annetut asuntotontit ja palstat. Kiinteistölautakunta teki seuraavat asuntotarkoituksiin käytettävää maata koskevat vuokrasopimukset:

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
XXV kaupunginosa, kortt. n:o 825, n. 3,832 m²:n suuruinen alue	Oy. Helsingin Kansanasunnot [14]	1943, toukok. 31	18,250
		1953, toukok. 31	26,280
		1963, toukok. 31	34,310
		1973, toukok. 31	42,520
S:n kortt. n:o 862, tontti n:o 23	Muurari F. Toivonen [15]	1944, jouluk. 31	4,000
		1954, jouluk. 31	5,780
		1964, jouluk. 31	7,560
		1974, jouluk. 31	9,340

[1]) Tonttij. 21 p. marrask. 796 § ja kiint. lautak. 21 p. marrask. 2,286 §. — [2]) Tonttij. 3 p. lokak. 661 §, 10 p. lokak. 669 § ja kiint. lautak. 10 p. lokak. 1,907 §. — [3]) Tonttij. 3 p. lokak. 649 § ja kiint. lautak. 3 p. lokak. 1,865 §. — [4]) Tonttij. 12 p. syysk. 560 § ja kiint. lautak. 12 p. syysk. 1,709 §. — [5]) Tonttij. 5 p. jouluk. 828 § ja kiint. lautak. 5 p. jouluk. 2,385 §. — [6]) Tonttij. 9 p. toukok. 229 § ja kiint. lautak. 9 p. toukok. 838 §. — [7]) Tonttij. 11 p. huhtik. 172 § ja kiint. lautak. 11 p. huhtik. 641 §. — [8]) Tonttij. 26 p. syysk. 618 § ja kiint. lautak. 26 p. syysk. 1,835 §. — [9]) Tonttij. 5 p. syysk. 542 §, kiint. lautak. 5 p. syysk. 1,657 § ja 10 p. lokak. 1,910 §. — [10]) Tonttij. 29 p. elok. 522 § ja kiint. lautak. 29 p. elok. 1,590 §. — [11]) Vrt. tämän kert. s. 267, alav. 16, s. 268, alav. 14 ja s. 269, alav. 20. — [12]) Tonttij. 4 p. helmik. 180 § ja 10 p. lokak. 1,910 § sekä tonttij. 3 p. tammik. 35 §. — [13]) Kiint. lautak. 21 p. helmik. 292 §. — [14]) S:n 25 p. huhtik. 721 §. — [15]) Tonttij. 15 p. elok. 497 §.

Tontti tai palta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
XXV kaupunginosa, kortt. n:o 893 a, tontti n:o 1	Rakennusliike L. M. Salovaara [1]	1940, toukok. 31	4,000
		1945, toukok. 31	6,000
		1955, toukok. 31	7,500
		1965, toukok. 31	9,000
		1975, toukok. 31	10,500
		1985, toukok. 31	12,000
S:n kortt. n:o 893 a, tontti n:o 3	Leipurimestari E. Paasonen [2]	1940, toukok. 31	3,000
		1945, toukok. 31	4,500
		1955, toukok. 31	5,600
		1965, toukok. 31	6,700
		1975, toukok. 31	7,800
		1985, toukok. 31	8,900
S:n kortt. n:o 893 a, tontti n:o 7	Maalari K. Sainio [3]	1940, toukok. 31	1,800
		1945, toukok. 31	2,700
		1955, toukok. 31	3,350
		1965, toukok. 31	4,000
		1975, toukok. 31	4,650
		1985, toukok. 31	5,300
S:n kortt. n:o 893 b, tontti n:o 34	Johtaja T. Lähteenmäki [4]	1940, toukok. 31	2,000
		1945, toukok. 31	3,000
		1955, toukok. 31	3,750
		1965, toukok. 31	4,500
		1975, toukok. 31	5,250
		1985, toukok. 31	6,000
S:n kortt. n:o 894, tontti n:o 23	Rouva I. Vihanta [5]	1940, toukok. 31	2,000
		1945, toukok. 31	3,000
		1955, toukok. 31	3,750
		1965, toukok. 31	4,500
		1975, toukok. 31	5,250
		1985, toukok. 31	6,000
S:n kortt. n:o 894, tontti n:o 25	Johtaja H. Warva [6]	1940, toukok. 31	1,700
		1945, toukok. 31	2,550
		1955, toukok. 31	3,200
		1965, toukok. 31	3,750
		1975, toukok. 31	4,300
		1985, toukok. 31	4,900
S:n kortt. n:o 894, tontti n:o 44	Insinööri A. A. Nordström [7]	1940, toukok. 31	2,000
		1945, toukok. 31	3,000
		1955, toukok. 31	3,750
		1965, toukok. 31	4,500
		1975, toukok. 31	5,250
		1985, toukok. 31	6,000
S:n kortt. n:o 894, tontti n:o 46	Kirjeenvaihtaja L. I. Meller [8]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 894, tontti n:o 48	Ekonomi T. K. Jussila [9]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 897, tontti n:o 25	Arkkitehti J. Lappi-Seppälä [10]	1940, toukok. 31	1,700
		1945, toukok. 31	2,550
		1955, toukok. 31	3,200
		1965, toukok. 31	3,750
		1975, toukok. 31	4,300
		1985, toukok. 31	4,900

[1]) Kiint. lautak. 23 p. toukok. 279 §. — [2]) S:n 7 p. kesäk. 315 § ja 27 p. kesäk. 374 §. — [3]) S:n 24 p. lokak. 2,039 §. — [4]) Tonttij. 7 p. helmik. 48 §. — [5]) Kiint. lautak. 31 p. lokak. 2,118 §. — [6]) Tonttij. 7 p. maalisk. 99 §. — [7]) S:n 21 p. helmik. 74 §. — [8]) S:n 17 p. toukok. 269 §. — [9]) S:n 14 p. maalisk. 134 §. — [10]) S:n 24 p. tammik. 20 § ja 7 p. helmik. 46 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
XXV kaupunginosa, kortt. n:o 898, tontti n:o 24	Rakennusmestari H. Jokinen [1]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 898, tontti n:o 27	Myymälänhoitaja A. Nuoreva [2]	1985, toukok. 31	kuten edell.
XXVI kaupunginosa, kortt. n:o 984, tontti n:o 16	Kirvesmies S. Simolin [3]	1945, toukok. 31	1,200
		1955, toukok. 31	1,730
		1965, toukok. 31	2,260
		1975, toukok. 31	2,790
		1985, toukok. 31	3,320
S:n kortt. n:o 984, tontti n:o 24	Kirjaltajat O. M. Oksala ja K. A. Kosonen [4]	1945, toukok. 31	1,400
		1955, toukok. 31	2,000
		1965, toukok. 31	2,600
		1975, toukok. 31	3,200
		1985, toukok. 31	3,800
S:n kortt. n:o 987, tontti n:o 3	Rakennusmestari W. E. Sandelin [5]	1945, toukok. 31	1,200
		1955, toukok. 31	1,730
		1965, toukok. 31	2,260
		1975, toukok. 31	2,790
		1985, toukok. 31	3,320
S:n kortt. n:o 987, tontti n:o 5	Rakennusmestari T. S. Back [6]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 987, tontti n:o 7	Kirvesmies J. Back [7]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 987, tontti n:o 9	Leskirouva E. I. Degerth [8]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 987, tontti n:o 11	Kassanhoitaja D. A. M. Back [9]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 987, tontti n:o 13	Konttoristi T. H. Axelsson [10]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 987, tontti n:o 15	Neiti S. C. Back [11]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 987, tontti n:o 17	Rakennuesmestari V. A. Lindström [12]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 987, tontti n:o 40	Työnjohtaja, A. Söderström [13]	1938, syysk. 25	1,350
		1945, toukok. 31	1,450
		1955, toukok. 31	2,100
		1965, toukok. 31	2,700
		1975, toukok. 31	3,300
		1985, toukok. 31	3,900
S:n kortt. n:o 988, tontti n:o 2	Rakennusmestari B. O. Dikert [14]	1945, toukok. 31	1,300
		1955, toukok. 31	1,875
		1965, toukok. 31	2,450
		1975, toukok. 31	3,030
		1985, toukok. 31	3,610
S:n kortt. n:o 988, tontti n:o 4	Konttoristi R. Back [15]	1945, toukok. 31	1,150
		1955, toukok. 31	1,660
		1965, toukok. 31	2,170
		1975, toukok. 31	2,680
		1985, toukok. 31	3,200

[1]) Tonttij. 25 p. huhtik. 202 §. — [2]) S:n 7 p. kesäk. 316 §. — [3]) Kiint. lautak. 18 p. heinäk. 1,326 §. — [4]) S:n 24 p. tammik. 22 §. — [5]) S:n 1 p. elok. 480 §. — [6]) S:n 1 p. elok. 478 §. — [7]) S:n 1 p. elok. 479 §. — [8]) S:n 10 p. lokak. 684 §. — [9]) S:n 31 p. lokak. 756 §. — [10]) S:n 31 p. lokak. 755 §. — [11]) S:n 31 p. lokak. 754 §. — [12]) S:n 31 p. lokak. 740 §. — [13]) S:n 4 p. huhtik. 158 § ja kiint. lautak. 26 p. syysk. 1,837 §. — [14]) Tonttij. 10 p. lokak. 683 §. — [15]) S:n 22 p. elok. 513 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
XXVI kaupunginosa, kortt. n:o 988, tontti n:o 6	Rakennusmestari G. Modée [1]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 988, tontti n:o 8	Kirvesmies A. Alho [2]	1985. toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 988, tontti n:o 10	Hovioikeudenauskultantti H. G. A. Dikert [3]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 988, tontti n:o 12	Metsänhoitaja T. H. Clayhills [4]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 988, tontti n:o 14	Kirvesmies K. Sandelin [5]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 988, tontti n:o 16	Tehtaanvirkailija S. O. Andersson [6]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 990, tontti n:o 1	Rakennusmestari T. B. Lindberg [7]	1945, toukok. 31	1,800
		1955, toukok. 31	2,500
		1965, toukok. 31	3,400
		1975, toukok. 31	4,300
		1985, toukok. 31	5,100
S:n kortt. n:o 990, tontti n:o 3	Maalari R. Rimpilä [8]	1945, toukok. 31	1,600
		1955, toukok. 31	2,300
		1965, toukok. 31	3,000
		1975, toukok. 31	3,700
		1985, toukok. 31	4,400
S:n kortt. n:o 990, tontti n:o 5	Rakennusmestari H. V. Teerikangas [9]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 990, tontti n:o 23	Rautatievirkailija S. V. Laakso [10]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 990, tontti n:o 25	Rakennusmestari A. O. Saarelainen [11]	1945, toukok. 31	1,700
		1955, toukok. 31	2,400
		1965, toukok. 31	3,200
		1975, toukok. 31	4,000
		1985, toukok. 31	4,800
S:n kortt. n:o 991, tontti n:o 2	Autoliikennöitsijä A. Jyläs [12]	1945, toukok. 31	1,800
		1955, toukok. 31	2,500
		1965, toukok. 31	3,400
		1975, toukok. 31	4,300
		1985, toukok. 31	5,100
S:n kortt. n:o 991, tontti n:o 3	Asentaja L. Silander [13]	1945, toukok. 31	1,600
		1955, toukok. 31	2,300
		1965, toukok. 31	3,000
		1975, toukok. 31	3,700
		1985, toukok. 31	4,400
S:n kortt. n:o 991, tontti n:o 4	Kirvesmies E. K. Kivistö [14]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 991, tontti n:o 5	Asentaja S. E. Malmberg [15]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 991, tontti n:o 6	Rakennusmestari E. Hildén [16]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 991, tontti n:o 8	Radioteknikko P. V. Laaksonen [17]	1985, toukok. 31	kuten edell.

[1]) Tonttij. 22 p. elok. 514 §. — [2]) S:n 12 p. syysk. 582 §. — [3]) S:n 12 p. syysk. 583 §. — [4]) S:n 12 p. syysk. 581 §. — [5]) S:n 31 p. lokak. 753 §. — [6]) S:n 18 p. lokak. 690 §. — [7]) S:n 1 p. elok. 461 §. — [8]) S:n 13 p. kesäk. 337 §. — [9]) S:n 13 p. kesäk. 336 §. — [10]) Kiint. lautak. 4 p. heinäk. 1,221 §. — [11]) Tonttij. 1 p. elok. 460 §. — [12]) S:n 22 p. elok. 516 §. — [13]) S:n 25 p. heinäk. 452 §. — [14]) S:n 13 p. kesäk. 339 §. — [15]) S:n 1 p. elok. 464 § ja 5 p. syysk. 548 §. — [16]) S:n 13 p. kesäk. 340 §. — [17]) S:n 13 p. kesäk. 335 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
XXVI kaupunginosa kortt. n:o 991, tontti n:o 9	Kauppaedustaja V. I. Mäkelä [1]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 992, tontti n:o 4	Kirvesmies V. Rosimo [2]	1945, toukok. 31	1,600
		1955, toukok. 31	2,300
		1965, toukok. 31	3,000
		1975, toukok. 31	3,700
		1985, toukok. 31	4,400
S:n kortt. n:o 992, tontti n:o 5	Rakennusmestari V. Leppänen [3]	1945, toukok. 31	1,400
		1955, toukok. 31	2,000
		1965, toukok. 31	2,600
		1975, toukok. 31	3,200
		1985, toukok. 31	3,800
S:n kortt. n:o 992, tontti n:o 6	Rakennusmestari P. E. E. Kuosmanen [4]	1945, toukok. 31	1,600
		1955, toukok. 31	2,300
		1965, toukok. 31	3,000
		1975, toukok. 31	3,700
		1985, toukok. 31	4,400
S:n kortt. n:o 992, tontti n:o 7	Urakoitsija K. Hongisto [5]	1945, toukok. 31	1,400
		1955, toukok. 31	2,000
		1965, toukok. 31	2,600
		1975, toukok. 31	3,200
		1985, toukok. 31	3,800
S:n kortt. n:o 992, tontti n:o 8	Muurari A. Halonen [6]	1945, toukok. 31	1,600
		1955, toukok. 31	2,300
		1965, toukok. 31	3,000
		1975, toukok. 31	3,700
		1985, toukok. 31	4,400
S:n kortt. n:o 992, tontti n:o 10	Liikeapulainen P. B. Levävuori [7]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 992, tontti n:o 11	Asentaja P. A. Aure [8]	1945, toukok. 31	1,400
		1955, toukok. 31	2,000
		1965, toukok. 31	2,600
		1975, toukok. 31	3,200
		1985, toukok. 31	3,800
S:n kortt. n:o 992, tontti n:o 12	Työntekijä E. Lappalainen [9]	1945, toukok. 31	1,600
		1955, toukok. 31	2,300
		1965, toukok. 31	3,000
		1975, toukok. 31	3,700
		1985, toukok. 31	4,400
S:n kortt. n:o 992, tontti n:o 13	Autonkuljettaja S. M. Lindros [10]	1945, toukok. 31	1,400
		1955, toukok. 31	2,000
		1965, toukok. 31	2,600
		1975, toukok. 31	3,200
		1985, toukok. 31	3,800
S:n kortt. n:o 992, tontti n:o 15	Betoniraudoittaja E. Koponen [11]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 993, tontti n:o 6	Elokuvakoneenhoitaja U. Hovilainen [12]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 993, tontti n:o 8	Rakennusmestari K. A. Eestilä [13]	1985, toukok. 31	kuten edell.

[1]) Tonttij. 13 p. kesäk. 334 §. — [2]) S:n 7 p. marrask. 771 §, 21 p. marrask. 805 § ja 28 p. marrask. 820 §. — [3]) S:n 24 p. lokak. 713 §. — [4]) S:n 13 p. kesäk. 330 §. — [5]) S:n 26 p. syysk. 633 §. — [6]) S:n 18 p. heinäk. 418 §. — [7]) S:n 13 p. kesäk. 347 §. — [8]) S:n 29 p. elok. 534 §. — [9]) S:n 21 p. marrask. 804 §. — [10]) S:n 5 p. syysk. 556 §. — [11]) S:n 15 p. elok. 499 §. — [12]) S:n 27 p. kesäk. 380 §. — [13]) S:n 13 p. kesäk. 331 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
XXVI kaupunginosa kortt. n:o 993, tontti n:o 10	Autonkuljettaja A. V. Niemiö [1]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 993, tontti n:o 12	Rakennusmestari P. Puustjärvi [2]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 993, tontti n:o 14	Autonkuljettaja U. Mellin [3]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 993, tontti n:o 16	Asentaja R. L. Mattsson [4]	1985, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 993, tontti n:o 18	Varastoapulainen B. T. Wähm [5]	1985, toukok. 31	kuten edell.
Kumpula, kortt. n:o 932, tontti n:o 51	Tilanomistaja H. Mäkelä [6]	1940, kesäk. 1	1,720
		1950, kesäk. 1	2,580
		1960, kesäk. 1	3,225
		1970, kesäk. 1	3,870
		1980, kesäk. 1	4,520
S:n kortt. n:o 932, tontti n:o 55	Putkityöntekijä J. K. Halme [7]	1980, kesäk. 1	kuten edell.
S:n kortt. n:o 932, tontti n:o 57	Työnjohtaja V. Veneskoski [8]	1980, kesäk. 1	kuten edell.
S:n kortt. n:o 932, tontti n:o 63	Kirvesmies J. J. Elo [9]	1940, toukok. 31	7,600
		1950, toukok. 31	11,400
		1960, toukok. 31	14,250
		1970, toukok. 31	17,100
		1980, toukok. 31	20,000
S:n kortt. n:o 937, tontti n:o 31	Putkityöntekijä A. Häyrynen [10]	1945, kesäk. 1	1,500
		1955, kesäk. 1	1,875
		1965, kesäk. 1	2,250
		1980, kesäk. 1	2,625
S:n kortt. n:o 937, tontti n:o 37	Kirvesmies Y. E. Riipinen [11]	1980, kesäk. 1	kuten edell.
S:n kortt. n:o 937, tontti n:o 42	Oy. Kumpu [12]	1940, toukok. 31	9,200
		1950, toukok. 31	13,800
		1960, toukok. 31	17,250
		1970, toukok. 31	20,700
		1980, toukok. 31	24,200
S:n kortt. n:o 937, tontti n:o 44	Kirvesmies E. Lamberg [13]	1940, toukok. 31	2,400
		1950, toukok. 31	3,600
		1960, toukok. 31	4,500
		1970, toukok. 31	5,400
		1980, toukok. 31	6,300
S:n kortt. n:o 937, tontti n:o 46	Kirvesmies E. Lamberg [13]	1940, toukok. 31	2,800
		1950, toukok. 31	4,200
		1960, toukok. 31	5,250
		1970, toukok. 31	6,300
		1980, toukok. 31	7,400
S:n kortt. n:o 938, tontti n:o 41	Rappari L. Hyvärinen [14]	1940, toukok. 31	2,400
		1950, toukok. 31	3,600
		1960, toukok. 31	4,500
		1970, toukok. 31	5,400
		1980, toukok. 31	6,300

[1]) Tonttij. 1 p. elok. 475 §. — [2]) S:n 18 p. heinäk. 426 §. — [3]) S:n 27 p. kesäk. 381 §. — [4]) Kiint. lautak. 4 p. heinäk. 1,221 §. — [5]) Tonttij. 27 p. kesäk. 382 §. — [6]) Kiint. lautak. 12 p. syysk. 1,713 §. — [7]) S:n 8 p. elok. 1,488 §. — [8]) S:n 7 p. marrask. 2,172 §. — [9]) Tonttij. 25 p. huhtik. 205 §. — [10]) Kiint. lautak. 13 p. kesäk. 1,097 § ja 18 p. heinäk. 1,324 §. — [11]) S:n 18 p. heinäk. 1,325 §. — [12]) Tonttij. 31 p. lokak. 748 §. — [13]) S:n 26 p. syysk. 646 §. — [14]) S:n 18 p. lokak. 694 §.

Tontti tai palta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Kumpula, kortt. n:o 938, tontti n:o 43	Rappari L. Hyvärinen [1]	1940, toukok. 31	2,800
		1950, toukok. 31	4,200
		1960, toukok. 31	5,250
		1970, toukok, 31	6,300
		1980, toukok. 31	7,400
S:n kortt. n:o 938, tontti n:o 45	Kirvesmies I. Heinänen [2]	1980, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 938, tontti n:o 47	Kirvesmies I. Heinänen [2]	1940, toukok. 31	2,400
		1950, toukok. 31	3,600
		1960, toukok. 31	4,500
		1970, toukok. 31	5,400
		1980, toukok. 31	6,300
S:n kortt. n:o 939, tontti n:o 27	Kirvesmies V. A. Rautelin [3]	1980, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 939, tontti n:o 29	Kirvesmies L. E. Laine [4]	1980, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 939, tontti n:o 31	Rautatieläinen R. Mäkelä [5]	1980, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 939, tontti n:o 33	Putkityöntekijä R. Mäkelä [6]	1980, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 940, tontti n:o 40	Puuseppä J. J. Elo [7]	1940, toukok. 31	7,600
		1950, toukok. 31	11,400
		1960, toukok. 31	14,250
		1970, toukok. 31	17,100
		1980, toukok. 31	20,000
S:n kortt. n:o 942, tontti n:o 19	Kirvesmies K. Järvi [8]	1940, toukok. 31	2,400
		1950, toukok. 31	3,600
		1960, toukok. 31	4,500
		1970, toukok. 31	5,400
		1980, toukok. 31	6,300
S:n kortt. n:o 942, tontti n:o 21	Kirvesmies E. Vainio [9]	1980, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 942, tontti n:o 23	Autonkuljettaja E. J. Vihavainen [10]	1980, toukok. 31	kuten edell.
S:n kortt. n:o 942, tontti n:o 25	Autonkuljettaja E. J. Vihavainen [10]	1980, toukok. 31	kuten edell.
Lauttasaari, huvila-alue n:o 6 a n. 0.8 ha:n suuruinen alue	Kauppias, F. Hj. Lindberg [11]	1939, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	3,000
S:n huvila-alue n:o 11	Kaitsija B. V. Bergenström [12]	1938, marrask.30, sen jälk. 3 kk. ellei sopimusta 1 kk. ennen vuokrakauden umpeenkulumista ole irtis.	1,600
S:n Itäranta, n. 1.65 ha:n suuruinen alue	Liikemies O. Olin [13]	1939, jouluk. 31 sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	3,500

[1]) Tonttij. 18 p. lokak. 694 §. — [2]) S:n 15 p. elok. 504 §. — [3]) S:n 15 p. elok. 494 §. — [4]) S:n 15 p. elok. 495 §. — [5]) S:n 24 p. lokak. 728 §. — [6]) S:n 17 p. toukok. 251 §. — [7]) S:n 10 p. lokak. 670 §. — [8]) S:n 27 p. kesäk. 379 §. — [9]) S:n 29 p. elok. 538 §. — [10]) S:n 1 p. elok. 477 §. — [11]) S:n 28 p. marrask. 822 §. — [12]) S:n 18 p. lokak. 706 §. — [13]) S:n 19 p. jouluk. 858 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Mäkelänkatu, kortt. n:o 532 a, tontti n:o 4 b	Rakennusmestari A. Sääski [1]	1944, jouluk. 31	9,180
		1954, jouluk. 31	12,850
		1964, jouluk. 31	16,525
		1974, jouluk. 31	20,195
		1984, jouluk. 31	23,870
		1999, jouluk. 31	27,540
S:n n:o 532 a, tontti n:o 4 c	Rakennusmestari M. Kosunen [2]	1944, jouluk. 31	8,750
		1954, jouluk. 31	12,250
		1964, joluuk. 31	15,750
		1974, jouluk. 31	19,250
		1984, jouluk. 31	22,750
		1999, jouluk. 31	26,250
S:n kortt. n:o 539, tontti n:o 8	Rakennusmestarit E. Metsävaara ja G. V. Ruusuvuori ja liikennöitsijä A. Eriksson [3]	1944, jouluk. 31	24,960
		1954, jouluk. 31	30,720
		1964, jouluk. 31	37,440
		1974, jouluk. 31	44,160
		1984, jouluk. 31	50,880
		1999, jouluk. 31	57,600
S:n kortt. n:o 539, tontti n:o 10	Rakennusmestarit G. V. Ruusuvuori ja E. Metsävaara ja liikemies A. Eriksson [4]	1944, jouluk. 31	19,970
		1954, jouluk. 31	24,580
		1964, jouluk. 31	29,960
		1974, jouluk. 31	35,330
		1984, jouluk. 31	40,700
		1999, jouluk. 31	46,080
S:n kortt. n:o 539, tontti n:o 12	Rakennusmestarit K. E. ja Y. Koskinen ja lasimestari E. J. Huurros [5]	1944, jouluk. 31	19,340
		1954, jouluk. 31	23,810
		1964, jouluk. 31	29,020
		1974, jouluk. 31	34,220
		1984, jouluk. 31	39,430
		1999, jouluk. 31	44,640
S:n kortt. n:o 539, tontti n:o 14	Rakennusmestarit T. O. Riipinen ja A. Nuotio [6]	1944, jouluk. 31	19,970
		1954, jouluk. 31	24,970
		1964, jouluk. 31	29,960
		1974, jouluk. 31	35,330
		1984, jouluk. 31	40,700
		1999, jouluk. 31	46,080
S:n kortt. n:o 540, tontti n:o 15 a	Herrat J. E. Lieso ja H. Koljonen [7]	1944, jouluk. 31	23,070
		1954, jouluk. 31	32,300
		1964, jouluk. 31	41,525
		1974, jouluk. 31	50,755
		1984, jouluk. 31	59,980
		1999, jouluk. 31	69,210
S:n kortt. n:o 548, tontti n:o 24	Herra E. Kivilinna [8]	1944, jouluk. 31	12,450
		1954, jouluk. 31	17,300
		1964, jouluk. 31	22,410
		1974, jouluk. 31	27,390
		1984, jouluk. 31	32,370
		1999, jouluk. 31	37,350

[1]) Kiint. lautak. 24 p. lokak. 2,041 §. — [2]) S:n 31 p. lokak. 2,114 §. — [3]) S:n 17 p. toukok. 901 §. — [4]) S:n 2 p. toukok. 793 §. — [5]) S:n 7 p. heinäk. 1,269 §. — [6]) S:n 7 p. heinäk. 1,273 §. — [7]) S:n 18 p. heinäk. 1,329 §. — [8]) S:n 26 p. syysk. 1,836 § ja 5 p. jouluk. 2,390 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Mäkelänkatu, kortt. n:o 705, tontti n:o 32	Kiinteistö oy. Mäkelänkatu 32 [1]	1944, jouluk. 31	11,050
		1954, jouluk. 31	15,475
		1964, jouluk. 31	19,895
		1974, jouluk. 31	24 315
		1984, jouluk. 31	28,735
		1999, jouluk. 31	33,155
S:n kortt. n:o 705, tontti n:o 36	Asunto oy. Mäkelänkatu 36 [2]	1944, jouluk. 31	16,800
		1954, jouluk. 31	23,520
		1964, jouluk. 31	30,240
		1974, jouluk. 31	36,960
		1984, jouluk. 31	43,680
		1999, jouluk. 31	50,400
S:n kortt. n:o 706, tontti n:o 38	Asunto oy. Mäkelänkatu 38 [3]	1944, jouluk. 31	18,290
		1954, jouluk. 31	25,605
		1964, jouluk. 31	32,920
		1974, jouluk. 31	40,240
		1984, jouluk. 31	47,615
		1999, jouluk. 31	54,870
S:n kortt. n:o 706, tontti n:o 42	Rakennusmestari H. Kuittinen [4]	1944, jouluk. 31	11,990
		1954, jouluk. 31	16,785
		1964, jouluk. 31	21,580
		1974, jouluk. 31	26,380
		1984, jouluk. 31	31,175
		1999, jouluk. 31	35,970
Nilsiäntie, kortt. n:o 703, tontti n:o 5	Arkkitehti T. A. Elo [5]	1944, jouluk. 31	12,130
		1954, jouluk. 31	16,980
		1964, jouluk. 31	21,835
		1974, jouluk. 31	26,685
		1984, jouluk. 31	31,540
		1999, jouluk. 31	36,390
Päijänteentie, kortt. n:o 532 a, tontti n:o 10	Rakennusmestari M. Kosunen [6]	1944, jouluk. 31	14,870
		1954, jouluk. 31	20,820
		1964, jouluk. 31	26,765
		1974, jouluk. 31	32,715
		1984, jouluk. 31	38,660
		1999, jouluk. 31	44,610
Reimars, kortt. n:o 17, tontti n:o 2	Autonkuljettaja J. Salminen [7]	1940, jouluk. 31	1,400
		1950, jouluk. 31	1,750
		1960, jouluk. 31	2,100
		1970, jouluk. 31	2,400
S:n kortt. n:o 17, tontti n:o 3	Rakennusmestari K. Adolfsson [8]	1940, jouluk. 31	1,200
		1950, jouluk. 31	1,500
		1960, jouluk. 31	1,800
		1970, jouluk. 31	2,100
S:n kortt. n:o 19, tontti n:o 2	Konemestari A. A. Saarinen [9]	1940, jouluk. 31	2,600
		1950, jouluk. 31	3,120
		1960, jouluk. 31	3,640
		1970, jouluk. 31	4,160

[1]) Kiint. lautak. 24 p. lokak. 2,037 §. — [2]) S:n 3 p. lokak. 1,877 §. — [3]) S:n 14 p. marrask. 2,234 §. — [4]) S:n 14 p. marrask. 2,237 §. — [5]) S:n 14p. marrask. 2,235 §. — [6]) S:n 31 p. lokak. 2,114 §. — [7]) Tonttij. 25 p. heinäk. 444 § ja 1 p. elok. 469 §. — [8]) S:n 26 p. syysk. 647 §. — [9]) S:n 12 p. syysk. 587 §, 3 p. lokak. 665 § ja 10 p. lokak. 677 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra-mk
Reimars kortt. n:o 19, tontti n:o 3	Kauppias F. Nemlander [1]	1940, jouluk. 31	2,000
		1950, jouluk. 31	2,500
		1960, jouluk. 31	3,000
		1970, jouluk 31	3,500
S:n kortt. n:o 20, tontti n:o 2	Rouva Hj. Rönnqvist [2]	1940, jouluk 31	1,800
		1950, jouluk. 31	2,250
		1960, jouluk. 31	2,700
		1970, jouluk. 31	3,150
Stenbäckinkatu, tontti n:o 5	Suomen Lastenhoitoyhdistys [3]	1945, kesäk. 1	vuokravapaa
Sturenkatu, kortt. n:o 705, tontti n:o 26	Rakennusurakoitsija A. Nieminen [4]	1944, jouluk. 31	20,620
		1954, jouluk. 31	28,860
		1964, jouluk. 31	37,110
		1974, jouluk. 31	45,355
		1984, jouluk. 31	53,600
		1999, jouluk. 31	61,850
S:n kortt. n:o 705, tontti n:o 28	Kiinteistö oy. Mäkelä [5]	1944, jouluk. 31	44,070
		1954, jouluk. 31	54,240
		1964, jouluk. 31	66,105
		1974, jouluk. 31	77,970
		1984, jouluk. 31	89,835
		1999, jouluk. 31	101,700
Vesannontie, kortt. n:o 705, tontti n:o 5	Rakennusmestarit P. H. Huotari ja K. Hyvärinen [6]	1944, jouluk. 31	8,400
		1954, jouluk. 31	11,760
		1964, jouluk. 31	15,120
		1974, jouluk. 31	18,480
		1984, jouluk. 31	21,840
		1999, jouluk. 31	25,200
Vesannontie, kortt. n:o 705, tontti n:o 9	Oy. Vesannontie 9 [7]	1944, jouluk. 31	9,880
		1954, jouluk. 31	13,830
		1964, jouluk. 31	17,780
		1974, jouluk. 31	21,740
		1984, jouluk. 31	25,690
		1999, jouluk. 31	29,640
Vääksyntie, kortt. n:o 532 a, tontti n:o 6	Liikemies J. Siren ja rouvat L. Siren ja S. Sainio [8]	1944, jouluk. 31	19,190
		1954, jouluk. 31	26,865
		1964, jouluk. 31	34,540
		1974, jouluk. 31	42,220
		1984, jouluk. 31	49,895
		1999, jouluk. 31	57,570

XXVI kaupunginosan korttelin n:o 991 tonttia n:o 7, korttelin n:o 992 tonttia n:o 1 ja korttelin n:o 993 tonttia n:o 4 koskevat vuokrasopimukset peruutettiin [9].

Vuokralle annetut tehdastontit. Kiinteistölautakunta teki seuraavat tehdastarkoituksiin käytettävää maata koskevat vuokrasopimukset:

[1]) Tonttij. 28 p. helmik. 86 §, 28 p. maalisk. 145 § ja 4 p. huhtik. 164 §. — [2]) S:n 28 p. helmik. 88 §. — [3]) Kiint. lautak. 19 p. syysk. 1,763 § ja 3 p. lokak. 1,868 §. — [4]) S:n 21 p. maalisk. 509 §. — [5]) S:n 17 p. tammik. 90 §. — [6]) S:n 9 p. toukok. 879 §. — [7]) S:n 18 p. lokak. 1,980 §. — [8]) S:n 31 p. lokak. 2,113 §. — [9]) Tonttij. 13 p. kesäk. 332 ja 333 §, 7 p. kesäk. 326 § ja 26 p. syysk. 620 § sekä kiint. lautak. 4 p. heinäk. 1,221 §.

Tontti	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokramaksu, mk
Kortt. n:o 532, tontti n:o 1 c	Rakennusmestari T. Vallenius [1]	1947, jouluk. 31	20,730
		1957, jouluk. 31	27,430
		1967, jouluk. 31	34,205
S:n n:o 532, tontti n:o 1 e	Oksanen & Kump. oy. [2]	1948, toukok. 31	20,319
		1958, toukok. 31	26,884
		1968, toukok. 31	33,526
S:n n:o 532, tontti n:o 2	Rakennusmestari T. Vallenius [1]	1947, jouluk. 31	20,245
		1957, jouluk. 31	26,785
		1967, jouluk. 31	33,400
S:n n:o 532, tontti n:o 4	Helsingin Takomo oy. [3]	1947, jouluk. 31	32,290
		1957, jouluk. 31	42,720
		1967, jouluk. 31	53,275
S:n n:o 700, tontti n:o 19	Valimoliikkeenharjoittaja J. Lehtonen ja takomoliikkeenharjoittaja J. Sorjonen [4]	1948, toukok. 31	14,770
		1958, toukok. 31	19,530
		1968, toukok. 31	24,450

XXI kaupunginosan korttelissa n:o 272 sijaitsevaa Kulosaarenkadun tonttia n:o 1 b koskeva vuokrasopimus [5] peruutettiin [6].

Vuokralle annetut viljelyspalstat. Kiinteistölautakunta vuokrasi seuraavat viljelyspalstat alla mainituille henkilöille:

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokramaksu, mk
Käpylä, aseman eteläpuolella sijaitseva viljelyspalsta	Ajuri Y. Äikiö [7]	Kesäksi 1938	100
Pasila, Mansikkamäki ja Hallipelto nimiset viljelyspalstat	Herra A. Seppälä [8]	1939, jouluk. 31	500
S:n viljelyspalsta litt. n	Herra K. E. Laine [9]	6 kk. irtis. jälk.	300
Reijola, viljelyspalsta litt. e	Rouva S. Koskinen [10]	1938, jouluk. 31	200
S:n viljelyspalsta litt. K[1]	Poliisikonstaapeli A. Aarnio [11]	1938, jouluk. 31	100

Pidennetyt asuntoalueiden vuokraoikeudet. Kiinteistölautakunta pidensi seuraavia alueita koskevat vuokrasopimukset:

---

[1]) Kiint. lautak. 18 p. heinäk. 1,315 §. — [2]) S:n 1 p. marrask. 2,121 §. — [3]) S:n 18 p. heinäk. 1,318 §. — [4]) S:n 12 p. jouluk. 2,437 §. — [5]) S:n 30 p. toukok. 1,005 §. — [6]) S:n 18 p. heinäk. 1,317 §. — [7]) Tonttij. 7 p. kesäk. 310 §. — [8]) S:n 19 p. syysk. 594 §. — [9]) S:n 18 p. lokak. 702 §. — [10]) S:n 31 p. tammik. 26 § ja 14 p. helmik. 56 §. — [11]) S:n 21 p. helmik. 75 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuotuinen vuokramaksu, mk
		mistä	mihin	
Eläintarha, huvila-alue n:o 3	Leskirouva E. Helenius [1]	1939, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	16,000
S:n huvila-alue n:o 4	Rouva H. Söderbergin kuolinpesä [2]	1938, marrask. 15	6 kk. irtis. jälk.	8,500
S:n huvila-alue n:o 5	Rouva F. Pitkänen [3]	1938, marrask. 15	6 kk. irtis. jälk.	10,000
Herttoniemi, huvilapalsta n:o 3	Leskirouva L. Leino [4]	1939, tammik. 1	1939, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	500
Humalisto,huvila-alue 5	Filosofiantohtori J. Jännes [5]	1938, huhtik. 1	1939, huhtik. 1	17,500
S:n huvila-alue n:o 14 kortt. n:o 507	Rouvien V. Mikkolan ja M. Hietamäen perilliset [6]	1936, elok. 1	1939, maalisk. 31	1,680
S:n huvila-alue n:o 19, lisäalue	Isännöitsijä A. Broman [7]	1938, lokak. 1	1939. jouluk. 31	1,000
Hämeentie, tontti n:o 68	Neiti C. ja herra R. Lindström [8]	1938, syysk. 17	1 kk. irtis. jälk.	16,000
S:n tontti n:o 72	Herra I. Karvinen [9]	1938, syysk. 17	1 kk. irtis. jälk.	12,000
S:n tontti n:o 76	Varatuomari G. Waldén [10]	1938, syysk. 16	1 kk. irtis. jälk.	12,000
Kortt. n:o 168, tontti n:o 21	Ab. arbetarbostäderna å villan Lugnet [11]	1938, maalisk. 1	1938, kesäk. 1	19,800
Koskelan tila, n. 1,180 m²:n suuruinen asuntopalsta	Mylläri K. Koskinen [12]	1939, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	1,200
Kumpula, asuntopalsta litt, Y	Rouva H. Syrjäläinen ja herra A. Martikainen [13]	1939, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	5,000
S:n huvila-alue litt. y	Puutarhatyöntekijä J. Toivonen [14]	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	300
Lauttasaari, huvila-alueet Melkintie n:o 21—23	Keskinäinen vakuutusyhtiö Kaleva [15]	1939, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	5,000
Meilahti, huvila-alue n:o 28b	Työntekijä K. R. Ferm [16]	1938, elok. 31	1939, jouluk. 31	500
Tallbacka, sairaala-alue	Lääketieteen- ja kirurgiantohtori S. af Björkesten [17]	1941, tammik. 1	toistaiseksi ja 6 kk.irtis jälk.	6,000

Herttoniemen huvilapalstaa n:o 3 koskeva vuokrasopimus pidennettiin ehdoin, että vuokraajan oli korvauksetta luovutettava kaupungin tarvitsema tai yleisiin tarkoituksiin tarvittava maa kolmen kuukauden kuluttua sen irtisanomisesta.

Tallbackan sairaala-aluetta koskeviin vuokraehtoihin lisättiin, että vuokraajan oli, niin pian kuin kaupunki tarvitsi maata katujen rakentamista varten, luovutettava osia alueestaan tähän tarkoitukseen.

[1]) Kiint. lautak. 10 p. lokak. 1,914 §. — [2]) S:n 8 p. elok. 1,480 §. — [3]) S:n 8 p. elok. 1,479 §. — [4]) S:n 24 p. lokak. 2,036 §. — [5]) S:n 21 p. maalisk. 513 §, 4 p. huhtik. 604 §, 11 p. huhtik. 652 §, 7 p. heinäk. 1,274 § ja 25 p. heinäk. 1,402 §. — [6]) S:n 5 p. syysk. 1,660 §. — [7]) Tonttij. 10 p. lokak. 674 §. — [8]) Kiint. lautak. 1 p. elok. 1,441 §. — [9]) S:n 1 p. elok. 1,442 §. — [10]) S:n 1 p. elok. 1,443 §. — [11]) Tonttij. 24 p. tammik. 19 §. — [12]) Kiint. lautak. 5 p. syysk. 1,654 §. — [13]) Tonttij. 18 p. heinäk. 422 §. — [14]) S:n 17 p. tammik. 8 §. — [15]) Kiint. lautak. 12 p. syysk. 1,714 §. — [16]) S:n 5 p. syysk. 1,653 §. — [17]) S:n 26 p. syysk. 1,832 §.

Pidennetyt viljelysalueiden vuokraoikeudet. Seuraavia viljelysalueita koskevat vuokrasopimukset pidennettiin:

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuotuinen vuokramaksu, mk
		mistä	mihin	
Hermanni, syöttöpalstat litt. A 1—13	Herra Hj. Laakso [1]	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	200
Koskela, viljelyspalsta litt. b	Herra A. Örnmark [2]	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	125
Kumpula n.s. Elannon palsta	Autonkuljettaja E. Syvänen [3]	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	700
S:n syöttöpalsta litt. b	Ajuri J. E. Ylöstalo [4]	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	200
S:n viljelyspalstat litt. a-b-c-d, e, f ja U	Puutarhuri C. R. Lindberg [5]	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	3,650
S:n syöttöpalsta litt. ö	Ajuri G. Hj. Hagelberg [6]	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	500
S:n viljelyspalstat n:ot 1^1 ja 1^2	Ajuri S. Räisänen [7]	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	1,000
S:n viljelyspalsta n:o 15	Rouva I. Ansinen [8]	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	200
Lapinlahden sairaalan entisellä alueella sijaitseva syöttöpalsta	Ajuri A. Alastalo [9]	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	100
Meilahti, viljelyspalsta litt. B	Työntekijä K. R. Ferm [10]	1938, tammik. 1	1939, jouluk. 31	517
S:n viljelyspalstat n:o 3 ja Toivola n:ot 2 ja 2a	Talonmies J. E. Witick [11]	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	1,300
S:n viljelyspalstat n:o 3 ja Toivola n:ot 2 ja 2a	Herra G. Witick [12]	1939, tammik. 1	1 kk. irtis. jälk.	1,300
Pasila, viljelyspalstat n:ot o, p, r, s ja q	Ajuri T. Heino [13]	1939, tammik. 1	1939, jouluk. 31	1,500
Reijola, syöttöpalsta n:o XII	Leskirouva G. Näsi [14]	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	300
S:n viljelyspalsta litt. d	Herra A. From [15]	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	200
S:n viljelyspalstat litt. g^1 ja g^2	Ajuri E. Vennola [16]	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	400
S:n viljelyspalsta litt. K^1	Poliisikonstaapeli A. Aarnio [17]	1939, tammik. 1	1939, jouluk. 31	100
S:n viljelyspalstat Punamäki litt. A sekä n:ot 6 ja 7	Ajuri J. V. Sohlman [18]	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	300

Meilahden viljelyspalstoja Toivola n:ot 2 ja 2 a koskevassa vuokrasopimuksessa määrättiin, että kaupunki oli oikeutettu pystyttämään tai toiselle luovuttamaan oikeuden pystyttää ilmajohtoja varten tarvittavia pylväitä alueelle ilman että vuokraajalla oli oikeutta vaatia vuokranalennusta tai muuta korvausta kaupungilta.

Meilahden viljelyspalstoja n:ot 6 ja 7 koskevassa vuokrasopimuksessa myönnettiin vuokraajalle oikeus korvauksetta vetää puhelinjohtoja mainittujen palstojen yli.

[1]) Tonttij. 21 p. maalisk. 138 §. — [2]) S:n 2 p. toukok. 216 §. — [3]) S:n 4 p. huhtik. 157 §. — [4]) S:n 25 p. huhtik. 192 §. — [5]) S:n 10 p. tammik. 7 §. — [6]) S:n 9 p. toukok. 245 §. — [7]) S:n 4 p. huhtik. 162 §. — [8]) S:n 2 p. toukok. 214 § — [9]) S:n 30 p. toukok. 295 §. — [10]) Kiint. lautak. 5 p. syysk. 1,653 §. — [11]) Tonttij. 11 p. huhtik. 175 §. — [12]) S:n 18 p. lokak. 705 §. — [13]) S:n 3 p. lokak. 656 §. — [14]) S:n 9 p. toukok. 235 §. — [15]) S:n 7 p. maalisk. 103 §. — [16]) S:n 23 p. toukok. 278 §. — [17]) S:n 28 p. marrask. 815 §. — [18]) S:n 9 p. toukok. 239 §.

Asuntotonttien ja huvilapalstojen vuokraoikeuden siirto. Kiinteistölautakunta hyväksyi seuraavien asuntotonttien vuokraoikeuden siirron:

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
Eläintarha, huvilapalsta n:o 4	Puutarha-arkkitehti H. C. Söderberg, rouva H. J. Nyberg ja lakitieteenkandidaatti A. G. Söderberg [1]
Hermanni I, kortt. n:o 654, tontti n:o 10	Varatuomari V. Takanen [2]
S:n » » 655 » » 19	Luutnantti E. ja rouva E. I. Törnänen [3]
S:n » » 657 » » 28	Kirvesmies G. A. Tallgren [4]
Hermanni II » » 17 » » 8	Leskirouva A. Sipilä [5]
S:n » » 19 » » 1	Muurari G. A. Raij [6]
Herttoniemi, huvila-alue n:o 37	Esimies J. Y. ja rouva H. M. Jyrkänne [7]
Humalisto, huvila-alue n:o 14	Neiti E. Hietamäki ja rouva M. Dahl [8]
XVI kaupunginosa, kortt. n:o 570, tontti n:o 6	Rautatieharjoittelija J. K. ja kelloseppä P.K. Kallionpää [9]
XXIII » » » 903 » » 11	Työnjohtaja E. E. Wallenius [10]
S:n » » » 904 » » 4	Rouva S. G. Österman [11]
S:n » » » 912 » » 10	Sorvari K. B. ja rouva S. M. Backman [12]
S:n » » » 915 » » 5	Kondiittori S. A. Söderholm [13]
S:n » » » 916 » » 7	Autonkuljettaja G. R. ja rouva A. I. E. Lindgren [14]
XXV » » » 823 » »18a	Johtaja O. ja rouva S. S. Nykänen [15]
S:n » » » 862 » » 23	Asunto oy. Vipusentie 23 [16]
S:n » » » 862 » » 33	Kirvesmies O. V. Virta [17]
S:n » » » 891 » » 5	Veturinkuljettaja A. ja rouva E. Forsman [18]
S:n » » » 891 » » 8	Prokuristi E. ja rouva A. Piiparinen [19]
S:n » » » 891 » » 50	Kutomomestari A. Wolf [20]
S:n » » » 892 » » 4a	Filosofianmaisteri P. V. Kemiläinen [21]
S:n » » » 892 » » 10	Reviisori V. Pessanen [22]
S:n » » » 892 » » 12	Insinööri Hj. ja rouva G. Svanström [23]
S:n » » » 892 » » 13	Rouva A. Kakriainen [24]
S:n » » » 892 » » 15	Liikkeenharjoittaja A. Ilola [25]
S:n » » » 892 » » 54	Filosofianmaisteri G. Staudinger [26]
S:n » » » 892 » » 56	Maanmittausinsinööri I. ja rouva L. Laukkanen [27]
S:n » » » 892 » » 64	Insinööri G. Henriksson [28]
S:n » » » 893 a » » 13	Professori A. M. Tallgren [29]
S:n » » » 893 a » » 17	Myyntipäällikkö I. ja rouva L. Wasenius [30]
S:n » » » 893 a » » 21	Toimitusjohtaja V. M. Haapanen [31]
S:n » » » 894 » » 23	Liikemies G. Stjernberg [32]
S:n » » » 894 » » 44	Työnjohtaja A. Melve [33]
S:n » » » 894 » » 48	Professori T. E. ja rouva E. M. Karsten [34]
S:n » » » 895 » » 14	Konttoripäällikkö W. Taubert [35]

[1]) Tonttij. 5 p. syysk. 552 §. — [2]) S:n 10 p. tammik. 5 §. — [3]) S:n 19 p. jouluk. 863 §. — [4]) S:n 26 p. syysk. 644 §. — [5]) S:n 19 p. syysk. 614 §. — [6]) S:n 24 p. lokak. 725 §. — [7]) S:n 17 p. toukok. 265 §. — [8]) S:n 10 p. lokak. 678 §. — [9]) S:n 24 p. tammik. 17 §. — [10]) S:n 25 p. huhtik. 197 §. — [11]) S:n 7 p. kesäk. 323 §. — [12]) S:n 13 p. kesäk. 354 §. — [13]) S:n 5 p. jouluk. 839 §. — [14]) S:n 7 p. helmik. 42 §. — [15]) S:n 19 p. syysk. 616 §. — [16]) S:n 28 p. marrask 825 §. — [17]) S:n 7 p. marrask. 770 §. — [18]) S:n 3 p. lokak. 659 §. — [19]) S:n 12 p. syysk. 562 §. — [20]) S:n 17 p. toukok. 266 §. — [21]) S:n 5 p. jouluk. 830 §. — [22]) S:n 25 p. heinäk. 442 §. — [23]) S:n 2 p. toukok. 213 §. — [24]) S:n 21 p. helmik. 69 §. — [25]) S:n 31 p. lokak. 736 §. — [26]) S:n 25 p. heinäk. 441 §. — [27]) S:n 14 p. marrask. 788 §. — [28]) S:n 21 p. maalisk. 139 §. — [29]) S:n 25 p. huhtik. 196 § — [30]) S:n 13 p. kesäk. 355 §. — [31]) S:n 12 p. jouluk. 844 §. — [32]) S:n 20 p. kesäk. 370 §. — [33]) S:n 24 p. lokak. 717 §. — [34]) S:n 7 p. marrask. 773 §. — [35]) S:n 12 p. jouluk. 853 §.

Tontti tai palsta						Uusi vuokraaja
XXV	kaupunginosa,	kortt. n:o	895	tontti n:o	18	Pankinprokuristi E. Korpela [1]
S:n	»	»	896	»	4	Pastori V. Rissanen [2]
S:n	»	»	897	»	23	Rouva A. Kakriainen [3]
S:n	»	»	897	»	25	Herra U. Mattsson [4]
S:n	»	»	897	»	25	Maalari A. Tietäväinen [5]
S:n	»	»	898	»	23	Filosofianmaisteri A. ja rouva H. I. K. Eskola [6]
S:n	»	»	899	»	15	Rouva A. Kakriainen [3]
S:n	»	»	899	»	15	Työnjohtaja E. Lönnberg [7]
S:n	»	»	899	»	16	Rouva A. Kakriainen [3]
S:n	»	»	899	»	16	Työnjohtaja F. A. Lind [8]
XXVI	»	»	981	»	3	Maanviljelijä V. ja rouva E. Vuoristo [9]
S:n	»	»	981	»	5	Asioitsija K. A. Laakso [10]
S:n	»	»	981	»	13	Neiti A. A. Rautio [11]
S:n	»	»	982	»	4	Liikkeenhoitaja A. Ahonen [12]
S:n	»	»	982	»	6	Rouva T. E. Häyrynen [13]
S:n	»	»	982	»	6	Jalkineliikkeenharjoittaja V. Salminen [14]
S:n	»	»	982	»	16	Rouva D. I. E. Nordström [15]
S:n	»	»	983	»	5	Viilaaja K. R. Teittinen [16]
S:n	»	»	983	»	7	Työnjohtaja Y. ja rouva K. Eni [17]
S:n	»	»	983	»	15	Konttoriapulainen K. O. Jordberg [18]
S:n	»	»	983	»	15	Työnjohtaja Y. Mastomäki [19]
S:n	»	»	984	»	18	Rouva M. Vihuri [20]
S:n	»	»	984	»	20	Rouva L. Linnonen [21]
S:n	»	»	984	»	22	Maalarimestari E. E. ja rouva T. Issakainen [22]
S:n	»	»	985	»	17	Rouva T. Mattila [23]
S:n	»	»	985	»	21	Hovioikeudenauskultantti R. Jäntti [24]
S:n	»	»	985	»	25	Autonkuljettaja A. A. ja rouva O. Tehiranta [25]
S:n	»	»	986	»	39	Leipuri P. ja sähkötyöntekijä M. A. Liukkunen [26]
S:n	»	»	987	»	26	Työntekijä L. Palta [27]
S:n	»	»	987	»	28	Kirvesmies K. V. Lehto [28]
S:n	»	»	987	»	38	Puuseppä R. Peltonen [29]
S:n	»	»	987	»	38	Huonekalujen valmistaja Y. Yliluoma [30]
S:n	»	»	992	»	13	Kirvesmies E. Höysniemi [31]
Kumpula	asuntopalsta	litt.	F			Ajuri O. G. Ahlgren [32]
S:n	»	»	Y			Rouva H. Syrjäläinen ja maanviljelijä A. H. Marttinen [33]
S:n	kortt. n:o	924	tontti n:o	7		Neiti A. Virta [34]
S:n	» »	926	» »	7		Rouva M. Suomela [35]
S:n	» »	926	» »	88		Herra O. Seeber [36]

[1]) Tonttij. 21 p. maalisk. 141 §. — [2]) S:n 25 p. huhtik. 198 §. — [3]) S:n 25 p. huhtik. 199 §. — [4]) S:n 28 p. helmik. 90 §. — [5]) S:n 15 p. elok. 501 §. — [6]) S:n 19 p. jouluk. 861 §. — [7]) S:n 13 p. kesäk. 360 §. — [8]) S:n 20 p. kesäk. 364 §. — [9]) S:n 18 p. heinäk. 406 §. — [10]) S:n 31 p. tammik. 27 §. — [11]) S:n 31 p. tammik. 28 §. — [12]) S:n 13 p. kesäk. 349 §. — [13]) S:n 25 p. huhtik. 185 §. — [14]) S:n 1 p. elok. 466 §. — [15]) S:n 4 p. huhtik. 159 §. — [16]) S:n 13 p. kesäk. 348 § ja 20 p. kesäk. 369 §. — [17]) S:n 26 p. syysk. 635 §. — [18]) S:n 25 p. huhtik. 186 §. — [19]) S:n 12 p. jouluk. 846 §. — [20]) S:n 5 p. jouluk. 838 §. — [21]) S:n 13 p. kesäk. 350 § ja 20 p. kesäk. 368 §. — [22]) S:n 4 p. huhtik. 171 §. — [23]) S:n 12 p. syysk. 564 §. — [24]) S:n 10 p. lokak. 671 §. — [25]) S:n 18 p. lokak. 707 §. — [26]) S:n 17 p. tammik. 12 §. — [27]) S:n 7 p. marrask. 774 §. — [28]) S:n 3 p. lokak. 667 §. — [29]) S:n 18 p. heinäk. 428 §. — [30]) S:n 14 p. marrask. 786 §. — [31]) S:n 12 p. jouluk. 848 §. — [32]) S:n 21 p. marrask. 808 §. — [33]) S:n 28 p. maalisk. 146 §. — [34]) S:n 26 p. syysk. 639 §. — [35]) S:n 17 p. tammik. 11 §. — [36]) S:n 21 p. maalisk. 140 §.

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
Kumpula, kortt. n:o 926 tontti n:o 88	Sekatyöntekijä O. ja rouva H. Anttila [1]
S:n » » 927 » » 4	Maalari A. V. Terho [2]
S:n » » 927 » » 73	Herra E. Häyrynen [3]
S:n » » 927 » » 79	Herra J. ja rouva O. Pastinen [4]
S:n » » 928 » » 65	Kauppias E. Pajunen [5]
S:n » » 929 » » 75	Talo oy. Limingantie 75 [6]
S:n » » 931 » » 36	Rouva J. Ojala [7]
S:n » » 931 » » 38	Kirvesmies L. Rantanen [8]
S:n » » 932 » » 59 ja 61	Pankinjohtaja E. S. Lehtovirta [9]
S:n » » 932 » » 63	Oy. Intiankatu 36 [10]
S:n » » 935 » » 45	Silittäjä L. Raine [11]
S:n » » 935 » » 62	Kauppias U. Seven [12]
S:n » » 936 » » 24	Työntekijä F. Karp ja rouva H. Karp [13]
S:n » » 939 » » 31	Kirvesmies A. Mäkinen [14]
S:n » » 939 » » 35	Uuttaaja Y. Teittinen [15]
S:n » » 940 » » 36	Autonkuljettaja T. ja rouva S. Leppälä [16]
S:n » » 941 » » 22	Talonomistaja A. S. Seppälä [17]
Lauttasaari, huvila-alue n:o 11	Kaitsija B. V. Bergenström [18]
Meilahti, huvila-alue Toivola n:o 2	Neiti M. Åkerblom [19]
S:n huvila-alue Toivola n:o 2 sekä viljelyspalstat Toivola n:ot 2 ja 2 a ja Meilahti n:o 3	Herra G. Witick [20]
Oulunkylä, huvilapalsta Kumpu n:o 8	Neiti A. M. Lexander [21]
S:n » Myllypelto n:o 5	Herra V. A. Salminen [22]
S:n Suursuon huvila-alue n:o 8	Rouva O. Jokela [23]
S:n » » » 10	Leskirouva L. S. Bärman [24]
S:n » » » 17	Rouva J. Hirvonen, neiti A. E. Lintula ja rouva I. E. Tamminen [25]
Reijola, viljelyspalstat litt. c ja c^1	Leskirouva I. Viljanen [26]
Reimars, kortt. n:o 18, tontti n:o 1	Leskirouva I. Rantakorpi [27]
S:n » » 21 » » 10	Työntekijä K. ja rouva A. Palmroos [28]
S:n » » 22 » » 2	Leikkeletyöntekijä H. R. Lohivuo [29]
S:n » » 24 » » 3	Talonomistaja J. Salmenius [30]
Ruskeasuo, huvila-alue n:o 4	Leskirouva I. A. Viljanen [31]
S:n » » » 17	Herra F. O. ja rouva K. L. Viljanen [32]
Tuurholma, 3,500 m^2:n suuruinen alue	Johtaja K. J. ja rouva S. Grabowsky [33]
Uusipelto, asuntopalsta n:o 46	Neiti M. Åkerblom [34]
Vallila, kortt. n:o 530, tontti n:o 9	Talonomistaja J. A. Silvenius [35]
S:n » » 531 » » 42	Liikemies Hj. Boxberg [36]
S:n » » 531 » » 44	Liikemies H. Lindberg [37]
S:n » » 543 » » 6	Liikemies Hj. Boxberg [38]
S:n » » 545 » » 31	Leskirouva S. V. Bergström [39]

[1]) Tonttij. 24 p. lokak 729 §. — [2]) S:n 24 p. lokak. 732 §. — [3]) S:n 15 p. elok. 500 §. — [4]) S:n 8 p. elok. 487 §. — [5]) S:n 4 p. heinäk. 392 §. — [6]) S:n 17 p. tammik. 9 §. — [7]) S:n 7 p. helmik. 44 §. — [8]) S:n 7 p. helmik. 43 §. — [9]) S:n 25 p. heinäk. 443 §. — [10]) S:n 12 p. jouluk. 847 §. — [11]) S:n 29 p. elok. 531 §. — [12]) S:n 21 p. marrask. 807 §. — [13]) S:n 19 p. jouluk. 862 §. — [14]) S:n 21 p. marrask. 806 §. — [15]) S:n 25 p. heinäk. 450 §. — [16]) S:n 18 p. lokak. 708 §. — [17]) S:n 7 p. marrask. 769 §. — [18]) S:n 18 p. lokak. 706 §. — [19]) S:n 7 p. helmik. 39 §. — [20]) S:n 18 p. lokak. 705 §. — [21]) S:n 19 p. syysk. 612 §. — [22]) S:n 19 p. syysk. 613 §. — [23]) S:n 29 p. elok. 532 § — [24]) S:n 8 p. elok. 482 §. — [25]) S:n 29 p. elok. 529 §. — [26]) S:n 31 p. lokak. 738 §. — [27]) S:n 28 p. maalisk. 147 §. — [28]) S:n 18 p. heinäk. 433 §. — [29]) S:n 23 p. toukok. 275 §. — [30]) S:n 7 p. kesäk. 322 §. — [31]) 24 p. lokak. 724 §. — [32]) S:n 14 p. maalisk. 129 §. — [33]) S:n 3 p. lokak. 658 §. — [34]) S:n 8 p. elok. 484 §. — [35]) S:n 7 p. marrask. 775 §. — [36]) S:n 13 p. kesäk. 353§. — [37]) S:n 7 p. helmik. 38 §. — [38]) S:n 13 p. kesäk. 351 §. — [39]) S:n 11 p. huhtik. 176 §.

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
Vallila, kortt. n:o 547, tontti n:o 4 ja 6	Rakennusmestarit T. O. Riipinen ja A. Nuotio [1])
S:n » » 547 » » 4 ja 6	Talonomistaja H. Ojansuu [2])
S:n » » 549 » » 24	Puutarhuri T. ja rouva H. S. Arvela [3])

Tehdas- ja varastoalueiden vuokraoikeuden siirto. Kiinteistölautakunta hyväksyi korttelin n:o 532 tontteja n:ot 1 c ja 2 koskevan vuokrasopimuksen siirtämisen Kiinteistö oy. Teollisuuskatu 1 c — 1 b nimiselle yhtiölle [4]) ja saman korttelin tonttia n:o 14 koskevan vuokrasopimuksen siirtämisen Päijänteentie 14 oy:lle [5]).

Yhdistyneet villatehtaat oy:lle päätettiin [6]) vuokrata yhtiön Vanhassakaupungissa olevan kutomoalueen itäpuolella sijaitseva niemeke kesäkuun 1 p:stä 1938 3 kuukauden irtisanomisajoin 1,000 mk:n vuosivuokrasta.

Helsingfors segelklubb nimiselle yhdistykselle päätettiin [7]) vuokrata n. 3,140 m²:n suuruinen alue Huopalahden pitäjän Drumsön kylään kuuluvalta tilalta R N 1 [1], Rakkaudenniemen pohjoisrannalta, toukokuun 1 p:n ja lokakuun 1 p:n väliseksi ajaksi 500 mk:n vuokrasta.

Lammassaari. Raittiusyhdistys Koitolle päätettiin [8]) vuokrata edelleen Helsingin pitäjän Viikin kylässä olevaan Viikinmäki RN 2 nimiseen tilaan kuuluva Lammassaari maaliskuun 16 p:stä 1939 maaliskuun 15 p:ään 1943 entisin ehdoin, kuitenkin edellytyksellä, että määrätyt rakennusten korjaustyöt suoritettiin kuluvan vuoden aikana ja että saarella sai oleskella muukin yleisö kuin yhdistyksen jäsenet.

Sompasaari vuokrattiin [9]) edelleen osuusliike Elannolle liikkeen henkilökuntaa varten tammikuun 1 p:stä 1939 toistaiseksi 6 kuukauden irtisanomisajoin ja entisin ehdoin.

Sirpalesaari. Oy. Ares ab:n Sirpalesaarelta vuokraaman alueen A-B-C-D:n vuokra-aikaa päätettiin [10]) pidentää 5 vuodella tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen ollen entisten ehtojen lisäksi yhtiön kuitenkin luovuttava jostakin osasta saaren pohjoisosan rakentamatonta aluetta vuokran silti alenematta. Vuokrasopimukseen oli lisäksi lisättävä määräys öisin suoritettavien moottorikokeilujen aiheuttaman ympäristön asukkaita häiritsevän melun estämisestä.

Raitiotie ja omnibus oy:lle päätettiin [11]) vuokrata 2,720 m²:n suuruinen korttelin n:o 581 Hämeentien ja Eurantien risteyksen puoleinen osa kesäkuun 20 p:stä 1938 joulukuun 31 p:ään 1940 27,200 mk:n vuosivuokrasta ja niillä ehdoin, jotka oli määrätty tarkemmin yhtiön ja kaupungin välisessä toukokuun 14 p:nä 1929 tehdyssä sopimuksessa.

Kortteli n:o 494 vuokrattiin [12]) edelleen Raitiotie ja omnibus oy:lle toistaiseksi 6 kuukauden irtisanomisajoin entisin ehdoin 7,200 mk:n vuosivuokrasta.

Esbo elektriska ab:n kanssa tehtyä Meilahden aluetta n:o 3 koskevaa

---

[1]) Tonttij. 8 p. elok. 486 §. — [2]) S:n 29 p. elok. 530 §. — [3]) S:n 15 p. elok. 498 §. — [4]) S:n 19 p. jouluk. 865 §. — [5]) S:n 14 p. helmik. 57 §. — [6]) S:n 23 p. toukok. 282 §. — [7]) S:n 14 p. helmik. 59 §. — [8]) Kiint. lautak. 21 p. helmik. 289 §. — [9]) S:n 29 p. elok. 1,591 §. — [10]) S:n 18 p. lokak. 1,967 §; vrt. v:n 1932 kert. s. 315. — [11]) Kiint. lautak. 20 p. kesäk. 1,148 §; vrt. v:n 1929 kert. s. 159. — [12]) Kiint. lautak. 18 p. lokak. 1,966 §.

vuokrasopimusta päätettiin [1]) jatkaa 1 ½ vuodella tammikuun 1 p:stä 1938 alkaen.

Annebergin alueen vuokralleanto. Oy. Arabia ab:lle päätettiin [2]) vuokrata n. 3,900 m²:n suuruinen osa konsuli L. Waseniuksella aikaisemmin vuokralla olleesta Annebergin alueesta v:n 1940 loppuun 3,000 mk:n suuruisesta vuosivuokrasta sekä puutarhuri A. Lännenpää oikeutettiin tulevan kesän aikana viljelemään hänen hallussaan olevaa osaa kyseisestä alueesta vaatimatta sopimuksen mukaisesti rehtori M. Waseniukselta Lännenpään hänelle maksamaa vuokraa.

Metsolan kansakoulun koulutontiksi päätettiin [3]) vuokrata Pakilan kortteli n:o 124 sekä siihen kuuluva alue eli yhteensä n. 6,600 m²:n suuruinen alue tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen 50 vuodeksi 5,000 mk:n vuosivuokrasta.

Stadionin laajentaminen. Stadion säätiölle päätettiin [4]) vuokrata lisäalue stadionin laajentamista varten tammikuun 1 p:stä 1939 joulukuun 31 p:ään 1940 1,000 mk:n vuosivuokrasta ehdoin, että puiden kaataminen suoritettiin kaupunginpuutarhurin johdolla sekä että alue vuokraajan toimesta ja kustannuksella tasoitettiin ja siistittiin heti lisärakennuksen tultua poistetuksi.

Tallialueen vuokraaminen Käpylästä. Käpylän korttelissa n:o 864 sijaitsevan tallialueen vuokraajaksi hyväksyttiin [5]) Oy. K. Pilack & C:o ab. tammikuun 1 p:stä 1938 alkaen.

Paja-alueen vuokraaminen Vallilan metsästä. Työkaluseppä O. Antikaiselle päätettiin [6]) vuokrata 100 m²:n suuruinen alue pajaa varten Vallilan metsästä korttelin n:o 691 länsipuolelta helmikuun 15 p:stä 1938 alkaen kuukauden irtisanomisajoin 1,500 mk:n vuosivuokrasta.

Hämeentien tontin n:o 96 vuokraa päätettiin [7]) alentaa 2,500 mk:lla vuosineljännekseltä heinäkuun 1 p:stä 1939 alkaen ja 5,000 mk:lla vuodessa tammikuun 1 p:stä 1940 alkaen.

Oy. Puu ja öljy nimiselle yhtiölle myönnettiin [8]) vapaa siirto-oikeus Sörnäisistä öljynpuhdistuslaitosta varten vuokraamaansa 253 m²:n suuruiseen alueeseen.

Asuntotontteja ja -palstoja koskevia vuokrasopimuksia irtisanottiin [9]) m. m. 5 tapauksessa.

Väkijuomien luvaton kauppa ja hallussapito kiellettiin [10]) vuokraoikeuden menettämisen uhalla 1 tapauksessa.

Rajajärjestely. Suomen kaapelitehdas oy:lle joulukuun 20 p:nä 1937 Munkkisaaresta vuokratun n. 2,700 m²:n suuruisen alueen vuokrasopimusta päätettiin [11]) muuttaa siten, että vuokra-alueen suuruus tuli olemaan 2,400 m² ja sen vuosivuokra 48,000 mk.

Vuokra-alueiden järjestäminen Herttoniemessä puutavaravarastoja ja pienteollisuutta varten. Kyseisten alueiden järjestämiseksi yleisten töiden lautakunnan laatiman suunnitelman johdosta päätettiin [12]) seuraavaa:

1) ehdottaa satamarakennusosaston asiasta laatima ehdotus hyväksyttäväksi sellaisenaan;

---

[1]) Kiint. lautak. 28 p. helmik. 348 §. — [2]) S:n 2 p. toukok. 792 §. — [3]) S:n 12 p. syysk. 1,715 § ja 24 p. lokak. 2,021 §. — [4]) S:n 12 p. jouluk. 2,435 §. — [5]) Tonttij. 7 p. maalisk. 116 §. — [6]) S:n 24 p. tammik. 14 § ja 31 p. tammik. 33 §. — [7]) Kiint. lautak. 19 p. jouluk. 2,491 §. — [8]) S:n 5 p. syysk. 1,663 §. — [9]) S:n 17 p. tammik. 84 §, 14 p. maalisk. 454 ja 455 § ja 1 p. elok. 1,449 §. — [10]) S:n 17 p. tammik. 85 §. — [11]) S:n 3 p. tammik. 16 §. — [12]) S:n 25 p. heinäk. 1,395 §; vrt. tämän kert. s. 75.

2) ehdottaa kaupunginhallitukselle suunnitelman toteuttamista varten varattavaksi v:n 1939 talousarvioon 480,000 mk;

3) antaa asemakaavaosaston tehtäväksi laatia esitetyn luonnoksen perusteella alueen lopullinen järjestelyehdotus; sekä

4) antaa maatalousosaston tehtäväksi sanoa kysymykseen tulevien alueiden vuokrasopimukset irti sikäli kuin se ei vielä ollut tapahtunut.

Varastoalueet. Vuoden aikana lautakunta tai sen tonttijaosto antoi vuokralle useita varasto- y. m. alueita, myönsi tällaisten alueiden vuokraoikeuden pidennyksiä ja hyväksyi niiden siirtoja, mutta on näitä koskevat tiedot jätetty pois tästä kertomuksesta. Samoin tiedot tällaisten alueiden luvattomasta käytöstä sekä siitä aiheutuneista ylimääräisistä veloituksista on jätetty pois kertomuksesta.

Arkadiankadun katukahvila. Arkadiankadun n:o 23 edustalla oleva nurmikkoalue vuokrattiin [1]) edelleen Helsingin osuuskauppa nimiselle osuuskunnalle toukokuun 1 p:stä lokakuun 1 p:ään 1938 5,000 mk:n vuokrasta.

Missisippi nimisen kahvilan tarjoilualueen rajat. Kyseinen kahvila oikeutettiin [2]) käyttämään kesäisin n. 1,120 m²:n suuruista aluetta ulkoilmatarjoilun järjestämistä varten ehdoin, ettei aluetta aidattu ja että se pidettiin siistinä.

Taivaskallion kahvila-alue. Rouva E. Ponnen kanssa toukokuun 1 p:nä 1937 tehty [3]) Taivaskallion kahvila-aluetta koskeva vuokrasopimus päätettiin [4]) purkaa helmikuun 15 p:stä 1938 lukien sekä ehdottaa kaupunginhallitukselle kaupunginarkkitehdin tehtäväksi annettavaksi kiireellisesti laatia piirustukset kustannusarvioineen Taivaskalliolle rakennettavaa kahvilarakennusta varten jonka kustannukset saisivat nousta n. 200,000—250,000 mk:aan ja joka olisi rakennettava siten, että sitä voitaisiin myöhemmin mahdollisesti laajentaa.

Helsingin laivatelakan alueella olevat rakennukset ja koneet. Sen jälkeen kun kiinteistölautakunnan valitsema toimikunta oli saamansa tehtävän mukaisesti arvioinut Helsingin laivatelakka oy:n vuokra-alueella olevat kaupungille kuuluvat rakennukset ja koneet sekä satamarakennusosasto antanut lausuntonsa tehdystä arvioinnista, lautakunta päätti [5]) pyytää kaupunginhallitukselta oikeutta saada sopivaksi katsomastaan hinnasta ja parhaaksi katsomallaan tavalla myydä kaikki ne Helsingin laivatelakka oy:n alueella olevat kaupungille kuuluvat koneet, koneosat ja laitteet, joita rakennustoimiston satamarakennusosasto ei tarvinnut.

Sittemmin päätettiin [6]) myydä erinäisiä rakennuksia ja koneita insinööri F. Westerlundille, telakkavintturi kaikkine laitteineen Karl Forsström oy:lle ja huutokaupata heinäkuun 25 p:nä itse kyseisellä paikalla pidettävässä huutokaupassa eräitä rakennuksia ja tavaraa sekä luovuttaa eräitä rakennuksia satamarakennusosaston käytettäväksi.

Pidetyn huutokaupan jälkeen päätettiin [6]) myöntää enintään 8,000 mk kiinteistölautakunnan käyttövaroista telakan vedenalaisten osien purkamisesta aiheutuvien sekä muiden mahdollisten menojen suorittamiseksi.

---

[1]) Kiint. lautak. 21 p. maalisk. 510 §. — [2]) S:n 18 p. heinäk. 1,319 §. — [3]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 268. — [4]) Kiint. lautak. 3 p. tammik. 20 § ja 14 p. helmik. 245 §. — [5]) Kiint. lautak. 14 p. maalisk. 450 §. — [6]) S:n 14 p. maalisk. 450 §, 4 p. heinäk. 1,220 §, 18 p. heinäk. 1,334 §, 25 p. heinäk. 1,408 § ja 1 p. elok. 1,447 §.

Helsingin laivatelakka oy:lle päätettiin [1]) vuokrata telakan alueella olevasta toimistorakennuksesta 2 huonetta heinäkuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n väliseksi ajaksi yhteisestä 800 mk:n kuukausivuokrasta sekä varastorakennuksen n:o 2 maanpuoleisesta päästä 2 autotallia samaksi ajaksi 300 mk:n suuruisesta yhteisestä kuukausivuokrasta.

Lupa kesämajojen pystyttämiseen. Helsingin poliisien yhdistys oikeutettiin [2]) pystyttämään Lauttasaarelta vuokraamansa huvilan lähiympäristöön, enintään n. 50 m:n päähän siitä, enintään 25 hyväksyttävän mallin mukaista lauantaimajaa ehdoin, ettei aluetta aidattu eikä puita kaadettu ja että alue pidettiin siistinä ja noudatettiin siellä kansanpuistojen järjestyssääntöjä. Lisäksi päätettiin määrätä vuokra 10 mk:ksi majaa kohden kuukaudessa kesäkuun alusta lukien sekä pyytää yhdistystä mahdollisimman pian ilmoittamaan, kuinka monta majaa tulisi alueelle ensi kesänä pystytettäväksi.

Lupa kioskin pitämiseen. Raitiotie ja omnibus oy. oikeutettiin [3]) rakentamaan uudet kioskit nykyisten kioskien tilalle Hakaniementorille ja Kauppatorille, edelliselle toukokuun 1 p:stä ja jälkimmäiselle toukokuun 17 p:stä alkaen, molemmat 1 kuukauden irtisanomisajoin, sekä päätettiin [4]) puoltaa kioskipaikan myöntämistä yhtiölle Rautatietorilta.

Kioskirakennuksen myyminen. Reimarsin korttelin n:o 19 tontilla n:o 3 oleva kioskirakennus päätettiin [5]) myydä 8,000 mk:n hinnasta.

Autohuolto- ja bensiininjakeluasemat. Oy. Nobel Standard Suomessa nimiselle yhtiölle vuokrattiin [6]) korttelin n:o 518 Turuntien tontilta n:o 52 paikka autohuolto- ja bensiininjakeluasemaa varten kesäkuun 13 p:stä 1938 alkaen 10 vuodeksi 110,100 mk:n vuosivuokrasta ehdoin, että asemalla pidettiin enintään 6 jakelupylvästä eli pumppua ja että asemarakennuksesta korvauksetta varattiin 4 m^2:n suuruinen ala miesten vedenheittolaitosta varten, jonka sisustamisesta ja kunnossapidosta kaupunki huolehti. Edellisen ohella yhtiö oikeutettiin [7]) rakentamaan lautakunnan hyväksymien piirustuksien mukainen 600 m^3:n suuruinen säiliö naftatuotteiden säilyttämistä varten It. Pihlajasaaren rannalle säiliöalueen itäpuolelle, jolloin alueen vuosivuokra korotettiin 29,500 mk:sta 31,500 mk:aan heinäkuun 4 p:stä 1938 alkaen, sekä pystyttämään tilapäisesti varastoalueelleen Sörnäisten niemelle 3 maanpäällistä siirrettävää säiliötä kivennäistärpätin varastoimista varten.

Koska Suomen mineraaliöljy oy. oli poistanut marraskuun 30 p:nä 1935 Pengerkadun ja Helsinginkadun välisellä aukiolla sijaitsevalta bensiininjakeluasemalta toisen jakelupumpun, päätettiin [8]) ehdottaa kaupunginhallitukselle, että yhtiölle palautettaisiin vuokramaksua joulukuun 1 p:n 1935 ja joulukuun 31 p:n 1937 väliseltä ajalta yhteensä 25,000 mk, ja alentaa bensiininjakelupaikan vuokra 12,000 mk:aan vuodessa maaliskuun 1 p:stä 1938 alkaen. Lisäksi yhtiö oikeutettiin [9]) sijoittamaan maanalainen säiliö Herttoniemessä Porvoontien ja Degeröntien risteyksessä olevalle bensiiniasemalle ja korotettiin bensiiniaseman vuokra 6,000 mk:aan vuodessa.

---

[1]) Kiint. lautak. 11 p. huhtik. 646 §. — [2]) S:n 11 p. huhtik. 644 § ja tonttij. 4 p. heinäk. 399 §. — [3]) S:n 25 p. huhtik. 722 § ja 17 p. toukok. 896 §. — [4]) S:n 7 p. maalisk. 401 §. — [5]) S:n 11 p. huhtik. 642 §. — [6]) S:n 13 p. kesäk. 1,103 § sekä tonttij. 7 p. kesäk. 313 § ja 13 p. kesäk. 329 §. — [7]) Kiint. lautak. 30 p. toukok. 1,006 §, 4 p. heinäk. 1,218 §, 25 p. heinäk. 1,406 § ja 18 p. heinäk. 1,333 §. — [8]) S:n 17 p. tammik. 81 § ja 28 p. helmik. 344 §. — [9]) S:n 24 p. lokak. 2,035 §.

Bensiini oy. oikeutettiin [1]) asettamaan maanpäällinen petroolinjakelulaite Mechelininkadun tontilla n:o 5 olevalle autohuoltoasemalle maaliskuun 7 p:stä 1938 alkaen 2,000 mk:n lisävuokrasta vuodessa ehdoin, että petroolipumppu oli maistraatin hyväksymä, sekä myöhemmin naftanjakelulaite samalle huoltoasemalle samoin 2,000 mk:n lisävuokrasta vuodessa.

Oy. Neljäs linja n:o 26 oikeutettiin [2]) asettamaan 4,000 litran suuruinen bensiininjakelulaite yhtiön omistaman talon Neljäs linja n:o 26 edustalle lokakuun 10 p:stä 3 kuukauden irtisanomisajoin 6,000 mk:n vuosivuokrasta ehdoin, että bensiiniä annettiin jakelulaitteesta ainoastaan talossa olevan autotallin vuokraajille.

Oy. K. H. Renlund ab. oikeutettiin [3]) asettamaan bensiininjakelulaite varastorakennuksen yhteyteen vuokraamalleen Itämerenkadun tontille marraskuun 28 p:stä 6 kuukauden irtisanomisajoin 6,000 mk:n vuosivuokrasta eräin ehdoin.

Trustivapaa bensiini oy:n korttelin n:o 410 Fredrikinkadun tontilta n:o 56 vuokraaman bensiininjakeluaseman paikan vuosivuokra päätettiin [4]) alentaa 24,000 mk:sta 12,000 mk:aan marraskuun 1 p:stä alkaen, koska yhtiö oli ilmoittanut vastedes käyttävänsä ainoastaan yhtä jakelupumppua.

Viron bensiini oy:n tuontimäärän vahvistaminen. Viron bensiini oy:n ilmoitus, että yhtiön tuonti 2 vuoden kuluttua sille Herttoniemen öljysatamasta toukokuun 1 p:stä 1938 vuokrattua aluetta koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta oli oleva vähintään 1,000 tonnia vuodessa, hyväksyttiin [5]) vähimpänä tuontimääränä vuokrasopimukseen merkittäväksi.

Pidennetyt bensiininjakelupaikkojen vuokraoikeudet. Kiinteistölautakunta pidensi seuraavia bensiininjakeluasemien paikkoja koskevat vuokrasopimukset:

Paikka	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuotuinen vuokramaksu, mk
		mistä	mihin	
Dagmarinkatu	Bensiini oy. [6])	1939, tammik. 1	1939, jouluk. 31	12,000
Herttoniemi, Porvoon- ja Degeröntien risteys	Suomen mineraaliöljy oy. [7])	1939, syysk. 1	1942, elok. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	6,000
Kampintori	Suomen mineraaliöljy oy. [8])	1938, heinäk. 1	1939, kesäk. 30	15,000
Katajanokka, Kanavakadun varsi	Bensiini oy. [9])	1937, toukok. 1	1938, toukok. 1	12,000
Merisatama	» [9])	1937, kesäk. 17	1938, kesäk. 17	12,000
Pitkänsillanranta	» [9])	1937, toukok. 17	1938, toukok. 17	7,000
Puutarhakatu	» [9])	1937, huhtik. 1	1938, huhtik. 1	12,500
Sturenkatu	» [9])	1937, kesäk. 11	1938, kesäk. 11	12,000
Turuntien ja Kivelänkadun risteys, korttelі n:o 469	Bensiininkuluttajain oy. [10])	1938, elok. 13	1939, elok. 12	12,000
Vaasankadun varrella oleva Penger- ja Helsinginkadun välinen aukio	Suomen mineraali öljy oy. [11])	1938, tammik. 1	1938, helmik. 28	12,000
		1938, maalisk. 1	1939, jouluk. 31	12,000

[1]) Kiint. lautak. 7 p. maalisk. 400 § ja 18 p. heinäk. 1,316 §. — [2]) S:n 10 p. 1,911 §. — [3]) S:n 18 p. lokak. 1,972 § ja 28 p. marrask. 2,344 §. — [4]) S:n 10 p. lokak. 1,909 §. — [5]) S:n 7 p. kesäk. 1,059 §. — [6]) Tonttij. 19 p. jouluk. 860 §. — [7]) Kiint. lautak. 19 p. jouluk. 2,492 §. — [8]) Tonttij. 23 p. toukok. 274 §. — [9]) S:n 11 p. huhtik. 173 §. — [10]) S:n 1 p. elok. 468 §. — [11]) S:n 11 p. huhtik. 179 § ja 26 p. syysk. 631 §.

Taivallahden ja Humallahden väliset ranta-alueet. Taivallahden ja Humallahden välisten kaupungin hallintaan joutuneiden ranta-alueiden tutkimista ja järjestämistä varten asetetun toimikunnan suorittaman tarkastuksen tulokset päätettiin [1]) lähettää satamalautakunnalle.

Oikeuden myöntäminen pioneeritöiden suorittamiseen eräillä Reijolan ja Ruskeasuon alueilla. Suomen valkoiselle kaartille anotun yllä mainitun oikeuden johdosta päätettiin [2]) ilmoittaa, ettei luvan myöntäminen kortteliin n:o 645 nähden kuulunut kaupungille, koska aiottu alue oli valtion maata, sekä suostua anomukseen muissa suhteissa ehdoin:

että Ruskeasuon aluetta, jollei sitä voida pienentää, siirretään n. 40—50 m itään päin;

että kuopat harjoitusten jälkeen heti täytetään ja maasto kunnostetaan entiselleen;

ettei kasvavia puita ja niiden juuria vahingoiteta;

ettei lähellä olevia peltoviljelyksiä vahingoiteta; ja

että mahdollisesti tuotetusta vahingosta kaupunki perii täyden korvauksen.

Lupa teltan pystyttämiseen arpalippujen myyntiä varten myönnettiin [3]) 1 tapauksessa.

Lupa väliaikaisen muuntoaseman pystyttämiseen. Helsingin kaupungin sähkölaitos oikeutettiin [4]) pystyttämään väliaikaisia muuntoasemia 7 tapauksessa.

Oikeus jakokaapin asettamiseen. Helsingin puhelinyhdistys oikeutettiin [5]) asettamaan jakokaappi kortteliin n:o 519 1 kuukauden irtisanomisajoin.

Muuttoon ja rakennusten purkamiseen myönnetyn ajan pidentämiseen suostuttiin [6]) 6 tapauksessa.

Lupa yhteisen palomuurin rakentamiseen myönnettiin [7]) 7 tapauksessa.

Lupa mainoskilpien asettamiseen annettiin [8]) 13 tapauksessa.

Lupa ulkoilmakokousten ja -juhlien pitämiseen myönnettiin tai ehdotettiin myönnettäväksi 19 tapauksessa [9]).

Lupa puiden kaatamiseen. Suomalainen pursiseura oikeutettiin [10]) kaatamaan puita Nihtisaarelta kaupunginpuutarhurin osoituksen mukaan.

Kolmivuotiskatselmukset. Määrättiin [11]) v:n 1938 kolmivuotiskatselmusten tarkastusjärjestys.

Syksyllä 1937 pidetyissä kolmivuotiskatselmuksissa määrätyt korjaustyöt kehoitettiin [12]) asianomaisia vuokraajia suorittamaan lokakuun 1 p:ään 1938 mennessä.

---

[1]) Tonttij. 17 p. tammik. 87 §. — [2]) Kiint. lautak. 14 p. maalisk. 456 §. — [3]) S:n 18 p. lokak. 1,977 §. — [4]) S:n 2 p. toukok. 783 §, 20 p. kesäk. 1,145 §, 4 p. heinäk. 1,215 §, 31 p. lokak. 2,109 § ja 14 p. marrask. 2,229 §. — [5]) S:n 22 p. elok. 1,556 §. — [6]) S:n 3 p. tammik. 19 §, 24 p. tammik. 120 §, 21 p. maalisk. 514 §, 18 p. heinäk. 1,322 § ja 1 p. elok. 1,439 § ja tonttij. 5 p. jouluk. 829 §. — [7]) Kiint. lautak. 14 p. maalisk. 451 §, 11 p. huhtik. 650 §, 25 p. heinäk. 1,396 ja 1,397 §, 8 p. elok. 1,486 §, 10 p. lokak. 1,910 § ja 18 p. lokak. 1,975 §. — [8]) S:n 7 p. maalisk. 404 §, 2 p. toukok. 782 ja 784 §, 7 p. kesäk. 1,086 §, 8 p. elok. 1,487 §, 19 p. syysk. 1,766 §, 3 p. lokak. 1,866, 1,872 ja 1,876 §, 18 p. lokak. 1,979 § ja 28 p. marrask. 2,346 § sekä tonttij. 29 p. elok. 535 ja 536 §. — [9]) Kiint. lautak. 4 p. huhtik. 608 §, 25 p. huhtik 723 ja 724 §, 2 p. toukok. 790 §, tonttij. 17 p. toukok. 261 §, 23 p. toukok. 273 §, kiint. lautak. 23 p. toukok. 958 § ja 30 p. toukok. 1,000 §, tonttij. 30 p. toukok. 289 § ja 7 p. kesäk. 307 §, kiint. lautak. 20 p. kesäk. 1,150 § ja 1 p. elok. 1,448 §. — [10]) Kiint. lautak. 25 p. huhtik. 713 §. — [11]) S:n 12 p. syysk. 1,720 §. — [12]) S:n 30 p. toukok. 1,001 §.

Päätettiin [1]), että kolmivuotiskatselmuksessa määrätyistä korjaustöistä oli asianomaiselle vuokraajalle vastedes annettava tieto heti katselmustilaisuudessa jättämällä hänelle erikseen hänen alueestaan lomakkeelle laadittu katselmuskertomuksen kaksoiskappale sekä oli hänelle samalla ilmoitettava, että hän voi kirjallisen anomuksen perusteella saattaa katselmusmiesten määräykset lautakunnan tutkittaviksi.

Hyväksytyt piirustukset. Kiinteistölautakunta hyväksyi vuoden aikana Koskelan [2]), Kumpulan [3]), Käpylän [4]), Reimarsin [5]), Taivaskallion [6]) ja Toukolan [7]) vuokra-alueille, muille asuntoalueille [8]) ja varasto- ja teollisuusalueille [9]) teetettävien uudisrakennusten piirustuksia erinäisin ehdoin, sikäläisten vanhempien rakennusten lisä- ja muutospiirustuksia sekä piirustukset kanoottivajaa varten Nihtisaarelle [10]), muutoksia varten Autopalatsi oy:n vuokraamalle korttelin n:o 215 tontille n:o 65 [11]), kappelirakennusta varten yksityisen kreikkalaiskatolisen seurakunnan hautausmaalle [12]), varastosuojaa varten Helsingin pitäjän Talin kylän Lassaksen tilan RN 1:32 maalle [13]), öljy- y. m. säiliöitä sekä vajarakennusta varten Herttoniemeen [14]), kalustovajaa varten Laakson ratsastuskentälle [15]) sekä autohuoltoasemaa varten korttelin n:o 518 Turuntien tontille n:o 52 [16]).

---

[1]) Kiint. lautak. 30 p. toukok. 1,002 §. — [2]) Tonttij. 24 p. tammik. 23 ja 24 §, 28 p. helmik. 91 §, 7 p. maalisk. 109 ja 117 §, 14 p. maalisk. 130 ja 132 §, 21 p. maalisk. 142 §, 28 p. maalisk. 149 §, 4 p. huhtik. 166 §, 11 p. huhtik. 180 ja 181 §, 13 p. kesäk. 358 §, 27 p. kesäk. 376, 377, 378 ja 383 §, 18 p. heinäk. 416 ja 437 §, 25 p. heinäk. 446 §, 1 p. elok. 459, 467, 473 ja 474 §, 8 p. elok. 485, 488, 489 ja 490 §, 15 p. elok. 503 §, 22 p. elok. 512 ja 518 §, 5 p. syysk. 557 §, 19 p. syysk. 600, 604, 608, 609 ja 610 § ja 26 p. syysk. 643 §, kiint. lautak. 26 p. syysk. 1,837 §, tonttij. 10 p. lokak. 681 ja 682 §, 18 p. lokak. 691, 710 ja 711 §, 31 p. lokak. 750 ja 751 §, 7 p. marrask. 782 ja 783 §, 28 p. marrask. 824 § ja 5 p. jouluk. 840 §. — [3]) Tonttij. 30 p. toukok. 301 §, 7 p. kesäk. 320 §, 4 p. heinäk. 402 ja 403 §, 25 p. heinäk. 449 §, 19 p. syysk. 605 ja 606 §, 24 p. lokak. 730 §, 31 p. lokak. 752 §, 7 p. marrask. 781 § ja 14 p. marrask. 792 §. — [4]) S:n 17 p. toukok. 255 ja 256 §, 30 p. toukok. 302 §, 22 p. elok. 521 §, 5 p. syysk. 550 § ja 24 p. lokak. 715 §. — [5]) S:n 28 p. helmik. 88 §,7 p. maalisk. 111 §, 18 p. heinäk. 427 §, 12 p. syysk. 570 §, 26 p. syysk. 622 §, 3 p. lokak. 653 §, 24 p. lokak. 714 § ja 14 p. marrask. 791 §. — [6]) S:n 10 p. tammik. 1 §, 7 p. helmik. 46 §, 4 p. huhtik.161 §, 25 p. huhtik. 206 ja 207 §, 2 p. toukok. 212 ja 224 §, 17 p. toukok. 267 §, 7 p. kesäk. 318 §, 27 p. kesäk. 375 ja 384 §, 4 p. heinäk. 401 §, 18 p. heinäk. 415, 438 ja 439 §, 25 p. heinäk. 448 ja 454 §, 1 p. elok. 470 ja 471 §, 15 p. elok. 506 §, 3 p. lokak. 663 §, 10 p. lokak. 680 §, 24 p. lokak. 721 § ja 14 p. marrask. 790 §. — [7]) S:n 22 p. elok. 508 § ja 24 p. lokak. 722 §. — [8]) Kiint. lautak. 10 p. lokak. 1,910 § ja tonttij. 7 p. helmik. 36 §, 7 p. maalisk. 108 §, 25 p. huhtik. 200 ja 201 §, 23 p. toukok. 283 §, 7 p. kesäk. 314 ja 325 §, 13 p. kesäk. 352, 356 ja 357 §, 18 p. heinäk. 414 §, 25 p. heinäk. 453 §, 1 p. elok. 476 §, 22 p. elok. 520 §, 19 p. syysk. 607 §, 3 p. lokak. 664 §, 31 p. lokak. 741 ja 749 §, 14 p. marrask. 794 §, 21 p. marrask. 797 § ja 5 p. jouluk. 831 §. — [9]) Tonttij. 17 p. tammik. 10 § ja kiint. lautak. 17 p. tammik. 83 § sekä tonttij. 7 p. helmik. 40 ja 41 §, 14 p. helmik. 61 §, 21 p. helmik. 72 ja 76 §, 28 p. helmik. 94 §, 7 p. maalisk. 101 ja 102 §, 4 p. huhtik. 160 §, 25 p. huhtik. 195 §, 2 p. toukok. 222 §, 17 p. toukok. 252, 258, 259 ja 260 §, 23 p. toukok. 281 ja 284 §, 30 p. toukok. 303 §, 7 p. kesäk. 312 §, 20 p. kesäk. 365 §, 18 p. heinäk. 424 §, 25 p. heinäk 455 §, 1 p. elok. 465 §, 29 p. elok. 537 §, 5 p. syysk. 551 §, 12 p. syysk. 584 §, 19 p. syysk. 599 §, 26 p. syysk. 636, 642 ja 645 §, 3 p. lokak. 652 §, 7 p. marrask. 779 §, kiint. lautak. 14 p. marrask. 2,238 §, tonttij. 21 p. marrask. 799 §, 28 p. marrask. 819 ja 823 §, 5 p. jouluk. 836, 837 ja 841 §, 12 p. jouluk. 842 ja 843 §. — [10]) Tonttij. 17 p. toukok. 257 §. — [11]) Kiint. lautak. 4 p. heinäk. 1,217 §. — [12]) Tonttij. 18 p. heinäk. 405 §. — [13]) S:n 25 p. heinäk. 447 §. — [14]) Kiint. lautak. 15 p. elok. 1,522 §, 18 p. lokak. 1,973 § ja 24 p. lokak. 2,035 §. — [15]) Tonttij. 22 p. elok. 517 §. — [16]) Kiint. lautak. 22 p. elok. 1,555 § ja tonttij. 18 p. lokak. 697 §, 24 p. lokak. 716 §, 31 p. lokak. 743 § ja 12 p. jouluk. 855 §.

Rakentamisajan pidentämiseen myönnyttiin [1]) 11 tapauksessa.

Lähiajan katurakennusohjelma sekä kysymys uusista omakotialueista. Päätettiin [2]) esittää kaupunginhallitukselle, että yleisten töiden lautakunnalle annettaisiin tehtäväksi kustannuslaskelmien tekeminen v:n 1939 talousarvioehdotuksessa huomioitavaksi kiinteistölautakunnan hyväksymästä lähiaikana suoritettavasta katurakennusohjelmasta ja Oulunkylän omakotialueen katurakennustöistä sekä siitä paljonko määrärahoja tarvittaisiin viimeksi mainittujen katutöiden alkamista varten jo ensi syksynä. Uusia omakotialueita suunnittelemaan päätettiin asettaa komitea, johon valittiin lautakunnan puheenjohtaja, lautakunnan jäsen Hellsten, toimistopäällikkö sekä asemakaava- ja tonttiosastojen johtajat.

Koskelan omakotialueen uusien korttelien tonttivuokrat ja rakennustyypit. Poistamalla mainittujen tonttien luettelosta suuremmat asuin- ja liiketalotontit, vahvistettiin [3]) jälellä oleville tonteille aikaisemmin ehdotetut vuokrasarjat, määrättiin eri kortteleissa noudatettavat rakennustyypit sekä annettiin asemakaavaosaston tehtäväksi ensi tilassa laatia ehdotus asianomaiseksi asemakaavanmuutokseksi, jonka mukaan osa Oulunkyläntien varrella olevista suuremmista asuin- ja liiketalotonteista, joita oli yhteensä 16, muutettaisiin omakotitonteiksi. Sittemmin vahvistettiin [4]) näille uusille omakotitonteille vuokrasarjat.

Kaupungin omistukseen joutuneet omakotitalot. Omakotialueilla olevia tontteja koskevien vuokrasopimusten tekoa sekä asianomaisilla tonteilla sijaitsevien omakotirakennusten myyntiä koskevia sopimuksia tehtiin 9 tapauksessa [5]).

Omakotirakentajille myönnettyjen lainojen maksamisjärjestyksestä päätettiin [6]) seuraavaa:

1) kun kaupungin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta myöntämä laina tai valtion omakotilaina on kiinnitetty, saadaan se nostaa seuraavissa erissä: ensimmäinen erä, suuruudeltaan neljäsosa lainamäärästä, kun sokkeli on valmis ja kellarin katto valettu, toinen erä, samoin neljäsosa, kun talo on vesikatossa ja savupiiput muurattu, kolmas erä, samoin neljäsosa, kun väliseinät ja uunit tai lämmityslaitteet ovat paikoillaan ja viimeinen erä, kun rakentajan esittämästä todistuksesta selviää, että rakennus on hyväksytty maistraatin toimittamassa lopputarkastuksessa; erikoistapauksissa voidaan viimeinen erä suorittaa pienemmissäkin erissä;

2) tonttiosaston on asetuttava yhteyteen ensimmäisen kiinnityksen myöntäneen rahalaitoksen kanssa, milloin lainaerien maksamisesta on kysymys, ja otettuaan selvää rakennuksen silloisesta arvosta, yhdessä kyseisen rahalaitoksen edustajan kanssa määriteltävä ne summat, mitkä kussakin tapauksessa voidaan maksaa, vaarantamatta kaupungin asemaa luotonantajana.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta myön-

[1]) Tonttij. 21 p. maalisk. 137 §, 13 p. kesäk. 342 §, 4 p. heinäk. 393 §, 18 p. heinäk. 408 ja 420 §, 5 p. syysk. 546 §, 12 p. syysk. 568 §, 10 p. lokak. 675 §, 31 p. lokak. 742 §, 14 p. marrask. 789 § ja 21 p. marrask. 800 §. — [2]) Kiint. lautak. 17 p. toukok. 899 §. — [3]) S:n 28 p. helmik. 354 §, 17 p. toukok. 904 §, tonttij. 20 p. toukok. 271 §, kiint. lautak. 23 p. toukok. 956 §, 25 p. heinäk. 1,403 ja 1,405 § ja 1 p. elok. 1,453 §. — [4]) Kiint. lautak. 5 p. syysk. 1,665 §. — [5]) S:n 13 p. kesäk. 1,097 ja 1,098 §, 20 p. kesäk. 1,168 §, 18 p. heinäk. 1,324, 1,325 ja 1,326 §, 1 p. elok. 1,438 §, 8 p. elok. 1,488 §, 29 p. elok. 1,589 §, 12 p. syysk. 1,713 §, 24 p. lokak. 2,039 §, 31 p. lokak. 2,118 § ja 7 p. marrask. 2,172 §. — [6]) S:n 2 p. toukok. 791 §.

nettiin vuoden aikana yksi 13,000 mk:n [1]), kaksi 20,000 mk:n [2]), yksi 30,000 mk:n [3]), neljä 40,000 mk:n [4]), yksi 60,000 mk:n [5]), yksi 66,000 mk:n [6]), yksi 70,000 mk:n [7]) ja yksi 80,000 mk:n [8]) suuruinen laina eli yhteensä 519,000 mk.

Eräs samasta rahastosta aikaisemmin myönnetty 30,000 mk:n suuruinen laina päätettiin [9]) muuttaa 28,500 mk:n suuruiseksi kuoletuslainaksi, josta koron lisäksi oli toukokuun 1 p:stä 1938 alkaen ruvettava perimään myöskin kuoletusta.

Omakotilainat. Päätettiin ehdottaa kaupunginhallitukselle valtion omakotilainarahastosta otettavaksi neljä 30,000 mk:n [10]), yksi 40,000 mk:n [11]), yksi 45,000 mk:n [12]), kaksi 60,000 mk:n [13]), yksi 70,000 mk:n [14]), kaksi 120,000 mk:n [15]), yksi 160,000 mk:n [16]), yksi 190,000 mk:n [17]), yksi 204,000 mk:n [18]), yksi 360,000 mk:n [19]) ja yksi 370,000 mk:n [20]) suuruinen laina eli yhteensä 1,919,000 mk.

Päätettiin [21]) ehdottaa, että kiinteistölautakunta oikeutettaisiin edelleen välittämään tällaisina lainoina sen ehdottama 2,000,000 mk:n suuruinen lisälaina toukokuun 28 p:nä 1927 omakotilainarahastosta annetun asetuksen mukaisesti.

Maanvuokramaksulykkäysanomuksiin suostuttiin [22]) 3 tapauksessa.

Käyttövarat. V:n 1938 käyttövaroistaan kiinteistölautakunta myönsi seuraavat määrärahat:

500 mk korvaukseksi perunasadon menetyksestä perunapalstojen läheisyydessä suoritettujen rakennustöiden takia [23]);

100 mk Koskelan korttelin n:o 993 tontilla n:o 4 suoritetuista perustustöistä [24]); sekä

800 mk Lammassaaren laiturin tutkimisesta aiheutuneiden kustannusten suorittamiseksi [25]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: lainojen kiinnitysten postponoimista [26]); vuokran vahvistamista Hernesaaren teollisuustontille n:o 6 [27]) sekä korttelin n:o 551 Sturen-

---

[1]) Kiint. lautak. 12 p. syysk. 1,713 §. — [2]) Tonttij. 9 p. toukok. 233 § ja kiint. lautak. 7 p. marrask. 2,172 §. — [3]) Tonttij. 26 p. syysk. 632 §. — [4]) S:n 9 p. toukok. 232 §, 30 p. toukok. 296 §, 18 p. lokak. 703 § ja kiint. lautak. 31 p. lokak. 2,118 §. — [5]) Tonttij. 22 p. elok. 509 §. — [6]) S:n 3 p. lokak. 654 §. — [7]) S:n 5 p. syysk. 558 §. — [8]) Kiint. lautak. 24 p. lokak. 2,039 §. — [9]) S:n 25 p. huhtik. 710 §. — [10]) S:n 3 p. tammik. 14 §, 10 p. tammik. 42 §, 24 p. tammik. 116 §, 7 p. helmik. 195 § ja 17 p. toukok. 897 §. — [11]) S:n 14 p. maalisk. 460 § — [12]) S:n 30 p. toukok. 999 §. — [13]) S:n 25 p. huhtik. 719 §, 31 p. lokak. 2,116 § ja 21 p. marrask. 2,290 §. — [14]) S:n 28 p. helmik. 353§ ja 9 p. toukok. 841 §. — [15]) S:n 22 p. elok. 1,553 § ja 14 p. marrask. 2,240 §. — [16]) S:n 7 p. marrask. 2,166 §. — [17]) S:n 15 p. elok. 1,521 §. — [18]) S:n 8 p. elok. 1,482 §. — [19]) S:n 31 p. lokak. 2,110 §. — [20]) S:n 31 p. lokak. 2,111 § ja 19 p. jouluk. 2,490 §. — [21]) S:n 5 p. syysk. 1,658 § ja 24 p. lokak. 2,022 §; ks. myös tämän kert. s. 17. — [22]) Kiint. lautak. 31 p. lokak. 2,106 ja 2,112 § ja 21 p. marrask. 2,284 §. — [23]) S:n 3 p. lokak. 1,873 § ja 24 p. lokak. 2,040 §. — [24]) S:n 18 p. lokak. 1,970 §. — [25]) S:n 21 p. marrask. 2,287 §. — [26]) S:n 3 p. tammik. 17 §, 14 p. helmik. 241 §, 21 p. helmik. 295 §, 28 p. helmik. 356 § ja 14 p. maalisk. 458 §, tonttij. 14 p. maalisk. 125 §, kiint. lautak. 28 p. maalisk. 566 §, tonttij. 25 p. huhtik. 204 §, kiint. lautak. 9 p. toukok. 842 §, 13 p. kesäk. 1,100 §, 7 p. heinäk. 1,268 §, 18 p. heinäk. 1,327, 1,328 ja 1,332 §, 25 p. heinäk. 1,404 §, 1 p. elok. 1,452 §, 8 p. elok. 1,483, 1,484 ja 1,485 §, 15 p. elok. 1,519 ja 1,520 §, 29 p. elok. 1,593 §, 5 p. syysk. 1,655 §, 12 p. syysk. 1,716 §, 10 p. lokak. 1,913 §, 18 p. lokak. 1,969 §, 24 p. lokak. 2,038 §, 31 p. lokak. 2,107 §, 14 p. marrask. 2,233 ja 2,236 §, 21 p. marrask. 2,285 §, 28 p. marrask. 2,345 §, 12 p. jouluk. 2,436 ja 2,439 § ja 19 p. jouluk. 2,494 ja 2,496 §. — [27]) Kiint. lautak. 24 p. tammik. 115 §.

kadun tontille n:o 23 [1]); tontin vuokraamista Svinhufvudkotia [2]) ja Pakilan Metsolan kansakoulua [3]) varten; luovutusehtoja n. s. Kampin työläisasuntoja varten vuokratun alueen tyhjentämiseksi [4]); vuokraoikeuden sekä eräissä tapauksissa myöskin rakennusten lunastamista kaupungille sekä näistä seikoista johtuvia muita Humaliston huvila-alueita n:ot 18 [5]), 19 a [6]), 19 b [6]), 20 [7]) ja 21 [8]) koskevia kysymyksiä; korttelin n:o 175 a Ruoholahdenrannan tonttia n:o 3 a [9]), korttelin n:o 217 tontteja [10]) sekä korttelin n:o 497 Sutelankadun tonttia n:o 9 [11]) koskevia ostotarjouksia; ehdotusta Suomen sokeri oy:n kanssa tehtäväksi aluejärjestelysopimukseksi [12]); Vallilan kivitalotonttien vuokrien alentamista [13]); sekä kaupungilta ostetun tontin maksamattoman kauppahinnan postponoimista [14]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: järjestelylainoja [15]); vuokra-autosuojien rakentamista [16]); autotallin rakentamista Ruoholahden varastoalueelle n:o 1 [17]); maksulykkäysanomuksia sekä anomuksia, jotka tarkoittivat erinäisistä maksusuorituksista vapauttamista [18]); korttelin n:o 419 Arkadiankadun tontille n:o 8 rakennettavan koulutalon piirustuksia [19]); tonttien myyntiä tai varaamista Helsingfors norra svenska församlings ålderdomshem nimiselle säätiölle [20]), ruotsinkielistä työväenopistoa varten [21]), uutta desinfioimislaitosta varten [22]), Helsingin II suomalaista tyttökoulua varten [23]), Käpylän lastentarha- ja kirjastorakennusta varten [24]), koteja kodittomille lapsille yhdistyksen vastaanottokotia varten [25]), Duodecimin sairaala oy:lle [26]), Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnalle [27]), Läkares sjukhus ab:lle [28]), ruotsinkieliselle kauppakorkeakoululle [29]) sekä Medica oy:lle [30]); Hernesaaren [31]) ja Jätkäsaaren [32]) teollisuustontteja koskevia vuokra-anomuksia; luonnospiirustuksia yksityisen kreikkalaiskatolisen seurakunnan hautauskappelia varten [33]) ja Käpylän lastentarha- ja kirjastorakennusta varten [34]); kaupungin Asunto oy. Sture nimiselle yhtiölle myöntämän lainan takaisinmaksuoikeutta [35]); ilmaisen varastopaikan luovuttamista määrätyksi ajaksi Akateemiselle ilmasuojeluyhdistykselle rautaromun säilyttämistä varten [36]);

---

[1]) Kiint. lautak. 29 p. elok. 1,594 § ja 26 p. syysk. 1,831 §. — [2]) S:n 24 p. tammik. 121 §, 7 p. helmik. 204 § ja 17 p. toukok. 881 §. — [3]) S:n 12 p. syysk. 1,715 §. — [4]) S:n 7 p. helmik. 196 §. — [5]) S:n 7 p. maalisk. 408 § ja 25 p. huhtik. 703 §. — [6]) S:n 26 p. syysk. 1,839 §. — [7]) S:n 12 p. syysk. 1,721 §. — [8]) S:n 3 p. lokak. 1,874 § ja 28 p. marrask. 2,330 §. — [9]) S:n 7 p. maalisk. 409 §, 11 p. huhtik. 648 §, 2 p. toukok. 788 §, 23 p. toukok. 957 § ja 18 p. heinäk. 1,310 §. — [10]) S:n 7 p. kesäk. 1,055 § ja 18 p. heinäk. 1,321 §. — [11]) S:n 3 p. lokak. 1,874 §, 10 p. lokak. 1,920 § ja 28 p. marrask. 2,330 §. — [12]) S:n 26 p. syysk. 1,827 §. — [13]) S:n 7 p. kesäk. 1,051 §, 7 p. heinäk. 1,275 §, 18 p. lokak. 1,978 §, 24 p. lokak. 2,044 §, 28 p. lokak. 2,083 § ja 14 p. marrask. 2,227 §. — [14]) S:n 29 p. elok. 1,592 §. — [15]) S:n 3 p. tammik. 15 §. — [16]) S:n 10 p. tammik. 45 §. — [17]) S:n 17 p. tammik. 80 §. — [18]) S:n 17 p. tammik. 88 ja 89 §, 21 p. helmik. 299 §, 9 p. toukok. 840 §, 1 p. elok. 1,451 §, 14 p. marrask. 2,228 § ja 19 p. jouluk. 2,495 §. — [19]) S:n 24 p. tammik. 119 §. — [20]) S:n 7 p. helmik. 188 §, 7 p. maalisk. 406 § ja 17 p. toukok. 881 §. — [21]) S:n 28 p. helmik. 350 §. — [22]) S:n 28 p. maalisk. 565 §, 12 p. syysk. 1,712 § ja 19 p. jouluk. 2 ,489 §. — [23]) S:n 4 p. huhtik. 602 §. — [24]) S:n 7 p. kesäk. 1,054 § ja 5 p. syysk. 1,648 §. — [25]) S:n 19 p. syysk. 1,764 § ja 3 p. lokak. 1,869 §. — [26]) S:n 10 p. lokak. 1,918 §. — [27]) S:n 14 p. marrask. 2,242 §, 21 p. marrask. 2,288 § ja 5 p. jouluk. 2,393 §. — [28]) S:n 21 p. marrask. 2,291 §. — [29]) S:n 1 p. marrask. 2,120 § ja 12 p. jouluk. 2,440 §. — [30]) S:n 12 p. jouluk. 2,443 §. — [31]) S:n 31 p. tammik. 156 §, 7 p. helmik. 193 §, 7 p. maalisk. 407 §, 2 p. toukok. 823 § ja 7 p. kesäk. 1,058 §. — [32]) S:n 14 p. helmik. 247 §. — [33]) S:n 14 p. helmik. 237 §, 21 p. helmik. 296 §, 20 p. kesäk. 1,149 § ja 4 p.heinäk. 1,222 §. — [34]) S:n 7 p. kesäk. 1,054 § ja 5 p. syysk. 1,648 §. — [35]) S:n 14 p. maalisk. 453 §. — [36]) S:n 14 p. maalisk. 457 §.

Oulunkylän kunnalle vuokrattujen koulutonttien vuokran alentamista [1]); maanalaisen bensiinisäiliön rakentamista Aleksis Kiven katuun [2]); Annebergin vuokra-alueen lunastamista [3]); uutta rakennusyritystä Käpylän korttelissa n:o 825 [4]); avustuksen myöntämistä Raittiusyhdistys Koitolle Lammassaarta koskevien menojen suorittamiseksi [5]); korttelin n:o 199 Siltatien tontilla n:o 12 b olevan ulkohuonerakennuksen poistamista [6]); alueiden luovuttamista kesätoimintaa silmälläpitäen Vallilan sosialidemokraattiselle työväenyhdistykselle [7]) ja suomenkieliselle työväenopistolle [8]); korttelin n:o 507 väliaikaista kunnostamista [9]); eräiden yhtiöiden vapauttamista Kulosaaren siltamaksuista [10]); Pohj. Hesperiankadun tontin n:o 15 luovutusehtojen muuttamista [11]); Pengerkadun tonttia n:o 19 koskevan kauppakirjan ehtojen muuttamista [12]); Raitiotie ja omnibus oy:n korttelissa n:o 494 olevan varaston muuttamista [13]); Autopalatsi oy:n korttelista n:o 215 vuokraaman tontin vuokra-ajan pidentämistä [14]); kaivon ja ajotien järjestämistä Rajasaaren huvilapalstalle n:o 2 b [15]); olympiakylän rakentamista koskevaa mietintöä [16]); luvan myöntämistä Oy. Nobel Standard Suomessa nimiselle yhtiölle kivennäistärpätin y. m. naftatuotteiden varastoimiseen It. Pihlajasaaressa [17]); sekä sataman ja sen läheisyydessä olevien alueiden hallinnan järjestelyä [18]).

Helsingin kaupungin maistraatille annettiin [19]) lausunto, joka koski luvan myöntämistä ulkoilmatarjoilun järjestämiseksi kesän aikana Vuorimiehenkadun 3:ssa sijaitsevan kahvilan edustalle.

3. Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimialaan kuuluvat asiat

Vuokralle annetut viljelyspalstat. Kiinteistölautakunta vuokrasi seuraavat viljelyspalstat alla mainituille vuokraajille:

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokramaksu, mk
Herttoniemi, n. 6.5 ha:n suuruinen peltoalue Sofielund nimisestä tilasta	Maanviljelijä I. Salmenjaakko [20])	1939, jouluk. 31	2,500
S:n n. 2.55 ha:n suuruinen peltoalue Sofielund nimisestä tilasta	Herra E. Levander [21])	1939, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	1,300
S:n Uusikoti niminen tila	Maanviljelijä A. Andersson [22])	1939, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	5,000
Huopalahti, Skogbacka ja Hemböle nimisiin tiloihin kuuluva viljelyspalsta litt. t	Työntekijä O. Metsäaho [23])	1939, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	200

[1]) Kiint. lautak. 7 p. maalisk. 399 §. — [2]) S:n 21 p. maalisk. 508 §. — [3]) S:n 28 p. maalisk. 568 §. — [4]) S:n 4 p. huhtik. 605 §. — [5]) S:n 25 p. huhtik. 711 § ja 10 p. lokak. 1,908 §. — [6]) S:n 30 p. toukok. 1,007 §. — [7]) S:n 20 p. kesäk. 1,144 §. — [8]) S:n 12 p. syysk. 1,717 §. — [9]) S:n 20 p. kesäk. 1,146 §. — [10]) S:n 5 p. syysk. 1,656 §. — [11]) S:n 19 p. syysk. 1,767 §. — [12]) S:n 26 p. syysk. 1,829 § ja 14 p. marrask. 2,216 §. — [13]) S:n 18 p. lokak. 1,966 §. — [14]) S:n 18 p. lokak. 1,968 § ja 19 p. jouluk. 2,481 §. — [15]) S:n 24 p. lokak. 2,043 § ja 5 p. jouluk. 2,388 §. — [16]) S:n 31 p. lokak. 2,119 §. — [17]) S:n 28 p. marrask. 2,343 §. — [18]) S:n 5 p. jouluk. 2,389 §. — [19]) S:n 25 p. huhtik. 714 §. — [20]) S:n 1 p. marrask. 2,124 §. — [21]) S:n 26 p. syysk. 1,841 §. — [22]) S:n 28 p. marrask. 2,352 §. — [23]) S:n 4 p. heinäk. 1,232 §.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokramaksu, mk
Malmin kylä, Eskos eli Tallbacka nimisestä tilasta n. 0.34 ha peltoa	Palstatilallinen A. Majanen [1]	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	170
S:n Filpus tilaan kuuluvat palstat M 48 ja M 49, RN 7[112] ja 7[113]	Metallityöntekijä O. Lahtinen [2]	1939, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	100
S:n Haagan tilasta n. 0.06 ha:n suuruinen asuntoalue Töllintie n:o 4	Huoltolautakunta [3]	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr.	200
Oulunkylä, Nybondas tilasta n. 0.28 ha peltoa	Veturinkuljettaja R. Erho [4]	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	200
S:n Oulunkylän kartanosta seuraavat alueet: Isosuo, 15.30 ha, Kyttåker, 2.75 ha, Tallipelto, 1.30 ha ja Brännkärr, 0.75 ha sekä Nybondas nimisestä tilasta Pikkukosken etel. alue, 3.35 ha, ja pohj. alue, 3.00 ha	Maanviljelijä R. Lindbäck [5]	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	13,200
S:n Oulunkylän kartanosta n. 0.66 ha:n suuruinen viljelyspalsta	Herra A. Odell [6]	1939, jouluk. 31, sen jälk, vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	600
S:n n. s. Villbergin vuokra-alue	Vaihdemies E. Ekholm [7]	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	1,000
S:n vuokra-alue litt. a	Herra M. Lahtinen [8]	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	100
Pakinkylä, n. 5.82 ha:n suuruinen Paloheinä niminen viljelysalue	Maanviljelijä H. Grenfelt [9]	1939, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk irtis. jälk.	3,000
Pukinmäki, Norrbacka, n. 2.78 ha:n suuruinen peltoalue	Maanviljelijä A. Sahlström [10]	1939, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	1,400
Puodinkylä, n. 5.04 ha:n suuruinen Björkholmen niminen viljelysalue ja n. 3.63 ha:n suuruinen Skogsland niminen laidunmaa	Maanviljelijä G. Gustavsson [11]	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk irtis. jälk.	2,500
S:n n. 6.75 ha:n suuruinen Huldasdal niminen peltoalue	Maanviljelijä V. Friström [12]	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	2,500
S:n n. 10.5 ha:n suuruinen Johannesdal niminen viljelysalue, josta peltoa 10.38 ha	Maanviljelijä G. Lindström [13]	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	3,200

[1]) Kiint. lautak. 3 p. tammik. 23 §. — [2]) S:n 4 p. heinäk. 1,231 §. — [3]) S:n 21 p. helmik. 303 §. — [4]) S:n 21 p. helmik. 302 §. — [5]) S:n 31 p. tammik. 165 §. — [6]) S:n 12 p. jouluk. 2,444 §. — [7]) S:n 4 p. huhtik. 610 §. — [8]) S:n 21 p. helmik. 300 §; aluetta koskevat entiset vuokrasopimukset purettiin tammikuun 1 p:stä 1938 lukien. — [9]) Kiint. lautak. 14 p. marrask. 2,243 §. — [10]) S:n 28 p. marrask. 2,351 §. — [11]) S:n 25 p. huhtik. 729 §. — [12]) S:n 25 p. huhtik. 728 §. — [13]) S:n 25 p. huhtik. 730 §.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokramaksu, mk
Puodinkylä, n. 3.25 ha Tuomarinpellosta	Puutarhuri H. Illman [1])	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	1,600
Tapaninkylä, Rasmuksen palstat R 273 RN 8^{211}, R 274 RN 8^{212}, R 282 RN 8^{220}, R 290 RN 8^{228}, R 291 RN 8^{229}, R 292 RN 8^{230} ja R 293 RN 8^{231}, yhteensä 1.22 ha	Puutarhuri V. Sinkewitsch [2])	1939, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	300
Tapaninkylä, Ullas nimisestä tilasta erotettu U 59 niminen tila	Leskirouva V. Mattsson [3])	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	800
Vanha Käpylä, n. 0.18 ha:n suuruinen osa Niittylän palstasta	Rouva I. Laine [4])	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	100
S:n n. 5.05 ha:n suuruinen viljelysalue	Työntekijä E. Virtanen [5])	1939, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	1,200

Herttoniemen Uusikoti niminen tila vuokrattiin [6]) maanviljelijä A. Anderssonille ehdoin, että vuokranantaja vuokrasi ja maalasi asuinrakennuksen ja uusi sen katon ja vuokraaja suoritti muut rakennuksen korjaustyöt maatalousosaston määräysten mukaan; vuokranantaja oli antava kaikki rakennusaineet, mutta vuokraajan oli kuljetettava ne rakennuspaikalle.

Asuntoalue Töllintie n:o 4 vuokrattiin [7]) huoltolautakunnalle ehdoin, että vuokrasuhde loppui sen vuoden lopussa, jonka kuluessa lautakunta luopui käyttämästä alueella olevaa rakennusta M. Strandmanin asuntona, ja että vuokraaja suoritti maksamatta olevat v:n 1935—37 vuokrat, yhteensä 416 mk.

Maanviljelijä R. Lindbäckille päätettiin [8]) luovuttaa ilman eri korvausta kellari, kaksi tallia, vajarakennus ja lato, jotka hänen oli palovakuutettava kiinteistötoimiston maatalousosaston määräämästä summasta ja pidettävä kunnossa omalla kustannuksellaan. Kaupungin ja maanviljelijä Z. Lindbäckin väliset vuokrasopimukset huhtikuun 24 p:ltä 1933 ja lokakuun 22 p:ltä 1934 päätettiin purkaa huhtikuun 1 p:ltä 1938 lukien.

Norrbackan peltoaluetta koskeva lokakuun 18 p:nä 1937 tehty vuokrasopimus purettiin [9]) joulukuun 31 p:stä 1938 lukien.

Björkholmenin kesämajan vuokraajalle varattiin [10]) korvauksetta maata kulkutietä varten kyseiselle majalle maatalousosaston lähempien määräysten mukaan.

Johannesdalin vuokraaja maanviljelijä G. Lindström oikeutettiin [11]) käyttämään alueella olevaa latoa ehdoin, että hän vakuutti sen maatalousosaston määräämästä summasta.

---

[1]) Kiint. lautak. 14 p. maalisk. 463 §. — [2]) S:n 18 p. lokak. 1,985 §. — [3]) S:n 18 p. lokak. 1,988 §. — [4]) S:n 2 p. toukok. 795 §. — [5]) S:n 24 p. lokak. 2,047 §. — [6]) S:n 28 p. marrask. 2,352 §. — [7]) S:n 21 p. helmik. 303 §. — [8]) S:n 31 p. tammik. 165 §. — [9]) S:n 28 p. marrask. 2,351 §. — [10]) S:n 25 p. huhtik. 729 §. — [11]) S:n 25 p. huhtik. 730 §.

Fallkullan U 295 nimistä palstaa koskeva vuokrasopimus päätettiin [1]) peruuttaa joulukuun 31 p:stä 1938 lukien.

Leskirouva V. Mattssonin kanssa tehdyt Malmilla Ruohontien 4:ssä sijaitsevaa vuokra-aluetta koskevat vuokrasopimukset purettiin [2]) lokakuun 30 p:stä 1938 lukien.

Pidennetyt viljelys- y. m. alueita koskevat vuokrasopimukset. Kiinteistölautakunta pidensi seuraavia viljelysalueita koskevat vuokrasopimukset:

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuotuinen vuokramaksu, mk
		mistä	mihin	
Kaarelan kylä, Håkansdal nimiseen tilaan kuuluva n. 0.33 ha:n suuruinen räjähdysainevarastopaikka	Ab. Julius Tallberg oy. [3])	1938, elok. 1	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	1,200
Meilahti, Lill-Mejlans nimiseen tilaan kuuluva peltopalsta litt. U	Agronoomi V. Bäcksbacka [4])	1939, tammik. 1	1939, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	1,600
Viikin kylä, huvila-alue n:o 56	Rouva T. Lång [5])	1937, maalisk. 14	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	450
S:n Viikinmäki nimiseen tilaan kuuluva 616 m²:n suuruinen myymäläalue	Osuusliike Elanto [6])	1938, maalisk. 14	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	1,500

Leiripaikan vuokraaminen Tomtbackasta. Nuorten miesten kristillinen yhdistys oikeutettiin [7]) edelleen v. 1938 pitämään kesäleiriä n. 100×60 m:n suuruisella Tomtbackan tilaan RN 1[2] kuuluvalla Vantaanjoen ranta-alueella n. s. Ruthinkosken alapuolella 300 mk:n korvauksesta. Sittemmin vuokrattiin [8]) sama alue yhdistykselle v:ksi 1939 sekä sen jälkeen edelleen vuodeksi kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin 300 mk:n vuosivuokrasta.

Stansvikin tilan peltojen ja eräiden rakennusten vuokralleanto. Degerön kylässä olevan Stansvikin tilan RN 1[253] pellot ja eräät rakennukset päätettiin [9]) vuokrata vuokraaja K. Lindbergille eräin ehdoin.

Kioskipaikan vuokralleanto. Rouva A. Wileniukselle päätettiin [10]) vuokrata n. 100 m²:n suuruinen alue Helsingin pitäjän Pakinkylässä olevasta Väinämöinen nimisestä tilasta RN 4[109] kioskin pitämistä varten v:ksi 1939 ja 1940 sekä sen jälkeen edelleen vuodeksi kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin 1,800 mk:n vuosivuokrasta ehdoin, että vuokraajan oli alueelle rakennettavan kioskin sijoituksessa ja rakentamisessa noudatettava maatalousjaoston lähempiä määräyksiä.

Bensiininjakelupaikan vuokralleanto. Trustivapaa bensiini oy:lle päätettiin [11]) vuokrata Helsingin pitäjän Pakinkylässä olevasta Ihantola nimi-

[1]) Kiint. lautak. 18 p. lokak. 1,985 §; vrt. v:n 1935 kert. s. 244. — [2]) Kiint. lautak. 18 p. lokak. 1,988 §. — [3]) S:n 14 p. helmik. 252 §. — [4]) S:n 24 p. lokak. 2,048 §. — [5]) S:n 31 p. tammik. 163 §. — [6]) S:n 14 p. helmik. 251 §. — [7]) S:n 3 p. tammik. 22 §. — [8]) S:n 18 p. lokak. 1,984 §. — [9]) S:n 18 p. lokak. 1,989 §, 1 p. marrask. 2,122 ja 2,123 § ja 14 p. marrask. 2,245 ja 2,246 §. — [10]) S:n 28 p. marrask. 2,353 §. — [11]) S:n 18 p. heinäk. 1,337 §.

sestä tilasta RN 3[97] maatalousosaston ja yhtiön kesken lähemmin sovittavasta paikasta n. 600 m²:n suuruinen alue bensiininjakelupaikaksi elokuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi sekä sen jälkeen edelleen kalenterivuodeksi kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin 3,000 mk:n vuosivuokrasta m. m. ehdoin, että jakeluaseman piirustukset alistettiin kiinteistötoimiston hyväksyttäviksi ja että jakelu- y. m. laitteiden sijoituksesta sovittiin maatalousosaston kanssa.

Puodinkylän päärakennus päätettiin [1]) vuokrata edelleen v:ksi 1938 sairaanhoitajatar A. Lindellille 6,000 mk:n vuokrasta eräin ehdoin.

Vuokramaksun alentaminen. Maanviljelijä J. V. Lindqvistin Pukinmäeltä vuokraaman alueen vuosivuokra päätettiin [2]) alentaa 1,033: 80 mk:sta 787: 10 mk:ksi maaliskuun 14 p:stä 1938 alkaen.

Vuokraoikeuden siirto. Hyväksyttiin seuraavat vuokraoikeuksien siirrot: Pukinmäen tiloihin kuuluvan Nallibacka nimisen viljelysalueen n:o 3 vuokraoikeus puutarhuri G. A. Jonssonille [3]), erään maa-alueen vuokraoikeus Korpaksessa Tuki ja työ nimiselle yhdistykselle [4]), Helsingin pitäjän Malmin kylässä olevasta Tallbacka nimisestä tilasta RN 8[93] n. 2.65 ha:n suuruisen alueen vuokraoikeus herra K. V. Vikströmille [5]) sekä eräiden Oulunkylän ja Pakilan viljelysalueiden vuokraoikeus liikemies V. Matilaiselle [6]).

Vuokramaksuajan lykkäykseen suostuttiin tai esitettiin suostuttavaksi 4 tapauksessa [7]).

Viljelys- ja teollisuusalueita koskevia vuokrasopimuksia irtisanottiin [8]) m. m. 12 tapauksessa.

Puodinkylän kartanon rakennustyöt. Koska kiinteistölautakunnan tietoon oli tullut, että kaupungin ja valtion välillä käytäisiin neuvotteluja Puodinkylän alueen luovuttamisesta puolustuslaitokselle, päätettiin [9]) hyväksyä maatalousosaston toimenpide Puodinkylän kartanon alueella käynnissä olleiden melkoisten rakennustöiden, joita varten talousarvioon oli merkitty 53,000 mk:n suuruinen määräraha, keskeyttämisestä toistaiseksi. Kyseisten neuvottelujen myöhemmin keskeytyessä päätettiin [10]) korjaustöitä jatkaa edelleen.

Kaupungin maatilojen ja metsäalueiden tarkastus. Kaupungin omistamilla maatiloilla suoritettiin tarkastuksia sekä päätettiin [11]) siellä tehtävistä korjaus- ja muutostöistä, samoin tarkastettiin kaupungin omistukseen kuuluvat metsäalueet.

Stansvikin, Håkansvikin ja Uudenkodin tilain metsien palovakuuttaminen. Päätettiin [12]) ilmoittaa kaupunginhallitukselle, ettei katsottu tarpeelliseksi kuluvana vuonna palovakuuttaa lautakunnan hallintaan joutuneiden Stansvikin, Håkansvikin ja Uudenkodin tilain metsiä.

Maksun periminen maatalousosaston hoidossa olevilta maatiloilta otetusta sorasta. Päätettiin [13]) merkitä v:n 1939 talousarvioehdotuksen tulo-

---

[1]) Kiint. lautak. 31 p. tammik. 164 §. — [2]) S:n 10 p. tammik. 47 §. — [3]) S:n 4 p. huhtik. 609 §. — [4]) S:n 4 p. heinäk. 1,228 §. — [5]) S:n 26 p. syysk. 1,844 §. — [6]) S:n 18 p. lokak. 1,983 §. — [7]) S:n 14 p. helmik. 248 §, 25 p. huhtik. 727 §, 2 p. toukok. 794 § ja 9 p. toukok. 847 §. — [8]) S:n 3 p. tammik. 24 ja 25 §, 31 p. tammik. 165 §, 21 p. helmik. 300 ja 301 §, 28 p. helmik. 359 §, 8 p. elok. 1,490 §, 18 p. lokak. 1,981 ja 1,982 §, 24 p. lokak. 2,046 § ja 1 p. marrask. 2,125 §, — [9]) S:n 15 p. elok. 1,523 §. — [10]) S:n 18 p. lokak. 1,987 §. — [11]) Maatalousj. 26 p. huhtik. 4 ja 5 §, 28 p. heinäk. 6, 7, 8, 9 ja 10 §, 4 p. elok. 11 ja 12 § ja 12 p. elok. 13, 14, 15 ja 17 §. — [12]) Kiint. lautak. 26 p. syysk. 1,840 §. — [13]) S:n 29 p. elok. 1,595 §.

puolelle 100,000 mk korvauksena siitä sorasta, mitä rakennustoimisto otti maatalousosaston hoidossa olevilta tiloilta.

Sähkömuuntajan rakentaminen kaupungin maalle. Degerö elektricitets ab. oikeutettiin [1]) rakentamaan sähkömuuntaja Degerön saarelle lähelle Hevossalmea Tuurholman tilaan RN 1[24] kuuluvalle alueelle, joka vuokrattiin yhtiölle huhtikuun 1 p:stä 1938 kuluvan vuoden loppuun sekä sen jälkeen vuodeksi kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin 150 mk:n vuosivuokrasta sekä ehdoin, että yhtiö korvasi rakennusaikana kaupungille mahdollisesti koituvan vahingon maatalousosaston laskutuksen mukaan.

Tien rakentaminen Herttoniemen huvilapalstalle n:o 64. Herra K. F. Degerth oikeutettiin [2]) rakentamaan tie mainitulle palstalle kiinteistötoimiston maatalousosaston lähempien määräysten mukaan sekä ehdoin, että hänen oli ilman korvausta tyydyttävä niihin mahdollisiin järjestelyihin, joihin ehkä ryhdyttäisiin Herttoniemen huvila-alueen teihin nähden.

Eräiden Helsingin lentokentän kohdalla olevien puhelinlinjojen siirtäminen. Päätettiin [3]), että nyt metsämaalle suunnitellusta linja-aukosta oli kaupungille maksettava korvausta 500 mk ha:lta vuodessa, mutta ettei perittäisi mitään korvausta kaadettavista puista, jotka joutuvat kaupungille. Samalla päätettiin, että valtion kanssa tehtäisiin sopimus vasta sitten kun linja-aukko oli hakattu ja mitattu ja että valtion suoritettava vuosikorvaus määrättäisiin maksettavaksi vuosittain etukäteen.

Metsästysoikeus. Vanhankaupungin selällä ja sen lähiympäristön vesialueilla vuokrattiin [4]) v:ksi 1938 ent. palopäällikkö G. Waseniukselle 100 mk:n vuokrasta.

Suomen kanakoirakerholle myönnettiin [5]) lupa pitää kenttäkokeet kaupungin mailla.

Lupa tietutkimuksen toimittamiseen Pitäjänmäessä Talin maalla myönnettiin [6]) eräin ehdoin.

Tervalammen tilitysvuokra. Tervalammen työlaitoksen ja maatilan tilitysvuokra arvioitiin [7]) v:n 1939 talousarviota varten 140,000 mk:ksi.

Henkilöauton osto. Maatalousosastolle päätettiin [8]) ostaa Chrysler-Plymouth-Six merkkinen henkilöauto 53,200 mk:n hinnasta.

Talousarvioehdotus. Maatalousosaston talousarvioehdotus v:ksi 1939 hyväksyttiin [9]) eräin lisäyksin ja muutoksin.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m. m. asioista, jotka koskivat: erään Oulunkylässä olevan vuokra-alueen ottamista kaupungin hallintaan [10]); puhelimen hankkimista Puodinkylän tilalle [11]); sekä Malminkylässä Porvoontien tontilla n:o 11 Vonkkas nimisellä alueella olevien rakennusten myyntiä [12]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: eräitä rakennuskysymyksiä Herttoniemessä [13]); kaatopaikkojen järjestämistä Oulunkylässä y. m. [14]); lentokentän laajentamista [15]); maksuajan lykkäysanomusta [16]); kaupungin metsien hoitoa [17]), sähkövirranjako-oi-

---

[1]) Kiint. lautak. 28 p. maalisk. 570 §. — [2]) S:n 25 p. huhtik. 732 §. — [3]) S:n 14 p. maalisk. 462 §. — [4]) S:n 18 p. heinäk. 1,335 §. — [5]) S:n 8 p. elok. 1,489 §. — [6]) S:n 24 p. lokak. 2,045 §. — [7]) S:n 18 p. heinäk. 1,339 §. — [8]) Maatalousj. 21 p. maalisk. 2 §. — [9]) S:n 22 p. elok. 18 §. — [10]) Kiint. lautak. 31 p. tammik. 162 §. — [11]) S:n 25 p. huhtik. 731 §. — [12]) S:n 9 p. toukok. 849 §. — [13]) S:n 3 p. tammik. 26 §, 14 p. helmik. 250 § ja 25 p. huhtik. 733 §. — [14]) S:n 31 p. tammik. 160 §, 28 p. helmik. 361 §, 4 p. heinäk. 1,226 § ja 25 p. heinäk. 1,409 §. — [15]) S:n 31 p. tammik. 166 § — [16]) S:n 14 p. helmik. 249 §. — [17]) S:n 4 p. heinäk. 1,227 § ja 18 p. heinäk. 1,336 §.

keuden laajentamista eräällä Pitäjänmäen alueella [1]); korvauksen perimistä rakennustoimistolta sen kaupungin maatiloilta ottamasta sorasta [2]); ratsastuskoulun perustamista Taliin [3]); urheilukentän rakentamista Tapanilaan [4]); erästä eläkeanomusta [5]); uimarannan järjestämistä Oulunkylään Pikkukoskelle [6]); sekä Malmin ampumaradalle vievän tien korjausta [7]).

4. Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat

Viranhaltijat. Piirtäjä A. Mattilalle myönnettiin [8]) palkatonta virkavapautta lokakuun 1 p:n 1938 ja helmikuun 1 p:n 1939 väliseksi ajaksi ja hänen sijaisekseen määrättiin [9]) piirtäjäharjoittelija I. Kerne 750 mk:n kuukausipalkkiosta.

Asemakaavaosastolle päätettiin [10]) palkata enintään 3 kesäkuukauden ajaksi kaksi piirtäjäharjoittelijaa 900—1,500 mk:n kuukausipalkkiosta.

Asemakaavat. Kiinteistölautakunta päätti [11]) kaupunginhallitukselle puoltaa uutta asemakaavaehdotusta, joka koski XXII kaupunginosaa (Vallilaa).

Asemakaavanmuutokset. Kiinteistölautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa asemakaavanmuutoksia, jotka koskivat IV kaupunginosan kortteleita n:ot 179, 215, 216 ja 217 [12]), XI kaupunginosan korttelia n:o 345 [13]), III kaupunginosan korttelin n:o 52 Kasarmikadun tonttia n:o 9 ja Korkeavuorenkadun tonttia n:o 10 [14]), V kaupunginosan korttelin n:o 93 Iso Roobertinkadun tontteja n:ot 23, 25 ja 27 [15]), IV kaupunginosan korttelin n:o 66 Yrjönkadun tonttia n:o 10 [16]), XIV kaupunginosan korttelin n:o 495 Topeliuksenkadun tonttia n:o 12 [17]), XIII kaupunginosan korttelin n:o 442 Minervankadun tonttia n:o 4 [18]), XX kaupunginosan tehdaskorttelia n:o 781 [19]), XII kaupunginosan korttelin n:o 359 Aleksis Kiven kadun tontteja n:ot 2, 4, 6, 8 ja 10 sekä Pengerkadun tonttia n:o 32 [20]), XII kaupunginosan kortteleita n:ot 352, 353 ja 356 [21]), X kaupunginosan korttelin n:o 297 Sirkuskadun tonttia n:o 8 [22]), Käpylän korttelia n:o 825 [23]), X kaupunginosan kortteleita n:ot 272 ja 273 [24]), XIII kaupunginosan korttelin n:o 436 Apollonkadun tontteja n:ot 8 ja 10 [25]), X kaupunginosan korttelin n:o 297 Pitkänsillanrannan tonttia n:o 3 [26]), XI kaupunginosan korttelia n:o 330 [27]), IV kaupunginosan kortteleita n:ot 166 a, 166 b, 168 ja 169 [28]), IV kaupunginosan korttelin n:o 63 tonttia n:o 9 [29]), IV kaupunginosan korttelin n:o 175 a Ruoholahdenrannan tonttia n:o 3 a [30]), X kaupungin-

[1]) Kiint. lautak. 1 p. elok. 1,455 § ja 26 p. syysk. 1,842 §. — [2]) S:n 26 p. syysk. 1,843 §. — [3]) S:n 26 p. syysk. 1,845 §. — [4]) S:n 26 p. syysk. 1,846 §. — [5]) S:n 18 p. lokak. 1,986 §. — [6]) S:n 1 p. marrask. 2,127 §. — [7]) S:n 12 p. jouluk. 2,445 §. — [8]) S:n 29 p. elok. 1,616 § — [9]) S:n 3 p. lokak. 1,884 §. — [10]) S:n 23 p. toukok. 968 §. — [11]) S:n 3 p. tammik. 29 §, 30 p. toukok. 1,021 §, 4 p. heinäk. 1,243 § ja 7 p. heinäk. 1,279 §. — [12]) S:n 3 p. tammik. 32 § ja 24 p. tammik. 131 §. — [13]) S:n 10 p. tammik. 50 §. — [14]) S:n 7 p. helmik. 198 §, 25 p. huhtik. 752 §, 17 p. toukok. 923 § ja 30 p. toukok. 1,018 §. — [15]) S:n 7 p. helmik. 199 §. — [16]) S:n 21 p. helmik. 306 §. — [17]) S:n 21 p. helmik. 307 §. — [18]) S:n 7 p. maalisk. 410 §. — [19]) S:n 14 p. maalisk. 469 § ja 21 p. maalisk. 520 §. — [20]) S:n 28 p. helmik. 368 § ja 21 p. maalisk. 521 §. — [21]) S:n 11 p. huhtik. 659 ja 660 §. — [22]) S:n 25 p. huhtik. 744 §. — [23]) S:n 9 p. toukok. 866 §. — [24]) S:n 4 p. huhtik. 615 § ja 17 p. toukok. 919 §. — [25]) S:n 17 p. toukok. 920 §. — [26]) S:n 13 p. kesäk. 1,094 § ja 20 p. kesäk. 1,162 §. — [27]) S:n 4 p. heinäk. 1,244 §. — [28]) S:n 4 p. heinäk. 1,245 §. — [29]) S:n 23 p. toukok. 967 § ja 18 p. heinäk. 1,351 §. — [30]) S:n 18 p. heinäk. 1,352 §.

osan tehdaskorttelia n:o 294 [1]), IV kaupunginosan korttelia n:o 66 [2]), XXVI kaupunginosan kortteleita n:ot 982 ja 989—992 [3]), VI kaupunginosan korttelin n:o 219 tontteja n:ot 25 ja 35 [4]), IV kaupunginosan korttelin n:o 169 Lapinlahdenkadun tonttia n:o 14 [5]), XIV kaupunginosan korttelin n:o 508 tonttia n:o 3 [6]), n. s. Sinebrychoffin aluetta [7]), XIV kaupunginosan korttelin n:o 464 tonttia n:o 15 [8]), Käpylän korttelia n:o 837 [9]), XI kaupunginosan korttelin n:o 328 tontteja n:ot 1 ja 3, korttelin n:o 331 tonttia n:o 23 sekä korttelia n:o 334 [10]), XV kaupunginosan länsiosaa (Meilahti) [11]), XI kaupunginosan korttelin n:o 318 tonttia n:o 23 [12]), XIV kaupunginosan kortteleita n:ot 506 [13]) ja 503 [14]), Käpylän kortteleita n:ot 839,840,841, 849 ja 850—852 [15]), XIV kaupunginosan korttelin n:o 517 tontteja n:ot 15 ja 17 [16]) sekä Munkkiniemen kortteleita n:ot 109—112 [17]).

Korkeussuhteet. Lautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa asemakaavaosaston laatimia korkeustasopiirustuksia, jotka koskivat kortteleita n:ot 426 [18]), 419 [19]), 69 ja 70 [20]), 495, 496, 497, 503, 508 ja 510 [21]), 150 [22]), 291 ja 350 [23]), 519, 605, 607 ja 608 [24]), 331 [25]), 250 [26]), 604 [27]), 150 [28]), 634 [29]), 38 a [30]), 388 [31]), 782, 783 ja 784 [32]), 367 [33]), 216 [34]), 283 [35]), 359 [36]), 99 [37]), 352 ja 356 [38]) sekä 990—993 [39]).

Katujen profiilit. Lautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa ehdotuksia, jotka koskivat Kesäkadun poikkiprofiilia ja Läntisen Rantatien suunnan muutosta [40]), Vilhonvuorenkadun itäosan poikkiprofiilia [41]) sekä Koskelantien poikkileikkauksen muutosta [42]).

Herttoniemen tehdaskorttelien n:ot 57—59 rakennussuunnitelma päätettiin [43]) lähettää puoltolauseineen kaupunginhallitukselle.

Käyttövarat. V:n 1938 käyttövaroistaan lautakunta myönsi m. m. seuraavat määrärahat:

8,000 mk arkkitehti B. Aminoffin ja insinööri Ö. Stadiuksen osallistumista varten keväällä 1938 Tukholmassa pidettäviin kaupunkirakennusviikon opintokursseihin [44]); sekä

5,000 mk näyttelyaineiston hankkimista varten Oslossa kesäkuun 16 ja 18 p:nä 1938 pidettävien pohjoismaisten rakennuspäivien yhteyteen järjestettävään asemakaava- ja asuntonäyttelyyn [45]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: katuristeyksien ja jalkakäytävien uudelleenjärjestely- y. m. katura-

---

[1]) Kiint. lautak. 18 p. heinäk. 1,353 § — [2]) S:n 4 p. heinäk. 1,255 § ja 29 p. elok. 1,605 §. — [3]) S:n 5 p. syysk. 1,668 §. — [4]) S:n 7 p. kesäk. 1,070 § ja 5 p. syysk. 1,669 §. — [5]) S:n 19 p. syysk. 1,774 §. — [6]) S:n 26 p. syysk. 1,852 §. — [7]) S:n 26 p. syysk. 1,853 §. — [8]) S:n 10 p. lokak. 1,930 § ja 21 p. marrask. 2,314 §. — [9]) S:n 1 p. marrask. 2,131 ja 2,132 §. — [10]) S:n 7 p. marrask. 2, 177 ja 2,185 §. — [11]) S:n 14 p. marrask. 2,254 §. — [12]) S:n 21 p. marrask. 2,297 §. — [13]) S:n 12 p. syysk. 1,735 §, 18 p. lokak. 1,999 § ja 21 p. marrask. 2,298 §. — [14]) S:n 5 p. jouluk. 2,397 §. — [15]) S:n 5 p. jouluk. 2,401 § ja 12 p. jouluk. 2,448 §. — [16]) S:n 12 p. jouluk. 2,449 §. — [17]) S:n 12 p. jouluk. 2,456 §. — [18]) S:n 3 p. tammik. 30 §. — [19]) S:n 24 p. tammik. 129 §. — [20]) S:n 31 p. tammik. 168 §. — [21]) S:n 7 p. helmik. 201 §. — [22]) S:n 14 p. helmik. 258 §. — [23]) S:n 21 p. helmik. 308 §. — [24]) S:n 2 p. toukok. 805 §. — [25]) S:n 9 p. toukok. 862 §. — [26]) S:n 9 p. toukok. 863 §. — [27]) S:n 23 p. toukok. 966 §. — [28]) S:n 30 p. toukok. 1,019 §. — [29]) S:n 7 p. kesäk. 1,065 §. — [30]) S:n 25 p. heinäk. 1,417 §. — [31]) S:n 29 p. elok. 1,613 §, — [32]) S:n 5 p. syysk. 1,671 §. — [33]) S:n 19 p. syysk. 1,775 §. — [34]) S:n 19 p. syysk. 1,778 §. — [35]) S:n 19 p. syysk. 1,783 §. — [36]) S:n 26 p. syysk. 1,854 §. — [37]) S:n 24 p. lokak. 2,061 §. — [38]) S:n 1 p. marrask. 2,130 §. — [39]) S:n 7 p. marrask. 2,179 §. — [40]) S:n 7 p. maalisk. 411 §. — [41]) S:n 23 p. toukok. 964 §. — [42]) S:n 18 p. lokak. 1,998 §. — [43]) S:n 1 p. marrask 2,134 §. — [44]) S:n 14 p. helmik. 259 §. — [45]) S:n 28 p. maalisk. 577 §.

kennustöitä [1]); tontin osoittamista virastotaloa varten [2]); järjestelyehdotuksia, jotka koskivat Rautatietoria [3]), Töölön tullia [4]), Temppeliaukiota [5]), korttelia n:o 507 [6]), sekä Taivallahden, Humallahden ja Katajanokan ranta-alueita [7]); autoaseman järjestämistä Pohj. Esplanaadikadulle ruotsalaisen teatterin kohdalle sekä Rautatietorin linja-autoaseman väliaikaista järjestelyä [8]); pysäkkien, korokkeiden ja suojakaiteiden sijoittamista sekä muita liikennejärjestelyjä koskevia kysymyksiä [9]); olympiakisoja varten suoritettavia katu- ja tierakennustöitä [10]); sekä myönnetyn rakennuskorkeuden ylittämistä eräissä tapauksissa [11]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: Tammelundin [12]), Puodinkylän [13]) ja Villa Munksnäs nimisen alueen rakennussuunnitelmia [14]); asemakaavaehdotuksia, jotka koskivat XXIII kaupunginosaa [15]), XV kaupunginosan itäosaa ja XVIII kaupunginosan korttelia n:o 604 [16]), Katajanokan korttelia n:o 141 [17]) sekä asemakaavamuutosehdotuksia, jotka koskivat kortteleita n:ot 387 ja 388 [18]); liikennemerkkien asettamista, raitiotieraiteiden uudelleenjärjestelyä y. m. liikennejärjestelyä koskevia kysymyksiä [19]); Helsingin ja Käpylän [20]) ja Helsingin ja Haagan [21]) välistä linja-autoliikennettä sekä eräitä yleisiä linja-autoliikenteen yhteydessä esiintyviä kysymyksiä [22]); vuokra-autoasemien järjestelyjä sekä vuokra-autoilua koskevia kysymyksiä [23]); järjestely-, laajennus-, rakennus- y. m. töitä Sirkuspuistikossa [24]), stadionin alueella [25]), Sinebrychoffin alueella [26]), XV kaupunginosan läntisessä osassa [27]), Pallokentällä [28]), Lapinlahdenkadun tontilla n:o 14 [29]), Rauta-

---

[1]) Kiint. lautak. 17 p. tammik. 93 §, 21 p. maalisk. 523 §, 4 p. heinäk. 1,250, 1,252 ja 1,253 §, 1 p. elok. 1,457 §, 1 p. marrask. 2,136 §, 14 p. marrask. 2,256 ja 2,257 §, 21 p. marrask. 2,305 § ja 12 p. jouluk. 2,455 §. — [2]) S:n 7 p. maalisk. 412 §. — [3]) S:n 7 p. maalisk. 413 §, 14 p. maalisk. 474 § ja 2 p. toukok. 806 §. — [4]) S:n 14 p. maalisk. 473 § ja 21 p. maalisk. 528 §. — [5]) S:n 21 p. maalisk. 522 § ja 28 p. maalisk. 576 §. — [6]) S:n 11 p. huhtik. 663 §. — [7]) S:n 9 p. toukok. 858 ja 864 §. — [8]) S:n 7 p. kesäk. 1,064 §, 13 p. kesäk. 1,107 § ja 21 p. marrask. 2,302 §. — [9]) S:n 7 p. kesäk. 1,066 §, 13 p. kesäk. 1,108 §, 4 p. heinäk. 1,241, 1,246 ja 1,251 §, 15 p. elok. 1,524 §, 3 p. lokak. 1,885 §, 10 p. lokak. 1,935 ja 1,937 §, 24 p. lokak. 2,060 ja 2,062 §, 1 p. marrask. 2,141 §, 14 p. marrask. 2,255 §, 21 p. marrask. 2,299 § ja 19 p. jouluk. 2,502 §. — [10]) S:n 22 p. elok. 1,557 §, 3 p. lokak. 1,882 §, 10 p. lokak. 1,938 §, 24 p. lokak. 2,063 ja 2,065 §, 28 p. lokak. 2,086 §, 1 p. marrask. 2,139 §, 28 p. marrask. 2,355 § ja 5 p. syysk. 1,674 §. — [11]) S:n 21 p. helmik. 312 §, 29 p. elok. 1,611 § ja 24 p. lokak. 2,064 §. — [12]) S:n10 p. tammik. 48 §. — [13]) S:n 28 p. maalisk. 574 §. — [14]) S:n 10 p. lokak. 1,936 § ja 18 p. lokak. 1,994 §. — [15]) S:n 10 p. tammik. 49 §. — [16]) S:n 21 p. helmik. 314 §. — [17]) S:n 14 p. maalisk. 470 §. — [18]) S:n 21 p. helmik. 313 §. — [19]) S:n 17 p. tammik. 91 §, 21 p. helmik. 311 §, 21 p. maalisk. 542 §, 4 p. huhtik. 616 §, 11 p. huhtik. 655 §, 17 p. toukok. 916 ja 917 §, 23 p. toukok. 965 ja 984 §, 1 p. elok. 1,458 §, 8 p. elok. 1,496 ja 1,497 §, 29 p. elok. 1,607 ja 1,617 §, 1 p. syysk. 1,634 §, 5 p. syysk. 1,676 ja 1,677 §, 19 p. syysk. 1,773 §, 10 p. lokak. 1,932 §, 24 p. lokak. 2,058 ja 2,059 §, 1 p. marrask. 2,129 ja 2,140 §, 28 p. marrask. 2,355 §, 12 p. jouluk. 2,463 §, 21 p. jouluk. 2,507 ja 2,517 §. — [20]) S:n 17 p. tammik. 95 §. — [21]) S:n 4 p. huhtik. 613 §. — [22]) S:n 9 p. toukok. 854 ja 855 §, 8 p. elok. 1,498 § ja 10 p. lokak. 1,934 §. — [23]) S:n 17 p. tammik. 92 §, 24 p. tammik. 128 §, 28 p. helmik. 365 §, 25 p. huhtik. 747 §, 23 p. toukok. 961 §, 8 p. elok. 1,495 §, 29 p. elok. 1,610 §, 1 p. syysk. 1,633 §, 19 p. syysk. 1,782 §, 14 p. marrask. 2,258 § ja 21 p. jouluk. 2,506 §. — [24]) Kiint. lautak. 17 p. tammik. 97 §. — [25]) S:n 24 p. tammik. 130 § ja 7 p. kesäk. 1,068 §. — [26]) S:n 31 p. tammik. 170 §, 7 p. helmik. 206 §, 14 p. helmik. 261 §, 28 p. helmik. 370 §, 14 p. maalisk. 475 § ja 21 p. maalisk. 525 §. — [27]) S:n 28 p. helmik. 369 § ja 7 p. maalisk. 414 §. — [28]) S:n 23 p. toukok. 963 §. — [29]) S:n 14 p. maalisk. 476 § ja 25 p. heinäk. 1,416 §.

tietorilla [1]) ja lentokentällä [2]) y. m. [3]); katu- ja tietöitä eri puolilla kaupunkia ja sen ympäristössä [4]); rakennusten korkeustasomääräyksiä [5]) sekä rakennusten ullakkotilojen käyttämistä erinäisiin tarkoituksiin [6]); mukavuuslaitoksia koskevia kysymyksiä [7]); uuden konserttitalon paikkaa [8]); Oulunkylän omakotialuetta [9]); Kampin kentän säilyttämistä urheilukenttänä [10]); rakennustarkastuksen järjestämistä Pakilan taajaväkisessä yhdyskunnassa [11]); kaupungin ympäristön viemäriolojen järjestämistä [12]) sekä uuden vesijohdon rakentamista eräälle Heikinkadun osalle [13]); eräitä tonttijakoa ja rakennusrajoja koskevia muutoksia [14]); myymälähuoneistojen sijoittamista korttelin n:o 300 Siltasaarenkadun tehdastontille n:o 1 rakennettavaan tehdasrakennukseen [15]); kiinteistötoimiston valmistaman asemakaavan käyttämistä Sinisen kirjan liitekartan pohjana [16]); Herttoniemen kylässä olevien Sjötorp RN 1[8] ja Solhem RN 1[9] nimisten tilojen lohkomista [17]); Ulrika Eleonoran kirkon ja Helsingin entisen hautausmaan muistokivien asettamista asianomaisiin paikkoihin [18]); Turuntien varrella, korttelin n:o 519 alueella sijaitsevien tulliporttipylväiden säilyttämistä [19]); Kulosaaren siltasuunnitelmaa [20]); Vallilan korttelien n:ot 536 ja 537 säilyttämistä asemakaavassa asuntokortteleina [21]); rakennustarkastajain toimituspalkkioita [22]); olympiakisojen yhteydessä esiintyviä tarpeellisia kilpailupaikkoja koskevia järjestelykysymyksiä y. m. [23]); Lauttasaaren rakennusjärjestystä [24]); Lauttasaaren korttelien n:ot 63, 64, 69, 70, 75 ja 76 rakennussuunitelman muutosehdotusta [25]); sekä hautausmaa-alueen luovuttamista roomalaiskatoliselle seurakunnalle [26]).

Maistraatille annettiin lausunto, joka koski bensiininjakeluaseman rakentamista Kaivokadun tontille n:o 8 [27]).

---

[1]) Kiint. lautak. 10 p. lokak. 1,933 §. — [2]) S:n 19 p. syysk. 1,776 §, 10 p. lokak. 1,931 § ja 18 p. lokak. 1,995 §. — [3]) S:n 25 p. huhtik. 743 §, 2 p. toukok. 803 §, 9 p. toukok. 865 §, 17 p. toukok. 925 §, 4 p. heinäk. 1,244 §, 18 p. heinäk. 1,360 §, 29 p. elok. 1,609 ja 1,612 §, 5 p. syysk. 1,672 §, 12 p. syysk. 1,736 §, 7 p. marrask. 2,177 § ja 28 p. marrask. 2,354 ja 2,356 §. — [4]) S:n 17 p. tammik. 96 §, 24 p. p. tammik. 132 §, 28 p. helmik. 366 §, 25 p. huhtik. 745 §, 17 p. toukok. 918 §, 1 p. elok. 1,470 §, 12 p. syysk. 1,738 §, 19 p. syysk. 1,777 §, 3 p. lokak. 1,880 ja 1,881 § ja 21 p. jouluk. 2,516 §. — [5]) S:n 31 p. tammik. 179 §, 4 p. huhtik. 614 §, 13 p. kesäk. 1,109 §, 25 p. heinäk. 1,415 §, 22 p. elok. 1,563 §, 29 p. elok. 1,608 §, 1 p. syysk. 1,632 §, 5 p. syysk. 1,673 ja 1,675 §, 12 p. syysk. 1,734 §, 18 p. lokak. 1,996 § ja 5 p. jouluk. 2,398 §. — [6]) S:n 7 p. helmik. 205 §, 21 p. maalisk. 524 §, 9 p. toukok. 857 §, 22 p. elok. 1,562 § ja 1 p. marrask. 2,135 §. — [7]) S:n 7 p. helmik. 200 §, 28 p. helmik. 371 § ja 5 p. jouluk. 2,400 §. — [8]) S:n 21 p. helmik. 309 §. — [9]) S:n 28 p. maalisk. 575 §. — [10]) S:n 4 p. huhtik. 620 §. — [11]) S:n 11 p. huhtik. 656 § ja 25 p. huhtik. 740 §. — [12]) S:n 11 p. huhtik. 658 §. — [13]) S:n 12 p. syysk. 1,737 §. — [14]) S:n 25 p. huhtik. 741§, 9 p. toukok. 861 §, 29 p. elok. 1,606 § ja 21 p. jouluk. 2,505 §. — [15]) S:n 25 p. huhtik. 746 §. — [16]) S:n 9 p. toukok. 856 §. — [17]) S:n 23 p. toukok. 960 §. — [18]) S:n 30 p. toukok. 1,020 §. — [19]) S:n 7 p. kesäk. 1,067 §. — [20]) S:n 18 p. heinäk. 1,359 §. — [21]) S:n 5 p. syysk. 1,670 §. — [22]) S:n 18 p. lokak. 1,997 §. — [23]) S:n 1 p. marrask. 2,133 §, 7 p. marrask. 2,178 §, 14 p. marrask. 2,259 §, 21 p. marrask. 2,303 ja 2,304 § ja 22 p. marrask. 2,317 ja 2,318 §. — [24]) S;n 18 p. lokak. 1,992 §, 24 p.lokak. 2,056 §, 28 p. lokak. 2,084 § ja 1 p. marrask. 2,137 §. — [25]) S:n 18 p. lokak. 1,993 §, 24 p. lokak. 2,057 §, 28 p. lokak. 2,085 §, 1 p. marrask. 2,138 § ja 7 p. marrask. 2,186 §. — [26]) S:n 5 p. jouluk. 2,394 §, 12 p. jouluk. 2,450 §, 16 p. jouluk. 2,470 § ja 21 p. jouluk. 2,511 §. — [27]) S:n 4 p. huhtik. 622 §.

5. Kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston toimialaan kuuluvat asiat

Viranhaltijat. Maanmittaus- ja kartastotöiden osaston tilapäisen vaakitsijan toimeen määrättiin [1]) ylioppilas A. O. Anttila helmikuun 13 p:stä 1938 toistaiseksi, kuitenkin enintään vuoden loppuun, 2,900 mk:n kuukausipalkkiosta ja piirtäjäharjoittelijaksi neiti A. Jokinen samoin toistaiseksi, kuitenkin enintään vuoden loppuun, 750 mk:n kuukausipalkkiosta. Sitten kun osaston 27 palkkaluokkaan kuuluvan vaakitsijan viran haltija insinööri B. Hanson joulukuun 19 p:nä 1938 oli valittu saman osaston vastaperustettuun nuoremman insinöörin virkaan, päätettiin [2]) edelliseen virkaan, sitä haettavaksi julistamatta, valita rakennusmestari E. W. Laaka. Osaston 31 palkkaluokkaan kuuluvaan piirtäjän virkaan valittiin [3]) ylioppilas L. H. Lagerstam ja 36 palkkaluokkaan kuuluvaan piirtäjän virkaan rakennusmestari O. J. Suvanto, tilapäiseksi vaakitsijaksi päätettiin [4]) määrätä tammikuun 1 p:stä 1939 toistaiseksi ja enintään kuluvan vuoden loppuun maanmittausharjoittelija H. Karimo 2,900 mk:n kuukausipalkkiosta sekä 34 palkkaluokkaan kuuluvaan piirtäjän virkaan ylioppilas R. O. Kurppa tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen siksi kunnes virka vakinaisesti täytettiin 2,450 mk:n kuukausipalkkiosta.

Tonttijakokartat. Päätettiin lähettää kaupunginhallitukselle tonttijakokartat, jotka koskivat II kaupunginosan korttelia n:o 42 [5]), XXVI kaupunginosan kortteleita n:ot 990, 991, 992 ja 993 [6]), XXV kaupunginosan kortteleita n:ot 893 a, 893 b, 894, 896, 897 ja 898 [7]) sekä IV kaupunginosan kortteleita n:ot 216 ja 217 [8]).

Taksaehdotukset y. m. Ehdotukset uudeksi tontinmittaustaksaksi sekä taksaksi kaupungingeodeetin tehtävistä suoritettavista maksuista, jotka eivät sisälly tontinmittaustaksaan, päätettiin [9]) lähettää kaupunginhallitukselle; kysymys tonttijakokarttojen laatimismaksun perimisestä päätettiin [10]) esittää kaupunginhallitukselle.

Käyttövarat. V:n 1938 käyttövaroistaan lautakunta myönsi m. m. seuraavat määrärahat:

18,000 mk ilmavalokuvien ottamista varten Puodinkylästä [11]);

2,262: 75 mk korvausmaksuja sekä kesäloman ajalta suoritettavia palkkioita varten [12]);

1,000 mk kaupungingeodeetille hänen osallistumistaan varten Viron geodeettien yhdistyksen järjestämään Viron matkaan [13]); sekä

1,450 mk tarpeellisten karttojen hankkimiseksi M. G. Stenius ab:n maiden arviointia varten [14]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat eräiden Oulunkylässä sijaitsevien pakkolunastettujen alueiden takaisin lunastamista [15]); menettelyä seurakuntain kanssa sovitun maan-

---

[1]) Kiint. lautak. 17 p. tammik. 98 §, 24 p. tammik. 133 §, 23 p. toukok. 969 § ja 3 p. lokak. 1,887 §. — [2]) S:n 28 p. jouluk. 2,533 §. — [3]) S:n 28 p. jouluk. 2,534 ja 2,535 §. — [4]) S:n 28 p. jouluk. 2,536 ja 2,537 §. — [5]) S:n 25 p. huhtik. 753 §. — [6]) S:n 20 p. kesäk. 1,163 §. — [7]) S:n 25 p. heinäk. 1,418 §. — [8]) S:n 25 p. heinäk. 1,419 §. — [9]) S:n 17 p. toukok. 926 ja 927 §. — [10]) S:n 1 p. marrask. 2,142 §. — [11]) S:n 28 p. maalisk. 578 §. — [12]) S:n 13 p. kesäk. 1,111 §, 1 p. marrask. 2,143 §, 28 p. marrask. 2,359 § ja 21 p. jouluk. 2,518 ja 2,519 §. — [13]) S:n 25 p. heinäk. 1,421 §. — [14]) S:n 3 p. lokak. 1,886 §. — [15]) S:n 10 p. tammik. 51 §.

vaihdon johdosta vireillä olevissa maanmittaustoimituksissa [1]); tilastotietojen antamista metsätieteelliselle tutkimustoimistolle [2]); eräitä tiloja koskevien kauppakirjojen luovuttamista [3]); Helsingin—Tuomarinkylän—Hyrylän maantietä varten tarvittavan alueen pakkolunastusta [4]); rajan määräämistä tonttikirjaan merkittävien ja maarekisteriin vietävien alueiden välillä [5]); Kulosaaren maalaiskunnassa olevien palstojen n:ot 251 ja 253 luovutusselvittelyä [6]); sekä kaupungin omistusoikeutta postitalon itäpuolella olevaan valtiolle luovutettuun alueeseen [7]).

6. Kiinteistötoimiston talo-osaston toimialaan kuuluvat asiat

Viranhaltijat. Halli- ja torikaupan valvojalle majuri O. A. Kohoselle myönnettiin [8]) ero virastaan kesäkuun 15 p:stä alkaen ja mainittuun toimeen valittiin [9]) voimistelunopettaja M. Heinonen samasta päivästä lukien.

Kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijälle A. Wansénille myönnettiin [10]) sairaslomaa maaliskuun 21 p:n ja toukokuun 31 p:n väliseksi ajaksi ja määrättiin avustava talojenisännöitsijä U. Kallio oman virkansa ohella hoitamaan isännöitsijä Wansénin tointa ja oli hänen palkkaamisekseen mainituksi viransijaisuusajaksi kaupunginhallitukselta anottava 4,666: 65 mk. Edelleen päätettiin [11]) isännöitsijä Wansénille myöntää jatkettua sairaslomaa heinäkuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään oikeudella ottaa viransijainen 3,000 mk:n kuukausipalkkiosta sekä lokakuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään, jolloin määrättiin isännöitsijä W. F. Risku kyseistä viransijaisuutta hoitamaan ja oli hänen palkkaamisekseen lokakuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi anottava yhteensä 10,800 mk sekä isännöitsijä Wansénille ehdotettava myönnettäväksi edelleen $^2/_3$ hänen pohjapalkastaan sekä hänen ikäkorotuksensa kuluvan vuoden loppuun saakka.

Hallikaitsija K. E. Palinille myönnettiin [12]) sairaslomaa joulukuun 6—20 p:n väliseksi ajaksi.

Isännöitsijä W. F. Risku, joka oli otettu talo-osaston palvelukseen syyskuun 1 p:stä toistaiseksi ja enintään vuoden loppuun 3,000 mk:n kuukausipalkkiosta ja oli sittemmin hoitanut isännöitsijä A. Wansénin viransijaisuutta, päätettiin [13]) määrätä väliaikaisesti hoitamaan talo-osaston uutta isännöitsijän tointa tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen siksi kunnes virka vakinaisesti täytettiin.

Päätettiin [14]) korottaa kaupungintalon talonmiehen apulaisen ja erään porrassiivoojan palkkoja sekä merkitä 10,500 mk talousarvioehdotukseen yölämmittäjän palkkaamista varten Hakaniemenhalliin.

Stansvikin tilalle päätettiin [15]) palkata vartija 400 mk:n kuukausipalkkiosta erinäisine luontoisetuineen toukokuun 1 p:stä alkaen.

---

[1]) Kiint. lautak. 10 p. tammik. 52 §. — [2]) S:n 24 p. tammik. 134 §. — [3]) S:n 7 p. helmik. 207 § ja 28 p. helmik. 372 §. — [4]) S:n 14 p. maalisk. 477 §. — [5]) S:n 14 p. marrask. 2,260 §. — [6]) S:n 5 p. jouluk. 2,402 §. — [7]) S:n 12 p. jouluk. 2,458 §. — [8]) S:n 21 p. maalisk. 540 §. — [9]) S:n 23 p. toukok. 970 § ja 7 p. kesäk. 1,080 §. — [10]) 28 p. maalisk. 582 § ja 25 p. huhtik. 761 §; vrt. tämän kert. s. 58 ja 131. — [11]) Kiint. lautak. 30 p. toukok. 1,025 §, 29 p. elok. 1,627 §, 3 p. lokak. 1,891 § ja 24 p. lokak. 2,073 §. — [12]) S:n 12 p. jouluk. 2,460 §. — [13]) S:n 29 p. elok. 1,627 § ja 28 p. jouluk. 2,542 §. — [14]) S:n 29 p. elok. 1,618, 1,619 ja 1,620 §. — [15]) S:n 20 p. kesäk. 1,171 §.

Väestönsuojeluvälineiden säilytyspaikkojen hoitajan määrääminen. Päätettiin [1]) määrätä väestönsuojeluvälineiden ja -tarvikkeiden varastonhoitajaksi Pohj. Esplanaadikadun talossa n:o 15 olevaan varastoon taloosaston konttoriapulainen J. Milan ja Mäkelänkadun talossa n:o 37 olevaan varastoon talonmies J. Lehti. Mäkelänkadun talon n:o 37 varusteiden säilytyspaikaksi varattiin keittiö saman talon huoneistosta n:o 14 sekä mainitun huoneiston kamari luovutettiin vastaanottohuoneeksi talonmies Lehdelle kesäkuun 1 p:stä alkaen pysyttämällä hänen vuokransa kuitenkin samana kuin ennenkin eli 390 mk:na kuukaudessa.

Kiinteistötoimiston huoneistoa päätettiin [2]) laajentaa liittämällä siihen rakennustoimiston talorakennusosaston kaupungintalosta luovutettava huoneisto edellytyksin, että kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus myönsivät tarkoitusta varten tarpeelliset määrärahat.

Ammattientarkastusvirasto päätettiin [3]) toistaiseksi sijoittaa kaupungin omistamaan Myllytien taloon n:o 5. Tilitysvuokra määrättiin 948 mk:ksi kuukaudelta. Ammattientarkastusvirastolle vuokratussa huoneistossa asuvalle ammattientarkastaja H. Thornbergille kiinteistölautakunta päätti käyttövaroistaan suorittaa 3,000 mk muutto- y. m. kulujen korvauksena.

Vuokralle otetut huoneistot. Kiinteistölautakunta otti vuoden aikana vuokralle kaupungin virastoja ja laitoksia varten seuraavat huoneistot:

Virasto tai laitos, jota varten huoneisto vuokrattiin	Vuokranantaja	Osoite	Vuokrakausi		Kuukausivuokra, mk
			alkaa	päättyy	
Poliisilaitos [4])	Oy. Matkahuolto ab.	Linja-autoasema	1938, syysk. 1	1941, syysk. 1	700
Kaupunginkätilö [5])	Oy. Kalliolinna	Hämeentie n:o 2 b	1938, helmik. 1	1938, toukok. 1	900
S:n [6])	Oy. Kalliolinna	Hämeentie n:o 2 b	1938, toukok. 1	1939, toukok. 31, sen jälk. irtis. helmik.	750
S:n pohjoisen piirin [7])	Herra J. Elo	Kymintie n:o 65	1938, huhtik. 15	1938, jouluk. 31, sen jälk. 1 kk. irtis. jälk.	850
Veneeristen tautien poliklinikka [8])	Fastighets ab. Svenska gården	Aleksanterinkatu n:o 16—18	1938, kesäk. 1	1943, toukok.31, sen jälk. irtis. helmik.	4,165
Huoltoviraston irtolais- ja alkoholistikanslia [9])	Ministeri O. Talas	Siltasaarenkatu n:o 5	1938, tammik.15	1939, kesäk. 1, sen jälk. irtis. helmik.	1,500
Lastensuojelulautakunta [10])	Niemeläinen oy.	Yrjönkatu n:o 7	1938, lokak. 1	1942, toukok. 31	5,262
S:n [10])	Niemeläinen oy.	Yrjönkatu n:o 7	1939, tammik. 1	1942, toukok. 31	3,484
Kallion uusi lastentarha [11])	Asunto oy. Kaarlenkatu 19	Kaarlenkatu n:o 19	Talon valmistuttua	1943, kesäk. 1, sen jälk. irtis. helmik.	4,680
Lastentarha Onnela [12])	Asunto oy. Sydväst	Tehtaankatu n:o 21	1938, kesäk. 1	1943, toukok. 31 sen jälk. irtis. helmik.	4,000

[1]) Kiint. lautak. 7 p. helmik. 214 ja 215 §. — [2]) S:n 12 p. syysk. 1,742 § ja 21 p. jouluk. 2,521 §. — [3]) S:n 28 p. marrask. 2,361 §. — [4]) S:n 1 p. marrask. 2,149 §. — [5]) S:n 24 p. tammik. 136 § ja 25 p. huhtik. 759 §. — [6]) S:n 25 p. huhtik. 759 §. — [7]) S:n 21 p. helmik. 319 §. — [8]) S:n 28 p. maalisk. 581 §. — [9]) S:n 3 p. tammik. 34 §. — [10]) S:n 12 p. syysk. 1,740 §. — [11]) S:n 23 p. toukok. 973 § ja 4 p. heinäk. 1,259 §. — [12]) S:n 28 p. maalisk. 580 §.

Virasto tai laitos, jota varten huoneisto vuokrattiin	Vuokranantaja	Osoite	Vuokrakausi		Kuukausivuokra, mk
			alkaa	päättyy	
Lastentarha Pienola [1])	Wilhelm Ekmanin kuolinpesä	Lapinlahdenkatu n:o 13	1938, kesäk. 1	1943, toukok. 31, sen jälk. irtis. helmik.	4,000
Rakennustoimiston talorakennusosasto [2])	Asunto oy. Kalevankatu 4	Kalevankatu n:o 4	1938, jouluk. 1	1943, jouluk. 1, sen jälk. 4 kk. irtis.	13,700
Rakennustoimiston varasto-osasto [3])	Teollisuuden harjoittajain keskinäinen tapaturmavakuutusyhtiö	Kasarmikatu n:o 44	1938, jouluk. 1	1941, kesäk. 1, sen jälk. irtis. tammik.	4,750

Kaupunginkätilön huoneistossa, Hämeentien 2 b:ssä, vuokranantajan tuli suorittaa vaadittavat korjaukset.

Huoltoviraston irtolais- ja alkoholistikanslian huoneistossa oli tarpeelliset korjaukset toimitettava vuokranantajan toimesta ja kustannuksella.

Lastentarha Kallion uutta huoneistoa koskevaan vuokrasopimukseen merkittiin ehdoksi, että vuokranantajan oli laitettava kyseinen huoneisto tarkoituksenmukaiseen kuntoon sekä että lastentarhalle oli varattava yksinoikeus määrättynä aikana päivästä saada käyttää Helsinginkujan ja Kaarlenkadun kulmaukseen järjestettävää leikkipaikkaa.

Lastentarha Pienolaa varten Eerikinkadun 14:stä vuokrattu huoneisto irtisanottiin ja sen uuteen, Lapinlahdenkadun 13:ssa olevaa huoneistoa koskevaan vuokrasopimukseen päätettiin merkitä, että, mikäli lastentarha oma-aloitteisesti muutti pois mainitusta huoneistosta ennenkuin 10 vuotta oli kulunut vuokra-ajan alkamisesta, kaupunki korvasi vuokranantajalle muutostyökustannuksista, jotka saattoivat nousta enintään 30,000 mk:aan, niin monta kymmentä osaa sanotusta summasta kuin 10 vuodesta silloin oli vuosia jälellä. Lisäksi määrättiin, että lastentarhan lapset ja heidän äitinsä saivat käyttää yksinomaan B porrasta.

Kaupungin vuokralle ottamien huoneistojen vuokrien korottaminen. Edellytyksin, että kiinteistölautakunnan kaupunginhallitukselta vuokrien korotuksia varten anomat määrärahat myönnetään, päätettiin hyväksyä seuraavat vuokrankorotukset: Pasilan alueläkärin vastaanottoa varten Hertankadun talosta n:o 12 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 625 mk:sta 700 mk:aan [4]), lastentarha Solhällaa varten Toisen linjan talosta n:o 2 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 4,500 mk:sta 4,800 mk:aan [5]), lastentarha Barnabota varten Tehtaankadun talosta n:o 13 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 3,800 mk:sta 4,100 mk:aan [6]), Töölön haarakirjastoa varten Runeberginkadun talosta n:o 69 vuokratun huoneiston vuosivuokra 39,000 mk:sta 40,000 mk:aan [7]), Sörnäisten apulaisalueläkäriä varten Vilhonvuorenkadun talosta n:o 7—9 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 500 mk:sta 600 mk:aan [8]), Kruununhaan lastentarhaa varten Snellmaninkadun talosta n:o 19 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 3,000 mk:sta 3,250 mk:aan [9]), työnvälitystoimiston henkisen työn tekijäin

[1]) Kiint. lautak. 14 p. helmik. 267 § ja 4 p. huhtik. 628 §. — [2]) S:n 12 p. syysk. 1,742 § ja 21 p. jouluk. 2,521 §. — [3]) S:n 14 p. marrask. 2,261 § ja 21 p. jouluk. 2,522 §. — [4]) S:n 24 p. tammik. 137 §. — [5]) S:n 28 p. helmik. 381 §. — [6]) S:n 28 p. helmik. 382 §. — [7]) S:n 7 p. maalisk. 421 §. — [8]) S:n 7 p. maalisk. 422 §. — [9]) S:n 7 p. maalisk. 423 §.

ja nuorison osastoja varten Aleksanterinkadun talosta n:o 12 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 1,850 mk:sta 2,100 mk:aan [1]), oikeusaputoimistoa varten Aleksanterinkadun talosta n:o 12 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 1,300 mk:sta 1,450 mk:aan [2]), päiväkoti Toimelaa varten Vuorimiehenkadun talosta n:o 12 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 1,600 mk:sta 1,700 mk:aan [3]), lastenhoidonneuvolaa varten Intiankadun talosta n:o 13 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 600 mk:sta 700 mk:aan [4]), lastentarha Kalevaa varten Castréninkadun talosta n:o 18 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 3,510 mk:sta 3,810 mk:aan [5]), lastentarha Touhulaa varten Neljännen linjan talosta n:o 14 vuokratun huoneiston vuokra 4,500 mk:sta 5,000 mk:aan [6]), huoltolautakuntaa varten Siltasaarenkadun talosta n:o 3—5 vuokratun huoneiston vuosivuokra 200,000 mk:sta 240,000 mk:aan [7]), ruotsinkielistä apukoulua varten Oikokadun talosta n:o 7 vuokratun huoneiston vuosivuokra 80,000 mk:sta 90,000 mk:aan [8]) ja lastentarha Alppimajaa sekä sen yhteydessä toimivaa lastenseimeä varten Castréninkadun talosta n:o 28 vuokratun huoneiston vuosivuokra 81,996 mk:sta 90,996 mk:aan [9]).

Keskuskeittolan autotallit. Päätettiin [10]) vuokrata keskuskeittolan kahta kuorma-autoa varten paikat Sturenkadun talon n:o 23 autotallista kesäkuun 1 p:n 1938 ja kesäkuun 1 p:n 1939 väliseksi ajaksi 600 mk:n kuukausivuokrasta lämpöineen.

Vuokralle annetut huoneistot. Vuoden aikana päätettiin vuokrata m. m. seuraavat huoneistot: Munkkisaaren korttelissa n:o 177 olevasta tehdasrakennuksesta tehdasrakennuksen pohjoispään pohjakerroksessa oleva huoneisto Marmorihiomo oy:lle ja ison tehdasrakennuksen eteläpäästä huoneistot Helsingin säilyke oy:lle molemmat 5 vuodeksi siitä päivästä alkaen, jolloin kaupunki voi luovuttaa huoneistot yhtiöiden hallintaan, kuitenkin siten, että vuokrakausi päättyy kesäkuun 1 p:nä 1943, edellinen 5,035 mk:n ja jälkimmäinen 12,020 mk:n kuukausivuokrasta [11]) ja tehdasrakennus n:o 8 f Panu oy:lle tammikuun 1 p:stä 1938 kesäkuun 1 p:ään 1942 2,520 mk:n kuukausivuokrasta [12]) sekä Kansakoulukadun talossa n:o 3 olevan ammattikoulun luokkahuone n:o 13 helmikuun 21 p:n ja 26 p:n väliseksi ajaksi 500 mk:n vuokrasta Suomen kellosepät oy:lle opintokurssin järjestämistä varten [13]).

Hesperian huvilan yläkerta päätettiin [14]) vuokrata Suomen punaiselle ristille maaliskuun 28 p:n ja toukokuun 15 p:n väliseksi ajaksi puheopetuskursseja varten 900 mk:n vuokrasta koko ajalta sekä mainitun huvilan alakerta valtioneuvoston toukokuun 16 p:n juhlallisuuksia valmistelemaan asettamalle toimikunnalle 500 mk:n vuokrasta.

Päätettiin [15]) vuokrata Stadion-säätiölle sen tarvitsema osa Hesperian huvilasta toukokuun 24 p:n ja kesäkuun 10 p:n väliseksi ajaksi 10 mk:n kuukausivuokrasta m²:ltä.

Päätettiin [16]) antaa talo-osaston tehtäväksi vuokrata Suomen olympialaiselle komitealle Hesperian huvilan pohjakerroksesta n. 80 m² käsittävä

---

[1]) Kiint. lautak. 14 p. maalisk. 481 §. — [2]) S:n 14 p. maalisk. 482 §. — [3]) S:n 28 p. maalisk. 585 §. — [4]) S:n 11 p. huhtik. 667 §. — [5]) S:n 30 p. toukok. 1,023 §. — [6]) S:n 30 p. toukok. 1,024 §. — [7]) S:n 13 p. kesäk. 1,114 §. — [8]) S:n 13 p. kesäk. 1,117 §. — [9]) S:n 1 p. elok. 1,474 §. — [10]) S:n 9 p. toukok. 871 §. — [11]) S:n 10 p. tammik. 53 ja 54 § ja 7 p. helmik. 208 §. — [12]) S:n 24 p. tammik. 138 § ja 14 p. maalisk. 480 §. — [13]) S:n 14 p. helmik. 266 §. — [14]) S:n 21 p. maalisk. 535 §. — [15]) S:n 23 p. toukok. 985 §. — [16]) S:n 5 p. jouluk. 2,407 §.

huoneisto sekä koko yläkerta eli yhteensä 284 m² tammikuun 15 p:stä 1939 syyskuun 1 p:ään 1940 2,840 mk:n kuukausivuokrasta ilman lämpöä ja valoa ja oikeutettiin vuokraaja omalla kustannuksellaan järjestämään rakennukseen keskuslämmitys ja W.C., jotka kuitenkin vuokra-ajan jälkeen tulisivat jäämään korvauksetta kaupungille.

Helsingin poliisien yhdistys oikeutettiin [1]) pitämään kaupungilta vuokraamallaan n. s. Åbergin huvilan alueella Lauttasaaressa kesämajoja yli talven.

Ullanlinnan kylpylaitos päätettiin [2]) vuokrata edelleen Ulrikasborgs bad- och kuranstalts konsortium nimiselle yhtymälle toukokuun 1 p:n 1938 ja toukokuun 1 p:n 1939 väliseksi ajaksi 100 mk:n vuokrasta.

Esplanaadikappeli päätettiin [3]) vuokrata lokakuun 4 ja 5 p:n väliseksi ajaksi Suomen kalastusyhdistykselle kalanäyttelyä varten 500 mk:n päivävuokrasta siten, että vuokraajalla oli oikeus kahtena päivänä ennen näyttelyä ja yhtenä päivänä näyttelyn jälkeen käyttää kappelirakennusta ehdoin, että näyttelyn järjestäjä korvaisi kaiken näyttelyn ehkä aiheuttaman vahingon, huolehtisi ravintolarakennuksen ja sen ympäristön siivoamisesta heti näyttelyn jälkeen sekä sopisi valaistuksesta Oy. Esplanaadikappelin kanssa.

Oy. Matkahuolto ab:lle päätettiin [4]) vuokrata edelleen linja-autoasema 250,000 mk:n vuosivuokrasta syyskuun 15 p:stä 1938 syyskuun 15 p:ään 1941 nykyisen sopimuksen mukaisin ehdoin kuitenkin siten, että yhtiö oli omalla kustannuksellaan velvollinen talo-osaston määräyksen mukaan huolehtimaan rakennuksen sisäkorjauksista sekä kustantamaan kaikki aseman linja-autoliikennettä varten tarpeelliset, asema-alueella olevat ja sinne kuuluvat kaupungin määräämän mallin mukaiset pylväät ja taulukot korjauksineen ja maalauksineen.

Lasipalatsi oy:n linja-autoasemalta vuokraamien huoneistojen vuokra määrättiin [5]) 60,000 mk:ksi vuodessa syyskuun 15 p:n 1938 ja syyskuun 15 p:n 1941 väliseltä ajalta.

Viljelyspalstatoimikunnan perunakellari. Talo-osasto oikeutettiin [6]) vuokraamaan viljelyspalstatoimikunnalle n. 50 m²:n suuruinen varastotila perunakellariksi Unioninkadun 43:sta 250 mk:n kuukausivuokrasta.

Huoneistojen arvioimisia suoritettiin 7 tapauksessa [7]).

Eerikinkadun 45:ssä sijaitsevan kiinteistön kauppaehtojen tulkinta. Kaupungin Fastighets ab. Eriksgatan 45 nimiseltä yhtiöltä ostamaa yllä mainittua kiinteistöä koskevaan kauppakirjaan päätettiin [8]) merkitä, että talon silloinen vuokralainen Oy. Amfibolit ab. sai poistaa rakennuksesta omistamansa koneet ja polttouunit ehdoin, että lattiat ja katot sekä seinät saatettiin alkuperäiseen kuntoonsa ja sähköjohdot jakotauluineen jätettiin paikoilleen.

Kunnalliset työväenasunnot. Kunnallisissa työväenasunnoissa olevien liikehuoneistojen vuokrat vahvistettiin [9]).

Lupa alivuokralaisen pitämiseen kunnallisissa työväenasunnoissa myönnettiin [10]) 1 tapauksessa.

---

[1]) Kiint. lautak. 7 p. marrask. 2,191 §. — [2]) S:n 28 p. helmik. 377 § ja 25 p. huhtik. 758 §. — [3]) S:n 19 p. syysk. 1,784 §. — [4]) S:n 18 p. heinäk. 1,367 §, 29 p. elok. 1,622, §, 1 p. syysk. 1,640 § sekä 12 p. syysk. 1, 704 ja 1,739 §. — [5]) S:n 18 p. heinäk. 1,368 §. — [6]) S:n 5 p. syysk. 1,683 §. — [7]) S:n 21 p. maalisk. 536 §, 4 p. huhtik. 625 ja 626 §, 11 p. huhtik. 669 ja 670 §, 17 p. toukok. 931 §, 23 p. toukok. 972 §, 25 p. heinäk. 1,427 § ja 3 p. lokak. 1,890 §. — [8]) S:n 21 p. jouluk. 2,523 §. — [9]) Taloj. 19 p. jouluk. 59 §. — [10]) S:n 7 p. marrask. 48 §.

Kunnallisten työväenasuntojen kerhokeskukselle myönnettiin vuoden aikana yhteensä 7,107 mk [1]) ja Vallilan kerhokeskukselle yhteensä 1,800 mk [2]) kerholaisten urheilukilpailuihin osallistumista, urheiluvälineiden ostamista sekä muita tarpeita varten.

Hyväksyttiin [3]) esitys määrättyjen aikakauslehtien tilaamisesta Vallilan kerhokeskukseen.

Kauppahallit. Vuoden aikana huutokaupattiin 4 Kauppatorin hallin myymälän vuokraoikeudet yhteensä 2,160 mk:n kuukausivuokrasta [4]), 3 Kasarmitorin hallin myymälän vuokraoikeudet yhteensä 1,195 mk:n kuukausivuokrasta [5]), 11 Hakaniementorin hallin myymälän vuokraoikeudet yhteensä 2,365 mk:n kuukausivuokrasta [6]) ja 5 Hietalahdentorin hallin myymälän vuokraoikeudet yhteensä 620 mk:n kuukausivuokrasta [7]).

Hakaniementorin hallin vihannesmyymälöissä sallittiin [8]) edelleen pitää myöskin kukkia myytävänä.

Hietalahdentorin hallin myymälä n:o 63 päätettiin [9]) määrätä kahvimyymäläksi ja vuokrattiin se rouva S. Hellstenille 200 mk:n kuukausivuokrasta.

Hietalahdentorin halli päätettiin [10]) sulkea kesäkuun 15 p:n ja elokuun 15 p:n välisenä aikana lauantaisin klo 16.

Kalatukkukauppias A. Mäkinen oikeutettiin [11]) kiinnittämään puhelinkaappi Kauppatorin hallin seinään toistaiseksi 1 kuukauden irtisanomisajoin 10 mk:n kuukausivuokrasta.

Kauppatori. Kauppatorin maalaisrivien länsipäässä olevat 3 kiinteätä myyntipaikkaa vuokrattiin huutokaupalla puutarhaviljelijöille toukokuun 1 p:n ja lokakuun 31 p:n väliseksi ajaksi alinta vuokraa korkeammista vuokrista yhteensä 3,450 mk:n kuukausivuokrasta [12]) sekä kortteliin A toukokuun 1 p:stä enintään vuoden loppuun kokeeksi järjestetyt 5 kiinteätä perunanmyyntipaikkaa edelleen v:ksi 1939 yhteisestä 2,250 mk:n kuukausivuokrasta [13]). Kortteleista C ja D vuokrattiin huutokaupalla v:ksi 1939 kaikkiaan 22 kiinteätä puutarhatuotteiden myyntipaikkaa yhteensä 14,200 mk:n kuukausivuokrasta [14]).

Kauppatorin kortteli n:o IX, johon oli sijoitettu kalanmyyntipaikka, päätettiin [15]) lakkauttaa ja siirtää sen paikalle kortteli n:o X sekä lisätä yksi kalanmyyntipaikka kortteliin n:o VII. Kalanmyyntipaikkojen vuokrat päätettiin pysyttää entisellään.

Kauppatori päätettiin [16]) pitää suljettuna toukokuun 16 p:nä 1938.

Kioskit ja muut ulkosalla olevat myyntipaikat. Lautakunta päätti [17]), että kioskit ja muut ulkosalla olevat myyntipaikat vuokrataan niiden entisille vuokraajille seuraavasti: virvoitusjuomakioskit 1 vuodeksi korottamalla viimevuotinen vuokra 10 %:lla, vaunupaikat 1 vuodeksi entisestä

---

[1]) Taloj. 31 p. tammik. 14 ja 15 §, 17 p. toukok. 24 §, 26 p. syysk. 45 § ja 19 p. jouluk. 62 §. — [2]) S:n 20 p. kesäk. 28 § ja 19 p. jouluk. 60 ja 61 §. — [3]) S:n 7 p. marrask. 51 § ja 19 p. jouluk. 63 §. — [4]) S:n 10 p. tammik. 3 §, 17 p. toukok. 23 §, 22 p. elok. 34 § ja 19 p. jouluk. 55 §. — [5]) S:n 31 p. tammik. 10 §, 26 p. syysk. 41 § ja 19 p. jouluk. 56 §. — [6]) S:n 10 p. tammik. 4 §, 31 p. tammik. 9 §, 2 p. toukok. 18 §, 26 p. syysk. 43 § ja 19 p. jouluk. 53 ja 54 §. — [7]) S:n 10 p. tammik. 6 §, 22 p. elok. 37 § ja 19 p. jouluk. 52 §. — [8]) S:n 31 p. tammik. 13 § — [9]) Kiint. lautak. 14 p. helmik. 272 §. — [10]) S:n 20 p. kesäk. 1,173 §. — [11]) S:n 2 p. toukok. 813 §. — [12]) S:n 25 p. huhtik. 762 §. — [13]) S:n 25 p. huhtik. 764 §, 1 p. marrask. 2,152 § ja 5 p. jouluk. 2,409 §. — [14]) S:n 1 p. marrask. 2,153 § ja 5 p. jouluk. 2,410 §. — [15]) S:n 7 p. helmik. 211 §. — [16]) S:n 9 p. toukok. 880 §. — [17]) S:n 7 p. helmik. 209 §, 14 p. helmik. 263 § ja 21 p. helmik. 315 §.

vuokrasta, jäätelönmyyntipaikat, mikäli niitä vuokrataan, 2 vuodeksi korottamalla viimevuotinen vuokra 20 %:lla sekä hedelmänmyyntipaikat ja valokuvauspaikat 1 vuodeksi entisestä vuokrasta. Mikäli entiset vuokraajat eivät halua paikkojaan vuokrata, tarjotaan ne huutokaupalla vuokrattaviksi seuraavasti: vaunupaikat, hedelmänmyyntipaikat ja valokuvauspaikat 1 vuodeksi pohjavuokrana viimevuotinen vuokra, virvoitusjuomakioskit 1 vuodeksi pohjavuokrana viimevuotinen vuokra korotettuna 10 %:lla ja jäätelönmyyntipaikat 2 vuodeksi pohjavuokrana viimevuotinen vuokra korotettuna 20 %:lla.

Helsinginkadun ja Hämeentien kulmassa oleva kioski päätettiin [1]) vuokrata ilman huutokauppaa rouva F. Viljanderille 1 vuodeksi korottamalla kioskin viimevuotinen vuokra 10 %:lla.

Huutokaupalla vuokrattiin [2]) 7 virvoitusjuomakioskia, joita entiset vuokraajat eivät halunneet vuokrata, sekä Pohjolan- ja Arabiankadun risteykseen rakennettava kioski yhteensä 103,950 mk:sta ja 2 vaunupaikkaa, joista toinen oli uusi, Ruskeasuolle perustettu vaunupaikka, yhteensä 2,600 mk:sta vuodessa [3]).

Hämeentien ja Eurantien kulmauksessa sijaitseva virvoitusjuomakioski päätettiin [4]) siirtää Ruskeasuolle raitiotiepysäkin luo.

Rautatietorilla sijaitsevan kioskin vuokraa päätettiin [5]) alentaa 20,000 mk kesäkaudelta 1938.

Huutokaupalla vuokrattiin [6]) 8 uudesta ja 4 entisestä jäätelönmyyntipaikasta kaikkiaan 9 paikkaa yhteensä 113,120 mk:n vuosivuokrasta.

Linja-autoaseman alueella oleva jäätelönmyyntipaikka päätettiin [7]) vuokrata Lasipalatsi oy:lle huhtikuun 15 p:n ja lokakuun 15 p:n 1938 väliseksi ajaksi 15,000 mk:n vuokrasta myyntikaudelta.

Katajanokan makkaranmyyntipaikka päätettiin [8]) vuokrata huhtikuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n 1938 väliseksi ajaksi rouva O. Lyytiselle 500 mk:n kuukausivuokrasta ja muuten samoin ehdoin kuin muutkin makkaranmyyntipaikat.

Uusien virvoitusjuomakioskien paikat sekä uudet jäätelön-, makkaran- ja kukanmyyntipaikat vahvistettiin [9]) sekä päätettiin kunnostaa eräitä entisiä kioskeja.

Uusien makkaranmyyntipaikkojen vuokraehdot vahvistettiin [10]).

V:ksi 1939 vuokrattiin [11]) kaikkiaan 39 makkaranmyyntipaikkaa, joista 21 oli entisiä ja 18 uutta, yhteensä 74,120 mk:n kuukausivuokrasta.

Kolme seppää nimisen patsaan korokkeella olevat kukanmyyntipaikat vuokrattiin [12]) myyntikausiksi 1938 ja 1939 edelleen näiden myyntipaikkojen entisille vuokraajille 20,000 mk:n vuokrasta myyntikaudelta. Vapunaattona päätettiin kukkien myyntiä sallia klo 24:ään ja vappuaamuna klo 6:sta alkaen.

Päätettiin [13]), että palmusunnuntaina ja vappuna sekä niiden aattoina saadaan Kauppatorille, Hakaniementorille, Töölöntorille, Harjutorille,

[1]) Kiint. lautak. 7 p. helmik. 210 §, 14 p. helmik. 264 § ja 21 p. helmik 316 §. — [2]) S:n 21 p. maalisk. 529 §. — [3]) S:n 28 p. helmik. 375 § ja 21 p. maalisk. 532 §. — [4]) S:n 25 p. heinäk. 1,425 §. — [5]) S:n 24 p. lokak. 2,070 §. — [6]) S:n 28 p. helmik. 373 ja 374 §, 7 p. maalisk. 417 § ja 21 p. maalisk. 530 §. — [7]) S:n 10 p. tammik. 57 §. — [8]) S:n 14 p. helmik. 271 §. — [9]) S:n 18 p. lokak. 2,004 §, 24 p. lokak. 2,066 §, 1 p. marrask. 2,144 § ja 7 p. marrask. 2,187 §. — [10]) S:n 14 p. marrask. 2,264 §. — [11]) S:n 21 p. marrask. 2,310 § ja 28 p. marrask. 2,364 §. — [12]) S:n 28 p. helmik. 376 §, 25 p. huhtik. 765 § ja 29 p. elok. 1,623 §. — [13]) S:n 14 p. maalisk. 483 §.

Erottajalle, Kaivopuistoon, Simonkadun puistikkoon, Hankkijan edustalle ja Eläintarhaan sekä ainoastaan palmusunnuntaina Kolme seppää nimisen patsaan aukiolle järjestää tekokukkien, viuhkojen, oksien ja metsäkukkien myyntipaikkoja 15 mk:n maksusta myyjää kohden vuorokaudelta tai sen osalta.

Viimevuotiset 60 luonnonkukkien ja tekokukkien myyntipaikkaa päätettiin [1]) luovuttaa ilmaiseksi varattomille henkilöille huhtikuun 15 p:n ja heinäkuun 31 p:n väliseksi ajaksi.

Pohjolan- ja Arabiankadun risteyksessä oleva kioski päätettiin [2]) vuokrata rouva E. Jussilalle kukkien myyntiä varten marraskuun 15 p:n 1938 ja huhtikuun 1 p:n 1939 väliseksi ajaksi 300 mk:n kuukausivuokrasta ehdoin, että vuokraaja asetti 4,000 mk:n vakuuden lasiruuduista.

Hietaniemen kappelia vastapäätä oleva kukkien myyntipaikka vuokrattiin tammikuun 15 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi O. Steniukselle 525 mk:n kuukausivuokrasta [3]).

Lapinlahdenkadun varrella sekä Hietalahden kappelia vastapäätä olevat seppelten ja kukkien myyntipaikkojen vuokraehdot vahvistettiin ja myyntipaikat päätettiin [4]) vuokrata entisille vuokraajille, jolloin Lapinlahdenkadun varrella olevat paikat vuokrattiin 300 mk:n ja Hietaniemen kappelia vastapäätä oleva paikka 500 mk:n kuukausivuokrasta.

Akateeminen kirjakauppa oikeutettiin [5]) myymään sanoma- ja aikakauslehtiä Pohjois- ja Eteläsatamassa yhteisestä 1,000 mk:n vuokrasta ehdoin, että myynti sai kestää enintään syyskuun 15 p:ään ja että vuokraaja noudatti satamaviranomaisten ohjeita ja määräyksiä.

Ab. Libra niminen yhtiö oikeutettiin [6]) kesän aikana pitämään henkilövaakoja yleisön käytettävissä Kaivopuistossa 1,500 mk:n ja Korkeasaaressa 1,000 mk:n maksusta vaa'alta ehdoin, että tarkoitukseen käytettiin laillisia punnitsemisvälineitä.

Huutokaupalla vuokrattiin [7]) 2 uutta, Eläintarhaan ja Kaivopuistoon järjestettyä valokuvauspaikkaa sekä Korkeasaaren leijonalinnan luona sijaitseva valokuvauspaikka, yhteensä 7,200 mk:sta kesäkaudelta.

Huutokaupalla vuokrattiin [8]) Eteläsatamassa, Kaivopuistossa ja Länsisatamassa olevat muistoesineiden myyntipaikat kesäkaudeksi 1938 Kotiteollisuus oy. Pirtille yhteensä 17,200 mk:sta.

Madonmyyntipaikkoja päätettiin [9]) vuokrata kaupungin satama-alueelta 60 mk:n kuukausimaksusta myyntipaikalta.

Joulukuusenmyyntipaikat vahvistettiin [10]), lisäksi päätettiin kaikkien kuusenmyyntipaikkojen yhteyteen järjestää joulukuusenjalkojen myyntipaikkoja joulukuun 20 ja 24 p:n väliseksi ajaksi 50 mk:n maksusta paikalta.

Joulupadat. Pelastusarmeija oikeutettiin [11]) sijoittamaan joulupatoja esittämiinsä paikkoihin joulukuun 16 ja 24 p:n väliseksi ajaksi.

Lupa mainosten asettamiseen myönnettiin 1 tapauksessa [12]).

Suomi filmi oy. oikeutettiin [13]) rakennuttamaan Munkkisaaren tehdasrakennukseen n:o 8 f liittyvä varastorakennus, jota varten päätettiin

---

[1]) Kiint. lautak. 14 p. maalisk. 484 §. — [2]) S:n 7 p. marrask. 2,189 §. — [3]) S:n 3 p. tammik. 36 § ja 17 p. tammik. 103 §. — [4]) S:n 12 p. jouluk. 2,461 ja 2,462 §. — [5]) Taloj. 4 p. heinäk. 31 §. — [6]) S:n 2 p. toukok. 17 §. — [7]) S:n 21 p. helmik. 315 §, 7 p. maalisk. 419 § ja 21 p. maalisk. 531 §. — [8]) S:n 9 p. toukok. 874 § ja 23 p. toukok. 978 §. — [9]) S:n 5 p. syysk. 1,681 §. — [10]) S:n 14 p. marrask. 2,265 §. — [11]) S:n 28 p. marrask. 2,363 §. — [12]) S:n 17 p. toukok. 938 §. — [13]) S:n 17 p. tammik. 106 § ja 11 p. huhtik. 671 §.

vuokrata yhtiölle tarpeellinen n. 240 m²:n suuruinen alue 5 vuodeksi 30 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä.

Säilyke oy:lle päätettiin [1]) vuokrata Munkkisaaren tehdasrakennuksen pihamaalta, korttelista n:o 177, 272 m²:n suuruinen alue varastorakennuksen rakentamista varten kesäkuun 1 p:stä 1938 5 vuodeksi 8,160 mk:n vuosivuokrasta.

Puhelinkioskipaikat. Helsingin puhelinyhdistyksen ja kaupungin välillä tammikuun 16 p:nä 1933 tehtyä [2]) puhelinkioskeja koskevaa sopimusta päätettiin [3]) oikaista siten, että sopimuksesta poistettiin kioskipaikka n:o 13 eli Mikonkadun ja Kaivokadun kulmauksessa oleva kioski, joka sijaitsi Ateneumin eikä kaupungin omistamalla maalla. Samalla sopimuksen mukaista vuokraa oli alennettava 180 mk:lla. Rautatietorilta poistetun puhelinkioskin ja valtion omistamalla maalla olevan Säätytalon puistikon puhelinkioskin vuokrasopimus päätettiin [4]) lakkauttaa tammikuun 1 p:stä 1939 sekä hyväksyttiin puhelinkioskin asettaminen Lapinlahdenkadun päähän Marian sairaalan kohdalla olevalle aukiolle ja vuokrattiin kyseistä kioskia varten tarvittava paikka puhelinyhdistykselle tammikuun 1 p:stä 1932 alkaen 180 mk:n vuosivuokrasta aikaisemmin vahvistetuin ehdoin.

Entinen Hämeentien ja Eurantien kulmauksessa ollut puhelinkioski hyväksyttiin [5]) siirrettäväksi Hämeentien ja Sturenkadun kulmaukseen.

Talousarvioehdotus. Talo-osaston talousarvioehdotus v:ksi 1939 hyväksyttiin [6]) erinäisin muutoksin.

Käyttövarat. V:n 1938 käyttövaroistaan lautakunta myönsi seuraavat määrärahat:

2,752: 50 mk majanmuutto- y. m. kulujen korvaamiseksi [7]);

6,110 mk Etel. Makasiinikadun 1:ssä sijaitsevan kalapihan korjaamiseksi [8]);

5,000 mk kaupungin omistamien rakennuskiinteistöjen valokuvaamista varten [9]); sekä

250 mk ravintomessuja varten hankitun viiden torivalokuvan kehystämiseksi [10]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: ehdotuksia rakennusten purkamiseksi ja poiskuljettamiseksi [11]); ehdotuksia liikaa perittyjen vuokra- y. m. maksujen palauttamisesta asianomaisille [12]); uudis- y. m. rakennusten palovakuuttamista [13]); talo-osaston järjestämää siivousainevaraston pitämistä [14]); Vallilan kerhotyönjohtajan palkkausta [15]); lastentarha Tomtebota varten vuokratun huoneiston vuokran määräämistä [16]); autoasemia koskevia kysymyksiä kuten puhelimien asen-

[1]) Kiint. lautak. 17 p. toukok. 939 § ja 7 p. kesäk. 1,078 §. — [2]) Ks. v:n 1933 kert. s. 261. — [3]) Kiint. lautak. 7 p. marrask. 2,190 §. — [4]) S:n 21 p. jouluk. 2,520 §. — [5]) S:n 25 p. heinäk. 1,424 §. — [6]) Taloj. 22 p. elok. 33 §. — [7]) Kiint. lautak. 21 p. helmik. 318 §, 5 p. syysk. 1,682 §, 24 p. lokak. 2,067 ja 2,075 § — [8]) S:n 9 p. toukok. 873 §. — [9]) S:n 18 p. lokak. 2,007 §. — [10]) S:n 7 p. marrask. 2,192 §. — [11]) S:n 10 p. tammik. 59 §, 17 p. tammik. 99 §, 28 p. helmik. 379 ja 380 §, 14 p. maalisk. 478 ja 479 §, 2 p. toukok. 822 §, 25 p. heinäk. 1,426 §, 1 p. elok. 1,473 §, 5 p. syysk. 1,679 ja 1,680 §, 10 p. lokak. 1,945, 1,947 ja 1,948 §, 18 p. lokak. 2,005 §, 21 p. marrask. 2,309 § ja 5 p. jouluk. 2,405 §. — [12]) S:n 17 p. tammik. 102 §, 24 p. lokak. 2,069—2,072 § ja 28 p. marrask. 2,365 §. — [13]) S:n 31 p. tammik. 178 §, 14 p. lokak. helmik. 268 §, 17 p. toukok. 937 §, 23 p. toukok. 977 §, 13 p. kesäk. 1,116 §, 4 p. heinäk. 1,258 §, 18p. heinäk. 1,366 §, 8 p. elok. 1,501 §, 15 p. elok. 1,534 §, 29 p. elok. 1,624, 1,625 ja 1,626 §, 19 p. syysk. 1,786 ja 1,787 §, 5 p. jouluk. 2,408 § ja 28 p. jouluk. 2,538 ja 2,541 §. — [14]) S:n 14 p. helmik. 270 §. — [15]) S:n 14 p. helmik. 274 §. — [16]) S:n 7 p. maalisk. 424 §.

tamista y. m. [1]); kukanmyyntioikeuksia kolme seppää nimisen veistoksen luona olevilla kukkien myyntipaikoilla [2]); eräiden viljelysalueiden yhdistämistä Kulosaaren kartanon alueeseen [3]); Lönnrotinkadun talossa n:o 39 A olevan osakehuoneiston n:o 4 myyntiä [4]); kaupungintalon lämmittäjän sekä korttelissa n:o 382 olevien tuberkuloottisten asuinrakennusten lämmittäjän ja talonmiehen toimia koskevia järjestelyjä [5]); uusien puhelimien asentamista kiinteistötoimistoon ja Stansvikin tilan tilanhoitajan rakennukseen [6]); kalalokkien hävittämistä eri puolilla kaupunkia [7]); Pasilan huuhteluhuoneen käytön lopettamista [8]); markkinapäivinä markkina-aluksista myytävän kauppatavaran myyntiajan pituutta [9]); tulipalon aiheuttamien vahinkojen korjaamista tuberkuloosisairaalassa ja Bengtsårin koulukodissa [10]); kiinteistölautakunnan käytettävissä olevien väestönsuojelumäärärahojen käyttämistä [11]); sekä ilmapallojen, joulukuusien, tekokukkien y. m. samankaltaisten myyntilupamaksujen kannon siirtämistä talo-osaston tehtäväksi [12]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: Katajanokan makasiinikorttelin n:o 186 tonteilla n:ot 8—16 sijaitsevan yhteenrakennetun kiinteistön myyntiä [13]); muutos-, korjaus- ja järjestelytöitä poliisiasemilla [14]); Näkinkujan ja Hakaniementorin välillä olevan eteläisen rautatieraiteen purkamista [15]); huoneiston varaamista Helsingin parturiammattikoululle sekä syyskuun 1 p:n ja 25 p:n väliseksi ajaksi kutsuntalautakuntaa varten [16]); korvausvaatimuksia, eläkeanomuksia ja korjaustyökustannusten suorituksia [17]); Luodon ravintolan vuokraamista [18]); kalanjäähdytyslaitoksen ja kalanjäädyttämön aikaansaamista sekä kalakaupan järjestämistä koskevaa komitean mietintöä [19]); kynityn siipikarjan myyntioikeuksien myöntämistä Kauppatorinhallin lihakauppiaille [20]); kilpailu- ja juhlatilaisuuksien järjestämistä Kaivopuistoon [21]); Munkkisaaressa sijaitsevan Oy. Ford ab:n vuokraaman tehdaslaitoksen vuokrasopimuksen jatkamista [22]); Taivaskalliolle suunnitellun kahvila- ja ravintolarakennuksen piirustuksia [23]); Stansvikin kartanon päärakennuksen irtaimiston myyntiä [24]); Vallilan kerhotyön vastaista järjestelyä [25]); verotusvalmisteluviraston huoneiston ja esplanaadikappelin laajentamista koskevia kysymyksiä [26]); sekä vuokra-autoasemapuhelimien asentamista [27]).

[1]) Kiint. lautak. 21 p. maalisk. 533 ja 534 § ja 17 p. toukok. 934 ja 935 §. — [2]) S:n 4 p. huhtik. 629 § ja 9 p. toukok. 869 §. — [3]) S:n 2 p. toukok. 814 §. — [4]) S:n 23 p. toukok. 975 §. — [5]) S:n 7 p. kesäk. 1,077 § ja 22 p. elok. 1,568 §. — [6]) S:n 20 p. kesäk. 1,169 ja 1,170 § ja 14 p. marrask. 2,263 §. — [7]) S:n 15 p. elok. 1,531 §. — [8]) S:n 3 p. lokak. 1,889 §, 24 p. lokak. 2,068 § ja 1 p. marrask. 2,146 ja 2,151 §. — [9]) S:n 3 p. lokak. 1,894 §. — [10]) S:n 21 p. marrask. 2,306 § ja 5 p. jouluk. 2,404 §. — [11]) S:n 28 p. marrask. 2,360 §. — [12]) S:n 5 p. jouluk. 2,406 § ja 12 p. jouluk. 2,459 §. — [13]) S:n 10 p. tammik. 56 §. — [14]) S:n 17 p. tammik. 101 §, 24 p. tammik. 140 §, 20 p. kesäk. 1,166 §, 4 p. heinäk. 1,260 §, 25 p. heinäk. 1,422 §, 19 p. syysk. 1,785 §, 10 p. lokak. 1,943 § ja 28 p. marrask. 2,362 §. — [15]) S:n 31 p. tammik. 175 §. — [16]) S:n 7 p. helmik. 212 § ja 20 p. kesäk. 1,167 §. — [17]) S:n 14 p. helmik. 275 §, 21 p. helmik. 317 §, 28 p. maalisk. 579 §, 2 p. toukok. 810 §, 17 p. toukok. 930 §, 23 p. toukok. 974 §, 22 p. elok. 1,567 §, 5 p. syysk. 1,678 § ja 26 p. syysk. 1,856 §. — [18]) S:n 7 p. maalisk. 420 § ja 9 p. toukok. 867 ja 868 §. — [19]) S:n 25 p. huhtik. 755 ja 756 §, 2 p. toukok. 807 ja 808 §, 20 p. kesäk. 1,165 § ja 4 p. heinäk. 1,257 §. — [20]) S:n 9 p. toukok. 870 § ja 7 p. kesäk. 1,079 §. — [21]) S:n 2 p. toukok. 811 § ja 30 p. toukok. 1,022 §. — [22]) S:n 18 p. heinäk. 1,364 §. — [23]) S:n 7 p. kesäk. 1,076 §, 20 p. kesäk. 1,164 §, 4 p. heinäk. 1,256 § ja 8 p. elok. 1,500 §. — [24]) S:n 15 p. elok. 1,530 §. — [25]) S:n 22 p. elok. 1,566 § ja 1 p. syysk. 1,638 §. — [26]) S:n 12 p. syysk. 1,740 §, 3 p. lokak. 1,888 § ja 10 p. lokak. 1,940 §. — [27]) S:n 1 p. elok. 1,471 §, 8 p. elok. 1,503 §, 29 p. elok. 1,621 §, 1 p. syysk. 1,639 § ja 10 p. lokak. 1,941 §.

7. Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston toimialaan kuuluvat asiat

Viranhaltijat. Kanslia-apulaiselle E. Rantaselle myönnettiin [1]) sairaslomaa toukokuun 5 p:n ja heinäkuun 5 p:n väliseksi ajaksi ja hänen sijaisekseen määrättiin rouva A. Kyllönen.

Hietarannan kaitsijan toimeen päätettiin [2]) valita konttoristi J. T. Ovaska maaliskuun 1 p:stä 1938.

Rakennusmestari A. Niklander päätettiin [3]) määrätä edelleen hoitamaan siirtolapuutarhojen rakennustarkastajan tehtäviä toukokuun 1 p:stä lokakuun 31 p:ään 600 mk:n kuukausipalkkiosta.

Maa-alueiden ja rakennusten vuokralleanto ja luovuttaminen kansanpuistoista. Kivinokan kansanpuistossa oleva Rälläkkäniemi niminen alue ja sillä oleva rakennus vuokrattiin [4]) edelleen voimistelu- ja urheiluseura Helsingin Ponnistukselle huhtikuun 1 p:stä 1 vuodeksi 1,300 mk:n vuokrasta ja oli yhdistyksen omalla kustannuksellaan tehtävä haluamansa korjaustyöt sekä alueella että rakennuksessa.

Mustikkamaan kansanpuiston itäniemekkeellä oleva huvila ja sitä ympäröivä maa-alue päätettiin [5]) vuokrata eräin ehdoin Helsingin sosialidemokraattiselle nuorisoyhdistykselle kesäkuun 1 p:stä 1938 toukokuun 31 p:ään 1942 1,000 mk:n vuosivuokrasta.

Helsingin sosialidemokraattiselle raittiusjärjestölle myönnettiin [6]) Lauttasaarelta sama alue kuin edellisenäkin kesänä leirialueen järjestämiseksi lapsille heinäkuun 4 ja 16 p:n väliseksi ajaksi.

Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys oikeutettiin [7]) järjestämään tilapäinen kesäleiripaikka kodittomille työläismiehille Lauttasaareen kesäkuun 11 p:n ja 19 p:n väliseksi ajaksi.

Helsingin työväen hiihtäjät nimiselle yhdistykselle päätettiin [8]) vuokrata hiihtomajaa ja sen lisärakennusta varten n. puolen ha:n suuruinen alue Helsingin pitäjän Herttoniemen kylän Sofielund nimisen tilan RN 2 maalta maaliskuun 1 p:stä 1938 alkaen 5 vuodeksi 1,400 mk:n vuosivuokrasta ha:lta.

Kansanpuistojen ravintolat ja kioskit. Kansanpuistojen kioskeja vuokrattiin kesäksi 1938 seuraavasti: Lauttasaaren kahvilakioski rouva E. Bergenströmille 1,200 mk:sta [9]); Varsasaaren kioski liikemies V. Klefströmille 800 mk:sta [10]); ja Pihlajasaaren ravintolarakennus rantakioskeineen rouva B. Nylundille 15,000 mk:sta [11]); sekä Tuurholman kahvilakioski ja alueen kaksi muuta kioskia toukokuun 15 p:stä 1938 toukokuun 1 p:ään 1939 rouva K. Laaksoselle 3,000 mk:sta [12]).

Rouva H. Rosqvist oikeutettiin [13]) harjoittamaan kioskikauppaa Satamasaaressa olevan huvilan tätä varten varatussa osassa sekä käyttämään mainitun huvilan kahta yläkerran huonetta asuntonaan v:n 1938 kesän ajan 400 mk:n vuokrasta.

Osuusliike Elannon vuokra Kivinokan kansanpuistossa olevasta kioskin paikasta määrättiin [14]) v:n 1938 kesän ajalta 5,000 mk:ksi.

Seurasaaren ravintolarakennus päätettiin [15]) vuokrata edelleen rouva A.

---

[1]) Kiint. lautak. 17 p. toukok. 946 §. — [2]) S:n 24 p. tammik. 143 §; vrt. myös tämän kert. s. 262. — [3]) S:n 25 p. huhtik. 775 §. — [4]) S:n 7 p. maalisk. 432 §. — [5]) S:n 9 p. toukok. 876 §. — [6]) S:n 20 p. kesäk. 1,175 §. — [7]) S:n 17 p. toukok. 941 §. — [8]) S:n 10 p. tammik. 60 §, 21 p. helmik. 324 § ja 20 p. kesäk. 1,182 §. — [9]) S:n 11 p. huhtik. 676 §. — [10]) S:n 25 p. huhtik. 770 §. — [11]) S:n 25 p. huhtik. 771 §. — [12]) S:n 25 p. huhtik. 774 §. — [13]) S:n 17 p. toukok. 940 §. — [14]) S:n 10 p. lokak. 1,953 §. — [15]) S:n 21 p. jouluk. 2,525 § ja 2,528 §.

Axille tammikuun 1 p:n ja syyskuun 30 p:n 1939 väliseksi ajaksi 22,000 mk:n vuokrasta entisin ehdoin ja velvollisuuksin, että vuokraajan oli kevätlukukaudella myöskin arkipäivinä pidettävä ravintola auki ja lämmitettynä sekä tällöin tarjottava Helsingin opettajayhdistyksen kesävirkistystoimikunnan järjestämien retkeilyryhmien osanottajille liha- ja hernekeittoannoksia, joista vuokraaja oli oikeutettu ottamaan enintään 2: 50 mk annokselta.

Kansanpuistoissa olevat huvilat. Kesäksi 1938 vuokrattiin alla mainitut huvilat seuraavasti: Palosaaren huvilarakennus Korkeasaaren ravintola oy:lle 5,000 mk:sta [1]); Tuurholmassa n.s. Sylvanderin huvila rouva G. Estlanderille 900 mk:sta [2]), n.s. leipomotupa rouva E. Rantaselle 400 m:ksta [3]) ja n.s. rantahuvila johtaja H. Tallqvistille 1,800 mk:sta [4]); Pihlajasaaren huvilat n:ot 2 ja 4 sauna- ja ulkohuonerakennuksineen Helsingin poliisien kesäkotitoimikunnalle 3,000 mk:sta [5]), rantatupa työnvälitysneuvoja T. Uskille 600 mk:sta [6]), huvilan n:o 1 yläkerta talojenisännöitsijä S. Puraselle 2,000 mk:sta [7]), ent. Sillmanin huvila liikemies E. Kietzille 2,700 mk:sta [8]) ja ent. Kansallis-osake-pankin huvila Osuusliike Elannon työnjohtajain kerholle ja konttorihenkilökunnan kerholle 5,000 mk:sta [9]) sekä Seurasaaren kaitsijanasunnon yläkerta herra C. R. Jensenille 1,500 mk:sta [10]).

Korkeasaaren eläintarha. Hyväksyttiin [11]) piirustukset eläintarhan aasitallia varten.

Päätettiin [12]) asettaa komitea laatimaan ehdotuksia eläintarhassa olympiakisoja varten suoritettavista uudistuksista.

Päätettiin [13]), että kaikki opettajien johdolla saaressa käyvät kansakoululaisretkikunnat pääsevät maksuttomasti leijonalinnaan. Samoin päätettiin myöntää maatalouskerholaisille maksuton pääsy leijonalinnaan syyskuun 17 ja 18 p:nä.

Korkeasaaren eläintarhan 50-vuotisjuhlapäivää päätettiin [14]) viettää toukokuun 27 p:nä 1939.

Lahjoitusten, ostojen, vaihtojen ja myynnin johdosta tapahtui eläintarhan eläimistössä pienehköjä muutoksia vuoden aikana [15]).

Urheilukentät. Eläintarhan urheilukentän pukusuojat vuokrattiin [16]) eri urheiluseuroille. Vuokra pukusuojalta vahvistettiin 500 mk:si ja oli jokaisen yhteisen pukusuojan saaneen yhdistyksen maksettava vuokrasta yhtä suuri osa.

Edellä mainitun urheilukentän kenttävuorot jaettiin [17]) ja samalla oikeutettiin kansanpuistojen isännöitsijä vuokraamaan Hesperian pesäpallokenttä, Kallion kenttä, Laakson ratsastuskenttä ja muut urheilupaikat sekä Eläintarhan urheilukenttä muita kuin edellisessä sovittuja kilpailuja varten aikaisemmin hyväksyttyjen vuokraperusteiden ja maksujen mukaisesti, kuitenkin lisäyksin, että perusvuokra yksipäiväisistä

---

[1]) Kiint. lautak. 7 p. maalisk. 430 §. — [2]) S:n 11 p. huhtik. 673 §. — [3]) S:n 11 p. huhtik. 674 §. — [4]) S:n 25 p. huhtik. 769 §. — [5]) S:n 11 p. huhtik. 675 §. — [6]) S:n 11 p. huhtik. 679 §. — [7]) S:n 11 p. huhtik. 681 §. — [8]) S:n 25 p. huhtik. 767 §. — [9]) S:n 25 p. huhtik. 768 §. — [10]) S:n 7 p. kesäk. 1,087 §. — [11]) S:n 7 p. maalisk. 429 §. — [12]) S:n 22 p. elok. 1,573 §. — [13]) S:n 1 p. syysk. 1,643 § ja 12 p. syysk. 1,745 §. — [14]) Kiint. lautak. 21 p. marrask. 2,312 §. — [15]) S:n 10 p. tammik. 61, 62 ja 63 §, 7 p. maalisk. 428 §, 4 p. huhtik. 631 §, 25 p. huhtik. 773 ja 776 §, 2 p. toukok. 821 §, 23 p. toukok. 979 §, 4 p. heinäk. 1,264 §, 18 p. heinäk. 1,370 §, 19 p. syysk. 1,791 ja 1,792 § ja 24 p. lokak. 2,079 §. — [16]) S:n 2 p. toukok. 818 § ja 20 p. kesäk. 1,179 §. — [17]) S:n 9 p. toukok. 875 §.

kansallisista yleisurheilukilpailuista Eläintarhan urheilukentällä oli oleva 400 mk aikaisemmin ilmoitetun 300 mk:n sijasta.

Pallokentän vuokra- ja pääsymaksut vahvistettiin [1]).

Rouva A. Lappalainen oikeutettiin [2]) talvikautena 1939 harjoittamaan kahvilaliikettä Pallokentällä 3,000 mk:n maksusta.

Uimalaitokset. Kesän ajaksi päätettiin [3]) luovuttaa Humallahden uimalaitos Helsingin uimareille ja Mustikkamaan uimalaitos Helsingin työväen uimareille ehdoin, että seurat pitivät uimalaitoksellaan uimakoulua, jossa koululaiset saivat maksutonta opetusta uinnissa ja lisäksi poliisi- ja palomiehistölle varattiin tilaisuus maksuttomaan uintiin ja uinnin opetuksen saamiseen.

Seurasaaren uimalaitos vuokrattiin [4]) edelleen kesän ajaksi rouva A. Michelssonille 2,500 mk:n vuokrasta jota paitsi kaupungilla oli oleva oikeus pitää saarella pari vapaauintipaikkaa. Pääsymaksu uimalaitokselle vahvistettiin 1 mk:ksi ja hyttien vuokra 2 mk:ksi.

Korkeasaaren uimalaitokset ja uimaranta päätettiin [4]) vuokrata rouva T. Kanervalle 1,000 mk:n vuokrasta ehdoin, että saaren henkilökunta ja heidän perheensä saivat maksutta käydä uimarannalla. Uintimaksut vahvistettiin 1 mk:ksi aikuisilta ja 50 p:ksi lapsilta ja sisältyi näihin maksuihin myöskin vaatteiden säilytys.

Pihlajasaaren pukusuojamaksut vahvistettiin [5]).

Mustikkamaan vanhan uimalaitoksen pukusuojat päätettiin [6]) vuokrata rouva A. Mannilalle 150 mk:n vuokrasta. Maksu pukukopilta vahvistettiin 1 mk:ksi tunnilta ja koko päivältä enintään 5 mk:ksi.

Luistinradat. Luistinkaudeksi 1938/39 oikeutettiin [7]) Helsingin luistelijat rakentamaan luistinrata Kaisaniemen suurelle kentälle, Työväen luistelijat, voimistelu- ja urheiluseurat Vesa ja Kullervo sekä Helsingin Ponnistus yhteisesti Kallion urheilukentälle, Helsingfors skridskoklubb Johanneksen kirkon kentälle, Idrottsföreningen Kamraterna Väinämöisenkadun urheilukentälle sekä Suomen jääkiekkoliitto Kampin kentälle. Luistinratoja järjestävien urheiluseurojen oli noudatettava kaupunginhallituksen urheilu- ja leikkikenttien luistinradoiksi luovuttamista varten vahvistamia [8]) ehtoja. Yliopiston voimistelulaitoksella oli samanlainen käyttöoikeus luistinratoihin kuin kaupungin kansa- ja oppikouluilla.

Neiti E. Erämaa oikeutettiin [9]) harjoittamaan kioskikauppaa talvikautena 1938/39 Eläintarhan urheilukentän luistinradalla sekä huolehtimaan omaan laskuunsa vaatteiden maksullisesta säilyttämisestä 350 mk:n maksusta. Vaatteiden säilyttämisestä vuokraaja oikeutettiin ottamaan vuokraa enintään 1 mk henkilöltä, joka tällöin sai jättää säilöön kenkänsä ja päällystakkinsa.

Kansanpuistoissa harjoitettu kauppa. Liikemies H. Saarelainen oikeutettiin [10]) kesän aikana myymään uimapukuja ja -tarvikkeita sekä sanomalehtiä Hietarannalla 2,000 mk:n maksusta.

Pihlajasaaren kassanhoitaja rouva R. Laine oikeutettiin [11]) kesän aikana myymään uimatarpeita ja ihovoiteita Pihlajasaaressa 200 mk:n maksusta.

Kansanpuistojen ja kenttien käyttöoikeudet. Eräät yhdistykset y. m.

---

[1]) Kiint. lautak. 21 p. jouluk. 2,526 §. — [2]) S:n 28 p. jouluk. 2,546 §. — [3]) S:n 2 p. toukok. 820 §. — [4]) S:n 9 p. toukok. 877 § — [5]) S:n 17 p. toukok. 944 § ja 8 p. elok. 1,510 §. — [6]) S:n 23 p. toukok. 981 §. — [7]) S:n 10 p. lokak. 1,949 § ja 28 p. jouluk. 2,545 §. — [8]) Ks.v:n 1933 kert. s. 104. — [9]) Kiint. lautak. 28 p. jouluk. 2,543 §. — [10]) S:n 11 p. huhtik. 672 §. — [11]) S:n 23 p. toukok. 980 §.

järjestöt oikeutettiin [1]) kokous-, näyttely- y. m. tilaisuuksia varten käyttämään kansanpuistoja ja kenttiä 6 tapauksessa.

Telttailu. Päätettiin [2]), että pysyväisestä telttailusta Kivinokan, Varsasaaren ja Satamasaaren kansanpuistoissa oli suoritettava vuokraa 20 mk kesältä.

Juhannusyönä sallittiin [3]) yöpyminen kaikissa muissa kansanpuistoissa paitsi ei Korkeasaaressa, josta oli poistuttava viimeistään klo 1.15. Juhannusta seuranneen lauantain vastaisena yönä sallittiin yleisön yöpyä Mustikkamaalla ja Lauttasaaressa. Samalla päätettiin pidentää kansanpuistoihin liikennettä välittävien laivojen kulkuvuoroja mainittuina päivinä.

Järjestyksen valvominen eräällä Degerön alueella. Tuurholman kansanpuiston henkilökunta määrättiin [4]) valvomaan järjestystä opintoretkeilykerholaisille sekä Helsingin soutuklubille Degeröstä tilapäisesti luovutetulla alueella. Päätettiin, että alueelle sai pystyttää ainoastaan kankaisia telttoja.

Järjestyssäännöt y. m. Ehdotus Mustikkamaan kansanpuiston järjestyssäännöiksi hyväksyttiin [5]).

Kivinokan kansanpuiston käyttäjien kirjelmän johdosta, joka koski erinäisiä uudistuksia kansanpuistossa, päätettiin [6]), että Kivinokan kansanpuiston alueella oli edelleen noudatettava jo aikaisemmin hyväksyttyjä järjestyssääntöjä ja päätöksiä sekä ryhdyttiin eräiden uudistuksien vaatimiin alkutoimenpiteisiin.

Liikenne kansanpuistoihin. Ehdotus kansanpuistojen liikenteen aikatauluksi v. 1938 hyväksyttiin [7]).

Herra A. Nyholm oikeutettiin [8]) harjoittamaan moottoriveneliikennettä Toukolasta Kyläsaaren kautta Kivinokan kansanpuistoon hyväksytyn aikataulun sekä hyväksyttyjen kuljetusmaksujen mukaan ja oli liikennöitsijän tästä oikeudestaan suoritettava kaupungille 3,000 mk:n suuruinen korvaus.

Varsasaaren laiturin vieressä oleva kaivo päätettiin [9]) puhdistaa sekä varustaa viemärijohdolla; uusi kaivo päätettiin rakentaa saaren länsirannalle.

Talin venelaituri päätettiin [10]) kunnostaa käyttämällä vapautuneiden vankien työvoimaa.

Ilmailunäyttely. Messuhallin luona olevan kentän itäinen puolisko päätettiin [11]) vuokrata Suomen ilmapuolustusliitolle näyttelyä varten toukokuun 14 p:n ja 22 p:n väliseksi ajaksi 100 mk:n vuokrasta siten, että näyttelyalue oli valmistelutöitä varten näyttelyn järjestäjän käytettävissä jo toukokuun 1 p:stä alkaen ja että kenttä oli näyttelyn jälkeen kunnostettava entiseen kuntoonsa. Ilmailunäyttelyn n. s. Saksanpaviljonki päätettiin [12]) jättää paikoilleen kesäkuun 19 p:ään asti ja vuokrata se Osuusliike Elannolle kesäkuun 15 p:n ja 19 p:n väliseksi ajaksi 100 mk:n vuokrasta.

Laakson ratsastuskenttä. Suomen ratsastusliitolle päätettiin [13]) vuokrata Laakson ratsastuskentältä n. 140 m²:n suuruinen alue kalustovajan rakenta-

---

[1]) Kiint. lautak. 7 p. maalisk. 433 §, 28 p. maalisk. 588 §, 7 p. kesäk. 1,083 §, 13 p. kesäk. 1,118 §, 29 p. elok. 1,630 § ja 24 p. lokak. 2,080 §. — [2]) S:n 11 p. huhtik. 682 §. — [3]) S:n 20 p. kesäk. 1,181 §. — [4]) S:n 1 p. marrask. 2,155 §. — [5]) S:n 21 p. maalisk. 541 §. — [6]) S:n 22 p. elok. 1,572 §, 29 p. elok. 1,629 § ja 1 p. syysk. 1,641 §. — [7]) S:n 25 p. huhtik. 772 § ja 20 p. kesäk. 1,183 §. — [8]) S:n 28 p. maalisk. 586 §. — [9]) S:n 1 p. marrask. 2,154 §. — [10]) S:n 24 p. tammik. 142 §. — [11]) S:n 14 p. maalisk. 485 §. — [12]) S:n 30 p. toukok. 1,029 §. — [13]) S:n 25 p. heinäk. 1,430 §.

mista varten elokuun 1 p:stä toistaiseksi 3 kuukauden irtisanomisajoin 100 mk:n vuosivuokrasta.

Käpylän ravirata. Käpylän raviradan alueella oleva aitauksella eristetty asuinrakennus talleineen päätettiin [1]) vuokrata vartija V. E. Packalenille tammikuun 1 p:stä 1938 alkaen 300 mk:n kuukausivuokrasta ja oli vartija Packalen velvollinen korvauksetta talvikuukausina valvomaan järjestystä Käpylän raviradan alueella.

Siirtolapuutarhat. Päätettiin [2]) myöntyä anomukseen, että Vallilan ja Kumpulan siirtolapuutarhamajojen nykyiset avokuistit saataisiin muuttaa lasikuisteiksi.

Talin siirtolapuutarhan kentälle päätettiin [3]) pystyttää lippusalko sekä kunnostaa kerhotalon yläkerta.

Vallilan siirtolapuutarhassa huhtikuun 26 p:nä siirtolapuutarhojen rakennustarkastajan suorittamassa tarkastuksessa vaaditut korjaustyöt päätettiin [4]) vaatia suoritettaviksi kesäkuun 31 p:ään mennessä vuokraoikeuden menettämisen uhalla.

Kumpulan siirtolapuutarhayhdistys oikeutettiin [5]) laittamaan sähkövalaistus Kumpulan siirtolapuutarhan keskusmajaan ja oli sähköjohdon vetämiskustannukset suoritettava siirtolapuutarhojen korjausmäärärahoista, mutta yhdistyksen itsensä kustannettava sisäjohdot, lamput ja sähkönkulutus. Vesijohdon rakentaminen keskusmajaan hyväksyttiin suoritettavaksi yhdistyksen omalla kustannuksella.

Kaupunginhallitukselle päätettiin [6]) puoltaa ulkovalaistuksen järjestämistä Vallilan ja Talin siirtolapuutarhoihin sekä sähköjohtojen vetämistä Vallilan siirtolapuutarhan majoihin.

Käyttövarat. V:n 1938 käyttövaroistaan lautakunta myönsi m. m. seuraavat määrärahat:

7,214: 75 mk sairasapua varten [7]);

1,900 mk telttailusta kansanpuistossa perittävien vuokrien kantamista varten tarvittavien maksukuittien ja laattojen hankkimiseksi [8]);

3,500 mk Pihlajasaaren jääkellarin uusimista varten [9]);

10,796: 15 mk Mustikkamaan vesijohtokorjaustöiden maksamiseksi [10]); sekä

1,305: 20 mk Kivinokan kansanpuistoon tarvittavan juomaveden kuljetuskustannusten suorittamiseksi [11]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m. m. asioista, jotka koskivat: Korkeasaaressa olevan romuraudan myyntiä [12]); tenniskenttien rakentamista Taivallahteen [13]); korjaus- ja uudistöitä kansanpuistoissa, urheilukentillä, luistinradoilla y. m. [14]); uuden siirtolapuutarhan perustamista Oulunkylään [15]); sekä Pihlajasaaren ravintolarakennuksessa olevan irtaimiston ostamista kaupungille [16]).

[1]) Kiint. lautak. 3 p. tammik. 38 §. — [2]) S:n 7 p. helmik. 216 § ja 11 p. huhtik. 680 §. — [3]) S:n 30 p. toukok. 1,028§. — [4]) S:n 7 p. kesäk. 1,082 §. — [5]) S:n 20 p. kesäk. 1,176§. — [6]) S:n 20 p. kesäk. 1,177 ja 1,178 §. — [7]) S:n. 17 p. tammik. 105 §, 7 p. kesäk. 1,084 §, 4 p. heinäk. 1,265 § ja 21 p. jouluk. 2,524 §. — [8]) S:n 11 p. huhtik. 682 §. — [9]) S:n 2 p. toukok. 819 §. — [10]) S:n 7 p. kesäk. 1,081 §. — [11]) S:n 8 p. elok. 1,509 § ja 10 p. lokak. 1,950 §. — [12]) S:n 7 p. maalisk. 431 §. — [13]) S:n 17 p. toukok. 943 §. — [14]) S:n 13 p. kesäk. 1,119 ja 1,120 §, 4 p. heinäk. 1,263 §, 25 p. heinäk. 1,428 ja1,429 §, 8 p. elok. 1,513 §, 22 p. elok. 1,571 §, 12 p. syysk. 1,744 §, 10 p. lokak. 1,952 §, 18 p. lokak. 2,010 §, 24 p. lokak. 2,076, 2,077 ja 2,078 §, 21 p. marrask. 2,313 §, 28 p. marrask. 2,367 § ja 21 p. jouluk. 2,527 ja 2,528 §. — [15]) S:n 19 p. syysk. 1,790 §, 26 p. syysk. 1,859 § ja 1 p. marrask. 2,157 §. — [16]) S:n 1 p. marrask. 2,156 §.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: korjaus- ja uudistöitä Alppilan hyppyrimäessä, Käpylän raviradalla y. m. [1]); luvan myöntämistä erinäisten kilpailujen järjestämistä varten [2]); voimailuhuoneiden järjestämistä voimailuseuroille [3]); kaupungin osallistumista tervanpolttotilaisuuden järjestämiseen Seurasaaressa [4]); retkeilyopiston perustamista [5]); varojen myöntämistä uimakouluoppilaiden kuljettamista varten Mustikkamaalle [6]); ratsastushallin ja ratsastusteiden rakentamista [7]); saunojen rakentamista kaupungin hiekkarannoille [8]); Ab. Bollplan nimisen yhtiön purkamista [9]); leirialueen perustamista Tervalammelle tai jonnekin muuanne kaukaisempaan maastoon [10]); sekä kilpailupyöräilyradan rakentamista Käpylään koskevaa komitean mietintöä [11]).

8. Erinäisten kiinteistölautakunnan alaisten viranhaltijain toimintakertomukset.

Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimintakertomus v:lta 1938 sisälsi seuraavaa:

Toiminta ja virkailijat. Maatalousosaston toimintatavassa ja osaston henkilökunnan keskuudessa ei ole tapahtunut mitään muutoksia kertomusvuoden aikana.

Maatilat. Osaston hallintaan luovutettiin kaupungille kertomusvuonna ostetut n. 10 ha:n suuruinen Uusikoti niminen tila RN 2^2 sekä n. 100 ha:n suuruinen Stansvikin tila RN 1^{253}. Kummankin tilan pellot olivat vuokralla. Uusikoti yhdistettiin Herttoniemen tilaan. Tilalla on vähän rakennuksia ja ne ovat kaikki vuokraajan käytettävissä. Sen sijaan Stansvikin tilalla on paljon rakennuksia, joista vuokraajan hallussa on yksi asuinrakennus sekä maataloutta varten tarpeelliset rakennukset, muut rakennukset ovat kiinteistötoimiston talo-osaston hallinnassa. Maatalousosaston kertomusvuonna hoitamien ja sen valvonnan alaisina olevien tilojen ja tilusryhmien nimet ja viljelysalat olivat seuraavat:

Tilan nimi	Omassa viljelyksessä, ha	Omalla väellä, ha	Tilapäisesti vuokralla, ha	Varsinaisia vuokra-alueita, ha	Yhteensä, ha
Tuomarinkylä	347.4	2.3	0.3	22.5	372.5
Pukinmäki ja Oulunkylä	233.9	1.9	1.7	210.0	447.5
Tali	87.5	0.9	0.6	26.0	115.0
Tomtbacka	168.3	1.2	—	—	169.5
Fallkulla	129.9	1.1	1.3	12.5	144.8
Puodinkylä	122.9	1.1	—	51.0	175.0
Kaarela	—	—	—	98.5	98.5
Korpas	—	—	—	16.0	16.0
Herttoniemi	—	—	—	185.0	185.0
Tuurholma	—	—	—	17.5	17.5
Stansvik	—	—	—	12.0	12.0
Viikinmäki	—	—	—	51.0	51.0
Yhteensä	1,089.9	8.5	3.9	702.0	1,804.3

[1]) Kiint. lautak. 3 p. tammik. 37 §, 7 p. helmik. 217 §, 21 p. helmik. 323 § ja 17 p. toukok. 942 §. — [2]) S:n 7 p. helmik. 218 § ja 28 p. jouluk. 2,544 §. — [3]) S:n 28 p. maalisk. 587 §. — [4]) S:n 2 p. toukok. 817 §. — [5]) S:n 9 p. toukok. 878 §. — [6]) S:n 20 p. kesäk. 1,180 §. — [7]) S:n 18 p. heinäk. 1,369 ja 1,372 §. — [8]) S:n 8 p. elok. 1,511 §. — [9]) S:n 12 p. syysk. 1,743 § ja 19 p. syysk. 1,789 §. — [10]) S:n 10 p. lokak. 1,951 §. — [11]) S:n 7 p. marrask. 2,194 §.

Suurin osa Puodinkylän maista otettiin kertomusvuonna omaan viljelykseen ja osa pohjois-Herttoniemen pelloista liitettiin Puodinkylän peltoihin. Puodinkylän omassa viljelyksessä olevaa aluetta oli tarkoitus laajentaa enemmänkin Herttoniemen puolelle, mutta kun tila joutui osaston hallintaan vasta keväällä, olivat laajentamismahdollisuudet rajoitetut.

Viljelysjärjestelmät. Omassa viljelyksessä olevia peltoja viljeltiin seuraavasti:

	Tuomarinkylässä		Pukinmäessä ja Oulunkylässä		Talissa		Tomtbackassa		Fallkullassa		Puodinkylässä		Yhteensä	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Kesantoa	26.7	7.7	19.1	8.2	6.8	7.8	5.7	3.4	8.3	6.4	—	—	66.6	6.1
Ruista	20.4	5.9	10.7	4.6	12.1	13.9	6.5	3.9	9.2	7.0	9.0	7.3	67.9	6.2
Syysvehnää	13.9	4.0	18.2	7.8	—	—	7.0	4.2	—	—	2.6	2.1	41.7	3.8
Kevätvehnää	47.2	13.6	19.9	8.5	—	—	10.5	6.3	—	—	19.3	15.7	96.9	8.9
Ohraa	34.8	10.0	29.4	12.6	6.1	6.9	30.1	17.9	—	—	11.8	9.6	112.2	10.3
Kauraa	70.3	20.3	23.4	10.0	25.2	28.8	33.4	19.8	46.8	36.0	38.4	31.3	237.5	21.8
Perunoita	14.1	4.1	11.3	4.8	9.5	10.9	7.5	4 4	8.0	6.2	4.7	3.8	55.1	5.0
Lanttuja	0.5	0.1	1.5	0.6	1.2	1.3	—	—	—	—	—	—	3.2	0.3
Rehukaalia	0.6	0.1	0.5	0.2	—	—	—	—	0.3	0.2	—	—	1.4	0.1
Rehujuurikkaita	2.4	0.7	2.0	0.8	—	—	—	—	3.1	2.4	—	—	7.5	0.7
Heinää	106.6	30.7	66 7	28.5	24.4	27.9	65.6	38.9	37.2	28.7	34.9	28.4	335.4	30.8
Laidunta	7.4	2.1	21.9	9.4	0.9	1.0	—	—	13.7	10.6	1.3	1.1	45.2	4.2
Siemenheinää	2.5	0.7	5.5	2.4	0.5	0.6	—	—	—	—	—	—	8.5	0.8
Keittiökasveja	—	—	3.8	1.6	0.8	0.9	—	—	3.3	2.5	0.9	0.7	8.8	0.8
Herneitä	—	—	—	—	—	—	2.0	1.2	—	—	—	—	2.0	0.2
Yhteensä	347.4	100.0	233.9	100.0	87.5	100.0	168.3	100.0	129.9	100.0	122.9	100.0	1,089.9	100.0

Kylvöt. Vehnän viljelyä pyrittiin yhä enemmän laajentamaan, kun taas heinän viljelyä supistettiin. Kylvetyt kasvilaadut olivat seuraavat: ruislaadut: Petkus ja Sangasten, syysvehnälaadut: Varma ja Panu, kevätvehnälaadut: Timantti, Tammi ja Timantti II, ohralaadut: Binder ja Tammi, kauralaadut: Esa ja Orion II, perunalaadut: Tinvald Perfection, Majesteetti, Ruusulehti, Ben Lamand ja Tammiston aikainen, hernelaatu: Konkordia, lanttulaadut: Bangholm, Ruotsalainen keltainen ja Göta sekä rehujuurikaslaatu: Barres. Kertomusvuonna kylvömäärät olivat seuraavat:

	Tuomarinkylässä, kg	Pukinmäessä ja Oulunkylässä, kg	Talissa, kg	Tomtbackassa, kg	Fallkullassa, kg	Puodinkylässä, kg	Yhteensä, kg
Ruista	2,925	1,900	1,800	1,070	1,350	1,385	10,430
Syysvehnää	1,475	1,300	—	517	—	483	3,775
Kevätvehnää	13,043	5,550	—	3,330	—	5,650	27,573
Ohraa	8,815	6,880	1,425	8,533	—	2,700	28,353
Kauraa	15,200	5,560	6,250	8,933	12,175	9,420	57,538
Perunoita	29,964	25,520	20,128	12,880	13,135	10,700	112,327
Apilansiementä	153	195	45	118	45	—	556
Timoteinsiementä	757	590	220	523	404	—	2,494

Sadot. Tärkeimpien viljelyskasvien sadot olivat seuraavat:

Kaikkiaan, kg

	Tuomarinkylässä	Pukinmäessä ja Oulunkylässä	Talissa	Tomtbackassa	Fallkullassa	Puodinkylässä	Kaikilla tiloilla
Ruista	44,715	23,135	20,500	12,370	18,652	—	119,372
Syysvehnää	47,312	44,093	—	27,100	—	—	118,505
Kevätvehnää	106,427	40,835	—	22,009	—	40,500	209,771
Ohraa	102,170	73,079	16,000	94,508	—	24,000	309,757
Kauraa	153,287	56,570	56,658	73,489	89,725	60,120	489,849
Perunoita	201,670	172,522	128,328	81,270	66,560	52,960	703,310
Lanttuja	17,400	53,001	48,730	—	—	—	119,131
Rehujuurikkaita	96,000	69,000	—	—	37,800	—	202,800
Heinää	465,500	340,297	98,500	235,000	90,900	130,000	1,360,197
Apilansiementä	200	100	—	228	—	—	528
Timoteinsiementä	1,150	1,060	355	603	265	425	3,858

Hehtaaria kohden, kg

	Tuomarinkylässä	Pukinmäessä ja Oulunkylässä	Talissa	Tomtbackassa	Fallkullassa	Puodinkylässä	Kaikilla tiloilla
Ruista	2,193	2,152	1,684	1,900	2,038	—	2,024
Syysvehnää	3,404	2,421	—	3,871	—	—	3,030
Kevätvehnää	2,252	2,051	—	2,092	—	2,098	2,163
Ohraa	2,938	2,485	2,623	3,137	—	2,034	2,761
Kauraa	2,180	2,423	2,253	2,200	1,917	1,565	2,063
Perunoita	14,313	15,308	13,437	10,836	8,320	11,244	12,760
Lanttuja	34,800	35,334	42,374	—	—	—	37,819
Rehujuurikkaita	40,000	34,500	—	—	12,194	—	27,040
Rehukaalia	47,400	37,000	—	—	17,000	—	36,793
Heinää	4,364	5,103	4,042	3,580	2,444	3,728	4,055

Rehukaalia saatiin kaikkiaan 49,670 kg ja hehtaaria kohden Tuomarinkylässä 47,400 kg, Pukinmäessä 37,000 kg ja Fallkullassa 17,000 kg. Olkia saatiin 1,144,588 kg.

Lannoitus. Eri lannoittimien käyttö oli seuraava:

Tilan nimi	Karjanlantaa, tonnia	Kaupunkilantaa, tonnia	Kalkkikivijauhetta, tonnia	Salpietaria, kg	Ammoniumsulfaattia, kg	Fosfaattia, kg	Kalisuolaa, kg	Savea, kuormaa	Mutaa, kuormaa
Tuomarinkylä	953	952	20	4,000	15,000	28,000	7,000	—	—
Pukinmäki ja Oulunkylä	375	420	—	3,500	13,000	22,000	7,000	—	—

Tilan nimi	Karjanlantaa, tonnia	Kaupunkilantaa, tonnia	Kalkkikivijauhetta, tonnia	Salpietaria, kg	Ammoniumsulfaattia, kg	Fosfaattia, kg	Kalisuolaa, kg	Savea, kuormaa	Multaa, kuormaa
Tali	191	315	20	800	3,000	9,000	1,000	506	—
Tomtbacka	91	1,249	—	3,000	10,000	16,000	4,000	—	—
Fallkulla	553	—	—	1,000	4,000	10,000	5,000	120	230
Puodinkylä	117	—	—	1,200	4,350	15,000	5,000	—	—
Yhteensä	2,280	2,936	40	13,500	49,350	100,000	29,000	626	230

Työväki. Vakinaista työväkeä oli kertomusvuonna seuraavasti:

Tilan nimi	Työnjohtajia 1/1	Työnjohtajia 31/12	Muonamiehiä 1/1	Muonamiehiä 31/12	Naispalvelijoita 1/1	Naispalvelijoita 31/12	Yhteensä 1/1	Yhteensä 31/12
Tuomarinkylä	3	3	22	22	1	1	26	26
Pukinmäki ja Oulunkylä	4	4	14	14	3	3	21	21
Tali	1	1	7	7	—	—	8	8
Tomtbacka	1	2	11	12	—	—	12	14
Fallkulla	2	2	7	7	1	2	10	11
Puodinkylä	—	1	—	8	—	—	—	9
Metsän hoito	2	2	1	1	—	—	3	3
Yhteensä	13	15	62	71	5	6	80	92

Hevosia oli vuoden alussa 67 ja vuoden lopussa 76. Eri tilain kesken hevoset jakautuivat seuraavasti:

Tilan nimi	Tammik. 1 p:nä, kaikkiaan	Jouluk. 1 p:nä, kaikkiaan	100 ha:n peltoalaa kohden jouluk. 1 p:nä
Tuomarinkylä	23	24	6.9
Pukinmäki ja Oulunkylä	17	17	7.2
Tali	7	7	7.9
Tomtbacka	13	13	7.7
Fallkulla	7	8	6.0
Puodinkylä	—	7	5.6
Yhteensä	67	76	6.9

Taulukossa mainittujen hevosten lisäksi oli 4 varsaa.

Karjatalous. Koko keskimääräinen lukumäärä kertomusvuonna sekä koko karjan keskimääräinen tuotanto tarkastusvuonna oli seuraava:

	Lehmien luku	Maitoa, kg	Rasva-%	Rasvaa, kg
Tuomarinkylä	27.6	3,131	4.4	137.5
Pukinmäki ja Oulunkylä	41.7	3,500	4.0	141.3
Fallkulla	21.0	3,730	4.0	149.2

Eri rehulajien käyttö tarkastusvuonna oli kokonaismäärään verraten prosenteissa seuraava:

Rehulaji	Tuomarinkylässä	Pukinmäessä ja Oulunkylässä	Fallkullassa
Öljyväkirehua	9.2	5.8	7.5
Muuta väkirehua	14.9	17.6	23.0
Heiniä	27.4	19.8	26.1
Olkia	5.1	4.7	6.5
Tuoretta rehua	15.6	17.0	7.5
Laidunta	27.8	35.1	29.4

Sikatalous. Talissa pidettyä sikataloutta valaisevat seuraavat tiedot:

	Tammik. 1 p:nä	Lisäys vuoden aikana		Yhteensä	Vähennys vuoden aikana			Jouluk. 31 p:nä
		Syntyneitä	Siirretyjä		Myytyjä	Kuolleita	Siirretyjä	
Karjuja	2	—	—	2	1	—	—	1
Emakoita	34	—	6	40	10	1	—	29
Nuoria sikoja	13	—	43	56	41	2	6	7
Porsaita	63	533	—	596	390	138	43	25
Yhteensä	112	533	49	694	442	141	49	62

Kirjanpito ja taloudellinen tulos. Kameraalisen kirjanpidon mukaan tulot ja menot olivat seuraavat:

Tulot

	Mk
Tulot maatalousosaston hoitamista tiloista	6,349,866: 65
Vuokralle annettujen tilojen vuokramaksut y.m.	250,728: 90
Yhteensä	6,600,595: 55

Menot:

	Mk
Sääntöpalkkaiset virat	169,380: —
Tilapäistä työvoimaa	1,948,366: 25
Vuokra, toimiston, tilityserä	7,200: —
Lämpö »	1,204: —
Valaistus »	1,394: 80
Siivoaminen »	1,200: —
Puhtaanapito, nuohous	5,112: —
Kaluston hankinta	472,220: —
» kunnossapito	91,971: 85
Tarverahat	13,340: 55
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet (eläinten)	12,441: 80
Metsänhoito (metsänhoitaja)	16,817: 50
Tallit	361,203: 90
Navetat ja sikala	455,207: 85
Maanviljelys	923,141: 50
Verot ja vakuutusmaksut	186,206: 90
Rakennukset	587,895: 10
Korot konttokuranttitilistä kaupunginkassaan	94,854: 10
Yhteensä	5,349,158: 10

Vakinaisten menojen lisäksi oli poistoja 5,568: 65 mk, joten menojen ollessa kaikkiaan 5,354,726: 75 mk ja tulojen 6,600,595: 55 mk, jäi ylijäämäksi 1,245,868: 80 mk. Kun ylijäämään lisätään kaupunginkassaan suoritetut korot 94,854: 10 mk, hyötyi kaupunginkassa maatalousosaston hoitamista tiloista kaikkiaan 1,340,722: 90 mk, edellisenä vuonna 1,667,291: 10 mk. Rasitukseton tulos ilman korkoja, veroja y.m.s. oli 1,526,929: 80 mk, edellisenä vuonna 1,854,541: 95 mk.

Maatilojen puhdas tuotto taloudellisen kirjanpidon mukaan, kun kaupunginkassaan maksettuja korkoja ei oteta huomioon, oli seuraava:

	Mk		Mk
Tuomarinkylä	667,017: 10	Viikinmäki	24,974: 75
Pukinmäki	517,029: 70	Kaarela	35,000: 85
Tali	128,278: 50	Korpas	17,514: 05
Tomtbacka	208,916: 95	Stansvik	2,487: 45
Fallkulla	98,640: 95	Yhteensä	1,814,389: 90
Puodinkylä	22,907: 05	Metsän tuotto	156,791: 30
Tuurholma	14,922: 80	Kaikkiaan	1,971,181: 20
Herttoniemi	76,699: 75		

Kaupungingeodeetin antama toimintakertomus v:lta 1938 oli seuraavan sisältöinen:

Maanmittaus- ja kartastotöiden osaston henkilökunnan muodostivat kaupungingeodeetti, avustava kaupungingeodeetti, insinööri, kaksi vaakitsijaa, kaksi tilapäistä vaakitsijaa, kaksi piirtäjää, joista toinen toimi pääasiallisesti kanslia-apulaisena ja arkistonhoitajana, neljä tilapäistä piirtäjää ja kolme piirtäjäharjoittelijaa sekä vahtimestarinapulainen.

Osaston hoidossa olevan tonttikirjan pidosta aiheutuvien tehtävien lisäksi suoritettiin osastolla kertomusvuonna seuraavat työt: 241 tontinmittausta, niistä 10 kaupungin tarpeisiin; 262 kivijalantarkastusta; 49 tonttirajan paalutusta; 9 erillistä korkeuden määräystä ja muuta toimitusta; 156 otetta ja jäljennöstä tonttikartoista ja mittakirjoista; 419 otetta ja todistusta tonttikirjasta, niistä 11 kaupungin tarpeisiin; 282 karttapiirrosta ja jäljennöstä, niistä 163 kaupungin tarpeisiin; 36 esitystä; 28 tonttijakokarttaa selityksineen; sekä 103 kirjelmää ja lausuntoa.

Muusta toiminnasta mainittakoon seuraavaa: Kaupungin ja sen ympäristön kiintopisteverkkoa täydennettiin pääasiallisesti itäisillä alueilla Herttoniemen ja Puodinkylän seuduilla, jonne laadittiin toisen ja alemman luokan kolmioverkko sekä päämonikulmiojonot. Sen lisäksi suoritettiin monikulmiomittausta Tomtbackan ja Nackbölen länsiosissa ja Kaarelan alueella sekä täydentäviä monikulmiomittauksia varsinaisella kaupunkialueella sekä Oulunkylässä ja Pakinkylässä pääasiallisesti kaupungin omistamilla alueilla. Vuoden kuluessa määrättiin yhteensä 29 kolmiopistettä, joista 11 oli entisiä nyt uudestaan määrättyjä pisteitä. Monikulmiomittauksen yhteydessä rakennettiin ja havaittiin 440 monikulmiopistettä ja mitattujen sivujen pituus oli yhteensä n. 57,000 m.

Kartoitusta ja pintavaakitusta suoritettiin Puodinkylässä 260 ha, Nackbölessä 185 ha ja Kaarelassa 132 ha eli yhteensä 577 ha. Tämän lisäksi suoritettiin täydennysmittauksia eri puolilla kaupunkialuetta.

Sisätöinä vuoden aikana suoritettiin m.m. havaitun 29 kolmiopisteen tasoituslaskut ja 570 monikulmiopisteen koordinaattilaskut sekä piirrettiin 68 kpl mittakaavassa 1: 500 olevaa karttalehteä, joiden käsittämä pinta-ala on n. 360 ha ja josta n. 185 ha perustuu kertomusvuoden ja muut edellisten vuosien mittauksiin. Lisäksi tehtiin tonttien myyntiluettelon laatimista varten tarpeelliset kuutio- ja pinta-alalaskelmat sekä suoritettiin muita uuden kiinteistörekisterin laatimisessa kysymykseen tulleita töitä.

Kaupungingeodeetti oli kaupunginhallituksen määräyksestä kaupungin edustajana 9 maanmittaustoimituksessa sekä jäsenenä yhdessä pakkolunastuslautakunnassa.

Kunnallisten työväenasuntojen hoidosta v. 1938 annettu kertomus sisälsi seuraavaa:

Kertomusvuonna asuntojen lukumäärä vähentyi Mäkelänkadun osalta yhdellä, joka luovutettiin väestönsuojeluvälineiden säilytyspaikaksi.

Seuraavasta yhdistelmästä ilmenee kaikkien kunnallisten työväenasuntojen huoneistojen ja huoneiden sekä niissä asuneiden henkilöiden lukumäärä v:n 1938 lopussa:

Asuntoryhmä	Huoneistoja	Huoneita	Niissä asuvia kaikkiaan	Henkilöitä huonetta kohden
Hietaniemenkatu	66	77	219	2.8
Kirstinkatu	39	42	147	3.5
Somerontie	155	160	503	3.1
Kangasalantie	239	240	804	3.4
Karstulantie	334	502	1,402	2.8
Sammatintie	48	72	215	3.0
Mäkelänkatu	86	173	424	2.5
Kaikki asunnot	967	1,266	3,714	2.9

Vastaava asukasluku v. 1937 oli 3,698 ja henkilöluku huonetta kohden 2.9.

Menot ja tulot. Kertomusvuoden menosääntöön kunnallisia työväenasuntoja varten merkityt määrärahat ja niiden käyttö ilmenee seuraavasta taulukosta[1]):

Menoerä	Määräraha, mk	Kustannukset tilien mukaan, mk
Palkkaukset	148,008: —	158,442: —
Tilapäinen työvoima	25,200: —	25,968: —
Kesälomasijaiset	4,750: —	3,575: —
Vuokra	98,780: —	98,780: —
Lämpö	9,954: —	5,064: 60

[1]) Isännöitsijän palkka sekä muut yhteiset hallintokustannukset merkitään kiinteistötoimiston tilille eivätkä sisälly tähän yhdistelmään. Taulukossa olevaan vuokraerään sisältyy kerhohuoneiston vuokramenoja 33,600 mk ja lastenseimen vuokramenoja 13,020 mk. Korjauskustannuksiin eivät sisälly rakennusten ulkokorjauksista aiheutuneet menot.

Menoerä	Määräraha, mk	Kustannukset tilien mukaan, mk
Valaistus	50,000: —	35,115: 40
Siivoaminen	1,500: —	848: 45
Vedenkulutus	158,290: —	155,022: 80
Puhtaanapito	145,100: —	152,780: 60
Kaluston hankinta	50,000: —	33,631: 20
Kaluston kunnossapito	3,000: —	202: 30
Kasvatustoiminta	10,000: —	8,540: 30
Korjaukset	456,000: —	451,840: 15
Yhteensä	1,160,582: —	1,129,810: 80

Eri asuntoryhmien kesken kustannukset jakautuivat seuraavasti:

Asuntoryhmä	Mk
Hietaniemenkatu	109,270: 80
Kirstinkatu	46,027: 65
Somerontie	121,874: 45
Kangasalantie	175,798: 20
Karstulantie	334,618: 30
Mäkelänkatu	195,024: 75

Asuntoryhmä	Mk
Sammatintie	56,616: 60
Kangasalantie 11, isännöitsijän huoneisto	18,315: 80
Yhteensä	1,057,546: 55
Kerhotoiminta	59,244: 25
Lastenseimen vuokra	13,020: —
Kaikkiaan	1,129,810: 80

Vuokrasaatavia oli edellisestä vuodesta siirretty 31,477: 50 mk, josta 300 mk v:sta 1936 ja 31,177: 50 mk v:sta 1937, ja kertomusvuoden vuokrat arvioitiin 3,338,400 mk:ksi, joten talousarvioon merkittiin tuloja yhteensä 3,369,877: 50 mk. V:n 1938 kuluessa maksettiin v:n 1937 jäämiä 27,987: 50 mk, poistettiin v:n 1937 jäämiä 2,310 mk ja v:n 1936 jäämiä 300 mk sekä siirrettiin v:n 1937 jäämä 880 mk v:een 1939. Todellisuudessa veloitettiin 3,343,739: 10 mk, mistä määrästä poistettiin 2,610 mk ja siirrettiin v:een 1939 14,270: 80 mk. Loput [1]), 3,329,468: 30 mk, maksettiin.

Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston eri toiminta-aloihin jakautuva toimintakertomus v:lta 1938 sisälsi seuraavaa:

Urheilutoiminta. *Luistinradat.* Edellisinä talvina kaupungin toimesta jäädytettyjen Eläintarhan, Käpylän ja Vallilan kentillä olevien suurempien ja Runeberginkadun, Neitsytpolun ja Hesperiankadun leikkikentillä sekä Katajanokan rannalla ja Hietalahden altaassa sijaitsevien pienempien ratojen lisäksi, jotka aikaisen talven takia saatiin luistelukuntoon osittain jo joulukuun 2 p:nä, jäädytettiin Suomenlinnaan sekä Sepänkadun puistikkoon uudet pienoisluistinradat, jotka alusta alkaen joutuivat vilkkaaseen käyttöön. Pasilan leikkikentälle edellisinä talvina jäädytetty luistinrata jätettiin nyt valmistamatta, koska Eläintarhan luistinrata sijaitsi melko lähellä.

Eläintarhan luistinradalla, joka edelleen oli ainoa kunnan radoista, jossa kannettiin pääsymaksua arkipäivisin klo 17 jälkeen ja sunnuntaisin

[1]) Tähän sisaltyy isännöitsijän maksama tilitysvuokra, 14,820 mk.

koko päivän, kävi talven aikana 18,000 luistelijaa, Vallilassa n. 30,000 ja Käpylässä n. 18,000 luistelijaa. Näillä kolmella radalla pelattiin useita kymmeniä Suomen palloliiton ja Työväen urheiluliiton piirien alempien sarjojen jääpallo-otteluita. Kaikki kunnan luistinradat suljettiin maaliskuun 6 p:nä. Yksityisten luistinradat olivat samat kuin edellisenäkin vuonna. Helsingin kaikkien luistinratojen yhteinen jäädytetty pinta-ala oli n. 60,000 m². Suojasää haittasi talven aikana usein muutenkin lyhyttä luistelukautta.

Hyppyri- ja kelkkamäet. Hyppyrimäet saatiin kuntoon jo joulukuun 11 p:ään mennessä, joten talviurheilutoiminta alkoi suhteellisen aikaisin. Alppilan vanhaa hyppyrimäkeä ei enää kunnostettu sen lahonneisuuden takia, joten käytännössä olivat Herttoniemen, Meilahden, Käpylän, Helsinginkadun ja Kaivopuiston mäet. Näistä käytettiin Helsinginkadun ja Kaivopuiston mäkiä eniten. Herttoniemen mäki sai pukusuojan. Mäenlasku päättyi maaliskuun 6 p:nä.

Kelkkamäkiä ryhdyttiin kunnostamaan joulukuun 9 p:nä. Ne valmistuivat saman kuun 21 p:nä ja joutuivat heti vilkkaaseen käyttöön. Kaisaniemeen ei voitu tehdä kuin yksi mäki entisten kolmen tilalle valtion ryhdyttyä rakennustöihin sille luovutetulla kaupungin alueella. Muut mäet, joita oli yhteensä 22, sijaitsivat entisissä paikoissa. Kelkkamäet suljettiin myöskin maaliskuun 6 p:nä.

Sekä tammi- että helmikuussa oli useita kauniita sunnuntaipäiviä, jotka houkuttelivat pääkaupunkilaisia hiihtämään. Hiihtäjiä oli silloin paljon varsinkin Seurasaaressa ja Herttoniemen maastossa.

Urheilukentät. Kaupungin urheilukentät avattiin huhtikuun 15 p:nä ja suljettiin lokakuun 27 p:nä. Eläintarhan kentällä urheilijoiden lukumäärä laski hiukan edelliseen kesään verraten. Kävijöitä oli kaikkiaan n. 40,000 henkilöä, joista naisia oli n. 950. Eniten harjoittelijoita kävi syyskuussa, jolloin niitä laskettiin olleen n. 10,000 henkilöä, näistä oli naisia n. 270. Liikkeiden ja seurojen jäsentenvälisiä pikkukilpailuja pidettiin suunnilleen saman verran kuin edellisenäkin kesänä eli n. 350. Lämminvesisuihkua käytettiin huomattavasti ahkerammin kuin aikaisempina vuosina, nimittäin n. 10,689 kertaa. Käytön lisäys johtui miesten uuden suihkuhuoneen valmistumisesta huhtikuussa. Maksullisia kilpailuja pidettiin Eläintarhassa 22. Katselijoita oli huomattavasti vähemmän kuin edellisenä vuonna eli 14,494. Bruttotulot olivat vain 105,877 mk, josta yhdistyksille maksettiin 97,329 mk. Kaikki suuret kilpailut pidettiin stadionilla.

Kallion kentällä pelattiin 135 jalkapallo-ottelua, joiden lisäksi pidettiin n. 200 pikkukilpailua. Harjoittelemassa kävi n. 21,000 henkilöä, joista naisia oli n. 3,500. Pyöräilijöitä kävi melkein yhtä runsaasti kuin edellisenäkin kesänä eli n. 40—50 kerrallaan.

Väinämöisenkadun kentällä pelattiin kesän kuluessa 88 puulaaki- ja 169 piiriottelua jalkapallossa sekä lukematon määrä koululaisotteluita. Tämä kenttä laajennettuine pukusuojineen ja suihkuineen oli hyvin suosittu.

Haapaniemen, Käpylän ja Annalan kenttiä käytettiin suunnilleen yhtä paljon kuin edellisenäkin kesänä. Tässä mainittakoon Haapaniemen kentällä suoritetut 218 pesäpallo-ottelua. Mainittu kenttä otettiin käytäntöön jo huhtikuun 3 p:nä.

Käpylän raviradan kenttää ei voitu kesän aikana paljonkaan käyttää

siellä suoritettujen kyntötöiden ja urheilukentän perustamistöiden takia. Siellä oli usein kuitenkin n. 40—50 harjoittelijaa.

Kaisaniemen kenttiä käyttivät edelleenkin etupäässä koululaiset palloleikkejään varten. Samoin liikkeiden välisiä pesäpallo-otteluita järjestettiin runsaasti. Katselijoita oli niissä usein n. 2,000—3,000 henkilöä. Lisäksi mainittakoon monet eri liikkeiden väliset jalkapallo-ottelut.

Hesperian kentällä suoritettiin etupäässä pesäpallokilpailuja, joiden lukumäärä nousi n. 60:een. Koululaiset käyttivät myöskin usein kenttää voimistelutunneillaan erilaisia pallopelejään varten. Pesäpallo-ottelujen katsojamäärä väheni entisestään.

Muista kentistä mainittakoon vielä messuhallin kenttä, joka tosin on perusteellisen pintakorjauksen tarpeessa ennen kuin sitä voidaan kutsua hyväksi hiekkakentäksi. Siellä pelattiin aikaisesta keväästä myöhäiseen syksyyn useita kymmeniä jalkapallo-otteluita. Se oli myös sangen suosittu harjoituskenttä sekä koululaisten käyttämä kenttä. Merisataman eräs aukio siistittiin myös tilapäiseksi pallokentäksi ja sitä käytettiin varsin ahkerasti.

Kaisaniemen tenniskentät avattiin toukokuun 5 p:nä ja suljettiin lokakuun 10 p:nä. Vuokrattujen tuntien lukumäärä oli 2,934.

Stadionin valmistuminen oli huomattava tapaus pääkaupungin urheiluelämässä. Olihan Helsingillä nyt täysin ajanmukainen kilpailupaikka mahtavine katsomoineen, jonka aikaansaamiseksi Helsingin kaupunki oli huomattavalla tavalla vaikuttanut. Helsinki sai järjestettäväkseen myös v:n 1940 olympiakisat. Tämä aiheutti jo kertomusvuoden lopussa vilkasta toimintaa pääkaupungin urheiluelämässä, oli suunniteltava uusia kilpailupaikkoja j.n.e. Osia olympialaitteista alettiin jo rakentaakin. Kertomusvuoden aikana valmisteltiin myös kysymystä Pallokenttä oy:n purkamisesta ja sen omaisuuden ottamisesta kaupungin haltuun tammikuun 1 p:stä 1939.

Urheilukentillä tehdyistä uudistuksista mainittakoon Eläintarhan kentän W.C.-laitteet ja uusi miesten suihkuhuone sekä Annalan kentän suihkulaitteet, Runeberginkadun ja Hesperiankadun luistinratojen vesipostit sekä rautaiset valonheittäjäpylväät Eläintarhan, Kallion ja Kaisaniemen kentille.

Kansanpuistot. Kaupungilla oli v. 1938 samat kansanpuistot kuin edellisenäkin vuonna, luvultaan kaikkiaan 13, jos sellaisena pidetään myös Uunisaaren kansanpuistonluontoista merikylpylää. Seuraavasta yhdistelmästä selviää kansanpuistojen perustamisvuosi ja pinta-ala:

	Perustamisvuosi	Pinta-ala, ha		Perustamisvuosi	Pinta-ala, ha
Korkeasaari	1862	21,300	Varsasaari	1928	15,790
Korkeasaaren eläintarha	1888	—	Pihlajasaari	1929	17,154
Seurasaari	1889	44,960	Lauttasaari	1929	22,720
Tuurholma	1906	19,642	Hietaranta	1930	8,502
Mustikkamaa	1921	35,205	Kivinokka	1931	27,310
Palosaari	1925	1,422	Satamasaari	1934	4,170
Mustasaari	1927	6,380	Uunisaari	1934	1,500
			Yhteensä		226,055

V. 1938 kesä ei ollut ilmastollisesti yhtä edullinen ulkoilijoille ja uintiurheilun harrastajille kuin edellisenä vuonna. Kesäkuu oli kylmä ja sa-

teinen, samoin elokuun loppupuoli. Heinäkuu ja elokuun alku olivat sen sijaan lämpimät ja kauniit. Meriveden lämpö kesäkuussa oli vain n. 14—15 astetta. Heinäkuussa se sen sijaan pysytteli tasaisesti 20 asteen paikkeilla ja nousi ajoittain jopa 24 asteeseen. Yleisöä kävi kansanpuistoissa suunnilleen yhtä paljon kuin edellisenäkin vuonna. Käynnin vilkastumista oli kuitenkin todettavissa Mustikkamaalla ja Korkeasaaressa. Säännöllistä liikennettä kansanpuistoihin välittävillä höyry- ja moottorilaivoilla kävi huomattavimmissa kansanpuistoissa kesän aikana kaikkiaan 650,000 henkilöä [1]).

Hietaranta avattiin toukokuun 29 p:nä ja suljettiin syyskuun 6 p:nä. Täällä kävi kesän aikana n. 400,000 henkilöä, joista pukusuojaa käytti 75,132 henkilöä eli n. 10,000 henkilöä enemmän kuin edellisenä kesänä. Näistä miesten pukusuojan käyttäjiä oli 42,266 ja naisten 32,866. Rannalle tuotiin lisää kolme jaalallista hiekkaa. Hietarannassa työskenteli kesän aikana 17 henkilöä, joista pukusuojassa 6 ja siivoustöissä 5 naista sekä vartijoina 6 miestä. Uimavartijain apua tarvittiin n. kymmenkunta kertaa. Hukkumistapauksia sattui kaksi. Kuten jo mainittiin kasvoi Mustikkamaan käyttö kertomusvuonna. Yleisöä kävi saarella arviolta n. 500,000 henkilöä, joista Hakaniemenrannasta tuli höyrylaivalla n. 160,000 ja Vilhonvuorenrannasta moottoriveneillä n. 320,000, muut tulivat soutu- ja moottoriveneillä. Heinäkuun 17 p:nä laskettiin saarella käyneen n. 19,000 henkilöä. Samoin Seurasaaressa kävijöiden lukumäärä osoitti nousua jonkun verran. Yleisön lukumäärä oli varmasti yli 100,000 henkilöä. Saaren uimalaitosta käytti n. 16,500 uijaa ja auringonpalvojaa, joista naisia oli n. 7,500. Pihlajasaaressa kävijöiden lukumäärä oli n. 50,000 henkilöä. Korkeasaaren uimalaitoksella kävi kertomusvuonna n. 6,000 henkilöä. Suurin yhtaikainen määrä oli n. 600. Herttoniemen uimarannan käyttö osoitti myöskin vilkastumista. Missä määrin kaupungin uimalaitoksia käytettiin kertomusvuonna, ilmenee urheilulautakunnan kertomuksesta [2]).

Leirialueet. Helsingillä oli jatkuvasti kolme vakinaista leirialuetta, jotka sijaitsivat Kivinokassa, Varsasaaressa ja Satamasaaressa sekä tilapäiset eli n.s. viikonloppualueet Lauttasaaressa ja Tuurholmassa. Suurin leirialue oli edelleen Kivinokka. Siellä oli 820 vakinaista telttaa sekä säännöllisesti sunnuntain vastaisina öinä n. 20 tilapäismajaa. Varsasaaressa oli n. 320 pysyväistä majaa. Saarella saattoi yhtaikaa olla n. 2,500 henkilöä. Mainittakoon myöskin, että kauniina sunnuntaipäivinä oli saaren rannoilla n. 200 yksityistä moottorivenettä. Satamasaaressa kävi kesän aikana n. 18,000 henkilöä. Sinne tehtiin myöskin 33 huvimatkaa. Vakinaisia telttoja oli 109. Saarella kävijöiden omia moottoriveneitä oli yhtaikaisesti rannalla n. 150. Lauttasaarelle pystytettiin kesän aikana yhteensä 1,938 telttaa viikonlopunviettotarkoituksessa. Tuurholmassa oli n.s. viikonlopputelttojen lukumäärä suurin juhannuksena, jolloin niitä oli n. 70. Muina juhla-aattoina telttojen lukumäärä vaihteli 30—60:n välillä. Muina tilapäis- ja yksityisluontoisina telttailualueina mainittakoon Helsingin retkeilykerhojen leirialue Degerössä, Helsingin raitiotie ja omnibus oy:n leirialue Lauttasaaressa ja Helsingin kunnallisten työntekijäin leirimajat Kulosaaren kartanon alueella. Sitä paitsi kaupunki luovutti alueita Lauttasaaresta n. viikon ajaksi Pelastusarmeijalle sekä muille järjestöille leiritoimintaa varten.

[1]) Tarkemmat tiedot kaupungin oman aluksen sekä yksinoikeutettujen alusten välittämästä liikenteestä kansanpuistoihin v. 1929—38 on esitettynä Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1939. — [2]) Ks. tämän kert. s. 270*.

Korkeasaaren puisto-osasto huolehti edelleen puutarhatöistä kaupungin eri kansanpuistoissa. Kertomusvuoden talousarviosta käyvät selville pääpiirteittäin ne korjaukset ja uudistyöt, jotka suoritettiin kuluvana vuonna eri kansanpuistoissa. Vapautuneilla vangeilla teetettiin tietöitä Mustikkamaalla, Pihlajasaaressa, Varsasaaressa ja Mustasaaressa. Lisäksi vangit suorittivat tasoitus- ja kunnostamistöitä hiekkarannoilla, leikkikentillä ja hiihtomäissä y.m.

Eläintarha. Korkeasaaren eläintarhan toiminnasta eläintarhan valvoja antoi seuraavat tiedot:

Henkilökunta, johon kuului rehumestari, 5 vakinaista ja yksi ylimääräinen eläintenhoitaja sekä tuntipalkkalaisina kirvesmies, siivooja ja ajomies, pysyi kertomusvuonna samana.

Tulipalo apinasuojassa. Tammikuun 10 p:n iltana pääsi tuli irti tallirakennuksen apinaosastossa. Palossa tärveltyivät käyttökelvottomiksi varsinainen apinahuone ja sen viereinen pikku huone, suureksi osaksi myöskin ulkokarsinat sekä osia ullakosta ja jokunen kalustoesine. Eläimistä tuhoutui 9 apinaa, 10 kilpikonnaa ja 1 korppi.

Uudisrakennustöistä ja korjauksista mainittakoon seuraavaa: Edellä mainitun tulipalossa tuhoutuneen tallirakennuksen korjaamiseen käytettiin kaupunginhallituksen päätöksen mukaan palovakuutusrahat, 35,000 mk, kokonaisuudessaan. Korjaustöiden yhteydessä tehtiin samalla melkoisia parannuksiakin. Entinen apinahuone, kaniinihuone ja niiden välinen pikku huone yhdistettiin tilavaksi halliksi, jonka sisäseinälle järjestettiin 9 lattiasta kohollaan olevaa häkkiosastoa ja ulkoseinän puolelle laitettiin kulkukäytävä. Kulkukäytävään johtaa ovi työtuvasta, minkä lisäksi halliin päästään pihan puolelta tallin eteisen kautta. Yleisölle voitiin tällä tavoin järjestää kiertokulku osastolla. Ikkuna-aukkoja laajennettiin, permanto laskettiin sementillä ja tiiliuunien sijalle laitettiin kaksi peltiuunia. Seinät vaalennettiin ja valopisteitä uusittiin ja lisättiin. Ulkokarsinat muodostettiin yhtenäiseksi sisäpuolista vastaavaksi rivistöksi, yhtä lukuunottamatta. Samalla näitä ulkokarsinoita korotettiin, joten ulkotilat tulivat hyvin ilmaviksi ja aurinkoisiksi ja päästivät valoa myöskin sisähalliin. Kaniineille järjestettiin uudet 3-kerroksiset kaappitallit rakennuksen navettaosastoon. Metsästysfasaanien maja korjattiin ja varustettiin sementtitiilikatolla. Muflonlampaiden aitaa tiivistettiin ja vesipuhvelin aitaa lujitettiin. Metsälintuhäkki varustettiin rautaisella eristekaiteella. Kamelitallin paanukatto korvattiin asfalttikatolla. Karakullampaiden tarhaan vedettiin vesijohto. Hirvieläinten tarhaan, uuteen aasitarhaan, kamelien ja laamaeläinten tarhoihin valettiin sementtiset juomakulhot. Sitä paitsi maalattiin kansliarakennus, pitkä vajarakennus ja lehdesvarastoksi järjestetty entinen keilarata ulkoa ja leijonalinna sisältä sekä lisäksi ilvesten käyttämä uusi häkki, pienen karhulinnan sivuhäkit ja näkötorni. Entisen kamelitarhan jatkoksi pohjoispuolelle rakennettiin uusi n. 500 m²:n suuruinen aasitarha. Siinä on aita vaakasuorin rautatankojuoksuin ja 10×4 m:n suuruinen talli tarhan itäisellä rinteellä. Talli rakennettiin pyöröhirsistä luonnonkivistä muuratulle kivijalalle ja siinä on nelipilttuinen talliosasto sekä erillinen ajokalusuoja. Permanto on sementistä. Ullakolla on avara heinävarasto. Tarhalta johtaa oikotie ravintolan luo, mihin oli järjestetty lasten huviajelujen lähtöpaikka. Hopea- ja sinikettuhäkkien sekä akvaariorakennuksen välisen kallion laelle pystytettiin n. 15×10 m:n suuruinen soikea kupukattoinen rautahäkki,

joka tarkoitettiin naaleille tai jäämeren linnuille, mutta oli toistaiseksi vain tilapäiskäytössä.

Eläimistö. Vuoden lopussa oli eläintarhassa 150 eri eläinlajia, yhteensä 616 kpl, kuten seuraavasta yhdistelmästä ilmenee:

	Kpl	Eri lajeja		Kpl	Eri lajeja
Imettäväisiä	306	67	Matelijoita	11	5
Lintuja	292	76	Kaloja	7	2
			Yhteensä	616	150

Koko eläintarhan eläimistön inventaarioarvoksi laskettiin 573,766 mk. Lisäys edelliseen vuoteen verraten oli 58,431 mk.

Ostamalla hankittiin eläintarhaan seuraavat eläimet: 1 hevonen, 1 susi, 1 kettu, 1 mäyrä, 1 saukko ja 1 hilleri. Talvella tulipalossa kuolleiden apinain tilalle hankittiin saaduilla palokorvausrahoilla, 12,000 mk:lla, ja vuotuishankintamäärärahoilla 14 uutta apinaa, joista kiintoisimpia ovat gibbon-, vaippapaviaani- ja kapusiiniapinaparit. Apinalajit olivat täten entistään edustavampia ja kiintoisampia. Lahjaksi saatiin m.m. 3 hirvenvasikkaa, 2 suomalaisen maatiaissian porsasta, 1 saukko, 1 hilleri, 4 apinaa, 10 tunturisopulia, 4 metsästysfasaania, 1 nuori maakotkapari, 1 amazon- ja 10 laulupapukaijaa, 4 japaninpeippoa, 1 alligaattori ja joukko kilpikonnia. Vaihtamalla hankittiin ulkomailta 1 pari alppimurmeleita pikkukiljuhanhipariin, nuori vapitihirviuros kotimaiseen naarashirveen, 2 hulmaaniapinaa kurkeen ja saukkoon, musta haikarapari kurkeen ja maakotkaan sekä amhertsfasaanikukko kahteen saman lajin kanaan sekä kotimaassa vaihdettiin nuori karhupari susipariin, laulupapukaija skunkkiin ja nuori riikinkukko helmikanapariin.

Tarhassa syntyneistä ja eloonjääneistä eläimistä mainittakoon 2 leijonaa, 4 hopea- ja 10 sinikettua, 3 pesukarhua, 9 minkkiä, 3 muflon- ja 4 karakulkaritsaa, 4 kuusipeuraa ja 1 saksanhirvi sekä 12 riikinkukkoa. Tarhassa syntyneet 2 ilveksenpentua kuolivat. Lisääntyneiden eläinten arvo laskettiin 145,447 mk:ksi.

Tulipalossa tuhoutuneiden eläinten lisäksi kuoli eläintarhassa m.m. seuraavat eläimet: 1 vanha ja 1 nuori urossusi, 1 tavallinen kettu, 1 hopeakettu, 1 sinikettu, 1 naali, 1 ilves, 1 ahma, 1 tavallinen mäyrä, 1 amerikanmäyrä, 1 nuori saukko, 2 hilleriä, 1 vesipuhvelilehmä, kaikki 8 piisamimyyrää ja suurin osa saatuja tunturisopuleja, 3 apinaa, 1 maakotka sekä joukko petolintuja, fasaaneja, riekkoja y.m. lintuja. Vesipuhveli sai sähköiskun, monet petoeläimistä kuolivat penikkataudin tapaiseen kulkutautiin, piisamit tuhosi puutossairaus ja fasaanit tuberkuloosi. Eläintarhan eläimistön terveydentila oli kertomusvuonna tavallista huonompi.

Vuoden aikana myytiin eläintarhasta m.m. 7 hopeakettua, 1 saksanhirvi, 6 kuusipeuraa, 1 karakulpässi ja 3 riikinkukkoa. Edellä mainitut maatiaissian porsaat luovutettiin vuoden lopulla kaupungin maatiloille. Poistettujen eläinten arvo laskettiin 87,016 mk:ksi.

Kalustoon hankittiin ilmapaineisilla kumipyörillä varustetut nelipyöräiset trillat lasten huviajelua varten.

Leijonalinnassa käytiin syntyneiden leijonanpenikoiden vuoksi entistä enemmän. Leijonalinna oli avoinna melkein koko vuoden. Pääsylipuista kertyi kaikkiaan 242,201 mk. Lipuista 2 mk:n lippuja oli 101,698 kpl ja 1 mk:n lippuja, joita lunastivat lapset, sotilaat ja retkikunnat, 38,805 kpl.

Huviajeluja ja ratsastuksia aaseilla ja kameleilla järjestettiin lapsille kesän aikana entiseen tapaan. Epäsuotuisten kelisuhteiden takia ei porollaajelua voitu järjestää. Ajeluista ja ratsastuksista kertyi bruttotuloja 7,532 mk, josta nettoa oli 4,947: 50 mk. Huviajeluihin ja ratsastuksiin osallistui kaikkiaan 5,463 lasta.

Akvaariorakennus, kivikokoelma ja näkötorni olivat avoinna kuten ennenkin, ensiksi mainittu toukokuun 1 p:stä syyskuun 31 p:ään päivittäin yhtäjaksoisesti 4 tuntia ja kivikokoelma toukokuun 16 p:stä syyskuun 15 p:ään päivittäin 4 tuntia kahdessa jaksossa, molemmat maksuttomasti, sekä näkötorni toukokuun 16 p:stä syyskuun 15 p:ään sekä lisäksi joinakin pyhinä n. 8 tunnin ajan päivittäin 1 mk:n pääsymaksusta.

Siirtolapuutarhat. Siirtolapuutarhoja oli v. 1938 viisi, nimittäin Ruskeasuon, Kumpulan, Vallilan, Herttoniemen ja Talin siirtolapuutarhat. Koska puutarhapalstojen kysyntä oli edelleenkin vilkasta, ryhdyttiin suunnittelemaan uutta siirtolapuutarhaa Oulunkylään. Kaupunginvaltuusto myönsi tarkoitusta varten v:n 1939 talousarvioon määrärahan, josta osa saatiin käyttää jo kuluvana vuonna, ja salaojitustyöt aloitettiin näin ollen jo syksyllä 1938.

Kaikissa siirtolapuutarhoissa tehtiin tavanmukaisia korjaustöitä. Herttoniemessä tasoitettiin metsän laitaan ruohokenttä. Talin ja Vallilan puutarhoihin vedettiin elokuussa ulkovalaistusta varten sähköjohdot.

Kaikki siirtolapuutarhat osallistuivat syyskuun 29 p:n ja lokakuun 2 p:n välisenä aikana messuhallissa järjestettyyn Uudenmaan puutarhanäyttelyyn, jossa puutarhaviljelijät asettivat näytteille hedelmiä, vihanneksia ja koristekasveja. Varsinkin hedelmäosasto oli hyvin onnistunut. Hedelmistä siirtolapuutarhat saivat kunniapalkinnon.

Kesäisin siirtolapuutarhoissa suoritettavan neuvontatyön lisäksi annettiin siirtolapuutarhaviljelijöille talvella neuvoja puutarhanhoidon eri aloilta esitelmien ja havainto-opetuksen muodossa. Koska kerhotoimintaan osallistuvien siirtolapuutarhaviljelijöiden lukumäärä oli entisestään lisääntynyt, ratkaistiin tästä johtunut huoneistopula siten, että kukin yhdistys piti kerhoiltansa erikseen. Tähän tarkoitukseen saatiin huoneet työväenopistosta ja Helsingin kaupungin opetuskeittiöstä Mäkelänkadun varrelta. Huoneistot olivat siirtolapuutarhayhdistysten vapaasti käytettävissä.

Puutarhaneuvontaa harjoitettiin myöskin Käpylän, Kumpulan, Toukolan, Taivaskallion ja Koskelan omakotialueilla.

IV. Tilastotoimisto

Tilastotoimiston toimintakertomus v:lta 1938 oli seuraavan sisältöinen:

Toimiston henkilökunta. Sitten kun tilastotoimiston toinen aktuaari filosofianmaisteri M. Jalo oli nimitetty sosiaaliministeriön sosiaalisen tutkimustoimiston aktuaariksi sai hän pyynnöstä eron virastaan maaliskuun 1 p:stä lukien. Virkaa hoiti maaliskuun ajan viran entinen haltija filosofianmaisteri Jalo huhti—kesäkuun aikana edellä mainitun ohella filosofianmaisteri S. Törnroth sekä heinäkuun alusta vuoden loppuun amanuenssi V. Kuhlefelt. Viimeksi mainitun sijaisena oli heinäkuun 1 p:n ja 15 p:n välisenä aikana filosofianmaisteri L. Ruotsalainen ja sen jälkeen filosofianmaisteri S. Törnroth. Toisen aktuaarin virka julistettiin sittemmin haettavaksi sen tultua siirretyksi v:n 1939 alusta lukien ylempään palkkaluokkaan yleisen palkkajärjestelyn yhteydessä ja joulukuun 15 p:nä kaupunginhallitus valitsi toimeen 19 hakijasta sosiaaliministeriön sosiaalisen tutkimustoimiston ylimääräisen virkailijan filosofianmaisteri A. Kytömaan.

Sairaslomaa nauttivat seuraavat henkilöt: assistentti I. Juselius elokuun 15 p:n ja 28 p:n välisen ajan, sijaisenaan filosofianmaisteri L. Ruotsalainen, assistentti E. Särkisilta maaliskuun 28 p:stä huhtikuun 9 p:ään sijaisenaan filosofianmaisteri L. Ruotsalainen, jonka tointa hoiti herra J. Strandberg, edelleen elokuun 1 p:n ja 20 p:n välisenä aikana sijaisenaan laskuapulainen M. Mielonen, jonka virkaa hoiti herra J. Strandberg ja lokakuun 1 p:stä marraskuun 5 p:ään sijaisenaan laskuapulainen M. Mielonen, jonka virkaa hoiti laskuapulainen A.-M. Erwe oman virkansa ohella, sekä laskuapulainen A. Grönroos marraskuun 10 p:stä joulukuun 9 p:ään sijaisenaan herra J. Strandberg. Vahtimestari A. Gröndahlin ollessa asevelvollisuuttaan suorittamassa vuoden alusta marraskuun 7 p:ään toimi hänen sijaisenaan W. Böhling.

Ylimääräisinä apulaisina toimivat kaupunginhallituksen määräämänä koko vuoden filosofianmaisteri L. Ruotsalainen, joka eri aikoina hoiti vakinaisten virkojen sijaisuuksia, sekä kunnalliskertomusten yleishakemiston laatimistöissä filosofianmaisteri I. Jauhiainen ja neiti H. Suolahti. Ylimääräisinä apulaisina toimivat lisäksi neiti H. Hynynen vuoden alusta kesäkuun 30 p:ään sekä herra J. Strandberg koko vuoden hoitaen samalla kirjastoa sekä vakinaisten virkojen sijaisuuksia. Ylimääräinen apulainen Jauhiainen sai sairaslomaa elokuun 7 p:n ja 28 p:n väliseksi ajaksi ja palkatonta lomaa yksityisasioita varten tammikuun 18 p:n ja 31 p:n väliseksi ajaksi sekä neiti Suolahti samoin palkatonta lomaa 2 viikon ajaksi elokuun 4 p:stä lukien. Ylimääräisenä vahtimestarina toimi marraskuun 7 p:stä vuoden loppuun W. Böhling.

V:n 1939 talousarvioon tultua merkityksi määräraha uuden ylimääräisen virkailijan palkkaamista varten tilastotoimistoon, kaupunginhallitus määräsi toimeen filosofianmaisteri S. Törnrothin.

Rahatoimikamarin aikanaan tekemän päätöksen nojalla kamarin ent. sihteeri filosofianmaisteri H. Dalström oli toimiston palveluksessa koko vuoden vanhojen kunnalliskertomusten toimittajana ja v:n 1879—1930 kertomusten yleishakemiston laatimistöiden ohjaajana. Arkiston luetteloimis- ja järjestämistöissä toimi edelleen valtionarkiston amanuenssi B. Federley työskennellen tarpeen vaatiessa klo 9—10. Tilastotoimiston ent. amanuenssi, kiinteistötoimiston notaari E. Ruutu hoiti edelleen tuntipalkoin kunnallisen asetuskokoelman toimittamista.

Palkkaukset. Koska kaupunginvaltuusto oli asettanut palkkakomitean tarkistamaan kaupungin viranhaltijain palkkaluokittelua, lähetti tilastotoimisto tammikuun 29 p:nä kaupunginhallitukselle kirjelmän, jossa esitettiin toimiston henkilökunnan palkkaluokittelussa esiintyvät epäkohdat. Toimiston puolelta ehdotettiin, että johtajanvirka siirrettäisiin 15 palkkaluokasta 16 palkkaluokkaan, toisen aktuaarin virka 11 palkkaluokasta 14 palkkaluokkaan ensimmäisen aktuaarin viran nimisenä ja amanuenssinvirka 8 palkkaluokasta 12 palkkaluokkaan aktuaarinviran nimisenä. Palkkavaliokunnan sittemmin laatimasta alustavasta, kaupungin viranhaltijain palkkojen uudestaanjärjestelyä koskevasta ehdotuksesta tilastotoimisto heinäkuun 15 p:nä antamassaan lausunnossa yleensä puolsi valiokunnan ehdottamaa palkkaluokittelua, kuitenkin siten, että alempien palkkaluokkien ero olisi määrättävä 50 mk:ksi, ja että palkkaluokkien numerointi olisi aloitettava alimmasta luokasta.

Viranhaltijain nimityksiä palkkavaliokunta oli ehdottanut muutettaviksi siten, että toimistonjohtaja nimitettäisiin johtajaksi, laskuapulaisia toimistoapulaisiksi ja alempipalkkaista vahtimestaria vahtimestarinapulaiseksi. Lopullisesti kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavat palkkavaliokunnan ehdotukset: nimitys toimistonjohtaja muutettiin toimistopäälliköksi, toinen aktuaari aktuaariksi, assistentti vanhemmaksi toimistoapulaiseksi, laskuapulainen nuoremmaksi toimistoapulaiseksi sekä vahtimestarinapulainen apulaisvahtimestariksi.

Valiokunnan alustava ehdotus virkojen luokitteluksi, tilastotoimiston lausunnossaan esittämä ehdotus sekä valiokunnan lopullinen ehdotus, jonka valtuusto sellaisenaan hyväksyi, näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

	Palkkavaliokunnan alustava ehdotus	Tilastotoimiston ehdotus	Palkkavaliokunnan lopullinen ehdotus
Toimistopäällikkö (ent. toimistonjohtaja)	17	15	16
Aktuaari	23	—	23
Aktuaari (ent. toinen aktuaari)	23	—	23
Amanuenssi	27	25	26
Vanh. toimistoapulainen al.pl. (ent. assistentti)	35	—	35
Nuor. toimistoapulainen y. pl. (ent. laskuapulainen)	39	—	39
Nuor. toimistoapulainen al.pl. (ent. laskuapulainen)	41	—	41
Vahtimestari	41	39	41
Apulaisvahtimestari (ent. vahtimestari)	43	—	43

Elokuun 1 p:nä antamassaan lausunnossa tilastotoimisto esitti erinäisiä yleishuomautuksia kunnallishallinnon virkojen nimityksissä esiintyvistä epäjohdonmukaisuuksista.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi palkkajärjestelyn lokakuun 26 p:nä. Palkkavaliokunta oli myös kehoittanut kaupungin viranomaisia tekemään tarpeellisiksi katsomiaan esityksiä tilapäisen työvoiman määrärahoista palkattujen viranhaltijoiden hoitamien virkojen vakinaistamiseksi. Tilastotoimisto puolestaan ei katsonut olevan tähän aihetta. Tilapäisten toimistoapulaisten palkat korotettiin sittemmin tammikuun 1 p:stä 1939 lähtien samansuuruisiksi kuin 41 palkkaluokkaan kuuluvien nuorempien toimistoapulaisten pohjapalkka ja siivoojille vahvistettiin v:ksi 1939 suunnilleen sama palkka kuin v. 1938 (palkanlisä mukaanluettuna).

Johtosäännön muutos. Eräiden virkojen muuttuneiden nimitysten johdosta lähetettiin marraskuun 3 p:nä kaupunginhallitukselle ehdotus johtosääntöön tehtävistä muutoksista.

Toimiston huoneisto. Koska tilastotoimistolle luovutettu huoneisto oli osoittautunut liian ahtaaksi eikä kaupungintalosta voitu luovuttaa lisähuoneita toimiston käytettäväksi ja koska sitä paitsi tilastotoimiston rahatoimiston talossa sijaitseva sivuhuoneisto oli lähiaikoina luovutettava rahatoimistolle, päätti kaupunginhallitus, että tilastotoimistolle oli hankittava uusi yhtenäinen huoneisto. Tämän johdosta laadittiin toimistossa laskelma sen käytettäväksi asetettavasta huoneistotilasta, joka lähetettiin kiinteistötoimiston talo-osastolle. Asiaa ei kuitenkaan ratkaistu kertomusvuoden aikana.

Julkaisutoiminta. Vuoden varrella ilmestyi tilastotoimiston julkaisemina seuraavat 9 teosta:

Maalisk.	26	p:nä	Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri. 14. 1938. XII+243 siv.
»	26	»	Kommunalkalender för Helsingfors stad. 14. 1938. XII+242 siv.
Toukok.	13	»	Helsingin kaupungin tilasto II—III. Ulkomaan kauppa ja merenkulku. Uusi sarja. 7. 1935—36. IV+25+153 siv.
Heinäk.	27	»	Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning. Äldre serien. Stadsfullmäktige. 2. 1879—83. IV+376 siv.
Elok.	30	»	Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 49. 1936. IV+296+223 siv.
Syysk.	27	«	Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma. 15. 1937. XVIII+236+29 siv.
»	27	«	Kommunal författningssamling för Helsingfors stad. 15. 1937. XVIII+237+29 siv.
Lokak.	3	»	Helsingin kaupungin tilasto I. Terveyden- ja sairaanhoito. 18—20. 1933—35. Jälkimmäinen osa. IV+52+118 siv.
Jouluk.	31	»	Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja. Statistisk årsbok för Helsingfors stad. 31. 1938. XV+384 siv.

Kunnalliskalenteri ilmestyi tällä kertaa kaupunginhallituksen lokakuun 19 p:nä 1933 tekemän päätöksen mukaan supistettuna ja saatiin painosta

jo maaliskuun lopussa eli n. 3 kuukautta aikaisemmin kuin edellisenä vuonna. Sitä vastoin v:n 1935—36 kauppatilasto ja v:n 1933—35 terveydenhoitotilasto myöhästyivät. Kunnalliseen asetuskokoelmaan liitettiin hakemisto, joka käsitti koko sen 15-vuotiskauden, joka oli kulunut tilastotoimiston ensimmäisen vuosikerran julkaisemisesta.

Eripainoksia otettiin seuraavista asetuskokoelmassa julkaistuista asetuksista: paikanvuokrataksa satama-alueella, 125 kpl, suomenkielisten kansakoulujen luokkakirjastojen säännöt, 1,000 kpl, huoltolautakunnan työjärjestys, 200 kpl, asetus eläintautilain soveltamisesta 5,000 kpl, lisäys liikennejärjestykseen, 1,250 kpl, poliisijärjestyksen muutokset, 200 kpl, aluelääkärien johtosääntö, 100 kpl, kaupungin jako äänestysalueisiin, 200 kpl, moottoriajoneuvojen korkein sallittu nopeus, 700 kpl, kaupungingeodeetin suorittamien töiden taksat, 100 kpl + 400 kpl, kunnalliskodin järjestyssääntö, 150 kpl, työntekijäin alimmat tuntipalkat, 400 kpl, sekä kaupungin eräiden virastojen asiakirjain lunastustaksa, 200 kpl. Lisäksi otettiin rakennusjärjestyksestä, 450+150 kpl ja poliisijärjestyksestä, 100 kpl, uudet painokset.

Opetuslaitosten vuosikertomusten ja tilaston julkaiseminen. Kansakoulujen johtokuntien ehdotuksen johdosta, että kansakoulujen toimintakertomukset vastedes painettaisiin vuosittain kunnalliskertomuksessa, tilastotoimisto antamassaan lausunnossa ehdotti, että suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen kertomukset tilastotoimiston toimesta yhdistettäisiin yhtenäiseksi kaupungin kansakoululaitosta selostavaksi julkaisuksi, joka painettaisiin edelleenkin Helsingin kaupungin tilasto nimisen julkaisusarjan VI osassa, ja ilmestyisi vastedes joka vuosi sekä suomen- että ruotsinkielisenä, jolloin eri oppilaitokset saisivat ottaa eripainoksia omista kertomuksistaan. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ehdotuksen huhtikuun 27 p:nä siten, että lukuvuosilta 1936/37 ja 1937/38 oli painettava kaksivuotisselostus, mutta siitä lähtien oli opetuslaitosten kertomukset julkaistava joka vuosi.

Fraktuuran käyttö tilastollisen vuosikirjan suomenkielisessä tekstissä lopetettiin kaupunginhallituksen maaliskuun 10 p:nä tekemän päätöksen mukaan.

Tietojen ja selvitysten antaminen viranomaisille ja yksityisille. Kuten aikaisempinakin vuosina tilastotoimisto sai kuukausittain sosiaaliministeriön sosiaaliselta tutkimustoimistolta tietoja elintarpeiden hinnoista ja vuosineljänneksittäin elinkustannusindeksistä, joista lähetettiin jäljennökset niitä haluaville kunnallisille elimille. Tietoja laivaliikenteestä lähetettiin kuukausittain satamahallintotoimistolle. Edelleen sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle lähetettiin tietoja rakennustoiminnasta ja köyhäinhoitoavustusta saaneista henkilöistä v. 1937, Uudenmaan läänin lääninhallitukselle erinäiset sen vuosikertomusta varten tarvittavat taulukot. Vakuutus oy. Pohjolalle tietoja kaupungin tapaturman varalta vakuutettujen työntekijäin lukumäärästä ja heidän työpalkoistaan sekä tilastolliselle päätoimistolle kaupungin raha-asioita valaisevia tilastotietoja. Kööpenhaminan kaupungin tilastokonttorille lähetettiin Helsinkiä koskevat tiedot Pohjoismaiden pääkaupunkien yhteistä tilastoa varten, jotka painettiin ensin Kööpenhaminan tilastollisessa vuosikirjassa ja otettiin sen jälkeen muiden kaupunkien (Tukholman, Oslon, Göteborgin ja Helsingin) vastaaviin julkaisuihin.

Pienempiä tietoja, ilmoituksia ja selvityksiä annettiin sitä paitsi useille viranomaisille ja yksityisille sekä kotimaassa että ulkomailla. Rakennus-

toimistolle laskettiin eri puhdistusasemien alueiden väkiluku, kaupunginkamreerille annettiin selostus kaupunkien finanssitilaston kaavakkeisiin tehtävistä muutoksista, kaupunginkanslialle lähetettiin selostus elinkustannusten indeksilukujen muutoksista viimeisen palkkajärjestelyn jälkeisenä aikana, kansainvälisen tilastoseuran toimistoon lähetettiin lausunto, jossa esitettiin miten eri maissa ja eri paikkakunnilla sattuneiden tapaturmien lukuisuutta osoittava verrannollinen tilasto olisi aikaansaatava, kaupunginhallitukselle laadittiin erään juopumuspidätyksiä käsittävän tutkimuksen pätevyyttä koskeva arvostelu ja satamalaitoksen johtajalle lähetettiin täydellinen kokoelma satamalaitosta koskevia asetuksia ja päätöksiä.

Kuten edellisinäkin vuosina toimitettiin kertomusvuonnakin poliisin avulla tiedustelu vuoden vaihteessa vuokraamattomista huoneistoista. Tiedustelun tulokset sekä laskelmat asuntoreservin suuruudesta lähetettiin kaupunginhallitukselle ja julkaistiin päivälehdissä. Tiedustelun tuloksia verrattaessa hieman myöhemmin toimitetun täydellisen asuntotiedustelun avulla saatuihin tietoihin, todettiin, että tilastotoimiston käyttämä menettelytapa oli varsin luotettava.

Tavanmukainen vuokratiedustelu suoritettiin syyskuussa entiseen tapaan ja kerätty aineisto lähetettiin sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle, joka laski tulokset ja lähetti laatimansa yksityiskohtaiset taulukot tilastotoimistolle.

Vuoden varrella pidennettiin tilastollisen päätoimiston kanssa tehty sopimus verotilaston laadintaa koskevasta yhteistyöstä siten, että v. 1939 laadittaisiin valtion tulo- ja omaisuusverotusta v:lta 1937 ja v. 1940 kunnallisverotusta v:lta 1939 (s.o. v. 1939 v:n 1938 tulojen perusteella kannettua kunnallisveroa) koskeva tilasto. Sopimuksen mukaan tilastotoimiston oli lävistettävä kaikki näitä tilastoja varten tarvittavat kortit käyttämällä asianomaisia veroluetteloja ja tilastollisen päätoimiston hankittava tarvittavat kortit, annettava tilastotoimiston käytettäväksi toinen työssä tarvittava lävistyskone, käsiteltävä lävistetyt kortit sekä laadittava tilastotaulukot. Kaikki lävistetyt kortit tarkastettaisiin tilastollisessa päätoimistossa ja tilastotoimisto suorittaisi tarkastajille korvauksen.

Vuoden kuluessa annettiin tilastotoimiston arkistossa säilytettyjen henkikirjojen jäljennöksien perusteella 581 todistusta, edellisenä vuonna todistuksia annettiin 252. Kyselyjen lisääntyminen aiheutui siitä, että tarvittiin tietoja huoltolautakunnan korttirekisteriä varten. Sekä huoltoviraston asiamiestoimiston että henkikirjoittajan konttorin virkailijat kävivät sitä paitsi toimistossa henkikirjoja tutkimassa.

Asuntotutkimus. Kaupungin ja sosiaalisen tutkimustoimiston välisen sopimuksen perusteella tilastotoimisto kertomusvuoden alussa toimeenpani sosiaalisen asuntotutkimuksen kaupungin alueella. N. 20 laskijan avulla suoritettiin tammikuussa laskenta kaikkien asuinkiinteistöjen erisuuruisten asuntojen luvusta, joksi saatiin 71,129. Näiden tietojen avulla laadittiin täydellinen luettelo kaupungissa olevista, enintään 3 huonetta käsittävistä pienasunnoista, joita oli kaikkiaan 59,179. Yksityiskohtaisesti tutkittiin sitten 1/7 niistä kiinteistöistä, joissa oli pienasuntoja, ja huomioitiin, että ennen v. 1920 ja sen jälkeen valmistuneet asuinhuoneistot sekä keskuslämmityshuoneistot ja uunilämmityshuoneistot tulivat oikeassa suhteessa edustetuiksi. Kaikkiaan tutkittiin 8,588 pienasuntoa ja hankittiin tietoja näiden pinta-alasta ja tilavuudesta, huoneiden käytöstä, mahdollisista mukavuuksista, huoneissa asuvien henkilöiden lukumäärästä ja näiden suhteesta huo-

neistonhaltijaan. Kerätty aineisto lähetettiin sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle. Lähetetyistä kaavakkeista palautettiin sittemmin tilastotoimistoon 6,589 niihin asianomaisten huoneistonhaltijain tulojen merkitsemistä varten. Tämän työn suorittivat ylityönä verotusvalmisteluviraston apulaiset, josta tilastotoimisto suoritti heille korvauksen.

Valtio suoritti 1: 50 mk kustakin täytetystä kaavakkeesta eli yhteensä 12,882 mk sekä osuutena tutkimuksen yleiskustannuksista 10,000 mk, johon sisältyi myös korvaus verotusta koskevien tietojen hankkimisesta. Kustannusarviota laadittaessa edellytettiin verotusta koskevien tietojen tarkoittavan verotettujen nettotuloja. Sosiaalisen tutkimustoimiston pyytäessä kuitenkin sittemmin tietoja asianomaisten bruttotuloista sekä myöskin muiden perheenjäsenten tuloista, suoritettiin tarvittava lisätyö, jolloin sosiaalinen tutkimustoimisto maksoi kaupungille 25 p kaavakkeelta eli yhteensä 1,647: 25 mk. Valtio suoritti näin ollen kaikkiaan 24,529: 25 mk. Tilastotoimiston tiedustelun aiheuttamia kustannuksia ei sitä vastoin voida ilmoittaa, koska työhön käytettiin myös toimiston vakinaista henkilökuntaa.

Huoltotoimintaa koskeva tilasto. Kertomusvuonna tilastotoimistossa ensimmäisen kerran laadittiin köyhäinhoitotilasto Hollerith-korttien avulla v:n 1936 kertomuksessa selostetun suunnitelman mukaan. Toimisto painatti uudet avunsaajain henkilökortit, joissa oli tilaa avunsaajan henkilötietoja sekä hänelle kymmenen vuoden aikana annettavaa avustusta koskevia merkintöjä varten. Kortit täytettiin huoltoviraston rekisterikansliassa v:een 1937 kohdistuvilla tiedoilla, tarkastettiin tilastotoimistossa ja sen jälkeen niissä olevat tiedot lävistettiin Hollerith-kortteihin. Korttien valmistuttua laati Hollerith-järjestelmän täkäläinen asiamies tilastotaulukot. Henkilökortit palautettiin sitten huoltovirastoon seuraavan vuoden tietojen merkintää varten. Uuden järjestelmän käytäntöönottamisesta ensimmäisenä vuonna aiheutuneista erinäisistä hankaluuksista huolimatta, olivat työstä saadut kokemukset myönteisiä.

Alkoholisteista ja irtolaisista, jotka v. 1937 ensimmäisen kerran olivat huoltoviranomaisten erikoisen silmälläpidon alaisina, täytettiin vastaavat henkilökortit, joiden avulla niistä laadittiin yksityiskohtainen tilasto. Samoin laadittiin lastensuojeluviraston holhokeista yhtenäinen tilasto, joka käsitti turvattomat lapset sekä myöskin muut lastensuojeluviranomaisten huostaan otetut lapset. Laaditut tilastotaulukot lähetettiin huolto- ja lastensuojeluvirastoille. Tärkeimmät niistä julkaistiin tilastollisessa vuosikirjassa ja kunnalliskertomukseen sisältyvissä lautakuntien vuosikertomuksissa.

Tuberkuloosihuoltotoimiston tilasto. Tuberkuloosihuoltotoimistossa v. 1937 käyneitä henkilöitä koskeva tilasto laadittiin kuten edellisenäkin vuonna Hollerith-järjestelmän avulla tilastotoimiston toimesta mutta huoltotoimiston kustannuksella. Tulos ei ollut kuitenkaan täysin tyydyttävä, koska huoltotoimiston henkilökortteihin tehdyt merkinnöt olivat puutteellisia. V. 1939 huoltotoimisto itse huolehtii tilaston laatimisesta kehittäen edelleen käytäntöön otettua uutta järjestelmää.

Vanhat kunnalliskertomukset ja kunnalliskertomusten yleishakemisto. Kertomusvuoden kuluessa ilmestyivät selostukset kaupunginvaltuuston toiminnasta v. 1879—83 ja v:n 1884—86 selostukset lähetettiin painoon, joten puuttuvat kertomukset ilmestyvät v:n 1939 alkupuoliskolla. Suomen-

nostyöt aloitettiin myöskin ja v:n 1939 alussa lähetettiin ensimmäiset vuosikerrat painoon.

Yleishakemiston laatiminen jatkui. Henkilörekisteri saatiin valmiiksi lukuunottamatta painattamattomien v:n 1879—87 vastaavia osia. Sen jälkeen ryhdyttiin laatimaan täydellistä tonttien ja muiden kiinteistöjen hakemistoa. Päähakemiston työt jatkuivat samoin edelleen.

Toimenpiteet kunnallistilaston kehittämiseksi ja parantamiseksi. Toukokuun 15 p:nä tilastotoimisto kaupunginhallitukselle lähettämässään kirjelmässä huomautti, että valtioneuvoston tekemän päätöksen mukaan Lauttasaari oli v:n 1939 alusta siirrettävä Huopalahden seurakunnasta Helsingin pohjoisiin seurakuntiin. Tämän toimenpiteen aiheuttamana kaupungin väestötilasto, joka laaditaan kirkonkirjojen perusteella, vastedes käsittäisi myös Lauttasaaren asukkaat, vaikka nämä eivät kunnallisesti kuulu Helsingin kaupunkiin. Samoin mainittu siirto aiheuttaisi haittaa niille kunnallisille toimielimille, joille papisto lähettää erinäisiä luetteloja. Koska joka tapauksessa oli todennäköistä, että suunnitellun esikaupunkiliitoksen kuntien ja seurakuntien rajat huomattavasti poikkeaisivat toisistaan, kehoitti toimisto kaupunginhallitusta ryhtymään asian vaatimiin toimenpiteisiin joko kääntymällä valtioneuvoston puoleen tai liittämällä huomautuksen kyseisestä epäkohdasta kaupungin esikaupunkiliitosta koskevan mietinnön johdosta annettavaan lausuntoon. Asia ei ole toistaiseksi aiheuttanut minkäänlaisia toimenpiteitä.

Ensimmäiselle kaupunginlääkärille tehtiin esitys sukupuolitautien ilmoituskaavakkeisiin tehtävistä muutoksista.

Kaupunginhallituksen päätettyä vuoden alussa, että kaupunginvaltuuston päätökset tiedoitetaan kunnallisille elimille ainoastaan lähettämällä niille päätöslistat, sovittiin tilastotoimiston kanssa suullisesti siitä, että tilastotoimisto pyydettäessä saa kaupunginkansliasta kaupunginvaltuuston vahvistamien kunnallisessa asetuskokoelmassa julkaistavien ohje-, johto- y.m. sääntöjen viralliset jäljennökset.

Kunnallisen keskustoimiston johtajan ja kiinteistölautakunnan puheenjohtajan Y. Harvian kirjeellisesti esitettyä erinäisiä huomautuksia toimiston laatimaa ja tilastollisessa vuosikirjassa julkaisemaa tontinmyyntitilastoa vastaan sekä kehoitettua samalla toimistoa ottamaan vuosikirjaan tilastotietoja kaupungin vuokralle antamista tonteista, liitettiin vuosikirjaan mainitut tiedot.

Arkiston järjestelytyöt jatkuivat ja sinne siirrettiin vuoden kuluessa osa työnvälitystoimiston arkistosta. Sairaalahallituksen kertomusvuoden loppupuolella tekemää ehdotusta, että eräät Marian sairaalan tilikirjoihin liittyvät asiakirjat siirrettäisiin tilastotoimiston arkistoon, ei voitu ottaa huomioon toimiston arkistossa vallitsevan tilanpuutteen takia.

Kutsu Saksan kunnallisten tilastomiesten vuosikokoukseen. Saksan kunnallisten tilastomiesten (Arbeitsgemeinschaft für gemeindliche Statistik) vuosikokoukseen, joka pidettiin Würzburgin kaupungissa syyskuun lopussa, saapui kutsu, kuten edellisenäkin vuonna, myöskin toimiston johtajalle.

Menot ja tulot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin toimiston määrärahoja käytettiin:

Menoerät	Määräraha talousarvion mukaan	Siirto- ja lisämäärärahat	Yhteensä käytettävissä olevia varoja	Menot	Määrärahan säästö (+) tai ylitys (—)
	Markkaa ja penniä				
Sääntöpalkkaiset virat	690,440 —	[1]) 32,071 75	722,511 75	722,511 75	— —
Tilapäistä työvoimaa ..	217,200 —	[2]) 3,756 —	220,956 —	220,880 50	+ 75: 50
Vuokra	86,832 —	— —	86,832 —	86,832 —	— —
Valaistus.....	7,500 —	— —	7,500 —	6,176 15	+1,323 85
Siivoaminen	3,250 —	— —	3,250 —	2,950 85	+ 299 15
Painatus ja sidonta	368,000 —	[3]) 65,071 85	433,071 85	382,379 50	[4]) +50,692 35
Tarverahat	26,750 —	— —	26,750 —	26,669 05	+ 80 95
Väestönsuojelutarpeiden hankinta	1,430 —	— —	1,430 —	— —	+1,430 —
Yhteensä	1,401,402 —	100,899 60	1,502,301 60	1,448,399 80	+53,901 80

Talousarviossa myönnetty määräraha oli 1,401,402 mk, johon siirrettiin lisäksi edellisen vuoden painatusmäärärahasta 40,071: 85 mk, joten käytettävissä olevia varoja oli kaikkiaan 1,441,473: 85 mk. Tämän lisäksi myönnettiin asianomaisilta tileiltä kaupungin valtuuston päättämien tilapäisten palkanlisien maksamiseen 30,367: 75 mk, sairaslomasijaisten palkkaamiseen 5,460 mk sekä opetuslaitosten vuosikertomusten julkaisemisen uudelleenjärjestämistä varten 25,000 mk. Menot olivat yhteensä 1,448,399: 80 mk, minkä lisäksi 50,692: 35 mk siirtyi v:n 1939 painatustilille.

Yleisestä kalustomäärärahasta kaupunginhallitus myönsi 525 mk kirjahyllyn hankkimiseksi kirjastoon, 490 mk hyllyn hankkimiseksi tilastokortteja varten, 6,320 mk Monroe-laskukoneen hankkimiseksi ja 340 mk kirjoituspöydän ostamiseksi sekä 160 mk:n lisäyksen edellisenä vuonna kirjahyllyn ostoon myönnettyyn määrärahaan. Koneiden korjaukseen myönnettiin 402 mk.

Toimiston tulot myydyistä julkaisuista olivat 4,679: 05 mk.

Talousarvio v:ksi 1939 päättyi 1,474,352 mk:aan ollen 72,950 mk edellisenvuoden loppusummaa suurempi. Menojen lisäys johtui yksinomaan sääntöpalkkaisten viranhaltijain palkkojen korotuksesta, joka teki 100,080 mk. Painatusmääräraha sitä vastoin aleni 30,000 mk. Toimiston laatima talousarvioehdotus hyväksyttiin muutoksitta.

Lähetysten lukumäärä oli 2,923, joista lähetettyjä kirjeitä 810 ja jaettuja julkaisuja 2,113.

Kirjasto lisääntyi 731 numerolla.

---

[1]) Siitä 26,611: 75 mk tililtä Kaupunginhallituksen käyttövarat sääntöpalkkaisten virkojen palkanlisiin ja 5,460 mk tililtä Sairaslomasijaiset. — [2]) Kaupunginhallituksen joulukuun 29 p:nä myöntämä määräraha tililtä Kaupunginhallituksen käyttövarat tilapäisen työvoiman palkanlisiin. — [3]) Tästä 40,071: 85 mk siirretty v:sta 1937 sekä 25,000 mk kaupunginvaltuuston huhtikuun 27 p:nä myöntämä lisämääräraha opetustilaston julkaisemisen uudelleenjärjestämistä varten. — [4]) Siirretty v:een 1939.

V. Leski- ja orpokassa

Helsingin kaupungin leski- ja orpokassan johtokunnan v:lta 1938 antama toimintakertomus oli seuraavan sisältöinen:

Kokouksessaan syyskuun 15 p:nä 1937 kaupunginvaltuusto päätti perustaa leski- ja orpokassan, jonka jäseniksi pääsisivät kaupungin palveluksessa olevat sekä viranhaltijat että työntekijät. Samassa kokouksessa hyväksyttiin kassan säännöt ja alistettiin ne sosiaaliministeriön vahvistettaviksi. Ministeriön vaatimuksesta kaupunginvaltuusto sittemmin seuraavan marraskuun 17 p:nä hyväksyi erinäisiä pienehköjä muutoksia niihin, jonka jälkeen sosiaaliministeriö joulukuun 8 p:nä 1937 vahvisti säännöt [1]). Samana päivänä kaupunginvaltuusto valitsi leski- ja orpokassan johtokunnan puheenjohtajaksi kaupunginvaltuuston puheenjohtajan E. Rydmanin sekä johtokunnan jäseniksi rahatoimenjohtaja J. Helon ja vanhemman oikeusneuvosmiehen K. Furuhjelmin. Joulukuun 20 p:nä 1937 kassan jäseniksi ilmoittautuneet henkilöt kokoontuivat ylimääräiseen kokoukseen ja valitsivat jäsenistön edustajiksi johtokuntaan uuttaja A. Iloniemen, kaupungininsinööri O. Martikaisen ja työnvälitystoimiston johtajan S. Seppälän. Tämän johtokunnan toimikauden tuli kestää v:n 1938 loppuun. Joulukuun 23 p:nä johtokunta valitsi varapuheenjohtajakseen rahatoimenjohtaja J. Helon ja sihteerikseen kansliasihteeri A. Danielsonin. Sääntöjen määräämässä kassan jäsenten huhtikuun 20 p:nä 1938 pitämässä vuosikokouksessa valittiin kassan v:n 1938 tilejä tarkastamaan kamreeri V. Kerkkänen ja insinööri A. Myrsky sekä varalle kamreeri R. Brandt ja putkityöntekijä J. Kivistö. Mainitun vuosikokouksen esityksen lisäyksen tekemisestä sääntöjen 4 §:ään, jossa tarkemmin määritellään tuntipalkkaa nauttivan jäsenen peruspalkan laskemistapa sekä myönnetään tuntipalkkaa nauttivalle, joka peruspalkkansa mukaan kuuluu II eläkeluokkaan, valintaoikeus kuulua I eläkeluokkaan, kaupunginvaltuusto hyväksyi toukokuun 18 p:nä ja sosiaaliministeriö vahvisti kesäkuun 23 p:nä. Samassa kokouksessaan toukokuun 18 p:nä kaupunginvaltuusto vahvisti korvauksen, jonka sääntöjen 2 §:n mukaan siviilivirkakunnan leski- ja orpokassan osakkaana olevan kaupungin viranhaltijan tuli kaupungille suorittaa saadakseen siirtyä myöskin kaupungin leski- ja orpokassaan, 4,000 mk:ksi. Tätä mahdollisuutta kuului molempiin kassoihin käytti vuoden kuluessa 17 viranhaltijaa hyväkseen.

Kassaan liittyi runsaasti jäseniä varsinkin sen ensimmäisen toimintavuoden alussa ja lopussa. Jäsenmäärän huomattava kasvu vuoden lopussa johtui ilmeisesti sääntöjen määräyksestä, että sellaisen jäsenen kuoltua, joka on liittynyt kassaan vuoden kuluessa kassan perustamisesta, saavat hänen leskensä ja lapsensa lyhentämättömän eläkkeen, mutta myöhemmin liittyneen jäsenen, jollei hän kuollessaan ole suorittanut vähintään 10 vuoden jäsenmaksuja, lesken ja lasten eläkkeestä pidätetään osa korvauksena

[1]) Ks. v:n 1937 Kunnall. asetuskok. s. 139.

puuttuvista maksuista. Kassan jäseniksi hyväksyttiin seuraava lukumäärä siihen ilmoittautuneita henkilöitä:

Johtokunnan kokous	Jäsenten peruspalkka kuukaudessa							Jäseniä yhteensä
	I alle 2,100 mk		II 2,100--2,900 mk		III 2,900—4,000 mk	IV 4,000—5,800 mk	V 5,800— mk	
	kuukausipalkkaisia	tunti- tai viikkopalkkaisia	kuukausipalkkaisia	tunti- tai viikkopalkkaisia				
1937								
29/12	246	334	145	1	152	104	45	1,027
1938								
2/2	64	56	36	17	24	17	6	220
4/3	27	25	9	3	9	4	—	77
6/4	14	8	3	1	4	1	1	32
4/5	3	6	1	1	1	—	2	14
31/5	2	5	1	—	3	4	2	17
1/7	—	8	5	1	5	—	2	21
4/8	5	8	5	2	1	—	—	21
2/9	7	14	8	3	2	3	1	38
5/10	9	42	4	4	12	4	2	77
7/11	11	45	11	—	11	10	1	89
2/12	17	49	11	3	9	13	3	105
1939								
3/1	70	197	34	4	39	9	4	357
Yhteensä	475	797	273	40	272	169	69	2,095

Huomattava on, että taulukossa tammikuun 3 p:nä 1939 hyväksytyt ilmoittautumiset olivat tehty jo ennen joulukuun 20 p:ää 1938, jolloin perustajajäseneksi pääseminen päättyi, vaikka heidän jäseneksi hyväksymisensä edellä mainitusta päivästä alkaen tapahtui vasta myöhemmin.

Vuoden kuluessa yksi jäsen siirtyi IV eläkeluokasta V luokkaan, kolme jäsentä I luokasta II luokkaan ja kahdeksan jäsentä II luokasta I luokkaan. Siirtyminen tapahtui sääntöjen 4 §:ään valintaoikeudesta tehdyn lisäyksen perusteella. Valintaoikeutta halusi käyttää hyväkseen kaikkiaan 464 henkilöä, joista ainoastaan 8 edellä mainittua jäsentä kuului jo korkeampaan luokkaan sääntöjen lisäyksen tullessa voimaan. Valintaoikeuttaan käyttäneistä jäsenistä olisi kertomusvuonna n. puolet kuulunut peruspalkkansa nojalla II eläkeluokkaan, mutta hyväksyttiin I luokkaan. Toinen puoli varasi itselleen oikeuden kuulua I luokkaan vastaisten palkannousujen varalta.

Kassan jäseniksi hyväksytyt 2,095 henkilöä jakautuivat eri virastojen, laitosten y.m. kesken seuraavasti:

Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Jäseniä kaikkiaan	Niistä naisia	Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Jäseniä kaikkiaan	Niistä naisia
Revisiotoimisto	3	—	Suomenkieliset kansakoulut	87	1
Kaupunginhallituksen kanslia ja asiamiesos.	20	—	Ruotsinkieliset kansakoulut	23	1
Rahatoimisto	17	3	Suomenkielinen työväenopisto	4	—
Tilastotoimisto	5	—			
Verotusvalmisteluvirasto	12	—			

Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Jäseniä kaikkiaan	Niistä naisia
Maistraatti	7	—
I kaupunginvoudin konttori	6	—
II kaupunginvoudin konttori	59	2
Rikostuomioiden toimeenpanokonttori.	13	—
Ulosottolaitoksen tarkkailuosasto	1	—
Rakennustarkastus	6	—
Raastuvanoikeus	32	—
Syyttäjistö	6	—
Poliisilaitoksen sairashuolto	1	—
Palolaitos	107	—
Terveydenhoito	48	1
Sairaanhoito	123	12
Huoltotoimi	62	6
Lastensuojelu	36	5
Oikeusaputoimisto	2	—
Työnvälitystoimisto	18	3
Ruotsinkielinen työväenopisto	1	—
Ammattiopetuslaitosten johtokunta	1	—
Kirjapainokoulu	3	—
Valm. poikain ammattikoulu	10	—
Kaupunginkirjasto	14	5
Kaupunginorkesteri	56	—
Kiinteistötoimisto	82	4
Rakennustoimisto	587	2
Puhtaanapitolaitos	59	—
Satamat	56	1
Teurastamo	29	1
Keskuskeittola	8	2
Vesijohtolaitos	94	—
Kaasulaitos	171	1
Sähkölaitos	226	2
Yhteensä	2,095	52

V:n 1938 kuluessa 31 henkilöä, niistä 6 naista, erosi kassan jäsenyydestä ja 15 jäsentä kuoli, joten jäsenten lukumäärä vuoden päättyessä oli 2,049. Ikäänsä nähden jäsenet jakautuivat seuraavasti:

Ikä vuoden päättyessä, vuotta	Jäseniä kaikkiaan	Eronneita	Kuolleita	Jäseniä vuoden päättyessä
—25	13	2	—	11
25—30	153	2	1	150
30—35	311	4	2	305
35—40	362	4	—	358
40—45	306	2	—	304
45—50	302	7	1	294
50—55	261	4	2	255
55—60	189	2	4	183
60—65	135	3	4	128
65—70	58	1	—	57
70—	5	—	1	4
Yhteensä	2,095	31	15	2,049

Kassasta eronneet jakautuivat eroamisen syyn mukaan seuraavasti:

Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Omasta pyynnöstä kassasta eronneita	Kaupungin palveluksesta eronneita		Kuolleita
		Omasta pyynnöstä	Työn vähyyden johdosta	
II kaupunginvoudin konttori	—	1	—	—
Palolaitos	—	—	—	1
Terveydenhoito	1	—	—	1

Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Omasta pyynnöstä eronneita kassasta	Kaupungin palveluksesta eronneita		Kuolleita
		Omasta pyynnöstä	Työn vähyyden johdosta	
Sairaanhoito	2	2	—	—
Huoltotoimi	—	—	—	1
Suomenkieliset kansakoulut	1	—	—	1
Suomenkielinen työväenopisto	—	—	—	1
Kaupunginkirjasto	1	—	—	—
Kiinteistötoimisto	1	—	—	—
Rakennustoimisto	5	6	6	7
Keskuskeittola	2	—	—	—
Kaasulaitos	—	1	—	1
Sähkölaitos	2	—	—	2
Yhteensä	15	10	6	15

Kassan 15 edesmenneen jäsenen ikä vaihteli 30 vuodesta 69 vuoteen. Heidän jälkeensä jäi paitsi leskeä 9 eläkkeeseen oikeutettua lasta, kuten alla olevasta taulukosta selviää:

Eläkeluokka	Lesket iän mukaan, vuotta						Eläkemäärä kuukaudessa, mk	Lapset iän mukaan, vuotta							Eläkekuukaudessa, määrä mk
	25-30	30-35	40-45	45-50	50-55	55-60		5	7	10	13	14	17	38	
I	2	1	1	2	1	2	2,700	3	1	1	1	1	—	—	780
II	—	—	—	—	—	2	800	—	—	—	—	—	—	[1])1	160
III	—	—	—	—	—	1	500	—	—	—	—	—	—	—	—
IV	—	—	—	2	—	—	1,400	—	—	—	—	—	1	—	280
V	1	—	—	—	—	—	900	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	3	1	1	4	1	5	6,300	3	1	1	1	1	1	1	1,220

Jatkuvien jäsenmaksujen suorittamisesta johtokunta vapautti kolme kassan jäsentä, joista kaksi vapautettiin sääntöjen 11 §:n 2 momentin perusteella heidän siirryttyään sairauden takia pienemmälle kuin $^2/_3$ täydestä eläkkeestä sekä yksi jäsen sääntöjen 13 §:n 3 momentin perusteella hänen erottuaan toimestaan työhön kykenemättömänä ja varattomana ilman eläkettä.

Kassan tulot ja menot olivat seuraavat:

Tulot	Mk	Menot	Mk
Kaupungin avustus eläkkeiden maksamiseksi	100,000: —	Kulungit	26,171: 50
Eläkemaksut	731,479: —	Suoritetut eläkkeet	45,040: —
Kaupungin osuus eläkkeisiin	33,936: 65	Ylijäämä	809,319: 55
Korot	15,115: 40		
Yhteensä	880,531: 05	Yhteensä	880,531: 05

[1]) Pysyväisesti sairas.

Kassan omaisuustase joulukuun 31 p:nä 1938 oli seuraava:

	Mk		Mk
Kaupunginkassa, konttokuranttitili	810,003: 55	Liiaksi ja etukäteen maksettu	4,568: —
Tulojäämät	3,884: —	Säästö	809,319: 55
Yhteensä	813,887: 55	Yhteensä	813,887: 55

Kaupungin avustus peruskustannuksiin oli 30,000 mk, josta käytettiin 29,829: 80 mk ja palautettiin 170: 20 mk.

VI. Ulosottolaitos

Helsingin kaupungin ulosottolaitoksen tarkastajan kertomus toimintavuodelta 1938 oli seuraava:

Helsingin kaupungin ulosottolaitoksen tarkastusosaston päätehtävänä oli edelleenkin valvoa toisen kaupunginvoudin konttorin toimintaa, mikä käsitti verojäämien pakkoperintää.

Alempana annetaan tietoja toisen kaupunginvoudin konttoriin perimistä varten jätetyistä verolipuista sekä tämän perimisen tuloksista v. 1938:

	Lukumäärä tammikuun 1 p:nä	Vuoden aikana saapuneita	Näistä lipuista: Yhteensä	Perittiin	Palautettiin	Jäi jäljelle v:een 1939	Perittyjä % :na koko lukumäärästä
Kunnallisvero	57,598	64,672	122,270	31,542	24,887	65,841	25.8
Valtion tulo- ja omaisuusvero ..	6,139	15,054	21,193	10,753	3,268	7,172	50.7
Kirkollisvero	6,363	63,478	69,841	34,018	30,457	5,366	48.7
Yhteensä	70,100	143,204	213,304	76,313	58,612	78,379	35.8

Näiden verolippujen edustama rahamäärä oli seuraava:

	Kunnallisvero, mk	Valtion tulo- ja omaisuusvero, mk	Kirkollisvero, mk	Yhteensä, mk
Edellisestä vuodesta jäljellä olevien	52,324,976	10,257,380	973,983	63,556,339
V. 1938 perittäväksi saapuneiden	51,711,238	13,120,148	4,633,184	69,464,570
Yhteensä	104,036,214	23,377,528	5,607,167	133,020,909
Perittyjen	26,792,853	9,912,862	3,270,794	39,976,509
Palautettujen	16,169,141	2,451,898	1,401,743	20,022,782
V:een 1939 jääneiden	61,074,220	11,012,768	934,630	73,021,618
Yhteensä	104,036,214	23,377,528	5,607,167	133,020,909

Perittyjen verolippujen jakautuminen verolajeihin ja verotusvuosiin käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

	Verolippujen lukumäärä	Peritty veromäärä, mk	Peritty veronlisäys, mk
Kunnallisvero vuodesta [1]:			
1934 ja aikaisemmin	3,396	2,031,080	469,748
1935	3,307	2,607,035	369,194
1936	22,402	19,367,758	1,001,911
1937	2,437	2,786,980	46,179
Yhteensä	31,542	26,792,853	1,887,032

[1]) Ks. seuraavalla sivulla olevaa muistusta.

	Verolippujen lukumäärä	Peritty veromäärä, mk	Peritty veronlisäys, mk
Valtion tulo- ja omaisuusvero vuodesta:			
1934 ja aikaisemmin	411	272,280	62,254
1935	1,326	952,024	125,744
1936	9,016	8,688,558	348,331
Yhteensä	10,753	9,912,862	536,329
Kirkollisvero vuodesta:			
1934 ja aikaisemmin	1,139	109,381	—
1935	9,498	769,490	—
1936	23,381	2,391,923	—
Yhteensä	34,018	3,270,794	—
Kaiken kaikkiaan	76,313	39,976,509	2,423,361
Siitä vuodesta:			
1934 ja aikaisemmin	4,946	2,412,741	532,002
1935	14,131	4,328,549	494,938
1936	54,799	30,448,239	1,350,242
1937	2,437	2,786,980	46,179

Toimeksiantajien Helsingissä perittäviksi jättämistä verolipuista palautettiin vuoden kuluessa yhteensä 58,612 merkinnöin, ettei veromääriä voitu laillisesti periä seuraavista syistä (estelajin mukaan):

	Verovelvolliset olivat:				
	Varattomia	Löytymättömiä	Muut estelajit	Virka-aputapaukset	Yhteensä
Kunnallisvero vuodesta:					
1934 ja aikaisemmin	4,186	498	125	595	5,404
1935	1,871	268	103	252	2,494
1936	8,112	3,180	3,321	1,965	16,578
1937	7	—	151	253	411
Yhteensä	14,176	3,946	3,700	3,065	24,887
Valtion tulo- ja omaisuusvero vuodesta:					
1934 ja aikaisemmin	146	24	6	20	196
1935	357	83	29	68	537
1936	1,121	382	169	863	2,535
Yhteensä	1,624	489	204	951	3,268
Kirkollisvero vuodesta:					
1934 ja aikaisemmin	748	214	26	90	1,078
1935	8,453	2,668	247	589	11,957
1936	5,407	7,375	145	4,495	17,422
Yhteensä	14,608	10,257	418	5,174	30,457
Kaiken kaikkiaan	30,408	14,692	4,322	9,190	58,612

Muist.: Aikaisemmin sanottiin määrättynä vuonna maksuunpannun kunnallisveron olevan lähinnä edellisen vuoden veroa, koska se oli määrätty verovelvollisten sen vuoden tulojen perusteella. V. 1934 tapahtuneella lainmuutoksella on säädetty, että verotusmäärä on varainhoitovuoden veroa, t.s. sen vuoden, jona maksuunpano tapahtuu. Vertausmahdollisuuksien saamiseksi muihin verolajeihin ja edellisiin verotusvuosiin ei tätä terminologiaa kuitenkaan ole noudatettu esillä olevassa toimintakertomuksessa, vaan tarkoittavat siinä mainitut vuosiluvut verotetun tulon nautintavuosia.

Edellä mainituista perittäväksi jätetyistä kunnallisverolipuista palautettiin 20.4 %, valtion tulo- ja omaisuusverolipuista 15.4 % ja kirkollisverolipuista 43.6 % eli kaikista 27.5 %. Koko palautusmäärästä, 58,612 kpl:sta, oli kunnallisverolippuja 42.4 %, valtion tulo- ja omaisuusverolippuja 5.6 % ja kirkollisverolippuja 52.0 %. Estelajin mukaan palautettujen verolippujen ryhmitys oli seuraava: varattomia 51.9 %, löytymättömiä 25.0 %, muita estelajeja 7.4 % ja virka-avun pyynnöin palautettuja verolippuja 15.7 %.

Nämä luvut valaisevat perintätyön kielteistä tulosta. V. 1937 palautettiin 62,316 verolippua, joten siis palautettujen verolippujen lukumäärä kertomusvuonna väheni 3,704.

Sitä paitsi perittiin ulosottolaitoksen toimesta seuraavat sekalaiset verot ja maksut:

Vero- tai maksulaji	Perittyjen verolippujen luku	Peritty määrä, mk
Koiraveroa	257	54,737
Kauppayhdistyksen veloittamia maksuja	1,724	38,785
Sairaalamaksuja	163	71,265
Erilaisia uudisrakennusmaksuja	87	258,279
Tuulaaki- ja liikennemaksuja	12	1,606
Apteekkimaksuja	1	22,308
Katuosien kunnossa- ja puhtaanapitomaksuja	5	3,267
Radiolupamaksuja (maaseutuosaston perimiä)	596	59,600
Ruotsalaiselle Olaus Petrin seurakunnalle tulevia veroja	151	22,141
Venäläiselle kreikkalais-katoliselle seurakunnalle tulevia veroja	797	45,637
Juutalaiselle seurakunnalle tulevia veroja	125	24,144
Saksalaiselle seurakunnalle tulevia veroja	52	10,940
Yhteensä	3,970	612,709

Sekalaisten verojen ja maksujen perintä tuotti 269,607: 15 mk enemmän kuin v. 1937.

Kaikkiaan perittiin v. 1938 yhteensä 80,283 Helsingin verolippua, edellisenä vuonna 79,942 verolippua. Näiden verolippujen edustama rahamäärä nousi v. 1938 43,012,577: 90 mk:aan oltuaan v. 1937 45,647,367: 90 mk, joten rahallinen perintätulos väheni 2,634,790 mk eli 5.8 %. Kunnallisveron perintätulos, joka v:sta 1930 on jatkuvasti kasvanut, väheni v:n 1937 vastaaviin määriin verraten v. 1938 perittyjen verolippujen lukumäärään nähden 1,433 kpl eli 4.3 % ja raha-arvoon nähden 1,185,435: 30 mk eli 4.0 %. Tämä kunnallisverojen pakkoperinnän tuloksen huonontuminen lienee kuitenkin katsottava näennäiseksi, kun otetaan huomioon, että este- ja virka-aputodistuksin palautettujen verolippujen lukumäärä ja raha-arvo vähenivät vielä suuremmassa suhteessa ja että perimätön jäännös v:een 1939 oli melkoista suurempi kuin v:n 1937 ja 1938 vaihteessa, joka myöskin on huomioitava, koska tähänastisen tilaston perusteella tiedetään, että kunkin vuoden verolippuvarastosta saadaan perityksi n. 26 %. Tämän verolajin koko tilitettävä verolippuvarasto, yhteensä 122,270 kunnallisverolippua, edustaen raha-arvoltaan 104,036,214 mk, lisääntyi v:n 1937 lukumäärään verraten 2.8 % ja raha-arvoon nähden 5.6 %. Valtion tulo- ja omaisuusveron pakkoperinnässä väheni perittyjen verolippujen lukumäärä v. 1938 444 kpl eli 4.0 % ja raha-arvo 2,067,857: 45 mk eli 16.5 % edellisen vuoden tuloksiin verraten. Tämän, v. 1938 ilmenneen rahallisen tuloksen huonommuuden selitykseksi mainittakoon, että

v. 1937 saatiin perityksi kahdelta suurelta vakuutusyhtiöltä v:n 1934 valtion tulo- ja omaisuusverojäämät, jotka nousivat yhteensä n. 3,584,000 mk:aan, mikä tuntuvasti paransi v:n 1937 rahallista perintätulosta. Verrattaessa tätä tulosta, vähennettynä äsken mainituilla verojäämillä, v:n 1938 rahalliseen tulokseen, olisi tämä 17.0 % parempi v:n 1937 vastaavaa tulosta. Täten voidaan pitää v:n 1938 rahallista perintätulosta melkoisen hyvänä, kun lisäksi otetaan huomioon, että tämän veroryhmän koko verolippuvarasto väheni v:n 1937 verolippumäärästä lukumäärältään 1.3 % ja raha-arvoltaan 5.7 %. Kirkollisverojen ryhmässä perittiin 34,018 verolippua vastaavan rahamäärän ollessa 3,270,793: 65 mk, v. 1937 perittiin 32,327 verolippua, joten verolippujen lukumäärä kasvoi 1,691 eli 5.2 %, verolippujen edustama rahamäärä taas nousi 348,895:60 mk eli 11.9 %. Tätäkin tulosta on pidettävä hyvänä, kun otetaan huomioon, että kertomusvuoden koko verolippuvarasto, yhteensä 69,841 kpl, edustaen raha-arvoltaan 5,607,167 mk, oli lukumäärältään vain 2.0 % ja rahallisesti 8.5 % suurempi kuin v. 1937. Sekalaisten verojen ja maksujen verolippulukumäärä oli 3,970 ja verolippujen edustama raha-arvo 612,708: 70 mk, joten v. 1938 perittyjen verolippujen lukumäärä lisääntyi v:n 1937 tulokseen verraten 527 eli 15.3 % ja vastaava rahamäärä 269,607: 15 mk eli 78.6 %.

Virka-avun pyynnöin toisen kaupunginvoudin konttoriin saapuneita verolippuja perittiin v. 1938 10,923 kpl eli 313 verolippua eli 3.0 % enemmän kuin v. 1937. Lippujen edustamat rahamäärät olivat vastaavasti 5,349,773: 60 mk ja 4,600,005 mk ollen lisäys 749,768: 60 mk eli 16.3 %. Lisäksi perittiin kertomusvuonna 596 radiolupamaksua, joiden vastaava rahamäärä oli 59,600 mk. Jäännös v:n 1937 tilittämättömistä veroista oli 414,141: 28 mk. V. 1938 tilitettävä kokonaismäärä oli siis 5,823,514: 88 mk, josta toimeksiantajille samana vuonna tilitettiin 5,357,114: 75 mk, ja v:een 1939 siirtyi 466,400: 13 mk. Kertomusvuonna virka-avun pyynnöin toisen kaupunginvoudin konttoriin saapuneiden verolippujen lukumäärä oli 33,246 ja niiden edustama raha-arvo 14,009,672: 90 mk. Maaseudulle lähetettyjen vastauskirjeiden luku oli 12,315.

Pakollisesti perittyjen verojäämien kokonaismäärä veronlisäyksineen, joka v. 1937 oli 50,247,372: 90 mk, nousi v. 1938 48,362,351: 50 mk:aan vastaavien verolippulukumäärien ollessa 90,522 ja 91,206. Verolippujen lukumäärä lisääntyi siis 684 eli 0.8 %, mutta rahamäärä väheni 1,885,021: 40 mk eli 3.8 %.

VII. Verotusvalmisteluvirasto

Verotusvalmisteluviraston kertomus v:lta 1938 sisälsi seuraavaa:

Vuoden aikana verotusvalmisteluviraston henkilökunnassa tapahtuneista muutoksista mainittakoon, että lääninhallituksen hyväksymän päätöksen mukaan liike- ja kiinteistöosastojen käsittelijäin henkilölukumäärää lisättiin kahdella vuoden alusta lukien ja perustettuihin uusiin virkoihin valittiin osastonjohtaja V. Suosalmi ja johtaja U. Viita sekä viimeksi mainitun sijalle hänen kuolemansa jälkeen osastonjohtaja R. Zeiden huhtikuun alusta lukien. Vapautuneisiin osastonjohtajan toimiin otettiin hovioikeudenauskultantti P. Tarpila sekä herra A. Kostiala, joista jälkimmäinen ennen mainittuun virkaan nimittämistä oli toiminut apulaisena täkäläisessä perintöverolautakunnassa. Kostialan hoitamaan virkaan otettiin käsittelijä S. Saaresmaa sekä vapautuneeseen käsittelijän toimeen lainopinylioppilas R. Niku-Paavola.

Palkkausjärjestelyä, joka oli hyväksytty viraston uudestijärjestelyn yhteydessä, muutettiin lääninhallituksen hyväksymän päätöksen mukaan v:n 1938 alusta lukien siten, että liikekäsittelijä B. Ahlskogin ja kahden uuden liikekäsittelijän palkaksi määrättiin 54,000 mk sekä osastonjohtajain palkaksi 42,000 mk. Sen ohessa henkilökunnan pohjapalkkojen prosentuaalinen korotus määrättiin kertomusvuonna 6—8 %:ksi.

Verotusvalmisteluvirasto antoi vuoden aikana 1,050 selitystä tai lausuntoa, joista 767 kaupunginhallitukselle ja 283 lääninhallitukselle, teki 122 esitystä tai anomusta, joista 76 kaupunginhallitukselle ja 46 lääninhallitukselle, lähetti 6,070 kirjettä eri virastoille, toiminimille y. m. sekä antoi n. 3,000 todistusta.

Kaupunginhallitukselle tehdyistä esityksistä ja lausunnoista mainittakoon m. m. seuraavat: Tammikuun 24 p:nä esitys, joka koski prosentuaalisen palkankorotuksen yhteydessä perus- ja pohjapalkkojen huomioonottamista sen suuruisina kuin ne asianomaisille maksetaan eikä sellaisina kuin miksi ne on vahvistettu; esitys hylättiin [1]) helmikuun 1 p:nä. Tammikuun 31 p:nä tehty esitys lääninhallituksen toimenpiteen hyväksymiseksi kahden uuden liikekäsittelijän ottamisesta verotusvalmisteluviraston palvelukseen sekä osastonjohtajain ja liikekäsittelijäin palkkojen korottamisesta hyväksyttiin [2]), jonka johdosta kaupunginhallitus helmikuun 17 p:nä päätti asettaa komitean verotusvalmisteluviraston palkkauskysymyksen järjestelyä varten. Komitean puheenjohtajaksi määrättiin pankinjohtaja V. V. Sipi sekä jäseniksi filosofianmaisteri P. Railo ja hallitussihteeri E. Kivikari. Mietinnössään, joka valmistui keväällä ja joka sen jälkeen myöskin hyväksyttiin, komitea ehdotti m. m., että liikekäsittelijäin lukumäärää lisättäisiin edelleen kahdella eli kaikkiaan neljällä henkilöllä ja että viraston ei vakinaisille toimihenkilöille suoritettaisiin palvelusvuosien perusteella palkankorotuksia samojen perus-

[1]) Khn jsto 1 p. helmik. 3,150 §. — [2]) Vrt. tämän kert. s. 121 ja 140.

teiden mukaan kuin kaupungin sääntöpalkkaisille viranhaltijoille. Mietinnön mukaan viraston eivakinaisten toimihenkilöiden pohjapalkat määrättiin seuraavasti: kansliapäällikön 60,000 mk:ksi, yhden liikekäsittelijän, jonka pätevyysvaatimuksena oli keskuskauppakamarin hyväksymän tilintarkastajan tutkinto, 60,000 mk:ksi ja yhden alempipalkkaisen liikekäsittelijän 42,000 mk:ksi, muiden liikekäsittelijäin ja asianvalvojan 54,000 mk:ksi, osastonjohtajain ja kiinteistökäsittelijäin 45,600 mk:ksi, käsittelijäin 30,000 mk:ksi, kanslia-apulaisten 14,400, 15,600 ja 16,800 mk:ksi, apulaisvahtimestarien 7,200—14,400 mk:ksi ja kansliapäällikön henkilökohtainen palkankorotus 13,800 mk:ksi. Heinäkuun 1 p:nä annettiin kaupunginvaltuuston asettamalle palkkavaliokunnalle sen pyytämä lausunto sääntöpalkkaisten viranhaltijain palkkauksesta ja lokakuun 26 p:nä kaupunginvaltuusto vahvisti palkkaukset uusien perusteiden mukaan. Lokakuun 3 p:nä tehty esitys taksoituslautakunnan jäsenten lukumäärän korottamisesta 21:stä 36:een hyväksyttiin. Verotusvalmistelukunnan aikoinaan tekemän virastosta annettavien otteiden, jäljennösten ja todistusten lunastuksia koskevan esityksen johdosta kaupunginvaltuusto lokakuun 26 p:nä vahvisti sanottuja lunastuksia koskevan taksan. Helmikuun 17 p:nä tehtiin esitys viraston huoneiston laajentamisesta, minkä johdosta kaupunginhallitus syyskuun 22 p:nä päätti, että lastensuojelulautakunnan huoneisto oli luovutettava verotusvalmisteluvirastolle v:n 1939 alusta lukien.

Verotusvalmisteluvirastolle annettiin kertomusvuonna tapahtuvaa kunnallistaksoitusta varten 156,695 (v. 1937 149,557) tuloilmoitusta sekä tulo- ja omaisuusverotusta varten 148,837 (v. 1937 142,105) veroilmoitusta. Kehoituksia ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi lähetettiin 11,900 ja lisäksi suuri joukko kehoituksia tulo- ja veroilmoitusten täydentämiseksi. Kehoituksia palkantarkkailuilmoitusten antamiseksi toimitettiin n. 4,300 virastolle ja työnantajalle, jotka toimittivat virastoon n. 210,000 palkantarkkailuilmoitusta. Näistä ilmoituksista koski n. 18,000 kaupungin lähiseuduilla asuvia henkilöitä, jonka ohessa 7,975 tarkkailuilmoitusta koski sellaisia tänne verovelvollisiksi katsottuja henkilöitä, jotka olivat laiminlyöneet valtiolle tulleen veroilmoituksensa, ja joista 7,307 oli laiminlyönyt myöskin kunnallisen tuloilmoituksensa.

Kunnallisen taksoituslautakunnan kokoukset alkoivat tammikuun 2 p:nä ja päättyivät seuranneen kesäkuun 1 p:nä. Lautakunta kokoontui kokonaisuudessaan 4 kertaa, jota paitsi sen muodostamien seitsemän osaston kokousten lukumäärät olivat seuraavat: ensimmäisen osaston 25, toisen 26, kolmannen 32, neljännen 32, viidennen 30, kuudennen 32 ja seitsemännen 41. Lokakuun 25 p:nä lautakunta piti vielä kokouksen, jossa se teki maaherralle ehdotuksen maatalouskiinteistöjen taksoitusperusteista. Tulo- ja omaisuusverolautakunnan kokouksia pidettiin useimmiten samalla kertaa kuin taksoituslautakunnan tai sen osastojen kokouksia, jonka lisäksi lautakunnalla oli kokouksia myöhemminkin eli syyskuun puoliväliin asti, jolloin veroluettelon lyhennysote asetettiin verovelvollisten nähtäväksi.

Verotettujen lukumäärä oli kunnallisverotuksessa 143,592, edellisenä vuonna 132,950, ja valtioverotuksessa 76,217, edellisenä vuonna 64,510. Veroäyrien lukumäärä, joka v. 1937 oli ollut 31,645,501, kohosi v. 1938 38,340,880:een. Maksettavaksi määrätyn tulo- ja omaisuusveron määrä, joka edellisenä vuonna oli ollut 346,560,666: 35 mk, kohosi v. 1938

541,789,952: 15 mk:aan, josta 5,887,506: 05 mk tuli tulo- ja omaisuusverolain 23a §:ssä mainitun lisäveron, 90,297,324: 60 mk perushankintaveron ja 2,024,540: 05 mk 43 §:ssä säädetyn lisäveron osalle. Sitä paitsi maksuunpantiin aikaisemmilta vuosilta jälkiveroa 4,939,960: 25 mk.

Kertomusvuonna toimitetusta kunnallistaksoituksesta tehtiin tutkijalautakunnalle 2,680 valitusta, edellisenä vuonna 2,478 valitusta, jotka tutkijalautakunta käsitteli elokuun 10, 12, 15 ja 16 p:nä pitämissään kokouksissa. Valituksista 1,007 aiheutti joko taksoituksen poistamisen tai alentamisen, jota vastoin 1,673 valitusta hylättiin kokonaan. Tutkijalautakunnan päätösten johdosta poistettiin 201,939 veroäyriä, joten veroäyrien kokonaislukumääräksi jäi 38,138,941. Veroäyreistä jakautui kiinteistötulojen osalle 10.7 %, liike- ja ammattitulojen osalle 24.3 % sekä palkka- y. m. tulojen osalle 65.0 %. Veroäyriltä maksettava veromäärä määrättiin v:lta 1938 (v:n 1937 tuloista) 7 mk:ksi oltuaan v:lta 1937 7: 50 mk.

Tulo- ja omaisuusverotuksesta tehtiin Uudenmaan läänin tarkastuslautakunnalle 477 valitusta, jotka sanottu lautakunta käsitteli loka-, marras- ja joulukuun aikana pitämissään kokouksissa. Tarkastuslautakunnan päätösten kautta veron sekä jälkiveron kokonaismäärä aleni 544,634,440: 80 mk:aan, josta 5,775,062: 40 mk tuli edellä mainitun lisäveron ja 89,968,903: 55 mk perushankintaveron osalle.

Verotusvalmisteluviraston käytettävänä oli v:n 1937 päättyessä kaupungin varoilla ostettua kalustoa 214,685 mk:n hankinta-arvosta ja valtion omistamaa kalustoa 330,037: 65 mk:n arvosta. V:n 1938 aikana hankittiin kaupungin varoilla uutta kalustoa yhteensä 25,403 mk:n arvosta ja loppuunkulunutta kalustoa poistettiin 2,598 mk:n arvosta. Valtion varoilla hankittiin uutta kalustoa 11,045 mk:n arvosta.

Verotusvalmisteluviraston tarkkailijain kertomus v:lta 1938 oli seuraavan sisältöinen:

Verotusvalmisteluviraston kuukausitilien tarkastus suoritettiin heti tilien valmistuttua samojen periaatteiden mukaisesti kuin edellisenäkin vuonna.

Lisäyksinä v:n 1938 menoarvioon verotusvalmisteluvirasto sai valtiolta Uudenmaan läänin lääninhallituksen myöntämänä 110,712: 55 mk ja valtiovarainministeriön myöntämänä 3,945 mk sekä Helsingin kaupungilta kaupunginhallituksen myöntämänä 88,915 mk ja kaupunginvaltuuston myöntämänä 105,972 mk. Mainittujen lisämäärärahojen tultua merkityiksi asianomaisille tileille, osoitti verotusvalmisteluviraston tilinpäätös v:lta 1938 säästöä valtion osalta 10,045 mk ja Helsingin kaupungin osalta 10,633: 95 mk. Kyseinen lisämäärärahan tarve aiheutui osittain sekä valtion että kunnan maksamista n. s. prosentuaalisista palkkojen korotuksista ja osittain siitä, ettei valtion n. s. perushankintaveron asettamista oltu huomioitu verotusvalmisteluviraston menoarviota tehtäessä.

Verotusvalmisteluviraston v:n 1938 tilien loppuyhdistelmän mukaan valtion menot nousivat 2,377,931: 55 mk:aan ja Helsingin kaupungin menot 2,380,147: 05 mk:aan. Näistä valtion menot jakautuivat seuraavasti: menot tilien mukaan 2,083,676: 55 mk, verotusvalmisteluviraston huoneiston vuokra 223,200 mk, henkikirjanotteet 29,000 mk ja valtion verolomakkeiden painatus 85,000 mk eli yhteensä 2,420,876: 55 mk, josta yksinomaan valtion menoihin kuuluvan valtion laskuun ostetun kaluston

menoerä, 42,945 mk, poistettuna, jää lopullisiksi menoiksi 2,377,931: 55 mk, sekä Helsingin kaupungin menot seuraavasti: menot tilien mukaan 2,252,847: 05 mk ja taksoitusluettelon ja kunnallisverolippujen kirjoittaminen 130,000 mk eli yhteensä 2,382,847: 05 mk, josta valtion ja kaupungin yhteisiin menoihin kuulumattomat tutkijalautakunnan palkkiot, 2,700 mk, vähennettyinä jää lopullisiksi menoiksi 2,380,147: 05 mk.

Verotusvalmisteluvirastossa oli vuoden aikana 36 kunnan ja 34 valtion palkkaamaa viranhaltijaa sekä 9 henkilöä, jotka saivat palkkaa sekä valtiolta että kunnalta. Tilapäistöissä oli vuoden aikana kaikkiaan 160 henkilöä.

Verotusvalmisteluviraston kunakin vuonna laatima seuraavan vuoden menoarvioehdotus laaditaan yhtenä kokonaisuutena, jonka jälkeen menot jaetaan, kokonaismenojen tasajakoa silmälläpitäen, valtion ja kaupungin kesken. Molempien asianomaisten osuuksiin liittyvissä liitteissä mainitaan m. m. sekä vakinaisten viranhaltijain että n. s. pysyväisten ylimääräisten viranhaltijain palkat henkilöittäin. Samoin eritellään kaikki menoarvioehdotuksen muut menoerät. Sitten kun verotusvalmisteluviraston tarkkailijat ovat tarkastaneet mainitun menoarvioehdotuksen, lähetetään ehdotus liitteineen samanaikaisesti sekä valtion että kaupungin viranomaisille, joten molemmat asianomaiset hyväksyessään ehdotuksen omalta osaltaan ovat samalla tietoisia verotusvalmisteluviraston koko menoarviosta sekä yksityiskohdittain myöskin toistensa osuuksista.

Siihen katsoen, että verotusvalmisteluvirasto on valtion ja kaupungin yhteinen virasto, jonka menoista molemmat vastaavat puoleksi, huomautettakoon, että jos valtio tai kunta haluaa tehdä mainittuun menoarvioehdotukseen joitakin muutoksia, olisi aloitteentekijän niistä sovittava toisen asianomaisen kanssa ennen menoarvion hyväksymistä, että kun valtio tai kunta on hyväksynyt oman osuutensa verotusvalmisteluviraston menoarviosta, katsotaan sen samalla hyväksyneen myös toisen asianomaisen menoarvio-osuuden perusteet, ja että mikäli valtio tai kunta vuoden aikana hyväksyy ennen hyväksyttyjä menoja lisäävän uuden perusteen, jonka aiheuttamista menoista joutuu puolet toisen asianomaisen maksettavaksi, olisi verotusvalmisteluviraston ennen maksun suorittamista hankittava siitä myöskin viimeksi mainitun asianomaisen kirjallinen hyväksyminen.

VIII. Yleiset työt

Kaupungin yleisten töiden lautakunnan v:lta 1938 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Yleisten töiden lautakuntaan kuuluivat v. 1938 puheenjohtajana johtaja E. Huttunen, varapuheenjohtajana professori O. Tarjanne sekä jäseninä vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuhjelm, pankinjohtaja T. Grotenfelt, toimitsija E. Härmä, sähkötyöntekijä O. Oksanen ja insinööri T. Vähäkallio. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli teknillinen johtaja, insinööri E. Moring. Lautakunnan sihteerinä toimi varatuomari I. Nordberg.

Lautakunta kokoontui 48 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 1,274 asiaa. Lähetettyjen kirjelmien luku oli 495.

Vuoden aikana teetetyistä suurehkoista uudis- ja korjaustöistä tehdään selkoa rakennustoimiston eri osastojen toimintaa koskevissa selostuksissa.

Yleisten töiden lautakunnan alaisina olivat rakennustoimisto ja sen tilivirasto. Rakennustoimisto toimi kaupungininsinöörin johdolla jakautuen kansliaan ja 5 osastoon, nimittäin satamarakennusosastoon, katurakennusosastoon, talorakennusosastoon, puisto-osastoon ja varasto-osastoon. Toimiston tilejä hoiti sen tilivirasto. Lähetettyjen kirjelmien luku oli 247.

Työntekijät ja työpalkat. Seuraava taulukko osoittaa rakennustoimiston eri osastojen työntekijäin lukumäärän kunkin kuukauden lopussa:

Kuukausi	Satamarakennusosasto	Katurakennusosasto	Talorakennusosasto	Puisto-osasto	Varasto-osasto	Yhteensä	Näistä varatöissä: Satamarakennusosasto	Näistä varatöissä: Katurakennusosasto	Näistä varatöissä: Puisto-osasto	Näistä varatöissä: Yhteensä
Tammikuu	463	1,280	232	68	131	2,174	73	175	20	268
Helmikuu	474	1,342	199	100	132	2,247	73	230	40	343
Maaliskuu	511	1,349	216	156	132	2,364	88	264	51	403
Huhtikuu	495	1,288	283	474	134	2,674	59	199	58	316
Toukokuu	465	1,120	300	357	140	2,382	—	—	48	48
Kesäkuu	453	1,106	277	346	124	2,306	—	—	43	43
Heinäkuu	468	1,099	327	313	122	2,329	—	—	50	50
Elokuu	451	1,121	436	287	132	2,427	—	—	52	52
Syyskuu	455	1,144	387	254	130	2,370	—	—	61	61
Lokakuu	546	1,304	352	204	131	2,537	—	—	59	59
Marraskuu	582	1,426	422	120	136	2,686	—	—	52	52
Joulukuu	577	1,458	318	107	138	2,598	—	—	47	47

Vakinaisissa töissä maksettiin kertomusvuonna kaupunginvaltuuston joulukuun 15 p:nä 1937 vahvistaman palkkatariffin mukaiset tuntipalkat.

Varatöissä maksettiin vuoden alusta helmikuun puoliväliin saakka kaupunginvaltuuston tammikuun 20 p:nä 1937 vahvistamat tuntipalkat eli 5: 40 mk aputyöntekijöille, 5: 80 mk rusnaajille ja 6: 20 mk ammattimiehille. Helmikuun 16 p:nä kaupunginvaltuusto päätti, että varatöissä sovelletaan samoja tuntipalkkoja kuin vakinaisissa töissä, kuitenkin siten, että vanhuuden, sairaalloisuuden tai jonkun muun tämän luontoisen syyn takia työkykynsä osittain menettäneiksi todetuille henkilöille maksetaan tuntipalkkaa seuraavasti: 5: 90 mk aputyöntekijöille, 6: 30 mk rusnaajille ja 6: 70 mk ammattimiehille.

Kesälomaa myönnettiin vuoden aikana 2,126 työntekijälle yhteensä 22,791 päivää seuraavasta yhdistelmästä lähemmin ilmenevin tavoin:

Osasto	Työntekijöitä, jotka ovat nauttineet kesälomaa					Kesäloma-päiviä yhteensä
	4 päivää	7 päivää	2 viikkoa	3 viikkoa	yhteensä	
Satamarakennusosasto	51	60	215	114	440	5,256
Katurakennusosasto	280	176	283	376	1,115	12,516
Talorakennusosasto	85	46	66	32	229	2,030
Puisto-osasto	120	43	33	14	210	1,429
Varasto-osasto	11	28	59	34	132	1,560
Yhteensä	547	353	656	570	2,126	22,791

Tapaturmat. Tapaturmaisesti vahingoittui 529 työntekijää, joille tämän perusteella suoritettiin vahingonkorvausta yhteensä 248,319: 35 mk. Invaliideiksi joutuneiden 6 työntekijän puolesta maksettiin elinkorkorahastoon yhteensä 191,119: 35 mk. Tapaturmista aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä 439,438: 70 mk. Työntekijät olivat vakuutetut Vakuutus oy. Pohjolassa.

Satamarakennusosasto. Satamarakennusosaston henkilökuntaan kuuluivat satamarakennuspäällikkö, avustava satamarakennuspäällikkö, toimistoinsinööri, yhdeksän apulaisinsinööriä, kaksi vaakitsijaa ja kolme piirtäjää. Vuoden aikana otettiin palvelukseen kolme insinööriä. Kirjanpidosta ja kirjaamistyöstä huolehti neljä toimistoapulaista. Lähettejä oli kaksi.

Suoranaisesta työnjohdosta osaston työmailla huolehti 19 rakennusmestaria, 13 apulaistyönjohtajaa, yksi nosturien esimies ja yksi varastokirjuri.

Vakinaisissa töissä, Herttoniemen työt mukaanluettuina, olevien työntekijäin lukumäärä oli vuoden alussa 398, toukokuun alussa 475, heinä—syyskuussa 443—455 ja marras—joulukuussa 573—589. Varatöitä tehtiin ainoastaan tammi—huhtikuussa, jolloin näissä töissä oli 59—88 miestä.

Yleisten töiden lautakunnalle esitettiin 180 asiaa, joista 83 koski uudistuksia ja rakennustöitä ja 97 hallinnollisia tai henkilö- ja palkka-asioita. Lausuntoja annettiin m. m. asioista, jotka koskivat varasto- ja pienteollisuustonttien järjestämistä Herttoniemeen ja tällaisten tonttien rakennuskaavaa, Lapinlahdenkadun tontin n:o 14 uudestaanjärjestelyä, korttelin n:o 150 ja korttelien n:ot 782, 783 ja 784 tonttien korkeussuhteiden muuttamista, Lautatarhankadun varrella olevien entisten Sörnäs ab:n alueiden jaoittelua ja rautatieraiteiden rakentamista niille, Lauttasaarenrannan ja Tallberginkadun pengertämistä korttelin n:o 781 varrella olevilta osilta ja Harmajankadun ja Tallberginkadun pengertämistä korttelin n:o 782 var-

rella olevilta osilta, Oy. Ford ab:lle Hernesaarelta varattavaa tonttia sekä siellä suoritettavia töitä varten tarvittavia määrärahoja, Kaivopuiston itäosaa kiertävää rantatietä ja kahvila Vedutan kohdalla olevan rannan verhoamista, Taivallahden ja Humallahden alueiden järjestelysuunnitelmaa, Eläintarhanlahden pohjoisrannan istutusaluetta, hiekan ottamista Melkin tienoilta, tullitarkastamon kohdalla olevan matkustajalaiturin aitaamista Herttoniemen ja Degerön välille rakennettavasta sillasta, Kulosaarensillan rantaviivaa katselmuksen johdosta sekä rautatiehallituksen uuden sillan suhteen esittämiä vaatimuksia, erityisen valiokunnan laatimia soutu- ja melontastadionin sekä matkailualusten ankkurointipaikkoja koskevia suunnitelmia, vesijohdon asettamista Lauttasaarenkatuun kortteliin n:o 781 ulottuvaksi ja Lauttasaareen ulotettavaksi sekä Sörnäisten sataman vesipostien lisäämistä. Esityksiä annettiin m. m. asioista, jotka koskivat Sörnäisten rantatien rautatieraiteiston järjestelyä, luvan hankkimista Kaivopuiston rantatien rakentamista varten Kalliolinnan kohdalla olevalta osalta ja rantatien veteen pengertämistä varten, täytteen ottoa Uudenmaan kasarmin ja Kuusisaarenkadun tienoille ja saven ottoa istutusalueille, luvan hankkimista Hernesaaren ja Ruumiskarin välisen salmen sulkemiseen penkereellä, Eteläsataman laivatelakan alueella olevan satamaradan osan muuttamista ja tämän alueen rakentamisen takia tarpeellisen hiekkatäytteen ja paalujen hankintaa, Herttoniemen öljysataman ajoliikenteen järjestelyä sekä laivaväylän syventämistä ja sen antamista urakalla tehtäväksi, Herttoniemen radan tasoristeyksiä, Herttoniemen asemarakennuksen rakentamista, radan liikennöimistä sekä sitä varten tarvittavaa määrärahaa, Herttoniemen vesijohdon luovuttamista kaupungin vesijohtolaitokselle, Lauttasaaren sillan hoitoa, neljän satamanostokurjen, vedenkuljetusproomun, uivan sähkölaitoksen, kahden ruoppausproomun ja rautatievaihteiden hankintaa, hinausalus s/s H 2:n hylyn säilyttämistä, polkupyörien säilyttämistä työmailla, Herttoniemessä sattuneen metsäpalon sammuttamista, Länsisataman G-varaston palossa tuhoutunutta kaupungin omaisuutta, marraskuun 24 p:nä raivonneen myrskyn aiheuttamia vaurioita sekä satamarakennusosaston työvoiman lisäämistä olympiakisojen takia. Satamalautakunnalle annettiin 76 lausuntoa, joista 54 koski vuokra-asioita ja rakennuspiirustuksia sekä 22 satamien rakentamista ja kunnossapitoa. Kaupunginhallitukselle, rakennustoimistolle, kiinteistötoimistolle ja muille viranomaisille annettiin useita lausuntoja.

Laiturien korjaamiseen kuului tavanomaisen kunnossapidon lisäksi Merisataman ja Siltavuorenrannan rantamuurien saumaaminen ja Makasiinirannan varastosuojan n:o 2 kohdalla olevan laiturin uraseinän korjaaminen.

Katujen kunnossapitoon kuului myös Sörnäisten rantatien eteläosan kenttäkiveyksen uudelleenlaskeminen rautatieraiteiden järjestelyn yhteydessä sekä Herttoniemen öljysataman teiden ja sinne vievien teiden pinnastaminen.

Makasiinirannan pohjoispään viemäri korjattiin ja samalla asetettiin 4":n vesiposti veden ottamista varten vedenkuljetusproomuun.

Kulosaaren ja Kulosaaren kartanon välinen n. s. Naurissaaren silta korjattiin. Lahojen osien tilalle asetettiin uudet ja kulutuskansi uusittiin.

Kanavatorin höyryvenelaitureita ja Hakaniemen lauttalaituria korjat-

tiin perusteellisesti. Kulosaaren kaakkoisniemen purkauslaiturista purettiin marraskuussa sattuneen myrskyn särkemä osa.

Laivarannan, Vaihdekadun, Saukonkadun ja Lastauttajankadun rautatieraiteet korjattiin. Sörnäisten rantatiellä Hakaniementorin tienoilla ollut eteläisin raide purettiin ja sinne rakennettiin sivuutusraide. Painolastilaiturin varrella olevaan itäiseen raiteeseen asetettiin uusia teloja. Herttoniemen radan Vantaan sillan läheiset osat tarkistettiin.

Venepaikkoja oli 2,177, joista 1,685 oli ulkopaalullista tai aituuksellista. Vuokrattuina oli 1,761 venepaikkaa. Merisatamaan Laivurinkadun kohdalle järjestettiin uusia veneiden kiinnityspaikkoja.

Siltoja rannalta jäälle rakennettiin vain Aleksanterinkadun päähän ja Kaisaniemenlahden rantaan. Suomenlinnan laudakkopolku pantiin paikoilleen, mutta oli käytännössä vain yhden sunnuntain. Laudakoiden poisottaminen oli vaikeata. Laudakot kasattiin Katajanokankarille, josta marraskuussa vallinnut myrsky vei niitä 30.

Ruoppausohjelman laajuuden takia oli supistettava viemärien suiden edustojen ja lumenkaatopaikkojen ruoppaamista. Viemärien takia tehdyt ruoppaamiset maksoivat 70,087 mk ja lumenkaatopaikkojen ruoppaamiset 62,732 mk. Sitä paitsi ruopattiin Valkosaaren ja Luodon välistä salmea ja niiden tienoita sekä ruoppauslaitoksella että kourakaivurilla. Edelleen ruopattiin Kaivopuiston sekä Luodon ja Valkosaaren välistä laivaväylää sekä Eteläsataman laivaveistämöalueelle ja Hernesaarelle rakennettavien laiturien tienoita, mutta näiden ruoppausten kustannukset suoritettiin asianomaisten uudisrakennusten määrärahoista. Kaivopuiston rantatien takia ruopattiin huviloiden n:ot 9 ja 10 rantaa ja kustannukset suoritettiin sinne täytteen ottamista varten varatusta määrärahasta. Katurakennusosaston laskuun suoritettiin Tervasaaren penkereen takia tehtävä ruoppaaminen loppuun. Ruoppauslaitos oli käytännössä maaliskuun 16 p:stä joulukuun 24 p:ään eli 230 työpäivää, josta ajasta huhtikuun 19 p:n ja joulukuun 24 p:n välisen ajan eli 210 työpäivää työskenneltiin kahdessa vuorossa. Kaikkiaan 440 vuorossa ruopattiin 219,540 m^3 eli 498.9 m^3 vuoroa kohden. Ruoppa vietiin Suomenlinnan ulkopuolelle. Hinaukseen käytettiin ajoittain sataman jäänsärkijää Herculesta.

Mittauksia ja tutkimuksia tehtiin soutustadionia varten, Hernesaaren ja Helsinginniemen ranta-alueella, Kaivopuiston rantatietä varten, Rahapajanrannan suojaksi aiotun aallonmurtajan johdosta, Rahapajanrannan uudelleen rakentamista ja itään päin jatkamista varten Katajanokan pohjoisrannan tienoilla, uuden sillan rakentamista varten Naurissaaren kohdalle sekä Herttoniemen radan ja Porvoontien risteyskohdassa. Sitä paitsi toimitettiin tutkimuksia Degerön Håkansvikin alueella Suomalainen Shell oy:n laskuun sekä Tervasaaren tienoilla ja Töölönlahden alueella katurakennusosaston laskuun.

Ruoppauslaitos, mammutpumpun proomu, hinausalus H 4 ja rautaiset proomut olivat talven telakoituina Helsingin laivatelakalla. Hinausalus H 1 korjattiin Hietalahden telakalla ja muut moottorialukset ja puiset proomut kaupungin telakalla Jätkäsaaressa. Proomut n:ot 5 ja 21 korjattiin perusteellisesti.

Kellosaaren lentosatama vuokrattiin merivartiolaitokselle ehdoin, että laitos piti rakennukset ja laiturit kunnossa.

Valaistuslaitteita asetettiin Humallahden ja Kyläsaaren venepaikoille ja Rahapajanrannan uuden varastorakennuksen varrelle.

Länsisataman uudisrakennustöihin kuului Hietasaarenkadun eteläosan pengertäminen, rautatieraiteiden jatkaminen sinne ja kadun sepelöiminen sekä täytteen ottaminen korttelin n:o 265 eteläpuolelle ja korttelissa n:o 270 olevan työntekijäin ruokalan ympäristön tasoittaminen.

Hernesaaren rautatieraiteen rakentamista varten suoritettiin pienehköjä pengertämisiä.

Kaivopuiston ja Valkosaaren välitse Eteläsatamaan johtavaa väylää louhittiin edelleen koko vuoden ajan. Kallio puhdistettiin mammutpumpulla. Savi ruopattiin ruoppauslaitoksella ja kourakaivurilla.

Eteläsataman Makasiinirannan jatkamista laivaveistämön edustalle jatkettiin. 137 m:n pituinen arkkulaituri jäi vain laiturimuuria varten. Paalulaiturin paikka ruopattiin ja vanhoista tela-alustoista ja siltojen arkuista purettiin n. 30,000 m tukkia ja parruja. Paalulaiturin paikalle ja taakse pumputtiin 66,500 m³ hiekkaa.

Katajanokan uudisrakennustöinä suoritettiin eräitä Rahapajanrannan itäpään täydennyksiä. Hiilivarastoalueen itäinen laituri rakennettiin puusta paaluille ja sen varrelle rakennettiin kiinnityspaalukot. Laiturialue tasoitettiin ja Katajanokan itäpäätä täytettiin. C-C-katuun ja I-I-poikkikatuun laskettiin viemäri ja vesijohto. Rahapajanrannalla ja varastorakennuksen takana olevat rautatieraiteet tarkistettiin ja Linnankadun jatkeen rautatieraiteita kiskotettiin. Rahapajanranta kivettiin ja Laiturialue peitettiin emulsiosepellyksellä. Linnankadun jatke pohjustettiin ahtokiveyksellä ja C-C-katu ja I-I-poikkikatu sepelöitiin. Valaistuslaitteet asetettiin.

Rahapajanrannalle tilattiin Oy. Crichton-Vulcan ab:ltä neljä nostokurkea, joista kaksi oli 5 tonnin ja kaksi 2 ½ tonnin suuruista. Molemmat 5 tonnin nostokurjet tulivat proomulla Turusta ja niiden asentaminen aloitettiin.

Kortteli n:o 272 kunnostettiin ja mantereen ja Verkkosaaren välille tehtiin penger. Näihin töihin oli ryhdytty jo syksyllä 1937 Sörnäs ab:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Määrärahasta, joka kului loppuun, käytettiin 477,953: 60 mk yhteisiin töihin korttelin n:o 272 osalta, 172,320:40 mk yhteisiin töihin Verkkosaaren osalta ja 524,726 mk yhtiön alueen ulkopuolella suoritettuihin töihin.

Herttoniemen rakennustöihin kuului Herttoniemen aseman rakennusten y.m. sekä öljysataman ja teollisuussataman laitosten rakentaminen. Herttoniemen radan paalun 220 kohdalla olevaan maantien tasoristeykseen asetettiin puomit ja rakennettiin vartiokoppi, erinäisiin muihin risteyskohtiin asetettiin varoituslaitteita. Herttoniemen asemalle rakennettiin asematalo puusta sekä tavarasuoja korkeine laitureineen. Asemarakennukseen asetettiin vesiklosetti, joten oli tehtävä hajoituskaivo ja viemäri. Vesijohto ja pumppuasema rakennettiin valmiiksi ja niiden piti siirtyä tammikuun 2 p:stä 1939 lukien vesijohtolaitoksen huostaan. Rautatien tarpeisiin pystytettiin vedenviskain ja rakennettiin mittauskaivo. Asemalta etelään päin olevasta huvilasta n:o 16 kunnostettiin osa asemamiehen asunnoksi. Asemalle asetettiin valaistuslaitteet. Öljysataman purkauslaituria jatkettiin rakentamalla sen päähän kiinteä arkku, mutta työtä ei saatu valmiiksi. Tuurholman ranta pengerrettiin ja tasoitettiin. Öljyalueen länsipuolelle pengerrettiin palotie. Öljysataman väylä tutkittiin ja väylän syventäminen 28' syvyiseksi pantiin alulle, mutta työ keskeytettiin muiden kiireellisten ruoppausten takia. Bensiinikatu sepelöitiin ja viemäri rakennet-

tiin valmiiksi. Teollisuusalueella tasoitettiin Raidekatu, johon myös asetettiin viemäri ja vesijohto. Degeröntiehen asetettiin vesijohto. Asemakatu päällystettiin asfalttisepelillä.

Länsisataman väylän johtoloistot valmistuivat.

Venelaiturien vartiokoppeja rakennettiin Kaisaniemen rantaan Pitkänsillan varrelle ja Kyläsaareen.

Täytettä otettiin Hernesaaresta etelään ulkonevaan penkereeseen, Kaivopuiston itäosan huviloiden n:ot 9 ja 10 rantaan, joka oli ruopattu, Pohjoisrannan varrelle Liisankadun pohjoispuolelle, Verkkosaaren kohdalla olevaan rantaan ja Hermannin rantaan.

Kaasulaitoksen ja sähkölaitoksen rannassa oleva hiilenpurkauslaituri uusittiin ja vahvistettiin. Laiturin länsiosaa, jota ei enää käytetty, sähkölaitos lujitti hiilenkuljetusratansa takia.

Veden kuljettamiseksi laivoihin rakennettiin 100 m³:n vetoinen proomu Hietalahden telakalla.

Uiva sähkölaitos hankittiin. Proomun toimitti Hietalahden sulkutelakka ja konepaja oy. ja koneiston Suomen sähkö oy. Gottfr. Strömberg.

Kalustoa hankittiin 49,855 mk:n arvosta.

Yleisinä varatöinä louhittiin Salmisaaren eteläosaa. Kustannukset nousivat 535,644: 20 mk:aan. Työt olivat käynnissä tammi—huhtikuussa.

Kahvila Vedutan kohdalla oleva Kaivopuiston ranta kunnostettiin, rantamuuri korjattiin ja saumattiin sekä rakennettiin betonipohjainen asfalttipäällysteinen rantatie. Kustannukset olivat 27,000 mk.

Hinausalus H 2:n hylyn säilyttämisestä Hietalahden telakalla v:n 1937 ajan maksettiin 4,800 mk. Hylky luovutettiin yleisten töiden lautakunnan päätöksestä joulukuun 13 p:nä Hietalahden telakalle v:n 1938 säilytysmaksua vastaan.

Hietasaarenkadun varrella ollut vanha työntekijäin ruokalarakennus, joka oli tullut tarpeettomaksi kortteliin n:o 270 rakennetun ruokalan takia, siirrettiin työntekijäin pyynnöstä Laivarannan eteläpäähän, korttelin n:o 265 eteläpuolelle. Kustannukset olivat 5,141 mk.

Pihlajasaaren uimarannalle pumputtiin 3,124 m³ hiekkaa ja Mustikkamaan uimarannalle 2,225 m³. Uunisaarelle tuotiin 807 m³ hiekkaa jaalalla. Kustannukset olivat 104,000 mk.

Hernesaaren laiturin rakentaminen ja Oy. Ford ab:lle vuokratun tontin täyttäminen pantiin alulle. Laiturin takia suoritettiin ainoastaan koeruoppauksia. Kustannukset olivat 103,213 mk.

Tallberginkatu louhittiin Salmisaaren korttelin n:o 782 varrella olevalta osalta. Kustannukset olivat 89,323 mk.

Lauttasaaren sillan kunnossapito ja läppäsillan käyttö maksoivat 53,000 mk.

Oulunkylän—Herttoniemen radan väliaikaiseen liikennöimiseen myönnettiin 66,000 mk.

Itämerenkadun ajotietä korotettiin Kalmistokadun risteyksen kohdalta. Kustannukset olivat 18,281 mk.

Muiden viranomaisten sekä yksityisten laskuun suoritettiin töitä 2,179,772 mk:n arvosta. Niistä mainittakoon Tervasaaren penkereen paikan ruoppaaminen ja hiekan vastaanottaminen katurakennusosaston laskuun, Luodon laiturin rakentaminen ja teurastamon raiteiden kunnossapito talorakennusosaston laskuun, sataman nosturien käyttö satamaliikenneosaston laskuun, maaperän tutkiminen Länsi-sataman varastorakennusten

G, J ja K:n takia, Laivarannan eteläpään nosturiraiteen vahvistaminen ja tämän raiteen jatkaminen pohjoiseen päin G-varaston kohdalle sekä Saukonrannan nosturiraiteen korjaaminen Helsingin makasiini oy:n laskuun, kaivantojen laskeminen vesijohtoja varten Rahapajanrantaan ja Katajanokan I-I-poikkikatuun, Kaivopuiston—Suomenlinnan sekä Kulosaaren—Mustikkamaan vedenalaisten vesijohtojen korjaaminen, kaivantojen tekeminen Suomenlinnan vesijohdon takia Harakalle, Särkälle ja Länt. Mustasaarelle sekä vesijohdon laskeminen Lauttasaarenkatuun vesijohtolaitoksen laskuun, Kulosaaren sillan kunnossapito kaupunginhallituksen laskuun, Turvikin laiturin uusiminen ja Eteläsataman laivaveistämön suuren telaradan purkaminen kiinteistötoimiston laskuun sekä kaivannon tekeminen kaasujohtoa varten Lauttasaarenkatuun kaasulaitoksen laskuun. Korvauksina laitureille, silloille ja nostureille aiheutetuista vaurioista saatiin 55,627: 25 mk. Helsingin puhelinyhdistyksen laskuun tehtiin kaivantoja Itämerenkatuun ja Kruunuvuorenkatuun.

Laskuun suoritettujen töiden yleiskulujen korvauksena laskutettiin 159,824 mk. Sekalaiset tulot, m.m. veneiden talteenottamisesta, olivat 1,964 mk.

Osaston kokonaismenot olivat 27,423,403 mk, josta virkailijain y.m. palkkoja 2,798,314 mk, työntekijäin palkkoja 11,249,747 mk, työpajan laskutuksia 501,787 mk, varaston laskutuksia 4,402,676 mk, rakennustoimiston muiden osastojen laskutuksia 563,374 mk, kaupungin muiden laitosten laskutuksia 1,058,353 mk ja muita laskutuksia 6,849,152 mk. Tulot olivat kaikkiaan 2,341,560 mk.

Katurakennusosasto. Henkilökunnan muodostivat katurakennuspäällikkö, avustava katurakennuspäällikkö, toimistoinsinööri, viisitoista insinööriä, neljä vaakitsijaa, viisi piirtäjää, yksi kemisti, kaksi laboranttia sekä yksitoista toimistoapulaista. Näistä otettiin kolme insinööriä ja yksi vaakitsija vuoden lopussa lisääntyneen työmäärän takia sekä kaksi toimistoapulaista pääasiassa kansaneläkemaksujen aiheuttaman työnlisäyksen johdosta.

Katurakennuspäällikön ollessa koko vuoden ajan sairauden takia estyneenä virkaansa hoitamasta toimi hänen sijaisenaan avustava katurakennuspäällikkö, jonka tehtäviä hoiti toimistoinsinööri.

Suoranaisesta työnjohdosta osaston työmailla ja puhdistuslaitoksissa huolehti 59 rakennusmestaria ja kuusi apulaistyönjohtajaa, kolme konemestaria ja seitsemän koneenkäyttäjää.

Vakinaisissa töissä olleiden työntekijäin lukumäärä oli vuoden kymmenen ensimmäisen kuukauden aikana suurin lokakuussa, 1,141 miestä, ja pienin maaliskuussa, 1,086 miestä. Työntekijäin lukumäärä nousi olympiakisoja varten teetettävien töiden johdosta marraskuussa 1,336 mieheen ja vuoden lopussa 1,458 mieheen. Varatyöntekijäin lukumäärä oli suurin maaliskuussa, jolloin osaston varatöissä oli 264 miestä. Syksyllä ei varatöitä järjestetty.

Katujen ja yleisten paikkojen kunnossapitoa varten oli menoarviossa varattu 1,000,000 mk:n määräraha ja myöhemmin myönnettiin 36,000 mk:n lisämääräraha työpalkkojen korottamista varten. Kustannukset olivat 1,035,696: 90 mk ja jakautuivat seuraaviin eriin: kiveämiset 338,872: 35 mk, sepelöimiset 460,159: 65 mk, käytävät 32,547: 65 mk, painuneiden katujen korotus ja tasoitus 48,028: 15 mk sekä työnjohto ja sekalaiset menot 156,089: 10 mk.

Teiden korjaukseen myönnettiin 2,100,000 mk:n määräraha ja 75,000 mk:n suuruinen lisämääräraha. Kustannukset olivat 2,010,622: 50 mk. Teiden korjausta, uudelleensepelöimistä ja asfaltoimista suoritettiin yhteensä 157,160 m².

Maantienjatkeiden kunnossapitokustannukset, joihin valtio osallistuu määrätyllä erällä, olivat 98,277: 45 mk. Maantienjatkeiden parannuskustannukset olivat 96,360: 40 mk.

Sopimuksiin perustuva yksityisten osuuksien kunnossapito Hämeentiellä maksoi 26,735 mk, kaupungin katuosuuksien viereiset kaiteet 170,446 mk, katukilpien uudistus 19,068: 50 mk, mittaukset ja tutkimukset 112,975: 35 mk, uudet korokkeet ja liikennemerkit 266,297: 10 mk, katupäällysteiden uusiminen 963,295: 10 mk, teiden päällystäminen kestopäällysteellä 365,433: 15 mk, Vallilan katujen ja käytävien parantaminen 91,712 mk, Käpylän katujen ja käytävien parantaminen 100,525: 65 mk, täytemaan vastaanotto 102,354: 60 mk ja erinäisten alueiden siistiminen 46,797: 40 mk.

Katujen, teiden ja yleisten paikkojen puhtaanapitokustannukset olivat 5,415,388 mk. Katuvalaistuksesta johtuvia kustannuksia kertyi kaasuvalaistuksesta 2,323,161: 85 mk ja sähkövalaistuksesta 3,544,882 mk. Yleisten vesipostien kustannukset olivat 137,321: 40 mk.

Menoarvioon otetuista, suoritetuista katu- ja tieuudistöistä mainittakoon seuraavat: Rautatietorin järjestely 2,690,413: 60 mk, Fredrikinkadun ja Kalevankadun risteyksen järjestely 129,882: 35 mk, Välskärinkadun läntisen käytävän päällystäminen Pohj. Hesperiankadun ja Kammionkadun väliseltä osalta 181,774: 20 mk, Humalistonkadun leventäminen ja järjestely Rajasaarenkadun ja Topeliuksenkadun väliseltä osalta 229,159: 90 mk, Lepolankujan pohjoisosan tasoitus 50,418: 75 mk, Valhallankadun tasoitus 33,965: 30 mk, Nordenskiöldinkadun itäpään leventäminen 383,000 mk, Urheilukadun tasoitus Lääkärinkadun ja Reijolankadun väliseltä osalta 406,334 mk, Töölöntullinkadun tasoitus 397,613: 05 mk, Jalavatien tasoitus Pihlajatien ja Turuntien väliseltä osalta 31,683: 75 mk, Pihlajatien tasoitus Jalavatien ja Honkatien väliseltä osalta 74,609: 55 mk, Honkatien tasoitus 32,893: 50 mk, Suvilahdenkadun kuntoonsaattaminen 325,973: 90 mk, Hämeentien itäpuolen kiveäminen Lautatarhankadun ja Vellamonkujan väliseltä osalta 393,418: 85 mk, Mäkelänkadun länsipuolen tasoitus 882,550: 45 mk, Päijänteentien eteläpuolen tasoitus 885,950: 65 mk, Vääksyntien tasoitus 272,698: 10 mk, Vääksynkujan tasoitus 125,493: 75 mk, Teollisuuskadun tasoitus 1,842,482: 95 mk, Tursontien tasoitus 224,746: 65 mk, Koskelan omakotialueen katujen tasoitus 616,430: 25 mk, Intiankadun leventäminen Kymintien ja Kumpulantien väliseltä osalta 114,480: 75 mk, Sofianlehdonkadun tasoitus 13 m:n levyiseksi Vähänkyröntien ja lastenkodin väliseltä osalta 420,323: 55 mk, vastaanottokodin eteläpuolella olevan, Sofianlehdonkadulta alkavan kadun tasoitus 109,647: 20 mk, Läntisen puistotien leventäminen kahvila Vedutan kohdalla 193,373: 70 mk, tuberkuloosisairaala-alueen teiden tasoitus ja emulsiosepelöinti 48,030: 45 mk, Kivelän sairaalan teiden päällystäminen 47,937: 20 mk, Marian sairaalan teiden päällystäminen 46,619: 80 mk, Unioninkadun leventäminen korttelin n:o 45 tontin n:o 2 kohdalla 78,349: 80 mk, Hietalahdenrannan ja Hietalahdentorin risteyksen järjestely 160,322: 95 mk.

Kustannukset niistä uusista kaduista, joita varten menoarviossa oli määräraha, olivat yhteensä 11,430,578: 90 mk. Katujen, teiden ja yleisten

paikkojen korjaukseen ja kunnossapitoon käytettiin 5,506,597: 10 mk. Edellä mainitut määrät tekivät yhteensä 16,937,176 mk.

Viemärien kunnossapito- ja korjauskustannukset olivat 872,554: 80 mk ja jakautuivat seuraavasti: johdot 433,163: 95 mk, sadevesikaivot 258,156: 35 mk, ojat 16,027: 50 mk sekä työnjohto ja sekalaiset menot 165,207 mk.

Välttämättömiä viemäriverkon täydennystöitä suoritettiin useissa eri paikoissa kaupunkia ja niiden kustannukset olivat yhteensä 206,551: 40 mk. Viemäreiden huuhteluveden kustannukset olivat yhteensä 8,886: 10 mk. Alppilan puhdistuslaitoksen käyttö- ja hoitokustannukset olivat 50,665: 85 mk, Savilan pumppuaseman 266,250: 40 mk, Nikkilän sairaalan viemäriveden puhdistuslaitoksen 41,992: 45 mk, Rajasaaren puhdistuslaitoksen 307,494: 30 mk ja Kyläsaaren puhdistuslaitoksen 709,968: 75 mk. Kyläsaaren puhdistuslaitoksen tulot kaasun ja lietteen myynnistä olivat yhteensä 152,929: 60 mk.

Alppilan puhdistuslaitoksen puhdistusteho oli erittäin hyvä. Laitoksen kokonaispuhdistusteho oli, mitattuna 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan, vuoden aikana keskimäärin 96 %.

Savilan pumppuasemalta pumpattiin vuoden aikana Rajasaaren puhdistuslaitokseen 2,855,990 m³ viemärivettä ja Töölönlahteen sadevesisäiliön läpi 38,870 m³, siis yhteensä 2,894,860 m³. Sähköenergian kokonaiskulutus laitoksessa oli 240,140 kwt. Hiekanerottimesta poistettiin 138.75 m³ hiekkaa ja välpistä 52.25 m³ välppäjätteitä.

Rajasaaren puhdistuslaitoksessa puhdistettiin vuoden aikana 5,165,050 m³ viemärivettä, mistä määrästä 2,309,060 m³ tuli laitokseen gravitatiojohdoissa ja pumpattiin Rajasaaressa ja loput pumpattiin suoraan Savilasta. Saostuvien aineiden määrä oli laitokseen tulevassa vedessä keskimäärin 4.63 cm³ litraa kohden 2 tunnissa ja mekaanisesti puhdistetussa vedessä keskimäärin 0.48 cm³ litraa kohden 2 tunnissa. Mekaaninen puhdistusteho oli siis n. 90 %. Mitattuna 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan oli kokonaispuhdistusteho n. 25.4 %.

Laitoksen kaasuntuotanto oli vuoden aikana 232,914 m³ metaanikaasua. Tuotetusta kaasusta käytettiin 144,881 m³ puhdistuslaitoksen ja pumppuaseman voima- ja valaistustarpeisiin sekä lietesäiliöiden ja konehuoneen lämmittämiseen ja laboratorion sekä konemestarien asuntojen keittotarpeisiin. Ylijäämä 88,033 m³ metaanikaasua täytyi laskea ilmaan, koska toistaiseksi ei ole yhdysjohtoa kaupungin kaasulaitokselle. Kaasumoottoreiden jäähdytysvettä käytettiin lämmitystarkoituksiin. Myöskin moottorien poistokaasujen lämpö otettiin talteen etulämmittäjällä. Täten saatu lämpö riitti suuren osan vuotta tyydyttämään laitoksen lämmöntarpeen. Lietelavoille johdettiin 1,381 m³ lietettä, jonka tilavuus kuivuessa supistui 959 m³:ksi ja käytettiin se osaksi kaupungin omiin tarpeisiin ja osaksi myytiin. Hiekanerottimesta poistettiin 119.2 m³ hiekkaa ja välpistä 49.5 m³ välppäjätteitä. Kokonaiskäyttökustannukset, korot ja kuoletukset poislaskettuina, olivat 6 p puhdistettua likavesikuutiometriä kohden. Kun laitokseen on nykyään liitetty n. 66,000 henkilöä, olivat kustannukset henkilöä kohden 4: 60 mk vuodessa.

Kyläsaaren puhdistuslaitoksessa puhdistettiin vuoden aikana 3,027,005 m³ viemärivettä, mistä määrästä bioloogisesti 1,427,505 m³ ja loput ainoastaan mekaanisesti. Biolooginen kokonaispuhdistusteho oli 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan mitattuna keskimäärin 95 %

ja mekaaninen puhdistusteho keskimäärin 17.2 %. Saostuvien aineiden määrä oli laitokseen tulevassa vedessä keskimäärin 7.95 cm^3 litraa kohden 2 tunnissa ja mekaanisesti puhdistetussa vedessä keskimäärin 1.1 cm^3 litraa kohden 2 tunnissa. Saostuviin aineisiin nähden oli siis mekaaninen puhdistusteho keskimäärin 86 %. Vuoden paras biologinen kokonaispuhdistusteho oli 99.9 % 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan ja paras puhdistustulos 1 mg litraa kohden 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan puhdistetussa vedessä. Keskimäärin 5 vuorokauden biokemiallinen hapenkulutus oli puhdistetussa vedessä vuoden aikana 16.8 mg litraa kohden. Laitoksen kaasuntuotanto oli vuoden aikana 264,100 m^3 metaanikaasua. Kaasu myytiin kaupungin kaasulaitokselle. Lietelavoille johdettiin 9,050 m^3 lietettä, jonka tilavuus kuivuessa supistui 2,684 m^3:ksi ja käytettiin se osaksi kaupungin omiin tarpeisiin ja osaksi myytiin. Hiekanerottimesta poistettiin 55 m^3 hiekkaa ja välpistä 39.2 m^3 välppäjätteitä. Laitoksen voimankulutus oli kaikkiaan 712,560 kwt. Laitoksen kokonaiskäyttökustannukset, viemäriveden pumppaus ja kemistin palkka mukaanluettuna, mutta korot ja kuoletus poistettuina, olivat 24 p puhdistettua likavesikuutiometriä kohden vastaten 11: 30 mk laitokseen liitettyä henkilöä kohden vuodessa henkilömäärän ollessa 63,000 ja ollen tällöin teollisuuslaitosten likavesi jaettu lasketun henkilöluvun mukaan.

Vuoden aikana suoritetuista suurehkoista viemäriverkon uudis- ja täydennystöistä mainittakoon Museokadulta Siltavuorenrantaan johtavan viemärin uudelleenrakentamistyön jatkaminen, jonka kustannukset olivat 5,313,950: 25 mk, Rautatietorilla oleva viemäri rakennettiin valmiiksi, joten v:n 1939 alussa voitiin ottaa käytäntöön viemäriosa Salomonkadulta Siltavuorenrantaan. Kaupunginvaltuusto oikeutti rakennustoimiston käyttämään tämän suuren työn säästövarat n. 2,200,000 mk Tervasaarelle johtavan penkereen rakentamiseen, jonka rakentamista varten myönnetystä määrärahasta, 2,640,000 mk:sta, käytettiin 1,630,207: 25 mk.

Edelleen rakennettiin uusi viemäri Snellmaninkadun ja Kaisaniemenkadun väliselle Puutarhakadun osalle, josta aiheutui kustannuksia 616,828: 90 mk. Ruskeasuon alueen pääviemärin jatkaminen maksoi 20,334: 45 mk, viemäri Lapinlahdentieltä kreikkalaiskatolisen hautausmaan läpi Lauttasaarenkadulle 182,978: 45 mk sekä savuputkivaraston rakentaminen betoniputkivalimon tontille 445,715: 15 mk.

Sekalaisia, välttämättömiä viemäriverkon täydennys- ja uusimistöitä suoritettiin eri osissa kaupunkia. Niiden kustannukset olivat 1,391,823: 70 mk.

Uusien katurakennustöiden yhteydessä rakennettiin viemäreitä alla mainittuihin katuihin kustannusten ollessa seuraavat: Rajasaarenkadun ja Topeliuksenkadun väliseen Humalistonkatuun 129,558: 15 mk, Lepolankujaan 36,085: 50 mk, Turuntien ja rautatiealikäytävän väliseen Nordenskiöldinkatuun 755,357: 50 mk, Töölöntullinkatuun 174,660: 25 mk, Pihlajatien ja Turuntien väliseen Jalavatiehen 91,005: 90 mk, Jalavatien ja Honkatien väliseen Pihlajatiehen 176,286: 35 mk, Pihlajatien ja Turuntien väliseen Honkatiehen 119,907: 90 mk, Honkatien ja Huopalahdenkadun väliseen Turuntiehen 280,501: 40 mk, Huopalahdenkadun ja Lääkärinkadun väliseen Turuntiehen 416,019: 55 mk, Lautatarhankadun ja Vellamonkujan väliseen Hämeentiehen 301,921: 75 mk, Teollisuuskadun ja Vääksynkujan väliseen Päijänteentiehen 222,838: 10 mk, Vääksyntiehen 422,975: 10 mk, Vääksynkujaan 167,799: 80 mk, Suvannontien ja Mäkelänkadun väliseen

Teollisuuskatuun 354,988: 20 mk, Päijänteentien ja Vääksyntien väliseen Mäkenlänkatuun 136,906: 95 mk, Koskelan omakotialueelle, kolmas rakennusvaihe, 669,074: 35 mk, Kymintien ja Kumpulantien väliseen Intiankatuun 201,912: 45 mk ja Sofianlehdon vastaanottokodin eteläpuolella olevaan katuun 35,533: 75 mk. Väinölänkadun viemärin pidentäminen Metsolantieltä koilliseen maksoi 88,471: 80 mk.

Rakennustyöt Rajasaaren puhdistuslaitoksen täydelliseksi biologiseksi puhdistuslaitokseksi saattamista varten suoritettiin melkein valmiiksi ja käytettiin tätä tarkoitusta varten vuoden aikana 3,960,477: 90 mk. Koneistoa varten tarvittava määräraha otettiin v:n 1939 menoarvioon. Menoarvioon otettujen uusien viemärijohtojen ja puhdistuslaitosten sekä putkivaraston kustannukset olivat vuoden aikana yhteensä 18,344,120: 80 mk ja viemärien korjaus- ja kunnossapitokustannukset sekä puhdistuslaitosten käyttö- ja hoitokustannukset yhteensä 2,464,364: 05 mk. Puhdistuslaitosten ja putkivalimon vuokrat olivat 125,010 mk, joten viemärien ja puhdistuslaitosten kokonaiskustannukset olivat yhteensä 20,933,494: 85 mk.

Putkivalimon yhteyteen rakennettiin tarkoitukseen myönnetyillä varoilla laboratorio katurakennusaineiden, pääasiassa asfalttiemulsioiden tutkimista varten. Vaikka laboratorio ei vielä ollutkaan täysin valmis, havaittiin kuitenkin jo tuloksia sen toiminnasta. Emulsioiden laatu parani huomattavasti loppukesällä ja myöskin suoritettiin päällystystöiden valvontaa virheellisten työtapojen estämiseksi. V:n 1939 menoarvioon otettiin tarpeellinen määräraha tielaboratorion varustelun täydentämistä varten. Laboratorion kemisti on puolestaan jättänyt selostuksen laboratorion toiminnasta.

Urheilukenttien korjaus- ja kunnossapito suoritettiin menoarvioon otetuilla määrärahoilla. Kustannukset olivat seuraavat: Eläintarhan, Kallion, Haapaniemen, Käpylän, Väinämöisenkadun, Kaisaniemen ja Annalan urheilukenttien kunnossapito 238,986: 95 mk, Alppilan ja Herttoniemen hiihtomäkien kunnossapito 17,535: 55 mk, hiihtomäkien rakentaminen ja kunnossapito 19,211: 20 mk, kelkkamäkien rakentaminen ja kunnossapito 169,219: 70 mk, Kaisaniemen verkkopallokenttien kunnossapito 17,690: 65 mk, maaluistinratojen kuntoonpano ja kunnossapito 248,952: 05 mk, Mustikkamaan juhlakentän kunnossapito 5,963: 20 mk, pesäpallokenttien kunnossapito 9,890: 60 mk, Laakson ratsastusradan ja ratsastusteiden kunnossapito 51,477: 65 mk, urheilu- ja leikkikenttien vesipostit 26,660: 65 mk sekä kenttien kasteluun ja kahlaamoihin käytetty vesi 26,799 mk.

Uudistöinä suoritettiin Kangasalantien suuremman pallokentän pintakerroksen uusiminen, josta kustannukset nousivat 101,884: 80 mk:aan ja Käpylän pallokentillä suoritetut työt, joiden kustannukset olivat 562,786: 70 mk. Katurakennusosaston uusilla urheilukentillä suorittamien töiden kokonaiskustannukset olivat 676,281: 05 mk ja urheilulaitteiden kunnossapitokustannukset 832,387: 20 mk, eli yhteensä 1,508,668: 25 mk.

Teurastamon alueella suoritettiin teiden korjaustöitä, joiden kustannukset olivat 270,614: 35 mk.

Edellisestä vuodesta siirretyillä määrärahoilla suoritettiin m.m. alla mainitut työt kustannusten ollessa seuraavat: Siltavuorenrannan leventäminen Pitkänsillan ja Oikokadun väliseltä osalta 29,147: 55 mk, Linnankoskenkadun tasoitus Topeliuksenkadun ja Valhallankadun väliseltä osalta 335,022 mk, Hakaniemenkujan tasoitus 137,192: 10 mk, kokoojajohto Siltavuorenrannalta Liisankadulle 816,235: 20 mk, viemäri Sotkamonku-

jalta pitkin Syyriankatua mereen Arabian tehtaiden eteläpuolitse 1,489,547: 45 mk ja rautatieaseman ja Postikujan länsipuolella olevan alueen järjestelytyöt 1,658,177: 15 mk.

Työttömyyden lieventämiseksi suoritettiin vuoden alussa alla mainitut varatyöt kustannusten ollessa seuraavat: krematorion alueen tasoitus 684,892: 20 mk, kallion louhiminen kaupungin tonteilla korttelissa n:o 296 a 241,318: 90 mk, Turuntien itäpuolen alentaminen Valpurintieltä Tilkansillalle 166,794: 55 mk, Sörnäisten rantatien kokoojajohto 912,158: 55 mk, Vuorelankadun salaojittaminen Taivaskallion kohdalla 233,327: 80 mk, korttelin n:o 694 pohjoispään istutukset 146,263: 40 mk, Kesäkatu ja korttelin n:o 484 lännenpuoleinen katu 231,970: 15 mk, Niittypuisto 175,201: 65 mk ja stadionin etupiha 38,594: 60 mk. Yhteensä varatöitä suoritettiin 2,830,521: 80 mk:n arvosta.

Vuoden lopulla aloitettiin useita olympiakisoja varten suoritettavia töitä, joiden määrärahat oli otettu v:n 1939 menoarvioon. Täten suoritettiin olympiakylän katujen tasoitustöitä kustannusten noustessa 765,653: 05 mk:aan ja viemäritöitä kustannusten noustessa 870,826: 75 mk:aan. Näiden lisäksi aloitettiin useita muita samanlaisia töitä esim. uimastadionilla, pyöräilyradalla ja ratsastushallissa. Näiden töiden kustannukset sisältyvät alla mainittujen yksityisten töiden kustannuksiin. Samoin suoritettiin v:n 1939 menoarvioon otetuilla määrärahoilla m.m. alla mainitut työt kustannusten ollessa seuraavat: Joukolan tien viemäri Väinölänkadulta Pellervontielle 63,570: 95 mk, autopalatsin ympärillä olevien katujen tasoitus 204,434 mk, Pääskylänkatu Fleminginkadulta tontin n:o 8 itärajalle 65,598: 75 mk, Ruoholahdenkadun viemäri Hietalahdenkadulta Ruoholahdenrannalle 300,454: 20 mk, Valhallankadun tasoitus 108,521: 95 mk, Nordenskiöldinkadun tasoitus 240,516: 95 mk, Oulunkylän siirtolapuutarha 29,199: 65 mk ja Urheilukadun viemärin uusiminen 120,629 mk.

Edellä mainittujen menoarvioon sisältyvien tai erikoisesta määräyksestä tehtyjen töiden lisäksi suoritettiin myös töitä kaupungin muille laitoksille, Helsingin puhelinyhdistykselle, lennätinlaitokselle sekä yksityisille talonomistajille. Näiden tilaustöiden kustannukset olivat 11,815,748 mk.

Edellisen ohella suoritettiin suunnittelutöitä v:n 1939 menoarviossa olevia töitä varten sekä olympiakisoja varten. Näistä mainittakoon suunnittelutyöt m.m. uimastadionia, pyöräilyrataa, ratsastuskilpailuja varten tarvittavia laitteita ja liikennejärjestelyä varten.

Talorakennusosasto. Talorakennusosaston henkilökuntaan kuuluivat kaupunginarkkitehti, avustava kaupunginarkkitehti, lämpöteknikko, kuusi apulaisarkkitehtiä, yksi ylimääräinen arkkitehti, kaksi piirtäjää, yksi kirjanpitäjä ja neljä toimistoapulaista. Suoranaisesta työnjohdosta osaston työmailla huolehti 18 rakennusmestaria.

Työvoima vaihteli ollen 269 tammikuun ensimmäisellä viikolla ja 421 joulukuun viimeisellä viikolla sekä suurin syyskuun 3 p:n ja 9 p:n välisenä aikana, eli 460 työntekijää. Työvoiman viikkokeskimäärä oli koko vuoden aikana 326 työntekijää.

Kaupungin omistamien rakennusten ja talojen korjausta ja kunnossapitoa varten oli menoarviossa varattu Kiinteistöt nimiseen pääluokkaan kuuluvien Talo-osasto nimisen luvun määrärahoja tileillä Kaupungintalo, rahatoimisto ja virastotalo sekä Lumenluonti katoilta, Urheilu- ja pallokentät nimisen luvun määrärahoja tilillä Uimahuoneet, urheilupaviljongit y.m., Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjaukset nimisen luvun

määrärahoja tileillä Terveydenhoidon rakennukset sekä Lämpö- ja vesijohtojen korjaus ja Yleiset työt nimiseen pääluokkaan kuuluvien Istutukset nimisen luvun määrärahoja tilillä Kaupunginpuutarhan rakennukset Eläintarhassa ja Varasto nimisen luvun määrärahoja tilillä Rakennusten kunnossapito yhteensä 6,696,475 mk, johon lisättiin työntekijäin palkkojen korottamista varten varatusta määrärahasta 128,200 mk, joten käytettävissä olevia varoja oli kaikkiaan 6,824,675 mk. Menoarviossa oli korjaus- ja kunnossapitokustannuksia varten varattu 6,444,626: 45 mk. Lumisen talven takia ylitettiin Kiinteistöt nimiseen pääluokkaan kuuluvan Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjaukset nimisen luvun määrärahaa Lumenluonti katoilta 23,177: 95 mk:lla. Edellä mainitun luvun teurastamon tilillä oli varattu talorakennusosastolle 104,000 mk:n suuruinen määräraha rakennusten korjausta varten sekä satamarakennusosastolle 15,000 mk:n suuruinen määräraha rautatieraiteiden korjausta varten ja työntekijäin palkkojen korottamista varten varatusta määrärahasta saatiin lisäksi 2,100 mk, joten kokonaismääräraha nousi 121,100 mk:aan. Kustannukset rakennusten korjauksista olivat 102,683: 55 mk, rautatieraiteiden korjauksesta 32,710 mk eli yhteensä 135,393: 55 mk. Kokonaismäärärahaa ylitettiin siten 14,293: 55 mk:lla. Jos 417,520 mk:n suuruisesta säästöstä vähennetään ylitetty määrä, jää jälelle 380,048: 55 mk, joka palautettiin kaupunginkassaan.

Uudis- ja muutosrakennustöitä varten oli menoarviossa varattu Tuloa tuottavat pääomamenot nimiseen pääluokkaan kuuluvien Talorakennukset nimisen luvun tileillä Teurastamo; kanateurastamon rakentaminen ja Uusi virvoitusjuomakioski Pohjolankadun ja Arabiankadun risteykseen sekä Tuloa tuottamattomat pääomamenot nimiseen pääluokkaan kuuluvien Talorakennukset nimisen luvun tileillä Paloasema Korkeavuorenkatu n:o 26; savuhuoneen sisustaminen harjoituksia varten ja Poliisitalo, s.m., Urheilukentät nimisen luvun tileillä Eläintarhan urheilukenttä; sähkövalaistusta lisättävä, miesten suihkuhuone suurennettava sekä yleinen pukusuoja tehtävä enemmän lämpöäpitäväksi, Herttoniemen hiihtomäki; lämmitettävä huone hiihtäjille ja vartijoille sekä Kaisaniemen urheilukenttä; valaistuslaitteet yhteensä 35,434,046 mk, johon lisättiin työntekijäin palkkojen korottamista varten varatusta määrärahasta 143,450 mk ja 6,373,698: 50 mk siirrettiin v:sta 1937, joten käytettävissä olevia varoja oli kaikkiaan 41,951,194: 50 mk. Kustannukset olivat 13,098,350: 55 mk. Säästöstä, 28,852,843: 95 mk:sta, siirrettiin 27,848,095: 90 mk v:een 1939 suorittamatta jääneitä töitä varten ja jäännös, 1,004,748: 05 mk, palautettiin kaupunginkassaan.

V:sta 1937 siirrettiin 52,000 mk talon Eteläranta n:o 10 vesikaton osittaista uusimista varten, 925,639: 05 mk Nikkilän sairaalan pesulan töiden loppuunsuorittamista varten, 663,317: 25 mk, johon lisättiin 21,000 mk työntekijäin palkkojen korottamista varten varatusta määrärahasta, Nikkilän sairaalan kattilahuoneen laajennustöiden loppuunsuorittamista varten, 528,528: 85 mk jäähdytyslaitoksen sisustamista varten Marian sairaalaan sekä 600,000 mk kaasusuojahuoneen rakentamista varten rakennustoimiston työpaja-alueelle Toukolassa. Määräraha oli siis kaikkiaan 2,790,485: 15 mk. Kustannukset olivat 1,947,711: 85 mk ja säästöä jäi 842,773: 30 mk, josta 600,000 mk siirrettiin v:een 1939 kaasusuojahuonetta varten ja jäännös, 242,773: 30 mk, palautettiin kaupunginkassaan.

Vuoden aikana suoritettiin lisäksi töitä, joita varten määräraha oli myönnetty etukäteen v:n 1939 menoarviosta, osaksi suoritettiin töitä myös

kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen käyttövaroilla sekä uudisrakennusmäärärahoilla, jotka oli myönnetty teknillisille laitoksille, yhteensä 6,037,891: 75 mk:n arvosta. Näitä töitä varten käytettävissä olevasta määrärahasta palautettiin 74,644: 55 mk kaupunginkassaan.

Paitsi edellä mainittuja töitä suoritettiin töitä muiden kunnallisten laitosten ja viranomaisten laskuun yhteensä 380,545: 85 mk:n arvosta, joista koitui toimistolle voittoa 153: 35 mk.

Talorakennusosaston v. 1938 suorittamien töiden kokonaiskustannukset olivat 27,909,126: 45 mk. Kun vajaus, 37,471: 50 mk, sekä v:een 1939 suorittamatta jääneitä töitä varten siirretty 28,448,095: 90 mk, vähennetään, oli säästö 1,702,367: 80 mk.

Alla mainitut suuremmat uudis- ja muutosrakennustyöt loppuunsuoritettiin vuoden aikana kustannusten ollessa seuraavat: Sairaspaviljonki C Nikkilän sairaalassa määrärahan oltua 5,591,816 mk kustannukset nousivat 4,870,567: 45 mk:aan, joihin sisältyy 314,644: 90 mk rakennuksen ulkopuolella olevasta kulvertista putkijohtoineen, 41,553: 90 mk makuuhallista ja 282,888 mk tasoitustöistä johtuneista kustannuksista. Kun rakennuksen tilavuus oli 12,500 m³, oli kustannus 389: 65 mk m³ kohden putkikulvertti, makuuhalli ja tasoitustyöt mukaanluettuna. Verrattain suuri säästö, 721,248: 55 mk, aiheutui siitä, että perustus- sekä vesi- ja lämpöjohtotyöt tulivat kustannusarviossa arvioitua summaa halvemmiksi. Edelleen loppuunsuoritettiin Nikkilän sairaalan pesula, määrärahan oltua 4,030,550 mk, kustannukset nousivat 3,867,373: 45 mk:aan ja säästöä jäi 163,176: 55 mk, Nikkilän sairaalan kone- ja kattilahuoneen uudesti- ja lisärakentaminen määrärahan oltua 3,276,000 mk kustannukset nousivat 3,275,607: 90 mk:aan ja säästöä jäi 392: 10 mk, palon vahingoittaman Munkkisaaren tehdasrakennuksen kunnostaminen määrärahan oltua 1,403,100 mk kustannukset nousivat 1,392,429: 90 mk:aan ja säästöä jäi 10,670: 10 mk, työpajarakennus vesijohtolaitoksen alueella korttelissa n:o 179, josta talorakennusosaston suorittamat kustannukset nousivat 538,930: 40 mk:aan vesijohtolaitoksen kustantaessa m.m. vesijohto, lämpöjohto, sähköjohto- ja maalaustyöt sekä asema- ja varastorakennus Herttoniemen asema-alueella nousten kustannukset niistä töistä, jotka suoritettiin laskulla satamarakennusosastolle 368,010: 40 mk:aan. Tuberkuloosisairaalan hallintorakennuksen lisärakennus, läntinen siipirakennus, rakennettiin loppuun, mutta määrärahasäästö siirrettiin v:een 1939 muutostöiden suorittamista varten hallintorakennuksessa. Muuraustyöt Lapinlahdenkadun kansakoulurakennuksessa, sähkölaitoksen ala-asemalla Malminrinteellä sekä kaasulaitoksen ruokailuhuonerakennuksessa saatiin likipitäen loppuunsuoritetuiksi vuoden vaihteessa, mutta Nikkilän sairaalan sisustustyöt olivat vielä kesken.

Talorakennusosastolla käsiteltiin vuoden aikana 528 diaariin vietyä asiaa, joista annettiin lausuntoja yleisten töiden lautakunnalle, kaupunginhallitukselle tai muille laitoksille. Sen lisäksi laadittiin piirustuksia uudis- ja muutosrakennuksia varten, joista mainittakoon: piirustusehdotukset Herttoniemen hiihtomajaa varten, tullivartiokojua varten Sörnäisten satamaan, keskuspoliisitaloa varten kortteliin n:o 163, kulkutautisairaalan paviljonki V:n muuttamista varten, Nikkilän sairaalan keittiörakennuksen uudestaanrakentamista varten, autovajaa varten kaupunginpuutarhaan, aasitallia ja työpajarakennusta varten Korkeasaareen, maanalaista mukavuuslaitosta varten, kahvilarakennusta varten Taivaskalliolle, kansakoulurakennusta varten Lapinlahdenkadun varrelle, muonamiehen asuinraken-

nusta varten Bengtsårin koulukotiin, rantakahvilaa varten Pihlajasaareen ja Mustikkamaalle, muutoksia varten kulkutautisairaalan paviljongeissa I, II, III ja X, katsomoa varten Käpylän raviradalle, lääkärinasuntoa varten Nikkilän sairaalaan, keskuskeittolaa ja työtupia varten Helsinginkadun tontille n:o 24 ja vuotavarastorakennusta varten Katajanokalle sekä pää- ja työpiirustukset pesu- ja pukuhuonerakennusta varten kaasulaitoksen alueelle Sörnäisissä, savuhuonetta varten pääpaloasemalle, juhla- ja voimistelusalirakennusta varten Nikkilän sairaalaan, tuberkuloosisairaalan kattilahuoneen lisärakennusta varten, luutavajaa varten Halikonkadun tontille n:o 2, hiekkavajaa varten Kruunuvuorenkadun tontille n:o 15, työpajarakennusta varten vesijohtolaitoksen alueelle Malminkadun varrelle, sähkölaitoksen ala-asemaa varten kortteliin n:o 216, W.C:n sisustamista varten Kaivopuiston kylpylaitokseen, autovajaa varten kaupunginpuutarhaan, lisärakennusta varten sähkölaitoksen pääasemalle Sörnäisin, talousrakennusta, pesula- ja saunarakennusta sekä kahta hoidokkirakennusta varten Tervalammen työlaitokseen, kansakoulurakennusta varten Lapinlahdenkadun varrelle, Pihlajasaaren ravintolarakennuksen lisärakennusta varten, asemarakennuksia varten Herttoniemen satamaan, kirjasto- ja lastentarharakennusta varten Tuulikinkujan tontille n:o 2, ruumishuonetta varten Kivelän sairaalaan sekä ammattioppilas- ja vastaanottokotia varten Sofianlehtoon.

Lämpöteknikon valvontaan kuului vuoden lopussa 80 laitosta, joissa oli kattiloita yhteensä 183 ja niiden tulipinta 4,194 m². Vuoden aikana lämminvesikattiloiden luku kasvoi kolmella ja tulipinta 52 m²:llä. Kattilat jakautuivat laatunsa puolesta seuraavasti:

Höyrykattilat	Luku	Tulipinta, m², yhteensä	Tulipinta, m², keskimäärin kattilaa kohden
Korkeapainekattilat, työpaine > 0.5 kg/cm²	19	1,248	65.7
Matalapainekattilat, työpaine < 0.5 kg/cm²	83	1,472	17.7
Yhteensä	102	2,720	26.7
Lämminvesikattilat	81	1,474	18.2
Kaikkiaan	183	4,194	22.9

Vuoden aikana suoritetuista suurehkoista lämpö- ja vesijohtotöistä mainittakoon seuraavat: Nikkilän sairaalan pesulassa ja lämpökeskuksessa koneteknillisten asennustöiden valvonta ja lopputarkastus, Nikkilän sairaalan uudessa potilasrakennuksessa C:ssä, Munkkisaaren tehdasrakennuksessa ja tuberkuloosisairaalan lisärakennuksessa lämpö-, vesi-, viemäri- ja ilmanvaihtolaitteiden asennustöiden valvonta ja lopputarkastus, Tervalammen työlaitoksessa 5 rakennusta, ja Käpylän kirjastotalossa työselitykset ja hankintaohjelmat lämpö-, vesi-, viemäri- ja ilmanvaihtolaitteita varten, sekä Lapinlahden kansakoulussa, Kampin sähköasemalla, kaasulaitoksen työntekijäin ruokalassa sekä Nikkilän sairaalan juhlasalissa työselitys ja hankintaohjelma lämpö-, vesi-, viemäri- ja ilmanvaihtolaitteita varten ja tarjousten tarkastus sekä Nikkilän sairaalan juhlasalissa edellisen lisäksi asennustöiden valvonta. Vuoden aikana suoritettiin lisäksi lukuisia alustavia suunnitelmia ja kustannusarvioita.

Polttoainekulutus lämpökeskuksissa oli v. 1938 yhteensä 14,831.4

tonnia koksiksi redusoituna. Siitä huolimatta, että lämmitettäviä rakennuksia tuli lisää, väheni polttoainemenekki edelliseen vuoteen verraten n. 734 tonnilla eli n. 4.7 %:lla. Vähennys johtui pääasiassa suotuisista ilmasto-olosuhteista.

Puisto-osasto. Osaston henkilökuntaan kuului kaupunginpuutarhuri, avustava kaupunginpuutarhuri ja toimistoapulainen. Työnjohtajista oli viisi kuukausipalkalla ja kolme tuntipalkalla. Uudistöissä oli kolme tilapäistä työnjohtajaa. Lisäksi oli osastolla kasvihuonepuutarhuri, taimistopuutarhuri, 20 puistovahtia ja 5—6 puutarhaharjoittelijaa.

Työntekijäin lukumäärä oli suurin kevätpuhdistuksen aikana toukokuun alussa, jolloin niitä oli 417, ja pienin tammikuun alussa eli 47. Keskimääräinen työntekijäin luku viikossa oli 156.

Talvitöistä mainittakoon m.m. työkalujen, lavaikkunoiden ja hiekkalaatikoiden korjaustyöt, kasvien hoito kasvihuoneissa ja kellareissa y.m. Uusia lavaikkunoita hankittiin 100 kpl. Puiden ja pensaiden leikkaamista suoritettiin pitkin talvea. Lämpimiä taimilavoja alettiin laskea maaliskuun alkupäivinä, samoin putkilavat otettiin silloin käytäntöön.

Puistojen puhdistus aloitettiin huhtikuun 19 p:nä ja nurmikkojen kylvö seuraavana päivänä. Samaan aikaan siirrettiin puistoihin puistopenkkejä, paperikoreja ja hiekkalaatikoita. Lasten keinut, joita oli 27, asetettiin paikoilleen huhtikuun lopulla, jolloin myöskin puistovahdit järjestettiin piireihinsä. Uusia lasten keinuja pystytettiin syksyllä Tehtaanpuistoon, Länt. Puistotien viereiseen kolmioon sekä Eläintarhantien ja Säästöpankinrannan kulmaukseen.

Vesilinnut vietiin Alppilan lammikolle huhtikuun 25 p:nä ja otettiin takaisin lintuhuoneeseen marraskuun 9 p:nä. Töölönlahdella majaili edelleen sorsia. Kaupunginpuutarhan ainoa hevonen luovutettiin ennen kertomusvuoden alkua kansanpuisto-osaston käytettäväksi Korkeasaareen.

Rakennustoimiston työpajalla maalautettiin vuoden aikana 433 vanhaa puistopenkkiä ja uusia teetettiin 275, joista 75 oli koivujalkapenkkejä ja 200 tavallisia puupenkkejä. Vuoden lopulla oli osaston käytettävänä kaikkiaan 1,984 penkkiä. Paperikoreja oli puistoissa yhteensä 474 ja hiekkalaatikoita 93.

Osaston tilauksesta vesijohtolaitos asetti kesävesijohdot mittarikaivoineen Apollonkadun ja Runeberginkadun sekä Arkadiankadun ja Runeberginkadun kulmaistutuksiin, Eläintarhassa olevalle leikkipaikalle Helsinginkadun luona, Museokadun leikkikentälle, Mäkelänkadulle Kuortaneenkadun kohdalle, Länt. Puistotien viereiseen kolmioon, Topeliuksenpuistoon Kammionkadun pohjoispuolelle, Vallilan puistikkoon sekä Talin taimistoon.

Vuoden aikana todettiin 35 istutuksiin kohdistettua vahingontekoa, joista 17 oli autojen aiheuttamia.

Talvipuutarha oli avoinna yleisölle arkipäivinä klo 12—15 ja sunnuntaisin klo 11—16.

Puisto- ja katupuita sekä pensaita ruiskutettiin entiseen tapaan kolmeen eri otteeseen, jolloin käytettiin yhteensä 44,500 litraa myrkkynestettä.

Keväällä olivat ensimmäisinä ryhmäkukkina edellisenä syksynä istutetut tulppaanit, hyasintit, narsissit ja krookukset, joita oli, mukaanluettuna keväällä istutetut 2,000 valkoista scillaa ja 300 kieloa, yhteensä 50,635 kpl 33 eri puistossa. Kesäkukkia ja niihin verrattavia taimia istutettiin eri kukkaryhmiin yhteensä 58,776 kaikkiaan 61 eri puistoon ja puistikkoon. Monivuotisten kukkien taimia istutettiin 11 eri puistikkoon yh-

teensä 5,629 kpl. Puistoihin istutettujen kukkasipulien, kesäkukkien ja perennain lukumäärä oli yhteensä 115,040 ja arvioitu hinta 272,337: 30 mk.

Koristepuita ja -pensaita istutettiin yhteensä 10,477 kpl, arvoltaan 163,012 mk.

Puisto-osaston varsinaiset menot olivat yhteensä 4,208,280: 30 mk, josta puistojen ja istutusten kunnossapitokustannukset olivat 2,218,234: 55 mk. Työntekijäin palkkojen korottamiseen osoitettiin vakinaisten menojen tileille lisää yhteensä 162,000 mk. Puistojen ja istutusten kunnossapitokustannukset jakautuivat seuraavasti:

	Mk		Mk
Aadolfinrinne	942: —	Hernesaarenkadun istutukset	638: —
Agricolanpuistikko	3,145: —	Hesperianesplanaadi	58,301: —
Agricolankujan puistikko	744: —	Hietaniemenkadun kolmio	9,202: —
Aleksanteri II:n patsaan istutukset	7,718: —	Hietaniemenkadun varsi	22,910: 50
Aleksis Kiven kadun ist.	11,405: 85	Hietaranta	35,550: —
Alppila	31,948: 35	Humallahden puisto	25,124: 25
Annalan urheilukenttä	6,373: —	Hämeentien runkopuut	5,076: —
Ammattienedistämislaitoksen edusta	180: —	Itäinen Alppirinne	1,022: —
Apollonpuistikko	3,526: —	Johanneksen kirkon istutukset	12,688: —
Arkadiankadun lehmukset	2,387: —	Kaarlen- ja Castréninkadun kulma	3,522: —
Arkadian- ja Pohj. Rautatiekadun kulmaistutukset	1,325: —	Kaisaniemi	94,900: 15
Arkadian- ja Runebergin-kadun kulma	1,355: —	Kaivopuisto	116,286: 95
Ateneumin istutukset	7,072: —	Kallion kirjastotalon istutukset	6,109: —
Bulevardin puuistutukset	3,685: —	Kallion kirkon istutukset	12,109: —
Caloniuksen- ja Runebergin-kadun kulmaistutukset	3,313: 75	Kallion urheilukenttä	11,165: —
Dagmarinkadun leikkikenttä	3,309: —	Kammionkadun lehmukset	1,252: 50
Edelfeltintien istutus	1,688: —	Kangasalantien leikkikenttä	10,157: —
Eiran puistikko	35,245: 20	Kappeliesplanaadi, Runebergin esplanaadi, Teatteriesplanaadi	87,312: 75
Eläintarha	76,559: 40	Kapteeninkadun puistikko	9,031: —
Engelinaukio	50,578: 40	Kasarmitorin istutukset	3,565: —
Ensipuistikko	10,378: —	Kasvihuoneet	205,356: 60
Etelärannan lehmukset	48: —	Katajanokan puistikot	24,049: 25
Franzéninkadun istutukset	2,765: —	Kaupunginpuutarha	228,040: 95
Fredrikinkadun pohjoispään istutukset	3,058: —	Keuruuntien istutukset	6,081: —
Fredrikintori	2,876: —	Kirurgisen sairaalan ist.	8,977: —
Haapaniemen urheilukenttä	9,003: —	Kolmikulma	7,645: —
Hakasalmen ja Hesperian puistot	37,823: —	Konservatorion läheinen rinne	2,575: —
Hankkijan edusta	3,993: —	Koulupuistikko	9,753: 10
Haudat	14,102: 50	Kotkankadun istutukset	981: —
Hauhontien puistikot	14,191: —	Koskelantien koillispään istutukset	4,387: —
Heikinkatu	22,745: —	Kullervonkadun istutukset	13,504: —
Helsingin- ja Flemingin-kadun kulma	2,631: —	Käpylän kortteli n:o 875	273: —
Helsingin- ja Sturenkadun kulma	2,310: 50	Käpylän urheilukenttä	15,413: —
Helsingin- ja Vaasankadun kolmio	3,794: —	Laivurinkadun rinne	1,943: —
		Lapinlahdenpuistikko	6,991: —
		Liisanpuistikko	16,073: 50
		Lönnrotin patsaan koristelu	4,446: 50
		Lönnrotinpuistikko	7,200: 60

	Mk
Maurinkadun pohjoispään istutukset	1,497: 50
Mechelininkadun istutukset	20,738: —
Meritori	11,793: 40
Meritullinkadun pohjoispään istutukset	2,540: —
Museokadun leikkikenttä	5,371: —
Myllyrinne	4,914: —
Mäkelänkadun istutukset	21,145: —
Nervanderinpuistikko	9,656: —
Oikokadun kallioistutukset	3,301: —
Pengerkadun rinne	3,857: —
Pasilan torin istutukset	1,147· —
Paulantien leikkikenttä	150: —
Perhonkadun leikkikenttä	2,099: —
Perämiehenkadun istutukset	1,509: —
Pietarinkadun kastanjat	975: —
Pitkänsillan ääreiset istutukset	4,462: —
Pitkänsillanranta	4,808: —
Pohjoisrannan lehmukset	1,542: —
Pohjolankadun istutukset	10,137: 50
Porthaninkadun- ja Pengerkadun välinen istutus	3,879: —
Porvoonkadun puistikot	934: —
Puijonkadun puistikko	11,889: —
Punanotko	24,753: 50
Puutarhakadun puistikko	11,705: —
Pääskylänpuistikko	3,848: —
Ritaritalonpuistikko	9,067: —
Runebergin patsaan istutukset	8,592: —
Runebergin patsaan koristelu	5,732: 65
Runeberginkadun leikkikenttä	6,656: —
Ruoholahdenpuistikko	9,929: —
Saksalaisen kirkon ist.	3,308: —
Siltavuorenranta	7,540: 50
Simonkadun kujanne	10,519: —
Sirkuspuistikko	3,273: 50
Snellmanin patsaan koristelu	627: —
Snellmanin puistikko	10,119: —
Stadionin eteläpuoliset istutukset	7,020: —
Säätytalonpuistikko	11,235: —
Talvipuutarhan edustalla olevat pengermät	46,292: 25
Tehtaanpuisto	32,845: —
Teknillisen korkeakoulun puistikko	2,376: —
Teknillisen korkeakoulun sähköteknillisen laitoksen istutukset	3,370: —
Telakanpuistikko	6,966: —
Teollisuuskoulun edusta	3,413: —
Topeliuksenpuisto	56,420: 60
Topeliuksenkadun puuistukset	250: —
Torkkelinpuistikko	7,452: 30
Toukolan konepajan nurmipiennar	737: —
Turuntien ja Arkadiankadun kolmioistutukset	4,231: —
Turuntien ja Museokadun kulma	12,370: —
Turuntien puuistutukset	1,957: —
Tähtitorninvuori	116,467: —
Töölöntorin lehmukset	294: —
Ullanpuistikko	12,648: —
Urheilukadun istutukset	1,987: —
Vanhan kirkon puisto	40,091: 50
Vilhonvuori	6,309: —
Vuorimiehenpuistikko	13,013: —
Väinämöisenkadun urheilukentän istutukset	7,320: —
Sekalaiset	107,324: 80
Yhteensä	2,218,234: 55

Tuloa tuottamattomiin pääomamenoihin sisältyivät m.m. seuraavat uudistyöt: Vilhonvuoren itärinteen perustustyöt ja ruokamullan hankinta, Merisataman istutustöiden jatkaminen, Apollonkadun ja Runeberginkadun kulmapuistikon lopullinen kunnostaminen, Mechelininkadun itäpuolella olevan Humallahdenpuiston kunnostaminen, Topeliuksenpuiston järjestely Kammionkadun ja Humalistonkadun väliseltä osalta, Vallilan kunnallisten työväenasuntojen pihamaiden istutukset, Hesperianpuiston pohjoisosan kunnostaminen, Kangasalantien leikkikentän ympäristön siistiminen ja istuttaminen, leikkipaikan järjestäminen Eläintarhassa Helsinginkadun sillan länsipuolella, Länt. Puistotien ja Neitsytpolun eteläpään välisen kolmion järjestäminen, korttelin n:o 552 järjestäminen kokonaisuudessaan puistikoksi, Eläintarhanlahden pohjoisrannan täytetyn alueen kunnostaminen sekä puiston järjestäminen yhteiskunnallisen korkeakoulun kohdalle. Uudistöihin käytettiin kaikkiaan 2,141,037: 80 mk, työntekijäin palkankorotuksia varten myönnetty lisäys oli 40,000 mk.

Tammikuun lopulla aloitettiin Keskuspuiston raivaus- ja tasoitustyöt, joita suorittivat huoltolautakunnan valvonnan alaiset alkoholistit ja irtolaiset puisto-osaston huolehtiessa työnjohdosta ja -valvonnasta. Kustannukset olivat 605,916: 95 mk.

Katurakennusosaston laskuun suoritettiin erinäisiä istutus- y.m. töitä yhteisten kustannusten ollessa 153,411: 25 mk ja talorakennusosaston laskuun suoritetut työt tekivät 209,274 mk. Myöskin vesijohtolaitokselle suoritettiin pari pientä työtä.

Kaupunginpuutarhasta myytiin taimia, kukkia, pensaita y.m. sekä vuokrattiin kasveja juhlatilaisuuksiin. Näistä kertyi tuloja yhteensä 131,410: 45 mk. Vuoden lopulla oli kaupunginpuutarhan ja molempien taimistojen koristepuiden ja pensaiden sekä perennain yhteinen arvo 636,078 mk.

Varasto-osasto. Osaston henkilökuntaan kuului pääkonttorissa, joka joulukuun 1 p:nä muutti uuteen huoneistoon Kasarminkadun 44:ään, varastopäällikkö, varastokirjanpitäjä, kaksi avustavaa varastokirjanpitäjää, inventtaaja ja kolme toimistoapulaista. Päävarastossa, Malminkadun 5:ssä, oli varastonhoitaja, varastonhoitajan apulainen ja kaksi toimistoapulaista sekä korjauspajassa insinööri, kaksi piirtäjää ja neljä toimistoapulaista.

Varasto-osasto hoiti päävarastoa sekä Ruoholahdessa, Hakaniemessä ja Toukolassa sijaitsevia varastoja sekä korjauspajaa ja huolehti rakennustoimiston tarveaineiden, työkoneiden y.m. hankinnoista ja hoidosta.

Kertomusvuoden aikana käyttivät rakennustoimiston eri osastot sekä kaupungin muut virastot ja yksityiset henkilöt korjauspajaa seuraavasti:

	Konepajatöiden raha-arvo, mk	Varastosta luovutettujen tarveaineiden raha-arvo, mk
Toimisto-osasto	—	26,040: —
Satamarakennusosasto	594,822: 80	4,299,130: 65
Katurakennusosasto	1,402,890: 15	10,777,886: 85
Talorakennusosasto	996,628: 35	1,314,628: 45
Puisto-osasto	288,194: 50	77,065: 10
Varasto-osasto	1,389,701: 75	297,258: 40
Konepajat	—	1,849,220: 70
Muut kaupungin laitokset	622,611: 55	85,471: 20
Yksityiset	74,699: 50	37,311: 30
Yhteensä	5,369,548: 60	18,764,012: 65

Varastoitujen rakennustarpeiden arvo oli vuoden alussa 5,585,487: 20 mk. Vuoden aikana ostettiin tarveaineita 17,051,798: 75 mk:n arvosta ja käytettiin 18,764,012: 65 mk:n arvosta, joten v:een 1939 siirtyvä varastosäästö oli 3,873,273: 30 mk:n arvoinen.

Tilivirasto. Tiliviraston henkilökunnan muodostivat kamreeri, kaksi kirjanpitäjää ja kolme toimistoapulaista sekä neljän kuukauden ajan toiminut ylimääräinen apulainen.

Tilitodisteita oli vuoden aikana 24,226, laskutuksia 1,994 ja lähetettyjä kirjelmiä 1,720.

Tiliviraston käteiskassan rahanvaihto oli kertomusvuoden aikana 8,381,298: 95 mk. Viraston määrärahat olivat 252,826: 10 mk ja menot 249,703: 80 mk.

Filosofianlisensiaatti Y. T. Järvenkylä on antanut seuraavan kertomuksen tielaboratorion toiminnasta v. 1938:

Tielaboratoriossa tarvittavat kojeet tilattiin kertomusvuoden keväällä, ja toukokuun alussa alkoi laboratorion kunnostaminen. Kojeiden käyttökelpoisuus tutkittiin sitä mukaa kuin ne saapuivat ja osoittautuivat tällöin useat erikoislaitteista heti hyviksi, kun taas monet, etenkin kotimaassa valmistetut, ensimmäiset laatuaan, kaipasivat parantelua. Kojeiden hankinta-aika muodostui odotettua pitemmäksi, joten vasta syyskuussa voitiin täydelliset emulsioanalyysit suorittaa.

Emulsioiden kevättilaus tehtiin Dansk Vejlaboratoriumin Pohjoismaita varten suunnitteleman normiehdotuksen pohjalla. Joskin useilla ehdotuksessa nimetyillä ominaisuuksilla oli verraten laajat vaihtelurajat, osoittautuivat maassamme käytetyt emulsiomerkit laadultaan niin epätasaisiksi, että vaatimusten sekä ylärajat ylitettiin että alarajat alitettiin. Niinpä esim. jouduttiin alussa käyttämään yhtaikaa emulsioita, joista yhden (Kolomeks) pysyväisyys oli 2 ja toisen (Asfa) yli 25, kun normeissa vaadittiin arvot 5—16. Samankaltaista vaihtelua, joskin pienempää, osoitti emulsion viskositeetti. Toivomisen varaa aiheutti myös emulsion pisarasuuruus, joka etenkin Kolomeks-emulsiolle asetti voittamattomia vaikeuksia.

Kun kävi ilmeiseksi, etteivät emulsiotehtaat ilman omia tarkastuskokeita voineet valmistaa tyydyttäviä emulsioita, etenkin koska näiden ominaisuudet vaihtelevat vuodenaikojen mukaan, vaati tielaboratorio, että jokaisella Helsingin kaupungille emulsiota valmistavalla tehtaalla tuli olla Klinkmannin stabilometri, viskositeettipipetti ja ASTM-seulat emulsion seulontajäännöksen määräämiseksi ja että näillä kojeilla suoritettujen kokeiden tuli täyttää tielaboratorion määräämät emulsion laatua osoittavat arvot ennen emulsion markkinoille laskemista. Toimenpide osoittautui tarkoitustaan vastaavaksi, ja syksyllä ominaisuuksia muutettaessa ilmoitettiin tehtaille uudet analyysiarvot ja saivat tehtaat toimittaa emulsiota sikäli kuin tämä täytti uudet vaatimukset.

Dansk Vejlaboratoriumin emulsionormiehdotuksen soveltuvaisuutta Suomessa selostetaan alempana. Mainitsen kuitenkin jo tässä, että eräitä muutoksia on täytynyt tehdä. Vaatimukset, jotka esitettiin kevättilauksen yhteydessä ja myöhemmin, eri emulsiomerkit täyttivät eri tavalla. Vaatimuksen, jonka mukaan emulgattoria saa olla enintään 1.5 %, kaikki merkit täyttivät. Bitumimäärään nähden sallittiin 2 %:n poikkeus 55 painoprosentista. Kerran havaittiin Kolomeks-emulsiossa bitumimääräksi 52.2 %, mutta koska koe tehtiin seulotulla emulsiolla ja mainitun emulsion seulontajäännös oli suuri, on todennäköistä, että alhainen arvo johtui emulsion sakoittumisesta eikä niin ollen bitumimäärän pienentämisestä. Emulsioiden pysyväisyys oli epätasainen. Parhaiten täyttivät vaatimukset Colas ja Fennomex. Sitä vastoin syksyllä pysyväisyyttä muutettaessa oli pakko keskeyttää Kolomeksin käyttö 1 kuukaudeksi ja Asfan käyttö 1 ½ kuukaudeksi sopimattoman pysyväisyyden takia. Viskositeetti täytti esitetyt vaatimukset, samoin seulontajäännös muilla paitsi Kolomeksilla ja loppusyksyllä Asfalla. Kolomeksiin nähden johtui tämä pääasiassa sekoituskoneen viallisuudesta, sillä kun kone saatiin korjatuksi, parani myös seulontajäännös. Koska mikroskooppikuva ei kuitenkaan vieläkään ollut aivan hyvä, lienee syytä myös emulgaattorissa ja ehdottaa tielaboratorio sen

tähden Oy. Lemminkäistä kokeilemaan talven kuluessa uusilla emulgaattoreilla emulsionsa parantamiseksi. Asfan huono seulontajäännös loppusyksyllä johtui niistä suurista emulsioreseptin muutoksista, joihin oli pakko pysyväisyyden takia ryhtyä. Pisarasuuruus ja seulontajäännös ovat lähellä toisiaan siten, että jälkimmäinen useimmiten johtuu edellisestä. Colaksen pisarasuuruus oli koko ajan hyvä. Eräs Fennomexin mikrovalokuva osoitti suurimpien sallittujen pisaroiden liian suurta lukumäärää, josta johtui emulsion epätavallisen nopea murtuminen tiellä. Tämä havaittiin vain kerran, joten se todennäköisesti johtui tekovirheestä. Asfan pisarasuuruus oli kesällä hyvä, syksyllä huono, Kolomeksin alussa kehno, mutta parani myöhemmin, joskaan se ei tullut kiitettäväksi. Kuivatun bitumin ominaisuudet olivat kaikilla emulsioilla vaatimuksia vastaavat.

Arvosteltaessa eri emulsiomerkkejä on Colas asetettava laatuunsa nähden ensimmäiseksi. Sekä laboratoriossa tehdyt kokeet että tiellä saadut tulokset olivat kiitettäviä. Myös Fennomex oli yleensä hyvä. Paitsi äsken mainittua huonoa pisarasuuruutta, havaittiin kerran myös bitumin tarttuvaisuuden olevan huonon, ja ilmeni sittemmin, että tämä johtui emulsion valmistuksessa sattuneesta huolimattomuudesta siten, että bitumi oli saanut kuumentua liikaa. Mainitut tapaukset olivat kuitenkin poikkeuksia.

Kuumina kesäpäivinä oli Asfa käyttökelpoista, joskin pysyväisyys oli liian suuri. Tämä seikka ei haitannut sanottavasti tietyötä, koska vesi emulsiosta haihtui nopeasti ja emulsio niinmuodoin murtui sopivasti. Syyskuussa kuitenkin, jolloin pysyväisyys määrättiin alennettavaksi, ei Asfaa kyetty heti korjaamaan, jonka takia sen käyttö keskeytettiin. Parantelua kesti 1 ½ kuukautta, kunnes emulsio saatiin käyttökelpoiseksi. Vaikkakin seulontajäännös oli liian suuri, mikä seikka olisi oikeuttanut emulsion diskvalifioinnin edelleenkin, käytettiin Asfaa kolme viikkoa loppusyksystä etenkin kun tilattu määrä vielä ei ollut täysi. Ikävän vaikutuksen teki tällöin se, että huonoimmat astiat, jotka aivan väärän pysyväisyyden ja runsaan sakoittumisen takia palautettiin, syötettiin tehtaalta myöhemmin uudelleen työmaille.

Työkauden alusta lähtien oli Kolomeks kaikista emulsioista eniten huolta tuottava. Emulsio koaguloitui astioihin siinä määrin, ettei sitä tahdottu saada ulos. Pysyväisyys oli huono j.n.e. Syitä laadun huonouteen oli useampia, kuten jo mainittu sekoituskoneen viallisuus, mahdollisesti emulgaattori, astioiden huono puhdistus ennen täyttöä ja yleensä huolimaton ote emulsion valmistuksessa. Useat muistutukset ja ennen kaikkea käytön keskeytys aikaansaivat kuitenkin parannuksia, joten Kolomeks työkauden päättyessä oli käyttökelpoinen, joskaan ei hyvä. Neuvottelut Oy. Lemminkäisen kanssa antavat aihetta toivoa, että Kolomeks ensi työkautena tulee osoittamaan vielä suurempaa paranemista.

Lopuksi mainittakoon, että laboratoriossa oli tarkoitus Oy. Tieaineen johtajan läsnäollessa tutkia liikkeen valmistamaa Friabit-emulsiota. Analyysejä ei voitu kuitenkaan suorittaa, koska emulsio oli niin huonoa, että stabilometri ja seulat tukkeutuivat eikä näin ollen ollut syytä muitakaan ominaisuuksia tutkia. Parannettuaan tuotteensa lupasi Oy. Tieaine tuoda emulsion uudelleen analysoitavaksi, mutta näytettä ei ole vielä Tielaboratorioon ilmestynyt.

Tielaboratorio oli yhteydessä työmaitten kanssa m.m. työnjohtajien viikoittain lähettämien työselostusten välityksellä. Tämä osoittautui monestakin syystä välttämättömäksi. Ensiksikin kestää emulsion täydellinen

analyysi n. viikon. Neljän emulsion rinnakkaiseen tutkimiseen kuluu aikaa n. 2—3 viikkoa. Kun ensimmäisten analyysien perusteella on päästy selville eri emulsioiden yleisestä tasosta, ei ole tarkoituksenmukaista enää tutkia niitä kaikkia koneellisesti samalla tavoin määrättyjen aikojen kuluttua, koska tällä tavoin joudutaan tekemään turhaa työtä hyvien emulsioiden ollessa kyseessä ja huonompia joudutaan tarkkaamaan liian vähän. Näin ollen on luonnollisinta kohdistaa huomio etupäässä emulsioihin, jotka eivät ole osoittautuneet tyydyttäviksi. Kokemuksen mukaan näissä onkin ollut työtä niin runsaasti, että hyvän emulsion kontrolloiminen on ajan puutteen takia voitu suorittaa vain kuukauden tai pitempienkin aikojen väliajoin. Tämäkään ei ole hyvä, sillä voi sattua, kuten aikaisemmin Fennomexista puheen ollen kävi ilmi, että hyvänkin emulsion joku keitos on työvirheen takia epäonnistunut siinä määrin, ettei emulsiota ole syytä käyttää. Koska tällaisten tapausten tietäminen on laboratoriosta käsin mahdotonta, ovat työselostukset välttämättömiä, koska niistä käy ilmi emulsioiden käyttökelpoisuus työmailla. Usein ei ollut aikaa odottaa edes työselostusten saapumista, vaan työnjohtajat ilmoittivat viasta puhelimitse ja emulsio saatiin näin ollen heti kyseessä olevaan vikaan nähden tutkituksi.

Työselostuksista käyvät ilmi myös päällystystyössä tehdyt virheet. Selostuksissa on nimittäin mainittu käytetyt sepeli- ja emulsiomäärät, työtapa sekä sääsuhteet. Myöhemmin päällysteitä tarkastettaessa voidaan ilmenneet heikkoudet saada selville sekä työselostusten että päällysteanalyysien avulla.

Kesällä tehtiin Mäkelänkadulle koetie, jonka avulla oli tarkoitus löytää sopiva viskositeetti ja pysyväisyys emulsioille. Tällöin käytettiin Colas- ja Fennomex-emulsioita, jotka vaihtelivat mainittuihin ominaisuuksiin nähden. Tehtaat eivät saaneet emulsioitaan kuitenkaan onnistumaan siten kuin oli ajateltu, joten koe ei täysin vastaa tarkoitustaan. Näytteet eri koepäällysteistä on jo otettu laboratorioon ja tutkitaan ne niin pian kuin analyysivaaka saadaan hankituksi. Laboratorioon on tuotu myös n. 30 koekappaletta erilaisia, niin hyviä kuin huonoja emulsiopäällysteitä niiden laadun eroavaisuuden syyn selvittämiseksi.

Muutamasta eri urakoitsijoiden valmistamasta kestopäällysteestä, hiekka-asfaltista ja topekasta, otettiin näytteet, jotka tutkittiin tyhjätilan suhteen, koska muita ominaisuuksia kojeiden puuttumisen takia ei voitu suorittaa. Tulokset antavat vakavaa aihetta toimenpiteisiin, joista tarkemmin alempana.

Emulsion tilaustavasta mainittakoon seuraavaa: emulsiot tilattiin etukäteen ja paremmiksi havaittuja enemmän kuin huonompia, mikä taitaa olla ainoa oikea tapa. Menetelmässä on kuitenkin puutteita, jotka etenkin nyt, kun emulsioita voidaan jatkuvasti tutkia, tulevat ilmi. Ensinnäkin on vaikeata jakaa tilaus tehtaiden välillä objektiivisesti, koska emulsioiden laatujärjestys ei koko työkauden kuluessa pysy samana vaan voi toinen olla jonakin aikana, toinen toisena aikana parempi. Toiseksi lienee vaikeata etukäteen arvioida emulsion kulutus, koska tämä riippuu m.m. sääsuhteista. Tällöin joudutaan joko ylittämään tilausta tai käyttämään tilattua määrää vähemmän, jolloin on osoittautunut, että tehtaat katsovat tavalla tai toisella joutuneensa asiain tilasta kärsimään epäoikeudenmukaisesti. Käytettyä menetelmää vastaan puhuu vielä se tärkeä seikka, että mainittu menetelmä tuskin kiihoittaa emulsion valmistajia pitämään tuotettaan mahdollisimman korkealuokkaisena, etenkin niissä tapauksissa, jolloin

valmistaja ei itse joudu sitä käyttämään. Suuren tilauksen saanut tehdas tulee huolimattomaksi, mistä johtuu tekovirheitä. Se tehdas taas, jolta tilattu määrä on pieni, tuntee itsensä masentuneeksi ja katkeraksi, josta on seurauksena elävän mielenkiinnon puute tuotteen kohottamiseksi. Olisi sen takia suotavaa, että tulevaisuudessa emulsiota ei tilattaisi etukäteen, vaan ostettaisiin sitä päivittäin yhtä paljon kaikilta niiltä tehtailta, joitten tuote on hyvää. Koska tielaboratoriossa emulsioiden laatu jatkuvasti tarkastetaan, ei huonoa emulsiota tällöin tarvittaisi ollenkaan, vaan voidaan käyttö lopettaa heti, kun laatu huononee. Jos tämä johtuu väärästä reseptistä, odotetaan kunnes parannus on saatu aikaan tai, jos vika johtuu tekovirheestä, ei huonosta keitoksesta käytetä astiaakaan, vaan vaaditaan uutta keitosta. Jälkimmäisessä tapauksessa voidaan sitä paitsi uhata kyseisen emulsion täydellisellä pannaanjulistamisella siinä tapauksessa, että huonoa keitosta yritetään kiellosta huolimatta syöttää työmaille. Jos taas jotakin emulsiota kieltäydytään laadun huononemisen johdosta ostamasta ja laatu paranee tyydyttäväksi, ei kyseistä emulsiota olisi käytettävä tämän jälkeen päivittäin enemmän kuin muitakaan, vaan jää laadun enemmän tai vähemmän akuuttinen huononeminen täysin tehtaan kärsittäväksi. Koska tällä tavalla tehtaiden myynti on riippuvainen yksinomaan tuotteen laadusta, yrittää niistä kukin luonnollisesti pitää emulsionsa mahdollisimman korkealuokkaisena.

Käytännössä on tietysti mahdoton käyttää kysymykseen tulevia emulsioita päivittäin yhtä paljon. Aikayksiköksi riittänee hyvin viikko. Ostojen tasainen jakaminen voitaisiin hyvin jättää rakennusmestari K. Kukkosen huoleksi, joka ensinnäkin itse on suurin käyttäjä ja toiseksi muutenkin liikkuu paljon ympäri kaupunkia. Emulsioiden käyttökiellot ja -luvat saisi hän tielaboratoriosta ja käytön tarkastus suoritettaisiin joko rakennustoimistossa tai tielaboratoriossa.

Kertomusvuoden kokemusten perusteella saadaan emulsioita koskevat vaatimukset, emulsionormit, yksityiskohtaisemmiksi. Niinpä on esim. pysyväisyyttä, joksi Dansk Vejlaboratoriumin mukaan määrättiin 5—16, täytynyt hiukan pienentää, ja on maksimiarvo 12 tällöin osoittautunut parhaaksi. Emulsiot voidaan sitä paitsi jakaa pysyväisyyden mukaan kolmeen ryhmään, joista kutakin käytetään eri vuodenaikana. Ryhmää I, jonka pysyväisyys on 10—12, käytetään kuumana kesäaikana. Ryhmän III pysyväisyys on pienin, 5—6, ja käytetään tätä emulsiota syksyllä, kylmän ja kostean sään aikana. Ryhmää II, pysyväisyydeltään 8—9, voidaan käyttää varsinkin, keväällä ja loppukesällä tai sateisena kesänä. Eri ryhmien käyttöaikaa ei voida kuitenkaan määrätä kalenterin mukaan, vaan riippuu se ilmastollisista olosuhteista.

Myös viskositeetti tulee eri ryhmissä hiukan vaihtelemaan ja sitä paitsi edelliseen määräykseen, jonka mukaan sen on oltava 5—12 °E, nähden muuttumaan. Viskositeettia käsitellään tarkemmin alempana.

Huomioonottaen, että emulsiot syksyllä joutuvat olemaan ulkoilmassa lämpötiloissa alle 0°, on niiltä vaadittava pakkaskestävyyttä. Tällöin on mahdollisuus seurata joko saksalaisia tai tanskalaisia normeja. Saksalaiset vaativat, että emulsiota täytyy sen koaguloitumatta voida jäähdyttää useamman kerran —8°:een, kun taas tanskalaisten normivaatimusten mukaan riittää lämpötila —4°. Saksalaiset vaatimukset edellyttävät todellista pakkaskestävyyttä ja valmistetaan tällaiset emulsiot alusta lähtien eri tavalla kuin tavalliset. Koska niihin lisätään m.m. öljyjä, ei

pysyväisyyttä saada niin alas kuin mitä emulsioilta III olisi vaadittava. Näin ollen jää kyseenalaiseksi saksalaisten vaatimusten soveltuvaisuus meidän oloihimme. Tanskalaisten normien mukaan ei lämpötilan —4° kestäminen edellytä todellista pakkaskestävyyttä, vaan ainoastaan yöhallojen voittamista. Normien täyttämiseksi ei myöskään tarvita emulsioreseptin täydellistä muuttamista, vaan riittää useimmiten huolellinen työ ja saadaan näin ollen pysyväisyys 5—6 säilymään. Koska maassamme yleensä emulsiotyöt lopetetaan syksyllä ennen hallojen tuloa ja vain Helsingissä jatketaan pintakäsittelyä ja paikkauksia tämänkin jälkeen, jolloin kuitenkin emulsiota otetaan tehtailta vain yhden päivän käyttöä varten kerrallaan, olisi tielaboration mielestä emulsionormeissamme käytettävä tanskalaisia pakkaskestävyysvaatimuksia.

Koekappaleet valmiista emulsiopäällysteistä, jotka on haettu tielaboratorioon ja jotka voidaan tarkkaan tutkia sekä sideaineen että kiviaineksen suhteen sen jälkeen kun analyysivaaka on hankittu laboratorioon, osoittavat jo pintapuolisesti tarkastettaessa, että myös sepellystyöt olisi tarkasti normeerattava. Tällä erää on tuskin kahta työnjohtajaa, jotka tekisivät emulsiosepellyksen samalla tavoin, ja seuraus menetelmien erilaisuudesta on tuloksen kirjavuus. Epätasainen tulos on myös helposti havaittavissa kun verrataan päällysteiden kestävyyttä. Kaupungilla on esimerkkejä siitä, kuinka vilkasliikenteisellä tiellä oikein tehty päällyste on ilman myöhempää pintakäsittelyä säilynyt hyvänä jopa viisi vuotta ja toiselta puolen siitä, kuinka väärin tehty päällyste jo kahden kuukauden liikenteen jälkeen on vaatinut perusteellisen paikkauksen ja pintakäsittelyn ja josta tiestä ei siitä huolimatta tule koskaan aivan hyvää ellei päällystettä pureta ja tehdä uudelleen. Tällaiset virheet muodostuvat kohtalokkaiksi silloin, kun emulsiosepellyksen päälle myöhemmin lasketaan kuuma-asfaltti, sillä viat tulevat rakoilemisena ja halkeilemisena näkyviin myös kestopäällysteessä.

Useimmissa tapauksissa on virhe ollut sekä sepelin että sideaineen liian runsaassa käytössä, josta on johtunut päällysteen huono stabiliteetti ja sen takia runsas kuoppien muodostuminen. Koekappaleita irti hakattaessa ja nostettaessa sattui vain kerran (kolmestakymmenestä tapauksesta), että sepeli VI seurasi päällystettä. Tämän pitäisi kuitenkin olla sääntönä. Vika johtuu nähtävästi siitä, että meillä käyttämäämme puoli-imeytysmenetelmää ei tehdä aivan oikein. Kun sidemaa on vedellä imeytetty sepeliin VI, olisi ennen sepelin III—IV levittämistä sidemaata harjattava teräsharjoilla niin paljon pois, että sepelin VI raot puhdistuvat n. 10 mm:n syvyydeltä, ja tämän jälkeen huuhdottava sepeli puhtaaksi vedellä. Tällä tavoin meneteltäessä tarttuu emulsio kiveen kiinni ja sepeli VI ja kiilasepelit muodostavat täysin tiiviin päällysteen, jonka pysyväisyydessä ei ole moittimista. Nykyisen menettelytavan mukaan jää sidemaata sepelin VI ja kiilasepelin väliin, josta johtuu, ettei täydellistä päällysteen liikkumattomuutta saavuteta. Huonon päällysteen kestämättömyyden syynä on todennäköisesti sidemaan levittäminen myös sepelin IV päälle, mikä seikka jo karkeasti sotii sepellyspäällysteen periaatteita vastaan.

Paitsi mainittuja on muitakin yksityiskohtia, kuten kiilasepelin levittämisen ja jyräämisen suhde emulsion murtumisasteeseen j.n.e., jotka eivät aina ole työmaalla tehtyjen havaintojen nojalla aivan tarkoituksenmukaisia. Koska myös pintakäsittelyssä ja ennenkaikkea paikkauksissa on ilmennyt virheitä, tielaboratorio on pyytänyt saada piiri-insinöörien myötä-

vaikutuksella valmistaa tarkat ja yksityiskohtaiset työmääräykset sekä uusia emulsiosepellyksiä että pintakäsittelyä ja paikkauksia varten. Jotta työohjeet saataisiin mahdollisimman hyviksi, on muutamien yksityiskohtien tarkoituksenmukaisuutta verrattava käytännössä. Tielaboratorio on pyytänyt saada kokeilujaan varten käytettäväksi pitkähkön koetien vilkasliikenteiseltä paikalta (esim. Mäkelänkadulta), joka kunnostettaisiin varhain keväällä, jotta päällystys voitaisiin tarkemmin esitettävän suunnitelman mukaan tehdä mahdollisimman aikaisin kesällä.

Päällysteiden suuremman lujuuden saavuttamiseksi olisi maasälvän käytöstä sepelinä luovuttava. Ensinnäkin murskaantuu maasälpä helposti jyrän alla hajoten hienoksi tomuksi, joka estää bitumin tarttumisen kiviainekseen. Näin on tällainen murskaantuneen maasälvän kohta valmis tulevan kuopan itu. Kun on osoittautunut, että sepelistä voi 50 %:kin olla maasälpää, on näitä ituja jo aivan liian runsaasti. Sitä paitsi on maasälvässä niin paljon kiiltäviä kidepintoja, että bitumi, vaikkei sepeli murskaantuisikaan, ei tartu kiveen, kuten laboratoriokokeet ovat osoittaneet. Tästä syystä ei meillä, kuten kirjallisuuden mukaan ei muuallakaan maailmassa, pitäisi maasälpää murskata sepeliksi. Koska sepelin murskaajat tekevät työnsä urakkapalkalla, kiinnostanee heitä tuskin kiven laatu, jonka takia maasälvän ajo sepelimyllyille olisi kiellettävä.

Työnjohtajat käyttävät mielellään hienoa I-sepeliä, jonka raesuuruus on 1.5—2.0 mm, päällimmäisenä kiviaineksena sepellyksissä, koska tällä tavoin pinta tulee sileäksi ja kauniiksi. Liikenneturvallisuuden kannalta tämä ei kuitenkaan päällysteen suuren liukkauden vuoksi sadeilmalla ole hyvä. Tielaboratorion mielestä hienoa I-sepeliä ei pitäisi käyttää kaduilla, vaan olisi hienoin kiviaines tavallinen I-sepeli, jonka raesuuruus on 2—5 mm. Varsinaisen kaupunkialueen ulkopuolella voitaisiin pintakäsittelyssä käyttää jopa sepeliä II. Sitä vastoin pihoilla ja yleensä paikoissa, jotka eivät ole tarkoitettu liikenteelle, on aivan paikallaan käyttää hienoa I-sepeliä, koska tämä estää veden tunkeutumista päällysteeseen ja tällöin juuri paikoilla, joissa päällysteen lopullinen tiivistyminen liikenteen aiheuttaman jälkijyräyksen muodossa jää pois.

Liikenneturvallisuussyistä olisi myös hiekka-asfaltin käyttö kestopäällysteenä lopetettava sen suuren liukkauden takia ja käytettävä hienoimpana päällysteenä topekaa 8 mm:n suuruisine rakeineen. Mainittakoon, että Hollannissa on jopa hienotopekasta siirrytty karkeatopekkaan, jossa suurin rae on 25 mm. Ruotsissa ei myöskään valmisteta hiekka-asfalttipäällysteitä enää juuri ollenkaan.

Topekan puolesta puhuu myös hiekka-asfaltin suurempi taipuvaisuus aaltoiluun, jota tieurakoitsijoidemme on ollut hyvin vaikea välttää. Jos hiekka-asfaltista luovutaan, olisi tästä mainittava erikoisesti tieurakoitsijoille, jotka jättäisivät sen myös yksityisille kestopäällysteitä valmistaessaan.

Kuten edellä mainittiin, tulisi emulsion viskositeetti vaihtelemaan pysyväisyyden mukaan. Tämä johtuu siitä, että viskositeetti kasvaa lämpötilan aletessa. Kuumina kesäpäivinä, käytettäessä emulsiota, jonka pysyväisyys on 10—12, saa viskositeettikin mielellään olla suurehko, jottei emulsio liian nopeasti painuisi sidemaahan asti, jolloin sepelin pinnalle jää vain ohut bitumikerros. Syksyllä taas, kun emulsio murtuu nopeammin, täytyy viskositeetin olla alempi ensiksikin syystä, että emulsio notkeampana ehtisi tunkeutua tarpeeksi syvälle kiviainekseen sekä syystä, että viskositeetti lämpötilan aletessa on itsestään kasvanut.

Kuinka suuren viskositeetin tulee kussakin pysyväisyydessä olla, on toistaiseksi vielä vaikeata sanoa, etenkin kuin kesänaikaiset kokeet Mäkelänkadun koetiellä osittain epäonnistuivat käytettyjen emulsioiden sopimattoman pysyväisyyden takia. Dansk Vejlaboratoriumin normiluonnoksessa mainitaan viskositeetille rajat 5—12 °E. Jos kuitenkin käytetään ruiskutuskoneita ei viskositeetti saa olla yli 7 °E, kuten kokeet v:n 1938 kesänä osoittivat, sillä tällöin emulsio tulee jo verrattain vaikeasti koneesta ulos. Tanskassa käytetään usein emulsiota ruiskutettaessa viskositeettia 3 °E, jolloin emulsio on jo liian notkeaa, sillä esim. Statens Väginstitut on kokeittensa nojalla määrännyt minimiviskositeetiksi 4 °E, välttääkseen liian ohuita bitumikerroksia sepelissä. Kirjallisuudessa ei myöskään ole tietoja siitä, kuinka suuren emulsion viskositeetin tulee olla 20 °:ssa, jotta se vastaisi viskositeettia 5 °E esim. 4 °:ssa. Näin ollen on vaikeata määrätä vielä emulsion viskositeettia normeja varten.

Ennen emulsionormien asettamista ensi työkaudeksi aiheuttaa myös emulsioon käytetty bitumilaatu lisätutkimuksia. Ne kuivattua bitumia varten vaaditut analyysiarvot, jotka viimeksi esitettiin, pätevät nimittäin useampaan eri bitumilaatuun. Tähän asti maassamme käytetyt emulsiobitumit, Spramex 180/200 ja Standard Heavy Flux, vastaavat vaatimuksia. Kuitenkin on Tanskassa viime aikoina vaadittu emulsiobitumiksi pehmeämpiä laatuja, joitten uppouma (penetratio) on 200/300 edellisten ollessa 180/200. Tällaisia laatuja ei Suomessa ole vielä käytetty. Syy pehmeämpiin bitumilaatuihin siirtymiseen on niiden suurempi kyky sitoa kiviainesta. Liikenteen alaisena asfalttisepellyksen kiviaines vähitellen murskaantuu ja samalla kun päällyste jyräytyy yhä enemmän, alkavat kiviaineksen raesuuruudet lähetä Andreasenin ihannekäyrää, jolloin tyhjätila = 0 ja suurin pysyväisyys saavutetaan. Tämän takia on tietysti edullista, että bitumi pystyy hyvin sitomaan murskaantuneen kiviaineksen. Koska Suomessa sitoutuminen tapahtuu vain lämpimänä vuodenaikana, on täysi syy käyttää mahdollisimman sopivaa bitumilaatua. Bitumin vaihtumiseen kytkeytyy kuitenkin sivuilmiöitä, kuten onko emulsiota päällysteessä käytettävä vähemmän kuin ennen jne., joista olisi otettava selvä ennen bitumilaadun vaihtamista.

Emulsiobetoni ei tähän asti ole saavuttanut suosiota kaupungin tierakennuksessa. Kokemukset ulkomailla osoittavatkin, ettei se kestä vertailua kuumana tehtyjen betonirakenteisten asfalttipäällysteiden kanssa. Tästä huolimatta se on suosittu ja sitä käytetään runsaasti kaikkialla, missä liikenne on kevyttä, esim. pyöräilyteillä, pihoilla, tenniskentillä jne. Tähän on syynä emulsiobetonin halpuus ja helppo valmistus, joka voi tapahtua esim. tavallisessa betonisekoittajassa. Viime aikoina on emulsiobetonin valmistustekniikka suuresti edistynyt sekä kiviaineksen kokoomuksen että emulsion laatuun nähden, joten muutamien koepäällystysten jälkeen kaupunki voisi menestyksellisesti itse valmistaa sitä. Tämän takia olisi tielaboratorion mielestä syytä tarkemmin tutustua emulsiobetonin valmistukseen ja käyttömahdollisuuksiin ja päällystää sellaiset paikat, joissa kuuma-asfaltti on tarpeettoman hyvä, mutta emulsiosepellys liian huokoinen tai muuten sopimaton, emulsiobetonilla, joka juuri on äsken mainittujen päällysteiden välimuoto, laadultaan kuitenkin lähempänä kuuma-asfaltteja, mutta hinnaltaan emulsiosepellystä.

Kuten aikaisemmin mainittiin, tutkittiin tielaboratoriossa paria urakoitsijoiden valmistamaa kestopäällystettä niiden tyhjätilan suhteen. Via-

rectan valmistamassa hiekka-asfaltissa Tuomarinkyläntiellä oli tämä tyydyttävä, kun taas Oy. Lemminkäisen valmistamassa topekassa Kaarlenkadulla oli tyhjätila 14 %. Verrattuna esim. ruotsalaisiin, tanskalaisiin ja saksalaisiin normeihin, joissa topekan tyhjätila saa olla enintään 5 %, on tulos tuskin ilahduttava. Kun tyhjätila on näin suuri, on sekä päällysteen lujuus että kulumiskestävyys normaalia tuntuvasti huonompi.

Mainitun päällysteen huonous johtuu todennäköisesti siitä, että se tehtiin sateella, jolloin massa jäähtyi niin paljon, ettei tehokasta jyräystä enää saatu aikaan. Tämä virhe, johon muuten Oy. Lemminkäinen ei ole yksin syypää, on hyvin tyypillinen urakoitsijoille. Koska nämä nimittäin valmistavat päällysteitä ammattinaan, joutuvat usein päällysteen laatu ja itse liikkeen edut vastakkain, jolloin tietysti edellinen jää häviölle. Näin ollen valmistavat urakoitsijat korkeintaan riittävän hyviä, ei mahdollisimman hyviä päällysteitä. Tästä syystä olisi paras, jos Helsingin kaupungilla olisi oma kuuma-asfalttitehdas, jolloin sekä päällystemassan valmistus että päällysteen laskeminen tapahtuisivat tarkan kontrollin alaisina.

Koska kuitenkin kulunee joku aika, ennenkuin oma kuuma-asfalttitehdas saadaan hankituksi, on kestopäällysteet normeerattava ja urakoitsijoilta vaadittava, että valmistetut päällysteet täyttävät asetetut vaatimukset. Normeja laadittaessa voitaisiin seurata vastaavia ulkolaisia normeja, jotka tosin hiukan poikkeavat toisistaan. Ainakin alussa olisi kai tällöin syytä seurata lievempiä määräyksiä, mutta vaatia niiden täyttämistä, mieluummin kuin asettaa mahdollisimman ankarat ehdot, joista ehkä käytännössä jouduttaisiin tinkimään.

Kestopäällysteen laatuun vaikuttavat hyvin lukuisat tekijät. Tällaisia on esimerkiksi seuraavat:

1) Kiviaineksen laatu. Jos tämä ei ole sopiva, ei hyvää tyhjätilaa ja pysyväisyyttä saavuteta. Kiviaineksen sopivaisuus tutkitaan seulontakokeella, jolloin erikoista painoa pannaan hiekkarakeiden tasaiseen jakautumiseen ja etenkin kivijauhon (fillerin) määrään, koska kivijauhon täytyy antaa koko kiviainekselle sopiva pinta-ala kg:aa kohden (15 m^2), josta taas seuraa kiviainesta ympäröivän bitumin kalvopaksuus ja tästä oikea pysyväisyys ja tyhjätila.

2) Bitumin laatu. Liian pehmeä bitumi alentaa pysyväisyyttä, liian kova tulee taas talvella hauraaksi, josta johtuu halkeamia päällysteessä.

3) Bitumimäärä. Jos bitumimäärä on liian suuri, ui kiviaines sideaineessa, jolloin pysyväisyys alenee. Jos se on taas liian pieni, ei tyhjätilaa saada oikeaksi.

4) Massan valmistusvirheet. Riittämätön sekoitus tekee massan epätasaiseksi, mistä johtuu huono pysyväisyys, tyhjätila ja aaltoileva päällyste, sekä bitumin liika kuumennus, jolloin se tulee hauraaksi eikä tartu kiviainekseen.

5) Päällysteen laskemisvirheet, joita ovat esim. riittämätön jyräys, jolloin tyhjätila jää huonoksi; tai epätasainen levitys, jolloin syntyy aaltoja; tai liian kevyt jyrä tai kylmä massa, jolloin tyhjätila jää huonoksi; tai kuuma massa lasketaan kostealle side- tai kantokerrokselle, jolloin höyryyntyvä vesi tunkeutuu massaan lisäten tyhjätilaa, jne.

Kuten yllä olevasta käy ilmi, ovat useimmat virheet havaittavissa joko huonossa tyhjätilassa tai pysyväisyydessä. Nämä ovatkin betonirakenteisten asfalttipäällysteiden tärkeimmät laatuominaisuudet, sillä tyjätilasta johtuu m.m. päällysteen kulumiskestävyys, iskulujuus (etenkin talvella, kun vesi on huokosissa jäätynyt). Pysyväisyydestä riippuu taas uppoa-

vatko naisten korot tai autojen pyörät (etenkin pysäköimispaikoilla) päällysteeseen, muodostuuko helposti aaltoja jne. Tielaboratoriossa olevilla välineillä voidaan tällä hetkellä määrätä tyhjätila, mutta penetrometri päällysteiden pysyväisyyttä varten puuttuu. Tämä on laite, jossa 1 cm^2:n paksuinen tanko painuu 40°:n lämpöiseen päällysteeseen 5 tunnin aikana 52.5 kg:n painolla. Päällysteiden arvioimiseksi olisi tällainen laite tielaboratorioon hankittava. Huonon tyhjätilan toteaminen ei kuitenkaan riitä, vaan olisi myös saatava selville, onko tämä johtunut huonosta jyräyksestä, liian pienestä bitumimäärästä jne. Tämän takia olisi tielaboratorioon hankittava myös päällystemassajunttauskuutiot ja -sylinterit y.m. laitteet, joita tarvitaan tutkittaessa syytä päällysteen laadun huonouteen.

Kun näin laboratoriokokeilla saadaan selville, onko vika johtunut työvirheestä, josta urakoitsija vastaa, tai onko se johtunut esim. määrätyn bitumilaadun mahdollisesta huononemisesta (on tuskin kahta laivalastia, jossa määrätyn bitumin analyysiarvot ovat aivan samat), voidaan edellisessä tapauksessa ryhtyä toimenpiteisiin urakoitsijan rankaisemiseksi. Suotavaa olisi esim. tyhjätilan ja pysyväisyyden mukaan laaditun sakkoasteikon käytäntöön ottaminen, jonka mukaan poikkeamat määrätyistä arvoista (= normivaatimukset) hyvitetään kaupungille poikkeamien suuruuden mukaan arvioidulla prosenttimäärällä päällysteen hinnasta. Sakkoasteikon laatiminen on kuitenkin vaikea ja arkaluontoinen asia, etenkin kun täsmällisiä tietoja ei vielä ole olemassa tyhjätilan ja pysyväisyyden suhteesta päällysteen arvoon. Tämän takia olisi ensin saatava ulkomailta mahdollisimman tarkat tiedot saaduista kokemuksista ja sen jälkeen laadittava ehdotus, joka hyväksytään sekä kaupungin että urakoitsijoiden puolelta.

Kun sakkosopimus on saatu aikaan, pyydetään urakoitsijoilta kunkin päällysteen tai, jos työ on suuri, määrättyjen välimatkojen päästä, käytetyn hiekan seulontakäyrä, selostus lisätystä sepeli- ja kivijauhomäärästä, bitumilaadusta ja määrästä, näitten perusteella lasketusta tyhjätilasta y.m. tarpeellisista tiedoista, joista käy ilmi työn suunnittelun huolellisuus ja joita voidaan verrata laboratoriossa saatuihin arvoihin. Kun päällyste on valmis, hakkauttaa urakoitsija kaupungin edustajan läsnäollessa esim. kultkain 100 m:n matkalta tai, jos työ on suuri, kultakin 300 m:n matkalta, kolme koekappaletta, jotka vaadittuihin ominaisuuksiin nähden tutkitaan tielaboratoriossa. Kolmen koekappaleen analyysiarvojen keskiarvon mukaan määrätään päällysteen arvo ja jos tämä on vaatimuksia huonompi, on maksettava sakkoa.

Päällysteiden tarkastus olisi ulotettava myös jalkakäytävien valuasfalttia koskevaksi, vaikkakin tämän tutkiminen vaatii erikoisia lisäkojeita, sillä kun nykyään seuraa sitä summittaista tapaa, jolla bitumia, Trinidad-asfalttia, mastiksia, hiekkaa ja vanhojen päällysteiden kappaleita valuasfaltin keittopataan heitetään ja seosta hämmennetään, tuntuu tuskin luultavalta, että tekijät ovat tietoisia valuasfaltin oikeasta kokoomuksesta puhumattakaan siitä, että he sitä yrittäisivät tavoittaa.

IX. Puhtaanapito

Puhtaanapitolaitoksen kertomus v:lta 1938 oli seuraavan sisältöinen:

Puhtaanapitolautakunta. Kaupungin puhtaanapitotoimen ylin johto kuului puhtaanapitolautakunnalle. Siitä, missä määrin terveydenhoitolautakunnalla oli toimivaltaa puhtaanapitoasioissa, säädettiin terveydenhoitosäännöissä ja Helsingin kaupungin terveydenhoitojärjestyksessä.

Lautakunnan tehtävänä oli valvoa kaupungin katujen, yleisten paikkain ja satama-alueiden puhtaanapitoa ja rikkojen käyttämistä kaupungille taloudellisesti mahdollisimman edullisesti sekä sopia asianomaisten kiinteistöjen omistajien kanssa heille kuuluvien puhtaanapitovelvollisuuksien suorittamisesta, hyväksyä tarveaineita, työkaluja y. m. koskevia hankintatarjouksia sekä ratkaista kaupunginvaltuuston määräämien perusteiden mukaan m. m. kysymykset puhtaanapitolaitoksen työntekijäin palkkauksesta sekä sairas- ja hautausavusta.

Puhtaanapitolautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna piirisihteeri A. Valta puheenjohtajana, varatuomari A. Linturi varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä johtaja J. Hellsten, seppä K. Kaukonen, pankinvirkailija A. Monnberg, kivityöntekijä O. Nuutinen ja teknologiantohtori Y. Talvitie. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli teknillinen johtaja E. Moring. Sihteerinä toimi vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuhjelm ja esittelijänä puhtaanapitolaitoksen johtaja E. Rosenbröijer.

Puhtaanapitolautakunta kokoontui kertomusvuonna 15 kertaa. Pöytäkirjain pykäläluku oli 236, diaariin vietyjen asiain luku 792 ja lähetettyjen kirjelmien luku 75.

Lautakunta käsitteli vuoden aikana m.m. seuraavat asiat, jotka koskivat: viranhaltijain ja työntekijäin kesäloma-aikojen pidentämistä; viranhaltijain palkkaluokittelua ja erinäisten virkojen vakinaistamista; kaatopaikkain varaamista jätteitä varten; alueen varaamista Töölön katupuhtaanapitopiirin asemaa varten; puhtaanapitolaitoksen huoneiston laajentamista ja uuden alueen varaamista laitoksen keskusasemaa varten; sekä Länsisataman katupuhtaanapitopiirissä esiintyneitä väärinkäytöksiä. Lausuntoja annettiin m.m. asioista, jotka koskivat: ajanmukaisten mukavuuslaitosten rakentamista ja uutta poliisijärjestystä.

Käsiteltiin viranhaltijain kesäloma-ajat, 4 viranhaltijain sairasloma-anomusta, 198 työntekijäin sairas- ja 3 hautausapuanomusta, 26 vuoden aikana sattunutta tapaturmaa sekä 2 työntekijäin eläkeanomusta.

Lautakunnan ehdotettua alaistensa työntekijäin palkkausolojen järjestämistä tammikuun 1 p:stä 1939 vahvisti kaupunginvaltuusto lokakuun 26 p:nä minimituntipalkat eri ammateissa [1]) määräten samalla:

---

[1]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 125.

että asianomainen ylin työnjohto oli oikeutettu yksityistapauksissa työntekijäin paremman ammattitaidon tai työkyvyn taikka ahkeruuden perusteella korottamaan palkkaa enintään 10 %:lla;

että kaupungin kustantamaa elinkorkoa tai eläkettä nauttivan työntekijän palkasta oli vähennettävä hänen elinkorkonsa tai eläkkeensä määrä vastaavalta ajalta;

että kaupunginhallitus oli oikeutettu erikoisten seikkojen perusteella korottamaan vahvistettua palkkaa määrätyn nimikkeen kohdalla enintään 10 %:lla; sekä

että urakkatyötariffien vahvistaminen oli asianomaisen lautakunnan asia.

Puhtaanapitolaitos suoritti sekä kaupungille että sopimusten nojalla kaupungin muille viranomaisille ja yksityisille kiinteistöjen omistajille kuuluvan puhtaanapidon, huolehti kaupungin yleisten mukavuuslaitosten sekä puhtaanapitolaitoksen työvälineiden, koneiden ja tarveaineiden hoidosta ja kunnossapidosta, kerääntyvien jätteiden käsittelystä, jalostuksesta ja myynnistä sekä kaupungille tulevien puhtaanapitomaksujen edellyttämien töiden suorittamisesta.

Puhtaanapitolaitoksen toiminta oli jaettuna seuraaville osastoille: hallinto, katujen, kiinteistöjen ja mukavuuslaitosten puhtaanapito, hajoituskaivojen tyhjennys, Malmin kaatopaikka ja korjauspaja, työvälineiden korjauspaja, autovajat ja -korjaamo sekä hevostalli ja varasto.

Hallinto. Puhtaanapitolaitosta johti puhtaanapitolautakunnan valvonnan alaisena toimitusjohtaja, laitoksen tarkastajan ollessa apulaisjohtajana, jonka varsinaisena tehtävänä oli johtajan antamien ohjeiden mukaan tarkastaa laitoksen puhtaanapitotöiden suorittamista. Toimistohenkilökuntaan kuului toimistoinsinööri, jonka tehtävänä oli m.m. eri töiden työilmoitusten perusteella laatia tilastolliset yhdistelmät, katujen ja kiinteistöjen puhtaanapidon esimies, joka lähinnä valvoi alimman työnjohdon toimintaa, ja kolme toimistoapulaista, joista yksi toimi varastokirjanpitäjänä ja yksi konekirjoittajana, sekä toimitsija.

Sekä puhtaanapitolautakunnan että puhtaanapitolaitoksen tilejä hoiti johtajan valvonnan alaisena puhtaanapitolaitoksen tilivirasto. Sen kassavirastona oli rahatoimisto.

Tiliviraston henkilökunnan muodostivat kamreeri, kirjanpitäjä, neljä toimistoapulaista, joista yksi toimi avustavana kirjanpitäjänä, kaksi veloittajina ja yksi kassanhoitajana, sekä vahtimestari. Kiinteistöjen puhtaanapidosta laadittujen ilmoitusten tarkkailua varten toimi lastauspaikoilla kaksi kirjuria.

Puhtaanapitolaitoksen toimistosta lähetettiin vuoden aikana 1,190 kirjettä ja annettiin 7,744 laskua suoritetuista töistä sekä pidettiin asetusten mukaista tilastoa laitoksen työntekijöistä.

Katujen puhtaanapito. Puhtaanapitolaitoksen velvollisuuksiin kuului huolehtia kaupungille kuuluvien katuosuuksien, yleisten paikkain ja rantalaiturien puhtaanapidosta. VI ja IX kaupunginosissa oli puhtaanapito annettu kaupungin yksinoikeudeksi sikäli, että yksityiset mainittujen kaupunginosien kiinteistöjen omistajat suorittivat kaupungille heidän omistamiensa tonttialueiden suuruudesta riippuvan määrän näiden alueiden puhtaanapitokustannuksista. Edelleen laitos huolehti sopimusten nojalla kaupunginvaltuuston vahvistaman taksan mukaan yksityisille talonomistajille kuuluvien katuosuuksien puhtaanapidosta.

Katujen puhtaanapitotyöt jaettiin seitsemään piiriin siten, että XIII, XIV ja XV kaupunginosat kuuluivat ensimmäiseen piiriin, IV ja XX toiseen piiriin, V ja VI kolmanteen piiriin, III, VII, VIII ja IX neljänteen piiriin, I ja II viidenteen piiriin, X, XI ja XII kuudenteen piiriin sekä Vallila, Hermanni, Toukola ja Mäkelä seitsemänteen piiriin. Jokaisessa piirissä toimi vastuunalainen työnjohtaja ja sitä paitsi neljässä piirissä apulaistyönjohtaja.

Erilaatuisten työntekijäin keskimääräinen luku viikkoa kohden käy ilmi seuraavasta yhdistelmästä:

	Kesätöissä	Talvitöissä
Puhtaanapitotyöntekijöitä, miehiä	116	502
» naisia	10	12
Tuntipalkkaisia autonkuljettajia	17	14
Urakalla työskenteleviä autonkuljettajia	—	37
Ajomiehiä	2	2
Urakalla työskenteleviä yksityisiä ajureita omine hevosineen	—	94
Yhteensä	145	661

Koneellisia laitteita käytettiin:

	Kesätöissä	Talvitöissä
Kasteluvaunuja	1	—
Kasteluautoja	10	—
Lumiauroja, hevosen vetämiä	—	77
» moottori-	—	7
Tiehöyliä	—	6
Kuljetusvälineitä, laitoksen omia	2	2
» urakoitsijoiden	—	151
Kuorma-autoja, laitoksen omia	6	6
» urakoitsijoiden	—	86
Purgator-rattaita	106	—
Lakaisukoneita	5	—

Kesäkuukausina osasto käytti 2 hevosta ja talvikuukausina 183 hevosta, joista 2 hevosta oli laitoksen omia.

Katujen kastelemiseen käytettiin imu- ja painepumpuilla varustettuja kasteluautoja. Lakaisutyöt suoritettiin karrier-lakaisukoneilla sekä käsilakaisurattailla n.s. purgator-kojeilla. Ruoho poistettiin käyttämällä Kitko ja Vegebellum nimisiä kemikalioita, joita kului 2,000 kg 21,500 m^2:llä. Katujen kastelemiseen kului 3,643 m^3 merivettä ja 43,565 m^3 vettä vesiposteista. Vedenkulutus oli erittäin kuivan ja helteisen kesän johdosta arvioitua määrää suurempi aiheuttaen määrärahan ylittämisen 24,985: 70 mk:lla. Pölyn sitomiseksi kasteltiin katuja ja teitä kloriidiliuoksella kuluen liuosta 7,990 kg 39,100 m^2:llä. Katurikkoja poiskuljetettiin kaikkiaan 15,618 m^3 kustannusten noustessa 94: 51 mk:aan 1,000 m^2:ltä.

Katujen puhtaanapidon talvityöt käsittivät lumenauraamista, -luontia ja -lakaisemista, jään hakkausta, katuojien avaamista, katukäytävien ja ajoteiden hiekoittamista, lumenkuljettamista kaatopaikoille sekä kaatopaikkojen hoidon.

Vuoden alussa sattuneet runsaat lumisateet aiheuttivat työmäärärahojen ylittämisen 1,144,175: 50 mk:lla. Sataneen lumen paksuutta mitat-

taessa kolmessa eri paikassa kaupunkia saatiin lumentulon keskiarvoksi 65 cm tammikuussa, 13 cm helmikuussa, 19 cm maaliskuussa, 34 cm huhtikuussa ja 47 cm joulukuussa.

Kaupunginhallituksen v. 1931 vahvistamaa ohjelmaa lumen poistamiseksi kaupungin kaduilta ja teiltä noudatettiin pienin muutoksin myöskin kertomusvuonna.

Kuten edellisinäkin vuosina käytettiin talvitöissä ryhmäjärjestelmää. Lumenauraaminen toimitettiin osittain vuokrahevosten ja -autojen vetämillä lumiauroilla, osittain laitoksen moottoriauroilla. Tiehöylätraktoreja käytettiin ajoteiden tasoittamiseen ja leventämiseen. Lumenkuljetus suoritettiin urakkatyönä melkein yksinomaan vuokrahevosilla ja -autoilla. Hevosilla kuljetettavia kuormia varten oli järjestetty 15 ja moottorivoimalla kuljetettavia kuormia varten 9 lumenkaatopaikkaa. Ainoastaan puhtaanapitolaitoksen käytettäväksi suuren lumentulon aikana luovutettiin sekä hevosilla että moottorivoimalla kuljetettavia lumikuormia varten Helsingin laivatelakka oy:n tienoo, Etelärannassa rautatiesillan itäpuolella oleva alue ja Arabian alueen eteläpuolen tienoo.

Puhtaanapitolaitoksen käytettävissä oli 10 hiekkavajaa eri osissa kaupunkia, joihin voitiin varastoida yhtaikaa enintään 3,000 m³ hiekkaa.

Eri tarkoituksiin katujen puhtaanapitotöissä käytetty työtuntimäärä ilmenee seuraavasta taulukosta:

Työn laatu	Henkilöpäivätyöt		Hevospäivätyöt		Autopäivätyöt	
	Vakin. työaika	Ylityöaika	Vakin. työaika	Ylityöaika	Vakin. työaika	Ylityöaika
	Työtunteja					
Lakaisu	186,349	148	2,342	—	17,020	131
Lumenluonti y.m.	222,780	1,743	—	—	—	—
Lumenauraus	47,322	1,711	31,304	1,362	8,009	349
Lumenkuljetus	—	—	35,152	—	19,136	—
Lumenkaatopaikk. hoito	54,433	2,446	2,135	—	38	22
Hiekoitus	14,497	1,335	16,937	843	5,188	550
Kastelu	5,723	58	—	—	5,645	58
Sekalaiset työt	5,925	13	438	—	502	13
Yhteensä	537,029	7,454	88,308	2,205	55,538	1,123

Osaston toimesta puhtaanapidetty pinta-ala oli yhteensä 2,450,000 m², josta kustannukset nousivat kaikkiaan 11,056,505: 55 mk:aan ja m²:ä kohden 4: 51 mk:aan.

Kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapito. Puhtaanapitolaitos huolehti kaupungin omien kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten sekä sopimusten nojalla yksityisille talonomistajille kuuluvien kiinteistöjen puhtaanapidosta, kuten alla olevat luvut v:lta 1934—38 tarkemmin osoittavat:

	1934	1935	1936	1937	1938
Yksityisten kiinteistöt:					
Vuosisopimukselliset	1,585	1,544	1,537	1,570	1,668
Ylimääräiset	73	94	54	140	144
Uudisrakennukset	32	60	48	86	73
Kaupungin kiinteistöt:					
Vuosisopimukselliset	84	93	92	92	96
Ylimääräiset	20	36	32	68	50

	1934	1935	1936	1937	1938
Miesten yleiset käymälät:					
W.C.-järjestelmä	1	1	1	1	1
Astiajärjestelmä	28	28	28	28	28
Naisten yleiset käymälät:					
W.C.-järjestelmä	1	1	1	1	1
Astiajärjestelmä	26	26	26	26	26
Vedenheittopaikat:					
Miesten	63	63	63	63	63
Naisten	13	13	13	13	13

Kustannukset edellä mainittujen kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapidosta nousivat kertomusvuonna 6,408,437: 55 mk:aan.

Kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapito oli jaettu kahteen pääpiiriin kuormausasemineen. Molemmissa piireissä toimi vastuunalainen työnjohtaja, joka lähinnä valvoi jätteiden kuljetus-, kuormaus- ja purkaustöitä. Kuormien tarkkailua varten toimi kirjurina apulaistyönjohtaja. Kuormauspaikat sijaitsivat Kyläsaaren alueella korttelissa n:o 662 ja Länsisataman alueella n:o 263, mistä jätteet rautateitse kuljetettiin Malmin kaatopaikalle ja eri rautatieasemille yksityisille tilanomistajille. Sitä paitsi kuljetettiin suurehko määrä jätteitä tilapäisille kaupungin läheisyydessä oleville kaatopaikoille.

Viikoittain tehtiin kirjallisia ilmoituksia kuljetettujen erilaisten jätteiden määrästä. Seuraavassa esitetään yhdistelmä näistä ilmoituksista:

Jätteiden laatu	Kuljetettu maan täytteeksi	Kuljetettu myytäväksi				Kaikkiaan	Siitä Malmin kaatopaikalle
		Kaupungin maatiloille	Tilanomistajille kaupungin läheisyyteen	Länsisataman kuormauspaikalta lähetettäväksi	Kyläsaaren kuormauspaikalta lähetettäväksi		
	m³						
Rikkoja, talous- ja paperijätteitä	65,075	22,950	15,754	10,916	3,067	117,762	7,574
Makkilantaa	—	3	—	1,637	2,590	4,230	3,556
Hevoslantaa	—	—	50	53	—	103	—
Hajoituskaivojätteitä	—	—	—	2,664	2,206	4,870	4,870
Tuhkaa	15,592	—	1,977	—	—	17,569	—
Rakennus- y. m. jätteitä	67	—	—	—	—	67	—
Yhteensä	80,734	22,953	17,781	15,270	7,863	144,601	16,000

Kuormausasemilla kuormattu määrä jakautui seuraavasti:

Jätteiden laatu	Länsisataman asemalla kuormattu			Kyläsaaren asemalla kuormattu			Kaikkiaan
	rautatievaunuihin lähetettäväksi		ostajien ajoneuvoihin	rautatievaunuihin lähetettäväksi		ostajien ajoneuvoihin	
	Malmin kaatopaikalle	muille asemille		Malmin paikalle kaato-	muille asemille		
	m³						
Rikkoja, talous- ja paperijätteitä	6,543	4,373	—	1,031	2,036	—	13,983
Makkilantaa	1,414	168	55	2,142	156	292	4,227
Hevoslantaa	—	53	—	—	—	—	53
Hajoituskaivojätteitä	2,664	—	—	2,206	—	—	4,870
Yhteensä	10,621	4,594	55	5,379	2,192	292	23,133

Kaupungista lähetettiin seuraava määrä vaunukuormia jätteitä suoraan alla mainituille asemille:

Asema	Rikkoja, talous- ja paperijätteitä	Makkilantaa	Hevoslantaa	Hajoituskaivojätteitä	Yhteensä
Espoo	—	3	—	—	3
Jorvas	4	1	—	—	5
Kauklahti	12	2	—	—	14
Kauniainen	3	2	—	—	5
Kerava	1	—	—	—	1
Kilo	3	—	—	—	3
Kirkkonummi	2	7	1	—	10
Korso	6	—	—	—	6
Malmi	153	—	—	—	153
Masala	42	13	1	—	56
Nikkilä	3	2	—	—	5
Oitti	—	1	—	—	1
Oulunkylä	—	8	—	—	8
Yhteensä	229	39	2	—	270
Malmin kaatopaikka	279	377	—	709	1,365
Vaunukuormia kaikkiaan	508	416	2	709	1,635
Kuutiometriä kaikkiaan	13,983	3,880	53	4,870	22,786

Osaston eri työntekijäin keskimäärä viikkoa kohden näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Ajomiehiä	7	Vaunumiehiä	6
Autonkuljettajia	48	Siivojia	6
Apureita	32	Yhteensä	99

Teknilliseen varustukseen kuului 28 erikoisautoa, 23 laitoksen kuorma-autoa, 4 yksityisten kuorma-autoa, 1 fäkalioauto, 7 kpl rattaita, 7 rekeä ja 7 laitoksen hevosta.

Hajoituskaivojen tyhjennys. 588 talossa suoritettiin kaivojen normaalityhjennys. Perinpohjainen tyhjennys korjausta varten toimitettiin 188 kaivossa. Sitä paitsi tyhjennettiin 151 sade- ja likavesikaivoa. Tyhjennystöihin käytettiin paitsi laitoksen fäkalioautoa 4 urakoitsijoiden kuorma-autoa ja 8 työntekijää. Laitoksen suorittama erä hajoituskaivojen tyhjentämisestä nousi 474,228: 55 mk:aan.

Kiinteistöjen puhtaanapitoon käytetty määrä tunteja selviää seuraavasta taulukosta:

Työn laatu	Henkilöpäivätyöt		Hevospäivätyöt		Autopäivätyöt	
	Vakin. työ aika	Yli- aika	Vakin. työ- aika	Yli- aika	Vakin. työ- aika	Yli- aika
	Työtunteja					
Kiinteistöjen puhtaanapito	92,560	2,136	15,605	208	96,310	2,580
Mukavuuslaitosten puhtaanapito	13,008	—	—	—	2,162	—
Hajoituskaivojen tyhjenn.	1,729	—	—	—	1,729	—
Yhteensä	107,297	2,136	15,605	208	100,201	2,580

Malmin kaatopaikka. Työn valvonta oli uskottu esimiehelle ja hänen alaisenaan työskenteli 7 miestä jätteiden purkaus- ja kuormaustöissä, 2 miestä kaatopaikkojen hoidossa, 1 mies levyastioiden puhdistuksessa, 5 miestä levyastioiden korjaustöissä ja 2 vartijaa, yhteensä 7 miestä.

Tuntien lukumäärä eri töissä oli seuraava:

Työn laatu	Työtunteja	Työn laatu	Työtunteja
Jätteiden purkaus	12,857	Levyastiain korjaus	11,542
Raatojen poltto	2,089	Rautatievaunujen korjaus	386
Kaatopaikan hoito	4,639	Rakennusten kunnossapito	362
Höyrykattilan lämmitys	1,122	Kaatopaikan kunnostaminen	5,520
Levyastiain puhdistus	2,308	Vartiointi	4,246
		Yhteensä	45,071

Polttouunissa poltettiin vuoden aikana 290 koiraa, 339 kissaa ja 2 hevosta, yhteensä 631 raatoa, sekä 15,652 kg pilaantunutta lihaa.

Korjauspaja. Työn lähin valvonta oli uskottu esimiehelle. Työntekijäin lukumäärä viikkoa kohden oli 21, joista 9 ammattityöntekijää ja 12 aputyöntekijää. Korjauspajan kertomusvuoden työtunnit vastaavine työkustannuksineen selviävät seuraavasta yhdistelmästä:

Työn laatu	Työtunteja	Työpalkat, mk
Katujen puhtaanapito-osaston laskuun pidetty kunnossa:		
Työkaluja	3,180	33,767: 30
Työkojeita ja ajoneuvoja	5,957	64,981: 80
Työkojuja ja hiekkavajoja	3,025	33,125: 90
Lumisiltoja	3,459	35,149: 10
Hiekkalaatikoita	1,306	13,535: 80
Kiinteistöjen puhtaanapito-osaston laskuun pidetty kunnossa:		
Työkaluja	2,298	25,675: 10
Jätesäiliöitä	4,112	46,080: 10
Työkojeita ja ajoneuvoja	748	7,981: 60
Työkojuja	1,725	19,715: 60
Yleisiä mukavuuslaitoksia	2,843	26,290: 40
Hevostallin töitä	272	3,128: —
Autovajan töitä	5,854	64,188: 20
Sekalaisia töitä	2,316	19,225: 40
Malmin kaatopaikan töitä	79	957: 65
Varaston töitä	374	3,830: —
Yhteensä	37,548	397,631: 95

Korjauspajan kustannukset nousivat kaikkiaan 820,727: 20 mk:aan, josta yleisiä kustannuksia 110,899: 65 mk, kulutusaineiden kustannuksia 312,195: 60 mk ja työpalkkoja 397,631: 95 mk.

Autovajat ja -korjaamo. Autovajojen ja -korjaamon lähin johto oli uskottu ammattiinsa perehtyneelle esimiehelle.

Auto- ja kumikorjaamo sijaitsi puhtaanapitolaitoksen keskusaseman alueella Turuntien 24:ssä, jossa laitoksen käytettävänä oli myös kaksi puurakennusta 56 moottoriajoneuvolle. Sitä paitsi oli laitoksen käytettäväksi vuokrattu autotalli Hämeentien 92:sta 25 autolle. Autovarasto käsitti 81 autoa seuraavia merkkejä:

Kuorma-autoja:		Kasteluautoja:	
Ford	20	Berliet	4
Chevrolet	18	De Dion Bouton	1
International	1	Selden	2
Dodge Brothers	4	Daimler-Benz	3
Volvo	2	Karrier lakaisukoneita	5
Morris	2	Magirus fäkalioautoja	1
Reo	1	Tiekarhu tiehöyliä	6
Diamond	1	Buick henkilöautoja	1
Sisu	4	Harley Dawidson moottoripyöriä	1
Federal	4	Yhteensä	81

Kuorma-autojen käyttämä työtuntimäärä alla mainittuihin tarkoituksiin oli seuraava:

	Työtunteja		Työtunteja
Kuljettamaan:		Kuljettamaan:	
Talousjätteitä	94,778	Hiekkaa	1,964
Makkilantaa	6,274	Luudaksia	66
Katurikkoja	11,415	Sekalaista	1,896
Lunta	1,943	Yhteensä	118,336

Kasteluautoja käytettiin 5,703 tuntia, lakaisukoneita 5,736, tiehöyliä 2,053 ja fäkalioautoa 1,729 tuntia.

Hevostalli. Puhtaanapitolaitoksen hevostalli sijaitsi Kampin alueella. Hevosten hoito oli uskottu yhdelle tallimiehelle, jonka työtuntimäärä vuoden aikana oli 2,358. Vuoden alussa oli 10 hevosta ja vuoden aikana ostettiin 1 hevonen, joten hevosten lukumäärä vuoden lopussa oli 11. Hevosten ruokkimiseen käytettiin 36,400 kg heiniä ja 14,560 kg kauroja. Hevoset olivat sairaina 90 päivää. Hevosten hoitokustannukset nousivat kaikkiaan 119,529: 20 mk:aan ja hevosta kohden 11,383: 73 mk:aan. Hevosten suorittama työtuntimäärä oli yhteensä 20,499, josta 4,686 tuntia katujen puhtaanapitoon, 15,452 tuntia kiinteistöjen puhtaanapitoon ja 361 tuntia raatojen kuljetukseen.

Varaston hoito oli uskottu erityiselle varastomiehelle. Varastokortit pidettiin laitoksen toimistossa ja varastossa olevat tavarat olivat varustetut stafettikorteilla. Tammikuun 1 p:nä varaston arvo arvioitiin 280,528: 05 mk:ksi, vuoden aikana ostettiin tavaroita 1,166,720: 70 mk:n arvosta ja käytettiin 1,185,698 mk:n arvosta, joten varasto joulukuun 31 p:nä arvioitiin 261,550: 75 mk:ksi.

Menot ja tulot. Puhtaanapitolaitoksen liiketilinpäätös joulukuun 31 p:nä osoitti menot seuraaviksi:

Menoerät	Katujen puhtaanapito			Kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapito			Kaikkiaan
	Yleinen	Sopimusten mukainen	Yhteensä	Yleinen	Sopimusten mukainen	Yhteensä	
	Markkaa						
	Menot						
Hallintokulungit	179,674	122,252	301,926	169,795	145,714	315,509	617,435
Vuokra	164,865	20,360	185,225	13,670	55,770	69,440	254,665
Lämpö.....	28,946	4,824	33,770	31,810	20,022	51,832	85,602
Valaistus	10,269	1,576	11,845	4,886	9,226	14,112	25,957
Vedenkulutus	73,619	11,015	84,634	4,151	201	4,352	88,986
Kalusto	250,382	59,591	309,973	45,919	360,081	406,000	715,973
Kaluston kunnossapito	571,363	69,402	640,765	124,702	673,953	798,655	1,439,420
Tarverahat	31,015	4,461	35,476	22,326	188,603	210,929	246,405
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet. ..	317	71	388	305	925	1,230	1,618
Työpalkat	6,201,126	1,722,798	7,923,924	1,318,713	1,902,158	3,220,871	11,144,795
Tarveaineet	764,102	89,373	853,475	169,405	496,669	666,074	1,519,549
Yleisten laitteiden kunnossapito	38,037	7,440	45,477	86,390	3,355	89,745	135,222
Käyttövoima	3,770	517	4,287	2,365	2,778	5,143	9,430
Työntekijäin erinäiset edut	410,678	64,564	475,242	47,539	257,160	304,699	779,941
Hevosten elatus	7,851	2,243	10,094	10,094	35,892	44,986	56,080
Vakuutusmaksut	36,751	5,436	42,187	4,084	48,925	53,009	95,196
Kiinteistö	97,817	—	97,817	150,852	—	150,852	248,669
Yhteensä	8,870,582	2,185,923	11,056,505	2,207,006	4,201,432	6,408,438	17,464,943

Sopimusten mukainen puhtaanapidon voitto nousi kertomusvuodelta 26,208 mk:aan.

Tuloja oli kaikkiaan 17,491,151 mk, josta yleisen puhtaanapidon osalle tuli 11,077,588 mk ja sopimusten mukaisen puhtaanapidon osalle 6,413,563 mk, kuten seuraavasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

Tuloerät	Mk
Yleinen puhtaanapito	
Valtion tieosuudet	8,370
Yleiset kadut, torit ja paikat	5,787,800
Satama-alueet	2,123,819
Lumenkaatopaikat	594,570
Sekalaiset työt	7,824
Maksut mukavuuslaitosten käyttämisestä	10,929
Kuormausasemien kustannukset	651,315
Kaatopaikkojen kustannukset	681,374
Mukavuuslaitosten kustannukset	666,617
Kaluston ja kiinteistön kuoletus- ja korkokustannukset	544,970
Yhteensä	*11,077,588*
Sopimusten mukainen puhtaanapito	
Yksityisten katuosuudet ...	1,514,102
Kaupungin katuosuudet ...	684,349
Yksityisten kiinteistöt	3,737,346
Kaupungin kiinteistöt	260,800
Lannan myynti	203,286
Sekalaiset tulot	13,680
Yhteensä	*6,413,563*
Kaikkiaan	17,491,151

Hallinnollisen kirjanpidon mukaan menot nousivat 17,226,508 mk:aan ja tulot 13,653,380 mk:aan talousarvioon merkittyjen määrien ollessa vastaavasti [1]) 16,207,538 mk ja 12,971,518 mk.

Varat. Joulukuun 31 p:nä 1937 vietiin puhtaanapitolaitoksen kalusto kirjoihin 4,456,197 mk:n arvoisena ja kiinteistö 1,049,891 mk:n arvoisena. Kertomusvuoden aikana hankittiin kalustoa 162,983 mk:lla ja kiinteistöä 554,424 mk:lla. Kun 485,014 mk poistettiin kaluston arvosta ja 168,453 mk kiinteistön arvosta, niin siirrettiin 5,570,028 mk säästönä v:een 1939.

Työntekijäin erinäiset edut. Alla oleva taulukko osoittaa puhtaanapitolaitoksen työntekijöille myönnetyt erinäiset edut v. 1934—38:

Vuosi	Kesälomat						Sairasavut		Tapaturmat		Hautausapua saaneita kuolinpesiä
	4	7	12	18	Yhteensä	Lomatunteja yhteensä	Apua saaneita	Sairastunteja	Apua saaneita	Sairastunteja	
	lomapäivää saaneita										
1934	17	22	137	129	305	32,138	116	18,670	9	1,008	2
1935	17	23	124	137	301	32,100	164	15,685	16	1,380	5
1936	14	23	110	147	294	32,096	210	19,749	33	3,120	5
1937	22	33	114	152	321	33,950	210	21,289	25	3,115	3
1938	25	35	105	158	323	34,154	198	19,361	26	2,230	3

Työntekijöille suoritettiin v. 1938 palkkoina kaikkiaan 11,144,795 mk ja erinäisinä etuina 779,941 mk, josta 329,857 mk kesälomapalkkoja, 163,722 mk sairasapua, 40,469 mk tapaturmavakuutusmaksuja, 5,320 mk hautausapua, 111,333 mk vaatetusmaksuja, 24,427 mk vapaapäiväpalkkoja, 91,958 mk sunnuntaityöstä ja 12,855 mk reserviharjoituksissa olevien työntekijäin palkkoja.

[1]) Tähän sisältyvät vuoden varrella myönnetyt lisämäärärahat, 843,471 mk.

X. Satamahallinto

Satamalautakunnan v:lta 1938 antama toimintakertomus oli seuraavan sisältöinen:

Satamalautakunta. *Kokoonpano.* Satamalautakuntaan kuuluivat v. 1938 kauppaneuvos I. Lindfors, puheenjohtajana, vuorineuvos K. A. Paloheimo, varapuheenjohtajana sekä jäseninä vahtimestari U. Ilmanen, filosofiantohtori P. R. Korpisaari, lakitieteenkandidaatti G. Norrmén, filosofiantohtori H. Ramsay ja satamatyöntekijä I. Säilä. Kaupunginhallituksen edustajana satamalautakunnassa oli teknillinen johtaja E. Moring. Lautakunnan sihteerinä toimi filosofianmaisteri A. Kivilinna.

Kokoukset y.m. Satamalautakunta kokoontui kertomusvuonna 24 kertaa. Pöytäkirjojen pykäläluku oli 641, saapuneiden kirjeiden luku 1,077 ja lähetettyjen kirjeiden luku 491; pöytäkirjanotteita annettiin 890.

Satamahallintotoimiston ja sen osastojen päälliköt. Satamahallintotoimistoa johti satamalaitoksen johtaja, filosofianmaisteri K. W. Hoppu. Satamaliikenneosaston päällikkönä toimi satamakapteeni J. A. Lehtonen ja satamakannantaosaston päällikkönä satamakamreeri I. Liljeros.

Satamahallintotoimiston viranhaltijat. Asevelvollisuuttaan suorittamassa olevan vahtimestari R. Kumeniuksen sijaisena toimineen ylioppilas P. Wäistön saatua syyskuun 13 p:stä alkaen määräyksen vt. konttorikirjuriksi määrättiin lokakuun 4 p:nä ylioppilas O. Hiltunen satamahallintotoimiston vt. vahtimestariksi.

Satamaliikenneosaston viranhaltijat. Ylioppilas K. A. L. Hallavuo nimitettiin maaliskuun 22 p:nä toimistoapulaiseksi satamaliikenneosastolle huhtikuun 1 p:stä alkaen. Kaupunginvaltuusto oikeutti huhtikuun 27 p:nä satamalautakunnan asettamaan ylimääräisen satamakonstaapelin Herttoniemeen ja ylittämään tarkoitusta varten satamaliikenteen talousarvioon sisältyvää tilapäisen työvoiman tiliä 13,600 mk:lla sekä käyttämään Kellosaaren vartioinnissa syntyneen säästön ylimääräisen satamakonstaapelin palkkaamiseen kesäaikana. Pursimies N. Salmi määrättiin toukokuun 3 p:nä tilapäiseksi satamakonstaapeliksi Herttoniemeen toukokuun 1 p:stä alkaen ja joulukuun 30 p:nä tilapäiseksi tarkastuskonstaapeliksi Herttoniemeen tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen enintään vuoden loppuun. Tarkastuskonstaapeli J. M. Helinille myönnettiin syyskuun 6 p:nä heikontuneen terveyden takia pyynnöstä ero tarkastuskonstaapelin ja satamakatsantomiehen toimista lokakuun 1 p:stä alkaen. Satamalautakunnan esityksestä kaupunginhallituksen yleisjaosto syyskuun 29 p:nä myönsi hänelle 1,478 mk:n suuruisen kuukausieläkkeen lokakuun 1 p:stä alkaen. Tarkastuskonstaapeli A. V. Biström määrättiin syyskuun 6 p:nä satamakatsantomieheksi lokakuun 1 p:stä alkaen. Satamakonstaapeli

M. V. Palmros nimitettiin lokakuun 4 p:nä tarkastuskonstaapelin virkaan lokakuun 1 p:stä alkaen. Ylimääräinen satamakonstaapeli V. V. Vesa nimitettiin marraskuun 1 p:nä satamakonstaapelin virkaan samasta päivästä lukien. Parmaaja K. J. Rothille myönnettiin lokakuun 4 p:nä heikontuneen terveyden takia pyynnöstä ero parmaajantoimesta lokakuun 1 p:stä alkaen. Satamalautakunnan esityksestä kaupunginhallituksen yleisjaosto lokakuun 20 p:nä myönsi hänelle 576 mk:n suuruisen kuukausieläkkeen lokakuun 1 p:stä alkaen. Lämmittäjä B. G. F. Apelgren määrättiin marraskuun 29 p:nä vt. lämmittäjäksi satamahinaaja Herculekseen lämmittäjä Mattssonin sairasloman ajaksi, lokakuun 20 p:stä marraskuun 2 p:ään. Laivuri G. E. Nyberg toimi ylimääräisenä satamakonstaapelina ja sairaslomasijaisena tammikuun 1 p:n ja 17 p:n, tammikuun 20 p:n ja toukokuun 7 p:n, toukokuun 9 p:n ja heinäkuun 8 p:n sekä heinäkuun 26 p:n ja joulukuun 31 p:n välisinä aikoina.

Vt. satamakonstaapelit U. A. Lind ja E. G. Nyberg sekä aliperämies K. A. Sandström määrättiin joulukuun 30 p:nä ylimääräisiksi satamakonstaapeleiksi tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen enintään vuoden loppuun.

Satamakannantaosaston viranhaltijat. Satamalautakunnan esityksestä kaupunginhallitus oikeutti helmikuun 3 p:nä satamakamreeri I. Liljerosin hoitamaan virkaansa tammikuun 31 p:ään 1939 saakka. Satamakamreeri Liljerosille luovutettiin elokuun 15 p:nä keskuskauppakamarin ansiomerkki 50-vuotisesta palveluksesta.

Kaupunginvaltuuston marraskuun 9 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti perustettiin satamakannantaosastolle seuraavat uudet sääntöpalkkaiset virat: yksi 30 palkkaluokkaan kuuluva jäähdytyslaitoksen koneenkäyttäjän virka, kolme 39 palkkaluokkaan kuuluvaa lämpöjohtojen koneenkäyttäjän virkaa, yksi 41 palkkaluokkaan kuuluva hissilaitoksen koneenkäyttäjän virka, kaksi 42 palkkaluokkaan kuuluvaa hissilaitoksen apulaiskoneenkäyttäjän virkaa, neljä 44 palkkaluokkaan kuuluvaa talonmiehenvirkaa ja viisi 53 palkkaluokkaan kuuluvaa siivoojanvirkaa kuuluen kaikki perustetut virat V kielitaitoluokkaan. Kaupunginvaltuuston marraskuun 23 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti perustettiin sitä paitsi neljäs 39 palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluva lämpöjohtojen koneenkäyttäjän virka.

Joulukuun 30 p:nä nimitettiin seuraavat henkilöt alla mainittuihin virkoihin tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen: Vt. jäähdytyslaitoksen koneenkäyttäjä K. O. Laakso jäähdytyslaitoksen koneenkäyttäjän virkaan, vt. hissilaitoksen koneenkäyttäjä E. Tossavainen hissilaitoksen koneenkäyttäjän virkaan, vt. hissilaitoksen koneenkäyttäjän apulaiset V. S. Virtanen ja A. G. Stigell hissilaitoksen apulaiskoneenkäyttäjän virkoihin, vt. lämpöjohtojen koneenkäyttäjät A. A. Tuominen, K. H. Tuuminen ja U. A. Uusiheimo lämpöjohtojen koneenkäyttäjän virkoihin, siivoojat A. A. Numminen, N. J. Tuomola, E. M. Cedervall ja N. A. Vesari talonmiehenvirkoihin sekä rouvat A. Heinonen, S. M. Lehto, L. K. Sarvio ja E. E. Tammelin ja neiti A. M. Happonen siivoojanvirkoihin. Tunkkimies E. E. Heliö määrättiin joulukuun 13 p:nä hoitamaan kaupunginvaltuuston marraskuun 23 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti perustettua neljättä lämpöjohtojen koneenkäyttäjän virkaa tullimakasiini n:o 12:ssa tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen. Konttorikirjuri I. Tuomolalle myönnettiin helmikuun 22 p:nä pyynnöstä ero konttorikirjurintoimesta huhtikuun 1 p:stä alkaen. Ylioppilas V. Rauhala määrättiin helmikuun 22 p:nä vt. konttorikirjuriksi

huhtikuun 1 p:stä alkaen, mutta päätös peruutettiin asianomaisen pyynnöstä syyskuun 10 p:nä ja ylioppilas P. Wäistö määrättiin vt. konttorikirjuriksi syyskuun 13 p:stä alkaen. Vt. konttorikirjuri V. K. Mielonen nimitettiin maaliskuun 22 p:nä konttorikirjurin virkaan huhtikuun 1 p:stä alkaen. Konttorikirjuri M. M. Kauppala määrättiin huhtikuun 24 p:nä vt. toimentajaksi toimentaja K. K. Tolvasen toukokuun 5 p:nä alkaneen asevelvollisuuspalvelusajan ajaksi ja ylioppilas E. R. Huuhka vt. konttorikirjuriksi samaksi ajaksi. Pakkahuoneen ulkopuolella punnitsevien vaakamestarien esimies K. O. Ahonen määrättiin huhtikuun 26 p:nä vt. vaakamestariksi toukokuun 1 p:stä alkaen ja nimitettiin joulukuun 30 p:nä vaakamestarin virkaan tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen. Vaakamestari K. K. Kyrklundille myönnettiin huhtikuun 26 p:nä ero vaakamestarin toimesta saavutetun virkaiän perusteella. Satamalautakunnan esityksestä kaupunginhallitus myönsi hänelle toukokuun 3 p:nä 1,588 mk:n suuruisen täyden eläkkeen toukokuun 1 p:stä alkaen. Keskuskauppakamari myönsi lautakunnan esityksestä vaakamestari Kyrklundille 40-vuotismerkin. Ylioppilas O. Hiltunen ja opiskelija K. Liljeros määrättiin toukokuun 10 p:nä ylimääräisiksi konttorikirjureiksi kesäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n väliseksi ajaksi. Lämpöjohtojen koneenkäyttäjä O. M. Tuumiselle myönnettiin toukokuun 24 p:nä pyynnöstä ero lämpöjohtojen koneenkäyttäjän toimesta kesäkuun 16 p:stä alkaen. Työntekijä A. A. Numminen määrättiin toukokuun 24 p:nä siivoojaksi tullimakasiini 12:een kesäkuun 16 p:stä alkaen. Ylioppilas O. Merimaa määrättiin kesäkuun 14 p:nä ylimääräiseksi konttorikirjuriksi kesäkuun 16 p:n ja elokuun 31 p:n väliseksi ajaksi. Laskuttaja E. Candolin toimi vt. haaraosaston esimiehenä kesäkuun 4 p:n ja heinäkuun 4 p:n välisen ajan haaraosaston esimiehen H. Wallénin sairasloman aikana, konttorikirjuri M. Ståhlberg vt. laskuttajana ja ylioppilas A. Rauhala vt. konttorikirjurina. Vanhemmalle vahtimestarille T. J. Söderströmille myönnettiin elokuun 30 p:nä sairauden takia pyynnöstä ero vanhemman vahtimestarin toimesta. Satamalautakunnan esityksestä kaupunginhallituksen yleisjaosto myönsi hänelle 858 mk:n suuruisen osaeläkkeen kuukaudessa. Satamalautakunnan esityksestä kaupunginhallitus oikeutti lokakuun 20 p:nä hissilaitoksen koneenkäyttäjä W. Borgmanin säädetyn eroamisiän saavutettuaan pysymään virassaan helmikuun 4 p:ään 1940 saakka. Nuoremmalle vahtimestarille B. H. Lihrille myönnettiin marraskuun 1 p:nä pyynnöstä ero nuoremman vahtimestarin virasta joulukuun 1 p:stä alkaen. Rouva E. Ekebom määrättiin marraskuun 1 p:nä vt. konttorikirjuriksi konttorikirjuri H. Sergeliuksen sairasloman, marraskuun 1 p:n ja joulukuun 1 p:n väliseksi ajaksi. Nuorempi vahtimestari K. E. Nordman määrättiin marraskuun 1 p:nä vt. vanhemmaksi vahtimestariksi samasta päivästä alkaen ja nimitettiin marraskuun 29 p:nä vanhemman vahtimestarin virkaan joulukuun 1 p:stä alkaen. Samoin marraskuun 29 p:nä vanhemmalle vahtimestarille A. E. Ahlqvistille myönnettiin pyynnöstä ero virastaan joulukuun 1 p:stä alkaen ja nuorempi vahtimestari K. A. Rantanen määrättiin vt. vanhemmaksi vahtimestariksi joulukuun 1 p:stä alkaen. K. V. Patoluoto määrättiin joulukuun 30 p:nä vt. nuoremmaksi vahtimestariksi tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen. Satamakannantaosastolla siivoojana toimineelle S. L. Jalavalle kaupunginhallitus myönsi tammikuun 19 p:nä 1939 satamalautakunnan joulukuun 30 p:nä 1938 tekemästä esityksestä 220 mk:n suuruisen osaeläkkeen kuukaudessa tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen.

Virkavapaudet. Seuraavat viranhaltijat nauttivat sairauden takia

virkavapautta täysin palkkaeduin: Konttorikirjuri H. Sergelius lokakuun 28 p:stä joulukuun 1 p:ään, vanhempi vahtimestari T. Söderström maaliskuun 11 p:stä huhtikuun 15 p:ään, haaraosaston esimies H. Wallén kesäkuun 4 p:stä heinäkuun 4 p:ään, satamakonstaapeli A. Adamsson helmikuun 18 p:stä huhtikuun 19 p:ään, satamakonstaapeli E. V. Axberg heinäkuun 18 p:stä syyskuun 18 p:ään, tarkastuskonstaapeli J. M. Helin toukokuun 9 p:stä heinäkuun 8 p:ään, lämmittäjä T. H. Mattsson lokakuun 20 p:stä marraskuun 2 p:ään ja satamakonstaapeli J. Sjöblom tammikuun 20 p:stä helmikuun 20 p:ään. Virkavapautta oikeudella nauttia kaksi kolmasosaa peruspalkasta ja ikäkorotukset myönnettiin lisäksi satamakonstaapeli E. V. Axbergille syyskuun 19 p:stä lokakuun 3 p:ään ja satamakonstaapeli J. Sjöblomille syyskuun 1 p:stä lokakuun 1 p:ään.

Asevelvollisuuden suorittamista varten myönnettiin virkavapautta toimentaja K. K. Tolvaselle toukokuun 5 p:stä alkaen asevelvollisuuspalvelusajaksi sekä reserviharjoituksiin osallistumista varten nuoremmalle vahtimestarille B. Lihrille heinäkuun 5 p:n ja 25 p:n väliseksi ajaksi ja lämpöjohtojen koneenkäyttäjälle A. A. Tuomiselle syyskuun 29 p:n ja lokakuun 20 p:n väliseksi ajaksi.

Lausuntoja kaupungin ja valtion viranomaisille annettiin kertomusvuoden aikana yhteensä 65, joista 39 kaupunginhallitukselle, 23 kiinteistölautakunnalle, 1 palkkavaliokunnalle, 1 Helsingin poliisilaitokselle ja 1 merivoimien esikunnalle.

Kaupunginhallitukselle annettiin seuraavat lausunnot: Tammikuun 11 p:nä: Stansvikin tilan ja A. Lindbergin perillisten omistaman, Degeröhön kuuluvan vesialueen ostamisesta kaupungille; rouva R. W. M. Peltosen eläkeanomuksesta. Tammikuun 25 p:nä: eräiden Katajanokan korttelissa n:o 186 olevien tonttien ja niillä olevan kiinteistön myynnistä Osuustukkukauppa r.l:lle. Helmikuun 22 p:nä: Södra Finlands fisktransport nimisen yhdistyksen anomuksesta laiturin rakentamisesta kalasumppualuksille Kauppatorin pohjoisen altaan suulle rautatiesillan kiinteän osan viereen sekä saman yhdistyksen anomuksesta saada pitää kesäaikana kolmea jäähdytysvaunua satamaraiteilla; yleisten töiden lautakunnan ehdotuksesta rantatullaustoimistojen järjestelyksi; tullihallituksen Stettinin alusten sijoitusta koskevan kirjelmän johdosta. Maaliskuun 8 p:nä: Helsingin ilmapuolustusyhdistyksen koneiden maksuttomasta säilytyksestä Kellosaaren lentohallissa; Länsisatamaan hankittavaksi ehdotetusta uudesta hiilivaunuvaa'asta neliakselisien vaunujen punnitsemista varten. Maaliskuun 22 p:nä: posti- ja lennätinhallituksen ehdotuksesta uudessa postitalossa sijaitsevan postitullikamarin vuokraksi; tilastotoimiston suorittamasta Helsingin sataman kannattavaisuutta koskevasta tutkimuksesta. Huhtikuun 5 p:nä: Ab. G.H.H. oy:n Länsisatamaan suunnittelemasta hiilien ja koksien lajittelulaitoksesta. Huhtikuun 26 p:nä: merentutkimuslaitoksen uudelleenjärjestämisestä. Toukokuun 3 p:nä: Ab. G. H. H. oy:n lajittelulaitosta ja alueen vuokrausta koskevasta anomuksesta; Oy. Mahogany ab:n aluevuokra-anomuksesta. Toukokuun 10 p:nä: Helsinki-seuran ehdotuksesta asettaa Suomenlinnassa käyntiä koskevat ohjeet ja Suomenlinnan alusten aikataulut Kauppatorin rannassa sijaitsevalle alusten lähtöpaikalle. Toukokuun 24 p:nä: Suomen höyrylaiva oy:n Tallinnan linjan alusten jäämaksuja koskevasta anomuksesta. Kesäkuun 14 p:nä: Suomen satamaliiton varsinaiseen kokoukseen valittavista edustajista; Länsisataman ja Herttoniemen lohkoissa toimivista väestönsuojelupäälliköistä. Heinäkuun 26 p:nä: posti- ja

lennätinhallituksen uudesta ehdotuksesta postitullikamarin vuokraksi; uutta poliisijärjestystä laativan komitean ehdotuksesta. Elokuun 30 p:nä: liikennemaksutaksan uudistamisesta; Ruotsin lähetystön satamamaksujen pakkokeinoin perimistä koskevan tiedustelun johdosta; Suomen vartioimis- ja sulkemis oy:n vartiointitarjouksesta; tilintarkastajien satamien hoidosta tekemien huomautusten johdosta; L. Pohjanheimon uimahuoneen pitooikeutta koskevan valituksen johdosta. Syyskuun 10 p:nä: Helsingin makasiini oy:n Länsisatamaan suunnittelemasta uudesta varastorakennuksesta. Lokakuun 4 p:nä: Aug. Eklöf ab:n anomuksesta saada erioikeus Vanhankaupunginselän käyttämiseen lauttaukseen Kulosaaren suunnitteilla olevan sillan johdosta. Lokakuun 7 p:nä: olympiakisojen sataman osalta aiheuttamista valmisteluista; satamaradan siirtämisestä ja järjestelystä Eteläsatamassa. Marraskuun 11 p:nä: matkustaja-alusten sijoituksesta olympiakisojen aikana; olympiakisojen soutu- ja melontakilpailujen valmisteluista; Oy. Nobel Standard Suomessa ab:n anomuksesta saada varastoida kivennäistärpättiä It. Pihlajasaaressa. Marraskuun 15 p:nä: kauppa- ja teollisuusministeriön Tallinnan linjan alusten jäämaksuja koskevasta lähetteestä; postitalossa sijaitsevan postitullikamarin ovien lukitsemista koskevasta asiasta; Maakauppiaitten oy:n ostaman Katajanokan korttelin n:o 150 raideyhteyttä koskevasta anomuksesta. Marraskuun 29 p:nä: Tallinnan kautta Saksaan käyvän kauttakulkuliikenteen järjestämisestä; Nyländska jaktklubben nimisen seuran avustusanomuksesta sen v. 1939 järjestettäviä kultapokaalipurjehduksia varten. Joulukuun 13 p:nä: Helsingin poliisikomentajan ehdotuksesta Eteläsataman matkustajapaviljongin ja sen ympäristön eristämiseksi aidalla; sekä Katajanokalle suunnitellun vuota- ja öljymakasiinin piirustuksista.

K i i n t e i s t ö l a u t a k u n n a l l e annettiin seuraavat lausunnot: Tammikuun 11 p:nä: Oy. Ikopal ab:n vuokranalennusanomuksesta. Tammikuun 25 p:nä: Oy. Mahogany ab:n tontinvuokrausanomuksesta; eräistä Oy. Ford ab:n tiedusteleman teollisuustontin vuokraukseen liittyvistä lisäehdoista. Helmikuun 8 p:nä: Oy. Six ab:n tontinvuokrausanomuksesta; K. ja G. Johanssonin anomuksesta saada vuokrata veistämön paikka; Mellunkylän Halko- ja puuliike oy:n anomuksesta saada vuokrata alue Herttoniemestä. Maaliskuun 8 p:nä: S. V. Laakson anomuksesta saada vuokrata alue Herttoniemestä. Maaliskuun 22 p:nä: Voinvientiosuusliike Valio r.l:n anomuksesta saada ostaa tontti Ruoholahdesta; Uusi autokeskus oy:n anomuksesta saada vuokrata tontti Katajanokalta. Huhtikuun 5 p:nä: Kilpi & k:nin anomuksesta saada vuokrata Verkkosaaren tehdasrakennus konepajaksi. Huhtikuun 26 p:nä: Viron Bensiini oy:n anomuksesta saada vuokrata alue Herttoniemestä. Toukokuun 10 p:nä: Gustaf B. Thordénin telakkasuunnitelmasta; Oy. Ikopal ab:n vuokra-ajan järjestelyä koskevasta anomuksesta; Kuljetus oy. Majakan vuokra-anomuksesta. Heinäkuun 26 p:nä: Ab. Wickström Motor C:o oy:n, Emil Suortin ja Helsingfors Båt- och motorverkstäder ab:n vuokra-ajan pidentämistä koskevasta anomuksesta. Elokuun 30 p:nä: Hietalahden sulkutelakka ja konepaja oy:n lisäalueiden vuokraamista koskevasta anomuksesta. Lokakuun 4 p:nä: K. H. Renlund oy:n anomuksesta saada asettaa bensiininjakeluasema Itämerenkadun varrelta vuokraamalleen tontille; Oy. Sörnäs Stevedoring ab:n anomuksesta saada vuokrata alue Herttoniemestä; Oy. Ares ab:n vuokra-ajan pidentämistä koskevasta anomuksesta. Lokakuun 7 p:nä: Suomen kaapelitehdas oy:n anomuksesta saada vuokrata alue Salmi-

saarelta. Marraskuun 15 p:nä: Itämerenkadun varrella olevien vuokraajien yhteisestä, vuokra-ajan pidentämistä koskevasta anomuksesta. Marraskuun 29 p:nä: Suomen kaapelitehdas oy:n anomuksesta saada vuokrata Salmisaarelta vuokraamaansa alueeseen liittyviä lisäalueita. Joulukuun 13 p:nä: Akateemisen ilmasuojeluyhdistyksen anomuksesta saada edelleen vuokrata alue Salmisaarelta.

Helsingin poliisilaitokselle annettiin maaliskuun 8 p:nä lausunto Finlands Motorbåts klubb nimisen seuran anomuksesta saada järjestää nopeuskilpailut Kaivopuistossa.

Merivoimien esikunnalle annettiin toukokuun 10 p:nä lausunto Kruunuvuorenselälle asetettavasta kiinnitys- ja puhelinpoijusta.

Kaupunginvaltuuston asettamalle palkkavaliokunnalle annettiin kesäkuun 14 p:nä lausunto sen alustavasta ehdotuksesta uudeksi palkkausjärjestelmäksi.

Hyväksyttyjä piirustuksia. Maaliskuun 8 p:nä hyväksyttiin piirustukset Oy. Alkoholiliike ab:n Katajanokalla olevaa varastosuojan jatkoa varten; maaliskuun 22 p:nä piirustukset Ab. Stevedoring oy:n varastorakennusta varten Katajanokan kortteliin n:o 191 Linnankadun varrelle; huhtikuun 26 p:nä piirustukset Oy. Aug. Eklöf ab:n vajarakennusta ja toimistokojua varten Sörnäisten satamaan; toukokuun 24 p:nä piirustukset Helsingin Rauta oy:n varastorakennusta varten Länsisataman kortteliin n:o 261 Saukonkadun varrelle; heinäkuun 26 p:nä piirustukset Oy. G. H. H. ab:n koksin ja hiilen lajittelulaitosta ja nosturirataa varten Länsisatamaan ja Ikas oy:n varastosuojaa varten Katajanokalle; elokuun 30 p:nä piirustukset Oy. Putkivarasto ab:n varastovajaa ja putkikatosta varten Länsisataman korttelin n:o 265; syyskuun 10 p:nä piirustukset Kolimport ab:n vartijakoppia varten Länsisataman kortteliin n:o 754; lokakuun 4 p:nä piirustukset Oy. E. Ahlström ab:n kaksikerroksista varastorakennusta ja Helsingin makasiini oy:n varastorakennusta varten, molemmat Länsisataman kortteliin n:o 264; marraskuun 1 p:nä piirustukset Helsingin makasiini oy:n varastorakennuksen aitausta ja sen yhteydessä olevaa katosta varten ja marraskuun 15 p:nä piirustukset palossa tuhoutuneen Länsisataman G-makasiinin tilalle rakennettavaa varastosuojaa varten.

Lokakuun 7 p:nä hylättiin Oy. Finnish Stevedores ab:n Länsisatamaan suunnittelemaa autotallia varten laadituttamat piirustukset.

Maa- ja vesialuevuokraukset. Tammikuun 25 p:nä vuokrattiin Sörnäisten varastoalue n:o 9 Oy. Shell ab:lle 6 kuukaudeksi 8 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä ja marraskuun 1 p:nä edelleen 6 kuukaudeksi sekä sen jälkeen kuukauden irtisanomisajalla tammikuun 3 p:stä 1939 alkaen edellä mainitusta vuokrasta. Helmikuun 8 p:nä vuokrattiin Oy. Alkoholiliike ab:lle 1,000 m²:n suuruinen alue Katajanokalta Mastokadun varrelta 6 kuukauden irtisanomisajalla ja 20 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä. Maaliskuun 22 p:nä vuokrattiin Paperipuu oy:lle 75,000 m²:n suuruinen vesialue Vanhankaupunginselältä 5 p:n vuosivuokrasta m²:ltä uittokaudeksi kerrallaan ellei sopimusta irtisanottu ennen maaliskuun 1 p:ää ja Ab. Stevedoring oy:lle 1,350 m²:n suuruinen alue Linnankadun varrella sijaitsevasta Katajanokan korttelista n:o 191 6 kuukauden irtisanomisajalla ja 21,900 mk:n vuosivuokrasta. Huhtikuun 5 p:nä vuokrattiin Aug. Eklöf oy:lle 1,800 m²:n suuruinen alue Sörnäisistä 6 kuukauden irtisanomisajalla ja 7 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä. Toukokuun 24 p:nä vuokrattiin Ikas oy:lle 100 m²:n suuruinen alue Katajanokan alueen n:o 8 itäpuolelta 3 kuukauden irtisanomisajalla ja 20 mk:n

vuosivuokrasta m²:ltä. Kesäkuun 14 p:nä siirrettiin Sörnäisten varastoalueita n:ot 8 ja 10 koskevat vuokrasopimukset entisin ehdoin Riihimäen Laivaus oy:n nimiin ja Suomen höyrylaiva oy:lle vuokrattiin uusi 2,500 m²:n suuruinen hiilivarastoalue Katajanokalta 6 kuukauden irtisanomisajalla ja 20 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä ollen vuokra kuitenkin varastoimisrajoitusten takia 15 mk m²:ltä ensimmäisen vuoden aikana. Heinäkuun 26 p:nä siirrettiin Ab. Stevedoring oy:n Katajanokalla sijaitsevaa 44 m²:n suuruista työkaluvajan paikkaa n:o 62 koskeva vuokrasopimus Axel Holmström oy:lle entisin ehdoin ja Suomen höyrylaiva oy:n Rahapajanrannalla olevaa vanhaa hiilivarastoaluetta koskeva vuokrasopimus pidennettiin syyskuun 15 p:ään. Elokuun 30 p:nä evättiin Oy. O. Nyström & C:o ab:n vaakavajan vuokraamista koskeva anomus. Marraskuun 1 p:nä päätettiin vuokrata Oy. Fresta ab:lle 600 m²:n suuruinen alue Katajanokan itäpäästä heinäkuun 1 p:stä 1939 alkaen, mikäli alue silloin oli kunnossa, 3 kuukauden irtisanomisajalla ja 20 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä. Marraskuun 29 p:nä vuokrattiin Suomen höyrylaiva oy:lle 150 m²:n suuruinen alue Katajanokan varastoalueesta n:o 8 3 kuukauden irtisanomisajalla ja 20 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä.

Helmikuun 22 p:nä irtisanottiin Katajanokan korttelin n:o 150 alueita n:ot 5, 55 ja 87 koskevat vuokrasopimukset ja huhtikuun 5 p:nä samoin Katajanokan vuokra-alueita n:ot 62 ja 74 koskevat sopimukset.

Laituripituus ja satamalaitteet. Laituripituus — veden syvyyden ollessa 2 m tai enemmän — oli kertomusvuoden lopussa 5,272 m, edellisen vuoden lopussa 5,226 m. Varastorakennusten lattia-ala oli 116,011 m² ja Länsisatamassa palaneen makasiinin sijaan rakenteilla olevan varastosuojan lattia-ala 1,740 m². Nostureita oli 35 ja parhaillaan asennuksen alaisena oli 4. Rautatieraidetta oli 59,835 m. Venepaikkoja oli 2,175, joista vuokrattuja 1,761.

Uusi vuotamakasiini. Koska Helsinkiin kohdistuu 40—50 % maan vuotakaupasta ja koska vuotien säilytykseen käytetty Katajanokalla sijaitseva puinen makasiini n:o 11, lattia- alaltaan 1,800 m², on osoittautunut liian pieneksi sekä tarpeelliseksi vientiä varten, esitti satamalautakunta kesäkuun 14 p:nä 1938 kaupunginhallitukselle, että viipymättä ryhdyttäisiin toimenpiteisiin tarkoitukseen sopivan vuotamakasiinin aikaansaamiseksi. Samassa yhteydessä ehdotettiin ratkaistavaksi kysymys tarpeelliseksi käyneestä öljymakasiinista. Kaupunginhallitus antoikin sittemmin rakennustoimiston talorakennusosaston tehtäväksi piirustusten ja kustannusarvion laatimisen vuota- ja öljymakasiinia varten. Talorakennusosaston piirustuksista, jotka oli laadittu yhteistyössä satamalaitoksen johtajan kanssa, antoi satamalautakunta lausuntonsa joulukuun 13 p:nä 1938. Makasiini on ajateltu sijoitettavaksi Katajanokalle ja suunniteltu korkeudeltaan kaksikerroksiseksi sekä lattia-alaltaan käsittämään 6,000 m². Kaupungin v. 1939 talousarvioon on kyseistä makasiinia varten varattu 3 miljoonaa mk.

Telakka-alueen satamarakennusohjelma. Lokakuun 7 p:nä 1938 lähetti satamalautakunta kaupunginhallitukselle esityksen telakka-alueen makasiinisuunnitelmaksi ja ehdotti, että tälle alueelle rakennettaisiin kaksi kolmikerroksista makasiinia, joiden toista kerrosta yhdistävään käytävään sijoitettaisiin matkustajapaviljonki ja että makasiinien edustalle tulevan n. 4,200 m²:n suuruisen autojen pysäköimispaikan alle laitettaisiin 8,400 m²:n suuruinen kaksikerroksinen kellari, johon tulisivat jäähdytyslaitos ja maataloustuotteiden vientivarastot. Samalla ehdotettiin, että toisen makasiinin

kolmanteen kerrokseen varattaisiin huoneistot satamahallinnolle, joka siten keskittyisi, ja nykyinen hajanaisuus saataisiin poistetuksi. Samaan kerrokseen olisi myöskin varattava tilaa meklarien ja huolintaliikkeiden rantakonttoreille, joten satamaa rumentavasta putkajärjestelmästä päästäisiin. Vedoten sataman kappaletavaraliikenteen vuosittaiseen kasvuun ja alituiseen varastosuojapulaan, lautakunta ehdotti, että ainakin toinen makasiineista rakennettaisiin v. 1940 niin ajoissa, että sitä voitaisiin käyttää olympiankisojen aikana matkustajapaviljonkina.

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle, että telakka-alueelle tulevien rakennusten piirustusten laatiminen olisi suoritettava kiireellisesti ja että v:n 1939 talousarvioon laituritöitä ja väliaikaista matkustajapaviljonkia varten myönnettäisiin 15,120,000 mk. Tämän esityksen kaupunginvaltuusto hyväksyi marraskuun 9 p:nä 1938.

Sataman mainostaminen. Helsingin satamaa mainostivat seuraavat päivä- ja aikakauslehdet: Laivastolehti, Aamulehti, Kansan Lehti, Tampereen Sanomat, Häme, Hämeen Kansa, Keskisuomalainen, Sisä-Suomi, Työn Voima, Etelä-Suomen Sanomat, Lahti, Länsi-Savo, Mikkelin Sanomat, Kouvolan Sanomat, Kauppalehti, Mercator, Schip en Werf, Svenska Dagbladet, Fairplay, Scandinavian Shipping Gazette, Kraks Vejviser, Hansa, Excelsior, Frachtendienst ja Lloyds List. Vuoden lopulla ilmestyi Helsingin satamaa selostava käsikirja, Helsingin Satama, jota jaettiin liikennöitsijöille, viranomaisille, lähetystöille ja konsulaateille. Tukkukauppiasliiton kokouksen osanottajille jaettiin Helsingin satamaan tehdyn retkeilyn ja lounaan yhteydessä mainoslehtinen. Satamalaitoksen johtaja on sitä paitsi lähettänyt Helsingin satamaa selostavia kirjoituksia Hansa lehteen sekä eräisiin muihin ulkomaisiin ja kotimaisiin julkaisuihin. Pääkaupungin ja osaksi maaseudun lehdille toimitettiin säännöllisesti Helsingin sataman liikennettä ja tuloja koskevia uutisia, joiden lisäksi monet kotimaiset päivä- ja aikakauslehdet julkaisivat Helsingin satamaa käsitteleviä kirjoituksia.

Nosturihankinnat. Satamalautakunnan helmikuun 22 p:nä tekemästä esityksestä kaupunginvaltuusto päätti maaliskuun 9 p:nä merkitä v:n 1939 talousarvioon 2,200,000 mk kahden nosturin hankkimiseksi Rahapajanrannalle ja oikeutti käyttämään määrärahan jo kertomusvuonna. Nosturit tilattiin Crichton & Vulcanilta Turusta ja ne valmistuvat v:n 1939 alkupuolella.

Osallistuminen kongresseihin. Satamalaitoksen johtaja K. W. Hoppu osallistui Helsingin edustajana Puolan kauppaministeriön toukokuun 3 p:n ja 6 p:n välisenä aikana Gdyniassa järjestämään Itämerenmaiden satamakongressiin.

Satamakannantaosaston lasku- ja kirjanpitokoneet. Satamalautakunnan tammikuun 25 p:nä tekemästä esityksestä kaupunginhallitus myönsi maaliskuun 8 p:nä 20,756: 70 mk kolmen laskukoneen hankkimiseksi satamakannantaosastolle ja lautakunnan lokakuun 4 p:nä tekemästä esityksestä tammikuun 4 p:nä 1939 61,476 mk uuden kirjanpitokoneen hankkimiseksi satamakannantaosastolle.

Postitullikamarin kalustaminen. Satamalautakunnan maaliskuun 29 p:nä tekemästä esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi huhtikuun 27 p:nä 283,000 mk uuteen postitaloon tulevan postitulliosaston sisustamiseksi ja kalustamiseksi.

Palosuojelu Eteläsataman vanhoissa makasiineissa. Satamalautakunnan huhtikuun 5 p:nä tekemästä esityksestä kaupunginhallitus myönsi huhti-

kuun 13 p:nä 9,000 mk kemiallisten sammuttajien hankkimiseksi Eteläsataman vanhoihin makasiineihin ja antoi yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi tarkastuttaa näiden makasiinien tulenvaarallisiksi osoittautuneet sähköjohdot.

Vanhan pakkahuoneen tavarahissi. Satamalautakunnan helmikuun 22 p:nä tekemästä esityksestä kaupunginvaltuusto oikeutti maaliskuun 9 p:nä lautakunnan ylittämään satamakannantaosaston tavarahissien käyttökulujen tiliä 114,800 mk:lla tavarahissin n:o 4 uusimiseksi.

Vierailut satamassa. Helmikuun 11 p:nä tutustuivat Tukkukauppiasliiton kokouksen osanottajat Helsingin satamaan ja tekivät retken jäänmurtaja Otsolla. Helmikuun 21 p:nä vieraili satamassa Latvian sisäasiainministeriön teknillisen osaston päällikkö tohtori-insinööri A. Labutins. Syyskuun 6 p:nä tutustuivat Danzigin senaatin jäsen, senaattori Schimmel ja esittelijä Barth Helsingin satamaan. Syyskuun 14 p:nä kävivät Suomen satamaliiton liittokokouksen osanottajat kiertokäynnillä satamassa ja heille tarjottiin päivällinen Hotelli Seurahuoneessa. Syyskuun 30 p:nä tutustuivat satamaan Riian ylipormestari Liepins ja tämän sihteeri Upenieks.

Muutoksia taksoissa. Helmikuun 22 p:nä määrättiin korvaukseksi rautatievaunusta myynnistä satama-alueella 50 mk vaunulta vuorokaudessa.

Huhtikuun 26 p:nä määrättiin Kaisaniemen rannan venepaikkojen hinnaksi 125 mk ja Kyläsaaren venepaikkojen hinnaksi 100 mk purjehduskaudelta.

Aluksista tapahtuva kauppa. Kaupunginhallitus täydensi lokakuun 13 p:nä ja joulukuun 2 p:nä 1937 tekemäänsä, aluksista tapahtuvaa kauppaa koskevaa päätöstään siten, että satama-alueella markkina-aluksista tapahtuva kauppa on sallittu markkinapäivinä ja niiden aattoina sekä kahtena seuraavana päivänä klo 8—18 välisenä aikana.

Laiturit ja uimahuoneet. Kun satama-alueella lokakuun 13 p:nä 1937 toimitetussa tarkastuksessa oli todettu kaupungin omistamilla rannoilla olevan venesiltoja ja uimahuoneita, joiden kaikkien pitämiseen ei ollut asianomaista lupaa ja joista useat olivat huonossa kunnossa, lautakunta päätti helmikuun 22 p:nä poistaa sellaiset laiturit ja uimahuoneet, joiden pitämiseen ei oltu annettu lupaa ja sallia niiden pidon vain ehdolla, että ne pidettiin kunnossa.

Jäänmurtaja Otso. Merenkulkuhallituksen kanssa tammikuun 11 p:nä tehdyn sopimuksen mukaisesti asetettiin jäänmurtaja Otso osittain käytettäväksi Helsingin liikenteen avustamiseen satama-alueen ulkopuolella valtion suorittaessa tästä aiheutuvat polttoaine- ja voitelukustannukset.

Uudessa postitalossa oleva postitulliosasto. Kun posti- ja lennätinhallituksen kanssa tehdyllä sopimuksella oli vuokrattu uudesta postitalosta 833 m²:n suuruinen ala postitulliosaston tarpeiksi, irtisanottiin Helsingin makasiini oy:n kanssa tehty postitulliosaston Katajanokalla sijaitsevaa huoneistoa koskeva sopimus. Postitulliosasto muutti uuteen postitaloon syyskuun 15 p:nä.

Liikennemaksu kauttakulkutavarasta. Tammikuun 11 p:nä esitti satamalautakunta Suomen satamaliitolle, että uutta liikennemaksutariffia laadittaessa otettaisiin huomioon myöskin kohtuulliseksi katsottu liikennemaksu merisataman kautta kulkevalle kauttakulkutavaralle, joka tullataan toisella paikkakunnalla.

Tuulaakin palautus raaka-aineesta, joka täällä jalostettuna viedään jälleen maasta. Kun oli esiintynyt anomuksia tuulaakin palauttamisesta raaka-aineesta, joka läpikäytyään täällä jalostusvaiheen, viedään jälleen maasta ja tulli palautetaan talouspoliittisista syistä, esitti lautakunta maaliskuun 8 p:nä Suomen satamaliiton harkittavaksi kysymyksen yhtenäisen menettelyn aikaansaamiseksi, jolloin satamaliitto asettui lautakunnan esittämälle kannalle, että valtion talouspoliittiset tulliperuutukset eivät voi vaikuttaa tuulaakiveloitukseen, jota on pidettävä itsenäisenä, tullitariffin perusteella määrättävänä maksuna.

Varastoaluekysymys. Satamalautakunnan lokakuun 4 p:nä tekemästä esityksestä kaupunginhallitus asetti joulukuun 15 p:nä komitean tutkimaan varasto- ja teollisuusalueiden hallinnon uudelleenjärjestämistä. Komitean puheenjohtajaksi kutsuttiin satamalaitoksen johtaja K. W. Hoppu ja jäseniksi satamakapteeni J. A. Lehtonen, satamarakennuspäällikkö S. Randelin, johtaja T. Salmio ja kiinteistötoimiston tonttiosaston päällikkö J. A. Savolainen.

Vesiproomu. Kertomusvuoden menosääntöön otettu vedenkuljetusproomu valmistui ja otettiin käytäntöön heinäkuussa. Proomun rakensi Hietalahden sulkutelakka ja konepaja oy. ja se on 100 m^3:n vetoinen.

Juomavesipostit. Satamalautakunnan toukokuun 24 p:nä tekemästä esityksestä kaupunginhallitus myönsi 10,000 mk kahden uuden juomavesipostin avaamiseksi Sörnäisten satamassa ja elokuun 30 p:nä tehdyn esityksen johdosta poistettiin Eteläsataman matkustajapaviljongin edustalla ollut käyttämätön juomavesiposti.

Tullivartijain päivystyshuone Sörnäisissä. Satamalautakunnan lokakuun 26 p:nä 1937 tekemästä esityksestä kaupunginhallitus myönsi tammikuun 7 p:nä 46,500 mk päivystyshuoneen rakentamiseksi tullivartijoita varten Sörnäisten satamaan.

Muut asiat. Helmikuun 22 p:nä hyväksyttiin satamarakennusosaston ehdotus, että Kaivopuiston ja Valkosaaren välisen väylän syvyydeksi tulisi 8 m. Lautakunnan toukokuun 24 p:nä tekemän esityksen johdosta rakennettiin Katajanokan uuteen tullikamariin uusi tullauskioski ja asetettiin suojaparrut lastaussilloille ja suojaristikot kellarin ikkunoihin. Samoin lautakunnan toukokuun 24 p:nä tekemästä esityksestä kaupunginhallitus päätti sisustaa Herttoniemen huvilan n:o 16 satamakonstaapelin asunnoksi ja hankkia sinne puhelimen. Kesäkuun 14 p:nä tehdystä esityksestä kaupunginhallitus myönsi 5,000 mk toisen passintarkastuskopin rakentamiseksi Eteläsataman matkustajapaviljongin eteen. Satamalautakunnan joulukuun 13 p:nä tekemän esityksen johdosta rakennettiin Eteläsataman kalahallin rautatieraidetta lähellä olevaan kulmaukseen suoja-aita.

Satamaliikenne. Helsingin satamaan saapui kertomusvuoden aikana 9,031 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2,555,725 rekisteritonnia, ja satamasta lähti 9,012 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2,550,803 rekisteritonnia. Edellisenä vuonna saapui 8,355 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2,409,483 rekisteritonnia, ja lähti 8,351 alusta, joiden vetomäärä oli 2,408,653 rekisteritonnia. Kertomusvuonna saapuneiden alusten luku kasvoi 676:lla ja vetomäärä 146,242 rekisteritonnia eli 6.1 % sekä lähteneiden alusten luku 661:llä ja vetomäärä 142,150 rekisteritonnia eli 5.9 %.

Helsingin satamassa käyneiden alusten luku- ja vetomäärä eri kuukausina oli seuraava:

Kuukausi	Saapuneet alukset						Lähteneet alukset					
	Ulkomainen merenkulku		Rannikkoliikenne		Yhteensä		Ulkomainen merenkulku		Rannikkoliikenne		Yhteensä	
	Lukumäärä	Nettovetorek. tonnia määrä,	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia
Tammikuu	152	150,362	6	1,274	158	151,636	147	143,932	6	1,274	153	145,206
Helmikuu	114	104,463	—	—	114	104,463	119	109,473	—	—	119	109,473
Maaliskuu	148	122,457	5	953	153	123,410	143	120,870	2	90	145	120,960
Huhtikuu	182	140,499	275	14,703	457	155,202	190	151,346	269	15,487	459	166,833
Toukokuu	242	184,379	827	38,315	1,069	222,694	234	178,527	809	37,317	1,043	215,844
Kesäkuu	273	228,957	800	36,112	1,073	265,069	273	224,356	797	35,619	1,070	259,975
Heinäkuu	245	293,939	874	40,734	1,119	334,673	251	304,237	873	40,388	1,124	344,625
Elokuu	266	291,058	980	46,625	1,246	337,683	272	293,295	982	46,653	1,254	339,948
Syyskuu	244	181,472	939	42,385	1,183	223,857	238	175,956	857	40,230	1,095	216,186
Lokakuu	216	162,754	807	41,616	1,023	204,370	217	161,242	887	42,260	1,104	203,502
Marraskuu	220	187,152	668	31,172	888	218,324	217	181,908	673	33,767	890	215,675
Joulukuu	195	192,011	353	22,333	548	214,344	197	192,523	359	20,053	556	212,576
Yhteensä	2,497	2,239,503	6,534	316,222	9,031	2,555,725	2,498	2,237,665	6,514	313,138	9,012	2,550,803
Näistä H:stä kotoisin:												
kaikkiaan	1,000	759,373	348	43,075	1,348	802,448	1,000	759,869	336	42,179	1,336	802,048
%	40.0	33.9	5.3	13.6	14.9	31.4	40.0	34.0	5.2	13.5	14.8	31.4

Ulkomainen merenkulku. Saapuneiden alusten luku oli kertomusvuonna 84 eli 3.5 % ja vetomäärä 124,940 rekisteritonnia eli 5.9 % sekä lähteneiden alusten luku 84 eli 3.5 % ja vetomäärä 124,614 rekisteritonnia eli 5.9 % suurempi kuin edellisenä vuonna.

Rannikkoliikenne. Rannikkoliikenteessä liikennöivien saapuneiden alusten luku oli 592 eli 10.0 % ja vetomäärä 21,302 rekisteritonnia eli 7.2 % sekä lähteneiden alusten luku 577 eli 9.7 % ja vetomäärä 17,536 rekisteritonnia eli 5.9 % suurempi kuin edellisenä vuonna.

Ulkomainen tavaraliikenne. V. 1938 Helsingin satamaan saapui ulkomailta meritse 1,293,174 painotonnia ja satamasta lähetettiin 287,720 painotonnia tavaraa, joten koko tavaraliikenne oli 1,580,894 painotonnia. Edellisenä vuonna oli tuonti 1,550,510 tonnia ja vienti 450,915 tonnia eli koko tavaraliikenne 2,001,425 painotonnia. Tuonti oli siten 257,336 painotonnia eli 16.6 % ja vienti 163,195 painotonnia eli 36.2 % sekä koko tavaraliikenne 420,531 painotonnia eli 21.0 % pienempi kuin edellisenä vuonna.

Tuontitavarat jakautuivat seuraaviin pääryhmiin:

	1938 Painotonnia	1937 Painotonnia
Kappaletavara	301,200	446,153
Vilja	57,141	60,091
Hiilet ja koksit	499,921	687,069
Öljyt	154,743	136,054
Lannoitusaineet	31,169	14,601
Koneet, rauta y.m. raskas tavara	137,511	45,202
Sahattu puutavara	380	219
Muu puutavara	953	487
Muu tavara	110,156	160,634
Yhteensä	1,293,174	1,550,510

Kappaletavaran osalta oli tuontivähennys 144,953 tonnia eli 32.5 %, viljan 2,950 tonnia eli 4.9 %, hiilien ja koksien 187,148 tonnia eli 27.2 %, ja muun tavaran ryhmään viedyn tavaran 50,478 tonnia eli 31.4 %, sen sijaan öljyjen tuontilisäys oli 18,689 tonnia eli 13.7 %, koneiden y.m. 92,309 eli 204.2 %, lannoitusaineiden 16,568 tonnia eli 113.5 % ja puutavaran 627 tonnia eli 88.8 %. Vaikka kappaletavaran painomäärä oli pienempi kuin edellisenä vuonna on tämän tavararyhmän tuonti kuitenkin ollut asiallisesti suurempi sen johdosta, että ryhmään hedelmät kuuluvat tavarat ovat kertomusvuonna muodostaneet huomattavasti suuremman erän kuin milloinkaan aikaisemmin. Koko tuontivähennyksestä, 257,336 tonnista, muodosti hiilien ja koksien vähennys 72.7 %.

Vientitavarat jakautuivat seuraaviin pääryhmiin:

	1938 Painotonnia	1937 Painotonnia
Paperi	38,911	108,944
Puuhioke ja selluloosa	60,360	82,973
Pahvi ja kartonki	8,249	12,999
Faneeri	16,019	23,349
Kappaletavara	70,105	83,871
Sahattu puutavara	48,932	94,804
Muu puutavara	33,395	32,527
Malmit	682	775
Muu tavara	11,067	10,673
Yhteensä	287,720	450,915

Sahattua puutavaraa vietiin 17,476 standerttia ja muuta puutavaraa 66,003 m³, edellisenä vuonna oli sahatun puutavaran vienti 33,857 standerttia.

Paperin vienti väheni 70,033 tonnia eli 64.3 %, puuhiokkeen ja selluloosan 22,613 tonnia eli 27.3 %, pahvin ja kartongin 4,750 tonnia eli 36.5 %, faneerin 7,330 tonnia eli 31.4 %, kappaletavaran 13,766 tonnia eli 16.4 % ja sahatun puutavaran 45,872 tonnia eli 48.4 %.

Helsingin tavaraliikenteen vähentymiseen vaikutti huomattavasti se, että erittäin leudon talven vuoksi talviliikenne ei kohdistunut Helsingin satamaan samassa määrin kuin edellisenä vuonna. Vuoden neljän ensimmäisen kuukauden tavaraliikenne oli 74,217 tonnia pienempi kuin edellisenä vuonna. Leudon talven aiheuttama, edelliseen vuoteen verraten pienempi hiilenkulutus sekä lisäksi edellisenä vuonna sodan pelon vuoksi maahan tuotu poikkeuksellisen suuri hiilimäärä vähensivät hiilentuontia kuten jo aikaisemmin mainittiin. Puutavaramarkkinoilla vallinnut laskukausi ja siitä johtunut viennin vähentyminen tuntui myöskin pääkaupungin satamassa.

Helsingin sekä tuontiin että vientiin vaikutti epäedullisesti toukokuussa voimaan astunut rautatierahtien korotus. Tämän vuoksi eräät Helsingin sataman aikaisemmat liiketuttavat olivat pakotetut osoittamaan sekä vientinsä että tuontinsa läheisempiin satamiin. Osaltaan lienee myöskin erään lyhyen ratapätkän valmistuminen aiheuttanut erään teollisuuslaitoksen suuntaamaan vientinsä muualle. On todennäköistä, että eräs parhaillaan rakenteilla oleva lyhyt rata tulee aikoinaan epäedullisesti vaikuttamaan pääkaupungin kautta tapahtuvaan vientiin. Samaan aikaan kuin joukko uusia

ja vastaisuudessa epäedullisesti Helsingin liikenteeseen vaikuttavia, rakenteilla olevia rautateitä valmistuu, ei ole saatu maan pääkaupungin liikenteen elvyttämiseksi rautatierakennusten ohjelmiin vuosikymmeniin yhtään rataa.

Tuonti ja vienti jakautuivat eri kuukausille seuraavasti:

	Tuonti, painotonnia	Vienti, painotonnia	Yhteensä, painotonnia
Tammikuu	101,627	35,458	137,085
Helmikuu	69,358	41,179	110,537
Maaliskuu	55,796	26,889	82,685
Huhtikuu	77,290	16,308	93,598
Toukokuu	126,402	20,850	147,252
Kesäkuu	102,088	22,231	124,319
Heinäkuu	115,417	24,735	140,152
Elokuu	113,197	19,029	132,226
Syyskuu	129,053	21,612	150,665
Lokakuu	123,430	21,858	145,288
Marraskuu	156,263	18,261	174,524
Joulukuu	123,253	19,310	142,563
Yhteensä	1,293,174	287,720	1,580,894

Tuonnista saapui suomalaisilla aluksilla 640,416 painotonnia eli 49.5 % ja ulkomaisilla 652,758 painotonnia eli 50.5 %, viennistä lähti suomalaisilla aluksilla 165,822 painotonnia eli 57.6 % ja ulkomaisilla 121,898 painotonnia eli 42.4 %. Koko tavaraliikenteestä tuli suomalaisten alusten osalle 806,238 painotonnia eli 51.0 % ja ulkomaisten alusten osalle 774,656 painotonnia eli 49.0 %. Edellisenä vuonna saapui suomalaisilla aluksilla tuonnista 49.0 % ja viennistä lähti 54.6 %, joten koko tavaraliikenteestä tuli suomalaisten alusten osalle 50.3 %.

Ulkomaankaupan raha-arvo[1]). Helsingin tuonnin raha-arvo oli kertomusvuonna 4,732,737,646 mk ja viennin 966,650,151 mk eli siis koko ulkomaankaupan raha-arvo 5,699,387,797 mk vastaavien summien edellisenä vuonna ollessa 4,815,717,332, 1,237,140,763 ja 6,052,858,095 mk. Tuonnin raha-arvo oli 82,979,686 mk eli 1.7 % pienempi ja viennin 270,490,612 mk eli 21.9 % pienempi kuin edellisenä vuonna. Koko ulkomaankaupan raha-arvo oli siten kertomusvuonna 353,470,298 mk eli 5.8 % pienempi kuin edellisenä vuonna.

Rautatieliikenne. Helsingin satamien rautatieliikennettä valaisee seuraava taulukko:

Satama	Saapuneet vaunut		Lähteneet vaunut		Saapunut tavara		Lähtenyt tavara	
	kuormattuina	tyhjinä	kuormattuina	tyhjinä	kaikkiaan	siitä täysinä vaunukuormina	kaikkiaan	siitä täysinä vaunukuormina
	kpl				painotonnia			
Länsisatama ..	30,768	11,515	34,318	7,965	330,295	328,527	376,026	375,512
Eteläsatama ...	14,514	10,400	24,914	—	146,538	130,500	203,347	153,870
Katajanokka ..	21,668	2,086	9,100	14,654	151,599	147,710	80,550	78,621
Yhteensä	66,950	24,001	68,332	22,619	628,432	606,737	659,923	608,003

[1]) Takaisinviennin raha-arvo, v. 1937 81,318,267 mk, ja v. 1938 46,934,399 mk, mukaanluettuna.

Saapuneita ja lähteneitä vaunuja oli kumpiakin kaikkiaan 90,951. Vastaava luku edellisenä vuonna oli 102,018 eli 11,067 kpl, 10.8 %, enemmän. Saapuneista vaunuista oli kuormattuina 73.6 % ja lähteneistä 75.1 %; edellisenä vuonna saapuneista vaunuista oli kuormattuina 71,422 kpl eli 70.0 % ja lähteneistä 82,198 kpl eli 80.6 %.

Pikatavaraa saapui asemille 221 tonnia ja niiltä lähetettiin 641 tonnia. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 246 ja 489 tonnia.

Rautatielaitoksen veloitukset satamassa nousivat 38.5 miljoonaan mk:aan niiden edellisenä vuonna oltua 45.1 miljoonaa mk.

Kalantuonti. Elävää kalaa tuotiin Helsingin satamaan kotimaasta kaikkiaan 745,610 kg, edellisenä vuonna 654,366 kg.

Ulkomaan matkustajaliikenne. Helsingin sataman kautta saapui ulkomailta meritse 60,941 henkilöä ja täältä lähti ulkomaille 58,651 henkilöä. Edellisenä vuonna saapuneiden henkilöiden lukumäärä oli 67,230 ja lähteneiden henkilöiden lukumäärä 65,912.

Matkailija-alukset. V. 1938 kävi Helsingin satamassa 25 matkailijaalusta, joissa oli yhteensä 9,212 matkustajaa. Edellisenä vuonna oli matkustaja-alusten lukumäärä 22. Seuraavassa luetellaan kertomusvuonna satamassa käyneet alukset sekä niissä olleiden matkustajien lukumäärä.

Käyntipäivä	Aluksen nimi	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Kansallisuus	Matkustajien luku
4/6	Lancastria	9,686	englantilainen	47
10/6—11/6	Gripsholm	9,898	ruotsalainen	433
19/6—20/6	Batory	8,674	puolalainen	353
30/6	Orcades	14,111	englantilainen	416
30/6— 1/7	General v. Steuben	8,393	saksalainen	325
8/7	Lancastria	9,686	englantilainen	486
14/7	Dunera	7,808	»	282
23/7	Viceroy of India	10,026	»	260
25/7	Reliance	9,580	saksalainen	371
26/7	Kungsholm	10,703	ruotsalainen	432
27/7	Franconia	12,162	englantilainen	390
28/7	Orcades	14,111	»	513
28/7	Rotterdam	15,056	hollantilainen	234
29/7	Voltaire	8,176	englantilainen	356
4/8	Montcalm	9,959	»	584
6/8	Orion	14,097	»	527
8/8— 9/8	Patria	9,435	saksalainen	226
12/8	Gripsholm	9,898	ruotsalainen	405
13/8—14/8	Viceroy of India	10,026	englantilainen	383
14/8	Colombie	7,728	ranskalainen	341
14/8—15/8	Milwaukee	9,522	saksalainen	551
17/8	Orcades	14,111	englantilainen	399
20/8	Atlantis	8,730	»	414
22/8—23/8	Arandora Star	9,364	»	349
29/8	Stella Polaris	2,775	norjalainen	135

Nosturit. Nosturien käyttötuntimäärä oli 13,764 eli 832 tuntia enemmän kuin edellisenä vuonna. Eri kuukausille käyttötunnit jakautuivat seuraavasti:

	Makasiinilaiturin 25 tonnin nosturin käyttötunteja	Rahapajanlaiturin 2½—5 tonnin nosturien käyttötunteja	Rahapajanlaiturin 2½ tonnin nosturin käyttötunteja	Käyttötunteja yhteensä
Tammikuu	30	561	780	1,371
Helmikuu	32	468	761	1,261
Maaliskuu	19	460	696	1,175
Huhtikuu	45	364	499	908
Toukokuu	45	433	669	1,147
Kesäkuu	37	367	569	973
Heinäkuu	45	369	545	959
Elokuu	36	397	536	969
Syyskuu	28	494	575	1,097
Lokakuu	51	459	746	1,256
Marraskuu	41	547	808	1,396
Joulukuu	32	460	760	1,252
Yhteensä	441	5,379	7,944	13,764

Satamavesipostit. Satamavesiposteista otettiin mittarien mukaan vettä 52,588 m³, josta myytiin aluksille 37,630 m³, valtion jäänmurtajille annettiin maksutta 3,865 m³ ja kaupungin jäänsärkijät Hercules ja Otso käyttivät 1,733 m³. Hukkaan joutui vettä 9,360 m³, joka juoksutettiin johdoista pakkasten aikana johtojen jäätymisen estämiseksi. Vesiproomua käytettiin 11 kertaa ja sillä kuljetettiin aluksiin 926 m³ vettä.

Jäänmurtajat. Jäänmurtaja Otso oli kertomusvuonna kulussa 260 tuntia ja kulki tällöin 1,071 meripeninkulmaa sekä avusti 137 alusta, joista hinaamalla 94 alusta. Hinausmaksuja kertyi 61,900 mk. Satamahinaaja Hercules oli kulussa 961 tuntia, jolloin se hinaten avusti 178 alusta, laituriin avusti 31 alusta sekä tämän lisäksi suoritti kaupungin ruoppausproomujen hinauksia. Näistä hinauksista veloitettiin 207,137 mk.

Kompassien tarkistus. Kaupungin kompassien tarkistuspaalua käytti 93 alusta ja tarkistuspoijua 54 alusta.

Satamakannanta. Satamakannantaosasto veloitti satamatuloja kertomusvuoden aikana yhteensä 45,676,229: 10 mk vastaavan määrän edellisenä vuonna ollessa 43,055,852: 30 mk. Lisäys oli siis 2,620,376: 80 mk eli 6.1 %. Tämän vuoden veloitus oli siten suurin tähän asti veloitettu satamakannanta.

Veloitettujen maksujen kokonaismäärä ylitti tuloarviossa arvioidun määrän, kuten selviää seuraavasta yhdistelmästä:

	Arvioidut tulot, mk	Todelliset tulot, mk	Ylijäämä (+) tai vajaus (—), mk
Tuulaaki kaupunkiin osoitetuista tavaroista	16,500,000: —	18,739,543: 25	+2,239,543: 25
Tuulaaki muihin kaupunkeihin osoitetuista tavaroista	600,000: —	643,697: 25	+ 43,697: 25
Liikennemaksut	16,400,000: —	17,625,357: 55	+1,225,357: 55
Makasiininvuokrat	200,000: —	341,339: 90	+ 141,339: 90
Satamamaksut	4,200,000: —	5,166,341: 80	+ 966,341: 80
Nosturimaksut	450,000: —	599,900: —	+ 149,900: —
Maksut aluksille annetusta vedestä	360,000: —	450,416: —	+ 90,416: —
Paikanvuokrat	1,200,000: —	1,354,101: 70	+ 154,101: 70
Venelaiturimaksut	195,000: —	216,007: —	+ 21,007: —

	Arvioidut tulot, mk	Todelliset tulot, mk	Ylijäämä (+) tai vajaus (—), mk
Hinausmaksut	300,000: —	269,037: —	— 30,963: —
Helsingin makasiini oy:n suoritettava korvaus satamakannanta-osaston viranpitäjäin palkkauksesta	189,120: —	198,620: —	+ 9,500: —
Lentokoneiden satamamaksut	5,000: —	32,901: 30	+ 27,901: 30
Erinäiset huoneistovuokrat	22,800: —	35,220: —	+ 12,420: —
Automaattipuhelimet	6,000: —	3,746: 35	— 2,253: 65
Yhteensä	40,627,920: —	45,676,229: 10	+5,048,309: 10

Kertomusvuoden tuloarvioon verraten veloitus osoitti 5,048,309: 10 mk:n eli 12.4 %:n lisäystä. Kun veloitetusta määrästä vähennetään palautukset, 668,002: 50 mk, jää veloitus 4,380,306: 60 mk, eli 10.8 % tuloarvion määrää suuremmaksi.

Tuulaakimaksut kaupunkiin osoitetuista tavaroista nousivat 18,735,972: 95 mk:aan ja vientitavaroista 3,570: 30 mk:aan. Ulkomailta maahan tuotujen, yleisestä varastosta otettujen tavarain tuulaakimaksut nousivat 3,288,700: 90 mk:aan, mikä määrä sisältyy jo edellä mainittuun tuontitavaroista saatuun tuulaakimaksujen kokonaismäärään. Kaupunkiin osoitetusta tavarasta suoritettua tuulaakia peruutettiin 52,263: 10 mk, joten nettoveloitukseksi jäi 18,687,280: 15 mk, ollen summa 1,838,138: 80 mk eli 10.9 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suurempi.

Tuulaakimaksut muihin kaupunkeihin osoitetusta tavarasta nousivat 643,697: 25 mk:aan ollen summa 49,650: 30 mk eli 8.4 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Kyseiset tuulaakimaksut jakautuivat v. 1938 ja 1937 seuraavien kaupunkien kesken:

	1938 Mk	1937 Mk
Tampere	368,149: 85	395,094: 20
Lahti	183,603: 70	130,124: —
Hämeenlinna	73,872: 50	41,780: 50
Jyväskylä	18,071: 20	27,048: 25
Yhteensä	643,697: 25	594,046: 95

Liikennemaksujen kokonaismäärä oli 17,625,357: 55 mk, josta ulkomailta tulleista tavaroista 16,048,657: 55 mk, maasta viedyistä tavaroista 1,262,606: 15 mk ja oman maan paikkakunnilta saapuneista tavaroista 314,093: 85 mk. Ulkomailta maahan tuotujen, yleisestä varastosta otettujen tavarain liikennemaksut nousivat 2,263,195: 75 mk:aan sisältyen määrä jo edellä oleviin ulkomailta tuotujen tavarain liikennemaksuihin. Peruutukset, 997: 70 mk, huomioonottaen, jää nettoveloitukseksi 17,624,359: 85 mk, ollen summa 219,005: 50 mk eli 1.3 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suurempi.

Satamamaksut nousivat 5,166,341: 80 mk:aan, josta peruutukset ja alennukset, 614,741: 70 mk, vähennettyinä, jää nettoveloitukseksi 4,551,600: 10 mk, ollen se 216,275: 70 markkaa eli 5.0 % suurempi edellisen vuoden vastaavaa määrää. Satamamaksujen veloitus jakautui erilaista liikennettä harjoittavien alusten kesken seuraavasti:

	Mk
1) aluksista, jotka saapuivat suoraan ulkomailta tai lähtivät ulkomaille	4,312,314: 90
2) aluksista, jotka ulkomaan liikenteessä poikkesivat toiseen Suomen satamaan purkamaan tai lastaamaan	265,793: 15
3) aluksista, jotka tullikamaripassilla kulkivat kotimaisessa liikenteessä	7,312: —
4) aluksista, jotka ilman tullikamaripassia kulkivat kotimaisessa liikenteessä	191,147: 95
5) aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat matkustajaliikennettä	18,460: —
6) aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat hinauksia ja pelastuksia	3,574: 80
7) jäämaksuja	367,739: —
Yhteensä	5,166,341: 80

Ulkomaista liikennettä harjoittavien alusten, ryhmien 1, 2 ja 7, satamamaksut jakautuivat edellisen jakoperusteen ja alusten kotipaikan mukaan seuraavasti:

Ryhmä	Helsinkiläiset alukset, mk	Muut suomalaiset alukset, mk	Ulkomaiset alukset, mk	Yhteensä, mk
1)	1,472,499: 30	222,914: 20	2,616,901: 40	4,312,314: 90
2)	190,793: 05	28,043: 40	46,956: 70	265,793: 15
7)	150,812: 50	39,372: 50	177,554: —	367,739: —
Yhteensä	1,814,104: 85	290,330: 10	2,841,412: 10	4,945,847: 05

Satamamaksuista tuli helsinkiläisten alusten osalle 36.7 %, muille suomalaisille aluksille 5.9 % ja ulkomaisille aluksille 57.4 %. Peruutukset ja alennukset huomioonottaen nousi helsinkiläisten alusten osuus (alennukset ja palautukset 383,671: 30 mk) 1,430,433: 55 mk:aan, muiden suomalaisten alusten (alennukset ja palautukset 13,602: 80 mk) 276,727: 30 mk:aan ja ulkomaisten alusten (alennukset ja palautukset 217,467: 60 mk) 2,623,944: 50 mk:aan eli yhteensä satamamaksut 4,331,105: 35 mk:aan, ollen helsinkiläisten alusten osuus silloin 33.0 %, muiden suomalaisten alusten 6.4 % ja ulkomaisten alusten 60.6 %.

Matkailija-alusten suorittamat satamamaksut nousivat 509,222: 40 mk:aan, josta alennukset, 370,163: 40 mk, vähennettyinä, jää nettoveloitukseksi 139,059 mk.

Kotimaan liikenteessä kulkevien alusten satamamaksut nousivat 213,315: 80 mk:aan, josta alennukset ja peruutukset, 4,963: 65 mk, vähennettyinä, jäi suoritettavaksi 208,352: 15 mk.

Makasiininvuokria saatiin 70.7 % enemmän kuin mitä kertomusvuoden tuloarviossa oli arvioitu ja olivat 119,314: 20 mk eli 53.7 % suuremmat kuin edellisenä vuonna. Katajanokan uuden tullimakasiinin kellarissa ja yhdessä makasiinin kolmesta kerroksesta säilytetyistä tavaroista kannettiin makasiininvuokria. Eri tavaravajain kesken vuokrat jakautuivat seuraavasti:

	Mk		Mk		Mk
N:o 1	7,559: 60	N:o 7	36,766: 40	N:o 11	85,880: 90
» 2	7,803: 80	» 8	21,547: 60	» 12[1]	106,328: 80
» 3	8,682: 80	» 9	20,431: 20	Yhteensä	341,339: 90
» 4	8,266: 80	» 10	38,072: —		

[1] Uusi tullimakasiini Katajanokalla.

Tavaravajoista n:ot 5 ja 6 ovat nykyään tullipakkahuoneina, samoin uuden tullimakasiinin 2 ja 3 kerros. Tavaravajassa n:o 11 säilytettiin etupäässä vuotia nousten tuontivuotien vuokra 13,975: 40 mk:aan ja vientivuotien vuokra 48,582: 40 mk:aan.

Paikanvuokrat ylittivät 12.8 %:lla tuloarviossa arvioidun määrän ollen 158,750: 20 mk eli 13.3 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suuremmat. Laitureille varastoidusta tavarasta kertyi vuokria 96,204: 35 mk ja vuokratuista varastoalueista 1,257,897: 35 mk ollen viimeksi mainitusta summasta 793,130: 95 mk eli 63.1 % Helsingin makasiini oy:n suorittamaa vuokraa.

Aluksille annetusta vedestä kertyi tuloja 25.1 % yli arvioidun määrän nousten summa 450,416 mk:aan eli 13.1 % suuremmaksi kuin edellisenä vuonna.

Venelaiturimaksut ylittivat 10.8 %:lla tuloarviossa arvioidun määrän ja olivat 21,156 mk eli 10.9 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suuremmat.

Lentokoneiden satamamaksujen veloitus ylitti 558.0 %:lla tuloarviossa arvioidun määrän ollen 1,267: 70 mk eli 4.0 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suurempi.

Nettoveloitus nousi kertomusvuonna 45,008,226: 60 mk:aan ja oli 2,608,863: 10 mk eli 6.2 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suurempi. Palautukset ja peruutukset tekivät 668,002: 50 mk, edellisenä vuonna 656,488: 80 mk.

Veloitusilmoituskirjoja oli 291,884 eli 12,060 (4.3 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Keskimääräinen veloitettu määrä kutakin ilmoituskirjaa kohden eri osastoissa selviää seuraavasta:

	Veloitettu bruttomäärä, mk	Ilmoituskirjain koko lukumäärä	Keskimääräinen veloitettu määrä, mk
Pääosasto	7,268,549: —	64,787	112: 19
Alaosasto [1])	667,838: 80	34,462	19: 38
I haaraosasto	6,790,317: 30	56,671	119: 82
II »	4,114,317: 55	45,394	90: 64
III »	8,402,798: 65	20,371	412: 49
IV »	9,951,257: 10	30,699	324: 16
V »	8,481,150: 70	39,500	214: 71
Yhteensä	45,676,229: 10	291,884	156: 49

Maksuista vapautettujen veloitusilmoituskirjojen lukumäärä oli 42,339, joista 1,174 oli kauttakulkutavaroita varten.

Eri kuukausien kesken v. 1938 ja 1937 veloitus [2]) jakautui seuraavasti

	1938 Mk	1937 Mk
Tammikuu	4,028,975: 10	2,893,667: 85
Helmikuu	2,990,271: 30	2,675,631: 35
Maaliskuu	3,604,237: 75	2,958,500: 45

[1]) Posti. — [2]) Helsingin makasiini oy:n suoritettavaa korvausta, v. 1938 198,620 mk ja v. 1937 189,120 mk, satamakannantaosaston viranhaltijain palkkauksesta huomioon ottamatta.

	1938 Mk	1937 Mk
Huhtikuu	3,970,235: 85	4,273,401: 45
Toukokuu	4,049,176: 55	4,171,948: 75
Kesäkuu	3,610,921: 10	3,812,201: 50
Heinäkuu	3,683,607: 30	3,933,325: 10
Elokuu	3,774,507: 40	3,687,700: 25
Syyskuu	4,052,393: 25	3,759,014: 25
Lokakuu	4,223,230: 65	3,912,539: 55
Marraskuu	3,631,477: 30	3,383,830: 10
Joulukuu	3,858,575: 55	3,404,971: 70
Yhteensä	45,477,609: 10	42,866,732: 30

Saatavia edellisiltä vuosilta oli 131,985: 15 mk. Kun summaan lisätään vuoden nettoveloitus, oli veloitettava määrä 45,140,211: 75 mk.

Kannanta. Kertomusvuoden veloituksia kertyi 45,519,367: 10 mk ja edellisien vuosien veloituksia 152,173: 75 mk eli yhteensä 45,671,540: 85 mk, ollen summa 99.7 % koko veloitettavasta määrästä. Rahatoimiston välityksellä kannettiin 126,770: 05 mk. Poistoja kertymättömistä saatavista tehtiin yhteensä 9,040: 50 mk:n arvosta, josta määrästä 3,961: 60 mk oli edelliseltä vuodelta vastaten 2.5 % mainitun vuoden saatavamäärästä ja 5,078: 90 kertomusvuodelta vastaten 0.01 % v:n 1938 saatavamäärästä. Palautukset, kertomusvuoden veloituksista 668,002: 50 mk ja edellisen vuoden veloituksista 24,150: 20 mk eli yhteensä 692,152: 70 mk huomioiden, jäi nettokannoksi 44,979,388: 15 mk ja saatavia seuraavaan vuoteen 151,783: 10 mk, kaikki v:lta 1938. Vararikoissa ei valvottu saatavia.

Helsingin makasiini oy:n kautta veloitettiin tuulaakia 10,209,062 mk ja liikennemaksuja 8,223,345: 80 mk eli yhteensä 18,432,407: 80 mk, mikä määrä vuoden kuluessa tilitettiin satamakannantaosastolle.

Tullipakkahuoneen ulkopuolella tapahtuva tavarain punnitseminen. Tullipakkahuoneen ulkopuolella suoritettiin tavarain punnitsemisia 40 eri liikkeelle, joiden laskuun punnittiin 73,166 tonnia ja 32,975,498 litraa erilaista tavaraa vastaavien määrien edellisenä vuonna ollessa 81,286 tonnia ja 32,013,983 litraa. Näihin punnituksiin käytettiin kaikkiaan 7,362 tuntia, ja vaakamestarit kantoivat niistä korvauksina 213,709 mk, mistä määrästä heidän omiksi palkkioikseen tuli 101,906: 70 mk, heidän 32 apulaisensa palkkioksi 91,761 mk ja muihin kustannuksiin 20,041: 30 mk.

Helsingin makasiini oy varastoi tavaraa kertomusvuonna 29,094 tonnia vastaavan määrän edellisenä vuonna ollessa 27,173 tonnia ja antoi varastosta tavaraa 25,214 tonnia vastaavan määrän edellisenä vuonna ollessa 26,041 tonnia. Yhtiön laiturihuolto v. 1938 ja 1937 osoitti seuraavaa:

	1938	1937
Aluksien lukumäärä	1,507	1,392
Tavaralähetysten lukumäärä	132,900	128,338
Siitä laiturihuollon kautta	126,284	120,640
Kokonaislastit, tonneja	545,797	591,097
Siitä laiturihuollon kautta	271,464	273,378

Heinäkuussa paloi Länsisatamassa Laivalaiturilla ollut puinen G-varastosuoja, jonka tilalle yhtiö päätti rakentaa lattia-alaltaan noin 1,700 m²:n suuruisen yksikerroksisen kivirakennuksen. Kertomusvuonna valmistui noin 1,000 m²:n suuruinen kivinen yksikerroksinen varastorakennus, joka vuokrattiin viideksi vuodeksi posti- ja lennätinlaitokselle. Länsisataman Laivalaiturille yhtiö päätti rakentaa uuden noin 40,000 m³:n suuruisen laiturivarastorakennuksen, joka valmistuu v:n 1939 lopulla, sekä hankkia sen edustalle neljä kolmen tonnin puoliportaalinostokurkea.

XI. Palolaitos

Palolautakunnan kertomus vakinaisen palokunnan toiminnasta v. 1938 oli seuraavan sisältöinen:

Palolautakunnan jäsenet ja toiminta. Palolautakuntaan, joka maistraatin alaisena valvoo palotointa, kuuluivat v. 1938 seuraavat henkilöt: puheenjohtajana filosofiantohtori B. Nybergh, varapuheenjohtajana teknologiantohtori Y. Talvitie sekä jäseninä viilaaja Hj. Horniemi, asentaja H. Puukko ja ylijunailija A. Österlund. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli johtaja J. Louhivaara. Sihteerinä toimi kansliasihteeri G. V. Brotherus.

Palolautakunta kokoontui kertomusvuonna 18 kertaa ja käsitteli 113 varsinaista asiaa, jotka antoivat aihetta lausuntoihin tai esityksien tekemiseen viranomaisille. Pöytäkirjaan merkittiin 95 tiedonantoa. Erinäisille kaupunginviranomaisille ja yksityisille annettiin sitä paitsi palopäällikön toimesta 714 (edellisenä vuonna 549) kirjallista lausuntoa, esitystä tai todistusta. Asemakaava- ja rakennusasioita koskevia lausuntoja palolautakunta antoi 66 ja palopäällikkö 253.

Tärkeimmistä palolautakunnan kertomusvuoden aikana käsittelemistä asioista mainittakoon palopäällikön ehdotus Käpylän palolennätinverkoston laajentamiseksi, joka lähetettiin puoltolauseineen kaupunginhallitukselle.

Syyskuun 7 p:n ja 10 p:n välisenä aikana palopäällikkö ja palomestari Harne osallistuivat Tukholmassa pidettyihin väestönsuojeluharjoituksiin.

Palokunta. *Viranhaltijat.* Kertomusvuoden aikana erosi palokunnan palveluksesta kuolemantapauksen kautta 2 sääntöpalkkaista viranhaltijaa ja vakinaiseen palvelukseen otettiin niin ikään 2 sääntöpalkkaista viranhaltijaa.

Vanhempi palomies K. Suominen kuoli heinäkuun 9 p:nä Yrjönkadun 29:ssä sattuneessa tulipalossa saamansa vaikean savumyrkytyksen johdosta. Nuorempi korpraali K. Andersson kuoli hänen vapaa-aikanaan sattuneessa liikenneonnettomuudessa Kulosaaressa heinäkuun 28 p:nä.

Terveydentila palokunnassa kertomusvuoden aikana oli vähemmän tyydyttävä. Suuressa yleisessä lääkärintarkastuksessa todettiin kaksi tuberkuloositapausta sekä useita sydäntautitapauksia. 79 miestä sairasti yhteensä 1,956 päivää.

Kalusto. Palokunnan kalustossa tapahtui vuoden aikana erinäisiä muutoksia. Vanhentuneena ja käyttöön kelpaamattomana myytiin eräs sairasvaunu huutokaupalla. Uusia ruiskuautoja hankittiin kaksi kpl, samoin uusi ja ajanmukainen savusukellus- ja valaistusauto. Eräs tarkastusautoista korvattiin myös uudella, ajanmukaisella moottoriajoneuvolla.

Väestönsuojelutarkoituksiin hankittiin vuoden aikana erinäistä kalustoa kuten yksi moottoriruisku, 2″ ja 3″ paloletkuja, liittimiä y.m.

Joulukuun 31 p:nä 1938 oli palokunnan kaluston ja tarvekalujen kirjoihin merkitty arvo 10,167,607 mk.

Letkujen määrä jakautui eri paloasemille seuraavasti:

Liittimien suuruus	Pääpalo-asema	Kallio	Käpylä	Pasila	Sörnäisten niemi	Yhteensä
	Metriä					
2″	4,907	3,220	560	340	200	9,227
3″	6,600	3,820	510	510	510	11,950
Yhteensä	11,507	7,040	1,070	850	710	21,177

Väestönsuojelutarkoituksiin hankitut letkut 2″ 2,340 m ja 3″ 2,430 m sisältyvät pääpaloaseman letkujen yhteissummaan.

Palokunnan miesvahvuus ja moottoriajoneuvojen luku oli seuraava:

Paloasema	Henkilökunta				Moottoriajoneuvot							Moottoriruiskuja
	Päällystöä	Alipäällystöä	Miehistöä	Kaikkiaan	Paloautoja	Vesivahinkojen suojeluautoja	Henkilöautoja	Sairaan-kuljetusautoja	Linja-korjausautoja	Kuorma-autoja	Kaikkiaan	
Pääpaloasema	4	8	70	82	12	1	5	3	1	2	24	4
Kallio	1	4	35	40	7	—	1	1	—	1	10	—
Käpylä	—	1	8	9	1	—	—	1	—	—	2	1
Pasila	—	—	6	6	1	—	—	—	—	—	1	—
Sörnäisten niemi	—	—	6	6	1	—	—	—	—	—	1	—
Yhteensä	5	13	125	143	22	1	6	5	1	3	38	5

Palokunnalla oli yksi vaahtosammutusauto, joka oli varustettu 1,000 min./litr. pumpulla, kolme letkuautoa, kaksi konetikapuuautoa, kaksi savusukellus- ja valaistusautoa ja viisitoista ruiskuautoa, joista viimeksi mainituista kolme oli varustettu 500, yksi 800, neljä 1,000, kaksi 1,500 ja yksi 1,700 min./litr. pumpulla sekä neljä 2,000 min./litr. pumpulla. Moottoriruiskuista, joita oli viisi, oli yksi 250, yksi 600 ja kolme 700 min./litr. tehoista.

Palokunnan kaikkien moottoriajoneuvojen yhteinen ajomatka oli 88,477 km.

Paloilmoitus. Palolennätinkeskuksia oli pääpaloasemalla sekä Kallion, Käpylän, Pasilan ja Sörnäisten niemen paloasemilla.

Yksityisiä palokelloja tuli kaksi lisää. Käytännössä oli palokelloja kaikkiaan 252. Lennätinverkkoon kytkettyjä yksityisiä palokelloja oli kaikkiaan 25 paikassa. Automaattihälyttäjiä oli viidessä paikassa. Palohälytyspuhelin oli kytkettynä puhelinkeskukseen erikoisnumerolla 500, johtoja oli kolme. Paloasemien välisiä tiedoituksia varten oli asemien välillä suoraan kulkeva puhelinjohto.

Palopostit ja muut vedenottopaikat. Vesijohdon paloposteja tuli lisää 63 kpl, kaikkiaan niitä oli 1,527. Yksityisiä, vesijohtolaitoksen hoidossa olevia paloposteja oli 32. Palokaivoja oli kolme.

Vapaaehtoinen palokunta. Vapaaehtoisen reservipalokunnan päällystön miesluku oli 32 ja miehistön 305.

Kalustoon kuului neljä paloautoa, joista kolme ruiskuautoa, yksi kalustoauto ja kaksi irrallista moottoriruiskua sekä 4,420 m letkuja.

Vapaaehtoisen palokunnan lentävään osastoon kuului 40 miestä. Sen hälytys oli järjestetty tapahtuvaksi puhelinkeskuksen kautta kulkevalla hälytyspuhelimella. Yleinen hälytys tehtiin palotorvella pääpaloaseman tornista. Kaupunki avusti kertomusvuonna vapaaehtoista palokuntaa 20,000 mk:lla. Vapaaehtoinen palokunta kutsuttiin vuoden aikana kaksi kertaa avustamaan tulipaloissa varsinaisella kaupungin alueella ja 34 kertaa kutsuttiin antamaan n.s. kaukoavustusta tulipaloissa kaupungin lähiympäristössä.

Palotarkastukset. Kaikkien kaupungin alueella olevien kiinteistöjen yleisen palotarkastuksen suoritti palokunnan palotarkastaja. Paitsi näitä tarkastuksia palotarkastaja ja palomestarit suorittivat 893 ylimääräistä tarkastusta tulen- ja henkilöturvallisuuteen nähden vaarallisissa laitoksissa. Näistä tarkastuksista palotarkastaja suoritti 173, ensimmäinen palomestari 143, toinen palomestari 284 ja kolmas palomestari 293. Tämän ohella palopäällikkö toimitti tarkastuksia yleisissä kokoussaleissa, teattereissa, bensiininsäilytyspaikoissa, filmivarastoissa, suurehkoissa autovajoissa y.m. tulenaroissa paikoissa.

Turvavartio teattereissa. Teattereissa y.m.s. huoneistoissa oltiin vartiossa näytäntöjen aikana seuraavasti: Kansallisteatterissa 2—3 miestä 273 kertaa, Kansanteatterissa 1—2 miestä 238 kertaa, Ruotsalaisessa teatterissa 2—3 miestä 305 kertaa, Koiton näyttämöllä yksi mies 193 kertaa, Suomalaisessa oopperassa 2—3 miestä 144 kertaa, Balderin juhlahuoneistossa yksi mies 8 kertaa ja Kaartin maneesissa (Tivoli) yksi mies 13 kertaa.

Nuohoustoimi. Kaupunki oli nuohoustöiden suorittamista varten jaettu 11 nuohouspiiriin. Jokaisessa piirissä oli piirinuohooja velvollinen tarpeellisine apumiehineen maistraatin vahvistaman taksan mukaan toimittamaan savutorvien ja tulisijojen puhdistuksen sekä pyynnöstä nuohoamaan kaakeliuunien putket ja muut pienehköt savujohdot.

Palojärjestyksen mukaan piirinuohooja oli vastuunalainen siitä, että nuohoaminen tapahtui oikeaan aikaan ja niin huolellisesti, ettei jäänyt nokivalkean vaaraa. Hän oli myöskin velvollinen korvaamaan itse aiheuttamansa vahingot tulisijoissa tai savuhormissa.

Piirinuohooja otti itse palvelukseensa tarvittavan miehistön ja maksoi sille palkan. Hän ei nauttinut palkkaa kaupunginkassasta. Nuohoamisesta tulevat palkkiot piirimestari kantoi edellä mainitun taksan mukaan suoraan talonomistajilta.

Nokivalkeiden lukumäärä v. 1927—38 oli seuraava:

1927	58	1931	31	1935	16
1928	47	1932	28	1936	29
1929	68	1933	20	1937	18
1930	41	1934	19	1938	17

Tulipalot. Palokunta hälytettiin kertomusvuoden aikana 504 kertaa, niistä 324 kertaa todellisen tulipalon tai tulipalonvaaran johdosta, 17 kertaa nokivalkean tähden, 21 kertaa käryn ja savun takia, 22 kertaa happikoje- tai pulmoottoriavustuksen antamista varten, 17 kertaa erehdyksestä, 6 kertaa yksityisten hoidossa olevassa palolennätinverkostossa esiintyneen vian takia, 32 kertaa ilkivaltaisuudesta (edellisenä vuonna samoin 32 ker-

taa), yhden kerran veden pumppuamista varten sekä 64 kertaa muista syistä. Edelliseen vuoteen verraten hälytysten lukumäärä kasvoi 34:llä ja tulipalojen lukumäärä 42:lla.

Tulipaloja oli tammikuussa 25, helmikuussa 15, maaliskuussa 26, huhtikuussa 19, toukokuussa 22, kesäkuussa 20, heinäkuussa 37, elokuussa 32, syyskuussa 25, lokakuussa 32, marraskuussa 31 ja joulukuussa 40.

Ensimmäinen tieto tulen irtipääsystä saatiin 198 tapauksessa puhelimitse, 119 tapauksessa palolennättimellä ja 7 tapauksessa suullisen sanantuojan kautta. 193 tulipaloa sattui päivällä klo 6—18 ja 131 tulipaloa yöllä klo 18—6 välisenä aikana.

Tulipalojen jakautuminen tulen irtipääsypaikan mukaan näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

	Kivirakennuksia	Puurakennuksia	Yhteensä		Kivirakennuksia	Puurakennuksia	Yhteensä
Asuinhuoneita	36	12	48	Juhlasaleja	1	—	1
Kellareita	17	1	18	Luokkahuoneita	1	—	1
Työhuoneita	12	2	14	Kylpyhuoneita	3	—	3
Ullakoita	8	—	8	Vaatekomeroita	1	—	1
Tehtaita tai työpajoja	12	—	12	Varastohuoneita	5	—	5
Varastosuojia tai ulkohuonerak.	—	19	19	Autovajoja ja -korjaamoja	5	—	5
Myymälöitä	3	1	4	Bensiininjakeluasemia	2	—	2
Ravintoloita	2	—	2	Eläinsuojia	—	2	2
Rakenteilla olevia taloja	23	1	24	Kattilahuoneita	6	—	6
Hissimoottoreita	3	—	3	Kasvihuoneita	—	1	1
Asuinrakennuksia	—	2	2	Moottorikoppeja	7	—	7
Mankelihuoneita	1	—	1	Porraskäytäviä	2	—	2
Elokuvateattereita	1	—	1	Saunoja	1	—	1
Ilmakanavia	4	—	4	Muita tulen irtipääsypaikkoja	—	—	127
				Yhteensä	156	41	324

Taulukossa luettelemattomat muut tulen irtipääsypaikat olivat: hiilivarastoja 13, autoja ja moottoripyöriä 29, laivoja ja moottoriveneitä 6, ruohikkoja y.m. maa-alueita 17, kasvavia puita 2, rikkalaatikoita 7, valomainoksia 8, tervapatoja 8, kaatopaikkoja 11, lautakasoja 6, vesikouruja 1, kaapelikanavia 1, sähkömittareita 1, hissikuilunpohjia 1, raitio- ja rautatievaunuja 3, ilmakaapeleita 1, muuntajia 1, halkopinoja 1, kaasu- ja sähköpylväitä 2, ahjoja 1, kääntösiltoja 3, metsämaita 3 ja kattoja 1.

Eri palopiirien, kaupunginosien, esikaupunkien ja kaupungin ulkopuolella sijaitsevien alueiden kesken tulipalot jakautuivat seuraavasti: I palopiiri 88, II palopiiri 108, III palopiiri 117 ja palopiirien ulkopuolella 11 eli yhteensä 324.

I	kaupunginosa	13	V	kaupunginosa	6
II	»	30	VI	»	10
III	»	20	VII	»	10
IV	»	36	VIII	»	4

IX kaupunginosa	2	XXV kaupunginosa	10
X »	27	Pasila	4
XI »	28	Vallila	14
XII »	17	Hermanni	7
XIII »	19	Sompasaari	1
XIV »	19	Korkeasaari	1
XV »	4	Kaupungin ulkopuolella olevat alueet	11
XVI »	1		
XX »	20	Yhteensä	324
XXIII »	10		

Tulen irtipääsyn syyt näkyvät alla olevasta yhdistelmästä:

Oikosulku sähköjohdoissa	44	Hankauksesta syntyneet kipinät	5
Avotulen varomaton käsitteleminen	39	Sopimattomassa paikassa säilytetty tulensekainen tuhka	4
Itsesytytys	33	Syttyminen kaasuliekistä	4
Lämmityskaminan huolimaton hoito ja sijoitus	27	Lämpöjohtojen puutteellinen eristys	3
Varomaton tupakanpoltto	23	Puhalluslampun varomaton käsitteleminen	3
Moottorin kaasuttajan, pakoputken tai jarrujen sytyttämä	22	Sorvista singonneet hehkuvat rautalastut	3
Lasten leikkiminen tulella	13	Veturista lentäneet kipinät	3
Puutteellinen tulisija tai savujohto	12	Laakereiden liiallinen kuumentuminen	3
Tulenaran aineen varomaton käsitteleminen	11	Salaman sytyttämä	2
Lampun, tulitikun tai kynttilän varomaton käsitteleminen	11	Sähkömoottori	2
Tulisijasta pudonneet kekäleet tai kipinät	8	Kaasuräjähdys	2
Ylikuumentunut tulenarka aine	8	Sähkökeittokoje tai silitysrauta	1
Tulisijan tai savujohdon liiallinen kuumentuminen	7	Katolle lentäneet kipinät	1
Uuttauskojeen varomaton käsitteleminen	5	Öljy- tai primuskeittiön räjähdys	1
		Paineliekki keskuslämmitystulisijasta	1
		Selville saamaton syy	23
		Yhteensä	324

Kertomusvuoden aikana sattuneesta 324 tulipalosta oli 179 eli 55.2 % pientä eli sellaista, että ne sammutettiin pönttöruiskulla tai muulla ensiapuruiskulla, 100 eli 30.9 % keskikokoista, jotka sammutettiin käyttämällä yhtä vesijohdon, moottoriruiskun tai n.s. säiliöruiskun suihkua, sekä 45 eli 13.9 % vakavampaa laatua, joissa tarvittiin suurempi määrä vesisuihkuja tulen sammuttamiseen. Kolme tulipaloista oli niin suurta, että palokunnan piti kokonaisuudessaan osallistua sammutustyöhön.

Vakavaluontoisimpiin tulipaloihin kuuluviksi voidaan lukea seuraavat tulipalot:

Maaliskuun 15 p:nä pääsi tuli irti puhalluslampun varomattoman käsittelemisen johdosta Lönnrotinkadun talon n:o 39 ullakolla. Tuli sai nopeasti suuren vallan ja levisi ilmakanavien kautta laajalle alalle ennen palokunnan saapumista paikalle. Paitsi tulen aikaansaamaa vahinkoa, turmeli sammutuksessa käytetty vesi rakennuksen ylimmässä kerroksessa sijaitsevia asuinhuoneita. Sammutuksessa käytettiin 5 suihkua. Vahingot nousivat n. 100,000 mk:aan.

Toukokuun 7 p:nä syttyi Saukonkadun varrella olevassa varastossa tulipalo, jonka sammutukseen osallistui Helsingin palokunta kokonaisuudessaan sekä Helsingin vapaaehtoinen palokunta. Tuli oli saanut alkunsa Oy. Elmgren & Co:n varastoalueella, jossa oli varastoituina terva- ja öljytynnyreitä y.m. tulenarkoja tavaroita ja levisi sieltä Telko oy:n varastoon, missä säilytettiin erilaisia happoja y.m. Palossa tuhoutui varastojen lautaseiniä ja kattoja sekä suuret määrät tärpättiä y.m. Sammutuksessa käytettiin n. 20 minuutin ajan vaahtoa sekä 12 vesisuihkua. Vahingot olivat n. 200,000 mk.

Toukokuun 19 p:nä hälytettiin palokunta Arkadiankadun n:o 19:ään, jossa ullakko oli syttynyt palamaan. Tuli tuhosi paitsi väliseiniä ja kattoa myöskin ullakkokomeroissa varastoitua tavaraa. Sammutuksessa käytettiin 5 suihkua. Tehokkaan vesisuojeluksen ansiosta jäivät vesivahingot vähäisiksi. Vahingot nousivat n. 215,000 mk:aan.

Heinäkuun 9 p:nä pääsi tuli irti Elimäenkadun 24:ssä sijaitsevassa Metalliteos oy:n tehdasrakennuksessa. Palossa tuhoutui rakennuksen ylin kerros kokonaan. Alakerran koneita vesi turmeli osittain aiheuttaen tuntuvia vahinkoja. Sammutuksessa käytettiin 15 suihkua. Sammutukseen osallistui kaupungin palokunta kokonaisuudessaan. Vahingot nousivat n. 1,270,000 mk:aan.

Heinäkuun 13 p:nä syttyi Jätkäsaaren tullimakasiinissa tulipalo, jonka sammuttamiseen Helsingin palokunnan lisäksi osallistui myöskin Helsingin vapaaehtoinen palokunta. Tuli sai alkunsa makasiinin viereisestä paalukasasta varomattoman tulen käsittelemisen takia. Tuli levisi nopeasti laudoista rakennettuun makasiinirakennukseen, joka jo palokunnan saapuessa oli kauttaaltaan tulessa. Suurista ponnistuksista huolimatta paloivat sekä rakennus että siinä olleet 80 autoa piloille. Sammutuksessa käytettiin 15 suihkua. Vahingot nousivat n. 1,445,000 mk:aan. Myöhemmin löydettiin raunioista hiiltynyt miehen ruumis.

Tapaturmat. Tulipalojen sammutustyön yhteydessä sattuneista tapaturmista on huomattava jo aikaisemmin mainittu palomies Suomisen kuolemantapaus. Muita, laadultaan lievempiä loukkaantumisia sattui vuoden aikana useita.

Marraskuun 18 p:nä Kivenhakkaajankadun 1:ssä syttyneessä tulipalossa menetti kaksi lasta henkensä. Tuli oli saanut alkunsa lasten leikkimisestä tulella.

Palovahingot ja niiden korvaaminen. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 120,407,445 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 455,748,364 mk eli yhteensä 576,155,809 mk. Vahingon suuruus tai palovahingon korvauksen määrä irtaimistosta nousi 3,310,348: 95 mk:aan ja kiinteimistöstä 1,480,187: 50 mk:aan eli yhteensä 4,790,536: 45 mk:aan.

Palovahingonkorvauksia kotimaiset vakuutuslaitokset suorittivat 4,488,874: 90 mk ja ulkomaiset vakuutuslaitokset 301,661: 55 mk eli yhteensä 0.8 % uhatun omaisuuden arvosta.

Vertailun vuoksi on seuraavassa merkitty palovahingon korvausprosentit v:n 1927—38 väliseltä ajalta:

1927	1.6	1930	1.0	1933	2.3	1936	1.1
1928	3.0	1931	0.6	1934	0.6	1937	1.3
1929	0.9	1932	0.9	1935	0.4	1938	0.8

Sairaankuljetustoimi. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana yhteensä 5,778 kertaa, joista 5,593 kertaa sairauden ja 185 tapaturmaisesti vahingoittuneiden henkilöiden kuljettamiseen. Vastaavat luvut v. 1937 olivat 5,684, 5,540 ja 144. Kuljetusten lukumäärä lisääntyi 94:llä. Ajojen lukumäärä päivää kohden oli 15.8 eli 0.2 suurempi kuin edellisenä vuonna.

Kuljetukset jakautuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

	Sairaustapauksia	Tapaturmia	Yhteensä		Sairaustapauksia	Tapaturmia	Yhteensä
Tammikuu	580	21	601	Heinäkuu	390	14	404
Helmikuu	445	19	464	Elokuu	401	16	417
Maaliskuu	522	9	531	Syyskuu	393	15	408
Huhtikuu	514	10	524	Lokakuu	483	18	501
Toukokuu	528	20	548	Marraskuu	467	15	482
Kesäkuu	410	12	422	Joulukuu	460	16	476
				Yhteensä	5,593	185	5,778

Kuljetusmatkojen pituus oli 50,807 km, edellisenä vuonna 42,358 km. Kuljetuksista suoritettiin kaupunginkassaan yhteensä 196,725: 75 mk, edellisenä vuonna 178,115 mk.

Palolaitoksen todelliset kustannukset v. 1938 käyvät ilmi seuraavasta taulukosta:

	Määräraha, mk	Kustannukset kirjojen mukaan, mk	Säästö(+) tai ylitys (—) mk
Palkkiot	25,500: —	26,157: —	— [1]) 657: —
Sääntöpalkkaiset virat	[2])4,500,894: —	4,471,328: —	+ 29,566: —
Kesälomasijaiset	186,300: —	179,010: —	+ 7,290: —
Vuokra	890,920: —	890,920: —	—
Lämpö	404,335: —	324,476: 45	+ 79,858: 55
Valaistus	49,000: —	48,385: 70	+ 614: 30
Siivoaminen	12,000: —	11,385: 85	+ 614: 15
Vedenkulutus	36,200: —	32,667: 20	+ 3,532: 80
Puhtaanapito	10,200: —	8,295: —	+ 1,905: —
Kaluston hankinta	1,177,603: —	1,108,243: 10	+ 69,359: 90
Kaluston kunnossapito	216,000: —	362,999: 55	— [3])146,999: 55
Painatus ja sidonta	[4])26,000: —	25,815: —	+ 185: —
Tarverahat	22,400: —	22,383: —	+ 17: —
Vaatteiden pesu	25,000: —	18,314: 50	+ 6,685: 50

[1]) Marraskuun 23 p:nä kaupunginvaltuusto oikeutti ylittämään määrärahan 8,000 mk:lla. — [2]) Tähän sisältyy vuoden aikana myönnetty lisämääräraha 228,424 mk. — [3]) Määrärahaa oikeutettiin ylittämään 150,000 mk:lla. — [4]) Tästä 20,000 mk on siirretty v:sta 1937.

	Määräraha, mk	Kustannukset kirjojen mukaan, mk		Säästö (+) tai ylitys (—) mk
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	7,000: —	5,580: 05	+	1,419: 95
Yleisten laitteiden kunnossapito	5,000: —	4,756: 35	+	243: 65
Käyttövoima	10,800: —	7,653: 60	+	3,146: 40
Autojen käyttö	95,000: —	94,783: 65	+	216: 35
Hevosten elatus	3,000: —	—	+	3,000: —
Vakuutusmaksut	55,000: —	56,762: 95	—	1,762: 95
Väestönsuojelutarpeet	241,290: —	172,113: —	+ [1]	69,177: —
Yhteensä	7,999,442: —	7,872,029: 95	+	127,412: 05

Kutakin kaupungin henkikirjoissa olevaa asukasta kohden kustannukset nousivat 31: 90 mk:aan.

Avustus- ja huvirahasto. Palokunnan avustus- ja huvirahasto sai alkunsa siitä, että kaupunginvaltuusto myönsi palokunnalle määrätyn osan kertyneistä sairaankuljetusmaksuista. Pääomamäärä oli kertomusvuoden alussa 358,005: 75 mk.

Rahasto lisääntyi vuoden aikana sairaankuljetusmaksuista 20,145 mk, koroista 17,651: 81 mk, lahjoista sekä palotornin sisäänpääsy-, puhelin- y.m. maksuista 864 mk eli yhteensä 38,660: 81 mk.

Menot, käsittäen kapellimestarien palkkaamisen palokunnan soittokuntia varten, kirjojen, sanomalehtien sekä urheilupalkintojen ostot, tarjoilun miehistölle juhlapäivinä, palokunnan kesäkodin vuokraan ja ylläpitoon tarvittavat maksut y.m. nousivat 47,785: 85 mk:aan.

Joulukuun 31 p:nä 1938 rahaston pääomamäärä oli 348,881: 01 mk, josta 97,500 mk oli sijoitettuna Helsingin kaupungin v:n 1934 5 ½ %:n obligatioihin, 10 kpl. litt. B, 16,400 mk pankkiosakkeina sekä pankissa 120,206: 95 mk talletustilillä ja 114,774: 06 mk säästötilillä.

[1]) Siirrettiin v:een 1940.

XII. Teurastamo

Teurastamon toimintakertomus[1]) v:lta 1938 oli seuraavan sisältöinen:

Teurastamolautakunta. *Kokoonpano ja kokoukset.* Kokouksessaan joulukuun 22 p:nä 1937 kaupunginvaltuusto valitsi teurastamolautakunnan puheenjohtajaksi varatuomari E. Tulenheimon sekä lautakunnan muiksi jäseniksi kaupungineläinlääkäri eläinlääketieteentohtori W. Ehrströmin, toimittaja A. E. Leinon, osastopäällikkö F. Moisalan ja pankkivirkailija A. E. Monnbergin. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli sosiaalijohtaja J. W. Keto. Lautakunnan varapuheenjohtajana toimi eläinlääketieteentohtori W. Ehrström ja sihteerinä kaupunginhallituksen kansliasihteeri A. Blomberg.

Teurastamolautakunta kokoontui v. 1938 16 kertaa ja oli sen käsittelemien asiain pykäläluku 177 ja sen lähettämien kirjeiden luku 102.

Lausunnot ym. Lautakunnan kertomusvuonna kaupunginhallitukselle antamista lausunnoista ja esityksistä mainittakoon seuraavat: esitys muutoksen tekemisestä suolipesimön ym. maksujen laskemiseksi vahvistettuun taksaan; esitys lisäyksen tekemisestä lihantukkumyyntihallin halli-, myynti- ym. maksujen laskemiseksi vahvistettuun taksaan; lausunto kaupunginvaltuuston palkkavaliokunnan mietinnöstä; lausunnot erinäisten teurastamon käyttäjien Uudenmaan läänin maaherralle ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen tekemistä, lihantukkumyyntihallin halli-, myynti- ym. maksujen laskemiseksi vahvistettuun taksaan tehtyä lisäystä koskevista valituksista; lausunto teurastetun siipikarjan tukkukaupan järjestämisestä teurastamon tukkumyyntihalliin sekä tavaran tarkastamisesta ja varustamisesta leimalla; esitys erinäisten teurastamon tilapäisten virkojen vakinaistamisesta; sekä esitys taksan vahvistamisesta maksujen kantamiseksi Helsingin kaupungin teurastamolla teurastettujen eläinten suolien alkuperätodistuksista.

Laitoksen toiminta selviää teurastamon johtajan laatimasta, jälempänä esitetystä kertomuksesta ja tilastollisesta selvityksestä.

Laitoksen toiminta. *Muutokset henkilökunnassa.* Tilapäinen vaakaaja P. Paulamaa vapautettiin virastaan maaliskuun 1 p:stä lukien ja hänen tilalleen otettiin apu- ja puhtaanapitomies H. Öhberg mainitusta päivästä lukien. Tilapäinen vuotienleimaaja E. Fjellström vapautettiin virastaan maaliskuun 9 p:stä lukien ja hänen tilalleen otettiin tilapäinen halliapulainen R. Heimberg mainitusta päivästä lukien ja viimeksi mainitun tilalle B. Blomqvist huhtikuun 1 p:stä lukien. Navettamies A. Oksanen vapautettiin virastaan maaliskuun 14 p:stä lukien ja hänen tilalleen otettiin tilapäinen vartija F. Lehto huhtikuun 1 p:stä lukien ja viimeksi mainitun tilalle P. A. Helenius huhtikuun 16 p:stä lukien. Tilapäinen vuotienleimaaja R. Heimberg nimitettiin tilapäiseksi halliapulaiseksi kesäkuun 1 p:stä lukien, tilapäinen halliapulainen B. Blomqvist apu- ja puhtaanapitomieheksi edellämaini-

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1939.

tusta päivästä lukien ja apu- ja puhtaanapitomies A. Lahti tilapäiseksi vuotienleimaajaksi samasta päivästä lukien. Tilapäinen vartija P. A. Helenius vapautettiin virastaan kesäkuun 1 p:stä lukien ja hänen tilalleen otettiin U. A. Forsgren heinäkuun 1 p:stä lukien. Viimeksi mainittu vapautettiin virastaan elokuun 1 p:stä lukien ja hänen tilalleen otettiin H. Schüller samasta päivästä lukien. Tilapäinen halliapulainen Heimberg vapautettiin virastaan lokakuun 1 p:stä lukien ja hänen tilalleen otettiin apu- ja puhtaanapitomies B. Blomqvist lokakuun 6 p:stä lukien. Apu- ja puhtaanapitomieheksi otettiin T. Sara-aho helmikuun 21 p:stä, S. F. Trogen huhtikuun 12 p:stä, T. Mämmelä syyskuun 20 p:stä, E. Lindberg syyskuun 21 p:stä, P. A. Helenius lokakuun 1 p:stä, K. Kallioheimo marraskuun 16 p:stä, O. Virkko marraskuun 18 p:stä, I. Räisänen joulukuun 20 p:stä ja O. Mäkinen joulukuun 21 p:stä lukien. Apu- ja puhtaanapitomiehistä vapautuivat tehtävistään W. Schohin helmikuun 16 p:n ja huhtikuun 30 p:n väliseksi ajaksi ja T. Mämmelä marraskuun 1 p:n ja 7 p:n väliseksi ajaksi sekä T. Sara-aho huhtikuun 20 p:stä, E. Lindberg lokakuun 11 p:stä, S. F. Trogen marraskuun 16 p:stä ja I. Räisänen joulukuun 25 p:stä lukien. Kaupunginvaltuuston marraskuun 9 p:nä vakinaistamiin teurastamon virkoihin teurastamolautakunta nimitti joulukuun 9 p:nä näiden virkojen silloiset tilapäiset haltijat tammikuun 1 p:stä 1939 lukien.

Teurastajiksi otettiin U. Hj. Berghäll maaliskuun 7 p:stä, T. Kuhmonen kesäkuun 14 p:stä lukien, M. E. Saaristo elokuun 1 p:stä lukien, N. Peräkorpi elokuun 6 p:stä ja V. Ahonen syyskuun 20 p:stä lukien. Teurastajista vapautuivat tehtävistään T. Kuhmonen heinäkuun 12 p:stä, N. Peräkorpi marraskuun 11 p:stä ja V. Palmbach lokakuun 15 p:stä lukien. Teurastajaoppilaista suorittivat vaaditun harjoittelun A. E. Hyvärinen, A. Luhtajärvi ja V. Toivola helmikuun 15 p:n ja toukokuun 31 p:n välisenä aikana, A. A. Komi ja T. V. Söderström helmikuun 21 p:n ja toukokuun 31 p:n välisenä aikana sekä P. Vieno maaliskuun 1 p:n ja toukokuun 31 p:n välisenä aikana.

Sairaslomaa nauttivat kassanhoitaja-kanslisti I. Heinonen tammikuun 1 p:stä 31 p:ään sijaisenaan S. Pirttilä; apu- ja puhtaanapitomies E. Hyvärinen helmikuun 25 p:stä huhtikuun 7 p:ään sijaisenaan S. F. Trogen ja huhtikuun 8 p:stä 30 p:ään sijaisenaan W. Schohin huhtikuun 16 p:n ja 30 p:n välisenä aikana; nuorempi tarkastuseläinlääkäri V. Troberg maaliskuun 1 p:stä huhtikuun 30 p:ään sijaisenaan W. Castrén; tilapäinen halliapulainen E. Johansson kesäkuun 22 p:stä heinäkuun 31 p:ään sijaisenaan H. Schüller heinäkuun 1 p:n ja 31 p:n välisenä aikana; vanhempi tarkastuseläinlääkäri B. O. Engdahl heinäkuun 7 p:stä 18 p:ään sijaisenaan W. Castrén; tilapäinen vaakaaja A. Nikula heinäkuun 12 p:stä 31 p:ään sijaisenaan A. Airaksinen; portinvartija J. E. Leivo elokuun 9 p:stä syyskuun 7 p:ään sijaisenaan elokuun 9 p:n ja 31 p:n välisenä aikana A. Puustinen ja syyskuun 1 p:n ja 7p:n välisenä aikana A. Niinistö; leimaaja R. Träskman lokakuun 11 p:stä joulukuun 31 p:ään sijaisenaan E. Lindberg; apu- ja puhtaanapitomies P. A. Helenius lokakuun 23 p:stä marraskuun 7 p:ään sijaisenaan T. Mämmelä marraskuun 1 p:n ja 7 p:n välisenä aikana; halliapulainen F. O. Malm marraskuun 2 p:stä joulukuun 31 p:ään sijaisenaan K. Matilainen marraskuun 4 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana; sekä trikiinintutkija I. Berglund marraskuun 9 p:stä joulukuun 10 p:ään sijaisenaan K. Pärssinen. Sairaslomaa nauttivat vielä ilman erityistä sijaista tilapäinen vaakaaja P. Paulamaa tammikuun 14 ja 18 p:nä; jäähdyttämön hoitaja F. Nyström helmi-

kuun 3 p:stä 11 p:ään; tilapäinen koneenkäyttäjä P. Salo helmikuun 4 p:stä 12 p:ään; lämmittäjä E. Riutta maaliskuun 3 p:stä 28 p:ään; halliapulainen F. O. Malm maaliskuun 18 p:stä 27 p:ään ja lokakuun 4 ja 5 p:nä; metallikorjausmies V. Riutta huhtikuun 5 p:nä; halliesimies H. Nordberg huhtikuun 5 p:stä 7 p:ään sekä lokakuun 5 ja 6 p:nä, Kassanhoitajakanslisti I. Heinonen huhtikuun 19 p:stä 21 p:ään sekä saman kuukauden 25 ja 26 p:nä; tilapäinen halliapulainen E. Johansson huhtikuun 22 p:stä toukokuun 22 p:ään; apu- ja puhtaanapitomies T. Sara-aho huhtikuun 27 p:stä 29 p:ään; navettamies F. Lehto huhtikuun 29 p:stä toukokuun 3 p:ään, syyskuun 21 p:stä 24 p:ään ja joulukuun 13 p:stä 21 p:ään; halliapulainen V. Lindberg toukokuun 20 p:stä 22 p:ään; koneenkäyttäjä A. F. Virtanen toukokuun 23 p:stä kesäkuun 14 p:ään; tilapäinen vaakaaja H. Öhberg kesäkuun 4 p:stä 18 p:ään; tilapäinen vartija U. A. Forsgren heinäkuun 19 p:stä 27 p:ään; tilapäinen halliapulainen R. Heimberg elokuun 20 p:stä 27 p:ään; metallikorjausmies O. Heimola elokuun 22 p:stä syyskuun 5 p:ään; tilapäinen vartija V. H. Roivainen syyskuun 14 p:stä 16 p:ään; halliesimies F. O. Pekkarinen syyskuun 28 p:stä lokakuun 1 p:ään; halliesimies H. Landén marraskuun 2 p:stä 6 p:ään ja joulukuun 15 p:stä 17 p:ään; sekä yövartija J. S. Palmqvist joulukuun 15 p:stä 31 p:ään.

Teurastajista olivat työssä sattuneen tapaturman tai muun syyn aiheuttaman sairauden johdosta työhön kykenemättömänä V. Toivola huhtikuun 7 p:stä 15 p:ään; A. E. Hyvärinen huhtikuun 25 p:stä toukokuun 1 p:ään; A. Virtanen heinäkuun 23 p:stä 27 p:ään; A. Palmbach heinäkuun 26 p:stä syyskuun 25 p:ään ja syyskuun 20 p:stä lokakuun 15 p:ään; S. Hakala syyskuun 3 p:stä 10 p:ään; A. Berghem syyskuun 6 p:stä 10 p:ään; P. E. Vähämäki elokuun 10 p:stä 14 p:ään; A. A. Komi syyskuun 14 p:stä 18 p:ään; ja T. V. Snellman marraskuun 4 p:stä 6 p:ään sekä 10 p:nä.

Virkavapautta muun syyn kuin sairauden tähden nauttivat ylimääräinen halliapulainen R. Heimberg maaliskuun 3 ja 4 p:nä; apu- ja puhtaanapitomies O. Lindberg syyskuun 1 p:stä 31 p:ään sijaisenaan P. A. Helenius; ja vanhempi tarkastuseläinlääkäri B. O. Engdahl joulukuun 19 p:stä 23 p:ään sijaisenaan W. Castrén.

Harjoittelijat. Lihantarkastus- ja laboratorioharjoittelijana oli eläinlääkäri H. Westermark kesäkuun 15 p:stä heinäkuun 15 p:ään. Vain laboratoriossa harjoittelivat eläinlääkärit G. von Dickhoff tammikuun 24 p:stä 26 p:ään, K. G. Johansson toukokuun 27 p:stä kesäkuun 4 p:ään, H. J. Saaristo syyskuun 19 p:stä 23 p:ään, V. A. Roos ja P. Yrjänäinen joulukuun 12 p:stä 16 p:ään.

Trikiinintutkimista harjoittelivat neidit H. Leppänen kesäkuun 1 p:stä 17 p:ään, S. Niemi kesäkuun 2 p:stä 17 p:ään, A. Sinikara elokuun 11 p:stä 26 p:ään, K. Paatero syyskuun 23 p:stä lokakuun 8 p:ään ja H. Mäkipää marraskuun 5 p:stä 22 p:ään.

Retkikunnat ym. Kuten edellisinäkin vuosina kävi kertomusvuonna teurastamoon tutustumassa lukuisia retkikuntia. Lokakuussa vietetyn lihataloudellisen viikon ohjelmaan kuuluvissa tilaisuuksissa, joista eräät järjestettiin teurastamossa, jaettiin mainostarkoituksessa teurastamon siihenastista toimintaa selostavaa vihkosta ja liharavinnon käyttöä mainostavia lentolehtisiä.

Teurastusosastot. *Teurastusosastoilla* teurastettiin ja tarkastettiin v. 1934—38 seuraava määrä eläimiä:

	1934	1935	1936	1937	1938
Sonneja	1,942	1,985	3,101	3,469	4,439
Lehmiä	7,695	7,442	10,573	16,361	20,015
Hiehoja ja isoja vasikoita	7,459	6,905	9,219	10,998	17,294
Pikkuvasikoita	816	800	1,158	2,945	4,271
Lampaita ja vuohia	3,326	4,585	5,475	8,657	14,039
Sikoja	9,310	11,843	16,313	19,340	24,901
Porsaita	16	65	59	105	200
Hevosia	50	63	83	158	207
Poroja	—	—	15	—	1
Yhteensä	30,614	33,688	45,996	62,033	85,367

Yllä luetellut v:n 1938 ruhot vastasivat 6,358,057 kg lihaa, josta 64.1 % oli nautakarjan-, 2.7 % lampaan-, 32.5 % sian- ja porsaan- sekä 0.7 % hevosenlihaa.

Teurastettua karjaa tarkastettaessa määrättiin erikoiskäsiteltäväksi 114 raavasta ja 104 vasikkaa, kun taas seuraava määrä hylättiin:

	kpl	Hylättyjä koko ruhoja, kg	kpl	Hylättyjä ruhonosia, kg	Kaikkiaan, kg
Sonneja	1	71	3	91	162
Lehmiä	47	6,680	87	950.5	7,630.5
Hiehoja ja isoja vasikoita	6	458	11	77	535
Pikkuvasikoita	16	180.5	1	5	185.5
Lampaita ja vuohia	3	22	6	7	29
Sikoja	26	2,235	232	1,250	3,485
Porsaita	7	120	—	—	120
Hevosia	5	786	2	22	808
Yhteensä	111	10,552.5	342	2,402.5	12,955

Sitä paitsi hylättiin kaikkiaan 47,238 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä on 60,193 kg.

Teurastusosastoilla teurastetut eläimet olivat saapuneet kaupunkiin joko maanteitse tai rautateitse kuten alla olevasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

	Maanteitse saapuneita	Rautateitse saapuneita	Kaikkiaan
Raavaita	14,335	31,684	46,019
Lampaita ja vuohia	3,598	10,441	14,039
Sikoja	16,487	8,414	24,901
Porsaita	38	162	200
Hevosia	145	62	207
Poroja	1	—	1
Yhteensä	34,604	50,763	85,367

Karjatallien käyttö. Talleissa yötä olleiden eläinten määrä ilmenee seuraavista numeroista:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavaita ...	337	237	342	255	533	428	363	470	1,249	631	313	436	5,594
Vasikoita ...	4	1	8	1	—	26	1	2	8	—	—	28	79
Lampaita ...	23	32	47	51	70	33	97	242	599	320	114	52	1,680
Hevosia	4	2	1	—	1	1	—	3	3	7	2	8	32
Sikoja	140	151	137	125	428	362	139	141	628	329	113	260	2,953
Porsaita	2	1	—	4	—	—	1	—	2	4	1	—	15

Kaikista teuraseläimistä oli talleissa yli yön keskimäärin 12.1 %. Raavaista oli yli yön 12.3 %, lampaista 12.0 %, hevosista 15.5 % sekä sioista ja porsaista 11.9 %.

Rehuja myytiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Heiniä, kg. ..	2,130	1,170	1,690	1,535	2,465	1,880	1,360	1,244	4,230	2,550	1,762	1,592	23,608
Kauroja » ..	70	59	33	33	—	45	21	2	—	75	170	—	508
Kauran-rouheita » ..	—	76	101	191	285	320	186	94	524	258	757	403	3,195

Suolipesimössä puhdistettiin eri kuukausina seuraavat määrät eläinten suolia ja mahoja:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavasten, kpl ...	3,155	2,993	3,404	2,159	2,624	2,898	4,177	5,655	6,218	4,775	4,170	3,560	36,236
Sikojen ja hevosten, kpl				1,479	1,745	2,489	2,378	2,296	2,473	2,494	2,725	2,958	9,552 / 21,037
Pikkuvasikoiden, lampaiden ja porsaiden, kpl ...	233	300	258	354	541	806	1,282	3,649	4,495	3,866	1,758	968	18,510

Vuotientarkastus. Vuotia tarkastettiin eri kuukausina seuraavat määrät:

Kuukausi	Tarkastettu, kpl	Leimattu, kpl	Nylkyvikoja, kpl	Nylkyvikoja, %	Luonnonvikoja, kpl	Luonnonvikoja, %
Tammikuu	1,983	1,726	75	3.8	182	9.2
Helmikuu	1,763	1,571	53	3.0	139	7.9
Maaliskuu	1,788	1,131	19	1.1	638	35.7
Huhtikuu	2,145	1,113	73	3.4	959	44.7
Toukokuu	2,652	1,872	150	5.7	630	23.8
Kesäkuu	2,984	1,904	124	4.2	956	32.0
Heinäkuu	4,266	3,022	121	2.8	1,123	26.3
Elokuu	5,762	4,204	156	2.7	1,402	24.3
Syyskuu	6,326	4,669	179	2.8	1,478	23.4
Lokakuu	4,910	3,819	258	5.3	833	17.0
Marraskuu	4,188	3,450	458	10.9	280	6.7
Joulukuu	3,601	2,906	190	5.3	505	14.0

Siipikarjateurastamo. Kertomusvuoden siipikarjanteurastus ja vienti ulkomaille ilmenee alla olevasta yhdistelmästä:

Kuukausi	Teurastettu kanoja ym. siipikarjaa, kpl	Vienti ulkomaille	
		Kpl	Netto, kg
Tammikuu	1,242	1,086	1,511.0
Helmikuu	2,050	1,552	2,432.7
Maaliskuu	3,609	2,045	2,632.5
Huhtikuu	3,661	4,302	6,052.0
Toukokuu	496	641	951.0
Kesäkuu	489	330	413.0
Heinäkuu	979	488	581.0
Elokuu	1,549	802	1,132.5
Syyskuu	4,756	2,006	2,790.1
Lokakuu	10,084	4,572	6,232.5
Marraskuu	5,546	6,348	8,054.7
Joulukuu	1,758	3,208	4,242.0
Koko vuosi	[1] 36,219	27,380	37,025.0

Siipikarjasta oli rautateitse tuotu 23,221 kpl ja maanteitse 12,998 kpl.

Lihantarkastamossa tarkastettiin v:n 1938 kuluessa kaikkiaan 2,465,562 kg lihaa keskipainojen mukaan laskettuna. Tarkastukset kohdistuivat 92,663 kg:aan paloiteltua lihaa sekä alla mainittuihin ruholajeihin; vertauksen vuoksi julkaistaan v:n 1937 vastaavat luvut:

	1937		1938	
	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl
Sonneja	152	—	153	—
Lehmiä	5,089	20	4,973	37
Hiehoja ja isoja vasikoita	15,021	10	13,059	7
Pikkuvasikoita	28,180	25	26,861	30
Lampaita ja vuohia	15,561	9	15,788	15
Sikoja	7,222	225	6,367	246
Porsaita	393	—	351	—
Hevosia	208	—	186	—
Yhteensä	71,826	289	67,738	335

Tarkastusten johdosta erikoiskäsiteltiin 11 raavasta ja 34 isoa vasikkaa sekä hylättiin seuraava määrä koko ruhoja ja ruhojen osia:

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruhonosia,		Kaikkiaan, kg
	kpl	kg	kpl	kg	
Sonneja	1	332	2	13	345
Lehmiä	113	16,262	62	1,738	18,000
Hiehoja ja isoja vasikoita	33	1,497	31	153.5	1,650.5
Pikkuvasikoita	305	4,187	127	473	4,660
Lampaita ja vuohia	12	93	12	128	221
Sikoja	16	1,593	219	925.5	2,518.5
Porsaita	6	158	3	62	220
Hevosia	22	4,214	4	125	4,339
Paloiteltua lihaa	—	—	—	1,283	1,283
Yhteensä	508	28,336	460	4,901	33,237

[1] Näistä 34 hanhea ja 3 ankkaa.

Sitä paitsi hylättiin kaikkiaan 27,746.5 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä on 60,983.5 kg.

Tukkumyyntihallia, jäähdyttämöä ja jäädyttämöä käytettiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Ko vu
						Tukkumyyntihallissa myytiin:							
Raavaita ..... kpl	3,984	3,852	4,113	3,736	3,653	3,691	3,777	3,842	5,043	4,731	4,552	4,052	49
Isoja vasikoita »	4,264	4,433	5,015	5,112	4,692	4,254	4,121	5,611	6,413	5,810	5,561	6,264	61
Pikkuvasikoita »	2,937	2,440	4,844	3,766	2,223	1,554	1,365	1,794	1,671	2,503	2,702	1,931	29
Lampaita ..... »	2,766	2,639	2,514	2,325	1,955	1,700	2,135	5,799	8,942	9,819	7,727	4,761	53
Sikoja ..... »	3,703	4,149	4,309	3,634	3,268	3,318	2,950	3,127	3,725	4,248	5,300	6,535	48
Porsaita ..... »	67	66	15	45	26	10	16	12	13	12	28	175	
Hevosia ..... »	37	42	21	20	20	22	20	33	15	89	128	61	
Muuta tavaraa, kg	4,435	4,781	5,273	10,383	14,575	10,401	8,832	5,885	5,241	9,295	17,016	14,647	110
						Riippuvien ruhojen osastoilla säilytettiin:							
Raavaita ja isoja vasikoita.... kpl	6,839	4,018	4,588	5,806	5,630	6,510	9,111	9,152	13,598	12,546	9,946	11,494	99
Pikkuvasikoita »	1,130	333	848	645	680	757	1,040	1,156	1,101	1,177	770	1,201	10
Lampaita ..... »	1,078	518	521	1,036	870	869	1,877	4,727	7,890	6,585	4,815	4,655	35
Sikoja ..... »	2,805	3,209	4,034	2,996	3,904	4,701	4,272	4,125	4,059	6,761	6,722	6,484	54
Porsaita..... »	23	98	42	14	59	24	41	55	18	79	40	260	
Hevosia ..... »	80	112	44	19	44	80	116	136	85	202	290	148	1
Muuta tavaraa, kg	6,540	4,852	6,267	7,939	24,103	13,027	36,746	27,705	17,334	5,484	5,648	10,755	166
						Jäähdyttämössä säilytettiin:							
Metsänriistaa . kg	1,021	2,436	1,221	551	65	44	—	901	2,007	4,603	3,439	1,594	17
Kanoja ym. siipikarjaa ..... »	38	393	1,234	—	26	84	301	1,771	391	4,493	3,045	256	12
Lihaa ..... »	430	100	157	2,570	21	492	409	511	3,760	24,716	19,275	821	53
Muuta tavaraa »	1,796	890	1,826	—	15	—	—	—	—	—	—	—	4
						Teurastusosastoista lihana vietiin:							
Raavaita ..... kpl	67	62	73	80	123	198	227	255	220	122	109	77	1
Isoja vasikoita »	11	1	—	1	—	29	53	27	2	4	2	3	
Pikkuvasikoita »	7	—	—	—	2	2	2	7	—	1	—	1	
Lampaita ..... »	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	3	—	
Sikoja ..... »	44	9	12	54	14	8	26	3	30	25	31	11	
Hevosia ..... »	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
						Jäähdyttämöstä suoraan vietiin:							
Raavaita ..... kpl	2	2	2	—	3	3	2	—	—	—	—	—	
Pikkuvasikoita »	—	—	—	—	—	2	2	5	—	3	—	—	
Sikoja ..... »	45	44	193	32	—	—	91	58	59	170	131	285	1
						Tarkastamossa tarkastettiin ja sieltä suoraan vietiin:							
Raavaita ..... kpl	19	19	21	6	5	6	1	5	3	2	2	3	
Isoja vasikoita »	41	81	86	63	40	36	27	17	20	31	20	31	
Pikkuvasikoita »	505	533	846	705	499	416	343	428	506	517	554	494	6
Lampaita ..... »	27	93	84	84	47	21	27	42	54	82	44	76	
Sikoja ..... »	38	75	77	37	39	19	8	8	17	18	45	75	
Porsaita..... »	3	3	7	9	2	—	1	2	2	6	9	19	
Hevosia ..... »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Paloitelt. lihaa, kg	1,511	4,235	2,405	2,486	1,589	1,194	2,923	750	485	5,126	4,795	10,561	38

Kilogrammoiksi muunnettuina muuttuvat edellä esitetyt numerot seuraaviksi:

Kuukausi	Tukkumyyntihallissa myytyjä[1]	Jäädyttämössä säilytettyjä[1]	Teurastusosastoista lihana vietyjä [2]	Teurastusosastoista vietyjä jäähdyttämössä säilytettyjä[2]	Tarkastamossa tarkastettuja ja sieltä suoraan vietyjä [2]
Tammikuu	1,097,335	3,285	13,135	3,965	17,087
Helmikuu	1,113,603	3,818	8,760	3,883	25,326
Maaliskuu	1,222,215	4,438	10,371	16,162	29,061
Huhtikuu	1,146,549	3,122	14,782	2,637	21,185
Toukokuu	1,073,509	127	16,991	385	15,371
Kesäkuu	1,030,556	620	27,597	415	11,798
Heinäkuu	945,779	710	34,257	7,786	10,662
Elokuu	1,093,357	3,183	34,509	4,853	10,043
Syyskuu	1,334,482	6,157	30,847	4,862	11,716
Lokakuu	1,378,036	33,812	17,956	14,054	17,418
Marraskuu	1,437,585	25,759	16,701	10,795	18,949
Joulukuu	1,360,097	2,671	10,969	23,486	27,028
Koko vuosi	14,233,103	87,702	236,875	93,283	215,644

Teurastamon juoksuratoja, sähköinttureja ym. laitteita käytettiin seuraavaa muualla tarkastettua lihamäärää y.m. tavaraa varten:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavaita ..... kpl	1,685	1,758	1,812	1,482	1,407	1,218	1,004	882	1,233	1,166	1,193	1,182	16,022
Isoja vasikoita »	2,741	2,981	3,705	3,425	3,077	2,621	2,108	2,413	3,001	2,648	3,128	3,842	35,690
Pikkuvasikoita »	1,107	840	2,508	1,446	892	490	324	516	368	832	1,104	473	10,900
Lampaita ..... »	1,757	1,661	1,469	1,617	1,104	921	1,048	1,892	3,363	3,717	3,892	2,823	25,264
Sikoja ..... »	1,943	2,307	2,388	1,858	1,305	717	665	906	1,090	1,627	2,370	2,993	20,169
Porsaita ..... »	45	51	9	38	24	8	9	7	10	11	19	115	346
Hevosia ..... »	12	11	3	5	5	4	8	14	4	17	30	12	125
Muuta tavaraa, kg	26,255	23,745	30,818	28,123	24,576	14,438	11,845	13,713	18,740	26,723	37,167	26,822	282,965

Näiden ruhojen lihamäärä oli todellisten ja keskipainojen mukaan laskettuna eri kuukausina seuraava:

	Kg		Kg
Tammikuu	550,980.0	Heinäkuu	276,931.5
Helmikuu	597,785.0	Elokuu	319,566.5
Maaliskuu	669,930.5	Syyskuu	420,181.0
Huhtikuu	573,038.5	Lokakuu	498,207.0
Toukokuu	492,210.0	Marraskuu	590,150.0
Kesäkuu	354,555.5	Joulukuu	596,834.0
		Koko vuosi	5,940,369.5

[1]) Todellinen paino. — [2]) Keskipainojen mukaan.

Punnitseminen. Seuraavat numerot valaisevat laitoksessa suoritettua muuta punnitsemista:

Punnittu	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Vuotia ..... kpl	2,292	2,146	2,513	2,969	3,262	3,857	4,870	6,293	7,235	5,391	4,933	4,518	50,279
Elävää karjaa »	—	—	17	—	28	—	139	—	—	102	—	—	286
Teurastusosast.:													
Hevosia, raavaita, sikoja, kpl	128	167	242	300	198	269	285	295	134	175	124	319	2,636
Vasikoita, lampaita, porsaita, kpl	4	7	18	32	43	20	39	151	89	20	25	22	470
Muuta tavaraa, kg	5,973	5,989	11,354	7,199	6,785	10,240	10,586	9,611	10,214	15,553	14,418	8,772	116,694

Helsingissä myydyn **lihan hintojen vaihtelu** näkyy taulukosta III.

Laboratorio. Vuoden kuluessa tehtiin laboratoriossa 461 täydellistä bakteriologista tutkimusta keittokokeineen, 442 pienempää bakteriologista, bakterioskopista ja histologista tutkimusta, 181 keittokoetta ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta sekä 32,065 sian ruhoa ja 74,131 kg paloiteltua sianlihaa koskevat trikiinikokeet.

Täydellisiä koko ruhoja koskevia bakteriologisia tutkimuksia valaisevat seuraavat yksityistiedot:

Ruhot olivat saapuneet			Ruholajit							Tutkimukset osoittivat ruhojen olevan				Tutkittuja koko ruhoja kaikkiaan
Lihantarkastamosta	Teurastusosastoista	Muualta	Raavaita	Hiehoja ja isoja vasikoita	Pikkuvasikoita	Lampaita	Sikoja	Porsaita	Hevosia	Septikemisiä	Vahvasti bakteeripitoisia	Heikosti bakteeripitoisia	Bakteerivapaita	
301	157	3	191	99	92	8	64	1	6	77	65	209	110	461

Kaikista tutkituista ruhoista 16.7 % oli septikemisiä, 59.4 % bakteeripitoisia ja 23.9 % bakteerivapaita.

Septikemisistä ruhoista mainittakoon vielä seuraavaa:

Ruhot olivat saapuneet			Ruholajit						Septikemian olivat aiheuttaneet								Septikemisiä ruhoja kaikkiaan
Lihantarkastamosta	Teurastusosastoista	Muualta	Raavaita	Hiehoja ja isoja vasikoita	Pikkuvasikoita	Sikoja	Hevosia		Kolibakteerit	Streptokokit	Diplokokit	Diplostreptokokit	Punataudinbakteerit	Anaerobakteerit	Intermedius	Bipolarit	
Absoluuttiset luvut																	
64	11	2	18	6	45	7	1		57	2	9	3	2	1	2	1	77
% tutkituista ruhoista									% septikemisistä ruhoista								
21.3	7.0	66.7	9.4	6.1	48.9	10.9	16.7		74.0	2.6	11.7	3.9	2.6	1.3	2.6	1.3	—

Täydellisen bakteriologisen tutkimuksen yhteydessä tehtiin ruhoista keittokokeita ja todettiin 189 ruhossa vierasta hajua, tehden tämä 41.0 %. Haju oli 101 tapauksessa vahva ja 88 tapauksessa heikko.

Tutkimusten perusteella hylättiin ruhoista kokonaan 194 eli 42.1 %. Ainoastaan keittokokeen perusteella hylättiin ruhoista 47 eli 10.2 %.

Taulukko I valaisee näitä tutkimuksia yksityiskohtaisemmin.

Pienemmät bakteriologiset, bakterioskopiset ja histologiset tutkimukset jakautuivat seuraavasti: 37 pernaruttokoetta, 334 tuberkuloosikoetta, 30 muuta bakteriologista ja bakterioskopista koetta ja 42 histologista koetta.

Kaikki pernaruttokokeet olivat kielteisiä.

Tuberkuloositutkimuksia valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Ruhot olivat saapuneet		Ruholajit		Diagnoosi					
				Myönteinen					
Lihantarkastamosta	Teurastusosastoista	Raavalta	Sikoja	Raavalta	Sikoja	Mikroskoopin avulla	Marsun avulla	Kielteinen	Tutkittuja ruhoja kaikkiaan
3	331	2	332	—	230	228	2	104	334

Myönteisiä tuloksia tutkimuksista saatiin 68.9 %. Pelkästään mikroskoopilla suoritetuista tutkimuksista oli myönteisiä 68.3 %. Niistä 104 tapauksesta, jotka mikroskooppisessa tutkimuksessa antoivat kielteisen tuloksen, tutkittiin ainoastaan 45 edelleen marsuistutuksella. Muita 59 tapausta ei aineiston vähyyden, muiden muutoksiin vaikuttaneiden bakteerien toteamisen tai muiden syiden takia tutkittu marsuistutuksella.

Histologisissa tutkimuksissa todettiin m.m. carcinomia 5, fibromia 3 sekä endotheliomia, leiomyomaa ja rhabdomyomaa 1 tapauksessa.

Keittokokeita ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Ruhot olivat saapuneet		Ruholajit							Tutkittuja ruhoja kaikkiaan
		Sikoja			Sonneja	Lehmiä	Hiehoja ja isosikoita	Pikkusikoita	
Lihantarkastamosta	Teurastusosastoista	Salakarjuja	Karjuja tai myöhään sairastuneita	Muita					
Tutkittuja ruhoja kaikkiaan									
57	124	77	31	27	1	35	5	5	181
Kokeessa myönteisen tuloksen antaneita ruhoja									
36	58	40	10	14	1	22	4	3	94
Kokeen perusteella hylättyjä ruhoja									
27	6	2	3	8	1	13	4	2	33
Hylättyjen prosenttiluvut									
47.4	4.8	2.6	9.7	29.6	100.0	37.1	80.0	40.0	—

Trikiinien varalta otettiin näytteet teurastushalleista yhteensä 25,101 siasta ja porsaasta ja lihantarkastamosta yhteensä 6,964 siasta ja porsaasta sekä 74,131 kg:sta paloiteltua sianlihaa. Trikiinejä ei todettu.

Sairasosasto. Sairasosastossa teurastettiin tai obdusoitiin vuoden kuluessa 26 eläintä, nimittäin 2 lehmää, 5 pikkuvasikkaa, 7 lammasta ja 12 sikaa.

Tarkastuseläinlääkärien toteamat taudit ja niistä johtuvat toimenpiteet käyvät selville taulukosta II. Cysticercus inermis-taudin ja tuberkuloosin esiintymistä valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Cysticercus inermis:

Ruhot olivat saapuneet		Kehitysaste		Rakkuloitten luku		Rakkulat löytyivät			Ruhoja kaikkiaan
Lihantarkastamosta	Teurastusosastolta	Kuolleita	Eläviä	Yksi	Useampia	Ainoastaan päästä	Ainoastaan sydämestä	Useammista paikoista	
Absoluuttiset luvut									
45	219	154	110	180	84	144	83	37	264
Prosenttiluvut									
0.25	0.48	58.3	41.7	68.2	31.8	54.6	31.4	14.0	—

Tuberkuloosia ei vuoden aikana todettu ainoassakaan nautaeläimessä. Sioissa olivat muutokset 118 tapauksessa huomattavissa ainoastaan nielurauhasissa, 108 tapauksessa ainoastaan suolirauhasissa ja 4 tapauksessa sekä nielu- että suolirauhasissa.

Cysticercus inermis ja tuberculosis tautien esiintymiset v. 1934—38 ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

Vuosi	Cysticerus inermis		Tuberculosis			
	Nautojen luku	%	Nautojen luku	%	Sikojen luku	%
1934	158	0.38	3	0.007	8	0.05
1935	140	0.36	12	0.03	30	0.15
1936	163	0.36	4	0.009	84	0.35
1937	165	0.32	1	0.002	119	0.45
1938	264	0.41	—	—	227	0.73

Kokoelmat. Säilömisnesteeseen asetetut näytteet (preparaatit) lisääntyivät vuoden aikana muutamalla kymmenellä ja on kokoelmassa nyt 142 näytettä.

Käyttöosasto. *Konekeskuksessa* sijaitsee laitoksen pääjako sähköä, höyryä, lämmintä ja kylmää vettä varten, sekä jäähdytyshuoneiston jäähdyttämistä varten kolme metyleenikloriidi turbokompressoria, joista kaksi à 240,000 ja yksi à 100,000 kaloria tunnissa eli yhteensä 580,000 kaloria tunnissa, tarpeellisine apukoneineen. Siihen kuuluvat lisäksi kaukomittari jäähdytyshuoneiden lämmön ja kosteuden mittaamista varten, jäätehdas, jonka valmistuskyky on 10,000 kg kirkasta jäätä vuorokaudessa, varasto jään säilytystä varten ja korjauspaja metallitöitä varten. Eri koneiden käyttö selviää seuraavasta taulukosta:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
	Käyttöaika tuntia ja minuuttia kaikkiaan												
Jäähdytyskoneet													
I	85.05	122.45	3.00	153.10	277.35	411.35	219.20	128.35	—	179.15	—	—	1,580.20
II	60.50	16.45	178.25	21.15	—	—	291.30	393.15	446.20	118.25	296.35	197.00	2,020.20
IV	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.10	5.10
Suolaliuospumput jäähdyttämön													
1	146.00	42.05	—	—	—	16.00	511.55	522.25	446.20	17.00	—	—	1,701.45
2	—	95.50	186.20	174.25	277.35	395.45	—	—	—	280.40	296.35	197.10	1,904.20
jäädyttämön													
3	146.00	42.05	—	—	—	—	511.55	522.25	446.20	17.00	—	—	1,685.45
4	—	95.50	175.25	174.25	277.35	411.45	—	—	—	280.40	296.35	197.10	1,909.25
Jäähdytysveden kiertopumput													
5	171.30	12.20	—	—	—	—	522.55	533.15	451.20	18.40	—	—	1,710.00
6	—	143.35	206.20	194.25	295.35	423.15	—	—	7.05	306.15	323.55	297.20	2,197.45
Tyhjöpumput													
I	7.05	4.10	4.20	7.30	6.00	21.40	6.00	7.45	1.15	6.00	—	—	71.45
II	7.05	—	8.15	6.15	11.35	6.50	7.45	7.00	3.00	2.00	4.15	4.00	68.00
III	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21.40	21.40
Ilmapumppu 7	20.45	—	10.00	11.50	30.45	62.45	113.10	135.55	124.25	51.20	24.25	40.50	626.10
Jäähdyttämön tuulettajat													
I	139.10	141.55	159.25	151.10	203.10	323.25	369.00	390.20	330.40	234.40	286.05	172.50	2,901.50
II	142.25	142.00	182.50	157.10	277.35	393.35	467.45	470.55	419.20	287.25	293.50	188.05	3,422.55
III	135.40	132.05	174.15	174.15	272.25	407.30	487.45	508.00	440.15	297.25	286.30	190.55	3,507.00
Otsonilaitteet													
I	—	—	—	—	—	27.00	30.00	30.00	29.00	10.00	—	—	126.00
II	—	—	—	—	—	28.00	30.00	30.00	29.00	12.00	—	—	129.00
	Tonnia												
Jäätä valmistettu	20	—	10	10	20	37.6	58	69.2	69.6	40	20	40	394.4
	Kilogrammaa												
Kloorkalsiumi käytetty	1,200	1,500	1,800	1,200	3,000	5,500	6,100	6,900	6,240	4,200	3,900	3,000	44,540

Lämpökeskus. Eri rakennusten lämmittämistä ja tarvittavan lämpimän veden valmistamista varten on kaksi Babcock & Wilcox vesiputkikattilaa à 190 m², yhteensä 380 m² 10 kg työpaineella, varustettuna 160 m²:n suuruisella savukaasu-etulämmittäjällä sekä koneellisella hiilensyöttölaitoksella (ketjuarinalla). Höyrykattilat on mitoitettu niin suuriksi, että käytännössä on yksi kattila kerrallaan, toisen toimiessa varalla. Lämpökeskuksen käyttö kuukausittain selviää seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Höyrykattilat N:o I Lämmitetty	Höyrykattilat N:o I Annettu höyryä	Höyrykattilat N:o I Kivihiiltä poltettu, tonnia	Höyrykattilat N:o II Lämmitetty	Höyrykattilat N:o II Annettu höyryä	Höyrykattilat N:o II Kivihiiltä poltettu, tonnia	Ariinamoottori käynyt, t. ja min.	Hiilinosturi käynyt, kertaa	Vettä kulutettu, m³	Keskimääräinen käyttö vuorokaudessa: Lämmitetty	Annettu höyryä	Vettä kulutettu, m³	Kivihiiltä poltettu, tonnia
	Tuntia ja min.			Tuntia ja min.						Tunt. ja m.			
Tammikuu	531.00	515.30	122.20	8.00	—	0.95	521.00	592	108	17.39	17.02	3.484	3.973
Helmikuu	472.00	448.00	106.70	—	—	—	463.50	507	110	17.26	16.00	3.929	3.811
Maaliskuu	482.00	465.00	107.60	—	—	—	471.00	529	132	15.55	15.00	4.258	3.471
Huhtikuu	386.15	368.10	88.85	—	—	—	376.30	429	82	13.27	12.27	2.733	2.962
Toukokuu	273.30	253.50	57.25	—	—	—	265.05	283	54	9.22	8.18	1.742	1.847
Kesäkuu	230.30	194.40	42.20	—	—	—	223.10	143	38	8.08	6.48	1.267	1.407
Heinäkuu	251.20	232.45	41.70	—	—	—	243.05	225	31	8.10	7.50	1.000	1.345
Elokuu	263.00	243.00	43.75	—	—	—	254.45	207	38	8.48	8.24	1.226	1.411
Syyskuu	295.00	265.00	56.45	—	—	—	276.35	316	52	10.28	9.28	1.733	1.882
Lokakuu	115.00	107.30	26.15	207.00	189.45	48.55	308.35	387	72	10.39	9.59	2.328	2.410
Marraskuu	—	—	—	322.15	300.55	79.00	311.45	383	68	11.14	10.02	2.267	2.633
Joulukuu	—	—	—	440.45	421.45	115.85	437.10	562	108	14.21	14.00	3.484	3.737
Koko vuosi	3,299.35	3,093.25	682.85	978.00	912.25	244.35	4,152.30	4,563	893	12.12	11.37	2.447	2.540
Kattilat I ja II yhteensä				4,277.35	4,005.50	927.20							

Vedenkulutus kuutiometreissä oli seuraava:

Lämpökeskus	893	Suurkarjan teurastamo	6,049
Jäähdytyskoneet	12,134	Lihantarkastamo	110
Lämminvesisäiliö I	7,127	Saniteettiteurastamo	46
» II	8,842	Suurkarjan talli	421
Hallintorakennus ja ravintola	2,057	Pienkarjan talli	500
Ilmapumppu	301	Vuotavarasto	287
Jään valmistus	411	Lantala	2,346
Tukkumyyntihalli	363	Rautatievaunupesimö:	
Jäähdyttämöt	380	Lihavaunuja	1,463
Sikateurastamo ja laboratorio	3,517	Karjavaunuja	3,315
Suolipesimö	19,653	Siipikarjateurastamo	702
Mahantyhjennyshuone	54,158	Muu kulutus	414
		Yhteensä	125,489

Alla olevat numerot osoittavat vedenkulutuksen kuutiometreissä kuukausittain:

Tammikuu	7,214	Toukokuu	9,077	Syyskuu	14,610
Helmikuu	5,845	Kesäkuu	10,064	Lokakuu	12,781
Maaliskuu	7,352	Heinäkuu	14,100	Marraskuu	11,655
Huhtikuu	7,135	Elokuu	16,318	Joulukuu	9,338

Rautatievaunupesimöt. Teurastamolle on uskottu saapuvien liha- ja karjavaunujen puhdistus ja desinfioiminen. Eri kuukausina puhdistettiin rautatievaunuja seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Lihavaunuja	263	249	286	266	232	166	155	154	180	224	240	241	2,656
Karjavaunuja ...	226	267	262	253	332	372	435	570	672	587	506	454	4,936
Yhteensä	489	516	548	519	564	538	590	724	852	811	746	695	7,592

Keskimääräinen vedenkulutus vaunua kohden oli 0.631 m³.

Sähkönkulutus. Laitoksen tarvitsema sähkövirta saadaan Helsingin kaupungin sähkölaitoksen muuntoasemalta pienjännitteisenä, suuria moottoreja varten 500 voltin ja pienempiä moottoreja varten 220/127 voltin jännitteellä. Eri jännitteisen sähkövirran kulutus kilovattitunneissa kuukausittain näkyy alla olevista numeroista:

	220/127 V:n valaistusvirta, kWh	220 V:n voimavirta, kWh	500 V:n voimavirta, kWh	Koko kulutus, kWh
Tammikuu	7,936	9,350	31,200	48,486
Helmikuu	5,847	8,199	29,440	43,486
Maaliskuu	4,261	10,370	34,080	48,711
Huhtikuu	2,796	10,146	36,080	49,022
Toukokuu	2,062	15,041	57,520	74,623
Kesäkuu	1,803	22,776	89,680	114,259
Heinäkuu	1,898	28,219	106,080	136,197
Elokuu	2,513	29,800	108,720	141,033
Syyskuu	4,100	24,115	87,680	115,895
Lokakuu	7,064	16,969	60,960	84,993
Marraskuu	8,836	16,088	59,600	84,524
Joulukuu.....	10,198	11,723	37,840	59,761
Koko vuosi	59,314	202,796	738,880	1,000,990

Teurastamon tulot ja menot. Talousarvion mukaan oli kertomusvuonna tuloja arvioitu kertyvän yhteensä 4,140,000 mk. Todellisuudessa tulot nousivat yhteensä 5,524,240: 30 mk:aan ja olivat siis 1,384,240: 30 mk eli 33.4 % arvioitua määrää suuremmat.

Eri tuloerät ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Ylitulot (+) tai vajaus (—), mk
Teurastusosastot	950,000: —	1,456,976: —	+ 506,976: —
Lihantarkastusosasto	700,000: —	688,914: —	— 11,086: —
Tukkumyyntihalli	1,100,000: —	[1])1,396,665: 86	+ 296,665: 85
Kuljetusratojen ym. käyttämisestä	275,000: —	297,015: 70	+ 22,015: 70
Jäähdyttämö	550,000: —	[2]) 794,310: 85	+ 244,310: 85
Suolipesimö	90,000: —	224,532: —	+ 134,532: —
Navetta	25,000: —	44,102: —	+ 19,102: —
Lihojen, vuotien ym. punnitus	20,000: —	33,060: 50	+ 13,060: 50
Konttorien, ravintolan ym. vuokrat	65,000: —	91,651: 50	+ 26,651: 50

[1]) Näistä maksuista saadaan v. 1939 käyttää enintään 300,000 mk määräalennusten maksamiseen sittenkun kaupunginvaltuuston näitä määräalennuksia koskeva, toukokuun 18 p:nä 1938 tekemä päätös on saavuttanut lainvoiman. — [2]) Tähän sisältyy tuloja jäänmyynnistä 44,724: 25 mk.

	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Ylitulot (+) tai vajaus (—), mk
Rehut	10,000: —	27,908: 45	+ 17,908: 45
Vaunujen puhdistus, hylkyliha, lanta ym.	145,000: —	257,158: 50	+ 112,158: 50
Vuotavaraston vuokrat ja ostoluvat	114,000: —	113,094: 30	— 905: 70
Kanateurastamo	40,000: —	18,813: 85	— 21,186: 15
Erikseen mainitsemattomat tulot	12,656: —	[1] 36,692: 80	+ 24,036: 80
Luontoisedut	43,344: —	43,344: —	—
Yhteensä	4,140,000: —	5,524,240: 30	+1,384,240: 30

Alla olevat luvut osoittavat miten kokonaistulot jakautuivat eri kuu kausiin:

	Mk		Mk
Tammikuu	390,461: 55	Heinäkuu	432,757: 20
Helmikuu	354,614: 85	Elokuu	453,596: 45
Maaliskuu	377,427: 30	Syyskuu	561,414: 35
Huhtikuu	448,820: 40	Lokakuu	618,359: 60
Toukokuu	367,881: 45	Marraskuu	551,689: 60
Kesäkuu	391,280: 55	Joulukuu	575,937: —
		Yhteensä	5,524,240: 30

Kaupungin v:n 1938 talousarvioon merkittiin teurastamoa varten määrärahoja yhteensä 4,420,437 mk, johon kertomusvuoden kuluessa myönnettiin lisämäärärahoja yhteensä 197,860 mk. Kaikkiaan oli siis käytettävissä 4,618,297 mk, mistä käytettiin 4,473,095: 65 mk ja v:een 1939 siirrettiin 213,882 mk. Käytettyyn määrään sisältyy myös teurastamon tilitysvuokra 1,152,900 mk. Vajausta syntyi 68,680: 65 mk. Eri menoeriin määrärahat ja kustannukset jakautuivat seuraavasti:

	Talousarvion määräraha, mk	Lisämääräraha, mk	Menot tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	29,000: —	—	28,100: —	+ 900: —
Sääntöpalkkaiset virat	1,055,420: —	96,328: —	1,150,901: 40	+ 846: 60
Palkkasääntöön merkitsemättömät pysyväiset virat	116,472: —	10,572: —	124,724: 80	+ 2,319: 20
Tilapäistä työvoimaa	265,000: —	4,960: —	268,213: 10	+ 1,746: 90
Kesälomasijaiset	32,323: —	11,000: —	34,043: —	+ 9,280: —
Vuokra	1,152,900: —	—	1,152,900: —	—
Lämpö	280,000: —	—	307,507: 55	—27,507: 55
Valaistus	74,550: —	—	72,045: 15	+ 2,504: 85
Siivoaminen	6,000: —	—	5,961: —	+ 39: —
Vedenkulutus	180,000: —	—	248,159: 10	—68,159: 10
Puhtaanapito	57,000: —	—	50,347: 80	+ 6,652: 20
Painatus ja sidonta	45,000: —	—	44,900: 90	+ 99: 10
Tarverahat	112,250: —	—	113,525: 50	— 1,275: 50
Vaatteiden pesu	8,000: —	—	11,197: 20	— 3,197: 20
Koneiden ja työkalujen hankinta	57,500: —	—	98,731: —	—41,231: —
Yleisten laitteiden kunnossapito	180,000: —	75,000: —	254,996: 70	+ 3: 30
Tapaturmavakuutusmaksut	30,000: —	—	6,494: 30	+23,505: 70
Käyttövoima	395,750: —	—	350,329: 10	+45,420: 90
Rehut ja kuivikkeet	17,390: —	—	23,128: 30	— 5,738: 30
Tarveaineet	112,000: —	—	126,889: 75	—14,889: 75
Väestönsuojelu	[2] 213,882: —	—	—	—
Yhteensä	4,420,437: —	197,860: —	4,473,095: 65	—68,680: 65

[1] Tähän sisältyy tuloja elävän karjan myynnistä 27,363 mk. — [2] Siirtyy v:een 1939

I. Septikemian varalta laboratoriossa tutkitut ruhot

Tutkimuksen syy		Raavaita		Isoja vasik.		Pikkuvasik.		Lampaita		Sikoja		Porsaita		Hevosia	
		Septikemisiä	Ei sept.	Septikemisiä	Ei sept.	Septikemisiä	Ei sept.	Septikemisiä	Ei sept.	Septikemisiä	Ei sept.	Septikemisiä	Ei sept.	Septikemisiä	Ei sept.
Abscessus	Märkäpesäkkeet	1	8	—	1	—	—	—	1	1	5	—	—	—	—
Arthritis	Niveltulehdus	—	3	—	—	2	3	—	—	—	1	—	—	1	1
Ascitis	Vesitauti	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Contusio	Ruhjevamma	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—
Distomatosis	Maksamadot	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Enteritis	Suolitulehdus	—	1	—	1	1	1	—	—	—	6	—	—	—	—
Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	—	—	—	—	—	3	5	—	—	—	—
Fractura	Luunmurtuma	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—
Gastritis	Mahatulehdus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gastritis traumatica	Traumaattinen mahatulehdus	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gastritis pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haemorrhagia ..	Vertymiä	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Hepatitis	Maksatulehdus	3	19	2	4	—	1	—	2	—	3	—	—	—	—
Icterus	Keltatauti	—	3	—	2	—	2	—	—	—	4	—	—	—	—
Lienitis	Pernatulehdus	—	—	—	—	2	3	—	—	—	1	—	—	—	1
Lymphadenosis	Imusolmukekasvain	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lymphomatosis	Imusolmukekasvaintauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Mastitis	Utaretulehdus	8	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Metritis	Kohtutulehdus	—	6	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Nephritis	Munuaistulehdus	1	7	1	3	2	2	—	—	—	3	—	—	—	—
Obstipatio	Umpitauti	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paresis puerperalis	Poikimahalvaus	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pericarditis	Sydänpussintulehdus	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pericarditis traumatica	Traumaattinen sydänpussintulehdus	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Peritonitis	Vatsakalvontulehdus	—	5	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1
Piroplasmosis	Punatauti	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pleuritis	Keuhkopussintulehdus	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pneumonia	Keuhkokuume	1	6	—	8	2	4	—	1	—	6	—	—	—	—
Tumores	Kasvaimia	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tympanitis	Pullistustauti	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vaccin variol	Istutusrokko	—	—	—	67	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ödema	Vesipöhö	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	Hätäteurastus	—	11	—	2	2	1	—	1	—	4	—	—	—	1
—	Punaiset rauhaset	—	—	1	1	2	5	—	—	2	4	—	—	—	—
—	Turvonneet rauhaset	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	Kuihtuminen	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	Elimiä puuttuu	—	2	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	Häiriintynyt yleistila	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
—	Vieras väri	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	Vieras haju	—	4	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
—	Verenmyrkytykseen viittaavia muutoksia	1	5	2	1	31	19	—	—	—	1	—	1	—	1
—	Vaikea synnytys	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	Verinen liha	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
	Yhteensä	18	173	6	93	45	47	—	8	7	57	—	1	1	5

	Hylkäämisen syy		Teurastus-											
			Sonneja ja härkiä			Lehmiä			Hiehoja ja isoja vasik.			Pikkuvasikoita		
			Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	—	11	1	12	109	1	1	14	—	—	1
2	Actinomycosis	Sädesienitauti	—	—	5	—	1	22	—	—	4	—	—	—
3	Angiectasia hepatis	Pilkkumaksa	—	—	3	—	—	114	—	—	2	—	—	—
4	Anthracosis	Nokikeuhko	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Arthritis, bursitis, gonitis	Nivel-, limapussin- tai polvitulehdus	—	1	—	—	14	—	—	—	—	1	—	—
6	Ascitis	Veritauti	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Bronchopneumonia inf. catarrhalis chron. suum	Porsasyskä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Cachexia	Nääntyminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmurtumat, verenvuodot	—	—	—	1	40	11	—	8	4	—	1	—
10	Cystae	Rakkokasvaimet	—	—	2	—	1	28	—	—	3	—	—	—
11	Cysticercus inermis	Matorakkulat	—	—	39	—	—	75	1	—	102	—	—	2
12	Cysticercus tenuicollis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Dermatitis	Ihotulehdus	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
14	Distomatosis	Maksamadot	—	—	283	—	—	4,133	—	—	262	—	—	2
15	Emphysema	Ilmapöhö	—	—	2	—	—	18	—	—	—	—	—	—
16	Enteritis	Suolitulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Gastritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	—	1	3	10	2	23	—	—	1	—	—	—
19	Hepatitis	Maksatulehdus	—	—	1	1	1	15	—	—	6	—	—	1
20	—	Hätäteurastus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Icterus	Keltatauti	—	—	—	—	—	7	—	—	—	1	—	—
22	—	Kehittymättömyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
23	—	Laihtuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	—	Likaantuminen	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
25	Lymphadenosis	Imusolmuketauti	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
26	Mastitis	Utaretulehdus	—	—	—	5	1	276	—	—	1	—	—	—
27	Melanosis	Tummumistauti	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—
28	Metritis	Kohtutulehdus	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—
29	Myocarditis	Sydänlihaksentulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Necrosis	Kuolio	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Nephritis	Munuaistulehdus	—	—	4	4	—	34	—	—	2	1	—	1
32	Pericarditis	Sydänpussintulehdus	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—
33	Peritonitis	Vatsakalvontulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	—	Pilaantuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Piroplasmosis	Punatauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	Pleuritis	Keuhkopussintulehdus	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
37	Pneumonia	Keuhkokuume	—	—	—	2	—	15	—	—	1	—	—	—
38	Rachitis	Riisitauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39	Sarcosporidia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	Septicaemia	Verenmyrkytys	1	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—
41	Tuberculosis	Nystyrätauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	Tumores	Kasvannaiset	—	—	—	3	1	11	—	—	—	—	—	—
43	—	Rehu-, kalttausvesi-, veriaspiratio	—	—	230	—	—	990	—	—	980	—	—	1
44	—	Vieras haju, väri, maku	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—
45	Tympanitis	Pullistustauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
46	Aliae invasiones	Muut loistaudit	—	—	2	—	—	6	—	—	4	—	—	—
47	Alii morbi	Muut taudit	—	—	6	10	10	36	3	1	13	10	—	4
48		Yhteensä	1	3	592	47	87	5,930	6	11	1,400	16	1	12

Huom.: Taulukkosarekkeeseen Elimiä y.m. merkityt luvut eivät osoita elinten lukua, vaan

den syyn ja kohteiden mukaan

osastot

Lihantarkastamo

Lampaita			Sikoja			Porsaita			Hevosia			Sonneja ja härkiä			Lehmiä			Hiehoja ja isoja vasik.			Pikkuvasikoita			
Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	
—	1	2	1	34	46	—	—	—	—	1	2	—	—	1	3	—	13	—	—	1	—	—	1	1
—	—	—	—	23	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	15	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	5	—	—	1	—	4	—	1	5
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
—	—	—	1	—	1,212	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	8
1	5	3	3	122	13	—	—	—	—	—	1	—	1	—	3	31	13	1	4	2	—	3	1	9
—	—	—	—	1	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	2	—	—	2	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	5	—	—	34	—	—	—	11
—	—	126	—	—	59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
—	—	—	—	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
—	—	752	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	443	—	—	55	—	—	1	14
—	—	—	—	—	52	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	16
—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	2	—	—	—	—	—	—	18
—	—	9	1	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	1	9	1	9	3	—	8	—	—	1	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
1	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	3	—	—	16	—	—	21
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	2	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	—	24	—	—	179	5	2	58	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	36	—	—	—	—	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	29
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	30
—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	2	—	3	2	—	1	31
—	—	—	—	—	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	9	6	21	95	1	23	190	96	111	341	34
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
—	—	99	2	—	183	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	5	2	—	6	5	—	1	37
—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	2	—	—	51	—	—	40
—	—	—	—	—	229	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42
—	—	31	—	—	2,299	—	—	—	—	—	—	—	—	33	—	—	217	—	—	226	—	—	5	43
—	—	—	5	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	26	3	2	11	3	26	17	11	39	44
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	45
—	—	189	—	—	120	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	46
—	—	25	7	19	41	1	—	—	1	—	—	1	—	1	18	1	22	8	—	7	77	—	9	47
3	6	1,237	26	232	4,351	7	—	—	5	2	7	1	2	69	113	62	918	33	31	741	305	127	465	48

eläinten lukua, joista ne on hylätty.

Jatkoa

	Hylkäämisen syy		Lihantarkastamo													Paloiteltua lihaa, kg
			Lampaita			Sikoja			Porsaita			Hevosia				
			Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.		
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	1	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—		—
2	Actinomycosis	Sädesienitauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
3	Angiectasia hepatis	Pilkkumaksa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
4	Anthracosis	Nokikeuhko	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
5	Arthritis, bursitis, gonitis	Nivel-, limapussin- tai polvitulehdus	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	—		—
6	Ascitis	Veritauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
7	Bronchopneumonia inf. catarrhalis chron. suum	Porsasyskä	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—		—
8	Cachexia	Nääntyminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
9	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmurtumat, verenvuodot	1	5	—	1	42	2	—	—	—	2	1	—		—
10	Cystae	Rakkokasvaimet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
11	Cysticercus inermis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
12	Cysticercus tenuicollis	Matorakkulat	—	—	29	—	—	7	—	—	—	—	—	—		—
13	Dermatitis	Ihotulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
14	Distomatosis	Maksamadot	—	—	423	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
15	Emphysema	Ilmapöhö	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
16	Enteritis	Suolitulehdus	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—		—
17	Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—		—
18	Gastritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
19	Hepatitis	Maksatulehdus	1	—	7	—	—	6	—	—	—	—	—	—		—
20	—	Hätäteurastus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1		—
21	Icterus	Keltatauti	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
22	—	Kehittymättömyys	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
23	—	Laihtuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
24	—	Likaantuminen	—	—	82	—	2	36	—	—	—	3	—	1		—
25	Lymphadenosis	Imusolmuketauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
26	Mastitis	Utaretulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
27	Melanosis	Tummumistauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
28	Metritis	Kohtutulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
29	Myocarditis	Sydänlihaksentulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
30	Necrosis	Kuolio	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
31	Nephritis	Munuaistulehdus	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—		—
32	Pericarditis	Sydänpussintulehdus	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
33	Peritonitis	Vatsakalvontulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—		—
34	—	Pilaantuminen	1	3	109	3	157	79	2	—	—	5	1	2	1,283	
35	Piroplasmosis	Punatauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
36	Pleuritis	Keuhkopussintulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
37	Pneumonia	Keuhkokuume	1	—	27	—	1	7	1	—	—	—	—	—		—
38	Rachitis	Riisitauti	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—		—
39	Sarcosporidia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
40	Septicaemia	Verenmyrkytys	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—		—
41	Tuberculosis	Nystyrätauti	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—		—
42	Tumores	Kasvannaiset	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
43	—	Rehu-, kalttausvesi-, veriaspiratio	—	—	21	—	—	926	—	—	—	—	—	—		—
44	—	Vieras haju, väri, maku	—	4	8	4	13	9	1	3	—	3	—	—		—
45	Tympanitis	Pullistustauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
46	Aliae invasiones	Muut loistaudit	—	—	91	—	—	12	—	—	—	—	—	2		—
47	Alii morbi	Muut taudit	3	—	39	3	2	4	—	—	—	6	—	1		—
48		Yhteensä	12	12	853	16	219	1,099	6	3	—	22	4	7	1,283	

Huom.: Ks. edell. siv. huomautusta.

III. Lihan tukkuhinnat Helsingissä vuonna 1938

Kuukausi ja hintataso	Naudat			Juottovasikat			Pikkuvasikat			Lampaat			Siat		
	Paras laatu	Keski-laatu	Huon. laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huon. laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huon. laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huon. laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huon. laatu
	Hinta kilogrammalta, markkaa ja penniä														
Tammikuu, korkein	10 —	7 50	5 50	16 —	14 —	12 —	— —	6 50	— —	13 —	12 —	10 —	14 50	13 50	11 50
» alin	9 —	7 —	4 50	15 —	12 —	10 —	— —	6 —	— —	11 —	9 —	7 —	13 75	13 —	11 50
Helmikuu, korkein	9 75	7 50	5 50	16 —	14 —	12 —	— —	6 50	— —	13 —	12 —	9 —	13 50	13 25	11 50
» alin.....	9 25	7 —	5 —	15 —	12 50	10 —	— —	6 —	— —	12 50	11 —	9 —	13 —	12 75	11 —
Maaliskuu, korkein	10 —	8 —	7 —	16 —	14 —	11 —	— —	6 50	— —	13 —	12 —	9 —	13 —	12 50	11 50
» alin.....	9 50	7 50	5 50	15 —	13 —	10 —	— —	5 50	— —	12 50	11 —	8 —	12 25	11 75	10 50
Huhtikuu, korkein	9 75	8 —	6 50	16 —	13 —	11 —	— —	5 50	— —	13 —	12 50	9 —	13 —	12 50	11 —
» alin ...	9 50	6 50	5 50	15 —	13 —	11 —	— —	5 50	— —	12 50	11 —	8 —	12 25	11 75	10 50
Toukokuu, korkein	10 —	8 50	7 —	16 —	14 —	12 —	— —	6 —	— —	12 50	11 —	8 —	13 —	12 50	10 —
» alin ...	9 25	7 50	6 —	15 —	13 —	10 —	— —	5 50	— —	12 —	10 —	7 —	12 25	11 50	9 50
Kesäkuu, korkein	11 —	9 50	7 50	16 —	14 —	12 —	— —	6 50	— —	13 —	12 —	9 —	14 —	12 75	11 —
» alin ...	9 75	7 50	6 —	15 —	13 —	11 —	— —	6 —	— —	12 —	10 —	8 —	13 —	12 —	9 —
Heinäkuu, korkein	11 —	10 —	8 —	16 —	13 —	12 —	7 —	6 50	6 50	13 —	12 —	9 —	13 75	13 —	10 50
» alin ...	9 50	8 —	6 50	15 —	13 —	11 —	7 —	6 50	6 50	11 —	9 —	7 —	13 50	12 50	10 —
Elokuu, korkein	11 —	9 50	7 50	16 —	14 —	12 —	7 —	— —	6 50	14 —	13 —	10 —	13 —	12 50	10 50
» alin ...	10 50	8 50	6 50	16 —	14 —	12 —	7 —	— —	6 —	11 —	10 —	7 —	12 75	12 —	10 50
Syyskuu, korkein	10 50	9 —	7 50	16 —	14 —	12 —	7 —	— —	6 50	12 50	11 —	7 —	13 —	12 50	10 50
» alin ...	9 50	8 —	5 50	15 —	13 —	11 —	7 —	— —	6 50	10 —	9 —	6 —	12 75	12 50	10 —
Lokakuu, korkein	9 50	7 50	5 50	16 —	13 —	11 —	6 50	— —	6 —	12 —	10 —	8 —	13 25	12 75	10 —
» alin ...	9 50	7 —	4 50	15 —	13 —	10 —	6 50	— —	6 —	9 50	8 —	6 —	12 —	11 —	9 —
Marraskuu, korkein	9 50	7 50	4 50	16 —	14 —	12 —	6 50	— —	6 —	11 —	10 —	8 —	[1] 12 50	12 —	9 50
» alin ...	9 —	6 50	4 —	15 —	13 —	11 —	6 50	— —	6 —	9 —	8 —	6 50	[1] 11 50	10 50	8 50
Joulukuu, korkein	10 —	7 50	5 —	16 —	14 —	12 —	6 50	6 50	6 —	11 —	10 —	7 —	[1] 13 —	12 —	8 50
» alin ...	9 —	6 50	4 50	15 —	13 —	11 —	6 50	6 50	6 —	9 —	8 —	6 —	[1] 12 —	10 50	8 —

IV. Lihantuonti Helsinkiin rautateitse muille asemille kuin teurastamon raiteeseen sekä meritse Virosta vuosina 1934—38

Vuosi ja kuukausi	Helsingin pikatavara-asema	Töölön tavara-asema	Sörnäisten asema	Valtilan asema	Kaikki	Virosta tuotua lihaa	Kaiken kaikkiaan
	kg						
1938							
Tammikuu.....	3,742	1,603	—	16,941	22,286	57,130	79,416
Helmikuu	3,087	2,530	—	19,473	25,090	32,008	57,098
Maaliskuu	2,723	807	—	26,164	29,694	60,725	90,419
Huhtikuu	7,251	1,240	—	30,391	38,882	35,137	74,019
Toukokuu	4,135	292	—	16,662	21,089	48,254	69,343
Kesäkuu	3,764	226	—	8,203	12,193	21,274	33,467
Heinäkuu	2,913	—	—	5,765	8,678	24,231	32,909
Elokuu	2,497	—	—	6,411	8,908	—	8,908
Syyskuu	6,497	—	—	5,259	11,756	—	11,756
Lokakuu	7,980	—	—	14,537	22,517	—	22,517
Marraskuu	16,174	155	—	18,625	34,954	—	34,954
Joulukuu	16,210	463	—	13,337	30,010	44,850	74,860
Koko vuosi	*76,973*	*7,316*	—	*181,768*	*266,057*	*323,609*	*589,666*
1937	66,760	8,640	—	203,463	278,863	479,176	758,039
1936	78,329	27,692	—	67,429	173,450	420,376	593,826
1935	100,905	25,864	6,421	45,941	179,131	474,201	653,332
1934	149,042	37,742	85,463	—	272,247	197,025	469,272

[1] 40—55 kilon painoisten sikojen parhaan laadun korkein hinta oli 13: 50 mk ja alin 12:50 mk kg:lta.

XIII. Huoltotoimi

Huoltolautakunnan kertomus [1]) Helsingin kaupungin yhteiskunnallisen huollon hallinnosta v. 1938 oli seuraava:

I. Yleiskatsaus huolto-oloihin ja huoltolautakunnan toimintaan

A. Huolto-olot

Vuosi 1938 merkitsi Helsingin kaupungin yhteiskunnallisen huoltotoimen alalla niiden periaatteiden ja sen hallintojärjestelmän vakiintumista, joita noudattaen pääkaupungin huoltotoimi v:n 1937 alusta lukien järjestettiin nykyiselle kannalle ja joista jo v:n 1937 toimintakertomuksen johdannossa tarkemmin tehtiin selkoa. Siten huoltolautakunnan ja -viraston tehtävänä edelleenkin oli huolehtia köyhäinhoidosta, irtolais- ja alkoholistihuollosta sekä myös työttömyyshuollosta pääkaupungissa. Sangen suuressa määrässä on huoltovirastolle lisäksi aiheutunut tehtäviä tammikuun 1 p:nä 1938 voimaantulleen kansaneläkelain johdosta, mikä laki erityisen huomattavalla tavalla täydentää maamme sosiaalista lainsäädäntöä.

Niihin ohje- ja johtosääntöihin sekä työjärjestyksiin, joilla kaupungin huoltotoimi sekä huoltolautakunnan ja -viraston toiminta on järjestetty ja joista yksityiskohtaisemmin on tehty selkoa v:n 1937 toimintakertomuksessa, tehtiin kertomusvuonna eräitä pienehköjä muutoksia. Siten kaupunginvaltuusto hyväksyi lokakuun 26 p:nä ja sosiaaliministeriö vahvisti joulukuun 20 p:nä Helsingin kaupungin huolto-ohjesäännön 2, 4, 6, 7, 8, 13, 14 ja 20—26 §:n muutokset, kaupunginvaltuusto vahvisti lokakuun 26 p:nä huoltolautakunnan sekä sen asettamien osastojen, jaostojen ja johtokuntien työjärjestyksen 3 ja 5 §:n muutokset sekä samana päivänä myös huoltolautakunnan alaisten työtupien ohjesäännön 1—3, 5 ja 6 §:n muutokset.

Edullisena jatkuneesta yleisestä taloudellisesta tilanteesta johtuen kaupunkikunnan asukkaiden turvautuminen köyhäinhoidon apuun kertomusvuonna edelleen tuntuvasti pieneni. Siinä suhteessa välittömästi avustettujen henkilöiden absoluuttisen lukumäärän kehitys puhuu selvää kieltä.

Oltuaan v. 1933 35,282, v. 1934 28,166, v. 1935 25,639, v. 1936 23,499 ja v. 1937 18,872 lukumäärä aleni kertomusvuonna 16,141:een. Nämä lukumäärät tekevät prosenteissa laskien kaupungin kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkittyyn väestöön verraten v. 1933 13.1 %, v. 1934 10.3 %, v. 1935 9.2 %, v. 1936 8.3 %, v. 1937 6.4 % ja v. 1938 5.3 %, joten siis köyhäinhoitorasitus varsinkin huomioonottaen kaupungin väki-

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1939.

luvun kasvamisen on kehittynyt sangen nopeasti kohti normaaleiksi katsottavia olosuhteita. Huoltotoimen bruttomenot alentuivat edellisestä vuodesta n. 3.2 miljoonalla mk:lla tehden kertomusvuonna 54,545,101: 55 mk. Kutakin kaupungin asukasta kohden ovat bruttomenot olleet v. 1933 273: 04 mk, v. 1934 220: 03 mk, v. 1935 224: 80 mk, v. 1936 216: 26 mk, v. 1937 196: 87 mk sekä v. 1938 178: 86 mk, joten huoltotoimen aiheuttaman rasituksen keveneminen on ollut varsin tuntuva. Niinikään huoltoviraston työmäärää osoittavat numerot ovat köyhäinhoitoa varten asetettujen huoltokanslioiden kohdalla edelleen alentuneet, jos kohta viraston tehtävät ovat toisaalta varsinkin kansaneläkelain voimaantulon johdosta lisääntyneet. Jatkuvasti kasvavaa työmäärää osoittavat irtolais- ja alkoholistikanslian sekä eräiden asiamiestoimiston kanslioiden vastaavat numerot. Työttömyyshuollon aiheuttamat tehtävät ovat sen sijaan yleisten suhdanteitten vaikutuksesta entisestään supistuneet.

B. Hallinto ja organisatio

Lautakunnan kokoonpano. Huoltolautakuntaan kuului kertomusvuonna 10 jäsentä ja 10 lisäjäsentä; varajäseniä ja varalisäjäseniä oli vastaavat määrät. Lautakunnan kokoonpano oli seuraava:

Jäsenet:	Varajäsenet:
Insinööri F. Kreander	Pastori Th. af Björkstén
Rakennusmestari G. Welroos	Tullipäällysmies A. Forsström
Toimistonjohtaja H. Allenius	Taloudenhoitaja K. Wilén
Putkityöntekijä J. A. Kivistö	Pianoteknikko J. Virtanen
Toimittaja H. Adler	Konttoristi E. Jokinen
Kirjaltaja R. Paasio	Varastotyöntekijä S. Laine
Rouva S. Saveri	Myymälänhoitaja L. Pukander
Pastori F. E. Lilja	Opettaja A. Kallioniemi
Pankinjohtaja V. Sipi	Johtaja A. Linko
Varatuomari M. Olsson	Merenkulkuneuvos A. Viranko

Lisäjäsenet:	Varalisäjäsenet:
Johtaja J. Hellsten	Kansakoulunopettaja K. Saltzman
Rouva E. Östenson	Aluelääkäri L. Wetterstrand
Konemestari G. A. Lemström	Toimitusjohtaja L. B. Liljefors
Rouva M. Paaso	Malliveistäjä T. Kuukkanen
Liikkeenhoitaja U. Merilinna	Kivityöntekijä O. Nuutinen
Rouva F. Pietikäinen	Konttoristi E. K. Kalervo
Rouva E. Stolt	Työnjohtaja J. V. Tuomi
Teologiantohtori V. Päivänsalo	Kouluhoitajatar L. Hagan
Esittelijäneuvos A. Vehilä	Filosofianmaisteri H. Cannelin
Filosofianmaisteri E. Korpela	Kansakoululääkäri E. Alho

Lautakunnan puheenjohtajana toimi jäsen Kreander ja varapuheenjohtajana jäsen Paasio.

Valvontapiirit. Kaupunki oli köyhäinhoitoa varten jaettu 12 valvontapiiriin. Näiden piirien valvojina toimivat seuraavat lautakunnan jäsenet ja lisäjäsenet: piirissä I a jäsen Welroos, I b lisäjäsen Paaso, II a jäsen

Olsson, II b lisäjäsen Stolt, III a jäsen Lilja, III b jäsen Adler, IV a jäsen Sipi, IV b jäsen Pietikäinen, V a jäsen Saveri, V b lisäjäsen Lemström, VII a jäsen Kivistö sekä VII b lisäjäsen Östenson.

Valvontapiirien alueet olivat seuraavat:

I a piiri käsitti: VIII kaupunginosan kokonaisuudessaan sekä III, V, VI ja VII kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Hietalahti, Punavuorenkatu, Albertinkatu, Iso Roobertinkatu, Erottajankatu, Heikinkatu, Pohj. Esplanaadikatu, Eteläsatama, Vuorimiehenkatu, Kasarmikatu, Tarkk'ampujankatu, Pursimiehenkatu, Telakkakatu, Munkkisaarenkatu ja Hietalahti.

I b piiri: VI, VII ja IX kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Hietalahti, Munkkisaarenkatu, Telakkakatu, Pursimiehenkatu, Tarkk' ampujankatu, Kasarmikatu, Vuorimiehenkatu, Eteläsatama, Merisatama ja Hietalahti sekä Eteläsataman suulla olevat saaret ynnä Suomenlinnan.

II a piiri: XI kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Kolmas linja, Suonionkatu, Toinen linja, Siltasaarenkatu, Hämeentie, Neljäs linja, Castréninkatu, Kirstinkatu, Alppikatu, Vallininkatu ja Helsinginkatu.

II b piiri: I ja II kaupunginosat kokonaisuudessaan sekä X ja XI kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Töölönlahti, Helsinginkatu, Kolmas linja, Suonionkatu, Toinen linja, Siltasaarenkatu, Hämeentie, Näkinkuja, Siltavuoren satama, Kaisaniemenlahti ja Eläintarhanlahti.

III a piiri: Käpylän, Vanhankaupungin, Arabian ja Toukolan kaupunginosat kokonaan sekä Vallilan kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat rautatie, Kumpulantie, Mäkelänkatu, Hattulantie, Kangasalantie, Sturenkatu, Hämeentie, Oihonnantie ja Vanhankaupungin selkä.

III b piiri: Vallilan ja Hermannin kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Teollisuuskatu, Kumpulantie, Mäkelänkatu, Hattulantie, Kangasalantie, Sturenkatu, Hämeentie, Päijänteentie ja Mäkelänkatu.

IV a piiri: asuma-alueet Reijola, Uusipelto, Ruskeasuo ja Tilkka sekä XIII, XIV, XV ja XX kaupunginosat kokonaisuudessaan ynnä IV kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Ruoholahdenranta, Eerikinkatu, Yrjönkatu, Simonkatu, Heikinkatu ja rautatie.

IV b piiri: IV ja V kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Ruoholahdenranta, Eerikinkatu, Yrjönkatu, Simonkatu, Heikinkatu, Erottajankatu, Iso Robertinkatu, Albertinkatu, Punavuorenkatu ja Hietalahti.

V a piiri: Pasilan sekä XI ja XII kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Teollisuuskatu, Sturenkatu, Kirstinkatu, Alppikatu, Vallininkatu, Helsinginkatu ja rautatie.

V b piiri: XI ja XII kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Teollisuuskatu, Harjukatu, Harjutorinkatu, Franzéninkatu, Fleminginkatu, Helsinginkatu, Kaarlenkatu, Castréninkatu, Kirstinkatu ja Sturenkatu.

VII a piiri: Hermannin sekä X kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Vanhankaupungin selkä, Sörnäisten satama, Vilhonvuorenkatu, Hämeentie, Mäkelänkatu, Päijänteentie, Hämeentie ja Oihonnankatu.

VII b piiri: X ja XI kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Sörnäisten satama, Vilhonvuorenkatu, Hämeentie, Teollisuuskatu, Harjukatu, Harjutorinkatu, Franzéninkatu, Fleminginkatu, Helsinginkatu, Kaarlenkatu, Castréninkatu, Neljäs linja, Hämeentie ja Näkinkuja sekä Kana, Hana, Sompa, Nihti ja Mustikkamaa nimiset saaret.

Huoltolautakunnan osastot ja jaostot. Sosiaaliministeriön joulukuun 11 p:nä 1936 vahvistaman Helsingin kaupungin huolto-ohjesäännön mukaan

on lautakunnassa neljä osastoa, nimittäin hallinto-osasto, köyhäinhoito-osasto, irtolaishuolto-osasto ja alkoholistihuolto-osasto. Näiden osastojen tehtävät, sellaisina kuin ne ovat määrättyinä kaupungin huolto-ohjesäännössä, ja kokoonpano käyvät selville seuraavasta, samoin niiden jakautuminen tarpeellisiin jaostoihin ja näiden tehtävät ja jäsenet.

Hallinto-osasto käsittelee kaikki sellaiset yhteiskunnallisen huollon hallintoa koskevat asiat, joita ei ole määrätty muun elimen päätettäviksi, niihin luettuina myös työttömyyshuoltoon kuuluvat asiat, sikäli kuin ne on uskottu huoltotoimen toteutettaviksi, ja on hallinto-osastolla oikeus yksimielisellä päätöksellä ratkaista myös huoltolautakunnan päätösvaltaan kuuluvia asioita, jos ne ovat niin kiireellisiä, etteivät ne siedä lykkäystä lautakunnan seuraavaan kokoukseen, mutta on ratkaisusta ilmoitettava lautakunnan seuraavassa kokouksessa. Osaston käsittelemiin asioihin on kuulunut huoltoviraston virkailijoita koskevia ja muita juoksevia tai kiireellisiä tehtäviä, kuten tilapäisten virkailijoiden ja palveluskunnan ottamista, sairas- ja virkaloman myöntämistä sekä myös työttömyyshuoltoa koskevat asiat, ja kuului osastoon lautakunnan puheenjohtaja Kreander puheenjohtajana, sen varapuheenjohtaja Paasio varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä muiden kolmen osaston puheenjohtajat, nimittäin huoltotoimen toimitusjohtaja köyhäinhoito-osaston puheenjohtajan ominaisuudessa ja kolmas apulaisjohtaja irtolais- ja alkoholistihuolto-osastojen puheenjohtajan ominaisuudessa, sekä jäsenet Sipi ja Adler valittuina. Varajäseninä toimivat varajäsenet af Björkstén ja Laine, asianomaiset osastojen puheenjohtajien varamiehet nimittäin ensimmäinen ja toinen apulaisjohtaja sekä varajäsenet Linko ja Jokinen.

Köyhäinhoito-osaston asiana on

1) valvoa, että annetaan tarpeenmukaista elatusta ja hoitoa henkilöille, joille kunta lain mukaan on velvollinen sitä hankkimaan, tai että annetaan tarkoituksenmukaista avustusta, jotta estettäisiin varaton joutumasta elatuksen tai hoidon puutteeseen;

2) päättää köyhäinhoidon hyväksi tehtyjen lahjoitusten käytöstä lahjoittajan määräysten mukaisesti;

3) täyttää ne muut tehtävät, jotka köyhäinhoitolain mukaan huoltolautakunnalle kuuluvat; sekä

4) täyttää tammikuun 17 p:nä 1936 annetun lastensuojelulain 9 §:n 2 momentin a) kohdassa mainitussa tapauksessa ne lasten ja nuorten henkilöiden yhteiskunnallista huoltoa koskevat tehtävät, jotka lastensuojelulain ja lastensuojeluasetuksen mukaan kuuluvat huoltolautakunnalle.

Köyhäinhoito-osastoon kuului puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja viran puolesta sekä jäseninä köyhäinhoito-osaston jaostojen varapuheenjohtajat, nimittäin Welroos, Olsson, Lilja, Sipi, Saveri, Paasio, Kivistö, Vehilä ja Kreander, joista Paasio oli osaston varapuheenjohtajana, sekä varajäseninä ensimmäinen apulaisjohtaja ja asianomaisten jaostojen varapuheenjohtajien varamiehet.

Huolto-ohjesäännön [1]) mukaan huoltolautakunta jakoi osaston vuoden alussa tarpeellisiin jaostoihin käsittelemään asioita, jotka koskivat:

---

[1]) Joulukuun 20 p:nä 1938 vahvistettujen huolto-ohjesäännön muutosten johdosta on tätä koskeva ohjesäännön kohta muuttunut vaikuttamatta kuitenkaan vielä kertomusvuonna käytännössä olleeseen organisatioon.

1) köyhäinhoidon antamista ja edellä mainitun 4) kohdan mukaan osastolle kuuluvaa yhteiskunnallista huoltoa;
2) täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön omaisuuden haltuun ottamista;
3) edellisessä kohdassa tarkoitetun omaisuuden käyttämistä hoidon korvaamiseen;
4) luopumista köyhäinhoidon korvauksesta;
5) hoidokin ottamista kunnalliskotiin tai työlaitokseen sekä hoidokin toimittamista muuhun hoitolaitokseen tai sijoittamista yksityiskotiin; sekä
6) köyhäinhoidon työtupia ja työmaita.

Osasto jaettiin tämän mukaisesti 11 jaostoon. Näistä jaostot I—VII käsittelivät kaupungin alueella oleskelevien köyhäinhoitoanomuksia ollen kullakin oma rajoitettu alueensa kaupungista hoidettavanaan, lukuunottamatta VI jaostoa, joka ratkaisi laitoksiin ottamista koskevat sekä vakinaista asuntoa vailla olevien anomukset katsomatta siihen, missä kaupunginosassa ja piirissä asianomainen asui. Kussakin jaostossa toimi puheenjohtajana lautakunnan määräämä asianomainen apulaisjohtaja viran puolesta sekä muina jäseninä kaksi lautakunnan keskuudestaan valitsemaa jäsentä, joista toinen lisäjäsenistä valittuna, nimittäin ensimmäisessä jaostossa jäsen Welroos ja lisäjäsen Paaso, toisessa jaostossa jäsen Olsson ja lisäjäsen Stolt, kolmannessa jaostossa jäsenet Lilja ja Adler, neljännessä jaostossa jäsen Sipi ja lisäjäsen Pietikäinen, viidennessä jaostossa jäsen Saveri ja lisäjäsen Lemström, kuudennessa jaostossa jäsen Paasio ja lisäjäsen Hellsten sekä seitsemännessä jaostossa jäsen Kivistö ja lisäjäsen Östenson.

Kahdeksas jaosto käsitteli ulkokunnissa avustettujen helsinkiläisten korvausasioita koskevat tehtävät ja kuuluivat siihen lautakunnan jäsenistä puheenjohtajana Allenius, varapuheenjohtajana Vehilä ja jäsenenä Paasio sekä näiden varajäseninä Wilén, Cannelin ja Laine.

Yhdeksäs jaosto päätti asioista, jotka koskivat täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön omaisuuden haltuunottoa, ja kuuluivat siihen puheenjohtajana ensimmäinen apulaisjohtaja viran puolesta määrättynä sekä varapuheenjohtajana lautakunnan lisäjäsen Paaso ja jäsenenä lautakunnan lisäjäsen Lemström. Näiden varajäseninä olivat toinen apulaisjohtaja sekä jäsenet Kuukkanen ja Liljefors.

Kymmenes jaosto päätti täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön haltuunotetun omaisuuden käyttämisestä hoidon korvaamiseen ja kuuluivat siihen puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja viran puolesta, varapuheenjohtajana lautakunnan jäsen Olsson ja jäsenenä lautakunnan lisäjäsen Päivänsalo sekä näiden varamiehinä ensimmäinen apulaisjohtaja sekä jäsenet Viranko ja Hagan.

Yhdestoista jaosto toimi huoltolautakunnan alaisten työtupien johtokuntana kuuluen siihen puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja viran puolesta sekä valittuina lautakunnan jäsenet Kreander ja Saveri, edellinen varapuheenjohtajana, varajäseninä ensimmäinen apulaisjohtaja sekä lautakunnan varajäsen af Björkstén ja varalisäjäsen Nuutinen.

Irtolaishuolto-osaston asiana on täyttää irtolaislain ja irtolaisasetuksen mukaan huoltolautakunnalle kuuluvat tehtävät, ja ovat siihen kuuluneet puheenjohtajana kolmas apulaisjohtaja viran puolesta määrättynä sekä valittuina jaostojen varapuheenjohtajat Lilja ja Allenius, edellinen varapuheenjohtajana, lautakunnan jäsenet Kivistö ja Pietikäinen. Näiden vara-

miehinä ovat olleet toinen apulaisjohtaja sekä jäsenet ja lisäjäsenet Kallioniemi, Wilén, Virtanen ja Kalervo.

Osasto jaetaan huolto-ohjesäännön mukaan kunkin vuoden alussa kahteen jaostoon, joista ensimmäinen käsittelee miespuolisia ja toinen naispuolisia irtolaisia koskevia, irtolaislain 24 §:n 1 mom:n 1 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä. Ensimmäiseen jaostoon on kuulunut puheenjohtajana osaston puheenjohtaja ja jäseninä jäsenet Allenius ja Kivistö, edellinen varapuheenjohtajana. Varalla olivat toinen apulaisjohtaja sekä varajäsenet Wilén ja Virtanen. Toiseen jaostoon on kuulunut puheenjohtajana osaston puheenjohtaja, varapuheenjohtajana jäsen Lilja ja jäsenenä lisäjäsen Pietikäinen, sekä varalla toinen apulaisjohtaja, varajäsen Kallioniemi ja varalisäjäsen Kalervo. Irtolaishuollon valvontaan nähden on kaupunki ollut yhtenä piirinä ja yleisvalvojina ovat toimineet lautakunnan jäsenistä ja lisäjäsenistä valittuina Lilja, Kivistö, Pietikäinen ja Allenius.

Alkoholistihuolto-osaston asiana on täyttää alkoholistilain ja alkoholistiasetuksen mukaan huoltolautakunnalle kuuluvat tehtävät, ja ovat siihen kuuluneet puheenjohtajana kolmas apulaisjohtaja viran puolesta määrättynä, jäseninä jaostojen varapuheenjohtajat Kreander ja Stolt, edellinen varapuheenjohtajana, lisäjäsenet Vehilä ja Östenson. Näiden varajäseninä on ollut toinen apulaisjohtaja, varajäsen af Björkstén ja varalisäjäsenet Tuomi, Cannelin ja Wetterstrand.

Osasto jaetaan vuosittain kahteen jaostoon, joista ensimmäinen käsittelee miespuolisia ja toinen naispuolisia alkoholisteja koskevia, alkoholistilain 17 §:n 1 mom:n 1—3 kohdissa tarkoitettuja toimenpiteitä. Ensimmäiseen jaostoon on kuulunut puheenjohtajana osaston puheenjohtaja, varapuheenjohtajana jäsen Kreander ja jäsenenä lisäjäsen Vehilä. Varalla ovat olleet toinen apulaisjohtaja, varajäsen af Björkstén ja varalisäjäsen Cannelin. Toiseen jaostoon on kuulunut puheenjohtajana osaston puheenjohtaja ja jäseninä lisäjäsenet Stolt ja Östenson, edellinen varapuheenjohtajana, sekä varalla toinen apulaisjohtaja ja varalisäjäsenet Tuomi ja Wetterstrand. Alkoholistihuollon valvontaan nähden on kaupunki ollut yhtenä piirinä ja ovat yleisvalvojina toimineet lautakunnan jäsenistä ja lisäjäsenistä valittuina Kreander, Stolt, Vehilä ja Östenson.

Huoltolautakunnan alaisten huoltolaitosten johtokuntiin valittiin seuraavat henkilöt:

Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokuntaan valitsi lautakunta jäsenistään puheenjohtajaksi Alleniuksen, varapuheenjohtajaksi Virtasen ja jäseneksi Haganin. Varalla olivat Wilén, Saveri ja Lemström.

Tervalammen työlaitoksen johtokuntaan valittiin puheenjohtajaksi Sipi, varapuheenjohtajaksi Welroos ja jäseneksi Merilinna, sekä varajäseniksi Linko, Forsström ja kaupunginagronoomi J. Tamminen.

Kaupunginhallituksen edustajana huoltolautakunnan hallinto- ja köyhäinhoito-osastoissa oli rahatoimenjohtaja J. Helo ja irtolais- ja alkoholistiosastossa toimittaja Y. Räisänen. Jaostoissa ja huoltolaitosten johtokunnissa edusti kaupunginhallitusta sen seuraavat vuosijäsenet: jaostossa, joka päättää täyden köyhäinhoidon varaan joutuneiden omaisuuden käyttämisestä hoidon korvaukseen sekä samoin kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnassa rouva M. Salmela-Järvinen, huoltolautakunnan työtupien johtokuntana toimivassa jaostossa ylikonemestari V. V. Salovaara sekä Tervalammen työlaitoksen johtokunnassa johtaja J. G. Louhivaara.

C. Kokoukset ja tärkeimmät päätökset

Kokoukset. Huoltolautakunnalla kokonaisuudessaan oli vuoden varrella 2 varsinaista ja 9 ylimääräistä kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 96 asiaa. Hallinto-osastolla oli 11 varsinaista ja 2 ylimääräistä kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 423 asiaa. Köyhäinhoito-osastolla oli 3 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 6 asiaa ja sen eri jaostot kokoontuivat seuraavasti:

Jaosto	Kokouksia	Käsiteltyjä asioita	Jaosto	Kokouksia	Käsiteltyjä asioita
I	22	4,758	VII	22	5,482
II	23	5,984	VIII	14	2,230
III	22	4,878	IX	11	988
IV	22	6,247	X	7	163
V	23	5,166	XI	22	167
VI	24	7,356			

Irtolaishuolto-osasto kokoontui 24 kokoukseen käsitellen yhteensä 442 asiaa, ja sen ensimmäinen jaosto 10 kertaa asioiden luvun ollessa 48 sekä toinen jaosto 19 kertaa käsitellen 130 asiaa.

Alkoholistihuolto-osastolla oli kokouksia 25, joissa käsiteltiin 987 asiaa, sen ensimmäisellä jaostolla oli 24 kokousta ja niissä käsiteltiin 412 asiaa sekä toisella jaostolla 5 kokousta, joissa käsiteltyjä asioita oli 19.

Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnan kokouksia oli 22 ja niissä käsiteltyjä asioita oli 167.

Tervalammen työlaitoksen johtokunnalla oli 19 kokousta ja niissä käsiteltiin 177 asiaa.

Lautakunnan käsittelemät asiat. Huoltolautakunnan ja sen hallinto-osaston kertomusvuoden kuluessa käsittelemistä joko periaatteellista laatua olevista tai yleisempää mielenkiintoa herättävistä asioista mainittakoon seuraavat:

Lokakuun 3 p:nä 1935 kaupunginhallitus asetti komitean harkitsemaan toimenpiteitä köyhäinhoitolautakunnan (nykyisen huoltolautakunnan) alaisten työtupien ja erillisen johtokunnan alaisena toimivan Helsingin kaupungin naisten työtuvan toiminnan yhdistämiseksi ja valitsi komitean puheenjohtajaksi naisten työtuvan johtokunnan varapuheenjohtajan J. E. Janatuisen sekä jäseniksi köyhäinhoitolautakunnan puheenjohtajan F. Kreanderin ja toimitusjohtajan B. Sarlinin sekä naisten työtuvan toimitusjohtajan P. E. Kiljusen. Komitea jätti kaupunginhallitukselle mietintönsä helmikuun 26 p:nä 1938 ja kokouksessaan maaliskuun 31 p:nä huoltolautakunta päätti asettua kannattamaan komitean ehdotuksia antaen kaupunginhallitukselle asiassa sen mukaisen lausunnon. Kesäkuun 22 p:nä kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen esityksen työtupien yhdistämisestä sekä kaupungin työlaitosten myyntiaitan siirtämisestä työtupien johtokunnan alaiseksi ja kehoitettiin kirjelmässä huoltolautakuntaa laatimaan ja kaupunginhallitukselle lähettämään ehdotukset työtupien yhdistämisestä johtuviksi muutoksiksi kysymykseen tuleviin ohjeja johtosääntöihin. Tehtävää varten huoltolautakunta elokuun 25 p:nä asetti komitean, jonka puheenjohtajaksi valittiin lautakunnan puheenjohtaja insinööri F. Kreander sekä jäseniksi lautakunnan varapuheenjohtaja

R. Paasio, toimitusjohtaja B. Sarlin ja asiamies A. Simonen. Komitean sittemmin laatimat ehdotukset huoltolautakunta käsitteli syyskuun 12 p:nä ja lokakuun 26 p:nä kaupunginvaltuusto vahvisti ehdotuksen muutokseksi huoltolautakunnan sekä sen asettamien osastojen, jaostojen ja johtokuntien työjärjestykseen sekä huoltolautakunnan alaisten työtupien ohjesääntöön tuleviksi voimaan tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen. Huoltoohjesääntöön tehdyt muutosehdotukset sosiaaliministeriö vahvisti joulukuun 20 p:nä. Sama komitea sai tehtäväkseen valmistaa ehdotukset ohjesääntöjen muutoksista aiheutuneiksi muutoksiksi kesäkuun 14 p:nä 1937 vahvistettuun Helsingin kaupungin huoltolautakunnan alaisten viranhaltijain johtosääntöön, mutta nämät ehdotukset eivät ennättäneet kertomusvuonna tulla lautakunnassa käsitellyiksi.

Huoltolautakunnan hallinto-osasto asetti kokouksessaan toukokuun 3 p:nä 1937 toimikunnan valmistamaan ehdotuksia järjestyssäännöiksi ja päiväjärjestyksiksi kunnalliskodille, sen yhteydessä olevalle työlaitokselle sekä Tervalammen työlaitokselle, niin myös ehdotuksia kumpaisessakin työlaitoksessa olevien hoidokkien työnsuoritusten ja käytöksen arvosteluperusteiksi. Komitean valmistettua näin kysymykseen tulleet ehdotukset huoltolautakunta käsitteli ne kokouksessaan tammikuun 31 p:nä ja vahvisti ne eräin pienehköin muutoksin tuleviksi voimaan maaliskuun 1 p:stä lukien.

Kirjeessä huhtikuun 20 p:ltä kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunta esitti, että huoltolautakunta asettaisi valiokunnan tarkistamaan ja täydentämään kunnalliskodin ylihoitajattaren johtosääntöä sekä valmistamaan ehdotuksen johtosäännöksi kunnalliskodin alihoitajattarille. Kokouksessaan toukokuun 4 p:nä huoltolautakunta asetti johtokunnan esittämän valiokunnan ja valitsi sen puheenjohtajaksi kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnan puheenjohtajan sekä jäseniksi kunnalliskodin johtajan, lääkärin ja ylihoitajattaren. Tämän komitean valmistamat ehdotukset eivät ennättäneet tulla käsitellyiksi lautakunnassa kertomusvuonna, vaan siirtyi niiden vahvistaminen seuraavaan vuoteen.

Kokouksessaan maaliskuun 31 p:nä huoltolautakunta käsitteli sosiaaliministeriön kiertokirjeen edellisen helmikuun 14 p:ltä, jossa ministeriö antoi ohjeita siitä miten oli meneteltävä haettaessa valtiolta korvausta lasten ja nuorten henkilöiden kasvatuksesta ja ammattiopetuksesta aiheutuneista kustannuksista, ja lautakunta päätti merkitä kiertokirjeen tiedoksi sekä alaistensa viranhaltijain tietoon saatettavaksi.

Maaliskuun 9 p:nä kaupunginvaltuusto hyväksyi arkkitehti U. Sjöholmin tammikuun 29 p:nä päivätyt luonnospiirustukset [1]) Tervalammen työlaitoksen navettarakennusta varten sekä antoi arkkitehti Sjöholmille tehtäväksi laatia navetan pääpiirustukset. Samassa kokouksessa valtuusto hyväksyi kaupunginarkkitehdin laatimat, n:lla 105 merkityt ja kesäkuun 8 p:nä 1937 päivätyt luonnospiirustukset Tervalammen työlaitokselle rakennettavaa pesula- ja saunarakennusta varten sekä antoi yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi laadituttaa pesula- ja saunarakennuksen pääpiirustukset. Kokouksessaan maaliskuun 7 p:nä hallinto-osasto käsitteli kiireellisenä asiana kaupunginkanslian lähetteen saman kuukauden 4 p:ltä, jossa pyydettiin lausuntoa Tervalammen työlaitoksen kahden hoidokkirakennuk-

[1]) Vrt. v:n 1937 kert. s. 102*.

sen, keittiörakennuksen ja pesularakennuksen pääpiirustuksista sekä rakennusten lopullisesta kustannusarviosta, ja päätti eräin pienin toivomuksin yhtyä kannattamaan piirustusten vahvistamista. Kokouksessaan kesäkuun 13 p:nä hallinto-osasto niinikään antoi kiireellisessä järjestyksessä lausuntonsa kaupunginkanslian saman kuukauden 11 p:nä päivätyn lähetteen johdosta, jossa pyydettiin lausuntoa Tervalammen työlaitokselle rakennettavan navetan pääpiirustuksista, ja päätti lausuntonaan ilmoittaa, ettei osastolla ollut piirustuksia vastaan muistuttamista.

Sen jälkeen kun oli herätetty kysymys uuden toimitalon rakentamisesta kaupungin keskuskeittolaa varten ja siinä yhteydessä myös kysymys huoltolautakunnan alaisten työtupien sijoittamisesta keskuskeittolan kanssa samaan toimitaloon, kaupunginkanslia pyysi lähetteellä marraskuun 26 p:ltä huoltolautakunnan lausuntoa keskuskeittolaa ja työtupia varten suunnitellun rakennuksen luonnospiirustuksista. Huoltolautakunta käsitteli asian kokouksessaan joulukuun 7 p:nä ja asettui kannattamaan yhteisen toimitalon rakennuttamista, jota jo työtupien yhdistämistä harkitsemaan asetettu komitea oli pitänyt yhdistämisen yhtenä edellytyksenä, mutta teki lautakunta luonnospiirustuksia vastaan eräitä huomautuksia toivomuksin, että ne otettaisiin pääpiirustuksia valmistettaessa huomioon.

Kokouksessaan kesäkuun 30 p:nä huoltolautakunta käsitteli toimitusjohtajan ehdotukset kansaneläkelain sekä sen toimeenpanosta annetun asetuksen mukaan huoltolautakunnalle kuuluvien tehtävien järjestelystä, josta toimitusjohtaja oli antanut huoltolautakunnan alaiselle virkailijakunnalle seikkaperäiset ohjeet. Kaupunginhallitus oikeutti ottamaan mainittujen tehtävien täyttämiseksi huoltovirastoon aputyövoimaksi määräajaksi määrätyn määrän virastovaratyöntekijöitä.

Kokouksessaan toukokuun 4 p:nä huoltolautakunta käsitteli toimitusjohtajan yksissä neuvoin huoltolautakunnan asiamiehen sekä irtolais- ja alkoholistihuoltoasioita varten asetetun apulaisjohtajan kanssa laatiman promemorian niistä periaatteista ja menettelytavoista, joita olisi noudatettava korvauksen perimisessä irtolaislain ja alkoholistilain mukaisten huoltotoimenpiteitten aiheuttamista kustannuksista, ja päätti promemorian perusteluihin ja periaatteisiin yhtyen, että irtolaishuollon ja alkoholistihuollon aiheuttamista kustannuksista korvausta yksityisiltä korvausvelvollisilta perittäessä oli yleisinä ohjeina otettava varteen:

että irtolaishuollon aiheuttamista kustannuksista ei korvausta velota, ellei asianomainen lautakunnan elin perustellusta syystä nimenomaan toisin päätä;

että alkoholistihuollon aiheuttamien kustannusten velkomisesta on asianomaisen lautakunnan elimen kussakin tapauksessa päätettävä, velotaanko korvausta vaiko ei, huollolliset näkökohdat huomioonottaen ja pitämällä silmällä köyhäinhoitolain 52 §:n oikeutusta korvauksesta luopumisesta; sekä

että asioita ratkaistaessa oli kuitenkin otettava huomioon, ettei irtolais- eikä alkoholistihuollon saajia edellä sanotusta huolimatta ilman riittäviä perusteita aseteta köyhäinhoidon saajiin verrattuina edullisempaan asemaan.

Samalla lautakunta päätti:

että irtolais- ja alkoholistihuollon aiheuttamien kustannusten suorittamisesta päättäminen uskotaan irtolais- ja alkoholistihuolto-osastoille niin hyvin niissä tapauksissa, jolloin kustannukset ensi kädessä suoritetaan Helsingin kaupungin huoltolautakunnan varoista, kuin niissäkin, jolloin

valtio tai ulkokunnat näitä kustannuksia Helsingin kaupungin huoltolautakunnalta vaativat, kuitenkin niin, että viimeksi mainituissa tapauksissa asiamiestoimisto antaa asian muodollis-oikeudellisesta puolesta lausuntonsa; niin myös,

että irtolais- ja alkoholistihuolto-osastot, samoin kuin ne hyväksyvät huoltokustannukset maksettaviksi, myös päättävät onko huollosta korvausta velottava sekä keneltä korvausvelvolliselta, s.o. valtiolta, kotipaikkakunnalta vaiko yksityiseltä korvausvelvolliselta, sekä viimeksi mainitussa tapauksessa, keneltä tai keiltä heistä.

Kuten edellisestä vuosikertomuksesta näkyy, ryhdyttiin jo v. 1937 toimenpiteisiin töiden varaamiseksi avoimessa irtolais- ja alkoholistihuollossa oleville ja otettiin v:n 1938 talousarvioon määräraha töiden järjestämistä varten työttömille irtolaisille ja alkoholisteille, minkä lisäksi kaupunginvaltuusto lokakuun 27 p:nä 1937 päätti, että huoltolautakunnan alaisiin työtupiin saatiin v:n 1938 aikana ottaa huoltolautakunnan huollettavia alkoholisteja ja irtolaisia enintään 40 edellyttämällä, ettei työtupien hoidokkien kokonaismäärä sen kautta suurentuisi. Tämän mukaisesti järjestettiinkin työttömille irtolaisille ja alkoholisteille työmahdollisuuksia sekä erillisellä ulkotyömaalla että työtupien irtolais- ja alkoholistihuolto-osastolla, minkä osaston perustaminen ja jatkuva toiminta oli järjestetty työtupien uudessa ohjesäännössä. Kokouksessaan kesäkuun 30 p:nä huoltolautakunta päätti tehdä kaupunginhallitukselle esityksen, että v:n 1939 talousarvioon varattaisiin 975,000 mk:n suuruinen määräraha käytettäväksi töiden järjestämiseen alkoholisteille ja irtolaisille suorittamalla näissä töissä vähintään 5: 50 mk:n suuruista alinta tuntipalkkaa. Kertomusvuoden lopussa vahvistettuun talousarvioon otettiinkin jälleen määräraha tällaisia töitä varten, joskin jonkin verran ehdotettua pienempänä.

Kokouksessaan kesäkuun 30 p:nä huoltolautakunta käsitteli kaupunginvaltuuston joulukuun 15 p:nä 1937 asettaman palkkavaliokunnan lausuntopyynnön valiokunnan laatimasta alustavasta ehdotuksesta viranhaltijain uudeksi palkkain järjestelyksi ja päätti yhtyä toimitusjohtajan asiassa esittämään laajaan lausuntoehdotukseen, jossa seikkaperäisesti selostettiin huoltoviraston ja huoltolaitosten virkailijakunnan palkkausoloja ja tehtiin erinäisiä huomautuksia ja korotusesityksiä palkkavaliokunnan ehdotukseen. Kokouksessaan lokakuun 4 p:nä lautakunta käsitteli palkkavaliokunnalle annettavan ehdotuksen tilapäisen työvoiman määrärahoista palkatun ylimääräisen virkailijakunnan vakinaistamiseksi sekä avoimen huollon alalla että huoltolaitoksissa, ja päätti lautakunta eräin pienin muutoksin hyväksyä toimitusjohtajan valmistaman ehdotuksen, jonka mukaan suurin osa ylimääräistä virkailijakuntaa tuli vakinaistettavaksi. Kaupunginvaltuusto ratkaisi asian kokouksessaan marraskuun 9 p:nä, ja kokouksessaan marraskuun 25 p:nä lautakunta hyväksyi toimitusjohtajan promemorian mukaiset ohjeet vakinaistettujen virkojen täyttämiseksi.

Kuten v:n 1937 toimintakertomuksessa on mainittu, oikeutti kaupunginhallitus huoltolautakunnan jo sanottuna vuonna pitämään huoltoviraston asiamiestoimistossa työssä eräitä virastovaratyöntekijöitä, minkä toimenpiteen avulla asiamiestoimiston velkomuskortiston tarkastusta suoritettiin. Myöskin kertomusvuoden aikana on kaupunginhallituksen luvalla jatkettu tätä menettelyä ja sitä koskevat kysymykset ratkaistu huoltolautakunnan kokouksissa.

Huoltoviraston huoneistot olivat pitemmän aikaa osoittautuneet liian ahtaiksi ja huoltolautakunta sen vuoksi useampaan otteeseen kiirehtinyt virastotalon rakennuskysymyksen ratkaisua. Otteella pöytäkirjastaan joulukuun 16 p:ltä 1937, joka käsiteltiin huoltolautakunnan kokouksessa kertomusvuoden tammikuun 17 p:nä, kaupunginhallitus ilmoitti päättäneensä kehoittaa kiinteistölautakuntaa koettamaan saada vuokratuksi lisähuoneistoja huoltoviraston tarpeeksi. Kertomusvuoden kuluessa saatiinkin huoneistotilaa lisää.

Kuten v:n 1937 toimintakertomuksessa on mainittu, tehtiin sanotun vuoden maaliskuun 12—13 p:n välisenä yönä murtovarkaus huoltoviraston VI huoltokansliaan ja onnistuttiin sieltä saamaan käytettäväksi n.s. tavaraosoituksia ja niitä väärentämällä ottamaan tavaraa huoltolautakunnan hankkijoilta. Lautakunnan hallinto-osaston kokouksessa helmikuun 7 p:nä käsiteltiin asiaa koskeva ote kaupunginhallituksen pöytäkirjasta joulukuun 30 p:ltä 1937, jossa ilmoitettiin, että kaupunginhallitus oli päättänyt suorittaa Mantereen kenkätehdas oy:lle mainitun murtovarkauden johdosta koituneen vahingon, 1,342 mk, sekä kehoittaa huoltolautakuntaa ryhtymään niihin toimenpiteisiin huoltoviraston asiamiestoimiston notaari M. Leideniusta vastaan, joihin hänen virheellinen menettelynsä oikeudessa huoltolautakunnan asiamiehenä esiintyessään antoi aihetta. Tämän johdosta hallinto-osasto päätti, että koska notaari Leideniuksen virheellinen esiintyminen ei ollut sen luontoinen, että hallinto-osaston virkasäännön mukaan olisi annettava Leideniukselle kurinpidollinen rangaistus ja ratkaistava siitä mahdollisesti seuraavan korvauskanteen nostaminen, asia oli siirrettävä huoltolautakunnan asiamiehen ratkaistavaksi virkasäännön mukaisena Leideniuksen lähimpänä esimiehenä. Asiamies katsoi, ettei Leidenius ollut tehnyt itseään syypääksi virheelliseen menettelyyn, joten asia ei aiheuttanut toimenpidettä.

Kokouksessaan maaliskuun 7 p:nä huoltolautakunnan hallinto-osasto käsitteli sosiaaliministeriön kiertokirjeen edellisen tammikuun 18 p:ltä, jossa kiertokirjeessä ministeriö antoi huoltolautakunnille ohjeet siitä, mitä huoltotilastoa laadittaessa oli varteen otettava, sen jälkeen kun tilastossa oli annettava tiedot köyhäinhoidon lisäksi myös lastensuojelu-, irtolais- ja alkoholistihuollosta. Hallinto-osasto päätti, että kiertokirje oli saatettava rekisterikanslian tietoon ja noudatettavaksi.

Kokouksessaan maaliskuun 7 p:nä lautakunnan hallinto-osasto käsitteli sosiaaliministeriön kiertokirjeen edellisen tammikuun 20 p:ltä, jossa kiertokirjeessä annettiin yksityiskohtaiset ohjeet samana päivänä sokeiden avustuksista annetun valtioneuvoston päätöksen soveltamisesta. Osasto päätti merkitä kiertokirjeen tiedoksi ja asianomaisten alaistensa virkailijain tietoon saatettavaksi.

Sitten kun sosiaaliministeriö oli kiertokirjeellä helmikuun 8 p:ltä 1932 oikeuttanut köyhäinhoitolautakunnat asianomaisten läänien maaherroilta anomaan tarpeellisiksi katsomansa määrät luottokuljetuslippuja työttöminä kuljeskelevien ulkokuntalaisten palauttamiseksi kotipaikkakunnilleen ja sellaisia oli sekä köyhäinhoitolautakunnalle että sittemmin huoltolautakunnalle myönnetty vuosittain, anottiin niitä huoltoviraston käytettäväksi kertomusvuonna ja myönnettiinkin niitä riittävä määrä.

Huoltotoimen toimitusjohtajan B. Sarlinin ja asiamiehen A. Simosen pyydettyä kaupunginhallitukselta matka-apurahaa tutkimusmatkaa varten Ruotsiin sikäläiseen huoltotoimen perimisjärjestelmään y.m. tutustumi-

seksi ja lautakunnan hallinto-osaston kokouksessaan maaliskuun 7 p:nä puollettua anomusta kaupunginhallitus otteella pöytäkirjastaan toukokuun 5 p:ltä ilmoitti päättäneensä lähettää toimitusjohtaja Sarlinin ja asiamies Simosen virkamatkalle mainitussa tarkoituksessa Ruotsiin. Tervalammen työlaitoksen johtajalle E. Isotalolle myönnettiin samassa kaupunginhallituksen kokouksessa matka-apuraha perehtymistä varten työlaitosten toimintaan Skandinavian maissa.

Koska työtupien ruokatalous oli tullut suhteellisen kalliiksi, päätettiin tiedustella, ottaisiko keskuskeittola ja mihin hintaan hankkiakseen ja toimittaakseen työtuville valmiin ruoan. Keskuskeittola sitoutuikin 6: 25 mk:n maksua vastaan päivää ja hoidokkia kohden toimittamaan valmiin ruoan työtuville. Asia alistettiin kaupunginhallituksen ratkaistavaksi ja kokouksessaan maaliskuun 31 p:nä kaupunginhallitus oikeutti työtupien johtokunnan hyväksymään mainitun hankintatarjouksen. Kun leipäannosta kuitenkin oli jonkin verran lisättävä, korotettiin hinta myöhemmin 6: 40 mk:ksi päivää ja hoidokkia kohden.

Lähetteellä marraskuun 14 p:ltä kaupunginkanslia kehoitti hallinto-osastoa antamaan lausuntonsa niistä toimenpiteistä, joihin lähetettä seurannut, uudet työttömyysohjeet sisältävä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kiertokirje saman kuukauden 2 p:ltä antoi aihetta, sekä tekemään kaupunginhallitukselle tarpeellisiksi katsottavat esitykset asiassa. Osasto käsitteli kysymyksen kokouksessaan joulukuun 5 p:nä sekä siihen nähden, että työttömyyshuoltokansliassa jo noudatettiin mainitun ministeriön kiertokirjeen määräyksiä, päätti ainoastaan, että työttömyyshuoltokanslian oli seuraavan vuoden alusta alkaen laadittava työttömyyttä koskevat kuukausiselostuksensa kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön vahvistamalle työttömyyslomakkeelle n:o 2 sekä lähetettävä selostus myös kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle, vaikkei varatöitä ollutkaan käynnissä, jotta työttömyystilasto ei Helsingin osalta jäisi puutteelliseksi.

Kuten lautakunnan v:n 1937 kertomuksessa on mainittu, huoltolautakunnan hallinto-osasto esitti v:n 1937 lopulla, että äitiysavustuksen hallinnollinen hoito Helsingin kaupungissa määrättäisiin lastensuojelulautakunnan asiaksi. Niin tapahtuikin kertomusvuoden alusta lukien, joten huoltolautakunta on vapautettu äitiysavustusta koskevien asioiden hoidosta.

Paitsi edellä selostettuja huoltolautakunnan ja sen hallinto-osaston käsittelemiä asioita on vielä mainittava, että huoltotoimen toimitusjohtaja vuoden varrella antoi virkailijakunnalle lukuisia kiertokirjeitä, joissa erilaisten virka-asioiden käsittelyjärjestystä selvitettiin ja tehostettiin sekä menettelytapoja ohjattiin kohti yhdenmukaisuutta. Näistä mainittakoon erityisesti kansaneläkelain voimaantulosta huoltolautakunnalle aiheutuneiden tehtävien selvittämiseksi annetut laajat kiertokirjeet.

D. Katsaus huoltoviraston toimintaan

Virkailijat. Lautakunnan sääntöpalkkaiseen asiamiehen virkaan kaupunginhallitus valitsi tammikuun 1 p:stä 1938 lukien ylimääräisen sihteerin, lakitieteenkandidaatti A. Simosen. Ylimääräiseksi sihteeriksi samasta päivästä lukien määrättiin hovioikeudenauskultantti A. Asteljoki. Ylimääräiseksi kanslianesimieheksi rekisterikansliaan määrättiin filosofianmaisteri E. Haapasalo. Sen jälkeen kun asiamiestoimiston monivuotinen

notaari H. Mikkonen-Vesala kesäkuun 13 p:nä oli kuollut, määrättiin ylimääräiseksi notaariksi VII huoltokanslian kanslianesimies E. Ylönen ja hänen tilalleen VII kanslian ylimääräiseksi kanslianesimieheksi herra S. Lindström.

Eläkkeelle siirtyi vuoden kuluessa kanslianhoitaja A. Grönvik sekä eräitä kunnalliskodin toimenhaltijoita. Lisäksi on eräitä pienempiä muutoksia ja siirtoja lomien, sairaustapausten y.m. johdosta tapahtunut ylimääräisten virkailijain keskuudessa.

Kansliatyö. Kesäkuun 14 p:nä 1937 vahvistetun huoltolautakunnan alaisten viranhaltijain johtosäännön mukaan on huoltovirastossa kolme toimistoa: yleinen toimisto, asiamiestoimisto sekä kassa- ja tilitoimisto.

Yleisen toimiston alaisina toimivat keskuskanslia, rekisterikanslia, irtolais- ja alkoholistihuoltokanslia, työttömyyshuoltokanslia sekä köyhäinhoitoa varten asetetut huoltokansliat.

Yleisestä toimistosta lähetettiin kertomusvuonna yhteensä 7,980 kirjelmää, johon ei kuitenkaan sisälly irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian kirjeenvaihto. Niistä tuli keskuskanslian osalle 2,230, köyhäinhoitoa varten asetettujen huoltokanslioiden osalle 5,322, rekisterikanslian osalle 150 ja työttömyyshuoltokanslian osalle 278.

Anomuksia köyhäinhoidon saamiseksi tehtiin köyhäinhoitoa varten asetettuihin huoltokanslioihin yhteensä 53,226. Niistä valmisteli I kanslia 7,356, II kanslia 8,208, III kanslia 5,982, IV kanslia 8,190, V kanslia 7,581, VI (laitos-) kanslia 7,601 ja VII kanslia 8,308. Kunnalliskotiin ja työlaitokseen pääsyä koskevia anomuksia tehtiin 333 ja hyväksyttiin niistä 329.

Köyhäinhoitoa varten asetetuissa huoltokanslioissa käsiteltyjen asioiden lukumäärä oli yhteensä 229,421, joista I:ssä kansliassa 30,193, II:ssa 34,836, III:ssa 35,097, IV:ssä 31,432, V:ssä 32,368, VI:ssa (laitoskansliassa) 29,442 ja VII:ssä 36,053. Näiden kanslioiden kodissakävijät suorittivat yhteensä 53,180 kotikäyntiä, jotka jakautuivat eri kanslioihin kuuluvien valvontapiirien kesken siten, että I kanslian osalle tuli 7,342, II:n 8,045, III:n 6,221, IV:n 7,910, V:n 7,812, VI:n (laitoskanslian) 7,780 ja VII:n 8,070. Kanslianesimiehet toimittivat edellisten lisäksi yhteensä 1,725 tarkistuskäyntiä avunsaajain luona. Köyhäinhoidon diakonissat suorittivat määrätyissä tapauksissa avustusten jaon ja antoivat huoltoa perheissä, joissa oli alaikäisiä tai sairaita tai muita sellaisia henkilöitä, jotka tarvitsivat erikoishuoltoa. Diakonissojen ja diakonissanapulaisten tekemiä kotikäyntejä oli yhteensä 27,148.

Huoltolautakunnan keskuskanslia sijaitsi edelleen vuokrahuoneistossa Siltasaarenkadun talossa n:ot 3—5. Köyhäinhoitoa varten asetetut huoltokansliat pidettiin avoinna yleisölle arkipäivisin klo 9—14, paitsi lauantaisin ja juhla-aattoina klo 9—13.

Rekisterikansliassa hoidetun avunsaajain keskusrekisterin henkilökorttien lukumäärä lisääntyi kertomusvuonna 4,440 uudella kortilla ja käsitti rekisteri vuoden päättyessä 106,394 korttia. Henkilöasiakirjavihkojen eli n.s. aktien luku kasvoi 4,691:llä ja oli niiden määrä vuoden lopussa 100,662. Rekisteristä annettiin avunanojia koskevia tietoja viranomaisille, avustusjärjestöille ja yksityisille 2,050 tapauksessa. Kansliassa erikseen pidetyn sairaalahoito- ja lääkekortiston n.s. elävien korttien luku oli kertomusvuonna 9,307. Kansliasta annettujen uusien avustuskorttien luku oli 1,510. Näiden kortistojen ja tehtävien hoidon ohella on kansliasta annettu kirjallisesti verotusvalmisteluvirastolle sen pyytämät tiedot 11,205 avun-

saajasta sekä huolehdittu huoltotoimintaa valaisevien tilastollisten katsausten laatimisesta ja niiden aineiston kokoamisesta sekä suoritettu kaupungin ja valtion tilastoja varten tarpeellisten ensitietojen kerääminen.

Irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian työmäärää voidaan vain osaksi selvittää tilastonumeroiden avulla. Seuraavassa samoin kuin tilastollisessa osastossa huoltoon otetuista irtolaisista ja alkoholisteista julkaistuihin numerotietoihin nähden on siitä syystä otettava huomioon, että ne tutkimukset, jotka on kohdistettava jokaisen kanslian tietoon tulleen henkilön elämäntapaan ennen kuin häneen voidaan ryhtyä soveltamaan huoltotoimenpiteitä, ovat perusteellisempia ja suuritöisempiä kuin esim. vastaavasti köyhäinhoidon ollessa kysymyksessä.

Uusia alkoholistitapauksia ilmoitettiin kertomusvuonna kanslialle tai muuten tuli sen tietoon kaikkiaan 1,277 ja irtolaistapauksia 263. Kun näiden lisäksi jo edellisenä vuonna kanslian tietoon tulleita tapauksia oli työruuhkan vuoksi vuoden alussa vielä tutkimatta, voitiin kodissakävijäin tutkittaviksi antaa kertomusvuonna kaikkiaan 1,738 alkoholisti- ja 441 irtolaistapausta, joista kuitenkin 252 alkoholisti- ja 35 irtolaistapausta raukesi. Alkoholisteihin kohdistuvia varoituspäätöksiä tehtiin 291, valvontapäätöksiä 227, jatkovalvontapäätöksiä 41, jälkivalvontapäätöksiä 102, huoltolaan lähettämisesityksiä 218. Erikoisvalvoja määrättiin 14 alkoholistille. Irtolaisiin kohdistuvia varoituspäätöksiä tehtiin 142, valvontapäätöksiä 90, jatkovalvontapäätöksiä 34, jälkivalvontapäätöksiä 30, työlaitokseen lähettämisesityksiä maaherralle 15, minkä lisäksi poliisiviranomaisten toimesta tehtiin työlaitokseen lähettämisesitys 89 henkilöstä ja pakkotyöhön määräämisesitys 9 henkilöstä. Erikoisvalvoja määrättiin yhdelle irtolaiselle. Tarkempi selvitys vuoden aikana alkoholistihuollossa olleista henkilöistä, luvultaan 805 (niistä uusia 508), ja irtolaishuollossa olleista, luvultaan 491 (niistä uusia 242), on edempänä s. 30—43. Kansliasta lähetettiin 5,037 ja sinne saapui 5,741 kirjelmää.

Asiamiestoimisto oli tehtävien laatuun nähden jaettuna viiteen eri kansliaan.

I. Yleiskanslia hoiti pääasiallisesti seuraavat toimiston yleisluontoiset tehtävät: 1) huoltolautakunnan ja sen holhouksen alaisten edun valvonnat, 2) huoltolautakunnan täyteen huolenpitoon joutuneiden henkilöiden omaisuuden haltuunoton ja rahaksimuuton, 3) köyhäinhoidon avustusta ja sen korvaamista koskevat valitukset, 4) korvausta koskevat lainhaut, 5) kotipaikkaoikeusselvittelyt ja henkikirjoitusta koskevat tutkimukset arkistoissa, 6) elatusvelvollisten maksukyvyn tutkimukset ja lausunnot korvauskyvystä, 7) köyhäinhoidon avustuksen väärinkäyttöä koskevat tutkimukset ja niiden aiheuttamat oikeudenkäynnit, 8) toispaikkakuntalaisten kotikuntaan lähettämisen edellytysten tutkimukset ja niiden johdosta aiheutuneet lainhaut selityksineen sekä 9) toisissa kunnissa asuvien helsinkiläisten huoltoa koskevien korvaushakemusten esittelyt jaoston kokouksissa.

II. Ulkokuntalaisia koskevien asiain eli A-kanslia huolehti korvausten perimisistä toisilta kunnilta sekä valmisteluista toispaikkakuntalaisten lähettämiseksi kotipaikkakuntiinsa. Toisiin kuntiin kohdistuvia korvausvaatimuksia esitettiin kaikkiaan 3,634 avunsaajapäähenkilöä [1]) koskevassa

[1]) Kun asiamiestoimiston perimiskortisto on siten järjestetty, että kaikki saman perheen jäsenille annetut avustukset esiintyvät yhtenä n.s. »tapauksena», mistä lähinnä vastaa perheen päähenkilö, koskevat siis haetut korvaukset useammille eri henkilöille annettua avustusta kuin päähenkilöiden luku osoittaa.

tapauksessa, joista 3,122 huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta. Kokonaismäärästä oli kertomusvuonna vireillepantuja uusia tapauksia 1,480, joista 1,329 koski huoltolautakunnan antamaa huoltoa. Kaikista vireillä olevista tapauksista saatiin kertomusvuonna lopullisesti selvitetyiksi 1,579, joista 1,392 huoltolautakunnan, loput lastensuojelulautakunnan. Kansliaan saapui kirjelmiä 10,364 ja niitä lähetettiin 14,206.

III. Ulkokunnissa huollettuja helsinkiläisiä koskevien asiain eli B-kanslia hoiti toisissa kunnissa asuvien, mutta Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavien avustuksista tehtyjen korvausvaatimusten selvittelyt ja valmisteli niihin kuuluvat asiat käsittelyä varten köyhäinhoito-osaston VIII jaostossa. Vuoden varrella saapui toisilta kunnilta korvausvaatimuksia, jotka huoltolautakuntien antaman hoidon osalta koskivat 924 eri päähenkilöä, mutta nousi laskutustapausten määrä heidän kohdaltaan 3,582:een.

Näiden tehtävien lisäksi oli kanslian asiana hoitaa alkoholisti- ja irtolaislakien nojalla alkoholistihuoltoloissa ja työlaitoksissa hoidettujen kustannuksia koskevia korvausasioita ja selvittelyjä, sikäli kuin ne kohdistuivat kuntiin tai valtioon. Kansliaan saapui 6,803 ja sieltä lähetettiin 3,978 kirjelmää.

IV. Valtiontapausten eli D-kanslia hoiti korvauksen hakemiset valtiolta. Köyhäinhoitolain nojalla annetusta huollosta, jonka valtio lain mukaan on velvollinen korvaamaan, tehtiin 576 eri henkilöä koskevassa tapauksessa korvausvaatimus ja koski niistä 479 huoltolautakunnan, 79 lastensuojelulautakunnan ja loput molempien antamaa avustusta. Näiden lisäksi kanslia haki valtiolta korvausta lautakunnan 78 henkilölle antamasta ammattiopetusavustuksesta, neljän ulkomaalaisen matka-avustuksesta ja 28 raajarikolle lautakunnan toimesta hankituista proteeseista; näistä hylättiin 19 ammattiopetus- ja 2 proteesianomusta kymmenen proteesianomuksen jäädessä vuoden vaihteessa ratkaisemattomaksi. Kansliaan saapui 3,403 ja sieltä lähetettiin 2,522 kirjelmää.

V. Yksityisiin elatusvelvollisiin kohdistuvien korvausasiain eli L-kanslia hoiti korvauksen velkomiset yksityisiltä, toiminimiltä y.m. yhtymiltä, vakuutus- y.m. laitoksilta sekä vararikko- ja kuolinpesistä, valmisteli niitä koskevat lainhakuasiakirjat, teki maksuvarojen puutteessa olevien elatusvelvollisten kanssa sopimukset vastaisuudessa tapahtuvasta korvauksen suorittamisesta, hoiti työlaitokseen lähettämiset ja valmisteli luopumisehdotukset korvauksen velkomisesta. Yksityisiltä elatusvelvollisilta haettiin korvausta 33,953 avunsaajapäähenkilölle annetusta avusta, joista 30,794 oli huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan. Uusia tapauksia oli kaikkiaan 1,682, joista huoltolautakunnan 1,422 ja loput lastensuojelulautakunnan. Kertomusvuonna selvitettiin lopullisesti kaikkiaan 6,731 tapausta, niistä huoltolautakunnan 6,356. Kansliaan saapui 74,726 ja sieltä lähetettiin 114,677 kirjelmää.

Työlaitokseen kanslia lähetti työkorvausta suorittamaan 316 miestä ja kunnalliskotiin 11 naista.

Asiamiestoimiston järjestysmiehet suorittivat kertomusvuonna toimiston asioissa viraston ulkopuolella yhteensä 15,006 käyntiä, joista 4,262 eri virastoihin, 10,340 elatusvelvollisten ja avunsaajain luo näiden kutsumiseksi virastoon sekä 404 kuolin- ja vararikkopesien selvityksen y.m. tutkimuksien yhteydessä. Elatusvelvollisille ja avunsaajille ovat järjestysmiehet vielä lähettäneet 25,207 kirjeellistä kutsua sekä osoitetoimistossa

selvittäneet 52,979 osoitetta, minkä lisäksi 4,762 osoitetta on tuloksetta yritetty selvittää.

Koko asiamiestoimiston lähettämien kirjelmien kokonaisluku oli 135,383 ja saapuneiden 95,296, joten siis kirjeenvaihto on edelliseen vuoteen verraten suuresti laajentunut.

II. Huoltotoimenpiteet ja huoltoa saaneet

A. Köyhäinhoitolakiin perustuva huolto

Avunsaajat

Avunsaajien lukumäärä. Varsinaisia avunsaajia oli yhteensä 12,853 henkilöä eli 4.2 % kaupungin kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkitystä asukasluvusta vuoden lopussa. Miehiä oli näistä 4,872, naisia 7,448 ja lapsia 533. Edelliseen vuoteen verrattuna oli kokonaislukumäärässä vähennystä 2,141 henkilöä eli 14.3 %.

Tilapäistä avustusta eli vain kotiavustusta alle 500 mk saaneita oli 3,288 henkilöä, mikä edelliseen vuoteen verraten merkitsi 590 henkilön eli 15.2 %:n vähennystä. Laskemalla molemmat edellä mainitut avunsaajain ryhmät yhteen saadaan välittömästi avustettujen luvuksi 16,141 henkilöä.

Näiden lisäksi on kotiin annetuista varsinaisista kotiavustuksista välillisesti tullut osalliseksi 4,878 henkilöä. Laskemalla yhteen varsinaiset sekä tilapäisesti ja välillisesti avustetut, saadaan summaksi 21,019, joka henkilöluku osoittaa Helsingin kaupungin köyhäinhoidosta välittömästi tai välillisesti osallisiksi tulleiden määrän.

Yllämainittuihin lukuihin sisältymättöminä ryhminä on vielä mainittava muiden kuntien avustamat mutta Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivat henkilöt, yhteensä 924, sekä köyhäinhoidon varsinaisiin määrärahoihin kuulumattomilla lahjoitusvaroilla avustetut 236 henkilöä.

Köyhäinhoidon avustusta nauttineiden lukumäärän kehitystä v. 1929—38 absoluuttisesti sekä suhteessa kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkittyyn kaupungin väestöön kunkin vuoden lopussa osoittaa seuraava vertailu:

	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938
	Absoluuttiset luvut									
Varsinaiset avunsaajat ...	9,116	11,499	16,001	22,197	25,343	20,612	19,174	17,753	14,994	12,853
Varsinaiset+tilapäiset avunsaajat	12,342	14,819	22,299	31,507	35,282	28,166	25,639	23,499	18,872	16,141
Varsinaiset+tilapäiset+välillisesti avustetut ...	15,917	20,210	31,808	45,168	50,939	39,346	35,555	32,446	25,420	21,019
	%:na väkiluvusta									
Varsinaiset avunsaajat ...	3.9	4.7	6.1	8.4	9.4	7.6	6.9	6.3	5.1	4.2
Varsinaiset+tilapäiset avunsaajat	5.2	6.1	8.5	11.9	13.1	10.3	9.2	8.3	6.4	5.3
Varsinaiset+tilapäiset+välillisesti avustetut ...	6.7	8.3	12.2	17.0	19.0	14.4	12.8	11.4	8.7	6.9

Kun yksityiskohtaisempia tilastotietoja kerätään vain tärkeimmästä avunsaajien ryhmästä, nimittäin varsinaisista, koskevat siis kaikki seuraavat selvitykset yksinomaan näitä. Kaikista varsinaisista avunsaajista oli 10,157 eli 79.0 % syntynyt muulla paikkakunnalla kuin Helsingin kaupungissa. Erikseen miehiin, naisiin ja alle 16-vuotiaisiin lapsiin nähden oli tämä suhde seuraava:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla kuin Helsingissä syntyneitä	3,706	6,379	72	10,157
%:na varsinaisista avunsaajista	76.1	85.6	13.5	79.0

Yli $^3/_4$ miehistä ja runsaasti $^4/_5$ naisista ei siis kuulunut kaupungin syntyperäiseen väestöön. Sen sijaan oli alle 16-vuotiaista avustetuista yli $^4/_5$ syntyisin helsinkiläisiä.

Avunsaajien kotipaikkaoikeus. Köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus muualla kuin Helsingin kaupungissa oli 2,597 henkilöllä eli 20.2 %:lla varsinaisista avunsaajista. Erikseen miehiin, naisiin ja alle 16-vuotiaisiin lapsiin nähden oli vastaava luku seuraava:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavia	843	1,631	123	2,597
%:na varsinaisista avunsaajista	17.3	21.9	23.1	20.2

Tämän avustettavien ryhmän absoluuttinen ja prosentuaalinen osuus kaikista varsinaisista avustetuista on v. 1929—38 ollut seuraava:

	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938
Muualla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavien luku..	2,246	2,815	4,153	5,395	5,174	3,934	3,727	3,370	2,795	2,597
%:na varsinaisista avunsaajista ...	24.6	24.5	26.0	24.3	20.4	19.1	19.4	19.0	18.6	20.2

Avuntarpeen syy. Avuntarpeen syynä 16 vuotta täyttäneillä avunsaajilla oli useimmissa tapauksissa sairaus, kivulloisuus ja työkyvyttömyys, joiden osuus oli 56.7 % (siitä mielisairaus 14.8 %, tuberkuloosi 6.8 %, nivelreumatismi 1.5 %, tylsä- ja vähämielisyys 1.1 %, raajarikkoisuus 0.9 %, sokeus ja kuurous 0.5 % sekä muut sairaudet 31.1 %). Työttömyyden osuus oli 12.4 %, vanhuudenheikkouden 17.4 %, riittämättömän ansion 4.0 %, aviopuolison perheensä jättämisen 2.5 %, aviottoman lapsen elättämisen 2.9 %, synnytyksen 0.8 %, perheen suurilukuisuuden 1.1 % ja aviopuolison kuoleman 0.4 % sekä tässä mainitsemattomien muiden syiden osuus 1.8 %.

Kymmenvuotiskautena 1929—38 on eri syyryhmien suhteellinen osuus prosenteissa laskettuna vaihdellut seuraavasti:

Avuntarpeen syy	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938
Vanhuudenheikkous	13.3	10.4	8.2	7.1	8.1	9.6	10.3	11.1	13.7	17.4
Mielisairaus ja tylsämielisyys	15.2	12.8	10.2	8.0	7.0	9.4	10.4	11.3	13.5	15.9
Muut sairaudet [1]	50.9	47.0	40.5	33.9	25.1	30.0	33.3	35.2	41.7	40.8
Aviopuolison kuolema	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.4
Perheen lukuisuus	1.7	1.3	2.4	1.0	0.9	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1
Epäsosiaalinen elämäntapa [2]	6.1	6.3	6.7	6.3	6.3	6.7	6.5	6.5	5.4	6.3
Työttömyys	9.4	17.7	27.1	38.6	47.0	37.8	32.2	28.1	16.6	12.4
Muut syyt [3]	3.3	4.4	4.9	5.1	5.6	5.4	6.2	6.7	7.9	5.7
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Alle 16-vuotiaiden lasten avuntarpeen syynä oli kertomusvuonna lapsen sairaus tai viallisuus 85.4 %:lla, perheen suurilukuisuus 3.4 %:lla ja muut syyt 11.2 %:lla.

Aikuisiin avunsaajiin nähden on kertomusvuonna tilastollisen tutkimuksen avulla selvitetty avuntarpeen pääsyyn ohella vaikuttava lisäsyy. Huomioonotettava lisäsyy on esiintynyt 2,369 henkilön kohdalla, joista 714:llä oma tai perheessä esiintynyt sairaus, kivulloisuus tai vähentynyt työkyky, 613:llä työttömyys, 214:llä oma tai aviopuolison juoppous ja 296:lla riittämätön ansio, muiden lisäsyyryhmien ollessa pienempiä.

Avustuksen muoto. Avustuksen muodon mukaan ryhmiteltyinä jakautuvat varsinaiset avunsaajat seuraavalla tavalla:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Yksinomaan laitoksissa olleita	1,759	2,771	341	4,871
» yksityishoidossa olleita	5	4	—	9
» kotiavustusta saaneita	1,895	3,331	30	5,256
Laitoshoidon lisäksi yksityishoidossa olleita	—	1	—	1
Laitoshoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	1,210	1,341	162	2,713
Yksityishoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	3	—	—	3
Yhteensä	4,872	7,448	533	12,853

Jos avunsaajat ryhmitellään maan virallisessa köyhäinhoitotilastossa käytännössä olevan menettelytavan mukaan, jolloin yksityishoidon katsotaan voittavan kotiavustuksen ja laitoshoidon molemmat edelliset, saadaan seuraava asetelma:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Laitoksissa olleita	2,969	4,113	503	7,585
Yksityishoidossa olleita	8	4	—	12
Kotiavustusta saaneita	1,895	3,331	30	5,256
Yhteensä	4,872	7,448	533	12,853

[1]) Tähän on luettu erilaiset sairaudet, sokeus, kuurous, raajarikkoisuus ja vähentynyt työkyky. — [2]) Tähän on luettu avunsaajan tai hänen aviopuolisonsa työhaluttomuus, huolimattomuus ja irstas elämä, aviopuolison perheensä jättäminen ja vapausrangaistus sekä aviottoman lapsen elättäminen. — [3])Tähän on luettu riittämätön ansio, synnytys sekä muut sekalaiset syyt.

Laitoshoitoa joko yksinomaan tai yksityishoidon ja kotiavustuksen ohella on siis saanut 59.0 % varsinaisista avunsaajista, yksinomaan kotiavustusta 40.9 %, yksityishoidon osuuden ollessa vain 0.1 %.

Avustuksen säännöllisyys tai lyhytaikaisuus. Kertomusvuonna tutkittiin edelleen miten avunsaajat jakautuvat avustuksen säännöllisyyden tai lyhytaikaisuuden mukaan. Säännölliseksi on tällöin katsottu avustus, jota on keskeytymättä annettu vähintään 6 kuukauden aikana, sekä avustus, joka täyttämättä keskeytymättömyyden vaatimusta on kestänyt vähintään 9 kuukautta. Lyhytaikaista on ollut kaikki muu avustus. Tämän perusteen nojalla saadaan seuraava taulukko säännöllistä ja lyhytaikaista avustusta v:n 1938 aikana saaneista henkilöistä:

Avustus	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Säännöllistä	2,190	4,525	15	6,730
Lyhytaikaista	2,682	2,923	518	6,123
Yhteensä	4,872	7,448	533	12,853

Avustus oli ollut säännöllistä vähän yli puolella eli 52.4 %:lla kaikista avunsaajista. Miehet ja naiset eroavat tässä suhteessa toisistaan siten, että miehistä suurin osa eli 55.0 % sai lyhytaikaista mutta naisista suurin osa eli 60.8 % säännöllistä avustusta. Lasten saama avustus oli yleensä lyhytaikaista vain 2.8 %:n saadessa säännöllistä köyhäinhoitoavustusta.

Edellä esitettyä jakoperustetta käyttäen on myös otettu selvää, miten suuri osa varsinaisista avunsaajista on köyhäinhoidon vakinaisia asiakkaita. Tiedot on tällöin rajoitettu koskemaan viisivuotiskautta 1934—38, ja havainnot ovat seuraavat: uusia ensi kerran v. 1938 avustettuja oli 2,440, joista 271 heti joutui saamaan säännöllistä avustusta; koko viisivuotiskauden aikana säännöllisesti avustettuja oli 5,046 eli 39.3 % kaikista varsinaisista avunsaajista, ja on tätä ryhmää pidettävä köyhäinhoidon pysyvänä rasituksena; näiden lisäksi oli kaikkina viitenä vuotena avustettu 3,249 henkilöä, mutta olivat he saaneet eräinä vuosina säännöllistä, eräinä taas lyhytaikaista avustusta. Molempien viimeksi mainittujen ryhmien yhteisluku 8,295 osoittaa niiden henkilöiden määrää, jotka viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana olivat turvautuneet köyhäinhoidon varsinaiseen avustukseen.

Avunsaajien siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäädyn mukaan varsinaiset 16 vuotta täyttäneet avunsaajat jakautuivat siten, että heistä oli naimattomia 48.3 %, naimisissa olevia 27.6 %, eronneita 5.3 % ja leskiä 18.8 %.

Syntyperän mukaan ryhmittyivät alle 16 vuotiaat avunsaajat siten, että heistä oli 412 eli 77.3 % aviosyntyisiä ja loput 121 eli 22.7 % aviottomia. Isä tai äiti oli kuollut 57:ltä avustetulta lapselta ja 42:n isästä ei ollut tietoa.

Avunsaajien ikä. Ikäänsä nähden oli varsinaisista avunsaajista 95.9 % 16 vuotta täyttäneitä ja vain 4.1 % alle 16 vuotiaita lapsia. 16 vuotta täyttäneiden jakautuminen eri ikäryhmiin oli alla olevan taulukon mukainen:

Ikä vuoden päättyessä, vuotta	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
16—19	104	2.1	179	2.4	283	2.3
20—29	799	16.4	1,151	15.5	1,950	15.8
30—39	1,267	26.0	1,217	16.3	2,484	20.2
40—49	993	20.4	1,094	14.7	2,087	16.9
50—54	455	9.4	618	8.3	1,073	8.7
55—59	355	7.3	632	8.5	987	8.0
60—69	527	10.8	1,292	17.3	1,819	14.8
70—	372	7.6	1,265	17.0	1,637	13.3
Yhteensä	4,872	100.0	7,448	100.0	12,320	100.0

Kaikista täysikasvuisista avunsaajista esiintyivät lukuisimpina ikäryhmät 30—40 tehden 20.2 % ja 40—50 tehden 16.9 %, 55 vuotta täyttäneitä ja sitä vanhempia oli 36.1 %. Naisten keskuudessa oli näitten vanhimpien ikäryhmien osuus huomattavasti suurempi, nimittäin 42.8 %, kuin miesten, jossa se oli 25.7 %.

Avunsaajien ammatti. Täysikasvuiset avunsaajat jakautuivat seuraaviin ammattiryhmiin: Tehdas- ja ammattityöntekijöitä sekä yleisten ja yksityisten laitosten palveluskuntaa oli 30.3 %, muita työntekijöitä 28.9 %, yksityisten palvelijoita 14.7 % ja itsenäisiä liikkeenharjoittajia, liikeapulaisia ja työnjohtajia 16.3 %. Virkamiehiä ja vapaitten ammattien harjoittajia oli vain 1.8 %, maanviljelyksen, kalastuksen tai merimiehen ammatin harjoittajia 1.5 % sekä muiden elinkeinojen harjoittajia tai ilman tunnettua ammattia olevia 6.5 %.

Alle 16 vuotiaat lapset on ryhmitelty vanhempiensa ammatin mukaan, aviosyntyiset isän ja aviottomat äidin. Näistä oli tehdas- ja ammattityöntekijöitä sekä laitosten palveluskuntaa 44.5 %, muita työntekijöitä 28.7 %, itsenäisiä liikkeenharjoittajia, liikeapulaisia ja työnjohtajia 14.1 % sekä yksityisten palvelijoita 10.7 %, muiden ammattiryhmien osuuden ollessa aivan vähäisen.

Avunsaajien asunto-olot. Avunsaajien asunto-oloista esiintyvä selvitys, johon on antanut aihetta vuokra-avustuksen yleisyys kotiavustusta saaneiden keskuudessa, osoittaa, että 4,374 avunsaajaa asui 1 huoneen asunnoissa, 1,396 2 huoneen asunnoissa ja 248 kolme tai useampia huoneita käsittävissä asunnoissa. Käytettävissä olevien tietojen mukaan oli yllä olevista asunnoista 2,034:ssä eli keskimäärin vain joka kolmannessa keittiö, keittokomero tai osuus keittiöön. Asukkeina asui 2,090 ja yömajoissa 337 henkilöä; loput olivat koko vuoden laitoksissa tai olivat heidän asunto-olonsa tuntemattomia.

Seuraavissa erikoiskatsauksissa tehdään vielä lähemmin selkoa eri avustusmuotojen avulla huolletuista avunsaajista, nimittäin laitoshoitoa saaneista yleensä sekä huoltolautakunnan omissa laitoksissa olleista erikseen, yksityishoidossa olleista ja kotiavustusta saaneista.

Laitoshoito

Köyhäinhoitolain nojalla hoidettiin avunsaajista kertomusvuonna eri laitoksissa 2,969 miestä, 4,113 naista ja 503 alle 16 vuotiasta lasta eli kaikkiaan 7,585 eri henkilöä (edellisenä vuonna 8,121). Seuraava erittely osoittaa lähemmin, miten monta henkilöä erilaisissa laitoksissa on hoidettu.

Laitoksissa hoidettujen henkilöiden ja heidän hoitopäiviensä luku v. 1938

16 vuotta täyttäneet

Laitos	Hoidokit			Hoitopäiviä kaikkiaan			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	
Laitoksissa hoidettuja yhteensä	**2,969**	**4,113**	**7,082**	**473,401**	**649,141**	**1,122,542**	**158.5**
Kaupungin omat laitokset	**2,591**	**3,261**	**5,852**	**441,342**	**543,236**	**984,578**	**168.2**
Huoltolautakunnan alaiset	*988*	*747*	*1,735*	*186,397*	*191,041*	*377,438*	*217.5*
Kunnalliskoti	523	747	1,270	119,116	191,041	310,157	244.2
Kunnalliskodin yhteydessä oleva työlaitos	531	—	531	46,981	—	46,981	88.5
Tervalammen työlaitos	175	—	175	20,300	—	20,300	116.0
Sairaalat	*1,078*	*1,724*	*2,802*	*60,503*	*78,983*	*139,486*	*49.8*
Marian sairaala	488	1,027	1,515	15,442	23,140	38,582	25.5
Kivelän sairaala	355	572	927	21,154	38,421	59,575	64.3
Tuberkuloosisairaala	263	147	410	23,742	17,038	40,780	99.5
Kulkutautisairaala	18	44	62	165	384	549	8.9
Mielisairaalat ja sielullisesti sairaiden keskuskodit	*651*	*873*	*1,524*	*194,442*	*273,212*	*467,654*	*306.9*
Nikkilän sairaala	504	658	1,162	161,083	214,871	375,954	323.5
Kivelän sairaala	131	188	319	26,930	51,837	78,767	246.9
Keskuskodit	29	55	84	6,429	6,504	12,933	154.0
Muiden omistamat laitokset	**483**	**1,073**	**1,556**	**32,059**	**105,905**	**137,964**	**88.7**
Vanhainkodit ja turvakodit	*8*	*292*	*300*	*1,949*	*32,614*	*34,563*	*115.2*
Vanhainkoti Altenheim	—	14	14	—	4,517	4,517	322.6
» De gamlas hem	—	1	1	—	275	275	275.0
» Etel. ruotsalaisen seurakunnan	—	2	2	—	730	730	365.0
» Fridhäll	1	—	1	365	—	365	365.0
» Hemgården	1	8	9	365	2,604	2,969	329.9
» Iltala	—	3	3	—	759	759	253.0
» Mariayhdistyksen	—	10	10	—	3,440	3,440	344.0
» Rouvasväenyhdistyksen	—	6	6	—	2,067	2,067	344.5
» Ruotsalaisen metodistiseurakunnan	—	7	7	—	2,210	2,210	315.7
» Vaasan ukkokoti	1	—	1	365	—	365	365.0
» Venäläisten	—	17	17	—	3,664	3,664	215.5
» Vesper	—	1	1	—	365	365	365.0
Turvakoti Aurinko	1	2	3	365	730	1,095	365.0
Vankeusyhdistyksen suojakoti	—	1	1	—	77	77	77.0
Lepokoti Alisalo	—	73	73	—	2,099	2,099	28.8
» Lepopirtti	2	21	23	58	769	827	36.0
» Betlehem	—	1	1	—	22	22	22.0
» S. Virtasen	—	1	1	—	14	14	14.0
Pippingsköldin hoitola	—	116	116	—	5,918	5,918	51.0
Pelastusarmeijan äitienkoti Solhem	—	6	6	—	415	415	69.2
Sokeainkoti	1	1	2	66	365	431	215.5
Kuuromykkäinkoti Åvik	—	1	1	—	365	365	365.0
Kuhankosken tyttökoti	—	1	1	—	365	365	365.0
Toivolan poikakoti	1	—	1	365	—	365	365.0
Lastenkoti Pisara	—	3	3	—	844	844	281.3
Työkodit ja -siirtolat	—	*53*	*53*	—	*4,940*	*4,940*	*93.2*
Vastaanottokoti Betania	—	36	36	—	1,660	1,660	46.1
Rajamäen naissiirtola	—	4	4	—	951	951	237.8
Valkonauhan työkoti	—	9	9	—	2,031	2,031	225.7
Turvakoti Väinölä	—	4	4	—	298	298	74.5

Laitos	Hoidokit			Hoitopäiviä kaikkiaan			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	
Sairaalat, parantolat y.m.s.	*367*	*601*	*968*	*10,292*	*18,961*	*29,253*	*30.2*
Helsingin yleisen sairaalan synnytysosasto	—	99	99	—	1,148	1,148	11.6
muut osastot	115	261	376	2,611	7,324	9,935	26.4
Kätilöopisto	—	28	28	—	257	257	9.2
Boijen sairaala	—	7	7	—	87	87	12.4
Suomen punaisen ristin sairaala	236	185	421	4,364	3,354	7,718	18.3
Helsingin diakonissalaitos	—	4	4	—	235	235	58.8
Veikkolan parantola	—	6	6	—	380	380	63.3
Erilaiset muut parantolat	8	11	19	622	1,381	2,003	105.4
Helsingin sairaskoti	1	15	16	365	4,413	4,778	298.6
Raajarikkoisten huoltolaitos	2	—	2	129	—	129	64.5
Kaatumatautisten hoitolat	7	1	8	2,098	365	2,463	307.9
Luontolan parantola	1	1	2	62	15	77	38.5
Sairasaputoimisto Salve	1	—	1	2	—	2	2.0
Tampereen yleinen sairaala	—	1	1	—	2	2	2.0
Turun lääninsairaala	1	—	1	39	—	39	39.0
Mielisairashoitolat	*114*	*196*	*310*	*19,818*	*49,390*	*69,208*	*223.3*
Lapinlahden sairaala	63	73	136	3,881	8,011	11,892	87.4
Niuvanniemen sairaala	—	2	2	—	730	730	365.0
Pitkäniemen sairaala	—	2	2	—	728	728	364.0
Seilin sairaala	—	1	1	—	365	365	365.0
Kellokosken sairaala	30	74	104	8,620	22,417	31,037	298.4
Seinäjoen piirisairaalat	14	21	35	4,884	7,319	12,203	348.7
Uudenkaupungin piirimielisairaala	—	26	26	—	9,090	9,090	349.6
Perttulan tylsämielisten kasvatuslaitos	4	1	5	973	365	1,338	267.6
Vaalialan tylsämielisten lasten hoitola	4	1	5	1,460	365	1,825	365.0

16 vuotta nuoremmat

Laitos	Hoidokit			Hoitopäiviä kaikkiaan			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	
Laitoksissa hoidettuja yhteensä	**256**	**247**	**503**	**10,643**	**9,167**	**19,810**	**39.4**
Kaupungin omat laitokset	**210**	**198**	**408**	**9,091**	**7,554**	**16,645**	**40.8**
Huoltolautakunnan alainen	*21*	*14*	*35*	*2,165*	*1,539*	*3,704*	*105.8*
Kunnalliskoti	21	14	35	2,165	1,539	3,704	105.8
Sairaalat	*193*	*187*	*380*	*6,926*	*6,015*	*12,941*	*34.1*
Marian sairaala	138	127	265	4,066	3,506	7,572	28.6
Kivelän sairaala	7	5	12	144	57	201	16.8
Tuberkuloosisairaala	10	10	20	1,551	1,110	2,661	133.1
Kulkutautisairaala	50	63	113	1,165	1,342	2,507	22.2
Muiden omistamat laitokset	**48**	**53**	**101**	**1,552**	**1,613**	**3,165**	**31.3**
Kesäsiirtolat	*13*	*16*	*29*	*588*	*684*	*1,272*	*43.9*
Sairaalat, parantolat y.m.s.	*34*	*35*	*69*	*949*	*842*	*1,791*	*26.0*
Helsingin yleinen sairaala	17	30	47	389	702	1,091	23.2
Suomen punaisen ristin sairaala	15	3	18	317	27	344	19.1

Laitos	Hoidokit			Hoitopäiviä kaikkiaan			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	
Tapiolan parantola	1	—	1	133	—	133	133.0
Ahveniston parantola	1	—	1	90	—	90	90.0
Sortavalan diakonissalaitos	1	—	1	20	—	20	20.0
Raajarikkoisten huoltolaitos	—	1	1	—	113	113	113.0
Mielisairashoitolat	*2*	*4*	*6*	*15*	*87*	*102*	*17.0*
Lapinlahden sairaala	2	3	5	15	56	71	14.2
Helsingin diakonissalaitoksen Rinnekoti	—	1	1	—	31	31	31.0

Huoltolautakunnan alaisissa laitoksissa, kunnalliskodissa ja sen yhteydessä olevassa työlaitoksessa sekä Tervalammen työlaitoksessa, hoidettiin kaikista laitoshoitoa saaneista 988 miestä, 747 naista ja 35 lasta eli kaikkiaan 1,770 eri henkilöä. Näiden huoltolautakunnan omien laitosten toiminta selviää tarkemmin seuraavista katsauksista.

Kunnalliskoti ja sen yhteydessä oleva työlaitos

Hoidokit. Kunnalliskodissa ja sen yhteydessä olevassa työlaitoksessa hoidettiin kertomusvuonna 1,688 täysikasvuista henkilöä (941 miestä ja 747 naista) sekä 35 lasta (21 poikaa ja 14 tyttöä), yhteensä 1,723 henkilöä, joista osa oli vuoden kuluessa sekä kunnalliskodissa, työlaitoksessa että Tervalammen työlaitoksessa ja eräät useampia kertoja joissakin näistä. Edellisestä vuodesta jäljellä olevia oli 1,027 henkilöä, vuoden varrella otettiin 696 ja poistettiin 697. V:een 1939 jäi siis jäljelle 1,026 henkilöä, joista 485 miestä (niistä 157 työlaitoksessa), 529 naista ja 12 lasta.

Poistetuista henkilöistä:

Siirtyi vapaaseen elämään	351	Karkasi laitoksesta	12
Lähetettiin kotiseudulleen	48	Kuoli	145
Siirrettiin muihin laitoksiin	141	Yhteensä	697

Vuoden päättyessä jäljellä olevat hoidokit jakautuivat kunnalliskodissa ja työlaitoksessa viettämänsä ajan pituuden mukaan seuraavasti:

Aika	Hoidokkeja	Aika	Hoidokkeja
Alle 1 vuoden	294	11—15 vuotta	112
1—5 vuotta	392	16—20 »	24
6—10 »	182	21— »	22
		Yhteensä	1,026

Uusien hoidokkien saapumista ja entisten poistamista sekä keskimääräistä hoidokkilukua eri kuukausina valaisee seuraava asetelma:

	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden		Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden
Tammikuu ..	95	41	1,054	Heinäkuu ...	32	46	912
Helmikuu ...	68	45	1,079	Elokuu	49	39	910
Maaliskuu ...	52	77	1,055	Syyskuu.....	38	51	906
Huhtikuu ...	60	55	1,029	Lokakuu	68	76	958
Toukokuu ...	54	77	1,000	Marraskuu ..	73	56	986
Kesäkuu	42	60	942	Joulukuu	65	74	1,010
				Koko vuosi	696	697	989

Hoitopäiviä oli vuoden varrella 360,842 ja ne jakautuivat seuraavasti:

	Hoitopäiviä kaikkiaan			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden	
	Kunnalliskoti	Työlaitos	Yhteensä	Kunnalliskoti	Työlaitos
Miesten	119,116	46,981	166,097	228	88
Naisten	191,041	—	191,041	256	—
Lasten	3,704	—	3,704	106	—
Yhteensä	313,861	46,981	360,842	241	88

Menot ja tulot. Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen menot ja tulot olivat:

Menot	Mk	Tulot	Mk
Kunnalliskodin	7,539,656: 90	Kunnalliskodin	153,327: 05
Työlaitoksen	1,725,901: 45	Työlaitoksen	373,048: 05
Yhteiset menot	899,028: 55	Luontoisetujen korv. .	562,959: 85
Yhteensä	10,164,586: 90	Yhteensä	1,089,334: 95

Tuotannollisten laitosten nettovoitto kertomusvuonna oli 172,399: 35 mk alentuen edellisestä vuodesta 26.7%:lla. Nettovoitosta tuli maanvillyksen osalle 16,417 mk, sikalan osalle 137,853: 25 mk ja pesulaitoksen osalle 18,129: 10 mk.

Bruttokustannus kunnalliskodin kirjanpidon mukaan hoidokkia ja päivää kohden lapset mukaanluettuina oli 28: 17 mk (rakennuskonttorin laskuun suoritetut vuosi- y.m. korjausten menot 418,688: 65 mk huomioonotettuina 29: 33 mk). Jos vähennetään kunnalliskodin ja työlaitoksen tulot, saadaan nettokustannukseksi hoidokkipäivää kohden 25: 15 mk. Jos otetaan huomioon myös tuotantolaitosten nettotulot, alenee hoidokkipäivän kustannus 24: 67 mk:aan.

Hoidokkien työ. Työkykyisiä hoidokkeja pidettiin työssä laitosten taloustehtävissä ja työsaleissa sekä maanviljelystöissä, sikalassa ja pesulaitoksessa.

Hoidokeista oli 372 miestä ja 17 naista vuoden varrella korvaamassa työllään kaupungin heille antamaa köyhäinhoitoa, ja laskettiin heidän korvanneen kaupungille 496,286: 30 mk.

Lääkärinhoito. Lääkärinhoidosta huolehti laitosten vakinainen lääkäri käyden säännöllisesti joka päivä laitoksissa. Polikliinisten käyntien luku koko vuonna oli 3,601, ollen suurimmillaan tammikuussa (438 käyntiä) ja pienimmillään kesäkuussa (197 käyntiä).

Kuolemantapauksia sattui kaikkiaan 145, jotka jakautuivat kuolemansyyn mukaan seuraavasti:

Kuolemansyy	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Verisuonten kalkkeutuminen	18	31	49
Sydän- ja munuaistaudit	17	15	32
Vanhuudenheikkous	8	17	25
Aivotaudit	8	8	16
Veri- ja aineenvaihtotataudit	1	5	6
Syöpä	—	5	5
Keuhko- ja keuhkopussitaudit	2	1	3
Unitauti	1	2	3
Keskushermostotaudit	—	3	3
Tuberkuloosi	1	1	2
Itsemurha	1	—	1
Yhteensä	57	88	145

Sielunhoito ja muu henkinen virkistystoiminta. Jumalanpalveluksia pidettiin laitoksen kirkossa 71 ja hartaushetkiä eri osastoilla yhteensä 190, minkä lisäksi on jaettu ehtoollista, suoritettu henkilökohtaista sielunhoitotyötä y.m.

Kirjasto käsitti yhteensä 3,782 nidosta, niistä 1,823 ruotsinkielistä. Lainauksien luku oli 8,819. Lukusalikäyntien kokonaisluku oli 57,328 ja oli hoidokkien käytettävissä kaikkiaan 33 suomenkielistä ja 13 ruotsinkielistä sanomalehtivuosikertaa.

Maanviljelys ja puutarhanhoito. Maanviljelystä ja puutarhanhoitoa harjoitettiin entiseen tapaan pääasiallisesti laitoksen omiksi tarpeiksi. Työlaitoksen hoidokkien maanviljelyksessä suorittamista päivätöistä velottiin 25 mk hevospäivätyöstä ja 10 mk hoidokkipäivätyöstä. Maanviljelyksen nettotulo oli 16,417 mk; bruttomenot ja bruttotulot käyvät selville s. 46 olevasta taulukosta.

Sikala. Sikakanta oli vuoden alussa 346 eläintä ja vuoden päättyessä 356. Vuoden varrella myytiin 127 elävää eläintä ja 19,539 kg sianlihaa. Laitosten omaan ruokatalouteen toimitettiin sianlihaa 23,595 kg. Nettotulo sikalasta oli 137,853: 25 mk.

Pesulaitos. Kunnalliskodin pesulaitoksessa suoritettiin entiseen tapaan omien laitosten vaatteiden pesun lisäksi myöskin Kivelän sairaalan, Kullatorpan lastenkodin, useiden kaupungin virastojen, kouluhammasklinikoiden ja laitosten virkailijoiden vaatteiden pesua. Pestyjen ja mankeloitujen vaatteiden kokonaispaino oli 393,353 kg (v. 1937 391,147 kg). Pesulaitoksessa työskenteli 2 hoitajaa, 17 palkattua pesijää ja keskimäärin 12 hoidokkia, joiden päivätyöstä pesulaitokselta velottiin 10 mk. Pesulaitoksen nettovoitto oli 18,129: 10 mk (v. 1937 49,087: 45 mk) alentuen edellisestä vuodesta 63.1 %:lla, mihin oli syynä etupäässä palkka- ja lämmitysmenojen tuntuva nousu.

Tervalammen työlaitos

Hoidokit. Kertomusvuonna hoidettiin Tervalammen työlaitoksessa kaikkiaan 175 eri henkilöä. Näistä oli laitoksessa yksinomaan köyhäin-

hoitolain 56 §:n nojalla 151, yksinomaan 31 §:n nojalla 13 ja molempien pykälien nojalla 11 henkilöä. Edellisestä vuodesta jäljellä olevia oli 68 henkilöä, vuoden varrella otettiin 127 [1]) ja poistettiin 124 [1]), joten v:een 1939 jäi 71 henkilöä, joista 56 §:n nojalla 64 ja 31 §:n nojalla 7 miestä. Poistetuista siirtyi vapaaseen elämään 104, siirrettiin muihin laitoksiin 13, siirrettiin velanmaksajiksi 6 ja 1 meni asevelvollisuuttaan suorittamaan.

Uusien hoidokkien saapumista ja entisten poistamista sekä keskimääräistä hoidokkilukua päivää kohden kuukausittain osoittaa seuraava yhdistelmä:

Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden	Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden
Tammikuu ...	20	18	68	Heinäkuu ..	6	11	37
Helmikuu	5	8	67	Elokuu	1	4	35
Maaliskuu ...	12	9	67	Syyskuu	17	3	38
Huhtikuu	7	12	68	Lokakuu	19	7	53
Toukokuu ...	5	16	56	Marraskuu ..	22	13	66
Kesäkuu	1	12	46	Joulukuu	12	11	68
				Koko vuonna	[1]) 127	[1]) 124	56

Hoitopäivien luku koko vuonna oli 20,300.

Menot ja tulot. Työlaitoksen bruttomenot olivat 924,673 mk ja bruttotulot 277,173: 55 mk. Maatilan nettovoitto oli 222,818: 40 mk. Bruttokustannus kirjanpidon mukaan hoidokkia ja päivää kohden oli 45: 55 mk (rakennuskorjauksiin ja irtaimiston hankintaan käytetty 84,880: 70 mk huomioonottaen 49: 73 mk). Jos bruttokustannuksista vähennetään työlaitoksesta kertyneet tulot, saadaan nettokustannukseksi 31: 90 mk. Jos vielä otetaan huomioon maatilan nettotuotto, alenevat nettokustannukset hoidokkipäivältä 20: 92 mk:aan.

Hoidokkien työ. Hoidokit työskentelivät taloustehtävissä, metsätaloustöissä, peltoviljelystöissä, puutarhassa, navetassa, tallissa, sikalassa, rakennustöissä y.m. tehden kaikkiaan 16,797 työpäivää. Heidän laskettiin korvanneen kaupungille saamaansa köyhäinhoitoa 227,038: 25 mk:n arvosta.

Terveyden- ja sielunhoito y.m. Työlaitoksen lääkäri suoritti säännöllisiä tarkastuskäyntejä vastaanottoineen kerran kuukaudessa sekä yhden ylimääräisen käynnin ja tarkasti tällöin yhteensä 173 sairaustapausta.

Lääkärin vastaanottohuoneessa Vihdissä on hoidettu 51 tapausta. Kuolemantapauksia ei sattunut lainkaan.

Laitoksen sielunhoidosta on huolehtinut Vihdin seurakunnan papisto ja muusta valistustoiminnasta eri luennoitsijat. Myös pieni kirjasto hoidokkien käyttöä varten on olemassa.

Maatila. Viljelty pinta-ala, joka kokonaisuudessaan oli 202.22 ha, jakautui viljelyskasvien sekä kylvö- ja satomäärien mukaan seuraavasti:

---

[1]) Niihin lukuihin nähden, jotka koskevat laitokseen saapuneiden ja sieltä poistuneiden hoidokkien määriä, on otettava huomioon, etteivät ne tarkoita eri henkilöitä, sillä sama henkilö on saattanut saapua ja poistua laitoksesta useamman kerran vuoden aikana.

	Viljelysala, ha	Kylvömäärä, kg	Sato	
			Kaikkiaan, kg	Hehtaaria kohden, kg
Kesanto	9.82	—	—	—
Ruis	12.87	2,300	13,820	1,074
Syysvehnä	10.54	2,895	17,082	1,621
Kevätvehnä	11.06	3,330	20,258	1,832
Ohra	3.29	850	7,146	2,172
Kaura	38.35	8,140	90,560	2,140
Hernekaura	3.97	1,050		
Herne	1.83	530	4,100	2,240
Peruna	9.50	24,000	96,000	10,105
Lanttu	2.38	25	86,000	36,134
Rehujuurikas	1.83	55	80,000	43,716
Rehukaali	1.15	10	41,600	36,174
Vihantarehu	4.32	1,200	62,000	14,352
Heinä	66.26	—	201,000	3,034
Siemenheinä, timotei	3.80	—	1,140	300
» apila	4.00	—	607	152
Peltolaidun	8.61	—	—	—
Sekalaista	1.58	—	—	—
Puutarha	7.06	—	—	—

Lannoitukseen käytettiin 1,232 kuormaa karjanlantaa, 1,675 kuormaa mutaa, 2,630 kuormaa savea, 50,000 kg kalkkia, 8,700 kg kalkkisalpietaria, 13,100 kg ammoniumsulfaattia, 10,000 kg superfosfaattia, 20,400 kg kotkafosfaattia ja 9,700 kg kalisuolaa (40 %). Hevostyöpäiviä suoritettiin yhteensä 3,947.5. Nautakarjan luku oli vuoden alussa 88 ja lopussa 105 päätä. Lehmien (41.8) keskituotanto oli tarkastusvuonna 1937/38 3,300 kg maitoa, 132.0 kg rasvaa, rasvaprosentin ollessa 4.0 %, ja säännöllisten (27 kpl) vastaavasti 3,420 kg, 133.1 kg ja 3.9 %. Sikalassa oli vuoden alussa 134 ja lopussa 128 eläintä. Teuraaksi myytiin 64 sikaa ja porsaita kaupattiin 68 kpl.

Yksityishoitoon (elätteelle) sijoitus

Yksityiskoteihin hoidettavaksi oli kertomusvuonna sijoitettuna 13 täysikasvuista (16 vuotta täyttänyttä) henkilöä, joista 8 miestä ja 5 naista. Heidän hoitopäiviensä luku oli kaikkiaan 4,105. Sijoitetuista henkilöistä oli kuitenkin vain 5 miestä ja 4 naista yksinomaan sijoituskotihoidossa; muut saivat lisäksi laitoshoitoa tai kotiavustusta.

Kotiavustukset

Kertomusvuonna jaettiin kotiavustusta kaikkiaan 7,972 Helsingissä asuvalle varsinaiselle avunsaajalle, joista 5,256 oli saanut yksinomaan kotiavustusta vähintään 500 mk:n arvosta; loput olivat kotiavustuksen ohella saaneet myös laitos- tai yksityishoitoa. Tilapäistä avustusta eli kotiavustusta alle 500 mk:n arvosta sai edellisten lisäksi 3,288 henkilöä. Varsinaisille avunsaajille annetusta kotiavustuksesta on vielä päässyt osalliseksi 1,438 aviopuolisoa ja 3,440 lasta.

Seuraavasta yhdistelmästä käy selville perhesuhteet ja lasten luku niissä tapauksissa, joissa lapset ovat päässeet osallisiksi kotiavustuksesta:

Lasten luku	Perheitä, joihin kuului			Yhteensä
	mies ja vaimo	mies	vaimo	
1	348	11	574	933
2	239	4	223	466
3	132	—	88	220
4	60	—	27	87
5	42	—	12	54
6	30	—	1	31
7	9	—	—	9
8	5	—	1	6
Yhteensä	865	15	926	1,806

Lapsia oli siis näissä perheissä yhteensä 3,440 eli keskimäärin perhettä kohden 1.9 (edellisenä vuonna 1.9).

Laskemalla yhteen varsinaiset ja tilapäiset kotiavustusta saaneet sekä kotiavustuksista osallisiksi tulleet saadaan summaksi 16,138, joka osoittaa niiden Helsingissä asuvien henkilöiden luvun, jotka suoraan tai välillisesti ovat päässeet nauttimaan kotiavustuksia.

Kotiavustukset annettiin osittain rahana, osittain ruokatavaroiden, jalkineiden, vaatteiden, polttopuiden y.m. muodossa. Rahana annettujen avustuksien osuus oli 90.0 % ja tarveaineina annettujen osuus 10.0 %. Mitä kotiavustustasoon tulee, osoittavat kuukautta ja avustustapausta kohden suoritetut laskelmat sen kertomusvuonna jonkin verran kohonneen, mihin kehityssuuntaan on antanut aihetta elinkustannusindeksin korkeus. Niinpä ravintoindeksi, jolla avustustason kehitykseen nähden on huomattava merkitys, on vuoden useimpina kuukausina ollut korkeampi kuin vastaavasti edellisenä vuonna. Kotiavustus tapausta kohden kuukaudessa, jolloin perhekin on luettu yhdeksi tapaukseksi, on viime vuosina kehittynyt seuraavasti:

V. 1934	257: 03 mk	V. 1937	306: 04 mk
» 1935	282: 29 »	» 1938	317: 15 »
» 1936	295: 62 »		

Kertomusvuoden kuluessa Helsingissä asuville kuukausittain jaetut kotiavustukset käyvät selville alla olevasta taulukosta:

Kuukausi	Kotiavustukset, mk					
	Rahana	Polttopuina	Ruokana	Vaatteina	Muussa muodossa	Yhteensä
Tammikuu	1,504,025	151,350	69,591	39,393	10,652	1,775,011
Helmikuu	1,515,030	89,240	71,833	35,795	10,681	1,722,579
Maaliskuu	1,508,068	64,285	104,249	22,756	12,542	1,711,900
Huhtikuu	1,471,424	44,803	88,004	27,274	10,792	1,642,297
Toukokuu	1,404,848	15,098	70,196	22,914	6,953	1,520,009
Kesäkuu	1,226,316	1,655	45,410	26,031	6,115	1,305,527
Heinäkuu	1,186,169	865	39,636	14,305	6,755	1,247,730
Elokuu	1,172,355	1,085	34,778	9,689	6,828	1,224,735
Syyskuu	1,208,624	28,510	41,814	14,474	8,387	1,301,809
Lokakuu	1,264,528	134,477	49,713	25,974	8,985	1,483,677
Marraskuu	1,327,535	80,367	56,042	16,253	10,455	1,490,652
Joulukuu	1,373,252	58,948	53,486	29,139	11,658	1,526,483
Koko vuosi	16,162,174	670,683	724,752	283,997	110,803	17,952,409

Vastaavat avustustapaukset näkyvät alla olevasta taulukosta:

Kuukausi	Koti-avustus-tapauksia	Näistä uusia avustustapauksia	
		Kaikkiaan	Syynä työttömyys
Tammikuu	5,425	257	164
Helmikuu	5,364	316	196
Maaliskuu	5,410	355	245
Huhtikuu	5,105	260	137
Toukokuu	4,958	237	118
Kesäkuu	4,478	127	54
Heinäkuu	4,180	193	92
Elokuu	3,972	160	60
Syyskuu	4,165	234	101
Lokakuu	4,350	286	119
Marraskuu	4,559	333	167
Joulukuu	4,635	314	196
Koko vuosi	56,601	3,072	1,649
Avustuskanslia, jonka toimesta avustus on annettu			
I	8,453	215	60
II	9,180	822	546
III	7,464	168	58
IV	9,387	336	106
V	7,710	450	226
VI	6,026	769	517
VII	8,381	312	136
Yhteensä	56,601	3,072	1,649

Päiväkodeissa oleskelun muodossa avustusta saaneet lapset on myös luettu muiden kotiavustusta saaneiden lukumäärään. Mainittakoon, että heistä oli 20 poikia ja 13 tyttöjä.

Huoltolautakunnan työtuvat

Kertomusvuonna oli toiminnassa 5 työtupaa, joihin voitiin sijoittaa yhteensä 392 työntekijää, joista Hämeentien 39:ssä olevaan 110 naista, Kulmavuorenkadun 2:ssa 50 naista ja 50 miestä, Kotkankadun 9:ssä 132 miestä sekä Kirstinkadun 16:ssa sijaitsevaan 50 miestä.

Naisten työtuvissa tehtiin seuraavia töitä: puku- ja liinavaateompelua, virkkausta, peitteiden ja patjojen valmistusta, matonkuteitten leikkelyä, mattojen, rantatuoli- ja pyyheliinakankaitten kutomista ja neuletöitä y.m. Miesten työtuvissa valmistettiin huonekaluja, leluja, rantatuoleja sekä kookosmattoja ja suoritettiin jalkineiden korjauksia, verhoilua ja maalaustöitä. Suurimmat ostajat ja tilaajat ovat olleet kaupungin omat laitokset, kuten huoltolautakunnan kansliat, lastenkodit, lastentarhat ja eräät yksityiset suurliikkeet.

Työskentelevien lukumäärä vaihteli eri kuukausina ollen pienin, 296, heinäkuun 14 p:n ja elokuun 10 p:n sekä suurin, 352, helmikuun 24 p:n ja maaliskuun 23 p:n välisenä aikana. Työpäivien luku koko vuonna oli 84,486.5.

Työtupien bruttokustannukset tekivät 2,616,005: 45 mk. Tulot olivat 1,063,312: 20 mk, joten nettomenoksi jää 1,552,693: 25 mk. Työntekijää ja työpäivää kohden laskettuna oli bruttomeno 30: 96 mk ja nettomeno 18: 38 mk nousten bruttomeno edellisestä vuodesta 1: 31 mk:lla nettomenon sen sijaan laskiessa 31 p:llä. Jos laskelmassa otetaan vielä huomioon vuoden päättyessä myymättömänä olevan valmistevaraston sekä työainevaraston arvo, 296,894: 35 mk, supistuu nettomeno 14: 86 mk:ksi työntekijää ja työpäivää kohden.

Työtupien merkitys oli siinä, että niiden avulla voitiin hyödylliseen työhön käyttää sellaista osittain työkykyistä työvoimaa, joka muuten olisi joutunut suoranaisen avustuksen varaan. Huomattava on, että työtuvissa työskennelleitä ei ole luettu tilastollisissa selvityksissä avunsaajiin, mikäli he eivät ole saaneet muuta huoltoa.

Lahjoitusrahastojen koroilla avustetut

Huoltotoimen hyväksi lahjoitettujen rahastojen korkoja oli kertomusvuonna tapahtuvaa jakoa varten kertynyt seuraavasti:

	Mk		Mk
Hedvig Charlotta Gripenbergin rahasto	623: 65	Waldemar Wavulinin lahjoitusrahasto	835: 20
Alexandras understöd ...	387: 05	Wilhelm Elgin rahasto ..	590: 25
Carl Sierckenin rahasto ..	161: 30	L. A. Laurentin rahasto	1,821: 80
Gustava Katharina Brobergin y.m. rahastot ...	812: 95	John Holmströmin rahasto kainojen köyhien hyväksi	13,400: 10
W. J. S. Westzynthiuksen testamenttirahasto	1,163: 75	Carl Gustaf Hanellin rahasto	289: 55
Maria Bergmanin testamenttirahasto	583: 80	Puolisoiden Isak Mattson-Kivilän apurarahasto	13,409: 20
Adolf Fredrik Sierckin rahasto	390: 25	Emma Grefbergin rahasto	7,623: 20
Lisette Gardbergin rahasto	115: 35	Alfred Kordelinin avustusrahasto	11,840: —
Elsa Maria Lampan rahasto	849: 50	Yhteensä	54,896: 90

Näistä varoista jaettiin huoltolautakunnan toimesta avustuksiksi 236 eri henkilölle yhteensä 49,472 mk. Kun näillä avustuksilla ei ole lain perusteella annetun köyhäinhoidon luonnetta, ei tätä summaa ole sisällytetty huoltotoimen varsinaisiin menoihin, eikä lahjoitusvaroja saaneita henkilöitä ole myöskään tilastollisissa selvityksissä otettu huomioon, mikäli he eivät ole saaneet avustusta köyhäinhoitolain nojalla. Huomattava kuitenkin on, että suurin osa heistä on samalla saanut lain perusteella annettua köyhäinhoitoavustusta.

B. Irtolaislakiin perustuva huolto

Huollettujen lukumäärä. Irtolaishuollossa oli kertomusvuonna kaikkiaan 491 henkilöä, joista 132 miestä ja 359 naista. Huolletuista irtolai-

sista oli siis 73.1 % naisia (edellisenä vuonna 67.6 %). Näiden lisäksi käsiteltiin irtolaisina 16 miestä ja 4 naista, jotka kuitenkin myöhemmin vuoden kuluessa siirrettiin alkoholistikäsittelyyn ja jotka tilastollisessa selvittelyssä on luettu alkoholisteihin. Kaikista huolletuista irtolaisista oli edellisestä vuodesta siirtyneitä 249 ja uusia, vasta kertomusvuonna huoltoon otettuja 242; erikseen oli miehistä edelliseltä vuodelta siirtyneitä 61 ja uusia 71 sekä naisista edelliseltä vuodelta siirtyneitä 188 ja uusia 171. Seuraavilla sivuilla esitettävät selvitykset koskevat yleensä, mikäli ei toisin ole mainittu, irtolaisten kokonaismäärää. Vain siinä tapauksessa, että uusien irtolaisten kohdalla olosuhteissa on ollut huomattava ero verrattuna kaikkiin irtolaisiin, on erikseen esitetty numerotietoja tästäkin ryhmästä.

Syntymäpaikan mukainen ryhmittely osoittaa, että syntyperäisiä helsinkiläisiä oli kaikista irtolaisista vain 79 eli 16.1 %, erikseen miehistä 31.8 % ja naisista 10.3 %. Kaikista irtolaisista oli syntynyt, prosenteissa:

	Miehiä	Naisia	Kaikkiaan
Suomen kaupungeissa	45.4	28.7	33.2
» maalaiskunnissa	50.0	69.6	64.4
Ulkomailla	4.6	1.7	2.4
Yhteensä	100.0	100.0	100.0

Köyhäinhoidollisen kotipaikkaoikeuden perusteella ryhmittyivät kaikki irtolaishuollossa olevat seuraavalla tavalla:

Kotipaikka	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Helsinki	91	213	304
Helsinkiä ympäröivät kunnat [1]	2	10	12
Uudenmaan läänin muut kaupungit	—	1	1
» » » maalaiskunnat	1	5	6
Suomen muut kaupungit	8	30	38
» » maalaiskunnat	15	28	43
Valtion tapaukset	4	3	7
Tuntematon	11	69	[2] 80
Yhteensä	132	359	491

Kotipaikkaoikeus Helsingissä oli selvitetyistä siis 304:llä eli 61.9 %:lla, erikseen uusista irtolaisista 168:lla eli 69.4 %:lla (ed. vuonna 51.4 %:lla). Muita kuin Suomen kansalaisia oli irtolaisissa 2 miestä ja 2 naista. Äidinkielenä oli suomi 441:llä eli 89.8 %:lla, ruotsi 48:lla eli 9.8 %:lla ja lopuilla 2:lla jokin muu kieli.

Irtolaishuollon peruste. Ne perusteet, joiden nojalla asianomaiset henkilöt ovat lain mukaan voineet joutua irtolaishuollon alaisiksi, ovat: 1) kuljeksiva elämä, 2) tavanomainen työn vieroksuminen, 3) kerjuu, 4) ammattihaureus tai 5) jokin muu peruste. Ryhmittämällä irtolaiset tämän mukaisesti ja sitä perustetta silmälläpitäen, jota on katsottu pääperus-

[1]) Huopalahti, Haaga, Oulunkylä, Helsingin mlk. ja Kulosaari. — [2]) Tuntemattomien suuri lukumäärä johtuu etupäässä siitä, että pakkotyöhön määrätyistä ei kotipaikkaoikeutta ole selvitetty, koska kotipaikkaoikeuskysymyksellä ei heihin nähden ole huoltolautakunnan kannalta erikoisempaa merkitystä.

teeksi heidän ensi kerran irtolaishuoltoon joutuessaan, saadaan seuraava asetelma:

Huollon peruste	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Kuljeksiva elämä	14	1	15
Työn vieroksuminen	7	—	7
Kerjuu	41	1	42
Ammattihaureus	—	354	354
Muu peruste	70	3	73
Yhteensä	132	359	491

Irtolaisnaisten valtaosa, 354 eli 98.6 %, joutui huollettavaksi ammattihaureuden perusteella ja loput 5 eli 1.4 % kuljeksivan elämän, kerjuun tai jonkin muun perusteen nojalla. Miehistä sen sijaan joutui suurin osa, 70 eli 53.0 %, huoltoon »muilla perusteilla», s.o. olivat henkilöitä, jotka muulla elämäntavallaan kuin haureudella tuottivat ilmeistä vaaraa yleiselle järjestykselle, turvallisuudelle tai siveellisyydelle [1]), kun taas kerjuun osuus, oltuaan edellisenä vuonna ensi sijalla perusteiden joukossa, supistui 31.1 %:iin; loput 15.9 % oli huollossa kuljeksivan elämän tai työn vieroksumisen perusteella. Uusiin miespuolisiin irtolaisiin nähden oli »muiden perusteiden» valta-asema vieläkin huomattavampi, 64.8 %, ja kerjuu oli perusteena vain 21.1 %:lla.

Huoltotoimenpiteet. Irtolaisten suhteen käytettäviä huoltotoimenpiteitä ovat varoitus ja sen ohessa mahdollinen kotikuntaan lähettäminen, irtolaisvalvonta sekä työlaitokseen tai pakkotyöhön määrääminen, minkä lisäksi työlaitoksesta ja pakkotyöstä ehdollisesti vapautuneet irtolaiset ovat määräajan n.s. jälkivalvonnan alaisina. Alla olevasta yhdistelmästä ilmenee, missä määrin käytännössä on sovellettu eri huoltomuotoja, ja on taulukkoa laadittaessa otettu huomioon kunkin irtolaisen kohdalla häneen kertomusvuoden kuluessa viimeksi sovellettu huoltotoimenpide.

Huoltotoimenpide	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Varoitus	28	73	101
Kotikuntaan lähettäminen	8	18	26
Irtolaisvalvonta	33	91	124
Työlaitos	34	75	109
Pakkotyö	11	73	84
Jälkivalvonta	11	16	27
Ei toimenpidettä	7	13	20
Yhteensä	132	359	491

Vain varoitusasteelle jääneitä oli 20.6 % ja valvonta-asteelle 25.3 %, työlaitoksessa oli 22.2 % ja pakkotyössä 17.1 % kaikista irtolaisista. Aivan vuoden lopussa huoltoon joutuneisiin 20 henkilöön ei ehditty vielä kertomusvuonna toimenpiteitä täytäntöönpanna. Uusista irtolaisista jäi varoitusasteelle 38.0 %, valvonta-asteelle 14.9 %, työlaitokseen määrättiin 23.9 % ja pakkotyöhön 4.5 %.

Seuraavasta yhdistelmästä selviää lisäksi, missä määrin eri irtolaisiin nähden on ainoana toimenpiteenä käytetty joko lievempiä tai suoraan an-

[1]) Suurin osa näistä on ollut henkilöitä, jotka ovat syyllistyneet väkijuomalainsäädäntöä vastaan tehtyihin rikoksiin, esim. väkijuomien luvattomaan myyntiin.

karampia toimenpiteitä sekä missä määrin lievempien toimenpiteiden osoittauduttua tehottomiksi on siirrytty ankarampaan huoltomuotoon.

Huoltotoimenpide	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Yksinomaan varoitus	28	73	101
» kotikuntaan lähettäminen	2	8	10
» irtolaisvalvonta	30	71	101
» työlaitos	29	60	89
» pakkotyö	11	73	84
» jälkivalvonta	2	3	5
Varoitus + kotikuntaan lähettäminen	6	10	16
» + valvonta	2	19	21
» + kotikuntaan lähettäminen + irtolaisvalvonta	—	1	1
» + kotikuntaan lähettäminen + työlaitos	—	1	1
» + valvonta + työlaitos	—	3	3
Kotikuntaan lähettäminen + työlaitos	—	2	2
Valvonta + työlaitos	5	9	14
Työlaitos + valvonta	1	—	1
» + jälkivalvonta	9	12	21
Pakkotyö + »	—	1	1
Ilman huoltotoimenpiteitä	7	13	20
Yhteensä	132	359	491

Huomattava on, että useimpiin työlaitokseen ja pakkotyöhön toimitettuihin irtolaisiin, kahtakymmentä lukuunottamatta, on suoraan sovellettu näitä ankarimpia huoltomuotoja. Tämä johtui osittain tapausten vaikeasta laadusta, osittain siitä, että poliisiviranomaiset joutuivat runsaasti soveltamaan irtolaislain 29 §:n 3 momissa olevaa säännöstä, jonka mukaan poliisipäällikön on ilman edellä käypiä lievempiä huoltotoimenpiteitä tehtävä maaherralle irtolaisesta laitosesitys, jos tämä on kahden viimeisen vuoden kuluessa ollut työlaitoksessa, pakkotyössä tai vapausrangaistusta kärsimässä. Esitykset laitokseen lähettämiseksi teki poliisipäällikkö 120 ja huoltolautakunnan irtolaisosasto teknillisistä syistä vain 14 tapauksessa. Ehdollisesti vapautettiin ennen vuoden päättymistä 1 pakkotyöhön toimitettu nainen sekä työlaitoksiin toimitetuista 14 miestä ja 21 naista. Työlaitoksiin palautettiin 3 ehdollisesti vapautettua naista. Lopullisesti vapautettiin työlaitoksista 1 mies ja 6 naista.

Hoitopäivien luku irtolaistyölaitoksissa oli kaikkiaan 25,791, siitä 8,686 miesten ja 17,105 naisten. Näihin lukuihin eivät siis sisälly hoitopäivät pakkotyössä, joista ei aiheudu kunnalle mitään kustannuksia.

Siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäätyyn nähden ryhmittyivät irtolaiset seuraavasti:

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	98	74.3	270	75.2	368	75.0
Naimisissa, yhdessä asuvia	11	8.3	22	6.1	33	6.7
» erossa asuvia	9	6.8	29	8.1	38	7.7
Eronneita	10	7.6	25	7.0	35	7.1
Leskiä	4	3.0	13	3.6	17	3.5
Yhteensä	132	100.0	359	100.0	491	100.0

Laillistamatta yhdessä asuvia oli näistä 3 miestä ja 12 naista. Aviottomina syntyneitä oli kaikista irtolaisista 53 eli 10.8 %, erikseen miehistä 7.6 % ja naisista 12.0 %. Uusien irtolaisten kohdalla olivat suhdeluvut hieman korkeammat, nimittäin vastaavasti 12.8 %, 9.9 % ja 14.0 %. Kodin ulkopuolella oli kasvatettu miehistä 9.9 % ja naisista 11.1 %.

Lapsia oli kaikkiaan 87 irtolaisella yhteensä 117, joista 52:lla irtolaisella aviottomia lapsia 57.

Ikä. Eri ikäluokkien suhteelliset osuudet prosenteissa olivat irtolaishuollossa olevien keskuudessa seuraavat:

	[1])18—20 v.	21—29 v.	30—39 v.	40—49 v.	50—59 v.	60— v.	Yhteensä
Miehet	9.1	37.9	34.1	12.1	6.1	0.7	100.0
Naiset	4.7	46.8	32.0	13.4	2.8	0.3	100.0
Kaikki	5.9	44.4	32.6	13.0	3.7	0.4	100.0

Kaikkien miespuolisten irtolaisten keski-ikä oli 31 v. 6 kk. ja naispuolisten 31 v. 1 kk. Nuorin irtolaismies oli 18 vuotias ja vanhin 72 vuotias, nuorin irtolaisnainen 18 vuotias ja vanhin 61 vuotias.

Koulusivistys. Koulusivistykseltään oli irtolaisista mitään koulua käymättömiä 48 eli 9.8 %, vain osan kansakoulua oli käynyt 89 eli 18.1 %, kansakoulun käyneitä oli 320 eli 65.2 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa oli käynyt 15 eli 3.1 %, keskikoulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilassivistys oli 6:lla eli 1.2 %:lla sekä kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys 13:lla eli 2.6 %:lla. Mainittakoon vielä, että uusista irtolaisista oli 12.0 % mitään koulua käymättömiä, 20.2 % vain osan kansakoulua käyneitä, 60.3 % kansakoulun käyneitä sekä 7.5 % sitä enemmän koulusivistystä saaneita.

Ammatti. Aikaisemmin pääasiallisesti harjoittamansa ammatin mukaan ryhmittyivät irtolaiset seuraavasti:

	Miehet		Naiset	
	Luku	%	Luku	%
Maatalouden ja sen sivuelinkeinojen harjoittajia	2	1.5	1	0.3
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	8	6.1	36	10.0
Liikehenkilökuntaa:				
a. päällystöä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	2	1.5	8	2.2
b. työntekijöitä	1	0.8	8	2.2
Tehdas- y.m. ammattityöntekijöitä	36	27.2	92	25.6
Muita työntekijöitä	76	57.6	37	10.3
Merimiehiä	2	1.5	—	—
Palveluskuntaa	2	1.5	—	—
Yksityisten palvelijoita	—	—	166	46.3
Muun elinkeinon harjoittajia	2	1.5	7	2.0
Ilman elinkeinoa tai tointa olevia	1	0.8	4	1.1
Yhteensä	132	100.0	359	100.0

[1]) Huomattava on, että irtolaiskäsittelyä ei voida soveltaa 18 vuotta nuorempaan henkilöön.

Mitä yksityisiin ammatteihin tulee, muodostivat aputyöntekijät, luvultaan 70, suurimman ja muista selvästi erottuvan ryhmän miesten kohdalla. Naisista oli lähes puolet, 166, kotiapulaisia, ja niinikään tehdastyöntekijät, luvultaan 33, tarjoilijat ja ravintola-apulaiset, luvultaan 36, sekä itsenäiset ompelijat, luvultaan 28, esiintyivät suhteellisen huomattavina ryhminä. Suurin osa irtolaisista oli ammatti- ja muiden työntekijäin sekä maataloutta tai sen sivuelinkeinoja harjoittavien kodeista. Myös uudet irtolaiset ryhmittyivät sekä oman että vanhempiensa ammatin mukaan suhteellisesti samalla tavoin kuin irtolaiset kokonaisuutena katsoen.

Muita tietoja. Irtolaisiin nähden on edelleen selvitetty sellaisia yhteiskunnalliselta kannalta tärkeitä seikkoja kuin heidän aikaisempaa irtolaisuuttaan, rikollisuuttaan, erinäisiä tarttuvia sairauksiaan, asumisolosuhteitaan, alkoholinkäyttöään y.m.s.

Kaikista irtolaisista oli vain 69 eli 14.1 % sellaisia, joita ei oltu ennen uuden irtolaislain nojalla huoltoon joutumistaan käsitelty jo aikaisemmin irtolaisuudesta ja kerjuusta. Ensimmäinen irtolaiskäsittely oli yleensä tapahtunut varhaisessa iässä. Kun otetaan huomioon nekin, jotka vasta kertomusvuonna ensi kerran joutuivat irtolaiskäsittelyyn, havaitaan, että miehistä oli 67.4 % ja naisista 76.0 % joutunut ensi kerran irtolaisena käsitellyksi alle 25 vuotiaina ja vastaavasti alle 21 vuotiaina miehistä 46.2 % sekä naisista 43.7 %.

Rikoksista tuomittuja oli etupäässä rikosrekisteriotteista saatujen tietojen mukaan 233 eli 47.5 % kaikista, miehistä erikseen 94 eli 71.2 %. Uusista irtolaisista oli rikoksista tuomittuja suhteellisesti vähemmän, nimittäin 39.3 %. 132 kaikista tuomituista oli kaksi tai useamman kerran tuomittuja. Omaisuusrikokset olivat olleet irtolaisten yleisimmin tekemiä rikoksia, nimittäin lähes $^2/_3$ kaikista, sen jälkeen väkijuomalainsäädäntöön kohdistuvat rikokset, yksilöön kohdistuvien rikosten tehdessä 4.9 % kaikista irtolaisten tekemistä rikoksista. Rikoksista tuomitut irtolaiset olivat yleensä tehneet ensimmäisen rikoksensa nuorina, miehistä 46.8 % alle 21 vuotiaina ja 60.6 % alle 25 vuotiaina, naisista vastaavasti 36.0 % ja 60.4 %.

Sukupuolitautia oli aikaisemmin sairastanut miehistä 17 ja naisista 312 eli naisista siis 86.9 % ja miehistä vain 12.9 % sekä kertomusvuonna 71 naista; miehiä koskevat tiedot perustuvat heidän omiin ilmoituksiinsa. Keuhkotautia oli aikaisemmin sairastanut 7 miestä ja 13 naista sekä kertomusvuonna 7 miestä ja 9 naista. Mielisairaalassa oli aikaisemmin hoidettu 4 miestä ja 13 naista.

Irtolaisten väkijuomien käyttöä tutkittaessa on saatu selville, että vain 30 eli 6.1 % oli raittiita, 199 eli 40.5 % käytti väkijuomia jonkin verran ja 251 eli 51.1 % juopotteli, minkä lisäksi 11 henkilön väkijuomien käytöstä ei ollut tietoja.

Kertomusvuonna asuivat irtolaiset pääasiassa seuraavasti:

Asui:	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kotona	16	12.1	32	8.9	48	9.8
Asukkina	13	9.8	136	37.9	149	30.3
Yömajassa	41	31.1	9	2.5	50	10.2
Muualla	62	47.0	182	50.7	244	49.7
Yhteensä	132	100.0	359	100.0	491	100.0

Köyhäinhoitoa ennen kertomusvuotta oli irtolaisista saanut 255 henkilöä eli 51.9 % kaikista, erikseen miehistä 90 eli 68.2 % ja naisista 165 eli 46.0 %. Kertomusvuonna sai köyhäinhoidon avustusta 40 miestä ja 28 naista. Heidän saamansa kotiavustuksen määrä oli 36,641: 40 mk. Lisäksi hoidettiin heitä, lukuunottamatta irtolaistyölaitoksia, köyhäinhoitolain nojalla muissa laitoksissa 4,595 vuorokautta, nimittäin:

Laitosryhmä	Miesten hoitopäiviä	Naisten hoitopäiviä	Hoitopäiviä kaikkiaan
Kunnalliskoti	70	2,063	2,133
Työlaitokset	1,387	59	1,446
Sairaalat	170	312	482
Tuberkuloosisairaalat	149	71	220
Mielisairaalat	196	—	196
Muut laitokset	—	118	118
Yhteensä	1,972	2,623	4,595

Kustannukset. Kaupungin kustannukset irtolaishuollosta nousivat kertomusvuonna 482,488: 25 mk., mistä hallintomenoja 247,620: 75 mk, irtolaistyölaitosten hoitomaksuja 230,790 mk sekä matka- ja kuljetuskustannuksia kotikuntiin toimittamisesta 4,077: 50 mk. Jos tästä kuitenkin vähennetään muissa kunnissa kotipaikkaoikeuden omaavien työlaitosmaksuista perityt korvaukset, 24,272: 50 mk, jää nettokustannuksiksi 458,215: 75 mk eli kutakin huollossa ollutta irtolaista kohden 933: 23 mk.

Irtolaishuollon tulokset. Tällä vaikealla huollon alalla on voitu osittain, varsinkin miesten kohdalla, päästä hyviinkin tuloksiin. Suurta apua on tällöin ollut kaupungin erikoisesti tätä tarkoitusta varten varaamasta ulkotyömaasta, jonne on voitu sijoittaa useita kymmeniä etupäässä valvonta-asteella olevia irtolaismiehiä yhdessä alkoholistien kanssa. Naispuolisten irtolaisten kohdalla sen sijaan vaikeudet olivat suuria ja tuloksiin pääseminen hidasta. Hyvää tukea on lautakunnalla tässä työssä ollut siitä, että se on voinut sijoittaa työtupien erikoisesti tätä tarkoitusta varten varatulle osastolle keskimäärin 15 irtolaisnaista kerrallaan.

Se seikka, että 115 henkilöä, jotka v. 1937 joutuivat irtolaishuoltoon, ei kertomusvuonna enää ole tarvinnut alistaa irtolaishuoltotoimenpiteiden alaisiksi, osoittaa, että mahdollisuuksia tyydyttävien tulosten saavuttamiseksi on olemassa. Sanotuista henkilöistä oli 110:lle annettu vain varoitus, 2 oli ollut valvonnassa ja muihin 3:een nähden olivat irtolaishuoltotoimenpiteet eri syistä rauenneet. Kertomusvuoden kuluessa ei huolto- eikä poliisiviranomaisilla ollut aihetta puuttua heidän elämäntapaansa.

C. Alkoholistilakiin perustuva huolto

Huollettujen lukumäärä. Alkoholistihuoltotoimenpiteiden alaisina oli kertomusvuoden aikana kaikkiaan 805 eri henkilöä, niistä 764 miestä ja 41 naista. Jo edellisenä vuonna alkoholistihuollossa olleita oli näistä 280 miestä ja 17 naista eli yhteensä 297 henkilöä sekä ensi kerran alkoholistihuoltotoimenpiteiden kohteiksi vasta kertomusvuonna joutuneita (n.s. uusia) alkoholisteja oli 484 miestä (v. 1937 385) ja 24 naista (v. 1937 36) eli kaikkiaan 508 henkilöä. Lisäksi on alkoholisteina käsitelty myös ç

henkilöä, jotka kuitenkin myöhemmin vuoden kuluessa siirrettiin irtolaishuoltokäsittelyyn ja on heidät tilastollisessa selvityksessä luettu irtolaisiin. Seuraavassa esitetty selvitys kohdistuu yleensä kaikkiin kertomusvuoden kuluessa huollossa olleisiin alkoholisteihin, mutta on kuitenkin lisäksi julkaistu tietoja erikseen uusistakin, sikäli kuin olosuhteet heidän kohdallaan ovat huomattavammin poikenneet yleiskatsauksesta.

Huoltoon joutuneiden alkoholistien syntymäpaikan mukainen ryhmittely osoittaa, että syntyperäisiä helsinkiläisiä oli heissä vain 25.8 %, miesten kohdalla hieman enemmän kuin naisten. Kaikista alkoholisteista oli syntynyt prosenteissa:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Suomen kaupungeissa	48.2	34.2	47.4
» maalaiskunnissa	49.3	63.4	50.1
Ulkomailla	2.5	2.4	2.5

Muita kuin Suomen kansalaisia oli alkoholisteissa 4 miestä. Äidinkielenä oli suomi 696:lla eli 86.4 %:lla, ruotsi 106:llä eli 13.2 %:lla ja 3:lla jokin muu kieli.

Huollon peruste. Perusteita, joiden nojalla alkoholistien suhteen on lain mukaan ryhdytty huoltotoimenpiteisiin, erotetaan tilastossa: 1) vaarallisuus, 2) häiriö tai pahennus, 3) elatusvelvollisuuden laiminlyönti, 4) joutuminen läheisen henkilön rasitukseksi, 5) köyhäinhoidon tarve, 6) juopumuspidätykset sekä 7) vapaaehtoisuus.

Alkoholistien ryhmittely sen perusteen mukaan, jonka nojalla heidät ensiksi on otettu alkoholistihuoltoon, selviää alla olevasta taulukosta:

Huollon peruste	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Vaarallisuus	28	3.6	2	4.9	30	3.7
Häiriö tai pahennus	233	30.5	29	70.7	262	32.5
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	161	21.1	1	2.4	162	20.1
Rasitukseksi joutuminen	109	14.3	2	4.9	111	13.8
Köyhäinhoidon tarve	41	5.4	3	7.3	44	5.5
Juopumuspidätykset	189	24.7	4	9.8	193	24.0
Vapaaehtoisuus	3	0.4	—	—	3	0.4
Yhteensä	764	100.0	41	100.0	805	100.0

Huomattavin osa alkoholisteista, 317 eli 39.4 %, oli joutunut huoltoon taloudellisten seikkojen, nim. elatusvelvollisuuden laiminlyönnin, omaistensa rasitukseksi joutumisen tai köyhäinhoidon tarpeen johdosta. Häiriö tai pahennus oli perusteena 32.5 %:lla, juopumuspidätykset 24.0 %:lla ja vaarallisuus 3.7 %:lla. Kukin kolme viimeksi mainituista perusteryhmistä on edelliseen vuoteen verraten kasvanut, kun taas taloudellisten seikkojen osuus on tuntuvasti pienentynyt. Uusien alkoholistien kohdalla oli perusteista ensi sijalla häiriö tai pahennus tehden 34.6 %, taloudelliset seikat olivat perusteena 31.5 %:lla ja juopumuspidätykset 29.4 %:lla sekä vaarallisuus 4.1 %:lla. Vapaaehtoisina oli alkoholistihuollossa kaikkiaan 3 miespuolista alkoholistia (niistä 2 uutta) [1]).

[1]) Huomattava on, että vapaaehtoisina huoltoloissa hoidetuista alkoholisteista huoltolautakunta saa virallisen tiedon vasta sen jälkeen kun asianomaiset ovat vapautuneet huoltoloista ja joutuneet n.s. jälkivalvontaan.

Huoltotoimenpiteet. Alkoholistien palauttamiseksi raittiiseen ja säännölliseen elämäntapaan voidaan alkoholistilain mukaan edeltävänä toimenpiteenä käyttää varoitusta ja sen yhteydessä tapahtuvaa ohjausta ja tukevaa toimintaa. Varsinaisina huoltotoimenpiteinä tulevat kysymykseen raittiusvalvonta ja hoito yleisessä alkoholistihuoltolassa. Alkoholistihuoltolasta poispäästetty henkilö on vielä sen jälkeen lain määräämän ajan raittiusvalvonnassa, jota seuraavassa nimitetään jälkivalvonnaksi. Lautakunnan työlle on ollut suureksi avuksi, että se on saanut sijoittaa etupäässä valvonnassa olevia alkoholisteja työhön erityisesti tätä tarkoitusta varten järjestetylle kaupungin työmaalle, jossa yhdessä irtolaisten kanssa on samanaikaisesti ollut työssä keskimäärin 36 miestä. Miten huoltoon joutuneet alkoholistit ryhmittyivät heihin kertomusvuoden aikana viimeksi sovelletun toimenpiteen mukaan, käy selville seuraavasta taulukosta:

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Varoitus	236	30.9	7	17.1	243	30.2
Raittiusvalvonta	250	32.7	19	46.3	269	33.4
Huoltolahoito	206	27.0	11	26.8	217	27.0
Jälkivalvonta	72	9.4	4	9.8	76	9.4
Yhteensä	764	100.0	41	100.0	805	100.0

Edelliseen vuoteen nähden on huoltolahoito ollut kertomusvuonna yleisempää, ja jos otetaan huomioon, että jälkivalvonnassa olevatkin ovat saaneet huoltolahoitoa, havaitaan alkoholistihuoltoloissa hoidetun tai suunnitellun hoidettavaksi runsaasti yli $^1/_3$ alkoholisteista. Huomattava kuitenkin on, että 79 kaikista huoltolahoitoon luetuista ei vielä kertomusvuoden päättyessä oltu toimitettu huoltolaan, mikä johtui siitä, että osa asianomaisista huoltolauhan peloittamina sittemmin ryhtyi viettämään raitista ja säännöllistä elämää, sekä osittain myös siitä, että eräitä koskevat maaherranpäätökset saapuivat huoltolautakunnalle vasta kertomusvuoden päätyttyä.

Uusien alkoholistien kohdalla toimenpiteet jakautuivat huomattavasti toisin, ja oli heistä varoitusasteella 47.1 %, raittiusvalvonnassa 28.1 %, huoltolahoitoon määrättyinä 22.2 % sekä jälkivalvontaan ehtineitä 2.6 %.

Seuraavasta yhdistelmästä selviää lisäksi, missä määrin eri alkoholisteihin nähden on ainoana toimenpiteenä käytetty joko lievempiä tai suoraan ankarampia toimenpiteitä sekä missä määrin lievempien toimenpiteiden osoittauduttua tehottomiksi on siirrytty ankarampaan huoltomuotoon.

Huoltotoimenpiteet	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Yksinomaan varoitus	236	7	243
» valvonta	210	18	228
» huoltola	116	8	124
» jälkivalvonta	18	—	18
Varoitus + valvonta	39	1	40
» + » + huoltola	8	—	8
» + huoltola	3	—	3

Huoltotoimenpiteet	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Valvonta + huoltola	70	3	73
» + » + jälkivalvonta	5	1	6
Huoltola + jälkivalvonta	49	3	52
Jälkivalvonta + huoltola	2	—	2
Huoltola + jälkivalvonta + huoltola	7	—	7
» + » + raittiusvalvonta	1	—	1
Yhteensä	764	41	805

Hoitopäivien luku alkoholistihuoltoloissa oli yhteensä 33,690, niistä naisten osalla 1,727.

Siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäätyyn nähden ryhmittyivät alkoholistit seuraavasti:

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	306	40.1	11	26.8	317	39.4
Naimisissa olevia	341	44.6	19	46.3	360	44.7
Eronneita	98	12.8	7	17.1	105	13.0
Leskiä	19	2.5	4	9.8	23	2.9
Yhteensä	764	100.0	41	100.0	805	100.0

Naimisissa olevista miehistä asui kuitenkin 58 eli yli kuudesosa ja naisista 6 erossa aviopuolisostaan. Laillistamatta yhdessä asuvia oli kaikista alkoholisteista 6. Aviottomina syntyneitä oli alkoholisteista 6.0 %, erikseen miehistä 6.0 % ja naisista 4.9 %. Kodin ulkopuolella oli kasvatettu 5.1 % kaikista alkoholisteista, erikseen 5.1 % miehistä ja 4.9 % naisista.

Lapsia oli 376 alkoholistilla yhteensä 770, joista aviottomia 50 eli 6.5 %. Miehillä oli keskimäärin enemmän lapsia, 2.1, kuin naisilla, 1.8.

Ikä. Alkoholistihuoltoon joutuneiden ikäryhmityksestä selviää, että nuorimpien, alle 21 vuotiaitten ikäluokkien osuus oli sangen pieni, vain 0.9 %, samaten 50 vuotta vanhempien ikäluokkien osuus 13.8 %, suurimman osan eli 43.7 % ollessa 30—39 vuotiaita. Eri ikäluokkien suhteelliset osuudet olivat:

	Alle 18 v.	18—20 v.	21—29 v.	30—39 v.	40—49 v.	50—59 v.	60— v.	Kaikkiaan
Luku	1	6	103	352	232	93	18	805
%	0.1	0.8	12.8	43.7	28.8	11.6	2.2	100.0

Koulusivistykseltään oli alkoholisteista mitään koulua käymättömiä 55 eli 6.8 %, vain osan kansakoulua oli käynyt 131 eli 16.3 %, kansakoulun käyneitä oli 442 eli 54.9 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa oli käynyt 38 eli 4.7 %, keskikoulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilassivistys oli 55:llä eli 6.8 %:lla, akateemisen loppututkinnon oli suorittanut 19 eli 2.4 % ja kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys oli 62:lla eli 7.7 %:lla kolmen alkoholistin koulusivistyksen ollessa tuntematon.

Ammatti. Ammatin mukaan alkoholistit jakautuivat seuraavasti:

	Miehet		Naiset	
	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	40	5.2	1	2.4
Maatalouden ja sen sivuelinkeinojen harjoittajia	2	0.3	—	—
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	74	9.7	7	17.1
Liikehenkilökuntaa:				
a. päällystöä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	57	7.4	3	7.3
b. työntekijöitä	19	2.5	5	12.2
Tehdas- y.m. ammattityöntekijöitä	307	40.2	9	22.0
Muita työntekijöitä	226	29.6	11	26.8
Merimiehiä ja kalastajia	17	2.2	—	—
Palveluskuntaa	9	1.2	—	—
Yksityisten palvelijoita	—	—	2	4.9
Muun elinkeinon harjoittajia	7	0.9	2	4.9
Ilman elinkeinoa tai tointa olevia	6	0.8	1	2.4
Yhteensä	764	100.0	41	100.0

Suurimman ammattiryhmän muodostivat tehdas- y.m. ammattityöntekijät kuuluen siihen 39.3 % kaikista alkoholisteista. Myös muiden työntekijäin (apu-, satama- y.m. työntekijäin) osuus oli huomattava, 29.4 %. Seuraavina suuruusjärjestyksessä olivat itsenäiset liikkeenharjoittajat 10.1 %, liikealan päällystö ja konttorihenkilökunta 7.5 % sekä virkamiehet ja vapaiden ammattien harjoittajat 5.1 %. Naisten keskuudessa olivat suurimpina ryhminä muut työntekijät (aputyöntekijät, siivoojat y.m.s.), tehdas- y.m. ammattityöntekijät, itsenäiset liikkeenharjoittajat ja liikealan työntekijät.

Vanhempiensa ammatin mukaan ryhmittyivät kaikki alkoholistihuoltoon otetut siten, että 247 oli ammattityöntekijäin, 133 itsenäisten liikkeenharjoittajain ja 131 maatalousammatteja harjoittavien sekä 124 muiden työntekijäin kodeista muiden ammattiryhmien esiintyessä vähäisempinä.

Muita tietoja. Yllä olevien selvitysten lisäksi on vielä tutkittu alkoholistien juopottelun laatua, rikollisuutta, sairauksia, niitä olosuhteita, joissa he asuvat y.m. ja esitetään seuraavassa eräitä tärkeimpiä täten saatuja tietoja.

Alkoholistihuoltoon otettujen henkilöiden juopottelun ja heidän pääasiallisesti käyttämiensä väkijuomien laatua valaisee seuraava yhdistelmä:

Väkijuomien laatu	Juopottelun laatu						Alkoholisteja kaikkiaan		
	jatkuva		kausittainen		säännötön				
	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Väkevät juomat	196	8	78	4	482	25	756	37	793
Olut	1	2	—	—	7	2	8	4	12
Yhteensä	197	10	78	4	489	27	764	41	805

Pääasiallisesti viiniä käyttäviä ei ollut lainkaan, mutta 55 väkevien juomien ja oluen ryhmiin luetuista alkoholisteista käytti sitä lisäjuomana samoin kuin 592 väkevien juomien alkoholistia käytti lisäksi olutta. Mainittakoon vielä, että lisäjuomana oli 131 alkoholistilla tapana käyttää teknillisiä juomia, s.o. denaturoitua spriitä, eau de colognea y.m. Väkijuomien käytön olivat alkoholistit aloittaneet alla olevan yhdistelmän osoittamassa iässä:

	Väkijuomien käyttö alkoi huoltoon joutuneiden ollessa					Alkoholisteja kaikkiaan
	Alle 18 v.	18—20 v.	21—24 v.	25—29 v.	30— v.	
Miehet	195	325	151	54	39	764
Naiset	7	8	9	11	6	41
Kaikki, luku	202	333	160	65	45	805
» %	25.1	41.4	19.9	8.1	5.5	100.0

Rikoksista tuomittuja [1]) oli alkoholisteista 289 eli 35.9 %, joista 8 naisia. 144 miestä ja 1 nainen näistä oli kaksi tai useamman kerran tuomittuja. Omaisuusrikokset olivat olleet alkoholistien yleisimmin tekemiä rikoksia, 63.4 % kaikista, väkijuomalainsäädäntöön kohdistuvia rikoksia oli 13.4 %, yksilöön kohdistuvia 11.9 % ja loput muita rikoksia. Ensimmäisen rikoksensa oli alle 21 vuotiaana tehnyt miehistä 33.5 % ja naisista 25.0 % sekä alle 25 vuotiaina miehistä 54.8 % ja naisista 25.0 %. Irtolaisina ennen uusien huoltolakien voimaan astumista oli alkoholisteista käsitelty 345 eli 42.9 %, niistä naisia 22.

Sukupuolitautia oli ennen huoltoonjoutumisvuotta sairastanut 207 miestä ja 20 naista. Kertomusvuonna näitä oli 12 miestä ja 3 naista. Keuhkotautia oli aikaisemmin sairastanut 23 miestä ja 1 nainen, kertomusvuonna 19 miestä. Mielisairaaloissa [2]) oli hoidettu 157 miestä ja 7 naista.

Seuraavasta yhdistelmästä selviää, missä alkoholistit suurimman osan kertomusvuotta asuivat:

Asui:	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kotona	354	46.3	17	41.5	371	46.1
Asukkina	110	14.4	8	19.5	118	14.7
Yömajassa	201	26.3	2	4.9	203	25.2
Muualla	99	13.0	14	34.1	113	14.0
Yhteensä	764	100.0	41	100.0	805	100.0

Suurin osa alkoholisteista eli 46.1 % asui siis kotonaan ja loput asukkeina, yömajoissa ja muualla.

Työssä oli miehistä 653 eli 85.5 %, naisista 25 eli 61.0 %. Työttöminä oli 94 miestä ja 11 naista. Pysyväisesti työkyvyttömiksi todettiin 17 miestä ja 5 naista.

Köyhäinhoidon avustusta oli ennen huoltovuotta saanut 578 miestä ja 25 naista, yhteensä 603 henkilöä eli 74.9 % kaikista alkoholisteista. Kertomusvuonna sai köyhäinhoidon avustusta 272 miestä ja 9 naista, yhteensä 281 henkilöä eli 34.9 % kaikista alkoholisteista. Heidän saamansa kotiavustuksen määrä oli 379,628: 60 mk. Lisäksi hoidettiin heitä köyhäinhoitolain nojalla eri laitoksissa alla olevien lukujen lähemmin osoittamalla tavalla:

[1]) Tiedot perustuvat pääasiallisesti asianomaisten omiin ilmoituksiin. — [2]) Hoidon syynä ei ole tarvinut olla varsinainen mielisairaus, koska vaikeimpia alkoholisteja on aikaisemmin huoltoloiden puuttuessa täytynyt hoitaa mielisairaaloissa.

Laitosryhmä	Miesten hoitopäiviä	Naisten hoitopäiviä	Hoitopäiviä kaikkiaan
Kunnalliskoti	1,088	1,008	2,096
Työlaitokset	8,044	—	8,044
Sairaalat	2,061	379	2,440
Tuberkuloosisairaalat	831	—	831
Mielisairaalat	1,457	17	1,474
Yhteensä	13,481	1,404	14,885

Kustannukset. Kaupunkikunnan kustannukset alkoholistihuollosta nousivat kertomusvuonna 551,560: 45 mk:aan, mihin on luettu myös lääkärintarkastuksista maksettavat 8,360 mk. Hallintomenoja oli tästä 247,620: 75 mk, alkoholistihuoltolamaksuja 266,218: 90 mk, matka- ja kuljetuskustannuksia 29,360: 80 mk. Jos kuitenkin otetaan huomioon alkoholistihuollosta perityt korvaukset 42,712: 20 mk, alenevat kustannukset 508,848: 25 mk:aan, mikä kutakin huollossa ollutta alkoholistia kohden tekee 632: 11 mk.

Alkoholistihuollon tulokset. Alkoholistien huollossa saavutettuja tuloksia ei asian laadusta johtuen yleensä voi numeroin sanottavastikaan valaista, varsinkin kun on käytettävissä vain kahden vuoden kokemukset ja tiedot. Tuloksia arvosteltaessa on myös otettava huomioon, että alkoholistikanslian työ on edelleenkin kohdistunut suurimmaksi osaksi vaikeisiin alkoholistitapauksiin, joiden kohdalla useinkin on todettava tuloksien olevan heikkoja. Toisaalta on silti mainittava, että paljon myönteisiäkin tuloksia on saavutettu. Nimenomaan on näin ollut laita sellaisten alkoholistien kohdalla, jotka on määrätty huoltolahoitoon, niin että kuten aikaisemmin jo on mainittu 79 henkilön kohdalla ei huoltolaan lähettämispäätöstä ole tarvinnut panna täytäntöön. Muutama numerotieto niistä 124 alkoholistista, joita v. 1937 huoltoon jouduttuaan ei enää v. 1938 ole tarvinnut pitää huollossa, osoittaa myös tyydyttäviä tuloksia. Kun näillä henkilöillä, joista 115 oli saanut vain varoituksen, 7 ollut valvonnassa ja 2 huoltolassa, mutta joista 2 viimeksi mainittua oli sittemmin kuollut, v. 1937 oli yhteensä 498 juopumuspidätystä, oli sanottu luku v. 1938 supistunut 256:ksi; niinikään kun ensinmainittuna vuonna 28:lla heistä ei ollut lainkaan pidätyksiä, oli vastaava luku kertomusvuonna 47.

Yleisenä huomiona voidaan lopuksi mainita, että alkoholistihuollon parhaat tulokset ovat olleet siinä, että alkoholistien ympäristölleen alkoholisminsa vuoksi aiheuttamat epäedulliset seuraukset ovat huollon johdosta huomattavasti pienentyneet.

Juopumuspidätystilastoa Helsingissä asuvista henkilöistä. Kun suuri osa alkoholistihuoltoon otettavia tulee esille n.s. juopumuspidätyskortistosta ja kun sanottu kortisto toisaalta valaisee osaltaan sitä ympäristöä ja työkenttää, jonka taustaa vastaan irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian toimintaa on tarkasteltava, esitetään tässä eräitä selvityksiä v:lta 1937—38, jotka on saatu sanotun kortiston sisältämien tietojen perusteella, ja koskevat ne kaikki Helsingissä asuvia henkilöitä.

Juopumuksesta pidätettiin kortiston mukaan v. 1937 8,256 henkilöä, joista miehiä 7,589 ja naisia 667. V. 1938 oli pidätettyjen eri henkilöiden luku 8,801, joista miehiä 8,170 ja naisia 631. Syytteeseen asetettiin

edellisenä vuonna näistä 2,264 ja jälkimmäisenä 2,152 henkilöä. Ensi kertaa pidätettyjen luku aleni 4,805:stä v. 1937 4,190:een v. 1938. Pidätyskertojen luku oli v. 1937 kaikkiaan 18,203 ja v. 1938 19,068. Keskimääräinen pidätyskertojen lukumäärä henkilöä kohden kuitenkin aleni v. 1938 edelliseen vuoteen nähden siten, että kun v. 1937 pidätyksiä oli keskimäärin koko vuonna kutakin pidätettyä miestä kohden 2.23, kutakin naista kohden 1.95 ja kutakin henkilöä kohden yleensä 2.20, niin vastaavat luvut olivat v. 1938 2.19, 1.91 ja 2.17. Eniten pidätyksiä sattui v. 1937 touko-, elo- ja huhtikuussa, v. 1938 loka-, touko- ja elokuussa, vähiten kumpanakin vuonna helmikuussa.

Viikonpäivittäin jakautuivat pidätykset siten, että lauantaisin sattui niitä runsaimmin, v. 1937 22.2 % ja v. 1938 23.4 % kaikista pidätyksistä. Mainittakoon vielä, että kaikista juopumuspidätyskortistossa olevista oli alkoholisteina rekisteröityjä v. 1937 349 ja v. 1938 675 sekä irtolaisina rekisteröityjä v. 1937 220 ja v. 1938 252. Yksityiskohtaisempia tietoja juopumuksesta pidätettyjen iästä, pidätyskertojen lukumäärästä, syntymäpaikasta, ammatista sekä pidätyksien luvusta kunakin vuoden kuukautena ja eri viikonpäivinä on julkaistu taulukko-osastossa, tauluissa 9—12.

D. Työttömyyshuolto

V:n 1937 alusta lukien on työttömyyshuolto, lukuunottamatta työttömyystöiden teettämistä, ollut uskottuna huoltoviraston työttömyyshuoltokanslialle.

Työttömyyshuoltokortistoon ottamista koskevia anomuksia jätti työttömyyshuoltokansliaan selontekovuonna kaikkiaan 2,495 eri henkilöä, ja sisältyy tähän lukuun myös edelliseltä vuodelta kertomusvuoteen siirtyneet henkilöt, sikäli kuin he edelleen ovat ilmoittautuneet kansliaan. Kun kuitenkin anomuksista hylättiin 83, selvityksen alaisiksi jäi vuoden lopussa 12 ja hyväksytyistäkin 149 jätti työttömyyskorttinsa noutamatta, supistui kortistoon lopullisesti otettujen luku 2,251 henkilöksi, joista miehiä oli 1,647 ja naisia 604. Miesten kohdalla oli vähennystä edelliseen vuoteen verraten 26.9 % ja naisten kohdalla 23.8 %.

Syntyperäisiä helsinkiläisiä oli kortistossa olevista 2,251 henkilöstä 533 eli 23.7 %, erikseen miehistä 27.2 % ja naisista vain 14.1 %. Maalaiskunnissa syntyneitä oli kaikkiaan 59.8 %, miehistä yli puolet ja naisista lähes ¾.

Kotipaikkaoikeus Helsingissä oli 2,072 henkilöllä eli 92.1 %:lla, ulkokunnissa 172:lla eli 7.6 %:lla ja n.s. valtion tapauksia oli 7 eli 0.3 %.

Miesten työttömyyshuoltotyöt ovat olleet rakennustoimiston satama- ja katurakennustöitä, naiset on osoitettu naisten työtuvalle järjestettyihin töihin. Valtion työttömyyshuoltotöissä ei koko vuonna ollut yhtään henkeä kortistossa olevista.

Alla olevasta taulukosta käy selville kunkin kuukauden lopussa työttömyyskortistossa kaikkiaan olevien, huoltotöihin osoitettujen ja ilman työtä olevien lukumäärät:

Kuukausi	Kunnan työttömyyshuoltotöissä olevia			Ilman työtä olevia			Kaikkiaan kortistossa olevia		
	miehiä	naisia	yhteensä	miehiä	naisia	yhteensä	miehiä	naisia	yhteensä
Tammikuu	186	261	447	219	134	353	405	395	800
Helmikuu	234	264	498	366	133	499	600	397	997
Maaliskuu	272	262	534	393	114	507	665	376	1,041
Huhtikuu	226	245	471	259	85	344	485	330	815
Toukokuu	—	121	121	243	97	340	243	218	461
Kesäkuu	—	109	109	154	94	248	154	203	357
Heinäkuu	—	—	—	141	171	312	141	171	312
Elokuu	—	107	107	171	112	283	171	219	390
Syyskuu	—	107	107	228	136	364	228	243	471
Lokakuu	—	107	107	302	181	483	302	288	590
Marraskuu	—	211	211	396	106	502	396	317	713
Joulukuu	—	210	210	286	133	419	286	343	629

Tästä taulukosta käy selville, että prosenteissa laskettuna on kuukausittain huoltotöihin sijoitettujen luku heinäkuuta lukuunottamatta vaihdellut 18.1 %:sta 57.8 %:iin ja olivat nämä suhdeluvut kuukausittain seuraavat:

Kuukausi	Miehistä %	Naisista %	Kaikista %	Kuukausi	Miehistä %	Naisista %	Kaikista %
Tammikuu ...	45.9	66.1	55.9	Heinäkuu ...	—	—	—
Helmikuu	39.0	66.5	49.9	Elokuu	—	48.9	27.4
Maaliskuu	40.9	69.7	51.3	Syyskuu	—	44.0	22.7
Huhtikuu	46.6	74.2	57.8	Lokakuu	—	37.2	18.1
Toukokuu	—	55.5	26.2	Marraskuu ...	—	66.6	29.6
Kesäkuu	—	53.7	30.5	Joulukuu ...	—	61.2	33.4

Niitä kortistossa olevia, joille ei töitä ole voitu järjestää, on ollut avustettava köyhäinhoitotoimenpitein.

Kun työttömyyshuoltokortistossa olevista yli puolet eli 1,156 on ollut huoltovelvollisia huolehtien paitsi itsestään myös 987 aviopuolisosta ja 1,339 lapsesta, on kortiston osoittama työttömyys ulottanut vaikutuksensa siis kaikkiaan 4,577 henkilöön. Huoltovelvollisia oli miehistä 57.3 % ja naisista 35.3 %.

Iältään oli kortistossa olevista työttömistä miehistä 11.4 % alle 26 vuotiaita, 71.5 % 26—50 vuotiaita ja loput 17.1 % 51 vuotiaita tai sitä vanhempia. Naisista vain 4.1 % oli alle 26 vuotiaita, 64.1 % 26—50 vuotiaita ja 31.8 % sitä vanhempia.

Ammattinsa mukaan ryhmitettyinä jakautuivat kortistoon otetut seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Maataloustyöntekijöitä, ammattitaitoisia	1	—	1
» muita	—	9	9
Teollisuustyöntekijöitä, ammattitaitoisia	332	124	456
» aputyöntekijöita ja muita ...	26	19	45
Rakennustyöntekijöitä, ammattitaitoisia	304	—	304
» aputyöntekijöitä ja muita ...	436	102	538
Liikehenkilökuntaa	67	24	91
Ravintola-alalla toimineita	4	39	43
Liikennelaitoksissa toimineita	80	4	84
Henkisen työn tekijöitä	8	5	13
Taloustoimissa olleita	—	187	187
Erinäisiä muita ammatteja harjoittaneita	389	91	480
Yhteensä	1,647	604	2,251

Miehistä oli edelleenkin suurimpana ryhmänä, 44.9 %, rakennustyöntekijät, teollisuustyöntekijöitä oli 21.7 %, erinäisten ammattien (partureita, vahtimestareita, talonmiehiä, vahteja y.m.) harjoittajia 23.6 %, liikennelaitoksissa toimineita 4.9 % ja liikehenkilökuntaa 4.1 %, muiden ryhmien osuuden ollessa aivan vähäinen. Naisista oli taloustoimissa olleita 31.0 %, teollisuustyöntekijöitä 23.7 %, rakennustyöntekijöitä 16.9 %, erinäisiä ammatteja (partureita, kähertäjiä y.m.) harjoittaneita 15.1 % ja ravintolapalveluskuntaa 6.5 %, muiden ryhmien ollessa vähäisempiä.

III. Huoltotoimen kustannukset

A. Tulot ja menot

Kaupungin talousarviossa osoitettiin huoltotointa varten v:ksi 1938 varoja yhteensä 58,246,963 mk, josta määrästä kuitenkin 3,000,000 mk kaupunginvaltuuston ja 200,000 mk kaupunginhallituksen käytettäviksi arvaamattomien tarpeiden varalta. Huoltolautakunnalle jäi siis käytettäväksi määrärahoja yhteensä 55,046,963 mk, minkä lisäksi vuoden varrella kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus myönsivät lautakunnalle lisämäärärahoja yhteensä 729,361: 20 mk, josta määrästä 25,450: 95 mk viljelyspalstatoimintaa varten sekä 144,236: 65 mk n.s. virastovaratyöntekijäin palkkaamiseen. (Erikseen oli kaupunginhallituksen käytettävänä Tervalammen työlaitoksen irtaimiston perushankintoihin tuloa tuottamattomien pääomamenojen momentilla edelliseltä vuodelta siirrettyinä 260,000 mk [1]).

Huoltolautakunnan bruttomenot nousivat kaiken kaikkiaan 54,610,101: 55 mk:aan, mutta kun siitä vähennetään Helsingin sokeaintalosäätiölle ja Pelastusarmeijalle jaettujen avustusten yhteismäärä 65,000 mk sekä viljelyspalstatoimintaan käytetyt 25,450: 95 mk ja virastovaratyöntekijäin palkkaukseen käytetty 144,236: 65 mk, jää varsinaiseen huoltoon käytetyksi 54,375,413: 95 mk. Kun tästä huoltomenojen kokonaismäärästä vähennetään tulot 16,937,601: 95 mk, jää jäljelle 37,437,812 mk, mikä summa siis osoittaa huoltolautakunnan toimesta annetusta varsinaisesta huollosta kaupunkikunnalle aiheutuneet todelliset nettomenot v. 1938. Mainittuun summaan sisältyy myös alkoholistien ja irtolaisten huollosta aiheutuneet kustannukset. Nettomenot ovat kymmenvuotiskautena 1929—38 kehittyneet seuraavasti:

	Mk		Mk
1929 [2])	20,649,386: 80	1934 [4])	45,754,427: 10
1930	31,082,359: 05	1935 [5])	49,109,001: 35
1931	39,984,067: 05	1936	46,409,610: 50
1932	50,067,505: 80	1937	43,319,251: 85
1933 [3])	57,707,653: 40	1938	37,437,812: —

[1]) Tästä summasta käytettiin sanottuun tarkoitukseen 30,000 mk. — [2]) Lisäksi työttömille jaetut avustukset 402,700 mk. — [3]) Lisäksi työttömien ruoanjakelun järjestämiskustannukset 14,873 mk ja köyhäinhoitoviraston viranhaltijain opintokurssikustannukset 15,000 mk. — [4]) Lisäksi köyhäinhoitoviraston viranhaltijain opintokurssikustannukset 2,500 mk. — [5]) S:n 3,850 mk.

Seuraavat taulukot[1]) osoittavat huoltotoimen arvioitujen ja todellisten tulojen ja menojen jakautumisen eri ryhmiin v. 1938.

Tulot	Arvioidut tulot talousarvion mukaan	Todelliset tulot tilien mukaan	Määrä, jolla todelliset tulot ylittävät (+) tai alittavat (—) lasketut
	Markkaa ja penniä		
Korvaukset annetusta huollosta	9,800,000 —	9,279,416 80	— 520,583 20
Kunnalliskoti laitoksineen:			
Kunnalliskoti	171,000 —	153,327 05	— 17,672 95
Työlaitos	500,000 —	373,048 05	— 126,951 95
Maanviljelys	190,000 —	152,595 —	— 37,405 —
Sikala	540,000 —	526,716 60	— 13,283 40
Pesulaitos	799,000 —	710,517 80	— 88,482 20
Tervalammen työlaitos	280,540 —	277,173 55	— 3,366 45
Tervalammen maatila	1,288,998 —	1,331,452 75	+ 42,454 75
Valtionapu Tervalammen työlaitoksen perustamiskustannuksista	2,500,000 —	2,500,000 —	— —
Työtuvat	1,250,000 —	1,048,872 80	— 201,127 20
Luontoisetujen korvaukset	621,355 —	[2]) 577,399 25	— 43,955 75
Talousarvion ulkopuolella	— —	7,082 30	+ 7,082 30
Yhteensä	17,940,893 —	16,937,601 95	— 1,003,291 05

Menot	Talousarvioon otetut määrärahat	Vuoden varrella myönnetty lisämääräraha (+) tai määrärahan vähennys (—)	Todelliset menot tilien mukaan	Säästö (+) tai ylitys (—)
	Markkaa ja penniä			
Huoltolautakunta	4,678,999 —	+ 248,702 40	4,851,723 05	+ 75,978 35
Kassa- ja tilitoimisto	414,240 —	+ 29,879 70	443,327 60	+ 792 10
Asiamiestoimisto	1,276,040 —	+ 97,869 15	1,370,041 90	+ 3,867 25
Kunnalliskoti laitoksineen:				
Yhteiset kustannukset	876,444 —	+ 25,162 10	899,028 55	+ 2,577 55
Kunnalliskoti	7,572,911 —	+ 95,195 80	7,539,656 90	+ 128,449 90
Työlaitos	1,766,557 —	+ 17,265 65	1,725,901 45	+ 57,921 20
Maanviljelys	136,900 —	— 621 50	136,178 —	+ 100 50
Sikala	365,846 —	+ 9,889 70	388,863 35	— 13,127 65
Pesulaitos	682,316 —	+ 17,574 35	692,388 70	+ 7,501 65
Tervalammen työlaitos	1,125,527 —	+ 3,236 —	924,673 —	+ 204,090 —
Tervalammen maatila	1,346,667 —	— —	1,108,634 35	+ 238,032 65
Työtuvat	3,636,516 —	+ 3,520 25	2,616,005 45	+ 1,024,030 80
Yksityishoito	40,000 —	— —	30,600 —	+ 9,400 —
Sairaanhoito	10,225,000 —	— —	10,011,873 75	+ 213,126 25
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	600,000 —	— —	524,051 55	+ 75,948 45
Suoranaiset avustukset	20,000,000 —	— —	20,911,055 20	— 911,055 20
Päivähoitokustannukset	28,000 —	— —	15,851 50	+ 12,148 50
Matkakulut	45,000 —	+ 12,000 —	56,999 40	+ — 60
Hautauskulut	165,000 —	— —	128,560 25	+ 36,439 75
Viljelyspalstatoiminta	— —	+ 25,450 95	25,450 95	— —
Virastovaratyöt	— —	+ 144,236 65	144,236 65	— —
Yhteensä	54,981,963 —	+ 729,361 20	54,545,101 55	+ 1,166,222 65

[1]) Yksityiskohtaisemmat tiedot on julkaistu Helsingin kaupungin tilastossa V. 23. 1938. — [2]) Luontoisetujen korvauksista saatiin kunnalliskodissa ja työlaitoksessa 562,959:85 mk sekä työtuvissa 14,439:40 mk.

Köyhäinhoitorasituksen kehityssuuntaa selvitettäessä on verrattu huoltotoimen bruttomenoja kaupungin väkilukuun, jolloin on käytetty kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkittyä väkilukua kunkin vuoden lopussa. Viimeksikuluneiden kymmenen vuoden aikana on täten laskettu meno asukasta kohden ollut seuraava:

	Mk		Mk
1929	120: 10	1934	220: 03
1930	163: 32	1935	224: 80
1931	191: 94	1936	216: 26
1932	235: 25	1937	196: 87
1933	273: 04	1938	178: 86

B. Korvaukset annetusta köyhäinhoidosta

Asiamiestoimiston toimesta perittiin v. 1938 rahakorvauksina annetusta huollosta 10,850,769: 25 mk, josta 9,279,416: 80 mk koski huoltolautakunnan ja 1,571,352: 45 mk lastensuojelulautakunnan antamaa huoltoa. Perimistyö jakautui eri kanslioiden kesken seuraavasti:

	Korvaus käyhäinhoidosta, mk	Korvaus lastensuojelusta, mk	Yhteensä, mk
A-kanslian toisilta kunnilta perimiä	4,568,542: 95	738,660: 95	5,307,203: 90
D-kanslian valtiolta perimiä [1]	1,407,730: 15	135,787: 75	1,543,517: 90
L-kanslian yksityisiltä perimiä	3,303,143: 70	696,903: 75	4,000,047: 45
Yhteensä	9,279,416: 80	1,571,352: 45	10,850,769: 25

Köyhäinhoidosta saatuun korvaukseen on yllä luettu myös alkoholisti- ja irtolaishuollosta perityt korvaukset yhteensä 66,984: 70 mk.

Paitsi rahassa suoritettua korvausta sai kunta hyvitystä huoltolautakunnan ja lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta 372 mieheltä työlaitoksissa ja 17 naiselta kunnalliskodissa tehdyn työn muodossa. Täten saadun työkorvauksen määrä oli vuoden aikana yhteensä 723,324: 55 mk, josta 639,724: 55 mk saadun köyhäinhoidon ja 83,600 mk lastensuojelulautakunnan antaman hoidon hyvitystä. Kaikkiaan kertyi raha- ja työkorvausta seuraavasti:

	Köyhäinhoito ja alkoholistihuolto	Lastensuojelu	Yhteensä
Rahasuoritukset, mk	9,279,416: 80	1,571,352: 45	10,850,769: 25
Työllä hyvitetty, mk	639,724: 55	83,600: —	723,324: 55
Kaikkiaan korvauksia, mk	9,919,141: 35	1,654,952: 45	11,574,093: 80

Niiden yksityisiä, toiminimiä y.m. koskevien velkomustapausten lukumäärä, joissa vuoden kuluessa saatiin korvausta, oli 13,844, näistä huoltolautakunnan 12,708 ja lastensuojelulautakunnan 1,136, joten siis sanotut määrät olivat edelliseen vuoteen verraten huoltolautakunnan kohdalla

[1] Tähän on luettu myös B-kanslian valtiolta perimät korvaukset alkoholistien huollosta.

lähes kaksinkertaistuneet ja lastensuojelulautakunnan kohdalla yli kaksi kertaa suuremmat.

Köyhäinhoitoa koskeva rahakorvaussumma kokonaisuudessaan kohosi edelliseen vuoteen verraten n. 0.27 milj. mk:lla. Erikseen laskien toisilta kunnilta saatujen korvausten määrä väheni n. 0.85 milj. mk:lla eli 15.7 %:lla ja valtiolta perittyjen korvausten määrä n. 0.22 milj. mk:lla eli 13.8 %:lla, mutta sen sijaan yksityisiltä peritty korvaussumma lisääntyi edellisestä vuodesta n. 1.35 milj. mk:lla eli 69.0 %:lla. Merkille pantavaa on, että yksityisiltä saatujen korvausten määrä on viimeisten viiden vuoden kuluessa lisääntynyt n. 3 ½ kertaiseksi ja että se v. 1938 on saavuttanut tähänastisen huippunsa. Niinikään voidaan todeta, että yksityisiltä perittyjen korvausten suhteellinen osuus kaikista perityistä korvauksista on huomattavasti noussut ja oli sanottu osuus prosenteissa v. 1929—38 seuraava:

1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938
15.2	11.7	8.8	7.2	7.0	9.6	13.3	15.8	21.7	35.6

Köyhäinhoitoa koskevien perittyjen korvausten kehityssuunta on ilmaistu vertaamalla niiden määrää köyhäinhoidon bruttomenoihin. Julkaisemme alla sanotut suhdeluvut kymmeneltä viime vuodelta, mutta on tällöin otettava huomioon, että kunkin kalenterivuoden aikana perityt korvaukset koskevat yleensä ei ainoastaan samana vuonna vaan useina edellisinäkin vuosina annettua köyhäinhoitoa. Suhdeluvut olivat seuraavat:

Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%
1929	14.7	1933	15.3	1936	18.1
1930	13.1	1934	16.8	1937	15.6
1931	13.0	1935	15.4	1938	17.0
1932	13.3				

IV. Tauluja

1. Köyhäinhoidon avunsaajien asunto-olot v. 1938

Asuntomuoto	Miehiä	Naisia	Lapsia alle 16 v.	Yhteensä
1 keittiö	21	52	1	74
1 huone	1,261	2,470	222	3,953
1 » + keittokomero	146	173	28	347
1 » + keittiö	531	589	109	1,229
2 huonetta	13	16	1	30
2 » + keittokomero	49	80	8	137
2 » + keittiö	75	103	10	188
3 » + keittokomero	1	3	—	4
3— » + keittiö	22	[1] 32	2	[1] 56
Asui asukkina	678	1,391	21	2,090
» yömajassa	267	69	1	337
» laitoksissa koko vuoden	852	1,314	2	2,168
Tuntematon	956	1,156	128	2,240
Yhteensä	4,872	7,448	533	12,853

[1] Tähän sisältyy 1 tapaus, jossa asunto käsitti 4 huonetta ilman keittiötä tai keittokomeroa.

2. Kunnalliskodin yhteydessä olevan työlaitoksen työtoiminta v. 1938

Työtoiminnan haarat	Työtoiminnasta kertyneet tulot, mk				Siitä	
	Kunnalliskodille tehdyistä töistä	Työlaitokselle tehdyistä töistä	Muille laitoksille ja yksityisille tehdyistä töistä	Yhteensä	Käytettyjen työtarvikkeiden arvo, mk	Nettotulot (työpalkat), mk
Puunjalostamo	51,204	1,587	236,964	289,755	181,978	107,777
Jalkinetyöt	39,560	15,867	11,184	66,611	52,624	13,987
Sepäntyöt	28,536	5,359	43,965	77,860	44,961	32,899
Maalaamo	38,139	4,018	86,206	128,363	64,327	64,036
Räätälintyöt	25,562	58,859	1,169	85,590	77,346	8,244
Kirjansitomo	2,155	216	1,364	3,735	2,093	1,642
Sekalaistyöt	128,715	283	35,742	164,740	20,277	144,463
Yhteensä	313,871	86,189	416,594	816,654	443,606	373,048

3. Köyhäinhoidon avunsaajat avustuksen säännöllisyyden ja lyhytaikaisuuden sekä hoitomuodon mukaan ryhmitettyinä v. 1938

Hoitomuoto	Säännöllistä avustusta saaneet [1]				Lyhytaikaista avustusta saaneet [1]				Kaikki avunsaajat
	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä	
Yksinomaan laitoksissa olleita	969	1,422	7	2,398	790	1,349	334	2,473	4,871
Yksinomaan yksityishoidossa olleita	5	4	—	9	—	—	—	—	9
Yksinomaan kotiavustusta saaneita	777	2,509	4	3,290	1,118	822	26	1,966	5,256
Laitoshoidon lisäksi yksityishoidossa olleita	—	1	—	1	—	—	—	—	1
Laitoshoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	436	589	4	1,029	774	752	158	1,684	2,713
Yksityishoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	3	—	—	3	—	—	—	—	3
Kaikki avunsaajat	2,190	4,525	15	6,730	2,682	2,923	518	6,123	12,853

[1]) Ks. tämän kert. s. 126*.

4. Irtolaishuoltoon joutuneet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen mukaan ja ikäluokittain ryhmitettyinä v. 1938

	18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40—44 v.		45—49 v.		50—54 v.		55—59 v.		60— v.		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Irtolaishuoltoon otettuja kaikkiaan	**12**	**17**	**25**	**68**	**25**	**100**	**27**	**65**	**18**	**50**	**7**	**27**	**9**	**21**	**5**	**8**	**3**	**2**	**1**	**1**	**132**	**359**	**491**
Pidätetty irtolaisuudesta																							
0 kertaa	2	2	13	22	14	37	11	34	8	24	1	16	6	10	4	3	2	—	—	1	61	149	210
1 kerran	6	9	12	25	9	53	14	25	9	21	5	10	3	7	1	3	1	1	1	—	61	154	215
2 kertaa	2	4	—	12	2	6	2	3	—	1	1	1	—	3	—	2	—	—	—	—	7	32	39
3 »	2	2	—	7	—	2	—	3	1	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	18	21
4— »	—	—	—	2	—	2	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	6	6
Irtolaishuollon peruste																							
Kuljeksiva elämä	2	—	3	—	1	1	2	—	3	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	14	1	15
Työn vieroksuminen	1	—	—	—	2	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	7	—	7
Kerjuu	2	—	5	—	9	—	3	—	6	—	4	—	5	—	3	—	3	—	1	1	41	1	42
Ammattihaureus	—	17	—	68	—	99	—	64	—	50	—	26	—	20	—	8	—	2	—	—	—	354	354
Muu peruste	7	—	17	—	13	—	20	1	8	—	3	1	1	1	1	—	—	—	—	—	70	3	73
Viimeisen huoltotoimenpiteen laatu																							
Varoitus	4	6	7	18	3	19	6	10	3	10	1	6	1	2	1	2	1	—	1	—	28	73	101
Kotikuntaan lähettäminen	2	1	1	5	1	9	—	1	3	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	8	18	26
Irtolaisvalvonta	2	5	6	20	7	17	5	21	3	8	1	7	4	8	3	2	2	2	—	1	33	91	124
Työlaitos	3	2	7	19	6	25	6	14	6	7	4	4	1	3	1	1	—	—	—	—	34	75	109
Pakkotyö	—	—	2	3	1	18	5	15	1	23	—	8	2	5	—	1	—	—	—	—	11	73	84
Jälkivalvonta	—	1	2	3	4	4	4	3	1	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	11	16	27
Ei toimenpidettä	1	2	—	—	3	8	1	1	1	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	7	13	20
Syntymäpaikka																							
Helsinki	4	2	11	8	9	8	6	7	5	7	1	2	3	3	1	—	1	—	1	—	42	37	79
Helsinkiä ympäröivät kunnat [1])	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	3	5
Muut Uudenmaan läänin kaupungit	—	—	—	2	—	3	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	7	8
» » » maalaiskunnat	—	3	3	9	1	13	1	8	2	6	1	4	1	1	1	2	—	—	—	—	10	46	56
» Suomen kaupungit	2	4	3	11	1	23	2	8	3	5	3	3	1	2	2	3	—	—	—	—	17	59	76
» » maalaiskunnat	6	8	7	37	12	52	15	38	7	30	2	16	4	15	—	3	1	2	—	—	54	201	255
Ulkomaat	—	—	1	1	2	—	1	3	1	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	6	6	12
Asui pääasiassa v. 1938																							
Kotona	3	1	7	3	2	8	2	9	1	3	—	5	—	1	1	2	—	—	—	—	16	32	48
Asukkina	1	8	1	34	4	40	4	23	2	10	—	9	—	8	—	3	1	1	—	—	13	136	149

Yömajassa	4	—	5	1	10	2	8	1	5	3	2	2	3	—	1	—	2	—	1	—	41	9	50
Muualla	4	8	12	30	9	50	13	32	10	34	5	11	6	12	3	3	—	1	—	1	62	182	244
Työkyky huoltovuonna																							
Työkykyisiä	12	17	25	68	25	99	27	64	18	50	7	27	9	20	4	8	3	2	1	1	131	356	487
Pysyväisesti työkyvyttömiä	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	3	4
Saanut köyhäinhoitoa v. 1938	3	2	5	4	9	6	9	5	5	1	2	2	2	5	4	2	—	1	1	—	40	28	68
» » ennen huoltoon joutumistaan	4	3	21	29	15	47	20	22	11	26	5	15	6	13	4	7	3	2	1	1	90	165	255
Rikollisuus																							
Tuomittu 0 kertaa	7	15	7	49	6	64	7	39	4	21	3	12	3	14	1	4	—	1	—	1	38	220	258
» 1 kerran	4	1	6	15	6	23	5	13	4	15	1	4	—	2	1	1	—	—	—	—	27	74	101
» 2 kertaa	—	—	5	1	4	8	2	5	4	7	1	4	4	2	—	2	1	—	—	—	21	29	50
» 3 »	—	1	3	—	1	2	2	3	—	3	—	5	2	—	—	—	—	—	—	—	8	14	22
» 4 »	1	—	4	3	8	3	11	5	6	4	2	2	—	3	3	1	2	1	1	—	38	22	60
» v. 1938	3	2	3	2	2	1	2	—	3	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	14	6	20
Väkijuomien käyttö																							
Raitis	3	2	2	2	1	9	1	4	1	1	1	—	—	2	—	1	—	—	—	—	9	21	30
Käyttää jonkin verran	3	13	11	36	11	52	8	29	5	14	2	5	—	7	1	2	—	—	—	—	41	158	199
Juopottelee	6	2	11	27	13	37	18	31	10	34	4	22	9	11	4	5	3	2	1	1	79	172	251
Tuntematon	—	—	1	3	—	2	—	1	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	8	11
Pidätetty juopumuksesta v. 1938																							
koko vuonna 0 kertaa	6	12	14	41	8	64	10	43	8	32	3	19	3	10	1	6	1	—	—	1	54	228	282
» » 1—2 kertaa	4	4	5	20	8	25	4	9	6	8	1	3	2	6	1	1	1	—	—	—	32	76	108
» » 3— »	2	1	6	7	9	11	13	13	4	10	3	5	4	5	3	1	1	2	1	—	46	55	101
huoltoon joutumisen jälkeen																							
0 kertaa	8	15	17	52	15	76	16	51	11	41	6	21	4	15	2	6	2	1	—	1	81	279	360
1—2 »	2	2	5	11	5	18	6	5	3	3	1	3	2	5	1	2	1	—	1	—	27	49	76
3— »	2	—	3	5	5	6	5	9	4	6	—	3	3	1	2	—	—	1	—	—	24	31	55
Käsitelty myös alkoholistina v. 1938	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	3	2	5
Sairasti sukupuolitautia v. 1938	—	10	—	25	—	15	—	12	—	3	—	1	—	4	—	1	—	—	—	—	—	71	71
» *keuhkotautia v. 1938*	—	—	1	1	2	2	—	1	1	2	1	3	—	—	1	—	1	—	—	—	7	9	16

[1]) Huopalahti, Haaga, Oulunkylä, Helsingin maalaiskunta ja Kulosaari.

5. Irtolaishuoltoon joutuneet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen ja huollon perusteen mukaan ryhmitettyinä v. 1938

Huoltoon otettuja koskevat henkilötiedot	Irtolaishuollon peruste									Huoltoon otettuja kaikkiaan		
	Kuljeksiva elämä		Työn vieroksuminen		Kerjuu		Ammattihaureus	Muu peruste				
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Irtolaishuoltoon otettuja kaikkiaan	**14**	**1**	**7**	—	**41**	**1**	**354**	**70**	**3**	**132**	**359**	**491**
Siviilisääty												
Naimattomia	10	1	7	—	28	1	268	53	—	98	270	368
Naineita, yhdessä asuvia	—	—	—	—	3	—	23	8	1	11	24	35
» erossa asuvia	4	—	—	—	2	—	26	3	1	9	27	36
Eronneita	—	—	—	—	5	—	24	5	1	10	25	35
Leskiä	—	—	—	—	3	—	13	1	—	4	13	17
Syntyperä ja kasvatuspaikka												
Aviosyntyisiä	13	1	7	—	39	1	313	63	1	122	316	438
kotona kasvatettuja	13	1	5	—	34	1	287	59	—	111	289	400
kodin ulkop. kasvatettuja	—	—	2	—	5	—	26	4	1	11	27	38
Aviottomia	1	—	—	—	2	—	41	7	2	10	43	53
kotona kasvatettuja	1	—	—	—	1	—	28	6	2	8	30	38
kodin ulkop. kasvatettuja	—	—	—	—	1	—	13	1	—	2	13	15
Ammattiryhmä												
Maatalouden ja sen sivuelinkeinojen harjoittajia	—	—	—	—	2	—	1	—	—	2	1	3
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	1	—	—	—	5	—	36	2	—	8	36	44
Liikehenkilökuntaa: päällystöä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	1	1	—	—	—	—	7	1	—	2	8	10
työntekijöitä	—	—	—	—	1	—	8	—	—	1	8	9
Tehdas- y.m. ammattityöntek.	3	—	1	—	9	—	92	23	—	36	92	128
Muita työntekijöitä	6	—	5	—	23	1	34	42	2	76	37	113
Merimiehiä	1	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	2
Palveluskuntaa	1	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	2
Yksityisten palvelijoita	—	—	—	—	—	—	165	—	1	—	166	166
Muun elinkeinon harjoittajia	1	—	1	—	—	—	7	—	—	2	7	9
Ilman elinkeinoa tai tointa olevia	—	—	—	—	1	—	4	—	—	1	4	5

6. Irtolais- tai alkoholistihuoltoon joutuneet henkilöt v. 1938 ryhmitettyinä eri ikäluokkiin rikollisuutensa, irtolaisuutensa tai väkijuomien käytön alkamisen mukaan

Huoltoon otettujen rikollisuus, irtolaisuus tai väkijuomien käyttö alkoi heidän ollessaan	Irtolaishuoltoon otetut						Alkoholistihuoltoon otetut								
	Teki ensimmäisen rikoksen			Joutui ensimmäiseen irtolaiskäsittelyyn			Teki ensimmäisen rikoksen			Joutui ensimmäiseen irtolaiskäsittelyyn			Alkoi käyttää väkijuomia		
	Mp.	Np.	M.sp.	Mp.	Np.	M.sp.	Mp.	Np.	M.sp.	Mp.	Np.	M.sp.	Mp.	Np.	M.sp.
Alle 18 v.	15	16	31	23	38	61	32	2	34	46	3	49	195	7	202
18—20 »	29	34	63	38	119	157	62	—	62	32	1	33	325	8	333
21—24 »	13	34	47	28	116	144	60	—	60	72	6	78	151	9	160
25—29 »	18	28	46	20	57	77	45	2	47	67	3	70	54	11	65
30—34 »	8	11	19	10	14	24	28	—	28	47	2	49	28	4	32
35—39 »	2	3	5	7	11	18	12	2	14	30	4	34	9	1	10
40—44 »	1	3	4	5	2	7	8	1	9	14	3	17	1	—	1
45—49 »	—	1	1	—	1	1	7	1	8	8	—	8	1	—	1
50—54 »	—	—	—	—	—	—	3	—	3	2	—	2	—	1	1
55—59 »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
60— »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Ikä ilmoittamaton	8	9	17	1	1	2	24	—	24	—	—	—	—	—	—
Kaikkiaan	94	139	233	132	359	491	281	8	289	321	22	343	764	41	805

7. Alkoholistihuoltoon joutuneet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen mukaan ja ikäluokittain ryhmitettyinä v. 1938

	18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40—44 v.		45—49 v.		50—54 v.		55—59 v.		60— v.		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Alkoholistihuoltoon otettuja kaikkiaan	[1]) 6	1	15	—	82	6	173	4	169	6	131	9	87	5	56	2	31	4	14	4	764	41	805
Huollon peruste																							
Vaarallisuus	—	—	1	—	4	—	9	—	7	—	3	1	1	1	2	—	1	—	—	—	28	2	30
Häiriö tai pahennus	2	1	5	—	27	2	56	4	51	6	44	6	26	2	11	1	7	3	4	4	233	29	262
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	—	—	3	—	14	1	30	—	37	—	34	—	18	—	14	—	7	—	4	—	161	1	162
Rasitus	1	—	2	—	22	1	28	—	14	—	15	1	9	—	11	—	5	—	2	—	109	2	111
Köyhäinhoidon tarve	—	—	1	—	3	—	4	—	10	—	9	1	9	1	3	1	2	—	—	—	41	3	44
Juopumuspidätykset	[1]) 3	—	3	—	12	2	45	—	49	—	25	—	24	1	15	—	9	1	4	—	189	4	193
Vapaaehtoisuus	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Huoltotoimenpiteen laatu																							
Varoitus	[1]) 4	—	7	—	28	1	48	—	56	3	37	1	18	—	18	—	13	—	7	2	236	7	243
Raittiusvalvonta	1	1	5	—	17	2	63	1	52	3	45	4	37	3	16	—	11	3	3	2	250	19	269
Huoltolahoito, ei täytäntöönpantu	1	—	1	—	15	1	10	1	11	—	11	2	14	—	9	—	2	—	1	—	75	4	79
» täytäntöönpantu	—	—	1	—	17	1	37	1	31	—	25	2	10	1	5	2	3	—	2	—	131	7	138
Jälkivalvonta	—	—	1	—	5	1	15	1	19	—	13	—	8	1	8	—	2	1	1	—	72	4	76
Huoltoon otettujen syntymäpaikka																							
Helsinki	[1]) 3	—	9	—	38	1	55	2	43	—	22	3	15	—	6	—	4	—	1	2	196	8	204
Helsinkiä ympäröivät kunnat [2])	—	—	—	—	1	—	4	—	1	—	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	11	—	11
Muut Uudenmaan l:n kaupungit	—	—	—	—	2	—	1	—	4	—	5	—	4	—	1	—	1	—	—	—	18	—	18
» » » maalaiskunn.	—	—	—	—	7	—	17	1	17	1	11	—	10	—	5	—	5	1	2	—	74	3	77
» Suomen kaupungit	2	—	2	—	13	—	28	—	46	1	23	1	19	2	13	1	7	—	1	1	154	6	160
» » maalaiskunnat	1	1	4	—	20	4	61	1	55	4	63	5	34	3	30	1	14	3	10	1	292	23	315
Ulkomaat	—	—	—	—	1	1	7	—	3	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	19	1	20

[1]) Näistä 1 alle 18 v. — [2]) Huopalahti, Haaga, Oulunkylä, Helsingin maalaiskunta ja Kulosaari.

8. Alkoholistihuoltoon joutuneet henkilöt heidän elämäänsä koskevien tietojen mukaan ja ikäluokittain ryhmitettyinä v. 1938

	18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40— v.		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Alkoholistihuoltoon otettuja kaikkiaan	**6**	**1**	**15**	**—**	**82**	**6**	**173**	**4**	**169**	**6**	**319**	**24**	**764**	**41**	**805**
Asui pääasiassa v. 1938															
Kotona	[1]) 4	—	5	—	48	3	85	3	74	3	138	8	354	17	371
Asukkina	1	—	3	—	13	1	20	—	26	2	47	5	110	8	118
Yömajassa	1	—	5	—	8	—	44	—	53	1	90	1	201	2	203
Muualla	—	1	2	—	13	2	24	1	16	—	44	10	99	14	113
Työsuhde huoltovuonna															
Työssä olevia	[1]) 5	1	13	—	67	3	154	3	145	5	269	13	653	25	678
Työttömiä	1	—	1	—	14	3	18	1	20	1	40	6	94	11	105
Pysyväisesti työkyvyttömiä	—	—	1	—	1	—	1	—	4	—	10	5	17	5	22
Saanut köyhäinhoitoa v. 1938	1	—	9	—	31	1	64	—	58	2	109	6	272	9	281
» » *ennen huoltoon joutumistaan*	3	1	12	—	49	3	135	3	136	4	243	14	578	25	603
Käsitelty myös irtolaisuudesta v. 1938	—	1	—	—	2	—	5	—	4	2	5	1	16	4	20
Käsitelty irtolaisuudesta (kerjuusta) ennen v. 1938															
Ei käsitelty	3	—	7	—	56	5	101	1	89	4	185	9	441	19	460
Varoitettu	[1]) 3	1	6	—	20	—	41	1	42	—	80	7	192	9	201
Toimitettu kotikuntaan	—	—	1	—	2	—	12	—	18	—	22	—	55	—	55
Määrätty yleiseen työhön	—	—	1	—	4	1	19	2	20	2	32	8	76	13	89
Rikollisuus															
Tuomittu 0 kertaa	4	1	5	—	49	4	98	4	102	5	225	19	483	33	516
» 1 kerran	[1]) 2	—	3	—	9	2	34	—	28	1	51	4	127	7	134
» 2 kertaa	—	—	3	—	10	—	11	—	13	—	11	—	48	—	48
» 3 »	—	—	2	—	8	—	7	—	9	—	6	1	32	1	33
» 4— »	—	—	1	—	6	—	20	—	15	—	22	—	64	—	64
» kertaluku tuntematon	—	—	1	—	—	—	3	—	2	—	4	—	10	—	10
Tuomittu v. 1938	[1]) 1	—	1	—	3	1	7	—	5	—	1	—	18	1	19
Pidätetty juopumuksesta v. 1938															
koko vuonna 0 kertaa	1	—	6	—	19	2	36	—	35	2	88	9	185	13	198
» » 1—2 »	1	—	3	—	22	2	33	3	36	3	82	6	177	14	191
» » 3— »	[1]) 4	1	6	—	41	2	104	1	98	1	149	9	402	14	416
huoltoon joutumisen jälkeen 0 kertaa	[1]) 3	—	10	—	41	4	71	1	73	4	130	13	328	22	350
1—2 »	2	1	2	—	20	2	36	2	40	2	87	6	187	13	200
3— »	1	—	3	—	21	—	66	1	56	—	102	5	249	6	255
Sairasti sukupuolitautia v. 1938	—	—	—	—	1	1	4	—	3	—	4	2	12	3	15
Sairasti keuhkotautia v. 1938	—	—	—	—	2	—	5	—	8	—	4	—	19	—	19

[1]) Näistä 1 alle 18 v.

9. Juopumuksesta pidätetyt Helsingissä asuvat henkilöt iän, syntymäpaikan ja pidätyskertojen lukumäärän mukaan v. 1937

	Alle 18 v.		18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40—44 v.		45—49 v.		50—54 v.		55—59 v.		60— v.		K a i k k i		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M. sp.
Pidätettyjä eri henkilöitä	**26**	**2**	**195**	**22**	**609**	**77**	**1,540**	**141**	**1,629**	**113**	**1,251**	**107**	**872**	**74**	**637**	**61**	**430**	**38**	**238**	**15**	**162**	**17**	**7,589**	**667**	**8,256**
Syntymäpaikka																									
Helsinki	12	1	72	3	250	13	440	16	347	14	256	13	151	8	103	4	56	5	29	4	26	3	1,742	84	1,826
Muut Suomen kaupungit	2	—	30	3	100	18	288	34	309	23	258	26	174	11	125	12	65	7	49	2	24	3	1,424	139	1,563
Suomen kauppalat	1	—	5	—	13	1	42	3	40	3	27	3	23	4	16	3	8	1	6	—	3	—	184	18	202
» maaseutu	11	1	86	15	230	45	726	86	884	72	689	63	498	49	373	40	278	25	144	9	103	11	4,022	416	4,438
Ulkomaat	—	—	2	—	12	—	30	2	42	1	17	2	20	2	19	2	17	—	8	—	5	—	172	9	181
Tuntematon	—	—	—	1	4	—	14	—	7	—	4	—	6	—	1	—	6	—	2	—	1	—	45	1	46
Pidätyskertojen luku v. 1937																									
1 kerta	19	1	136	19	413	44	1,017	96	991	74	735	69	526	42	379	38	270	23	150	7	113	13	4,749	426	5,175
2 kertaa	2	—	35	1	109	19	245	23	265	23	208	18	142	14	108	11	73	5	31	3	23	1	1,241	118	1,359
3 »	4	—	9	2	32	5	104	10	123	4	98	8	59	8	47	6	36	3	16	1	11	—	539	47	586
4 »	1	1	7	—	19	2	62	4	57	6	57	4	32	3	23	3	11	3	10	2	4	—	283	28	311
5 »	—	—	4	—	11	3	27	3	43	1	33	3	34	1	23	1	15	—	8	—	2	1	200	13	213
6—9 »	—	—	2	—	17	3	63	4	90	2	73	5	50	4	39	2	14	2	14	2	6	1	368	25	393
10— »	—	—	2	—	8	1	22	1	60	3	47	—	29	2	18	—	11	2	9	—	3	1	209	10	219
Pidätetyistä henkilöistä oli																									
Syytteeseen asetettuja	10	—	61	—	182	12	443	17	504	8	354	15	239	8	191	8	109	8	56	3	32	4	2,181	83	2,264
Ei ennen pidätettyjä	25	2	158	20	431	44	976	83	914	65	641	54	458	42	353	30	245	14	131	11	99	9	4,431	374	4,805
Alkoholisteina rekisteröity	—	1	3	1	8	1	42	4	74	5	66	3	49	5	38	5	20	3	13	3	4	1	317	32	349
Irtolaisina rekisteröity	—	—	5	5	10	33	15	29	21	32	8	25	—	11	7	6	5	2	4	—	1	1	76	144	220
Kaikkiaan pidätyskertoja	**39**	**5**	**318**	**27**	**1,078**	**152**	**2,952**	**238**	**3,971**	**230**	**3,131**	**194**	**2,122**	**169**	**1,499**	**107**	**914**	**99**	**577**	**38**	**302**	**41**	**16,903**	**1,300**	**18,203**
Näistä johti syytteeseen	10	—	83	—	237	12	592	18	786	11	502	15	350	9	292	9	146	14	85	5	39	4	3,122	97	3,219

10. Juopumuksesta pidätetyt Helsingissä asuvat henkilöt iän, syntymäpaikan ja pidätyskertojen lukumäärän mukaan v. 1938

	Alle 18 v.		18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40—44 v.		45—49 v.		50—54 v.		55—59 v.		60— v.		Kaikki		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M. sp.
Pidätettyjä eri henkilöitä	**28**	**4**	**259**	**24**	**655**	**77**	**1,640**	**116**	**1,765**	**120**	**1,386**	**87**	**929**	**64**	**654**	**59**	**423**	**36**	**264**	**22**	**167**	**22**	**8,170**	**631**	**8,801**
Syntymäpaikka																									
Helsinki	19	2	78	6	219	12	437	14	374	17	252	11	155	12	115	9	59	3	25	4	23	4	1,756	94	1,850
Muut Suomen kaupungit	2	—	51	4	114	15	339	28	338	25	282	19	193	8	130	13	75	5	43	4	26	2	1,593	123	1,716
Suomen kauppalat	2	1	3	—	24	3	41	3	43	2	38	4	28	1	10	2	12	—	8	1	5	—	214	17	231
» maaseutu	5	1	119	14	281	46	793	68	957	70	782	52	522	43	375	33	264	27	177	12	108	15	4,383	381	4,764
Ulkomaat	—	—	7	—	12	—	20	3	38	3	21	1	28	—	20	2	11	—	10	—	5	1	172	10	182
Tuntematon	—	—	1	—	5	1	10	—	15	3	11	—	3	—	4	—	2	1	1	1	—	—	52	6	58
Pidätyskertojen luku 1938																									
1 kerta	20	3	197	17	461	53	1,080	72	1,086	85	819	49	528	41	374	40	250	20	171	14	110	15	5,096	409	5,505
2 kertaa	4	1	33	3	110	15	270	25	298	11	221	13	169	13	101	8	62	8	40	1	28	4	1,336	102	1,438
3 »	4	—	15	2	38	5	104	8	128	11	105	7	75	3	52	7	32	3	12	1	12	1	577	48	625
4 »	—	—	6	1	14	1	68	4	80	5	50	6	48	1	34	1	17	—	9	1	4	2	330	22	352
5 »	—	—	2	—	9	2	37	3	37	2	53	3	32	4	23	3	19	1	11	1	3	—	226	19	245
6—9 »	—	—	4	1	19	1	59	3	82	5	77	6	43	2	45	—	28	2	14	3	6	—	377	23	400
10 »	—	—	2	—	4	—	22	1	54	1	61	3	34	—	25	—	15	2	7	1	4	—	228	8	236
Pidätetyistä henkilöistä oli																									
Syytteeseen asetettuja	4	—	72	2	192	8	460	8	462	8	326	9	241	3	172	2	88	4	56	4	31	—	2,104	48	2,152
Ei ennen pidätettyjä	23	3	205	18	399	38	914	56	811	62	559	32	368	31	256	26	169	15	104	9	82	10	3,890	300	4,190
Alkoholisteina rekister.	1	1	4	1	10	—	70	6	137	4	153	4	108	5	72	5	41	3	35	4	8	3	639	36	675
Irtolaisina »	—	—	6	7	14	32	22	44	23	22	16	18	6	8	8	14	4	1	4	2	1	—	104	148	252
Kaikkiaan pidätyskert.	**40**	**5**	**393**	**40**	**1,079**	**119**	**3,089**	**208**	**3,910**	**216**	**3,461**	**210**	**2,266**	**112**	**1,647**	**96**	**1,062**	**94**	**572**	**74**	**341**	**34**	**17,860**	**1,208**	**19,068**
Näistä johti syytteeseen	4	—	84	2	228	8	553	9	606	8	460	9	312	3	242	2	130	5	66	5	38	—	2,723	51	2,774

11. Juopumuksesta pidätetyt Helsingissä asuvat henkilöt ammattinsa mukaan v. 1937 ja 1938

Ammattiryhmä	1937			1938		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Virkamiehiä ja vapaan ammatin harjoittajia	259	—	259	314	—	314
Maatalouden ja sen sivuelinkeinojen harjoittajia	12	—	12	33	—	33
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	555	36	591	548	43	591
Liikehenkilökuntaa:						
a) päällystöä, työnjohtajia, konttorihenkilöitä	58	33	91	117	37	154
b) työntekijöitä	605	—	605	481	—	481
Tehdas- y.m. ammattityöntekijöitä	3,321	200	3,521	3,541	215	3,756
Muita työntekijöitä	2,374	154	2,528	2,558	116	2,674
Merimiehiä ja kalastajia	191	—	191	236	—	236
Yleisten laitosten palveluskuntaa	35	—	35	129	—	129
Yksityisten palvelijoita	—	82	82	—	75	75
Muun elinkeinon harjoittajia	—	36	36	—	25	25
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	179	126	305	213	120	333
Yhteensä	7,589	667	8,256	8,170	631	8,801

12. Juopumuksesta pidätettyjen Helsingissä asuvien henkilöiden juopumuspidätykset v. 1937 ja 1938

A. Kuukausittain

Kuukausi	Pidätyksiä v. 1937					Pidätyksiä v. 1938				
	Kaikkiaan			Keskimäärin henkilöä kohden		Kaikkiaan			Keskimäärin henkilöä kohden	
	Miesten	Naisten	Yhteensä	Miesten	Naisten	Miesten	Naisten	Yhteensä	Miesten	Naisten
Tammikuu	1,101	99	1,200	1.20	1.11	1,212	97	1,309	1.21	1.17
Helmikuu	1,078	68	1,146	1.26	1.15	1,184	74	1,258	1.20	1.10
Maaliskuu	1,242	84	1,326	1.26	1.12	1,333	100	1,433	1.22	1.18
Huhtikuu	1,736	113	1,849	1.32	1.26	1,355	84	1,439	1.18	1.24
Toukokuu	1,839	143	1,982	1.28	1.32	1,732	99	1,831	1.27	1.14
Kesäkuu	1,129	103	1,232	1.20	1.26	1,393	78	1,471	1.19	1.10
Heinäkuu	1,471	119	1,590	1.20	1.17	1,653	118	1,771	1.25	1.28
Elokuu	1,771	150	1,921	1.27	1.30	1,706	110	1,816	1.24	1.28
Syyskuu	1,660	122	1,782	1.29	1.13	1,708	104	1,812	1.26	1.22
Lokakuu	1,538	111	1,649	1.21	1.13	1,790	120	1,910	1.26	1.24
Marraskuu	1,252	100	1,352	1.21	1 08	1,450	127	1,577	1.20	1.15
Joulukuu	1,086	88	1,174	1.17	1.16	1,344	97	1,441	1.15	1.08
Koko vuosi	16,903	1,300	18,203	2.23	1.95	17,860	1,208	19,068	2.19	1.91

B. Viikonpäivittäin

1937	Maanantaisin	Tiistaisin	Keskiviikkoisin	Torstaisin	Perjantaisin	Lauantaisin	Sunnuntaisin	Yhteensä
Miesten pidätyksiä	2,091	2,130	2,099	2,299	2,346	3,807	2,131	16,903
Naisten »	190	173	181	151	175	237	193	1,300
Yhteensä	2,281	2,303	2,280	2,450	2,521	4,044	2,324	18,203
1938								
Miesten pidätyksiä	2,297	2,159	2,252	2,448	2,540	4,236	1,928	17,860
Naisten »	161	160	147	162	178	221	179	1,208
Yhteensä	2,458	2,319	2,399	2,610	2,718	4,457	2,107	19,068

13. Katsaus köyhäinhoitoa varten asetettujen huoltokansliain kansliatyöhön v. 1938

	Lähetteitä huoltolautakunnan			Maksusitoumuksia			Lääke- ja sairaanhoitotarvikemääräyksiä	Annettuja kotiavustuksia	Suoritettuja eläätteelleantomaksuja	Suoritettuja laitoshoitomaksuja	Suoritettuja matkay.m. avustuksia	Annettuja hautausavustuksia	Annettuja varattomuustodistuksia	Annettuja muita todistuksia	Vastaanotettuja anomuksia	Evättyjen anomusten ilmoituksia	Muita asioita	Asioita yhteensä
	kunnallislautakuntiin	työlaitoksiin	työtupiin	sairaaloihin	päiväkoteihin	muihin laitoksiin												
Kansliat																		
I	—	—	—	616	13	—	896	14,380	—	—	—	33	1,385	301	7,356	399	4,814	30,193
II	—	—	—	664	11	—	2,083	19,770	—	—	—	35	626	1,193	8,208	292	1,954	34,836
III	—	—	—	552	18	—	2,891	21,238	—	—	—	32	1,057	553	5,982	386	2,388	35,097
IV	—	—	—	908	—	—	2,512	15,996	—	—	—	36	1,851	331	8,190	603	1,005	31,432
V	—	—	—	676	5	—	854	18,316	—	—	—	29	1,456	362	7,581	465	2,624	32,368
VI	377	41	386	964	—	385	1,050	12,047	44	2,555	64	64	405	—	7,601	401	3,058	29,442
VII	—	—	—	709	11	—	820	19,389	—	—	—	38	1,682	464	8,308	422	4,210	36,053
Yhteensä	377	41	386	5,089	58	385	11,106	121,136	44	2,555	64	267	8,462	3,204	53,226	2,968	20,053	229,421
Kuukausi																		
Tammikuu	32	5	42	495	4	32	1,076	12,390	2	317		22	666	263	4,208	292	1,927	21,773
Helmikuu	33	8	33	516	3	37	908	12,017	1	128		23	614	207	4,760	231	1,879	21,398
Maaliskuu	37	—	35	436	4	45	1,101	12,478	9	195		26	704	396	4,710	267	1,904	22,347
Huhtikuu	34	2	21	443	6	38	1,128	12,048	1	377		36	587	157	4,283	237	1,690	21,088
Toukokuu	42	1	39	441	14	37	1,099	10,376	—	187		30	476	155	4,236	239	1,624	18,996
Kesäkuu	38	3	29	364	5	42	897	8,808	7	126		22	471	130	3,441	149	1,261	15,793
Heinäkuu	20	1	28	360	6	18	723	7,835	2	315		19	459	142	3,574	175	1,217	14,894
Elokuu	29	5	22	393	5	28	816	7,397	1	157		16	645	143	4,287	265	1,434	15,643
Syyskuu	29	2	44	423	5	22	773	8,486	9	170		20	2,005	705	5,803	273	1,944	20,713
Lokakuu	24	8	43	441	2	32	771	9,638	1	298		13	734	331	4,688	261	1,809	19,094
Marraskuu	29	4	20	380	3	38	896	9,761	—	193		20	565	300	4,974	286	1,857	19,326
Joulukuu	30	2	30	397	1	16	918	9,902	11	156		20	536	275	4,262	293	1,507	18,356
Yhteensä	377	41	386	5,089	58	385	11,106	121,136	44	2,619		267	8,462	3,204	53,226	2,968	20,053	229,421

XIV. Lastensuojelu

Lastensuojelulautakunnan v:lta 1938 antama kertomus[1]) oli seuraavan sisältöinen:

Yleiskatsaus. Viime vuosina vallinneesta taloudellisesta nousukaudesta ja siitä aiheutuneista hyvistä työnsaanti- ja ansiomahdollisuuksista lienee johtunut, että yhteiskunnan täysihuoltoa tarvinneiden lasten luku on kaupungin ripeästä kasvamisesta huolimatta pysytellyt jokseenkin entisellään. Ainoastaan lautakunnan valvonnassa olevien aviottomain lasten lukumäärä on jonkun verran lisääntynyt.

Lastensuojeluvirastoon tehdyt ilmoitukset tutkittavista lastensuojelutapauksista ovat kuitenkin viime vuosina suuresti enentyneet, mikä johtuu ennen kaikkea v. 1937 voimaanastuneiden huoltolakien vaikutuksesta. Ilmoitusten erilaisiin aiheisiin katsoen ovat lasten turvattomuuteen ja vanhempain huonoon elämään vetoavat sekä erittäinkin alaikäisiä lainrikkojia koskevat ilmoitukset osoittaneet huomiota herättävää lisääntymistä. Niinpä tehtiin esim. viimeksi mainittuja ilmoituksia edellisen vuoden aikana 172, mutta kertomusvuonna runsaasti kaksinkertainen määrä 345. Tämä yhteiskunnallisen ja yksityisten lastensuojelujärjestöjen harjoittaman huoltotoiminnan yleistymiselle ja tehostumiselle perin vastakkainen ilmiö saanee suurelta osaltaan selityksensä siitä lastensuojelulain aiheuttamasta käytännöstä, että lukuisista varsin mitättömistäkin lasten hairahduksista, jotka aikaisemmin selvitettiin kaikessa hiljaisuudessa asianosaisten kesken, tehdään nykyään ilmoitus rikospoliisille, jonka yleiselle syyttäjälle lähettämät kuulusteluraportit rangaistusseuraamuksiin johtamattomissakin tapauksissa joutuvat näin muodoin lisäämään tätä lapsimaailman huonontumista tässä kohden vähemmän asiallisesti kuvastavaa tilastoa. Koska tällaiset turhatkin tapaukset lastensuojeluasetuksen mukaan edellyttävät lautakunnan edustusta poliisikuulustelussa ja oikeudessa sekä lapsen ja nuoren henkilön kotiolojen tutkimista ja tietojen toimittamista niistä eri viranomaisille ja kun koko lastensuojelutyö muutenkin uusien huoltolakien puitteissa on muodostunut paljon erilaista ja entistä yksityiskohtaisempaa kirjoittelua vaativaksi, on tämä seikka yhdessä kasvattilasten hoidon valvonnan ja lautakunnalle kertomusvuoden alussa määrätyn äitiysavustuslain toteuttamisen kanssa huomattavasti lisännyt työtä lastensuojeluvirastossa, vaikkapa lautakunnan täysihoitoon otettujen lasten luku, kuten edellä sanottu, onkin suurin piirtein pysytellyt ennallaan.

Mitä tulee lastensuojelutoiminnan aiheuttamiin kustannuksiin, ovat ne tarpeellisen lisätyövoiman, korotettujen lastenhoitomaksujen ja lastenhuoltolaitoksissa toimeenpantujen huoneistojen korjausten sekä vaatetus-

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1939.

ja kalustohankintojen takia entisestään kohonneet, vaikkapa otetaan melkoinen tulojenkin lisäys huomioon.

Lautakunnan kokoonpano. Lastensuojelulautakuntaan kuuluivat v:ksi 1937—39 valittuina päätoimittaja E. Kilpi puheenjohtajana, teologiantohtori P. Virkkunen varapuheenjohtajana ja muina varsinaisina jäseninä rouva M. Huttunen, toimistoapulainen T. Larsson, oikeusneuvosmies T. Nilsson, kirjanpitäjä B. Tabelle ja professori A. Ylppö sekä varajäseninä ylilääkäri P. Heiniö, toimittaja K. Kukkonen, toimittaja K. M. Rydberg, varatuomari R. V. Rönnholm ja opettaja K. Saltzman.

Lautakunnan varsinaiset jäsenet, jäsen Larssonia lukuunottamatta, muodostivat samalla lautakunnan alaisissa laitoksissa toimivien kansakoulujen johtokunnan, johon opettajakunnan edustajana kuului v. 1938 opettaja V. E. Uusivirta sekä opettajiston varaedustajana opettaja T. R. Reino.

Kaupunginhallitusta edusti sekä lautakunnassa että koulujen johtokunnassa toimittaja Y. Räisänen.

Lastensuojeluohjesäännön 4 §:ssä säädettyyn lasten huostaanottojaostoon kuuluivat oikeusneuvosmies T. Nilsson puheenjohtajana, teologiantohtori P. Virkkunen varapuheenjohtajana ja muina varsinaisina jäseninä rouva M. Huttunen ja professori A. Ylppö sekä varajäseninä ylilääkäri P. Heiniö, päätoimittaja E. Kilpi, toimittaja K. Kukkonen ja opettaja K. Saltzman.

Äitiysavustusanomuksia valmistelevasti käsittelevään valiokuntaan kuuluivat päätoimittaja E. Kilpi puheenjohtajana, oikeusneuvosmies T. Nilsson varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä rouva M. Huttunen ja professori A. Ylppö. Kummankin jaoston sihteerinä toimi lastenvalvoja A. E. Heiskanen.

Opetuksen tarkastuksesta lautakunnan alaisissa kouluissa huolehtivat Helsingin kaupungin kansakoulujen ohjesäännön mukaisesti suomenkielisten kansakoulujen ensimmäinen tarkastaja A. Huuskonen ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajan R. Malmbergin avustamana.

Lautakunnan sekä sen jaostojen ja koulujen johtokunnan kokoukset. Lastensuojelulautakunta kokoontui entiseen tapaansa jokaisen kuukauden toisena ja neljäntenä tiistaina, paitsi kesä-, heinä- ja elokuun aikana, jolloin kokouksia oli ainoastaan kerran kuukaudessa. Ylimääräisiä kokouksia pidettiin 2 ja huostaanottojaoston kokouksia 3. Äitiysavustusanomuksia käsittelevä valiokunta kokoontui 24 kertaa ja muut pienemmät valiokunnat 7 kertaa. Kansakouluasioita, jolloin myöskin opettajakunnan edustaja osallistui päätöksiin, käsiteltiin 3 kokouksessa. Pöytäkirjat lautakunnan kokouksista toimintavuoden kuluessa sisältävät yhteensä 2,631 (edellisenä vuonna 2,257) eri asiaa, joista 637 (605) yleisen kanslian, 1,524 (1,274) turvattomain lasten huoltotoimiston ja 470 (378) aviottomain lasten huoltotoimiston esittämiä. Näiden lisäksi on mainittava äitiysavustusvaliokunnan valmistelevasti käsittelemät anomukset, jotka aina kussakin lautakunnan kokouksessa merkittiin saman pykälän kohdalle ja joiden yhteinen lukumäärä oli 1,119.

Tärkeimmät asiat. Paitsi talousarvioehdotuksen valmistelua, lasten huoltoonottamista, avustusten lakkauttamista, elatussopimusten vahvistamista, lasten koulunkäynnin ja jatko-opetuksen järjestelyä sekä äitiysavustusten myöntämistä koskevia y.m. lastensuojeluviraston ja lastenhuoltolaitosten jokapäiväisestä toiminnasta johtuvia asioita, lautakunta käsitteli kertomusvuoden aikana erinäisiä yhteiskunnallisen lastensuojelun ja nuo-

risonhuollon sekä alaistensa laitosten ja niihin kuuluvien maatilojen kehittämistä tarkoittavia kysymyksiä, joista tässä mainittakoon seuraavat:

Koska vuoden alussa voimaan astuneeseen äitiysavustuslakiin nojautuvia äitiysavustusanomuksia osoittautui alusta pitäen tulevan niin runsaasti, että niiden yksityiskohtainen käsittely lautakunnan kokouksissa olisi venyttänyt nämä kokoukset, joissa muutenkin on paljon asioita, liian pitkiksi ja kun sosiaaliministeriön kesäkuun 9 p:nä 1937 vahvistamassa Helsingin kaupungin lastensuojeluohjesäännössä ei ole edellytetty muita lautakunnan päätösvaltaa käyttäviä jaostoja kuin lasten huostaanottojaosto, teki lautakunta helmikuun 8 p:nä 1938 kaupunginhallitukselle esityksen pysyvän valiokunnan asettamisesta näiden anomusten valmistelevaa käsittelyä varten. Kaupunginhallitus hyväksyikin siitä aiheutuvat kustannukset.

Samanaikaisesti teki lautakunta kaupunginhallitukselle esityksen lastenhuoltolaitosten hoitohenkilökunnan, palvelijain ja maataloustyöntekijäin työaikojen ja viikkolomien säännöstelemisestä yhdenmukaiseksi kaikissa laitoksissa sekä koulukotien opettajain eläkekysymyksen ja oikeudellisen aseman saattamisesta nykyistä selvemmälle kannalle muihin kansakoulunopettajiin verraten. Lautakunnan ehdottama työaikojen ja viikkolomien säännöstely hyväksyttiin, kun sitä vastoin mainittujen opettajien oikeudellinen asema ja oikeus valtion eläkkeeseen, jonka lopullinen järjestäminen kuuluu valtionviranomaisille, on edelleenkin epämääräisellä kannalla.

Lastenhuoltolaitosten viranhaltijain yhteisestä anomuksesta ehdotti lautakunta kaupunginhallitukselle helmikuun 22 p:nä lähettämässään kirjelmässä kaupungin viranhaltijain eläkesääntöön sellaista muutosta, että lastenhuoltolaitosten osastonhoitajat ja lastenhoitajat voisivat saada täyden eläkkeen täytettyään 58 ikävuotta ja palveltuaan 25 vuotta sekä että mainittujen laitosten johtajat, opettajat, varsinaiset ammattiopettajat ja emännöitsijät kuin myöskin lastenhoidonneuvolain hoitajat ja lastensuojeluviraston kodissakävijät olisivat oikeutettuja täyteen eläkkeeseen 60 ikä- ja 28 palvelusvuoden jälkeen. Kysymys on toistaiseksi ratkaisematta.

Maaliskuun 8 p:nä teki lautakunta kaupunginhallitukselle esityksen Ryttylän koulukodin urheilukentän ja puutarhan aitauksen uusimisesta sekä traktorin hankkimisesta Ryttylän maatilalle. Kumpaankin tarkoitukseen myönnettiin tarpeelliset varat.

Koska henkilökunnan työaikojen säännöstelyn johdosta Bengtsärin koulukodissa esiintyi vaikeuksia lastenhoitajien kesä- ja viikkolomasijaisuuksien järjestelyssä, hyväksyi kaupunginhallitus lautakunnan maaliskuun 22 p:nä tekemän esityksen hoitajaharjoittelijan palkkaamisesta mainittuun laitokseen osoittaen siihen tarvittavan määrärahan. Sitä vastoin lautakunnan huhtikuun 12 p:nä tekemä esitys Bengtsärin maatalousapumiehen asuntona käytetyn Norrverkar nimisen torpan siirtämisestä lähemmäksi laitosta evättiin.

Kaupungin metsänhoitaja oli pitänyt pölkkysahan hankkimista Bengtsäriin tarpeellisena ja esim. rakennusten vuosittaisiin korjaustöihin nähden taloudellisestikin kannattavana. Lautakunnan huhtikuun 12 p:nä tekemästä esityksestä kaupunginhallitus hyväksyi sahan laittamiseen tarvittavan määrärahan merkittäväksi laitoksen seuraavan vuoden talousarvioon.

Kaupunginhallitukselle lähettämässään kirjelmässä oli Vallilan sosialidemokraattinen naisyhdistys anonut erikoisen lasten kerhotalon rakentamista tähän kaupunginosaan tehden samalla ehdotuksia Kalliolan harjoittaman kerhotyön järjestämisestä kokonaan kunnalliselle pohjalle ja lähinnä lastensuojelulautakunnan valvonnan alaiseksi. Asiasta toukokuun 24 p:nä antamassaan lausunnossa asettui lautakunta muiden kunnallisen lastenhuollon kannalta kiireellisempien rakennustarpeiden takia ehdotettuun kerhotaloon nähden vielä toistaiseksi odottavalle kannalle yhtyen kuitenkin siihen yhdistyksen esittämään ajatukseen, että kaupunginhallitus laatisi kaupungin piirissä suoritettavalle kerhotyölle yhtenäisen ohjesäännön sekä määräisi jonkunlaiset perusteet, joiden mukaan tällaista nuorisotyötä voidaan kaupungin varoilla avustaa.

Lautakunnalle lähettämässään kirjelmässä oli Ryttylän koulukodin johtaja anonut, että hänen asuntoaan laajennettaisiin yhdellä ullakkokamarilla laittamalla johtajan keittiöstä sinne johtavat portaat sekä että Alatalo nimiseen oppilasasuntolaan järjestettäisiin keskuslämmitys. Lautakunnan kesäkuun 17 p:nä tekemästä esityksestä suostui kaupunginhallitus ensiksi mainittuun toivomukseen, jota vastoin Alataloon ehdotetut muutostyöt rakennustoimiston kielteisen lausunnon johdosta evättiin.

Koska huoneisto-olot Bengtsårin koulukodissa varsinkin ammattiopetuksen antamiseen nähden ovat olleet perin puutteelliset, teki lautakunta kesäkuun 17 p:nä kaupunginhallitukselle esityksen, että rakennustoimistolle annettaisiin tehtäväksi laatia jo kauan suunnitteilla olleen Bengtsårin työhuonerakennuksen piirustukset kustannusarvioineen ja että rakennustöiden alkamiseen tarpeellinen määräraha merkittäisiin jo v:n 1939 talousarvioon. Marraskuun 28 p:nä tässä laitoksessa sattunut tulipalo yhä huononsi huoneisto-oloja siellä muissakin suhteissa ja teki myöskin uuden oppilasasuntolan sekä opettajan asunnon tarpeelliseksi. Koska toiselta puolen kuitenkin on lausuttu epäilyksiä Bengtsårin sopivaisuudesta etäisen ja eristetyn sijaintinsa takia tähänastiseen tarkoitukseensa ja kun tämän laatuiseen laitokseen sijoitettavia lapsiakin on viime aikoina ollut tavallista vähemmän, on näihin rakennuksiin nähden jääty toistaiseksi odottavalle kannalle, vaikka kumpaisenkin rakennuksen luonnospiirustukset ovatkin jo valmiina.

Terveydenhoitolautakunta oli kaupunginhallitukselle ehdottanut, että Toukolan lastenhoidonneuvolaan palkattu raskauden tilassa olevia naisia vastaanottava lääkäri siirrettäisiin terveydenhoitolautakunnan alaiseksi. Asiasta heinäkuun 14 p:nä antamassaan lausunnossa lautakunta sekä hallinnollisista että tilinpidollisista syistä asettui tähän ehdotukseen nähden epäävälle kannalle, minkä vuoksi se raukesi ilman enempiä toimenpiteitä.

Elokuun 19 p:nä teki lautakunta kaupunginhallitukselle esityksen terveydellisesti vaarattoman ruoka- ja juomaveden hankkimisesta Toivoniemen koulukotiin, missä vuodesta toiseen on tähänkin tarkoitukseen täytynyt käyttää järvestä johdettua vettä, jota asianomainen lääkäri sekä kaupungin terveydellisten tutkimusten laboratorio on erinäisistä syistä pitänyt lastenhuoltolaitoksen ruoka- ja juomavedeksi vähemmän sopivana. Vesijohtolaitoksen arvioitua, että kaivo- tai lähdeveden hankkimisesta tähän laitokseen aiheutuisi perin suuret kustannukset, jäi asia joksikin aikaa ratkaisematta. Vasta sitten kun lautakunta jälleen uudisti alkuperäisen esityksensä vain ruokatalouteen hankittavasta kaivovedestä, päätti kaupun-

ginhallitus merkitä v:n 1940 talousarvioon tarpeellisen määrärahan tätä suppeampaa suunnitelmaa silmälläpitäen.

Sen johdosta, että tilitysvuokrat kaupungin omistamissa huoneistoissa toimivissa samankin suuruisissa lastenhuoltolaitoksissa, kuten esim. Reijolassa ja Kullatorpassa, ovat nykyään kovin paljon toisistaan eroavat, mikä saattaa lastenhoitokustannukset näyttämään toisissa laitoksissa asiattoman korkeilta ja aiheuttaa m.m. maaherranvirastoille vaikeasti ymmärrettävää suhteettomuutta ulkokuntalaisten hoidokkien huoltokorvauksia perittäessä, anoi lautakunta syyskuun 15 p:nä kaupunginhallitukselta näiden vuokrien tarkistamista, mikä anomus ei kuitenkaan toistaiseksi ole johtanut toimenpiteisiin.

Syyskuun 13 p:nä teki lautakunta kaupunginhallitukselle esityksen kauan päiväjärjestyksessä olleesta sihteerin viran perustamisesta lastensuojeluvirastoon. Esitys evättiin sillä kertaa, mutta hyväksyi kaupunginvaltuusto sen myöhemmin uusittuna. Samoin hyväksyttiin myöskin lautakunnan edellä mainittuna päivänä tekemä esitys erinäisten tilapäisten virkojen ja toimien vakinaistamisesta lastensuojeluvirastossa, Töölön lastenhoidonneuvolassa sekä Sofianlehdon ja Reijolan lastenkodeissa.

Koska kesäkuun 15 p:nä 1937 vireille pantu ajatus Puodinkylän kartanon varaamisesta lastenhuoltotarkoituksiin ei johtanut tulokseen, teki lautakunta syyskuun 27 p:nä 1938 kaupunginhallitukselle uuden esityksen, että kaupungin Tuurholmassa omistama alue rakennuksineen luovutettaisiin Toivolan koulukodin käytettäväksi, missä tapauksessa Nummen pitäjässä vuokrahuoneissa toimiva Tavolan koulukoti olisi siirretty Toivolaan. Koska myöskin Tuurholmaan olisi kaivattu uusia lisärakennuksia, raukesi tämäkin esitys.

Sen johdosta, että kauan suunnitteilla olleen uuden vastaanotto- ja ammattioppilaskodin rakennustöiden alkaminen yhä viipyi siitäkin huolimatta, että piirustukset oli hyväksytty ja tarkoitukseen tarvittava määräraha merkitty talousarvioon, lähetti lautakunta lokakuun 26 p:nä kaupunginhallitukselle asianomaisen lääkärin lausunnolla perustellun kirjelmän, jossa rakennuksen aikaansaamista kiirehdittiin.

Lastensuojeluvirasto ja sen virkailijat. Lastensuojelunjohtajana toimi filosofianmaisteri R. Liukkonen, jolle samalla oli keskitetty myöskin lautakunnan sihteerin tehtävät sekä kasvatuksellisista syistä huostaanotettujen lasten huoltolaitosten välitön valvonta ja lautakunnan talouden hoitaminen. Lautakunnan kassa- ja tiliasiat olivat edelleen yhdistettyinä huoltolautakunnan tilitoimistoon, kun taasen lastenhuoltokorvausten perimisestä huolehti huoltolautakunnan ja lastensuojelulautakunnan yhteinen asiamiestoimisto. Koulukotien, vastaanotto- ja ammattioppilaskodin sekä Kullatorpan lastenkodin lääkärinä oli lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroma, joka tarkasti myöskin tylsämielisten laitoksiin ja aistivialliskouluihin pyrkivät lapset sekä yleensä 7 vuotta vanhemmat lautakunnan hoidokit ja lisäksi lautakunnan kesäksi maalle toimittamat lapset. Yleisen kanslian kansliatehtäviä hoiti neiti C. Nyström neiti M. Aallon avustamana sekä vastaanotto- ja rekisteritoimistoa neiti M. Tawaststjerna neitien H. Ståhlmanin ja T. Parman avustaessa toimistolle ilmoitettujen lastensuojelutapausten tutkimisessa.

Lastenvalvojan virkaa syyskuun 10 p:nä 1937 kuolleen varatuomari J. Kunnaksen jälkeen hoiti varatuomari H. Miilumäki väliaikaisesti helmi-

kuun 1 p:ään 1938 asti, jolloin kaupunginvaltuuston tähän virkaan valitsema hovioikeudenauskultantti A. E. Heiskanen ryhtyi toimeensa.

Lastenhuollontarkastajana sekä samalla nuorisonhuoltajana ja lastenvalvojan varamiehenä oli pastori K. F. Palomäki. Lastenvalvojan ja lastenhuollontarkastajan välittömässä johdossa toimiville aviottomain ja turvattomain lasten huoltotoimistoille kuuluvain lasten hoitoa valvoi lääketieteenlisensiaatti R. Granholm naistarkastajien neiti M. Ahlbergin ja rouva A. Stegmanin avustamana, joista edellinen huolehti 0—3 vuotiaiden ja jälkimmäinen sitä vanhempien lasten sijoituksista. Kaupunkiin sijoitettujen pikkulasten hoidon tarkkaajana toimi rouva I. Stenvall sekä lisäksi myöskin kunnallisten lastenhoidonneuvolain hoitajat, neidit L. Soini, L. Hirstiö, L. Sarvi ja rouva R. Krohn sekä, viimeksi mainitun erottua toimestaan joulukuun 7 p:nä, neiti H. Parviala. Näistä oli kuitenkin neiti L. Hirstiö huhtikuun 1 p:stä alkaen virkavapaana hoitaen hänen virkaansa neiti K. Hein. Samoin antoivat kaupungin avustamat yksityiset lastenhoidonneuvolat pikkulasten hoidon valvonnassa apuansa. Kaupungissa yksityiskoteihin sijoitettujen 3 vuotta vanhempien lasten hoitoa valvoivat naisopastajat rouvat M. Ekholm ja E. Räty sekä neiti M. Ramstedt, jotka huolehtivat myöskin nuorisonhuoltojaostolla tarpeellisista kotikäynneistä. Kansliatehtäviä turvattomain lasten huoltotoimistossa hoitivat neidit E. Ekholm ja G. Boldt sekä nuorisonhuoltojaostolla neiti E. Hirn. Lastenvalvojan perimistoimistoa hoiti rouva A. Aminoff ja aviottomain lasten huoltotoimiston kansliatehtävistä huolehtivat rouvat M. Hainari ja V. Hyvärinen.

Edellä mainittujen lisäksi otettiin lastensuojeluvirastoon maaliskuun 1 p:stä alkaen aluksi tilapäisen työvoiman tililtä palkattuna rouva S. Hiisivaara, joka on huolehtinut lähinnä äitiysavustuksia koskevista asioista.

Lautakunnan tekemäin päätösten johdosta tai muusta syystä lähetettiin lastensuojeluvirastosta kertomusvuoden kuluessa yhteensä 12,384 (edellisenä vuonna 9,646) kirjelmää tai laajempaa esitystä, joista 912 (904) lautakunnan puheenjohtajan ja sihteerin allekirjoittamia, 714 (707) toimitusjohtajan lähettämiä, 876 (591) rekisteritoimistosta, 2,377 (1,912) turvattomain lasten huolto-osastolta, 5,481 (4,933) aviottomain lasten osastolta, 513 (599) nuorisonhuoltojaostolta ja 1,511 äitiysavustusta koskevia asioita. Näiden lisäksi lähetettiin viraston eri osastoilta lasten vanhemmille tai muille yksityisille henkilöille joukko kirjeellisiä kansliaankutsuja tai muita tiedusteluja, joita ei katsottu tarpeelliseksi rekisteröidä.

Ilmoitukset lastensuojelutoimenpiteitä kaipaavista lapsista. Lukuunottamatta lastensuojeluviraston nuorisonhuolto-jaostolle ilmoitettuja 498 koulusta poisjäänyttä lasta kuin myöskin saman jaoston välityksellä 204 kesäksi maalle pyrkinyttä sekä 1,521 leikkikentille ilmoittautunutta lasta jätettiin lautakunnan vastaanotto- ja rekisteritoimistoon kertomusvuoden kuluessa yhteensä 2,082 (edellisenä vuonna 1,820) ilmoitusta hoidon ja kasvatuksen puutteessa olevista lapsista ja nuorista henkilöistä, jakautuen nämä ilmoitukset niitä tehneisiin nähden seuraavasti:

Huoltolautakunta	155	Vanhemmat itse	352
Kansakouluntarkastajat	23	Lastensuojeluyhdistykset	65
Poliisilaitos	372	Yksityiset henkilöt	442
Muut viranomaiset	137	Lastensuojeluvirkailijat	536
		Yhteensä	2,082

Ilmoittajain tiedonantojen mukaan oli ilmoituksen aiheena:

Lain rikkominen	345	Lasten avioton syntyperä	509
Muut kasvatukselliset syyt	150	Lasten pahoinpitely tai huono hoito	101
Lasten aistiviallisuus tai vähälahjaisuus	26	Vanhempien huono elämä	116
Lasten turvattomuus	809	Muut syyt	26
		Yhteensä	2,082

Useat ilmoitetuista tapauksista siirtyivät turvattomain lasten huoltoosastolle tai osoittautuivat toimeenpannuissa tutkimuksissa sen laatuisiksi, etteivät ne aiheuttaneet asianomaisille annettuja ohjeita tai varoituksia ankarampia toimenpiteitä. Minkä verran ilmoitetuista lapsista oli otettava lautakunnan huostaan samoinkuin muutkin heihin kohdistuneet erikoisemmat toimenpiteet ja niiden perusteena olevat syyt ilmenevät seuraavista tässä kertomuksessa esiintyvistä selostuksista.

Lastensuojelulautakunnan huostaan otetut lapset. V:n 1938 alussa oli lastensuojelulautakunnan täysihuollossa edellisestä vuodesta jäljellä kaikkiaan 2,424 lasta. Vuoden kuluessa otettiin hoidettavaksi 688 lasta (edellisenä vuonna 690), joten kertomusvuoden aikana on lautakunnan täysihuollossa ollut yhteensä 3,112 (3,143) lasta. Kun vuoden aikana poistettiin 792 jäi seuraavaan vuoteen kaikkiaan 2,320 lasta. Edellä mainituista 3,112 lapsesta oli lautakunnan yleisen kanslian huollettavana 431 suojelukasvatusta tarvitsevaa ja turvattomain lasten huoltotoimiston hoivissa 2,656 n.s. köyhäinhoidollista eli turvatonta lasta. Sitä paitsi oli 25 lasta osan vuodesta yleisen kanslian ja osan vuodesta turvattomain lasten huoltotoimiston huollossa. Lasten vaihtuminen vuoden kuluessa selviää seuraavasta yhdistelmästä.

Huolto-osasto	Jäljellä v:sta 1937 [1]		Uusia		Yhteensä		Eronneita		Jäljellä v:een 1939		V:n 1938 kuluessa poistettuja ja uudelleen hoitoon otettuja	
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä
Yleisen kanslian huollossa	283	90	64	19	347	109	99	20	248	89	2	—
Turvattomain lasten huoltotoimiston hoivissa	1,033	1,018	345	285	1,378	1,303	360	338	1,018	965	18	27
Yhteensä	1,316	1,108	[3] 389	[2] 299	[2] 1,705	[2] 1,407	[2] 439	[2] 353	1,266	1,054	20	27

Kuten edellä olevasta asetelmasta ilmenee, oli kertomusvuoden kuluessa hoidetuista lapsista 47 sellaisia, jotka syystä tai toisesta poistettiin lauta-

[1]) Edellisen vuoden vuosikertomuksen mukaan oli v:een 1938 hoitoon jääneitä kaikkiaan 2,429 lasta, joka tieto täten oikaistaan. — [2]) Kahdessa tai useammassa ryhmässä esiintyvä lapsi on otettu summaan vain kerran.

kunnan huostasta, mutta myöhemmin otettiin jälleen lautakunnan hoitoon, suurin osa näistä turvattomain lasten osastolla.

Edellä mainituista 3,112 lapsesta osa oli sijoitettu lautakunnan omiin laitoksiin, osa yksityisten ylläpitämiin lastenhuoltolaitoksiin ja yksityiskoteihin. Sitä paitsi hoidettiin aistiviallisia ja tylsämielisiä sekä raajarikkoisia heille sopivissa erikoislaitoksissa. Lisäksi 6 lasta sai vain raha-avustusta. Lasten jakaantuminen eri hoitomuotojen mukaan sekä hoitopäivien luku eri hoitopaikoissa selviää seuraavasta yhdistelmästä.

Hoitomuoto	Lapsia			Hoitopäiviä		
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä
Suojelukasvatusta tarvitsevia						
a) *lapsia*						
lautakunnan omissa laitoksissa	290	48	338	78,112	12,603	90,715
aistiviallis- ja raajarikkoisten hoitoloissa	8	5	13	1,797	926	2,723
ammattikoulukodeissa	3	1	4	619	61	680
sairaaloissa	21	2	23	754	87	841
vajaamielisten hoitoloissa	48	45	93	15,394	15,028	30,422
muissa laitoksissa	3	2	5	625	412	1,037
yksityisissä perheissä	2	—	2	522	—	522
b) *nuoria henkilöitä*						
Seimelän tyttökodissa	—	9	9	—	2,596	2,596
Rajamäen työsiirtolassa	2	2	4	420	582	1,002
Väinölän turvakodissa	—	2	2	—	423	423
Yhteensä	[1])*347*	[1]) *109*	[1]) *456*	*98,243*	*32,718*	*130,961*
Turvattomia						
a) *lapsia*						
lautakunnan omissa laitoksissa	355	242	597	66,049	39,028	105,077
yksityisissä lastenhoitolaitoksissa	453	471	924	115,899	125,972	241,871
ammattikoulukodeissa	2	—	2	624	—	624
sairaaloissa	86	81	167	2,746	4,600	7,346
yksityisissä perheissä	666	593	1,259	196,957	198,389	395,346
vain raha-avustuksia saaneita	2	4	6	—	—	—
b) *nuoria henkilöitä*						
Seimelän tyttökodissa	—	1	1	—	365	365
Rajamäen naissiirtolassa	—	1	1	—	311	311
Lausteen poikakodissa	2	—	2	571	—	571
Kesäsiirtolassa	—	3	3	—	132	132
Yhteensä	[1]) *1,378*	[1]) *1,303*	[1]) *2,681*	*382,846*	*368,797*	*751,643*
Kaikkiaan	[1]) **1,705**	[1]) **1,407**	[1]) **3,112**	**481,089**	**401,515**	**882,604**

Mitä lasten syntyperään tulee, oli 1,681 eli 54.0 % avioliitossa syntyneitä, kun taas avioliiton ulkopuolella oli syntynyt 1,431 eli 46.0 %. Turvattomiin lapsiin nähden olivat vastaavat suhdeluvut 52.0 ja 48.0 sekä suojelukasvatusta tarvitseviin lapsiin nähden 64.9 ja 35.1. Kaikista aviosyntyisistä lapsista oli 874:llä eli 52.0 %:lla molemmat vanhemmat elossa, 618:lla eli 36.8 %:lla oli jompikumpi vanhemmista kuollut ja 189 eli 11.2 % oli täysin orpoja. Aviottomista lapsista 664:llä eli 46.4 %:lla oli sekä isä että

[1]) Kahdessa tai useammassa ryhmässä esiintyvä lapsi on otettu summaan vain kerran.

äiti elossa, 684:llä eli 47.8 %:lla oli isä tai äiti kuollut tai isä tuntematon ja 83:lla eli 5.8 %:lla olivat molemmat vanhemmat kuolleet tai tuntemattomia.

Ikäänsä nähden lapset jakaantuivat seuraavasti:

Ikä vuoden päättyessä, vuotta	Suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia		Turvattomia lapsia		Lapsia kaikkiaan	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Alle 2	—	—	294	11.0	294	9.5
2— 7	9	2.0	694	25.9	703	22.6
7—13	81	17.8	1,020	38.0	1,091	35.1
13—16	181	39.7	469	17.5	636	20.4
16—18	127	27.8	183	6.8	309	9.9
18—	58	12.7	21	0.8	79	2.5
Yhteensä	456	100.0	2,681	100.0	3,112	100.0

Suurin osa lapsista oli syntynyt Helsingissä, nim. 2,304 eli 75.4 % niistä, joiden syntymäpaikka oli tiedossa. Pääkaupunkia ympäröivissä kunnissa oli syntynyt 42 ja muualla Uudenmaan läänissä 180, joten muualla syntyneitä oli ainoastaan 530 eli 17.0 %. Köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus oli 2,551:llä eli 82.0 %:lla Helsingissä, 85:llä kaupunkia ympäröivissä kunnissa sekä 70:llä muualla Uudenmaan läänissä. Vain 202:lla oli kotipaikkaoikeus jossakin muussa maan kunnassa, kun taas 131 lapsen hoitokustannukset valtio korvasi.

Jotta saataisiin selvitetyksi, mihin yhteiskuntaluokkiin lautakunnan huollossa olevat lapset kuuluvat, on heidät ryhmitetty vanhempainsa ammatin mukaan, aviosyntyiset isän ja aviottomat äidin ammatin mukaan. Sen nojalla, oli m.m. tehdas- y.m. ammattityöntekijäin lapsia 1,078 eli 34.6 %, muiden työntekijäin 751 eli 24.1 %, palvelijoiden 506 eli 16.3 %, itsenäisten liikkeenharjoittajien 291 eli 9.4 %, liikeapulaisten ja palveluskunnan 263 eli 8.5 % sekä virkamiesten ja vapaiden ammattien harjoittajien lapsia 66 eli 2.1 %.

Kodeissa toimitettujen tutkimusten mukaan oli syynä siihen, miksi edellä mainitut lapset otettiin lautakunnan hoitoon, useimmissa tapauksissa jokin vanhemmista johtuva seikka. Ainoastaan 438:ssa eli 14.1 %:ssa tapauksista syy johtui lapsesta; 260 lasta nimittäin otettiin sairauden, vajaamielisyyden, aistiviallisuuden tai raajarikkoisuuden ja 178 lasta pahantapaisuuden vuoksi lautakunnan huostaan. Sen sijaan 2,662:ssa eli 85.5 %:ssa tapauksista syy johtui vanhemmista. 772 eli 24.8 % lapsista otettiin huollettavaksi sen vuoksi, että vanhemmilta puuttui kasvatuskyky, 657:llä eli 21.1 %:lla oli jompikumpi tai molemmat vanhemmista kuolleet, 385 lasta eli 12.4 % oli vanhempiensa hylkäämiä ja 447 lapsen, 14.4 %, vanhemmat olivat joko sairaita tai oli heillä muuten työkyky vähentynyt, 242 tapauksessa, 7.8 %, vanhemmat olivat joko työhaluttomia, huolimattomia tai juoppoja.

Äidinkieli oli 2,495:llä eli 80.2 %:lla suomi, 533:lla eli 17.1 %:lla ruotsi ja 84:llä eli 2.7 %:lla jokin muu kieli.

Yleisen kanslian hoidokit ja heitä varten tarkoitetut laitokset

Suojelukasvatusta tarvitsevat edellä mainituista lautakunnan huostaan otetuista lapsista olivat lastensuojeluviraston yleisen kanslian hoidossa ja oli näiden huoltamiseen käytettävissä seuraavat kaupungin ylläpitämät laitokset:

Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti talossa Merikatu 21. Edellinen näistä toimii havaintojentekolaitoksena kouluikäisten lasten vastaisiin hoitopaikkoihinsa sijoittamista varten, jota paitsi käytökseltään moitteettomat lapset voivat sen koululaisosastolla asuen käydä kaupungin kansa- ja ammattikouluissa. Ammattioppilaskoti taasen tarjoaa asunnon ja hoitoa sellaisille lautakunnan alaisista laitoksista kaupunkiin käsityöläisoppiin tai tehtaiden työpajoihin siirtyville pojille, joilla ei ole kunnollista omaa kotia ja jotka eivät yksin jätettyinä voisi vielä tulla elämässä omin neuvoin toimeen. Vastaanottokodissa on yhteensä 52 ja ammattioppilaskodissa 18 hoitopaikkaa. Kummankin laitoksen johtajana toimi opettaja M. Tuokko ja emännöitsijänä neiti E. Gröning hoitaen samalla tyttöosastoa hoitajaharjoittelijan avustamana. Poikaosaston hoitajana toimi neiti L. Ahola elokuun 1 p:ään asti ja syyskuun 1 p:stä lukien neiti I. Hänninen, apunaan toinen hoitajaharjoittelija, ja ammattioppilaskotia hoiti neiti I. Jääskeläinen. Näiden lisäksi oli kaikilla osastoilla yhteinen keittäjä ja palvelija sekä leipoja ja pesijä.

Bengtsårin koulukoti siihen kuuluvine maatiloineen, Bromarvin pitäjässä, on kaksikielinen ja tarkoitettu ennen siellä sattunutta tulipaloa enintään 85 yläkansakoulun tai jatkokoulun ikäasteella olevalle pojalle. Laitoksen johtajana toimi kansakoulunopettaja J. G. Lindholm. Suomenkielisen osaston opettajana oli T. A. Mikkola ja ruotsinkielisen osaston opettajana C. A. Collén. Kummankinkielisten jatkoluokkain opetustunteja hoitivat edellä mainitut opettajat sekä laitoksen johtaja yhteisesti. Koulukodin emännöitsijänä toimi neiti E. Ranta ja kolmeen eri asuntolaan sijoitettujen oppilaiden hoitajina neidit Z. Ekholm ja I. Hänninen syyskuun 1 p:ään asti, jolloin viimeksi mainitun siirryttyä vastaanottokotiin tämän tilalle tuli neiti J. Nieminen, ja S. Korkeakoski, jonka marraskuun 1 p:nä erottua toimestaan hänen seuraajakseen valittiin neiti A. Ohraniemi. Käytännöllisten ammattien opetusta antoivat veistonopettaja M. J. Pitkänen, räätälimestari A. Stenlund, suutarimestari F. Mäkynen, puutarhuri J. E. Lindqvist, maataloustöiden johtaja A. Holmström, karjanhoitaja F. Merivirta sekä lämmittäjä-mekanikko A. Salmi. Lisäksi kuului laitoksen henkilökuntaan tallimies, renki, keittäjä, leipoja, kaksi pesijää ja kolme palvelijaa.

Tavolan koulukoti, Nummen pitäjässä, on tarkoitettu enintään 25 kehityksensä puolesta apukouluasteella olevalle suomenkieliselle pojalle. Laitoksen oppilasasuntolassa on 15 sijaa. Osa oppilaista on sijoitettu täysihoitoon laitoksen lähellä oleviin yksityisiin perheisiin. Koulukodin johtajana ja samalla opettajana toimi J. Jokinen sekä emännöitsijänä ja oppilasasuntolan hoitajana neiti M. Leppäniemi, apunaan keittäjä.

Ryttylän koulukoti omine maatiloineen, Hausjärven pitäjässä, voi ottaa vastaan 140 yläkansakoulun ja jatkokoulun ikäasteella olevaa suomenkielistä poikaa. Tämän koulukodin toiminnassa on kiinnitetty erikoista huomiota mahdollisimman monipuolisen ja tehokkaan ammattiopetuksen järjestämiseen. Laitoksen johtajana oli diploomi-insinööri V. Antila. Opettajina toimivat S. Pellinen, T. R. Reino ja A. R. Taipale. Emännöitsijänä oli neiti M. Nurmi. Viidessä eri kotikunnassa asuvien oppilaiden hoitajina toimivat neidit M. Aflecht, E. Roselius, T. Roukko, H. Ilvesvaara ja R. M. Blom tammikuun 15 p:ään asti, jolloin viimeksi mainitun erottua virastaan hänen tilalleen tuli neiti T. Lehmuskoski. Hoitajien apuna oli hoitajaharjoittelija. Opetusta eri ammateissa antoivat veistonopettaja L. Keinänen, metallitöidenopettaja V. J. Manner ja seppä K. Moisio, räätälimestari K. V. Laakso, suutarimestari J. A. Lampinen, puutarhuri L. Päivike, maa-

taloustöidenjohtaja V. Niittylä ja karjakko M. Koskinen. Näiden lisäksi kuului laitoksen toimihenkilöihin keittäjä, leipoja, 3 palvelijaa, 2 pesijää, lämmittäjä, tallimies, navetta-apulainen ja 3 maataloustyöntekijää.

Toivoniemen koulukoti siihen kuuluvine maatiloineen, Lohjan pitäjässä, on tarkoitettu 40 kansakoulu- ja jatkokouluiässä olevalle suomenkieliselle tytölle. Laitoksen johtajana, joka osallistuu myös opetukseen, toimi neiti L. Kivekäs. Opettajana oli A. Itkonen sekä emännöitsijänä ja samalla talousaskareiden ohjaajana neiti L. Virtanen elokuun 2 p:ään asti ja siitä alkaen neiti V. Viitala. Lasten hoitajana ja samalla käsitöiden opettajana toimi käsityönopettaja V. Joukahainen. Maanviljelystehtävistä huolehti maataloustöidenjohtaja J. Arola tallimiehen ja 3 maataloustyöntekijän avustamana ja navettatöistä karjakko M. Nurminen käyttäen vanhempia oppilaita apunaan. Lisäksi laitoksessa oli hoitajaharjoittelija ja palvelija, toimien viimeksi mainittu myös puutarhanhoitajana.

Toivolan koulukoti, Helsingin pitäjän Pakinkylässä, oli lastensuojeluviraston eri toimistoille osittain yhteinen ja mainitaan siitä lähemmin turvattomain lasten huoltotoimiston yhteydessä.

Terveydenhoitoa edellä mainituissa laitoksissa valvoi, kuten jo toisessa yhteydessä on mainittu, lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroma ja oppilaiden hammashoidosta huolehti kaupungin kouluhammasklinikan johtaja T. Hj. Ekman.

Tietopuolinen opetus koulukotien kouluissa oli järjestetty pääasiallisesti pääkaupungin kansakouluille vahvistettuja opetussuunnitelmia noudattaen.

Koulukotien hoidokit. V:n 1938 aikana oli kaikkiaan 297 yleisen kanslian hoidokkia sijoitettu edellä mainittuihin kaupungin ylläpitämiin koulukoteihin, Toivolaa lukuunottamatta, ja ilmenee oppilaiden vaihtuminen niissä seuraavasta yhdistelmästä:

Koulukoti	Lapsia				Hoitopäiviä
	V:sta 1937 siirtyneitä	Uusia	Eronneita	Jäljellä vuoden päättyessä	
Bengtsår	66	30	43	53	23,189
Tavola	27	6	5	28	9,981
Ryctylä	113	28	49	92	36,289
Toivoniemi	34	8	9	33	12,112
Yhteensä	240	72	106	206	81,571

Oppilaiden käytöksen huolellinen valvominen laitoksissa on erittäin tärkeä asia. Asianomaisten johtajain lastensuojeluvirastoon kuukausittain lähettämien arvostelujen mukaan, joissa eri arvostelijain vaatimusten mahdollinen erilaisuus on huomioonotettava, käyttäytyi alla mainitusta yhdistelmästä näkyvä prosenttimäärä kaikista oppilaista v. 1938 hyvin, tyydyttävästi tai huonosti:

	Bengtsår	Tavola	Ryttylä	Toivoniemi
Hyvin	70	81	59	43
Tyydyttävästi	18	14	25	50
Huonosti	12	5	16	7
Yhteensä	100	100	100	100

Muissa yleisen kanslian käytettävissä olleissa laitoksissa vaihtuivat hoidokit seuraavasti:

Hoitokoti	Lapsia				Hoitopäiviä
	V:sta 1937 siirtyneitä	Uusia	Eronneita	Jäljellä vuoden päättyessä	
Vastaanottokoti	4	34	33	5	1,372
Ammattioppilaskoti	19	7	13	13	6,694
Toivolan koulukoti [1]	2	13	13	2	838
Yhteensä	25	54	59	20	8,904

Toivolan koulukodissa vietti sitä paitsi eräs kuuromykkäinkoulua käyvä poika lomansa, yhteensä 120 päivää, samoinkuin Ryttylässä eräs Kajaanin seminaaria käyvä poika, yhteensä 120 päivää.

Aistiviallisia, raajarikkoisia ja tylsämielisiä lapsia oli lautakunnan yleisen kanslian huollossa yhteensä 106 seuraavassa taulukossa mainituissa laitoksissa. Mainittakoon vielä, että sokeain-, kuuromykkäin- ja raajarikkoisten kouluissa olleet lapset ovat lomaansa viettäneet jossain muualla.

Laitos	Lapsia								Hoitopäiviä
	V:sta 1937 siirtyneitä		Uusia		Eronneita		Jäljellä vuoden päättyessä		
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	
Kuopion sokeainkoulu	1	—	—	—	—	—	1	—	186
Nikkarilan kuuromykkäinkoulu	—	1	—	—	—	1	—	—	304
Turun kuuromykk.k.	3	2	—	1	1	1	2	2	1,113
Jyväskylän »	1	1	—	—	—	1	1	—	378
Porvoon »	1	—	—	—	—	—	1	—	245
Raajarikkoisten työkoulu	2	—	—	—	—	—	2	—	497
Perttulan tylsämielisten kasvatuslaitos	2	—	—	—	2	—	—	—	546
Toivolan tylsämielisten kasvatuskoti Muhoksella	5	—	4	—	2	—	7	—	2,459
Kuhankosken tyttökoti Laukaassa	—	10	—	2	—	3	—	9	3,686
Sortavalan diakonissalaitos	7	11	3	—	—	—	10	11	6,948
Helsingin diakonissalaitos	22	18	1	1	1	2	22	17	14,659
Vaajasalon kaatuvatautisten hoitola	—	—	—	2	—	—	—	2	360
Oulun kaatuvatautisten kasvatuskoti	2	—	—	—	—	—	2	—	730
Seinäjoen piirisairaala	—	1	2	—	—	—	2	1	1,034
Yhteensä	46	44	10	6	6	8	50	42	33,145

Yksityishoidossa oli edelliseltä vuodelta 2 poikaa, joista vuoden kuluessa toinen poistettiin kokonaan ja toinen siirrettiin Tavolan koulukotiin. Heidän hoitopäiviensä luku oli 522.

[1]) Näistä oli Toivolan koulukodin eristysosastolla yhteensä 12 lasta, joista 10 uutta ja 2 edellisestä vuodesta siirtynyttä; jäljelle seuraavaan vuoteen jäi 1 lapsi. Hoitopäiviä oli yhteensä 545.

Eri ammattikouluissa oli jäljellä edellisestä vuodesta 2 poikaa. Vuoden kuluessa poistettiin niistä toinen, mutta tilalle tuli uusi, joten seuraavaan vuoteen jäi 2 poikaa sekä vuoden kuluessa tullut tyttö. Hoitopäivien luku oli yhteensä 680.

Muissa laitoksissa oli selontekovuoden aikana yhteensä 20 lasta. Näistä oli jäljellä edellisestä vuodesta 2 poikaa ja 11 tyttöä. Vuoden kuluessa sijoitettiin niihin 3 poikaa ja 4 tyttöä sekä poistettiin 3 poikaa ja 5 tyttöä, joten seuraavaan vuoteen jäi 2 poikaa ja 10 tyttöä. Hoitopäiviä oli 5,058.

Sairaaloissa hoidettiin vuoden kuluessa 23 lasta yhteensä 841 päivää; näistä 22 lasta oli sitä paitsi ollut jossain muussa laitoksessa ja vain 1 oli sellainen, jota hoidettiin yksinomaan sairaalassa (117 päivää); 1 lapsi on ollut vuoden kuluessa sekä Marian sairaalassa että Haagan veneerisessä sairaalassa. Seuraavaan vuoteen jäi sairaalaan 4 poikaa.

Kustannukset. Koulukodeissa sekä vastaanotto- ja ammattioppilaskodeissa hoidettujen lasten päiväkustannukset näkyvät jäljempänä lautakunnan menojen ja tulojen yhteydessä. Edellä mainituissa vieraissa laitoksissa huollettujen aistiviallisten ja tylsämielisten lasten hoitomaksuihin käytettiin kertomusvuoden kuluessa yhteensä 383,877: 20 mk, joten kaupungin osuus, lukuunottamatta näiden laitosten valtiolta saamaa kannatusapua, oli keskimäärin 11: 60 mk lasta ja päivää kohden, ollen tylsämielisistä lapsista kuitenkin suoritettava 15 mk hoitopäivältä.

Alaikäiset lainrikkojat. Kuten edellä olleesta erittelystä ilmenee, oli Toivolan koulukodin eristysosastolla 12 alaikäistä lainrikkojaa huollettavana asiainsa tutkintoaikana yhteensä 545 päivää. Näistä saatiin tällaisten lasten erikoishoitoa koskevan sopimuksen mukaan sosiaaliministeriöltä 12,099 mk:n suuruinen korvaus.

Lastensuojeluasetuksen 7 §:n säännöksen mukaisesti on lautakunnan edustaja ollut läsnä poliisikuulusteluissa ja oikeudenistunnoissa lapsia tai nuoria henkilöitä koskevissa asioissa yhteensä 345 tapauksessa, jotka selviävät lähemmin seuraavasta yhdistelmästä:

Ilmoituksia tehneet:		Ilmoitettujen ikä:	
Poliisilaitos	82	Alle 15 vuotiaita	104
Kaupunginviskaali	46	15—16 »	49
Muu viranomainen	217	16—18 »	192
Yhteensä	345	Yhteensä	345

Näistä oli tyttöjä 33 ja poikia 312.

Hairahduksen laatu:		Rangaistus, ellei vapautettu:	
Varkaus tai näpistely	191	Ehdollinen tuomio	93
Kavallus	13	Vapausrangaistus	32
Pahoinpitely	6	Sakotettu tai vapautettu	120
Irtolaisuus tai juopottelu	49	Toteensaatava kuritus	51
Muu syy	86	Määrätty yleiseen kasvatuslaitokseen	11
		Keskeneräisiä tapauksia	38
Yhteensä	345	Yhteensä	345

Ehdollisen tuomion saaneista 93:sta on lastensuojelulautakunta ottanut huostaansa 13.

Lastensuojelulain 9 §:ssä edellytettynä ensiasteisena ojennuksena on lukuisissa lasten ja nuorten henkilöiden hairahduksissa annettu heille itselleen tai heidän vanhemmilleen joko lastensuojeluvirastossa tai kodissakävijäin välityksellä neuvoja ja varoituksia. Suojeluvalvoja on kertomusvuonna asetettu 4 tapauksessa.

Turvattomain lasten huoltotoimiston hoidokit ja lastenkodit

Niinkuin aikaisemmin esitetystä yhdistelmästä näkyy, oli turvattomain lasten huoltotoimiston hoivissa kertomusvuoden aikana yhteensä 2,681 (vuotta aikaisemmin 2,727) köyhäinhoidollista, oman kodin ulkopuolella kasvatettavaa lasta, joista suurin osa eli 2,183 (2,343) lasta oli sijoitettu yksityishoitoon nim. 1,259 (1,430) yksityisiin perheisiin ja 924 (913) yksityisiin lastenkoteihin. Koska varsinkaan hentojen pikkulasten maaseudulle lähettäminen ei ole lastenhoidon kannalta tarkoituksenmukaista eikä kouluikäisillekään lapsille aina heti ole sopivaa kasvatuskotia saatavissa, oli toimiston käytettävissä seuraavat lastenkodit:

Sofianlehdon pikkulastenkoti, jonka eri osastoilla on yhteensä 100 hoitopaikkaa 0—2 vuoden ikäisille lapsille. Kodin johtajana toimi neiti E. Boström ja emännöitsijänä neiti E. Mäiseli. Eri osastoja hoitivat neidit H. Henriksson, S. Häkli, E. Lehtiö ja S. Pirkkalainen, joiden apuna toimi 10 ammattitaitoista lastenhoitajaa ja 15 palkatonta hoitajaharjoittelijaa kuusi kuukautta käsittävissä vuoroissa. Lisäksi kuului tämän laitoksen henkilökuntaan ompelija, keittäjä, 5 palvelijaa, 2 pesijää ja lämmittäjätalonmies.

Reijolan lastenkoti, jossa eristysosastoineen on 35 hoitopaikkaa, on tarkoitettu pääasiallisesti lastentarhaiässä oleville normaalikykyisille lapsille. Kodin johtajana toimi rouva E. Ahlgren ja häntä avustivat lastenhoitajat, neidit A. Aaltonen, A. Carlén, K. Nyholm, T. Pertto ja E. Rehnström. Näiden lisäksi kuului lastenkodin henkilökuntaan ompelija, keittäjä, 2 palvelijaa ja talonmies.

Kummankin edellä mainitun lastenkodin lääkärinä toimi lääketieteenlisensiaatti R. Granholm.

Kullatorpan lastenkoti hitaammin kehittyviä ja sairaalloisia lastentarhaiässä olevia lapsia varten, jossa on niinikään 35 hoitopaikkaa. Kodin johtajana oli neiti A. Orola. Lastenhoitajana toimivat neidit A. Wright, I. Hannén, K. Salo ja H. Heinänen. Lisäksi oli tässäkin lastenkodissa ompelija, keittäjä ja 2 palvelijaa. Lääkärinä toimi vastaanottokodin ja koulukotien lääkäri U. Muroma.

Toivolan koulukoti Helsingin pitäjän Pakinkylässä, omine maatalouksineen, joka on tarkoitettu enintään 85 huonohoitoiselle kansakouluiässä olevalle lapselle. Laitoksessa toimii vain suomenkielinen ala- ja yläkansakoulu, koska sinne sijoitetut ruotsinkieliset lapset voivat opiskella koulukodin lähellä sijaitsevassa Oulunkylän ruotsinkielisessä kansakoulussa. Koulukodin johtajana toimi K. A. Kurkela ja opettajina V. Uusivirta ja neiti R. Honkapirtti. Varsinaisia opettajia avusti yleisessä kasvatustyössä

rouva L. Kurkela toimien samalla laitoksen kanslia-apulaisena ja tilapäisenä lastenhoitajattarena. Tässäkin koulukodissa oli kolme eri oppilasasuntolaa, joiden hoitajina toimivat neidit A. Eskola, H. Hirvonen ja L. Mäkelä, sekä lisäksi laitoksen aitauksen ulkopuolella sijaitsevaan rakennukseen järjestetty alaikäisistä lainrikkojista heidän asiainsa tutkintoaikana huolehtiva eristysosasto, joka oli kaitsija F. Korpelan valvonnan alainen. Koulukodin emännöitsijänä toimi rouva L. Vilkuna ja maataloustöiden johtajana P. Karvia. Sitä paitsi kuului laitoksen henkilökuntaan suutari, maataloustöiden johtajan apulainen, ompelija, keittäjä, karjakko ja 4 palvelijaa.

Vastaanottokodin koululaisosasto, jonne sijoitetut köyhäinhoidolliset lapset kävivät kaupungin kansakouluissa.

Lastenkotien silmälläpidosta huolehti lähinnä lastensuojelulautakunnan lastenhuollontarkastaja. Lasten terveydellisen puolen valvonta sekä ruokajärjestyksen määrääminen näissä kodeissa kuului lautakunnan lääkäreille aikaisemmin mainittua työnjakoa noudattaen.

Hoidokkien vaihtuminen v:n 1938 aikana kaupungin omissa lastenkodeissa selviää seuraavasta yhdistelmästä:

	Sofianlehdon pikkulastenkoti	Reijolan lastenkoti	Kullatorpan lastenkoti	Vastaanottokodin koululaisosasto	Toivolan koulukoti	Yhteensä
V:sta 1937 hoitoon jääneitä	100	33	30	47	72	282
V. 1938 hoitoon otettuja	144	80	21	68	46	359
Yhteensä	244	113	51	115	118	641
Edellä mainituista						
a) Edelleen toimiston hoidossa ollen:						
sijoitettiin yksityishoitoon	13	21	—	7	1	42
siirrettiin toiseen lastenkotiin	35	23	3	15	6	82
lähetettiin sairaalaan	23	10	—	2	1	36
b) Toimiston hoidosta siirtyneinä:						
luovutettiin vanhempain hoitoon	56	24	9	28	22	139
annettiin toisten maksuttomaan hoitoon	12	6	—	7	—	25
luovutettiin toisen kunnan hoitoon	2	1	—	7	2	12
lähetettiin muihin lastenhuoltolaitoksiin	—	—	2	4	6	12
kuoli	5	—	—	—	—	5
poistettiin muista syistä	—	1	1	3	8	13
Poistettuja yhteensä	146	86	15	73	46	366
V:een 1939 jääneitä	98	27	36	42	72	275

Yksityisiin lastenkoteihin ja yksityisiin perheisiin annettujen lasten vaihtuminen näkyy seuraavista luvuista. V. 1938 hoitoon otettujen ryhmään voi sama lapsi sisältyä useampaan kertaan, jos hän vuoden aikana on ollut useammassa hoitopaikassa. Näin on asianlaita Helsingissä sijaitseviin yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuihin 3 lapseen nähden, maaseudun yksityisiin perheisiin sijoitettuihin 5 lapseen nähden.

	Yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuja lapsia		Yksityisiin perheisiin sijoitettuja lapsia		Yhteensä
	Helsinkiin	Maaseudulle [1]	Helsinkiin	Maaseudulle	
V:sta 1937 hoitoon jääneitä [2]	226	421	451	657	1,755
V. 1938 hoitoon otettuja	91	213	118	121	543
Yhteensä	317	634	569	778	2,298
Näistä					
a) Edelleen toimiston hoidossa ollen:					
siirrettiin toiseen sijoituspaikkaan	8	14	5	10	37
otettiin kunnan lastenkotiin	4	18	16	18	56
sijoitettiin yksityisiin lastenkoteihin	7	9	8	10	34
otettiin koulukotiin	—	2	—	—	2
toimitettiin sairaalaan	3	15	4	1	23
b) Toimiston hoidosta poistettuina:					
siirrettiin yleiselle kansliaosastolle	4	5	2	2	13
luovutettiin vanhempainsa hoitoon	33	106	44	35	218
annettiin toisen kunnan hoitoon	5	32	8	23	68
pääsi ottolapseksi tai luovutettiin yksityishoitoon	5	15	10	17	47
poistettiin työkykyiseksi tultuaan	18	4	50	35	107
kuoli	2	—	1	1	4
poistettiin muista syistä	—	—	3	6	9
Poistettuja yhteensä	89	220	151	158	618
V:een 1939 jääneitä	228	414	418	620	1,680

Mitä muissa laitoksissa hoidettuihin lapsiin tulee, mainittakoon, että Överby nimisessä ammattikoulukodissa Kirkkonummella oli v:n 1938 aikana 2 poikaa yhteensä 624 päivää. Yksi heistä poistui ennen vuoden loppua ja toinen jäi jäljelle v:een 1939.

Yksityishoitoon annettavia lapsia koetettiin, mikäli mahdollista, sijoittaa sukulaistensa luokse. Maaseudulla sijaitsevien hoitokotien sopivaisuudesta hankittiin lautakunnan tiheimmille sijoitusalueilleen asettamien paikallisasiamiesten ja huoltolautakuntien välityksellä tarpeelliset tiedot. Helsinkiin yksityisiin perheisiin sijoitettujen lasten hoitoa ja kasvatusta valvoivat lähinnä lastensuojeluviraston kodissakävijät ja lastenhoidonneuvoloiden hoitajat, kun taasen maaseudulla tämän tehtävän suorittivat asianomaiset huoltolautakunnat osittain lautakunnan omien paikallisasiamiesten avustamina. Myöskin lastenhuollontarkastaja apulaisineen koetti eri seuduille tekemillään tarkastusmatkoilla valvoa, että kasvatus ja hoito kasvatuskodeissa oli lasten ikä- ja kehityskautta vastaava. Huonoiksi näyttäytyneistä hoitopaikoista siirrettiin lapset parempiin kasvatuskoteihin tai asiallisten syiden vaatiessa myöskin kaupungin omiin lastenhuoltolaitoksiin.

Kaikki kouluiässä olevat hoitolapset saivat käydä kansakoulua, josta vieraille kunnille menevät koulumaksut lautakunta suoritti omista määrärahoistaan. Sitä paitsi toimitti lautakunta 98 kansakoulukurssin suorittaneelle yksityishoitoon sijoitetulle lapselle tilaisuuden saada taipumuksiensa mukaista ammatillista jatko-opetusta seminaareissa, kauppa-, maamies-

[1]) S. 8 b) ryhmään merkityt nuoret henkilöt on tässä jätetty laskelman ulkopuolelle. — [2]) Oikaistut luvut.

ja talouskouluissa, konekirjoituskursseilla tai erilaisiin käsityöammatteihin valmistavissa laitoksissa, käyttäen tähän tarkoitukseen yhteensä 139,834: 60 mk, josta saatiin sosiaaliministeriöltä 62,405 mk:n suuruinen korvaus.

Maaseudulle yksityisiin perheisiin sijoitettujen lasten sijoitusalueet selviävät seuraavasta luettelosta:

Sijoitusalue	Lapsia			
	V:sta 1937 jääneitä	V. 1938 hoitoon otettuja	V. 1938 poistettuja	V:een 1939 jääneitä
Espoo	15	5	2	18
Kirkkonummi	42	4	11	35
Siuntio	16	4	5	15
Vihti	65	5	10	60
Helsingin pitäjä	51	18	23	46
Tuusula	26	3	6	23
Sipoo	7	1	2	6
Nurmijärvi	59	14	15	58
Ylivieska	6	—	1	5
Somero	41	11	7	45
Nurmo	14	—	—	14
Mäntsälä	—	12	—	12
Joroinen	2	—	1	1
Sievi	1	—	—	1
Lohja	12	—	4	8
Eri kunnat	300	44	71	273
Yhteensä	657	121	158	620

Paikallisasiamiehinä toimivat rouvat M. Ekholm Helsingin pitäjässä ja A. Charpentier Espoossa, neiti M. Hoffman Kirkkonummella, rouva A. Olin Vihdissä, neidit J. Bergström Siuntiossa, H. Savimaa Tuusulassa, M. Byman Sipoossa ja M. Kielomaa Nurmijärvellä, rouvat L. Palomäki Lohjalla ja H. Tikkanen Joroisissa, opettajat L. Saarikoski Nurmossa ja I. Hyyski Mäntsälässä, kansanopiston johtaja J. Kytömäki Ylivieskassa sekä maanviljelijät V. Jakola Sievissä ja A. W. Sinisalo Somerolla.

Eri sairaaloissa hoidettiin vuoden kuluessa yhteensä 180 lasta 7,346 päivää, näistä yksinomaan sairaalahoitoa saaneita oli 1 poika ja 10 tyttöä, 736 hoitopäivää. Seuraavaan vuoteen jäi sairaaloihin 23 lasta, 14 poikaa ja 9 tyttöä.

Ottaen huomioon edellisestä vuodesta siirtyneet, kertomusvuoden aikana huostaanotetut ja hoidosta päästetyt jäi siis turvattomain lasten huoltotoimiston hoiviin v:een 1939, kuten jo aikaisemmin esitetystä yhdistelmästäkin näkyy, yhteensä 1,983 lasta.

Hoitomaksut yksityisiin perheisiin ja yksityisiin lastenkoteihin sijoitetuista lapsista vaihtelivat lasten iästä, terveydentilasta, kasvatusvanhempain sukulaisuudesta y.m. asiaan vaikuttavista seikoista johtuen 150 mk:sta 360 mk:aan kuukaudessa. Tuberkuloottisten lasten hoidosta maksettiin lastenkoti Droppenille kuitenkin 13 mk päivältä. Kun lisäksi otetaan huomioon vieraiden kuntien velkomat koulumaksut sekä sairashoito- ja matkakustannukset kuin myöskin hellyttävissä tapauksissa myönnetyt vaateavustukset, tulivat lautakunnan yksityishoitoon sijoittamat normaalikykyiset lapset, jollaisia oli joku määrä myös yleisen kanslian luetteloissa,

aikaisemmin selostettuine jatko-opetuksineen maksamaan yhteensä [1]) 5,455,833: 15 mk eli keskimäärin n. 3,060 mk vuodessa kutakin lasta kohden — maksukykyisiltä vanhemmilta ja vierailta kunnilta perittyjä korvauksia sekä valtiolta ammattiopetuskustannuksiin saatua osuutta lukuunottamatta.

Nuorisonhuoltojaosto. Jaostolle koulusta poisjääneiksi ilmoitettujen lasten luku oli toimintavuonna 498 (edellisenä vuonna 531). Suoritettujen tiedustelujen ja kotikäyntien sekä kansliassa pidettyjen neuvottelujen kautta, jotka vuoden kuluessa nousivat 1,353: een (1,075), saatiin 344 (429) lasta palaamaan kansakouluun. Muut lapset olivat keskeyttäneet koulunkäyntinsä seuraavista syistä:

Sairauden takia	22
Esitetty otettavaksi lautakunnan huostaan	7
Siirtynyt toiseen kouluun	100
Oli ansiotyössä	5
Muuttanut paikkakunnalta	20
Yhteensä	154

Edelleenkin oli jaoston käytettävänä 10,000 mk:n suuruinen määräraha rautatielippujen hankkimiseksi varattomille lapsille, jotka lähetettiin maalle viettämään kesää siellä asuvien omaistensa luo. Huoltoviranomaisten mainittuja lippuja lapsilleen anoneiden vanhempain varattomuudesta antaman lausunnon perusteella jaettiin 189 (edellisenä vuonna 241) meno- ja paluulippua. Sellaisille varattomille lapsille, joilla ei ollut sukulaisia maaseudulla, jaosto toimitti lisäksi kirjeellisten tiedustelujen ja sanomalehti-ilmoitusten avulla kesäkoteja. Kaikkiaan 204 lasta sai täten ilmaisen kesänviettopaikan.

Kaupunginvaltuuston tarkoitukseen myöntämällä 55,000 mk:n suuruisella määrärahalla järjestettiin kaupungissa kesäänsä viettäville pienille lapsille 4 leikkikenttää, jotka sijaitsivat Hietarannassa, Eläintarhassa Borgströmin patsaan edustalla olevalla nurmikolla, Vallilassa Mäkelänkadun varrella sekä Kaivopuistossa. Kullakin kentällä toimivat ammattitaitoiset leikinohjaajat. Toiminta kesti kesäkuun 4 p:stä elokuun 18 p:ään. Ilmoittautuneita lapsia oli kaikkiaan 1,421 (edellisenä vuonna 1,821), nimittäin 486 Hietarannassa, 221 Eläintarhan kentällä, 483 Vallilassa ja 231 Kaivopuiston kentällä, kutakin päivää kohden oli lapsia keskimäärin 83, 105, 136 ja 47. Leikkikenttien ohjelmassa oli erilaisia laulu- ja liikuntaleikkejä, urheiluharjoituksia ja kilpailuja urheilumerkkien saamiseksi, satujen kertomista, uintimatkoja, retkeilyjä y.m. lapsille viihtyisää ajanviettoa.

Alaikäisten katuammattilaisten valvonnan järjestämiseksi oli lastenhuollontarkastaja yhteistoiminnassa näiden ammattilaisten vakinaisten kaitsijain kanssa. Kengänkiilloittajiksi pyrki 78 (109) poikaa, joista hyväksyttiin 73 (98). Ansiotoimintansa ohella pojat osallistuivat kasvitarhatyöskentelyyn sekä Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen heille järjestämiin urheilukilpailuihin ja veneretkiin.

Milloin kerjääviä lapsia tavattiin kaupungilla tai niistä jaostolle ilmoitettiin, otettiin selvää lasten kotioloista ja saatettiin asia köyhäinhoitoviranomaisten tiedoksi mahdollista avustuksen toimittamista varten.

[1]) V:n 1937 kertomuksessa matkakulut, 64,144: 35 mk, jätettiin tämän laskelman ulkopuolelle.

Nuorisonhuoltajana lastenhuollontarkastaja valvoi yleishyödyllisiin tarkoituksiin varatusta määrärahasta lautakunnan suosituksesta avustettujen yksityisten lastenkotien ja yhdistysten toimintaa sekä antoi siitä kaupunginhallitukselle eri selostuksen.

Aviottomain lasten huoltotoimisto

Lastenvalvojan välittömässä johdossa toimivan aviottomain lasten huoltotoimiston tärkeimpänä tehtävänä olivat aviottomain lasten tiedusteleminen ja luetteloiminen, elatusvelvollisuuden tutkiminen ja elatussopimuksien tai tuomioiden aikaansaaminen, elatusavun periminen, äitien opastaminen lastenhoidossa sekä lasten sijoittaminen hoitokoteihin ja hoidon valvominen.

Toimiston kirjoihin merkittyjen lasten luku oli seuraava:

	Alle 3-vuotiaita	3—17-vuotiaita	Yhteensä
V:sta 1937 jäljellä olevia	541	2,359	2,900
Uusia hoidokkeja	500	142	642
Poistettuja hoidokkeja	270	344	614
V:een 1939 jääneitä	625	2,303	2,928

Toimiston saatua tietoonsa aviottoman lapsen syntymisen tai siirtymisen kaupunkiin taikka aviottoman äidin raskauden asianomainen naistarkastaja pääasiassa äidin ilmoituksen perusteella merkitsi luetteloon tarpeelliset tiedot lapsesta, äidistä ja elatusvelvollisesta sekä ne todisteet, jotka äiti saattoi esittää elatusvelvollisuuden selvittämistä varten. Näihin tietoihin perustuvat seuraavat yhdistelmät, jotka valaisevat vuoden lopulla luetteloissa olevien lasten äitien sekä elatusvelvollisten siviilisäätyä, ikää ja ammattia.

Äitien siviilisääty:	
Naimattomia	2,599
Leskiä tai laillisesti eronneita	209
Naineita	70
Tuntematon	50
Yhteensä	2,928

Elatusvelvollisten siviilisääty:	
Naimattomia	1,798
Leskimiehiä tai laillisesti eronneita	141
Naineita	329
Tuntematon	660
Yhteensä	2,928

Äitien ikä:	
—15 vuotiaita	3
16—20 »	494
21—25 »	1,077
26—30 »	670
31—35 »	359
36—40 »	213
41— »	63
Tuntematon	49
Yhteensä	2,928

Elatusvelvollisten ikä:	
16—20 vuotiaita	144
21—25 »	697
26—30 »	590
31—35 »	316
36—40 »	198
41—50 »	163
51— »	33
Tuntematon	787
Yhteensä	2,928

Äidit ryhmittyivät ammatin mukaan seuraavasti:

Kotiapulaisia	1,119	Tehtaantyöntekijöitä	216
Toimisto- ja myymäläapulaisia	261	Tarjoilijoita	161
Ompelijoita ja modisteja	248	Ulko- ja sekatyöntekijöitä	209
Partureita ja kähertäjiä	48	Pesijöitä ja siivoojia	113
Käsityöammattilaisia	44	Karja- ja maataloustyöntekijöitä	12
Kirjanpainajia ja -sitojia	34	Kauppiaita ja pikkuliikkeenharjoittajia	9
Kaupustelijoita y.m. pikkuelinkeinonharjoittajia	41	Taiteilijoita	6
Silittäjiä	25	Opiskelijoita ja koululaisia	6
Raitiotie- ja voimavaununrahastajia	16	Opettajia	4
Sairaanhoitajia ja kätilöitä	16	Kauppamatkustajia	5
Kylvettäjiä ja hierojia	16	Sanomalehdentoimittajia	2
		Ilman varsinaista tointa olevia	317
		Yhteensä	2,928

Elatusvelvolliset ryhmittyivät ammatin mukaan seuraavasti:

Ulko- ja sekatyöntekijöitä	603	Opiskelijoita ja koululaisia	43
Ammattityöntekijöitä ja käsityöläisiä	448	Taiteilijoita	42
Tehtaantyöntekijöitä	142	Poliiseja	38
Autonkuljettajia	132	Ajureita ja renkejä	31
Sotilashenkilöitä	105	Maataloustyöntekijöitä	29
Toimisto-ja myymäläapulaisia	104	Työnjohtajia	29
Merikapteeneja, merimiehiä y.m.	87	Kauppamatkustajia ja asiamiehiä	33
Maanviljelijöitä ja huvilanomistajia	85	Insinöörejä, lääkäreitä y.m. akateemisesti sivistyneitä	29
Liikemiehiä ja kauppiaita	80	Mekanikkoja ja teknikkoja	19
Kaupustelijoita y.m. pikkuelinkeinon harjoittajia	82	Rakennusmestareita	21
Lämmittäjiä ja koneenkäyttäjiä	60	Virkamiehiä	16
Palvelusmiehiä	57	Liikkeenjohtajia sekä toimismistopäälliköitä	16
Rautatieläisiä	42	Raitiovaunukuljettajia ja -tarkastajia	13
Kirjaltajia ja kirjapainotyöntekijöitä	38	Tarjoilijoita	7
Varastonhoitajia ja varastomiehiä	32	Sairaanhoitajia ja hierojia	6
		Kalastajia	5
		Ammatti tuntematon	454
		Yhteensä	2,928

Lasten sijoittamisessa avustivat äitejä naistarkastajat, jotka yksityisesti tiedustelemalla tai sanomalehdissä ilmoittamalla hankkivat sopivia hoitokoteja. Hoitokustannusten suorittaminen tuotti kuitenkin varattomille äideille suuria vaikeuksia, minkä vuoksi ne useimmissa tapauksissa suoritettiin lautakunnan puolesta ja velottiin elatusvelvollisilta sopimusten tai tuomioiden sekä äideiltä maksukyvyn mukaan.

Aviottomain lasten hoitoa valvoivat naisopastajat käyden nuorempien lasten hoitopaikkoja tarkastamassa keskimäärin kerran kuukaudessa ja vanhempien vähintään 4 kertaa vuodessa. Opastajat seurasivat lasten ruumiillista ja henkistä kehitystä sekä antoivat äideille ohjeita lasten järkiperäisessä hoidossa ja kasvatuksessa. Milloin lapsen katsottiin olevan sairashoidon tarpeessa, käytettiin asianomaisen lääkärin apua.

Lautakunnalle kuukausittain esitettyjen tiedonantojen mukaan lasten hoito-olot olivat seuraavat:

Äitinsä luona olevat lapset saivat:	%	Kasvatusäidin luo sijoitetut lapset saivat:	%
hyvän hoidon	49.53	hyvän hoidon	71.75
suhteellisen hyvän hoidon	45.85	suhteellisen hyvän hoidon	27.34
epätyydyttävän hoidon	4.62	epätyydyttävän hoidon	0.91
Äidin koti oli:		**Kasvatusäidin koti oli:**	
hyvässä kunnossa	52.35	hyvässä kunnossa	67.59
suhteellisen hyvässä kunnossa	46.55	suhteellisen hyvässä kunnossa.	31.72
epätyydyttävässä kunnossa ...	1.10	epätyydyttävässä kunnossa ...	0.69

Toimiston hoidokeista kuoli v:n 1938 aikana 41, joista kuollessaan 29 oli sairaalassa, 4 lastenkodissa, 3 synnytyslaitoksessa, 2 kotona ja 3:n kuolinpaikka oli tuntematon.

Kuolemansyy näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Synnynnäinen heikkous	7	Äkillinen maha- ja suolitulehdus	1
Keuhkokuume	7	Kurkunpää- ja henkitorventulehdus	1
Yleinen myrkytys	5	Influenssa	1
Äkillinen myrkytys	5	Kuristustauti	1
Ilmatiehytkatarri	3	Munuaistauti	1
Tapaturma	3	Tuntematon	3
Keuhkopussinmärkiminen	1		
Aivokalvontulehdus	1		
Kulkutaudin luonteinen aivokalvontulehdus	1	Yhteensä	41

Elatusvelvollisuuden alustavan selvityksen suoritti lastenvalvoja tavallisesti lasten äitien naistarkastajille antamien tietojen perusteella. Asianosaisten ja lastenvalvojan keskeisissä neuvotteluissa koetettiin kussakin tapauksessa saada syntymään elatussopimus, mutta jos elatusvelvolliseksi ilmoitettu kieltäytyi sopimasta eikä lapsen äiti vastustanut oikeudenkäyntiä, otettiin haaste elatusvelvollista vastaan lastenvalvojan hankittua suorittamansa todistajain kuulustelun jälkeen todistusaineistoa siinä määrin, että oikeudenkäyntiin oli syytä ryhtyä.

Elatusvelvollisuus selvitettiin lopullisesti asianosaisten keskeisellä lautakunnan vahvistamalla sopimuksella 142 tapauksessa, joista 14 tapauksessa kuitenkin vasta haasteen tiedoksiannon jälkeen.

Oikeudessa oli edellisestä vuodesta siirtyneitä juttuja käsiteltävänä 19 ja uusia haasteita otettiin 91. Kun näistä 22 tapauksessa ei saatu vastaajaa laillisesti haastetuksi ja 14 juttua sovittiin ennen oikeudenkäyntiä sekä 9 siirtyi seuraavaan vuoteen, käsiteltiin siis oikeudessa lopullisesti 65 elatusapukannetta. Näistä voitettiin 46, hävittiin 14 riittämättömien todistusten puutteessa ja 5 kanteesta oli samasta syystä luovuttava, koska hylkäävä päätös oli selvästi odotettavissa. Kaikkiaan esiinnyttiin oikeudessa 206 kertaa.

Toimisto antoi aikaisempaan tapaan toisten kuntien lastenvalvojille pyynnöstä virka-apua kaikissa lastenvalvojan toimialaan kuuluvissa tehtävissä. Virka-apupyyntöjen kokonaismäärä oli 277.

Kirjeenvaihto, lukuunottamatta äitiysavustusanomuksia koskevaa kirjeenvaihtoa, lisääntyi edellisen vuoden 3,313 kirjeestä 5,151 kirjeeseen.

Elatus- ja kasvatusavustusten periminen. Toimiston toimesta perittiin kertomusvuonna elatus- ja kasvatusavustuksia Helsingin kaupungissa vakituisesti oleskeleville lapsille 1,216,123: 57 (edellisenä vuonna 1,167,104: 76) mk, josta isiltä perittyjä 1,164,901: 57 (1,070,044: 76) ja äideiltä 51,222 (97,060) mk. Lisäksi välitettiin ulkokuntalaisille lapsille pääkaupungissa työansioilla oleskelevilta elatusvelvollisilta 99,992 (96,328: 10) mk, joten siis toimiston perimien elatus- ja kasvatusavustuksien yhteissumma oli 1,316,115: 57 (1,263,432: 86) mk.

Tilapäiset avustukset. Aviottomain lasten ja heidän äitiensä tilapäiseksi avustamiseksi oli osaston käytettäväksi varattu lautakunnan menoarvioon 60,000 mk:n suuruinen määräraha. Tästä käytettiin kaikkiaan 43,901: 20 mk, josta 32,586: 60 mk kului todistajapalkkioihin sekä lastenvalvojan kansliamenoihin, 9,314: 60 mk jaettiin kodissakävijäin esityksistä joko pieninä raha-avustuksina tai valmiina vaatekappaleina lapsensa kanssa suurimmassa ahdinkotilassa oleville äideille sekä 2,000 mk käytettiin joulujuhlan järjestämiseksi lapsille ja heidän hoitajilleen. Edellä mainitun rahamäärän lisäksi jaettiin Adolf Holmgrenin lahjoitusarahaston korkovaroista yhteensä 2,400 mk kehoituspalkintoina lapsensa hyvin hoitaneille imettäville äideille.

Holhoustehtävät. Erityisten holhousmääräysten perusteella oli lastenvalvojan holhouksen alaisena kertomusvuoden alussa 74 (edellisenä vuonna 107) ja vuoden päättyessä 79 (74) alaikäistä, joista 46 (47) oli varatonta ja 33 (27) holhotilla oli omaisuutta tilien mukaan vuoden päättyessä kaikkiaan 374,210: 64 (325,955: 53) mk.

Ottolapsiksi hyviin, lapsirakkaisiin perheisiin toimitettiin kertomusvuonna asianomaisten äitien suostumuksella 39 (23) aviotonta lasta.

Kasvattilapset. Lastensuojelulain säännösten mukaan tulee lastensuojelulautakunnan valvoa toiminta-alueellaan olevien kasvattilasten hoitoa ja kasvatusta. Näillä tarkoitetaan sellaisia lapsia, joita yksityiset ilman lastensuojelu- tai huoltolautakunnan välitystä ovat jättäneet vieraan henkilön taikka jonkun sukulaisensa hoitoon joko ilman hoitomaksua tai korvausta vastaan. Lastensuojeluvirasto julkaisi sanomalehdissä kuulutuksia ja kirjoituksia asiasta ja ilmoitettiin lautakunnalle kertomusvuonna yhteenä 441 (274) kasvattilasta, joista poikia 214 (133) ja tyttöjä 227 (141). Näistä oli avioliiton ulkopuolella syntyneitä 389 (252) ja aviolapsia 52 (22). Suurin osa kasvattilapsista on ollut sukulaistensa luona hoidettavana ja ovat kasvattilasten hoidon ja kasvatuksen valvonnasta huolehtineet lastensuojeluviraston kodissakävijät, kukin omassa toimintapiirissään.

Äitiysavustukset

V:n 1938 alussa voimaanastuneen äitiysavustuslain mukaisesta äitiysavustusanomusten käsittelystä, avustusten jaosta ja myönnettyjen avustusten perimisestä huolehtivat Helsingin kaupungissa lastensuojelulautakunta ja -virasto. Avustusanomukset tutki alustavasti äitiysavustusanomuksia valmistelevasti käsittelevä valiokunta, joka kertomusvuonna kokoontui 24 kertaa, ja anomukset ratkaisi lopullisesti lastensuojelulautakunta kokouksissaan.

Avustuksen anojat jättivät hakemuksensa lastensuojeluvirastoon tai lastenhoidon neuvonta-asemille seuraavasti: lastensuojeluvirastoon 135 hakemusta ja neuvonta-asemille 984 hakemusta, joista viimeksi mainituista lastensairaalassa olevaan neuvolaan 94, Töölön 82 ja Toukolan 31 sekä Marian sairaalan neuvonta-asemalle 44, Lastenlinnan 149, Harjutorin 310, Hauhontien 165, Martankadun 18, Iso Roobertinkadun 84 ja Pohjolankadun 7. Hakemuksia oli siis yhteensä 1,119. Anojista oli 847 naimisissa olevaa ja 272 naimatonta. 15 anojaa synnytti kaksoset.

Lautakunta hyväksyi hakemuksista 1,002 ja hylkäsi 117. Hylkäämisen syynä oli 70 tapauksessa se, että verotettava tulomäärä ylitti 10,000 mk, ja 47 tapauksessa joko anomuksen myöhästyminen ilman pätevää syytä tai jokin muu syy.

Avustus annettiin 559 tapauksessa kokonaan rahassa. Vaatemääräeriä myönnettiin 447 tapauksessa, niistä määräerä I (äidille ja lapselle) 120, II (lapselle) 298 ja III (äidille) 29 tapauksessa. Myönnettyjen luontoisavustusten arvo oli 86,500 mk ja myönnetyt avustukset kaikkiaan 452,700 mk, josta vuoden loppuun mennessä hakijoille suoritettiin 416,000 mk, minkä määrän valtio on kokonaisuudessaan kaupungille korvannut.

Kuten toisessa yhteydessä on jo mainittu, on lastensuojeluvirasto lähettänyt vuoden aikana 1,511 äitiysavustusasioita koskevaa kirjettä.

Lastenhoidonneuvolat

Paitsi Maitopisarayhdistyksen kunnan avustuksella kaupungin eri osissa ylläpitämää 5 lastenhoidon neuvonta-asemaa sekä Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton lukuun Lastenlinnassa toiminutta ja Marian sairaalan yhteydessä olevaa neuvonta-asemaa, lautakunta ylläpiti kolmea kunnallista lastenhoidonneuvolaa. Näistä toimi yksi Tehtaankadun 1:ssä sijaitsevassa lastensairaalassa, toinen Töölössä Savilankadun 3:ssa ja kolmas Toukolassa Intiankadun 13:ssa.

Lastensairaalassa olevan lastenhoidonneuvolan toiminta-alueena oli edelleen Kruununhaka, Kaivopuisto, II ja III kaupunginosa sekä Suomenlinna. Neuvolan lääkärinä toimi maaliskuun 15 p:ään asti lääketieteen- ja kirurgiantohtori J. Wickström ja siitä alkaen lääketieteen- ja kirurgiantohtori S. Lahdensuu sekä neuvolan hoitajana terveydenhoitaja L. Soini.

Neuvolan kirjoissa oli kertomusvuonna kaikkiaan 992 (edellisenä vuonna 891 lasta). Heidän vaihtumisensa kertomusvuoden aikana ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

V:sta 1937 siirtyneitä	631	Eronneita	293
Uusia	361	V:een 1939 jääneitä	699

Kirjoihin merkityistä lapsista oli uudelleen rekisteröityjä 3.

Lapsen kirjoista poistamisen aiheutti 3 tapauksessa kuolema, 204 tapauksessa lapsen muutto pois piiristä, 13 tapauksessa siirtyminen kansakouluun ja 73 tapauksessa jokin muu syy. Kuoleman syynä oli suolisolmusta aiheutunut vatsakalvontulehdus 1, äänijännetulehdus 1 ja aivokalvontulehdus 1 tapauksessa. Kirjoihin merkityistä lapsista oli 110 avioliiton ulkopuolella syntyneitä.

Alle 1 kuukauden ikäisinä tuli neuvolan kirjoihin 170 lasta.

Neuvolan lääkäri otti vastaan 2 kertaa viikossa sekä kerran kuukaudessa 2—7 vuotiaita. Vastaanottoja oli yhteensä 121 ja oli niillä kävijöiden lukumäärä 2,425, joista 1,935 alle 2 vuoden ja 490, 2—7 vuotiaita.

Hoitajan päivittäisillä vastaanottotunneilla oli kävijöiden lukumäärä 2,062. Hoitajan kansliatunteja oli yhteensä 1,157, mihin sisältyy lääkärin vastaanottoihin, valohoitoon y.m. kansliatyöhön käytetty aika. Luentoihin ja ompeluseuratoimintaan käytettyjen tuntien lukumäärä oli 227 sekä kotikäynteihin käytetty aika 1,008 tuntia.

Hoitaja teki seuraavat kotikäynnit:

Neuvolan hoidokkien luokse:		
Alle 2 vuotiaiden lasten luokse	1,316	
2—7 » » »	376	1,692
Aviottomain lasten luokse		534
Kirjoihin merkitsemättömäin lasten luokse		274
Raskaana olevien naisten luokse		177
Asiakäyntejä		172
Hukkakäyntejä		508
	Yhteensä	3,357
Näistä oli sairaskäyntejä		186

Sairaskäyntien aiheena oli ripuli 24, katarri 7, rokkokuume 6, vesirokko 2, hinkuyskä 23, angina 2, tulirokko 1, kouristukset 2, tuberkuloosi 1, nielutulehdus 3, keuhkokuume 1, ihottuma 2, tapaturma 1, paise 2, munuaispikarintulehdus 2, ja tuhkarokko 26 tapauksessa; muut tapaukset olivat kuumetta, nuhaa ja yskää.

Lastenkotiin toimitettiin 3 lasta ja kesäsiirtolaan 2 lasta. Yleistilan valmistamiseksi annettiin maksutta valohoitoa 35 lapselle. Neuvolan lääkäri rokotti 110 lasta. Pirquetkoe tehtiin 155 lapselle.

Suomenlinnassa jatkui työ entiseen tapaan. Siellä pidetyillä lääkärin vastaanotoilla oli kävijöitä 182. Vuoden lopussa oli kirjoissa 67 siellä asuvaa lasta. Kotikäyntejä tehtiin Suomenlinnassa lasten luokse 170.

Äitiyshuoltoa jatkettiin. Raskaana olevat naiset kävivät yleisen sairaalan naistautiosaston äitiysvastaanotoilla ja kotikäyntejä tehtiin tällaisten luokse, kuten edellä on mainittu, yhteensä 177. Kirjoissa oli 76 äitiä.

Äitiysavustuksen tultua vuoden alusta lähtien käytäntöön jätettiin vuoden kuluessa neuvolaan 94 hakemusta. Näistä evättiin 3. 91 hyväksytystä tapauksesta sai 51 äitiä avustuksen kokonaan rahassa ja 40 luontoisavustuksena ja rahassa loppuerän.

Muusta avustustoiminnasta mainittakoon, että vaateapua toimitettiin 16 ja lastenvaunut lainattiin 18 kotiin. Köyhimpiin koteihin jaettiin pääasiallisesti imettämisen edistämiseksi n.k. maitorahaa 200 mk ja kahdelle naimattomalle äidille toimitettiin Adolf Holmgrenin lahjoitusarahaston

korkovaroista 200 mk:n suuruinen imetyspalkkio. Kolmeentoista kotiin annettiin tänäkin vuonna joulupaketti. Varattomille lapsille hankittiin vahvistavia lääkkeitä, kuten vitolia, nutrolia y.m. yhteensä 560 mk:n arvosta.

Valistustarkoituksessa järjestettiin äideille 2 pientenlastenhoitoa käsittelevää luentosarjaa, ja oli näille luennoille osallistuneiden lukumäärä 26. Ohjelmallisia illanviettoja äitien virkistykseksi järjestettiin, kuten ennenkin, äitien päivänä ja jouluna. Osanottajien lukumäärä näihin tilaisuuksiin oli n. 400. Paitsi professori A. Ylpön selostusta neuvolain työn vaikutuksesta lasten kuolleisuuden alenemiseen ja lasten terveystason kohoamiseen, esitelmöivät näissä tilaisuuksissa tarkastaja S. Larsson aiheesta lasten leikki kasvatuksen näkökulmalta katsottuna ja terveyssisar H. Sucksdorff ruotsiksi lasten kasvatuksesta. Äitien ompeluseura kokoontui edelleen 2 kertaa kuukaudessa Töölön neuvolassa ja Suomenlinnan äitien ompeluseura kerran kuukaudessa. Ompeluseuroissa luettiin lastenhoitoa valaisevaa kirjallisuutta. Taloudellisena tukena toiminut n.k. rouvien ompeluseura kokoontui 2 kertaa kuukaudessa neuvolanhoitajan kotona.

Oppilasopetusta seurasivat valtion terveydenhoitajakurssien oppilaat.

Töölön lastenhoidonneuvolan toiminta-alueena oli Töölö, Meilahti ja Ruskeasuo. Alue on ollut jaettuna kahteen piiriin, piirirajana Kammionkatu. Neuvolan lääkärinä toimi lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroma ja v.t. hoitajana H. Parviala sekä toisena väliaikaisena hoitajana L. Sarvi maaliskuun alusta alkaen.

Neuvolan kirjoissa oli vuoden kuluessa kaikkiaan 1,307 (edellisenä vuonna 984) lasta, ja kuukausittain keskimäärin 835 lasta. Kirjoihin merkittiin 236 alle 1 kuukauden ikäisinä. Aviottomia lapsia oli vuoden aikana kirjoissa 41. Sitä paitsi oli valvonnanalaisia lastensuojelulautakunnan hoidokkeja 75.

Lasten vaihtuminen kertomusvuoden kuluessa näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

	0—2 vuotiaita	2—7 vuotiaita	Yhteensä
V:sta 1937 siirtyneitä	483	155	638
Uusia	638	31	669
Poistettuja	359	105	464
V:een 1939 jääneitä	642	201	843

Uusista lapsista oli uudelleen kirjoihin merkittyjä 11. 120 lasta täytti vuoden kuluessa 2 vuotta.

Lapsen kirjoista poistamisen aiheutti 2 tapauksessa kuolema, 153 tapauksessa lapsen muuttaminen pois piiristä, 3 tapauksessa lapsen yli-ikäisyys ja 306 tapauksessa jokin muu syy.

Kuoleman syynä oli yleinen myrkytys 1 ja mahaportinkouristus 1 tapauksessa.

Lääkärin vastaanottoja pidettiin 0—7 vuotiaille lapsille 3 kertaa viikossa. Lääkärin vastaanotoilla kävi 2,821 alle 2 vuotiasta lasta ja 217 yli 2 vuoden ikäistä lasta, 74 rokotettavaa ja 73 lasta rokkoja näyttämässä sekä 58 muuta asiakasta eli yhteensä 3,243 henkilöä.

Neuvolanhoitajat pitivät jokapäiväisiä aamuvastaanottoja, joilla kävi 283 raskaana olevaa naista. 3,886 lasta alle 2 v. ja 316 lasta yli 2 v. sekä 594 muuta asiakasta, siis yhteensä 5,079 henkilöä. Valohoitoa annettiin

neuvolassa 62 lapselle. Kunnan avustusta nauttivien perheiden lapset saivat sitä ilmaiseksi; muut maksoivat 5 mk kerralta.

Hoitajat tekivät seuraavat kotikäynnit:

Neuvolan hoidokkien luokse:		
Alle 2 vuotiaiden lasten luokse	1,114	
2—7 » » »	29	1,143
Sairaskäyntejä		63
Aviottomain lasten luokse		429
Kirjoihin merkitsemättömien lasten luokse		338
Raskaana olevien naisten luokse		316
Asiakäyntejä		465
Hukkakäyntejä		714
	Yhteensä	3,468

Sairaskäyntien syynä oli tuhkarokko 3, vesirokko 2, punakoira 1, nokkoskuume 1, hinkuyskä 4, angina 1, influenssa 1, keuhkokatarri 2, korvatulehdus 1, ripuli 13, kuume 17, ihottuma 6, nuhakuume 5 ja yskä 6 tapauksessa.

Äitiyshuoltoa jatkettiin yhteistoiminnassa naistenklinikan äitiyshuoltoneuvolan kanssa. Kirjoissa oli 154 raskaana olevaa naista. Äitiysavustuksia jaettiin neuvolan kautta 83:lle äidille. Näistä 33 äitiä sai koko avustuksen rahana ja 50 äitiä osan vaatteina ja osan rahana.

Neuvolan kerhon toiminta oli edelleen vilkasta. Lainavarastoa kartutettiin juoksukehällä. Myyjäiset pidettiin toukokuussa, kuten edellisenäkin vuonna, ja siitä saatujen varojen sekä lahjoitusten avulla saatiin jälleen lähettää 7 lasta koko kesäksi maalle. Kesäsiirtola toimi kesän 1938 Masalassa eräässä yksityiskodissa. Neuvolan hoitajat kävivät kesäsiirtolassa kahdesti kuukaudessa.

Kerhon lainavarastosta pidetään eri luetteloa ja kirjanpitoa, joita hoitaa kerhon palkkaama henkilö. Lääkkeitä jaettiin varattomille 69 mk:n arvosta. Jouluavustusta jaettiin ruoan ja vaatteiden muodossa neljään kotiin. Töölön sokeritehdas lahjoitti kerholle 5,000 mk, samoin Kone Oy. 1,000 mk, mitkä lahjoitukset tässä kiittäen mainittakoon.

Äitien ompeluiltoja pidettiin kevätlukukaudella kahdesti kuukaudessa. Niissä kävi keskimäärin 5 äitiä. Äitien päivänä ja jouluna järjestettiin äideille ohjelmallinen illanvietto. Jälkimmäisessä esitelmöi lääketieteenja kirurgiantohtori U. Muroma aiheesta herkkähermoiset lapset. Luentosarjoja pientenlasten hoidossa pidettiin 2.

Valtion terveydenhuolto-opiston oppilaat seurasivat työtä neuvolassa kukin yhden kuukauden ajan. Valtion sairaanhoitajatarkoulun oppilaita harjoitteli neuvolassa kesän aikana.

Toukolan lastenhoidonneuvolan työ jatkui entiseen tapaan käsittäen pikkulasten- ja äitiyshuollon. Neuvolan toiminta-alueeseen kuului edelleen Annala, Arabia, Kumpula, Toukola ja Vanhakaupunki. Lääkäreinä toimivat lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroma (lapset) ja lääketieteenlisensiaatti E. Holmberg (äidit). Neuvolan hoitajana oli vuoden alusta huhtikuun 13:pään L. Hirstiö ja mainitusta päivästä vuoden loppuun K. Hein.

Neuvolan kirjoissa oli kertomusvuonna yhteensä 368 (edellisenä vuonna 349) lasta, joiden vaihtuminen näkyy seuraavasta luettelosta:

	0—2 vuotiaita	2—7 vuotiaita	Yhteensä
V:sta 1937 siirtyneitä	146	111	257
Uusia	97	13	110
Poistettuja	•	•	119
V:een 1939 siirtyneitä	129	119	248

Lapsen kirjoista poistamisen aiheutti kuolema 2 tapauksessa, lapsen muuttaminen pois piiristä 60 tapauksessa, lapsen yli-ikäisyys 6 tapauksessa ja jokin muu syy 27 tapauksessa.

Kuoleman aiheuttajana oli 1 tapauksessa synnynnäinen avoselkä ja 1 tapauksessa hinkuyskä ja keuhkokuume; lapsi kuoli kulkutautisairaalassa.

Lastenlääkärillä oli vastaanotto joka arkitorstai yhteensä 47 kertaa. Näillä vastaanotoilla kävi vuoden kuluessa 0—2 vuotiaita 741, 2—7 vuotiaita 100 ja muita kävijöitä 50 (tähän kuuluvat myös rokotuksen jälkiä näyttämässä käyneet).

Neuvolanhoitajalla oli vastaanottoja 302; kävijöiden lukumäärä oli yhteensä 1,401. Vastaanottoihin, kansliatöihin, luentosarjoihin ja ompeluseuroihin käytetty aika oli yhteensä 1,249 tuntia.

Hoitaja teki seuraavat kotikäynnit:

Neuvolan hoidokkien luokse:		
Alle 2 vuotiaiden luokse	1,212	
2—7 » »	359	1,571
Sairaskäyntejä		139
Aviottomien lasten luokse		642
Kirjoihin merkitsemättömien lasten luokse		123
Raskaana olevien naisten luokse		231
Asiakäyntejä		233
Hukkakäyntejä		624
	Yhteensä	3,563

Sairaskäyntien syynä oli ripuli, hinkuyskä, vesirokko, tuhkarokko, ihottuma, influenssa y.m. Pirquet-koe tehtiin 45 lapselle. Valohoitoa annettiin 58 kertaa. Ilmainen rokotus toimitettiin touko- ja syyskuussa, jolloin rokotettiin 46 lasta.

Äitiyshuoltoa varten oli lääkärin vastaanottoja 2 kertaa kuukaudessa tuleville äideille yhteensä 23. Näillä vastaanotoilla kävijöitä oli 201. Neuvolanhoitajan vastaanotoilla kävi 177 äitiä. W. R.- ja Kahn-tutkimusta varten otettiin verinäyte 36 äidistä. Äitiysavustusta anoi 31 äitiä; se myönnettiin 24:lle.

Muuna avustuksena vähempiosaisille voitiin jakaa keväällä ja jouluna vaatteita, joita lahjoitti vuorineuvoksetar Herlitz'in johtama ompeluseura. Jouluavustusta antoivat sitäpaitsi Osuusliike Elanto ja muutamat yksityiset henkilöt. Joulupaketteja jaettiin 27 kotiin.

Neuvolan kautta toimitettiin 3 äidille mahdollisuus viedä rintamaitoa Rintamaitokeskukseen. Lainavarastosta annettiin lainaksi vuoteita, lastenvaunut ja amme.

Luentosarja pikkulasten hoidossa järjestettiin kevät- ja syyslukukaudella. Äideille järjestettiin, kuten edellisenäkin vuonna, kevät- ja joulujuhlat.

Terveydenhoito

Vastaanotto- ja ammattioppilaskotia, Kullatorpan lastenkotia ja koulukoteja valvovan lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroman selostus vallinneesta terveydentilasta ja terveydellisistä olosuhteista mainituissa laitoksissa v. 1938 oli seuraavan sisältöinen:

Ohjesäännön mukaiset tarkastukset pidettiin vastaanotto- ja ammattioppilaskodissa, Kullatorpan lastenkodissa sekä koulukodeissa.

Kaikki yllämainittuihin laitoksiin otetut lapset tarkastettiin. Bengtsårin, Ryttylän, Toivoniemen ja Tavolan koulukodeissa sattuneissa äkillisissä sairastapauksissa turvauduttiin, koulukotien etäisen aseman vuoksi Helsingistä, paikallisten lääkärien apuun. Muissa tapauksissa huolehti sairaanhoidosta tohtori U. Muroma.

Tautitapaukset näkyvät seuraavasta yhdistelmästä:

Tauti	Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti	Ryttylä	Bengtsår	Toivola	Toivoniemi	Tavola	Kullatorppa	Yhteensä
Tulirokko	2	—	—	7	—	—	—	9
Tuhkarokko	8	5	—	10	—	—	—	23
Sikotauti	1	—	—	—	—	—	—	1
Vesirokko	—	2	—	—	—	—	—	2
Keltatauti	—	—	—	—	—	—	8	8
Influenssa	44	—	13	26	—	—	—	83
Ruusu	—	1	—	—	—	—	—	1
Kurkkutulehdus	—	—	8	11	—	—	—	19
Korvatulehdus	5	—	—	—	—	—	—	5
Keuhkokatarri	—	2	3	—	—	—	—	5
Keuhkokuume	—	1	—	—	—	—	—	1
Vatsa- ja suolitulehdus	—	—	—	4	6	—	—	10
Umpisuolentulehdus	—	1	1	—	1	—	—	3
Nivelreumatismi	—	—	—	1	—	—	—	1
Paise	—	40	4	—	—	—	—	44
Sormen märkiminen	—	1	—	—	—	—	—	1
Jännetupentulehdus	—	1	—	—	—	—	—	1
Silmäsairaus	—	4	2	1	—	—	—	7
Lues	—	3	—	—	—	—	—	3
Yhteensä	60	61	31	60	7	—	8	227

Kulkutaudin luontoisena esiintyi influenssa kevättalvella, tulirokko kesällä ja tuhkarokko syksyllä.

Kuolemantapauksia ei ollut eikä myöskään vakavampia tapaturmia sattunut.

Mitä asunto-oloihin tulee, oli vastaanottokodissa, Ryttylässä (IV osasto), Bengtsårissa, Toivolassa ja Kullatorpassa ilmakuutiomäärä lasta kohden liian pieni, ollen 6.45—11.0 m^3 välillä (edellyttäen, että kaikki paikat ovat täynnä). Toivolan luokkahuoneiden ilmakuutiomäärä oli 2.0—3.5 m^3 oppilasta kohden, siis täysin epätyydyttävä. Toivoniemen luokkahuone oli niinikään liian matala, joten se ei vastaa asetuksia. Uusi koulurakennus olisi siellä tarpeen.

Yleinen siisteys olosuhteisiin nähden eri laitoksissa oli kaikin puolin tyydyttävä.

Ruoanvalmistusmahdollisuudet olivat yleensä hyvät. Ruoka oli hyvää ja monipuolista, mikä ilmenee seuraavassa yhdistelmässä esiintyvästä hoidokkien keskimääräisestä painonlisäyksestä vuodessa:

	Kg		Kg
Vastaanottokoti	5.4	Toivoniemi	2.1
Ryttylä	4.1	Tavola	4.3
Bengtsår	4.5	Kullatorppa	1.5
Toivola	2.7		

Kullatorpan pieneen painonlisäykseen vaikuttaa luonnollisesti se, että siellä oli vajaaälyisiä pieniä lapsia.

Lapsille yleensä annettiin raakoja hedelmiä ja vihanneksia. Heikommat saivat kalanmaksaöljyä vitolin muodossa. Parille hyvin heikolle lapselle annettiin kermaakin päivittäin.

Ruoansäilytys tuotti vastaanottokodissa vaikeuksia kesäisin, kun ei ole kylmiä säiliöitä. Bengtsårissa oli uusien jäähdytyslaitteiden valmistuttua ruoansäilytysmahdollisuudet erittäin hyvät. Ilmanvaihto ei kuitenkaan talvisaikaan ollut näissä suojissa varsin tyydyttävä. Muissa laitoksissa oli ruoansäilytys tarkoitustaan vastaava.

Kunnollista vettä kaivattiin Toivoniemessä. Sitä ehkä saataisiin kaivamalla kaivo sopivan etäisyyden päähän rakennuksista. Bengtsårissa oli juomavesi rautapitoista, sameaa ja muutenkin huonoa. Muissa laitoksissa oli vesi hyvää.

Peseytyminen oli yleensä asiallista ja lämmintä vettä oli käytettävissä kaikkialla muualla paitsi Bengtsårissa.

Vaatetus oli yleensä moitteetonta sekä vuodevaatteet hyvät ja tarkoituksenmukaiset.

Kertomusvuoden aikana otettiin käytäntöön uudet lääkärinkortit, joiden kautta saadaan tarkempi ja selvempi kuva lasten terveydentilasta.

Koulukoteihin sijoitettujen lasten hampaidenhoidosta huolehti edelleen kaupungin kouluhammasklinikan johtaja T. H. J. Ekman suorittaen hampaiden korjaukset kauempana sijaitsevissa laitoksissa lautakunnan tätä tarkoitusta varten hankkimilla välineillä. Vastaanotto- ja ammattioppilaskotien hoidokit sekä Toivolan koulukodin oppilaat kävivät tarpeen vaatiessa kouluhammasklinikassa.

Sofianlehdon pikkulastenkodin sekä Reijolan lastenkodin valvontalääkäri, lääketieteenlisensiaatti R. Granholm jätti näissä laitoksissa kertomusvuonna vallinneesta terveydentilasta seuraavan sisältöisen selostuksen:

Sofianlehdon pikkulastenkodissa oli v. 1938 erittäin paljon vaikeita tautitapauksia ja vuotta nuorempia lapsia kuoli verraten paljon. Kevättalvella sairasti suuri osa lapsista kulkutaudintapaista influenssaa sekä ilmatorventulehdusta ja keuhkokuumetta y.m. vaikeita tauteja ja myöskin henkilökunnassa oli paljon influenssatapauksia, mikä tietysti suuresti vaikeutti hoitoa. Kerran oli kymmenen hoitajaa (4 hoitajaa ja 6 harjoittelijaa) yht'aikaa vuoteenomana. Toukokuussa esiintyi hinkuyskätapauksia ja lapsia sairastui paljon, mutta kuitenkin verrattain lievästi. Syksyllä todettiin kurkkumätää muutamissa lapsissa, eräällä kuristustauti, toisilla vain nenä-

difteriaa. Viimeksi mainitut hoidettiin sairaalassa, kuten yleensä kaikki vaikeat tautitapaukset.

Yhteensä 15 lasta kuoli, niistä 13 alle ja 2 yli 1 vuoden vanhoja. Kuolemantapauksista sattui 11 sairaalassa ja 4 kodissa. Viimeksi mainituista oli 3 heikkoja keskosia. Yhden äiti kuoli samana päivänä keuhkotautisairaalassa kuin lapsi Sofianlehdossa.

Esiintyneet tauti- ja kuolemantapaukset näkyvät lähemmin seuraavasta yhdistelmästä:

Tauti	0—1 vuotiaita lapsia	Yli 1 vuotiaita lapsia	Yhteensä	Näistä hoidettiin sairaalassa	Näistä kuoli
Vatsa- ja suolikatarri	12	7	19	5	5
Suun limakalvon tulehdus	—	11	11	—	—
Angina	5	8	13	—	—
Kurkkumätä	—	9	9	9	—
Nuhakuume ja influenssa	20	36	56	—	—
Hinkuyskä	3	29	32	—	—
Henkitorventulehdus	27	38	65	—	1
Astma	3	2	5	—	—
Keuhkokuume	14	10	24	12	7
Keuhkopussintulehdus	—	1	1	1	1
Aivokalvontulehdus	1	—	1	1	1
Täpläleini	1	—	1	1	—
Korvatulehdus	9	12	21	—	—
Kartiolisäkkeentulehdus	—	1	1	1	—
Imurauhastulehdus	4	5	9	1	—
Virtsatiehyeiden tulehdus	7	11	18	1	—
Gonorrea	1	—	1	1	—
Suurentuneet nielurisat	—	4	4	—	—
Ihottuma	2	3	5	—	—
Riisitauti	5	3	8	—	—
Kouristus	—	1	1	—	—
Verenheikkous	1	3	4	—	—
Synnynnäinen heikkous	8	—	8	—	—
Synnynnäinen syfilis	1	—	1	1	—
Synnynnäinen sydänvika	1	—	1	—	—
Vesipää	1	1	2	—	—
Littlen tauti	1	—	1	—	—
Vajaakykyisyys	—	5	5	—	—
Tyrä	1	—	1	—	—
Yhteensä	128	200	328	16	15

Hoidettujen lasten lukumäärä oli 265 ja kuolleisuusprosentti siis 5.66. Vertaukseksi mainittakoon, että kolmena edellisenä vuonna kuoli vain 1.9 %, 0.85 % ja 1.98 % hoidetuista lapsista.

Reijolan lastenkodissa oli myös talvella ja keväällä influenssaa verrattain paljon sekä ilmatiehyttulehdusta ja kolme keuhkotulehdustapausta. Keväällä oli 2 lapsella tulirokko ja kesän ja syksyn kuluessa oli useita kurkkumätätapauksia sekä tuhkarokkoa. Tulirokko- ja kurkkumätäpotilaat

siirrettiin sairaalaan niinkuin myös keuhkokuumeeseen sairastuneet, samoin kaksi vaikeata suolikatarria potevaa lasta. Kahdessa lapsessa todettiin tuberkuloosi ja heidät siirrettiin parantolaan.

Reijolan lastenkodissa sattuneet tautitapaukset näkyvät seuraavasta yhdistelmästä:

Tauti	Tapauksia
Vatsa- ja suolikatarri	3
Suun limakalvon tulehdus	2
Nuhakuume ja influenssa	26
Henkitorventulehdus	9
Keuhkokuume	3
Angina	4
Kurkkumätä	14
Tuhkarokko	9
Tulirokko	2
Vesirokko	1
Imurauhastulehdus	3
Korvatulehdus	3
Tuberkuloosi	2
Suurentuneet nielurisat	3
Ihottuma	2
Riisitauti	1
Kouristus	1
Lapamato	1
Yhteensä	89

Näistä hoidettiin sairaalassa:

Tauti	Tapauksia
Vatsa- ja suolikatarri	2
Kurkkumätä	14
Keuhkokuume	3
Tulirokko	2
Imurauhastulehdus	1
Tuberkuloosi	2
Yhteensä	24

Kuolemantapauksia ei Reijolassa sattunut. Hoidettujen lasten lukumäärä oli 132.

Menot ja tulot

Lastensuojelutoiminnan aiheuttamat bruttomenot nousivat v. 1938 lautakunnan tilinpäätöksen mukaan 17,523,330: 65 mk:aan jakautuen seuraaviin eriin:

Lastensuojelulautakunta	Mk	1,106,414: 55
Lastenkodit	»	2,540,761: 25
Vastaanotto- ja ammattioppilaskodit	»	637,344: —
Toivolan koulukoti	»	978,361. 95
Kasvatuksellisesti laiminlyötyjen lasten koulukodit	»	3,334,397: 70
Lastenhoidonneuvolat	»	187,458: 15
Sijoitus yksityishoitoon ja jatko-opetus	»	4,765,269: 85
Keuhkotautisten lasten hoito	»	628,251: —
Tylsämielisten, aistiviallisten ja raajarikkoisten lasten erikoishoito ja opetus	»	383,877: 20
Lasten hammashoito, kesävirkistystoiminta sekä matkakulut	»	162,131: 35
Lastenvalvojan kansliamenot sekä aviottomain lasten avustaminen	»	43,901: 20
Maatilat	»	2,206,662: 45
Avustukset yksityisille lastensuojeluyhdistyksille	»	548,500: —
Yhteensä	mk	17,523,330: 65

Näiden menojen lisäksi oli rakennustoimiston tilille viety alla mainittujen lastenhuoltolaitosten huoneistojen korjauskustannuksia seuraavat määrät:

Bengtsårin koulukoti			Mk	151,182: 75
Ryttylän koulukoti:				
korjauskustannukset	Mk	181,038: 90		
keskuslämmitys Jymylään	»	229,784: —	»	410,822: 90
Toivoniemen koulukoti			»	31,394: 95
Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti			»	17,988: 05
Toivolan koulukoti			»	57,972: —
Sofianlehdon pikkulastenkoti			»	54,827: 30
Reijolan lastenkoti			»	22,876: 30
Kullatorpan lastenkoti			»	28,298: 35
			Yhteensä mk	775,362: 60

Lastensuojelutoiminnasta aiheutuneet tulot nousivat v. 1938 6,882,433 mk:aan jakautuen seuraaviin eriin:

Lastenhoidosta saatua korvaus:				
valtiolta	Mk	135,787: 75		
vierailta kunnilta	»	738,660: 95		
yksityisiltä korvausvelvollisilta	»	696,903: 75	Mk	1,571,352: 45
Koulukotien valtionapu v:lta 1938			»	2,016,822: 10
Koulukotien oppilastöistä			»	127,643: 25
Ammattioppilaskodin hoidokeilta			»	42,675: —
Maatilat tilittäneet:				
Bengtsårin tila	Mk	613,827: 25		
Toivoniemen tila	»	420,776: 10		
Ryttylän ja Siltalan tilat	»	830,172: 85		
Toivolan tila	»	370,841: 30	»	2,235,617: 50
Laitosten ja maatilojen henkilökunnan suorittamat luontoisetujen korvaukset			»	886,822: 70
Lastenhoidonneuvolain valohoitomaksut			»	1,500: —
			Yhteensä mk	6,882,433: —

Kun nämä tulot vähennetään edellä mainittujen kustannusten yhteissummasta, 18,298,693: 25 mk:sta, jää kaupunginkassaa rasittaviksi nettomenoiksi 11,416,260: 25 mk eli 1,184,728: 60 mk enemmän kuin edellisenä vuonna. Tämä menojen lisäys aiheutui etupäässä yksityishoitoon sijoitettujen lasten hoitomaksujen korotuksesta sekä erinäisistä Bengtsårissa ja Ryttylässä suoritetuista muunnos- ja rakennustöistä.

Koulukoteihin kuuluvien tilojen maatalouskirjanpidossa, jossa on huomioitu myöskin vuoden lopussa olevat maatalousvarastot, tehtiin tilinpäätös siten, että laitosten käyttämistään rakennuksista maatiloille suorittamat vuosivuokrat, Bengtsårissa 197,000 mk, Toivoniemessä 53,100 mk, Ryttylässä 249,000 mk ja Toivolassa 96,600 mk eli yhteensä 595,700 mk, joista laitosten tuloihin sisältyy 40 %:n valtionapu, siirrettiin kaupunginkassaan kaupungin näihin kiinteistöihin sijoittamien pääomien korkojen

ja kuoletusten hyvitykseksi. Näiden suorituksien sekä erinäisten maanparannus- ja rakennuskustannuksien lyhennysten jälkeen osoitti maataloustilien päätös voittoa Toivoniemessä 13,085: 15 mk, Ryttylässä 8,871: 65 mk ja Toivolassa 8,710 mk. Mainitut voittoerät, yhteensä 30,666: 80 mk, vähennettiin vastaavien laitosten valtionapua koskevassa lopputilityksessä niiden valtionavun perusteena olevista vuosimenoista. Bengtsårin tilan tilinpäätös osoitti edellä mainittujen lyhennysten jälkeen 6,504 mk:n suuruista tappiota.

Eri laitosten varsinaiset menot, yksityishoitoon lähetettyjen lasten vaatetus sekä henkilökunnan luontoiseduistaan suorittama korvaus toimihenkilöiden palkoista poisluettuina, nousivat v. 1938 seuraaviin määriin.

	Kaikkiaan, mk	Lasta ja päivää kohden, mk	Lasta ja vuotta kohden, mk
Sofianlehdon pikkulastenkoti	1,409,804: 75	37: 87	13,821: 62
Reijolan lastenkoti	423,406: 25	34: 36	12,541: 04
Kullatorpan lastenkoti	317,170: 45	24: 96	9,109: 07
Vastaanottokoti	481,866: 85	24: 92	9,097: 47
Ammattioppilaskoti	104,069: 15	14: 93	5,449: 04
Toivolan koulukoti	883,043: 15	32: 14	11,730: 63
Bengtsårin koulukoti.....	1,047,589: 45	43: 99	16,056: 53
Tavolan koulukoti	185,346: 30	21: 91	7,995: 67
Ryttylän koulukoti	1,443,322: 30	38: 77	14,152: 12
Toivoniemen koulukoti	361,046: 50	29: 87	10,902: 79
Yhteensä	6,656,665: 15	33: 68	12,294: 16

Edelläolevat päiväkustannukset jakautuivat eri laitoksissa seuraavalla tavalla:

Menoerä	Lastenkodit					Koulukodit					Kaikkiaan
	Sofianlehto	Reijola	Kullatorppa	Vastaanottokoti	Ammattioppilaskoti	Toivola	Bengtsår	Tavola	Ryttylä	Toivoniemi	
	Penniä										
Palkkaukset	1,665	1,860	1,390	830	521	1,680	2,070	1,184	1,887	1,325	1,589
Vuokra, lämpö ja valo	1,117	733	355	774	103	443	985	134	835	439	729
Ruokinta	448	468	365	554	555	594	727	514	607	723	561
Vaatetus ja kalusto	326	265	289	204	196	328	405	249	388	327	321
Muut menot	231	110	97	130	118	169	212	110	160	173	168
Yhteensä	3,787	3,436	2,496	2,492	1,493	3,214	4,399	2,191	3,877	2,987	3,368

Ottaen huomioon myöskin rakennustoimiston omilla määrärahoillaan eri lastenhuoltolaitoksissa suorittamat huoneistojen vuosikorjauskustannukset, yhteensä 545,578: 60 mk, saadaan keskikustannukseksi lasta ja päivää kohden kaikissa laitoksissa 36: 44 mk sekä lasta ja vuotta kohden 13,301: 79 mk.

Edelliseen vuoteen verraten kohosivat lasten varsinaiset hoitokustannukset kaikissa laitoksissa yhteensä keskimäärin 2: 10 mk lasta ja päivää kohden, tullen tästä pelkästään palkkausmenojen osalle 1: 33 mk sekä vuok-

ra-, lämpö- ja valaistuskustannusten osalle 36 p, mikä menojen kohoaminen varsinkin Bengtsårissa, Ryttylässä ja Toivoniemessä aiheutui normaalimäärää vähäisemmästä oppilasluvusta. Ruokinta- ja vaatetusmenoissa, jotka joustavammin mukautuvat hoidokkimäärän vaihteluihin, on kummassakin menoryhmässä havaittavissa vain 25 p:n keskimääräinen korotus. Sitävastoin muissa menoissa esiintyy 9 p:n keskimääräinen vähennys kutakin hoitopäivää kohden.

Lahjoitusrahastot

Lastensuojelulautakunnalle kuuluivat seuraavat lasten hyväksi lahjoitetut, rahatoimiston hoidossa olevat rahastot, joiden pääoma ja käytettävissä olevat korkovarat joulukuun 31 p:nä 1938 nousivat seuraaviin määriin:

	Pääoma, mk	Korot, mk
Adolf Holmgrenin lahjoitusrahasto turvattomille äideille ja lapsille	40,000: —	4,718: 65
L. A. Grönholmin Helsingin orpolasten rahasto.	8,077: 85	560: —
Bergman-puolisoiden lahjoitusrahasto jatkoopetuksen hankkimiseksi turvattomille lapsille	61,000: —	5,336: 05
M. Kotschakin lastenvaatetusrahasto	51,660: —	7,512: 90
Aina ja Ivar Gordien lahjoitusrahasto	34,050: 10	—
Johan Gustaf Rosenbergin rahasto	11,877: 90	573: 15
Lasten kesäsiirtolain rahasto	20,350: 35	981: 95
Yhteensä	227,016: 20	19,682: 70

Hyvösen lastenkoti

Lastensuojelurahastoihin kuuluu myöskin aviopuolisoiden G. ja M. Hyvösen kaupungille lahjoittama omaisuus, jonka pääoma oli kertomusvuoden lopussa 2,075,559: 80 mk sekä käytettävissä olevat korkovarat 342,069: 10 mk. Tämän rahaston korkovaroilla ylläpidetään Kotkankadun talossa n:o 14 n. 30 hoitopaikkaa käsittävää lastenkotia puutteenalaisille suomea tai ruotsia puhuville eri ikäisille lapsille. Laitoksen hoidokeille on järjestetty myöskin oma Hyvölä-niminen kesäkoti, joka sijaitsee Vihdin pitäjässä Enäjärven rannalla. Lastenkodin hallintoa hoitaa lastensuojelulautakunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan valitsema johtokunta, johon vv:ksi 1937—39 valittuina kuuluivat tarkastaja M. Sillanpää puheenjohtajana sekä muina jäseninä lastentarhojentarkastaja E. Borenius kansakoulujen taloudenhoitaja S. Ojanne, varatuomari L. Silvenius ja professori A. Ylppö.

Lastenkodin johtajattarena sekä samalla johtokunnan sihteerinä toimi neiti I. Siirala ja lääkärinä lääketieteenlisensiaatti R. Granholm. Lisäksi kuului laitoksen henkilökuntaan lastentarhanopettaja, 2 lastenhoitajaa, keittäjä, siivooja ja ompelija.

Lapsia oli kodissa 17 poikaa ja 18 tyttöä, kaikkiaan 35, joista 31 koko vuoden. Lasten ikä vaihteli 4 vuodesta 15 vuoteen. Hoitopäiviä oli kaikkiaan 11,203.

Vuoden aikana lasten keskuudessa sattuneista sairaustapauksista mainittakoon 20 influenssatapausta, 5 ilmatiehyttapausta, 6 anginatapausta sekä 13 tuhkarokkotapausta.

Lastenkodin menot v. 1938 olivat seuraavat:

Menoerä	Kaikkiaan, mk	Lasta ja päivää kohden, mk	Menoerä	Kaikkiaan, mk	Lasta ja päivää kohden, mk
Palkat	138,304: —	12: 35	Lämpö ja valaistus	12,158: 10	1: 08
Talous	87,977: 50	7: 85	Vuokra	50,000: —	4: 46
Vaatetus	23,379: —	2: 09	Kulungit	22,609: —	2: 02
Kalusto	8,951: 90	—: 80	Yhteensä	343,379: 50	30: 65

Tuloja kertyi kaikkiaan 343,641: 55 mk, joista säästöä edellisestä vuodesta 3,414: 85 mk, säätiön varoja [1]) 256,000 mk, lasten elatusmaksuja 37,860 mk, henkilökunnan suorittamia luontoisetujen korvauksia 40,530 mk, muita tuloja 5,598: 50 mk ja korkotuloja 238: 20 mk. Säästöä jäi v:een 1939 262: 05 mk.

[1]) Tähän on myös arvioitu vuokra 50,000 mk.

XV. Kotitalouslautakunta

Kotitalouslautakunta antoi toiminnastaan v. 1938 seuraavan selostuksen:

Lautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat v. 1938 tarkastaja M. Sillanpää puheenjohtajana, talousneuvos H. Gebhard varapuheenjohtajana, rouva H. Brander, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja rouva M. Mutikainen jäseninä. Kaupunginhallitusta edusti ministeri V. V. Salovaara. Sihteerinä oli opettaja I. Grotenfelt. Vuoden aikana kokoontui lautakunta 10 kertaa. Lähetettyjen kirjeiden ja kirjelmien luku oli 170 ja saapuneiden 81.

Lautakunnan toimihenkilöt. Lautakunnan vakinaisista kotitalousneuvojista toimivat käsityönopettaja I. Grotenfelt ja talousopettaja L. Virki kotitalouskerholassa Mäkelänkadun 45:ssä, talousopettaja M. Koivisto opetuskeittiössä Helsinginkadun 26:ssa ja talousopettaja K. Vöry opetuskeittiössä Fredrikinkadun 16:ssa. Ylimääräisinä toimivat käsityöneuvojat rouvat L. Lehtonen, H. Löfgrén ja neiti A. Kautonen. Apuopettajina talouskursseilla olivat talousopettajat M. Helaakoski-Tuominen, T. Lindroos, D. Schönholtz ja A. Tiirikka. Tyttökerhojen ohjaajina kevätlukukaudella toimivat lastentarhanopettajat E. Lausio ja A.-L. Palmqvist, syksyllä opettaja Palmqvist ja rouva S. Salo; laulua ja voimistelua ohjasivat rouva R. Hangasjärvi ja neiti T. Lehtonen.

Toiminta. Lautakunnan toiminta jatkui suurin piirtein samaan tapaan kuin edellisenä vuonna. Oppilasmäärä oli suuri, varsinkin talouskursseilla oli osanottajia enemmän kuin edellisenä vuonna. Ohjelma oli entistä monipuolisempi. Lautakunnalla oli käytettävänään seuraavat opetushuoneistot: opetuskeittiö Helsinginkadun 26:ssa, kotitalouskerhola Mäkelänkadun 45:ssä ja opetuskeittiö Fredrikinkadun 16:ssa. Helsinginkadun huoneistossa ei ollut käsityöhuonetta mutta lautakunta sai erikoisella luvalla käytettäväkseen suomenkielisen työväenopiston käsityösalin.

Talousopetuksessa järjestettiin yhteensä 86 kurssia käsittäen 627 eri opetustilaisuutta, joihin osallistui kaikkiaan 1,101 oppilasta, kuten selviää seuraavasta:

Opetusaine	Kursseja	Kurssiin sisältyviä opetustilaisuuksia	Oppilaita
Taloudellinen yksinkertainen ruoanlaitto	14	10	206
» täydennyskurssi	5	10	49
Monipuolinen ruoanlaitto	10	10	142
Leipominen	20	5	237
Leikkele- ja eväsruokien valmistus	5	5	39
Kevätruokien valmistus	4	5	34
Kasvisruokien valmistus	4	7	42
Säilöäminen	4	7	44
Talousopetus kerhotytöille	1	4	5
» kotiapulaisille	3	12	48
Jatkokurssi kotiapulaisille	4	6	72
Jouluruokien valmistus	12	6	183
Yhteensä	86	—	1,101

Havainto-opetusta ja neuvontaa ruoanlaitossa, säilöämisessä ja kodinhoidossa annettiin eri keittiöissä yhteensä 48 kertaa 1,503 osanottajalle. Lautakunnan järjestämät erikoiskurssit kotiapulaisille sekä kaikki ruotsinkieliset talouskurssit pidettiin opetuskeittiössä Fredrikinkadun 16:ssa. Paitsi erikoiskursseilla oli kotiapulaisia runsaasti mukana muillakin talouskursseilla.

Käsityönopetuksessa järjestettiin 45 kurssia jakaantuen 536 opetustilaisuuteen, joissa oli osanottajia 1,254, kuten seuraavasta yhdistelmästä ilmenee:

Opetusaine	Kursseja	Kurssiin sisältyvia opetustilaisuuksia	Oppilaita
Käsityöneuvonta	25	16	975
Käsityöneuvonta tytöille	2	30	98
Kaavapiirustus	1	5	11
Hattujen valmistus	6	5	55
Peitteiden valmistus	3	5	18
Liinavaateompelu	1	5	9
Joululahjojen valmistus	3	3	37
Puvun koristelu ja nahkatöitä	2	3	25
Parsiminen	2	3	26
Yhteensä	45	—	1,254

Kerran kuukaudessa järjestettiin kurssilaisille vuorotellen eri keittiöissä yhteisiä tilaisuuksia, koti-iltoja, joihin oli vapaa pääsy. Ohjelmaan hankittiin esitelmiä perheenemännille ajankohtaisista kysymyksistä, kuten kodin- ja terveydenhoidosta, kasvatuksesta y.m. Koti-iltoja oli 8 ja niissä 955 osanottajaa.

Kurssitoiminnan ohella ja lisäksi harjoitettiin kerhotyötä sekä lasten, nuorten tyttöjen että äitien keskuudessa. Lasten- ja tyttökerhojen toiminnasta mainittakoon seuraavaa: iän perusteella tytöt jaettiin eri ryhmiin, kaikkiaan 10:een, joihin kuului 152 tyttöä. Nuorimmat saivat ohjausta erilaisissa askarteluissa ja laululeikeissä, vanhemmat käsitöissä, taloustoimissa sekä retkeilyssä. Kaikki ryhmät harrastivat lisäksi urheilua ja ulkoilmaleikkejä, kun siihen vain oli tilaisuutta. Aikuisia varten järjestettiin eri opetuskeittiöissä opintokerhoja, joihin kokoonnuttiin kerran viikossa. Niiden ohjelmaan kuuluivat kasvatuskysymykset, kodinhoito ja kirjallisuuteen tutustuminen, laulu ja voimistelu. Kerhot järjestivät omia juhlia, kuten äitienpäivä- ja joulujuhlat. Vielä harrastettiin retkeilyä, sekä näyttelyissä ja museoissa käyntiä. Opetuskeittiössä, Fredrikinkadun 16:ssa toimivan kotiapulaiskerhon toiminta järjestyi ja vakiintui vuoden aikana omia erikoisia tarkoitusperiään vastaavaksi.

Asianomaisella luvalla kaupungin siirtolapuutarhojen jäsenkerhot pitivät kokouksiaan kotitalouskerholassa.

Menot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin lautakunnan käytettävissä olevia määrärahoja käytettiin:

Menoerä	Määräraha	Todelliset menot	Säästetty (+) tai ylitetty (—) määrä
	Markkaa ja penniä		
Palkkiot	7,500—	5,775—	+1,725—
Sääntöpalkkaiset virat	132,960—	132,960—	——
Tilapäistä työvoimaa	132,345—	131,378—	+967—
Vuokra	79,200—	79,200—	——
Lämpö	7,000—	8,121 50	—1,121 50
Valaistus	4,000—	3,818—	+182—
Siivoaminen	2,500—	2,425 50	+ 74 50
Kaluston kunnossapito	3,000—	2,640 70	+359 30
Painatus ja sidonta	1,000—	248—	+752—
Tarverahat	10,000—	9,843 10	+156 90
Tarveaineet kurssitoimintaa ja havainto-opetusta varten	59,000—	80,278 75	—21,278 75
Yhteensä	438,505—	456,688 55	—18,183 55

Tilapäisen työvoiman palkkaamiseen käytetystä määrärahasta tuli talousopetuksen osalle 16,600 mk, käsityönopetuksen osalle 72,540 mk, kerhotyöhön 18,160 mk sekä esitelmiin, siivoukseen y.m. 24,078 mk.

Tulot. Erilaisista kursseista oli tuloja 69,363: 45 mk.

Neuvottelukokous. Lautakunta järjesti huhtikuun 23—24 p:nä kotitalouslautakuntien neuvottelukokouksen, johon osallistui kotitalouslautakuntien edustajia Tampereelta, Kotkasta ja Messukylästä. Kokouksessa pohdittiin lautakuntien tehtäviä ja työmuotoja, opettajien pätevyyttä y.m. Neuvottelupäiviä varten kaupunginhallitus myönsi 2,000 mk:n määrärahan, josta 1,609: 35 mk käytettiin.

XVI. Kaupunginkirjasto

Kaupunginkirjaston johtokunnan kertomus v:lta 1938 [1]) on seuraavan sisältöinen:

Johtokunta. Johtokuntaan kuuluivat filosofiantohtori A. H. Bergholm, puheenjohtajana, toimistopäällikkö G. Modeen, varapuheenjohtajana, sekä muina jäseninä sihteeri V. Aronen, taloustieteidenkandidaatti O. A. Fellman ja rouva E. Peräläinen. Kaupunginhallituksen edustajana kirjaston johtokunnassa oli filosofianmaisteri P. Railo. Johtokunta kokoontui kertomusvuonna 10 kertaa. Johtokunnan puheenjohtaja tarkasti pääkirjaston kassan 12 kertaa.

Henkilökunta. Vuoden lopussa erosi Kallion haarakirjaston ylemmän palkkaluokan amanuenssi V. I. Blåfield, joka n. 28 vuotta harrastuksella ja tunnollisesti oli työskennellyt tässä haarakirjastossa. Hänen sijaansa valitsi kirjaston johtokunta joulukuun 16 p:nä filosofianmaisteri M. Tulanderin, joka astui virkaansa v:n 1939 alussa. Sairaslomaa myönnettiin 32 viranhaltijalle 88 eri tapauksessa yhteensä 3,183 työtuntia. Vastaavat luvut v. 1937 olivat 34, 69 ja 2,923.

Huoneistot. Johtokunnalla oli vuoden kuluessa tilaisuus lausua mielipiteensä muutamista Töölön ja Käpylän haarakirjastoja varten ehdotetuista tonteista. Kaupunginvaltuusto päätti elokuun 24 p:nä 1938 pitämässään kokouksessa varata Käpylän haarakirjastoa ja lastentarhaa varten korttelin n:o 837 Väinölänkadun puoleisen osan. Talon rakentaminen aloitettiin kuitenkin vasta v:n 1939 alussa.

Vallilan sosialidemokraattisen naisyhdistyksen anottua kaupunginhallitukselta kerhotyön järjestämistä Vallilan lapsille oli ehdotettu talon rakentamista kyseistä tarkoitusta varten. Tähän ehdotettuun, tontille n:o 7 Sammatintien varrelle rakennettavaan taloon voisi kirjaston johtokunnan mielestä sijoittaa myöskin Vallilan haarakirjaston.

Lainaus. Myöskin v. 1938 väheni lainaus, joskin huomattavasti pienemmissä määrin kuin lähinnä edellisinä vuosina. Ainoastaan Töölön haarakirjastossa oli huomattavissa lisäystä. Kirjalainojen lukumäärä v. 1938 ja 1937 oli seuraava:

	1938		1937	
	Kaikkiaan	Keskimäärin lainauspäivää kohden	Kaikkiaan	Keskimäärin lainauspäivää kohden
Pääkirjasto	483,173	1,421	503,559	1,472
Kallion haarakirjasto.	238,051	700	249,669	730
Töölön » .	67,169	198	59,088	173
Vallilan » .	50,207	149	52,138	153
Käpylän » .	20,601	68	20,630	68
Pasilan » .	12,180	40	14,067	47
Yhteensä	871,381	2,576	899,151	2,643

[1]) Kertomukseen liittyvät taulukkotiedot lainausliikkeestä sekä käynneistä lukusaleissa on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1939.

Lainauspäivien lukumäärä oli pääkirjastossa ja Kallion haarakirjastossa 340, Töölön haarakirjastossa 339, Vallilan haarakirjastossa 338 sekä Käpylän ja Pasilan haarakirjastoissa 302. Vallilan haarakirjastossa oli lainausosasto suljettuna syyskuun 20 p:nä ja lasten lukusali syyskuun 13—16 p:n välisenä aikana korjausten takia. Päivittäinen lainausaika pysyi muuttumattomana.

Suurin määrä päivässä annettuja kirjalainoja oli 4,719 (5,442 v. 1937).

Aikuisille sekä toiselta puolen lapsille ja nuorisolle annettujen kirjalainojen välinen suhde selviää seuraavasta taulukosta:

	Kirjalainoja aikuisille		Kirjalainoja lapsille ja nuorisolle		Kirjalainoja kaikkiaan
	Luku	%	Luku	%	
Pääkirjasto	390,282	80.8	92,891	19.2	483,173
Kallion haarakirjasto	172,720	72.6	65,331	27.4	238,051
Töölön »	47,383	70.5	19,786	29.5	67,169
Vallilan »	31,279	62.3	18,928	37.7	50,207
Käpylän »	11,893	57.7	8,708	42.3	20,601
Pasilan »	7,626	62.6	4,554	37.4	12,180
Yhteensä	661,183	75.9	210,198	24.1	871,381

V. 1937 lainattiin aikuisille 688,586 nidosta eli 76.6 % sekä lapsille ja nuorisolle 210,565 nidosta eli 23.4 %. Aikuisten lainaus oli tuntuvasti vähentynyt, kun taas lasten ja nuorison lainauksessa oli huomattavissa vain pieni väheneminen.

Romaani- ja kertomuskirjallisuuden sekä muun kirjallisuuden välinen suhde selviää seuraavasta taulukosta, jossa myöskin on otettu huomioon aikuisille sekä toiselta puolen lapsille ja nuorisolle annettujen lainain välinen ero:

	Kirjalainoja aikuisille				Kirjalainoja lapsille ja nuorisolle				Kirjalainoja kaikkiaan			
	Romaani-kirjallisuus		Muu kirjallisuus		Kertomus-kirjallisuus		Muu kirjallisuus		Romaani- ja kertomus-kirjallisuus		Muu kirjallisuus	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pääkirjasto	224,738	57.6	165,544	42.4	64,173	69.1	28,718	30.9	288,911	59.8	194,262	40.2
Kallion haarakirjasto	108,508	62.8	64,212	37.2	51,486	78.8	13,845	21.2	159,994	67.2	78,057	32.8
Töölön »	30,950	65.3	16,433	34.7	14,453	73.0	5,333	27.0	45,403	67.6	21,766	32.4
Vallilan »	19,378	62.0	11,901	38.0	14,776	78.1	4,152	21.9	34,154	68.0	16,053	32.0
Käpylän »	7,380	62.1	4,513	37.9	6,711	77.1	1,997	22.9	14,091	68.4	6,510	31.6
Pasilan »	4,391	57.6	3,235	42.4	3,378	74.2	1,176	25.8	7,769	63.8	4,411	36.2
Yhteensä	395,345	59.8	265,838	40.2	154,977	73.7	55,221	26.3	550,322	63.2	321,059	36.8

V. 1937 lainattiin kaikkiaan 567,400 nidosta eli 63.1 % romaani- ja kertomuskirjallisuutta sekä 331,751 nidosta eli 36.9 % muuta kirjallisuutta. Lainatun romaani- ja kertomuskirjallisuuden sekä toiselta puolen muun lainatun kirjallisuuden välinen suhde pysyi kertomusvuoden aikana melkein muuttumattomana.

Erikielisen kirjallisuuden lainausta valaisee seuraava taulukko:

	Suomenkielinen kirjallisuus		Skandinaavinen kirjallisuus		Muunkielinen kirjallisuus		Kirjalainoja kaikkiaan
	Luku	%	Luku	%	Luku	%	
Pääkirjasto	283,943	58.8	176,310	36.5	22,920	4.7	483,173
Kallion haarakirjasto	213,561	89.7	24,490	10.3	—	—	238,051
Töölön »	42,084	62.7	25,085	37.3	—	—	67,169
Vallilan »	43,101	85.8	7,106	14.2	—	—	50,207
Käpylän »	17,889	86.8	2,712	13.2	—	—	20,601
Pasilan »	10,826	88.9	1,354	11.1	—	—	12,180
Yhteensä	611,404	70.2	237,057	27.2	22,920	2.6	871,381

Kaikilta lainausosastoilta lainattiin v. 1937 suomenkielistä kirjallisuutta 625,916 nidosta eli 69.6 %, skandinaavista kirjallisuutta 250,366 nidosta eli 27.9 % ja muunkielistä kirjallisuutta 22,869 nidosta eli 2.5 %. Skandinaavisen kirjallisuuden lainaus väheni siis kertomusvuonna tuntuvammin kuin suomenkielisen kirjallisuuden lainaus. Muunkielisen kirjallisuuden lainaus lisääntyi hiukan.

Kirjavaraston eri osastoista lainattujen nidosten luku ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

	Pääkirjasto	Kallion haarakirjasto	Töölön haarakirjasto	Vallilan haarakirjasto	Käpylän haarakirjasto	Pasilan haarakirjasto	Kirjalainoja kaikkiaan	%
I. Uskontoa	6,987	1,517	525	259	71	30	9,389	1.1
II. Historiaa, arkeologiaa ja elämäkertoja	42,764	17,565	6,452	4,218	1,514	1,103	73,616	8.4
III. Maantietoa, kansatiedettä, antropologiaa ja matkakertomuksia	33,366	19,661	6,014	4,149	1,585	1,104	65,879	7.6
IV. Romaaneja, kertomuksia ja satuja	288,911	159,994	45,403	34,154	14,091	7,769	550,322	63.2
V. Runoja, näytelmiä, albumeja sekä kirjallisuushistoriaa ja taidetta	30,612	11,235	2,790	1,990	723	923	48,273	5.5
VI. Luonnontiedettä, matematiikkaa, lääketiedettä ja teknologiaa	27,500	9,873	2,286	2,029	840	415	42,943	4.9
VII. Oikeus- ja valtiotiedettä, yhteiskunnallisia kysymyksiä ja taloutta	16,484	5,007	709	761	566	188	23,715	2.7
VIII. Kielitiedettä	9,998	3,919	677	366	301	125	15,386	1.8
IX. Filosofiaa, siveysoppia, kasvatusta, kirja- ja kirjastotiedettä, urheilua sekä muita ja sekalaisia aineita	26,551	9,280	2,313	2,281	910	523	41,858	4.8
Yhteensä	483,173	238,051	67,169	50,207	20,601	12,180	871,381	100.0

V. 1937 olivat eri kirjallisuusosastoista annettujen lainain prosenttiluvut 1.0, 8.5, 7.7, 63.1, 5.4, 4.9, 2.9, 1.8 ja 4.7. Kertomusvuonna lisääntyivät siis suhteellisesti osastoista I, IV, V ja IX annetut lainat, kun taas osastoista II, III ja VII annetut lainat suhteellisesti vähenivät. VI ja VIII osastoa koskevat prosenttiluvut pysyivät muuttumattomina.

Kirjakokoelmia lainattiin yleiseen sairaalaan, Marian sairaalaan, Eläintarhan huvila 6:ssa olevaan sairaskotiin, Kivelän sairaalaan ja kunnalliskotiin.

Kertomusvuonna lainatuista kirjoista on 174 palauttamatta. Näistä oli 148 lainattu pääkirjastosta, 13 Kallion haarakirjastosta, 5 Töölön haarakirjastosta, 6 Vallilan haarakirjastosta ja 2 Pasilan haarakirjastosta.

Lainaajat. Kotilainoja sai kaikkiaan 46,072 henkilöä, joista 7,535 oli uusia lainaajia. Seuraavassa taulukossa on lainaajia koskevia tietoja:

	Miehiä			Naisia			Lapsia ja nuorisoa			Kaiken kaikkiaan
	Ruumiillisen työn tekijöitä	Muita	Yhteensä	Ruumiillisen työn tekijöitä	Muita	Yhteensä	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	
	Lainaajia, joiden äidinkieli oli suomi									
Pääkirjasto	3,262	3,927	7,189	2,952	5,035	7,987	1,115	651	1,766	16,942
Kallion haarakirjasto	2,600	1,302	3,902	2,375	1,680	4,055	1,122	865	1,987	9,944
Töölön »	285	244	529	388	442	830	434	220	654	2,013
Vallilan »	645	102	747	426	157	583	265	178	443	1,773
Käpylän »	193	96	289	75	171	246	189	139	328	863
Pasilan »	133	22	155	98	42	140	59	51	110	405
Yhteensä	7,118	5,693	12,811	6,314	7,527	13,841	3,184	2,104	5,288	31,940
	Lainaajia, joiden äidinkieli oli ruotsi									
Pääkirjasto	1,190	3,157	4,347	869	4,957	5,826	634	437	1,071	11,244
Kallion haarakirjasto	221	234	455	150	329	479	79	85	164	1,098
Töölön »	101	173	274	91	321	412	171	147	318	1,004
Vallilan »	72	17	89	59	40	99	48	35	83	271
Käpylän »	19	28	47	9	47	56	21	32	53	156
Pasilan »	15	7	22	7	15	22	9	9	18	62
Yhteensä	1,618	3,616	5,234	1,185	5,709	6,894	962	745	1,707	13,835
	Lainaajia, joiden äidinkieli oli jokin muu kieli									
Pääkirjasto	7	125	132	—	154	154	2	9	11	297
	Lainaajia kaikkiaan									
Pääkirjasto	4,459	7,209	11,668	3,821	10,146	13,967	1,751	1,097	2,848	28,483
Kallion haarakirjasto	2,821	1,536	4,357	2,525	2,009	4,534	1,201	950	2,151	11,042
Töölön »	386	417	803	479	763	1,242	605	367	972	3,017
Vallilan »	717	119	836	485	197	682	313	213	526	2,044
Käpylän »	212	124	336	84	218	302	210	171	381	1,019
Pasilan »	148	29	177	105	57	162	68	60	128	467
Yhteensä	8,743	9,434	18,177	7,499	13,390	20,889	4,148	2,858	7,006	46,072

V. 1937 oli lainaajien lukumäärä 45,319, joista 31,098:lla eli 68.6 %:lla oli äidinkielenä suomi, 13,934:llä eli 30.8 %:lla ruotsi ja 287:llä eli 0.6 %:lla jokin muu kieli. Vastaavat kertomusvuotta koskevat prosenttiluvut ovat 69.3, 30.0 ja 0.7. Suomenkielisten lainaajien lukumäärä lisääntyi suhteellisesti tänäkin vuonna, kun taas ruotsinkielisten lainaajain lukumäärä tuntuvasti väheni. Muiden lainaajien lukumäärä lisääntyi, joskin aivan vähäi-

sesti. Aikuisten ja nuorten lainaajien suhdeluku muuttui kuten edellisenäkin vuonna aikuisten eduksi; aikuisten prosenttiluku oli 84.8 (84.1 v. 1937) ja lasten sekä nuorison 15.2 (15.9 v. 1937). Ruumiillisen työn tekijöihin kuuluvien aikuisten lainaajien prosenttiluku oli 41.6 (41.2 v. 1937) ja muiden aikuisten lainaajien 58.4 (58.8 v. 1937). Miesten ja naisten lukumäärää osoittavat prosenttiluvut olivat: edellisten 46.5 (47.3 v. 1937) ja jälkimmäisten 53.5 (52.7 v. 1937). Nuorista lainaajista oli 59.2 % (58.9 v. 1937) poikia ja 40.8 % (41.1 % v. 1937) tyttöjä.

Lukusalit. Pääkirjaston opintosali ja muut lukusalit olivat auki 353 päivää. Kallion haarakirjastossa oli aikuisten lukusali avoinna 352 päivää, lasten lukusali 340 päivää ja sanomalehtisalit pidettiin avoinna 354 päivää. Töölön haarakirjaston sanomalehtisali oli auki 353 päivää ja lasten lukuhuone 352 päivää. Vastaavat aukiolopäivät olivat Vallilassa 353 ja 348, Käpylässä 348 ja 347 ja Pasilassa 353 ja 352. Huoneistoissa vuoden kuluessa suoritetut korjaukset ovat vaikuttaneet aukiolopäivien lukumäärään. Eteläinen lukuhuoneisto pidettiin auki 353 päivää.

Päivittäinen aukioloaika oli sama kuin ennenkin.

Lukusalikäyntien lukumäärä [1]) v. 1938 ja 1937 selviää seuraavasta taulukosta:

	Opintosali		Aikuisten lukusalit		Sanomalehtisalit		Lasten lukusalit		Käyntejä kaikkiaan	
	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937
Pääkirjasto	39,073	39,721	40,274	37,640	255,747	275,282	65,694	67,026	400,788	419,669
Kallion haarakirjasto	—	—	25,798	25,788	307,444	309,226	53,732	49,019	386,974	384,033
Töölön »	—	—	—	—	161,477	153,734	23,705	23,671	185,182	177,405
Vallilan »	—	—	—	—	161,330	149,001	25,148	29,388	186,478	178,389
Käpylän »	—	—	—	—	71,524	69,942	7,419	6,797	78,943	76,739
Pasilan »	—	—	—	—	16,798	17,652	8,252	9,230	25,050	26,882
Eteläinen lukuhuoneisto	—	—	—	—	—	—	—	—	201,595	216,028
Yhteensä	39,073	39,721	66,072	63,428	974,320	974,837	183,950	185,131	1,465,010	1,479,145

Lukusalikäyntien päivittäinen keskimäärä oli seuraava:

	1938	1937
Pääkirjasto	1,135	1,182
Kallion haarakirjasto	1,099	1,088
Töölön »	524	500
Vallilan »	529	506
Käpylän »	227	219
Pasilan »	71	76
Eteläinen lukuhuoneisto	571	609
Yhteensä	4,156	4,180

[1]) Taulukossa ilmoitetut käyntien määrät sanomalehtisaleissa ja eteläisessä lukuhuoneistossa sekä Töölön, Vallilan, Käpylän ja Pasilan haarakirjastojen lasten lukuhuoneita koskevat vastaavat luvut eivät ole täysin tarkat, koska käyntimerkinnät on suoritettu mekaanisin laskukojein.

Vuoden kuluessa ilmestyneitä aikakaus- ja sanomalehtiä oli lukusaleissa yleisön käytettävissä seuraava määrä:

	Aikakauslehtiä, luku	kpl	Sanomalehtiä, luku	kpl
Pääkirjasto	371	409	62	84
Kallion haarakirjasto	139	178	41	80
Töölön »	54	60	20	24
Vallilan »	54	67	22	36
Käpylän »	41	44	16	20
Pasilan »	41	43	16	16
Eteläinen lukuhuoneisto	46	51	17	33

Satuillat. Talven, kevään ja syksyn kuluessa järjestettiin pääkirjastossa 37 suomenkielistä ja 37 ruotsinkielistä sekä Kallion haarakirjastossa 25 suomenkielistä ja 9 ruotsinkielistä satuiltaa lapsille.

Kirjavarasto. Kaupunginvaltuuston v. 1934 vahvistamien kirjavaraston tarkastusta koskevien säännösten mukaisesti toimittivat kirjaston virkailijat kesäkuussa kirjallisuusosastoon IV (L—Ö tässä osastossa) kuuluvien kirjojen tarkastuksen. Inventtaustarkastajina olivat kuten aikaisemmin filosofianmaisterit C.-R. Gardberg ja S.-K. Kilpi. Tarkastuksen johdosta poistettiin luetteloista puuttuneet 1,366 nidosta, joista 1,320 oli kuulunut pääkirjaston, 7 Kallion haarakirjaston, 2 Töölön haarakirjaston, 1 Vallilan haarakirjaston ja 36 Käpylän haarakirjaston kirjavarastoon.

Näiden lisäksi poistettiin luetteloista 213 v. 1934 lainattua nidosta, joita kirjaston ei ollut onnistunut saada takaisin. Näistä oli 172 lainattu pääkirjastosta, 28 Kallion haarakirjastosta, 2 Töölön haarakirjastosta, 4 Vallilan haarakirjastosta ja 7 Käpylän haarakirjastosta. Sitä paitsi poistettiin 3,216 lainausliikkeessä kulunutta nidosta, joista 2,294 oli kuulunut pääkirjaston, 607 Kallion haarakirjaston, 72 Töölön haarakirjaston, 167 Vallilan haarakirjaston, 73 Käpylän haarakirjaston ja 3 Pasilan haarakirjaston kirjavarastoon.

Kaikkiaan poistettiin siten luetteloista kertomusvuonna 4,795 nidosta. Kirjastoon hankittiin ja luetteloitiin 14,543 uutta nidosta. Luetteloitu kirjavarasto käsitti vuoden alussa 233,408 nidosta. Vuoden lopussa oli nidosmäärä 243,156, joista 129,080 eli 53.1 % oli suomenkielistä, 104,602 eli 43.0 % skandinaavista ja 9,474 eli 3.9 % muunkielistä (saksan-, englannin-, ranskan- ja vironkielistä) kirjallisuutta. Vastaavat v:n 1937 prosenttiluvut olivat 52.4, 43.9 ja 3.7.

Vuoden lopussa kirjavarasto jakaantui eri kirjallisuusryhmiin seuraavasti:

		Nidoksia	%
I.	Uskontoa	8,210	3.4
II.	Historiaa, arkeologiaa ja elämäkertoja	23,441	9.6
III.	Maantietoa, kansatiedettä, antropologiaa ja matkakertomuksia	14,059	5.8
IV.	Romaaneja, kertomuksia ja satuja	91,295	37.5
V.	Runoja, näytelmiä, albumeja sekä kirjallisuushistoriaa ja taidetta	27,614	11.4

		Nidoksia	%
VI.	Luonnontiedettä, matematiikkaa, lääketiedettä ja teknologiaa	14,354	5.9
VII.	Oikeus- ja valtiotiedettä, yhteiskunnallisia kysymyksiä ja taloutta	15,243	6.3
VIII.	Kielitiedettä	4,025	1.7
IX.	Filosofiaa, siveysoppia, kasvatusta, kirja- ja kirjastotiedettä, urheilua sekä muita ja sekalaisia aineita	15,377	6.3
X.	Lukusaleihin sijoitettua kirjallisuutta (hakuteoksia, sidottuja aikakaus- ja sanomalehtiä y.m.)	29,538	12.1
	Yhteensä	243,156	100.0

Vastaavat prosenttiluvut v. 1937 olivat: 3.3, 9.5, 5.7, 38.2, 11.3, 5.9, 6.2, 1.6, 6.2 ja 12.1.

Pääkirjaston ja haarakirjastojen kesken kirjavarasto jakaantui vuoden vaihteessa seuraavasti:

	1938		1937	
	Nidoksia	%	Nidoksia	%
Pääkirjasto	140,789	57.9	136,292	58.4
Kallion haarakirjasto	59,056	24.3	56,592	24.3
Töölön »	17,428	7.2	16,492	7.1
Vallilan »	13,978	5.7	12,933	5.5
Käpylän »	7,510	3.1	7,080	3.0
Pasilan »	4,352	1.8	3,976	1.7
Eteläinen lukuhuoneisto	43	0.0	43	0.0
Yhteensä	243,156	100.0	233,408	100.0

Kirjavaraston arvo, joka vuoden alussa arvioitiin 5,586,010 mk:ksi, laskettiin vuoden lopussa 5,930,010 mk:ksi.

Kirjalahjat. Kirjasto sai kertomusvuonna Ranskan valtion aikaisemmin lupaaman kirjalahjan, joka käsitti ranskankielistä kirjallisuutta n. 10,000 frangin arvosta. Kirjalahjoja kirjastolle antoivat edellisen lisäksi tohtori C. Alexandrowicz, Helsingin Christian Science-yhdistys, Eduskunnan kirjasto, arkkitehti P. E. af Enehielm, L. M. Ericsson ab., Espanjan Helsingin-lähetystö, haarakirjastonhoitaja E. Grönroos, herra A. W. Hamilton, Jaappanin Helsingin-lähetystö, Kansainvälinen sosialipoliittisen yhteistyön valtuuskunta, insinööri A. Käpy, Liettuan Helsingin pääkonsulinvirasto, herra J. Ludolphi, Lundin yliopiston kirjasto, taiteilija W. Lönnberg, Kustannus oy. Otava, Public library museum and national gallery of Victoria (Melbourne), Puolan Helsingin-lähetystö, Ranskan Helsingin-lähetystö, herra J. Sonck, opettaja V. Stadius, Suomen Bukarestin pääkonsulinvirasto, Turkin Tukholmassa oleva ministeri, Turun yliopiston kirjasto, herra G. Uggla, Uppsalan yliopiston kirjasto, Valtioneuvoston julkaisuvarasto, Viron Helsingin-lähetystö.

Lisäksi kirjasto sai julkaisuja, joita olivat toimittaneet Oy. E. Ahlström & Co ab., The American society of the French Legion of Honor, Asuntoreformiyhdistys, La Biblioteca Communale dell'Archiginnasio (Bologna),

Bibliothèques nationales de France, The Carnegie United Kingdom Trust, The Chicago Association of Commerce, Deichmanin kirjasto (Oslo), Deutsche Handelskammer in Finnland, Deutsche Schule (Helsinki), Osuusliike Elanto, Göteborgin kaupunginkirjasto, Helsingin historiayhdistys, Helsingin kauppiaitten kauppaoppilaitos, Helsingin kaupungin huoltolautakunta, Helsingin kaupungin kirjapainokoulu, Helsingin kaupungin rahatoimisto, Helsingin kaupungin satamalautakunta, Helsingin kaupungin teknilliset laitokset, Helsingin kaupungin tilastotoimisto, Helsingin kaupungin vesijohtolaitos, Helsingin kaupunginhallitus, Helsingin säästöpankki, Hydrografinen toimisto, International panidealistic society, Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Suomi, Kungliga socialstyrelsen (Tukholma), Kuopion kaupunginkirjasto, Matkailijayhdistys, Merikarhut, Metsätieteellinen tutkimuslaitos, Narodni Vybor pro Oslavu Svatovaclavskeho Tisicileti (Praha), Odensen keskuskirjasto, Oregon State Board of higher education, Oslon yliopiston kirjasto, Kustannus oy. Otava, Pelastusarmeija, Oy. Pohjoismaiden yhdyspankki, Porin kaupunginkirjasto, Posti- ja lennätinlaitos, Postisäästöpankin hallitus, Rumanian lakiasäätävä neuvosto, Ruotsalaisen kirjallisuuden seura, Secretaria de educacion (Cuba), Skövden kaupunginkirjasto, Stettinin kaupunginkirjasto, Städtisches Fremdenverkehrs-Amt (Budapest), Suomen kiinteistöpankki, Suomen kunnallinen keskustoimisto, Suomen maataloustieteellinen seura, Suomen meripelastusseura, Suomen pankki, Taideteollisuuskeskuskoulu, Tampereen kaupunginkirjasto, Teknillinen korkeakoulu, Tukholman kaupunginkirjasto, Turun kaupunginhallitus, Turun kaupunginkirjasto, Uppsalan yliopiston kirjasto, Vaasan kaupunginkirjasto, Valtion kirjastotoimisto, Viipurin kaupungin rahatoimisto, Viipurin kaupunginhallitus ja Viipurin kaupunginkirjasto sekä seuraavien aikakaus- ja sanomalehtien toimitukset: Aikain vartija, Bank of Finland, Barnens missionstidning, Deutsche Allgemeine Zeitung, Elanto, Finlands försäkringstidskrift, Helsingin Osuuskauppa, Helsingin N.M.K.Y:n kuukauslehti, Hengen turva, Herää valvomaan, Hissbladet, Hissilehti, Hufvudstadsbladet, L'Illustrazione Italiana, Industritidningen, Inner Culture, Japan in pictures, Kevätkylvö, Kirjasanomat, Kirjatyö—Bokarbete, Kirjojen maailma, Konttorityö, Labor, Lapsi ja nuoriso, Lasten lähetyslehti, Légion d'Honneur, Maan suola, Maataloustieteellinen aikakauslehti, Mercator, Merimiehen ystävä, Metsätaloudellinen aikakauslehti, Missionstidning för Finland, Nuorten Pellervo, Nykyhetki, Omin käsin, Otava, Pirkka, Prager Presse, Réalités françaises, Ristin voitto, Sjömansvännen, Sosialinen aikakauskirja — Social tidskrift, Suomen kulkuneuvot, Suomen lähetyslehti, Suomen matkailu, Suomen musiikkilehti, Suomen pienviljelijä, Suomen ravintolalehti, Svensk-Finlands turisttidning, Säästöpankki, Teknikervärlden, Teollisuuslehti, Teosofi, Teosofiskt forum, The Baltic Times, The Herald of Christian Science, The Warsaw Weekly, Tikkurilan viesti, Tokyo Gazette, Tuberkuloosilehti, Tuberkulosbladet, Turistliv i Finland, Työrintama, Unitas, Urheilukalastaja, Uskon Sanoma, Vakuutussanomia, Wandlung, Vapaa katolinen kirkko, Varjojen mailta ja Voittosanoma.

Painosta julkaistiin kolme v. 1937 kirjastoon hankitun kirjallisuuden lisäluetteloa, joista yksi käsitti suomen- ja vironkielisen kirjallisuuden, toinen ruotsin-, tanskan- ja norjankielisen kirjallisuuden ja kolmas saksan-, ranskan- ja englanninkielisen kirjallisuuden.

Tulot. Kirjaston tulot nousivat 115,601: 25 markkaan (117,442: 90 v. 1937).

Pääkirjaston ja haarakirjastojen tulojen jakautuminen selviää seuraavasta taulukosta:

	Pääkirjasto	Kallion haarakirjasto	Töölön haarakirjasto	Vallilan haarakirjasto	Käpylän haarakirjasto	Pasilan haarakirjasto	Tuloja kaikkiaan
	Markkaa ja penniä						
Kuukausi							
Tammikuu	9,080 50	1,989 80	514 90	248 15	90 70	237 75	12,161 80
Helmikuu	5,177 65	1,316 80	279 20	159 95	60 —	226 30	7,219 90
Maaliskuu	8,465 05	2,158 30	414 80	460 95	93 20	254 20	11,846 50
Huhtikuu	6,982 35	1,768 70	333 80	223 45	80 10	238 30	9,626 70
Toukokuu	8,352 80	1,920 95	467 90	498 85	66 —	226 65	11,533 15
Kesäkuu	6,112 15	1,681 50	283 40	228 90	99 60	249 95	8,655 50
Heinäkuu	6,231 95	1,565 65	381 10	385 60	100 90	256 70	8,921 90
Elokuu	6,021 —	1,458 50	344 50	236 75	76 30	243 —	8,380 05
Syyskuu	5,648 80	1,220 90	322 10	213 40	42 10	200 20	7,647 50
Lokakuu	6,484 —	1,532 65	324 70	251 50	75 50	241 80	8,910 15
Marraskuu	6,622 85	1,514 65	386 90	217 30	205 —	218 70	9,165 40
Joulukuu	8,284 50	1,808 20	468 —	427 95	96 90	223 85	[1] 11,532 70
Yhteensä	83,463 60	19,936 60	4,521 30	3,552 75	1,086 30	2,817 40	[1]115,601 65
Tuloerä							
Sakkoja	78,951 —	17,490 40	4,192 90	2,841 70	888 30	596 10	104,960 40
Suom. kiel. luett.	221 —	949 —	36 —	82 —	12 —	36 —	1,336 —
Ruots. kiel. luett.	432 —	188 —	44 —	14 —	2 —	4 —	684 —
Vieraskiel. luett.	78 50	1 50	— —	— —	1 50	— —	81 50
Erääntyneitä vak.	1,230 —	153 —	— —	— —	— —	— —	1,383 —
Sekalaisia tuloja	2,551 10	1,154 70	248 40	615 05	182 50	2,181 30	[1] 7,156 35
Yhteensä	83,463 60	19,936 60	4,521 30	3,552 75	1,086 30	2,817 40	[1]115,601 25

Lainaajat maksoivat sakkoa 67,035 tapauksessa. Kaupungin kassaan suoritettujen erääntyneiden vakuuksien lukumäärä oli 58. Kaikkiaan myytiin 991 luetteloa, joista 610 käsitti suomen- ja vironkielisen kirjallisuuden (A-ryhmä), 327 pääasiassa ruotsinkielisen kirjallisuuden (B-ryhmä) ja 54 yksinomaan saksan-, ranskan- ja englanninkielisen kirjallisuuden (C-ryhmä). Myydyt luettelot jakaantuivat hintansa ja laatunsa puolesta seuraavasti:

Hinta, mk	A-ryhmä	B-ryhmä	C-ryhmä	Yhteensä	Hinta, mk	A-ryhmä	B-ryhmä	C-ryhmä	Yhteensä
1	70	3	—	73	3	—	3	—	3
1: 50	—	—	53	53	5	2	—	—	2
2	520	318	1	839	12	18	3	—	21
					Yhteensä	610	327	54	991

Kadonneiden ja vahingoittuneiden kirjojen korvausrahoja kertyi 2,776: 15 mk. V:n 1937 säästö oli 9: 05 mk. Näillä rahoilla hankittiin kirjallisuutta ja lunastettiin aikaisemmin korvattuja kirjoja 2,770: 85 mk:n arvosta. Säästöä v:een 1939 jäi siten 14: 35 mk.

Menot [2]) ilmenivät seuraavasta yhdistelmästä, johon myös on otettu kirjastolle myönnetyt määrärahat:

[1]) Tähän sisältyvät eteläisen lukuhuoneiston tulot (joulukuussa 223: 30 mk).

[2]) Tähän eivät sisälly kirjastorakennusten kunnossapidosta ja palovakuutuksesta aiheutuneet kulut.

	Määräraha, mk	Menot, mk
Palkat, palkkiot ja sairasapu	1,993,517: 55	1,975,751: 55
Vuokrat	538,770: —	538,770: —
Lämpö	92,670: —	80,291: 15
Valaistus	62,900: —	60,930: 95
Siivous	12,000: —	11,230: 25
Vedenkulutus	2,500: —	1,699: 80
Puhtaanapito	14,600: —	11,294: —
Kalusto	13,900: —	12,585: 60
Sidonta- ja painatuskulut	285,000: —	[1]) 276,545: 90
Tarverahat	19,000: —	15,440: 40
Kirjallisuus	600,000: —	599,999: 45
Yhteensä	3,634,857: 55	3,584,539: 05

Kaupungin avustamat yritykset. Kaupunginhallitukselta avustusta saaneiden yhdistysten Kirjoja sokeille ja Brage sekä Suomen työväen arkiston ja Kasvatusopillisen kirjaston ja lukusalin apurahojen käyttö oli kirjaston johtokunnan valvonnan alainen.

[1]) 251,349 mk käytettiin sidontaan ja 25,196: 90 mk painatuksiin.

XVII. Kaupunginmuseo

Helsingin kaupunginmuseon johtokunnan kertomus v:lta 1938 oli seuraavan sisältöinen:

Museon johtokunnan muodostivat professori A. Hämäläinen puheenjohtajana, professori V. Voionmaa varapuheenjohtajana sekä filosofiantohtori T. Stjernschantz. Kaupunginhallituksen edustajana oli toimistoapulainen M. Salmela-Järvinen. Museon johtaja, arkkitehti A. W. Rancken, toimi sihteerinä. Johtokunta kokoontui vuoden aikana kuuteen istuntoon, joissa käsiteltiin ja otettiin päätettäviksi museon hallintoa ja hoitoa koskevia asioita. Johtokunta huolehti myöskin museon ulkopuolella säilytettävistä Helsingin kaupungin vanhoista muistomerkeistä. Siten esim. ehdotettiin kaupunginhallitukselle Turuntien varrella olevien kaupungin entisen tulliportin pylväiden säilyttämistä asemakaavaa uudelleen laadittaessa.

Sitten kun Helsingin historiayhdistyksen aloitteesta oli tehty mittauspiirustuksia kaupungin läheisyydessä olevista entisistä kartanoista sekä otettu valokuvia vanhoista rakennuksista, päätti lautakunta lunastaa museon kokoelmiin 100 valokuvaa sekä piirustuksia kahdeksasta kartanosta.

Ostojen joukossa mainittakoon runsaasti muitakin valokuvia sekä arvokkaita taideteoksia, joita ovat maalanneet tai piirtäneet taiteilijat J. Miklós, W. Kauhanen, Y. Forss, J. Knutsson, M. v. Wright, G. A. Cajanus, V. Soldan-Brofeldt, A. Paischeff y.m.

Museon kokoelmat lisääntyivät 454 numeroa, joista arkistoaineistoa oli 38, karttoja ja piirustuksia 20, tauluja ja kuvia 16, valokuvia 199, kirjallisuutta 7, rahoja ja kunniamerkkejä 12, veistoksia 2, hopeaesineitä 10, porsliinia ja lasia 25, vaate- ja kudontakappaleita 69, huonekaluja ja taloustarpeita 26, aseita ja työkaluja 3 sekä sekalaista tavaraa 27.

Museo oli avoinna yleisölle muina arkipäivinä klo 12—15, pääsymaksun ollessa 1 mk, paitsi perjantaisin klo 17—20, jolloin pääsy oli vapaa, sekä lauantaisin, jolloin museo oli suljettuna.

Museossa kävi vuoden aikana 5,193 henkilöä, joista maksavia oli 3,624. Retkiä museoon tekivät varsinkin koulut ja yhdistykset.

Seuraavat henkilöt ja liikkeet tekivät lahjoituksia museolle: neidit E. Heikel, H. Wilkman, M. ja E. Wrede, H. Cederholm, E. ja S. Timgren, filosofiantohtori R. Hausen, rouva F. E. Jordbergin perilliset, professorinrouva Borgström, filosofianmaisteri K. H. Wiik, Helsingin kaupungin rakennustoimisto, tuomari O. Schauman, A. Gustafssonin kuolinpesä, Suomen nahkateollisuusliitto, Kustannus oy. Otava, professori A. M. Tallgren, filosofianmaisteri M. Terho, arkkitehti P. E. af Enehielm, v:n 1918 Helsingin valkokaartin työvaliokunta, neiti S. Grönroos, insinööri C. Norstedt, lääketieteen ja kirurgiantohtori A. Törngren, herra E. Hukkinen, vapaaherra E. v. Willebrandin perilliset Ruotsissa, R. Rudoph, rouva A. Fogman sekä kauppaneuvos K. Stockmannin perilliset.

XVIII. Musiikkilautakunta

Musiikkilautakunnan toiminnastaan v. 1938 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Musiikkilautakunnan kokoonpano ja toiminta. Kaupunginvaltuusto valitsi v:ksi 1938 musiikkilautakunnan puheenjohtajaksi lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahden sekä muiksi jäseniksi rouva E. von Frenckellin, vaatturi T. Hiekkarannan, kirjaltaja S. Leinon, filosofianmaisteri A. Maasalon, filosofiantohtori H. Ramsayn ja toimittaja R. Sventon, joista varapuheenjohtajana toimi filosofiantohtori Ramsay. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli apulaiskaupunginjohtaja J. W. Keto. Sihteerinä toimi vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuhjelm.

Vuoden aikana lautakunta kokoontui 11 kertaa. Kokouksissa pidettyjen pöytäkirjain pykäläluku oli yhteensä 164 ja lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 136.

Kaupunginorkesterin toiminta. Orkesterin vakinainen miesluku oli v. 1938 71. Orkesterin taiteellisena johtajana toimi edelleen professori G. Schnéevoigt.

Vuoden varrella toimeenpantiin 17 varsinaista sinfoniakonserttia, joista professori Schnéevoigt johti 11, Peter Rabe yhden, Tor Mann yhden, Bernhard Heinze yhden, Tauno Hannikainen yhden, Jussi Blomstedt yhden, Simon Parmet yhden ja Sulho Ranta oman sävellyksensä professori Schnéevoigtin johtamassa konsertissa. Kansansinfoniakonsertteja annettiin 20, joista professori Schnéevoigt johti 12 ja Simon Parmet, Nikolai van Gilse van der Pals, Tauno Hannikainen, Truvor Svento, Ivar Hellman, Bernhard Heinze, Sulho Ranta ja Orien Dalley kukin yhden. Kansankonsertteja annettiin 13, joista Arvo Hannikainen johti 5, professori Schnéevoigt yhden, Nils-Erik Fougstedt, Nikolai van Gilse van der Pals, Eero Kosonen, Ole Edgren ja Martti Similä kukin yhden sekä Ossian Fohström 2. Orkesteria vuokrattiin 7 kertaa vuoden kuluessa. Sitä paitsi orkesteri avusti 133 oopperaesityksessä.

Edellä mainituissa sinfoniakonserteissa esiintyivät seuraavat solistit: Merete Söderhjelm, Shura Cherkassky, Sigrid Schnéevoigt, Olof Wibergh ja Ignaz Friedmann (piano), Antoinetta Toini ja Minna Palmgren (laulu), Cecilia Hansen, Arvo Hannikainen, Ida Haendel ja Kerttu Vanne (viulu) sekä Raja Garbusova (2 kertaa) ja Yrjö Selin (sello).

Sinfoniakonserteissa esitettiin seuraavat sävellykset:

a) kotimaisia sävellyksiä: Sibelius: Sinfonia II (2 kertaa), Sinfonia IV, Sinfonia VII, Historiallisia kuvia, Viulukonsertti, Sinfonia III, Satu ja Sinfonia V; Merikanto: Scherzo; Raitio: Nocturno; Ranta: Consertto suurelle orkesterille; Palmgren: Kolme laulua; Lauri Saikkola: Pastorale orkesterille; Pingoud: Ikuinen liekki sekä Heikki Suolahti: Sinfonia piccola.

b) ulkomaisia sävellyksiä: Brahms: Sinfonia I (2 kertaa), Viulukonsertti d-duuri (2 kertaa), Pianokonsertti d-molli ja Sinfonia IV; Beethoven: Pianokonsertti g-duuri, Sinfonia VII ja Sinfonia III; Ravel: Bolero; Lars-Erik Larsson: Sinfonia II; Montiverdi-Respighi: Lamento di Ariana; Gluck: Orfeus (aaria); Bax: Tintagel; Händel: Conserto grosso N. I. Conserto grosso; Tschaikowsky: Pianokonsertti c-molli ja Sinfonia IV; Szymanowsky: Sinfonia II; Vagham Williams: Aristophanie Suite; Rasch: Konsertti orkesterille; Treckner: Muunnelmia ja fuuga omalle teemalle; von Reznicek: Sinfonia f-molli; Boccherini: Konsertti sellolle ja orkesterille; Mozart: Taikahuilu; Rachmaninoff: Pianokonsertti II e-molli; Bruckner: Sinfonia IX ja Te Deum; Chopin: Pianokonsertt ic-molli; César Franck: Sinfonia d-molli; Saint-Saëns: Sellokonsertti a-molli; Rich. Strauss: Salomen tanssi; Glasunow: Sinfonia V; Reger: Muunnelmia ja fuuga Mozartin teemasta; Debussy: L'après midi d'un Faune; Pergament: Rapsodia hebraica; Bloch: Schelomo, Rapsodie hébraïque; sekä Lalo: Symphonie espagnole.

Sinfoniakonserteissa kävi kaikkiaan 6,445 henkilöä eli keskimäärin 379 henkilöä konserttia kohden sekä kansansinfonia- ja kansankonserteissa 13,196 henkilöä eli keskimäärin 400 henkilöä konserttia kohden. Vastaavat numerot v. 1937 olivat 6,134 ja 9,713.

Taloudelliset tulokset. Kaupunginorkesterin toiminnan taloudellisista tuloksista esitetään seuraavat tiedot:

Tulot kaupunginorkesterin työstä v. 1938 olivat 815,289 mk, edellisenä vuonna 864,273 mk, josta 298,186: 50 mk oli tuloja orkesterin omista konserteista, ja 517,102: 50 mk tuloja avustamisesta oopperanäytännöissä ja konserteissa sekä nuottien vuokraamisesta. Tulot talousarviossa arvioitiin 900,000 mk:ksi. Kaupunginorkesterin valtionapu oli 450,000 mk.

Menot nousivat v. 1938 3,564,997: 80 mk:aan, edellisenä vuonna 3,359,590: 15 mk:aan, josta palkkauksia 3,247,001 mk, konserttikuluja 210,981: 95 mk ja muita kuluja 107,014: 85 mk. Menot arvioitiin seuraavasti: palkkaukset 3,106,785 mk, konserttikulut 222,000 mk ja muut kulut 110,732 mk.

Tuloja arvioitaessa toivottiin saatavan tuloja myöskin orkesterin vuokraamisesta teattereille, jota ei kuitenkaan tapahtunut.

Tilintarkastukset. Musiikkilautakunnan ja kaupunginorkesterin toimiston voimassa olevan johtosäännön 6 §:n mukaan orkesterin taloudenhoitaja on velvollinen kuukausittain laatimaan yhdistelmän kertyneistä tuloista ja maksettaviksi hyväksytyistä menoista sekä ennen seuraavan kuukauden 7 päivää antamaan sen musiikkilautakunnalle. Jokaisen kuukauden alussa toimitettiin tilintarkastus ja havaittiin näissä tarkastuksissa tilien aina olevan kunnossa ja kassan aseman pitävän yhtä tilikirjojen kanssa.

Kaupungin avustamien laitosten valvonta. Musiikkilautakunnan asiana olevan kaupungin avustamien taidelaitosten työn valvonnan lautakunta järjesti samalla tavalla kuin edellisinä vuosina.

Teoston ja lautakunnan välinen sopimus. Säveltäjäin tekijänoikeustoimisto Teoston ja lautakunnan välillä tehtiin edelleen kalenterivuodeksi 1938 sopimus, jonka mukaan Teosto myönsi lautakunnalle oikeuden 15,000 mk:n korvausta vastaan sallia kaupunginorkesterin konserteissa v. 1938 rajoittamattomassa määrässä esitettävän kaikkia sävelteoksia, joiden esittämisoikeutta Teosto edusti tai sopimusaikana tuli edustamaan, lukuunottamatta sopimuksessa lähemmin selostettuja sävellyksiä.

Oopperan kanssa tehty sopimus. Huhtikuun 29 p:nä 1936 allekirjoitettu musiikkilautakunnan ja Suomalainen ooppera oy:n välinen sopimus, jonka mukaan kaupunginorkesterin soittokausi oopperassa kesti syyskuun 15 p:stä seuraavan huhtikuun 30 p:ään, viimeksi mainittu päivä mukaan luettuna, maksun ollessa 490,000 mk, oli muuttumattomana voimassa v. 1938.

Konserttien radioiminen. Orkesterin sinfonia- ja kansankonsertteja radioitiin kuten edellisinäkin vuosina kaupungille suoritettavan maksun ollessa 4,000 mk sinfoniakonserttia ja 2,000 mk kansankonserttia kohden. Musiikkilautakunnan esityksestä yleisradio osallistui kertomusvuonna ulkomaisten vierailevien johtajien ja solistien palkkaamiseen.

Konserttiohjelmien julkaiseminen. Kuten neljänä edellisenä vuonna antoi musiikkilautakunta kertomusvuonnakin oopperalaulaja S. Räikköselle konserttiohjelmien julkaisuoikeuden 8,000 mk:n korvausta vastaan.

Kansankonserttien johtajain palkkiot. Musiikkilautakunta päätti vuoden alussa, että kaikille kansankonserttien vieraileville johtajille oli suoritettava sama palkkio, 300 mk, jonka lisäksi maaseudulta tuleville johtajille oli maksettava 200 mk matkakulujen peittämiseksi.

Ulkoilmakonsertit. Ulkoilmakonserttien järjestämistä varten myönnetty 35,000 mk:n suuruinen määräraha jaettiin seuraavasti: 12,800 mk Helsingin suojeluskunnan torvisoittokunnalle 32 konsertista, joista 8 oli pidettävä Töölössä Runeberginkadun aukiolla, 9 Kaivopuistossa, 8 tuberkoloosisairaalan pihamaalla sekä 7 Pihlajasaaressa; 9,200 mk Rannikkolaivaston soittokunnalle 23 konsertista, joista 8 oli pidettävä Kalliossa, 7 Pasilassa ja 8 Toukolassa; sekä 12,800 mk Helsingin työväenyhdistyksen soittokunnalle 32 konsertista, joista 9 oli pidettävä Käpylässä, 8 Hermannissa, 8 Vallilassa sekä 7 Mustikkamaalla.

Kysymys kaupunginorkesterin ja radio-orkesterin yhdistämisestä. Oy. Suomen yleisradio ab:n tehtyä esityksen kaupunginhallitukselle kaupunginorkesterin ja radio-orkesterin yhdistämisestä, musiikkilautakunta, pitäen varsinaista kannanottoa asian tässä vaiheessa ollen ennenaikaisena, antoi asiasta lausuntonsa sekä puolsi komitean asettamista kysymyksen lopulliseksi ratkaisemiseksi. Kaupunginhallitus asetti sittemmin komitean, jossa myös musiikkilautakunta oli edustettuna. Komitea kokoontui vuoden varrella kolme kertaa, mutta ei ehtinyt saada työtään loppuunsuoritetuksi.

Kirjastonhoitajan toimi. Kaupunginorkesterin kirjastonhoitajan toimeen, jonka uudestijärjestäminen oli osoittautunut välttämättömäksi, nimitettiin maaliskuun 1 p:stä 1938 lukien filosofiankandidaatti N.-E. Ringbom. Maaliskuun 11 p:nä lautakunta kaupunginorkesterin johtosäännön 7 §:n 1 ja 2 kohdissa olevien säännösten puitteissa antoi orkesterin nuottivaraston hoidosta tarpeellisiksi katsomansa lähemmät ohjeet samalla kun mainitun johtosäännön 7 §:n 3 kohdassa edellytetyt ohjeet annettiin nuottivaraston lainaamisesta ja uusi lainaustariffi vahvistettiin.

Orkesterin avoinna olevien virkojen täyttäminen. Vuoden kuluessa lautakunta täytti uudelleen avoimiksi joutuneet yhden ensiviulunsoittajan ja yhden trompeetonsoittajan virat.

Sinfoniakonserttien lippujen hinnat. Vuoden lopussa oli lautakunnassa käsittelyn alaisena sinfoniakonserttien lippujen hintain tarkistaminen, mutta kysymystä ei ratkaistu kertomusvuoden aikana.

Orkesterin valtuuskunta. Orkesterin uuden järjestyssäännön mukaan tulee orkesterin jäsenten kunkin soittokauden alussa valita luottamus-

miehistö, n. k. valtuuskunta, johon kuuluu kolme varsinaista ja kaksi varajäsentä ja jonka tehtävänä on tarpeen tullen edustaa orkesterin jäsenistöä, sovitella orkesterin jäsenten keskuudessa ilmenneitä erimielisyyksiä sekä olla välittävänä elimenä musiikkilautakunnan ja orkesterin jäsenten kesken. Valtuuskunnan varsinaisiksi jäseniksi valittiin soittokaudeksi 1938/39 orkesterin jäsenet H. Jäger, M. Orlando ja E. Rautasuo sekä varajäseniksi H. Fransman ja Y. Selin.

XIX. Rakennustarkastuskonttori

Rakennustarkastuskonttorin toiminnasta v:lta 1938 saatiin seuraavat tiedot:

Kertomusvuonna kaupungissa harjoitettu rakennustoiminta oli kaupungin kokoon verraten normaali. Hyväksyttyjen uudisrakennuspiirustusten lukumäärä oli 284, joista 60 oli lisärakennusten tai korotusten sekä 203 muutostöiden piirustuksia. Uudisrakennuksissa oli suunnitteilla 4,837 asuinhuoneistoa ja näissä 10,336 asuinhuonetta. Varasto-, myymälä-, työhuone- y.m.s. tilojen pinta-ala oli 289,336 m^2 ja kaikkien rakennusluvan saaneiden rakennusten yhteinen tilavuus 2,242,590 m^3.

Kertomusvuonna valmistui 239 uudisrakennusta, joista lisärakennuksia ja korotuksia oli 57; muutostöitä oli 128. Valmistuneiden asuinhuoneistojen lukumäärä oli 4,112 ja huoneiden lukumäärä 8,909. Huomioonottaen vuoden aikana puretut 1,143 huonetta oli vuoden varsinainen asuinhuonelisäys siis 7,766. Valmistuneet asuinhuoneistot käsittivät keskimäärin 2.2 huonetta. Valmistuneiden rakennusten varasto-, myymälä-, työhuone- y.m. tilojen pinta-ala oli 171,173 m^2 ja rakennusten yhteinen tilavuus 1,661,420 m^3.

Vuoden aikana oli rakennustarkastuskonttorin valvonnan alaisena 594 työmaata, joista uudisrakennuksia oli 460 ja muutostöitä 134. Konttorin kortiston mukaan näillä työmailla suoritettiin n. 5,500 tarkastusta.

Arvion mukaan käytettiin v. 1938 rakennustarkastuskonttorin valvonnan alaisina olleisiin rakennuksiin n. 77 milj. tiiltä, n. 51,000 tonnia sementtiä ja n. 10,100 tonnia rautaa.

Rakennustarkastuskonttorin tulot piirustusten tarkastamisesta ja rakennustöiden valvonnasta nousivat 1,161,463 mk:aan, ja rakennusaikana käytetyn katumaan vuokrat 458,604:15 mk:aan eli siis konttorin tulot yhteensä 1,620,067 mk:aan. Rakennustarkastuksesta aiheutuneet menot olivat 932,513:75 mk.

XX. Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunta

Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan toiminnastaan v. 1938 antama kertomus sisälsi seuraavaa:

Toimikuntaan kuuluivat kertomusvuonna itseoikeutettuina jäseninä rakennustarkastaja A. Toivonen, joka toimi samalla puheenjohtajana, asemakaava-arkkitehti B. Brunila ja kaupunginarkkitehti G. Taucher sekä kaupunginvaltuuston vuodeksi valitsemina jäseninä professori J. S. Sirén, joka samalla toimi varapuheenjohtajana, ja konttoristi A. V. Lehtokoski. Sihteerinä toimi rakennustarkastuskonttorin virkailija S. von Schoultz.

Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan toiminta v. 1938 tapahtui vilkkaan rakennustoiminnan merkeissä. Kokoukset pidettiin kunkin kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena keskiviikkona. Yhdeksän ylimääräistä kokousta mukaan laskettuna oli toimikunta koolla 33 kertaa, ollen pöytäkirjojen pykäläluku 511 (edell. vuonna 424). Tarkastettujen piirustusten lukumäärä jakautuu seuraavasti:

Asunto- ja liikerakennuksia	185	Korotus- ja lisärakennuksia	43
Rakennuksia omakotialueilla ...	56	Julkisivumuutoksia	58
Tehdas-, varasto- y.m. rakennuksia	39	Mainospiirustuksia	40
		Yhteensä	421

Huomattava osa piirustuksista hyväksyttiin lopullisesti vasta sen jälkeen kun toimikunnan vaatimat muutokset olivat tulleet huomioonotetuiksi. Mainittakoon että uudisrakennuspiirustuksista hylättiin ensi käsittelyssä 117 ehdotusta ja 85 ehdotusta hyväksyttiin vasta määrättyjen muutosten jälkeen.

Toimikunnan menot nousivat kertomusvuonna 9,450 mk:aan.

XXI. Holhouslautakunta

Holhouslautakunnan kertomus v:lta 1938 oli seuraava:

Holhouslautakuntaan kuuluivat v. 1938 puheenjohtajana kaupunginviskaali, varatuomari J. W. Sadeniemi sekä jäseninä varatuomari N. A. Lahtinen, esittelijäneuvos, kanslianeuvos I. V. Groundstroem ja oikeusneuvos O. Möller. Sihteerinä toimi varatuomari H. L. Borenius.

Lautakunta kokoontui vuoden kuluessa 48 kertaa. Sääntömääräiset kokoukset pidettiin joka tiistai, paitsi kesä-, heinä- ja elokuussa, jolloin sääntömääräisiä kokouksia oli ainoastaan kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena maanantaina.

Lautakunnan kokouksissa laadittujen pöytäkirjojen yhteinen pykälälukumäärä oli 790; sen vuoden aikana tarkastamien holhoustilien luku oli 780. Sen ohessa lautakunta pyynnöstä antoi holhoojille ja kasvattajille suullisia neuvoja ja tietoja holhouksenalaisten asiain hoidosta.

Lautakunnan kappaleeseen holhouskirjaa oli vuoden alussa merkittynä 1,146 holhous- ja uskotunmiehen tointa, joista edellisiä oli 973 ja jälkimmäisiä 173, holhoustoimista oli 428 lakimääräistä ja 545 määräykseen perustuvaa. Kertomusvuoden lopussa oli holhouskirjaan merkittynä kaikkiaan 1,192 holhous- ja uskotunmiehen tointa, joista lakimääräisiä holhoustoimia oli 453 ja määräykseen perustuvia 564 eli yhteensä 1,017; ja uskotunmiehen toimia 175.

XXII. Oikeusaputoimisto

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin oikeusaputoimiston toiminnasta v. 1938 oli seuraava:

Joulukuun 22 p:nä 1937 pitämässään kokouksessa kaupunginvaltuusto valitsi oikeusaputoimiston johtokuntaan v:ksi 1938 seuraavat jäsenet: oikeusneuvosmies G. Leopoldin, varatuomarit E. Tulenheimon, B. Plantingin ja S. T. Mannermaan sekä asianajaja N. Arosen. Näistä johtokunta valitsi puheenjohtajaksi oikeusneuvosmies Leopoldin ja varapuheenjohtajaksi varatuomari Mannermaan. Kaupunginhallituksen edustajana johtokunnassa oli rahatoimenjohtaja J. Helo.

Johtokunnalla oli vuoden aikana kolme kokousta, joissa käsiteltiin pääasiassa juoksevia asioita.

Oikeusavustajan tointa hoiti edelleen varatuomari N. Lindegrén ja oikeusavustajan apulaisen tointa varatuomari Y. Hämesalo. Toimistoapulaisena oli lakitieteenylioppilas S. Ylhäinen-Lindegrén. Kesälomasijaisina olivat varatuomari H. Miilumäki ja rouva S. Holopainen.

Toimiston menosääntö nousi kertomusvuonna 191,725 mk:aan edellisenä vuonna oltuaan 165,205 mk.

Oikeusaputoimisto sai vuoden aikana entiseen tapaan toimeksiantoja Tukholman kaupungin oikeusaputoimistolta (Stockholms stads rättshjälpsanstalt). Myöskin muutamat muut ulkomaiset oikeusaputoimistot käyttivät toimiston apua. Sitä paitsi oltiin molemminpuolisessa yhteydessä erinäisten kotimaassa toimivien oikeusaputoimistojen kanssa.

Muuten oikeusaputoimiston toiminta jatkui entiseen tapaan. Asiakkaiden ja asiain luku pysyi suurin piirtein muuttumattomana, joskin lisäystä oli jossain määrin havaittavissa. M. m. työpalkkariitoja koskevat asiat lisääntyivät, samoin avioero- ja perheenelatusasiat lisääntyivät jonkun verran. Reserviharjoitukset aiheuttivat jatkuvasti lisääntymistä sotilasavustusasioissa. Seuraavat numerotiedot valaisevat lähemmin oikeusaputoimiston toimintaa kertomusvuonna.

Käyntien luku oli 11,944, edellisenä vuonna 11,823, v. 1936 12,009 ja v. 1935 12,132.

Eri kuukausien osalle käynnit jakautuivat seuraavasti:

	Vastaanotto-päiviä	Käyntejä kaikkiaan	Käyntejä päivää kohden		Vastaanotto-päiviä	Käyntejä kaikkiaan	Käyntejä päivää kohden
Tammikuu	24	965	40.2	Heinäkuu ...	26	994	38.2
Helmikuu ..	24	983	41.0	Elokuu	27	1,169	43.3
Maaliskuu ..	26	1,009	38.8	Syyskuu	26	1,147	44.1
Huhtikuu ...	23	934	40.6	Lokakuu	26	997	38.3
Toukokuu ..	25	937	37.5	Marraskuu .	26	1,031	39.7
Kesäkuu	23	896	39.0	Joulukuu ...	25	882	35.3
				Yhteensä	301	11,944	39.7

Kuten edellä olevasta yhdistelmästä ilmenee, oli oikeusaputoimisto vuoden aikana avoinna 301 päivää. Käyntien luku päivää kohden oli 39.7 niiden edellisenä vuonna ollessa 39.3 ja v. 1936 40.2.

Suurin käyntien luku samana päivänä oli 95 ja pienin 16.

Alempana olevat tilastotiedot osoittavat rekisteröityjen asioiden luvun ja rekisteröityjen asiakkaiden säädyn, ammatin y. m. niissä asioissa, joissa toimisto ryhtyi oikeudenkäyntiin, kirjallisiin tehtäviin tai pitempiin suullisiin neuvotteluihin.

Tällaisten asiain kokonaismäärä oli 2,316, joista 2,272 oli kertomusvuonna tulleita ja 44 edelliseltä vuodelta ratkaisematta olevia. Kirjallisia toimituksia oli 2,502, niistä hakemuskirjoja 1,587.

Säätynsä tai ammattinsa ja sukupuolensa mukaan kävijät ryhmittyivät seuraavasti:

	Mp	Np	Yht.
Ajomiehiä	2	—	2
Asiapoikia	4	—	4
Asiatyttöjä	—	4	4
Autonkuljettajia	29	—	29
Ent. poliisikonstaapeleita	4	—	4
Hierojia	—	3	3
Jalkinetyöntekijöitä	5	—	5
Kauppamatkustajia	2	—	2
Kauppiaita	2	1	3
Keittäjiä	—	19	19
Kersantteja	4	—	4
Kirjapainotyöntekijöitä	4	1	5
Kirvesmiehiä	24	—	24
Kivityöntekijöitä	12	—	12
Koneenkäyttäjiä	6	—	6
Konttoristeja	6	11	17
Koululaisia	1	—	1
Kulkukauppiaita	11	2	13
Kutojia	—	10	10
Kuvanveistäjiä	1	—	1
Kylmänruoanlaittajia	—	2	2
Kylvettäjiä	—	2	2
Käämijöitä	—	1	1
Lastenhoitajia	—	1	1
Leipureita	3	3	6
Liikeapulaisia	34	7	41
Lämmittäjiä	3	5	8
Maalareita	49	—	49
Merimiehiä	5	—	5
Metallityöntekijöitä	7	—	7
Modisteja	—	3	3
Monttöörejä	7	—	7
Musiikkereita	6	—	6
Mylläreitä	1	—	1
Naimisissa olevia naisia ja leskiä	—	796	796
Neitejä	—	12	12
Ompelijoita	—	68	68
Opettajia	—	3	3
Palvelijoita	—	76	76
Partureita	4	8	12
Peltiseppiä	12	—	12
Postinkantajia	1	—	1
Putkityöntekijöitä	6	—	6
Puuseppiä	18	—	18
Rahastajia	—	1	1
Raitiotievaununkuljettajia	1	—	1
Rakennusmestareita	1	—	1
Ravintola-apulaisia	—	18	18
Rautatieläisiä	4	—	4
Sairaanhoitajia	1	3	4
Sanomalehdenjakaj.	—	1	1
Sementtityöntekij.	4	—	4
Siivojia	—	57	57
Silittäjiä	—	6	6
Sorvareita	5	—	5
Sähköasentajia	19	—	19
Talonmiehiä	7	—	7
Tarjoilijoita	1	25	26
Tehdastyöntekijöitä	—	37	37
Teknikoita	5	—	5
Torikauppiaita	—	4	4
Turkkureita	—	1	1
Työntekijöitä (edellä mainitsemattomia)	179	66	245

	Mp	Np	Yht.
Työnjohtajia	6	1	7
Uuttaajia	4	—	4
Vaattureita	4	1	5
Vahtimestareita	1	—	1
Valokuvaajia	2	—	2
Varastoapulaisia	11	2	13
Verhoilijoita	1	—	1
Viilareita	15	—	15
Värjäreitä	2	—	2
Yövahteja	16	—	16
Yhteensä	562	1,261	1,823

Vuoden aikana käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittyminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Velvoite-oikeuteen kuuluvia asioita:	
vuokrariitoja	37
työ- ja palkkariitoja	392
muita velkomisjuttuja	73
Esineoikeuteen kuuluvia asioita	18
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:	
avioriitoja	49
avioeroja	145
perheen elatusasioita	154
kuolleeksi julistamisia	3
Perintöoikeuteen kuuluvia asioita	40
Testamenttioikeuteen kuuluvia asioita	4
Yleisiä veroja koskevia asioita	128
Holhousasioita	8
Vähäpätöisiä rikosasioita	5
Sotilasavustuksia	483
Tapaturma-asioita	23
Toimeksiantoja	67
Tiedusteluja, hakemuksia, valituksia y. m.	687
Yhteensä	2,316

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden aikana lopullisesti ratkaistuiksi ja kirjoista poistetuiksi 2,281, kuten näkyy seuraavista luvuista:

Sopimalla ratkaistu	555
Oikeudenkäynnillä ratkaistu	182
Erinäisistä syistä jätetty sillensä	83
Annettu eri viranomaisille	1,403
Juttuja, joissa toimisto otti haasteen, mutta ei ajanut loppuun	58
Yhteensä	2,281

Edellä mainitut eri virastoille jätetyt 1,403 asiaa, joihin ei sisälly Helsingin raastuvanoikeuteen ja muualle otettuja haasteita, jakautuivat eri viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti	9
Valtioneuvosto	25
Valtiovarainministeriö	1
Sisäasiainministeriö	2
Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö	6
Puolustusministeriö	11
Sosiaaliministeriö	5
Korkein oikeus	16
Korkein hallinto-oikeus	113
Turun hovioikeus	11
Uudenmaan läänin maaherra	598
Turun ja Porin läänin maaherra	2
Viipurin läänin maaherra	4
Vakuutusneuvosto	18
Tampereen tuomiokapituli	1
Porvoon tuomiokapituli	1
Helsingin kaupungin:	
maistraatti	440
raastuvanoikeus	25
kaupunginhallitus	20
kirkkohallintokunta	1
perintö- ja lahjaverolautakunta	1

Helsingin kaupungin:	
poliisikomentaja	2
rakennustoimisto	1
siviilirekisterivirasto	1
huoltolautakunta	5
lastensuojelulautakunta	5
kiinteistölautakunta	1
tutkijalautakunta	36
ensimmäinen kaupunginvouti	14
Sortavalan kaupungin maistraatti	1
Helsingin pitäjän kihlakunnanoikeus	2
Savonlinnan kaupungin ensimmäinen kaupunginvouti	1
Kutsuntalaitoksen keskuslautakunta	2
Helsingin sotilaspiirin esikunta	4
Hämeenlinnan sotilaspiirin esikunta	1
Rautatiehallitus	6
Merenkulkuhallitus	1
Posti- ja lennätinhallitus	1
Valtion tapaturmatoimisto	3
Keravan huoltolautakunta	1
Siuntion huoltolautakunta	1
Perniön taksoituslautakunta	1
Pälkjärven ja Värtsilän pitäjäin käräjäkunnan kihlakunnanoikeus	1
Jääsken kunnan kunnallislautakunta	1
Eduskunnan kansliatoimikunta	1
Yhteensä	1,403

Se seikka, että 83 asiaa jätettiin sillensä, johtui, samoin kuin edellisinä vuosina siitä, etteivät oikeudenetsijät, sen jälkeen kuin oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen eikä sopimusta voitu saada aikaan, enää palanneet, mutta myöskin siitä, ettei ollut toiveita juttujen voittamisesta oikeudenkäynnillä, sekä siitä, että hakijat eivät joko tahtoneet tai voineet esittää asian edelleen ajamiseen tarvittavaa varattomuustodistusta.

Syynä siihen, että toimisto ei ajanut perille 58 edellä mainittua asiaa, joissa haaste jo oli otettu, oli osittain, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella oleviin tuomioistuimiin, joissa toimiston virkamiehet toimiston johtosäännön mukaan eivät ole velvolliset oikeudenetsijöitä avustamaan, osittain, ettei vastaajia oltu haasteella tavattu tai että asia oli järjestetty ennen oikeuden istuntoa.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vuoden aikana 267 asiassa. Näistä toimisto ajoi vuoden aikana loppuun 182 asiaa, joista 176 juttua voitettiin ja 6 hävittiin. Helsingin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin vuoden aikana toimiston puolesta 315 kertaa 165 päivänä. Kun työpäivien luku nousi 301:een, esiinnyttiin niin muodoin raastuvanoikeudessa enemmän kuin joka toinen päivä.

XXIII. Työnvälitystoimisto

Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston kertomus[1]) v:lta 1938 oli seuraavan sisältöinen:

Työmarkkinat. Kokonaisuutena katsoen voidaan todeta, että työmarkkinat kertomusvuonna olivat suhteellisen suotuisat. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että työmarkkinoiden suunta kaikilla eri työaloilla olisi ollut läheskään yhdenmukainen. Samalla kertaa, kun muutamilla aloilla, esim. taloustoimissa ja lähettitehtävissä työvoiman kysyntä oli, vallankin toisin ajoin, monin kerroin suurempi kuin sen tarjonta, toisilla aloilla, esim. merialan eräiden ammattien kohdalla, vapaata työvoimaa oli melkoisesti, mutta avoimia työpaikkoja varsin niukasti. Merkille on pantava, että samalla kun viime vuosina esiintynyt työpaikkatarjousten vuosi vuodelta suurentunut määrä kertomusvuonna edelleen kasvoi, työnhakijoiden kokonaismäärä kertomusvuonna ensimmäisen kerran v:n 1933 jälkeen osoitti nousua edelliseen vuoteen verrattuna. Viimeksi mainittu ilmiö johtuu epäilemättä pääasiallisesti työnvälitystoiminnan laajenemisesta ja tehostamisesta, mutta on sanotun ilmiön esiintymiseen joiltakin osin mahdollisesti saattanut vaikuttaa työmarkkinoiden eräillä kohdin tapahtunut kiristyminen.

Työnvälityslautakunta. *Lautakunnan kokoonpanossa* ei kertomusvuonna tapahtunut muutoksia. Puheenjohtajana oli varatuomari E. Tulenheimo, varapuheenjohtajana työnjohtaja K. Hiltunen ja jäseninä johtaja W. Korhonen ja talousneuvos O. Vilamo työnantajien edustajina sekä toimitsija E. Härmä ja eristäjä K. Saarnijärvi työntekijäin edustajina. Työnantajien edustajien varajäseninä olivat kamreeri O. Tiderman ja insinööri V. J. Hintikka sekä työntekijäin edustajien varajäseninä toimitsija T. Bryggari ja pianoteknikko J. Virtanen. Kaupunginhallituksen edustajana työnvälityslautakunnassa oli kaupungin rahatoimenjohtaja J. Helo.

Lautakunnan kokoukset. Työnvälityslautakunnalla oli kertomusvuonna 11 (edellisenä vuonna 15) kokousta. Kokouksissaan lautakunta käsitteli yhteensä 156 (173) asiaa. Lautakunnan kokouksissaan käsittelemistä tärkeimmistä asioista mainittakoon seuraavat:

Vuoden ensimmäisessä kokouksessaan tammikuun 27 p:nä lautakunta valitsi työnvälityslain ja työnvälitystoimiston ohjesäännön edellyttämät jäsenet ja varajäsenet vuoden alussa toimintansa aloittaneen maatalousosaston toimikuntaan kolmivuotiskaudeksi 1938—40.

Huhtikuun 1 p:nä pidetyssä kokouksessa lautakunta päätti pyytää kiinteistölautakuntaa irtisanomaan seuraavan vuokrakauden päätyttyä henkisen työn osaston ja nuoriso-osaston yhteisen huoneiston talossa Aleksanterinkatu 12 sekä ryhtymään toimenpiteisiin uuden suuremman huoneiston vuokraamiseksi samasta ajankohdasta lukien mainituille työnvälitystoimiston erikoisosastoille. Osastojen toiminta oli nimittäin heti ensimmäisenä toimintavuotena muodostunut niin laajaksi, että todettiin välttämättömäksi saada osastoille tilavampi toimihuoneisto.

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1939.

Kokouksessa huhtikuun 13 p:nä ilmoitettiin lautakunnalle, että kaupunginhallituksen päätöksen mukaan työnvälitystoimiston johtaja kuuluu kertomusvuonna edelleen jäsenenä kaupungin työttömyyskomiteaan. Samassa kokouksessaan lautakunta hyväksyi aikaisemmin asettamansa komitean ehdotuksen työnvälitystoimiston järjestyssäännöiksi. Järjestyssääntöjä päätettiin painattaa tarpeellinen määrä esillepantavaksi työnvälitystoimistossa ja sen kaikilla osastoilla.

Toukokuun 11 p:nä pidetyssä kokouksessa lautakunta, voidakseen ryhtyä toteuttamaan työnvälitystoimiston mainoksissa mahdollisimman monipuolisia ja tehokkaita menettelytapoja, päätti anoa Raitiotie- ja Omnibus oy:n johtokunnalta, että yhtiön raitiovaunuihin ja linja-autoihin saataisiin julkipanna nuoriso-osaston mainosjulisteita keväisin ja syksyisin 3 viikon aikana. Raitiotie- ja Omnibus oy:n johtokunta ilmoitti kuitenkin päättäneensä mainostusta koskevan periaatteellisen kantansa mukaisesti evätä lautakunnan anomuksen.

Kesäkuun 30 p:nä pidetyssä kokouksessa lautakunta päätti antaa kaupunginvaltuuston asettaman palkkavaliokunnan pyytämän lausunnon laaditusta ehdotuksesta kaupungin viranhaltijain uusiksi palkkaluokiksi. Lausunnossaan lautakunta ehdotti eräitä muutoksia palkkavaliokunnan suunnitelmaan, mitkä muutosehdotukset palkkavaliokunta pääasiassa ottikin huomioon lopullisessa ehdotuksessaan kaupunginvaltuustolle.

V:n 1939 menoarvioehdotuksensa lautakunta käsitteli elokuun 25 p:nä. Samassa yhteydessä lautakunta päätti tehdä esityksen kaupunginvaltuustolle lautakunnan puheenjohtajan palkkion muuttamisesta vuosipalkkioksi sekä lautakunnan ja toimikuntien jäsenten kokouspalkkioiden määräämisestä yhdenmukaisiksi vastaavien kaupungin muiden hallintoelimien kokouspalkkioiden kanssa.

Syyskuun 24 p:nä pidetyssä kokouksessa lautakunnalle ilmoitettiin, että vapaakirjeoikeudesta ja postirahanvapaudesta voimassaolleeseen asetukseen oli uudella asetuksella tehty lisäys, jonka mukaan postirahanvapaus on erinäisin ehdoin voimassa v:n 1940 loppuun lähetettäessä kunnallisille työnvälitysviranomaisille niiden pyytämiä työnvälitystietoja. Samassa kokouksessaan lautakunta päätti esittää palkkavaliokunnalle, että työnvälitystoimistoon ja sen erikoisosastoille perustettaisiin eräitä uusia sääntöpalkkaisia virkoja pitkät ajat tarpeellisina olleiden tilapäisen työvoiman määrärahasta palkattujen vastaavien ylimääräisten tointen tilalle. Lautakunnan esitys sisältyi sittemmin kokonaisuudessaan palkkavaliokunnan ehdotukseen, minkä mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti perustaa ehdotetut sääntöpalkkaiset virat työnvälitystoimistoon v:n 1939 alusta lukien. Edelleen päätti lautakunta samassa kokouksessa pyytää kaupunginhallitukselta sellaista tarkoituksenmukaiseksi todettua muutosta työnvälitystoimiston virka-aikaan, että rakennusammattimiesten alaosaston ja sekatyöläisten molempien alaosastojen virka-aika määrättäisiin alkavaksi klo 7 aamulla, koska siten voitaisiin tehostaa p.o. alaosastojen työnvälitystoimintaa. Kaupunginhallitus hyväksyi lautakunnan suunnitelman, ja virka-ajan muutos otettiinkin jo kertomusvuoden lopulla käytäntöön.

Marraskuun 10 p:nä pitämässään kokouksessa lautakunta käsitteli johtajan ehdotusta n.k. ilta-apulaisvälityksen liittämisestä työnvälitystoimiston tehtäviin. Lautakunta päätti puolestaan periaatteessa hyväksyä ehdotuksen ja valtuutti johtajan kutsumaan erinäisten naisjärjestöjen edustajia neuvottelukokoukseen p.o. välitysmuodon toteuttamismahdolli-

suuksien selvittämiseksi. Pidetty neuvottelukokous, jossa oli läsnä useita sekä perheenemäntien että talousapulaisten järjestöjen edustajia, totesi yksimielisesti suunnitellun ilta-apulaisten välittämisen tarpeellisuuden kotien kannalta sekä suotavuuden tilapäisansiota haluavien työntekijöiden kannalta. Toiselta puolen todettiin nimittäin, että perheissä, joissa ei ole kotiapulaista, perheenäiti on niin sidottu kotitehtäviin, ettei hänellä ole mahdollisuutta juuri milloinkaan iltavapauteen. Toiselta puolelta taasen tiedettiin löytyvän sekä kodinhoitoon että lasten- ja sairaanhoitoon pätevää työvoimaa, joka mielellään, tilaisuuden tarjoutuessa, ottaisi vastaan tilapäistä työtä, vaikk'ei jostain syystä voi ottaa vakinaista toimipaikkaa. Suunnitelman lopullinen toteuttaminen siirtyi seuraavaan vuoteen.

Kokouksessaan joulukuun 2 p:nä lautakunta täytti kaksi uutta sääntöpalkkaista toimentajan virkaa siirtämällä niihin työnvälitystoimiston kaksi ylimääräistä virkamiestä, minkälainen menettely oli tässä tapauksessa kaupunginvaltuuston ohjeiden mukainen.

Vuoden viimeisessä kokouksessa joulukuun 23 p:nä, lautakunta täytti haettavaksi julistetut kaksi toimentajan tointa, kaksi vahtimestarin tointa ja ovenvartijan toimen, mitkä kaikki olivat uusia sääntöpalkkaisia virkoja, joiden perustamisvaiheisiin edellä on viitattu.

Lausunnot yksityisten yhdistysten työnvälityslupaa koskevista anomuksista. Kun työnvälityslain mukaan sosiaaliministeriön on asianomaisen kunnan valtuustolta hankittava lausunto yksityisten yhdistysten hakiessa toimilupaa työnvälityksen harjoittamiseen, on työnvälityslautakunta edelleen kertomusvuonnakin käsitellyt tällaisia anomuksia lausunnon antamista varten kaupunginvaltuuston käsittelyn pohjaksi.

Kokouksessaan huhtikuun 1 p:nä lautakunta antoi enemmistöpäätöksellä epäävän lausunnon Landsbygdens arbetsförmedlingsförening r.f. nimisen yhdistyksen hakemuksesta saada toimilupa työvoiman maksulliseen välittämiseen yhdistyksen jäsenille, koska lautakunnan mielestä ei ollut mitään aihetta puoltaa maksullisen työnvälityksen järjestämistä maatalousalaa varten ajankohtana, jolloin työnvälitystoimistoon oli vast'ikään perustettu erikoisosasto maatalousalan työnvälitystä varten, mikä osasto ilmeisesti oli kykenevä tyydyttämään maatalousalan työnvälitystoiminnan tarpeen anojayhdistyksen toimialueella.

Kaupunginvaltuusto antoi puolestaan myöskin hakemuksesta kielteisen lausunnon, mutta sosiaaliministeriö kuitenkin myönsi haetun toimiluvan.

Samassa kokouksessaan lautakunta antoi, äänestyksen jälkeen, puoltavan lausunnon Kontorens platsförmedling r.f. nimisen yhdistyksen anomuksesta saada harjoittaa maksutonta työnvälitystä yhdistyksen jäsenille. Kaupunginvaltuusto antoi asiasta niinikään puoltavan lausunnon ja sosiaaliministeriö myönsi yhdistykselle anotun toimiluvan.

Kesäkuun 9 p:nä pitämässään kokouksessa lautakunta päätti antaa puoltavan lausunnon Kulutusosuuskuntien Keskusliitto r.y:n hakemuksesta saada toimilupa työntekijäin maksuttomaan välittämiseen yhdistyksen jäsenosuuskaupoille. Myöskin kaupunginvaltuusto ilmoitti lausunnossaan, ettei sillä ollut mitään muistuttamista hakemusta vastaan, ja sosiaaliministeriö myönsi yhdistykselle sen anoman toimiluvan. Kokouksessaan joulukuun 2 p:nä lautakunta antoi puoltavan lausunnon Ekonoomiyhdistyksen, Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan ja Kauppatieteiden Kandidaattiyhdistyksen anomuksesta saada toimilupa yhteisen toimiston välityksellä maksuttomasti välittää työpaikkoja yhdistysten jäsenille. Kaupunginval-

tuusto puolsi myöskin hakemusta, ja sosiaaliministeriö myönsi v:n 1939 alussa haetun toimiluvan.

Samassa kokouksessaan lautakunta antoi äänestyksen jälkeen puoltavan lausunnon Yleisen Osuuskauppojen Liiton anomuksesta maksuttoman työnvälityksen harjoittamiseen yhdistyksen jäsenosuuskaupoille. Tästäkin anomuksesta kaupunginvaltuusto antoi puoltavan lausunnon ja yhdistys sai sosiaaliministeriöltä anomansa toimiluvan v. 1939 alussa.

Työnvälitystoimisto. *Muutokset toimiston osastojaossa.* Kertomusvuoden alussa aloitti toimintansa toimiston uusi erikoisosasto, maatalousosasto, jonka perustamisvaiheet on edellisessä vuosikertomuksessa selostettu. Vuoden alussa astui myöskin voimaan edellisessä vuosikertomuksessa esitetty lautakunnan päätös naisosaston yhden alaosaston, nim. ammattiväen ja siivoojain alaosaston toiminnan lopettamisesta erillisenä alaosastona. Mainitun alaosaston työskentelyalue jaettiin siten, että naisosaston sekatyöntekijäin alaosastolle siirrettiin puhdistustöitten (siivoojat, pesijät ja silittäjät) ryhmät, ja ammattitöiden ryhmät naisosaston ravintola-alaosastolle, jolta maatalousalan ja merialan naisasiakkaiden ryhmät olivat siirtyneet asianomaisille erikoisosastoille.

Kertomusvuonna työnvälitystoimistossa oli neljä erikoisosastoa, nim. henkisen työn osasto, nuoriso-osasto, maatalousosasto ja merimiesosasto, sekä yleisinä osastoina miesosasto ja naisosasto. Yleiset osastot jakautuivat kumpainenkin kolmeen alaosastoon, nim. miesosasto rakennusammattimiesten y.m. alaosastoon, metalliammattimiesten y.m. alaosastoon ja sekatyömiesten alaosastoon, sekä naisosasto kotiapulaisten alaosastoon, ravintola-, tehdas- ja ammattityöntekijöiden alaosastoon ynnä puhdistus- ja sekatyöläisten alaosastoon.

Toimiston henkilökunta. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan oli kertomusvuoden alusta lukien siihenastinen työnvälitystoimiston ylimääräinen kirjaajan virka muuttunut sääntöpalkkaiseksi viraksi, mihin virkaan valtuuston suostumuksella työnvälityslautakunta nimitti, virkaa haettavaksi julistamatta, ylimääräisen kirjaajan L. Penttilän. Avoinna olleeseen toimentajan (toimistoapulaisen) virkaan nimitti lautakunta ylimääräisen toimistoapulaisen M. Turusen toukokuun 1 p:stä lukien.

Sääntöpalkkaiset viranhaltijat olivat kertomusvuonna seuraavat:

Työnvälitystoimiston johtajana oli edelleen filosofianmaisteri S. Seppälä. Erikoisosastojen osastonjohtajina olivat henkisen työn osastolla filosofianmaisteri Y. Vuorjoki, nuoriso-osastolla filosofianmaisteri W. Mattlar ja merimiesosastolla dipl.merikapteeni F. Huhtala. Alaosastojen osastonhoitajina olivat rakennusammattimiesten alaosastolla V. Jyrkänne, metalliammattimiesten alaosastolla V. Landen, sekatyömiesten alaosastolla E. A. Holmström, kotiapulaisten alaosastolla E. Sundström, ravintola-alaosastolla R. Hänninen sekä puhdistus- ja sekatyöläisten alaosastolla L. Ahkia. Merimiesosaston naisasiakkaitten työnvälityksessä oli osastonhoitajana A. Bruun. Toimistoapulaisina olivat A. Ahovaara, T. Melanen, S. Rechardt, R. Ryöti, K. E. Teräs, M. Turunen, A. Vallinheimo, A. Veteli ja K. Vuolanne, kirjaajana L. Penttilä ja vahtimestarina T. Leander.

Ylimääräisinä virkailijoina toimivat maatalousosaston osastonjohtaja agronoomi O. Haapaniemi, toimistoapulaiset T. Helme, V. Jokinen, T. Linnajoki, M. Seppälä, K. Sihvonen, H. Thesleff ja V. Österman, vahtimestarit V. Kauhanen ja G. A. Leemloch sekä eteisvartija I. Karlsson.

Toimiston kirjeenvaihto. Työnvälitystoimistoon saapui kertomusvuonna 7,315 kirjelmää. V. 1937 vastaava luku oli 1,576 ja v. 1936 238.

Lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 9,516. Edellisenä vuonna oli lähetetty 4,065 ja v. 1936 1,859 kirjelmää.

Työnhakemukset. Työnhakemus on voimassa, mikäli työhön sijoittamista ei tapahdu, ilmoittautumisviikkoa seuraavan viikon loppuun saakka. Jos anomus tämän ajan umpeenkuluttua, mutta saman kalenterikuukauden aikana, uudistetaan, merkitään kuukausitilastoon uusi työnhakemus saman henkilön kohdalle. Samoin menetellään niissä tapauksissa joissa työnhakija on osoitettu työhön, mikä on niin lyhytaikaista, että hän jo saman kalenterikuukauden sisällä tulee uudistamaan työnhakemuksensa. Jos työnhakemus on voimassa kuukauden taitteessa, merkitään se siirtona seuraavan kuukauden tilastoon.

Kertomusvuoden aikana tehtyjen työnhakemuksien määrää kuvaa seuraava taulukko:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	2,694	1,816	4,510	2,694	1,816	4,510
Helmikuu	1,029	458	1,487	1,479	1,472	2,951	2,508	1,930	4,438
Maaliskuu	1,081	418	1,499	1,460	1,582	3,042	2,541	2,000	4,541
Huhtikuu	1,058	371	1,429	1,388	1,632	3,020	2,446	2,003	4,449
Toukokuu	830	406	1,236	1,786	1,830	3,616	2,616	2,236	4,852
Kesäkuu	917	477	1,394	1,343	1,371	2,714	2,260	1,848	4,108
Heinäkuu	688	345	1,033	1,235	1,346	2,581	1,923	1,691	3,614
Elokuu	551	266	817	1,596	2,031	3,627	2,147	2,297	4,444
Syyskuu	762	433	1,195	1,780	2,483	4,263	2,542	2,916	5,458
Lokakuu	858	528	1,386	2,191	1,814	4,005	3,049	2,342	5,391
Marraskuu	1,243	528	1,771	1,937	1,887	3,824	3,180	2,415	5,595
Joulukuu	1,325	523	1,848	1,603	2,293	3,896	2,928	2,816	5,744
Kaikkiaan	—	—	—	20,492	21,557	42,049	—	—	—
%	—	—	—	48.7	51.3	100.0	—	—	—

Taulukosta ilmenee, että työnhakemusten yhteinen lukumäärä oli 42,049, josta miesten tekemiä 20,492 eli 48.7 % ja naisten tekemiä 21,557 eli 51.3 %. V. 1937 työnhakemusten määrä oli 43,373, josta miesten tekemiä 23,034 eli 53.1 % ja naisten tekemiä 20,339 eli 46.9 %. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna käyvät ilmi alla olevasta yhdistelmästä:

	1938		1937		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten	20,492	48.7	23,034	53.1	—2,542	—11.0
Naisten	21,557	51.3	20,339	46.9	+1,218	+ 6.0
Yhteensä	42,049	100.0	43,373	100.0	—1,324	— 3.1

Miesten työnhakemukset olivat edellisestä vuodesta vähentyneet 2,542:lla eli 11.0 %:lla, kun sen sijaan naisten työnhakemukset olivat lisääntyneet 1,218:lla eli 6.0 %:lla. Työnhakemusten kokonaismäärä oli vähentynyt 1,324:llä eli 3.1 %:lla.

Seuraava graafillinen esitys antaa kuvan työnhakemusten vaihteluista eri kuukausina. Taulukossa on huomioitu siirrotkin, koska ainoastaan täten saadaan käsitys kuukausittain voimassaolleiden työnhakemusten määrästä.

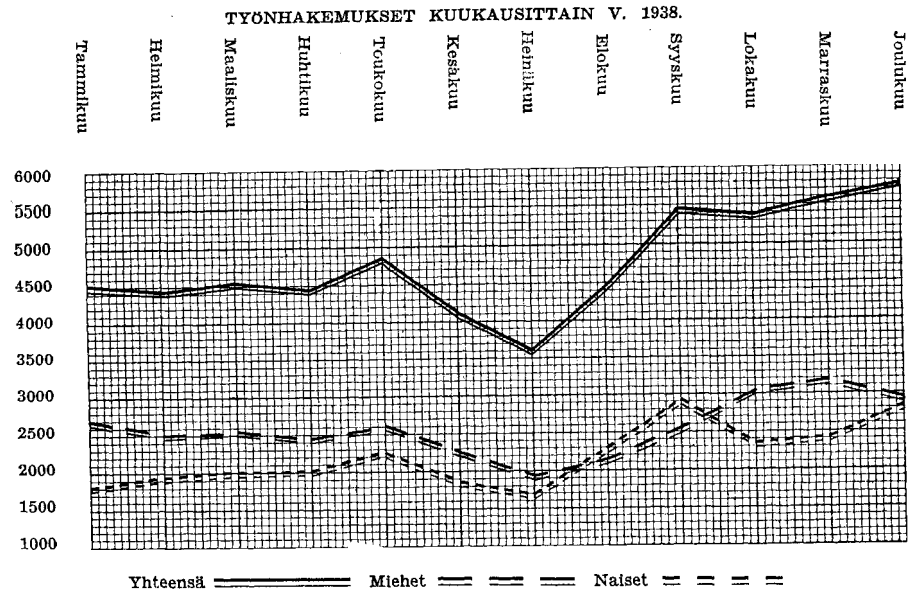

Ammattialoittain työnhakemukset ryhmittyivät seuraavasti:

Ammattiala	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	841	4.1	475	2.2	1,316	3.1
Metalliteollisuus	2,169	10.6	272	1.3	2,441	5.8
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	75	0.4	33	0.2	108	0.3
Kemiallinen teollisuus	14	0.1	14	0.1	28	0.1
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	71	0.3	22	0.1	93	0.2
Kehruu- ja kutomateollisuus	11	0.1	119	0.5	130	0.3
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	8	0.0	754	3.5	762	1.8
Paperiteollisuus	14	0.1	37	0.2	51	0.1
Puuteollisuus	355	1.7	65	0.3	420	1.0
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	74	0.4	79	0.4	153	0.4
Valaistuslaitokset	242	1.2	27	0.1	269	0.6
Graafillinen teollisuus	55	0.3	17	0.1	72	0.2
Rakennusteollisuus	4,458	21.8	222	1.0	4,680	11.1
Luokittamattomat tekniliset toimet	598	2.9	56	0.3	654	1.6
Liikeala	1,995	9.7	2,861	13.3	4,856	11.5
Ravintola- ja hotelliliike	83	0.4	2,188	10.1	2,271	5.4
Meriliikenne	3,082	15.0	438	2.0	3,520	8.4
Lastaus ja purkaminen	249	1.2	—	—	249	0.6
Maaliikennelaitokset	358	1.7	4	0.0	362	0.9
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ	876	4.3	784	3.6	1,660	3.9
Taloustoimet	—	—	9,766	45.3	9,766	23.2
Erinäiset toimet	4,864	23.7	3,324	15.4	8,188	19.5
Kaikkiaan	20,492	100.0	21,557	100.0	42,049	100.0

Tarkastettaessa miesten työnhakemuksia huomataan, että suurin osa eli 23.7 % kuuluu otsakkeeseen Erinäiset toimet, mikä johtuu siitä, että tähän ryhmään kuuluu — asiapoikien ja erinäisten muitten tointen lisäksi — valtaosa sekatyömiesten alaosaston asiakkaitten työnhakemuksista. Seuraavina järjestyksessä ovat työnhakemukset rakennusteollisuuden alalla 21.8 %, meriliikenteen alalla 15.0 % ja metalliteollisuuden alalla 10.6 %. Naisten työnhakemuksista oli suurin määrä eli 45.3 % taloustointen alalta. Lähinnä seurasivat ryhmät Erinäiset toimet ja Liikeala.

Edellä oleva taulukko ei kuvaa työnhakemuksia osastojaon pohjalla, koska saman ammattialan työntekijät voivat jakaantua useammalle eri osastolle. Niinpä kuuluvat esim. rakennusteollisuuden aputyömiehet sekatyömiesten alaosastolle ja naispuoliset rakennussiivoojat puhdistus- ja aputyöntekijäin alaosastolle.

Alla olevasta taulukosta ilmenee työnhakemusten jakaantuminen työnvälitystoimiston eri osastoille.

Alaosasto tai erikoisosasto	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Rakennusammattimiesten alaosasto	3,549	17.3	—	—	3,549	8.4
Metalliammattimiesten »	2,915	14.2	—	—	2,915	6.9
Sekatyömiesten »	5,731	28.0	—	—	5,731	13.6
Kotiapulaisten »	—	—	3,010	14.0	3,010	7.2
Ravintola- y.m. työntekijäin »	—	—	2,346	10.9	2,346	5.6
Puhdistus- ja aputyöläisten »	—	—	10,385	48.2	10,385	24.7
Henkisen työn osasto	2,691	13.1	3,321	15.4	6,012	14.3
Nuoriso-osasto	1,810	8.8	1,598	7.4	3,408	8.1
Merimiesosasto	2,917	14.3	438	2.0	3,355	8.0
Maatalousosasto	879	4.3	459	2.1	1,338	3.2
Koko toimisto	20,492	100.0	21,557	100.0	42,049	100.0

Työtä hakeneet henkilöt. Työnvälitystoimiston asiakkaina oli kertomusvuonna 16,361 eri henkilöä, josta miehiä 8,986 eli 54.9 % ja naisia 7,375 eli 45.1 %. Huomioonottaen, että sama henkilö esiintyy useissa tapauksissa työnhakijana eri kuukausina, esitetään seuraavassa taulukossa työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärä kuukausittain:

Kuukausi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Kuukausi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu .	1,996	1,237	3,233	Heinäkuu ...	1,490	1,027	2,517
Helmikuu ...	2,028	1,292	3,320	Elokuu	1,582	1,357	2,939
Maaliskuu ...	2,067	1,200	3,267	Syyskuu ...	1,892	1,833	3,725
Huhtikuu ...	1,908	1,141	3,049	Lokakuu ...	2,478	1,637	4,115
Toukokuu ...	1,969	1,418	3,387	Marraskuu	2,599	1,648	4,247
Kesäkuu ...	1,761	1,261	3,022	Joulukuu ...	2,134	1,395	3,529

Kun miesten lukumäärä kuukausittain on säännöllisesti melkoista suurempi kuin mitä kokonaislukumäärät vuoden kuluessa edellyttäisivät, merkitsee se sitä, että miehet keskimäärin pysyvät kauemman aikaa työnvälitystoimiston kirjoissa työnhakijoina kuin naiset.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna käyvät ilmi alla olevasta yhdistelmästä:

	1938		1937		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	8,986	54.9	9,471	58.8	— 485	— 5.1
Naiset	7,375	45.1	6,628	41.2	+ 747	+11.3
Yhteensä	16,361	100.0	16,099	100.0	+ 262	+ 1.6

Miesten lukumäärä oli alentunut 485 eli 5.1 %, kun sen sijaan naisten lukumäärä oli noussut 747 eli 11.3 %. Koko toimiston osalta oli työtä hakeneitten henkilöitten lukumäärä noussut 262 eli 1.6 %. Täten oli työtä hakeneiden henkilöiden v:sta 1933 jatkunut väheneminen pysähtynyt. (Mainittuna vuonna oli p.o. luku 29,511.) V. 1937 tapahtui vielä vähenemistä edellisestä vuodesta 3.9 %.

Seuraavat käyrät osoittavat työtä hakeneiden henkilöiden jakautumisen kuukausittain:

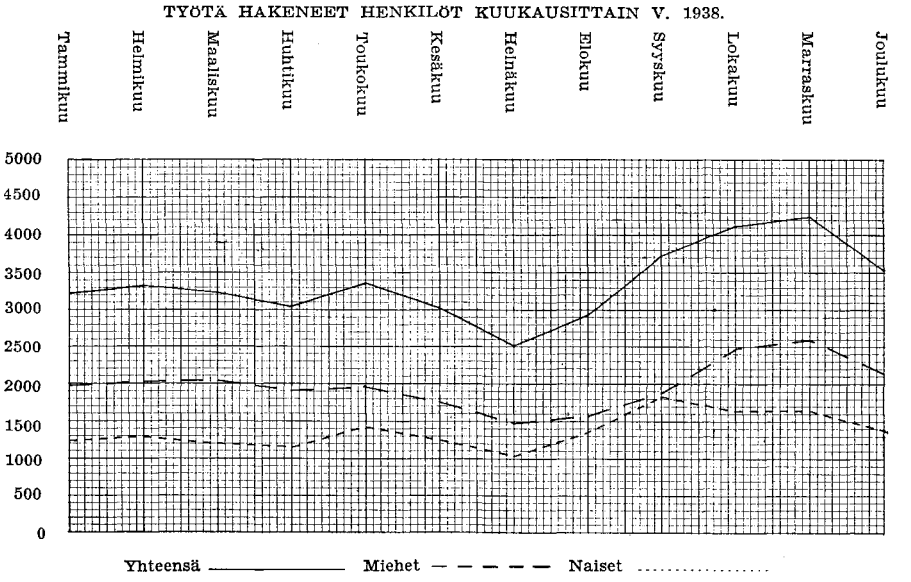

Työtä hakeneet henkilöt jakaantuivat eri ammattialoille seuraavasti:

Ammattiala	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	626	7.0	363	4.9	989	6.0
Metalliteollisuus	1,012	11.3	66	0.9	1,078	6.6
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	38	0.4	19	0.3	57	0.4
Kemiallinen teollisuus	8	0.1	10	0.1	18	0.1
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	42	0.5	18	0.2	60	0.4
Kehruu- ja kutomateollisuus	4	0.0	67	0.9	71	0.4
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	6	0.1	161	2.2	167	1.0
Paperiteollisuus	7	0.1	28	0.3	35	0.2
Puuteollisuus	182	2.0	38	0.5	220	1.3
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	34	0.4	42	0.6	76	0.5
Valaistuslaitokset	119	1.3	16	0.2	135	0.8
Graafillinen teollisuus	30	0.3	14	0.2	44	0.3
Rakennusteollisuus	1,623	18.1	22	0.3	1,645	10.1
Luokittamattomat tekniliset toimet	239	2.7	20	0.3	259	1.6
Liikeala	861	9.6	1,450	19.7	2,311	14.1
Ravintola- ja hotelliliike	31	0.3	1,197	16.2	1,228	7.5
Meriliikenne	1,816	20.2	207	2.8	2,023	12.4
Lastaus ja purkaminen	104	1.1	—	—	104	0.6
Maaliikennelaitokset	182	2.0	2	0.0	184	1.1
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ	371	4.1	328	4.5	699	4.3
Taloustoimet	—	—	2,396	32.5	2,396	14.6
Erinäiset toimet	1,651	18.4	911	12.4	2,562	15.7
Kaikkiaan	8,986	100.0	7,375	100.0	16,361	100.0

Taulukkoon on otettu kukin eri henkilö ainoastaan yhden kerran riippumatta siitä, että hän ehkä on esiintynyt työnhakijana useita kertoja vuoden kuluessa. Tästä johtuukin, että jakaantuminen eri ammattialoille ei ole aivan sama kuin työnhakemusten kohdalla.

Työnvälitystoimiston eri osastoille jakaantuivat työtä hakeneet henkilöt seuraavasti:

Alaosasto tai erikoisosasto	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Rakennusammattimiesten alaosasto	1,400	15.6	—	—	1,400	8.6
Metalliammattimiesten »	1,245	13.8	—	—	1,245	7.6
Sekatyömiesten »	1,626	18.1	—	—	1,626	9.9
Kotiapulaisten »	—	—	1,826	24.8	1,826	11.2
Ravintola- y.m. työntekijäin »	—	—	1,456	19.7	1,456	8.9
Puhdistus- ja aputyöläisten »	—	—	805	10.9	805	4.9
Henkisen työn osasto	1,131	12.6	1,512	20.5	2,643	16.1
Nuoriso-osasto	1,203	13.4	1,215	16.5	2,418	14.8
Merimiesosasto	1,723	19.2	207	2.8	1,930	11.8
Maatalousosasto	658	7.3	354	4.8	1,012	6.2
Koko toimisto	8,986	100.0	7,375	100.0	16,361	100.0

Suurin oli työnhakijoitten määrä henkisen työn osastolla, 16.1 %. Lähinnä seurasivat nuoriso-osasto, 14.8 %, ja merimiesosasto, 11.8 %.

Tarjotut työpaikat. Tarjottuihin työpaikkoihin samoinkuin työnhakemuksiinkin nähden on otettava huomioon, että ne sellaisilla työaloilla, joilla esiintyy työvoiman puutetta, ovat voimassa verraten pitkän ajan, siirtyen kuukaudesta toiseen.

Työpaikkatarjouksien jakautuminen eri kuukausille käy ilmi seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	737	1,728	2,465	737	1,728	2,465
Helmikuu	88	417	505	450	1,513	1,963	538	1,930	2,468
Maaliskuu	92	378	470	544	1,903	2,447	636	2,281	2,917
Huhtikuu	75	536	611	559	2,097	2,656	634	2,633	3,267
Toukokuu	87	853	940	864	2,471	3,335	951	3,324	4,275
Kesäkuu	74	932	1,006	805	1,882	2,687	879	2,814	3,693
Heinäkuu	30	581	611	708	1,508	2,216	738	2,089	2,827
Elokuu	57	414	471	808	2,313	3,121	865	2,727	3,592
Syyskuu	100	579	679	926	2,361	3,287	1,026	2,940	3,966
Lokakuu	71	420	491	919	1,756	2,675	990	2,176	3,166
Marraskuu	59	242	301	763	1,571	2,334	822	1,813	2,635
Joulukuu	60	218	278	757	1,717	2,474	817	1,935	2,752
Kaikkiaan	—	—	—	8,840	22,820	31,660	—	—	—
%	—	—	—	27.9	72.1	100.0	—	—	—

Toimiston täytettäväksi tarjottiin kertomusvuonna 31,660 työpaikkaa, joista miesten paikkoja 8,840 eli 27.9 % ja naisten paikkoja 22,820 eli 72.1 %.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1938		1937		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	8,840	27.9	8,561	28.9	+ 279	+ 3.3
Naiset	22,820	72.1	21,096	71.1	+1,724	+ 8.2
Yhteensä	31,660	100.0	29,657	100.0	+2,003	+ 6.8

Miehille tarjottujen paikkojen luku lisääntyi 279:llä eli 3.3 %:lla ja naisille tarjottujen paikkojen luku 1,724:llä eli 8.2 %:lla, joten työtarjoukset yhteensä lisääntyivät 2,003:lla eli 6.8 %:lla. V. 1937 oli lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna miesten kohdalla 21.8 %, naisten kohdalla 31.2 % ja yhteensä 28.3 %.

Alla olevista käyristä nähdään työpaikkatarjousten jakautuminen kuukausittain. Taulukossa on huomioitu siirrotkin, koska ainoastaan täten voidaan saada käsitys kuukausittain voimassaolleiden tarjousten määrästä.

VOIMASSA OLLEET TYÖPAIKKATARJOUKSET KUUKAUSITTAIN V. 1938.

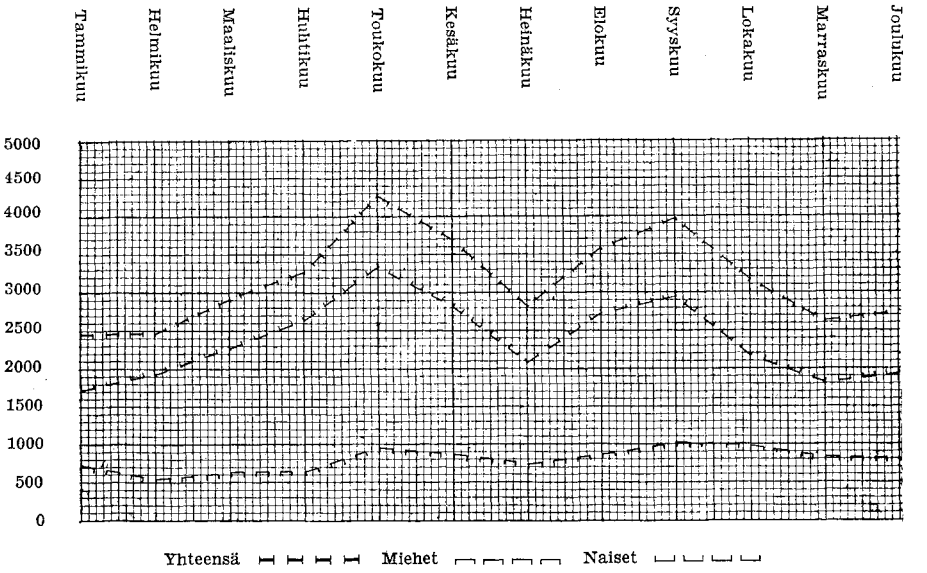

Työpaikkatarjoukset jakaantuivat eri ammattialoille seuraavasti:

Ammattiala	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	786	8.9	871	3.8	1,657	5.2
Metalliteollisuus	548	6.2	253	1.1	801	2.5
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	5	0.0	1	0.0	6	0.0
Kemiallinen teollisuus	9	0.1	49	0.2	58	0.2
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	11	0.1	38	0.2	49	0.2
Kehruu- ja kutomateollisuus	1	0.0	21	0.1	22	0.1
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	8	0.1	783	3.4	791	2.5
Paperiteollisuus	23	0.3	76	0.3	99	0.3
Puuteollisuus	165	1.9	17	0.1	182	0.6
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	6	0.1	78	0.3	84	0.3
Valaistuslaitokset	71	0.8	39	0.2	110	0.3
Graafillinen teollisuus	24	0.3	30	0.1	54	0.2
Rakennusteollisuus	1,547	17.5	58	0.3	1,605	5.1
Luokittamattomat teknilliset toimet	63	0.7	38	0.2	101	0.3
Liikeala	330	3.7	1,201	5.3	1,531	4.8
Ravintola- ja hotelliliike	15	0.2	2,898	12.7	2,913	9.2
Meriliikenne	738	8.3	172	0.7	910	2.9
Lastaus ja purkaminen	15	0.2	—	—	15	0.0
Maaliikennelaitokset	132	1.5	—	—	132	0.4
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ	164	1.8	244	1.1	408	1.3
Taloustoimet	—	—	13,376	58.6	13,376	42.3
Erinäiset toimet	4,179	47.3	2,577	11.3	6,756	21.3
Kaikkiaan	8,840	100.0	22,820	100.0	31,660	100.0

Miehistä oli suurin työvoiman kysyntä luokittamattomien n.s. erinäisten tointen kohdalla. Kuten edellä on mainittu, kuuluvat tähän ryhmään pää-

asiallisesti sekatyömiehet ja asiapojat. Tämänlaatuisia toimia tarjottiin siis 4,179 eli 47.3 % miespaikoista. Lähinnä seurasivat, samoinkuin edellisenäkin vuonna, rakennusteollisuuteen ja meriliikenteeseen kuuluvat toimet. Naisten kohdalla oli vilkkain työntarjonta taloustointen alalla: 13,376 paikkaa, mikä määrä on 58.6 % kaikista naisille tarjotuista paikoista. Järjestyksessä seuraavat ravintola- ja hotelliliike, erinäiset toimet ja liikeala. Tässäkin kohden on järjestys suurin piirtein säilynyt edelliseen vuoteen verrattuna.

Osastoittain jakaantuivat työpaikkatarjoukset seuraavan taulukon mukaan:

Alaosasto tai erikoisosasto	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Rakennusammattimiesten alaosasto	971	11.0	—	—	971	3.1
Metalliammattimiesten »	549	6.2	—	—	549	1.7
Sekatyömiesten »	3,748	42.4	—	—	3,748	11.8
Kotiapulaisten »	—	—	4,816	21.1	4,816	15.2
Ravintola- y.m. työntekijäin »	—	—	3,028	13.3	3,028	9.6
Puhdistus- ja aputyöläisten »	—	—	10,791	47.3	10,791	34.1
Henkisen työn osasto	375	4.2	1,010	4.4	1,385	4.4
Nuoriso-osasto	1,622	18.3	2,160	9.5	3,782	11.9
Merimiesosasto	721	8.2	170	0.7	891	2.8
Maatalousosasto	854	9.7	845	3.7	1,699	5.4
Koko toimisto	8,840	100.0	22,820	100.0	31,660	100.0

Työpaikkatarjouksista kuului 10,791 eli 34.1 % kaikista toimiston täytettäviksi tarjotuista työpaikoista puhdistus- ja aputyöntekijäin alaosastolle. Lähinnä seurasivat kotiapulaisten alaosasto, 4,816 eli 15.2 %, ja nuoriso-osasto, 3,782 eli 11.9 %.

Työnvälitykset. Työnvälitystoimiston aikaansaamien työnvälitysten lukumäärä ilmenee alla olevasta taulukosta, jossa välitykset on jaettu kuukausittain, huomioonottaen myös muihin kuntiin toimitetut välitykset:

Kuukausi	Kaikki välitykset			Muihin kuntiin		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	572	994	1,566	66	65	131
Helmikuu	393	1,120	1,513	46	75	121
Maaliskuu	459	1,224	1,683	77	81	158
Huhtikuu	452	1,288	1,740	122	75	197
Toukokuu	753	1,639	2,392	154	84	238
Kesäkuu	744	1,363	2,107	136	91	227
Heinäkuu	601	1,097	1,698	182	89	271
Elokuu	649	1,530	2,179	189	78	267
Syyskuu	773	1,860	2,633	204	156	360
Lokakuu	795	1,369	2,164	156	142	298
Marraskuu	627	1,259	1,886	136	131	267
Joulukuu	682	1,388	2,070	84	72	156
Kaikkiaan	7,500	16,131	23,631	1,552	1,139	2,691
%	31.7	68.3	100.0	57.7	42.3	100.0

Työnvälitysten kokonaisluku oli 23,631, josta miesten paikkoja 7,500 eli 31.7 % ja naisten paikkoja 16,131 eli 68.3 %. Muihin kuntiin toimitettiin 2,681 välitystä eli 11.3 % välitysten kokonaismäärästä. Näistä oli miesten paikkoja 1,546 eli 20.6 % miesvälitysten kokonaismäärästä ja naispaikkoja 1,135 eli 7.0 % naisvälitysten kokonaismäärästä. Välityksiä tilapäisiin töihin oli 13,950 eli 59.0 % kaikista välityksistä. Miesten kohdalla oli tällaisia välityksiä 3,725 eli 49.7 % miesten välityksistä ja naisten kohdalla 10,225 eli 63.4 % kaikista naisten välityksistä.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1938		1937		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	7,500	31.7	7,533	33.7	— 33	—0.4
Naiset	16,131	68.3	14,843	66.3	+ 1,288	+ 8.7
Yhteensä	23,631	100.0	22,376	100.0	+ 1,255	+ 5.6

Työnvälitysten lukumäärässä oli siis tapahtunut vähäistä laskua miesten kohdalla, 33 välitystä eli 0.4 %, kun sensijaan naisten kohdalla oli nousua 1,288 eli 8.7 %. Välitysten kokonaismäärä oli lisääntynyt edelliseen vuoteen verrattuna 1,255 eli 5.6 %.

Havainnollisen kuvan työnvälitystoimiston välitystoiminnasta saa seuraavista kahdesta graafillisesta taulukosta, joista edellinen esittää työnvälitysten jakaantumisen eri kuukausille sekä mies- ja naispaikkojen keskinäisen suhteen ja jälkimmäinen työnvälitysten suhteen kuukausittain voimassa oleviin työpaikkatarjouksiin:

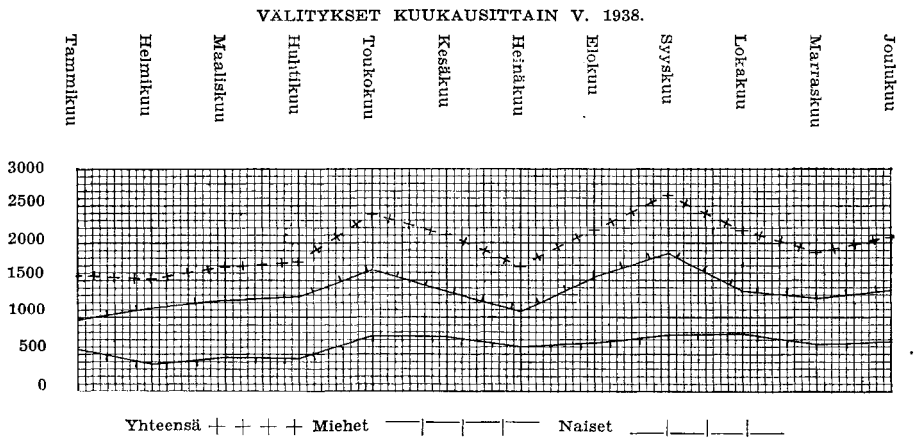

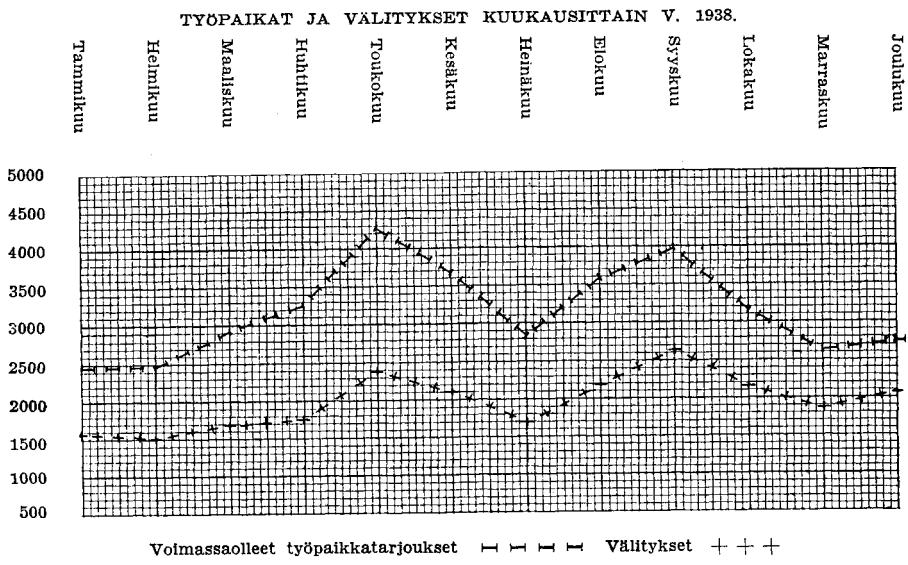

Eri ammattialoille työnvälitykset jakaantuivat seuraavasti:

Ammattiala	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	754	10.1	531	3.3	1,285	5.4
Metalliteollisuus	480	6.4	208	1.3	688	2.9
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	3	0.0	1	0.0	4	0.0
Kemiallinen teollisuus	7	0.1	45	0.3	52	0.2
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	8	0.1	25	0.2	33	0.2
Kehruu- ja kutomateollisuus	—	—	10	0.1	10	0.1
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	7	0.1	686	4.2	693	2.9
Paperiteollisuus	18	0.2	57	0.4	75	0.3
Puuteollisuus	135	1.8	11	0.1	146	0.6
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	6	0.1	50	0.3	56	0.2
Valaistuslaitokset	67	0.9	36	0.2	103	0.4
Graafillinen teollisuus	16	0.2	21	0.1	37	0.2
Rakennusteollisuus	1,450	19.3	57	0.4	1,507	6.4
Luokittamattomat tekniliset toimet	48	0.7	24	0.1	72	0.3
Liikeala	219	2.9	798	4.9	1,017	4.3
Ravintola- ja hotelliliike	10	0.1	1,712	10.6	1,722	7.3
Meriliikenne	544	7.3	138	0.9	682	2.9
Lastaus ja purkaminen	15	0.2	—	—	15	0.1
Maaliikennelaitokset	95	1.3	—	—	95	0.4
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ	113	1.5	128	0.8	241	1.0
Taloustoimet	—	—	9,493	58.8	9,493	40.2
Erinäiset toimet	3,505	46.7	2,100	13.0	5,605	23.7
Kaikkiaan	7,500	100.0	16,131	100.0	23,631	100.0

Toimitetuista työnvälityksistä oli miesten kohdalla 3,505 eli 46.7 % kaikista miespaikoista ryhmään Erinäiset toimet kuuluvia. Sen jälkeen seurasivat lähinnä rakennusteollisuuteen, 1,450 eli 19.3 % ja maatalouteen 754 eli 10.1 %, kuuluvat toimet. Naisvälityksistä oli 9,493 eli 58.8 % talous-

tointen alalta. Näihin kuuluvat varsinaisten taloustyöntekijäin lisäksi myös n.s. kotisiivoojat ja pesijät. Erinäisiin toimiin kuului 2,100 välitystä eli 13.0 % naispaikkojen kokonaismäärästä. Seuraavina tulivat ravintola- ja hotelliliike, 1,712 välitystä eli 10.6 %, ja pukutavara- ja puhdistusteollisuus, 686 välitystä eli 4.2 %.

Työnvälitysten jakaantumisen toimiston eri osastoille kuvaa alla oleva taulukko:

Alaosasto tai erikoisosasto	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Rakennusammattimiesten alaosasto	839	11.2	—	—	839	3.6
Metalliammattimiesten alaosasto	479	6.4	—	—	479	2.0
Sekatyömiesten »	3,713	49.5	—	—	3,713	15.7
Kotiapulaisten »	—	—	1,653	10.2	1,653	7.0
Ravintola- y.m. työntekijäin »	—	—	1,803	11.2	1,803	7.6
Puhdistus- ja aputyöläisten »	—	—	10,551	65.4	10,551	44.6
Henkisen työn osasto	224	3.0	624	3.9	848	3.6
Nuoriso-osasto	897	11.9	842	5.2	1,739	7.4
Merimiesosasto	530	7.1	138	0.9	668	2.8
Maatalousosasto	818	10.9	520	3.2	1,338	5.7
Koko toimisto	7,500	100.0	16,131	100.0	23,631	100.0

Suurin osa välityksistä, nimittäin 10,551 eli 44.6 %, toimitettiin puhdistus- ja aputyöntekijäin alaosastolla. Lähinnä seurasivat sekatyömiesten alaosasto, 3,713 eli 15.7 %, ravintola- y.m. alaosasto 1,803 eli 7.6 %, nuoriso-osasto 1,739 eli 7.4 % ja kotiapulaisten alaosasto 1,653 eli 7.0 %.

Kokonaiskuvan työnvälitystoimiston toiminnasta kertomusvuonna antavat seuraavat käyrät:

TYÖNHAKEMUKSET, TYÖPAIKAT JA VÄLITYKSET KUUKAUSITTAIN V. 1938.

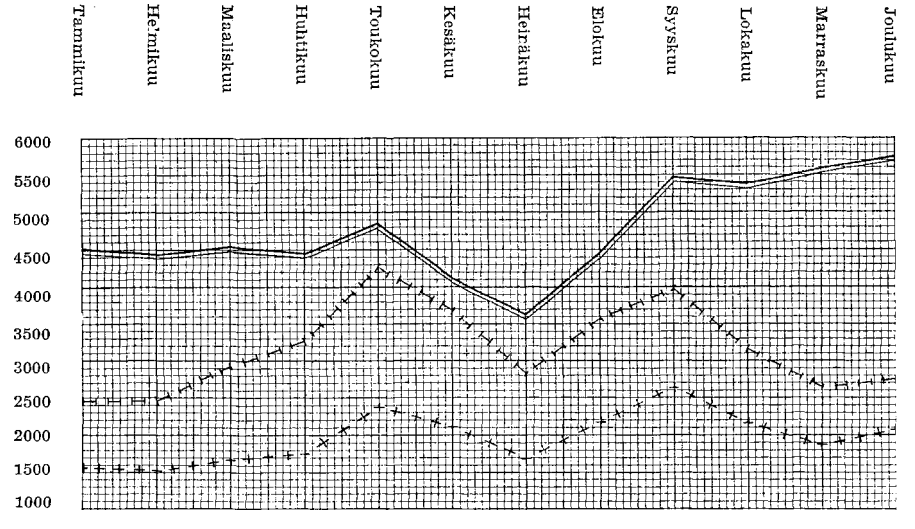

Kuukauden aikana voimassa olleet työnhakemukset ═══
Kuukauden aikana voimassa olleet työpaikkatarjoukset ⊢⊢⊢⊢
Välitykset + + + +

Kuten alussa mainittiin on määrätyillä työaloilla kertomusvuoden aikana vallinnut tuntuva työvoiman puute. Näin oli ollut asianlaita varsinkin taloustointen kohdalla. Tässä yhteydessä lienee syytä muutamilla luvuilla osoittaa, miten tämä työmarkkinoitten kireys on vaihdellut toimintavuoden eri kuukausina. Parhaan käsityksen tilanteesta saa vertaamalla toiselta puolen kuukausittain voimassa olleiden työnhakemusten määriä vastaaviin työpaikkatarjouksia osoittaviin lukuihin ja toiselta puolen kuukausittaisia välityslukuja tarjottujen työpaikkojen määriin. Taloustyöntekijöitä ovat välittäneet sekä kotiapulaisten alaosasto että nuoriso-osasto, joten alla olevissa taulukoissa on kotiapulaisten alaosaston kuukausikertomuslukuihin lisätty nuoriso-osaston luvut taloustointen kohdalta.

Kuukausi	Työnhakemuksia	Tarjottuja paikkoja	Välityksiä	Työnhakemuksia 100 työpaikkatarjousta kohden	Välityksiä 100 työpaikkatarjousta kohden
Tammikuu	308	572	157	53.8	27.4
Helmikuu	329	627	174	52.5	27.8
Maaliskuu	357	745	123	47.9	16.5
Huhtikuu	275	937	138	29.3	14.7
Toukokuu	311	1,099	120	28.3	10.9
Kesäkuu	204	855	97	23.9	11.3
Heinäkuu	197	664	100	29.7	15.1
Elokuu	356	907	166	39.3	18.3
Syyskuu	548	1,001	266	54.7	26.6
Lokakuu	391	660	208	59.2	31.5
Marraskuu	367	502	191	73.1	38.0
Joulukuu	246	440	128	55.9	29.1
Koko vuosi	3,330	5,701	1,868	58.4	32.8

Yllä olevassa kuukausierittelyssä on työnhakemusten ja työpaikkatarjousten kohdalla huomioitu siirrotkin, kun sensijaan koko vuoden työnhakemuksia ja työpaikkatarjouksia osoittaviin lukuihin ei sisälly siirtoja.

Talousapulaisista oli pitkin vuotta puutetta. Selvimmin tämä oli huomattavissa kevätpuolella vuotta, jolloin työnhakemuksia ei ollut joka kuukausi edes neljättäosaa tarjottujen työpaikkojen määrästä. Esim. toukokuussa saatiin työpaikoista täytetyksi 10.9 % ja kesäkuussa 11.3 %. Myöhemmin syksyllä helpottui tilanne, kun maaseudulta tuli enemmän taloustoimiin pyrkivää väkeä, mutta ei edes marraskuussa, jolloin työpaikkatarjousta kohden oli eniten työnhakemuksia, syntynyt tasapainoa kysynnän ja tarjonnan välillä.

Erikoisosastot. Erikoisosastojen toimintaa valvovat työnvälityslain ja työnvälitystoimiston ohjesäännön mukaan erityiset toimikunnat, puheenjohtajanaan lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajanaan lautakunnan varapuheenjohtaja.

Henkisen työn osasto. Henkisen työn osaston toimikunnan varsinaisina jäseninä ovat olleet työnantajien edustajina everstiluutnantti V. A. M. Karikoski ja toimitusjohtaja, kauppatieteidenkandidaatti A. Kauppinen sekä työntekijäin edustajina tarkastaja E. Laine ja toimitsija M. Leskinen. Viimeksi mainitun pyydettyä vapautusta tehtävästään lautakunta valitsi hänen tilalleen toimitsija J. Hakulisen. Varajäseninä ovat olleet

työnantajien edustajina ekonoomi A. E. Monnberg ja ekonoomi G. A. Hannén sekä työntekijäin edustajina myymälänhoitaja V. Järvinen ja konttoristi L. Lehto.

Edellisessä vuosikertomuksessa mainittiin, että henkisen työn osasto alun alkuaan suunniteltiin kehittymään henkisen työn välityksen koko maan käsittäväksi keskukseksi. Kun tämä keskitys kuitenkin vaatii, ollakseen tehokas, tarkempia ohjeita toimintaa valvovilta valtion viranomaisilta, osaston toimikunta päätti kokouksessaan marraskuun 16 p:nä ehdottaa, että työnvälityslautakunta pyytäisi sosiaaliministeriötä antamaan tällaiset ohjeet. Saadakseen erikoispätevyyden omaavaa työvoimaa riittävästi kirjoihinsa osasto on laajentanut toimintapiiriänsä solmimalla suhteita useihin henkisen työn ammattialojen yhdistyksiin ja tekemällä näiden kanssa yhteistyösopimuksia. Sama koskee kauppaoppilaitoksia ja liikealan erikoiskursseja. Keväällä aloitti toimintansa Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan valitsema toimenhakuasiamies osaston valvonnan alaisena asiamiehenä. Ylioppilasvälitys on kohdistunut etupäässä konttori- ja liikealan lomasijaisuuksiin sekä kotiopetukseen, mutta suunnitteilla on välityksen laajentaminen eri tiedekuntien aloille yhteistyössä näiden kanssa. Vuoden lopulla myös Finlands svenska studentkårsförbund asetti ruotsinkielisten ylioppilaitten paikanhaun edistämiseksi oman toimenhakuasiamiehensä. Osaston toiminnan laajennusta merkitsi syyslukukaudella alkanut oppikoulunopettajien viransijaisuuksien välitys, joka aluksi on kohdistunut suomenkielisiin yksityiskouluihin. Liikeapulaisten välitys, joka ei aikaisemmin ollut erikoisen runsasta, vilkastui huomattavasti jouluapulaisten hyvin mainostetun välityksen kautta.

Osaston toiminta on kertomusvuodenkin aikana kohdistunut aloille, joilla työnvälitys näiden alojen työpaikkojen tarjonnan jakaantumisen johdosta on ulottunut yli koko maan. Edellä mainittu oppikoulunopettajien välitys m.m. kuuluu niihin. Tällainen toiminnan alueellinen laajentuminen samoin kuin osaston tehostunut toiminta yleensäkin on jatkuvasti ollut omansa tuomaan osaston kirjoihin työnhakijoita pääkaupungin ulkopuolelta.

Työnhakemuksia tehtiin osastolle kertomusvuonna seuraavasti:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	485	463	948	485	463	948
Helmikuu	311	278	589	178	182	360	489	460	949
Maaliskuu	305	269	574	194	187	381	499	456	955
Huhtikuu	274	249	523	174	207	381	448	456	904
Toukokuu	260	267	527	217	244	461	477	511	988
Kesäkuu	276	265	541	176	193	369	452	458	910
Heinäkuu	246	239	485	134	142	276	380	381	761
Elokuu	231	213	444	208	271	479	439	484	923
Syyskuu	235	269	504	226	410	636	461	679	1,140
Lokakuu	240	332	572	214	355	569	454	687	1,141
Marraskuu	275	335	610	233	310	543	508	645	1,153
Joulukuu	281	308	589	252	357	609	533	665	1,198
Kaikkiaan	—	—	—	2,691	3,321	6,012	—	—	—
%	—	—	—	44.8	55.2	100.0	—	—	—

Työnhakemusten kokonaismäärä oli 6,012, joista miesten työnhakemuksia 2,691 eli 44.8 % ja naisten työnhakemuksia 3,321 eli 55.2 %. Alkuvuodesta miespuolisten työnhakijain työnhakemusten luku oli säännöllisesti suurempi, kun sitä vastoin vuoden loppupuolella naisten työnhakemuksia oli huomattavasti enemmän.

Ammattialoittain työnhakemukset ryhmittyivät seuraavasti:

Ammattiala	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajia ja työnjohtajia (maatalous)	7	0.3	—	—	7	0.1
Insinöörejä ja arkkitehtejä	25	0.9	—	—	25	0.4
Teknikkoja ja piirtäjiä	85	3.2	42	1.3	127	2.1
Työnjohtajia	31	1.1	1	0.0	32	0.5
Rakennusmestareita	54	2.0	—	—	54	0.9
Varastonhoitajia	106	3.9	1	0.0	107	1.8
Muut teollisuuden ja käsityön alat	3	0.1	10	0.3	13	0.2
Konttoripäälliköitä	48	1.8	2	0.1	50	0.8
Kirjanpitäjiä ja kassanhoitajia	85	3.2	194	5.8	279	4.7
Kirjeenvaihtajia	45	1.7	58	1.7	103	1.7
Kone- ja pikakirjoittajia	1	0.0	62	1.9	63	1.1
Konttoriapulaisia	797	29.6	1,565	47.1	2,362	39.3
Kauppamatkustajia ja asiamiehiä	127	4.7	—	—	127	2.1
Myymälän- ja varastonhoitajia	78	2.9	44	1.3	122	2.0
Myymäläapulaisia	239	8.9	543	16.4	782	13.0
Muita liikealan työntekijöitä	75	2.8	20	0.6	95	1.6
Opettajia ja kääntäjiä	239	8.9	593	17.9	832	13.9
Sairaanhoitajia	2	0.1	39	1.2	41	0.7
Muusikereita	35	1.3	—	—	35	0.6
Muita luokittamattomia	590	21.9	144	4.3	734	12.2
Vahtimestareita	14	0.5	—	—	14	0.2
Erinäisiä toimia	5	0.2	3	0.1	8	0.1
Kaikkiaan	2,691	100.0	3,321	100.0	6,012	100.0

Suurin osa työnhakemuksista, nimittäin 2,362 eli 39.3 % kokonaismäärästä, oli konttoriapulaisten tekemiä. Lähinnä seurasivat opettajat ja kääntäjät, 832 eli 13.9 %, sekä myymäläapulaiset, 782 eli 13.0 %. Ryhmään Muita luokittamattomia, jonka kohdalla työnhakemuksia oli 734 eli 12.2 % yhteismäärästä, kuuluivat kaikki ne työnhakijat, jotka omaamatta pätevyyttä millekään erikoiselle alalle, koulusivistyksensä tai muun syyn perusteella oli merkittävä osaston työnhakijoiksi, samoin sellaiset erikoispätevyyden omaavat työnhakijat, joilla ryhmäerittelyssä ei ole oman alansa nimikettä.

Osaston asiakkaina oli kertomusvuonna yhteensä 2,643 eri henkilöä, joista miehiä 1,131 eli 42.8 % ja naisia 1,512 eli 57.2 %. Kertomusvuonnakin osaston kirjoissa olivat työnhakijoina valtion ja kuntien virastoihin n.s. virastovaratöihin sijoitetut henkilöt. Näitä oli 472, joista miehiä 240 eli 50.8 % ja naisia 232 eli 49.2 %. Kaikista työnhakijoista oli 17.9 % virastovaratöissä. Muissa töissä tai ilman työtä olevien työnhakijoiden lukumäärä oli näin ollen 2,171, joista miehiä 891 eli 41.0 % ja naisia 1,280 eli 59.0 %. Työnhakijat esiintyivät osastolla eri kuukausina seuraavan asetelman mukaan:

Kuukausi	Virast.varatöissä			Muissa töissä			Ilman työtä			Yhteensä		
	Miehiä	Naisia	Yht.	Miehiä	Naisia	Yht.	Miehiä	Naisia	Yht.	Miehiä	Naisia	Yht.
Tammikuu	189	180	369	31	66	97	184	153	337	404	399	803
Helmikuu	192	181	373	36	74	110	173	142	315	401	397	798
Maaliskuu	198	192	390	38	72	110	160	117	277	396	381	777
Huhtikuu	191	177	368	33	56	89	131	133	264	355	366	721
Toukokuu	187	174	361	42	61	103	184	188	372	413	423	836
Kesäkuu	188	180	368	25	54	79	177	151	328	390	385	775
Heinäkuu	186	171	357	28	53	81	103	98	201	317	322	639
Elokuu	183	175	358	26	66	92	133	175	308	342	416	758
Syyskuu	179	164	343	27	96	123	171	314	485	377	574	951
Lokakuu	178	171	349	25	90	115	187	290	477	390	551	941
Marraskuu	169	161	330	27	71	98	227	285	512	423	517	940
Joulukuu	167	149	316	23	73	96	224	277	501	414	499	913

Työtä hakeneet henkilöt jakaantuivat eri ammattialoille seuraavasti:

Ammattiala	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajia ja työnjohtajia (maatalouš).	3	0.3	—	—	3	0.1
Insinöörejä ja arkkitehtejä	6	0.5	—	—	6	0.2
Teknikkoja ja piirtäjiä	30	2.6	12	0.8	42	1.6
Työnjohtajia	13	1.1	1	0.1	14	0.5
Rakennusmestareita	22	1.9	—	—	22	0.8
Varastonhoitajia	35	3.1	1	0.1	36	1.4
Muut teollisuuden ja käsityön alat	3	0.3	4	0.3	7	0.3
Konttoripäälliköitä	17	1.5	1	0.1	18	0.7
Kirjanpitäjiä ja kassanhoitajia	30	2.6	85	5.6	115	4.3
Kirjeenvaihtajia	20	1.8	22	1.4	42	1.6
Kone- ja pikakirjoittajia	1	0.1	20	1.3	21	0.8
Konttoriapulaisia	341	30.2	708	46.8	1,049	39.7
Kauppamatkustajia ja asiamiehiä	55	4.9	—	—	55	2.1
Myymälän- ja varastonhoitajia	27	2.4	18	1.2	45	1.7
Myymäläapulaisia	127	11.2	306	20.2	433	16.4
Muita liikealan työntekijöitä	28	2.5	10	0.7	38	1.4
Opettajia ja kääntäjiä	106	9.4	225	14.9	331	12.5
Sairaanhoitajia	2	0.2	22	1.4	24	0.9
Muusikereita	15	1.3	—	—	15	0.6
Muita luokittamattomia	244	21.6	76	5.0	320	12.1
Vahtimestareita	5	0.4	—	—	5	0.2
Erinäisiä toimia	1	0.1	1	0.1	2	0.1
Kaikkiaan	1,131	100.0	1,512	100.0	2,643	100.0

Niin miesten kuin naistenkin kohdalla suurin osa työtä hakeneista henkilöistä kuului ryhmään konttoriapulaiset. Kaikkiaan oli konttoriapulaisia 1,049 eli 39.7 % työnhakijoiden yhteissummasta. Lähinnä suurimmat ryhmät muodostivat myymäläapulaiset, 433 eli 16.4 %, sekä opettajat ja kääntäjät, 331 eli 12.5 %.

Työpaikkatarjouksien jakautuminen eri kuukausille käy ilmi seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	34	116	150	34	116	150
Helmikuu	14	42	56	14	57	71	28	99	127
Maaliskuu	9	24	33	12	68	80	21	92	113
Huhtikuu	5	19	24	29	37	66	34	56	90
Toukokuu	13	18	31	63	82	145	76	100	176
Kesäkuu	14	21	35	20	73	93	34	94	128
Heinäkuu	6	21	27	16	50	66	22	71	93
Elokuu	13	18	31	26	63	89	39	81	120
Syyskuu	16	31	47	49	106	155	65	137	202
Lokakuu	6	23	29	45	119	164	51	142	193
Marraskuu	16	18	34	25	72	97	41	90	131
Joulukuu	6	17	23	42	167	209	48	184	232
Kaikkiaan	—	—	—	375	1,010	1,385	—	—	—
%	—	—	—	27.1	72.9	100.0	—	—	—

Osastolle tarjottujen työpaikkojen yhteissumma oli 1,385, josta miehille 375 eli 27.1 % ja naisille 1,010 eli 72.9 %.

Työpaikkatarjousten jakaantuminen eri ammattialoille oli seuraava:

Ammattiala	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajia ja työnjohtajia (maatalous)	—	—	—	—	—	—
Insinöörejä ja arkkitehtejä	—	—	—	—	—	—
Teknikkoja ja piirtäjiä	9	2.4	4	0.4	13	0.9
Työnjohtajia	—	—	1	0.1	1	0.1
Rakennusmestareita	1	0.3	—	—	1	0.1
Varastonhoitajia	9	2.4	2	0.2	11	0.8
Muut teollisuuden ja käsityön alat	1	0.3	2	0.2	3	0.2
Konttoripäälliköitä	4	1.1	—	—	4	0.3
Kirjanpitäjiä ja kassanhoitajia	4	1.1	35	3.5	39	2.8
Kirjeenvaihtajia	2	0.5	14	1.4	16	1.1
Kone- ja pikakirjoittajia	—	—	47	4.7	47	3.4
Konttoriapulaisia	60	16.0	361	35.7	421	30.4
Kauppamatkustajia ja asiamiehiä	58	15.4	21	2.1	79	5.7
Myymälän- ja varastonhoitajia	1	0.3	3	0.3	4	0.3
Myymäläapulaisia	42	11.2	259	25.6	301	21.7
Muita liikealan työntekijöitä	8	2.1	22	2.2	30	2.2
Opettajia ja kääntäjiä	76	20.2	161	15.9	237	17.1
Sairaanhoitajia	—	—	7	0.7	7	0.5
Muusikereita	1	0.3	—	—	1	0.1
Muita luokittamattomia	85	22.7	71	7.0	156	11.3
Vahtimestareita	14	3.7	—	—	14	1.0
Erinäisiä toimia	—	—	—	—	—	—
Kaikkiaan	375	100.0	1,010	100.0	1,385	100.0

Taulukosta nähdään, että työvoiman kysyntä oli vilkkain konttoriapulaisten kohdalla, 421 työtarjousta eli 30.4 % kokonaismäärästä. Lähinnä seurasivat myymäläapulaiset, 301 eli 21.7 %, opettajat ja kääntäjät, 237 eli 17.1 %, sekä luokittamattomat henkisen työn tekijät, 156 eli 11.3 %. Viimeksi mainittuun ryhmään kuuluvat sellaiset, etupäässä tilapäiset, työpaikkatarjoukset, joita ei sopivasti voida sijoittaa muihin ryhmiin.

Henkisen työn osaston aikaansaamien työnvälitysten määrä ja jakautuminen eri kuukausille käy ilmi seuraavasta yhdistelmästä:

Kuukausi	Kaikki välitykset			Muihin kuntiin		
	Miehiä	Naisia	Yht.	Miehiä	Naisia	Yht.
Tammikuu	3	46	49	2	5	7
Helmikuu	11	39	50	2	9	11
Maaliskuu	9	40	49	3	3	6
Huhtikuu	15	20	35	—	4	4
Toukokuu	37	50	87	2	1	3
Kesäkuu	14	43	57	8	4	12
Heinäkuu	5	20	25	2	1	3
Elokuu	11	18	29	1	5	6
Syyskuu	32	66	98	1	14	15
Lokakuu	29	97	126	1	6	7
Marraskuu	23	58	81	2	5	7
Joulukuu	35	127	162	1	5	6
Kaikkiaan	224	624	848	25	62	87
%	26.4	73.6	100.0	28.7	71.3	100.0

Kertomusvuoden aikana osaston täyttämistä 848 työpaikasta oli miehille välitettyjä 224 eli 26.4 % ja naisille välitettyjä 624 eli 73.6 %. Helsingin ulkopuolelle toimitettiin yhteensä 87 välitystä eli 10.3 % kaikista välityksistä. Muualle välitettyjen yhteismäärästä oli 25 eli 28.7 % miehiä ja 62 eli 71.3 % naisia.

Osaston työnvälitykset jakaantuivat ammattialoittain seuraavasti:

Ammattiala	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajia ja työnjohtajia (maatalous)..	—	—	—	—	—	—
Insinöörejä ja arkkitehtejä	—	—	—	—	—	—
Teknikkoja ja piirtäjiä	5	2.2	2	0.3	7	0.8
Työnjohtajia	—	—	—	—	—	—
Rakennusmestareita	—	—	—	—	—	—
Varastonhoitajia	3	1.3	2	0.3	5	0.6
Muut teollisuuden ja käsityön alat	—	—	2	0.3	2	0.2
Konttoripäälliköitä	1	0.5	—	—	1	0.1
Kirjanpitäjiä ja kassanhoitajia	1	0.5	19	3.0	20	2.4
Kirjeenvaihtajia	2	0.9	7	1.1	9	1.1
Kone- ja pikakirjoittajia	—	—	34	5.4	34	4.0
Konttoriapulaisia	32	14.3	265	42.5	297	35.0
Kauppamatkustajia ja asiamiehiä	39	17.4	16	2.6	55	6.5
Myymälän- ja varastonhoitajia	—	—	1	0.2	1	0.1
Myymäläapulaisia	19	8.5	136	21.8	155	18.3
Muita liikealan työntekijöitä	3	1.3	17	2.7	20	2.4
Opettajia ja kääntäjiä	31	13.8	56	9.0	87	10.3
Sairaanhoitajia	—	—	1	0.2	1	0.1
Muusikereita	—	—	—	—	—	—
Muita luokittamattomia	81	36.2	66	10.6	147	17.3
Vahtimestareita	5	2.2	—	—	5	0.6
Erinäisiä toimia	2	0.9	—	—	2	0.2
Kaikkiaan	224	100.0	624	100.0	848	100.0

Välitysten kokonaismäärästä oli 297 paikkaa eli 35.0 % konttoriapulaisten välityksiä. Seuraavina olivat myymäläapulaiset, 155 eli 18.3 %, ja luokittamattomat toimet, 147 eli 17.3 %. Opettajia ja kääntäjiä välitettiin 87 eli 10.3 % välitysten yhteissummasta.

Seuraavat käyrät esittävät kokonaiskuvan osaston toiminnasta kertomusvuonna.

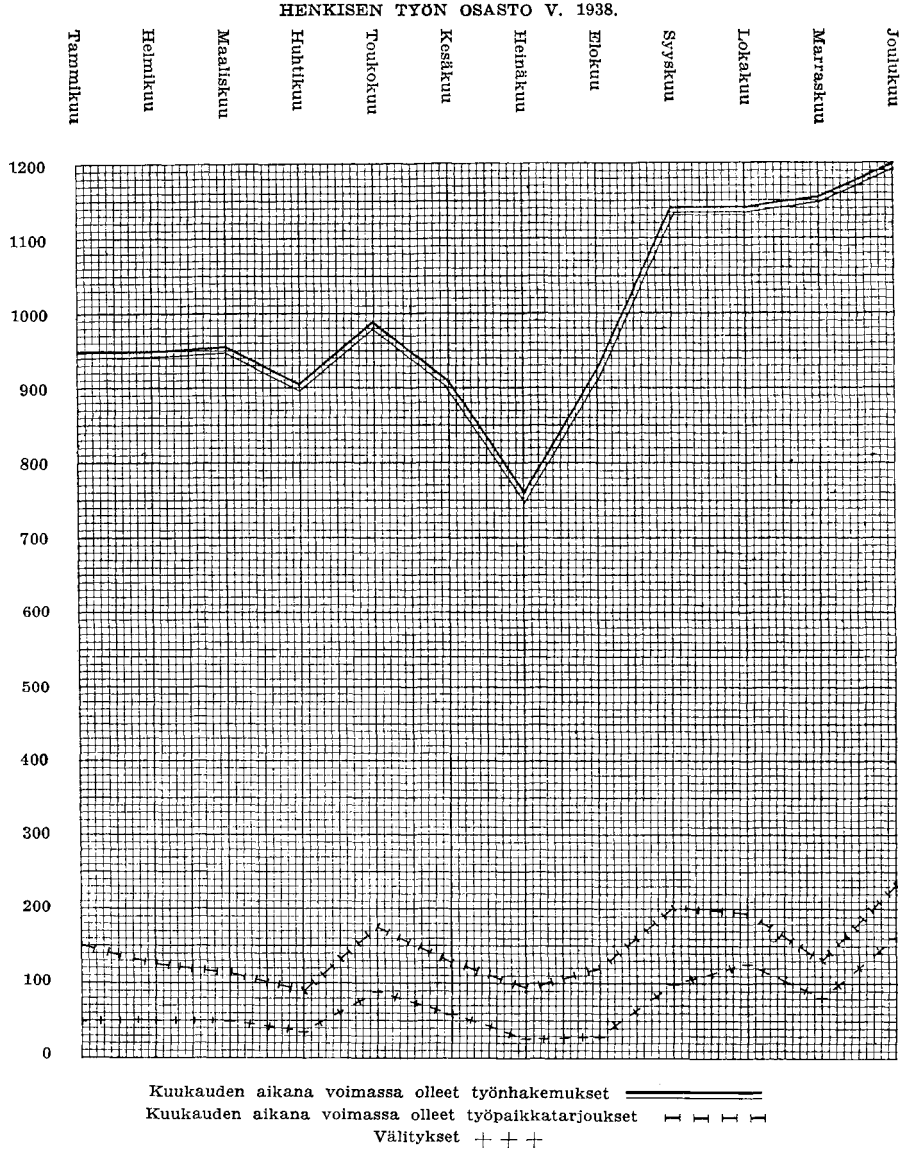

Huomioonottaen, että osasto v. 1937 toimi erikoisosastona ainoastaan maaliskuun 15 p:stä alkaen, joten tässä kertomuksessa esitetyt luvut eivät ole suoraan verrannollisia v:n 1937 lukuihin, tulkoon kuitenkin mainituksi,

että v. 1937 työnhakemusten lukumäärä oli 3,172 (miesten 1,679 ja naisten 1,493), työtä hakeneiden henkilöiden luku 1,876 (miehiä 926 ja naisia 950), työpaikkatarjousten 838 (miehille 265 ja naisille 573) sekä työnvälitysten 416 (miesten 148 ja naisten 268).

Nuoriso-osasto. Nuoriso-osaston toimikunnan kokoonpanossa ei v. 1938 tapahtunut muutoksia. Toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajain edustajina insinööri M. Burmeister ja kauppatieteidenkandidaatti E. Varanko, työntekijäin edustajina sosiaaliministeri K.-A. Fagerholm ja järjestösihteeri A. Sumu sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana pastori N. Visapää. Varajäseninä toimivat työnantajain edustajina pastori A. A. Palmgren ja rehtori A. Salojoki, työntekijäin edustajina toimittaja K. Kukkonen ja toimittaja R. Paasio sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana filosofiantohtori J. Teljo.

Nuoriso-osaston asiakkaat olivat kaikki alle 18-vuotiaita poikia ja tyttöjä. Osasto on kertomusvuoden aikana edelleenkin pyrkinyt kiinteään yhteistyöhön koulujen, lähinnä kansakoulujen ja ammattikoulujen kanssa. Hyvissä ajoin keväällä tehtiin useiden opettajien kanssa sopimus, jonka mukaan koulunkäyntinsä lopettavat oppilaat jo ennen koulujen päättymistä tulivat osaston asiakkaiksi. Siten oli osastolla mahdollisuus entistä suuremmassa määrin ryhtyä toimenpiteisiin nuorten työnhakijain sijoittamiseksi työpaikkoihin jo ennen lukuvuoden päättymistä, joten melko runsas määrä koulujen oppilaita voi siirtyä suoraan koulusta haluamaansa ansiotyöhön. Myös ennen joululomia toimi osasto läheisessä yhteistyössä koulujen kanssa tarkoituksella sijoittaa koululapsia tilapäisansioihin joululoman ajaksi.

Edellisessä vuosikertomuksessa mainittua ammattikortistoa kartutettiin huomattavasti vuoden kuluessa. Osasto olikin tilaisuudessa kerättyjen tietojen perusteella vastaamaan työaloja koskeviin tiedusteluihin sekä antamaan neuvoja kysymykseen tulevista toimenpiteistä ja näkökohdista nuorison pyrkiessä eri työaloille.

Keväällä 1938 osasto ryhtyi suorittamaan kansakouluissa, hankittuaan siihen kansakoulun tarkastajien ja asianomaisten opettajien luvan, kokeita, joiden tarkoituksena oli laatia pohja osastolla ehkä myöhemmin käytäntöön otettaville kokeille, joilla selvitettäisiin työnhakija-asiakkaiden sopivaisuus kulloinkin kysymykseen tulevalle työalalle. Kokeiden soveltaminen käytäntöön lykättiin kuitenkin, kunnes osastolle saataisiin kiinnitetyksi osaston toimikunnan talousarviokäsittelyn yhteydessä ehdottama ammatinvalinnan ohjaaja.

Nuoriso-osaston työnhakemusten lukumäärää kuvaa seuraava taulukko:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Poikien	Tyttöj.	Kaikki	Poikien	Tyttöj.	Kaikki	Poikien	Tyttöj.	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	99	106	205	99	106	205
Helmikuu	26	26	52	105	89	194	131	115	246
Maaliskuu	21	10	31	95	61	156	116	71	187
Huhtikuu	22	6	28	89	47	136	111	53	164
Toukokuu	40	11	51	239	200	439	279	211	490
Kesäkuu	97	93	190	181	138	319	278	231	509
Heinäkuu	28	15	43	115	104	219	143	119	262
Elokuu	21	11	32	161	169	330	182	180	362
Syyskuu	35	42	77	208	167	375	243	209	452
Lokakuu	46	26	72	165	151	316	211	177	388
Marraskuu	64	42	106	145	143	288	209	185	394
Joulukuu	46	23	69	208	223	431	254	246	500
Kaikkiaan	—	—	—	1,810	1,598	3,408	—	—	—
%	—	—	—	53.1	46.9	100.0	—	—	—

Työnhakemusten yhteinen lukumäärä oli 3,408, joista poikien tekemiä 1,810 eli 53.1 % ja tyttöjen tekemiä 1,598 eli 46.9 %.

Ammattialoittain työnhakemukset jakaantuivat seuraavasti:

Ammattiala	Poikien		Tyttöjen		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	7	0.4	16	1.0	23	0.7
Teollisuus ja käsityö	625	34.5	44	2.8	669	19.6
Kauppa ja liikenne	308	17.0	333	20.8	641	18.8
Taloustoimet	—	—	320	20.0	320	9.4
Asiapojat ja -tytöt	445	24.6	386	24.2	831	24.4
Muut	425	23.5	499	31.2	924	27.1
Kaikkiaan	1,810	100.0	1,598	100.0	3,408	100.0

On mainittava, että ryhmään Muut pääasiallisesti on merkitty kaikki ne työnhakijat, jotka eivät ole voineet lausua mitään mielipidettä haluamastaan työalasta. Niin poikien kuin tyttöjenkin kohdalla on tämä ryhmä huomattavan suuri. Edellisten tähän ryhmään kuuluvia työnhakemuksia oli 425 eli 23.5 % poikien tekemistä kaikista työnhakemuksista ja jälkimmäisten 499 eli 31.2 % kaikista tyttöjen työnhakemuksista. Poikien työnhakemukset kohdistuvat, kuten taulukosta ilmenee, suuressa määrin teollisuusammatteihin, kun sen sijaan tytöt suuntautuvat etupäässä liikealoille ja taloustoimiin.

Työtä hakeneita henkilöitä oli nuoriso-osastolla kertomusvuoden aikana 2,418, joista poikia 1,203 eli 49.8 % ja tyttöjä 1,215 eli 50.2 %. Huomioonottaen, että sama henkilö voi esiintyä työnhakijana eri kuukausina, työtä hakeneet henkilöt jakaantuivat eri kuukausille seuraavasti:

Kuukausi	Poikia	Tyttöjä	Kaikki	Kuukausi	Poikia	Tyttöjä	Kaikki
Tammikuu..	96	99	195	Heinäkuu ...	121	104	225
Helmikuu....	115	110	225	Elokuu	165	170	335
Maaliskuu...	94	65	159	Syyskuu	222	195	417
Huhtikuu....	98	50	148	Lokakuu ...	184	160	344
Toukokuu...	252	209	461	Marraskuu .	192	173	365
Kesäkuu ...	260	218	478	Joulukuu ...	243	231	474

Yllä olevassa taulukossa poikien luvut ovat jokseenkin säännöllisesti tyttöjen lukuja suuremmat, vaikka poika-asiakkaiden yhteismäärä vuoden kuluessa oli pienempi kuin tyttöjen. Tämä johtuu siitä, että pojat olivat suhteellisesti kauemmin osaston kirjoissa kuin tytöt, jotka harvoja poikkeuksia lukuunottamatta olivat helpommin sijoitettavissa.

Työnhakijoiden pyrkimyksen eri ammattialoille näyttää seuraava yhdistelmä:

Ammattiala	Pojat		Tytöt		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	6	0.5	9	0.8	15	0.6
Teollisuus ja käsityö	366	30.4	38	3.1	404	16.7
Kauppa ja liikenne	193	16.1	250	20.6	443	18.3
Taloustoimet	—	—	249	20.5	249	10.3
Asiapojat ja -tytöt	356	29.6	303	24.9	659	27.3
Muut	282	23.4	366	30.1	648	26.8
Kaikkiaan	1,203	100.0	1,215	100.0	2,418	100.0

Taulukossa on suhde eri ammattialojen välillä sama kuin työnhakemuksia esittävässä taulukossakin. Maininnan ansaitsee, että taloustoimiin pyrkivät suhteellisen lukuisat tytöt miltei kaikki ovat maalta tulleita tyttöjä, jotka ensimmäisenä toimena kaupunkiin pyrkiessään hakevat talousapulaisen tai lastenhoitajan tointa.

Nuoriso-osaston täytettäväksi tarjottujen työpaikkojen luku ja jakaantuminen eri kuukausille käy selville seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Pojille	Tytöille	Kaikki	Pojille	Tytöille	Kaikki	Pojille	Tytöille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	141	171	312	141	171	312
Helmikuu	67	58	125	93	143	236	160	201	361
Maaliskuu	75	97	172	102	163	265	177	260	437
Huhtikuu	62	105	167	74	170	244	136	275	411
Toukokuu	54	138	192	179	254	433	233	392	625
Kesäkuu	53	96	149	146	154	300	199	250	449
Heinäkuu	19	40	59	122	127	249	141	167	308
Elokuu	29	54	83	164	194	358	193	248	441
Syyskuu	75	95	170	204	240	444	279	335	614
Lokakuu	48	73	121	121	211	332	169	284	453
Marraskuu	34	50	84	134	178	312	168	228	396
Joulukuu	49	55	104	142	155	297	191	210	401
Kaikkiaan	—	—	—	1,622	2,160	3,782	—	—	—
%	—	—	—	42.9	57.1	100.0	—	—	—

Kertomusvuonna tarjottujen työpaikkojen kokonaisluku oli 3,782, joista pojille tarjottuja 1,622 eli 42.9 % ja tytöille tarjottuja 2,160 eli 57.1 %. Runsaimmin oli työpaikkatarjouksia toukokuussa ja syyskuussa, mikä ainakin osaksi johtuu osaston niihin aikoihin harjoittamasta tehokkaasta mainonnasta.

Työpaikkatarjoukset jakaantuivat ammattiryhmittäin seuraavasti:

Ammattiala	Pojille		Tytöille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	21	1.3	24	1.1	45	1.2
Teollisuus ja käsityö	343	21.1	215	9.9	558	14.8
Kauppa ja liikenne	103	6.4	326	15.1	429	11.3
Taloustoimet	—	—	885	41.0	885	23.4
Asiapojat- ja tytöt	1,075	66.3	632	29.3	1,707	45.1
Muut	80	4.9	78	3.6	158	4.2
Kaikkiaan	1,622	100.0	2,160	100.0	3,782	100.0

Poikien kohdalla lähetintoimet muodostivat suurimman ryhmän, nimittäin 1,075 paikkaa eli 66.3 % kaikista pojille tarjotuista paikoista. Lähinnä seurasi ryhmä Teollisuus ja käsityö, 343 paikkaa eli 21.1 % pojille tarjotuista paikoista. Tyttöjen kohdalla olivat luvut vastaavasti: taloustoimet 885 paikkaa eli 41.0 % tytöille tarjottujen paikkojen yhteissummasta, lähetintoimet 632 paikkaa eli 29.3 % sekä kauppa ja liikenne 326 paikkaa eli 15.1 %. Tässä yhteydessä on kuitenkin syytä huomauttaa, että suuri osa lähetintoimista on sellaisia, että edellytyksiä omaavalla työntekijällä on mahdollisuuksia kehittyä niissä ammattimieheksi. Työnantajain keskuudessa on yleinen tapa ensin kokeilla nuoria lähetintoimissa, ja siten vakuuttautua näiden sopivaisuudesta alalle.

Nuoriso-osaston toimittamat työnvälitykset selviävät seuraavasta erittelystä:

Kuukausi	Kaikki välitykset			Muihin kuntiin		
	Poikia	Tyttöjä	Yht.	Poikia	Tyttöjä	Yht.
Tammikuu	39	49	88	—	3	3
Helmikuu	53	50	103	2	3	5
Maaliskuu	45	41	86	1	1	2
Huhtikuu	23	21	44	—	3	3
Toukokuu	111	92	203	6	—	6
Kesäkuu	122	92	214	8	5	13
Heinäkuu	75	66	141	2	2	4
Elokuu	66	66	132	9	3	12
Syyskuu	114	101	215	8	5	13
Lokakuu	72	81	153	10	5	15
Marraskuu	66	85	151	4	6	10
Joulukuu	111	98	209	—	4	4
Kaikkiaan	897	842	1,739	50	40	90
%	51.6	48.4	100.0	55.6	44.4	100.0

Työnvälitysten yhteissumma oli 1,739, josta poikien välityksiä 897 eli 51.6 % ja tyttöjen 842 eli 48.4 %. Välityksiä muihin kuntiin oli poikien kohdalla 50 ja tyttöjen kohdalla 40 eli yhteensä 90 välitystä, mikä on 5.2 % kokonaismäärästä.

Työnvälitykset jakaantuivat ammattiryhmittäin seuraavasti:

Ammattiala	Pojat		Tytöt		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	13	1.5	11	1.3	24	1.4
Teollisuus ja käsityö	287	32.0	128	15.2	415	23.9
Kauppa ja liikenne	78	8.7	184	21.9	262	15.1
Taloustoimet	—	—	215	25.5	215	12.3
Asiapojat ja -tytöt	474	52.8	271	32.2	745	42.8
Muut	45	5.0	33	3.9	78	4.5
Kaikkiaan	897	100.0	842	100.0	1,739	100.0

On yleisesti tunnettua, että läheteistä on viime vuosina ollut huomattava puute. Kuinka suuri tämä puute kertomusvuoden aikana on ollut, käy ilmi alla olevasta yhdistelmästä, jossa verrataan lähettien työnhakemuksia kuukausittain voimassaolleisiin työpaikkatarjouksiin ja osaston aikaansaamia lähettivälityksiä vastaaviin tarjottuihin työpaikkoihin. Suhdeluvut ovat seuraavat:

Kuukausi	Työnhakemuksia 100 työpaikkatarjousta kohden	Välityksiä 100 työpaikkatarjousta kohden	Kuukausi	Työnhakemuksia 100 työpaikkatarjousta kohden	Välityksiä 100 työpaikkatarjousta kohden
Tammikuu ..	5.5	12.9	Heinäkuu	73.6	50.4
Helmikuu ...	9.3	16.9	Elokuu	39.5	26.2
Maaliskuu ...	2.8	5.6	Syyskuu	20.3	26.2
Huhtikuu ...	5.8	9.5	Lokakuu	12.5	19.0
Toukokuu ...	74.1	43.6	Marraskuu ...	31.4	30.9
Kesäkuu	120.6	56.0	Joulukuu	82.4	56.9
			Koko vuosi	48.7	43.6

Yleiskuvan nuoriso-osaston toiminnasta v. 1938 antaa alla oleva graafillinen esitys:

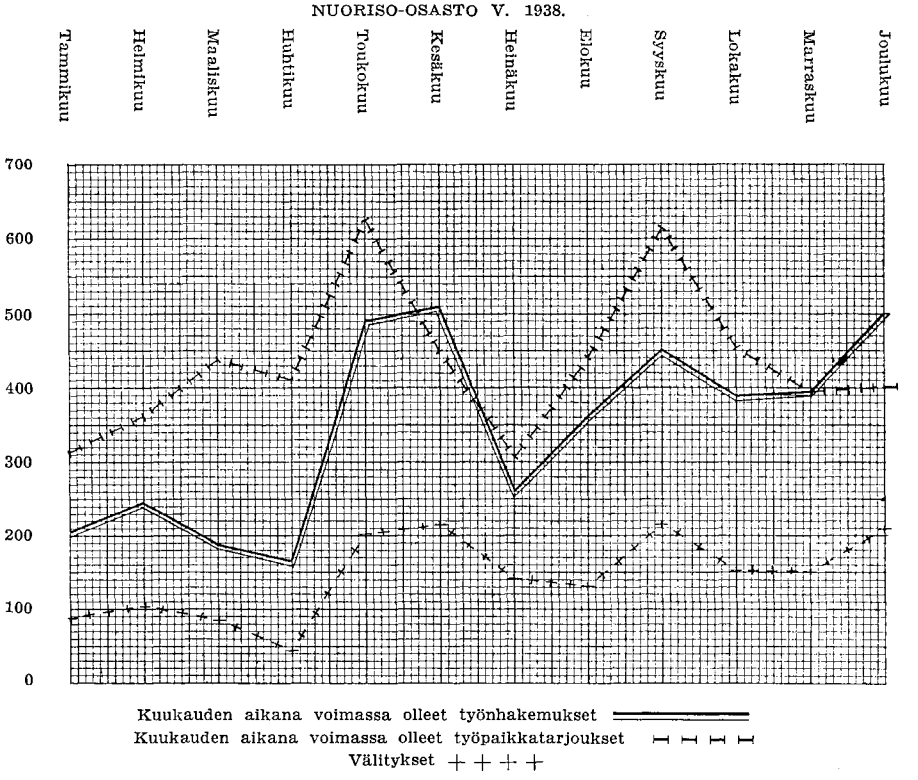

Kertomuksessa esitettyjä lukuja ei voida verrata edellisen vuoden lukuihin, koska nuoriso-osasto v. 1937 toimi erikoisosastona ainoastaan

maaliskuun 15 p:stä joulukuun 31 p:ään. Mainittakoon kuitenkin, että p.o. aikana 1937 työnhakemusten lukumäärä oli 2,318 (poikien 1,274 ja tyttöjen 1,044), työtä hakeneiden henkilöiden luku 1,587 (poikia 797 ja tyttöjä 790), työpaikkatarjousten 2,860 (poikien paikkoja 1,170 ja tyttöjen paikkoja 1,690) sekä välitysten luku 1,211 (poikien 609 ja tyttöjen 602).

Merimiesosasto. Merimiesosaston toimikuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat varsinaiset jäsenet: työnantajien edustajina merikapteeni, varatuomari H. A. Andersson ja merikapteeni K. T. Päiviö sekä työntekijäin edustajina merimiesunioonin asiamies K. R. Tuomikoski ja merimiesunioonin toinen sihteeri L. V. Metsämäki. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina konemestari, tarkastaja K. A. Höök ja osastopäällikkö A. Heikkinen sekä työntekijäin edustajina laivakirvesmies E. V. Långström ja alikonemestari V. R. Syrjänen.

Merimiesosasto toimi kertomusvuonna uudessa huoneistossa, Satamakatu 2. Osaston toiminta laajennettiin entisestään sikäli, että osastolle siirrettiin muodollisestikin sellaiset sen toimintapiiriin kuuluvat naisasiakkaat, joiden välityksestä aikaisemmin oli huolehtinut naisosaston ravintola- ja maataloustyöntekijäin alaosasto.

Kertomusvuoden aikana tehtiin osastolle työnhakemuksia seuraavasti:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	298	31	329	298	31	329
Helmikuu	109	19	128	155	35	190	264	54	318
Maaliskuu	112	25	137	251	43	294	363	68	431
Huhtikuu	169	26	195	297	48	345	466	74	540
Toukokuu	183	30	213	320	48	368	503	78	581
Kesäkuu	183	17	200	251	38	289	434	55	489
Heinäkuu	141	5	146	232	37	269	373	42	415
Elokuu	106	6	112	265	36	301	371	42	413
Syyskuu	123	15	138	249	30	279	372	45	417
Lokakuu	151	14	165	251	31	282	402	45	447
Marraskuu	139	16	155	211	39	250	350	55	405
Joulukuu	128	18	146	137	22	159	265	40	305
Kaikkiaan	—	—	—	2,917	438	3,355	—	—	—
%	—	—	—	86.9	13.1	100.0	—	—	—

Työnhakemusten yhteinen lukumäärä oli 3,355, josta miesten tekemiä 2,917 eli 86.9 % ja naisten tekemiä 438 eli 13.1 %. V. 1937 työnhakemuksia oli yhteensä 2,154, joten kokonaismäärä oli noussut 1,201:llä eli 55.8 %:lla.

Työnhakemukset jakaantuivat ammattialoille seuraavasti:

Ammattiala	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Laivanpäälliköitä ja perämiehiä	169	5.8	—	—	169	5.0
Koneenkäyttäjiä	447	15.3	—	—	447	13.3
Lämmittäjiä	481	16.5	—	—	481	14.3
Muita konemiehiä	687	23.6	—	—	687	20.5
Kansimiehiä	802	27.5	—	—	802	23.9
Keittiöhenkilökuntaa	312	10.7	438	100.0	750	22.4
Muita	19	0.6	—	—	19	0.6
Kaikkiaan	2,917	100.0	438	100.0	3,355	100.0

Suurimman ryhmän muodostivat kansimiehet, 802 työnhakemusta eli 23.9 % työnhakemusten kokonaismäärästä. Lähinnä seurasivat keittiöhenkilökunta ja alempi konemiehistö. Ryhmään Muita luettiin pääasiallisesti radiosähköttäjät, joista kertomusvuonnakin vallitsi ankara puute.

Työtä hakeneita henkilöitä merimiesosastolla oli kertomusvuonna 1,930, joista miehiä 1,723 eli 89.3 % ja naisia 207 eli 10.7 %. Edelliseen vuoteen verrattuna, jolloin työnhakijoita oli 1,567, oli tapahtunut nousua 363 eli 23.2 %. Työnhakijat jakaantuivat vuoden eri kuukausille seuraavasti:

Kuukausi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Kuukausi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu ...	269	30	299	Heinäkuu	338	38	376
Helmikuu ..	236	43	279	Elokuu	333	39	372
Maaliskuu	325	53	378	Syyskuu	330	42	372
Huhtikuu	420	60	480	Lokakuu	357	40	397
Toukokuu	430	64	494	Marraskuu ...	316	50	366
Kesäkuu	395	46	441	Joulukuu	226	37	263

Alla olevasta taulukosta käy ilmi työnhakijoiden jakautuminen eri ammattialoille:

Ammattiala	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Laivanpäälliköitä ja perämiehiä	128	7.4	—	—	128	6.6
Koneenkäyttäjiä.....	278	16.1	—	—	278	14.4
Lämmittäjiä	287	16.7	—	—	287	14.9
Muita konemiehiä	377	21.9	—	—	377	19.5
Kansimiehiä	474	27.5	—	—	474	24.6
Keittiöhenkilökuntaa.....	161	9.3	207	100.0	368	19.1
Muita	18	1.1	—	—	18	0.9
Kaikkiaan	1,723	100.0	207	100.0	1,930	100.0

Jakaantumissuhteet ovat tässä taulukossa suurin piirtein samat kuin työnhakemuksia koskevassa vastaavassa taulukossa.

Merimiesosaston täytettäväksi tarjottiin kertomusvuonna yhteensä 891 työpaikkaa, josta miesten paikkoja 721 eli 80.9 % ja naisten työpaikkoja 170 eli 19.1 %. Eri kuukausille työpaikkatarjoukset jakaantuivat seuraavasti:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	58	9	67	58	9	67
Helmikuu	5	—	5	17	4	21	22	4	26
Maaliskuu	1	—	1	55	7	62	56	7	63
Huhtikuu	4	—	4	64	12	76	68	12	80
Toukokuu	19	—	19	61	19	80	80	19	99
Kesäkuu	2	—	2	76	37	113	78	37	115
Heinäkuu	3	1	4	70	26	96	73	27	100
Elokuu	15	2	17	72	14	86	87	16	103
Syyskuu	4	—	4	73	7	80	77	7	84
Lokakuu	9	—	9	63	15	78	72	15	87
Marraskuu	7	—	7	64	5	69	71	5	76
Joulukuu	2	—	2	48	15	63	50	15	65
Kaikkiaan	—	—	—	721	170	891	—	—	—
%	—	—	—	80.9	19.1	100.0	—	—	—

Edellisestä vuodesta oli työpaikkatarjousten lukumäärä vähentynyt 165:llä eli 15.6 %:lla. Vähennys on ollut suurin lämmittäjien ja muiden konemiesten sekä kansimiesten kohdalla. Kertomusvuonna oli työpaikkatarjouksia eri ammattiryhmissä seuraavasti:

Ammattiala	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Laivanpäälliköitä ja perämiehiä	59	8.2	—	—	59	6.6
Koneenkäyttäjiä	161	22.3	—	—	161	18.1
Lämmittäjiä	67	9.3	—	—	67	7.5
Muita konemiehiä	55	7.6	—	—	55	6.2
Kansimiehiä	192	26.6	—	—	192	21.6
Keittiöhenkilökuntaa	151	21.0	170	100.0	321	36.0
Muita	36	5.0	—	—	36	4.0
Kaikkiaan	721	100.0	170	100.0	891	100.0

Osaston kertomusvuonna aikaansaamien työnvälitysten lukumäärä oli 668, josta miesten välityksiä 530 eli 79.3 % ja naisten välityksiä 138 eli 20.7 %. Kuukausittain jakaantuivat välitykset seuraavasti:

Kuukausi	Kaikki välitykset			Muihin kuntiin		
	Miehiä	Naisia	Yht.	Miehiä	Naisia	Yht.
Tammikuu	39	9	48	24	3	27
Helmikuu	15	4	19	11	2	13
Maaliskuu	42	7	49	23	2	25
Huhtikuu	40	12	52	20	2	22
Toukokuu	57	17	74	32	10	42
Kesäkuu	62	25	87	37	15	52
Heinäkuu	37	17	54	28	10	38
Elokuu	60	10	70	38	6	44
Syyskuu	54	7	61	24	4	28
Lokakuu	44	12	56	23	7	30
Marraskuu	51	5	56	30	5	35
Joulukuu	29	13	42	19	7	26
Kaikkiaan	530	138	668	309	73	382
%	79.3	20.7	100.0	80.9	19.1	100.0

Vieraille paikkakunnille toimitettiin 382 työnvälitystä, mikä luku on 57.2 % välitysten yhteissummasta. Vastaava luku edellisenä vuonna oli 450 vastaten 48.1 % sen vuoden välityksistä. V. 1937 osastolla oli välityksiä 936, joten välitysten lukumäärässä oli tapahtunut vähennystä 268 eli 28.6 %. Kertomusvuonna olivat merialan työmarkkinat huomattavasti heikommat kuin edellisenä vuonna, olipa tonnistoa pitkin vuotta toimettomanakin rahtimarkkinoiden herpautumisen takia.

Ryhmittäin välitykset jakaantuivat seuraavan asetelman mukaan:

Ammattiala	Miehet Luku	%	Naiset Luku	%	Kaikki Luku	%
Laivanpäälliköitä ja perämiehiä	34	6.4	—	—	34	5.1
Koneenkäyttäjiä	127	24.0	—	—	127	19.0
Lämmittäjiä	51	9.6	—	—	51	7.6
Muita konemiehiä	39	7.4	—	—	39	5.8
Kansimiehiä	151	28.5	—	—	151	22.6
Keittiöhenkilökuntaa	115	21.7	138	100.0	253	37.9
Muita	13	2.4	—	—	13	2.0
Kaikkiaan	530	100.0	138	100.0	668	100.0

Seuraava graafillinen esitys antaa yleiskuvan osaston toiminnasta:

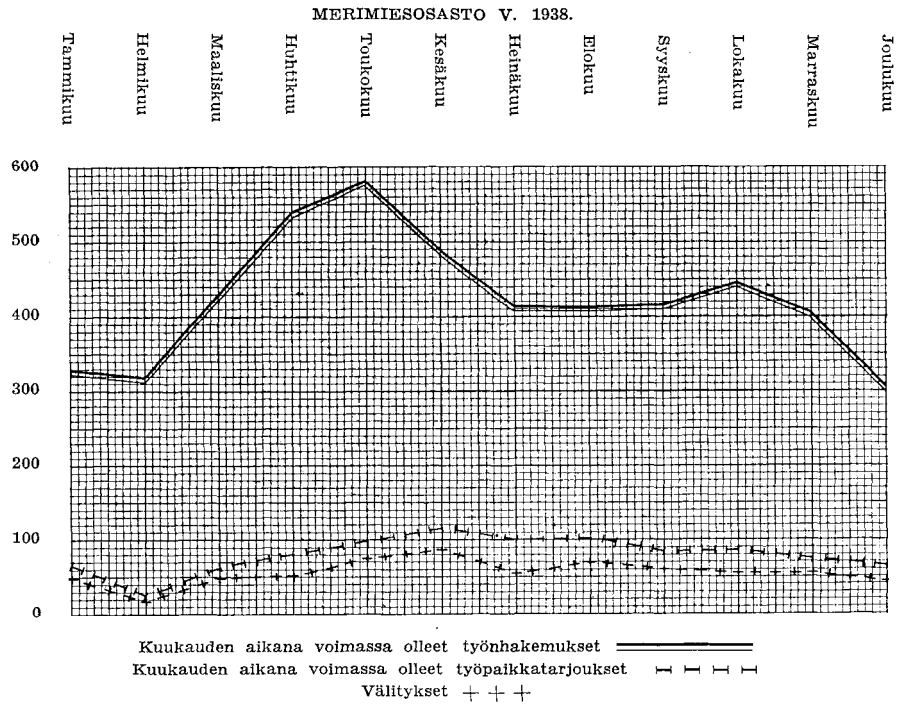

Maatalousosasto aloitti toimintansa kertomusvuoden tammikuun 1 p:nä. Työnvälityslautakunta valitsi kokouksessaan tammikuun 27 p:nä 3-vuotiskaudeksi 1938—40 osaston toimikunnan varsinaisiksi jäseniksi työnantajain edustajina maatalous- ja metsätieteidenkandidaatti E. Blomqvistin ja agronoomi, filosofianmaisteri H. Lindebergin sekä työntekijäin edustajina agronoomi R. Karlssonin ja toimittaja H. Lehden. Varajäseniksi valittiin samassa kokouksessa työnantajain edustajina toimitusjohtaja, agronoomi C. Neovius ja maatalousteknikko L. Suoja sekä työntekijäin edustajina asentaja H. Puukko ja toimitsija J. Saveri.

Kertomusvuoden aikana osastolle tehtyjen työnhakemuksien määrää kuukausittain kuvaa seuraava taulukko:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	49	44	93	49	44	93
Helmikuu	7	2	9	30	41	71	37	43	80
Maaliskuu	5	2	7	48	43	91	53	45	98
Huhtikuu	15	—	15	65	31	96	80	31	111
Toukokuu	8	—	8	66	36	102	74	36	110
Kesäkuu	—	—	—	48	24	72	48	24	72
Heinäkuu	—	—	—	89	19	108	89	19	108
Elokuu	—	—	—	110	25	135	110	25	135
Syyskuu	—	—	—	106	36	142	106	36	142
Lokakuu	3	24	27	119	51	170	122	75	197
Marraskuu	15	5	20	91	78	169	106	83	189
Joulukuu	20	7	27	58	31	89	78	38	116
Kaikkiaan	—	—	—	879	459	1,338	—	—	—
%	—	—	—	65.7	34.3	100.0	—	—	—

Työnhakemusten yhteinen lukumäärä oli 1,338, josta miesten tekemiä 879 eli 65.7 % ja naisten tekemiä 459 eli 34.3 %. Nämät työnhakemukset jakaantuivat osaston toimintapiiriin kuuluville ammattiryhmille seuraavasti:

Ammattiala	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajia ja työnjohtajia	48	5.5	—	—	48	3.6
Puutarhureita ja puutarhatyöntekijöitä	43	4.9	15	3.3	58	4.3
Karjakkoja	14	1.6	307	66.9	321	24.0
Meijerikköjä	—	—	—	—	—	—
Muita maataloustyöntekijöitä	722	82.1	137	29.8	859	64.2
Metsätyömiehiä	52	5.9	—	—	52	3.9
Kaikkiaan	879	100.0	459	100.0	1,338	100.0

Maatalousosaston asiakkaina oli kertomusvuonna 1,012 eri henkilöä, joista miehiä 658 eli 65.0 % ja naisia 354 eli 35.0 %. Eri kuukausina esiintyi työtä hakeneita henkilöitä allaolevan asetelman mukaan:

Kuukausi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Kuukausi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	49	41	90	Heinäkuu	86	18	104
Helmikuu	35	42	77	Elokuu	98	25	123
Maaliskuu	48	41	89	Syyskuu	97	35	132
Huhtikuu	78	30	108	Lokakuu	110	51	161
Toukokuu	72	35	107	Marraskuu	101	81	182
Kesäkuu	45	23	68	Joulukuu	71	37	108

Työnhakijoita oli eri ammattiryhmissä seuraavasti:

Ammattiala	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajia ja työnjohtajia	38	5.8	—	—	38	3.8
Puutarhureita ja puutarhatyöntekijöitä	30	4.5	10	2.8	40	4.0
Karjakkoja	13	2.0	238	67.2	251	24.8
Meijerikköjä	—	—	—	—	—	—
Muita maataloustyöntekijöitä	536	81.5	106	30.0	642	63.4
Metsätyömiehiä	41	6.2	—	—	41	4.0
Kaikkiaan	658	100.0	354	100.0	1,012	100.0

Kertomusvuoden aikana tarjottiin osaston täytettäväksi 1,699 työpaikkaa, josta miesten paikkoja 854 eli 50.3 % ja naisten paikkoja 845 eli 49.7 %. Eri kuukausille ryhmittyivät työpaikkatarjoukset seuraavasti:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	35	81	116	35	81	116
Helmikuu	2	34	36	24	54	78	26	88	114
Maaliskuu	2	32	34	36	69	105	38	101	139
Huhtikuu	—	35	35	64	64	128	64	99	163
Toukokuu	—	31	31	73	77	150	73	108	181
Kesäkuu	3	36	39	43	47	90	46	83	129
Heinäkuu	2	31	33	106	42	148	108	73	181
Elokuu	—	7	7	120	54	174	120	61	181
Syyskuu	—	23	23	141	76	217	141	99	240
Lokakuu	3	24	27	76	122	198	79	146	225
Marraskuu	2	31	33	81	105	186	83	136	219
Joulukuu	2	22	24	55	54	109	57	76	133
Kaikkiaan	—	—	—	854	845	1,699	—	—	—
%	—	—	—	50.3	49.7	100.0	—	—	—

Ammattialojen mukaan ryhmitettyinä tarjotut työpaikat jakautuivat seuraavan taulukon mukaan:

Ammattiala	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajia ja työnjohtajia	13	1.5	—	—	13	0.8
Puutarhureita ja puutarhatyöntekijöitä	23	2.7	63	7.5	86	5.1
Karjakkoja	13	1.5	561	66.4	574	33.8
Meijerikköjä	—	—	—	—	—	—
Muita maataloustyöntekijöitä	716	83.9	221	26.1	937	55.1
Metsätyömiehiä	89	10.4	—	—	89	5.2
Kaikkiaan	854	100.0	845	100.0	1,699	100.0

Maatalousosaston aikaansaamien työnvälitysten lukumäärä ilmenee seuraavasta yhdistelmästä, jossa työnvälitykset on jaettu kuukausittain:

Kuukausi	Kaikki välitykset			Muihin kuntiin		
	Miehiä	Naisia	Yht.	Miehiä	Naisia	Yht.
Tammikuu	33	37	70	33	37	70
Helmikuu	24	38	62	24	38	62
Maaliskuu	35	42	77	35	42	77
Huhtikuu	64	31	95	63	31	94
Toukokuu	69	37	106	69	37	106
Kesäkuu	43	34	77	43	26	69
Heinäkuu	108	38	146	108	31	139
Elokuu	117	31	148	116	28	144
Syyskuu	135	69	204	135	69	204
Lokakuu	68	75	143	68	75	143
Marraskuu	67	64	131	67	63	130
Joulukuu	55	24	79	55	24	79
Kaikkiaan	818	520	1,338	816	501	1,317
%	61.1	38.9	100.0	62.0	38.0	100.0

Taulukosta ilmenee, että työnvälitysten kokonaisluku oli 1,338, josta miesten paikkoja 818 eli 61.1 % ja naisten 520 eli 38.9 %. Muihin kuntiin toimitettiin 1,317 välitystä, mikä luku on 98.4 % välitysten yhteissummasta. Kuten huomataan, työnhakemusten ja työnvälitysten kokonaissummat ovat samansuuruiset. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että jokainen työnhakemus erikseen olisi johtanut välitykseen, vaan on ilmiö selitettävissä siten, että niihin aikoihin, jolloin oli suuri kysyntä tilapäisestä työvoimasta maatalouteen, voitiin muiden osastojen työnhakijoita sijoittaa osaston työpaikkoihin niin paljon, että vuoden aikana toimitetut välitykset sattumalta nousevat samaan määrään kuin mitä osastolle kaikkiaan tehtiin työnhakemuksia.

Välitykset jakaantuivat ammattiryhmittäin seuraavasti:

Ammattiala	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajia ja työnjohtajia	13	1.6	—	—	13	1.0
Puutarhureita ja puutarhatyöntekijöitä	23	2.8	52	10.0	75	5.6
Karjakkoja	11	1.4	303	58.3	314	23.5
Meijerikköjä	—	—	—	—	—	—
Muita maataloustyöntekijöitä	694	84.8	165	31.7	859	64.2
Metsätyömiehiä	77	9.4	—	—	77	5.7
Kaikkiaan	818	100.0	520	100.0	1,338	100.0

Seuraavat käyrät antavat havainnollisen kuvan maatalousosaston toiminnasta kuukausittain:

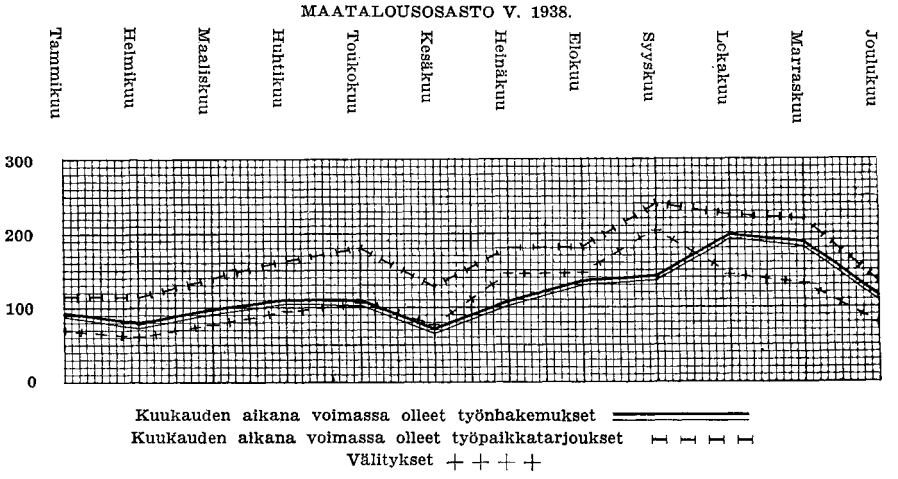

XXIV. Naisten työtupa

Naisten työtuvan toimintakertomus v:lta 1938 oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunta. Naisten työtuvan johtokuntaan kuuluivat v. 1938 kaupunhallituksen valitsemat jäsenet pääjohtaja E. Hj. Rydman puheenjohtajana, toimistonhoitaja J. E. Janatuinen varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä arkkitehti S. Lagerborg-Stenius, toimittaja M. Olki ja tarkastaja M. Sillanpää. Johtokunnan sihteerinä toimi naisten työtuvan toimitusjohtaja P. E. Kiljunen.

Kertomusvuoden aikana johtokunnalla oli 10 kokousta. Pöytäkirjojen pykäläluku oli 76.

Koska kaupunginvaltuusto oli kesäkuun 22 p:nä 1938 pitämässään kokouksessa päättänyt lakkauttaa naisten työtuvan johtokunnan joulukuun 31 p:stä 1938 ja siirtää johtokunnan hallinnassa olleen omaisuuden huoltolautakunnan työtupien hallintaan, pidettiin vielä kaupunginhallituksen tarpeelliseksi katsomana asioiden lopullista selvittelyä varten helmikuun 27 p:nä 1939 ylimääräinen naisten työtuvan johtokunnan kokous. Kokouksessa käsitellyt asiat, kaikkiaan 11 pykälää, liittyivät suoranaisena jatkona v:n 1938 pöytäkirjoihin.

Johtokunnan toimesta tehtiin aloitteita ja esityksiä kaupunginhallitukselle naisten työttömyyden lieventämiseksi, toimeenpantiin kaupunginhallituksen päätökset, suunniteltiin ja määrättiin työmuodot sekä käsiteltiin käytännölliset asiat.

Toimihenkilöt. Työtuvan toimitusjohtajana toimi P. E. Kiljunen, kirjanpitäjänä neiti S. Järvinen sekä kassanhoitajana ja kanslistina neiti K. Virtanen.

Työtuvan vt. johtajattarena toimi neiti F. Kajava apunaan räätälimestari F. O. Korhonen sekä käsityönopettajat, neiti M. Gartz ja rouva K. Holmström sekä tilapäisinä apulaiskäsityönopettajina neidit A. Helo, A.-M. Lundén ja T. Sinkko. Työtuvan alaosastolla olivat työnjohtajina rouvat H. Kukkonen ja A. Rönnholm.

Yleiskatsaus työttömyystilanteeseen. Huoltolautakunnan työttömyyshuoltokanslian työttömyyshuoltokortisto osoittaa työttömien sekä työhön sijoitettujen naisten lukumäärän v. 1938 kunkin kuukauden lopussa seuraavaksi:

		Niistä				Niistä	
Kuukausi	Työttömiä naisia kaikkiaan	työhön sijoitettuja	työttömiksi edelleen jääneitä	Kuukausi	Työttömiä naisia kaikkiaan	työhön sijoitettuja	työttömiksi jääneitä edelleen
Tammikuu ...	395	261	134	Heinäkuu ...	171	—	171
Helmikuu	397	264	133	Elokuu	219	107	112
Maaliskuu ...	376	262	114	Syyskuu.....	243	107	136
Huhtikuu	330	245	85	Lokakuu	288	107	181
Toukokuu ...	218	121	97	Marraskuu ...	317	211	106
Kesäkuu	203	109	94	Joulukuu	343	210	133

Naisten keskuudessa vallitseva työttömyys oli kertomusvuonna jonkin verran pienempi kuin edellisenä vuonna. Työttömät olivat enimmäkseen 50-vuotiaita tai sitä vanhempia ammattitaidottomia naisia, joten kuitenkin sellaisten naisten lukumäärä, joiden työtuvassa nauttima palkka oli osaksi avustusta, oli suhteellisesti suurempi kuin v. 1937.

Koska työttömyystilanne Helsingissä oli suhteellisen helppo koko maahan verraten, ei valtio olisi osallistunut ammattikurssien toimeenpanosta johtuviin kuluihin, ja koska sitä paitsi sellaisia työttömiä naisia, joita tällaisten kurssien toimeenpano valtion apurahan saamiseksi edellytti, ei sanottavasti ollut, ei ammattikursseja kertomusvuonna järjestetty.

Paitsi varsinaista työtupaa, joka toimi 11 kuukauden ajan ja jossa työskentelivät ammattitaitoisimmat työntekijät, keskimäärin n. 106 henkilöä, järjestettiin johtokunnan aloitteesta työttömyystöitä työtuvan alaosastolla Suvilahdenkadun 4-ssä. Sekä varsinaisen työtuvan että alaosaston toiminta tapahtui kaupungin myöntämillä varoilla.

Työtupa oli toiminnassa koko vuoden lukuunottamatta heinäkuun aikaa, jolloin toimihenkilökunta ja työntekijät nauttivat kesälomaa.

Työntekijät. Työtuvassa työskennelleiden lukumäärä kunkin kuukauden alussa sekä heidän yhteenlaskettu työtuntimääränsä kunakin kuukautena näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Kuukausi	Työntekijöitä	Työtunteja	Kuukausi	Työntekijöitä	Työtunteja
Tammikuu	105	17,377.0	Heinäkuu	2	275.5
Helmikuu	109	18,456.0	Elokuu	105	16,361.5
Maaliskuu	105	21,202.0	Syyskuu	104	21,776.0
Huhtikuu	106	15,834.0	Lokakuu	104	17,804.0
Toukokuu	105	17,360.0	Marraskuu	105	18,081.5
Kesäkuu	118	22,353.5	Joulukuu	107	23,270.0

Työtunnit, joita oli yhteensä 210,151, jakautuivat työn laadun mukaan vuosineljänneksittäin seuraavasti:

Vuosineljännes	Varsinaisissa töissä	Urakkatöissä	Erikoistöissä	Kaikkiaan
I	21,235.5	32,667.0	3,132.5	57,035.0
II	20,426.5	31,906.0	3,215.0	55,547.5
III	13,473.0	22,689.0	2,251.0	38,413.0
IV	21,507.5	34,017.0	3,631.0	59,155.5
Koko vuosi	76,642.5	121,279.0	12,229.5	210,151.0

Vuoden aikana erosi työtuvasta 9 työntekijää ja uusia otettiin 10. Vuoden lopussa oli työtuvassa 109 työntekijää.

Työpalkat. Palkallisen kesäloman saantiin oikeutetuille työntekijöille maksettiin kesäloman alkaessa joko 4 tai 7 päivän kesälomapalkka. V. 1938 maksetut työpalkat kesälomapalkkoineen nousivat yhteensä 1,114,977: 35 mk:aan. Alin tuntipalkka aputyössä sekä sellaisissa töissä, joissa urakkapalkkaa ei voitu soveltaa, oli koko vuoden 4 mk, johon se korotettiin vuoden alussa kaupunginvaltuuston tammikuun 12 p:nä 1938 tekemän päätöksen mukaan. Edellisen vuoden alussa alin tuntipalkka oli 3 mk ja maaliskuun alusta vuoden loppuun saakka 3: 50 mk. Erikoistöissä tuntipalkka oli korkeampi työn laadusta riippuen. Tuntipalkkojen korotuksen yhteydessä

korotettiin ja tarkistettiin samalla myöskin urakkatyössä maksettavia kappalepalkkoja. Työtuvassa työskennelleiden työntekijäin keskimäärin ansaitsema viikkopalkka oli kertomusvuonna 229: 68 mk, v. 1937 182: 95 mk ja v. 1936 178: 67 mk. Kertomusvuoden työpalkkojen jakautuminen työn laadun mukaan näkyy seuraavasta taulukosta:

Vuosineljännes	Työtuvassa suoritetuista				Työntekijäin kotonaan suorittamista töistä maksettuja urakkapalkkoja		Maksettuja työpalkkoja kaikkiaan	
	varsinaisista töistä maksettuja				erikoistöistä maks.			
	tuntipalkkoja		urakkapalkkoja		tuntipalkkoja			
	Markkaa ja penniä							
I	87,746	30	171,439	40	17,952	50	5,846	85	282,985	05
II	85,343	80	174,582	—	18,888	55	6,944	95	285,759	30
III	55,696	05	117,702	90	14,100	50	5,182	40	192,681	85
IV	89,901	75	204,126	75	23,080	60	7,674	30	324,783	40
Koko vuosi	318,687	90	667,851	05	74,022	15	25,648	50	1,086,209	60

Keskimääräinen tuntipalkka oli 4: 16 mk, urakkapalkka 5: 51 mk sekä erikoistöistä maksettu tunti- ja urakkapalkka 6: 05 mk.

Työtuvan tuottama tappio työntekijää ja työtuntia kohden oli keskimäärin 1: 51 mk ja työpäivää kohden 11: 45 mk. Vastaavat tappiot v. 1937 olivat 1: 47 mk ja 11: 15 mk. Lisäys johtui vuoden alussa korotetuista työpalkoista, jolloin ei tuotteiden myyntihintoja voitu vastaavasti korottaa.

Tilausten hankinta ja tuotteiden myynti. V:n 1938 myynti nousi edelliseen vuoteen verraten 74,642: 35 mk:lla. Myyntiaitan ja hallimyymälän myynti nousi huomattavasti entisestään ja lähinnä edellisiä oli yksityisten henkilöiden ja liikkeiden tekemät ostot. Myöskin suojeluskunnan yliesikunnalle ja Lotta-Svärd yhdistykselle toimitettiin hankintoja entistä enemmän. Sen sijaan hankinnat puolustusministeriölle supistuivat hyvin vähiin.

Yksityishenkilöiden tekemien ostojen lisääntymiseen vaikutti riepumattojen jatkuva hyvä menekki. Riepumattojen kutominen ja niiden valmistuksessa tarvittava aputyö antoi työtä noin kolmannekselle koko työtuvan työntekijöistä. Matonkuteiden leikkaamis- ja ompelutyötä suoritettiin sitä paitsi päätyönä työtuvan alaosastoilla sekä huoltolautakunnan alaisessa työtuvassa, Hämeentien 39:ssä.

Määrärahain käyttö ja tilinpäätös. Kaupungin v:n 1938 talousarvioon oli naisten työtuvan toimintaa varten myönnetty 440,000 mk, johon kaupunginvaltuusto tammikuun 12 p:nä 1938 myönsi työtuvan työntekijäin palkkojen korottamista varten 40,000 mk:n suuruisen lisämäärärahan sekä kaupunginhallitus joulukuun 29 p:nä toimenhaltijoiden palkankorotuksia varten varatusta määrärahasta 15,814 mk, joten määräraha nousi kaikkiaan 495,814 mk:aan. Tilinpäätöksen mukaan käytettiin työtuvan menoihin kaikkiaan 331,667: 10 mk ja säästöä jäi 164,146: 90 mk. Kun työtuvan tavaravarastojen arvo lisääntyi vuoden aikana 14,384: 15 mk:lla, joka käytetystä määrärahasta oli siten sidottu varoihin, oli työtuvan todellinen tappio kuluneelta vuodelta 317,282: 95 mk, edellisenä vuonna 311,165: 30 mk, sisältyen siihen myöskin työtuvan alaosaston toimintaa varten vuokratun huoneiston vuokra. Alaosaston muut menot suoritettiin niitä varten erikseen myönnetyistä määrärahoista.

Myönnetyn määrärahan ohella oli työtuvalla kertomusvuonna muita tuloja 2,375,856: 70 mk, edellisenä vuonna 2,301,214: 35 mk, ja menoja työtarpeiden osto mukaanluettuna 2,707,523: 80 mk, edellisenä vuonna 2,664,911: 60 mk. Omat tulot olivat siten 87.8 % kokonaismenoista vastaten 86.4 % v. 1937.

Työtuvan omaisuus joulukuun 31 p:nä 1938 laadittujen ja asianmukaisesti tarkastettujen inventaarioluetteloiden mukaan oli yhteensä [1] 1,406,813: 15 mk.

Yksityiskohtaisemmat tiedot työtuvan tuloista ja menoista ovat seuraavat:

Tulot	Mk	Menot	Mk
Kaupungin myöntämä määräraha	[2] 495,814: —	Johto- ja henkilökunnan palkat	317,715: 50
Tuloja tehdyistä töistä:		Työ- ja kesälomapalkat	1,114,977: 35
kansakouluille	270,949:20	Vuokrat	96,500: —
kunnan sairaaloille .	87,431: 30	Sähkö	30,917: —
valtion » .	15,990: 35	Kaluston osto ja kunnossapito	16,533: 10
yksityisille » .	56,036: 95	Halkokulut	5,790: —
valtion laitoksille ..	3,551: 25	Siivoustarpeet	1,848: 30
kunnan » ..	253,068: 25	Työainekustannukset .	1,000,980: 70
huoltolautakunnalle	33,051: 30	Mallienvuokra	3,157: —
suojeluskunnalle	131,181: —	Ilmoitus-, lähetys-, painatus- y.m.s. kulut .	23,301: 30
puolustuslaitokselle.	8,652: 25	Sairasavustukset	28,210: 40
yksityisille laitoksille ja liikkeille	183,777: 85	Myyntiaitan provisio ja käteisalennukset..	59,284: 55
Myyntiaitan myynti .	380,057: 25	Myyjäiskulut	1,682: —
Hallin myynti	371,176: 95	Sekalaiset kulut	6,626: 60
Käteiset tulot	529,112: 70	Säästö rahatoimistossa	164,146: 90
Vuosialennus	32,639: 30		
Tilisaatavat	19,180: 80		
Yhteensä	2,871,670: 70	Yhteensä	2,871,670: 70

Tasetili osoitti seuraavaa:

Varat	Mk	Velat	Mk
Saatavia	33,910: 05	Nostettu kaupungin varoja v. 1918—37	10,409,882: 83
Varasto:		—»— v. 1938	331,667: 10
työtuvassa	480,058: 60		
hallissa	144,207: 75		
myyntiaitassa	204,584: 30		
Kalusto:			
työtuvassa	509,402: 95		
kansliassa	34,649: 50		
Tappio:			
v:lta 1938.....	317,282: 95		
edellisiltä vuosilta..	9,017,453: 83		
Yhteensä	10,741,549: 93	Yhteensä	10,741,549: 93

[1]) Saatavat, 33,910: 05 mk, mukaanluettuna. — [2]) Tästä myönnettyä lisämäärärahaa 55,814 mk.

Määrärahasta, 495,814 mk:sta, käytettiin työtuvan tuottaman tappion peittämiseksi 331,345: 65 mk. Jos siitä vähennetään hallin voitto, 14,062: 70 mk, on todellinen tappio 317,282: 95 mk. Varat lisääntyivät 14,384: 15 mk, joten määrärahasta käytettiin kaikkiaan 331,667: 10 mk ja säästöä jäi 164,146: 90 mk.

Työtuvan alaosasto. Koska valtion apurahan turvin toimivia ammattikursseja ei kertomusvuonna aikaisemmin mainituista syistä järjestetty, esitti johtokunta tarpeen vaatiessa kaupunginhallitukselle, että työtuvan alaosastolla järjestettäisiin töitä sellaisia ammattitaidottomia henkilöitä varten, joita ei voitu ottaa varsinaiseen työtupaan. Tällaisia esityksiä tehtiin vuoden aikana kaksi eri kertaa, ja kaupunginhallitus hyväksyi ne johtokunnan ehdottamalla tavalla. Kertomusvuonna käytettiin kaupungin varoja alaosaston toimintaa varten yhteensä 387,176: 90 mk, edellisenä vuonna 354,385: 50 mk. Alaosaston toiminta selviää lähemmin alla olevasta taulukosta:

Alaosaston toimintapaikka	Toiminta-aika	Työntekijöiden lukumäärä	Myönnetty määräraha	Bruttomenot	Tulot	Nettomenot
			Markkaa ja penniä			
Suvilahdenkatu 4 ...	11/1—21/5	150	310,000 —	308,550 10	22,204 —	286,346 10
» » ...	1/11—31/12	100	113,000 —	110,038 80	9,208 —	100,830 80
	Yhteensä		423,000 —	418,588 90	31,412 —	387,176 90

Säästöä jäi määrärahasta 35,823: 10 mk.

Alaosaston työntekijäin lukumäärä kunkin työkuukauden alussa sekä heidän yhteenlaskettu työtunti määränsä ja heille maksettujen työpalkkojen suuruus kunakin kuukautena näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Kuukausi	Työntekijöitä	Työtunteja	Maksettuja työpalkkoja, mk
Tammikuu [1]	58	10,456.5	33,983: 50
Helmikuu	157	20,816.5	67,653: 35
Maaliskuu	154	23,691.5	76,999: 30
Huhtikuu	144	16,490.5	53,537: 95
Toukokuu	124	13,074.5	42,493: 75
Marraskuu	69	10,941.5	38,295: 25
Joulukuu	99	17,317.5	60,612: 25
Koko vuosi	—	112,788.5	373,575: 35

Koska työtuvan alaosastolla työskenteli etupäässä iäkkäämpiä naisia, jotka pystyivät vain yksinkertaisempaan ompelutyöhön, leikattiin ja ommeltiin siellä enimmäkseen matonkuteita, mutta sikäli kuin osanottajat pystyivät, tehtiin myös tilaustöitä. Ne, jotka pystyivät urakkatyöhön, siirrettiin työtupaan.

Alaosaston työntekijäin päiväpalkka 6-tuntiselta työpäivältä oli alkupuolella vuotta toimineella osastolla 19: 50 mk eli 3: 25 mk tunnilta ja vuoden lopulla toimineella osastolla 21 mk eli 3: 50 mk tunnilta.

[1]) Tammikuun 11 p:nä.

Ammattikurssit. Kuten jo edellä mainittiin ei ammattikursseja v:n 1938 aikana järjestetty. Ammattikurssien kalustojen arvo joulukuun 31 p:nä 1938 oli 73,696: 15 mk. Kalustoa käytettiin osittain työtuvan alaosastolla ja osittain työtuvassa.

Loppukatsaus. Naisten työtuvan toiminta jatkui kertomusvuonna samaan tapaan kuin ennenkin. Työntekijäinkään vaihtuminen varsinaisessa työtuvassa ei ollut niin huomattava kuin edellisinä vuosina. Sen sijaan kertomusvuoden lopussa, kuten jo aikaisemmin mainittiin, tapahtui käänteentekevä muutos naisten työtuvan toiminnassa, jolloin kaupunginvaltuuston kesäkuun 22 p:nä tekemän päätöksen mukaan naisten työtuvan johtokunta päätettiin lakkauttaa joulukuun 31 p:nä 1938 ja työtupa liittää osastona huoltolautakunnan työtupien yhteyteen. Kaupunginvaltuuston samalla tekemän päätöksen mukaan luovutettiin myöskin naisten työtuvan johtokunnan hallinnassa ollut naisten työtuvan omaisuus 1,406,813: 15 mk sekä ammattikurssien kalusto, arvoltaan 73,696: 15 mk, eli kaikki yhteensä arvoltaan 1,480,509: 30 mk, v:n 1939 alusta lukien huoltolautakunnan työtupien johtokunnan hallintaan. Näistä toimenpiteistä johtuvat muutokset kaupunginvaltuusto vahvisti työtuvan ohjesääntöön ja huoltolautakunta puolestaan vahvisti vastaavat muutokset ja lisäykset työtupaa koskevaan johtosääntöön.

Naisten työtupaa koskeva toiminta sai alkunsa jo v. 1913, jolloin kaupunginvaltuusto asetti hätäapukomitean suunnittelemaan toimenpiteitä pääasiallisesti naisten työttömyyden lieventämiseksi. V:n 1915 alusta v:n 1919 loppuun hätäapukomitea toimi niiden toimeenpantujen hätäaputöiden valvojana ja rahoittajana, joiden varsinaisena toimenpanevana elimenä oli eri naisjärjestöjen edustajista kokoonpantu komitea. Hätäapukomitea rahoitti ja valvoi myöskin sotavuosina toimineita työttömyyskomitean työtupia. V:n 1920 alusta siirrettiin naisjärjestöjen työtuvat hätäapukomitean välittömään johtoon, joka toimi kesäkuun 1 p:ään 1922, jolloin se lakkautettiin ja työtupien toiminnan jatkaminen annettiin aluksi rahatoimikamarin sekä v:sta 1931 alkaen kaupunginhallituksen alaiselle naisten työtuvan johtokunnalle. Naisten työtupa toimi kaikissa edellä mainituissa muodoissa väliaikaisena ja vakinaistettiin vasta v:n 1939 alussa, jolloin se liitettiin osastona huoltolautakunnan työtupien yhteyteen. Tapahtunut siirto muutti myöskin oleellisesti naisten työtuvan tähänastisen luonteen ja sen asema yhteiskunnallisena huoltomuotona määriteltiin yllä mainituissa ohje- ja johtosäännöissä C-osastona huoltolautakunnan työtupien johtokunnan alaisissa työtuvissa, jotka kaikki kuuluivat huoltotoiminnan piiriin ja johon työttömyyshuoltokin on asiallisesti kuulunut v:n 1937 alusta, jolloin uudet huoltolait astuivat voimaan.

XXV. Myyntiaitta

Helsingin kaupungin työlaitosten myyntiaitan kertomus v:lta 1938 oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunta y. m. Myyntiaitan johtokuntaan kuuluivat v. 1938 kaupunginhallituksen valitsemina huoltotoimen toimitusjohtaja B. Sarlin puheenjohtajana, lastensuojelun toimitusjohtaja R. Liukkonen varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä naisten työtuvan toimitusjohtaja P. E. Kiljunen, johtaja J. Louhivaara ja sähköteknikko V. V. Salovaara. Johtokunnan sihteerinä ja myyntiaitan valvojana toimi toimitusjohtaja Kiljunen. Johtokunta kokoontui vuoden aikana 4 kertaa. Pöytäkirjojen pykäläluku oli 27.

Myyntiaitan henkilökuntaan kuuluivat rouva S. Antson myymälänhoitajana ja rouva A. Soiluoto myymäläapulaisena sekä lähetti.

Myynti. Myyntiaitan myynti v. 1938 oli 506,908: 65 mk osoittaen lisäystä edelliseen vuoteen verraten 41,220: 60 mk eli 8.9 % ja vastaten 3.7 % v. 1937 v:een 1936 verraten. Eri kuukausien kesken myynti jakautui seuraavasti:

Kuukausi	1938 Mk	1937 Mk	Lisäys (+) tai vähennys (—) v. 1938 v:een 1937 verraten, mk
Tammikuu	34,213: 80	24,087: 45	+10,126: 35
Helmikuu	40,674: 85	42,065: 70	— 1,390: 85
Maaliskuu	32,223: 50	31,608: 15	+ 615: 35
Huhtikuu	28,986: —	28,704: —	+ 282: —
Toukokuu	67,298: 55	37,050: 50	+30,248: 05
Kesäkuu	46,164: 10	35,407: 05	+10,757: 05
Heinäkuu	24,565: 60	24,350: 80	+ 214: 80
Elokuu	23,613: 75	21,787: 70	+ 1,826: 05
Syyskuu	47,938: 50	46,841: 95	+ 1,096: 55
Lokakuu	40,299: —	39,901: 60	+ 397: 40
Marraskuu	37,492: 65	33,024: —	+ 4,468: 65
Joulukuu	83,438: 35	100,859: 15	—17,420: 80
Yhteensä	506,908: 65	465,688: 05	+41,220: 60

Myyntiaitan myynti oli vilkkain touko- ja joulukuussa, edellisenä vuonna syys- ja joulukuussa.

Eri tuotantolaitosten kesken myynti jakautui seuraavasti:

Laitos	1938 Mk	%	1937 Mk	Lisäys (+) tai vähennys (—) v. 1938 v:een 1937 verraten, mk
Nikkilän sairaala	11: —	0.0	17: 50	— 6: 50
Kunnalliskodin työlaitos	24: —	0.0	10: —	+ 14: —
Naisten työtupa	380,057: 25	75.0	327,691: 55	+52,365: 70
Huoltolautakunnan työtuvat	117,829: 40	23.2	129,854: —	—12,024: 60
Ryttylän koulukoti	3,668: —	0.7	3,855: —	— 187: —
Bengtsårin »	3,835: —	0.8	3,149: —	+ 686: —
Toivoniemen »	304: —	0.1	751: —	— 447: —
Toivolan »	1,180: —	0.2	360: —	+ 820: —
Yhteensä	506,908: 65	100.0	465,688: 05	+41,220: 60

Kuten yllä olevasta taulukosta näkyy käsitti myynti pääasiallisesti naisten työtuvan ja huoltolautakunnan työtupien tuotteita ollen näiden laitosten osuus koko myynnistä yli 98.2 %. Samoin oli asianlaita edellisenäkin vuonna.

Taloudellinen tulos. Myyntiaitan välityspalkkio myydyistä kunkin laitoksen valmisteista oli edelleen 15 %, ja tämän mukaisesti myyntiaitan tulot olivat kertomusvuonna 76,035: 05 mk vastaten 69,863: 15 mk v. 1937. Todelliset tulot ylittivät talousarvioon merkityt tulot 1,035: 05 mk:lla.

V:n 1938 menot jakautuivat seuraavasti:

Menoerät	Menot, mk	Määrärahan säästö (+) tai ylitys (—), mk	Menojen lisäys (+) tai vähennys (—) v:een 1937 verraten, mk
Johtokunnan kokouspalkkiot	1,020: —	+1,020: —	— 680: —
Palkat	45,500: —	— 200: —	+1,670: —
Vuokra lämpöineen	18,720: —	—	—
Valaistus	4,689: —	+ 311: —	+ 755: 65
Siivous	3,269: 40	+ 190: 60	+ 293: 60
Tarverahat	8,954: 95	+2,795: 05	— 701: 70
Yhteensä	82,153: 35	+4,116: 65	+1,337: 55

V:een 1937 verraten myyntiaitan menot lisääntyivät 1,337: 55 mk:lla, mutta tulot kasvoivat samalla 6,171: 90 mk:lla, joten tappio pieneni edelleen viime vuodesta 4,834: 35 mk:lla eli 6,118: 30 mk:aan. Tappio v. 1937 oli 10,952: 65 mk ja v. 1936 15,620: 80 mk.

Tavaravarasto. Myyntiaitassa olevat kaupintatavaravarastot inventoitiin vuoden kuluessa kaksi kertaa ja vuoden päättyessä oli varastossa eri laitosten valmisteita myyntiarvoltaan seuraavasti:

Laitos	1938 Mk	1937 Mk
Nikkilän sairaala	623: 95	634: 95
Kunnalliskodin työlaitos	392: —	416: —
Naisten työtupa	292,263: 30	224,813: 60
Huoltolautakunnan työtuvat	63,612: 05	76,735: 30
Ryttylän koulukoti	9,927: —	6,855: —
Bengtsårin »	2,555: —	1,393: —
Toivoniemen »	2,091: —	2,395: —
Yhteensä	371,464: 30	313,242: 85

Kaupintavarastossa olevien tavaroiden määrät lisääntyivät siten vuoden aikana yhteensä 58,221: 45 mk:lla.

Sen johdosta, että kaupunginvaltuusto kesäkuun 22 p:nä pitämässään kokouksessa päätti yhdistää erillisenä toimineen naisten työtuvan tammikuun 1 p:stä 1939 huoltolautakunnan alaisiin työtupiin, päätettiin samassa, kokouksessa koska myyntiaitta möi melkein yksinomaan mainittujen laitosten tuotteita, että myyntiaitan johtokunta lakkautetaan työtupien yhdistämispäivästä lukien ja myyntiaitta siirretään huoltolautakunnan työtupien johtokunnan hallintaan. Kaupungin muille työlaitoksille varattiin kuitenkin edelleen tilaisuus toimittaa tuotteitaan kaupattavaksi huoltolautakunnan työtupien myymälöihin huoltolautakunnan, työtupien johtokunnan esityksestä, hyväksymillä ehdoilla ja liitettiin tätä tarkoittava säännös huoltolautakunnan työtupien uudistetun ohjesäännön 5 §:n 7 kohtaan.

Myöskin myyntiaitan oma omaisuus, joka asianmukaisesti tarkastetun kalustoluettelon mukaan oli arvoltaan 11,240: 05 mk, siirrettiin huoltolautakunnan työtupien johtokunnan hallintaan. Siten päättyi erillisen Helsingin kaupungin myyntiaitan johtokunnan toiminta v:n 1938 lopussa.

Myyntiaitta, joka avattiin heinäkuun 1 p:nä 1933, välitti erillisen johtokunnan toimintakautena, v. 1933—38, kaupaksi tuotteita seuraavasti:

Vuosi	Myynti, mk	Vuosi	Myynti, mk
1933 [1])	134,692: 60	1936	448,935: 55
1934	376,603: 50	1937	465,688: 05
1935	409,365: 25	1938	506,908: 65
		Yhteensä	2,342,193: 60

Kuten yllä olevasta taulukosta näkyy nousi myyntiaitan myynti kyseisenä toimintakautena vuosi vuodelta ja sen kehitys edistyi jatkuvasti myyntipalkkioihin perustuvien tulojen ansiosta, jotka v:sta 1934 lukien olivat 15 %. Kuitenkaan myyntiaitan liiketoiminnan kehittäminen pelkästään kannattavaisuuslaskelmien mukaisesti ei ole mahdollista, koska myynti käsittää huoltotoiminnan pohjalla valmistettavia tavaroita, jolloin ensi sijassa on otettava huomioon, mitä huollettavat kulloinkin parhaiten pystyvät valmistamaan.

[1]) Heinäkuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään.

XXVI. Urheilulautakunta

Urheilulautakunnan kertomus v:lta 1938 oli seuraava:

Urheilulautakuntaan kuuluivat v. 1938 puheenjohtajana lääketieteenlisensiaatti U. Tötterman, varapuheenjohtajana kamreeri T. Vilppula sekä jäseninä liikemies O. Fellman, puuseppä H. Kangas ja lääketieteenlisensiaatti L. Tanner. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kiinteistöjohtaja E. von Frenckell ja sihteerinä toimi kansanpuistojen isännöitsijä K. Soinio.

Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 16 kertaa. Kokouksissa laadittujen pöytäkirjojen pykäläluku oli 54. Huomattavimmista lautakunnan toiminnan tapauksista v. 1938 mainittakoon seuraavat:

Kaupungin uimalaitokset lautakunta puolestaan ehdotti vuokrattaviksi seuraavasti: Humallahden uimalaitos Helsingin uimareille ja Mustikkamaan uimalaitos Helsingin työväen uimareille. Uunisaaren merikylpylä oli aikaisemman sopimuksen mukaan edelleen Helsingfors simsällskap nimisen seuran hallussa. Kaupunginvaltuuston v:n 1938 talousarvioon merkitsemän 40,000 mk:n suuruisen uimaseurojen avustusmäärärahan lautakunta jakoi tasan kolmen edellä mainitun seuran kesken. Avustuksen saaneiden seurojen oli ylläpidettävä uimalaitoksellaan uimakoulua, jossa koululaiset saivat maksutonta opetusta uinnissa määräaikoina. Poliisi- ja palomiehistölle oli samoin varattava maksuton uinti.

Mainitut uimaseurat antoivat seuraavat tilastotiedot hallussaan olevien uimalaitosten käytöstä:

Uimalaitos	Kävijöitä suunnilleen			Uimakoulun oppilaita			
	Maksavia	Maksutta käyneitä	Yhteensä	Kaikkiaan	Uimakandidaatti- ja -maisteritutkinnon suorittaneita		
					Mp.	Np.	Yhteensä
Humallahden	42,181	12,690	54,871	658	79	76	155
Uunisaaren	67,247	10,000	77,247	471	96	76	172
Mustikkamaan	20,000	10,000	30,000	815	45	94	139
Yhteensä	129,428	32,690	162,118	1,944	220	246	466

Kesä v. 1938 ei ollut uintiurheilulle erikoisen suotuisa, kesäkuu oli viileä ja elokuun loppupuoli kylmä.

Talvella 1937/38 kunnalla oli 9 omaa luistinrataa, joista suurimmat olivat Käpylän, Vallilan ja Eläintarhan urheilukentillä ja pienemmät, n. s. lasten luistinradat, Siltavuorenrannalla, Runebergin-, Hesperian- ja Sepänkadun sekä Neitsytpolun varrella olevilla leikkikentillä, Hietalahden sisäsatamassa, Katajanokan rannalla ja Suomenlinnassa. Pasilan rataa ei kunnostettu, koska Eläintarhan rata sijaitsi tarpeeksi lähellä. Kunnan radoista ainoastaan Eläintarhan luistinrata oli maksullinen arkiiltaisin klo 17:stä alkaen ja sunnuntaisin koko päivän. Kunnalle kuuluvien luistinratojen yhteinen jäädytetty pinta-ala oli n. 23,000 m². Yksityisten hallussa olivat seuraavat luistinradat: Kaisaniemen suuri kenttä, n. 11,000 m², Helsingin luistelijoilla; Johanneksen kirkon kenttä, n. 3,800 m², Helsingfors skridskoklubb nimisellä seuralla; Kallion urheilukenttä, n. 10,000 m², Helsingin työväen luistelijoilla; Väinämöisenkadun kenttä, n. 7,200 m², Idrottsföreningen kamraterna nimisellä seuralla; Kampin kenttä, n. 7,200 m², Suomen jääkiekkoliitolla; ja Pallokenttä, n. 9,000 m², Pallokenttä oy:llä. Yksityisten hallussa olevien luistinratojen yhteinen pinta-ala oli n. 48,200 m². Kaikkiaan talvella 1937/38 jäädytetyn luistelualueen pinta-ala oli n. 71,200 m². Luistinratojen käyttö oli yleensä vilkasta. Aikuistenkin luisteluharrastus osoitti elpymisen merkkejä. Lasten luistinradoista käytettiin Neitsytpolun ja Runeberginkadun ratoja eniten. Yksityisten omistamilla radoilla oli koulu- ja luokkaluistelu maksuton, lisäksi jaettiin lautakunnan puolesta entiseen tapaan alennuskortteja, jotka oikeuttivat kansa- ja oppikoululaiset saamaan alennuksella haluamansa luistinradan talvikausilipun. Seuraavasta taulukosta nähdään, missä määrin tätä etua käytettiin hyväksi:

	Jaettu alennuskortteja			Luistinradoilla käyneitä,	
	kansakoululaisille	oppikoululaisille	yhteensä	luokkia	oppilaita
Johanneksen kirkon kentän rata	66	73	139	312	8,152
Kaisaniemen suuri rata	36	55	91	659	18,388
Kallion rata	173	53	226	1,621	46,641
Kampin rata	12	19	31	426	10,000
Väinämöisenkadun rata	12	49	61	368	10,783
Pallokenttä oy:n rata	27	36	63	128	3,464
Yhteensä	326	285	611	3,514	97,428

Luistinseurojen lautakunnalle jättämät tilikertomukset luistelukaudelta 1937/38 osoittivat yleensä tyydyttävää taloudellista tulosta.

Jaettava määräraha, joka kertomusvuonna oli 80,000 mk, jaettiin siten, että ensin hyvitettiin kullekin luistinseuralle myydyt 12 mk:n alennuskortit ja sen jälkeen annettiin Helsingfors skridskoklubb nimiselle seuralle, Helsingin luistelijoille ja Helsingin työväen luistelijoille 6,200 mk:n suuruinen pohja-avustus, Idrottsföreningen kamraterna nimiselle seuralle ja Pallokenttä oy:lle 4,200 mk:n sekä Suomen jääkiekkoliitolle 3,000 mk:n suuruinen vastaava avustus. Jäännöserä, 27,668 mk, jaettiin seuroille suhteellisesti luokkaluistelun oppilasmäärän perusteella, joten kutakin oppilasta kohden tuli ratojen hoitajille hyvitystä 28.4 p. Eri luistinratoja ylläpitäville seuroille myönnetyt avustukset jakautuivat seuraavasti:

	Perusmaksu, mk	Alennuskortit, mk	Luokkaluistelu, mk	Myönnetty määräraha, mk[1])
Helsingfors skridskoklubb	6,200	1,668	2,325	10,200
Helsingin luistelijat	6,200	1,092	5,240	13,000
Helsingin työväen luistelijat	6,200	2,712	13,250	21,200
Idrottsföreningen kamraterna ..	4,200	732	3,103	8,400
Pallokenttä oy.	4,200	756	900	5,800
Suomen jääkiekkoliitto	3,000	372	2,850	6,400
Yhteensä	30,000	7,332	27,668	65,000

Aikaisemmin oli Suomen jääkiekkoliitolle annettu avustuksena 15,000 mk.

Kunnalla oli 24 kelkkamäkeä ja 6 hyppyrimäkeä. Alppilan vanhasta mäestä poistettiin osaksi ränsistyneet katsojaparvekkeet ja ylämäen takaportaat. Lisäksi päätettiin esittää kaupunginhallitukselle, että yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi annettaisiin laatia nykyiseen mäkeen sellaiset muutosehdotukset kustannusarvioineen, että mäki vastaisi kaikin puolin nykyaikaisia vaatimuksia ja että siinä voitaisiin tehdä n. 30—35 m:n pituisia hyppyjä. Lisäksi tarvittiin valaistuslaitteet mäen iltakäyttöä varten. Helsingin työväen hiihtäjille puollettiin kahdessa erässä 14,000 ja 15,000 mk:n suuruiset avustukset seuran hiihtomajan rakentamista varten Herttoniemeen, jotka kaupunginhallitus myönsi.

Urheilulautakunta ryhtyi osaksi omasta aloitteestaan ja osaksi Suomen voimistelu- ja urheiluliiton Helsingin piirin kirjelmän johdosta suunnittelemaan lisää harjoituspaikkoja pääkaupungin voimistelu- ja urheiluseuroille. Harjoituspaikkoja saatiin stadionilta ja Lapinlahden uuteen kansakouluun suostuttiin rakentamaan erikoinen voimistelusali seuroja varten. Kallion pukeutumissuojan laajentamisehdotuksen kaupunginhallitus sitä vastoin hylkäsi.

Lausuntoja annettiin kaupunginhallitukselle ja kiinteistölautakunnalle y. m. urheilulautakunnan toimintapiiriin kuuluvissa asioissa, joita oli runsaasti Helsinkiin v. 1940 järjestettävien olympiakisojen valmistelujen vuoksi.

Siten esim. ehdotettiin, että Eläintarhan urheilukentän metsänpuoleiseen pukusuojarivistöön lisättäisiin v. 1939 osittain lämmitettäviä suojia ja että pallokentälle, sen jouduttua tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen kaupungin hallintaan, järjestettäisiin ensimmäinen kunnallinen jääkiekkoalue. Pallokentän uudistustöistä yleisten töiden lautakunta laati osaksi urheilulautakunnan osoitusten mukaisesti laajan rakennusehdotuksen, josta mainittakoon kaksikerroksinen toimistorakennus pukusuojineen ykköskentän eteläpuolelle, uusi aita koko alueen ympärille, katoksellinen katsomo ykkös- ja kakkoskentän sivulle Urheilukadun puolelle, betoninen rinnekatsomo stadionin mäen rinteelle sekä pukeutumis- ja varastohuoneita kolmoskentän kohdalle. Lisäksi urheilulautakunnan sihteeri laati mietinnön Pallokenttä oy:n purkamisesta ja yhtiön hallussa olevien urheilukenttien hoidon ja hallinnan siirtämisestä Helsingin kaupungille. Tämän nojalla v:n 1939 talousarvioon otettiin yksistään uudistöitä varten 6,976,400 mk:n suuruinen määräraha. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan kirjelmän johdosta, jossa ehdotettiin kansakoululaisille järjestettäväksi maksuton luistelumahdollisuus hiihtoloman ajaksi, lautakunta päätti,

[1]) Loppusumma pyöristetty.

että se kävisi päinsä lisäämällä luistinseuroille jaettava määräraha 80,000 mk:sta 100,000 mk:aan. Vallilan kerhotaloon ehdotettiin rakennettavaksi voimistelusali, jota myöskin aikuiset voisivat käyttää voimistelu- ja voimailuharrastuksiinsa. Kaisaniemen luovuttamista tivolin järjestämistä varten vastustettiin tai ehdotettiin siihen suostuttavaksi ainoastaan määrätyin ehdoin, koska se oli koululaisten ahkerasti suosima palloilupaikka ja yleisön yleinen virkistyspaikka. Urheilulautakunnan jäsenet olivat edustettuina velodromia, uimastadionia, ratsastusmaneesia ja soutustadionia suunnittelevissa komiteoissa. Lautakunnan kokouksissa näitä rakennussuunnitelmia selostivat arkkitehti H. Ekelund ja insinööri H. Relander.

Lautakunta suoritti edelleen kenttien pääkilpailujen vuokraamiset.

Kertomusvuoden talousarvioon merkityt määrärahat, 80,000 mk, voimisteluseurain työn tukemiseksi ja 40,000 mk lasten ja varhaisnuorison voimistelu- ja leikkityön edistämiseksi jaettiin seuraavien järjestöjen kesken:

	Voimisteluseurain työn tukemiseksi, mk	Lasten ja varhaisnuorison voimistelu- ja leikkityön edistämiseksi, mk	Yhteensä, mk
Helsingin naisvoimistelijat	5,700	2,400	8,100
Idrottsföreningen Kamraterna	4,500	2,100	6,600
Idrottsklubben 32	4,500	2,100	6,600
Helsingin työväen naisvoimistelijat	5,900	—	5,900
Helsingin Kisatoverit	3,200	2,400	5,600
Helsingin Tarmo	3,400	2,100	5,500
Voimistelu- ja urheiluseura Kullervo	2,800	2,200	5,000
Työväen voimistelijat	4,500	900	5,400
Helsingin Ponnistus	3,100	1,400	4,500
Helsingfors gymnastikklubb	3,900	—	3,900
Helsingin Kisaveikot	2,000	1,800	3,800
Raittiusyhdistys Koiton voimistelu- ja urheiluseura Visa	2,300	1,400	3,700
Helsingin voimistelijat	3,000	700	3,700
Kronohagens idrottsförening	2,400	1,000	3,400
Helsingin Toverit	1,500	1,600	3,100
Gymnastikföreningen i Helsingfors	3,000	—	3,000
Voimistelu- ja urheiluseura Käpylän Kunto	1,700	1,200	2,900
Voimistelu- ja urheiluseura Kotkat	2,100	800	2,900
Helsingfors svenska scoutdistrikt	—	2,500	2,500
Toukolan voimistelu- ja urheiluseura Teräs	1,500	800	2,300
Suomalainen naisvoimisteluseura	2,200	—	2,200
Naisvoimisteluseura Säkenet	2,000	—	2,000
Jukolan pojat	1,000	700	1,700
Voimistelu- ja urheiluseura Käpylän urheiluveikot	600	800	1,400
Helsingin jalkapalloklubi	500	800	1,300
Helsingin palloseura	500	800	1,300
Töölön voimistelu- ja urheiluseura Vesa	700	600	1,300
Helsingin työväen hiihtäjät	—	1,300	1,300
Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys	700	500	1,200

	Voimistelu-seurain työn tukemiseksi, mk	Lasten ja varhaisnuorison voimistelu- ja leikkityön edistämiseksi, mk	Yhteensä, mk
Helsingin voimailijat	1,200	—	1,200
Töölön naisvoimistelijat	1,200	—	1,200
Kallion naisvoimistelijat	1,200	—	1,200
Helsingin hiihtäjät	—	1,200	1,200
Kenttäurheilijat	500	600	1,100
Käpylän naisvoimistelijat	1,000	—	1,000
Suomenlinnan urheilijat	500	500	1,000
Idrottsklubben Örnen	1,000	—	1,000
Lek- och idrottsutskottet av Svenskt förbund för fysisk fostran för Finlands kvinnor	—	1,000	1,000
Helsingin työväen nyrkkeilijät	800	—	800
Helsingin painimiehet	700	—	700
Helsingin atleettiklubi	600	—	600
Helsingin kuuromykkäin voimistelu- ja urheiluseura	600	—	600
Helsingin pallonlyöjät	—	600	600
Helsingin pallotoverit	—	600	600
Helsingin naisurheilijat	500	—	500
Helsingin nyrkkeilyseura	500	—	500
Ryttylän koulukodin voimistelu- ja urheiluseura Yritys	—	500	500
Työväen mailapojat	—	500	500
Svenska kvinnoförbundets gymnastikklubb	500	—	500
Svenska kristliga föreningen av unga män	—	500	500
Helsingin työväen luistelijat	—	400	400
Katajanokan haukat	—	400	400
Suomalainen partiotyttöjärjestö Hespartto	—	300	300
Yhteensä	80,000	40,000	120,000

XXVII. Ammattioppilaslautakunta

Ammattioppilaslautakunnan toiminnasta v:lta 1938 saatiin seuraavat tiedot:

Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna insinööri E. E. Söderman puheenjohtajana, talousneuvos A. Haanoja varapuheenjohtajana sekä jäseninä työnantajain edustajat talousneuvos A. Haanoja ja kultaseppä F. O. Lindroos sekä työntekijäin edustajat ilmajarrutarkastaja J. V. Laine ja kirjansitoja F. E. Merikoski; edellisten varajäseninä olivat insinööri K. F. Kreander ja kirjapainonjohtaja J. K. V. Paasio, jälkimmäisten rouva L. M. Ahmala ja vaatturi R. Virta. Sihteerinä toimi varatuomari T. Törnblom ja kanslistina rouva T. Törnblom. Vuoden aikana pidettiin neljä kokousta, joissa pidettyjen pöytäkirjojen pykälälukumäärä oli 61. Arvostelulautakunnalla oli kaikkiaan 23 kokousta.

Kertomusvuonna luetteloitiin 160 oppisopimusta ja edellisiltä vuosilta oli voimassa 344 sopimusta. Vuoden kuluessa päättyi 66 sopimusta ja eri syistä purettiin 14 sopimusta, joten luetteloituja, voimassa olevia oppisopimuksia oli vuoden lopussa kaikkiaan 424. Ammattikokeissa hyväksyttiin kaikki kokeisiin osallistuneet 66 henkilöä. Kertomusvuoden aikana luetteloidut oppisopimukset jakautuivat ammatittain seuraavasti:

Seppiä	2	Mallipuuseppiä	3
Valajia	[1])4	Veturinlämmittäjiä	[1])26
Kursoojia	[1])1	Latojia	[1])18
Viilaajia	[2])14	Painajia	6
Rautasorvaajia	6	Kemigraafeja	[1]) 5
Muita konetyöntekijöitä	10	Kivipainajia	2
Läkki- ja levyseppiä	6	Kirjansitojia	2
Kupariseppiä	1	Valokuvaajia	2
Käämijöitä	[1])3	Partureita	[3])9
Sähköteknikoita	[1])8	Kähertäjiä	5
Sähkömonttöörejä	7	Kampaajia	18
Hienomekaanikkoja	1	Yhteensä	160
Emaljityöntekijöitä	[1])1		

Luetteloiduista oppisopimuksista oli 128 miesten oppisopimuksia ja 32 naisten, joista 9 kuului parturin, 5 kähertäjän ja 18 kampaajan ammattialaan. 26 miesoppilasta ja kaikki naisoppilaat tekivät sopimuksen 3 vuodeksi ja 102 miesoppilasta 4 vuodeksi. Oppilaskodissa asui ja kodin ruoassa oli kaikkiaan 10 oppilasta, jotka kaikki olivat miehiä, ja 150 oppilaalla oli oma asunto ja talous.

[1]) Vuoden kuluessa purettiin 1 sopimus. — [2]) Samoin 3 sopimusta. — [3]) Samoin 2 sopimusta.

HAKEMISTO

Sivu

Aero oy:n omistaman työpajarakennuksen lunastaminen ... 73
Agricolankadun johtotöiden suorittaminen ... 102
Ahlströmin, R., rahastojen korkovarain käyttö ... 203
Aikakauslehtien myyntipaikat, kiinteistölautakunnan luovuttamat ... 314
Aistivialliset lapset, lastensuojelulautakunnan haltuun otetut ... 177*
Ajoliikenne, Herttoniemen öljysataman ... 163
Ajonopeuden rajoittaminen ... 162
Akademiska sångföreningen, avustuksen myöntäminen sille ... 57
Akateeminen ilmasuojeluyhdistys, nostokurjen lainaaminen sille ... 237
» » sen järjestämä romunkeräys ... 212, 258
Akordisopimukset ... 157
Akordisopimusten tekemisoikeuden myöntäminen kaupunginhallitukselle ... 3
Alaikäiset lainrikkojat ... 178*
Aleksis Kiven koulu, apulaistalonmiehen viran perustaminen sinne ... 52
» » patsaan sijoituskysymys ... 217
Alkoholiliike oy:n erään myymälän siirtäminen toiseen paikkaan ... 105
» » omistaman tehdaskorttelin n:o 781 rakennuskorkeuden lisääminen ... 84
» » Salmisaaressa olevat raiteet ja sadevesikaivot ... 212
Alkoholistihuolto ... 182—183, 116*, 121*, 143*, 159*—161*
Alli Tryggs minne nimisen loosin avustaminen ... 192
Alppilan hyppyrimäki ... 271*
» puhdistuslaitos ... 30*
Aluelääkäri, Sörnäisten, hänelle sairaskäynneistä maksettavan palkkion korottaminen ... 39
Aluelääkärit, heidän virkojaan koskevat päätökset ... 169
» palkkion maksaminen heille vähävaraisille annetusta lääkärinavusta ... 39
Aluevaihto, kaupungin ja evankelis-luterilaisten seurakuntain välinen ... 206
Ammattientarkastus ... 40—41, 170, 308
Ammattiopetuslaitokset, niiden johtokunnan puheenjohtajan ja jäsenten vaali 108
» niitä koskevat eri päätökset ... 54—55, 200
» ks. myös koulujen nimiä.
Ammattioppilaskoti, sen toiminta ... 175*
» » uudisrakennus ... 185, 170*
» terveydenhoito siellä ... 193*
Ammattioppilaskoulu, Oy. Strömberg ab:n, avustuksen myöntäminen sille ... 57
Ammattioppilaslautakunnan vuosikertomus ... 274*
Annebergin alueen vuokralleanto ... 287
» » vuokrasopimuksen muuttaminen ... 210, 264
Anniskeluoikeuksia, väkijuomien, koskevat anomukset ... 106
Apollon-, Etel. Hesperian- ja Runeberginkadun kulmauksen istutusalue ... 218
Apollonkadun tonttien n:ot 8 ja 10 yhdistäminen ... 83
Apulastentarha Aulan eräiden virkojen järjestely ... 55
Apurahat, ks. Avustukset, Eläkkeet ja Matka-apurahat.
Arabia oy., Annebergin alueen vuokraaminen sille ... 287
Ares oy., sille vuokratun Sirpalesaaren vuokrasopimuksen pidentäminen ... 286
Arkadiankadun katukahvila ... 288
Asemakaava- ja asuntonäyttely, Oslossa pidettävä ... 303
Asemakaavakysymykset ... 75—88, 214, 215, 302
Assistenttihoitajattaret kaupungin sairaaloissa, palkankorotuksen myöntäminen heille ... 46

Asuntoalueiden suunnittelua koskeva vtn Modeenin y. m. aloite 88
Asuntonäyttelyn järjestäminen 254
Asunto-olojen tutkiminen 5*
Asunto-osakeyhtiöiden johtokuntain jäsenten vaali ..... 258—261
Asunto-osuuskuntain » » » ..... 258—261
Asuntoreservilaskenta 264
Asuntotontit ja -palstat, kiinteistölautakunnan vuokralle antamat ..... 270—279
» » » niiden vuokraoikeuden pidentäminen ..... 280—281
» » » » » siirto ..... 283—286
» » » niitä koskevien vuokrasopimusten irtisanominen ... 287
Aula lastentarhan virkain järjestely 55
Autoasemia koskevat kaupunginhallituksen päätökset 165
Autohuoltoasemat 289
Autojen sallittu kokonaispaino 164
Auton osto kaupunginhallitukselle 138
Auto-onnettomuuksista johtuneet korvaukset 248
Autopalatsi oy:lle myönnetty laina 155
» oy:n alueen vuokra-ajan pidentäminen 74
» » eräiden katujen kunnostamista koskevaan anomukseen suostuminen 93
» » vuokrasopimuksen muuttaminen 74
» » vuokratontin katuosuuksien kunnostaminen 232
Autotallit, keskuskeittolan 310
Autovajan rakentaminen kaupunginpuutarhan alueelle 232
Autovajat ja -korjaamo, puhtaanapitolaitoksen 56*
Autovakuutusrahasto 15, 156
Autovakuutusvelvollisuus, kaupungin vapauttaminen siitä 15
Aviottomien lasten huoltotoimisto 184*
Avunsaajat, köyhäinhoidolliset 123*, 155*
Avustukset, lahjoitusrahastojen korkovaroista myönnetyt 182
» yleishyödyllisille yrityksille ja laitoksille myönnetyt 189—192, 253—254

Bengtsårin koulukoti, hoitajatarharjoittelijan palkkaaminen sinne 168*
» » pölkkysahan hankkiminen sinne 168*
» » sen huoneisto-olot 169*
» » sen toiminta 175*
» » sille luovutetun paloruiskun saattaminen käyttökuntoon 49
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset 186
» tila, metsänpuhdistustöiden suorittaminen siellä..... 50
» » sen tilien ylittäminen 49
Bensiininjakeluasemat ..... 289—290, 299
Bensiinisäiliön rakentaminen 213
Bertha-Maria-hemmet nimisen lastentarhan uudelleenjärjestely 55
Bethel lastenkoti, sen avustaminen 190
Boijen sairaala, lisäpaikkojen vuokraaminen sieltä 46
Bollplan ab.yhtiön purkaminen ja sen alueen uudelleenjärjestely 90, 258
Bowling oy., Ruusulankadun tontin n:o 3 myynti sille 63
Brage-yhdistyksen avustaminen 190, 191

Caritas-kesäsiirtolan avustaminen 189, 191

Dagmarinkadun tontin n:o 3 varaaminen ruotsinkielistä työväenopistoa varten 53
Degerön ja Korkeasaaren väliset kulkuyhteydet 143
Desinfioimislaitoksen luovuttaminen Punaisen ristin käyttöön..... 172
» tilien ylittäminen 42
Durchmanin, Osk., rahaston korkovarojen käyttö 182

Edustajain valitseminen eri tilaisuuksiin 13, 149
» » eräisiin toimituksiin 219
Edustusta varten myönnetyt määrärahat ..... 150—151
Eerikinkadun talon ja tontin n:o 45 a osto 61, 311
Ehrensvärd kiinteistö oy:n omistamien tonttien yhdistäminen 80
Ekholmin, C. F., stipendirahasto, matka-avustusten myöntäminen siitä ... 18, 254
Ekonoomiyhdistys, työnvälityksen harjoittamisluvan myöntäminen sille 106

Elanto, osuusliike, Sompasaaren vuokraaminen sille 286
Elatusavun periminen, lastensuojelulautakunnan toimeenpanema 187*
Elinkeino-oikeuksien saantia koskevat anomukset 106
Elinkoron vähentäminen palkasta 102
Elintarvemessut 140
Elokuva, Helsinki-aiheinen, sen lainaaminen Pellervo-seuralle 255
Eläinlääkintäosaston tilien ylittäminen 40
Eläinsuojelusyhdistys, rautateiden, sen avustaminen 192, 254
Eläintarha, Korkeasaaren 318, 333
Eläintarhan hiihtomäki 226
» urheilukenttä ..... 226, 318—319, 330, 271*
Eläkeanomusten epääminen 12
Eläkesääntö, työntekijäin, sen muuttaminen 9
» viranhaltijain, sen muuttamista koskeva lastenhuoltolaitoksen viranhaltijain anomus 168*
Eläkkeet, kaupunginhallituksen myöntämät 133
» kaupunginvaltuuston myöntämät ylimääräiset 10
Esbo elektriska ab., Meilahden alueen vuokrasopimuksen jatkaminen 286
Esitykset, kiinteistölautakunnan tekemät 265, 294, 301, 303, 315, 321
Eskelin, G. E., puhelinasentaja, hänen ja hänen vaimonsa oikeuttaminen lunastamaan eräs huvila-alue 65
Eskelinin, Selim, säätiön johtokunnan jäsenen ja varajäsenen vaali 110
Esplanaadikappeli oy., kappeliravintolan vuokraaminen sille 89
Esplanaadikappelin laajentaminen 222
» vuokralleanto 311
Etel. Makasiinikadun 1:ssä sijaitsevan kalapihan korjaaminen 315
» Rautatiekadun päällystäminen 93
Eteläranna makasiinien sähköjohtojen kunnostaminen 98
Eteläsatama, sen erään osan sulkeminen liikenteeltä 245
» » laivatelakka-alueen rakentaminen 98
» » passintarkastuskopin rakentaminen 241
» » vanhojen makasiinien palosuojelu 67*
» siellä viipyvät kalasumppualukset 245
» sinne asetettavat viitat y. m. 244
» » rakennettava laituri 98
Evankelis-luterilaiset seurakunnat, niiden ja kaupungin välinen tilusvaihto 206, 219

Filharmonisen seuran orkesterin entisen jäsenen oikeuttaminen laskemaan hyväkseen virkavuosia eläkkeen saamiseksi 57
Filmauksen suorittaminen Senaatintorilla 213
Filmin, teurastamoa esittävän, valmistaminen 252
Finanssitilaston laatiminen 120
Finlands motorbåtsklubb, sen moottorivenekilpailujen toimeenpaneminen ... 246
Finlandssvenska utlandsdelegationen yhdistyksen avustaminen 254
Fleminginkatu 13 kiinteistö oy:n vapauttaminen kaupungin saatavien suorittamisesta 158
Ford oy:n Hernesaaren vuokra-alueen vuokraehtojen muuttaminen 72
» » kanssa tehdyn sopimuksen edellyttämien töiden suorittaminen 94
» » Munkkisaaren tehdasrakennusta koskeva vuokrasopimus 209
Forsténin, Ninni ja Rosina, rahaston korkovarain käyttö 203
Fredrikinkadun johtotöiden suorittaminen 102
» tontin n:o 56 myynti 62
Fylgia nuorisoliiton avustaminen 189, 191

G. H. H. oy., hiilisataman eräiden alueiden vuokraaminen sille 71
Gdyniassa pidettävä satama- ja satamarakennuskongressi 149, 238, 67*
Gotland, moottorialus, sen suoritettavien satamamaksujen alentaminen 97
Gymnastikföreningen i Helsingfors yhdistyksen avustaminen 272*
H 1, höyrylaiva, sen varustaminen palosammutuslaitteilla 239
H 2, höyrylaiva, sen ja höyryalus Ledan yhteentörmäys 239
Haagan—Kaarelan tie 235
» linja-autoliikenteen järjestäminen 38
» rakennustarkastuksen järjestäminen ..... 36—37
Hajoituskaivot 55*

HAKA, osuuskunta, sen ja kaupungin välisen sopimuksen teko 69
» » » pääjakelujohdon sijoitus 211
Hallitukset ja lautakunnat, niiden jäsenten vaali 107
Harjun ruumishuone 172
Harmajankadun tasoittaminen 93
Hautausavut, kaupunginhallituksen myöntämät ..... 136—137
» puhtaanapitolautakunnan myöntämät 50*, 59*
Hautausmaa, Helsingin vanha, muistokiven asettaminen sen paikalle 95
» juutalaisen seurakunnan 235
Heikinkadun istutukset 236
» korttelin n:o 99 asemakaavanmuutos 78
» » » » rakennuskorkeuden lisääminen 86
» vesijohtotöiden suorittaminen 100
Heikkokuuloisten suojaamisyhdistyksen avustaminen 190, 191
Helsingfors aktiebostäder ab:n ja kaupungin välisen sopimuksen teko 67
» flickscoutdistrikt partiojärjestön avustaminen 50, 193
» gymnastikklubb yhdistyksen avustaminen 272*
» nykterhetsvänner yhdistyksen avustaminen 192
» roddklubb, kesävesijohdon vetäminen sen paviljongille 247
» segelklubb, alueen vuokraaminen sille 286
» slaktinrättning ab., sen rakennusten y. m. lunastaminen 205
» svenska Marthaförening yhdistyksen avustaminen 190, 191
» svenska scoutdistrikt partiojärjestön avustaminen 50, 193, 272*
Helsingin asuntokeskuskunta, ks. HAKA.
» atleettiklubin avustaminen 273*
» hiihtäjät yhdistyksen avustaminen 273*
» jalkapalloklubin avustaminen 272*
» kansanasunnot oy., sakkokorkojen palauttaminen sille 158
» kansanteatteri oy:n johtokunnan jäsenten vaali 261
» kaupunkilähetyksen avustaminen 190, 191
» keskuksen yhteiskoululle luovutetun tontin luovutusehdot 207
» kisatoverit yhdistyksen avustaminen 272*
» kisaveikot yhdistyksen avustaminen 272*
» kristillisen työväenyhdistyksen palvelijatarosaston avustaminen 190, 191
» kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan avustaminen 254
» » kesävirkistyskodin avustaminen 192
» kuuromykkäin voimistelu- ja urheiluseuran avustaminen 273*
» kuuromykkäyhdistyksen avustaminen 190, 191
» laivatelakka-alue, siellä olevien rakennusten ja koneiden myynti ... 288
» laivatelakka oy., sille vuokrattava huoneisto 289
» maalaiskunta, koulutontin vuokraaminen sille 73
» » urheilukenttäalueen luovuttaminen sille 74
» makasiini oy., kaupungin sitoutuminen omavelkaiseen takaukseen sille otettavasta lainasta 17, 155
» » » Länsisataman erään alueen vuokraaminen sille 74
» » » sen hallintoneuvoston jäsenten vaali 258
» » » sen toiminta 78*
» Marttayhdistyksen avustaminen 190, 191
» naisurheilijat yhdistyksen avustaminen 273*
» naisvoimistelijat yhdistyksen avustaminen 272*
» nuorten miesten kristillisen yhdistyksen avustaminen 189, 191, 272*
» » » » » leiritoiminta Lauttasaaressa 317
» » naisten kristillisen yhdistyksen avustaminen 189, 191
» nyrkkeilyseuran avustaminen 273*
» painimiehet yhdistyksen avustaminen 273*
» pallonlyöjät yhdistyksen avustaminen 273*
» palloseuran avustaminen 272*
» pallotoverit yhdistyksen avustaminen 273*
» pantti oy:n sivukonttorin esimiehen nimittäminen 106
» poikakotiyhdistyksen avustaminen 189, 191
» poliisien yhdistys, sen oikeuttaminen pystyttämään kesämajoja ... 289
» Ponnistus voimistelu- ja urheiluseura, Rälläkäniemen luovuttaminen sille 317

Helsingin Ponnistus, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen 272*
» puhelinyhdistyksen rakennusten korottaminen 76
» raittiusseurain avustaminen 192
» » keskustoimikunnan avustaminen 192
» ruotsalaisen partiopiirin avustaminen 50, 193, 272*
» ruotsinkielisten kansakoulujen nuoriso- ja raittiusliitto Fylgian avustaminen 189, 191
» sokeat yhdistyksen avustaminen 190, 191
» sosialidemokraattinen nuorisoyhdistys, alueen vuokraaminen sille 317
» » » sen avustaminen 190, 191
» » raittiusjärjestön avustaminen 192
» » » leiritoiminta 317
» suojeluskuntapiirin piiriesikunnalle luovutetun tontin luovutusehtojen muuttaminen 64
» » piiriesikunnalle luovutetun tontin rakentamisoikeuden lisääminen 83
» suomalaisen Marttayhdistyksen avustaminen 190, 191
» » normaalilyseon raittiusseuran avustaminen 193
» taloustyöntekijäin yhdistyksen avustaminen 190, 191
» Tarmo yhdistyksen avustaminen 272*
» Toverit yhdistyksen avustaminen 272*
» työväen hiihtäjät, aluevuokraus sen hiihtomajaa varten 317
» » » yhdistyksen avustaminen 193, 272*
» » luistelijat yhdistyksen avustaminen 273*
» » matkailuyhdistyksen avustaminen 190, 191
» » naisvoimistelijain avustaminen 272*
» » nyrkkeilijät yhdistyksen avustaminen 273*
» » sivistystoimikunnan avustaminen 189, 191
» » teatterin kannatusyhdistyksen avustaminen 57
» vaatturiammattikoulun avustaminen 56
» valkonauhayhdistyksen avustaminen 190, 191
» voimailijat yhdistyksen avustaminen 273*
» voimistelijat yhdistyksen avustaminen 272*
» vuokra-autoilijat, englanninkielenkurssien järjestäminen heille 254
» » » yhdistyksen avustaminen 254
» yksityisen kreikkalais-katolisen seurakunnan rakennuksen piirustukset 224
» yliopisto, Kivelän sairaalan ruumishuonetta koskevan sopimuksen teko sen kanssa 44
Helsinki-aiheisen elokuvan lainaaminen Pellervo-seuralle 255
Helsinkiin rajottuvien kuntien rakennustarkastus 159
Helsinki-seuran julkaisujen käyttö kansakouluissa 51
» oikeuttaminen asettamaan eräitä muistokiviä 95
Helsinkiä esittävien kuvalaattain osto 255
Henkikirjoittajan konttorin huoneisto 161
Henkikirjoitus, sitä vastaan tehty muistutus 161
Henkilövaakapaikat, kiinteistölautakunnan luovuttamat 314
Henkisen työntekijäin työnvälitys 241*
Hercules, satamahinaaja 74*
Hernesaari, Ford oy:n kanssa sovittujen töiden suorittaminen siellä 29, 35, 94
» » » sieltä vuokraaman alueen vuokraehtojen muuttaminen 72
» sen ja Hernesaarenkarin välisen salmen täyttäminen 242
» » raidesuunnitelman hyväksyminen 243
» » vuokra-aluetta n:o 6 koskevan vuokrasopimuksen pidentäminen 74
» » vuokraaminen Ford oy:lle 209
Herttoniemen eräiden alueiden varaaminen puutavaran varastoimista ja pienteollisuutta varten 75, 287
» hiihtomaja 232
» huvilapalstalle n:o 64 rakennettava tie 301
» ja Herttoniemen salmen välinen tie 163, 235
» kylässä olevan huvila-alueen lunastaminen 35, 65
» » » Uusikoti nimisen tilan osto 60
» rautatie ..... 243—244, 26*

Herttoniemen tehdaskorttelien n:ot 57—59 rakennussuunnitelma 303
» teollisuus- ja öljysatama-alueen järjestelytyöt 208, 26*
» tilan lohkomisesta lääninhallitukselle annettava lausunto 220
» vesijohdon luovuttaminen vesijohtolaitoksen hallintaan 99
» öljysataman ajoliikenne 163
Hespartto, suomalainen partiotyttöjärjestö, sen avustaminen 273*
Hesperian-, Runebergin- ja Apollonkadun kulmauksen istutusalue 218
Hevosottolaki ja -asetus 162
Hevostalli, puhtaanapitolaitoksen 57*
Hietalahden sulkutelakka ja konepaja oy:n vuokraoikeuden siirtäminen Värtsilä yhtymä oy:lle 210
Hietalahdenkadun johtotöiden suorittaminen 100
Hietaniemen ja Mechelininkadun kulmauksen pyöristäminen 233
Hietarannalla harjoitettu kauppa 319
Hiihtomaja, Herttoniemen 232
Hiihtomäet 226
Hiihtoseurain avustaminen 193, 272*, 273*
Hiilisataman eräiden alueiden vuokraaminen G. H. H. oy:lle 71
Hippodromin ja messuhallin välisen alueen sulkeminen 213
Holhouslautakunnan jäsenen määrääminen 108
» kokoonpano 221*
» vuosikertomus 221*
Holhoustehtävät, lastenvalvojan 187*
Holmstén, A. G., puhtaanapitolaitoksen työnjohtaja, hänen epäsäännöllisyyksiään koskeva ilmoitus 96
Humaliston eräiden huvila-alueiden vuokraoikeuden lunastaminen ..... 65—66
Humalistonkadun leventäminen 66
» puuistutukset 218
Humallahden ranta-alueiden järjestely 218, 291
» uimalaitoksen luovuttaminen Helsingin uimareille 319, 269*
Humlevikin alueella olevien erinäisten rakennusten poistaminen 265
Huoltolaitosten henkilökunnan työaika 173
Huoltolautakunnan alaiset työtuvat, naisten työtuvan liittäminen niiden yhteyteen 48, 114*, 265*
» » » niiden ohjesääntö 49
» » » » ruokatalous 119*
» » » » toimitalon rakennuttaminen 74, 116*
» » » » vuosikertomus 136*
» » » niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset 183
» kansaneläkelain toimeenpanosta johtuvat tehtävät 116*
» kokoonpano 109*
» kokoukset 114*
» lisämäärärahat 48
» osastot ja jaostot 110*
» tekemät päätökset 114*
» viranhaltijain palkkain järjestely 117*
» vuosikertomus 108*
» äitiysavustusten hallinnollisen hoidon siirtäminen lastensuojelulautakunnalle 119*
Huolto-ohjesäännön muuttaminen 49
Huoltotilasto 6*, 118*
Huoltotoimi, sen aiheuttamat kustannukset 152*
» » lahjoitusrahastot 137*
» sitä koskevat ohje- ja johtosäännöt 108*, 115*
» ks. myös Köyhäinhoito ja Lastensuojelu.
Huoltoviraston asiamiehen W. A. Eloniemen menettely eräässä holhousasiassa 180
» asiamiestoimisto 117*, 121*
» huoneistokysymys 180, 118*
» huoneistoon tehty murtovarkaus 118*
» kansliain toiminta 120*, 165*
» rekisterikanslia 120*
» viranhaltijat 179, 119*

Huoltoviraston ylimääräinen kanslisti M. Broms, sairasavun myöntäminen hänelle ... 47
Huoneistot, kaupungin vuokralle ottamat, niiden vuokrien korottaminen ... 309
» kiinteistölautakunnan vuokralle antamat ... 310
» » » ottamat ... 308
» niiden arviointi ... 311
Huoneistotilastoa koskevat tutkimukset ... 120, 5*
Huonokuuloisten huoltoliitto, Suomen, sen avustaminen ... 190, 191
Huuhteluhuoneen, Pasilan, toiminnan lopettaminen ... 58
Huuhtelupumput ... 237
Huvilapalstat, niiden vuokraoikeuden siirto ... 283—286
Hyppyrimäet ... 330, 271*
Hyvösen lastenkoti ... 187, 199*
Håkansvikin tilan metsien jättäminen palovakuuttamatta ... 300
Hälytysverkoston asentaminen ilmahyökkäysten varalta ... 257
Höyrylaiva H1, sen varustaminen palosammutuslaitteilla ... 239
Höyrylaivojen H2:n ja Ledan yhteentörmäys ... 239

Idrottsföreningen Kamraterna urheiluseuran avustaminen ... 272*
Idrottsklubben 32 urheiluseuran avustaminen ... 272*
» Örnen urheiluseuran avustaminen ... 273*
Ikopal oy:n Hernesaaren aluetta n:o 6 koskevan vuokrasopimuksen pidentäminen ... 74
» » maksettavan aluevuokran alentaminen ... 210
Ilmahälytysverkoston asentaminen ... 257
Ilmailunäyttely ... 320
Ilmasuojelu, rakenteellinen ... 159
Ilmavalokuvien ottaminen Puodinkylästä ... 306
Ilmoitukset, kiinteistölautakunnan, niiden julkaiseminen ... 264
Imatra, raittiuskerho, sen avustaminen ... 192
Irtaimen omaisuuden inventtaajain vaali ... 107
Irtolaishuolto ... 182, 183, 116*, 121*, 137*, 157*—159*
Istutukset ... 218, 235, 236, 37*—39*
It. Kaivopuiston johtotöiden suorittaminen ... 102
» » rantatien suunnitelman hyväksyminen ... 87
Itämerenmaiden Gdyniassa pidettävä satama- ja satamarakennuskongressi 149, 238, 67*
» kauttakulkuliikenteessä noudatettavat rajamuodollisuudet ... 245

Jaakonkadun päällystäminen ... 93
Jacobsénin, Nikolai, rahaston siirtäminen toisen rahaston yhteyteen ... 254
Jakokaapin asettamiseen myönnetty lupa ... 291
Jakokustannusten suorittaminen ... 265
Jalkakäytävien järjestely ... 217
Johtosäännön, kaupungin ammattientarkastuksen, hyväksyminen ... 40
Jorvaksen tien, tiealueen erottamiskustannukset ... 220
Josafatinkadun tontin n:o 2 myynti ... 62
Joukolantien johtotöiden suorittaminen ... 100
Joulukuusien myyntipaikat, kiinteistölautakunnan luovuttamat ... 314
» pystyttäminen toreille ... 265
Joulupatojen sijoittaminen ... 314
Jukolan pojat yhdistyksen avustaminen ... 272*
Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan jäsenten vaali ... 108
» » vuosikertomus ... 220*
Juomavesi, Kivinokan kansanpuistossa tarvittava ... 321
Juomavesipostit ... 243, 69*
Juopumuspidätystilasto Helsingissä ... 149*, 162*—164*
Juutalaisen seurakunnan hautausmaa ... 235
» » tontin asemakaavamääräykset ... 79, 208
Jürgens, S. A., neiti, hänen testamenttilahjoituksensa vastaanottaminen ... 17
Jäljennökset, erinäisten viranomaisten antamat, lunastusmaksujen kantaminen niistä ... 4
Järjestyssäännöt, kansanpuistojen ... 320

Jäähdytysvaunujen pitäminen Eteläsataman pistoraiteella 243
Jääkiekkoalueen järjestäminen 271*
Jäämaksut, Helsingin—Tallinnan linjan laivojen vapauttaminen niistä ... 97, 239
Jäänmurtaja Otso 68*, 74*
Jäätelönmyyntipaikat kaupungin kaduilla 313

Kaasujohtotyöt 101, 249
Kaasulaitos, sen koksivaa'an luovuttaminen poliisilaitoksen käytettäväksi 249
» » tilien ylittäminen 101
» » uusi ruokailuhuonerakennus 249
» » viranhaltijain henkilökohtaiset tapaturmavakuutukset 98
» » viranhaltijat 248
» sähkölaitoksen erään rahastajantoimen siirtäminen sinne 100
» uuden piirtäjän viran perustaminen sinne 100
Kaatopaikat 75, 212, 56*
Kadut, niiden kasteleminen 52*
» » korjaus- ja uudisrakennustyöt y. m. ..... 93—95, 232, 28*
» » kulmausten pyöristäminen 233
» » puhtaanapito 51*
» » päällystysten uusiminen 233
» » päällystystöiden valvonta 233
XXIII kaupunginosan asemakaavan vahvistaminen 76
Kahvila-alue, Taivaskallion, sitä koskevan vuokrasopimuksen purkaminen ... 288
Kahvilan rakentaminen Taivaskalliolle 232, 288
Kaivopuiston edustalla toimeenpantavat moottorivenekilpailut 246
» huvila-aluetta koskevan rakennuskiellon antaminen..... 86, 218
» It. Rantatien suunnitelman hyväksyminen 87
» korttelissa n:o 200 olevan tontin n:o 4 rakentamisoikeuden määrääminen 86
» Länt. Puistotielle rakennettava kaide 234
» Länt. Puistotien oikaiseminen 93
» rakentamista koskevat määräykset 143
» rannan päällystyksen uusiminen 233
Kalajäähdyttämön rakentaminen 252
Kalantuonti 73*
Kalanäyttely, Esplanaadikappelin vuokralleanto sitä varten 311
Kalasumppualusten viipyminen satamissa 245
Kalevankatu 4 asunto oy:n omistaman talon ullakon sisustaminen 86
Kalliolan poika- ja tyttökerhotyön järjestäminen kunnalliselle pohjalle 169*
» » » » kannattaminen 189, 191
Kallion naisvoimistelijat yhdistyksen avustaminen 273*
Kallioniemen kesäkodin kannatusyhdistyksen avustaminen 190, 191
Kaluston hankinta ja kunnossapito 138
Kampin ala-aseman alueen vapauttaminen 67
» » piirustusten hyväksyminen 101
» alueen asemakaavanmuutoksen hyväksyminen 80
Kannantaviranomaisille annettava ilmoitus perittävistä saatavista 152
Kansakoulunopettajat, opetustilaisuuksien järjestäminen heille 198
» sairasavun myöntäminen suomenkielisten kansakoulujen opettajalle L. Karjalaiselle 52
» vuosisijaisten palkanlisäys 196
Kansakouluoppilaat, ilmaisen luistelun järjestäminen heille 271*
» vieraista kunnista kotoisin olevat, heidän koulumaksujensa korottaminen 51
Kansakoulut, Helsinki-seuran julkaisujen jako niiden oppilaille 51
» lastenpsykiatrin ja lastenpsykiatrin apulaisen viran perustaminen niihin 52
» niiden huoneistoja koskevat kysymykset 196
» » lahjoitusrahastojen korkovarain käyttö 198
» » raittiustyön tukeminen 198
» » toimintakertomusten julkaiseminen 50
» » valtionapu 198
» niissä suoritettavien tuntipalkkojen korottaminen 51

Kansakoulut, ruotsinkieliset, niiden taloudenhoitajan palkan korottaminen ... 52
» » » tilien ylittäminen ... 53
» » » viranhaltijat ... 195
» » sairasloman myöntäminen niiden tarkastajalle R. Malmbergille ... 52
» » testamentin tekeminen niiden hyväksi ... 17
» suomenkieliset, Aleksis Kiven koulua koskevan selostusvihkosen julkaiseminen ... 198
» » apulaistalonmiehen viran perustaminen Aleksis Kiven kouluun ... 52
» » Lapinlahden uuden koulutalon piirustusten hyväksyminen ... 52
» » lisämäärärahan myöntäminen niille ... 53
» » muutos- ja korjaustöiden suorittaminen Käpylän koulussa ... 52
» » niiden erään kauppahinnan kirjaaminen ... 198
» » » koulukaluston käyttö ... 198
» » » luokkakirjastojen sääntöjen vahvistaminen ... 51
» » » tilien ylittäminen ... 53
» » » viranhaltijat ... 194
» » Tunturikoulun pihalla olevan rakennuksen poistaminen ... 191
» » Vallilaan rakennettava koulutalo ... 148
» » vironkielen opetuksen antaminen niissä ... 197
Kansakoulutontin vuokraaminen Helsingin maalaiskunnalle ... 73, 287
Kansalaisoikeuksien, Suomen, myöntämistä koskevat lausunnot ... 105
Kansaneläkelain mukaiset vakuutuspiirit, Helsingin kaupungin ja sen ympäristöalueen yhdistäminen yhdeksi sellaiseksi ... 110
» voimaantulosta johtuvia toimenpiteitä ... 123, 180
Kansaneläkelaitokselle menevien maksujen suorittaminen ... 9
Kansankonsertit ... 215*, 217*
Kansankonservatorion, sivistysjärjestöjen, avustaminen ... 190, 191
Kansanpuistot, niiden alueiden vuokralleanto ... 317
» » hallintoa koskeva vuosikertomus ... 331
» » järjestyssäännöt ... 320
» » käyttöoikeudet ... 319
» » liikenneaikataulu ... 320
» » ravintolat ja kioskit ... 317
» » teltta- ja majapaikkavuokrien periminen ... 225, 321
» niissä harjoitettu kauppa ... 319
» » olevien huviloiden vuokralleanto ... 318
» » sallittu telttailu ... 320
Kappeliravintolan laajentaminen ja vuokralleanto ... 89, 222
Karja- ja maataloustuotteiden tukkukauppiasliiton teurastamon taksaa koskeva valitus ... 103
Karttojen hankkiminen M. G. Stenius ab:n maiden arviointia varten ... 306
Kassantarkastukset, revisiotoimiston suorittamat ... 121
Kassavajauksen korvaaminen ... 118
Kastor oy., alueen vuokraaminen sille ... 73
Kasvattilapset, lastensuojelulautakunnan valvonnan alaiset ... 187*
Kasvatusavustusten periminen, lastensuojelulautakunnan toimeenpanema ... 187*
Kasvatusopillisen kirjaston ja lukusalin säätiön hallituksen vaali ... 261
» lukusalin avustaminen ... 190, 191
Kasvitieteellinen puutarha, kasvipalatsin rakentaminen sinne ... 211
Katajanokan eräiden tonttien myynti Osuustukkukaupalle ... 64
» haukat yhdistyksen avustaminen ... 273*
» korttelin n:o 150 myynti Satamakatu 3 oy:lle ... 63
» rautatieraiteet ... 243
» tullauskioski ... 241
» uusi tullimakasiini, lämpöjohtojen koneenhoitajan toimen perustaminen sinne ... 96
» vanhan pakkahuoneen tavarahissin uusiminen ... 98

Katselijalavain rakentaminen ... 213
Katukahvilan järjestäminen Arkadiankadulle ... 288
Katuosuuksien kunnossapito ... 232, 234
Katuprofiilien vahvistaminen ... 303
Katupäällysteen tutkiminen ... 41*
Katurakennusohjelma, lähiaikana suoritettava ... 293
Katurasitus Temppeliaukion ympäristössä ... 234
Katutyöt ... 93—95, 232, 28*
Katuvalaistus, sen himmentäminen mahdollisen ilmapommituksen varalta ... 257
» » järjestely ... 250
Kauppahallit ... 312
Kauppakirjan, eräitä Vanda puistokylä oy:n luovuttamia tiloja koskevan antaminen ... 64—65
Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunta, sen oikeuttaminen harjoittamaan työnvälitystä ... 106
» » tontin myynti sille ... 62
Kauppatieteiden kandidaattiyhdistyksen oikeuttaminen harjoittamaan työnvälitystä ... 106
Kauppatorin myyntipaikkajärjestelmä ... 312
Kaupunginagronoomin valtuuttaminen edustamaan kaupunkia erinäisissä toimituksissa ... 219
Kaupungin edustajien valitseminen eri tilaisuuksiin ... 149
Kaupungineläinlääkäri, toinen, hänen virkavapautensa ... 170
Kaupungingeodeetin tehtävistä suoritettavia maksuja koskevan taksan vahvistaminen ... 58
» toimintakertomus ... 327
» valtuuttaminen edustamaan kaupunkia erinäisissä toimituksissa ... 219
Kaupunginhallituksen alaisten virastojen työaika kesällä ... 122
» » » vapaapäivät ... 122
» asiamiehen valtuuttaminen edustamaan kaupunkia erinäisissä toimituksissa ... 219
» asiamiesosaston viranhaltijat ... 112, 116
» autojen lukumäärän lisääminen ... 138
» diaariin merkittyjen ratkaisemattomien asiain luettelot 115
» edustajat hallituksissa, lautakunnissa y. m. ... 113
» ja kaupungin lautakuntain yhteistyö ... 114
» jäsenen Ramsayn vapauttaminen tehtävistään ... 3
» jäsenten valitseminen ... 3
» kokoonpano ... 112
» kokoukset, niiden aika, lukumäärä y. m. ... 112
» oikeuttaminen lyhentämään kaupungille tulevia maksuja ja korvauksia ... 3
» pöytäkirjojen tarkistus ... 112
» tarpeisiin ostetut julkaisut ... 117
» tilien ylittäminen ... 3
» vuosijäsenten palkkioiden korottaminen ... 3
» vuosikertomus ... 112
Kaupungininsinöörin valtuuttaminen edustamaan kaupunkia erinäisissä toimituksissa ... 220
Kaupunginjohtajat ... 115, 116
Kaupunginkanslian julkaisujen osto ... 117
» työaika kesällä ... 122
» viranhaltijat ... 112, 115, 116
Kaupunginkassan tarkastusmiesten vaali ... 107
Kaupunginkirjasto, sen johtokunnan kokoonpano ... 109, 204*
» » Käpylän haarakirjaston talon rakentaminen ... 56
» » saamat lahjoitukset ... 202, 210*
» » viranhaltijat ... 202, 204*
» » vuosikertomus ... 204*
» sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 202
Kaupunginkätilönviran lakkauttaminen ... 39

Kaupunginlakimiehen valtuuttaminen edustamaan kaupunkia erinäisissä toimituksissa ... 220
Kaupunginlääkärien palkat ... 169
Kaupunginmuseon johtokunnan kokoonpano ... 109, 214*
» omistamien vesivärimaalausten kopioimiseen myönnetty lupa ... 202
» vuosikertomus ... 214*
Kaupunginorkesterin ja radio-orkesterin yhdistäminen ... 141, 217*
» jäsenen L. Roosin virkavuosien laskeminen ... 57
» kirjastonhoitajan toimi ... 217*
» konserttien radiointi ... 217*
» soittaminen gramofonilevylle ... 203
» toiminta ... 215*
» valtionapu ... 203
» valtuuskunta ... 217*
» viranhaltijat ... 202, 217*
Kaupunginpuutarha, autovajan rakentaminen sen alueelle ... 232
Kaupungintalon juhlasalin luovuttaminen eri tilaisuuksiin ... 220
Kaupunginvaltuuston huoneistojen siivoaminen ... 117
» jäsenten vapauttaminen tehtävistään ... 1, 2
» kokoukset, niiden lukumäärä y. m. ... 2, 113
» puheenjohtajan ja jäsenten palkkioiden korottaminen 3
» » » varapuheenjohtajan valitseminen ... 2
» päätösten täytäntöönpanossa noudatettava menettely ... 114
» työjärjestyksen 28 §:n muuttaminen ... 3
» vaalilautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, jäsenten ja varajäsenten vaali ... 107
» vuosikertomus ... 1
Kaupunginvoudin, toisen, konttorin viranhaltijat ... 159
Kaupunkien yleinen keskinäinen palovakuutusyhtiö, sen neuvottelukunnan asettaminen ... 261
Kaupunkilähetys, Helsingin, sen avustaminen ... 190, 191
Kaupunkipäivät, IX ... 13, 149
Kaupunkirakennusviikko, Tukholmassa pidettävä ... 303
Kaupustelua koskevien määräysten uudistaminen ... 37
Kauttakulkuliikenne, Itämerenmaiden, niissä noudatettavat rajamuodollisuudet ... 245
Kauttakulkutavaran liikennemaksut ... 68*
Kelkkamäet ... 330, 271*
Kellokosken piirimielisairaalan lihanhankinta ... 253
Kellosaaren lentohalli ... 244
» lentosataman vuokralleanto ... 73, 149, 25*
» työpajarakennuksen lunastaminen ... 73
Kenttien käyttöoikeudet ... 319
Kenttäurheilijat yhdistyksen avustaminen ... 273*
Keskuskeittolan autotallit ... 310
» huoneistot ... 253
» määrärahan ylittäminen ... 105
» toimien järjestely ... 104
» toiminnan jatkaminen ... 105
» työtuville toimittama ruoka ... 119*
» uudisrakennuksen tontti ... 74, 105, 116*
» viranhaltijat ... 252
» välittämä Kellokosken piirimielisairaalan lihanhankinta ... 253
Kesäkadun johtotöiden suorittaminen ... 100
Kesällä noudatettava työaika ... 122
Kesäloma, kaupungin työntekijöille myönnetty ... 23*
» kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijain ... 116, 118, 119
» teurastamossa työskentelevien teurastajien ... 102
Kesälomapalkkiot, kiinteistölautakunnan myöntämät ... 306
Kesämajojen pystyttäminen ... 289
Kesäsiirtola, kunnan työntekijäin, sen avustaminen ... 192
» » » siellä järjestetty juhlatilaisuus ... 149

Kesäsiirtolain avustaminen ... 189, 190
Kesävirkistyksen järjestäminen lapsille ... 183*
Kiinnityksen siirtäminen myöhemmäksi ... 156
Kiinteistöjohtaja, hänen valtuuttamisensa edustamaan kaupunkia erinäisissä toimituksissa ... 220
» virkavapauden myöntäminen hänelle ja hänen virkatehtäviensä hoito ... 3
Kiinteistölautakunnan ilmoitukset ja kuulutukset ... 264
» kokoonpano ... 109, 262
» kokoukset ... 262
» laskujen hyväksyminen ... 264
» tilien ylittäminen ... 58—59
» vuosikertomus ... 262
Kiinteistötoimiston huoneiston laajentaminen ... 308
» kansanpuisto-osaston vuosikertomus ... 329
» käteiskassat ... 204
» maatalousosasto, henkilöauton ostaminen sille ... 301
» » sen talousarvioehdotus ... 301
» » » vuosikertomus ... 322
» talo-osaston siivousainevarasto ... 204
» » talousarvioehdotus ... 315
» uudet virat ... 58, 263
» viranhaltijat ... 203, 262—263, 302, 306, 307, 317
Kiinteän omaisuuden katselmusmiesten vaali ... 107
» » palovakuuttaminen ... 223
Kiljavannummen keuhkotautiparantola, lainan myöntäminen sille ... 155
Kilpi, raittiusyhdistys, sen avustaminen ... 192
Kioskit ... 222, 289, 299, 317, 319
Kipinä, raittiusyhdistys, sen avustaminen ... 193
Kirjansitomokoulun perustaminen ... 54
Kirjapainokoulu ... 51, 201
Kirjasto- ja lastentarharakennuksen rakentaminen Käpylään ... 56
» ks. Kaupunginkirjasto.
Kirjoja sokeille nimisen yhdistyksen avustaminen ... 190, 191
Kirkko, Helsingin ensimmäinen, sen paikalle tehty retki ... 149
Kirkkopaikan merkitseminen muistokivellä ... 95
Kirkollisverojen pakkoperintä ... 14*—17*
Kissain hävittämiseen myönnetty avustus ... 192, 254
Kivelän sairaala ... 44—45, 176
Kivien ottoon myönnetty lupa ... 214
Kivinokan kansanpuisto ... 225, 247, 317, 320, 321
Koirain kuljettaminen raitiotidvaunuissa ... 164
Koitto, raittiusyhdistys, Lammassaaren vuokraaminen sille ... 286
» » sen avustaminen ... 192, 226, 265
Kolmivuotiskatselmukset ... 291
Kolsinki oy:n oikeuttaminen pakkolunastamaan käyttöoikeus erinäisiin alueisiin 64
Komiteapalkkiot ... 4, 144—145
Komiteat, huoltolautakunnan asettamat ... 114*, 115*
» kaupunginhallituksen asettamat ... 139—144
» kiinteistölautakunnan asettamat ... 318
Kompassien tarkistus ... 74*
Kongressitalon rakentaminen ... 75, 143, 224
Konserttitalon rakentaminen ... 75, 143, 224
Kontorens platsförmedling yhdistyksen oikeuttaminen harjoittamaan työnvälitystä ... 106
Konttorikoneiden hoito ... 139
Korian—Helsingin rautatien rakentaminen ... 111
Konverttaaminen, lainain ... 15, 153
Korjauspajat, puhtaanapitolaitoksen ... 56*
Korkeasaaren eläintarha, retkikuntien vapauttaminen eräistä sen maksuista 225
» » sen aasitallin piirustukset ... 318
» » » eläinten osto ja myynti ... 318
» » » palaneen apinarakennuksen kunnostaminen ... 225

Korkeasaaren eläintarha, sen toimintaa koskeva selostus 333
» » » 50-vuotisjuhla 318
» » siellä suoritettavat työt olympiakisoja varten 318
» ja Degerön väliset kulkuyhteydet 143
» uimalaitoksen vuokralleanto 319
Korkeussuhteet, eräiden korttelien 216, 303
Korokkeiden rakentaminen 166
Korpaksen tilan vuokramaksut 209
Kortteli n:o 99, sen rakentaminen 78, 86
» » » sitä koskevan tilusvaihtosopimuksen lainhuuto 208
» » 150, sen myynti 63
» » 250, sitä koskevien määräysten merkitseminen tonttikirjaan 216
» » 272 a ja b, sen vuokran vahvistaminen 270
» » 273 a ja b, sen vuokran vahvistaminen 270
» » 292, sen erään osan lunastaminen 61
» » 499, sen tontin n:o 55 luovutusehdot 207
» » 507, sen väliaikainen kunnostaminen 234
Korvausten lyhentämisoikeuden myöntäminen kaupunginhallitukselle 3
Koskelan korttelin n:o 984 tontin n:o 16 hallintaoikeuden huutaminen pakkohuutokaupalla 68
» » » 993 tontilla n:o 4 suoritetut perustustyöt 294
» omakotialueen korttelien tonttijaon hyväksyminen 85
» » uusien korttelien tonttivuokrat ja rakennustyypit ... 293
Koskelantien katutyöt 233
» poikkileikkausehdotus 217
Koteja kodittomille lapsille yhdistyksen tontin saantia koskeva anomus 208
Kotiapulaiset, ilta-apulaisten välittäminen 227*
Kotiapulaiskoulun ja -kurssien avustaminen 190, 191
Kotiavustukset, köyhäinhoidolliset 134*
Kotitalouslautakunnan järjestämä maan kotitalouslautakuntain yhteinen neuvottelukokous 201
» kokoonpano 108, 201*
» opetuskeittiön luovuttaminen eräiden yhdistysten käytettäväksi 201
» tilien ylittäminen 55
» toimihenkilöt 201*
» vuosikertomus 201*
Kotkat, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen 272*
Kouluhammasklinikka 42, 172
Koulukodit, niiden opettajain eläkekysymys 168*
» » toiminta ..... 175*—177*
» niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset 185
» terveydenhoito niissä 193*
Koulumatkailutoimiston avustaminen 254
Koulut, kaluston lainaaminen Käpylän yhteiskoululle 198
» niiden toimintakertomusten julkaisemisen uudistaminen 50
» niissä maksettavien tuntipalkkioiden korottaminen 51
Koulutontin luovuttaminen valtiolle korttelista n:o 352 62
Kouvolan—Helsingin rautatiesuunnitelma 111
Kreikkalaiskatolinen seurakunta, sen laskuun suoritetut katutyöt 234
Kristillinen työväenyhdistys, Helsingin, sen avustaminen 190, 191
Kronohagens idrottsförening yhdistyksen avustaminen 272*
Kruununvuoren selän erään vesialueen osto 60
Kukkakauppa, ulkosalla tapahtuva 313
Kukkakauppojen aukioloajan muuttaminen 105
Kukkasrahasto, Suomen, tontin luovuttaminen sille 71
Kulkukauppa 37
Kulkutautisairaala ..... 43—44, 175
Kullatorpan lastenkoti 179*, 193*
Kullervo, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen 272*
Kulosaaren eräiden tonttien rakennusrajain- ja tonttijaon muutos 229
» kartanon korjaustyöt 192
» » luovuttaminen kaupungintyöntekijäin kesäsiirtolaksi ... 149

Kulosaaren rakennustarkastuksen järjestäminen ..... 36—37
» sillan käyttö- ja korjauskustannukset 59
» » siltamaksut 224
» tonttien myynti 208
Kulutusosuuskuntien keskusliiton oikeuttaminen harjoittamaan työnvälitystä 106
Kumpulan siirtolapuutarha, sähköjohdon ja vesijohdon hankkiminen sen keskusmajaan 321
Kunnallisen ammattientarkastajan viran täyttäminen 41
» leski- ja orpokassan vuosikertomus 9*
Kunnalliset työväenasunnot, niiden hoitoa koskeva vuosikertomus 328
» » » isännöitsijä A. Wansénille myönnetty sairasapu 58
» » » vuokramaksujen periminen 222
» » niitä koskevat kiinteistölautakunnan päätökset 311—312
Kunnallisissa vaaleissa noudatettavan äänestysaluejaon vahvistaminen 37
Kunnalliskertomusten, vanhain, laatiminen 6*
» yleishakemiston laatiminen 6*
Kunnalliskoti ja työlaitos, niiden hoitajattarien johtosääntö 115*
» » » » johtokunnan kokoonpano 113*
» » » » järjestyssäännöt ja päiväjärjestys 115*
» » » » toimintakertomus 130*, 156*
» » » niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset .. 180
Kunnallislain 17 §:n 4 kohdan määrämien vaalien toimittaminen 107
Kunnallisteknillinen yhdistys, Suomen, sen mietinnöt ja selvitykset 205
Kunnallisverotus ..... 158, 14*—16*, 19*—21*
Kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan, Helsingin, avustaminen 254
» » retkeilypäivät 149
Kunnat, Helsinkiin rajoittuvat, niiden rakennustarkastus 159
Kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahaston korkovarojen käyttö 182
» » » sääntöjen muuttaminen 17
Kuoletuslainat, ks. Lainat.
Kuolleiden poliisikonstaapelien leskien ja lasten avustusrahaston siirtäminen lääninkonttorin hoidettavaksi 10
Kutsuntalautakunnan jäsenten vaali 261
Kuulutukset, kaupunginhallituksen, niiden julkaiseminen 114
» kiinteistölautakunnan, » » 264
Kuuromykkäin raittiusseuran Surdin avustaminen 193
Kuuromykkäyhdistys, Helsingin, sen avustaminen 190, 191
Kuvalaatat, Helsinkiä esittävät, niiden osto 255
Kyläsaaren puhdistuslaitos 30*
Käpylän eräiden tonttien hallintaoikeuksien huutaminen pakkohuutokaupalla 67—68
» erään alueen vuokraaminen HAKA osuuskunnalle 69
» haukat, raittiusseura, sen avustaminen 192
» kansakoulun muutos- ja korjaustöiden suorittaminen 52
» Kunto, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen 272*
» lastentarha- ja kirjastotalon rakentaminen 56
» linja-autoliikenteen järjestäminen 37
» naisvoimistelijat yhdistyksen avustaminen 273*
» palolennätinverkon laajentaminen 80*
» ravirata, sen alueella olevan rakennuksen vuokralleanto 321
» » » urheilukenttien kunnostaminen 91
» » » vartiointi 59
» tallialueen vuokralleanto 287
» urheiluveikot, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen 272*
» vesijohtotöiden suorittaminen 100
Kätilötoimen järjestäminen 39, 170
Käymälät 141, 222, 232, 257, 53*
Köydenpunojankadun johtotöiden suorittaminen 100
» tontin n:o 8 b osto 63
Köyhäinhoidon antamisesta kertynyt korvaus 154*
» avunsaajat 123*, 155*, 156*

Köyhäinhoidon valvontapiirit 109*
Köyhäinhoito, ks. myös Huoltotoimi.
Kööpenhamina, siellä pidettävän Pohjoismaiden suurkaupunkien konferenssin jäsenten vaali 149

Laakson ratsastuskenttä 320
Lahjoituksen, neiti S. A. Jürgensin, vastaanottaminen 17
Lahjoitusrahastot, huoltotoimen, niiden korkovarain käyttö 137*
» kansakoulujen, niiden korkovarain käyttö 198
» kunnollisen palvelusväen rahaston sääntöjen muuttaminen 17
» lastensuojelutarkoituksiin käytettävät 199*
» niiden korkovarain käyttö 156, 182, 198, 137*
Laina-asioissa tehdyt virkamatkat 155
Lainat, kaupungin myöntämät 17, 155
» kaupungin ottamat ..... 15—17, 153
» niiden jäännöserien käyttö 15
» » konverttaaminen 153
Lainrikkojat, alaikäiset 178*
Laitoshoitoa nauttineet köyhäinhoidolliset henkilöt 127*
Laituripituus 66*
Laiturit 244, 68*
Laivaliikenne, Helsingin—Tallinnan 97
» satamissa ..... 69*—74*
» Stettinin linjan alusten sijoitus 245
» turistialusten satamapaikat olympiakisain aikana 245
Laivarannan varastorakennuksen tulipalo 237
Laivatelakkaalue, määrärahan myöntäminen laiturien y. m. rakentamiseen sinne 98
» sen kunnostaminen 242
» siellä olevien rakennusten ja koneiden myynti 288
Lajittelulaitteiden rakentaminen hiilisatamaan 72
Lammassaari 226, 286, 294
Landsbygdens arbetsförmedling sen oikeuttaminen harjoittamaan työnvälitystä 106
Lapinlahden uuden kansakoulutalon piirustusten hyväksyminen 52
Lapinlahdenkadun leventäminen 61, 79
» tontin n:o 14 järjestely 217
Lasarettisairaspaikkatarpeen tyydyttäminen 47
Lasipalatsi oy:n linja-autoasemalta vuokraamien huoneistojen vuokra 311
Laskujen hyväksyminen 113
Lasten kerhotalon rakentaminen 169*
Lastenhoidonneuvolat, niiden toiminta 188*
» Toukolan, ikäkorotuksen myöntäminen sen hoitajattarelle L. Hirstiölle 187
» » sen lääkärin siirtäminen terveydenhoitolautakunnan alaiseksi 169*
» » » sähköjohtotöiden suorittaminen 187
» » » vuokrankorotuksen maksaminen 187
Lastenhuoltolaitokset, niiden henkilökunnan työaikojen ja viikkolomien säännösteleminen 168*
» » tilivuokrain tarkistaminen 170*
» » toimintaa koskevat selostukset 175*—177*, 179*—181*
» » työaikaa y. m. koskevat määräykset 187
» » viranhaltijain anomus kaupungin viranhaltijain eläkesäännön muuttamisesta 168*
» » viranhaltijat ..... 170*—171*, 174*—176*, 179*—180*
Lastenkodit, lastensuojelulautakunnan alaiset ..... 179*, 193*—196*
» Hyvösen 187
» niiden avustaminen 189, 190, 191
» niissä hoidetut köyhäinhoidolliset lapset 128*
Lastenpsykiatrin ja lastenpsykiatrin apulaisen viran perustaminen ja sen täyttäminen 52, 196
Lastensuojelulautakunnan hoitoon uskottu äitiysavustusten hallinnollinen puoli 119*

Lastensuojelulautakunnan jaosto lapsen ja nuoren henkilön huostaanottamista koskevien asioiden käsittelyä varten 185
» kokoonpano 167*
» naislääkärin palkkion siirtäminen 170
» tilien ylittäminen 50
» vuosikertomus 166*
» äitiysanomuksia käsittelevä jaosto 185
Lastensuojeluviraston huoneisto 185
» viranhaltijat 49, 185, 170*
Lastentarha- ja kirjastorakennuksen rakentaminen Käpylään 56
Lastentarhat, niiden johtokunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten vaali 109
» » määrärahain siirto ja ylittäminen 56
» » 50-vuotisjuhlan johdosta järjestetty näyttely 202
» » 50-vuotisjulkaisun toimittaminen 56
» » viranhaltijat 201
» » virkojen järjestely 55
» niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset 201
» suomenkieliset, uusien perustaminen 55
Lausunnot, kiinteistölautakunnan antamat 266, 295, 304, 306, 316, 322
» lastensuojelulautakunnan antamat 169*
» puhtaanapitolautakunnan antamat 50*
» satamalautakunnan antamat 63*
» teurastamolautakunnan antamat 88*
» työnvälityslautakunnan antamat 228*
» urheilulautakunnan antamat 271*
Lautakunnat ja hallitukset, niiden jäsenten vaali 107
Lauttasaarenkadun johtotöiden suorittaminen 100, 101
» korottaminen ja päällystäminen y. m. 93
Lauttasaarenrannan järjestely 98, 218
Lauttasaari, leiritoiminnan järjestäminen sinne 317
» sen eräitä kortteleita koskevat rakennussuunnitelmat 229
» » erään alueen vuokraoikeuden lunastaminen 66
» » kahvilakioskin vuokralleanto 317
» » rakennustarkastuksen järjestäminen 36
» » sillan julistaminen maantiesillaksi 234
Latvian kauttakulkuliikennettä koskeva esitys 97
Lauttaussääntö 214
Leda, höyryalus, sen ja hinaajalaiva H 2:n yhteentörmäys 239
Lehtisaaren osto 205
Leino, V. A., rakennusmestari, eräitä tiloja koskevan kauppakirjan antaminen hänelle 65
Leipäkaupat, niiden aukioloajan muuttaminen 105
Leirialueet 299, 317, 320, 332
Lek- och idrottsutskottet av Svenskt förbund för fysisk fostran för Finlands kvinnor 273*
Lentohalli, Kellosaaren 244
Lentokenttä, sen kohdalla olevien puhelinlinjojen siirtäminen 301
» » toisen rakennusvaiheen kustannusten suorittaminen 111
Lentokoneiden satamamaksut 77*
Lentäjäpatsas, paikan luovuttaminen sitä varten 75, 212
Lepokoti, Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen, sen ylläpitoon myönnetty avustus 190, 191
» » taloustyöntekijäin, sen ylläpitoon myönnetty avustus 190, 191
» kaupungin sairaanhoitajattarien, sen ylläpitoon myönnetty avustus 179
Lepolankujan johtotöiden suorittaminen 100, 101
Leski- ja orpokassa, kaupungin, sen johtokunnan kokoonpano 109, 9*
» » » » » määrärahan siirto 10
» » » » » sääntöihin tehty lisäys 9*
» » » » » vuosikertomus 9*
» » » siviilivirkakunnan 10, 9*
Liettuan kauttakulkuliikennettä koskeva esitys 97, 245
Lihan tukkuhinnat Helsingissä 107*

Lihan tuonti Helsinkiin ... 107*
Lihantarkastamon toiminta ... 93*
Lihataloudellisen viikon järjestäminen ... 252
Liikennejärjestys ... 37, 162
Liikennelaskenta ... 163
Liikenneluvat ... 165
Liikennemaksut ... 239, 68*, 75*
Liikennemaksutaksan vahvistaminen ... 97, 239
Liikennemerkit, niiden asettaminen ... 163, 166
Liikennetarkkailu ... 163
Liikenteen järjestely ... 162
Liikuntakasvatusta ja kouluhygieniaa koskevia kysymyksiä käsittelevä IX pohjoismainen kongressi, sen menojen peittäminen ... 194
Liitokoneet, niiden säilyttäminen ... 244
Liljebladin, A., rahastolle kuuluvan huoneiston myynti ... 157
» » rahaston korkovarojen käyttö ... 182
Lindberg, A., maanviljelijä, hänen perillisilleen kuuluvan vesialueen osto ... 60
Lindgrenin, N., puunjalostus oy:n veroilmoitus ... 122
Linja-autoasema, Helsingin, sen vuokra y. m. ... 165
» » » vuokralleanto ... 311
» » sieltä Lasipalatsi oy:lle vuokrattujen huoneistojen vuokra ... 311
» Rautatientorin, sen väliaikainen järjestely ... 165
Linja-autoja koskevat toimiluvat ... 164
Linja-autoliikenteen järjestäminen Haagaan ja Käpylään ... 37, 38
Linja-autopysäkit ... 165
Liputuskustannukset ... 152
Ludviginkadun johtotöiden suorittaminen ... 102
Luistinradat ... 193, 226, 319, 329, 270*
Lumityöt ... 53*
Luodon istutukset ... 236
» ja sen ravintolan kunnostaminen ... 89
» laituri ... 244
» ravintola, frigidairen osto sinne ... 222
Lämpöjohtokanavien rakentamista tarkoittava kaupungin ja yliopiston välinen sopimus ... 211
» sijoittaminen Untamontiehen ... 212
Lämpöteknikon vuosikertomus ... 36*
Länt. Puistotien oikaiseminen ... 93
Lääkärinapu vähävaraisille, palkkioiden suorittaminen siitä ... 39
Lääninvankilan alueen käyttö ... 211

Maa-alueet, satamalautakunnan vuokralle antamat ... 65*
Maanmittaustoimitukset ... 218
Maantienjatkeet, niiden kunnossapitoon myönnetty valtionapu ... 231
Maanvuokramaksunlykkäysanomukset ... 294
Maarekisteriin ja tonttikirjaan merkittävien alueiden välinen raja ... 218
Maastoratsastusradan rakentaminen ... 226
Maatalousosasto, kiinteistötoimiston ... 296
» työnvälitystoimiston ... 226*, 256*
Maatilat, kaupungin, maksun periminen niiltä otetusta sorasta ... 300
» » niiden hallintaa ja hoitoa koskeva vuosikertomus ... 322
» » niillä suoritetut tarkastukset ... 300
Madonmyyntipaikat, kiinteistölautakunnan luovuttamat ... 314
Maidontarkastamon tilien ylittäminen ... 40
» viranhaltijat ... 170
Mainostaminen, satamain ... 67*
» työnvälitystoimiston ... 227*
Mainoskilpien asettamiseen myönnetty lupa ... 291, 314
Maistraatti, sen tilien ylittäminen ... 36
» » virat ... 159
Maitokauppojen aukioloajan muuttaminen ... 105
Maitopisarayhdistys, lisäavustuksen myöntäminen sille ... 50

Makasiini oy., ks. Helsingin makasiini oy.
Makasiininvuokrat 76*
Makasiinirakennukset 98, 242
Makkarainmyynti kaupungin kaduilla 313
Makkaratehtaiden valvojain palkat 170
Maksujen lyhentämisoikeuden myöntäminen kaupunginhallitukselle 3
Maksunlykkäyksen myöntäminen 158
Mallaskadun viemärityöt 232
Malmin kalkkihiekkatiilitehdas oy:n johtokunnan jäsenten vaali 258
Marian sairaala 43, 174
Mariayhdistys, Helsingin, sen avustaminen 190, 191
Markan ja pennin lyhennysmerkit 253
Markkina-aluksista tapahtuva kauppa 68*
Markkinoita koskeva tiedustelu 256
Marttayhdistysten avustaminen 190, 191
Matka-apurahat, C. F. Ekholmin stipendirahastosta myönnetyt 18
» » kaupunginhallituksen myöntämät ..... 145—148
» » kiinteistölautakunnan myöntämät 303, 306
Matkahuolto oy., linja-autoaseman vuokraus sille 311
Matkailija-alukset, niiden satamamaksujen alentaminen 97
» » » sijoittaminen kaupungin satamiin olympiakisojen ajaksi 91
» » satamissa käyneet 73*
Matkailukongressin järjestäminen 149, 254
Matkailukäsikirjan julkaiseminen 255
Matkailuliiton, työväen, avustaminen 254
Matkakertomukset 148
Matkustajaliikenne 239, 73*
Mechelininkadun ja Hietaniemenkadun kulmauksen pyöristäminen 233
» raitiotiealueen päällystäminen 233
Melontakilpailustadionin järjestäminen 91, 228
Merenkulku 69*
» oy:lle myönnetty laina 157
Merentutkimuslaitoksen uudelleenjärjestely 246
Merimieshuoneen omaisuuden jako 246
» rahastot 254
Merimieskatsastusmiehen käyttöön luovutettu huoneisto 242
Merimieslähetysseura, Suomen, sen avustaminen 190, 191
Merimiesten työnvälitys 253*
Merivartiolaitos, Kellosaaren lentosataman vuokraaminen sille 149
Messeniuksen- ja Topeliuksenkadun kulmauksen istutus 236
Messuhallin ja hippodromin välisen alueen sulkeminen 213
» kentän luovuttaminen ilmailunäyttelyä varten 320
» vuokraaminen väestönsuojeluviikon ajaksi 257
Metsolan kansakoulu, tonttipaikan vuokraaminen sille 73, 287
Metsäalueet, kaupungin, niillä suoritetut tarkastukset 300
Metsästysoikeus, kiinteistölautakunnan myöntämä 301
Metsätalous, kaupungin, sen kehittäminen 204
Mikkelin kaupungin 100-vuotisjuhla 149
Modeenin, G., vt., y. m. aloite kaupungin vastaisten asuntoalueiden suunnittelun järjestämisestä 88
Moottoriajoneuvojen ajonopeuden rajoittaminen 162
» vakuutuksesta vapauttaminen 15
Moottorivenekilpailujen toimeenpano 246
Muinaistieteellinen toimikunta, avustuksen myöntäminen sille tervanpolttotilaisuuden järjestämiseksi Seurasaarelle 225
Muistoesineiden myyntipaikat, kiinteistölautakunnan luovuttamat 314
Muistokivien asettaminen Ulrika Eleonoran kirkon ja Helsingin entisen hautausmaan paikoille 95
Mukavuuslaitokset 222, 232, 257, 53*
Mukavuuslaitoskysymyksen tutkiminen 141
Munkkiniemen eräitä kortteleita koskevat rakennussuunnitelmat 229
» osto 16, 60

Munkkiniemen rakennustarkastuksen järjestäminen 36
» vedensaanti 248
» vesijohdon johtaminen sinne 30, 60
» Villa Munksnäsin alueen rakennussuunnitelma 228
Munkkisaaren tehdasrakennus, sen korjaus y. m. 232
» » » pihamaalta vuokratut alueet 315
Munkkisaarenkadun johtotöiden suorittaminen 101
Murtovarkaus, Tallbon työpaikan työkaluvajassa tapahtunut 237
Museokadun jalkakäytävän pyöristäminen 233
Musiikkilautakunnan kokoonpano 109, 215*
» vuosikertomus 215*
Mustikkamaan huvilain vuokralleanto 317
» järjestyssäännöt 320
» kesäteatterin avustaminen 57
» uimalaitoksen luovuttaminen Helsingin työväen uimareille 319, 269*
» vanhan uimalaitoksen pukusuojain vuokralleanto 319
» vesijohtotyöt 225, 321
Muuntoasema, väliaikainen, sen pystyttämiseen myönnetty lupa 291
Muuttokustannukset 315
Myyntiaitta 253, 114*, 266*
Myyntipaikat, Rautatientorin, niiden vuokrain palauttaminen 211
Mäkelänkadun johtotöiden suorittaminen 102
Mäntysuon tilan osto 206
Määräalennusjärjestelmä, teurastamossa noudatettava 103

Naamiointi, vesisäiliön 99, 247
Naftatuotteiden säilyttäminen It. Pihlajasaaressa 213
Naistautipaikkojen tarpeen tyydyttäminen 46, 172
Naisten työtupa, sen ja huoltolautakunnan alaisten työtupien yhdistäminen 48, 114*, 265*
» » » vuosikertomus 260*
» » siellä suoritettavien palkkojen korottaminen 49
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset 184
Naisvoimisteluseura Säkenet, sen avustaminen 272*
Nautintoainemessujen avustaminen 253
Neljännen linjan johtotöiden suorittaminen 102
Niittykadun ja Tavaststjernankadun välisen puistoalueen järjestely 88
Nikkilän sairaala 45, 176
Nimitysten, kaupungin virkain, muuttaminen 5
Nironen, E. kauppias, eräitä tiloja koskevan kauppakirjan antaminen hänelle ... 65
Nordenskiöldinkadun leventämistöiden jatkaminen 94
Normaalilyseo, suomalainen, sen partiopoikaliitolle myönnetty avustus 193
» » » raittiusseuran avustaminen 193
Nosturien hankinta 98, 243, 67*
» käyttö 73*
» lainaaminen 237
Nouseva koitto, raittiusyhdistys, sen avustaminen 192
Nouseva voima, raittiusyhdistys, sen avustaminen 192
Nummen Tavolan koulukodin vuokrasopimuksen jatkaminen 187
Nuohoustoimi 82*
Nuorisonhuoltojaosto, lastensuojeluviraston 183*
Nuorisotyön avustaminen 189, 190, 191, 169*
Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen avustaminen 189, 191, 272*
» naisten kristillisen yhdistyksen avustaminen 189, 191

Obligatioiden arvonta 154
Obligatiolainat, ks. Lainat.
Oikeudenkäyntikulujen, insinööri E. Gallen, korvaaminen 92
Oikeusaputoimiston johtokunnan kokoonpano 108, 222*
» tilien ylittäminen 50
» vuokra 188
» vuosikertomus 222*
Olaus Petri församlingen niminen seurakunta, Minervankadun tontin n:o 4 myynti sille 62

Olympiakisat, eräiden niiden töiden kustannusten suorittaminen 227
» kiinteistölautakunnan toimeenpiteet niitä varten 265
» määrärahan myöntäminen niiden valmisteluihin 110
» niiden aikaisen majoituksen järjestäminen 69
» niiden järjestämisestä Helsinkiin tehty tarjous ja sen vastaanottaminen 110, 143, 255
» niitä varten otettava valtion laina, kaupungin osallistuminen siihen 155
» » » suoritettavat työt 90—92, 141—142, 227, 33*, 271*
» turistilaivain satamapaikat niiden aikana 245
Olympiakisojen järjestelytoimikunnan jäsenten vaali 143
» » majoitusneuvottelukunnan jäsenen vaali 265
Olympiakylän katu- y. m. töitä varten myönnettyjen varojen käyttö..... 95
Omakotialue, Koskelan, sen uusien korttelien tonttivuokrat ja rakennustyypit 293
» sellaisen järjestäminen Oulunkylään 88, 293
Omakotialueita, uusia, suunnittelemaan asetettu komitea 293
Omakotikorttelien, eräiden Käpylän, tonttijaon hyväksyminen 85
Omakotilainat 155, 294
Omakotirakennustoiminnan rahoittaminen 16
Omakotirakentajat, heille myönnettyjen lainojen maksamisjärjestys 293
Omakotitalot, kaupungin omistukseen joutuneet 293
Omakotitonttien järjestäminen Koskelaan 85
Omnibuslinjat 164
Opetuslaitokset, niiden vuosikertomusten julkaiseminen 50, 4*
» niissä maksettavien tuntipalkkojen vahvistaminen 51
» ks. myös koulujen nimiä.
Opetustilaisuuksien järjestäminen kansakoulunopettajille 198
Opetustilaston julkaisemisen uudelleenjärjestely 50, 4*
Opintomatkat, kaupunginhallituksen myöntämät apurahat niihin ..... 145—148
Oppikoulujen vanhempainneuvostojen jäsenten vaali 110
Oras, raittiusyhdistys, sen avustaminen 192
Orento, H., hänen kuolinpesänsä vapauttaminen kaupungin saatavien suorittamisesta 158
Oslossa pidettävä asemakaava- ja asuntonäyttely 303
Osoitenumeroiden vahvistaminen 217
Osuustukkukauppa makasiinitonttien myynti sille 64
Otso, kaupungin jäänmurtaja 68*, 74*
Ottolapset, lastensuojelulautakunnan valvonnan alaiset 187*
Oulunkylä, omakotialueen järjestäminen sinne 88, 293
» sen rakennustarkastuksen järjestäminen 36
» siellä oleva kaatopaikka 212
» siirtolapuutarhan järjestäminen sinne 90

Paikanvuokrat 77*
Paja-alueen vuokralleanto Vallilan metsästä 287
Pakilan korttelin n:o 124 vuokraaminen Metsolan kansakoululle 73
» rakennussuunnitelma 229
» sähkövalaistus 229
» tien kunnossapitosopimuksen irtisanominen 235
» tilan lohkomisesta lääninhallitukselle annettava lausunto 220
Pakinkylän rakennussuunnitelman vahvistaminen 110
Pakkahuoneen, Katajanokan vanhan, tavarahissin uusiminen 98, 68*
Pakkohuutokaupalla huudetut kiinteistöjen hallintaoikeudet ..... 67—68, 205
Pakkolunastus, Tuomarinkylän tietä varten tarvittavan maan 207
» valtionrautateiden alueiden 207
Pakkoperintä 14*
Palkankorotusten myöntäminen naisten työtuvissa työskenteleville varatyöntekijöille 49
Palkat, kaupungin työntekijöille maksetut 22*
Palkkajärjestely, viranhaltijain ja työntekijäin 4
Palkkion, kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja jäsenten sekä kaupunginhallituksen vuosijäsenten, korottaminen 3
Palkkasäännön määräysten tulkinta 123
Palkkiosäännön uudistaminen 4, 139

Pallokenttä oy:tä koskevat asiat ... 90, 227, 258
Palohuolto, n.s. Pikku-Pasilan, sen järjestäminen ... 168
Palohälytys, postitalon, sen järjestäminen ... 168
Palojärjestys ... 38
Palokalusto ... 168, 80*
Palokunnan autoissa käytettävät renkaat ... 168
» rahastot ... 87*
» 75-vuotisjulkaisun määrärahan siirto ... 38
» väestönsuojelutarpeiden hankkiminen ... 168
Palolaitoksen tilien ylittäminen ... 38
» viranhaltijat ... 167, 80*
» vuosikertomus ... 80*
Palolautakunnan kokoonpano ... 80*
» uudelleenvalitseminen ... 107
Palomiehet, tapaturmaisesti loukkaantuneet, heidän päivärahakorvauksensa ... 167
Palomuurin, yhteisen, rakentamiseen myönnetyt luvat ... 291
Palosaaren huvilan vuokralleanto ... 318
Palosuojelu, Eteläsataman vanhojen makasiinien ... 67*
Palovahinkojen korvaaminen ... 85*
Palovakuutukset ... 177, 178, 223, 300
Palovakuutuskorvauksen kirjaaminen ... 204
Palvelijatarkodin ylläpitoon myönnetty avustus ... 190, 191
Pantti oy:n, Helsingin, sivukonttorin esimiehen nimittäminen ... 106
Partiojärjestöjen avustaminen ... 50, 193
Pasilan huuhteluhuoneen toiminnan lopettaminen ... 58
Pasilan Nouseva päivä raittiusyhdistyksen avustaminen ... 193
Passintarkastuskopin rakentaminen ... 241, 69*
Patsaat, Aleksis Kiven patsaan sijoituskysymys ... 217
» lentäjäpatsaan paikan varaaminen ... 212
Pauligin, G., rahaston korkovarojen käyttö ... 254
Pelastusarmeijan avustaminen ... 182, 190, 191
» joulupatojen asettaminen ... 314
Pellervontien johtotöiden suorittaminen ... 100
Pengertalo asunto oy:n tontin kauppaehtojen muuttaminen ... 64
Pensasaidan järjestäminen Turuntien varrelle ... 238
Perittävistä saatavista tehty ilmoitus ... 152
Perunakellarin vuokraaminen viljelyspalstatoimikunnalle ... 311
Perunapalstojen läheisyydessä suoritetuista rakennustöistä suoritettava korvaus 294
Pienteollisuus, Herttoniemen, alueiden varaaminen sitä varten ... 75
Pihlajasaari, It., naftatuotteiden säilyttäminen siellä ... 213
» sen huvilain vuokralleanto ... 318
» » jäätkellarin uusiminen ... 321
» » ravintolan irtaimiston osto ... 226
» » » vuokralleanto ... 317
» » uimalaitoksen vuokralleanto ... 319
» siellä harjoitettu kauppa ... 319
Pihlajatien tonttien n:ot 12 ja 14 myynti ... 62
Piirinuohoojamestarien valitus uuden palojärjestyksen hyväksymisestä ... 38
Piirustukset, kaupunginhallituksen hyväksymät ... 224
» kiinteistölautakunnan hyväksymät ... 292
» satamalautakunnan hyväksymät ... 65*
Pikkulastenkoti, H. Kivimäen, sen ylläpitoon myönnetty avustus ... 189, 191
Pikku-Pasilan palohuollon järjestäminen ... 168
Pilack, K., & C:o oy., Käpylässä sijaitsevan tallialueen vuokraaminen sille ... 287
Pioneeritöiden suorittaminen Reijolan ja Ruskeasuon alueilla ... 291
Pitäjänmäki, sen alueiden vuokraaminen eräille yhtiöille ... 73
Poikain ammattikoulu, ks. Valmistava poikain ammattikoulu.
Poikakerhotoiminnan tukeminen ... 189, 191
Poikakotiyhdistyksen, Helsingin, avustaminen ... 189, 191
Poliisijärjestyksen 68 ja 71 §:n hyväksyminen ... 37
» uuden, valmisteleminen ... 140
Poliisikonstaapeleiden, kuolleiden, leskien ja lasten avustusrahaston siirtäminen lääninkonttorin hoidettavaksi ... 10

Poliisilaitos, erityisen satamaosaston perustaminen sinne 160
» Malmin ampumaradan käyttöoikeuden myöntäminen sille 161
» sen henkilökunnalle järjestetyt kielikurssit olympiakisain varalta 160
» » huoneistot, menot y.m. 160
Polkupyörien rekisteröinti 37
Polkupyöratelineiden asettamisluvat 213
» järjestäminen työmaille 236
Polyteknikkojen ilmailukerhon liitokoneiden säilyttäminen 244
Porvoon—Helsingin maantien oikaiseminen 235
Postikujan rakentaminen 233
Postitalon istutukset 235
» palohälytyksen järjestäminen 168
» postitulliosaston huoneisto 98, 241, 67*, 68*
Prahan ylipormestarin esitelmämatka Helsinkiin 255
Prahassa pidetyt Sokol-juhlat 149
Proomut 69*
Provisiot y.m. kulut nimisen määrärahan ylittäminen 17
Puhdistuslaitokset 95, 235, 30*
Puhelimet 139
Puhelinkioskipaikat 315
Puhelinlinjat, lentokentän kohdalla olevat, niiden siirtäminen 301
Puhelinyhdistyksen, Helsingin, rakennuksen korottaminen ..... 76—77
Puhtaanapitolaitos, kaatopaikkojen järjestäminen sitä varten 75
» sen tilien ylittäminen 96
» » toimintakertomus 50*
» » tonttien välisen pensasaidan järjestäminen 238
» » työnjohtajan A. G. Homsténin epäsäännöllisyydet 96
» » vajarakennuksen rakentaminen 238
» » varikkopiirivarastoalue 209
» » viranhaltijat 237
Puhtaanapitolautakunnan kokoonpano 109, 50*
Puiden kaatamiseen myönnetty lupa 291
Puistokadun johtotöiden suorittaminen 102
Puisto-osaston, rakennustoimiston, vuosikertomus 37*
Puistot, niiden käyttöoikeudet 214
» sellaisen järjestäminen kortteliin n:o 330 82
» » » Taivallahden rannalle 88
» » » yhteiskunnallisen korkeakoulun kohdalle 236
Puistotie, Länt., sille rakennettava kaide 234
Punaisen ristin sairaala 46, 179
Puodinkylän alueen luovuttamista puolustuslaitokselle koskevat neuvottelut ... 300
» kartanon rakennustyöt 300
» päärakennuksen vuokralleanto 300
Puolustuslaitos, sen tarpeisiin rauhanaikana määrättyjen ravinto- ja rehuannosten hinnoitus 105
Puolustusvoimien lippujuhlakatselmus Kauppatorilla 245
Puromäki n:o 16 nimisellä vuokra-alueella olevien rakennusten osto 89
Puu ja öljy oy., alueen vapaan siirto-oikeuden myöntäminen sille 287
Puutarha nimistä tilaa koskevan kauppakirjan laatiminen 65
Puutavaravarastot, Herttoniemen alueiden varaaminen niitä varten 75
Pyöräilystadion, ks. Velodromi.
Pääliikenneväylien määrääminen 162
Pääomatilin käytäntöönotto 140
Pääskylänkadun kunnostaminen 93

Raajarikkoiset lapset, lastensuojelulautakunnan huostaan otetut 177*
Raajarikkoisten työkotiyhdistyksen avustaminen 190, 191
Raastuvanoikeuden viranhaltijat 37, 160
Radio-orkesterin ja kaupunginorkesterin yhdistäminen 141, 217*
Rahapajanranta, nosturien hankkiminen sinne 98
» sen makasiinien sähköjohtojen kunnostaminen 98
» » varastorakennuksen korjaaminen 241
Rahastot, kaupungin ..... 156—157

Rahatoimiston eräiden tilien ylittäminen ... 13, 17
» kassavajauksen korvaaminen ... 118
» varain hoidon valvonta ... 113
» viranhaltijat ... 117, 118
» virka-aika kesällä ... 122
Rahayksikköjen lyhennysmerkit ... 253
Raitiotie ja omnibus oy., alueen vuokraaminen sille ... 286
» » » » sen linja-autoja koskevat toimiluvat ... 164
» » » » » palveluksesta kaupungin palvelukseen siirtyneiden palvelusvuosien laskeminen ... 9
» » » » » sisäisen toiminnan tarkastus ... 258
» » » » » yhtiökokous ... 258
» » » » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 164
Raitiotiekorokkeet ... 165
Raitiotiet, niiden järjestely ... 165
Raitiotievaunuissa kuljetettavat koirat ... 164
Raitiotievuosikorttien myöntäminen kaupungin viranhaltijoille ... 123, 140
Raittiusseurain ja -järjestöjen avustaminen ... 141, 192, 265
Raittiustyö kansakouluissa, sen tukeminen ... 198
Rajajärjestely, Munkkisaaren vuokra-alueen ... 287
Rajasaaren puhdistuslaitos ... 95, 235, 30*
Rake oy:n oikeuttaminen varastoimaan räjähdysaineita ... 106
Rakennuskiellon antaminen eräille Lapinlahdenkadun tonteille ... 87, 218
» » Kaivopuiston huvila-alueelle ... 86, 218
Rakennuskiinteistöt, kaupungin, niiden valokuvaaminen ... 315
Rakennuslevy Suomi oy., alueen vuokraaminen sille ... 73
Rakennuspiirustukset, ks. Piirustukset.
Rakennussuunnitelma, eräiden Herttoniemen tehdaskorttelien ... 303
» » Munkkiniemen alueiden ... 228, 229
Rakennustarkastuksen, kaupungin lähiympäristön, järjestäminen ... 36, 159
Rakennustarkastuskonttorin vuosikertomus ... 219*
Rakennusten, eräiden Ruskeasuon pohjoispuolella olevien, osto ... 89
» purkaminen ja myynti ... 221
» purkamisajan pidentäminen ... 291
» pysyttäminen paikallaan ... 221
Rakennustoimisto, lisätyövoiman hankkiminen sinne ... 92
» sen huoneistot ... 231
» » insinöörin E. Gallen oikeudenkäyntikulujen korvaaminen ... 92
» » katurakennusosaston päällikön oikeuttaminen nauttimaan palkkaetuja sairasloman ajalta ... 92
» » » vuosikertomus ... 28*
» » puisto-osaston vuosikertomus ... 37*
» » satamarakennusosaston vuosikertomus ... 23*
» » talorakennusosaston vuosikertomus ... 33*
» » tilien ylittäminen ... 92
» » tiliviraston vuosikertomus ... 40*
» » varasto-osaston vuosikertomus ... 40*
» » viranhaltijat ... 92, 230
Rakentamisajan pidentäminen ... 293
Rakkaudenniemi, sen erään alueen vuokraoikeuden lunastaminen ... 66
Rannikkoliikenne ... 70*
Ratkaisemattomat asiat, kaupunginhallituksen diaariin merkityt ... 115
» » kiinteistölautakunnan diaariin merkityt ... 265
Ratsastushallin rakentaminen ... 90, 142, 227
Ratsastuskenttä, Laakson ... 320
Ratsastuskilpailupaikkain järjestäminen ... 227
Ratsastuskoulun sijoittaminen ja ratsastusmaneesin rakentaminen Talin kartanon alueelle ... 73
Ratsastusradat ... 90, 226
Rautateiden eläinsuojelusyhdistyksen avustaminen ... 192, 254
Rautatieliikenne satamissa ... 72*

Rautatientorin istutukset ... 235
» järjestely ... 87, 217
» linja-autoaseman väliaikainen järjestely ... 165
» myyntipaikkain vuokran palauttaminen ... 211
Rautatiet ... 111, 243
Ravinto- ja nautintoainemessut ... 213, 253, 315
Ravirata, Käpylän, sen alueella olevan rakennuksen vuokralleanto ... 321
Reijolan alueella suoritettavat pioneerityöt ... 291
» lastenkodin toiminta ... 179*
Revisiotoimiston huoneisto ... 120
» tilien ylittäminen ... 4
» viranhaltijat ... 4, 120
» virka-aika kesällä ... 122
Riento, raittiusyhdistys, sen avustaminen ... 192
Rikostuomioiden toimeenpanokonttori, sairasavun myöntäminen sen siivoojalle I. Nymanille. ... 36
Rintamamiesten majoittaminen ... 197
Romunkeräys, ylioppilaiden järjestämä ... 258
Romuvarastopaikan osoittaminen ... 212
Runebergin-, Etel. Hesperian- ja Apollonkadun kulmauksen istutusalue ... 218
Ruoholahdenkadun johtotöiden suorittaminen ... 100
» leventäminen ... 61
» tontin n:o 3 a myynti ... 63
Ruoppaustyöt ... 25*
Ruotsin kunnallisasetuksen 75-vuotisjuhla, edustajien lähettäminen sinne ... 13, 149
Ruskeasuon alueella suoritettavat pioneerityöt ... 291
» vuokra-alueiden lunastusehdot ... 207
Ruumishuone, Harjun ... 172
Ruusulankadun tontin n:o 3 myynti ... 63
Ryttylän koulukoti, sen johtajan asunnon laajentaminen ... 169*
» » » muutos- ja korjaustyöt ... 168*
» » » toiminta ... 175*
» » » voimistelu- ja urheiluseuran Yrityksen avustaminen 273*
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 186
» tila, traktorin ostaminen sinne ... 50
Råstad n:o 18 nimisen huvila-alueen lunastaminen ... 65
Räjähdysaineiden varastoiminen ... 106
Röntgenosaston, tuberkuloosisairaalan, uusiminen ... 46

Saatavat, perittävät ... 152
» poistetut, mutta myöhemmin saapuneet, niiden kirjaaminen ... 152
Sadevesikaivot ... 212
Sairaalamaksut, asevelvollisten ... 175
» ulkokuntalaisten ... 175
Sairaalat, kankaiden hankinta niihin ... 173
» niiden eräille viranhaltijoille myönnetty palkankorotus ... 178
» » hallituksen määrärahan säästön siirtäminen ... 42
» » » puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten vaali ... 108
» » henkilökunnan työaika ... 173
» » tiliviraston asiakirjojen säilyttäminen ... 172
» » » virkojen uudelleenjärjestely ... 178
» » valtionapu ... 178
» » viranhaltijain luontoisetukorvaukset ... 174
» » » oikeus asua sairaalan ulkopuolella ... 173
» niissä hoidetut köyhäinhoidolliset henkilöt ... 128*, 129*
» » palveleville n.s. assistenttihoitajattarille myönnetty palkankorotus ... 46
Sairaanhoitajatarkoulun oppilasmäärän lisääminen ... 46, 179
Sairaanhoitajataroppilaiden palkkauksen uudelleenjärjestely ... 43
Sairaanhoitajattaret, kaupungin, heidän ylläpitämänsä lepokodin avustaminen 179
Sairaankuljetustoimi, palokunnan ... 86*
Sairasavut, kiinteistölautakunnan myöntämät ... 321

Sairasavut puhtaanapitolautakunnan myöntämät 50*, 59*
Sairashuollon keskittäminen 169
Sairaslomat, niiden aikaiset viransijaisuuspalkkiot ..... 123—132
» satamalautakunnan myöntämät 62*
» teurastamolautakunnan myöntämät 89*
Sairaslomat, ks. myös eri virastoja koskevia kappaleita.
Sairassijojen varaaminen professori O. A. Boijen sairaalasta 46
» » Suomen punaisen ristin sairaalasta 46
» » yliopiston Meilahteen rakennettavasta sairaalasta 47
Salaojat 238
Salmisaari, Alkoholiliike oy:n siellä olevat raiteet ja sadevesikaivot 212
Salomonkadun päällystäminen 93
Sanomalehdet, niiden myyntipaikkojen määrääminen 314
» niille kaupunginhallituksen päättämistä asioista annettavat tiedot 113
» niissä julkaistavat kiinteistölautakunnan ilmoitukset ja kuulutukset 264
Satama- ja satamarakennuskongressi, Gdyniassa pidettävä 149, 238
Satama-alueen lauttaussääntö 214
Satamahallintotoimiston viranhaltijat 238, 60*
Satamahinaaja Hercules 74*
Satamajäänmurtaja Otso 68*, 74*
Satamakannanta ..... 74*—78*
Satamakannantaosaston satamahallintotoimiston, lasku- ja kirjanpitokoneet... 67*
» » virat ja viranhaltijat 61*
Satamakirjanpito 239
Satamakonstaapelit, heidän lukumääränsä lisääminen 97
» Herttoniemen, huoneiston järjestäminen heille 242, 69*
Satamalaitteet 66*
Satamalautakunnan kokoonpano 109, 60*
» tilien ylittäminen 97
» toimintakertomus 60*
Satamaliikenne 69*
Satamaliikenneosaston, satamahallintotoimiston, viranhaltijat 60*
Satamaliiton, Suomen, varsinainen liittokokous 13
Satamalähetystyön tukeminen 190
Satamamakasiinien sähköjohtojen kunnostaminen 98
Satamamaksut 97, 75*, 77*
Satamaosaston perustaminen poliisilaitokseen 160
Satamasaari, kioskikaupan harjoittaminen siellä 317
» siellä sallittu telttailu 320
Satamat, matkustaja-alusten sijoittaminen niihin olympiakisojen aikana .. 91, 245
» niiden alueella aluksista tapahtuva kauppa 245, 68*
» » hallinnon järjestäminen 143
» » mainostaminen 67*
» » määrärahain ylittäminen 97
» » telakka-alueen rakennusohjelman toteuttaminen 98
» » vartiointi 160
» » vuokralleanto 66*
» niihin tehdyt vierailut 68*
» niissä käyneet laivat 69*
» nosturien hankkiminen niihin 67*
Satamataksojen muutokset 68*
Satamatyöntekijäin oleskelu- ja ruokailuhuoneet 242
Satamavesipostit 74*
Savilan pumppuasema 30*
Sedmigradskyn pientenlastenkoulu ja Marian turvakoti 56, 109
Seinämaalausten ehdotuskilpailu 143
Senaatintorilla suoritettava filmaus 213
Seurakunnat, evankelis-luterilaiset, niiden ja kaupungin välinen aluevaihto 206, 219
» Helsingin yksityinen kreikkalais-katolinen, sen rakennuksen piirustukset 224
» juutalainen, sen hautausmaa 235
» » » tontti 208

Seurakunta, kreikkalais-katolinen, sen laskuun suoritetut katutyöt 234
Seurasaari, sen kaitsijan asunnon vuokralleanto 318
» » ravintolarakennuksen vuokralleanto 317
» » uimalaitoksen korjaukset 225
» » » vuokralleanto 319
» tervanpolttotilaisuuden järjestäminen sinne 225
Shekkitili, kaupungin, sen avaaminen Ruotsissa 152
Sielullisesti sairaiden huoltotoimisto, sen erään työntekijän tapaturmakorvaus 171
» » » » tilien ylittäminen 42
» » keskuskodit, niiden henkilökunnan luontoisetukorvaukset 171
» » » » tilien ylittäminen 42
» » vastaanottoasema 41, 171
Siipikarjan tukkumyynti 251
Siirtolapuutarhat 90, 226, 321, 335
Sillat, Lauttasaaren sillan julistaminen maantiesillaksi 234
Siltamaksut, Kulosaaren sillan 224
Sinebrychoffin alueen asemakaavan muuttaminen 78
Sinfoniakonsertit 216*, 217*
Sininauha nimisen yhdistyksen avustaminen 193
Sirkuspuistikon ja sen ympäristön asemakaavan muuttaminen 81
Sirpalesaaren vuokrasopimuksen pidentäminen 286
Siviilivirkakunnan leski- ja orpokassa 10, 9*
Sivistysjärjestöjen kansankonservatorion avustaminen 190, 191
Skogmanin, E. ja D., rahaston korkovarojen käyttö 193
Sofianlehdon pikkulastenkoti 179*, 180*, 194*, 197*, 198*
Sokeain avustaminen 190, 191
» avustamisesta annetun päätöksen soveltaminen 118*
Sokeaintalo-säätiön tilintarkastajan vaali 261
Sokol-juhlat, Prahassa pidetyt 149
Sokos oy:n Heikinkadun varrella olevan korttelin n:o 99 rakentaminen 86
Sompasaari, sen vuokraaminen osuusliike Elannolle 286
Sopimussakot, kaupunginhallituksen oikeuttaminen lyhentämään niitä 3
Soran otto 214, 300
Sosialidemokraattinen nuorisoyhdistys, Helsingin, sen avustaminen 190, 191
Sotalaitoksen tarpeisiin rauhanaikana määrättyjen ravinto- ja rehuannosten hinnoitus 105
Sotilasparaatia varten rakennettavat katselijalavat 213
Soutukilpailuradan järjestäminen 91, 228
Sovinnollisuuden viikon toimikunnan avustaminen 253
Stadionin etupihan sorastaminen 235
» laajentaminen 287
Stadion-säätiön eräiden alueiden luovuttaminen takaisin kaupungille 67
Stansvikin, tilalle johtavan tien rakentaminen 214
» tilan eräiden peltojen ja rakennusten vuokralleanto 299
» » hoito 264
» » kauppahinnan suoritustapa 153
» » metsien jättäminen palovakuuttamatta 300
» » osto 60
» » päärakennuksen irtaimiston osto 206
» » rakennussuunnitelma 229
Stenberg, John, oy:n Siltasaarenkadun tontin n:o 1 asemakaavan muuttaminen 81
Stenius, M. G., ab:n ja kaupungin välinen neuvottelu Munkkiniemen vedensaannin turvaamiseksi 248
» » johtokunnan jäsenten vaali 258
» » maiden arviointi 306
» » osakekannan osto 60, 153, 205
Stettinin—Helsingin linjan alusten sijoitus 245
Strömberg oy:n ammattioppilaskoulun avustaminen 57
Sturenkatu 23, asunto oy., sen vuokramaksun alentaminen 210
Sundmanin, H., rahasto 254
Suojeluskuntapiirin, Helsingin, piiriesikunnalle luovutettua tonttia koskevat luovutusehdot ja asemakaavanmuutos 64, 83
Suomalainen naisvoimisteluseura, sen avustaminen 272*

Suomalainen normaalilyseo, sen partiopoikaliitolle myönnetty avustus 50, 193
» ooppera, sen ja musiikkilautakunnan välinen sopimus 217*
» partiopoikaliitto, sen avustaminen 50, 193
» partiotyttöjärjestö, Hespartto, sen avustaminen 273*
Suomen akateeminen raittiusliitto, sen avustaminen 193
» filmiteollisuus oy:n Senaatintorilla suorittama filmaus 213
» hotelliyhdistyksen avustaminen 254
» huonokuuloisten huoltoliiton avustaminen 190, 191
» kaapelitehdas, sen Munkkisaaren vuokra-alueen rajajärjestely 287
» kanakoirakerholle myönnetty lupa kenttäkokeiden järjestämiseen 301
» kaupunkiliiton hallituksen IX kaupunkipäivien osanottokutsun vastaanottaminen 13
» kukkasrahasto, tontin luovuttaminen sille 71
» kunnallinen terveydenhoitoyhdistys, kaupungin liittyminen sen jäseneksi 42
» kunnallisteknillisen yhdistyksen mietinnöt ja selvitykset 205
» laulajain ja soittajain liiton avustaminen 190, 191
» matkailukongressi 149, 254
» matkat nimisen liiton hallintoneuvoston jäsenten vaali 261
» merimieslähetysseuran avustaminen 190, 191
» messut osuuskunnan hallintoneuvoston jäsenten vaali 261
» mineraaliöljy oy:n vuokra-alueen vuokramaksun alentaminen 210
» opiskelevan nuorison raittiusliitto, sen avustaminen 192
» punaisen ristin sairaala 46, 179
» sairaanhoitajatarliiton avustaminen 190, 191
» sairaanhoitajataryhdistyksen avustaminen 190, 191
» satamaliiton varsinainen liittokokous 13
» sokeain hierojain yhdistyksen avustaminen 190, 191
» työväen arkiston avustaminen 190, 191
» » musiikkiliiton Uudenmaan piirijärjestön avustaminen 57
Suomenlinnan laivojen lähtöpaikalle asetettavat viitat y.m. 244
» luistinradan rakentaminen 226
» urheilijat yhdistyksen avustaminen 273*
» vedensaannin turvaaminen 100, 247
Suomi, keskinäinen henkivakuutusyhtiö, sen talon ullakon sisustaminen 77
» filmi oy., sille vuokrattu alue Munkkisaaresta 314
Suomi-seuran avustaminen 253
Surd, raittiusseura, sen avustaminen 193
Svensk-Finlands turistförening yhdistyksen avustaminen 254
Svenska kristliga föreningen av unga män yhdistyksen avustaminen 189, 191, 273*
» kvinnoförbundets gymnastikklubb nimisen yhdistyksen avustaminen 273*
» Olaus Petri församlingen niminen seurakunta, Minervankadun tontin n:o 4 myynti sille 62
Svenskt förbund för fysisk fostran för Finlands kvinnor yhdistyksen avustaminen 273*
Svinhufvud-koti, tontin luovuttaminen sitä varten 71
Synagogan tonttia koskevat asemakaavamääräykset 79
Synnytyspaikkojen tarpeen tyydyttäminen 46, 172
Sähköjohtotöiden suorittaminen 102
Sähkölaitos, henkilökohtaisten tapaturmavakuutusten myöntäminen sen viranhaltijoille 98
» sen pääaseman verstas-, pukeutumis- ja ruokailuhuoneen järjestäminen 250
» » » väestönsuoja 250
» » rahastajantoimen siirtäminen kaasulaitokselle 100
» » tilien ylittäminen 101
» » uuden ala-aseman alueen vapauttaminen 67
» » » » rakennuttaminen 101, 250
» » viranhaltijat 98, 101, 249
» » Yarrow-kattila 250
» töiden suorittaminen sen v:n 1939 määrärahoilla 102
» uusien virkojen perustaminen sinne ja entisten lakkauttaminen 101
Sähkömittarien hankkiminen 102
Sähkömuuntajan rakentaminen Degerön alueelle 301

Sähkövoimalaitoksen, uivan, hankkimiseen myönnetyn määrärahan ylittäminen 102
Säilyke oy., sille vuokrattu alue Munkkisaaren maalta ... 315
Säkenet, naisvoimisteluseura, sen avustaminen ... 272*
Säännöt, Helsingin kaupungin leski- ja orpokassan, niiden lisäyksen vahvistaminen ... 9
Säästöarviolaskelma, kiinteistölautakunnan ... 265
Sörnäisten alueläkärille sairaskäynneistä maksettavan palkkion korottaminen 39
» rantatien johtotöiden suorittaminen ... 102
» rantatien raiteet ... 243
» sataman tullivartijain uusi päivystyshuonerakennus ... 240, 69*

Taideteollisuuskeskuskoulu, lisäavustuksen myöntäminen sille ... 51
» sen johtokunnan jäsenten ja varajäsenten vaali ... 109
» sille K. H. Renlundin rahaston korkovaroista myönnetty avustus ... 201
» tuntipalkkioiden suorittaminen sen opettajille ... 51
Taideteosten osto ... 254
Taivallahden ranta-alueiden järjestely ... 88, 218, 291
Taivaskallion kahvila-alue ... 232, 288
Taksat, erinäisistä todistuksista ja jäljennöksistä kannettavia maksuja koskevain hyväksyminen ... 4
» jakolaitoksia, tontinmittauksia ja kiinteistöjen rekisteröintiä koskevain hyväksyminen ... 57
» kaupungingeodeetin tehtävistä suoritettavia maksuja koskevain vahvistaminen ... 58
» teurastamossa noudatettavien vahvistaminen ... 103
» vuokra-autojen ... 163
Taksoituslautakunnan jäsenmäärän lisääminen ... 4
» jäsenten vaali ... 108
Talin kartanon tallirakennuksen ja erään alueen vuokralleanto ... 73
» siirtolapuutarhan ulkovalaistuksen järjestäminen ... 321
» venelaiturin kunnostaminen ... 320
Tallberginkadun järjestely ... 93, 98, 218
Tallialueen vuokralleanto ... 287
Tallinnan—Helsingin linjan matkustaja-alusten vapauttaminen jäämaksuista 97, 239
Taloudellisia oloja valaiseva selostus ... 152
Talousarvio, kaupungille v:ksi 1939 vahvistettu ... 18
Talousarvioehdotus, kaupungin v:n 1939, sen valmistelu ... 158—159
» kiinteistölautakunnan v:ksi 1939 laatima ... 265, 315
Talousspriin myyntilupien myöntäminen ... 106
Taloustyöntekijäin yhdistys, Helsingin, sen avustaminen ... 190, 191
Talviolympiakisojen järjestäminen Kuopioon ... 256
Tammelundin alueen rakennussuunnitelman puoltaminen ... 110
Tapanilan urheilukenttä, alueen luovuttaminen sitä varten ... 74
Tapaturmaisesti loukkaantuneiden palomiesten päivärahakorvaukset ... 167
Tapaturmat, puhtaanapitolaitoksen töissä sattuneet ... 50*, 59*
» tulipalojen yhteydessä sattuneet ... 80*, 85*
» yleisissä töissä sattuneet ... 23*
Tapaturmavakuutukset, teknillisten laitosten viranhaltijain ... 98
Tapaturmavakuutusmaksut ja vahingonkorvaukset nimisen tilin ylittäminen 13
Tavarahissi, Katajanokan vanhan pakkahuoneen, sen uusiminen ... 98
Tavaraliikenne satamissa ... 70*
Tavaststjernankadun ja Niittykadun välisen puistoalueen järjestely ... 88
Tavolan koulukodin toiminta ... 175*
Teatterien avustaminen ... 57
» turvavartio ... 82*
Tehdasalueiden vuokraoikeuden siirto ... 286
Tehdaskorttelit n:ot 272 ja 275, niiden tonttien vuokraaminen ... 72
Tehdastontit, kiinteistölautakunnan vuokralle antamat ... 279
» Vallilan korttelissa n:o 700 olevat, niiden vuokraaminen ... 72
Tehtaanpuiston yhteiskoulu, sen koulutalon tontin järjestely ... 80
Teknilliset laitokset, niiden hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten vaali ... 109

Teknilliset laitokset, niiden tilien ylittäminen 99, 101
» » » urheiluseuran avustaminen 250
» » » viranhaltijain tapaturmavakuutukset 98
» » ks. myös Kaasulaitos, Sähkölaitos ja Vesijohtolaitos.
Tekniska läroverket i Helsingfors, säätiö, lainan myöntäminen sille 17
» » » » » sen tonttien yhdistäminen 83
Telakka-alue, Eteläsataman, määrärahan myöntäminen laiturien y. m. rakentamiseksi sinne 98, 67*
Teltan pystyttämiseen arpalippujen myyntiä varten myönnetty lupa 291
Telttailu 320, 321
Temppeliaukion järjestely 88, 218
» ympäristön katurasitus 218, 234
Teollisuusalueita koskevain vuokrasopimusten irtisanominen 300
Teollisuusseutujen evankelioimisseuran avustaminen 189, 191
Teollisuustonttien järjestäminen 217
Teoston ja musiikkilautakunnan välinen sopimus 216*
Tervalammen työlaitos, navetan ja saunan rakentaminen sinne 48
» » sen hoidokkien työsuoritusten ja käytöksen arvostelu-perusteet 115*
» » » johtokunnan kokoonpano 113*
» » » järjestyssäännöt ja päiväjärjestys 115*
» » » määrärahan siirto 48
» » » tilitysvuokra 301
» » » toimintakertomus 132*
» » » uudisrakennusten piirustusten hyväksyminen 48, 115*
» » » viemäriveden puhdistaminen ja vedensaannin järjestäminen 48
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset 181
Tervanpolttotilaisuuden järjestäminen Seurasaarelle 225
Tervasaaren penkereen viemärityöt 94
Terveydellisten tutkimusten laboratorion tilien ylittäminen 40
Terveydenhoitojärjestyksen 131 §:n soveltaminen 168
Terveydenhoitolautakunnan alaisten palkkasääntöön merkitsemättömäin viranhaltijain palkankorotus 169
» alaisten viranhaltijain etuannit 172
» tilien ylittäminen 39
» täydentäminen 107
Terveydenhuollon keskittäminen 169
Terveystoimiston tilien ylittäminen 42
Teräs, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen 272*
Testamenttilahjoituksen, neiti S. A. Jürgensin, vastaanottaminen 17
Teurastajakurssien järjestäminen 252
Teurastamo, sen jäähdytyslaitosta koskevat päätökset 104, 143, 251
» » määrärahain ylittäminen 104
» » portinvartijan J. S. Palmqvistin palkasta vähennettävä elinkorko 102
» » siipikarjateurastamo 93*
» » taksat 103
» » toimintakertomus 88*
» » viranhaltijat ..... 250, 88*—90*
» sitä esittävän filmin valmistaminen 252
» vuosilomien myöntäminen sen teurastajille 102
Teurastamolautakunnan kokoonpano 109, 88*
» toimintakertomuksen julkaiseminen 252
Tielaboratorion vuosikertomus 41*
Tienviittojen sijoittaminen 163
Tiet, Herttoniemen 163, 214, 301
» Jorvaksen tiealueen erottamiskustannukset 220
» niiden numerointi 162
» Tuomarinkylän 207
Tietutkimuksen toimittaminen Pitäjänmäellä 301
Tietyöt 234, 29*
Tilapäisen työvoiman palkkaamista koskevat määräykset 123

Tilapäisten virkojen vakinaistaminen ... 5
Tilastollinen vuosikirja, fraktuuran käytöstä luopuminen siinä ... 119
Tilastotoimiston huoneisto ... 3*
» julkaisutoiminta ... 3*
» suoritettava asunto-olojen tutkiminen ... 5*
» viranhaltijat ... 119, 1*—2*
» vuosikertomus ... 1*
Tilinpäätös, kaupungin v:n 1937 ... 13, 152
Tilintarkastus, kaupungin v:n 1937 ... 14, 152
» sen järjestäminen ... 121
Tiliraportit, verotusvalmisteluviraston ... 122
Tilojen jako- ja ulosmittauskustannusten suorittaminen ... 265
Tilusvaihto, kaupungin ja seurakuntain välinen ... 219
Tilusvaihtosopimus, korttelia n:o 99 koskeva, sen lainhuuto ... 208
Tivolikomitea ... 142
Tivolin järjestäminen ... 228, 272*
Todistukset, erinäisten viranomaisten antamat, lunastusmaksun kantaminen niistä ... 4
Toimentytöt partiojärjestölle myönnetty avustus ... 50, 193
Toivolan koulukoti, juomaveden hankkiminen sinne ... 169*
» » sen toiminta ... 176*, 179*
» » » viranhaltijat ... 179*
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 187
» » Tuurholman alueen luovuttamista sen käytettäväksi koskeva esitys ... 170*
Toivoniemen koulukoti, sen toiminta ... 176*
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 186
Tomtbackan tilan hoito ... 88
» vuokra-alueen lunastaminen ... 65
Tontinmittaustaksan hyväksyminen ... 57, 306
Tontinmuodostukset, oikeuden hyväksyttävät ... 216
» raastuvanoikeuden hyväksymät ... 216
Tontit, kiinteistölautakunnan myymät ... 267—270
» Kulosaaren, niiden myynti ... 208
» niiden hallintaoikeuksien osto pakkohuutokaupalla ... 205
» » myynnissä noudatettava menettely ... 205
» » myyntiluettelon valmistaminen ... 270
Tonttijaon hyväksyminen ... 214
Tonttijaonmuutokset ... 75—86, 215
Tonttijakokartat, eräitä kortteleita koskevat ... 306
» niistä suoritettavien maksujen perimistapa ... 216
Tonttikirja, korttelia n:o 250 koskevien määräysten merkitseminen siihen ... 216
» siihen ja maarekisteriin merkittävien alueiden välinen raja ... 218
Topeliuksen- ja Messeniuksenkadun kulmauksen istutus ... 236
Topeliuksenpuisto ... 236
Torikauppa Kauppatorilla ... 312
» sitä esittävän elokuvan lainaaminen Pellervo-seuralle ... 255
» » koskeva tiedustelu ... 256
Toukolan lastenhoidonneuvola ... 191*
Toverit, raittiusseura, sen avustaminen ... 192
Tuberkuloosihuolto ... 41
Tuberkuloosihuoltotoimisto, sen lausunnon antaminen kansaneläkelaitokselle 171
» » tilasto ... 6*
Tuberkuloosiparantolain ja -sairaalain keskusyhdistys, ilmoitus kaupungin sille suoritettavan jäsenmaksun määräämisestä ... 179
Tuberkuloosiparantolat ... 171
Tuberkuloosisairaala ... 45, 46, 177
Tuberkuloottisten alkoholistien ja irtolaisten sijoittaminen ... 183
» henkilöiden asuntolat, talonmiehen viran perustaminen niitä varten ... 41
Tukholman kaupunginvaltuuston esittämä kutsu erääseen juhlatilaisuuteen ... 13
Tukholmassa pidettävä kaupunkirakennusviikko ... 303

Tukholmassa pidettävä teurastamon jäähdyttämöä koskeva neuvottelukokous 251
» pidettävät väestönsuojeluharjoitukset ... 257, 80*
Tulipalot ... 82*
Tulli- ja pakkahuoneet ... 98, 240—241, 68*—69*
Tullimakasiini, Katajanokan uusi, lämpöjohtojen koneenhoitajan toimen perustaminen sinne ... 96
Tulo- ja omaisuusverolautakunnan jäsenten valitseminen ... 106
Tuntipalkkioiden, kaupungin opetuslaitoksissa suoritettavien, korottaminen 51
Tuomarinkylän tie ... 207, 234
Tuonti ... 70*
Turtiainen, T., autonkuljettaja, erästä kiinteistöä koskevan kauppakirjan antaminen hänelle ... 65
Turuntien ja Eläintarhantien katuristeyksen uudelleenjärjestäminen ... 93
Tutkijalautakunnan jäsenten vaali ... 108
Tuulaakimaksut ... 74*, 75*
Tuulaakin palautus ... 69*
Tuurholman alueen luovuttamista Toivolan koulukodin käytettäväksi koskeva esitys ... 170*
» kansanpuisto, sen huvilain vuokralleanto ... 318
» » » » kioskien vuokralleanto ... 317
Tylsämieliset lapset, lastensuojelulautakunnan huostaan otetut ... 177*
Tyttöjen ammattikoulu, ks. Valmistava tyttöjen ammattikoulu.
Tyttökerhotoiminnan tukeminen ... 189, 191
Työaika kesällä ... 122
Työehtosopimuksen laatiminen ... 9
Työkotiyhdistys, raajarikkoisten, sen avustaminen ... 190, 191
Työlaitosten myyntiaitta, sen siirtäminen työtupien johtokunnan alaiseksi ... 114*
» vuosikertomukset ... 130*, 156*
Työntekijät, kaupungin, heidän palkkaryhmittelynsä ja palkkatariffinsa hyväksyminen ... 4
» » » palkkauksensa väestönsuojelukoulutuksen aikana ... 123
» naisten työtuvassa työskentelevät heidän lukumääränsä y.m. 261*, 264*
» » » » » tuntipalkkansa korottaminen ... 49
» yleisissä töissä olleet, heidän lukumääränsä ... 22*
» » » » » nauttimansa kesäloma ... 23*
» » » » » palkkansa ... 22*
» ks. myös Varatyöntekijät.
Työnvälityksen harjoittamisluvat ... 106, 228*
Työnvälityslautakunnan kokoonpano ... 226*
Työnvälitystoimiston huoneisto ... 189, 226*
» johtajan kuuluminen työttömyyslautakuntaan ... 227*
» mainosjulisteet ... 227*
» osastojaossa tapahtunut muutos ... 229*
» valtionapu ... 189
» viranhaltijat ... 50, 188, 229*
» virka-aika ... 188, 227*
» vuosikertomus ... 226*
Työttömyyshuolto ... 48, 183, 119*, 150*
Työttömyyskomitea ... 141
Työttömyysohjeet, valtioneuvoston antamat ... 184
Työttömät alkoholistit ja irtolaiset, töiden järjestäminen heille ... 117*
» ulkokuntalaiset, heidän palauttamisensa kotikuntiinsa ... 118*
Työtuvat, huoltolautakunnan alaiset ... 49, 75, 183, 114*, 116*, 119*, 136*, 265*
» kaupungin ylläpitämät, niiden yhdistäminen ... 48
Työväen arkiston avustaminen ... 190, 191
» hiihtäjät yhdistyksen avustaminen ... 193
» mailapojat yhdistyksen avustaminen ... 273*
» matkaluliiton avustaminen ... 254
» matkailuyhdistyksen avustaminen ... 190, 191
» musiikkiliiton Uudenmaan piirijärjestön avustaminen ... 57
» opintorahaston maa-alueen osto ... 61

Työväen teatterin avustaminen ... 57
» uimarit yhdistyksen avustaminen ... 194
» voimistelijat yhdistyksen avustaminen ... 272*
Työväenopistot ... 51, 53, 54, 107, 108, 198
Työväentalon näyttämön kannatusyhdistyksen avustaminen ... 57
Työvälineiden varustaminen merkinnällä ... 152
Tähkä, raittiusyhdistys, sen avustaminen ... 193
Tölö svenska samskola, sen vuokraaman huvilapalstan vuosivuokran alentaminen ... 210, 264
Töölön lastenhoidonneuvola ... 190*
» naisvoimistelijat yhdistyksen avustaminen ... 273*
» sokeritehtaan alueen rajojen järjestely ... 68
» tullin aukion järjestely ... 218
» voimistelu- ja urheiluseura Vesa, sen avustaminen ... 272*
Töölönlahti, sen täyttämisen ehkäiseminen ... 214
Töölöntorin päällystäminen ... 233

Uhlénin, A., avustusrahaston korkovarojen käyttö ... 182
Uimalaitokset ... 246, 319, 68*, 269*
Uimarantojen hiekoittaminen ... 89
Uimaseurojen avustaminen ... 194, 269*
Uimastadionin rakentaminen ... 91, 142, 227
Ulkoilmakokousten ja -juhlien pitäminen ... 291
Ulkoilmakonsertit ... 217*
Ulkomaankauppa ... 70*—72*
Ulkomaille tehtävät opintomatkat, niitä varten myönnetyt apurahat ... 145—148
Ullanlinnan kylpylaitoksen mukavuuslaitos ... 223, 232
» » sadekatos ... 232
» » vuokralleanto ... 311
Ulosmittauskustannusten suorittaminen ... 265
Ulosottolaitoksen vuosikertomus ... 14*
Unioninkadun johtotöiden suorittaminen ... 102
Urheiluharjoittelupaikkojen hankkiminen ... 271*
Urheilukadun johtotöiden suorittaminen ... 102
» leventäminen ... 93
Urheilukenttäalueen luovuttaminen Helsingin maalaiskunnalle ... 74
Urheilukentät ... 91, 227, 318, 330, 32*, 271*
Urheilulautakunnan kokoonpano ... 108, 269*
» vuosikertomus ... 269*
Urheiluseurain avustaminen ... 250, 272*
Urheilutoiminta ... 329
Uudenkaupungin piirimielisairaala, sen hoitomaksut ... 179
Uudenkodin tilan metsien jättäminen palovakuuttamatta ... 300
» » RN 2² osto ... 60
Uudenpellon vuokra-alueiden lunastusehdot ... 207
Uudenvuodenvastaanottojuhla Senaatintorilla ... 253
Uunisaaren merikylpylä ... 269*
Uutisten antaminen sanomalehdistölle ... 113, 114

Vaalien, kunnallislain 17 §:n 4 kohdan mukaisten, toimittaminen ... 107
Vaatturiammattikoulun avustaminen ... 56
Vahingonkorvaukset, teurastamon ... 252
Vajarakennuksen rakentaminen ... 238
Vakuusasiakirjain tarkastus ... 113, 265
Vakuutuspiirit, Helsingin kaupungin ja sen ympäristön yhdistäminen yhdeksi vakuutuspiiriksi ... 110
Valhallankadun rakentaminen ... 94
Valio, voinvientiosuusliike, Ruoholahdenrannan tontin n:o 3 a myynti sille ... 63
Valiokunnat, kaupunginhallituksen asettamat ... 139—144
» palkkioiden suorittaminen niiden jäsenille ... 4
» ks. myös Komiteat.
Valkonauhayhdistys, Helsingin, sen avustaminen ... 190, 191

Vallilan eräiden korttelien vuokralleanto 72
» metsässä sijaitsevan paja-alueen vuokralleanto 287
» siirtolapuutarhan ulkovalaistuksen järjestäminen 321
» sosialidemokraattinen lasten raittiusosasto Oras, sen avustaminen ... 192
» » naisyhdistys, sen lasten kerhotalon rakentamista koskeva anomus 169*
» » nuoriso-osasto, sen avustaminen 190, 191
» » raittiusyhdistys Tähkä, sen avustaminen 193
» ulkoilmanäyttämön korjaustöiden suorittaminen 57
Valmistava poikain ammattikoulu 51, 54
» tyttöjen ammattikoulu 51, 54, 55, 200
Valokuvaaminen, kaupungin rakennuskiinteistöjen 315
Valokuvalahjoitukset 255
Valokuvauspaikat, kiinteistölautakunnan luovuttamat 314
Valtionapu, kansakoulujen 198
» kaupungin laitosten 159
» kaupunginorkesterin 203
» maantienjatkeiden kunnossapitoon myönnetty 231
» sairaalain 178
» työnvälitystoimiston 189
» veneeristen tautien poliklinikan 172
Valtionrautatiet, niiden tarpeisiin pakkolunastettavat alueet 207
Vanda puistokylä oy., sen kanssa tehtyjen kiinteistökauppojen järjestely 64—65
» » » » omaisuuden hoito 205
» » » sille kuuluneiden maa-alueiden omistusoikeuden selvitystyö 116
Vangit, vapautuneet, heidän käyttämisensä eräissä töissä 320
» » töiden järjestäminen heille 184
Vanhainkoti, tonttien luovuttaminen sellaista varten 62, 71
Vanhakaupunki, sen vesijohtolaitoksen saostusaltaiden laajentaminen 99
» siellä olevalle Helsingin ensimmäisen kirkon paikalle tehty retki 149
Vanhempainneuvoston, venäläisen lyseon, jäsenen vaali 110
Vantaanjoen lauttaussääntö 214
Vapaaehtoinen palokunta, sen toimintakertomus 81*
Vapaapäivät, kaupunginhallituksen alaisten virastojen 122
Vapaussodan 20-vuotismuistojuhlan järjestäminen 143
Varastoalueet 286, 288, 69*
Varastopaikat, vuokralle annetut, niiden rakentamisoikeudesta annettujen määräysten muuttaminen 69
Varastorakennukset, Rahapajanrannan 241
Varatyöntekijät, heidän tuntipalkkainsa korottaminen 96
Varatyöohjelman hyväksyminen 95
Varatöiden järjestäminen 236, 33*
Varsasaari, kioskitoiminnan harjoittaminen siellä 317
» siellä olevaa kaivoa varten suoritettavat työt 320
» » sallittu telttailu 320
Vastaanottokoti, sen toiminta 175*, 180*, 193*
» » uudisrakennus 185, 170*
» » viranhaltijat 175*
» tontin luovuttamista sille koskeva anomus 208
Weckman, O. viilari, erästä kiinteistöä koskevan kauppakirjan antaminen hänelle 65
Vedenheittolaitosten rakentaminen 223
Vedensaanti, Helsingin kaupungin, sen turvaaminen 248
Veduta nimisen kahvilan korjaustyöt 222
Velodromin rakentaminen 91, 142, 227, 228
Veneeristen tautien poliklinikka 42, 171, 172
Venelaituri, Talin, sen kunnostaminen 320
Venepaikkamaksut 68*, 74*, 77*
Veroilmoitus, N. Lindgrenin puunjalostus oy:n 122
Verojäämien pakkoperintä ..... 14*—17*
Verotasausrahasto 156

Verotilaston laatiminen 5*
Verotusvalmisteluviraston huoneisto 122
» palkkaolot 140
» tarkkailijan kertomus 20*
» tilien ylittäminen 4
» tiliraportit 122
» viranhaltijat 121
» vuosikertomus 18*
Verovelvollisen henkilön tulosta verotettaessa tehtävä vähennys 18
Veroäyriltä maksettava veromäärä 158, 20*
Vesa, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen 272*
Vesialueet, Kruununvuorenselällä olevain ostaminen 60
» satamalautakunnan vuokralle antamat 65*
Vesijohdon, Herttoniemen, luovuttaminen vesijohtolaitoksen haltuun 99
» rakentaminen erinäisiin katuihin 100
» » Munkkiniemeen 60
» » Suomenlinnaan 100, 247
Vesijohtolaitoksen historiikki 247
» saostusaltaiden laajentaminen 99
» tilien ylittäminen 99
» työpajarakennuksen laajentaminen 247
» viranhaltijat 98, 99, 246
Vesijohtotyöt, määrärahat niitä varten 100, 247
Vesijohtovesi, siinä todettu sivumaku 248
Vesiposti, Eteläsataman, sen poistaminen 243
Vesisäiliön naamiointi 99, 247
Viemärikanavan vetämistä tarkoittava kaupungin ja yliopiston välinen sopimus 211
Viemäriolot, kaupungin ympäristön, niiden järjestely 95
Viemärityöt 33, 88, 93, 94, 209, 30*
Vienti 71*
Viikinmäen rakennussuunnitelma 229
» tilan vuokra-alueiden järjestely 219
Viikonloppualueet 332
Vilhonvuorenkadun jalkakäytävien järjestely 217
» johtotöiden suorittaminen 102
» kunnostaminen 233
Viljelysalueita koskevain vuokrasopimusten irtisanominen 300
» » pidentäminen 282, 299
Viljelyspalstat, kiinteistölautakunnan vuokralle antamat ..... 280, 296—299
Viljelyspalstatoimikunta, perunakellarin vuokraaminen sen tarpeisiin 311
Viljelyspalstatoiminta 184
Viranhaltijat, kaupungin, heidän palkkasääntönsä tulkinta 123
» » » väestönsuojelukoulutuksensa 123
» » raitiotievuosikorttien myöntäminen heille 123
» » tilapäiset, heidän palkkaamistaan koskevat määräykset 123
Virastotalon luonnospiirustukset 232
Virkain nimitysten, uusien, vahvistaminen 5
» tilapäisten, vakinaistaminen 5
Virkavapaudet, niiden aikaiset viransijaisuuspalkkiot ..... 123—133
» satamalautakunnan myöntämät 62*
» teurastamolautakunnan myöntämät 90*
» ks. myös eri virastoja koskevia kappaleita.
Viron bensiini oy:n tuontimäärän vahvistaminen 290
» geodeettien yhdistyksen järjestämä matka 306
» ja Suomen välinen lääkärivaihto 172
» kauttakulkuliikennettä koskeva esitys 97
Vironkielen opetuksen järjestäminen suomenkielisissä kansakouluissa 198
Virutushuoneen, Pasilan, toiminnan lakkauttaminen 58
Virvoitusjuomakioskit 312
Visa, urheiluseura, sen avustaminen 272*
Voimansiirtojohtoa varten tarpeellisen alueiden käyttöoikeuden myöntäminen 64

Voimisteluseurat, harjoittelupaikkojen hankkiminen niille ... 271*
» niiden avustaminen ... 272*
Vuokra-alueet, Ford oy:n ... 209
» niiden järjestäminen Herttoniemessä ... 287
» Uudenpellon ja Ruskeasuon, niiden lunastusehdot ... 207
» Viikinmäen tilan, niiden järjestely ... 219
Vuokra-autot, niiden lukumäärän rajoittaminen ... 164
Vuokra-autotaksa ... 163
Vuokraamattomat huoneistot ... 120, 264, 5*
Vuokrain, pienasuntojen, suuruutta koskeva tiedustelu ... 120, 5*
Vuokrakysymykset ... 65, 208, 270—290, 296—301, 317
Vuokralle annetut asuntotontit ja palstat ... 270—279
» » huoneistot ... 310
» » tehdastontit ... 279
» » viljelyspalstat ... 280, 296—299
Vuokramaksuajan lykkäys ... 300
Vuokramaksujen alentaminen ... 287, 300
» peruuttaminen ... 265
» suorittamiseksi annettu vakuus ... 264
Vuokraoikeudet, niiden siirtäminen ... 210, 283, 287, 300
Vuokrasopimusten irtisanominen ... 287, 300
» muuttaminen ... 210, 287
» pidentäminen ... 210, 282, 286, 290, 299
» purkaminen ... 211
Vuokratiedustelu ... 5*
Vuorinen, H. E., putkityöntekijä, erästä kiinteistöä koskevan kauppakirjan antaminen hänelle ... 65
Vuositilintarkastajain vaali ... 14
Vuotamakasiinin rakennuttaminen ... 66*
Väestönsuojain rakentamista koskeva vtn Kallian y. m. aloite ... 96
Väestönsuojelu ... 96, 168, 256, 265, 308, 80*
Väinölän turvakodin avustaminen ... 190, 191
Väkijuomamyymälän siirtäminen toiseen paikkaan ... 105
Väkijuomien anniskeluoikeudet ... 106
» luvaton kauppa ja hallussapito ... 287
Värikomppania oy., alueen vuokraaminen sille ... 73
Värtsilä-yhtymä oy., Hietalahden sulkutelakka ja konepaja oy:n vuokraoikeuden
» » siirtäminen sille ... 210
Värtsilä-yhtymä oy., sen omistaman korttelin n:o 292 osan lunastaminen ... 61
Väylä, Kaivopuiston ja Valkosaaren välinen ... 69*

Yhdistyneet villatehtaat oy., alueen vuokraaminen sille ... 286
Yhteiskunnallinen korkeakoulu, sen kohdalle järjestettävä puisto ... 236
Yksityishoitoon annetut lapset ... 181*
» sijoitetut köyhäinhoidolliset henkilöt ... 134*
Yleinen ammattilaiskoulu ... 51, 54, 201
Yleisen osuuskauppojen liiton oikeuttaminen harjoittamaan työnvälitystä ... 106
Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahasto ... 293
Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahain jakaminen ... 141, 189
Yleisten töiden aloittamiseen myönnetty lupa ... 236
» » lautakunta, sen kokoonpano ... 109, 22*
» » » » tilien ylittäminen ... 92
» » » » vuosikertomus ... 22*
Yliopisto, sen ja kaupungin välinen sopimus viemäri- ja lämpökanavien vetämisestä ... 211
» » kanssa tehty sopimus Kivelän sairaalan ruumishuoneen käyttämisestä ... 44
» » kasvitieteellisen puutarhan kasvipalatsin rakentaminen ... 211
Yliopistosairaalan neuvottelukunta ... 141
Ylioppilaiden järjestämä romunkeräys ... 212, 258
» raittiusyhdistys, sen avustaminen ... 193
Ylioppilasvälitys ... 242*
Yritys, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen ... 273*
Yömajat, niiden ylläpitämiseen myönnetty avustus ... 190, 191

Äijälän, A., koulun rakennuspiirustukset 224
Äitiysavustukset 50, 185, 119*, 168*, 188*
Äänestysaluejaon vahvistaminen 37

Örnen urheiluseuran avustaminen 273*

Julkaisujen luettelo

A. Helsingin kaupungin tilasto.

(Ilmestyi aluksi erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina, sittemmin kaksikielisinä painoksina suomen- ja ruotsinkielisin rinnakkaistekstein. V. 1933 ja myöhemmin ilmestyneissä julkaisuissa on yksinomaan suomenkielinen teksti, mutta taulukoissa on ruotsinkieliset sekä — sarjoissa I, II, III ja VI — ranskankieliset otsakkeet; sarjasta VI on kuitenkin myös erillinen ruotsinkielinen painos, joka v:een 1936 saakka sisältää vain ruotsinkielisten opetuslaitosten toimintakertomukset, mutta siitä lähtien kaikki kyseiset kertomukset.)

I. Terveyden- ja sairaanhoito. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—20. 1910—35.
21—23. Edellinen osa 1936—38.

II. Ulkomaan kauppa. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—11. 1916—26.

III. Merenkulku. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—3. 1915—26.

II—III. Ulkomaan kauppa ja merenkulku. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—8. 1927—38.

IV. Helsingin kaupungin teknilliset laitokset. Helsingin kaupungin teknillisten laitosten hallituksen julkaisema.
1—24. 1916—39.

V. Kaupungin tilit ja tilinpäätös. Helsingin kaupungin rahatoimiston julkaisema.
1—23. 1916—38.

VI. Opetuslaitokset. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—11. 1916/17—1938/39.

B. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
(Taulukoissa on suomen- ja ruotsinkieliset otsakkeet; sisällysluettelo on laadittu myöskin ranskankielellä.)
5—11. 1909—15.
12—32. 1919—39.

C. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
(Aikaisemmin julkaistu erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina, v:n 1932 kertomuksesta alkaen ainoastaan suomenkielisenä painoksena.)
21—51. 1908—38.
Vanhempi sarja. Kaupunginvaltuusto.
1—2. 1875—83.

D. Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
(Julkaistaan erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.)
1—9. 1911—32.
10—15. 1934—39.

E. Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
(Julkaistaan erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.)
1—17. 1923—39.

F. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset. Kunnallinen käsikirja. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema (1930).
(Julkaistu erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.)